

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

Όμιλος και Τράπεζα
Ετήσια Χρηματοοικονομική Έκθεση
Χρήσεως από 1 Ιανουαρίου έως 31 Δεκεμβρίου 2021

Μάρτιος 2022

Πίνακας Περιεχομένων

Με μια ματιά	5
Δήλωση Προέδρου Διοικητικού Συμβουλίου.....	7
Δήλωση Διευθύνοντος Συμβούλου	8
Δηλώσεις μελών του Διοικητικού Συμβουλίου.....	10
Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου	11
Επεξηγηματική Έκθεση.....	187
Έκθεση της Επιτροπής Ελέγχου	195
Έκθεση Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή	202
Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης.....	211
Κατάσταση Αποτελεσμάτων.....	212
Κατάσταση Συνολικών Εσόδων	213
Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων – Όμιλος.....	214
Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων – Τράπεζα.....	215
Κατάσταση Ταμειακών Ροών	216
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 1: Γενικές πληροφορίες.....	217
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 2: Περίληψη σημαντικών λογιστικών αρχών	218
2.1 Βάση παρουσίασης	218
2.2 Συνέχιση της επιχειρηματικής δραστηριότητας	218
2.3 Υιοθέτηση των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ)	221
2.4 Ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις.....	223
2.5 Συνένωση Επιχειρήσεων	225
2.6 Συναλλαγές σε ξένο νόμισμα	226
2.7 Ταξινόμηση και Επιμέτρηση Χρηματοοικονομικών μέσων	227
2.8 Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα και μέσα αντιστάθμισης.....	233
2.9 Εύλογη αξία χρηματοοικονομικών μέσων.....	236
2.10 Αναγνώριση αναβαλλόμενου κέρδους ή ζημίας της ημέρας συναλλαγής.....	236
2.11 Αποαναγνώριση	236
2.12 Αναμόρφωση επιτοκίων αναφοράς (IBOR reform)	238
2.13 Συμβάσεις πώλησης και επαναγοράς χρεογράφων	240
2.14 Δανεισμός χρεογράφων	240
2.15 Αγορές και πωλήσεις κανονικής παράδοσης.....	240
2.16 Συμψηφισμός.....	240
2.17 Διαπραγματευτής-μεσολαβητής εμπορευμάτων	241
2.18 Αναγνώριση Εσόδων	241
2.19 Ενσώματα πάγια στοιχεία, περιουσιακά στοιχεία με δικαίωμα χρήσης και περιουσιακά στοιχεία από πλειστηριασμούς.....	241
2.20 Ακίνητα επενδύσεων.....	242
2.21 Υπεραξία, λογισμικό και λοιπά άυλα περιουσιακά στοιχεία.....	242
2.22 Απομείωση άυλων περιουσιακών στοιχείων.....	243
2.23 Ασφαλιστικές δραστηριότητες.....	243
2.24 Μισθώσεις.....	246
2.25 Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα	248
2.26 Προβλέψεις	248
2.27 Συμβόλαια χρηματοοικονομικών εγγυήσεων.....	248

Πίνακας Περιεχομένων

2.28	Παροχές προς εργαζομένους	248
2.29	Φόροι εισοδήματος.....	249
2.30	Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	250
2.31	Μετοχικό κεφάλαιο, ίδιες μετοχές και λοιποί εκδοθέντες μετοχικοί τίτλοι	250
2.32	Τομείς δραστηριότητας.....	250
2.33	Στοιχεία ενεργητικού και παθητικού προοριζόμενα προς πώληση και διακοπείσες δραστηριότητες.....	251
2.34	Κρατικές επιχορηγήσεις	251
2.35	Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη	251
2.36	Θεματοφυλακή και διαχείριση περιουσιακών στοιχείων τρίτων.....	252
2.37	Κέρδη/(ζημιές) ανά μετοχή	252
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 3: Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και παραδοχές στην εφαρμογή των λογιστικών αρχών .		252
3.1	Εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών μέσων	252
3.2	Φόροι εισοδήματος.....	253
3.3	Συνταξιοδοτικές παροχές - Κόστος προγραμμάτων καθορισμένων παροχών	253
3.4	Έλεγχος απομείωσης των επενδύσεων σε θυγατρικές, συγγενείς, και κοινοπραξίες στις ατομικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις	253
3.5	Αξιολόγηση των συμβατικών ταμειακών ροών στα πλαίσια του SPPI: Έλλειψη δικαιώματος αναγωγής.....	254
3.6	Αβεβαιότητα επιμέτρησης κατά τον προσδιορισμό παραμέτρων ΑΠΖ.....	254
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 4: Διαχείριση χρηματοοικονομικών κινδύνων		254
4.1	Πλαίσιο διακυβέρνησης διαχείρισης κινδύνων του Ομίλου	254
4.2	Πιστωτικός κίνδυνος	255
4.3	Κίνδυνος Αγοράς	278
4.4	Κίνδυνος χώρας.....	287
4.5	Κίνδυνος ρευστότητας	287
4.6	Ασφαλιστικός κίνδυνος	289
4.7	Κεφαλαιακή επάρκεια.....	294
4.8	Εύλογες αξίες χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και παθητικού	297
4.9	Συμψηφισμός χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων.....	303
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 5: Τομείς δραστηριότητας		305
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 6: Καθαρά έσοδα από τόκους		311
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 7: Καθαρά έσοδα από προμήθειες		311
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 8: Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων και τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου και κέρδη/(ζημιές) από παύση αναγνώρισης χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που επιμετρώνται σε αποσβεσμένο κόστος		311
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 9: Καθαρά λοιπά έσοδα / (έξοδα)		312
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 10: Δαπάνες προσωπικού.....		312
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 11: Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό		313
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 12: Γενικά διοικητικά και λοιπά λειτουργικά έξοδα		317
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 13: Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων.....		317
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 14: Κόστος Αναδιάρθρωσης		317
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 15: Φόροι.....		318
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 16: Κέρδη ανά μετοχή		318
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 17: Ταμείο και διαθέσιμα στη Κεντρική Τράπεζα		319
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 18: Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων.....		319
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 19: Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων..		319

Πίνακας Περιεχομένων

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 20: Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	320
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 21: Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών.....	322
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 22: Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων	331
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 23: Ακίνητα επενδύσεων	333
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 24: Συμμετοχές με τη μέθοδο της καθαρής θέσης	333
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 25: Υπεραξία επιχειρήσεων, λογισμικό και λοιπά άυλα περιουσιακά στοιχεία	334
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 26: Ενσώματα πάγια στοιχεία	335
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 27: Απαιτήσεις και υποχρεώσεις από αναβαλλόμενους φόρους	337
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 28: Λοιπά στοιχεία ενεργητικού.....	338
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 29: Περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις προοριζόμενα προς πώληση και διακοπείσες δραστηριότητες	339
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 30: Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	342
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 31: Υποχρεώσεις προς πελάτες	342
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 32: Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους.....	343
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 33: Λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	343
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 34: Λοιπές υποχρεώσεις.....	344
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 35: Ενδεχόμενες Υποχρεώσεις, Εξασφαλίσεις , μεταφορές χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και Δεσμεύσεις	345
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 36: Μετοχικό Κεφάλαιο, Διαφορά Από Έκδοση Μετοχών Υπέρ Το Άρτιο Και Ίδιες Μετοχές	348
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 37: Φορολογικές Επιδράσεις Σχετιζόμενες Με Τα Λοιπά Συνολικά Έσοδα/(Έξοδα) Περιόδου ..	349
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 38: Αποθεματικά και αποτελέσματα εις νέον.....	350
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 39: Μη ελέγχουσες συμμετοχές.....	350
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 40: Μέρισμα ανά μετοχή.....	350
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 41: Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα.....	351
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 42: Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη	351
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 43: Εξαγορές, πωλήσεις και συγχωνεύσεις εταιρειών.....	352
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 44: Ενοποιούμενες Εταιρείες	354
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 45: Αμοιβές Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή	355
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 46: Σχέδιο Αναδιάρθρωσης.....	355
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 47: Γεγονότα μετά την ημερομηνία αναφοράς.....	356
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 48: Αναμόρφωση.....	357
Γνωστοποιήσεις Ν. 4261/2014, Αρ. 81.....	360
Γνωστοποιήσεις Ν.4261/2014, Αρ. 82.....	362
Γνωστοποιήσεις άρθρου 6 Ν.4374/2016	363
Διαθεσιμότητα Ετήσιας Χρηματοοικονομικής Έκθεσης	371

Σχετικά με την Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε.

Ποιοι είμαστε: Η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε. (εφεξής «ΕΤΕ» ή «Τράπεζα») ιδρύθηκε το 1841 και οι μετοχές της εισήχθησαν στο Χρηματιστήριο Αθηνών («ΧΑ») το 1880. Η Τράπεζα έχει την έδρα της στην οδό Αιόλου 86, 10559 Αθήνα, Ελλάδα (αριθμ. Γ.Ε.ΜΗ 237901000), τηλ.: (+30) 210 334 1000, www.nbg.gr. Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, η Τράπεζα μπορεί να ιδρύει καταστήματα, πρακτορεία και γραφεία αντιπροσωπείας οπουδήποτε στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. Η Τράπεζα κατά τη διάρκεια των 181 ετών λειτουργίας της, έχει επεκτείνει το φάσμα των τραπεζικών υπηρεσιών που προσφέρει και καλύπτει όλα τα σύγχρονα τραπεζικά προϊόντα. Η Τράπεζα μαζί με τις θυγατρικές της (εφεξής ο «Όμιλος») παρέχουν ένα ευρύ φάσμα χρηματοοικονομικών υπηρεσιών, το οποίο περιλαμβάνει κυρίως λιανική, επιχειρηματική και επενδυτική τραπεζική, διαχείριση Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων, συναλλακτική τραπεζική, χρηματοδοτική μίσθωση, πρακτορεία επιχειρηματικών απαιτήσεων, χρηματιστηριακή μεσιτεία, διαχείριση ενεργητικού πελατών, διαχείριση ακίνητης περιουσίας και ασφαλιστικές υπηρεσίες. Ο Όμιλος δραστηριοποιείται κυρίως στην Ελλάδα, ωστόσο διατηρεί καταστήματα και θυγατρικές στο Ηνωμένο Βασίλειο, στη Βόρεια Μακεδονία, στη Ρουμανία, στη Βουλγαρία, στην Κύπρο, στη Μάλτα, στην Αίγυπτο και στο Λουξεμβούργο.

Η Τράπεζα είναι μια από τις τέσσερις συστημικές τράπεζες στην Ελλάδα και ένα από τα μεγαλύτερα χρηματοπιστωτικά συστήματα στην Ελλάδα σε όρους κεφαλαιοποίησης, κατέχοντας σημαντική θέση στο Ελληνικό χρηματοπιστωτικό τομέα.

► Για περισσότερες πληροφορίες για τις δραστηριότητες μας, βλ. ενότητα «Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση».

Ο Σκοπός μας

Η Δήλωση Σκοπού μας είναι **“Μαζί δημιουργούμε μέλλον”**.

Το Όραμα μας

Όραμά μας είναι να είμαστε η **“Τράπεζα Πρώτης Επιλογής”** για τους πελάτες, τους εργαζόμενους και τους επενδυτές μας. Μια αξιόπιστη, ανθρώπινη, αποτελεσματική και αναπτυξιακή Τράπεζα που προσφέρει διαρκώς νέες προοπτικές στα νοικοκυριά, στις επιχειρήσεις, στην κοινωνία και στους ανθρώπους της.

Οι Αξίες μας

Σε όλη τη διάρκεια της ιστορικής μας διαδρομής, από το 1841 μέχρι σήμερα, αναγνωρίζουμε ότι η διαχρονική επιτυχία της επιχειρηματικής μας δραστηριότητας στηρίζεται κατά κύριο λόγο στο ότι λειτουργούμε με βάση τις αξίες μας και τις αρχές μας.

Αυτές οι αξίες είναι και παραμένουν στο DNA μας, για να περάσουμε μαζί στην επόμενη ημέρα.

Οι Αξίες μας είναι:

Ανθρώπινη

Νοιαζόμαστε για κάθε σχέδιο και επιλογή σας.

Αξιόπιστη

Λειτουργούμε με διαφάνεια, γνώση και εμπειρία.

Αποτελεσματική

Αναποκρινόμαστε στις ανάγκες σας με ευέλικτες λύσεις.

Αναπτυξιακή

Επιταχύνουμε την πρόοδο και την ευημερία.

Αναφορικά με το Περιβάλλον, την Κοινωνία και τη Διακυβέρνηση

Στις αρχές του 2021, η Τράπεζα ξεκίνησε μια ολιστική προσπάθεια εναρμόνισης με το εξελισσόμενο κανονιστικό πλαίσιο για το Περιβάλλον, την Κοινωνία και τη Διακυβέρνηση («Environment, Social and Governance» ή «ESG»), για την εκπλήρωση της δέσμευσής της στις Αρχές Υπεύθυνης Τραπεζικής (UN Environment Programme Finance Initiative Principles of Responsible Banking, “UNEP FI PRB”), και την υιοθέτηση βέλτιστων πρακτικών σε ολόκληρο τον οργανισμό (για τη διαχείριση πιστωτικού και άλλων τύπων κινδύνων, την επιχειρηματική στρατηγική, προϊόντα και υπηρεσίες, δημοσιοποιήσεις και αναφορές, καθώς και την προσπάθεια μείωσης του άμεσου και έμμεσου περιβαλλοντικού αποτυπώματος της Τράπεζας).

Με στόχο τη σφαιρική επίβλεψη των περιοχών εταιρικής κοινωνικής ευθύνης, βιωσιμότητας και κλιματικής αλλαγής, συστάθηκε ειδική Επιτροπή (ESG Management Committee), με πρόεδρο τον Διευθύνοντα Σύμβουλο, και συγκροτήθηκε ειδική Διεύθυνση Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης και Βιωσιμότητας της Τράπεζας & του Ομίλου, υπό τον Γενικό Διευθυντή Κανονιστικής Συμμόρφωσης & Εταιρικής Διακυβέρνησης.

Επιπρόσθετα, οι βασικές πρωτοβουλίες για την εφαρμογή της ESG στρατηγικής της Τράπεζας αποτελούν μέρος του Προγράμματος Μετασχηματισμού, με στόχο την προσήλωση στην επίτευξη των στόχων στις προαναφερθείσες κρίσιμες περιοχές.

► Για περισσότερες πληροφορίες για το Περιβάλλον, την Κοινωνία και τη Διακυβέρνηση, βλ. ενότητα «Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση».

Γίκιας Α. Χαρούβελις
Πρόεδρος Διοικητικού Συμβουλίου

2021 πετύχαμε πολλά. Η Εθνική Τράπεζα, η Τράπεζά μας, ισχυροποιείται μέρα με τη μέρα, τόσο οργανικά όσο και επιχειρησιακά, επενδύει στους ανθρώπους της και την ψηφιακή τραπεζική, γίνεται η Τράπεζα Πρώτης Επιλογής. Πρώτη επιλογή για τους πελάτες της, πρώτη επιλογή για τους ανθρώπους της, πρώτη επιλογή για τους επενδυτές της. Η Τράπεζα εμπιστοσύνης που γνωρίζει καλύτερα από κάθε άλλη τις ανάγκες των πελατών της, τους συμβουλεύει, παραμένει πάντα δίπλα τους, έχοντας ως κύριο στόχο την εξυπηρέτησή τους.

Στην Εθνική Τράπεζα συνεργαζόμαστε αποδοτικά, ορίζουμε φιλόδοξους στόχους και εστιάζουμε στο αποτέλεσμα. Δίνουμε την ευκαιρία στους ανθρώπους μας να αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες, να αναπτύσσουν νέες δεξιότητες και να εξελίσσονται. Στη διάρκεια του 2021, η Τράπεζα συνόψισε τη νέα κουλτούρα της, τους στόχους της και την αποστολή της με τη φράση: «Μαζί Δημιουργούμε Μέλλον». Στοχεύουμε, δηλαδή, μαζί με τα στελέχη μας και τους πελάτες μας, σε μια Τράπεζα Ανθρώπινη, Αξιόπιστη, Αποτελεσματική και Αναπτυξιακή. Οι τέσσερις αυτές κυρίαρχες Αξίες αποτελούν τον οδηγό και γνώμονα των δραστηριοτήτων και επαφής της Τράπεζας με τα νοικοκυριά, τις επιχειρήσεις και την κοινωνία, σε μια κοινή πορεία βιώσιμης ανάπτυξης και ευημερίας.

Στη χρονιά που πέρασε συνεχίσαμε την περιστολή του λειτουργικού μας κόστους και μειώσαμε τον δείκτη των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων («ΜΕΑ») σε μονοψήφιο ποσοστό. Ενισχύσαμε και το σημαντικό ανταγωνιστικό μας πλεονέκτημα, την ισχυρή κεφαλαιακή μας θέση, χωρίς να καταφύγουμε σε ενέργειες αύξησης μετοχικού κεφαλαίου μέσω καταβολής μετρητών από τους μετόχους μας. Η ενίσχυση των κεφαλαίων βασίστηκε στην αύξηση της κερδοφορίας μας, αλλά και σε επιτυχείς συναλλαγές, όπως η πώληση της Εθνικής Ασφαλιστικής και η τιτλοποίηση του χαρτοφυλακίου Frontier, καθώς και πρωτοβουλίες που μας κάνουν πιο ανταγωνιστικούς, όπως η στρατηγική συνεργασία στον τομέα της αποδοχής καρτών με την EVO Payments Inc.

Βλέποντας το μέλλον, προχωρούμε σε καινοτόμες επενδύσεις σε τεχνολογικές υποδομές και πρωτοπορούμε στον ψηφιακό μετασχηματισμό μας. Σύμφωνα με έρευνες ανεξάρτητων συμβουλευτικών εταιρειών είμαστε η καλύτερη ψηφιακή Τράπεζα στην Ελλάδα και ανάμεσα στις πιο προηγμένες ψηφιακά στην Ευρώπη. Στην ψηφιακή τραπεζική, έχουμε το μεγαλύτερο πλήθος χρηστών μεταξύ των ελληνικών τραπεζών. Πρόσφατα βραβευθήκαμε για το ψηφιακό μας

άλλα και τις πρωτοποριακές μας υπηρεσίες ηλεκτρονικής τραπεζικής από διεθνούς φήμης, έγκυρο περιοδικό.

Τα θέματα για το εξελισσόμενο κανονιστικό πλαίσιο για το Περιβάλλον, την Κοινωνία και τη Διακυβέρνηση («Environment, Social and Governance» ή «ESG») αποτελούν πλέον αναπόσπαστο κομμάτι της στρατηγικής και της εταιρικής εικόνας της Εθνικής Τράπεζας. Εστιάζουμε στην «πράσινη» τραπεζική, ενώ συμμετέχουμε για 5η συνεχόμενη χρονιά στο Δείκτη Ισότητας των Φύλων του Bloomberg, δημιουργώντας ίσες ευκαιρίες για όλους.

Το 2021 βραβευθήκαμε από φορείς διεθνούς κύρους ως η Καλύτερη Τράπεζα στην Ελλάδα καθώς και ως η Τράπεζα με την Καλύτερη Εταιρική Διακυβέρνηση, ενώ γίναμε αποδέκτες και επιπλέον διεθνών διακρίσεων για σημαντικούς τομείς της Εταιρικής και Λιανικής Τραπεζικής.

Η Εθνική Τράπεζα επανέρχεται δυναμικά στο οικονομικό γίνεσθαι της χώρας. Η ελληνική οικονομία βρίσκεται μπροστά σε μια δεκαετία ανάπτυξης, με τον τραπεζικό τομέα σε κομβικό ρόλο και την Εθνική Τράπεζα να πρωτοστατεί ως βασικός διαμορφωτής των οικονομικών εξελίξεων.

Η ελληνική οικονομία επουλώνει τις πληγές της πανδημίας με ρυθμό ταχύτερο από τον αρχικά αναμενόμενο. Το 2021, το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν («ΑΕΠ») αυξήθηκε με έναν εκ των ταχύτερων ρυθμών στην ευρωζώνη, με την οικονομική δραστηριότητα να προσεγγίζει ήδη το επίπεδο του 2019 και το ποσοστό ανεργίας να μειώνεται σε χαμηλό 11-ετίας. Η διάχυση της ανάκαμψης σε διάφορους τομείς της οικονομίας, η ταχεία ισχυροποίηση του τουρισμού και οι εντυπωσιακές εξαγωγικές επιδόσεις – που κινούνται σε ιστορικά υψηλό επίπεδο, καθώς και η αξιοποίηση των ευρωπαϊκών χρηματοδοτικών πόρων, θέτουν γερά θεμέλια για τη συνέχιση αυτής της ισχυρής τάσης.

Η βελτίωση στην οικονομία φαίνεται στην αύξηση του πραγματικού διαθέσιμου εισοδήματος των νοικοκυριών και στις ιδιωτικές καταθέσεις, που έφτασαν στο υψηλότερο επίπεδο από το 2010. Φαίνεται και στην αύξηση των τιμών των ακινήτων, αλλά και στο γεγονός ότι οι αποδόσεις των κρατικών και εταιρικών ομολόγων υποχώρησαν σε ιστορικά χαμηλό επίπεδο κατά τη διάρκεια του 2021. Φαίνεται και στην επιχειρηματική κερδοφορία και τις επενδύσεις, που υπερβαίνουν σημαντικά τα προ-πανδημίας επίπεδά τους και στους βασικούς δείκτες επιχειρηματικού κλίματος, που βρίσκονταν στις αρχές του 2022 σε υψηλό 20-ετίας.

Ξεκινάμε μια έντονα αναπτυξιακή πορεία, συνοδευόμενη με παράλληλη παραγωγική και τεχνολογική εμβάθυνση της οικονομίας, μέσω και της αξιοποίησης των ευρωπαϊκών χρηματοδοτικών πόρων. Ήδη έχουν αρχίσει να γίνονται αισθητές οι επιδράσεις από το Ταμείο Ανάκαμψης, με την ετήσια χρηματοδότηση να υπερβαίνει το 2,5% του ΑΕΠ το 2022.

Ωστόσο, δεν μπορούμε να αγνοήσουμε τους νέους κινδύνους και τις προκλήσεις που αναδύονται από την γεωπολιτική κρίση στην Ουκρανία. Ο πληθωρισμός επιταχύνεται σε επίπεδα που δεν έχουμε ξαναδεί από τη δεκαετία του 1990 και οι γεωπολιτικές εντάσεις θυμίζουν τις χειρότερες στιγμές του ψυχρού πολέμου. Χωρίς ακόμη να γνωρίζουμε πλήρως το τελικό μέγεθος των αρνητικών ανθρωπιστικών, γεωπολιτικών και οικονομικών επιπτώσεων, είναι σχεδόν σίγουρο ότι οι κεντρικές δημοσιονομικές και νομισματικές αποφάσεις θα διαφοροποιηθούν σε μία προσπάθεια αντιστάθμισης των καθυστερημένων κινδύνων.

Μέσα σε αυτό το αβέβαιο παγκόσμιο σκηνικό, εμείς συνεχίζουμε να ενισχύουμε περαιτέρω το Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου και παραμένουμε ενεργά προσηλωμένοι στον στρατηγικό μας στόχο που είναι η διαρκής ανάπτυξη των εργασιών μας, η ποιοτική εξυπηρέτηση των πελατών μας και η προσφορά μας στην ελληνική οικονομία και κοινωνία.

Παραμένοντας πιστή στις αξίες και τις παραδόσεις της, η Εθνική είναι σήμερα μια τράπεζα σύγχρονη, ανταγωνιστική και ισχυρή, τράπεζα εμπιστοσύνης, που στέκεται πάντα δίπλα στους πελάτες της. Η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος γίνεται η «Τράπεζα Πρώτης Επιλογής».

Αθήνα, 15 Μαρτίου 2022

Γίκιας Α. Χαρούβελις

Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου

Πάυλος Κ. Μυλωνάς
Διευθύνων Σύμβουλος

Το 2021 φάνηκαν περισσότερο από ποτέ τα αποτελέσματα της πολυετούς προσπάθειας μετασχηματισμού της ΕΤΕ. Αξιοποιώντας τη δυναμική οικονομική ανάκαμψη της χώρας, πετύχαμε ισχυρή οργανική κερδοφορία, φιλόδοξα αποτελέσματα όσον αφορά την εξυγίανση των ΜΕΑ, και έναν αναπτυσσόμενο ισολογισμό με ισχυρή κεφαλαιακή επάρκεια, που υποστηρίζεται από την ταχεία μετάβαση προς ένα πιο ευέλικτο και αποτελεσματικό μοντέλο λειτουργίας.

Εξετάζοντας αρχικά την ποιότητα του δανειακού χαρτοφυλακίου, τα ΜΕΑ στην Ελλάδα μειώθηκαν στα €2,1 δισ. και τα καθαρά ανοίγματα ΜΕΑ μόλις στα €0,5 δισ. Ο δείκτης ΜΕΑ στην Ελλάδα μειώθηκε στο 6,9%, κατά 7 ποσοστιαίες μονάδες σε ένα χρόνο, με αποτέλεσμα να βρισκόμαστε ελάχιστα πάνω από τον στόχο του 6% που έχουμε θέσει για το 2022, ήδη έναν χρόνο νωρίτερα. Συγκεκριμένα, υπογράψαμε και ολοκληρώσαμε τη συναλλαγή του Project "Frontier", τη μεγάλη διαδικασία τιτλοποίησης ΜΕΑ συνολικής λογιστικής αξίας προ προβλέψεων €6 δισ. περίπου, βάσει στοιχείων της 30 Ιουνίου 2020, η οποία αφορούσε κυρίως στεγαστικά δάνεια. Η επιτυχία της συναλλαγής αυτής έγκειται στη σημαντική μείωση των ΜΕΑ, αλλά και στο κεφαλαιακό όφελος της τάξης των +150 μονάδων βάσης («μ.β.»), δεδομένου ότι επιτεύχθηκε η υψηλότερη τιμή στην ελληνική αγορά για ένα χαρτοφυλάκιο τέτοιου μεγέθους. Το γεγονός αυτό αντανακλά, εν μέρει, την επιτυχία του προϊόντος μας ρύθμισης «Διαχωρίζω και Διευθετώ» «Split & Settle». Ταυτόχρονα, παρά τη σταθερή εξομάλυνση του κόστους πιστωτικού κινδύνου κατά τη διάρκεια του 2021 σε 68 μ.β. το Δ' τρίμηνο του 2021, ο εγχώριος δείκτης ταμειακής κάλυψης της ΕΤΕ ενισχύθηκε στο 78%, ως αποτέλεσμα των ευνοϊκών υποκείμενων τάσεων στην οργανική δημιουργία νέων ΜΕΑ, οι οποίες περιλαμβάνουν τη συνεχή αποκατάσταση της τακτικής εξυπηρέτησης δανείων και τον περιορισμένο αριθμό νέων αθετήσεων (συμπεριλαμβανομένων των αθετήσεων μετά τη λήξη των μέτρων διευκόλυνσης καταβολής των οφειλών (moratoria)).

Όσον αφορά την κερδοφορία, τα προσαρμοσμένα κέρδη, μετά από φόρους, του Ομίλου, από συνεχιζόμενες δραστηριότητες, ανήλθαν σε €834 εκατ., λόγω των πολύ θετικών εξελίξεων στα λειτουργικά αποτελέσματα. Ακόμα πιο σημαντικό είναι ότι τα οργανικά λειτουργικά κέρδη αυξήθηκαν κατά 39,8% σε ετήσια βάση, και ανήλθαν στα €451 εκατ., ξεπερνώντας τον στόχο που είχαμε θέσει και αντανακλώντας τη βελτίωση των οργανικών εσόδων, την εκτεταμένη μείωση των δαπανών και την εξομάλυνση του κόστους πιστωτικού κινδύνου, εξελίξεις που ευνοούν την επίτευξη του στόχου του Ομίλου για οργανικά λειτουργικά κέρδη το 2022 της τάξης των €0,5 δισ. Η δραστητική μείωση του κόστους, με τις δαπάνες προσωπικού μειωμένες κατά 12,0% σε ετήσια βάση και η ανθεκτικότητα των καθαρών εσόδων από τόκους αυξημένη κατά 2,8% σε ετήσια βάση, αποτελούν τους βασικούς παράγοντες που συμβάλλουν στη βελτίωση της κερδοφορίας. Σημαντικό ρόλο στη βελτίωση αυτή διαδραμάτισε και η επέκταση του εξυπηρετούμενου δανειακού χαρτοφυλακίου μας κατά €1,4 δισ. σε ετήσια βάση.

Όσον αφορά την κεφαλαιακή μας επάρκεια, ο δείκτης κεφαλαίου κοινών μετοχών κατηγορίας 1 («CET1») ενισχύθηκε περίπου κατά 120 μ.β. στο 16,9% και ο δείκτης συνολικού κεφαλαίου διαμορφώθηκε στο 17,5% (συμπεριλαμβανομένων των κερδών της περιόδου), επωφελούμενη από την υψηλή κεφαλαιακή ενίσχυση συναλλαγής του Project "Frontier" και την ισχυρή κερδοφορία μας. Η ολοκλήρωση της πώλησης της Εθνικής Ασφαλιστικής που αναμένεται να κλείσει εντός των προσεχών εβδομάδων και η στρατηγική συνεργασία με την Eno Payments Inc που αναμένεται να υλοποιηθεί εντός του Δ' τρίμηνο του 2022, θα προσθέσουν στο συνολικό δείκτη κεφαλαιακής μας επάρκειας επιπλέον 160 μ.β. περίπου, με αποτέλεσμα τη δημιουργία κεφαλαιακών αποθεμάτων στρατηγικής σημασίας.

Ωστόσο, η βελτίωση που παρατηρείται δεν αφορά μόνο τους ποιοτικούς δείκτες μέτρησης. Η ΕΤΕ, κατά την τελευταία τριετία, υλοποιεί ένα σημαντικό πρόγραμμα μετασχηματισμού και η πρόοδος που σημειώθηκε προς αυτή την κατεύθυνση το 2021, αναμένεται να συμβάλει στην επίτευξη άριστων αποτελεμάτων της Τράπεζας σε όλους τους τομείς δραστηριοτήτων της.

Ο τομέας της εταιρικής τραπεζικής επωφελήθηκε σημαντικά από τα εν εξελίξει έργα μετασχηματισμού της Τράπεζας. Το 2021 δημιουργήσαμε το πρόγραμμα «Εθνική 2.0», ένα πλαίσιο ολοκληρωμένων υπηρεσιών που έχουν σχεδιαστεί με σκοπό την πρόσβαση και την καθοδήγηση σε όλες τις χρηματοοικονομικές ευκαιρίες που προσφέρει το Εθνικό Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0». Παράλληλα, αυξήσαμε τις ψηφιακές πωλήσεις ως αποτέλεσμα της νεοσύστατης Διεύθυνσης Εταιρικής Συναλλακτικής Τραπεζικής, μεταξύ άλλων με εξατομικευμένες πωλήσεις μέσω Application Programming Interface («APIs») που έχουν ως στόχο μεγάλους πελάτες, και με την ευρύτερη διάθεση των προϊόντων αυτών μέσω παρόχων υπηρεσιών Προγραμματισμού Επιχειρησιακών Πόρων (Enterprise Resource Planning («ERP»)).

Όσον αφορά τη λιανική τραπεζική, οι συνεχείς επενδύσεις και βελτιώσεις των ψηφιακών μας προϊόντων έχουν αποφέρει σημαντικά αποτελέσματα: έχουμε τον μεγαλύτερο αριθμό ενεργών χρηστών ψηφιακών μέσων στην αγορά (πάνω από 2 εκατ.). Κατά τη διάρκεια του 2021, η ΕΤΕ υπήρξε η πρώτη ελληνική τράπεζα που προσέφερε ένα ολοκληρωμένο ψηφιακό δάνειο για μικρές επιχειρήσεις για ποσά έως €35.000, το οποίο εγκρίνεται και εκταμιεύεται εντός 48 ωρών. Επίσης, επεκτείναμε την ψηφιακή διαδικασία προσέλκυσης νέων πελατών στις μικρές επιχειρήσεις, πέραν των πελατών λιανικής, η οποία άρχισε να εφαρμόζεται στις αρχές του 2020. Στον τομέα της παραδοσιακής τραπεζικής, στο δίκτυο καταστημάτων μας, εφαρμόζουμε ένα νέο μοντέλο παροχής υπηρεσιών για μικρές επιχειρήσεις

βελτιστοποιώντας τη διαδικασία χορήγησης στεγαστικών δανείων και επεκτείνοντας τη συνεργασία μας με τρίτους για την πώληση μη εξασφαλισμένων δανείων.

Τίποτα από τα παραπάνω δεν θα ήταν εφικτό χωρίς τον ισχυρό συντονισμό μεταξύ των μονάδων που έρχονται σε επαφή με την πελατεία και της Διεύθυνσης Ανθρώπινου Δυναμικού, Πληροφορικής και Λειτουργιών. Όσον αφορά τους ανθρώπους μας, ολοκληρώσαμε επιτυχώς την ανάπτυξη του νέου Συστήματος Αξιολόγησης και Ανάπτυξης, το οποίο σε συνδυασμό με το νέο Πρόγραμμα Μεταβλητών Αποδοχών που θα υλοποιηθούν αμφότερα εντός του 2022, αποτελεί σημαντικό ορόσημο προς τον αμαρτωλισμό της φιλοσοφίας στην Τράπεζα, με στόχο την ενίσχυση της αξιοκρατίας, των κινήτρων και της διάκρισης. Εξίσου σημαντικό είναι ότι καθορίσαμε το Σκοπό και τις Αξίες μας και τις παρουσιάσαμε εσωτερικά στην Τράπεζα σε μια εκδήλωση για όλους στην οποία συμμετείχαν 7.500 εργαζόμενοι της ΕΤΕ. Οι 4 αξίες μας Ανθρώπινη, Αξιοπιστη, Αποτελεσματική και Αναπτυξιακή, θα μας οδηγήσουν στην επίτευξη του στόχου μας να αναδειχθούμε «Τράπεζα Πρώτης Επιλογής» στην Ελλάδα. Η Διεύθυνση Πληροφορικής συνεχίζει την αντικατάσταση των παλαιότερων συστημάτων, καθώς και του Συστήματος Βασικών Τραπεζικών Εργασιών (Core Banking System) που ξεκίνησε το 2021. Επίσης, η Διεύθυνση Πληροφορικής συνεχίζει να αναπτύσσει ψηφιακά προϊόντα και υπηρεσίες, τα οποία κατατάσσουν την ΕΤΕ πρώτη στην Ελλάδα όσον αφορά τον ψηφιακή προσφορά. Ομοίως, η Διεύθυνση Λειτουργιών κεντροποιεί και βελτιώνει πολλές διαδικασίες, συμβάλλοντας στην αποδοτικότερη και πιο ευέλικτη λειτουργία της Τράπεζας.

Όσον αφορά τη διεθνή παρουσία μας, η θυγατρική μας Storranska Banka A.D. συνεχίζει να αποφέρει σταθερά αποτελέσματα και εντυπωσιακές αποδόσεις. Στο πλαίσιο της συμμόρφωσης με τις υπόλοιπες δεσμεύσεις που έχουμε αναλάβει στο Σχέδιο Αναδιάρθρωσης, ξεκινήσαμε την εκκαθάριση των δραστηριοτήτων μας στην Αίγυπτο και μειώνουμε σημαντικά τις δραστηριότητές μας στην Κύπρο. Επιπλέον, αποφασίσαμε να κλείσουμε το υποκατάστημά μας στο Ηνωμένο Βασίλειο, κυρίως λόγω των περιορισμών που επιβλήθηκαν στις επιχειρηματικές δραστηριότητες λόγω της αποχώρησης του Ηνωμένου Βασιλείου από την ΕΕ, καθώς και τις δραστηριότητές μας στη Μάλτα. Αναμένουμε να βγούμε από το Σχέδιο Αναδιάρθρωσης εντός του πρώτου εξαμήνου του 2022, μόλις ολοκληρωθεί η πώληση της Εθνικής Ασφαλιστικής.

Στη διάρκεια του δεύτερου εξαμήνου του 2021, το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΤΕ ενέκρινε την ανανεωμένη στρατηγική του Ομίλου για το Περιβάλλον, την Κοινωνία και την εταιρική Διακυβέρνηση (ESG). Στον τομέα του Περιβάλλοντος, θα συνεχίσουμε να ηγούμαστε της αγοράς όσον αφορά τη χρηματοδότηση έργων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, συμβάλλοντας στην επιτάχυνση της μετάβασης προς μια βιώσιμη οικονομία. Όσον αφορά την Κοινωνία, η ΕΤΕ αναγνωρίζεται παραδοσιακά ως ενεργός υποστηρικτής πολλών πρωτοβουλιών στον τομέα του πολιτισμού, της υγείας και της οικονομίας, και θα συνεχίσει το ίδιο και στο μέλλον. Ενδεικτικά, στις δράσεις του 2021 περιλαμβάνεται η στήριξή μας στους πληγέντες από τις

δασικές πυρκαγιές στη Βόρεια Εύβοια, καθώς και δωρεές εξειδικευμένων μηχανημάτων σε νοσοκομεία και στις νέες μονάδες εντατικής θεραπείας στη Θεσσαλονίκη. Στον τομέα της υποστήριξης της κοινωνίας και του πολιτισμού, η ΕΤΕ και το Μορφωτικό Ίδρυμα της Εθνικής Τράπεζας («ΜΙΕΤ») διαδραμάτισαν σταθερά σημαντικό ρόλο. Τέλος, εφαρμόζουμε τα υψηλότερα πρότυπα εταιρικής Διακυβέρνησης, καθώς εξασφαλίζουμε τη διαφάνεια στις γνωστοποιήσεις και την πληροφόρηση.

Με το βλέμμα στραμμένο στο 2022 και την μετέπειτα περίοδο, οι προοπτικές της ελληνικής οικονομίας εμφανίζονται ιδιαίτερες ενθαρρυντικές, παρά τις δυσκολίες που δημιουργούνται από τον πληθωρισμό και οι οποίες επιδεινώνονται αισθητά με την εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία. Τα θεμέλια της οικονομίας είναι γερά, με αποτέλεσμα να αναμένεται –ακόμα και μέσα στη σημερινή διεθνή συγκυρία– ότι η Ελλάδα θα γνωρίσει αξιοσημείωτη παραγωγική ανάπτυξη το 2022 και θα σημειώσει ακόμα καλύτερα αποτελέσματα το 2023 και 2024. Ως εκ τούτου, λογικό είναι οι στόχοι που θέτει η ΕΤΕ για τα αποτελέσματά της να παραμένουν φιλόδοξοι. Ειδικότερα, φιλοδοξούμε να καλύψουμε σταδιακά την εναπομένουσα διαφορά από το ευρωπαϊκό επίπεδο ΜΕΑ στο 3% περίπου και να συνεχίσουμε να βελτιώνουμε τον ρυθμό δημιουργίας οργανικών κεφαλαίων τόσο με την περαιτέρω βελτίωση της απόδοσης των προϊόντων και υπηρεσιών μας όσο και με την ενίσχυση της αποδοτικότητας ως προς το λειτουργικό κόστος και την εξομάλυνση του κόστους πιστωτικού κινδύνου.

Στόχος μας είναι να επιτύχουμε διψήφιο δείκτη απόδοσης ιδίων κεφαλαίων. Η βελτιωμένη κερδοφορία μας και οι ισχυροί δείκτες κεφαλαιακής επάρκειας θα μας επιτρέψουν να υλοποιήσουμε μια πολιτική συνετής διανομής μερισμάτων στον εγγύς μέλλον. Η επίτευξη αυτών των φιλόδοξων στόχων προϋποθέτει σημαντική περαιτέρω προσπάθεια σε έναν κόσμο που βιώνει ραγδαίες τεχνολογικές αλλαγές και όλο και πιο απαιτητικές προσδοκίες πελατών. Το Πρόγραμμα Μετασχηματισμού της Τράπεζας θα συνεχίσει να παρέχει στην ΕΤΕ ένα συγκριτικό πλεονέκτημα, οδηγώντας την αναγκαία αυτή αλλαγή. Οι επενδύσεις μας σε τεχνολογία και ανθρώπινο δυναμικό αποτελούν παράγοντες καίριας σημασίας για την επιτυχημένη υλοποίηση των στόχων μας και την επίδιωξη να αναδειχθούμε Τράπεζα Πρώτης Επιλογής. Τα μέχρι τώρα αποτελέσματα, και ειδικότερα αυτά του 2021, επιβεβαιώνουν την ικανότητά μας και την αφοσίωσή μας στην επίτευξη των στόχων αυτών.

Αθήνα, 15 Μαρτίου 2022

Παύλος Κ. Μυλωνάς
Διευθύνων Σύμβουλος

Δηλώσεις μελών του Διοικητικού Συμβουλίου επί της ετήσιας Χρηματοοικονομικής Έκθεσης 31 Δεκεμβρίου 2021

Δηλώσεις μελών του Διοικητικού Συμβουλίου

Δήλωση του Προέδρου, του Διευθύνοντος Συμβούλου και Μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου σύμφωνα με το Άρθρο 4 του Ν. 3556/2007.

Εμείς, τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος Α.Ε., και εξ' όσων γνωρίζουμε, δηλώνουμε ότι:

- (1) Οι ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της χρήσης που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2021, καταρτίσθηκαν σύμφωνα με τα ισχύοντα λογιστικά πρότυπα και απεικονίζουν κατά τρόπο αληθή τα στοιχεία του ενεργητικού και παθητικού, την καθαρή θέση και τα αποτελέσματα χρήσεως της Τράπεζας και των εταιρειών που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση εκλαμβανομένων ως σύνολο.
- (2) Η Ετήσια Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου της χρήσης που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2021, απεικονίζει κατά τρόπο αληθή την εξέλιξη, τις επιδόσεις και τη θέση της Τράπεζας και των εταιρειών που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση εκλαμβανομένων ως σύνολο, συμπεριλαμβανομένης της περιγραφής των κυριότερων κινδύνων και αβεβαιοτήτων που αντιμετωπίζουν.

Αθήνα, 15 Μαρτίου 2022

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ.

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

ΤΟ ΜΕΛΟΣ Δ.Σ.

ΓΚΙΚΑΣ Α. ΧΑΡΔΟΥΒΕΛΗΣ

ΠΑΥΛΟΣ Κ. ΜΥΛΩΝΑΣ

MATTHIEU A. KISS

NATIONAL BANK
OF GREECE

Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου

2021

επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2021

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Σημαντικότερες Εξελίξεις

Στρατηγικές προτεραιότητες για το 2021-2023

<p>1.</p> <p>Υγιής Ισολογισμός</p> <p>«Ολοκληρώσαμε την εξυγίανση των μη εξυπηρετούμενων στοιχείων του ενεργητικού, ενισχύοντας περαιτέρω τον Ισολογισμό μας»</p>	<p>2.</p> <p>Αποτελεσματικότητα & Ευελιξία</p> <p>«Εξαλείφουμε τις λειτουργικές αδυναμίες και εφαρμόζουμε αυστηρή διαχείριση των εξόδων, βελτιώνοντας, με βιώσιμο τρόπο την κερδοφορία μας»</p>	
<p>«Εμβαθύνουμε τη σχέση εμπιστοσύνης με τους πελάτες μας, ανταποκρινόμενοι στις ανάγκες τους μέσω των φυσικών και ψηφιακών καναλιών»</p>	<p>3.</p> <p>Η καλύτερη Τράπεζα για τους Πελάτες μας</p> <p>«Ενισχύουμε τις τεχνολογικές υποδομές και τις κύριες διαδικασίες μας, στηρίζοντας την επίτευξη των στόχων μας για την αύξηση των εσόδων και τον εξορθολογισμό κόστους»</p>	<p>4.</p> <p>Τεχνολογία και διαδικασίες</p> <p>«Δημιουργούμε ένα σύγχρονο, ισχυρό και ολοκληρωμένο πλαίσιο για τη διαχείριση κινδύνων, τις εσωτερικές δικλίδες ασφαλείας και την κανονιστική συμμόρφωση»</p>
<p>5.</p> <p>Άνθρωποι, Οργανωτικές Δομές & Διακυβέρνηση</p> <p>«Εκσυγχρονίζουμε την οργανωτική δομή μας, την πλατφόρμα διαχείρισης του ανθρώπινου δυναμικού και το πλαίσιο εταιρικής κουλτούρας, διαμορφώνοντας ένα μοντέρνο και ευέλικτο οργανισμό»</p>	<p>6.</p> <p>Διαφάνεια, Έλεγχος & Συμμόρφωση</p>	

Σχετικά με το Πρόγραμμα Μετασχηματισμού της ΕΤΕ

Το Πρόγραμμα Μετασχηματισμού της ΕΤΕ κεφαλαιοποιεί τα ισχυρά μας σημεία και αντιμετωπίζει σημαντικές προκλήσεις, διασφαλίζοντας ότι υλοποιούμε τη στρατηγική μας και επιτυγχάνουμε τους χρηματοοικονομικούς και λειτουργικούς μας στόχους.

Ισχυρή εταιρική διακυβέρνηση

με την πλήρη στήριξη της Διοίκησης και του Διοικητικού Συμβουλίου

50+ έργα

που οδηγούν σε βιώσιμες αλλαγές σύμφωνα με το Επιχειρηματικό μας Σχέδιο

1000+ συνάδελφοι

σε όλο το εύρος της Τράπεζας συμμετέχουν ενεργά στην υλοποίηση του Προγράμματος

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
---------------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19

Η διασφάλιση της υγείας και της ασφάλειας των υπαλλήλων, των πελατών και των ενδιαφερόμενων μερών, καθώς και η δυνατότητα εξυπηρέτησης, αποτελεί ύψιστη προτεραιότητα της Τράπεζας

Οι Άνθρωποι μας

- Διασφαλίσαμε για την πλειοψηφία των εργαζομένων μας στις κεντρικές μονάδες **τη δυνατότητα να εργάζονται εξ' αποστάσεως ενεργοποιώντας το Σχέδιο Διαχείρισης Κρίσεων** για να αποσυμφορήσουμε τις επιτόπιες λειτουργίες,
- ενεργοποιήσαμε **αποτελεσματικές διαδικασίες διαχείρισης συμβάντων**,
- διασφαλίσαμε το απαιτούμενο **προστατευτικό και καθαριστικό υλικό το οποίο διατέθηκε στους υπαλλήλους**,
- αναπτύξαμε εκτεταμένο **δίκτυο εσωτερικών επικοινωνιών**,
- διασφαλίσαμε την αδιάκοπη συνέχιση των εργασιών με τον **επανασχεδιασμό κρίσιμων διαδικασιών** για τη διευκόλυνση της εξ αποστάσεως εργασίας, ενώ ταυτόχρονα διασφαλίσαμε ότι οι αναδυόμενοι κίνδυνοι μετριάστηκαν με επαρκείς και αποτελεσματικές δικλείδες ασφαλείας.

Οι Πελάτες μας

- Στραφήκαμε σε **ψηφιακές τραπεζικές πλατφόρμες** για τη διασφάλιση παροχής υπηρεσιών στους πελάτες μας σε όλη την ελληνική επικράτεια,
- επαναπροσδιορίσαμε τους πόρους προκειμένου να δημιουργηθούν οι κατάλληλες προϋποθέσεις για την απαραίτητη **οικονομική υποστήριξη** της πελατειακής βάσης ώστε να περιοριστούν οι επιπτώσεις της πανδημίας COVID-19,
- εφαρμόσαμε **μέτρα ελάφρυνσης για αναστολή πληρωμών σε πελάτες Εταιρικής και Λιανικής Τραπεζικής**,
- συμμετέχουμε σε **όλα τα προγράμματα στήριξης της Κυβέρνησης για την πανδημία COVID-19**,
- αναπτύξαμε **εκτεταμένο δίκτυο εξωτερικών επικοινωνιών**.

Τα Ενδιαφερόμενα Μέρη μας

- Κρατήσαμε τους ανθρώπους, τους πελάτες, τους μετόχους, τους επενδυτές και τους φορείς εποπτείας **ενημέρους ανά πάσα στιγμή**, πληροφορώντας και ευαισθητοποιώντας τους υπαλλήλους του ομίλου σχετικά με τα βασικά μέτρα υγιεινής για την πρόληψη της μετάδοσης, τις ταξιδιωτικές συστάσεις και όλες τις σχετικές πολιτικές,
- **ενθαρρύνουμε και παρείχαμε σχετικές εκπαιδευτικές δράσεις** στους πελάτες μας να χρησιμοποιούν τα ψηφιακά κανάλια της Τράπεζας.

Η Κοινωνία μας

- **Προσφέραμε δωρεά ιατρικού εξοπλισμού** στο Εθνικό Σύστημα Υγείας,
- **παρακολουθούμε από κοντά** την κατάσταση σε όλη τη διάρκεια της κρίσης που προκάλεσε η πανδημία και συνεχίζουμε να προσφέρουμε στήριξη στο προσωπικό μας, στους πελάτες, τα ενδιαφερόμενα μέλη και την ευρύτερη κοινωνία στην ιδιαίτερα δύσκολη συγκυρία που διανύουμε.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμέτωπη της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
---------------------------------	--------------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

2021

Χρηματοοικονομικές Επιδόσεις Ομίλου

Τα προσαρμοσμένα κέρδη μετά φόρων από συνεχιζόμενες δραστηριότητες σε επίπεδο Ομίλου ανήλθαν σε €834 εκατ., αυξημένα κατά 41,4% σε ετήσια βάση

Ψηφιακή Ψηφιακή Λειτουργία Λειτουργία

Οι ψηφιακές συναλλαγές αυξήθηκαν σημαντικά, υποστηριζόμενες από τις προσπάθειές μας για την επιτάχυνση της διαδικασίας εγγραφής, την ενίσχυση της χρήσης και τη βελτίωση των ψηφιακών δυνατοτήτων των πελατών μας

Μη - Χρηματοοικονομικά

Επιλεγμένες
επιβραβεύσεις &
διακρίσεις

Προσαρμοσμένα κέρδη από συνεχιζόμενες δραστηριότητες σε επίπεδο Ομίλου

€834 εκατ. για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2021 (31 Δεκεμβρίου 2020: €590 εκατ.).

Εκταμιεύσεις δανείων σε επίπεδο Τράπεζας

Ανήλθαν σε €4,9 δισ., ενισχυμένες κατά 5,1% σε ετήσια βάση, αντανακλώντας εκταμιεύσεις δανείων προς επιχειρήσεις.

Μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα

Τα μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα σε επίπεδο Ομίλου ανήλθαν στο ποσό των €2,3 δισ., με τον δείκτη Μη εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων («ΜΕΑ») να ανέρχεται σε 7,0%.

Ρευστότητα

Οι καταθέσεις στην Ελλάδα αυξήθηκαν κατά €4,6 δισ. και ανήλθαν σε €51,6 δισ., οι δείκτες Κάλυψης Ρευστότητας («LCR») και Καθαρής Σταθερής Χρηματοδότησης («NSFR») διατηρούνται σε υψηλά επίπεδα υπερβαίνοντας κατά πολύ το ελάχιστο εποπτικό όριο.

Δείκτης κεφαλαίου κοινών μετοχών κατηγορίας 1 («CET1»)

Την 31 Δεκεμβρίου 2021, ο δείκτης CET1 και ο συνολικός δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας διαμορφώθηκαν σε 14,1% και 14,7% αντίστοιχα, υπερβαίνοντας τον δείκτη Συνολικών Κεφαλαιακών Απαιτήσεων ποσοστού 11,50% και 11,75% για το 2021 και 2022, μετά τα μέτρα για την ελάφρυνση κεφαλαίου. Οι δείκτες ανήλθαν σε 16,9% και 17,5% αντίστοιχα, συμπεριλαμβάνοντας τα κέρδη της χρήσης.

Η εισαγωγή νέων ψηφιακών δυνατοτήτων σε συνδυασμό με τις προωθητικές ενέργειες, οδήγησαν σε σημαντική αύξηση της χρήσης των ψηφιακών καναλιών:

- 25,4% ετήσια αύξηση των συναλλαγών μέσω ψηφιακών καναλιών.
- Οι ενεργοί χρήστες των ψηφιακών καναλιών ανήλθαν σε 2,5 εκατ. (+19,4% σε ετήσια βάση).
- Περισσότεροι από 440.000 νέοι χρήστες πραγματοποίησαν εγγραφή στα ψηφιακά κανάλια από την αρχή του έτους.

• Επιβραβεύσεις & Διακρίσεις

«Βραβείο Καλύτερης Εταιρικής Διακυβέρνησης-Ελλάδα» – Capital Finance International («CFI»), «Τράπεζα της χρονιάς στην Ελλάδα» – The Banker και Επιχειρηματικά βραβεία ΧΡΗΜΑ 2021, «Lloyd's List Greek Shipping Awards» – Ναυτιλιακός Χρηματοδότης της Χρονιάς, «Focus Economics - Forecast Awards 2021» – 1^η θέση, «Global Finance Awards» -Best Trade Finance Bank in Greece, «Hellenic Innovation Forum & Awards 2021» – καλύτερη πρωτοβουλία ενίσχυσης του οικοσυστήματος για το NBG Business Seeds, «Digital Banking Awards 2021»- Best Mobile App, Best Consumer Digital Bank, Best SME Digital Bank, «Business IT Excellence Awards 2021» – 3 βραβεία, «Mobile Excellence Awards 2022» – 3 βραβεία, «CR-Index Award 2020-2021» – Diamond/Επαινος για το περιβάλλον εργασίας (Workplace).

• Ποικιλομορφία των φύλων

Το 33,0% (ένα Εκτελεστικό Μέλος και τρία Μη-εκτελεστικά Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου) είναι γυναίκες.

• Πιστοποίηση ISO 26000 2010 για την Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη.

Σημαντικότερες
ΕξελίξειςΑντιμέτωπη
της κρίσης
COVID-19Πρόγραμμα
ΜετασχηματισμούΟικονομική και
χρηματοοικονομική
επισκόπησηΔιαχείριση
ΚινδύνουΜη
Χρηματοοικονομική
ΚατάστασηΔήλωση Εταιρικής
Διακυβέρνησης

Επιτάχυνση του ψηφιακού μετασχηματισμού και νέες ψηφιακές λειτουργίες

Ένα ψηφιακό άλμα προς τα εμπρός δημιουργώντας ένα νέο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα

Βασικές ψηφιακές μετρήσεις

Νέες ψηφιακές λειτουργίες

Εγγραφή

- Εγγεγραμμένοι Χρήστες ψηφιακών καναλιών: 3,5 εκατ. (+14,9% σε ετήσια βάση).
- Λήψεις της εφαρμογής: 2,9 εκατ. (+30,6% σε ετήσια βάση).

- Ψηφιακή ενσωμάτωση για νομικές οντότητες.

Χρήση

- Ενεργοί χρήστες ψηφιακών μέσων (12M): 2,5 εκατ. (+19,4% σε ετήσια βάση).
- Ενεργοί χρήστες ψηφιακών μέσων (1M): 2,0 εκατ. (+16,7% σε ετήσια βάση).

- Ενημερώσεις εγγραφών μέσω eGon Know your Customer «KYC».
- Αμφισβήτηση συναλλαγών που έγιναν με κάρτες.
- Ανέπαφες πληρωμές μέσω κινητού τηλεφώνου Apple Pay & NFC.
- Εμβάσματα από λογαριασμό συναλλάγματος για ναυτιλιακές εταιρείες.
- Ενοποιημένη προβολή λογαριασμών τρίτων τραπεζών σε Internet Banking/Mobile Banking.

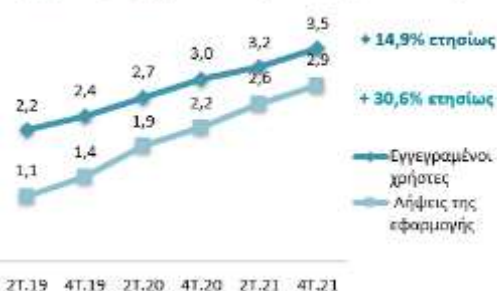
Πωλήσεις

- Ψηφιακές πωλήσεις: περίπου 220 χιλ. προϊόντα (+7,9% σε ετήσια βάση).

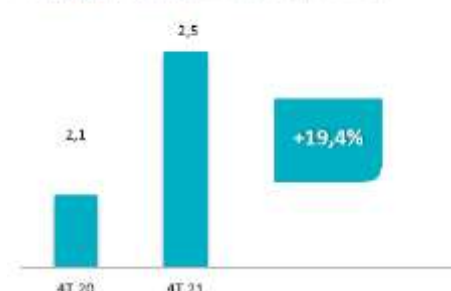
- Λογαριασμοί όψεως για ατομικές επιχειρήσεις και νομικά πρόσωπα.
- Ασφάλεια αυτοκινήτου μέσω Internet Banking.
- Ολοκληρωμένη (End-to-end) Χρηματοδότηση για ατομικές επιχειρήσεις και νομικά πρόσωπα.
- Τερματικά POS, ολοκληρωμένες λύσεις E-commerce και Key2Pay για ατομικές επιχειρήσεις.
- Προϊοντικά Πακέτα (e-value & Value Plus) μέσω Internet Banking.
- Χρεωστικές Κάρτες για νομικά πρόσωπα.

Οι ψηφιακές συναλλαγές αυξήθηκαν, υποστηριζόμενες από τις προσπάθειές μας για επιτάχυνση της διαδικασίας εγγραφής, ενίσχυση της χρήσης και βελτίωση των ψηφιακών δυνατοτήτων των πελατών

Χρήστες ψηφιακών μέσων (σε εκατ.)

Ενεργοί χρήστες ψηφιακών μέσων (σε εκατ.)

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμέτωπη της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
-------------------------------------	--------------------------------------	------------------------------	---	------------------------	--------------------------------------	-----------------------------------

Κύρια επιτεύγματα και σημαντικές εξελίξεις το έτος 2021 για τον Όμιλο ΕΤΕ

Ευρείας κλίμακας Πρόγραμμα Μετασχηματισμού

Σχέδιο μείωσης των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων

Πώληση χαρτοφυλακίων Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων

Πωλήσεις θυγατρικών

Χρηματοοικονομικές εξελίξεις

Αναθεωρημένο Σχέδιο Αναδιάρθρωσης 2019

Εποπτικές εξελίξεις

Λοιπά

Ευρείας κλίμακας Πρόγραμμα Μετασχηματισμού

Βασιζόμενη στη μακροχρόνια σχέση εμπιστοσύνης και παροχής υπηρεσιών στην κοινωνία, η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος («ΕΤΕ» ή «Τράπεζα») ξεκίνησε ένα ευρείας κλίμακας Πρόγραμμα Μετασχηματισμού (βλ. Ενότητα «Πρόγραμμα Μετασχηματισμού») στο δεύτερο εξάμηνο του 2018 για τη μετατροπή της Τράπεζας, ανταποκρινόμενη στις προκλήσεις και στην αξιοποίηση των επιχειρηματικών ευκαιριών που παρουσιάζει το ταχέως μεταβαλλόμενο οικονομικό και τραπεζικό περιβάλλον.

Το Πρόγραμμα Μετασχηματισμού προσδιόρισε τις στρατηγικές περιοχές που αξιοποιούν τις δυνατότητες και αντιμετωπίζουν τις αδυναμίες. Έπειτα από τρία χρόνια σε εφαρμογή, το Πρόγραμμα Μετασχηματισμού έχει επιφέρει εντυπωσιακά αποτελέσματα όσον αφορά στην οργανική κερδοφορία, η οποία είναι πλήρως εναρμονισμένη με τους οικονομικούς και επιχειρηματικούς στόχους της Τράπεζας μέχρι το 2023, καθώς και απτές βελτιώσεις στο επιχειρηματικό και λειτουργικό μοντέλο της Τράπεζας. Αυτά τα αποτελέσματα επιτυγχάνονται μέσω διακριτών αξόνων δράσης που περιλαμβάνουν 50+ πρωτοβουλίες και εμπλέκουν 1.000+ διευθυντές και υπαλλήλους της Τράπεζας.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
---------------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Σχέδιο μείωσης των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων

Στο χρονικό διάστημα από τον Δεκέμβριο του 2015 έως τον Δεκέμβριο του 2021, ο Όμιλος σημείωσε μείωση των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων («Non Performing Exposures» ή «NPE») κατά €22,1 δισ. μέσω ενός συνδυασμού οργανικών και μη οργανικών ενεργειών, με τα Μη Εξυπηρετούμενα Ανοίγματα για τον Όμιλο στις 31 Δεκεμβρίου 2021 να ανέρχεται σε €2,3 δισ. (Τράπεζα: €2,1 δισ.). Επίσης, ο δείκτης Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων («MEA») μειώθηκε από 46,8% σε 7,0%, μετά την αποαναγνώριση του Project "Frontier" και την ταξινόμηση του Project "Frontier II" ως διακρατούμενο προς πώληση. Συγκεκριμένα, η μείωση των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων, συνεχίστηκε κατά το έτος 2021, με τα Μη Εξυπηρετούμενα Ανοίγματα στην Ελλάδα (domestic) να μειώνονται περαιτέρω κατά €2,2 δισ. σε €2,1 δισ., αντανakλώντας κυρίως μη οργανικές ενέργειες (βλ. παρακάτω «Πώληση χαρτοφυλακίων Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων»).

Ο δείκτης MEA στην Ελλάδα μειώθηκε κατά περίπου 84 μ.β., σε 6,9% κατά το έτος 2021, με τον δείκτη κάλυψης MEA από σωρευμένες προβλέψεις να ανέρχεται σε 77,5% από 62,8% το 4^ο τρίμηνο του 2020.

Στις διεθνείς δραστηριότητες, ο δείκτης MEA και ο δείκτης κάλυψης από σωρευμένες προβλέψεις διαμορφώθηκαν κατά το έτος 2021 σε 9,7% και 73,0%, αντίστοιχα.

Αναφορικά με το ετήσιο στόχο μείωσης των MEA για το 2021, υπερκαλύφθηκε κατά €1,8 δισ. (€1,5 δισ. μείωση από μη οργανικές ενέργειες €0,3 δισ. από οργανικές ενέργειες).

Επιπλέον, σύμφωνα με το ημερολόγιο της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας («ΕΚΤ» ή «European Central Bank», «ECB»), οι αναθεωρημένοι στόχοι για τα Μη Εξυπηρετούμενα Ανοίγματα για την περίοδο 2022-2024 θα υποβληθούν στον Ενιαίο Εποπτικό Μηχανισμό («SSM») στις 31 Μαρτίου 2022.

Πώληση χαρτοφυλακίων Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων

Ολοκλήρωση στο 2021

Project "Frontier"

Στις 17 Δεκεμβρίου 2021, η Τράπεζα ολοκλήρωσε τη συναλλαγή Frontier, η οποία αφορά τιτλοποίηση μη-εξυπηρετούμενων δανείων («MEA») συνολικής λογιστικής αξίας προ προβλέψεων περίπου €6 δισ. την 30 Ιουνίου 2020, έχοντας ολοκληρώσει το σύνολο των προϋποθέσεων της συναλλαγής, συμπεριλαμβανομένων και όλων των απαραίτητων εγκρίσεων. Η συναλλαγή περιλαμβάνει ένα χαρτοφυλάκιο εξασφαλισμένων δανείων μεγάλων, μικρομεσαίων και μικρών επιχειρήσεων καθώς και στεγαστικών και καταναλωτικών δανείων.

Η Τράπεζα διακράτησε το 100% των ομολογίων υψηλής εξοφλητικής προτεραιότητας, κάνοντας χρήση των διατάξεων του Ελληνικού Προγράμματος Προστασίας Περιουσιακών Στοιχείων (βλ. παρακάτω), ενώ το 95,0% των ομολογίων μεσαίας (Mezzanine) και χαμηλής (Junior) εξοφλητικής προτεραιότητας

διατέθηκαν στην κοινοπραξία αποτελούμενη από θυγατρικές των επενδυτικών εταιρειών Bain Capital Credit και Fortress Investment Group καθώς και την doValue Greece.

Η Τράπεζα ενήργησε ως ενδιάμεσος διαχειριστής του χαρτοφυλακίου για λογαριασμό των ομολογιούχων για την περίοδο 17 Δεκεμβρίου 2021 μέχρι 4 Φεβρουαρίου 2022, όταν η μετέπτωση του χαρτοφυλακίου στο μακροχρόνιο διαχειριστή (doValue) έλαβε χώρα.

Η συναλλαγή "Frontier" αποτελεί ορόσημο και συμβάλει καθοριστικά στην εξυγίανση του ισολογισμού της ΕΤΕ. Συγκεκριμένα, η συναλλαγή (α) έλαβε δύο πιστοληπτικές αξιολογήσεις, (β) δεν απαιτήσε απόσχιση του τραπεζικού κλάδου της ΕΤΕ με σύσταση νέας εταιρείας (hive down) και (γ) θα εξυπηρετείται από εταιρεία διαχείρισης που δεν αποτελεί προϊόν απόσχισης από την ΕΤΕ.

Πρόγραμμα της Ελληνικής Δημοκρατίας για την παροχή εγγύησης σε τιτλοποιήσεις πιστωτικών ιδρυμάτων

Το Δεκέμβριο του 2019, το ελληνικό κοινοβούλιο ψήφισε για τη δημιουργία ενός Προγράμματος Προστασίας Περιουσιακών Στοιχείων (Asset Protection Scheme («APS»)), (Ν. 4649/2019) γνωστό επίσης ως «Σχέδιο Ηρακλής», το οποίο θα στηρίζει τις τράπεζες για τη μείωση των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων μέσω τιτλοποίησης, με στόχο την επίτευξη μεγαλύτερης σταθερότητας στην αγορά. Η συμμετοχή στο εν λόγω πρόγραμμα είναι εθελοντική, ανοιχτή σε όλες τις ελληνικές τράπεζες, ενώ, δεν συνιστά κρατική ενίσχυση, καθώς οι εγγυήσεις αποτιμώνται με όρους αγοράς.

Στο πλαίσιο του Σχεδίου Ηρακλής, η Ελληνική Δημοκρατία θα παρέχει εγγυήσεις ύψους έως €12,0 δισ. για τα ομόλογα υψηλής εξοφλητικής προτεραιότητας των τιτλοποιήσεων των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων. Το Σχέδιο Ηρακλής θα τεθεί σε ισχύ εφόσον ο εκδότης έχει πωλήσει τουλάχιστον το 50% συν ένα από τα ομόλογα χαμηλότερης (και μεσαίας αν εκδοθεί) εξοφλητικής προτεραιότητας και το ποσό αυτό επιτρέπει τη διαγραφή και τη σημαντική μεταφορά κινδύνου «Significant Risk Transfer» («SRT») των τιτλοποιημένων απαιτήσεων.

Επιπλέον, τον Ιούλιο του 2021, κατόπιν έγκρισης από τη Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (η «ΓΔ Διαγωνισμού») στις 9 Απριλίου 2021 και βάσει του Ελληνικού Νόμου 4818/2021, το Σχέδιο «Ηρακλής» (ονομάζεται επίσης ως «Ηρακλής II») παρατάθηκε κατά 18 μήνες, χωρίς ουσιαστικές αλλαγές.

Project "ICON"

Στις 12 Φεβρουαρίου 2021, η ΕΤΕ ανακοίνωσε ότι έχει ολοκληρώσει την πώληση χαρτοφυλακίου μη εξυπηρετούμενων επιχειρηματικών δανείων (Project "Icon") με εμπράγματα και λοιπές εξασφαλίσεις την 30 Ιουνίου 2019, ύψους περίπου €1,6 δισ. (€0,6 δισ. εκ των οποίων είναι εξασφαλίσεις) προς την Bain Capital. Η συναλλαγή υλοποιήθηκε στο πλαίσιο της στρατηγικής απομόχλευσης των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων της ΕΤΕ και σύμφωνα με τους Επιχειρησιακούς Στόχους που υποβλήθηκαν στον SSM.

Project "Danube"

Στις 20 Μαΐου 2021, Η Εθνική Τράπεζα («ΕΤΕ») ολοκλήρωσε τη πώληση χαρτοφυλακίου μη εξυπηρετούμενων εταιρικών δανείων ρουμάνικου ρίσκου ("Project Danube"), συνολικής

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

λογιστικής αξίας περίπου €174 εκατ. (€102 εκατ. διασφαλιστική αξία ακινήτων), με την Bain Capital. Η συναλλαγή πραγματοποιείται στο πλαίσιο της στρατηγικής απομόχλευσης των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων της ΕΤΕ και σύμφωνα με τους Επιχειρησιακούς Στόχους που υποβλήθηκαν στον SSM.

Αποφασίστηκαν το 2021

Project "Frontier II"

Στις 25 Δεκεμβρίου 2021, η Τράπεζα αποφάσισε τη πώληση ενός χαρτοφυλακίου ελληνικών ΜΕΑ με τη μορφή διαβαθμισμένης τιτλοποίησης χρησιμοποώντας τις διατάξεις του «Σχεδίου Ηρακλής». Το έργο "Frontier II" αφορά δάνεια λογιστικής αξίας προ προβλέψεων περίπου €900 εκατ., στις 31 Δεκεμβρίου 2021. Το χαρτοφυλάκιο αποτελείται από εξασφαλισμένα δάνεια μεγάλων, μικρομεσαίων και μικρών επιχειρήσεων καθώς και στεγαστικά και καταναλωτικά δάνεια. Η συναλλαγή εκτιμάται ότι θα ολοκληρωθεί εντός του τρίτου τριμήνου του 2022.

Project "Pronto"

Τον Δεκέμβριο του 2021, η Τράπεζα αποφάσισε τη πώληση των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων χρηματοδοτικών μισθώσεων, συμπεριλαμβανομένων: της πώλησης της συμμετοχής στη Probank Leasing A.E., της πώλησης χαρτοφυλακίου χρηματοδοτικών μισθώσεων της Τράπεζας (πρώην FBB) και της πώλησης του χαρτοφυλακίου χρηματοδοτικών μισθώσεων της NBG Leasing S.A. Την 31 Δεκεμβρίου 2021, η καθαρή θέση της Probank Leasing A.E. ανήλθε σε €36 εκατ. σε επίπεδο Ομίλου (€20 εκατ. σε επίπεδο Τράπεζας), ενώ η λογιστική αξία προ προβλέψεων των χαρτοφυλακίων μισθώσεων της Τράπεζας και της NBG Leasing, την ίδια ημερομηνία, ανήλθαν σε €76 εκατ. Το κλείσιμο της συναλλαγής αναμένεται να ολοκληρωθεί έως το τέλος του τέταρτου τριμήνου του 2022.

Project "Solar"

Τον Δεκέμβριο του 2021, η Τράπεζα αποφάσισε να ξεκινήσει την αποεπένδυση του χαρτοφυλακίου εξασφαλισμένων δανείων μικρομεσαίων επιχειρήσεων (Project "Solar") με λογιστική αξία προ προβλέψεων την 31 Δεκεμβρίου 2021 περίπου €170 εκατ., μέσω κοινής τιτλοποίησης στο πλαίσιο του «Σχεδίου Ηρακλής». Παράλληλα, από τον Νοέμβριο του 2021 συνεχίζονται μεμονωμένες προσπάθειες για τη διερεύνηση της αποεπένδυσης μέσω εναλλακτικών οδών. Η συναλλαγή αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός του τέταρτου τριμήνου του 2022.

Πωλήσεις θυγατρικών

Προγραμματισμένες πωλήσεις θυγατρικών και Δίκτυο Καταστήματος στο πλαίσιο του Αναθεωρημένου Σχεδίου Αναδιάρθρωσης 2019

Πώληση πλειοψηφικής μετοχικής συμμετοχής της θυγατρικής της Ελληνικής Ανώνυμης Εταιρίας Γενικών Ασφαλειών ("Εθνική Ασφαλιστική")

Στις 24 Μαρτίου 2021, το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας ενέκρινε την πώληση του 90,01% από το 100,00% των μετοχών της στην Ελληνική Ανώνυμη Εταιρία Γενικών Ασφαλειών («Εθνική Ασφαλιστική») και εξουσιοδότησε τη Διοίκηση της Τράπεζας να προχωρήσει στην υπογραφή της Σύμβασης

Πώλησης («SPA») με τη CVC Capital Partners («CVC») την 26 Μαρτίου 2021.

Το ισοδύναμο ονομαστικό αντάλλαγμα που αντιστοιχεί στο 100,00% της Εθνικής Ασφαλιστικής θα είναι €505 εκατ., συμπεριλαμβανομένης μιας ειδικής ρήτρας πληρωμής «κέρδους» έως €120 εκατ., η οποία θα υπόκειται στην εκπλήρωση συμφωνημένων στόχων απόδοσης για τις ασφαλιστικές εργασίες που θα παρέχει η Εθνική Τράπεζα μέσω του δικτύου της μέχρι το 2026. Η συναλλαγή περιλαμβάνει 15ετή συνεργασία για παροχή ασφαλιστικών εργασιών από την Τράπεζα. Η Εθνική Ασφαλιστική έχει ταξινομηθεί ως προοριζόμενη προς πώληση και διακοπείσες δραστηριότητες.

Επιπλέον, στις 21 Απριλίου 2021, η έκτακτη Γενική Συνέλευση των μετόχων της Τράπεζας ενέκρινε την ανωτέρω συναλλαγή.

Το κλείσιμο της συναλλαγής αναμένεται εντός του πρώτου εξαμήνου του 2022, καθώς υπόκειται σε συνήθεις τρέχουσες κανονιστικές εγκρίσεις. Η έγκριση από την Ευρωπαϊκή Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού ελήφθη στις 24 Φεβρουαρίου 2022.

Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος (Κύπρος) ΛΤΔ

Στις 26 Νοεμβρίου 2019, η Τράπεζα υπέγραψε σύμβαση πώλησης («SPA») με την Astrobank Limited για την πώληση του συνόλου 100,00% της συμμετοχής της στην Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος (Κύπρος) ΛΤΔ («ΕΤΕ Κύπρου»). Ωστόσο, στις 26 Νοεμβρίου 2020, η οποία ήταν και η τελευταία ημερομηνία ("Longstop Date") για την Astrobank Limited να εκπληρώσει συγκεκριμένους όρους που καθορίζονται στη σύμβαση πώλησης («SPA») που συνήφθη μεταξύ της NBG και της Astrobank Limited, η Τράπεζα σημείωσε ότι αυτοί οι όροι δεν πληρούνταν και εφεξής αποφάσισε να τερματίσει την SPA στις 27 Νοεμβρίου 2020.

Παρόλο που η Τράπεζα παρέμεινε προσηλωμένη στην εφαρμογή εναλλακτικών επιλογών συμμόρφωσης με τις δεσμεύσεις της που απορρέουν από το Αναθεωρημένο Σχέδιο Αναδιάρθρωσης 2019 (βλ. κατωτέρω «Αναθεωρημένο Σχέδιο Αναδιάρθρωσης 2019»), οι προσπάθειες εναλλακτικών επιλογών αποεπένδυσης της θυγατρικής δεν ευδοκίμησαν. Ως αποτέλεσμα, οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας και του Ομίλου τροποποιήθηκαν αναδρομικά, σαν να μην είχε ταξινομηθεί ποτέ ως μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση και διακοπείσες δραστηριότητες.

Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος – Δίκτυο καταστήματος Αιγύπτου

Την 31 Δεκεμβρίου 2018, το Δίκτυο καταστήματος Αιγύπτου («ΕΤΕ Αιγύπτου») ταξινομήθηκε ως μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση και διακοπείσες δραστηριότητες.

Στις 2 Μαΐου 2019, η Τράπεζα υπέγραψε την οριστική συμφωνία με την Bank Audi S.A.E. («Bank Audi Egypt») για την πώληση συγκεκριμένων περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων της ΕΤΕ Αιγύπτου. Η οριστικοποίηση της συναλλαγής απαιτεί την έγκριση της Κεντρικής Τράπεζας της Αιγύπτου καθώς η Κεντρική Τράπεζα του Λιβάνου ενέκρινε τη συναλλαγή τον Ιούνιο του 2019. Δεδομένου ότι η έγκριση από την Κεντρική Τράπεζα της Αιγύπτου εκκρεμούσε για έξι μήνες από την ημερομηνία υπογραφής της οριστικής συμφωνίας, η Bank Audi S.A.E. εξέδωσε, το Νοέμβριο του 2019, ειδοποίηση παύσης της συμφωνίας.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Στις 11 Μαΐου 2020, η Bank Audi Egypt ενημέρωσε την Τράπεζα ότι δεν θα προχωρήσει με την πιθανή απόκτηση της δραστηριότητας της ETE στην Αίγυπτο. Ως αποτέλεσμα οι οικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας και του Ομίλου τροποποιήθηκαν αναδρομικά σαν να μην είχε τεθεί ποτέ ως μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση και διακοπείες δραστηριότητες. Επιπλέον, τον Μάιο του 2021, ελήφθη η έγκριση από την Κεντρική Τράπεζα της Αιγύπτου για τον τερματισμό των δραστηριοτήτων της στην Αίγυπτο.

Η πώληση της ETE Αιγύπτου είναι μία υποχρέωση της Τράπεζας που απορρέει από το Αναθεωρημένο Σχέδιο Αναδιάρθρωσης 2019 (βλ. κατωτέρω «Αναθεωρημένο Σχέδιο Αναδιάρθρωσης 2019»).

Λοιπές πωλήσεις | συναλλαγές

CAC Coral Ltd

Στις 16 Οκτωβρίου 2020, η Τράπεζα ανακοίνωσε ότι υπέγραψε σύμβαση για την πώληση του 100% της θυγατρικής εταιρείας εξαγοράς πιστώσεων στην Κύπρο, CAC Coral Ltd (Project "Marina"), η οποία διαχειρίζεται χαρτοφυλάκιο μη εξυπηρετούμενων εταιρικών δανείων, δανείων προς μικρομεσαίες επιχειρήσεις, καθώς επίσης και καταναλωτικών και στεγαστικών δανείων συνολικής λογιστικής αξίας περίπου €325 εκατ. (€200 εκατ. διασφαλιστική αξία ακινήτων), με την Bain Capital. Το χαρτοφυλάκιο αποτελείται κυρίως από μη εξυπηρετούμενα δάνεια παλαιού τύπου. Η συναλλαγή πραγματοποιείται στο πλαίσιο της στρατηγικής απομόχλευσης των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων της ETE και σύμφωνα με τους Επιχειρησιακούς Στόχους που υποβλήθηκαν στον SSM.

Η συναλλαγή αναμένεται επί του παρόντος να ολοκληρωθεί εντός του δεύτερου τριμήνου του 2022 μετά από έγκριση των αρμόδιων ρυθμιστικών αρχών.

Η CAC Coral Ltd έχει ταξινομηθεί ως προοριζόμενη προς πώληση και διακοπείες δραστηριότητες.

NBG London Branch

Τον Μάιο του 2021, η Τράπεζα αποφάσισε να τερματίσει τις δραστηριότητές της στο Ηνωμένο Βασίλειο μέσω του υποκαταστήματός της.

NBG Malta Ltd

Τον Οκτώβριο του 2021, η Τράπεζα αποφάσισε να τερματίσει τις δραστηριότητές της στη Μάλτα μέσω της θυγατρικής της NBG Bank Malta Ltd.

Στρατηγική Συνεργασία της ETE με την EVO Payments Inc

Στις 17 Δεκεμβρίου 2021, η Τράπεζα ανακοίνωσε ότι έχει συνάψει μακροπρόθεσμη στρατηγική συνεργασία με την EVO Payments, Inc («EVO») για τη δραστηριότητα της αποδοχής καρτών. Η συνεργασία αυτή αναμένεται να δημιουργήσει σημαντική αξία από τις συνέργειες που θα προκύψουν μέσω του συνδυασμού της ευρείας πελατειακής βάσης της ETE και της τεχνολογικής εξειδίκευσης της EVO στις υπηρεσίες πληρωμών.

Η δραστηριότητα αποδοχής καρτών της ETE θα αποτελέσει αντικείμενο μιας νέας εταιρείας («NewCo»), στην οποία η EVO θα αποκτήσει το 51% του μετοχικού κεφαλαίου έναντι τιμήματος

€158 εκατ., αποτιμώντας την δραστηριότητα στα €310 εκατ. Επιπρόσθετα, θα υπογραφεί μια μακροχρόνια αποκλειστική συμφωνία διανομής βάσει της οποίας η Τράπεζα θα προσφέρει στις συνεργαζόμενες επιχειρήσεις τις κορυφαίες λύσεις αποδοχής καρτών που θα προσφέρει η NewCo, βασισμένες στα εξειδικευμένα συστήματα και προηγμένα προϊόντα της EVO.

Χρηματοοικονομικές εξελίξεις

Αυξημένα τα προσαρμοσμένα κέρδη από συνεχιζόμενες δραστηριότητες κατά 41,4%

Τα προσαρμοσμένα κέρδη του Ομίλου από συνεχιζόμενες δραστηριότητες αυξήθηκαν κατά 41,4% σε ετήσια βάση, και ανήλθαν σε €834 εκατ. για το 2021, αντικατοπτρίζοντας κυρίως τα βελτιωμένα οργανικά έσοδα, τα σημαντικά κέρδη που προκύπτουν κυρίως από συναλλαγές ομολόγων του Ελληνικού δημοσίου (βλ. παρακάτω «Ανταλλαγή ομολόγων ελληνικού δημοσίου τον Ιανουάριο 2021»), καθώς και τα σημαντικά χαμηλότερα λειτουργικά έξοδα κατά 6,0% (βλ. παρακάτω).

Τα Καθαρά Κέρδη από Τόκους σε επίπεδο Ομίλου αυξήθηκαν κατά 2,8% ετησίως σε €1.212 εκατ. ως αποτέλεσμα των νέων χορηγήσεων, της ανατιμολόγησης των προθεσμιακών καταθέσεων και από το όφελος του χαμηλού κόστους χρηματοδότησης ως αποτέλεσμα της αυξημένης συμμετοχής της Τράπεζας στο TLTRO της ΕΚΤ. Ωστόσο αντισταθμίστηκαν μερικώς από τη μείωση των εσόδων από τόκους δανείων λόγω απομόχλευσης των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων και των εσόδων από τίτλους κυρίως λόγω της χαμηλότερης μέσης απόδοσης μετά την ανταλλαγή ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου.

Τα καθαρά έσοδα από προμήθειες ανήλθαν σε €287 εκατ., και σημείωσαν αύξηση κατά 10,4%, σε ετήσια βάση, ως αποτέλεσμα της σημαντικής ενίσχυσης στις προμήθειες σε τρεις βασικούς τομείς, της λιανικής και εταιρικής Τραπεζικής καθώς και στις μη οργανικές προμήθειες, αξιοποιώντας τις πρωτοβουλίες του μετασχηματισμού και την οικονομική ανάπτυξη.

Μείωση λειτουργικών εξόδων μέσω της βελτιστοποίησης των εξόδων του προσωπικού

Οι λειτουργικές δαπάνες για το 2021 σημείωσαν πτώση της τάξεως του 6,0% σε ετήσια βάση, και ανήλθαν σε €783 εκατ., ως αποτέλεσμα της ραγδαίας αποκλιμάκωσης των δαπανών προσωπικού (12,0% σε ετήσια βάση), καθώς ο Όμιλος και η Τράπεζα αναγνώρισαν τα οφέλη των Προγραμμάτων Εθελουσίας Εξόδου του Προσωπικού που ξεκίνησαν το 2020 και το 2021. Συνολικά, 472 και 469 εργαζόμενοι για τον Όμιλο και την Τράπεζα, αντίστοιχα, συμμετείχαν το 2021 στο πρόγραμμα, ενώ 863 και 840 εργαζόμενοι για τον Όμιλο και την Τράπεζα, αντίστοιχα, συμμετείχαν το 2020 στο πρόγραμμα. Από την άλλη πλευρά, τα διοικητικά και λοιπά λειτουργικά έξοδα παρέμειναν σταθερά σε ετήσια βάση, ενώ οι αποσβέσεις αυξήθηκαν κατά

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
---------------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

5,8% κυρίως λόγω της ενισχυμένης επενδυτικής στρατηγικής στον τομέα της πληροφορικής.

Οι προσθήκες εξυπηρετούμενων δανείων στην Ελλάδα επιταχύνθηκαν το 4^ο τρίμηνο του 2021 και έφτασαν τα €1,4 δισ. σε ετήσια βάση

Το 2021 τα εξυπηρετούμενα δάνεια στην Ελλάδα συνέχισαν να ενισχύονται κατά €1,4 δισ. σε ετήσια βάση, ως αποτέλεσμα των νέων χορηγήσεων ποσού €4,9 δισ. (+5,1% σε ετήσια βάση), από τα οποία €4,0 δισ. χορηγήθηκαν σε εταιρείες.

Οι προβλέψεις δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών ανήλθαν σε €265 εκατ. το 2021 με 96 μ.β. κόστος πιστωτικού κινδύνου

Οι προβλέψεις δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε επίπεδο Ομίλου ανήλθαν σε €265 εκατ. το 2021 από €1.072 εκατ. το 2020, καθότι οι προβλέψεις απομείωσης σχετιζόμενες με την πανδημία COVID-19 ύψους €0,4 δισ., αναγνωρίστηκαν από την Τράπεζα σχεδόν στο σύνολο τους το 1^ο τρίμηνο του 2020 και οι πρόσθετες προβλέψεις απομείωσης σχετιζόμενες με το προοριζόμενο προς πώληση χαρτοφυλάκιο του Project «Frontier» ύψους €0,4 δισ. αναγνωρίστηκαν το 4ο τρίμηνο του 2020.

Η έκθεση της ΕΚΤ σε σημαντικά χαμηλότερους όρους χρηματοδότησης βάσει των στοχευμένων πράξεων μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης, ενώ η δυναμική των εγχώριων καταθέσεων αυξήθηκε από τις εισροές ιδιωτικών καταθέσεων

Η συμμετοχή μας στις διευκολύνσεις TLTRO της ΕΚΤ στις 31 Δεκεμβρίου 2021 ανήλθε σε €11,6 δισ. από €10,5 δισ. στις 31 Δεκεμβρίου 2020, ενώ το υπόλοιπο των καταθέσεων πελατών του Ομίλου ανήλθε σε €53,5 δισ. στις 31 Δεκεμβρίου 2021, σημειώνοντας σημαντική αύξηση ύψους €4,4 δισ. σε σχέση με την 31 Δεκεμβρίου 2020, κυρίως από λογαριασμούς ταμειυτηρίου.

Με βάση τα δάνεια που χορηγήθηκαν το 2020 και το 2021, ο Όμιλος έχει επιτύχει τους δανειοδοτικούς στόχους και, κατά συνέπεια, δικαιούται να επωφεληθεί από το ευνοϊκό επιτόκιο δανεισμού (δηλαδή -1%). Τα έσοδα από τόκους που καταγράφηκαν το 2020 και το 2021 σε σχέση με αυτές τις συναλλαγές και δεδουλευμένα με ευνοϊκό επιτόκιο δανεισμού, ανήλθαν σε €65 εκατ. και €113 εκατ., αντίστοιχα.

Ως αποτέλεσμα, ο Δείκτης Δανείων προς Καταθέσεις διαμορφώθηκε σε 56,1% στην Ελλάδα και σε 56,9% σε επίπεδο Ομίλου. Επιπλέον, ο Δείκτης Κάλυψης Ρευστότητας («Liquidity Coverage Ratio» ή «LCR») του Ομίλου ανήλθε σε 242,0% υπερβαίνοντας κατά πολύ το ελάχιστο εποπτικό όριο.

Ανταλλαγή ομολόγων Ελληνικού Δημοσίου τον Ιανουάριο του 2021

Τον Ιανουάριο του 2021, η Ελληνική Δημοκρατία και η Τράπεζα συμφώνησαν στην ανταλλαγή υφιστάμενων ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου με λήξη στις 20 Μαρτίου του 2050 που κατείχε η Τράπεζα, με νέα ομόλογα του Ελληνικού Δημοσίου με πιο σύντομες λήξεις. Οι όροι των ομολόγων στις αντίστοιχες ημερομηνίες διαπραγματεύσεως έχουν ως εξής:

Υφιστάμενα ομόλογα Ελληνικού Δημοσίου

ISIN	Λήξη	Επιτόκιο	Ονομαστική αξία σε € εκατ.	Αξία συναλλαγής σε € εκατ.
13 Ιανουαρίου 2021				
GR0138016820	20 Μαρτίου 2050	3,25%	1.000	1.448

Οι ανταλλαγές έγιναν με όρους αγοράς και ολοκληρώθηκαν στις 20 Ιανουαρίου 2021, (βλ. παρακάτω πίνακα), και η διαφορά μεταξύ της αξίας διακανονισμού του ομολόγων που ανταλλάχθηκαν και των ομολόγων που ελήφθησαν από την ανταλλαγή, διακανονίστηκε με μετρητά. Η Τράπεζα αναγνώρισε κέρδη τον Ιανουάριο του 2021, που ανέρχονται σε €209 εκατ. όπως περιλαμβάνεται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων στη γραμμή «Κέρδη / (ζημίες) που προκύπτουν από την κατάργηση της αναγνώρισης των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που αποτιμώνται στο αποσβεσμένο κόστος».

Νέα ομόλογα Ελληνικού Δημοσίου

ISIN	Λήξη	Επιτόκιο	Ονομαστική αξία σε € εκατ.	Τιμή έκδοσης (ΗΔΑΤ*)
20 Ιανουαρίου 2021				
GR0118020685	22 Απριλίου 2027	2,000%	50	110,35
GR0124035693	12 Μαρτίου 2029	3,875%	340	126,45
GR0124036709	18 Ιουνίου 2030	1,500%	872	107,61
GR0128015725	30 Ιαν/ρίου 2033	3,900%	301	135,01
GR0128016731	4 Φεβ/ρίου 2035	1,875%	558	111,90
GR0133011248	30 Ιαν/ρίου 2037	4,000%	328	142,84
GR0138015814	30 Ιαν/ρίου 2042	4,200%	375	155,90
Σύνολο			2.824	

*Ηλεκτρονική Δευτερογενής Αγορά Τίτλων (ΗΔΑΤ).

Οι συναλλαγές ενίσχυσαν την κεφαλαιακή θέση της Τράπεζας, διευκολύνοντας την επιτάχυνση του σχεδίου μείωσης των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων.

Ανταλλαγή ομολόγων του PSI με μια σειρά από άλλα Ομόλογα Ελληνικού Δημοσίου τον Δεκέμβριο του 2021

Την 15 Δεκεμβρίου 2021, ο Ελληνικός Οργανισμός Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους («Ο.Δ.ΔΗ.Χ») και η Τράπεζα προέβησαν σε άλλη μια ανταλλαγή Ομολόγων Ελληνικού Δημοσίου. Συγκεκριμένα, η Τράπεζα αντάλλαξε €128 εκατ. ονομαστικής αξίας, λογιστικής αξίας €173 εκατ. και αξίας διακανονισμού €171 εκατ., των ομολόγων του PSI, με μια σειρά από άλλα Ομόλογα Ελληνικού Δημοσίου, συνολικής ονομαστικής αξίας €125 εκατ. και αξίας διακανονισμού €171 εκατ. Η ανταλλαγή πραγματοποιήθηκε με όρους αγοράς και αντιμετωπίστηκε ως

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

τροποποίηση των χρηματοοικονομικών μέσων που ανταλλάχθηκαν, έχοντας ως αποτέλεσμα ζημιά ύψους €2 εκατ.

Αναθεωρημένο Σχέδιο Αναδιάρθρωσης 2019

Ο Όμιλος υπόκειται στους κανόνες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής («ΕΕ») περί κρατικής βοήθειας σε σχέση με τη βοήθεια που έλαβε από το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας («ΤΧΣ») και το Ελληνικό Δημόσιο. Αυτοί οι κανόνες διεκπεραιώνονται από τη Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Σύμφωνα με αυτούς τους κανόνες, οι λειτουργίες της Τράπεζας παρακολουθούνται και περιορίζονται σε αυτές που εγκρίθηκαν με το Αναθεωρημένο Σχέδιο Αναδιάρθρωσης του 2019, το οποίο έχει σκοπό να εξασφαλίσει την επιστροφή της Τράπεζας σε μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα. Στις 10 Μαΐου 2019, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε το Αναθεωρημένο Σχέδιο Αναδιάρθρωσης 2019 που κατέθεσε η Τράπεζα.

Το Αναθεωρημένο Σχέδιο Αναδιάρθρωσης 2019, περιλαμβάνει μια σειρά από δεσμεύσεις υλοποίησης συγκεκριμένων μέτρων και ενεργειών («Δεσμεύσεις του Αναθεωρημένου Σχεδίου 2019»). Οι Δεσμεύσεις του Αναθεωρημένου Σχεδίου 2019 αφορούν τόσο τις εγχώριες όσο και τις δραστηριότητες του Ομίλου στο εξωτερικό. Οι διαφοροποιήσεις από το Σχέδιο Αναδιάρθρωσης του Δεκεμβρίου 2015 που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018 σχετίζονται κυρίως με την εμβάθυνση της λειτουργικής αναδιάρθρωσης της Τράπεζας, ορισμένες τροποποιήσεις σχετικά με τις προθεσμίες υλοποίησης των Δεσμεύσεων, καθώς και τη δέσμευση για την πώληση του υπολοίπου ποσοστού συμμετοχής 32,66% στην Εθνική Πανγαία Α.Ε.Α.Π. (νυν Prodea Investments S.A.) ως αντικατάσταση της δέσμευσης για την πώληση της Storańska Banka A.D.-Skopje.

Αναφορικά με τις εγχώριες δραστηριότητες, οι Δεσμεύσεις του Αναθεωρημένου Σχεδίου Αναδιάρθρωσης 2019 αφορούν στη συγκράτηση του συνολικού λειτουργικού κόστους, συμπεριλαμβανομένου του αριθμού προσωπικού καθώς και του αριθμού των καταστημάτων. Πιο συγκεκριμένα, οι εν λόγω Δεσμεύσεις αφορούν στα ακόλουθα:

Επιπλέον μείωση του αριθμού των καταστημάτων στην Ελλάδα σε 420 την 31 Δεκεμβρίου 2019 και 390 την 31 Δεκεμβρίου 2020. Την 31 Δεκεμβρίου 2020, τα καταστήματα της Τράπεζας ανήλθαν σε 365. Η Δέσμευση επιτεύχθηκε.

Επιπλέον μείωση του αριθμού του προσωπικού στην Ελλάδα σε 8.600 (την 31 Δεκεμβρίου 2019) και 8.000 την 31 Δεκεμβρίου 2020. Την 31 Δεκεμβρίου 2020, η Τράπεζα μείωσε τον αριθμό του προσωπικού στην Ελλάδα σε 7.762¹. Η Δέσμευση επιτεύχθηκε.

Επιπλέον περιορισμό των συνολικών λειτουργικών εξόδων στην Ελλάδα σε €845 εκατ. την 31 Δεκεμβρίου 2019 και σε €800 εκατ. την 31 Δεκεμβρίου 2020. Για την περίοδο που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2020, τα σχετικά έξοδα ανήλθαν σε €768¹ εκατ. Η Δέσμευση επιτεύχθηκε.

Πώληση των μη τραπεζικών δραστηριοτήτων εσωτερικού: Τον

Μάιο του 2019 η Τράπεζα ολοκλήρωσε την πώληση του μεριδίου της στην Εθνική Πανγαία Α.Ε.Α.Π. (νυν Prodea Investments S.A.) και θα πρέπει να προβεί στην πώληση τουλάχιστον του 80% της Εθνικής Ασφαλιστικής. (βλ. ανωτέρω «Πώληση πλειοψηφικής μετοχικής συμμετοχής της θυγατρικής της Ελληνικής Ανώνυμης Εταιρίας Γενικών Ασφαλειών (“Εθνική Ασφαλιστική”»)» για την εξέλιξη της διαδικασίας πώλησης της εν λόγω Δέσμευσης).

Πώληση των διεθνών δραστηριοτήτων: Η Τράπεζα κατά τα έτη 2016 – 2019 μείωσε τις δραστηριότητές στο εξωτερικό με την πώληση ορισμένων θυγατρικών. Η μόνη μη ολοκληρωμένη πώληση αφορά την θυγατρική της ΕΤΕ Κύπρου, για την οποία η ΕΤΕ προχωρά στην απομόχλευση του χαρτοφυλακίου της ποσοστού τουλάχιστον 80% όπως ορίζεται από το Αναθεωρημένο Σχέδιο Αναδιάρθρωσης του 2019. Αναφορικά με το κατάνημα ΕΤΕ Αιγύπτου, τον Μάιο του 2021, ελήφθη η έγκριση από την Κεντρική Τράπεζα της Αιγύπτου για τον τερματισμό των δραστηριοτήτων της στην Αίγυπτο (βλ. ανωτέρω «Προγραμματισμένες πωλήσεις θυγατρικών και δικτύου καταστημάτων στο πλαίσιο δεσμεύσεων του Αναθεωρημένου Σχεδίου Αναδιάρθρωσης 2019»).

Τέλος, το Αναθεωρημένο Σχέδιο Αναδιάρθρωσης του 2019 προβλέπει την παράταση των υποχρεώσεων του Σχεδίου Αναδιάρθρωσης 2015 για την εταιρική διακυβέρνηση, τις εμπορικές δραστηριότητες, τις εξαγορές και τις διαφημίσεις.

Η υλοποίηση των δεσμεύσεων που προβλέπονται στο Αναθεωρημένο Σχέδιο Αναδιάρθρωσης 2019 παρακολουθείται από τον Επίτροπο Παρακολούθησης.

Εποπτικές εξελίξεις

Άσκηση Προσομοίωσης Ακραίων Συνθηκών 2021 (2021 EU-wide Stress Test)

Στις 29 Ιανουαρίου 2021, η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών («European Banking Authority» ή «EBA») ανακοίνωσε την έναρξη μας άσκησης προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων στην ΕΕ για το 2021, μετά την αναβολή μας άσκησης το 2020, λόγω της πανδημίας COVID-19. Η άσκηση καθοδηγήθηκε από την ΕΚΤ, σύμφωνα με τους κοινούς μεθοδολογικούς κανόνες που καθορίστηκαν από την ΕΒΑ και τις παραδοχές των σεναρίων εξέλιξης μακροοικονομικών δεικτών και συνθηκών αγορών που δημοσιεύθηκαν την ίδια ημερομηνία.

Η ΕΚΤ δημοσίευσε στις 30 Ιουλίου 2021 τα αποτελέσματα της Άσκησης Προσομοίωσης Ακραίων Συνθηκών 2021, τα οποία δείχνουν ότι το τραπεζικό σύστημα της Ευρωζώνης είναι ανθεκτικό στις δυσμενείς οικονομικές εξελίξεις. Η Άσκηση Προσομοίωσης δεν είναι άσκηση επιτυχίας ή αποτυχίας και δεν ορίζεται κατώτατο όριο που να καθορίζει την αποτυχία ή την επιτυχία των τραπεζών για τους σκοπούς της άσκησης. Αντίθετα, τα ευρήματα της Άσκησης Προσομοίωσης θα αποτελέσουν τη βάση του συνεχιζόμενου εποπτικού διαλόγου.

Η άσκηση προσομοίωσης βασίστηκε σε μια Στατική προσέγγιση του Ισολογισμού, λαμβάνοντας υπόψη τη χρηματοοικονομική

¹ Εξαριθμημένης της Εθνικής Ασφαλιστικής.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

και κεφαλαιακή θέση του Ομίλου κατά την 31 Δεκεμβρίου 2020 ως σημείο εκκίνησης, επί του οποίου και πραγματοποιήθηκε προσομοίωση ακραίων συνθηκών βάσει ενός Βασικού και ενός Δυσμενούς σεναρίου με ορίζοντα τριετίας (2021 - 2023).

Σύμφωνα με το βασικό σενάριο, ο Δείκτης Κύριων Βασικών Ιδίων Κεφαλαίων με πλήρη επίδραση του ΔΠΧΑ 9 («Fully Loaded CET1» ή «FL CET1»), διαμορφώθηκε στο 15,5% το 2023 από 12,8% το 2020 (ως σημείο αφετηρίας), ενώ υπό το Δυσμενές σενάριο διαμορφώθηκε σε 6,4% το 2023.

Δεδομένης της μεθοδολογίας του Στατικού Ισολογισμού, η Άσκηση Προσομοίωσης Ακραίων Συνθηκών του 2021 δε λαμβάνει υπόψη τη θετική επίδραση κεφαλαιακών ενεργειών που έπονται της 31 Δεκεμβρίου 2020.

Άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων σε σχέση με τους κλιματικούς κινδύνους για το 2022

Στις 27 Ιανουαρίου 2022, η ΕΚΤ ανακοίνωσε την έναρξη μιας άσκησης προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων σε σχέση με τους κλιματικούς κινδύνους προκειμένου να αξιολογήσει κατά πόσον οι τράπεζες είναι προετοιμασμένες να αντιμετωπίσουν χρηματοπιστωτικές και οικονομικές διαταραχές που απορρέουν από κλιματικούς κινδύνους. Μετά το πέρας της άσκησης που θα διενεργηθεί το πρώτο εξάμηνο του 2022, η ΕΚΤ θα δημοσιεύσει συγκεντρωτικά αποτελέσματα.

Σκοπός της άσκησης, από την οποία τόσο οι τράπεζες όσο και οι εποπτικές αρχές θα αποκομίσουν γνώσεις, είναι να εντοπίσει τις ευπάθειες, τις βέλτιστες πρακτικές και τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι τράπεζες κατά τη διαχείριση των κλιματικών κινδύνων. Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι δεν τίθεται θέμα επιτυχίας ή αποτυχίας των τραπεζών ούτε υπάρχουν άμεσες επιπτώσεις για τα επίπεδα κεφαλαίου τους.

Η άσκηση αποτελείται από τρεις ξεχωριστές ενότητες: (α) ένα ερωτηματολόγιο σχετικά με τις ικανότητες που διαθέτουν οι τράπεζες για την προσομοίωση ακραίων καταστάσεων όσον αφορά στο κλίμα, (β) μια συγκριτική ανάλυση μεταξύ ιδρυμάτων με ομοειδή χαρακτηριστικά για την αξιολόγηση της βιωσιμότητας των επιχειρηματικών μοντέλων των τραπεζών και της έκθεσής τους σε εταιρείες υψηλής έντασης εκπομπών και (γ) μια άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων από κάτω προς τα πάνω. Προκειμένου να διασφαλιστεί η αρχή της αναλογικότητας, δεν θα ζητηθεί από τις μικρότερες τράπεζες να υποβάλουν δικές τους προβολές για την άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων.

Η άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων έχει ως αντικείμενο συγκεκριμένες κατηγορίες στοιχείων ενεργητικού που είναι εκτεθειμένα σε κλιματικούς κινδύνους και όχι τους συνολικούς ισολογισμούς των τραπεζών. Επικεντρώνεται τόσο σε ανοίγματα όσο και σε πηγές εσόδων που είναι πιο ευπαθή

στους κλιματικούς κινδύνους, συνδυάζοντας τις κλασικές προβολές για ζημίες με νέες συλλογές ποιοτικών δεδομένων.

Τα αποτελέσματα θα ενσωματωθούν στη διαδικασία εποπτικού ελέγχου και αξιολόγησης (Supervisory Review and Evaluation Process («SREP»)) από ποιοτική άποψη. Αυτό σημαίνει ότι η άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων θα μπορούσε να επηρεάσει έμμεσα τις απαιτήσεις του Πυλώνα 2 μέσω των βαθμολογιών της SREP, αλλά δεν θα έχει άμεση επίδραση στο κεφάλαιο μέσω των κατευθύνσεων του Πυλώνα 2.

Λοιπές εξελίξεις

Η Πρωτοβουλία 1821 – 2021 και η επέτειος των 200 χρόνων από την έναρξη της Ελληνικής Επανάστασης

Η Εθνική Τράπεζα λόγω της ιστορίας της των 181 ετών η οποία είναι στενά συνδεδεμένη με τη δημιουργία του Ελληνικού κράτους καθώς και με τους φιλέλληνες ιδρυτές της, απευθύνθηκε στα 15 κοινωφελή και πολιτιστικά ιδρύματα με σεβασμό στο έργο και την προσφορά τους, προκειμένου να δημιουργηθεί μία εστία συναντίληψης ως προς τον εορτασμό της Εθνικής μας παλιγγενεσίας.

Σκοπός της «Πρωτοβουλίας» και των δράσεων της

Στόχος της «Πρωτοβουλίας 1821-2021» (www.protovoulia21.gr) είναι να αναδείξει τον τρόπο με τον οποίο η επέτειος της Επανάστασης θα πρέπει να αποτελέσει μία αφορμή εθνικού αναστοχασμού, με βάση το αξίωμα ότι η Ιστορία αποτελεί πηγή έμπνευσης για το μέλλον. Με αυτό το πνεύμα από το 2019 ξεκίνησε ο σχεδιασμός δράσεων και εκδηλώσεων για τον εορτασμό της Εθνικής μας παλιγγενεσίας στην Ελλάδα και το εξωτερικό, όπως συνέδρια, εκθέσεις και μουσικές εκδηλώσεις, εκπαιδευτικά - ερευνητικά προγράμματα και υποτροφίες οι οποίες θα υλοποιηθούν στην τριετία 2020-2022.

MREL Απαιτήσεις

Βλ. ενότητα «Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση - MREL Απαιτήσεις».

Επιβραβεύσεις & Διακρίσεις

Βλ. ενότητα «Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση» για τις επιλεγμένες Επιβραβεύσεις & Διακρίσεις που έλαβε η Τράπεζα εντός του έτους.

Η έξαρση του COVID-19

Βλ. ενότητα «Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19».

Σημαντικότερες
Εξελίξεις**Αντιμετώπιση της
κρίσης COVID-19**Πρόγραμμα
ΜετασχηματισμούΟικονομική και
χρηματοοικονομική
ή επισκόπησηΔιαχείριση
ΚινδύνουΜη
Χρηματοοικονομική
ΚατάστασηΔήλωση Εταιρικής
Διακυβέρνησης

Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19

Επιτροπή Διαχείρισης Κρίσεων

**Επικέντρωση στους Υπαλλήλους μας,
στους Πελάτες, στα Λοιπά
Ενδιαφερόμενα Μέρη και στην
Κοινωνία**

**Μέτρα στήριξης πελατών για την
αντιμετώπιση του COVID-19**

**Αντιμετώπιση του COVID-19 από τις
Ελληνικές και Ευρωπαϊκές αρχές το
2021:**

- **Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα**
- **Ευρωπαϊκή Επιτροπή**
- **Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών**

Το πρώτο τρίμηνο του 2020, ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας («Π.Ο.Υ.») κήρυξε την εμφάνιση πανδημίας του COVID-19. Δύο χρόνια μετά το ξέσπασμα της πανδημίας COVID-19, το παγκόσμιο περιβάλλον παραμένει επηρεασμένο από την άνευ προηγουμένων κρίση. Τα μέτρα που εισήγαγαν οι κυβερνήσεις και οι ρυθμιστικές αρχές για την αντιμετώπιση της πανδημίας, έχουν επηρεάσει τις παγκόσμιες αλυσίδες εφοδιασμού, καθώς και τη ζήτηση για αγαθά και υπηρεσίες και ως εκ τούτου είχαν σημαντικό αντίκτυπο στην παγκόσμια ανάπτυξη. Ταυτόχρονα, οι δημοσιονομικές και νομισματικές πολιτικές έχουν χαλαρώσει για τη στήριξη της οικονομίας και η ανάπτυξη των εμβολίων το 2021, έχει επίσης συμβάλει σημαντικά στη στήριξη της οικονομίας.

Ο Όμιλος επιμέτρησε τα περιουσιακά στοιχεία, συμπεριλαμβανομένων των άυλων περιουσιακών στοιχείων και των επενδύσεων σε μετοχικούς τίτλους, για πιθανή απομείωση, και εξέτασε τις εύλογες αξίες των χρηματοοικονομικών μέσων που επιμετρώνται σε εύλογη αξία. Με βάση την αξιολόγησή μας την 31 Δεκεμβρίου 2021, δεν έχουν καταγραφεί για τον Όμιλο και την Τράπεζα σημαντικές απομειώσεις, και δεν υπήρξαν σημαντικές αλλαγές στις εύλογες αξίες και στις ταξινομήσεις ιεραρχίας εύλογης αξίας, ως αποτέλεσμα της πανδημίας COVID-19.

Επιτροπή Διαχείρισης Κρίσεων

Η πανδημία COVID-19 οδήγησε στην ενεργοποίηση της Επιτροπής Διαχείρισης Κρίσεων από τον Φεβρουάριο του 2020 και για όλο το 2021, με στόχο την αντιμετώπιση των αυξημένων μέτρων σχετικά με την υγεία και την ασφάλεια των υπαλλήλων μας, τη συνέχεια των εργασιών μέσω της απομακρυσμένης εργασίας και την υποστήριξη πελατών για την αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19 (βλ. παρακάτω «Επικέντρωση στους Υπαλλήλους μας, στους Πελάτες, Λοιπά Ενδιαφερόμενα Μέρη και την Κοινωνία»).

Πιο συγκεκριμένα, η Επιτροπή Διαχείρισης Κρίσεων είναι το θεσμικό όργανο για την εφαρμογή του πλάνου Διαχείρισης Κρίσεων της Τράπεζας και ενεργεί μόνο σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης και απρόσμενης αλλαγής των συνθηκών (όπως επιχειρησιακές, εμπορικές, περιβαλλοντικές, προσωπικού κ.λπ.), που θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε κρίση που ως απόρροια θα μπορούσε να έχει αντίκτυπο στις επιχειρηματικές δραστηριότητες της Τράπεζας.

Η Επιτροπή Διαχείρισης Κρίσεων αποτελείται από τα ακόλουθα μέλη:

Πρόεδρος	Διευθύνων Σύμβουλος
	Εκτελεστικό Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου, Γενικός Διευθυντής Λιανικής Τραπεζικής
	Γενικός Διευθυντής Εταιρικής και Επενδυτικής Τραπεζικής
	Γενική Διευθύντρια Απαιτήσεων Εταιρικής και Λιανικής Τραπεζικής
	Γενικός Διευθυντής Οικονομικών Υπηρεσιών της Τράπεζας και του Ομίλου
	Γενικός Διευθυντής Διαχείρισης Κινδύνου της Τράπεζας και του Ομίλου
	Γενικός Διευθυντής Μετασχηματισμού, Στρατηγικής & Διεθνών Δραστηριοτήτων
	Γενικός Διευθυντής Διαχείρισης Διαθεσίμων και Χρηματοαγοράς
	Γενικός Διευθυντής Λειτουργικής Στήριξης της Τράπεζας και του Ομίλου
Μέλη	Γενικός Διευθυντής Κανονιστικής Συμμόρφωσης και Εταιρικής Διακυβέρνησης Τράπεζας & Ομίλου
	Γενικός Διευθυντής Νομικών Υπηρεσιών
	Γενικός Διευθυντής Ακίνητης Περιουσίας της Τράπεζας και του Ομίλου
	Γενική Διευθύντρια Ανθρώπινου Δυναμικού της Τράπεζας και του Ομίλου
	Γενική Διευθύντρια Μάρκετινγκ Ομίλου
	Γενικός Διευθυντής Εσωτερικού Ελέγχου του Ομίλου
	Βοηθός Γενικός Διευθυντής - Διευθυντής Ελέγχου του Ομίλου
	Βοηθός Γενικός Διευθυντής Στρατηγικών Εργασιών
	Βοηθός Γενικός Διευθυντής Λειτουργιών
	Επικεφαλής της Διεύθυνσης Ασφάλειας της Τράπεζας και του Ομίλου

Επί του παρόντος, η Επιτροπή Διαχείρισης Κρίσεων συνεδριάζει δύο φορές το μήνα μετά από πρόσκληση του Προέδρου.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική ή επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
-----------------------------	---	------------------------------	---	------------------------	--------------------------------------	-----------------------------------

Επικέντρωση στους Υπαλλήλους μας, στους Πελάτες, στα Λοιπά Ενδιαφερόμενα Μέρη και στην Κοινωνία

Με βασικό άξονα το σχέδιο Διαχείρισης Κρίσεων, πρωταρχική σημασία και βασική προτεραιότητά μας αποτέλεσε η διασφάλιση της υγείας και ασφάλειας των πελατών και των εργαζομένων μας, καθώς επίσης και της δυνατότητας εξυπηρέτησης των πελατών μας και των άλλων ενδιαφερόμενων μερών της Τράπεζας και του Ομίλου. Για την επίτευξη των ανωτέρω:

- Διασφαλίσαμε για την πλειοψηφία των εργαζομένων μας στις κεντρικές μονάδες τη δυνατότητα να εργάζονται εξ αποστάσεως ενεργοποιώντας τα συστήματα απομακρυσμένης εργασίας, για την αποσυμφόρηση των επιτόπιων λειτουργιών, καθώς και την αποσυμφόρηση των υπαλλήλων μας στα καταστήματα. Συγκεκριμένα, το ποσοστό του προσωπικού που εργάζεται εξ αποστάσεως, αλλά με ασφάλεια στον κυβερνοχώρο και αποδοτικότητα, ήταν μεγαλύτερο από 50% και ξεπέρασε το 70% κατά τη διάρκεια της απαγόρευσης κυκλοφορίας και κατά την εμφάνιση των υψηλών πανδημικών κυμάτων εντός του έτους, αποτελεσματικά και με κυβερνοασφάλεια.
- Διατηρήσαμε αδιαλείπτως ενεργή την Επιτροπή Λήψης Μέτρων, η οποία συνεδριάζει σε ημερήσια βάση, αποτελούμενη από υψηλόβαθμα στελέχη της Τράπεζας καθώς επίσης και από λοιμωξιολόγο – κλινικό παθολόγο με εξειδικευμένες γνώσεις στον COVID-19, όπου λαμβάνει καθημερινές αποφάσεις για τη λήψη μέτρων για τη διασφάλιση της ασφάλειας των εργαζομένων και των πελατών μας.
- Αναβαθμίσαμε περαιτέρω τις υποδομές μας και ολοκληρώσαμε τη σταδιακή διανομή εξοπλισμού απομακρυσμένης πρόσβασης ώστε να εξυπηρετηθεί τηλεργασία ευρείας κλίμακας. Με αυτόν τον τρόπο έχει δοθεί η δυνατότητα σε πάνω από 5.700 εργαζόμενους να εργάζονται εξ αποστάσεως ενισχύοντας την ασφάλεια του προσωπικού μας και διασφαλίζοντας την ομαλή λειτουργία της Τράπεζας και του Ομίλου.
- Ενεργοποιήσαμε αποτελεσματικές διαδικασίες διαχείρισης συμβάντων με συνεχή προσαρμογή στις οδηγίες του Εθνικού Οργανισμού Δημόσιας Υγείας (ΕΟΔΥ), διασφαλίσαμε το απαιτούμενο προστατευτικό και καθαριστικό υλικό το οποίο διατέθηκε στους υπαλλήλους.
- Με πολλαπλούς τρόπους επικοινωνίας, συνεχίσαμε να εκπαιδεύουμε το προσωπικό σχετικά με τον COVID-19, δίνοντας οδηγίες προσωπικής προστασίας, περιορίζοντας τις συναντήσεις και τα ταξίδια και ενημερώνοντάς τους για την διαδικασία που πρέπει να ακολουθήσουν στην περίπτωση που νοσήσουν ή πιστεύουν ότι έχουν έρθει σε επαφή με τον κορωνοϊό.
- Εφαρμόσαμε ολοκληρωμένες προωθητικές ενέργειες (Δελτία Τύπου, απαντήσεις σε πελάτες, τοποθέτηση ενημερωτικών αφισών, μηνύματα με πληροφορίες στα ΑΤΜ κλπ.), ώστε να εξασφαλίσουμε τον κατάλληλο τρόπο επικοινωνίας με τα εμπλεκόμενα μέρη (Πελάτες, Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης, λοιπά ενδιαφερόμενα μέρη κλπ.).

- Αναγνωρίσαμε συγκεκριμένες σημαντικές δράσεις και μέτρα που πρέπει να ληφθούν από τους κύριους εξωτερικούς παρόχους υπηρεσιών, ώστε να προστατευτούμε από την εξάπλωση του COVID-19 στον χώρο εργασίας σύμφωνα με τις οδηγίες του Π.Ο.Υ. και άλλων επίσημων Ελληνικών και διεθνών ιστοσελίδων. Ταυτόχρονα συνεργαστήκαμε με τους κρίσιμους παρόχους υπηρεσιών για να βεβαιώσουμε ότι διαθέτουν κατάλληλα σχέδια Επιχειρησιακής Συνέχειας και ότι έχουν διενεργήσει δοκιμές για την εξέταση της αποτελεσματικότητας τους καθώς και για την περιοδική αναθεώρησή τους, λαμβάνοντας υπόψη νέα δεδομένα και σχετικές οδηγίες.
- Παρείχαμε υποστήριξη στις θυγατρικές του εσωτερικού και του εξωτερικού για όλες τις λειτουργικές τους δραστηριότητες διατηρώντας σταθερή τη γραμμή επικοινωνίας. Ταυτόχρονα, από την αρχή της πανδημίας, υψηλόβαθμα στελέχη ενημερώνουν περιοδικά τους εποπτικούς μας φορείς (Τράπεζα της Ελλάδος, ΕΚΤ, SSM), καθώς επίσης την Επιτροπή Διαχείρισης Κρίσεων και το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας.
- Διασφαλίσαμε την αδιάκοπη συνέχιση των εργασιών με τον επανασχεδιασμό κρίσιμων διαδικασιών για τη διευκόλυνση της εξ αποστάσεως εργασίας και τον περιορισμό επερχόμενων κινδύνων.
- Ενισχύσαμε τις ψηφιακές μας δυνατότητες και διασφαλίσαμε την παροχή υπηρεσιών στους πελάτες μας σε όλη την ελληνική επικράτεια.
- Επαναπροσδιόρισам τους πόρους προκειμένου να δημιουργηθούν οι κατάλληλες προϋποθέσεις για την απαραίτητη οικονομική υποστήριξη της πελατειακής βάσης ώστε να περιοριστούν οι επιπτώσεις της κατάστασης έκτακτης ανάγκης λόγω COVID-19.
- Καταγράψαμε εκ του σύνεγγυς τις παραμέτρους που σχετίζονται με την πανδημία στην υγεία και στηρίξαμε τους υπαλλήλους, πελάτες, τα ενδιαφερόμενα μέλη και την κοινωνία στους πρωτοφανείς καιρούς που διανύουμε.
- Λάβαμε καθ' όλη τη διάρκεια του έτους τη συνεχή υποστήριξη του Ταμείου Υγείας Προσωπικού (ΤΥΠΕΤ) σε σχέση με τη διενέργεια περισσότερων από 11.000 μοριακών ελέγχων (PCR) στο προσωπικό της Τράπεζας, τόσο για προληπτικούς σκοπούς όσο και στο πλαίσιο διαχείρισης των ημερήσιων περιστατικών.
- Αξιοποιήσαμε εναλλακτικές τοποθεσίες, περιλαμβανομένου του BCP site άλλα και άλλων διαθέσιμων κτηρίων της Τράπεζας, για τη λειτουργία κρίσιμων υπηρεσιών από πολλαπλά σημεία με στόχο την διασπορά του κινδύνου.
- Υλοποιήσαμε εσωτερική ηλεκτρονική πλατφόρμα για τη δήλωση πιστοποιητικών εμβολιασμού/ Νόσησης COVID-19 καθώς και αρνητικών αποτελεσμάτων διαγνωστικών ελέγχων από το προσωπικό. Αξιοποιώντας τα δεδομένα τόσο της εσωτερικής μας πλατφόρμας όσο και των πληροφοριακών συστημάτων δημοσίων φορέων (ΕΡΓΑΝΗ, ΗΔΙΚΑ) αποκτήσαμε κεντρικό έλεγχο και παρακολούθηση του εμβολιαστικού status των εργαζομένων μας (ανέρχεται σε ~92%) ενώ παράλληλα διασφαλίσαμε τη συμμόρφωση με τις εκάστοτε Κυβερνητικές Αποφάσεις.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική ή επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Θα συνεχίσουμε την προσπάθεια διαχείρισης του αυξημένου λειτουργικού κινδύνου σε σχέση με την εκτέλεση των σχεδίων της συνέχειας της επιχειρηματικής μας δραστηριότητας σύμφωνα με το Πλαίσιο Κινδύνου, το Πρόγραμμα Διαχείρισης Λειτουργικών Κινδύνων, και τα Συστήματα Διαχείρισης Επιχειρησιακής Συνέχειας.

Μέτρα στήριξης πελατών για την αντιμετώπιση του COVID-19

Η Τράπεζα έχει εφαρμόσει μια ολοκληρωμένη διαδικασία αντιμετώπισης των αναγκών των πελατών της, τόσο βραχυπρόθεσμα όσο και μεσοπρόθεσμα, προκειμένου να εκτιμήσει ότι οι εν λόγω ανάγκες καλύπτονται στο σύνολο τους.

Σύνοψη των μέτρων ελάφρυνσης για το COVID-19 που προσφέρονται σε πελάτες της Τράπεζας, στο πλαίσιο των κατευθυντήριων γραμμών της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών, της κυβέρνησης και πρωτοβουλιών άλλων φορέων:

I. Μορατόρια COVID-19 και λύσεις step-up

Επέκταση των μορατορίων που προσφέρονται στους πελάτες της ΕΤΕ στο πλαίσιο των κατευθυντήριων γραμμών της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών, κρατικών και κλαδικών πρωτοβουλιών, για πληρωμές κεφαλαίου ή δόσεων για:

- ο μικρές επιχειρήσεις με ενήμερα δάνεια,
- ο επιχειρήσεις με ενήμερα δάνεια που 30 Σεπτεμβρίου 2020, δεν είχαν μέχρι τώρα υπαχθεί σε προγράμματα αναστολής πληρωμών κεφαλαίου ή δόσεων και έχουν αποδεδειγμένα πληγεί από την πανδημία COVID-19, ήταν επιλέξιμες για την υπαγωγή σε ένα σχετικό πρόγραμμα έως 31 Μαρτίου 2021 και για μέγιστη διάρκεια έως 9 μήνες από την ημερομηνία υπαγωγής,
- ο επιχειρήσεις που έχουν πληγεί από την πανδημία COVID-19 και έχουν ήδη υπαχθεί σε προγράμματα αναστολής πληρωμών, ήταν επιλέξιμες για την επέκταση του προγράμματος τους έως 31 Μαρτίου 2021, δεδομένου ότι η συνολική παραμονή τους στο πρόγραμμα δεν υπερβαίνει τους εννέα μήνες.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι οι επιδόσεις των πελατών που έχουν ενταχθεί στα μορατόρια παραμένουν καλύτερες από τις αναμενόμενες (αθετήσεις υποχρεώσεων <4% από τον Φεβρουάριο του 2022), παρά τη σταδιακή ολοκλήρωση των υποστηρικτικών μέτρων.

II. Προγράμματα υποστήριξης COVID-19

Επιπλέον, η Εθνική συμμετείχε στα ακόλουθα προγράμματα στήριξης για τον COVID-19, ως ίσχυαν για πελάτες που ανήκουν στις Μεσαίες & Μεγάλες Επιχειρήσεις αλλά και Μικρών και Μεσαίων Επιχειρήσεων («ΜΜΕ») (διαθέσιμα και με ηλεκτρονική αίτηση μέσω Internet Banking):

- **Πρόγραμμα επιδότησης επιτοκίου II** από το Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων για την περίοδο από την 1 Ιανουαρίου 2021 έως τις 31 Μαρτίου 2021, για

μικρομεσαίες επιχειρήσεις α) με κατοχή δανείου ή ανακυκλούμενου πιστωτικού ορίου πριν από την 1 Ιανουαρίου 2021 και με καθυστέρηση κάτω των 90 ημερών μέχρι από την 30 Σεπτεμβρίου 2020 ή μέχρι την ημέρα αίτησης υπαγωγής στο πρόγραμμα, και β) με άνω του 20% μείωση του κύκλου εργασιών το 2020 σε σύγκριση με το 2019.

- **Πρόγραμμα επιδότησης δανείου «Γέφυρα»** το 2020 από το Ελληνικό δημόσιο για δόσεις οφειλετών ενυπόθηκων δανείων για περίοδο έως 12 μηνών από την αίτηση υπαγωγής.

- **Πρόγραμμα «Γέφυρα II»**, ενεργοποιήθηκε τον Απρίλιο 2021, με στόχο την υποστήριξη μικρών και μεσαίου μεγέθους επιχειρήσεων που έχουν πληγεί από την πανδημία COVID-19, π.χ. που έχουν υποστεί μείωση 20% επί του κύκλου εργασιών το 2020 σε σύγκριση με το 2019. Επιπρόσθετα, μέσω του προγράμματος παρέχεται από το Δημόσιο επιδότηση ως 90% των δόσεων των επιχειρηματικών δανείων, για διάστημα οκτώ μηνών.

- **Συγχρηματοδοτούμενα δάνεια με την Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα («ΕΑΤ») μέσω του ΤΕΠΙΧ II-Υποπρογράμματα 3 & 4)**, για ποσά έως €500.000, με μηδενικό επιτόκιο για τα πρώτα δύο χρόνια.

- **Δάνεια με την εγγύηση του Ταμείου Εγγυοδοσίας Επιχειρήσεων της ΕΑΤ:** Η εγγύηση παρέχεται σε ποσοστό 80% από την ΕΑΤ, η συνολική διάρκεια του δανείου είναι έως πέντε έτη και το ποσό δύναται να φθάσει το 25% του συνολικού κύκλου εργασιών του 2019 ή το διπλάσιο του ετήσιου μισθολογικού κόστους των ενδιαφερόμενων επιχειρήσεων για το 2019.

- **Δάνεια με την εγγύηση του Ταμείου Εγγυοδοσίας Επιχειρήσεων της ΕΑΤ:** αποκλειστικά για πολύ μικρές επιχειρήσεις με κύκλο εργασιών έως €1.000.000. Η εγγύηση παρέχεται σε ποσοστό 80% από την ΕΑΤ, η συνολική διάρκεια του δανείου είναι έως πέντε έτη και το ποσό δύναται να φθάσει το χαμηλότερο μεταξύ των €250.000 ή του 25% επί του κύκλου εργασιών για το 2019.

- **Δάνεια με την εγγύηση του Ταμείου Εγγυοδοσίας Επιχειρήσεων της ΕΑΤ:** αποκλειστικά για επιχειρήσεις που έχουν αναλάβει την εκτέλεση έργου δημοσίου συμφέροντος.

- **Δάνεια EaSI COVID-19** για πολύ μικρές επιχειρήσεις με την εγγύηση του Ευρωπαϊκού Επενδυτικού Ταμείου (European Investment Fund, «EIF»), για ποσά μέχρι €50.000.

- **Πρόγραμμα εγγύησης δανείων - COSME COVID-19** με τη συμμετοχή του Ευρωπαϊκού Ταμείου Επενδύσεων («EIF») έως και €150.000: Το 80% του δανείου είναι εγγυημένο από το EIF, έχει συνολική διάρκεια έως και 10 έτη.

- **Πρόγραμμα εγγύησης δανείων SME Guarantee COVID-19:** Sub-window με την εγγύηση του Ευρωπαϊκού Επενδυτικού Ταμείου (European Investment Fund, «EIF»), για ποσά έως €7,5 εκατ. Η εγγύηση παρέχεται σε ποσοστό 80% από το Ευρωπαϊκό Επενδυτικό Ταμείο και αφορά την κάλυψη αναγκών ρευστότητας των

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική ή επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

επιχειρήσεων που ικανοποιούν κατ' ελάχιστον ένα από τα κριτήρια καινοτομίας ή ψηφιακής μετάβασης του προγράμματος.

■ **Πανευρωπαϊκό Ταμείο Εγγυήσεων του ΕΤαΕ (EGF) για SMEs & Small Midcaps**, για χρηματοδότηση έως €5 εκ., διάρκεια έως 10 έτη και με ποσοστό εγγύησης στο 70% (ξεκίνησε τον Ιανουάριο του 2022).

■ **Πανευρωπαϊκό Ταμείο Εγγυήσεων της ΕΤΕπ (EGF) για MidCaps & Large Corps II**, για χρηματοδότηση έως €10 εκ., διάρκεια έως 6 έτη και με ποσοστό εγγύησης στο 50% (ξεκίνησε το Φεβρουάριο του 2022).

■ **Πρόγραμμα χρηματοδότησης NBG COVID-19 Response for SMEs & Midcaps** με τη συνεργασία της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων (ΕΤΕπ), ποσού μέχρι €12,5 εκατ. ευρώ με σκοπό να αντιμετωπιστούν οι οικονομικές συνέπειες της πανδημίας COVID-19 και να μετριαστούν οι βραχυπρόθεσμοι περιορισμοί στη χρηματοδότηση των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων (ΜΜΕ) και των επιχειρήσεων Μεσαίας Κεφαλαιοποίησης (Mid-Caps) που δραστηριοποιούνται σε επιλέξιμες οικονομικές δραστηριότητες, που απασχολούν μέχρι 3.000 άτομα προσωπικό.

■ **Δάνεια κεφαλαίου κίνησης με τη συγχρηματοδότηση της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας Α.Ε. («ΕΑΤ»)**. Υπογράφηκε συμφωνία συνεργασίας με την ΕΑΤ για την παροχή κεφαλαίων κίνησης έως και €50.000, για μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην περιφέρεια της Δυτικής Μακεδονίας (ΤΑΔΥΜ).

■ **Πανευρωπαϊκό Ταμείο Εγγυήσεων της ΕΤΕπ (EGF) για Midcaps & Large Corps**, για χρηματοδότηση έως €20 εκ., διάρκεια έως 6 έτη και με ποσοστό εγγύησης στο 75%.

■ **Παράταση ημερομηνίας λήξης επιταγών κατά 30 ημέρες**. Το πρόγραμμα επεκτάθηκε προκειμένου να καλύψει επιταγές με ημερομηνία πληρωμής από 1 έως 30 Απριλίου 2021.

Τα μέτρα αυτά, εντάσσονται στο πλαίσιο των δράσεων της Τράπεζας σε συνέχεια σχετικής πρωτοβουλίας των Ελληνικών τραπεζών και αφορά στις Πράξεις Νομοθετικού Περιεχομένου και στις σχετικές Υπουργικές Αποφάσεις της Ελληνικής Κυβέρνησης για την αντιμετώπιση της κρίσης.

Αντιμετώπιση του COVID-19 από τις ελληνικές και ευρωπαϊκές αρχές το 2021

Αντιδρώντας στις οικονομικές συνθήκες και τις συνθήκες της αγοράς όπως αυτές διαμορφώθηκαν λόγω της πανδημίας COVID-19, που συνεχίζεται το 2021 η ελληνική κυβέρνηση και οι Ευρωπαϊκές αρχές, μεταξύ άλλων, έλαβαν επιπρόσθετα τα ακόλουθα μέτρα:

Ελληνικές αρχές

Μέτρα κρατικής οικονομικής ενίσχυσης

Τα μέτρα για τις επιχειρήσεις που πληρούν τις προϋποθέσεις περιλαμβάνουν:

■ Χορήγηση νέας κρατικής χρηματοδότησης (“Επιστρεπτέα Προκαταβολή”) με βάση την απώλεια τζίρου κατά τους μήνες Μάρτιο ως Αύγουστο 2020 και το συνολικό ποσό που θα χορηγηθεί για τις τρεις φάσεις θα ανέρχεται σε ποσό €3,5 δισ. Η τέταρτη φάση πραγματοποιήθηκε κατά τη διάρκεια του Νοεμβρίου και του Δεκεμβρίου 2020 και ανήλθε σε €2,2 δισ. Η πέμπτη και έκτη φάση έλαβαν χώρα το πρώτο τρίμηνο του 2021 και ανήλθαν σε ποσό €0,8 δισ. Η έβδομη φάση έλαβε χώρα το Μάιο 2021 και ανήλθε σε €0,2 δισ. Το Φεβρουάριο του 2022, διευκρινίστηκε ότι η αποπληρωμή της επιστρεπτέας προκαταβολής είναι άτοκη. Επιπλέον, προβλέπεται περίοδος χάριτος έως 31 Μαΐου 2022 χωρίς υποχρέωση αποπληρωμής μέρους της επιστρεπτέας προκαταβολής. Μετά την περίοδο χάριτος, το πληρωτέο ποσό καταβάλλεται σε εξήντα (60) ισόποσες άτοκες μηνιαίες δόσεις, καταβλητές την τελευταία εργάσιμη ημέρα κάθε μήνα. Εναλλακτικά, υπάρχει η δυνατότητα εξόφλησης του συνολικού ποσού με εφάπαξ πληρωμή με έκπτωση 15,0% έως 31 Μαρτίου 2022.

■ Οικονομική ενίσχυση €25 εκατ. στους υδατοκαλλιεργητές. (Ιούνιος 2021).

■ Συμβάσεις ανάθεσης δημόσιας υπηρεσίας έως €50 εκατ. για ακτοπλοϊκές εταιρείες που επλήγησαν από τις συνέπειες της COVID-19 από 23 Δεκεμβρίου 2020 έως την 30 Μαΐου 2021.

■ Οικονομικές Ενισχύσεις ύψους €20 εκατ. σε επιχειρήσεις χοιροτροφίας και μελιού λόγω των επιπτώσεων της πανδημίας COVID-19 (Ιούλιος 2021).

■ Οικονομική ενίσχυση €24 εκατ. σε γεωργικές επιχειρήσεις (Σεπτέμβριος 2021).

■ Οικονομική ενίσχυση €20 εκατ. σε πολιτιστικές επιχειρήσεις, συγκεκριμένα θέατρα, μουσικές σκηνές, χοροθέατρα, αίθουσες συναυλιών, αίθουσες παραστάσεων καθώς και κινηματογράφους και διανομείς ταινιών (Δεκέμβριος 2021).

■ Ειδικό πρόγραμμα ενίσχυσης επιχειρήσεων επιλεγμένων κλάδων που πλήττονται σημαντικά από την πανδημία COVID-19, από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων. Στους επιλεγμένους κλάδους περιλαμβάνονται ενδεικτικά: Διοργάνωση συνεδρίων και εμπορικών εκθέσεων, Διοργάνωση εκδηλώσεων, Υπηρεσίες εστίασης εκδηλώσεων, Σχολές χορού και Νυχτερινά κέντρα. Το ποσό της ενίσχυσης ανέρχεται στο 8% του κύκλου εργασιών του 2019 με ανώτατο όριο τα €400.000, για τις πληττόμενες επιχειρήσεις με πάνω από 50% μείωση του κύκλου εργασιών το 2020 σε σύγκριση με το 2019.

Φορολογικά μέτρα

Τα μέτρα για τις επιχειρήσεις που πληρούν τις προϋποθέσεις και για τα φυσικά πρόσωπα που επηρεάστηκαν από την κρίση του COVID-19 περιλαμβάνουν:

■ Παράταση αναστολής πληρωμών φορολογικών υποχρεώσεων (για την περίοδο από 1 Ιανουαρίου 2020 έως 27 Απριλίου 2021), μέχρι την 31 Δεκεμβρίου 2021.

■ Παράταση αναστολής πληρωμών Φόρου Προστιθέμενης

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική ή επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
	<p>Αξίας («ΦΠΑ») βεβαιωμένων οφειλών από δηλώσεις ΦΠΑ, κατά την διάρκεια Νοεμβρίου 2020 μέχρι και 30 Απριλίου 2021.</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Μείωση του ΦΠΑ σε συγκεκριμένα αγαθά και υπηρεσίες από ποσοστό 24% σε ποσοστό 13% για την περίοδο από 1 Ιουνίου 2020 μέχρι την 30 Απριλίου 2021, και μείωση ΦΠΑ σε 6% από 24%, για προϊόντα υγιεινής (μάσκες, γάντια κλπ.) μέχρι την 31 Δεκεμβρίου 2021. ■ Αναστολή δασμών για εισαγωγές και απαλλαγή από ΦΠΑ εισαγωγών για αγαθά που είναι απαραίτητα για την καταπολέμηση των επιπτώσεων λόγω του COVID-19 μέχρι 31 Δεκεμβρίου 2021 για νομικά πρόσωπα ή φυσικά πρόσωπα, με την προϋπόθεση ότι τα εν λόγω είδη θα διατίθενται δωρεάν σε δικαιούχους όπως ορίζεται σε σχετική απόφαση. ■ Παράταση προθεσμίας καταβολής δόσεων ρυθμίσεων ασφαλιστικών εισφορών και βεβαιωμένων οφειλών στις ΔΟΥ απαιτητών τον Απρίλιο 2021 για πληττόμενες επιχειρήσεις. ■ Λήψη ενίσχυσης με τη μορφή επιδότησης παγίων δαπανών για το διάστημα 1 Απριλίου 2020 έως 31 Δεκεμβρίου 2020 για πληττόμενες επιχειρήσεις, μέσω πιστωτικού που μπορεί να χρησιμοποιηθεί έως την 31 Δεκεμβρίου 2021, για αποπληρωμή τρεχουσών φορολογικών οφειλών έτους 2021 που καθίστανται πληρωτέες από 1 Ιουλίου μέχρι 31 Δεκεμβρίου 2021. ■ Παράταση προθεσμίας καταβολής δόσης ρύθμισης βεβαιωμένων οφειλών 31 Μαΐου, 30 Ιουνίου, 31 Ιουλίου 2021 και Ιανουαρίου 2022 για εργαζόμενους και πληττόμενες επιχειρήσεις. ■ Παράταση προθεσμίας καταβολής δόσεων ρυθμίσεων ασφαλιστικών εισφορών απαιτητών έως 30 Ιουνίου 2021, κατά έναν μήνα καθώς και της προθεσμίας όλων των επόμενων μηνιαίων δόσεων της κάθε ρύθμισης. ■ Οφειλές σε Δ.Ο.Υ. και Ελεγκτικά Κέντρα που έχουν βεβαιωθεί κατά την περίοδο από 1 Μαρτίου 2020 έως 31 Ιουλίου 2021 μπορούν να καταβληθούν σε έως και 72 μηνιαίες δόσεις με επιτόκιο 2,5% ετησίως. Η πρώτη δόση καταβάλλεται μέχρι 28 Φεβρουαρίου 2022. 					
						<p>ανεργίας Απρίλιο και Μάιο 2021.</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Παράταση καταβολής συντάξεων αναπηρίας και παροχών πρόνοιας σε χρήμα, σε άτομα με αναπηρία έως τις 31 Ιανουαρίου 2022. ■ Καταβολή ειδικού εποχικού βοηθήματος του ΟΑΕΔ και κάλυψη ασφαλιστικών εισφορών για το 2021, σε υπαλλήλους του πολιτισμού και του τουριστικού κλάδου, που πληρούν τα κριτήρια. ■ Ειδικό επίδομα €534 για τον Ιανουάριο του 2022, σε καλλιτέχνες που πληρούν τα κριτήρια. ■ Αναστολή των συμβάσεων εργασίας με ειδικό επίδομα (€534) για υπαλλήλους πληττόμενων επιχειρήσεων, τον Ιανουάριο του 2022. ■ Για δικαιολογημένη απουσία από την εργασία λόγω νόσησης από τον COVID-19, απαιτείται μόνο Rapid test. Σε περίπτωση που ο εργαζόμενος θέλει να κάνει χρήση άδειας ασθενείας και να λάβει σχετικό επίδομα από τον ΕΦΚΑ απαιτείται ιατρική γνωμάτευση. ■ Οι εργαζόμενοι μπορούν να εργαστούν εξ αποστάσεως για πέντε ημέρες, σε περίπτωση που το παιδί τους είναι θετικό στον COVID-19 και αν αυτό δεν είναι δυνατό, δικαιούνται ειδική άδεια λόγω ασθενείας των παιδιών τους, που χορηγείται για τις πρώτες 4 ημέρες απουσίας. Για την 5η ημέρα απουσίας μπορούν να χρησιμοποιήσουν οποιαδήποτε άλλη άδεια.

Η Τράπεζα εκτιμά ότι τα ανωτέρω μέτρα που εφαρμόστηκαν ή θα εφαρμοστούν από τις ελληνικές αρχές θα βοηθήσουν τους πελάτες της να ανταποκριθούν στις οικονομικές υποχρεώσεις τους.

Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα

Τα ακόλουθα μέτρα προληπτικής εποπτείας έχουν επίσης εφαρμοστεί από την ΕΚΤ:

- Το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ εκδίδει γνώμη που επιβεβαιώνει ότι εξακολουθούν να ισχύουν οι εξαιρετικές περιστάσεις που δικαιολογούν την ελάφρυνση του δείκτη μόχλευσης. Οι τράπεζες μπορούν να εξαρέσουν από τον δείκτη μόχλευσης τα ανοίγματα τα οποία συνδέονται με την κεντρική τράπεζα, καθώς οι εξαιρετικές μακροοικονομικές περιστάσεις συνεχίζουν να ισχύουν. Οι τράπεζες μπορούν να επωφεληθούν από την ελάφρυνση έως το τέλος Μαρτίου 2022. Οι τράπεζες που θα εξαρέσουν τα ανοίγματα τα οποία συνδέονται με την κεντρική τράπεζα, θα πρέπει να αναπροσαρμόσουν το όριο 3% για τον δείκτη μόχλευσης ώστε να επωφελούνται μόνο για τα ανοίγματα στην κεντρική τράπεζα που αποκτήθηκαν από την αρχή της πανδημίας και έπειτα. (18 Ιουνίου 2021).
- Η ΕΚΤ αποφάσισε να μην επεκτείνει, πέραν του Σεπτεμβρίου 2021, τη σύστασή της στις τράπεζες να μην διανέμουν μερίσματα μετρητών ή να πραγματοποιήσουν επαναγορές μετοχών ή να περιορίσουν αυτές τις διανομές. Αντ' αυτού, οι εποπτικές αρχές θα αξιολογήσουν τα σχέδια κεφαλαίου και διανομής κάθε τράπεζας ως μέρος της τακτικής εποπτικής διαδικασίας. (23 Ιουλίου 2021).

Μέτρα προστασίας της εργασίας

- Ειδικό επίδομα: α) δίδεται στα πρόσωπα που ασκούν το επάγγελμα του ξεναγού για τους μήνες Μάρτιο, Απρίλιο και Μάιο 2021, β) επεκτείνεται για τους καλλιτέχνες για τον Μάιο, Ιούνιο και Ιούλιο 2021 και γ) αύξηση ειδικού επιδόματος για τις μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις Απρίλιος 2021.
- Ειδικό επίδομα των €400 σε ελεύθερους επαγγελματίες και αυτοαπασχολούμενους επιστήμονες όπως μηχανικοί, δικηγόροι, οικονομολόγοι, κλπ., που πληρούν συγκεκριμένα κριτήρια, όπως ανακοινώθηκε τον Απρίλιο του 2021.
- Παράταση διάρκειας τακτικής επιδότησης ανεργίας, επιδόματος μακροχρόνιως ανέργων και βοηθημάτων

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική ή επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

- Το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ αναμένει να πραγματοποιήσει καθαρές αγορές περιουσιακών στοιχείων στο πλαίσιο του Προγράμματος Αγοράς Στοιχείων του Ενεργητικού λόγω Πανδημίας (Pandemic Emergency Purchase Program, (“PEPP”)), το πρώτο τρίμηνο του 2022, με σημαντικά χαμηλότερο ρυθμό σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο. Θα διακόψει τις καθαρές αγορές περιουσιακών στοιχείων στο πλαίσιο του PEPP στα τέλη Μαρτίου 2022. Το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε τη διενέργεια καθαρών αγορών στοιχείων ενεργητικού με μηνιαίο ρυθμό €40 δισ. το β' τρίμηνο και €30 δισ. το γ' τρίμηνο μέσω του προγράμματος αγοράς στοιχείων ενεργητικού (Asset Purchase Program, (“APP”)). Από τον Οκτώβριο του 2022 και μετά, το Διοικητικό Συμβούλιο θα διατηρήσει τις καθαρές αγορές περιουσιακών στοιχείων στο πλαίσιο του APP με μηνιαίο ρυθμό €20,0 δισ. για όσο διάστημα κρίνεται αναγκαίο για την ενίσχυση της διευκολυντικής επίδρασης των επιτοκίων πολιτικής του. Το Διοικητικό Συμβούλιο αναμένει ότι οι καθαρές αγορές θα λήξουν λίγο πριν αρχίσει να αυξάνει τα βασικά επιτόκια της ΕΚΤ. Το επιτόκιο των πράξεων κύριας αναχρηματοδότησης καθώς και τα επιτόκια της διευκόλυνσης οριακής χρηματοδότησης και της διευκόλυνσης αποδοχής καταθέσεων θα παραμείνουν αμετάβλητα στο 0,0%, 0,25% και -0,5% αντιστοίχως. Το Διοικητικό Συμβούλιο είναι έτοιμο να προσαρμόσει καταλλήλως και προς πάσα κατεύθυνση όλα τα μέσα που έχει στη διάθεσή του προκειμένου να διασφαλίσει ότι ο πληθωρισμός θα σταθεροποιηθεί στον στόχο του 2% μεσοπρόθεσμα. (16 Δεκεμβρίου 2021).
- Η ΕΚΤ ανακοίνωσε ότι δεν θα παρατείνει την ελάφρυνση ρευστότητας πέραν του Δεκεμβρίου 2021, ένα μέτρο που έλαβε τον Μάρτιο του 2020 και επέτρεψε στις τράπεζες να λειτουργούν με δείκτη κάλυψης ρευστότητας κάτω του 100%. (17 Δεκεμβρίου 2021).
- Η ΕΚΤ δε θα επεκτείνει την ελάφρυνση των απαιτήσεων κεφαλαίου και μόχλευσης, για τις τράπεζες. Οι τράπεζες αναμένεται να λειτουργήσουν και πάλι σε επίπεδο υψηλότερο αυτού των κατευθύνσεων του Πυλώνα 2 («Pillar 2 Guidance (“P2G”)» από την 1η Ιανουαρίου 2023. Οι τράπεζες έχουν άφθονο περιθώριο πάνω από τις απαιτήσεις κεφαλαίου και μόχλευσης. (10 Φεβρουαρίου 2022).

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προέβη στην ανακοίνωση των ακόλουθων μέτρων:

- Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προέβη στην εναρκτήρια έκδοση κοινωνικού ομολόγου ύψους €17,0 δισ., μέσω του EU Support Unemployment Risks in an Emergency (“EU SURE”), προκειμένου να συμβάλει στην προστασία των εργαζομένων και στη διατήρηση των θέσεων εργασίας. Το SURE, το οποίο διαθέτει συνολική ικανότητα παρέμβασης μέχρι ύψους €100,0 δισ. στοχεύει να συμβάλει στην προστασία των θέσεων εργασίας και των εργαζομένων που πλήττονται από την πανδημία. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει ήδη προτείνει

χρηματοδοτική στήριξη μέσω του SURE σε 17 κράτη μέλη, ύψους €87,8 δισ. (21 Οκτωβρίου 2020). Το σύνολο της προτεινόμενης από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στο πλαίσιο του SURE, χρηματοδοτικής συνδρομής ανέρχεται σε €94,3 δισ. για 19 κράτη μέλη, το οποίο περιλαμβάνει για την Ελλάδα χρηματοδότηση ύψους €5,2 δισ. (30 Μαρτίου 2021).

- Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έλαβε μέτρα για να διασφαλίσει ότι ο δανεισμός στο πλαίσιο του προσωρινού μέσου ανάκαμψης NextGenerationEU θα χρηματοδοτείται με τους πλέον ευνοϊκούς όρους για τα κράτη μέλη της ΕΕ και τους πολίτες τους. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα χρησιμοποιήσει διαφοροποιημένη στρατηγική χρηματοδότησης για να συγκεντρώσει έως και περίπου €800,0 δισ. σε τρέχουσες τιμές μέχρι το 2026. Η προσέγγιση αυτή, η οποία θα είναι σύμφωνη με τις βέλτιστες πρακτικές των κρατικών εκδοτών, θα επιτρέψει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή να συγκεντρώσει τα αναγκαία κεφάλαια με ομαλό και αποτελεσματικό τρόπο. Με τον τρόπο αυτό θα προσελκύσει επενδυτές στην Ευρώπη και θα ενισχύσει τον διεθνή ρόλο του ευρώ. (14 Απριλίου 2021).
- Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε για την Ελλάδα, βάσει των κανόνων της ΕΕ για τις Κρατικές Ενισχύσεις, σχέδιο στήριξης ύψους €500 εκατ. για τη στήριξη των εταιρειών παροχής υπηρεσιών εστίασης που πλήττονται από την κρίση του κορωνοϊού. Το σχέδιο εγκρίθηκε βάσει του Προσωρινού Πλαισίου για τις Κρατικές Ενισχύσεις. Το καθεστώς συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (European Regional Development Fund, (“ERDF”)) και θα είναι προσβάσιμο σε επιχειρήσεις ανεξαρτήτου μεγέθους που εμφάνισαν μείωση στον κύκλο εργασιών άνω του 30% το 2020, σε σύγκριση με το 2019. Η εν λόγω ενίσχυση θα λάβει τη μορφή άμεσων επιχορηγήσεων, με κάθε επιχορήγηση να ανέρχεται σε ποσοστό έως και 7,0% του ετήσιου κύκλου εργασιών του δικαιούχου (11 Μαΐου 2021).
- Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εκταμίευσε €14,1 δισ. σε 12 κράτη μέλη της ΕΕ με την έβδομη δόση χρηματοδοτικής στήριξης στο πλαίσιο του μέσου SURE. Στο πλαίσιο των σημερινών πράξεων, η Ελλάδα έλαβε €2,5 δισ. (25 Μαΐου 2021).
- Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε, βάσει των κανόνων της ΕΕ για τις κρατικές ενισχύσεις, ελληνικό καθεστώς ύψους €800 εκατ. για τη στήριξη επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον τομέα του τουρισμού και πλήττονται από την έξαρση του κορωνοϊού. Το καθεστώς εγκρίθηκε βάσει του Προσωρινού Πλαισίου για τις κρατικές ενισχύσεις. (1 Ιουνίου 2021).
- Μετά την έγκριση της απόφασης για τους ιδίους πόρους όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ, η Επιτροπή μπορεί πλέον να αρχίσει να αντλεί πόρους για να χρηματοδοτήσει την ανάκαμψη στην Ευρώπη μέσω του NextGenerationEU. Για τον σκοπό αυτό, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ανακοίνωσε ότι, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της, θα εκδώσει μακροπρόθεσμα ομόλογα ύψους περίπου €80,0 δισ. το 2021, τα οποία θα συμπληρωθούν με δεκάδες δισ. βραχυπρόθεσμα

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική ή επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
	<p>γραμμάτια της ΕΕ για την κάλυψη των υπόλοιπων χρηματοδοτικών αναγκών. Το ακριβές ποσό των ομολόγων της ΕΕ και των γραμματίων της ΕΕ θα εξαρτηθεί από τις ακριβείς ανάγκες χρηματοδότησης και η σημερινή αξιολόγηση της Επιτροπής θα αναθεωρηθεί το φθινόπωρο. Με τον τρόπο αυτό, η Επιτροπή θα είναι σε θέση να χρηματοδοτεί, κατά το δεύτερο εξάμηνο του έτους, όλες τις προγραμματισμένες επιχορηγήσεις και δάνεια προς τα κράτη μέλη στο πλαίσιο του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, καθώς και να καλύπτει τις ανάγκες των πολιτικών της ΕΕ που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο του NextGenerationEU. (1 Ιουνίου 2021).</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή συγκέντρωσε €20,0 δισ. στην πρώτη συναλλαγή NextGenerationEU, μέσω δεκαετούς ομολόγου που λήγει στις 4 Ιουλίου 2031 για να χρηματοδοτήσει την ανάκαμψη της Ευρώπης από την κρίση του κορωνοϊού και τις συνέπειές της. Πρόκειται για τη μεγαλύτερη μέχρι σήμερα έκδοση θεσμικών ομολόγων στην Ευρώπη, τη μεγαλύτερη μέχρι σήμερα θεσμική συναλλαγή ενιαίας δόσης και το μεγαλύτερο ποσό που έχει αντλήσει η ΕΕ στο πλαίσιο μίας και μόνο συναλλαγής. (15 Ιουνίου 2021). ■ Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αξιολόγησε θετικά και ενέκρινε το σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Ελλάδας, συνολικού ύψους €30,5 δισ. Αυτό είναι ένα σημαντικό βήμα προς την εκταμίευση επιχορηγήσεων €17,8 δισ. και €12,7 δισ. σε δάνεια στο πλαίσιο του Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (Recovery and Resilience Facility, ("RRF")) την περίοδο 2021-2026. Αυτή η χρηματοδότηση θα υποστηρίξει την εφαρμογή των κρίσιμων επενδυτικών και μεταρρυθμιστικών μέτρων που περιγράφονται στο ελληνικό σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και θα βοηθήσει την Ελλάδα να αναδυθεί ισχυρότερη από την πανδημία COVID-19. (17 Ιουνίου 2021). ■ Η Επιτροπή εκταμίευσε €800 εκατ. σε πληρωμές στο πλαίσιο του NextGenerationEU, του προσωρινού μέσου για τη χρηματοδότηση της ανάκαμψης της Ευρώπης και την προώθηση μιας πιο πράσινης, πιο ψηφιακής και ανθεκτικής οικονομίας μετά την πανδημία. Οι πληρωμές που καταβάλλονται σήμερα αφορούν 41 εθνικά και περιφερειακά προγράμματα σε 16 κράτη μέλη συμπεριλαμβανομένης της Ελλάδας. Τα κονδύλια στο πλαίσιο του REACT-EU αποτελούν πρόσθετους πόρους για τα υφιστάμενα προγράμματα της πολιτικής συνοχής. (28 Ιουνίου 2021). ■ Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή συγκέντρωσε €15,0 δισ. στην δεύτερη συναλλαγή NextGenerationEU, προκειμένου να χρηματοδοτήσει την ανάκαμψη της Ευρώπης από την πανδημία και τις συνέπειές της. Η συναλλαγή έγινε σε δύο μέρη, ένα 5-ετές ομολόγο ύψους €9,0 δισ. και ημερομηνία λήξης 6 Ιουλίου 2026 και, ένα 30-ετές ομολόγο ύψους €6,0 δισ. και ημερομηνία λήξης 6 Ιουλίου 2051. (29 Ιουνίου 2021). ■ Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή συγκέντρωσε €10,0 δισ. επιπλέον προκειμένου να χρηματοδοτήσει την ανάκαμψη της Ευρώπης από την πανδημία και τις συνέπειές της, στην τρίτη συναλλαγή 					
						<p>NextGenerationEU από την αρχή του προγράμματος στα μέσα Ιουνίου. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξέδωσε ένα 20-ετές ομολόγο με ημερομηνία λήξης 4 Ιουλίου 2041, το οποίο είχε θετική ανταπόκριση από την αγορά με μεγάλο ενδιαφέρον που εκδηλώθηκε με προσφορές €100,0 δισ. (13 Ιουλίου 2021).</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εκταμίευσε €4 δισ. με τη μορφή προχρηματοδοτήσεων για την Ελλάδα. Το ποσό αντιστοιχεί στο 13% των επιχορηγήσεων και δανείων που προορίζονται για τη χώρα στο πλαίσιο του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (RRF). Η Ελλάδα είναι μία από τις πρώτες χώρες που λαμβάνουν προχρηματοδοτήσεις στο πλαίσιο του μηχανισμού RRF. Οι προχρηματοδοτήσεις αυτές αποτελούν το αναρκτήριο λάκτισμα για την εφαρμογή των κρίσιμων επενδυτικών και μεταρρυθμιστικών μέτρων που περιγράφονται στο σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Ελλάδας (9 Αυγούστου 2021). ■ Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε ελληνικό καθεστώς για την παροχή στήριξης για μη καλυπτόμενες πάγιες δαπάνες σε επιχειρήσεις που επλήγησαν από την έξαρση του κορωνοϊού. Το καθεστώς εγκρίθηκε βάσει του προσωρινού πλαισίου για τις κρατικές ενισχύσεις και έχει εκτιμώμενο προϋπολογισμό ύψους έως €500 εκατ. (27 Αυγούστου 2021). ■ Από την έξαρση της νόσου COVID-19 στις αρχές του 2020, η ΕΕ, τα κράτη μέλη της ΕΕ και τα ευρωπαϊκά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, ως «Ομάδα Ευρώπη», έχουν εκταμιεύσει €34 δισ. για να στηρίξουν τις χώρες-εταίρους στην αντιμετώπιση της πανδημίας και των συνεπειών της, υλοποιώντας τις υποσχέσεις τους με απτά αποτελέσματα. Η εκταμίευση αυτή ήδη υπερβαίνει κατά πολύ την αρχική δέσμη στήριξης της «Ομάδας Ευρώπη», ύψους €20 δισ., ποσό που αποτέλεσε αντικείμενο δέσμευσης την άνοιξη του 2020 και το οποίο έχει πλέον αυξηθεί σε €46 δισ. (16 Σεπτεμβρίου 2021). ■ Η Επιτροπή έκανε απολογισμό της υλοποίησης της Συνδρομής στην Ανάκαμψη για τη Συνοχή και τις Περιοχές της Ευρώπης (REACT-EU). Μέσω του REACT-EU έχουν εγκριθεί €34,1 δισ. και έχουν ήδη καταβληθεί €3,5 δισ. σε μόλις τέσσερις μήνες, γεγονός που το καθιστά το πρώτο μέσο του NextGenerationEU που πραγματοποιεί πληρωμές για την ανάκαμψη των κρατών μελών (11 Οκτωβρίου 2021). ■ Η Επιτροπή ενέκρινε το πρόγραμμα εργασίας της για το 2022, στο οποίο καθορίζονται τα επόμενα βήματα στο τολμηρό και μετασχηματιστικό της θεματολόγιο προς μια πιο πράσινη, πιο δίκαιη, πιο ψηφιακή και πιο ανθεκτική Ευρώπη μετά τη νόσο COVID-19. Αυτό το πρόγραμμα εργασίας της Επιτροπής περιλαμβάνει 42 νέες πρωτοβουλίες πολιτικής και στις έξι πρωταρχικές φιλοδοξίες των πολιτικών κατευθύνσεων της προέδρου φον ντερ Λάιεν, με βάση την ομιλία της για την κατάσταση της Ένωσης του 2021. Αποτυπώνει επίσης τα διδάγματα που αντλήθηκαν από την πρωτοφανή κρίση που προκάλεσε η πανδημία, ενώ παράλληλα δίνει ιδιαίτερη προσοχή στη νέα γενιά μας χάρη στο προτεινόμενο Ευρωπαϊκό Έτος Νεολαίας 2022. (19 Οκτωβρίου 2021)

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική ή επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

- Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε επανεξέταση των τραπεζικών κανόνων της ΕΕ (κανονισμός για τις κεφαλαιακές απαιτήσεις και οδηγία για τις κεφαλαιακές απαιτήσεις). Οι νέοι αυτοί κανόνες θα διασφαλίσουν ότι οι τράπεζες της ΕΕ θα καταστούν πιο ανθεκτικές σε ενδεχόμενους μελλοντικούς οικονομικούς κλυδωνισμούς, συμβάλλοντας παράλληλα στην ανάκαμψη της Ευρώπης από την πανδημία COVID-19 και στη μετάβαση στην κλιματική ουδετερότητα. (27 Οκτωβρίου 2021).
- Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δρομολόγησε τον κύκλο συντονισμού της οικονομικής πολιτικής για το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο 2022. Η φθινοπωρινή δέσμη μέτρων του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου περιλαμβάνει την Ετήσια Επισκόπηση της Βιώσιμης Ανάπτυξης, γνωμοδοτήσεις σχετικά με τα σχέδια δημοσιονομικών προγραμμάτων (ΣΔΠ) της ζώνης του ευρώ για το 2022, συστάσεις πολιτικής για τη ζώνη του ευρώ και την πρόταση της Επιτροπής για κοινή έκθεση για την απασχόληση. Ο Μηχανισμός Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (“RRF”), κεντρικός άξονας του NextGenerationEU, θα ενσωματωθεί καλύτερα στον νέο κύκλο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου. Ο Μηχανισμός (“RRF”) με προϋπολογισμό €723,8 δισ. σε επιχορηγήσεις και δάνεια, θα διαδραματίζει κεντρικό ρόλο στην οικοδόμηση μιας ανθεκτικής οικονομίας που θέτει στο επίκεντρό της τη δικαιοσύνη. Οι επιχορηγήσεις του Μηχανισμού (“RRF”) θα χρηματοδοτήσουν, το 2022, το 24% των συνολικών υποστηρικτικών μέτρων ανάκαμψης. Ο στόχος είναι να μετριαστούν οι οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις της πανδημίας του κορονοϊού, να καταστούν οι ευρωπαϊκές οικονομίες και κοινωνίες περισσότερο βιώσιμες και ανθεκτικές και να είναι καλύτερα προετοιμασμένες για την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση. (24 Νοεμβρίου 2021).
- Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσε την κατανομή των πόρων REACT-EU για το 2022. Περίπου €11,0 δισ. (σε τρέχουσες τιμές), είναι, πλέον, διαθέσιμα για προγραμματισμό στο πλαίσιο της πολιτικής συνοχής και στα 27 κράτη μέλη. Αυτά τα κεφάλαια προστίθενται στα σχεδόν €40,0 δισ. που διατέθηκαν το 2021. Οι πόροι του REACT-EU αποδεδειγμένα σε δύο δόσεις, ώστε να καταγράφεται διεξοδικά ο μεταβαλλόμενος κοινωνικός και οικονομικός αντίκτυπος της πανδημίας. Η κατανομή βασίζεται στο ΑΕΠ, την ανεργία και την ανεργία των νέων της κάθε χώρας. Επιπλέον, λαμβάνεται υπόψη ο αντίκτυπος της πανδημίας του κορονοϊού στις οικονομίες των κρατών μελών σύμφωνα με τα στατιστικά στοιχεία που ήταν διαθέσιμα στις 19 Οκτωβρίου 2021. Η ταχεία έγκριση των μέτρων επέτρεψε στα κράτη μέλη να διαθέσουν €37,0 δισ., με τις συνολικές πληρωμές να ανέρχονται σε €6,1 δισ. Από αυτά τα μέτρα που έχουν εγκριθεί, €23,3 δισ. θα χρησιμοποιηθούν μέσω του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης, €12,8 δισ. μέσω του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου και €0,5 δισ. μέσω του Ταμείου Ευρωπαϊκής Βοήθειας προς τους Απόρους. (24 Νοεμβρίου 2021).
- Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε δέσμη μέτρων ώστε να βελτιωθεί η ικανότητα των εταιρειών να αντλούν

- κεφάλαια σε ολόκληρη την ΕΕ και να διασφαλιστεί ότι στους Ευρωπαίους θα προσφέρονται οι καλύτερες δυνατές συμφωνίες για τις αποταμιεύσεις και τις επενδύσεις τους. Αυτό θα συμβάλει στην οικονομική ανάκαμψη της Ευρώπης από την κρίση της COVID-19, καθώς και στην ψηφιακή και την πράσινη μετάβαση. Επίσης, η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση στην οποία καθορίζονται τα μέτρα που θα λάβει κατά το επόμενο έτος για την τόνωση της αγοράς. Οι νομοθετικές προτάσεις που εγκρίθηκαν είναι οι εξής: 1) Ευρωπαϊκό Ενιαίο Σημείο Πρόσβασης (European Single Access Point, (“ESAP”)): τα δεδομένα στη διάθεση των επενδυτών, 2) Επανεξέταση του κανονισμού για τα ευρωπαϊκά μακροπρόθεσμα επενδυτικά κεφάλαια (European Long-Term Investment Funds, (“ELTIFs”)): προώθηση μακροπρόθεσμων επενδύσεων, μεταξύ άλλων από ιδιώτες επενδυτές, 3) Επανεξέταση της οδηγίας σχετικά με τους διαχειριστές οργανισμών εναλλακτικών επενδύσεων (Alternative Investment Fund Managers Directive, (“AIFMD”)), 4) Επανεξέταση του κανονισμού για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων (Markets in Financial Instruments Regulation, (“MiFIR”)): ενίσχυση της διαφάνειας με την καθιέρωση ενός «ευρωπαϊκού ενοποιημένου δελτίου» για ευκολότερη πρόσβαση όλων των επενδυτών στα δεδομένα των συναλλαγών. Σύμφωνα με την Επιτροπή, οι τέσσερις νομοθετικές προτάσεις που εγκρίθηκαν αποτελούν σημαντικό βήμα για την εφαρμογή του σχεδίου δράσης της Επιτροπής για το 2020 σχετικά με την Ένωση Κεφαλαιαγορών (CMU Action Plan). (25 Νοεμβρίου 2021).
- Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ανακοίνωσε τα σχέδιά της για την έκδοση χρεογράφων στο πλαίσιο του NextGenerationEU για το πρώτο εξάμηνο του 2022. Το σχέδιο προβλέπει την έκδοση μακροπρόθεσμων ομολόγων της ΕΕ ύψους €50,0 δισ. μεταξύ Ιανουαρίου και Ιουνίου 2022, τα οποία θα συμπληρωθούν από βραχυπρόθεσμα χρεόγραφα της ΕΕ. Σε αυτή τη βάση, η Επιτροπή θα συνεχίσει να είναι σε θέση να καλύπτει όλες τις πληρωμές στο πλαίσιο του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και όλα τα άλλα προγράμματα στο πλαίσιο του μέσου ανάκαμψης NextGenerationEU κατά την εν λόγω περίοδο. (14 Δεκεμβρίου 2021).
- Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εγκαινιάζει τον πίνακα αποτελεσμάτων (Scoreboard) για την ανάκαμψη και την ανθεκτικότητα, τη δημόσια διαδικτυακή πλατφόρμα που θα απεικονίζει με διαφανή τρόπο την πρόοδο που έχει σημειωθεί στην εφαρμογή του Μηχανισμού (“RRF”) συνολικά, καθώς και των επιμέρους εθνικών σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητας. (15 Δεκεμβρίου 2021).
- Επετεύχθη πολιτική συμφωνία σχετικά με τον κανονισμό που επιτρέπει την ενεργοποίηση επειγόντων και στοχευμένων ιατρικών αντιμέτρων από την Ευρωπαϊκή Αρχή Ετοιμότητας και Αντιμετώπισης Έκτακτης Ανάγκης Υγείας (European Health Emergency preparedness and Response Authority, (“HERA”)) κατά τη διάρκεια έκτακτων περιστατικών δημόσιας υγείας στην ΕΕ. Αυτά τα μέτρα περιλαμβάνουν την προμήθεια και την αγορά ιατρικών αντιμέτρων και πρώτων υλών

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική ή επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
-----------------------------	-------------------------------------	------------------------------	---	------------------------	--------------------------------------	-----------------------------------

που σχετίζονται με την κρίση, την ενεργοποίηση αποκλειστικών βιομηχανικών εγκαταστάσεων για ευέλικτη παραγωγή εμβολίων και θεραπευτικών φαρμάκων, τη σύσταση Συμβουλίου Κρίσης Υγείας με τα κράτη μέλη και τη δημιουργία μηχανισμών ταχείας παρακολούθησης. (20 Δεκεμβρίου 2021).

- Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρότεινε τη θέσπιση της επόμενης γενιάς ιδίων πόρων για τον προϋπολογισμό της ΕΕ με τρεις νέες πηγές εσόδων: η πρώτη βασίζεται στα έσοδα από την εμπορία δικαιωμάτων εκπομπών (“ETS”), η δεύτερη βασίζεται στους πόρους που παράγονται από τον προτεινόμενο μηχανισμό συννοριακής προσαρμογής άνθρακα της ΕΕ και η τρίτη βασίζεται στο μερίδιο επί των υπολειπόμενων κερδών πολυεθνικών εταιρειών που θα ανακατανέμονται στα κράτη μέλη της ΕΕ βάσει της πρόσφατης συμφωνίας ΟΟΣΑ/G20 για την ανακατανομή των φορολογικών δικαιωμάτων («πρώτος πυλώνας»). Με κανονικό ρυθμό λειτουργίας την περίοδο 2026-2030, οι νέες αυτές πηγές εσόδων αναμένεται να αποφέρουν κατά μέσο όρο συνολικά έως και €17,0 δισ. ετησίως στον προϋπολογισμό της ΕΕ. Οι νέοι ίδιοι πόροι που προτείνονται σήμερα θα συμβάλουν στην αποπληρωμή των κεφαλαίων που συγκέντρωσε η ΕΕ για τη χρηματοδότηση της συνιστώσας επιχορηγήσεων του NextGenerationEU. Οι νέοι ίδιοι πόροι θα χρηματοδοτήσουν, επίσης, το Κοινωνικό Ταμείο για το Κλίμα. (22 Δεκεμβρίου 2021).
- Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ολοκλήρωσε την καταβολή της συνδρομής του Ταμείου Αλληλεγγύης της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EU Solidarity Fund, (“EUSF”)), συνολικού ύψους σχεδόν €385 εκατ., σε 19 χώρες (συμπεριλαμβανομένης της Ελλάδας) για την αντιμετώπιση της κατάστασης έκτακτης ανάγκης στον τομέα της υγείας λόγω του κορωνοϊού. (19 Ιανουαρίου 2022).
- Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στην πρώτη κοινοπρακτική έκδοση ομολόγων του 2022, συγκέντρωσε επιπλέον κεφάλαια ύψους €5,0 δισ. στο πλαίσιο του NextGenerationEU εξ ονόματος της ΕΕ, με σκοπό να ενισχύσει την ανάκαμψη της Ευρώπης. Το 30ετές ομόλογο ανεβάζει τη συνολική χρηματοδότηση που συγκεντρώνεται στο πλαίσιο του προγράμματος σε €78,5 δισ. και η επιτυχής τοποθέτηση της Επιτροπής θα βοηθήσει να διατηρηθεί η δυναμική της ανάκαμψης της Ευρώπης από την πανδημία COVID-19. (8 Φεβρουαρίου 2022).
- Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εγκρίνει θετική προκαταρκτική αξιολόγηση του αιτήματος πληρωμής της Ελλάδας για ποσό ύψους €3,6 δισ., από τα οποία €1,7 δισ. σε επιχορηγήσεις και σχεδόν €1,9 δισ. σε δάνεια, στο πλαίσιο του Μηχανισμού (“RFF”). Η Επιτροπή θα αξιολογήσει περαιτέρω αιτήματα πληρωμής από την Ελλάδα βάσει της εκπλήρωσης των επακόλουθων οροσήμων και στόχων που περιγράφονται στην εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου και αντικατοπτρίζουν την πρόοδο ως προς την υλοποίηση των επενδύσεων και των μεταρρυθμίσεων. (28 Φεβρουαρίου 2022).
- Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εγκρίνει την πρώτη ετήσια έκθεσή της σχετικά με την εφαρμογή του Μηχανισμού

(“RFF”), που αποτελεί το κεντρικό στοιχείο του NextGenerationEU και διαπιστώνει ότι η εφαρμογή προχωρά ικανοποιητικά. Ο Μηχανισμός (“RFF”) διαθέτει έως και €723,8 δισ. (σε τρέχουσες τιμές) με τη μορφή επιχορηγήσεων και δανείων στα κράτη μέλη για τη στήριξη μετασχηματιστικών επενδύσεων και μεταρρυθμίσεων που θα επιτρέψουν στην ΕΕ να βγει ισχυρότερη από την πανδημία COVID-19. Περισσότερες από 30 αιτήσεις πληρωμής αναμένονται το 2022 από τα κράτη μέλη. (1 Μαρτίου 2022).

Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών

Η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών προέβη στην ανακοίνωση των ακόλουθων μέτρων:

- Στις 17 Ιανουαρίου 2022, η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών προέβη σε δήλωση σχετικά με την εφαρμογή των αναφορών για την COVID-19 μετά το 2021. Η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών επιβεβαιώνει τη συνεχιζόμενη εφαρμογή των απαιτήσεων αναφοράς και γνωστοποίησης σχετικά με την COVID-19 με την ενσωματωμένη ευελιξία για την κάλυψη των διαφορετικών αναγκών σε όλες τις δικαιοδοσίες. Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών, η αβεβαιότητα για την κατάσταση της COVID -19 παραμένει, με αποτέλεσμα να παραμένει και η ανάγκη για συνέχιση της παρακολούθησης των εκθέσεων και της πιστωτικής ποιότητας των δανείων, που επωφελούνται από διάφορα μέτρα δημόσιας στήριξης. Η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών δηλώνει ότι θα συνεχίσει να παρακολουθεί τις εξελίξεις και θα επαναξιολογήσει περαιτέρω την εφαρμογή των Κατευθυντήριων γραμμών για την αναφορά και τη γνωστοποίηση των εκθέσεων που υπόκεινται στα μέτρα που εφαρμόζονται για την αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19, στο μέλλον. Η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών επισημαίνει ότι, παρά την αισθητή μείωση του όγκου των δανείων στο πλαίσιο της αναφοράς και γνωστοποίησης της COVID-19 (δάνεια υπό διάφορες μορφές αναστολής πληρωμών και συστήματα δημόσιας εγγύησης), δεδομένης της συνεχιζόμενης πανδημίας COVID-19 και της αβεβαιότητας για τη μελλοντική εξέλιξη, ο σχετικός πιστωτικός κίνδυνος πρέπει ακόμη να παρακολουθείται. Η ανάγκη για τέτοια παρακολούθηση είναι προφανής καθώς τα δάνεια υπό του πλαισίου των μέτρων στήριξης παρουσιάζουν επιδείνωση της πιστοληπτικής τους διαβάθμισης. Η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών σημειώνει ότι οι επιπτώσεις της πανδημίας COVID-19 στην πιστωτική ποιότητα των εκθέσεων ενδέχεται να διαφέρουν μεταξύ των δικαιοδοσιών και με την πάροδο του χρόνου, και ότι, σε ορισμένες δικαιοδοσίες, το επίπεδο των μέτρων δημόσιας στήριξης που λαμβάνονται υπόψη για τους σκοπούς της αναφοράς και γνωστοποίησης του COVID-19, επίσης διαφέρει. Για το σκοπό αυτό, οι αρμόδιες αρχές μπορούν να ασκήσουν την ευελιξία που παρέχεται στις Κατευθυντήριες γραμμές για να μειώσουν ή να σταματήσουν ορισμένες ειδικές απαιτήσεις αναφοράς και γνωστοποίησης. (17 Ιανουαρίου 2022).

Σημαντικότερες
ΕξελίξειςΑντιμετώπιση της
κρίσης COVID-19**Πρόγραμμα
Μετασχηματισμού**Οικονομική και
χρηματοοικονομική
επισκόπησηΔιαχείριση
ΚινδύνουΜη
Χρηματοοικονομική
ΚατάστασηΔήλωση Εταιρικής
Διακυβέρνησης

Το Πρόγραμμα Μετασχηματισμού

Ακολουθώντας τη σαφή εντολή του Διοικητικού Συμβουλίου της, η ΕΤΕ έθεσε σε εφαρμογή ένα δυναμικό Πρόγραμμα Μετασχηματισμού κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2018, εστιάζοντας στην επίτευξη φιλόδοξων χρηματοοικονομικών και λειτουργικών στόχων. Στα τρία τελευταία χρόνια, το Πρόγραμμα απέδωσε εντυπωσιακά αποτελέσματα σε ό,τι αφορά την οργανική κερδοφορία – σε πλήρη εναρμόνιση με τους χρηματοοικονομικούς και επιχειρηματικούς στόχους της Τράπεζας – αλλά και απτές βελτιώσεις στο επιχειρηματικό και λειτουργικό μοντέλο της Τράπεζας. Το Πρόγραμμα Μετασχηματισμού έχει σχεδιαστεί και υλοποιείται σε Άξονες, κάθε ένας από τους οποίους διευθύνεται από ένα ανώτερο στέλεχος της Τράπεζας.

Υλοποίηση του Μετασχηματισμού

Από την έναρξη του, το Πρόγραμμα Μετασχηματισμού είναι δομημένο σε εξαμηνιαίες Περιόδους. Ο σχεδιασμός αυτός επέτρεψε στην Τράπεζα να κατακτήσει τον επιθυμητό υψηλό ρυθμό υλοποίησης των έργων και να διασφαλίσει την απαραίτητη προσήλωση στα πρώιμα χρόνια του Προγράμματος.

Από το 2022 και έπειτα, με την έως τώρα αποκτηθείσα ωριμότητα και εμπειρία των εμπλεκόμενων υπαλλήλων, το Πρόγραμμα αποκτά ετήσιο ορίζοντα σχεδιασμού, διατηρώντας την ευελιξία του, καθώς νέα Έργα μπορούν να ενταχθούν, ενώ υφιστάμενα Έργα μπορούν να προσαρμοστούν ή και να αφαιρεθούν στη διάρκεια του έτους. Κάθε ετήσια περίοδος ξεκινάει και ολοκληρώνεται με μία εκδήλωση που εστιάζει στην ανασκόπηση της προόδου που έχει σημειωθεί, την αναγνώριση των κύριων επιτευγμάτων, καθώς την άντληση συμπερασμάτων που ενσωματώνονται στο μελλοντικό σχεδιασμό. Στο πλαίσιο του Προγράμματος, συστάθηκε η Διεύθυνση Επιχειρησιακού Μετασχηματισμού προκειμένου να:

- Διασφαλίσει τη συνοχή και συνέπεια του σχεδιασμού σε κάθε Άξονα και Έργο, καθώς και τη σωστή ιεράρχηση των προτεραιοτήτων στην πορεία του Προγράμματος.
- Παρέχει διοικητική εποπτεία και καθοδήγηση με βάση τις βέλτιστες πρακτικές σχετικά με κάθε Άξονα και Έργο του Προγράμματος.
- Εφαρμόσει ένα αναλυτικό, έγκαιρο και αποτελεσματικό μηχανισμό αναφοράς προόδου (και κινδύνων).

Η Διεύθυνση υλοποίησης του Επιχειρησιακού Μετασχηματισμού αποτελεί θεμελιώδη παράγοντα στην συντονισμένη, έγκαιρη και συστηματική ολοκλήρωση του Προγράμματος.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	----------------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Επιτεύγματα που σημειώθηκαν το 2021

Κατά τη διάρκεια του 2021, περισσότεροι από 1.000 συνάδελφοι συμμετείχαν ενεργά σε τουλάχιστον ένα εκ των 50+ Έργων του Προγράμματος Μετασχηματισμού, επιτυγχάνοντας σημαντικά αποτελέσματα σε όλους τους Άξονες:

Άξονες	Επιτεύγματα που σημειώθηκαν το 2021
Υγιής Ισολογισμός 	<ul style="list-style-type: none"> Ολοκλήρωση τιτλοποίησης Έργου Frontier και προετοιμασία μεταβατικής περιόδου διαχείρισης. Υλοποίηση κέντρων διαχείρισης απαιτήσεων στο Δίκτυο Καταστημάτων για ρυθμίσεις δανείων μικρών επιχειρήσεων, καθώς και οργανικών ενεργειών για την ελαχιστοποίηση επιπτώσεων μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων (ΜΕΑ) λόγω πανδημίας. Καθορισμός στρατηγικών αξιοποίησης και εστίαση στην εμπορική εκμετάλλευση των ανακτηθέντων ακινήτων.
Αποτελεσματικότητα & Ευελιξία 	<ul style="list-style-type: none"> Περαιτέρω μείωση των εξόδων προσωπικού μέσω στοχευμένων προγραμμάτων εξόδου. Περαιτέρω μείωση των γενικών λειτουργικών εξόδων σε κύριες περιοχές κόστους, μέσω υιοθέτησης αυστηρού μηχανισμού διαχείρισης ζήτησης, περαιτέρω αυτοματοποίηση των διαδικασιών προμηθειών και στοχευμένων ενεργειών σε περιοχές υψηλού κόστους (π.χ. κόστος ακίνητης περιουσίας). Αυτοματοποίηση του μηχανισμού μέτρησης και διαχείρισης παραγόμενης αξίας (Value Based Management) για την ενίσχυση της διαφάνειας και τη δημιουργία αξίας στον οργανισμό.
Η καλύτερη Τράπεζα για τους Πελάτες μας 	<ul style="list-style-type: none"> Περαιτέρω ενίσχυση της μετάπτωσης πελατών στα ψηφιακά κανάλια με νέες λειτουργικότητες και αναβαθμισμένη εμπειρία πελάτη: <ul style="list-style-type: none"> Για Ιδιώτες: πληρωμές μέσω κινητού και ηλεκτρονικό πορτοφόλι, δυνατότητα επικαιροποίησης στοιχείων KYC μέσω eGov και ψηφιακές πωλήσεις τραπεζοασφαλιστικών προγραμμάτων (πορτοφολιού, υγείας και αυτοκινήτου) και πακέτων προϊόντων. Για επιχειρήσεις: δυνατότητα εκκίνησης συνεργασίας & άνοιγμα λογαριασμού όψεως μέσω ψηφιακών καναλιών, συγκέντρωση όλων των τραπεζικών λογαριασμών και διαχείριση εταιρικών καρτών για νομικά πρόσωπα, ψηφιακές πωλήσεις σε μικρές επιχειρήσεις (π.χ. επιχειρηματικά δάνεια) καθώς και καινοτόμες λύσεις μέσω Application Programming Interface («APIs»). Ενίσχυση των σταυροειδών πωλήσεων και αύξηση εσόδων από την εταιρική πελατειακή μας βάση με την προσφορά ολιστικών υπηρεσιών από τη Μονάδα Συναλλακτικής Τραπεζικής. Δημιουργία του ειδικού πλαισίου στήριξης «Εθνική 2.0» για την αξιοποίηση του Εθνικού σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας σε συνεργασία με τους εταιρικούς μας πελάτες. Ενίσχυση των σταυροειδών πωλήσεων τραπεζοασφαλιστικών προϊόντων και καρτών σε πελάτες Λιανικής, μέσα από τη διεύρυνση της γκάμας προϊόντων (π.χ. το νέο προϊόν «Full Health») και καμπάνιες βασισμένες σε νέους τύπους ανάλυσης δεδομένων. Ανάπτυξη νέου μοντέλου εξυπηρέτησης πελατών Business Banking στο δίκτυο καταστημάτων και επέκταση του δικτύου πωλήσεων μέσω τρίτων συνεργατών σε ατομικές και μικρομεσαίες επιχειρήσεις («B2B»). Επιτάχυνση μετασχηματισμού του δικτύου καταστημάτων, συμπεριλαμβανομένης της βελτιστοποίησης λειτουργιών και της εκπαίδευσης του προσωπικού με έμφαση στην εξωστρέφεια.
Τεχνολογία & Διαδικασίες 	<ul style="list-style-type: none"> Εκκίνηση του προγράμματος αντικατάστασης του συστήματος Βασικών Τραπεζικών Εργασιών (Core Banking System). Συνέχιση ανασχεδιασμού κύριων διαδικασιών (π.χ., χορήγησης εταιρικών δανείων) και κεντροποιήσεων (π.χ. δανείων Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων). Επέκταση χρήσης νέων τεχνολογιών όπως Robotics Process Automation («RPAs»), Artificial Intelligence, Optical Character Reader («OCR») and Blockchain.
Άνθρωποι, Οργανωτικές Δομές και Κουλτούρα 	<ul style="list-style-type: none"> Υλοποίηση νέου συστήματος αξιολόγησης ανθρώπινου δυναμικού (συμπεριλαμβανομένων σχημάτων επιβράβευσης απόδοσης) που ευθυγραμμίζουν τους ατομικούς με τους εταιρικούς στόχους. Υλοποίηση προγραμμάτων ανάπτυξης ηγετικών δεξιοτήτων και πελατοκεντρικής προσέγγισης για την ανάπτυξη και εξέλιξη των ανθρώπων μας. Ανάπτυξη τεχνικών υποδομών και εκσυγχρονισμός συστημάτων Ανθρώπινου Δυναμικού. Ανάδειξη του Σκοπού και των Αξιών της Τράπεζας και ανανέωση των καναλιών εσωτερικής επικοινωνίας με σκοπό την ενίσχυση της εσωτερικής μας κουλτούρας.
Διαφάνεια, Συμμόρφωση & Έλεγχος 	<ul style="list-style-type: none"> Εκσυγχρονισμός της πιστωτικής πολιτικής και του πιστοδοτικού πλαισίου για τη Λιανική όσο και για την Εταιρική τραπεζική. Ανάπτυξη στατιστικών μοντέλων διαβάθμισης πιστωτικού κινδύνου Ιδιωτών. Υλοποίηση ενεργειών για την αντιμετώπιση κινδύνων Ξεπλύματος Χρήματος και Χρηματοδότησης Τρομοκρατίας («ΞΧ/ΧΤ») σε όλες τις γραμμές άμυνας. Ανάπτυξη του «Προγράμματος Ευαισθητοποίησης Εσωτερικών Ελέγχων και Επικοινωνίας». Ενίσχυση εσωτερικών δικλίδων ασφαλείας για διαδικασίες υψηλής προτεραιότητας.
Περιβάλλον, Κοινωνία & Διακυβέρνηση 	<ul style="list-style-type: none"> Κατάρτιση συνολικής στρατηγικής για το Περιβάλλον, την Κοινωνία και τη Διακυβέρνηση («ESG») και επιλογή κατάλληλων δεικτών μέτρησης για την παρακολούθηση της εφαρμογής της. Ένταξη ESG κριτηρίων στη διαδικασία αξιολόγησης πιστωτικού κινδύνου στις επιχειρηματικές χρηματοδοτήσεις. Ευθυγράμμιση πρακτικών με τις Αρχές Υπεύθυνης Τραπεζικής του «UNEP FI PRB» (UN Environment Programme Finance Initiative Principles of Responsible Banking), καθώς και με το ευρύτερο κανονιστικό πλαίσιο. Υλοποίηση δράσεων για τη μείωση των άμεσων και έμμεσων εκπομπών.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	----------------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Στρατηγικές προτεραιότητες για την περίοδο 2022-2023

Από τώρα έως το 2023, η Εθνική Τράπεζα επιδιώκει την υλοποίηση στρατηγικών προτεραιοτήτων ως εξής:

Άξονες

Βασικές στρατηγικές προτεραιότητες έως το 2023

<p>Υγιής Ισολογισμός</p> 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Επίτευξη σημαντικής μείωσης των Μη Εξυηρητούμενων Ανοιγμάτων κάτω του 5% των συνολικών δανείων, διατηρώντας παράλληλα τους κεφαλαιακούς δείκτες σε άριστο επίπεδο. ■ Αναθεώρηση του λειτουργικού μοντέλου Διαχείρισης Απαιτήσεων, σε συνέχεια της επίτευξης μείωσης των Μη Εξυηρητούμενων Ανοιγμάτων. ■ Περαιτέρω εμπορική αξιοποίηση της ακίνητης περιουσίας μέσω της εσωτερικής πλατφόρμας ιδιόκτητων ακινήτων «REO» και εφαρμογή στρατηγικών επίλυσης διαχρονικών θεμάτων για την περαιτέρω εξυγίανση του ισολογισμού.
<p>Αποτελεσματικότητα & Ευελιξία</p> 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Περαιτέρω ανάπτυξη της αποτελεσματικότητας και ενίσχυση της παραγωγικότητας μέσω συνεχών βελτιώσεων στο μοντέλο λειτουργίας της Τράπεζας. ■ Εξορθολογισμός συγκεκριμένων περιοχών κόστους, συμπεριλαμβανομένου του κόστους ακίνητης περιουσίας, ενόψει ενός πιο ευέλικτου μοντέλου εξ αποστάσεως εργασίας.
<p>Η Καλύτερη Τράπεζα για τους Πελάτες μας</p> 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Αύξηση εσόδων, εστιάζοντας τόσο σε σταυροειδείς πωλήσεις και προμήθειες στη Λιανική Τραπεζική, όσο και σε εμβάθυνση των σχέσεων με μεγάλους πελάτες και γενικότερη διεύρυνση της πελατειακής βάσης MME στην Εταιρική Τραπεζική. <ul style="list-style-type: none"> - Στην περίπτωση της Λιανικής Τραπεζικής, ο στόχος αυτός θα επιτευχθεί μέσω εξειδικευμένων συμβούλων πελατείας (Relationship Managers) (κυρίως για μικρές επιχειρήσεις και Premium πελάτες), μεγαλύτερη έμφαση στη δημιουργία εσόδων από προμήθειες (π.χ. από επενδυτικά προϊόντα και κάρτες) και στην επέκταση πωλήσεων μέσω τρίτων συνεργατών (π.χ. επιχειρήσεις λιανικού εμπορίου). - Όσον αφορά στην Εταιρική Τραπεζική, ο στόχος θα επιτευχθεί με την προσφορά υψηλού επιπέδου υπηρεσιών, με την ενίσχυση του μοντέλου κάλυψης των πελατών από εξειδικευμένους Υπεύθυνους Σχέσεων Εταιρικής Πελατείας (Relationship Managers) και με τη συστηματική προσπάθεια αύξησης των πωλήσεων μη-δανειακών προϊόντων μέσω της μονάδας Εταιρικής Συναλλακτικής Τραπεζικής. ■ Επιτάχυνση της ψηφιακής μετάβασης με βασικούς πυλώνες την εκκίνηση συνεργασίας, τη διατήρηση του ενδιαφέροντος των πελατών, αλλά και την πώληση απλών προϊόντων & υπηρεσιών σε όλα τα τμήματα πελατείας.
<p>Τεχνολογία & Διαδικασίες</p> 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Υλοποίηση του νέου συστήματος Βασικών Τραπεζικών Εργασιών (Core Banking System) για τη δημιουργία εσόδων και περιορισμού του κόστους μεσοπρόθεσμα, καθώς επίσης και εκσυγχρονισμός της τεχνολογικής και ψηφιακής υποδομής της Τράπεζας καθώς και μετάπτωση σε υποδομές Cloud. ■ Ανάπτυξη της απαιτούμενης υποδομής για την μετάβαση σε μια Τράπεζα χωρίς φυσικό χαρτί. ■ Αύξηση του βαθμού βελτιστοποίησης κύριων διαδικασιών μέσω απλοποίησης, κεντροποίησης και αυτοματοποίησης.
<p>Άνθρωποι, Οργανωτικές Δομές και Κουλτούρα</p> 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Συνεχής βελτιστοποίηση διαδικασιών και πρακτικών Διαχείρισης Ανθρώπινου Δυναμικού, με στόχο την προσέλκυση νέων ταλέντων και την επιβράβευση των ανθρώπων μας. ■ Συνεχή εκπαιδευτικά προγράμματα για την ανάπτυξη ηγετικών δεξιοτήτων σε συνδυασμό με στοχευμένες εκπαιδεύσεις. ■ Ολοκλήρωση προγράμματος για την ενίσχυση της εταιρικής μας κουλτούρας και της ανάδειξης των ενδεδειγμένων συμπεριφορών εναρμονισμένες με τις Αξίες της Τράπεζας.
<p>Περιβάλλον, Κοινωνία & Διακυβέρνηση</p> 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Ενσωμάτωση ενός ολοκληρωμένου πλαισίου πρακτικών για το Περιβάλλον, την Κοινωνία και τη Διακυβέρνηση («ESG») στο λειτουργικό ιστό της Τράπεζας, για την αντιμετώπιση κινδύνων που πηγάζουν από την κλιματική αλλαγή, αλλά και την αξιοποίηση των αναδυόμενων ευκαιριών. ■ Επίτευξη κοινωνικού αντικτύπου σε περιοχές υψηλής προτεραιότητας, συμπεριλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, ενσωμάτωση της διαφορετικότητας, του πολιτισμού και της δημιουργικότητας, καθώς και του ψηφιακού αλφαριθμητισμού. ■ Συμμόρφωση με τα υψηλότερα πρότυπα διακυβέρνησης.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	--	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση

Κύριες εξελίξεις που αφορούν το Μακροοικονομικό και Χρηματοοικονομικό περιβάλλον

Παγκόσμια Οικονομία & Χρηματοοικονομικό Περιβάλλον

Οι προοπτικές της παγκόσμιας οικονομίας το 2022 εξασθενούν, εν μέσω διευρυμένων πληθωριστικών πιέσεων και αυξημένου γεωπολιτικού ρίσκου

Το πραγματικό Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν («ΑΕΠ») στις ΗΠΑ αυξήθηκε κατά +5,7% το 2021, υπερβαίνοντας τα προ-πανδημίας επίπεδα λόγω της σημαντικά υποστηρικτικής δημοσιονομικής και νομισματικής πολιτικής.

Το πραγματικό ΑΕΠ στην Ευρωζώνη αυξήθηκε κατά +5,2% το 2021, με το Μηχανισμό Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, να αναμένεται να δώσει περαιτέρω ώθηση το 2022.

Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα

Επέκτεινε τον ισολογισμό της κατά €1,6 τρισ. το 2021 σε €8,6 τρισ.

Διατήρησε τα κύρια επιτόκια νομισματικής πολιτικής σε 0,0% (Πράξη κύριας αναχρηματοδότησης) και -0,5% (Επιτόκιο Διευκόλυνσης αποδοχής καταθέσεων).

Ανακοίνωσε πως οι καθαρές αγορές περιουσιακών στοιχείων στο πλαίσιο του έκτακτου προγράμματος αγοράς στοιχείων ενεργητικού (Pandemic Emergency Purchase Programme) θα ολοκληρωθούν το Μάρτιο του 2022.

Η Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ

Επέκτεινε τον ισολογισμό της κατά USD 1,4 τρισ. το 2021 σε USD 8,8 τρισ.

Ανακοίνωσε ότι οι καθαρές μηνιαίες αγορές κρατικών ομολόγων ΗΠΑ και ενυπόθηκων Δανείων θα ολοκληρωθούν το Μάρτιο του 2022.

Επικοινωνώντας τον Ιανουάριο του 2022 ότι σύντομα θα είναι σκόπιμο να πραγματοποιηθεί μια αύξηση του επιτοκίου αναφοράς, το οποίο το 2021 παρέμεινε κοντά στο μηδέν.

Η παγκόσμια οικονομική δραστηριότητα ανέκαμψε σημαντικά το 2021

Η παγκόσμια οικονομική δραστηριότητα παρέμεινε στενά συνδεδεμένη με τις εξελίξεις της πανδημίας κατά τη διάρκεια του 2021. Το παγκόσμιο ΑΕΠ, σε πραγματικούς όρους, αυξήθηκε κατά +5,9%, από -3,1% το 2020, σύμφωνα με το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (World Economic Outlook, Ιανουάριος 2022), λόγω της μείωσης της αυστηρότητας των περιοριστικών μέτρων με σκοπό την ανάσχεση της πανδημίας, παράλληλα με την αύξηση της εμβολιαστικής κάλυψης, η οποία ανήλθε στις χώρες υψηλού εισοδήματος στο 72% του γενικού πληθυσμού, έναντι 6% στις χώρες χαμηλού εισοδήματος. Επιπλέον, ισχυροί ρυθμοί ανάπτυξης σημειώθηκαν στις κύριες οικονομίες, λόγω της σημαντικά υποστηρικτικής δημοσιονομικής και νομισματικής πολιτικής. Σε αυτό το πλαίσιο, στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής (“ΗΠΑ”), το πραγματικό ΑΕΠ αυξήθηκε κατά +5,7% το 2021, από -3,4% το 2020, με τις δαπάνες καταναλωτικών αγαθών να συνεισφέρουν σημαντικά στο συνολικό ρυθμό ανάπτυξης. Ως αποτέλεσμα το πραγματικό ΑΕΠ των ΗΠΑ ήταν το πρώτο σε σύγκριση με τις υπόλοιπες αναπτυσσόμενες οικονομίες που ξεπέρασε τα προ-πανδημίας επίπεδα παραγωγής. Στην Ευρωζώνη, ο ετήσιος ρυθμός μεταβολής του πραγματικού ΑΕΠ διαμορφώθηκε σε +5,2% το 2021 από -6,4% το 2020, ενώ κατέγραψε επιβράδυνση το 4^ο τρίμηνο του 2021, λόγω των περιορισμών που επιβλήθηκαν. Τέλος, στην Κίνα, το πραγματικό ΑΕΠ αυξήθηκε κατά +8,1% το 2021, από +2,2% το 2020. Ωστόσο, ο ρυθμός μεταβολής επιβραδύνθηκε σημαντικά στο 2^ο εξάμηνο του 2021 (+4,5% ετήσια μεταβολή, κατά μέσο όρο, από +13,1% ετήσια μεταβολή, κατά μέσο όρο, στο 1^ο εξάμηνο), λόγω των διαταραχών στην οικιστική δραστηριότητα και της πολιτικής μηδενικής ανοχής έναντι της COVID-19.

Η δημοσιονομική πολιτική διετέλεσε κομβικό ρόλο τόσο στην άμβλυνση της επιδείνωσης των οικονομικών συνθηκών λόγω της πανδημίας, όσο και στη συνεπακόλουθη ανάκαμψη της παγκόσμιας οικονομίας, μέσω της αύξησης των πρωτογενών δαπανών και των διευρυμένων μέτρων ενίσχυσης της ρευστότητας. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις του Γραφείου Προϋπολογισμού του Κογκρέσου στις ΗΠΑ, τα δημοσιονομικά

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

μέτρα για την αντιμετώπιση των οικονομικών συνεπειών από την πανδημία, ανήλθαν το 2021 σε USD 2,6 τρισ. (11,0% του ΑΕΠ του 2021). Στην οικονομία της ευρωζώνης, οι φορολογικές ελαφρύνσεις και τα μέτρα στήριξης επιχειρήσεων, εργαζομένων και νοικοκυριών που ελήφθησαν το 2020, διατηρήθηκαν και κατά τη διάρκεια του 1^{ου} εξαμήνου του 2021. Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το πρωτογενές ισοζύγιο γενικής κυβέρνησης αναμένεται να παραμείνει εν πολλοίς αμετάβλητο σε -5,7% του ΑΕΠ του 2021. Επιπλέον, η διάθεση των κεφαλαίων του Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, συνολικού ύψους €723,8 δισ. δύναται να παράσχει περαιτέρω στήριξη στην εγχώρια ζήτηση. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει εκταμιεύσει ήδη €74 δισ. προς τα κράτη μέλη, ενώ περαιτέρω αιτήματα πληρωμής συνολικού ύψους €26 δισ. έχουν υποβληθεί προς έγκριση.

Η νομισματική πολιτική παρέμεινε σημαντικά διευκολυντική το 2021, προκειμένου να υποστηρίξει την οικονομική ανάκαμψη, μέσω της διατήρησης ευνοϊκών χρηματοπιστωτικών συνθηκών. Η Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ ("Fed") διατήρησε το επιτόκιο αναφοράς στο εύρος του 0% με 0,25% και συνέχισε τις αγορές περιουσιακών στοιχείων σε μεγάλη κλίμακα, με τον ισολογισμό της να διαμορφώνεται σε USD 8,8 τρισ. ή 38% του ΑΕΠ του 2021, έναντι USD 7,4 τρισ. στο τέλος του 2020 και USD 4,2 τρισ. στο τέλος του 2019. Να σημειωθεί πως οι καθαρές μηνιαίες αγορές κρατικών ομολόγων ΗΠΑ και ενυπόθηκων δανείων αναμένεται να ολοκληρωθούν το Μάρτιο του 2022. Την ίδια στιγμή, ο επικεφαλής της Fed κ. Powell ανέφερε, στη συνεδρίαση του Ιανουαρίου 2022, πως η διαδικασία μείωσης του ισολογισμού θα είναι προβλέψιμη, ομαλή και θα εκκινήσει κατόπιν της πρώτης αύξησης του επιτοκίου αναφοράς.

Τούτου λεχθέντος, η Fed επικοινωνήσε ότι σύντομα θα είναι σκόπιμο να πραγματοποιηθεί μια αύξηση του επιτοκίου αναφοράς για πρώτη φορά από το 2018, πιθανόν στη συνεδρίαση του Μαρτίου του 2022, καθώς η ετήσια μεταβολή του πληθωρισμού κυμάνθηκε στο +7,9% το Φεβρουάριο του 2022, (υψηλό από το 1982). Παράλληλα, συνεχίζεται η σημαντική πρόοδος στην αγορά εργασίας, με το ποσοστό ανεργίας στο 3,8% το Φεβρουάριο του 2022.

Στη άλλη όχθη του Ατλαντικού, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα ("ΕΚΤ") συνέχισε τις αγορές περιουσιακών στοιχείων στο πλαίσιο του έκτακτου προγράμματος αγοράς στοιχείων ενεργητικού λόγω πανδημίας («PEPP»), με ρυθμό περίπου €70 δισ. κατά μέσο όρο ανά μήνα το 2021 και κατά €20 δισ. μηνιαίως, κατά μέσο όρο, στο πλαίσιο του προγράμματος αγοράς στοιχείων ενεργητικού ("APP"). Ως αποτέλεσμα, ο ισολογισμός της ΕΚΤ ανήλθε σε €8,6 τρισ. το 2021, ή 71% του ΑΕΠ του 2021 της ευρωζώνης, έναντι €7,0 τρισ. στο τέλος του 2020 και €4,7 τρισ. στο τέλος του 2019.

Την ίδια στιγμή, η ΕΚΤ διατήρησε τα βασικά επιτόκια νομισματικής πολιτικής αμετάβλητα σε 0,0% (πράξων κύριας αναχρηματοδότησης, "MRO") και -0,5% (διευκόλυνσης αποδοχής καταθέσεων, "DFR"). Τέλος, η ΕΚΤ συνέχισε να παράσχει άφθονη ρευστότητα στις εμπορικές Τράπεζες, με ελκυστικό κόστος χρηματοδότησης, μέσω της 3^{ης} σειράς στοχευμένων πράξεων πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης (TLTRO-III), με τις ειδικές συνθήκες που

εφαρμόζονται στις πράξεις αυτές να αναμένεται να λήξουν τον Ιούνιο του 2022.

Η ΕΚΤ ανακοίνωσε πως οι καθαρές αγορές περιουσιακών στοιχείων στο πλαίσιο του PEPP θα ολοκληρωθούν το Μάρτιο του 2022, με τις επανεπενδύσεις των ομολόγων που λήγουν να συνεχίζονται, τουλάχιστον, μέχρι το 2024. Η Πρόεδρος Lagarde επικοινωνήσε το Μάρτιο του 2022 πως οι καθαρές αγορές στο πλαίσιο του APP θα διαμορφωθούν κατά μέσο όρο περίπου σε €30 δισ. μηνιαίως στο 2ο τρίμηνο του 2022, ενώ η διαμόρφωση των καθαρών αγορών για το 3ο τρίμηνο του 2022 θα εξαρτηθεί από τα οικονομικά στοιχεία. Από τη μία πλευρά, εάν τα εισερχόμενα στοιχεία είναι συμβατά με τις προβλέψεις της ΕΚΤ για την ανάπτυξη και τον πληθωρισμό (ΔΤΚ: ετήσια μεταβολή +5,8% το Φεβρουάριο του 2022), οι καθαρές αγορές στο πλαίσιο του προγράμματος APP θα ολοκληρωθούν το 3ο τρίμηνο του 2022, με την πρώτη αύξηση επιτοκίων να ακολουθεί «κάποια χρονική στιγμή» μετά. Από την άλλη πλευρά, καθώς οι προοπτικές για την πορεία της οικονομίας της ευρωζώνης περιβάλλονται από υψηλή αβεβαιότητα στον απόηχο της εισβολής της Ρωσίας στην Ουκρανία, η ΕΚΤ προτίθεται να αναθεωρήσει το χρονοδιάγραμμα για τις καθαρές αγορές στοιχείων ενεργητικού, εφόσον οι οικονομικές συνθήκες μεταβληθούν σημαντικά.

Οι διεθνείς μετοχικές αγορές κατέγραψαν ισχυρά κέρδη κατά τη διάρκεια του 2021. Ο δείκτης Morgan Stanley Capital International All Country World ("MSCI ACWI") αυξήθηκε κατά 17,0% σε όρους δολαρίου ΗΠΑ το 2021, με τις Αναπτυσσόμενες Αγορές να υπεραποδίδουν καθώς η κερδοφορία των εταιρειών ενισχύθηκε σημαντικά (MSCI DM: +20,0% σε όρους δολαρίου ΗΠΑ). Οι Αναπτυσσόμενες Αγορές σημείωσαν πτώση κατά 5,0% σε όρους δολαρίου ΗΠΑ, λόγω, μεταξύ άλλων, της αυστηρότερης ρυθμιστικής εποπτείας και της επιβράδυνσης της οικονομίας της Κίνας το 2ο εξάμηνο του 2021. Την ίδια στιγμή, τα περιθώρια των αποδόσεων των εταιρικών ομολόγων χαμηλής πιστοληπτικής διαβάθμισης συρρικνώθηκαν κατά 24 μονάδες βάσης σε 331 μονάδες βάσης (EUR) και κατά 76 μονάδες βάσης σε 310 μονάδες βάσης (USD) το 2021. Ταυτόχρονα, οι προσδοκίες για ισχυρή παγκόσμια ανάπτυξη και υψηλό πληθωρισμό, οδήγησαν τα ονομαστικά επιτόκια των κρατικών ομολόγων ανοδικά (επιτόκιο 10-ετούς κρατικού ομολόγου ΗΠΑ: +60 μονάδες βάσης σε 1,51%, επιτόκιο 10-ετούς κρατικού ομολόγου Γερμανίας: +40 μονάδες βάσης σε -0,16%). Τέλος, οι τιμές των εμπορευμάτων αυξήθηκαν, εκτός αυτών των πολύτιμων μετάλλων, λόγω των υψηλότερων τιμών ενέργειας, της ισχυρής ζήτησης και των ισχνών αποθεμάτων, με τον δείκτη S&P/GSCI να ενισχύεται κατά 37,1% το 2021.

Στις αρχές του 2022, η διάθεση αποστροφής κινδύνου αυξήθηκε, καθώς επαναπροσδιορίστηκαν απότομα οι εκτιμήσεις αναφορικά με τη βραχυπρόθεσμη πορεία των επιτοκίων αναφοράς των κεντρικών τραπεζών, με αποτέλεσμα να οδηγηθούν ταυτόχρονα υψηλότερα τα ασφάλιστρα κινδύνου και τα επιτόκια των κρατικών ομολόγων. Ως αποτέλεσμα, ο μετοχικός δείκτης MSCI ACWI υποχώρησε κατά -12,1% (έως την 11^η Μαρτίου, 2022). Τα ονομαστικά επιτόκια των μακροπρόθεσμων κρατικών ομολόγων αυξήθηκαν κατά 49 μονάδες βάσης σε 2,00% (επιτόκιο 10-ετούς κρατικού ομολόγου ΗΠΑ), ενώ στη Γερμανία επανήλθαν σε θετικό έδαφος (+0,27%) για πρώτη φορά από το Μάιο του 2019. Τέλος, η μειωμένη διάθεση ανάληψη κινδύνου, καθώς και τα υψηλότερα επιτόκια των κρατικών ομολόγων, έκαμψαν τη διάθεση των επενδυτών

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

προς αγορές εταιρικών ομολόγων, με τα περιθώρια των αποδόσεων των εταιρικών ομολόγων χαμηλής πιστοληπτικής διαβάθμισης να διευρύνονται κατά 95 μονάδες βάσης σε 405 μονάδες βάσης (USD) και κατά 132 μονάδες βάσης σε 463 μονάδες βάσης (EUR). Στον απόηχο της όξυνσης του γεωπολιτικού ρίσκου, τα ασφάλιστρα κινδύνου αυξήθηκαν ακόμα περισσότερο, με μέτρια κέρδη για τα θεωρούμενα ως «ασφαλή καταφύγια» αξιόγραφα.

Προοπτικές για το 2022

Όσον αφορά το 2022, η σταδιακή απόσυρση της δημοσιονομικής και νομισματικής στήριξης αναμένεται να επιβραδύνει την ανάκαμψη της παγκόσμιας οικονομίας. Σύμφωνα με το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, ο ρυθμός αύξησης του παγκόσμιου ΑΕΠ, σε πραγματικούς όρους, αναμένεται σε +4,4% το 2022, από +5,9% το 2021, με την ισορροπία των κινδύνων ελαφρώς καθοδική για το 2022. Μια ταχύτερη-των-εκτιμήσεων-σύσφιξη της νομισματικής πολιτικής, εξαιτίας των υψηλών πληθωριστικών πιέσεων δυνητικά θα μπορούσε να μετριάσει σημαντικά τους προσδοκώμενους ρυθμούς ανάπτυξης. Παράλληλα, η εμφάνιση νέων μεταλλάξεων ενδεχομένως να προκαλούσε εκ νέου διαταραχές στην παγκόσμια εφοδιαστική αλυσίδα και στη κανονικότητα των μετακινήσεων, περιπλέκοντας επιπροσθέτως τις προοπτικές της παγκόσμιας οικονομικής ανάκαμψης. Τέλος, οι γεωπολιτικές εντάσεις στην Ουκρανία, παραμένουν πηγή ανησυχίας, καθώς μία περαιτέρω άνοδος των τιμών πετρελαίου και φυσικού αερίου είναι πιθανή σε ενδεχόμενη κλιμάκωση, τροφοδοτώντας περαιτέρω τις ήδη αυξημένες πληθωριστικές πιέσεις. Πράγματι, η αβεβαιότητα σχετικά με την πορεία της παγκόσμιας οικονομίας έχει αυξηθεί κατακόρυφα, στον απόηχο της στρατιωτικής επίθεσης της Ρωσικής Ομοσπονδίας εναντίον της Ουκρανίας την 24^η Φεβρουαρίου 2022, και τα επακόλουθα περιοριστικά μέτρα που επιβλήθηκαν σε Ρώσους υπηκόους και επιχειρήσεις και Αρχές.

Συγκεκριμένα, οι ΗΠΑ, η Ευρωπαϊκή Ένωση καθώς και άλλοι σύμμαχοι και εταίροι ανακοίνωσαν ένα ευρύ φάσμα κυρώσεων, μεταξύ των οποίων (α) ο αποκλεισμός επτά ρωσικών τραπεζών (Bank Otkritie, Novikombank, Promsvyazbank, Rossiya Bank, Sovcombank, Vnesheconombank και VTB Bank) από τη χρήση των υπηρεσιών χρηματοπιστωτικών μηνυμάτων του συστήματος SWIFT, δυσχεραίνοντας την πραγματοποίηση από μέρους τους χρηματοπιστωτικών συναλλαγών σε παγκόσμιο επίπεδο (β) ο περιορισμός πρόσβασης σημαντικών ρωσικών τραπεζών και εταιρειών στις κεφαλαιαγορές των ΗΠΑ και της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, περιορισμών έκδοσης νέου χρέους και μετοχών και (γ) η απαγόρευση των συναλλαγών σχετιζόμενων με τη διαχείριση των αποθεματικών και των στοιχείων ενεργητικού της Κεντρικής Τράπεζας της Ρωσίας.

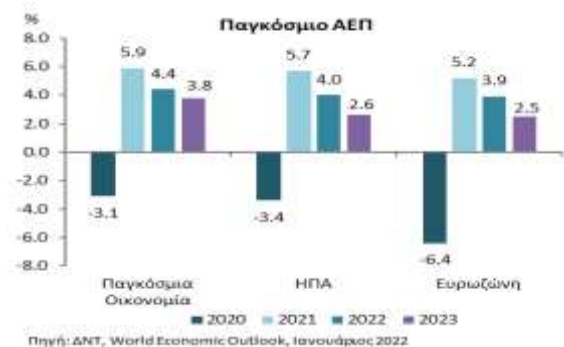
Παράλληλα, οι κυρώσεις στοχεύουν (α) στον περιορισμό της διάθεσης ειδικών αδειών διαμονής μέσω του προγράμματος «Golden Visa» για τους Ρώσους υπηκόους που συνδέονται με τη ρωσική κυβέρνηση, (β) στο πάγωμα των περιουσιακών στοιχείων, τα οποία βρίσκονται στις περιοχές δικαιοδοσίας των ΗΠΑ και ΕΕ, για τις επιχειρήσεις και τα φυσικά πρόσωπα που περιλαμβάνονται στον κατάλογο κυρώσεων και (γ) στην απαγόρευση των εξαγωγών αγαθών και τεχνολογίας στον τομέα της αεροπορίας καθώς και στην επιβολή περιορισμών στις εξαγωγές τεχνολογίας αιχμής, συμπεριλαμβανομένων των ημιαγωγών. Επιπλέον, η ΕΕ αποφάσισε την απαγόρευση των υπερπτήσεων στον εναέριο χώρο της για τους ρωσικούς

αερομεταφορείς καθώς και την παροχή εξοπλισμού και εφοδίων στις ουκρανικές ένοπλες δυνάμεις, ύψους €0,5 δισ., μέσω του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού για την Ειρήνη. Οι ΗΠΑ, ενέκριναν τη χορήγηση ποσού USD 0,4 δισ., με το συνολικό ποσό του αμερικανικού προγράμματος προς την Ουκρανία τους τελευταίους 12 μήνες να ανέρχεται σε USD 1,0 δισ. καθώς επίσης προώρρησαν και στην απαγόρευση εισόδου και χρήσης του εναέριου χώρου τους για ρωσικά αεροσκάφη. Επιπλέον, ο Πρόεδρος Biden ανακοίνωσε στις 8 Μαρτίου 2022 την απαγόρευση των εισαγωγών αργού ρωσικού πετρελαίου, ορισμένων προϊόντων πετρελαίου, υγροποιημένου φυσικού αερίου και άνθρακα και την απαγόρευση νέων αμερικανικών επενδύσεων στον ενεργειακό τομέα της Ρωσίας.

Από την άλλη πλευρά, η Κεντρική Τράπεζα της Ρωσίας ανακοίνωσε την αύξηση του βασικού της επιτοκίου σε 20% από 9,5%, καθώς το εγχώριο νόμισμα – ρούβλι -- υποχώρησε σε USD/RUB 119, το οποίο αποτελεί ιστορικό χαμηλό. Επιπλέον, οι Αρχές ανακοίνωσαν την απαγόρευση των πληρωμών κουπονιών σε αλλοδαπούς κατόχους ομολόγων με νόμισμα αναφοράς το ρούβλι, γνωστά ως OFZ, καθώς και την απαγόρευση πωλήσεων αξιολογίων εγχώριων φορέων από μη-κατοίκους.

Στον απόηχο της εισβολής της Ρωσικής Ομοσπονδίας στην Ουκρανία, οι τιμές των εμπορευμάτων αυξήθηκαν σημαντικά, με την τιμή του πετρελαίου Brent υψηλότερα κατά +16% σε \$113/βαρέλι και την τιμή του φυσικού αερίου (European TTF) κατά +48% σε €131/ MWh (έως 11 Μαρτίου 2022).

Παγκόσμιο ΑΕΠ

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	--	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Εγχώρια Οικονομία

Η Ελληνική οικονομία εισέρχεται στο 2022 με ισχυρή δυναμική, σε ένα περιβάλλον αυξανόμενων οικονομικών και γεωπολιτικών κινδύνων

Η οικονομική ανάκαμψη της Ελλάδας παρέμεινε σε σταθερά ανοδική τροχιά καθ' όλη τη διάρκεια του 2021, με το ΑΕΠ να αυξάνεται κατά 8,3% στο σύνολο του έτους, συγκλίνοντας με ταχύ ρυθμό με το προ-πανδημίας επίπεδο του.

Η συντονισμένη ανάκαμψη της εγχώριας ζήτησης και του τουρισμού, ενισχυόμενες από τη χαμηλή βάση, ενίσχυσαν την οικονομική ανάπτυξη, ενώ οι εξαγωγές αγαθών κινήθηκαν ανοδικά σημειώνοντας ιστορικό υψηλό.

Το 2021 αρκετοί δείκτες οικονομικής δραστηριότητας, ιδίως από τον επιχειρηματικό τομέα, ξεπέρασαν τα επίπεδα του 2019.

Η αναπτυξιακή δυναμική και οι συνθήκες της αγοράς εργασίας παρέμειναν ανθεκτικές στις πιέσεις από τον επιταχυνόμενο πληθωρισμό, ωθούμενο κυρίως από τις τιμές ενέργειας, και τις δυσμενείς επιπτώσεις της πανδημίας του COVID-19 το 4^ο τρίμηνο του 2021, με τα στοχευμένα κρατικά μέτρα να απορροφούν μέρος των έντονων πληθωριστικών επιδράσεων.

Η πιστωτική επέκταση προς τον επιχειρηματικό τομέα έδειξε σημάδια ενίσχυσης το 2^ο εξάμηνο του 2021, ενώ οι καταθέσεις του ιδιωτικού τομέα αυξήθηκαν κατά €16,2 δισ. σε ετήσια βάση σε υψηλό 11 ετών το 2021.

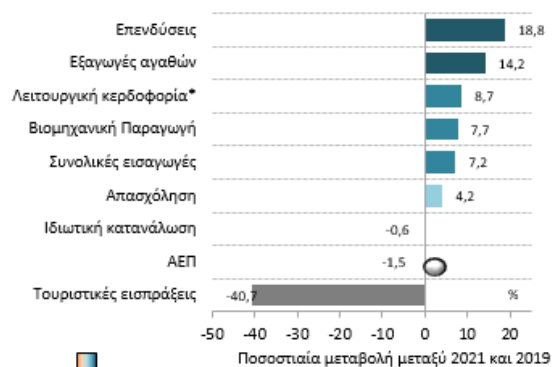
Οι τιμές των κατοικιών αυξήθηκαν με επιταχυνόμενο ρυθμό 7,9% σε ετήσια βάση το 3^ο τρίμηνο του 2021 και η οικοδομική δραστηριότητα ενισχύθηκε κατά 25,8% σε ετήσια βάση το ίδιο τρίμηνο, με τον αυξανόμενο ρυθμό έκδοσης οικοδομικών αδειών να υποδηλώνει ενισχυμένη δραστηριότητα το 2022.

Η οικονομική ανάπτυξη εκτιμάται ότι θα συνεχιστεί με ισχυρό ρυθμό 4,4% το 2022, αλλά οι κίνδυνοι – που σχετίζονται κυρίως με την περαιτέρω αύξηση του πληθωρισμού που τροφοδοτείται από τις τιμές της ενέργειας, καθώς και με πρόσθετες πιέσεις από την πλευρά της προσφοράς – αυξήθηκαν σημαντικά ύστερα από τη ρωσική εισβολή στην Ουκρανία τον Φεβρουάριο του 2022.

Οι ισχυρές ιδιωτικές και δημόσιες επενδύσεις, ενισχυόμενες από το Ταμείο Ανάκαμψης και τις εισροές άμεσων ξένων επενδύσεων («ΑΞΕ»), οι προοπτικές περαιτέρω σύγκλισης των τουριστικών μεγεθών με το 2019 και οι ευνοϊκές συνθήκες ρευστότητας στηρίζουν το βασικό μακροοικονομικό σενάριο για το 2022.

Η οικονομική ανάκαμψη της Ελλάδας υπερέβη τις προσδοκίες το 2021, με το ΑΕΠ να παραμένει σε σταθερά ανοδική τροχιά και να αυξάνεται κατά 8,3%, σε ετήσια βάση, στο σύνολο του 2021 – σημειώνοντας έναν από τους ισχυρότερους ετήσιους ρυθμούς μεγέθυνσης στην Ευρωζώνη την ίδια περίοδο. Το ΑΕΠ το 2021 ήταν μόλις 1,5% χαμηλότερο από το 2019. Η ισχυρή αυτή επίδοση υποστηρίχθηκε από μια συγχρονισμένη ενίσχυση όλων των κύριων συνιστωσών του ΑΕΠ από την πλευρά της δαπάνης.²

Βασικά συστατικά του ΑΕΠ
(2021 σε σύγκριση με το 2019)

*Ακαθάριστο λειτουργικό πλεόνασμα & μικτό εισόδημα

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Η ιδιωτική κατανάλωση αυξήθηκε σημαντικά κατά 7,2% ετησίως το 2021 (9,7% ετησίως το 4^ο τρίμηνο του 2021), ενισχυόμενη από τη βελτίωση του οικονομικού κλίματος, τις ευνοϊκές συνθήκες της αγοράς εργασίας και την υλοποίηση δαπανών που είχαν ανασταλεί λόγω πανδημίας³. Το διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών (σε πραγματικούς όρους) εκτιμάται ότι αυξήθηκε κατά 4,0% ετησίως το 2021, προσθέτοντας στη δυναμική της κατανάλωσης⁴. Η καταναλωτική δαπάνη παρέμεινε ισχυρή μέχρι το τέλος του 2021, όπως φαίνεται από την ετήσια αύξηση του όγκου λιανικού εμπορίου κατά 10,2% το 2021, μολονότι η καταναλωτική εμπιστοσύνη έδειξε σημάδια αποδυνάμωσης κατά το 2^ο εξάμηνο, καθώς ο αυξημένος πληθωρισμός άρχισε να επιβαρύνει τις προσδοκίες των νοικοκυριών για τις οικονομικές συνθήκες τους επόμενους μήνες.⁵

Ορισμένοι βασικοί δείκτες από τον επιχειρηματικό τομέα κατέγραψαν σημαντική βελτίωση ξεπερνώντας τα προ πανδημίας επίπεδά τους. Ο ακαθάριστος σχηματισμός παγίου κεφαλαίου αυξήθηκε κατά 19,3% σε ετήσια βάση το 2021 (24,1% σε ετήσια βάση το 4^ο τρίμηνο του 2021) και υπερέβη κατά 18,8% το επίπεδο του 2019, λόγω των ισχυρών επενδύσεων σε εξοπλισμό και προϊόντα τεχνολογίας και οικοδομική δραστηριότητα⁶. Οι δημόσιες επενδύσεις συνέβαλαν επίσης στην ενίσχυση της συνολικής επενδυτικής δαπάνης, σημειώνοντας αύξηση 13,7% σε ετήσια βάση (ή €0,4 δισ.) το

² Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν, 4^ο Τρίμηνο 2021

³ Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν, 4^ο Τρίμηνο 2021

⁴ Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Τριμηνιαίο Μη Χρηματοοικονομικό Λογαριασμό Θεσμικών Τομέων, 4^ο Τρίμηνο 2021 & εκτιμήσεις Οικονομικής Ανάλυσης ΕΤΕ.

⁵ Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Δείκτης κύκλου εργασιών λιανικού εμπορίου, Δεκέμβριος 2021

⁶ Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Ακαθάριστος σχηματισμός παγίου κεφαλαίου, 4^ο Τρίμηνο 2021

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	--	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

9μηνο του 2021.⁷ Η κερδοφορία των επιχειρήσεων, όπως προσεγγίζεται από το ακαθάριστο λειτουργικό πλεόνασμα και σταθερό εισόδημα στο σύνολο της οικονομίας, αυξήθηκε κατά 17,5%⁸, ενώ ο κύκλος εργασιών των επιχειρήσεων αυξήθηκε κατά 33,5% σε ετήσια βάση το Δεκέμβριο του 2021 και κατά 21,7% σε ετήσια βάση το 2021, υπερβαίνοντας κατά 24,4% και 5,6% τα αντίστοιχα αποτελέσματα του 2019⁹. Η ισχυρή βελτίωση των επιχειρηματικών δεικτών σε επίπεδο οικονομίας προμηνύει συνέχιση της ανάκαμψης με επίκεντρο τις επενδύσεις το 2022. Αυτό αναμένεται να συντελεστεί μέσω ενός συνδυασμού ιδιωτικών επενδύσεων και σχεδιασμένης αύξησης των δημοσίων επενδύσεων, με τις δαπάνες μέσω ΠΔΕ (συμπεριλαμβανομένων των δαπανών που χρηματοδοτούνται από το ΤΑΑ) να αυξάνονται κατά 23,0% σε ετήσια βάση σε €11,0 δισ., σύμφωνα με τον Κρατικό Προϋπολογισμό για το 2022. Το μερίδιο των δημοσίων επενδύσεων στο ΑΕΠ αναμένεται να ανέλθει σε υψηλό 18 ετών, σχεδόν στο 6,0% το 2022 (από 3,2% το 2021, εξαιρουμένων των μέτρων για τον COVID-19), υποστηρίζοντας την οικονομική ανάπτυξη και δημιουργώντας θετικές δευτερογενείς επιπτώσεις στην οικονομική δραστηριότητα, δεδομένης της υψηλής πολλαπλασιαστικής επίδρασης των δημοσίων επενδύσεων στο ΑΕΠ.¹⁰

Ο τουρισμός ανέκαμψε ισχυρά – με άνοδο των εισπράξεων κατά 144% σε ετήσια βάση το 2021, σχεδόν στο 60% του αντίστοιχου αποτελέσματος του 2019, και των αφίξεων τουριστών κατά 100% σε ετήσια βάση – συμβάλλοντας στην αύξηση των εξαγωγών υπηρεσιών κατά 54,8% ετησίως το 2021, μειώνοντας τη διαφορά από το αποτέλεσμα του 2019 στο -12,5% (σε ονομαστικούς όρους). Αυτή η ανάκαμψη συνδυάστηκε με σταθερή άνοδο των εξαγωγών αγαθών (4,1% ετησίως και 19,4% του ΑΕΠ το 4^ο τρίμηνο του 2021, σταθερές τιμές) σε ιστορικά υψηλό επίπεδο, ενώ οι εξαγωγές αγαθών εξαιρουμένων των πετρελαιοειδών σε ονομαστικούς όρους αυξήθηκαν κατά 26,9% σε ετήσια βάση το 2021.¹¹

Τα διαθέσιμα δεδομένα από δείκτες υψηλής συχνότητας βάσει ερευνών οικονομικής συγκυρίας, τον κύκλο εργασιών των επιχειρήσεων, τη βιομηχανική παραγωγή, τις τάσεις κινητικότητας της Google και τα φορολογικά έσοδα δείχνουν ότι η ισχυρή δυναμική συνεχίστηκε στο 1ο τρίμηνο του 2022, με την οικονομία να παραμένει ανθεκτική στις πιέσεις από τον επιταχυνόμενο πληθωρισμό, με επίκεντρο την ενέργεια, και τις επιδεινούμενες τάσεις του COVID-19. Παρά την ήπια επιβράδυνση των δεικτών κινητικότητας από τα τέλη Νοεμβρίου (λόγω της επιδείνωσης των τάσεων του COVID-19) και τη συνεχιζόμενη επιτάχυνση του πληθωρισμού, η αύξηση του ΑΕΠ το 2021 ήταν ισχυρότερη από το αναμενόμενο, μεταφραζόμενη σε μετακύλιση περίπου 1,6 ποσοστιαίων μονάδων («π.μ.») στην αύξηση του ΑΕΠ το 2022.¹²

Η μεταποιητική παραγωγή αυξήθηκε κατά 9,9% ετησίως το 2021¹³ και ο Δείκτης Υπευθύνων Προμηθειών της Μεταποίησης

(“PMI”) ανήλθε σε υψηλό 21½ ετών στο 59,0 τον Δεκέμβριο του 2021¹⁴. Ο δείκτης οικονομικού κλίματος (ESI) παρέμεινε σε μια γενικά σταθερή ανοδική τάση, φθάνοντας στο υψηλό 21 ετών των 114,2 μονάδων τον Ιανουάριο του 2022, κυρίως λόγω της περαιτέρω ενδυνάμωσης της εμπιστοσύνης στη βιομηχανία και τις υπηρεσίες.¹⁵

Η έξαρση των πληθωριστικών πιέσεων παγκοσμίως, μέσω ενός συνδυασμού απότομης αύξησης των τιμών της ενέργειας και επίμονων διαταραχών στις παγκόσμιες αλυσίδες εφοδιασμού, άρχισε να επηρεάζει την ελληνική οικονομία το 4^ο τρίμηνο του 2021. Ο πληθωρισμός βάσει του δείκτη τιμών καταναλωτή («ΔΤΚ») αυξήθηκε σε υψηλό 10½ ετών 4,5% σε ετήσια βάση το 4^ο τρίμηνο του 2021 (1,2% σε ετήσια βάση κατά μέσο όρο το 2021), με τις τιμές των καυσίμων και της ηλεκτρικής ενέργειας να προσθέτουν 3,2 π.μ. στην αύξηση του 4^{ου} τριμήνου του 2021, ενώ ο δομικός πληθωρισμός – που εξαιρεί τις επιδράσεις από τις διακυμάνσεις των τιμών των αγαθών του καταναλωτικού καλάθιου με πολύ υψηλή μεταβλητότητα τιμών, όπως τα καύσιμα και τα φρέσκα φρούτα και λαχανικά – αυξήθηκε κατά 2,7% σε ετήσια βάση το 4^ο τρίμηνο του 2021, σε σύγκριση με το μέσο όρο 10ετίας του -0,1%. Ο πληθωρισμός βάσει του ΔΤΚ αναμένεται να αυξηθεί περαιτέρω και να υπερβεί το 6,0% ετησίως, τουλάχιστον τους πρώτους μήνες του 2022, λόγω των συνεχιζόμενων διαταραχών από την πλευρά της προσφοράς, οι οποίες συνδυάζονται με πρόσθετες αυξήσεις στις τιμές ενέργειας ύστερα από την κλιμάκωση της κρίσης στην Ουκρανία τον Φεβρουάριο του 2022. Επιπλέον, οι εκτιμήσεις της αγοράς για τις ενεργειακές τιμές αναθεωρήθηκαν σημαντικά προς τα πάνω τον Φεβρουάριο του 2022, χωρίς να αναμένεται σημαντική μείωση μέχρι το 2023. Αυτή η εξέλιξη ενδέχεται να επιβαρύνει το διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών και ήδη μεταδίδεται με ταχύτητα στο κόστος παραγωγής και μεταφοράς.¹⁶

Η ανταπόκριση της αγοράς εργασίας στην ανάκαμψη της οικονομικής δραστηριότητας ήταν πολύ ενθαρρυντική, με το ποσοστό ανεργίας να μειώνεται σημαντικά στο 12,8% τον

⁷ Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Τριμηνιαίο Μη Χρηματοοικονομικό Λογαριασμό Θεσμικών Τομέων, 3^ο Τρίμηνο 2021

⁸ Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Ακαθάριστο Εθνικό προϊόν, 4^ο Τρίμηνο 2021

⁹ Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Εξέλιξη Κύκλου Εργασιών Επιχειρήσεων σε Αναστολή Λειτουργίας, Ιανουάριος 2022

¹⁰ Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών, Προϋπολογισμός 2022

¹¹ Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος, Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών & ΕΛΣΤΑΤ, Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν, 4^ο Τρίμηνο 2021

¹² Πηγή: Εκτιμήσεις Οικονομικής Ανάλυσης ΕΤΕ

¹³ Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Δείκτης Βιομηχανικής Παραγωγής, Ιανουάριος 2022

¹⁴ Πηγή: IHS Markit, PMI Ελλάδα - Τομέας Μεταποίησης, Δελτίο Τύπου

¹⁵ Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Δεδομένα ερευνών Επιχειρήσεων και Καταναλωτών

¹⁶ Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Στοιχεία Δείκτη Τιμών Καταναλωτή & Εκτιμήσεις Οικονομικής Ανάλυσης ΕΤΕ

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	--	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Δεκέμβριο του 2021 και την απασχόληση να αυξάνεται κατά 4,5% σε ετήσια βάση το 2^ο εξάμηνο του 2021, αντιστοιχώντας σε 184.000 επιπλέον εργαζόμενους το 2021. Οι δραστηριότητες παροχής καταλυμάτων και εστίασης, η βιομηχανία και οι τομείς επαγγελματικών, επιστημονικών και τεχνικών δραστηριοτήτων αντιπροσωπεύουν το μεγαλύτερο μέρος της δημιουργίας θέσεων εργασίας το 2021¹⁷.

Η εμβολιαστική κάλυψη αυξήθηκε στο 72% του συνολικού πληθυσμού τον Ιανουάριο του 2022 (πάνω από το 80% του ενήλικου πληθυσμού), από περίπου 60% τον Σεπτέμβριο του 2021, σε σύγκριση με τον μέσο όρο της ΕΕ περίπου στο 74%¹⁸. Στα τέλη Ιανουαρίου 2022, εμφανίστηκαν πρώιμες ενδείξεις επιβράδυνσης του ρυθμού των λοιμώξεων που προκαλούνται από την ταχεία εξάπλωση της παραλλαγής Omicron (περίπου 18 χιλιάδες νέα κρούσματα COVID-19, καθημερινά, σε σύγκριση με πάνω από 30 χιλιάδες την περίοδο ανάμεσα στα τέλη Δεκεμβρίου του 2021 και τις αρχές Ιανουαρίου του 2022). Ωστόσο, οι απώλειες σε ανθρώπινες ζωές παραμένουν σημαντικές, με τον κυλιόμενο μέσο όρο 7 ημερών στα τέλη Ιανουαρίου του 2022 να κινείται περίπου στους 105 θανάτους ημερησίως – ο υψηλότερος ρυθμός από την έναρξη της πανδημίας – ασκώντας επίμονες πιέσεις στο σύστημα υγείας¹⁹. Ένας μικρός αριθμός περιοριστικών μέτρων σε δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών, ειδικά σε χώρους ψυχαγωγίας και εστιατόρια (όπως η μείωση του ωραρίου λειτουργίας) που τέθηκαν σε ισχύ στα τέλη Δεκεμβρίου του 2021, ήρθαν στα τέλη Ιανουαρίου του 2022. Το βασικό σενάριο προβλέπει μείωση των επιδράσεων της πανδημίας στις οικονομικές συνθήκες το 2022, υποθέτοντας ότι δεν θα υπάρξει σημαντική αναζωπύρωση της πανδημίας μέσω της εμφάνισης πιο επικίνδυνων παραλλαγών του COVID-19.

¹⁷ Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Στοιχεία Έρευνας Εργατικού Δυναμικού

¹⁸ Πηγή: Ευρωπαϊκό Κέντρο Πρόληψης και Ελέγχου Νόσων (ECDC), Παρατηρητήριο Εμβολιασμών COVID-19, Ιανουάριος 2022

¹⁹ Πηγή: Εθνικός Οργανισμός Δημόσιας Υγείας (ΕΟΔΥ), Ημερήσιες εκθέσεις COVID-19, Ιανουάριος 2022

Η έκτακτη δημοσιονομική στήριξη λόγω πανδημίας άρχισε να μειώνεται σταδιακά από το 2^ο εξάμηνο του 2021, έπειτα την παροχή πρόσθετης δημοσιονομικής αρωγής το 1^ο εξάμηνο του ίδιου έτους. Πράγματι σχεδόν €16 δισ. ή 9,0% του ΑΕΠ, επεκτατικών μέτρων παρασχεθήκαν, κυρίως, το 1ο εξάμηνο του 2021. Ωστόσο, η σημαντική ανάκαμψη του ΑΕΠ από το 2^ο τρίμηνο του 2021, που ενισχύθηκε περαιτέρω από τη διατήρηση των στοχευμένων δημοσιονομικών κινήτρων, στήριξε τα έσοδα από φόρους, επιτρέποντας τη σταδιακή απόσυρση των έκτακτων μέτρων δημοσιονομικής χαλάρωσης το 2^ο μισό του έτους. Συγκεκριμένα, οι πρωτογενείς δαπάνες ως ποσοστό του ΑΕΠ μειώθηκαν, σε ετήσια βάση, κατά 3,6% το 2021 και κατά 5,5% του ΑΕΠ το 2^ο εξάμηνο του ίδιου έτους. Το ετήσιο δημοσιονομικό ισοζύγιο αναμένεται να είναι ευνοϊκότερο σε σύγκριση με το στόχο του Προϋπολογισμού 2022, καθώς το πρωτογενές έλλειμμα σε επίπεδο κρατικού προϋπολογισμού μειώθηκε κατά 43,2% ετησίως το 12μηνο του 2021, ήτοι κατά 1,5% του ΑΕΠ χαμηλότερο από το στόχο Προϋπολογισμού²⁰ καθώς η ισχυρότερη από το αναμενόμενο οικονομική δραστηριότητα υποστήριξε τις τάσεις των εσόδων και συνέτεινε στη μείωση των δαπανών.

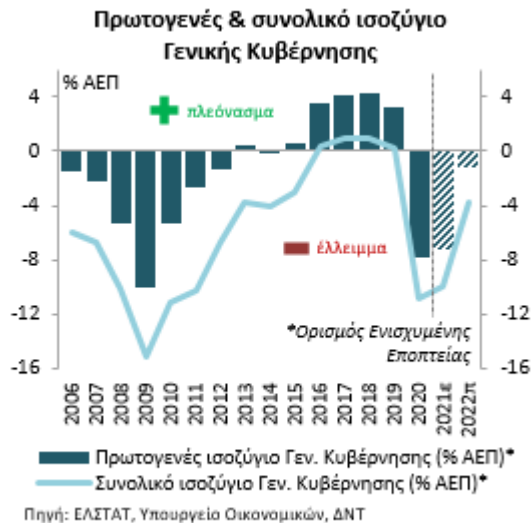
Ο Προϋπολογισμός 2022 προβλέπει σημαντική μείωση στο πρωτογενές έλλειμμα, κατά €10,6 δισ., στο 1,2% του ΑΕΠ το 2022 από το εκτιμώμενο 7,3% το 2021. Η στήριξη από την ισχυρή κυκλική ανάκαμψη το 2022 και η προσωρινή φύση δημοσιονομικών μέτρων ύψους €9,5 δισ. που δόθηκαν το 2021 θα στηρίξει την προσπάθεια προσαρμογής. Το πρωτογενές έλλειμμα αναμένεται να μειωθεί από 7,3% του ΑΕΠ το 2021 σε 1,2% του ΑΕΠ²¹ το 2022, ενώ η μείωση στο κυκλικό προσαρμοσμένο πρωτογενές έλλειμμα εκτιμάται στο 3,8% του ΑΕΠ μεταξύ 2022 και 2021, κατόπιν αύξησης κατά 2,5% του ΑΕΠ μεταξύ 2020 και 2021. Ωστόσο, η αυξημένη πιθανότητα για

²⁰ Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών, Μηνιαίο Δελτίο Εκτέλεσης Κρατικού Προϋπολογισμού, Δεκέμβριος 2021

²¹ Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών, Προϋπολογισμός 2022, Νοέμβριος 2021

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

υψηλότερο και πιο επίμονο πληθωρισμό, κυρίως λόγω των τιμών ενέργειας, θα μπορούσε να οδηγήσει σε πρόσθετες κρατικές δαπάνες το 2022, προκειμένου να στηριχθούν οι ευάλωτες επιχειρήσεις και τα νοικοκυριά.

Η υψηλότερη αύξηση του ΑΕΠ υπήρξε ο καθοριστικός παράγοντας για τις καλύτερες από το αναμενόμενο δημοσιονομικές εξελίξεις. Το χρέος της Γενικής Κυβέρνησης κορυφώθηκε το 2020 – ένα έτος νωρίτερα από το αρχικά εκτιμώμενο – στο 206,3% του ΑΕΠ (€341 δισ.) και εκτιμάται ότι θα μειωθεί στο 197,1% (€350 δισ.) το 2021. Το 2022 το χρέος της Γενικής Κυβέρνησης αναμένεται να μειωθεί στο 189,6% του ΑΕΠ (€355 δισ.) ή ακόμη χαμηλότερα, αν υποθεθεί υψηλότερο ΑΕΠ και πιθανόν καλύτερο από το προϋπολογισθέν δημοσιονομικό αποτέλεσμα το 2021²². Στην πραγματικότητα, τα δημοσιονομικά αποτελέσματα (ισοζύγιο γενικής κυβέρνησης και δημόσιο χρέος) ως ποσοστό του ΑΕΠ αναμένεται να είναι χαμηλότερο των εκτιμήσεων του Προϋπολογισμού, αφού το ΑΕΠ του 2021 (που δημοσιεύτηκε από την ΕΛΣΤΑΤ στις 4 Μαρτίου 2022) ήταν 2,9% υψηλότερο από την εκτίμηση που περιλαμβάνεται στον Προϋπολογισμό του 2022. Όπως έχει αναγνωρισθεί από όλους τους κορυφαίους οίκους αξιολόγησης, τα σημαντικά ταμειακά αποθέματα της Ελλάδας (σχεδόν €32,0 δισ. ή 9,0% του ακαθάριστου δημόσιου χρέους το τέλος του 2021), σε συνδυασμό με τη μακρά διάρκεια λήξης του χρέους (περίπου 20 έτη) και τους προσιτούς όρους εξυπηρέτησής του, αντισταθμίζουν τους κινδύνους από την προσωρινή αύξηση του λόγου χρέους προς το ΑΕΠ, εξαιτίας της πανδημίας COVID-19²³. Σε αυτό το πλαίσιο, η απόσταση του αξιόχρεου της Ελληνικής Δημοκρατίας από την επενδυτική βαθμίδα κυμαίνεται μεταξύ 2 (S&P and Fitch) και 3 βαθμίδων (Moody's), με όλους τους αξιολογικούς οίκους να υιοθετούν θετικές προοπτικές για τη

χώρα όσον αφορά ενδεχόμενη αναβάθμιση – ο οίκος αξιολόγησης Fitch μετέβαλε τις προβλέψεις του για τις προοπτικές της Ελλάδας σε θετικές από σταθερές στις 14 Ιανουαρίου του 2022.²⁴

Η ελληνική αγορά ακινήτων επέδειξε αξιοσημείωτη ανθεκτικότητα στις πιέσεις από την πανδημία COVID-19 και ανέπτυξε περαιτέρω δυναμική το 9μηνο του 2021, επιδεικνύοντας σταθερά σημάδια δυναμισμού, ειδικά στο οικιστικό κομμάτι. Οι τιμές των κατοικιών αυξήθηκαν κατά ένα μέσο όρο της τάξης του 6,1% το 9μηνο του 2021 και 7,9% ετησίως το 3ο τρίμηνο του ίδιου έτους²⁵. Οι τιμές των εμπορικών ακινήτων (δηλαδή ο μέσος όρος των τιμών γραφείων και καταστημάτων) αυξήθηκαν κατά 1,4% ετησίως το 1^ο εξάμηνο του 2021 από 1,0% ετησίως το 2^ο εξάμηνο του 2020 (1,7% σε ετήσια βάση το 2020)²⁶. Η οικιστική κατασκευαστική δραστηριότητα αυξήθηκε κατά 27,0% ετησίως το 2021 από 13,8% σε ετήσια βάση το σύνολο του 2020, σύμφωνα με τα στοιχεία των εθνικών λογαριασμών, υποδηλώνοντας ότι η αξιοσημείωτη προσαρμογή που πραγματοποιήθηκε στη συγκεκριμένη αγορά τα προηγούμενα χρόνια αντιστάθισε τη βραχυπρόθεσμη πίεση που προκάλεσαν η αβεβαιότητα και η συρρίκνωση της ζήτησης από το εξωτερικό το 2020 και μέρος του 2021, σε συνδυασμό με τη δραματική μείωση στη ζήτηση ακινήτων προς ενοικίαση μέσα από πλατφόρμες βραχυπρόθεσμης ενοικίασης, κυρίως από τουρίστες²⁷. Η σχετιζόμενη με τον τουρισμό ζήτηση εμφάνισε σημάδια ισχυρής ανάκαμψης το 2021, όπως καταδεικνύεται από τη σημαντική αύξηση της ζήτησης σε πλατφόρμες βραχυπρόθεσμης ενοικίασης (μετά την απότομη πτώση το 2020) και από την αύξηση στις καθαρές ΑΞΕ σε ακίνητα (κατά 34,7% ετησίως το 9μηνο του 2021)²⁸.

Η Ελλάδα έχει επωφεληθεί σε σημαντικό βαθμό από τα μέτρα νομισματικής χαλάρωσης της ΕΚΤ, κατόπιν της επαναφοράς της κατ'εξάίρεση επιλεξιμότητας των χρεογράφων που εκδίδει το ελληνικό δημόσιο (Απρίλιος 2020) για: α) αγορές στο πλαίσιο του έκτακτου προγράμματος αγοράς στοιχείων ενεργητικού λόγω πανδημίας (Pandemic Emergency Purchase Programme – PEPP) και β) για συμμετοχή στις αναθεωρημένες πράξεις πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης από την ΕΚΤ Longer-Term Refinancing Operations (“LTROs”) και Targeted Longer-Term Refinancing Operations (“TLTROs”) III. Οι αγορές ελληνικών κρατικών ομολόγων από το ευρωσύστημα, στο πλαίσιο του προγράμματος PEPP, ανήλθαν στα €34,9 δισ. μεταξύ Μαρτίου 2020 και Νοεμβρίου 2021²⁹, με σταθμισμένη μέση διάρκεια περίπου 9 ετών, αντιστοιχώντας στο 45% περίπου του ελληνικού διαπραγματεύσιμου στις αγορές χρέους της Ελλάδας

²⁴ Πηγή: Δελτίο Τύπου Fitch, Ιανουάριος 2022

²⁵ Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος, Δείκτες τιμών οικιστικών ακινήτων, 3^ο τρίμηνο 2021

²⁶ Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος Δείκτες επαγγελματικών ακινήτων, 1^ο εξάμηνο 2021

²⁷ Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Ακαθάριστος Σχηματισμός Παγίου Κεφαλαίου, 4^ο τρίμηνο 2021

²⁸ Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος, Στατιστικά στοιχεία Άμεσων Επενδύσεων

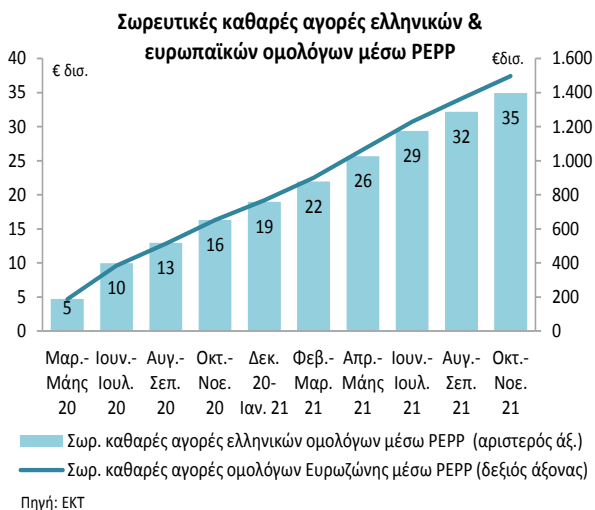
²⁹ Πηγή: Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, Δελτία Τύπου

²² Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών, Προϋπολογισμός 2022, Νοέμβριος 2021

²³ Πηγή: ΟΑΔΗΧ, Στρατηγική Χρηματοδότησης Ελληνικού Δημοσίου 2022, Δεκέμβριος 2021

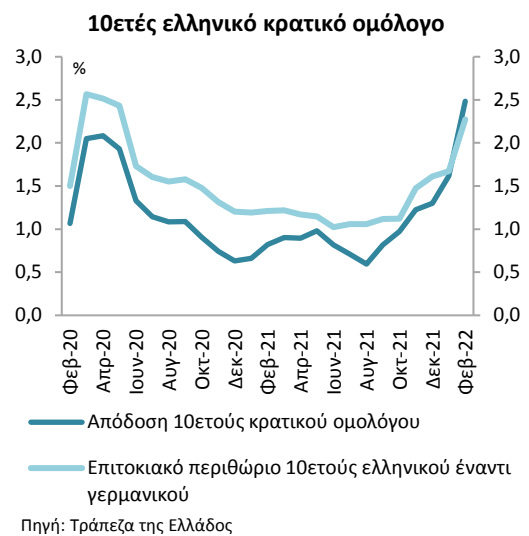
Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	--	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

(εξαιρώντας τα έντοκα γραμμάτια). Οι εκδόσεις χρέους από την Ελληνική Δημοκρατία την ίδια περίοδο ανήλθαν σε €22 δισ. Η συμπερίληψη των ελληνικών κρατικών ομολόγων στο πρόγραμμα PEPP αποτέλεσε σημαντική πηγή της χρηματοδοτικής ευελιξίας, συμβάλλοντας στη διατήρηση των αποδόσεων των ομολόγων σε χαμηλά επίπεδα. Το Δεκέμβριο του 2021 η ΕΚΤ δήλωσε ότι ενώ οι καθαρές αγορές ομολόγων μέσω του προγράμματος PEPP θα σταματήσουν τα τέλη Μαρτίου 2022, η περίοδος επανεπενδύσεων των ομολόγων που λήγουν θα παραταθεί κατά ένα έτος, έως τα τέλη του 2024. Στην επίσημη ανακοίνωση κατόπιν της συνάντησης του Διοικητικού Συμβουλίου, έγινε συγκεκριμένη αναφορά στην Ελλάδα, η οποία παραμένει η μόνη χώρα της ευρωζώνης με πιστοληπτική αξιολόγηση χαμηλότερη από την επενδύσιμη διαβάθμιση. Η ΕΚΤ διατήρησε το κατ' εξαίρεση καθεστώς για τα ελληνικά χρεόγραφα, αυξάνοντας την ευελιξία της διαδικασίας του προγράμματος PEPP. Συγκεκριμένα η ΕΚΤ δεσμεύτηκε να επεκτείνει την περίοδο επανεπένδυσης του κεφαλαίου από τα ομόλογα υπό του πλαισίου του PEPP μετά την περίοδο λήξης τους έως τα τέλη του 2024, από το 2023 που ήταν η προηγούμενη προθεσμία, επεκτείνοντας κατά συνέπεια και τη στήριξη προς την Ελλάδα. Παράλληλα, η ΕΚΤ διατήρησε τη δυνατότητα επιλογής για αύξηση των καθαρών αγορών ελληνικών ομολόγων πάνω από το αρχικό όριο του PEPP, στην περίπτωση που παρατηρηθεί κατακερματισμός της αγοράς, γεγονός που θα υποσκάψει την αποτελεσματικότητα της νομισματικής πολιτικής εξαιτίας παρατεταμένων χρηματοοικονομικών επιδράσεων της πανδημίας COVID-19.

Οι αποδόσεις των ελληνικών κρατικών ομολόγων παρέμειναν κοντά σε ιστορικά χαμηλά επίπεδα το μεγαλύτερο μέρος του 2021, με την απόδοση του ελληνικού 10ετούς κρατικού ομολόγου να μειώνεται στο 0,9% κατά μέσο όρο το 2021 από 1,3% το 2020³⁰. Ωστόσο, στο διάστημα μεταξύ Δεκεμβρίου του 2021 και τέλους-Φεβρουαρίου του 2022, οι αποδόσεις των κρατικών ομολόγων αυξήθηκαν σημαντικά, σε ένα περιβάλλον

εντεινόμενων πληθωριστικών πιέσεων στην ευρωζώνη και διεθνώς, αυξάνοντας περαιτέρω την πίεση για ταχύτερη εξομάλυνση της πολύ επεκτατικής νομισματικής πολιτικής. Οι πρώτες ενδείξεις επικείμενης απόσυρσης των επεκτατικών μέτρων νομισματικής πολιτικής οδήγησαν σε αύξηση της απόδοσης του 10ετούς ελληνικού κρατικού ομολόγου κατά 120 μονάδες βάσης το 1^ο τρίμηνο του 2022, στο 2,6%, ενώ η απόδοση του 10ετούς γερμανικού ομολόγου αυξήθηκε κατά σχεδόν 60 μονάδες βάσης, στο 0,3%, στα μέσα Μαρτίου. Η Ελληνική Δημοκρατία πρόβη στην έκδοση τριών νέων κρατικών ομολόγων το Φεβρουάριο, Μάρτιο και Μάιο του 2021 (με διάρκειες 10, 30 και 5 ετών, αντίστοιχα, ενώ ακολούθησαν επανεκδόσεις των ανωτέρω στις 9 Ιουνίου για το 10ετές κρατικό ομόλογο και την 1^η Σεπτεμβρίου για τα άλλα δύο ομόλογα), αντλώντας €14,0 δισ. συνολικά, με μέσο επιτόκιο περίπου 1,0%³¹. Επιπροσθέτως, τον Ιανουάριο του 2022, η Ελληνική Δημοκρατία εξέδωσε νέο 10ετές κρατικό ομόλογο αντλώντας €3,0 δισ., με αυξημένο επιτόκιο ύψους 1,84%, στο πλαίσιο του σχεδίου εκδόσεων ελληνικών κρατικών ομολόγων για το 2022 της τάξης των €14,0 δισ.

Η τραπεζική χρηματοδότηση προς τον ελληνικό ιδιωτικό τομέα αυξήθηκε κατά 1,3% το 2021, κυρίως λόγω της αύξησης στη χορήγηση επιχειρηματικών δανείων (4,3% ετησίως το 2021). Οι καταθέσεις του ιδιωτικού τομέα αυξήθηκαν περαιτέρω κατά €16,2 δισ. το 2021, κατόπιν αύξησης €20,6 δισ. το 2020. Συγκεκριμένα, η αύξηση των επιχειρηματικών καταθέσεων (€7,7 δισ. το 2021) οφείλεται, κυρίως, α) στη συσσώρευση μετρητών από την πλευρά των πιο ανταγωνιστικών και ανθεκτικών επιχειρήσεων, στις οποίες παρατηρείται και μια ισχυρή αύξηση στον κύκλο εργασιών τους, β) στις λιγότερες εκροές, εξαιτίας των διευκολύνσεων αποπληρωμής χρέους και της αναστολής στις πληρωμές φορολογικών υποχρεώσεων, και γ) στις αυξημένες χορηγήσεις δανείων προς τις επιχειρήσεις. Αντιστοίχως, η αύξηση €8,5 δισ. στις καταθέσεις των νοικοκυριών το 2021, αντανακλά, κυρίως, τις βελτιούμενες συνθήκες στην αγορά

³⁰ Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος, Στατιστικά στοιχεία χρηματοπιστωτικών αγορών

³¹ Πηγή: ΟΔΔΗΧ, Ανακοινώσεις κρατικών ομολόγων

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

εργασίας και την ανάκαμψη στα μη-μισθολογικά εισοδήματα, σε συνδυασμό με τις συνεχιζόμενες και με χρονική υστέρηση επιδράσεις από την προηγηθείσα δημοσιονομική χαλάρωση και τις περιορισμένες εκροές για ανάγκες εξυπηρέτησης χρεών³², στο πλαίσιο των μέτρων για την αντιμετώπιση της πανδημίας COVID-19.

Ωστόσο, αναμένεται ότι ο ρυθμός αύξησης στη χορήγηση τραπεζικών δανείων θα επιταχυνθεί, κατόπιν προσωρινής επιβράδυνσης το 2021, καθώς τα δημοσιονομικά μέτρα και η άμεση ή έμμεση στήριξη ρευστότητας από το κράτος σταδιακά θα αποσυρθούν και η ζήτηση για κεφάλαιο κίνησης, κεφαλαιουχικές δαπάνες και χρηματοδότηση με σκοπό την αναδιάρθρωση επιχειρήσεων θα αυξηθεί.

Ευνοϊκές προοπτικές για το 2022, αλλά αυξανόμενοι κίνδυνοι κυρίως λόγω κλιμάκωσης των γεωπολιτικών εντάσεων

Συνολικά, η ελληνική οικονομία εισέρχεται στο 2022 με σημαντική δυναμική, μετά την ισχυρή και ευρεία ανάκαμψη της οικονομικής δραστηριότητας το 2021, με την αύξηση του ΑΕΠ να εκτιμάται ότι θα συνεχιστεί με υγιή ρυθμό 4,4% στο σύνολο του έτους, αλλά με αυξανόμενους τους κινδύνους ύστερα από την κλιμάκωση της αβεβαιότητας που σχετίζεται με τις γεωπολιτικές και ενεργειακές εξελίξεις. Αυτή η επίδοση θα υποστηριχθεί, κυρίως από: α) τη μετακύλιση περίπου 1,6 ποσοστιαίων μονάδων στην ετήσια αύξηση του ΑΕΠ από την ισχυρή επίδοση του 2021, β) τη συνδυαστική αύξηση των ιδιωτικών και δημόσιων επενδύσεων, που οδηγεί σε ανάκαμψη με κεντρικό άξονα την επενδυτική δαπάνη, με τις δημόσιες επενδύσεις να κινούνται σε υψηλό 18 ετών σύμφωνα με τις εκτιμήσεις του Προϋπολογισμού, γ) το σημαντικό περιθώριο περαιτέρω ενίσχυσης του τουρισμού, που αναμένεται να προσεγγίσει την επίδοση του 2019, μετά από ένα ιδιαίτερος ενθαρρυντικό 2021, δ) τα ισχυρά αποθέματα ρευστότητας του ιδιωτικού τομέα και την προσδοκία περαιτέρω ενίσχυσης των δανειακών ροών προς την οικονομία, ε) τις υποστηρικτικές συνθήκες στην αγορά εργασίας, σε συνδυασμό με αυξήσεις στον κατώτατο μισθό, που αντισταθμίζουν την επίδραση του αυξημένου πληθωρισμού στο πραγματικό διαθέσιμο εισόδημα, και στ) την υποστηρικτική εξωτερική ζήτηση, με την οικονομική ανάπτυξη των χωρών της Ευρωζώνης να παραμένει σημαντική³³.

Οι κίνδυνοι που θα μπορούσαν να δράσουν ανασταλτικά στο ανωτέρω σενάριο σχετίζονται κυρίως με την εξέλιξη της πανδημίας COVID-19 και, σε μεγαλύτερο βαθμό, με την επιμονή του πληθωριστικού σοκ που ωθείται από την ενεργειακή κρίση, η οποία επιδεινώνεται εξαιτίας γεωπολιτικών κινδύνων. Η εξελισσόμενη κρίση θα μπορούσε να έχει μεγαλύτερο από τον αρχικά αναμενόμενο αντίκτυπο στο διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών, το οικονομικό κλίμα και την επιχειρηματική δραστηριότητα. Συγκεκριμένα, οι βασικές πηγές αβεβαιότητας αφορούν:

- Πληθωριστικές πιέσεις με μεγαλύτερη ένταση και διάρκεια, τροφοδοτούμενες κυρίως από την ενέργεια, που θα μπορούσαν να ενισχυθούν από γεωπολιτικές εντάσεις – σε συνέχεια της ρωσικής εισβολής στην Ουκρανία τον Φεβρουάριο του 2022 – και να συνδυαστούν με νέες

διαταραχές από την πλευρά της προσφοράς, οδηγώντας σε πρόσθετη επιβάρυνση στο διαθέσιμο εισόδημα του ιδιωτικού τομέα και στην οικονομική κατάσταση των περισσότερο ευάλωτων επιχειρήσεων.

- Εξασθένιση της οικονομικής ανάπτυξης, λόγω της συγχρονισμένης μείωσης του διαθέσιμου εισοδήματος από τον πληθωρισμό και του οικονομικού κλίματος από την αυξημένη αβεβαιότητα, σε ένα περιβάλλον επιδεινούμενων γεωπολιτικών εντάσεων και ανταπόδοσης οικονομικών κυρώσεων, ιδιαίτερα όσων επηρεάζουν τον ενεργειακό τομέα. Αν και η άμεση έκθεση της ελληνικής οικονομίας στη ζώνη της κρίσης (Ρωσία, Ουκρανία) παραμένει περιορισμένη, ο ενεργειακός παράγοντας αποτελεί σημαντικό κίνδυνο για τις επιδόσεις της ελληνικής οικονομίας, καθώς και της οικονομίας της Ευρωζώνης συνολικά.
- Γεωπολιτικούς και χρηματοοικονομικούς κραδασμούς που θα μπορούσαν να μειώσουν τη διάθεση ανάληψης χρηματοοικονομικού κινδύνου, οδηγώντας σε αναβολή των αποφάσεων για ιδιωτικές δαπάνες – ειδικά για νέες επενδύσεις παγίου κεφαλαίου – και να ασκήσουν πίεση στις αξίες των εμπράγματων εξασφαλίσεων.
- Τον κίνδυνο εμφάνισης πιο μεταδοτικών μεταλλάξεων του COVID-19, οι οποίες θα μπορούσαν να ανακόψουν την ανοδική τάση της οικονομικής δραστηριότητας, διακόπτοντας την ανάκαμψη του τουρισμού και προκαλώντας σημαντικές μακροοικονομικές επιπτώσεις, ελλείψει πρόσθετης δημοσιονομικής στήριξης. Ωστόσο, αυτή η εξέλιξη ενδέχεται να ανακόψει τη δυναμική του πληθωρισμού μέσω της επιβράδυνσης της ζήτησης.

Το Μακροοικονομικό Περιβάλλον και ο Τραπεζικός Τομέας στη Βόρεια Μακεδονία³⁴

Η οικονομία κατέγραψε ρυθμό ανάπτυξης 4,0% το 2021, παραμένοντας χαμηλότερα από τα προ πανδημίας επίπεδα

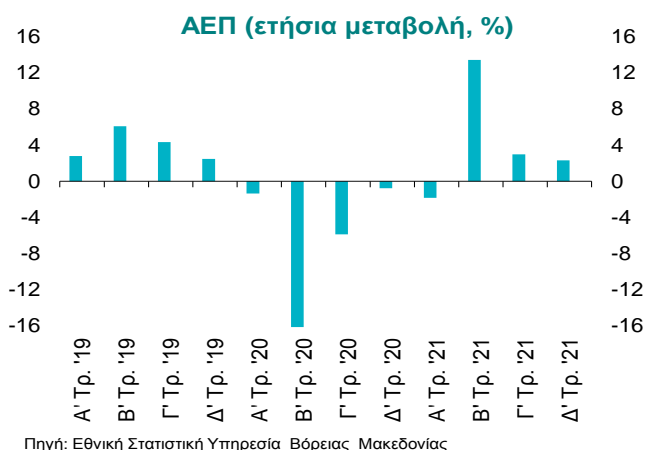
Το ΑΕΠ αυξήθηκε κατά 4,0% το 2021 έναντι συρρίκνωσης 6,1% το 2020, οπότε κλιμακώθηκε η πανδημία, επίδοση χαμηλότερη συγκριτικά με τις οικονομίες της περιοχής και τον μέσο όρο της ΕΕ-27 (όπου η αύξηση ανήλθε στο 5,3%). Πράγματι, η αυξημένη αβεβαιότητα από τα διαδοχικά κύματα της πανδημίας και τη βραχύβια πολιτική κρίση κατά το τελευταίο τρίμηνο του έτους, σε συνδυασμό με τον αντίκτυπο των διαταραχών στις παγκόσμιες εφοδιαστικές αλυσίδες, ειδικά στον κλάδο της αυτοκινητοβιομηχανίας, από τον οποίο πηγάζει το 40% των εξαγωγών της χώρας, επηρέασαν αρνητικά την οικονομική δραστηριότητα το 2021. Σε αυτό το περιβάλλον, η ιδιωτική κατανάλωση παρέμεινε ο κύριος μοχλός ανάπτυξης, ακολουθούμενος από τον ακαθάριστο σχηματισμό κεφαλαίου, ενώ η συμβολή των καθαρών εξαγωγών ήταν αρνητική.

³² Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος, Νομισματική και Τραπεζική Στατιστική

³³ Πηγή: Εκτιμήσεις Οικονομικής Ανάλυσης ΕΤΕ

³⁴ Πηγή: Δημοσιευμένα στοιχεία από την Κεντρική Τράπεζα και την Εθνική Στατιστική Υπηρεσία της χώρας και υπολογισμοί της ΕΤΕ.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

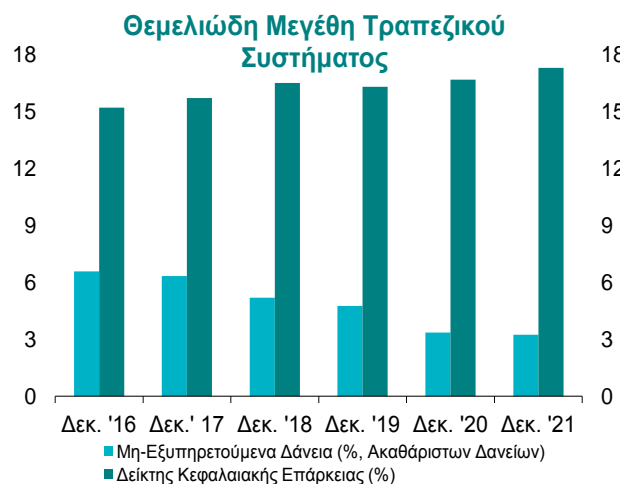

Παρά την επιδείνωση των καθαρών εξαγωγών, λόγω, μεταξύ άλλων, των υψηλότερων διεθνών τιμών ενέργειας, το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών παρέμεινε σχεδόν αμετάβλητο στο 3,5% του ΑΕΠ το 2021, -χάρη στις υψηλότερες εισροές εμ바σμάτων από εργαζόμενους μετανάστες, τα οποία είχαν κατακρημισθεί κατά την έναρξη της πανδημίας. Είναι σημαντικό να επισημανθεί πως η ποιότητα της εξωτερικής χρηματοδότησης βελτιώθηκε το 2021, με τις άμεσες ξένες επενδύσεις (οι οποίες δεν συνεπάγονται τη δημιουργία χρέους) να υπερκαλύπτουν το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών έναντι κάλυψης μόλις 42,2% το 2020.

Η επίδοση του τραπεζικού τομέα ισχυροποιήθηκε το 2021, εν μέσω βελτιούμενου λειτουργικού περιβάλλοντος

Σύμφωνα με τα δημοσιευθέντα στοιχεία, τα κέρδη του τραπεζικού τομέα αυξήθηκαν σε €149 εκατ. το 2021 από €118 εκατ. το 2020, με τον δείκτη απόδοσης των μέσων ιδίων κεφαλαίων να ενισχύεται στο 12,9% το 2021 από 11,3% το 2020. Σημειώνεται, ωστόσο, ότι τα στοιχεία του 2020 έχουν επηρεαστεί προς τα κάτω από την συμπερίληψη των ζημιών μιας τοπικής τράπεζας, της οποίας η άδεια λειτουργίας ανακλήθηκε τον Αύγουστο του 2020. Προσαρμόζοντας για την επίδραση αυτή, η κερδοφορία του τραπεζικού τομέα εκτιμάται ότι ισχυροποιήθηκε ελαφρώς το 2021, κυρίως λόγω της διαμόρφωσης χαμηλότερων προβλέψεων για μη εξυπηρετούμενα δάνεια. Πράγματι, με την οικονομία να βρίσκεται σε ανάκαμψη, η πίεση στους ισολογισμούς των νοικοκυριών και των επιχειρήσεων αμβλύνεται σταδιακά. Κατά συνέπεια, και δεδομένου του εμπροσθοβαρού σχηματισμού προβλέψεων για μη εξυπηρετούμενα δάνεια κατά την έναρξη της πανδημίας, οι τράπεζες συνέχισαν να διαμορφώνουν προβλέψεις για τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια το 2021, με χαμηλότερο ρυθμό, ωστόσο, σε σχέση με το 2020, παρά τη λήξη των μέτρων διευκόλυνσης της Κεντρικής Τράπεζας (συμπεριλαμβανομένης της αναστολής εξυπηρέτησης χρέους). Σημειώνεται επίσης ότι ο δείκτης μη εξυπηρετούμενων δανείων προς συνολικά δάνεια διαμορφώθηκε στο 3,2% το Δεκέμβριο του 2021, οριακά χαμηλότερος από το επίπεδο του Δεκεμβρίου του 2020. Σε αυτό το περιβάλλον, οι τράπεζες συνέχισαν να επεκτείνουν τις εργασίες τους (τα δάνεια προς τον ιδιωτικό τομέα αυξήθηκαν κατά 8,0% σε ετήσια βάση το Δεκέμβριο του 2021, με το ρυθμό αύξησης να είναι ελαφρώς υψηλότερος από αυτόν του Δεκεμβρίου του 2020). Είναι σημαντικό ότι η κεφαλαιοποίηση του τραπεζικού κλάδου παρέμεινε ισχυρή, με

το δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας να διαμορφώνεται στο 17,3% το Δεκέμβριο του 2021, σημαντικά υψηλότερα από το κατώτατο κανονιστικό όριο του 8,0%.

Η αναπτυξιακή δυναμική της οικονομίας αναμένεται να παραμείνει ασθενής το 2022, λόγω, μεταξύ άλλων, του αρνητικού αντίκτυπου των εν εξελίξει γεωπολιτικών εντάσεων

Η άνοδος των τιμών των εμπορευμάτων (ειδικά της ενέργειας) στις παγκόσμιες αγορές, στον απόηχο της κρίσης μεταξύ Ρωσίας-Ουκρανίας, αναμένεται να ωθήσει τον (ήδη αυξημένο) πληθωρισμό σε ακόμη υψηλότερα επίπεδα το τρέχον έτος (σε 7,1% κατά μέσο όρο έναντι 3,2% το 2021, υπερβαίνοντας σημαντικά το μακροπρόθεσμο ιστορικό μέσο όρο του 1,0%), αποδυναμώνοντας σημαντικά το (πραγματικό) διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών. Ο αρνητικός αντίκτυπος των πληθωριστικών πιέσεων σε συνδυασμό με την επιδείνωση του οικονομικού κλίματος αναμένεται να επηρεάσουν αρνητικά την ιδιωτική κατανάλωση το 2022, η οποία, ωστόσο, αναμένεται να παραμείνει ο κύριος μοχλός ανάπτυξης. Αντισταθμίζοντας μερικώς την επιβράδυνση της ιδιωτικής κατανάλωσης, ο ακαθάριστος σχηματισμός κεφαλαίου αναμένεται να ανακτήσει δυναμική το 2022, με το δημόσιο τομέα να συμβάλλει σημαντικά προς αυτήν την κατεύθυνση. Επιπλέον, παρά την ισχυρή εξωτερική ζήτηση, λόγω των θετικών διασυνοριακών επιπτώσεων από τη ροή κεφαλαίων στις χώρες της ΕΕ μέσω του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Ανθεκτικότητας και Ανάκαμψης, οι καθαρές εξαγωγές αναμένεται να παραμείνουν τροχοπέδη στην οικονομική ανάπτυξη, αντανακλώντας την υψηλή εξάρτηση των επενδύσεων και των εξαγωγών από τις εισαγωγές. Είναι σημαντικό να σημειωθεί πως οι άμεσες εμπορικές σχέσεις της χώρας με τη Ρωσία και την Ουκρανία είναι περιορισμένες, με τις εξαγωγές αγαθών προς αυτές να αντιπροσωπεύουν μόλις το 1,0% των συνολικών εξαγωγών. Ωστόσο, οι συνεχιζόμενες διαταραχές στον κλάδο της αυτοκινητοβιομηχανίας θα συνεχίσουν να επισκιάζουν τις προοπτικές της οικονομίας βραχυπρόθεσμα.

<u>Σημαντικότερες Εξελίξεις</u>	<u>Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19</u>	<u>Πρόγραμμα Μετασχηματισμού</u>	<u>Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση</u>	<u>Διαχείριση Κινδύνου</u>	<u>Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση</u>	<u>Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης</u>
-------------------------------------	---	--------------------------------------	--	--------------------------------	---	---

Σημειώνεται ότι η οικονομική πολιτική θα παραμείνει επεκτατική το 2022. Αφενός, η δημοσιονομική προσαρμογή αναμένεται να διακοπεί το τρέχον έτος, έτσι ώστε ο προϋπολογισμός να απορροφήσει μέρος του αυξανόμενου κόστους ενέργειας. Αφετέρου, η νομισματική πολιτική αναμένεται να παραμείνει σχετικά χαλαρή, εξασφαλίζοντας την απρόσκοπτη ροή πιστώσεων προς την οικονομία. Συνολικά, ο ρυθμός ανάπτυξης του ΑΕΠ αναμένεται να επιβραδυνθεί στο 3,0% το 2022.

Το ισοζύγιο των κινδύνων για τις προοπτικές της οικονομικής ανάπτυξης είναι σαφώς αρνητικό. Πράγματι, στην περίπτωση που ο αντίκτυπος των εν εξελίξει γεωπολιτικών εντάσεων είναι ισχυρότερος του αναμενόμενου (λόγω π.χ. πιθανών διαταραχών στην παροχή ενέργειας), η οικονομική ανάπτυξη θα είναι χαμηλότερη της προσδοκώμενης. Η εξέλιξη της πανδημίας θέτει περαιτέρω αναπτυξιακούς κινδύνους, δεδομένου του χαμηλού εγχώριου ποσοστού εμβολιασμού. Ωστόσο, θετικό γεγονός αποτελεί ο σχηματισμός κυβέρνησης στη Βουλγαρία μετά από μήνες αδιεξόδου, αυξάνοντας τις πιθανότητες διευθέτησης της διαμάχης μεταξύ των δύο γειτονικών χωρών και κατά συνέπεια της πολυαναμενόμενης έναρξης των ενταξιακών διαπραγματεύσεων της Βόρειας Μακεδονίας με την ΕΕ.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Χρηματοοικονομικά αποτελέσματα 2021

Το 2021, τα προσαρμοσμένα κέρδη περιόδου, μετά φόρων, από συνεχιζόμενες δραστηριότητες σε επίπεδο Ομίλου αυξήθηκαν κατά 41,4% σε ετήσια βάση, και ανήλθαν σε €834 εκατ., αντικατοπτρίζοντας τις ακόλουθες σημαντικές μεταβολές στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων:

- Τα καθαρά έσοδα από τόκους αυξήθηκαν κατά 2,8% σε ετήσια βάση και ανήλθαν σε €1.212 εκατ., παρά τη μείωση των εσόδων από τόκους δανείων λόγω απομόχλευσης των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων και των εσόδων από τίτλους, αντανακλώντας τις νέες χορηγήσεις δανείων, την ανατιμολόγηση των καταθέσεων προθεσμίας και την αυξημένη συμμετοχή της Τράπεζας στο TLTRO.
- Τα κέρδη από χρηματοοικονομικές πράξεις και λουπά έσοδα επωφελήθηκαν από κέρδη σχετιζόμενα με την ανταλλαγή Ομολόγων Ελληνικού Δημοσίου, ποσού €209 εκατ. (βλ. «Σημαντικότερες Εξελίξεις - Ανταλλαγή ομολόγων Ελληνικού Δημοσίου τον Ιανουάριο του 2021»), καθώς και την πώληση κρατικών ομολόγων, ποσού €145 εκατ., κυρίως στο πρώτο εξάμηνο του 2021.
- Οι λειτουργικές δαπάνες, μειώθηκαν κατά 6,0% σε ετήσια βάση, (μειωμένες κατά 12,0% οι δαπάνες προσωπικού, σταθερά τα γενικά διοικητικά και λουπά λειτουργικά έξοδα και αυξημένες κατά 5,8% οι αποσβέσεις) λόγω της ισχυρής συγκράτησης του κόστους και της μείωσης των δαπανών προσωπικού στο εσωτερικό που αντικατοπτρίζουν τα οφέλη των Προγραμμάτων Εθελουσίας Εξόδου Προσωπικού που ξεκίνησαν το 2020 και το 2021. Οι αποσβέσεις αυξήθηκαν κυρίως λόγω της ενισχυμένης επενδυτικής στρατηγικής στον τομέα της πληροφορικής.
- Οι προβλέψεις απομείωσης για Αναμενόμενες Πιστωτικές Ζημιές («ΑΠΖ») για το 2021 ανήλθαν σε €265 εκατ. από €1.072 εκατ. το 2020, δεδομένου ότι η αρνητική επίδραση των προβλέψεων λόγω COVID-19 ύψους €0,4 δισ. αναγνωρίστηκε σχεδόν στο σύνολό της το πρώτο τρίμηνο του 2020 και οι πρόσθετες προβλέψεις για το προοριζόμενο προς πώληση χαρτοφυλάκιο «Frontier» ύψους €0,4 δισ. αναγνωρίστηκαν το 4ο τρίμηνο του 2020.
- Ο δείκτης Κόστους προς Οργανικά Έσοδα διαμορφώθηκε σε 52,2% το 2021 έναντι του 57,9% το 2020, υποστηριζόμενος από την μείωση των λειτουργικών εξόδων.
- Το κόστος πιστωτικού κινδύνου το 2021 ανήλθε σε 96 μ.β. από 106 μ.β. το 2020, εξαιρουμένων των προβλέψεων COVID-19 και του Project "Frontier".
- Το 2021, τα κέρδη από διακοπείσες δραστηριότητες ανήλθαν σε €85 εκατ. από ζημιές ύψους €366 εκατ. την αντίστοιχη περίοδο, κυρίως από την Εθνική Ασφαλιστική.

Εξέλιξη Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων

- Το ύψος των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων σε επίπεδο Ομίλου τον Δεκέμβριο του 2021 ανήλθε σε €2,3 δισ., σημειώνοντας μείωση ύψους €2,2 δισ. από την 31 Δεκεμβρίου 2020, κυρίως λόγω μη οργανικών ενεργειών (βλ. ενότητα «Σημαντικότερες εξελίξεις - Σχέδιο μείωσης Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων»).
- Ο δείκτης των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων μειώθηκε σε 7,0% στις 31 Δεκεμβρίου 2021 έναντι 15,0% (ή 13,6% pro-forma, συμπεριλαμβανομένων των ομολόγων υψηλής

διαβάθμισης του Project "Frontier") την 31 Δεκεμβρίου του 2020.

- Ο δείκτης κάλυψης Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων ανήλθε στις 31 Δεκεμβρίου 2021 σε 77,2%, αυξημένος σε σχέση με 62,9% την 31 Δεκεμβρίου 2020.

Αύξηση των καταθέσεων Ομίλου κατά 9,0% σε ετήσια βάση

Οι καταθέσεις Ομίλου αυξήθηκαν κατά €4,4 δισ. από την 31 Δεκεμβρίου 2020 και ανήλθαν σε €53,5 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2021, κυρίως λόγω των αυξημένων υπολοίπων σε καταθέσεις όψεως και ταμειυτηρίου εσωτερικού κατά €6,6 δισ. λόγω της μείωσης της κατανάλωσης εξαιτίας της πανδημίας του κορωνοϊού μερικώς αντισταθμισμένα από μειωμένες προθεσμιακές καταθέσεις κατά €2,4 δισ.

Ο Δείκτης Κύριων Βασικών Ιδίων Κεφαλαίων (CET1) ανήλθε σε 16,9%

Το 2021 ο δείκτης CET1 και ο Συνολικός Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας συμπεριλαμβανομένων των κερδών μετά φόρων της περιόδου διαμορφώθηκαν σε 16,9% και 17,5% αντίστοιχα (εξαιρουμένων των κερδών μετά φόρων της περιόδου 14,1% και 14,7% αντίστοιχα), υπερβαίνοντας το δείκτη Συνολικών Κεφαλαιακών Απαιτήσεων ποσοστού 11,50% και 11,75% για το 2021 και 2022 αντίστοιχα, μετά τα μέτρα για την ελάφρυνση κεφαλαίου.

€ εκατ.	2021	2020 Όπως αναφέραμε	Δ
Καθαρά έσοδα από τόκους	1.212	1.179	2,8%
Καθαρά έσοδα από προμήθειες	287	260	10,4%
Οργανικά έσοδα	1.499	1.439	4,2%
Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων & τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου και λουπά έσοδα ⁽¹⁾	404	1.098	-63,2%
Καθαρά λειτουργικά έσοδα	1.903	2.537	-25,0%
Λειτουργικές δαπάνες	(783)	(833)	-6,0%
Οργανικά κέρδη/(ζημιές) προ προβλέψεων	716	606	18,2%
Κέρδη/(ζημιές) προ προβλέψεων	1.120	1.704	-34,3%
Προβλέψεις απομείωσης για ΑΠΖ	(265)	(1.072)	-75,3%
Λειτουργικά κέρδη	855	632	35,3%
Οργανικά λειτουργικά κέρδη⁽²⁾	451	323	39,8%
Λουπά προβλέψεις	(6)	(29)	-79,3%
Προσαρμοσμένα κέρδη προ φόρων	849	603	40,8%
Φόροι	(15)	(13)	15,4%
Προσαρμοσμένα κέρδη περιόδου από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	834	590	41,4%
Κέρδη περιόδου από διακοπείσες δραστηριότητες	85	(366)	-123,2%
Κόστος Προγράμματος Εθελουσίας, λουπά έξοδα αναδιάρθρωσης και λουπά έκτακτα έσοδα ⁽³⁾	(15)	(152)	-90,1%
ΛΕΠΕΤΕ ⁽⁴⁾	(35)	(37)	-5,4%
Δικαιώματα μειοψηφίας	(2)	(2)	
Κέρδη περιόδου από διακοπείσες δραστηριότητες, δικαιώματα μειοψηφίας και λουπά	33	(557)	-105,9%
Κέρδη περιόδου	867	33	>100,0%

⁽¹⁾ Περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων τα κέρδη σχετιζόμενα με τη συμφωνία ανταλλαγής Ομολόγων Ελληνικού Δημοσίου με το ελληνικό κράτος, ύψους €209 εκατ. το 2021 και €515 εκατ. το 2020.

⁽²⁾ Εξαιρουμένων των αποτελεσμάτων τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου και λουπά έσοδα και των προβλέψεων απομείωσης ΑΠΖ λόγω COVID-19 και Project "Frontier" (€0,8 δισ.) το 2020.

⁽³⁾ Περιλαμβάνει κόστος του Προγράμματος Εξόδου Εθελουσίας του Προσωπικού €83 εκατ. (2020: €126 εκατ.), κόστος αναδιάρθρωσης €28 εκατ. (2020: €11 εκατ.),

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

το όφελος €0,2 δισ. από τις προβλέψεις απομείωσης για ΑΠΖ από το Project "Frontier" και άλλα λοιπά έκτακτα έσοδα €105 εκατ. (2020: έσοδα €15 εκατ.).

(4) Αφορά τις ασφαλιστικές εισφορές για τον ΛΕΠΕΤΕ στο e-ΕΦΚΑ που περιλαμβάνονται στις δαπάνες προσωπικού (λειτουργικά έξοδα) στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις.

Κύριοι Δείκτες | Όμιλος

Κερδοφορία	2021	2020	Δ
		Όπως αναμορφώθηκαν	
Καθαρό επιτοκιακό περιθώριο (μ.β.)	212	228	-16
Κόστος πιστωτικού κινδύνου (μ.β.)	96	403	-307
Κόστος πιστωτικού κινδύνου εξαιρουμένων των προβλέψεων απομείωσης σχετιζόμενες με τον COVID-19 και το Project "Frontier" (μ.β.)	96	106	-10
Κόστος πιστωτικού κινδύνου σχετιζόμενο με το Project "Frontier" (μ.β.)	n/a	151	n/a
Κόστος πιστωτικού κινδύνου σχετιζόμενο με τον COVID-19 (μ.β.)	n/a	146	n/a
Καθαρό επιτοκιακό περιθώριο προσαρμοσμένο στον κίνδυνο (μ.β.) ⁽¹⁾	116	122	-6
Ρευστότητα	31.12.2021	31.12.2020	Δ
Δάνεια (μετά προβλέψεων) προς καταθέσεις	56,9%	55,1%	2%
Δείκτης Κάλυψης Ρευστότητας LCR	242,0%	232,2%	10%
Κεφαλαιακή επάρκεια	31.12.2021	31.12.2020	
Δείκτης CET1 ⁽²⁾	16,9%	15,7%	
Σταθμισμένα στοιχεία ενεργητικού (€ δισ.)	34,7	36,6	

(1) Προσαρμοσμένο ως το καθαρό επιτοκιακό περιθώριο πλην του κόστους πιστωτικού κινδύνου.

(2) Μετά τα μέτρα για την ελάφρυνση κεφαλαίου.

Συνέχιση της επιχειρηματικής δραστηριότητας

Συμπέρασμα για τη συνέχιση της επιχειρηματικής δραστηριότητας

Το Διοικητικό Συμβούλιο κατέληξε στο συμπέρασμα ότι για την Τράπεζα ισχύει η αρχή της συνέχισης της επιχειρηματικής της δραστηριότητας λαμβάνοντας υπόψη:

- (α) τη σημαντική κερδοφορία τόσο σε επίπεδο Ομίλου όσο και σε επίπεδο Τράπεζας,
- (β) την τρέχουσα χρηματοδότηση από την ΕΚΤ αποκλειστικά μέσω των TLTROs και την τρέχουσα πρόσβαση στις διευκολύνσεις χρηματοδότησης του Ευρωσυστήματος με σημαντικά πλεονάσματα εγγυήσεων, καθώς και τους Δείκτες LCR και NSFR, οι οποίοι είναι αρκετά πάνω από το ελάχιστο εποπτικό όριο του 100%,
- (γ) τον δείκτη CET1 του Ομίλου κατά την 31 Δεκεμβρίου 2021, ο οποίος υπερέβη τον OCR, και
- (δ) την αντιμετώπιση της άνευ προηγουμένου κρίσης της πανδημίας COVID-19 από τις ευρωπαϊκές και τις ελληνικές αρχές για την παροχή εκτεταμένης υποστήριξης με φορολογικά και οικονομικά μέτρα ελάφρυνσης (βλ. ενότητα «Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19»).

Κερδοφορία

Τα κέρδη περιόδου από συνεχιζόμενες δραστηριότητες για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2021 ανήλθαν σε €784 εκατ. και €732 εκατ. για τον Όμιλο και την Τράπεζα, αντίστοιχα ενώ τα σχετικά ποσά για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2020, ανήλθαν σε €401 εκατ. και €278 εκατ., αντίστοιχα.

Τα κέρδη ανά μετοχή αυξήθηκαν από €0,44 το 2020 σε €0,86 το 2021 για τον Όμιλο, ενώ το αντίστοιχο ποσό για την Τράπεζα αυξήθηκε από €0,30 το 2020 σε €0,80 το 2021.

Ρευστότητα

Την 31 Δεκεμβρίου 2021, η χρηματοδότηση από την ΕΚΤ αυξήθηκε κατά €1,1 δισ. μέσω πράξεων TLTROs και ανήλθε σε €11,6 δισ. (31 Δεκεμβρίου 2020: €10,5 δισ. αποκλειστικά από TLTROs). Την 31 Δεκεμβρίου 2021, η Τράπεζα είχε συνάψει συμβάσεις διατραπεζικών συναλλαγών (repos) με Πιστωτικά Ιδρύματα («Π.Ι.») του εξωτερικού ύψους €1,2 δισ., ενώ χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία της Τράπεζας αξίας σε μετρητά ύψους €24,5 δισ. ήταν διαθέσιμα για περαιτέρω αύξηση της ρευστότητας, με τους δείκτες ρευστότητας LCR και NSFR σε επίπεδα άνω του 100%.

Κεφαλαιακή Επάρκεια

Την 31 Δεκεμβρίου 2021, ο CET1 και ο συνολικός δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας του Ομίλου διαμορφώθηκαν σε 14,1% και 14,7% αντίστοιχα, υπερβαίνοντας τον δείκτη Συνολικών Κεφαλαιακών Απαιτήσεων ποσοστού 11,50% και 11,75% για το 2021 και 2022 αντίστοιχα, μετά τα μέτρα για την ελάφρυνση κεφαλαίου (βλ. Σημείωση 4.7 των Ετήσιων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων).

Εξελίξεις στο μακροοικονομικό περιβάλλον

Ανατρέξτε στην ενότητα παραπάνω «Εξελίξεις που αφορούν το Μακροοικονομικό και Χρηματοοικονομικό περιβάλλον - Εγχώρια Οικονομία», για τις επιδόσεις της ελληνικής οικονομίας το 2021 και τις προοπτικές για το 2022.

Πληροφορίες για τις τάσεις

Το 2021, παρά τους περιορισμούς στην κυκλοφορία λόγω COVID-19 για ένα μεγάλο μέρος του έτους, καταφέραμε να παράγουμε ισχυρά προσαρμοσμένα κέρδη περιόδου από συνεχιζόμενες δραστηριότητες ύψους €834 εκατ., αντικατοπτρίζοντας ανάκαμψη σε όλες τις βασικές γραμμές μας στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων, καθώς και ένα ισχυρό αποτέλεσμα από συναλλαγή χρεογράφων.

Όσον αφορά την ποιότητα του ενεργητικού, η έκθεσή μας σε Μη Εξυπηρετούμενα Ανοίγματα στις 31 Δεκεμβρίου 2021 μειώθηκε περαιτέρω σε €2,3 δισ., ή 47,7% από €4,4 δισ. στις 31 Δεκεμβρίου 2020, κυρίως λόγω μη οργανικών ενεργειών (βλ. ενότητα «Σημαντικότερες Εξελίξεις - Κύρια επιτεύγματα και σημαντικές εξελίξεις το έτος 2021 για τον Όμιλο ΕΤΕ - Πώληση χαρτοφυλακίων Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων»).

Σημειώνεται ότι, σε σχέση με τον στόχο μείωσης των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων στο τέλος του έτους για το 2021, σημειώνεται υπέρβαση €1,8 δισ. (€1,5 δισ. από μη οργανικές δράσεις και €0,3 δισ. από οργανικές δράσεις).

Επιπλέον, στο πλαίσιο του Προγράμματός Μετασχηματισμού της (βλ. ενότητα «Πρόγραμμα Μετασχηματισμού της ΕΤΕ - Στρατηγικές Προτεραιότητες για την περίοδο 2022-2023»), από τώρα έως το 2023, η Τράπεζα επιδιώκει επί του παρόντος, μεταξύ άλλων στρατηγικών προτεραιοτήτων, να ολοκληρώσει την εξυγίανση των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων με μείωση σε λιγότερο από το 5% των δανείων προ προβλέψεων,

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	--	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

διατηρώντας παράλληλα τους καλύτερους δείκτες κεφαλαίου στην κατηγορία τους.

Όσον αφορά την κεφαλαιακή μας επάρκεια, έχουμε ενισχύσει περαιτέρω την ισχυρή κεφαλαιακή μας θέση από την αρχή του έτους, με τους δείκτες CET1 και συνολικού κεφαλαίου (pro forma συμπεριλαμβανομένου του κέρδους της περιόδου) να βρίσκονται στο 16,9% και στο 17,5%. Η κεφαλαιακή μας θέση θα βελτιωθεί περαιτέρω με την ολοκλήρωση των συναλλαγών «Frontier II» και της Εθνικής Ασφαλιστικής.

Κοιτάζοντας το μέλλον, η έγκριση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή του Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας της Ελλάδας άνοιξε το δρόμο για την πρώτη εκταμίευση περίπου €4,4 δισ. προς την Ελλάδα το 3ο τρίμηνο 2021, ενώ επιπλέον €4,0 δισ. αναμένεται να ληφθούν το 2022. Μεσοπρόθεσμα, τα κεφάλαια του Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (συνολικού ποσού €30 δισ.) σε συνδυασμό με περαιτέρω διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις στη χώρα θα οδηγήσουν σε σταδιακό κλείσιμο του επενδυτικού κενού. Σε αυτό το περιβάλλον υψηλής και βιώσιμης ανάπτυξης, η ΕΤΕ βρίσκεται στην καλύτερη θέση για να στηρίξει την οικονομία σε αυτή τη φάση, αξιοποιώντας το επιτυχημένο Πρόγραμμα Μετασχηματισμού, το οποίο μόλις ολοκλήρωσε τον τρίτο χρόνο του και μας προσφέρει ένα πρόσθετο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα. Σε αυτό το περιβάλλον, η ΕΤΕ είναι στην καλύτερη θέση να στηρίξει την οικονομία σε αυτή τη φάση, μέσω και της πλατφόρμας της ΕΤΕ για το Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας “Εθνική 2.0”, αξιοποιώντας το επιτυχημένο Πρόγραμμα Μετασχηματισμού μας, που μόλις ολοκλήρωσε τον τρίτο χρόνο του και μας δίνει ένα πρόσθετο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα. Σε αυτό το θετικό περιβάλλον, παραμένουμε προσηλωμένοι στην επίτευξη των φιλόδοξων στόχων μας για υψηλή κερδοφορία, κεφαλαιακή επάρκεια, και περαιτέρω μείωση των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων, παρέχοντας προστιθέμενη αξία στους πελάτες και τους μετόχους μας.

Οι κίνδυνοι επιδείνωσης, σχετίζονται κυρίως, με την εξέλιξη της πανδημίας του COVID-19 και κυρίως, με τη διατήρηση του πληθωριστικού σοκ που οφείλεται στην ενέργεια, το οποίο επιδεινώνεται από γεωπολιτικούς κινδύνους και θα μπορούσε να επιβαρύνει σε μεγάλο βαθμό το οικονομικό κλίμα και την οικονομική δραστηριότητα στην Ελλάδα και την Ευρώπη.

Απαιτήσεις MREL

Σύμφωνα με την Οδηγία 2014/59 (Οδηγία ανάκαμψης και εξυγίανσης τραπεζών ή («BRRD»)), όπως τροποποιήθηκε από την Οδηγία 2019/879 (BRRD II)), οι τράπεζες στην Ευρωπαϊκή Ένωση υποχρεούνται να διατηρούν την ελάχιστη απαίτηση για ίδια κεφάλαια και επιλέξιμες υποχρεώσεις («MREL»), η οποία εξασφαλίζει επαρκή ικανότητα απορρόφησης ζημιών στην εξυγίανση. Για περισσότερες πληροφορίες βλ. Σημείωση 4.7 των Ετήσιων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων.

Γεγονότα μετά την ημερομηνία ισολογισμού

Πώληση πλειοψηφικής μετοχικής συμμετοχής της θυγατρικής της Ελληνικής Ανώνυμης Εταιρίας Γενικών Ασφαλειών (“Εθνική Ασφαλιστική”)

Στις 24 Φεβρουαρίου 2022, η Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ενέκρινε την εξαγορά της Εθνικής Ασφαλιστικής από την CVC.

Ρωσική εισβολή στην Ουκρανία τον Φεβρουάριο του 2022

Βλ. ανωτέρω ενότητα «Εξελίξεις που αφορούν το Μακροοικονομικό και Χρηματοοικονομικό περιβάλλον- Παγκόσμια Οικονομία και Χρηματοοικονομικό Περιβάλλον».

COVID-19 εξελίξεις μετά την περίοδο αναφοράς

Για τα μέτρα που έχουν ληφθεί από τις αρχές μετά την περίοδο αναφοράς σχετικά με τον COVID-19 βλ. «Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19».

Σημαντικότερες
ΕξελίξειςΑντιμετώπιση της
κρίσης COVID-19Πρόγραμμα
ΜετασχηματισμούΟικονομική και
χρηματοοικονομική
επισκόπησηΔιαχείριση
ΚινδύνουΜη
Χρηματοοικονομική
ΚατάστασηΔήλωση Εταιρικής
Διακυβέρνησης

Η μετοχή της ΕΤΕ και η μετοχική σύνθεση

Η μετοχή της ΕΤΕ

Το 2021 χαρακτηρίστηκε από τους υψηλούς ρυθμούς ανάκαμψης της οικονομικής δραστηριότητας στην Ελλάδα, μετά τη σημαντική ύφεση που καταγράφηκε το 2020 ως συνέπεια των μέτρων που επιβλήθηκαν για την αντιμετώπιση της πανδημίας.

Σε αυτό το κλίμα, ο Γενικός Δείκτης του Χρηματιστηρίου Αθηνών κινήθηκε ανοδικά κατά 10,4% σε ετήσια βάση, με τον τεχνολογικό κλάδο να ηγείται της ανόδου, καταγράφοντας κέρδη 96,5% σε ετήσια βάση, και τον κλάδο των βιομηχανικών προϊόντων και υπηρεσιών να ακολουθεί με κέρδη 27,2%. Την ίδια περίοδο παρατηρήθηκε αύξηση στη συναλλακτική δραστηριότητα, με την μέση ημερήσια αξία συναλλαγών να διαμορφώνεται στο Χρηματιστήριο Αθηνών στα €73,3 εκατ. έναντι €65,0 εκατ. το 2020.

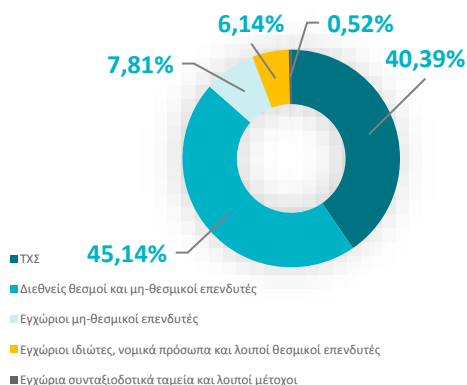
Ακολουθώντας την ανοδική τροχιά της αγοράς, η τιμή της μετοχής της ΕΤΕ αυξήθηκε από τα €1,811 στις 27 Ιανουαρίου 2021 (χαμηλό έτους) στα €2,934 στις 29 Δεκεμβρίου 2021 (υψηλό έτους), κλείνοντας στα €2,932 στις 31 Δεκεμβρίου 2021. Η κεφαλαιοποίηση της ΕΤΕ στις 31 Δεκεμβρίου 2021 ανήλθε σε €2,7 δισ. από €2,1 δισ. στις 31 Δεκεμβρίου 2020. Η ετήσια αξία συναλλαγών στην μετοχή της ΕΤΕ ανήλθε σε €1,4 δισ. το 2021, μειωμένη κατά 17,6% σε σχέση με το προηγούμενο έτος.

Η μετοχική σύνθεση

Το μετοχικό κεφάλαιο της ΕΤΕ στις 31 Δεκεμβρίου 2021, ήταν διαιρεμένο σε 914.715.153 κοινές μετοχές, ονομαστικής αξίας €1,00 η κάθε μία. Στις 31 Δεκεμβρίου 2021 το μετοχικό κεφάλαιο χαρακτηρίζεται από ευρεία διασπορά, καθώς περιλάμβανε περίπου 102.530 θεσμικούς και ιδιώτες μετόχους, από το οποίο το ΤΧΣ κατείχε το 40,39%, ενώ το 45,14% ήταν καταναμημένο σε θεσμικούς και ιδιώτες επενδυτές του εξωτερικού και το 7,81% σε ιδιώτες επενδυτές εσωτερικού. Εξαιρουμένου του ποσοστού του ΤΧΣ, η συμμετοχή των θεσμικών και ιδιωτών επενδυτών εξωτερικού ανέρχονταν σε 75,73%, ενώ των ιδιωτών επενδυτών εσωτερικού σε 13,10%.

Μετοχική Σύνθεση ΕΤΕ

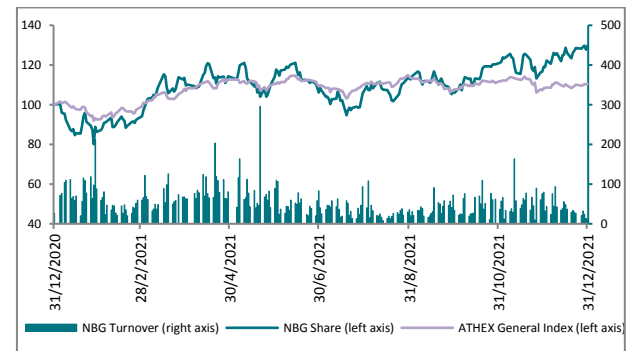
31 Δεκεμβρίου 2021

Χρηματιστηριακά στοιχεία μετοχής ΕΤΕ

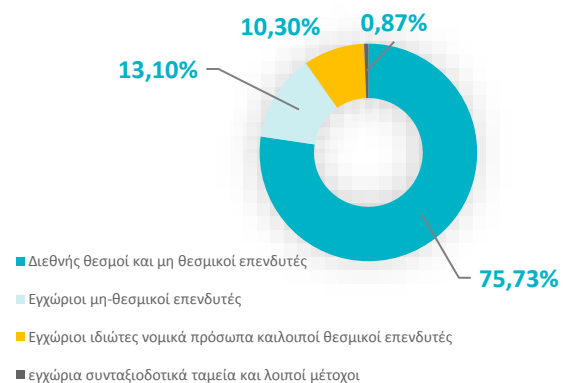
	2021	2020
Τιμή τέλους έτους (€)	2,9	2,3
Μέγιστη τιμή έτους (€)	2,9	3,0
Ελάχιστη τιμή έτους (€)	1,8	0,9
Τυπική απόκλιση ημερησίων αποδόσεων ΕΤΕ (%)	2,4	5,6
Τυπική απόκλιση ημερησίων αποδόσεων κλάδου (%)	3,4	5,3
Χρηματιστηριακή αξία μετοχής τέλους έτους (σε δισ. €)	2,7	2,1
Συνολική αξία συναλλαγών μετοχής (σε δισ. €)	1,4	1,7
Λόγος συνολικής ετήσιας αξίας συναλλαγών μετοχής/ΧΑ (%)	8,0	10,7

Εξέλιξη της τιμής & αξία συναλλαγών μετοχής ΕΤΕ

Μετοχική Σύνθεση ΕΤΕ (εκτός ΤΧΣ)

31 Δεκεμβρίου 2021

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	--	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Επισκόπηση των δραστηριοτήτων

Οι κύριες δραστηριότητες του Ομίλου με μια ματιά:

Συνεχιζόμενες δραστηριότητες:

Στην Ελλάδα

- Λιανική τραπεζική
- Εταιρική και επενδυτική τραπεζική
- Διαχείριση Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων

Λοιπές

- Συναλλακτική τραπεζική
- Χρηματοδοτική μίσθωση
- Πρακτορεία επιχειρηματικών απαιτήσεων
- Χρηματιστηριακή μεσιτεία
- Διαχείριση ενεργητικού πελατών
- Διαχείριση ακίνητης περιουσίας

Εκτός Ελλάδας

- Δύο θυγατρικές τράπεζες:**
 - Stopranska Banka A.D. — Σκόπια (Stopranska Banka) και
 - NBG Bank (Malta) Ltd. (NMG Malta)

Μη συνεχιζόμενες Δραστηριότητες:

Στην Ελλάδα:

- Θυγατρική στον ασφαλιστικό τομέα
 - Εθνική Ασφαλιστική
- Θυγατρική στις μισθώσεις (Leasing)
 - Probank Leasing A.E.

Εκτός Ελλάδας:

- Θυγατρική εταιρεία παροχής πιστώσεων στην Κύπρο
CAC Coral Ltd

Η Τράπεζα είναι η κύρια επιχειρησιακή εταιρεία του Ομίλου και αντιπροσωπεύει το 94,9% του ενεργητικού του Ομίλου την 31 Δεκεμβρίου 2021, εξαιρουμένων των μη κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων του ενεργητικού προς πώληση. Οι υποχρεώσεις της Τράπεζας αναλογούν στο 97,0% των υποχρεώσεων του Ομίλου την 31 Δεκεμβρίου 2021, εξαιρουμένων των υποχρεώσεων που σχετίζονται με τα μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προς πώληση.

Η δραστηριότητα στην Ελλάδα

Η Τράπεζα είναι μία από τις τέσσερις συστημικές τράπεζες στην Ελλάδα και διατηρεί σημαντικό ρόλο στον κλάδο λιανικής τραπεζικής της χώρας. Την 31 Δεκεμβρίου 2021 η Τράπεζα διέθετε 337 καταστήματα, 16 Γραφεία Συναλλαγών και 2 Καταστήματα I-Bank στην Ελλάδα. Επιπλέον, η Τράπεζα, μέσω των 1.474 ATM (648 σε καταστήματα και 826 εκτός καταστημάτων), προσέφερε εκτενή κάλυψη - ακόμη και στις πιο απομονωμένες περιοχές της χώρας.

Οι τραπεζικές δραστηριότητες στην Ελλάδα περιλαμβάνουν τις δραστηριότητες της Τράπεζας στην Ελλάδα, την Εθνική Leasing A.E., την Probank Leasing A.E. και την Εθνική Factors A.E. Οι τραπεζικές δραστηριότητες του Ομίλου στην Ελλάδα («εγχώριες δραστηριότητες») αντιστοιχούν σε 94,9% των συνολικών χρηματοδοτικών δραστηριοτήτων του (δάνεια προ προβλέψεων εγχώριας τραπεζικής) και σε 96,4% των καταθέσεων του (καταθέσεις εγχώριας τραπεζικής) κατά την 31 Δεκεμβρίου 2021.

Λιανική Τραπεζική

Σημαντικότερες εξελίξεις το 2021

Διατηρήθηκε η ισχυρή καταθετική βάση χαμηλού κόστους, επιτυγχάνοντας να παγιωθεί το ηγετικό μερίδιο στην αγορά ενώ παράλληλα μειώθηκε περαιτέρω το συνολικό κόστος καταθέσεων για την Τράπεζα σε 4 μ.β. κατά μέσο όρο σε όλα τα νομίσματα.

Σημειώθηκε αύξηση στις χορηγήσεις στεγαστικών και καταναλωτικών δανείων και δανείων προς μικρές επιχειρήσεις (άνοδος νέων εκταμιεύσεων κατά +68,9% για τα στεγαστικά, +25,1% για τα καταναλωτικά δάνεια σταθερής διάρκειας και +3,7% για τα δάνεια προς μικρές επιχειρήσεις σε ετήσια βάση). Τέλος, η έκδοση καρτών και ο κύκλος εργασιών από συναλλαγές με κάρτες σημείωσαν άνοδο κατά 21,4% και 22,6%, αντίστοιχα, σε ετήσια βάση, συμπεριλαμβανομένων των χρεωστικών, πιστωτικών και προπληρωμένων καρτών.

Με 5,6 εκατ. κάρτες σε κυκλοφορία και ένα δίκτυο 203 χιλιάδων συνεργαζόμενων επιχειρήσεων, διατηρήθηκε η ηγετική θέση στην εγχώρια αγορά καρτών.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Αυξήθηκαν σημαντικά οι καταθέσεις, τα εμβάσματα, οι επενδύσεις και η προσφορά ασφαλιστικών προϊόντων με την προσθήκη νέων καινοτόμων προϊόντων.

Ενισχύθηκαν τα καθαρά έσοδα από προμήθειες (+10,2 % σε ετήσια βάση, κυρίως λόγω των προμηθειών για ψηφιακές υπηρεσίες, κάρτες και υπηρεσίες διαμεσολάβησης), ως απόρροια της ανάκαμψης των προμηθειών από τουριστικές συναλλαγές, νέων προϊόντων και υπηρεσιών.

Εφαρμόστηκε το Business Banking επιχειρησιακό μοντέλο παροχής υπηρεσιών από το δίκτυο καταστημάτων.

Όσον αφορά στο δίκτυο καταστημάτων, συνεχίστηκαν οι δράσεις αναδιάρθρωσης της φυσικής παρουσίας αυτού, καθώς και η βελτιστοποίηση της εικόνας, του λειτουργικού μοντέλου, της διαχείρισης αποδοτικότητας, καθώς και των παρεχόμενων υπηρεσιών για τρίτη συνεχόμενη χρονιά.

Οι συναλλαγές εντός καταστημάτων μειώθηκαν κατά 59,0% σε ετήσια βάση, συμβάλλοντας στην προσπάθεια μετάβασης στα ψηφιακά κανάλια. Επί του παρόντος, οι εγχρήματες συναλλαγές εντός καταστήματος ανέρχονται στο 3,5% επί των συνολικών εγχρήματων συναλλαγών.

Αυξήθηκε η απόδοση ενεργητικού στα κεφάλαια Private Banking και επεκτάθηκε περαιτέρω το υπό διαχείριση ενεργητικό, παρά τις τρέχουσες προκλήσεις του αυξανόμενου πληθωρισμού, του γεωπολιτικού κινδύνου που συνδέεται με την περιοχή της Βόρειας Ευρώπης και των επίμονων αβεβαιοτήτων σε σχέση με την πανδημία COVID-19.

Ενδυναμώθηκε η δραστηριότητα στα ψηφιακά δίκτυα αποδεικνύοντας έμπρακτα τη δυνατότητα της Τράπεζας να ηγηθεί των τάσεων του ψηφιακού χώρου: αύξηση των ενεργών χρηστών κατά 19,4% σε ετήσια βάση, τους τελευταίους 12 μήνες, ενώ παράλληλα αξιοσημείωτη ήταν η αύξηση κατά 30,6% στις λήψεις από την εφαρμογή της Τράπεζας για κινητά τηλέφωνα και η αύξηση κατά 67,7% στις συναλλαγές μέσω κινητής τηλεφωνίας (mobile banking).

Εγκαινιάστηκε η νέα ψηφιακή υπηρεσία εγγραφής επιχειρήσεων μέσω internet banking, η οποία παρέχει τη δυνατότητα να ξεκινήσουν την επιχειρηματική τους σχέση με την Τράπεζα χωρίς να επισκεφθούν το κατάστημα. Ταυτόχρονα, αναπτύχθηκε νέα ψηφιακή υπηρεσία για τους επιχειρηματικούς

πελάτες με διευρυμένες λειτουργίες self-service.

Εισήχθησαν στην αγορά οι ανέπαφες πληρωμές μέσω κινητού τηλεφώνου (πληρωμές με τεχνολογία near field communication – NFC) και Apple Pay.

Ενσωματώθηκε η λειτουργία «Γνώρισε τον πελάτη σου» (know-your-customer, “KYC”) της πλατφόρμας eGov για την ψηφιακή εγγραφή νέων πελατών στο internet και mobile banking.

Τριπλασιάστηκαν οι εκταμιεύσεις στεγαστικών δανείων σε σύγκριση με το 2020 ως απόρροια της αναθεωρημένης εμπορικής στρατηγικής, εφαρμόζοντας νέα ανταγωνιστική τιμολόγηση, ευελιξίες στα προϊόντα και επιδιώκοντας νέες συνεργασίες με μεσίτες.

Υπογράφηκαν δύο νέες στρατηγικής σημασίας συνεργασίες για χρηματοδότηση μεταξύ επιχειρήσεων.

Εγκαινιάστηκε το «Εθνική 2.0»: ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο παροχής υπηρεσιών που έχει σχεδιαστεί για να παρέχει σε υποψήφιους πελάτες πρόσβαση και καθοδήγηση στις οικονομικές δυνατότητες που προσφέρει το Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, «Ελλάδα 2.0»

Τομείς στρατηγικής σημασίας

Ο στρατηγικός στόχος της Λιανικής Τραπεζικής είναι η πλήρης αξιοποίηση του δυναμικού και των διαθέσιμων πόρων της Τράπεζας για την επίτευξη βιώσιμων και βελτιωμένων αποτελεσμάτων σύμφωνα με τις στρατηγικές προτεραιότητές της. Οι βασικοί πυλώνες στρατηγικής για την επίτευξη αυτού του στόχου είναι:

η εκμετάλλευση των ευκαιριών της αγοράς καθώς και του αναξιοποίητου δυναμικού της υφιστάμενης πελατειακής βάσης της Τράπεζας για την προώθηση δανειακών και άλλων προσοδοφόρων προϊόντων και υπηρεσιών στο πλαίσιο ενός αναβαθμισμένου πελατοκεντρικού μοντέλου ανάπτυξης,

η αναδιάρθρωση, ο εξορθολογισμός και η κινητοποίηση του δικτύου καταστημάτων της Τράπεζας εθνικής εμβέλειας για την παροχή άριστων υπηρεσιών,

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

η ανάπτυξη νέων και καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών, καθώς και ο επανασχεδιασμός των υφιστάμενων ώστε να μπορούν να ανταποκριθούν στις συνεχώς μεταβαλλόμενες απαιτήσεις των πελατών, και

η αξιοποίηση της τεχνολογίας με στόχο τη διεύρυνση των ψηφιακών υπηρεσιών της Τράπεζας, ως μέσου παροχής εμπλουτισμένων και βελτιωμένων υπηρεσιών στους πελάτες (digital offering), διευκολύνοντας τη περαιτέρω μετάπτωση των συναλλαγών στα ψηφιακά κανάλια και αποτελώντας την κινητήρια δύναμη της ισχυρής ανάπτυξης στο μέλλον.

Δραστηριότητα

Το 2021 ήταν μια χρονιά προκλήσεων για τη Λιανική Τραπεζική. Η παράταση των περιοριστικών μέτρων λόγω της πανδημίας υποχρέωσε την Τράπεζα να ενισχύσει τους μηχανισμούς αντίδρασης και καινοτομίας και να ξεπεράσει πολλά εμπόδια, επιδεικνύοντας άμεση αντίδραση, εξωστρέφεια και αποτελεσματική ηγεσία. Επιπρόσθετα, το Πρόγραμμα Μετασχηματισμού συνεχίστηκε με ένα ευρύ φάσμα ενεργειών και πρωτοβουλιών στρατηγικής σημασίας. Ως εκ τούτου, το 2021 η Λιανική Τραπεζική επέδειξε για μία ακόμη φορά σταθερή ανάπτυξη, η οποία υποστηρίχθηκε με τη υλοποίηση των ακόλουθων βασικών πρωτοβουλιών:

Πελατοκεντρικό μοντέλο εξυπηρέτησης:

Το πελατοκεντρικό μοντέλο εξυπηρέτησης που στοχεύει στην ενδυνάμωση της σχέσης του πελάτη με την Τράπεζα μέσω της μεγαλύτερης διεξόδου των προϊόντων και της αύξησης της χρήσης των υπηρεσιών της, αναβαθμίστηκε μέσα στο 2021, με την κινητοποίηση εξειδικευμένων υπευθύνων πελατείας (relationship managers) για πελάτες υψηλής αξίας και τη διατύπωση στοχευμένων προτάσεων στους πελάτες βάσει προηγμένων αναλύσεων (advanced analytics). Το μοντέλο στελέχωσης επαναπροσδιορίζεται σε ετήσια βάση σύμφωνα με τις οργανωτικές και επιχειρηματικές ανάγκες.

Με σκοπό την αύξηση της εμπιστοσύνης και της αφοσίωσης των πελατών της Τράπεζας, το πρόγραμμα Go4More αποτελεί ένα αποτελεσματικό εργαλείο για την προώθηση προϊόντων και υπηρεσιών σε διάφορες κατηγορίες πελατών, διευρύνοντας περαιτέρω το δίκτυο συνεργαζόμενων επιχειρήσεων και αναβαθμίζοντας τις τεχνικές λειτουργίες του ώστε να ανταποκρίνεται στις ανάγκες και προτιμήσεις των πελατών.

Στεγαστικά δάνεια: Η Τράπεζα ενσωμάτωσε νέα χαρακτηριστικά στα στεγαστικά δάνεια κυρίως όσον αφορά τις πληρωμές τόκων (δόσεις που περιλαμβάνουν μόνο τόκους έως και 2 έτη ή δυνατότητα μη καταβολής μίας δόσης ανά έτος). Εισήγαγε στην αγορά στεγαστικά δάνεια με ανταγωνιστικό επιτόκιο τόσο για δάνεια σταθερού όσο και υβριδικού επιτοκίου, με την επιλογή σταθερού επιτοκίου για 10 έτη από 2,80%, διαθέσιμα για υποβολή αίτησης και προέγκριση μέσω internet banking.

Επιπλέον, η Τράπεζα πέτυχε αύξηση του δείκτη δανεισμού προς την αξία εξασφάλισης του ακινήτου ('LTV'), όσον αφορά τις νεόδμητες κατοικίες ή αυτές που διατίθενται μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας ακινήτων της Τράπεζας. Η νέα διαφημιστική εκστρατεία για τα στεγαστικά δάνεια που δρομολογήθηκε στο Γ' τρίμηνο του 2021 συνέβαλε στην ολοκλήρωση της προσπάθειας αυτής.

Επιπλέον, η Τράπεζα ενίσχυσε το χαρτοφυλάκιο στεγαστικών δανείων το 2021 με την περαιτέρω επέκταση υφιστάμενων αλλά και νέων συνεργασιών με σημαντικά μεσιτικά γραφεία της αγοράς, προσφέροντας ανταγωνιστικά προνόμια.

Τέλος, η Τράπεζα συνέχισε το πρόγραμμα ανταμοιβής των συνεπών στις πληρωμές τους πελατών στεγαστικών δανείων, παρά τις δυσχερείς συνθήκες που επικράτησαν στην αγορά και την οικονομία.

Καταναλωτικά δάνεια: Η Τράπεζα εμπλούτισε τα καταναλωτικά δάνεια με νέους ανταγωνιστικούς όρους και χαρακτηριστικά, τροποποίησε επιτόκια και μείωσε την ελάχιστη διάρκεια, θέσπισε νέες χρηματοδοτήσεις για ηλεκτρικά οχήματα και ενίσχυσε τη χορήγηση δανείων 'Express' μέσω επιτυχημένων σταυροειδών πωλήσεων σε νέα στεγαστικά δάνεια. Η Τράπεζα συμμετείχε για ακόμα μία φορά στο συγχρηματοδοτούμενο πρόγραμμα «ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΩ-ΑΥΤΟΝΟΜΩ», προσφέροντας δάνεια για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης και αυτονομίας των κατοικιών, με 100% επιδότηση του επιτοκίου και μηδενικές προμήθειες/ έξοδα.

Επιπλέον, η Τράπεζα σύναψε νέες συνεργασίες με σημαντικές στην αγορά επιχειρήσεις λιανικής διεισδύοντας έτσι σε νέες αγορές, ενώ συνέχισε να διευρύνει τις στρατηγικές συνεργασίες της. Τέλος, με συντονισμένες ενέργειες, η Τράπεζα βελτίωσε τη συνολική θέση της στον κλάδο της χρηματοδότησης αυτοκινήτων μέσω επιχειρήσεων/ τρίτων, εστιάζοντας και στην αγορά μεταχειρισμένων αυτοκινήτων.

Δάνεια προς μικρές επιχειρήσεις: Η Τράπεζα αύξησε σημαντικά τις χορηγήσεις και, αντιστοίχως, το μερίδιό αγοράς της, υλοποιώντας μία αναβαθμισμένη εμπορική πρόταση αξίας (Value Proposition) προς τις μικρές επιχειρήσεις, με στόχο:

- την εξυπηρέτηση αυτών προσφέροντας προϊόντα και υπηρεσίες υψηλής αξίας με πελατοκεντρική προσέγγιση,
- την καθιέρωση ισχυρής και διαφοροποιημένης ταυτότητας και κουλτούρας τραπεζικής μικρών επιχειρήσεων,
- την αύξηση του μεριδίου της Τράπεζας, καθώς και
- την αύξηση της κερδοφορίας και αξίας του αντίστοιχου χαρτοφυλακίου δανείων.

Προς την κατεύθυνση αυτή, η Τράπεζα συνέχισε την ενεργό συμμετοχή και συνεργασία της με κρατικά και ευρωπαϊκά προγράμματα καθ' όλη τη διάρκεια της πανδημίας, ενώ

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

επιδίωξε ενεργά τη χρηματοδότηση της πράσινης ενέργειας είτε μέσω ειδικά σχεδιασμένων για αυτό το σκοπό προϊόντων, είτε μέσω της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων («ΕΙΒ»). Σχετικά με την μετάβαση στα ψηφιακά δίκτυα, η Τράπεζα ενίσχυσε την γκάμα των διαθέσιμων προϊόντων σε επιχειρήσεις και ελεύθερους επαγγελματίες με το επιχειρηματικό δάνειο «Business Express», για ποσά έως €35.000, αποκλειστικά μέσω internet banking.

Κάρτες (χρεωστικές, πιστωτικές και προπληρωμένες κάρτες (issuing/acquiring)):

Η Τράπεζα υπέγραψε συμφωνία με την EVO Payments, μία κορυφαία εταιρεία στην παροχή τεχνολογιών και υπηρεσιών πληρωμών με παρουσία σε περισσότερες από 50 αγορές παγκοσμίως. Η στρατηγική αυτή σύμπραξη αναμένεται να αυξήσει περαιτέρω το μερίδιο της Τράπεζας στον τομέα εκκαθάρισης συναλλαγών με κάρτες, ενώ θα δημιουργήσει προστιθέμενη αξία με την αξιοποίηση σημαντικών συνεργειών. Επιπλέον, ολοκληρώθηκε η μετάπτωση του χαρτοφυλακίου των πιστωτικών καρτών στο νέο σύστημα καρτών («CMS»), το οποίο αναμένεται να προσφέρει αναβαθμισμένες λύσεις και δυνατότητες και να εμπλουτίσει τις υπηρεσίες που παρέχονται στους πελάτες. Τέλος, ενεργοποιήθηκε η δυνατότητα πληρωμών για περισσότερα από 5,0 εκατ. χρήστες χρεωστικών και προπληρωμένων καρτών μέσω της υπηρεσίας Apple Pay.

Καταθέσεις, Επενδύσεις και Τραπεζοασφαλιστικά προϊόντα (“Bancassurance”):

Η Τράπεζα εισήγαγε στην αγορά νέα και καινοτόμα προϊόντα:

- Πακέτα καταθετικών προϊόντων (e-value και value plus) τα οποία είναι επίσης διαθέσιμα στα ψηφιακά κανάλια
- Δομημένο επενδυτικό προϊόν «Επενδυτικό Νέας Γενιάς» με μερική εγγύηση κεφαλαίου – ένα πρωτοποριακό προϊόν για την ελληνική αγορά (διαθέσιμο από τον Ιανουάριο του 2022)
- Bancassurance: i) Επενδυτικά προϊόντα βασιζόμενα σε ασφάλιση ζωής - Unit Linked (εφάπαξ & περιοδικών καταβολών) ii) Νοσοκομειακής περίθαλψης, iii) διευρυμένη επιλογή ακινήτων στα προγράμματα ασφάλισης κατοικίας (Πυρός-Σεισμού).
- Άμεση μεταφορά χρημάτων μέσω της υπηρεσίας SEPA Instant Payment

Παράλληλα, η Τράπεζα διατήρησε το χαρτοφυλάκιο ασφαλιστηρίων συμβολαίων υπέγγυων ακινήτων στο πλαίσιο του έργου Frontier, δρομολόγησε εκ νέου εκπαίδευση στο χώρο εργασίας των Στελεχών του Δικτύου Καταστημάτων για τραπεζοασφαλιστικά προϊόντα μέσω εξειδικευμένης ομάδας (Field Coaching) και συνέχισε να διευρύνει την προσφορά ασφαλιστικών προϊόντων και υπηρεσιών μέσω ψηφιακών καναλιών, παρέχοντας μεταξύ άλλων: i) πρόγραμμα Εξωνοσοκομειακής περίθαλψης (διαγνωστικές εξετάσεις & check-up), ii) ασφάλιση

οχημάτων, iii) άνοιγμα λογαριασμού όψεως, iv) εμπάσματα σε ξένο νόμισμα για πελάτες του κλάδου της ναυτιλίας.

Private Banking: Τα κεφάλαια προς διαχείριση αυξήθηκαν σημαντικά τόσο με τον εμπλουτισμό αυτών από τους υφιστάμενους πελάτες όσο και με τις σταυροειδείς πωλήσεις και πρωτοβουλίες πωλήσεων μεταξύ των τομέων Λιανικής και Επιχειρηματικής Τραπεζικής της Τράπεζας. Το λειτουργικό μοντέλο ενισχύθηκε περαιτέρω με την παράλληλη εποπτεία από τον ομάδα επενδυτικής στρατηγικής και από τον αντίστοιχο σύμβουλο (Relationship Manager) των χαρτοφυλακίων των πελατών. Αυτή η καινοτόμα δομή βελτίωσε την ποιότητα των υπηρεσιών, τη διαχείριση κινδύνων και την απόδοση του χαρτοφυλακίου.

Premium Banking: Η Τράπεζα:

- βελτίωσε τις πωλήσεις και τις υπηρεσίες Premium Banking 1) με την εκ νέου τμηματοποίηση της πελατειακής της βάσης για τον καλύτερο προσδιορισμό επενδυτικών ευκαιριών και 2) με τη στενή παρακολούθηση του συμφωνημένου σχεδίου δράσης μέσω εξατομικευμένων συναντήσεων καθώς και σχετικών ερευνών πελατείας.
- ενίσχυσε τις προμήθειες επενδυτικών προϊόντων με την οργάνωση εκπαιδευτικών σεμιναρίων, με την δημιουργία «γραμμής βοήθειας», αλλά και με τον σχεδιασμό και εφαρμογή ενός εργαλείου επιλογής αμοιβαίων κεφαλαίων.

Mass Segment: Η Τράπεζα:

- σχεδίασε και υλοποίησε προωθητικές ενέργειες μεγάλης κλίμακας μέσω όλων των διαθέσιμων καναλιών επικοινωνίας για προσοδοφόρα προϊόντα.
- υλοποίησε για πρώτη φορά προωθητικές ενέργειες που ενεργοποιούνται αυτόματα από συγκεκριμένες πράξεις/κινήσεις του πελάτη, βελτιώνοντας την εμπειρία των πελατών αξιοποιώντας ενεργά ευκαιρίες σταυροειδών πωλήσεων και μεγιστοποίησης της αξίας αυτών.

Key Accounts segment: Η ενεργή διαχείριση του εν λόγω πελατολογίου οδήγησε την Τράπεζα να τροποποιήσει τα επιτόκια των λογαριασμών μεγάλων πελατών της επιτυγχάνοντας μείωση του κόστους κεφαλαίου αυτών, ενώ παράλληλα αύξησε τις προσοδοφόρες συναλλαγές. Επιπλέον, πέτυχε σε μεγάλο βαθμό την «στροφή» των πελατών αυτών προς τα ψηφιακά της κανάλια.

Δίκτυο καταστημάτων: Συνεχίστηκε η αναδιάρθρωση του δικτύου καταστημάτων και η μετάπτωση των συναλλαγών σε ATM/APS, με στοχευμένες συγχωνεύσεις μονάδων, με στόχο την εξοικονόμηση πόρων και τον εξορθολογισμό της λειτουργίας του. Σήμερα, λειτουργούν 123 Lobby ATM και 358 APS στο δίκτυο καταστημάτων της ΕΤΕ. Ο εξοπλισμός του δικτύου καταστημάτων αναβαθμίστηκε με tablet και 3.000 οθόνες πολυμέσων, ενώ βρίσκεται σε εξέλιξη η αντικατάσταση τερματικών Η/Υ, η εγκατάσταση νέων σαρωτών για επιταγές και η επέκταση της δυνατότητας χρήσης ψηφιακής υπογραφής.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Παράλληλα, συνεχίστηκε η αναδιοργάνωση βασικών επιχειρησιακών διαδικασιών, με στόχο την περαιτέρω βελτίωση της εμπειρίας των πελατών, επιτρέποντας στο προσωπικό της Τράπεζας να αφιερώσει περισσότερο χρόνο και προσοχή σε άλλες δραστηριότητες εξυπηρέτησης πελατών. Ενδεικτικά, ορισμένες από αυτές είναι η αυτοματοποίηση και/ή ο επανασχεδιασμός του ελέγχου των συναλλαγών, η κεντροποίηση της συλλογής εγγράφων για εισαγωγές/εξαγωγές μικρών επιχειρήσεων, καθώς και των διοικητικών δραστηριοτήτων για μεγάλες επιχειρήσεις και ΜΜΕ, η ενεργοποίηση της υπηρεσίας «Γνώρισε τον πελάτη σου» ((know-your-customer, “KYC”)) της πλατφόρμας eGon σε tablet των καταστημάτων και η εγκατάσταση νέου εξοπλισμού σάρωσης που είναι στη διάθεση του προσωπικού των καταστημάτων. Για ακόμα μία χρονιά, το δίκτυο καταστημάτων συνέβαλε σημαντικά στην αναδιάρθρωση και την πώληση χαρτοφυλακίων μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων σε όλα τα στάδια υλοποίησης μέσα από την εξειδικευμένη δομή των Κέντρων Διαχείρισης Απαιτήσεων (NPE Hubs).

Ψηφιακή Τραπεζική: Το 2021 η Τράπεζα παρείχε στους επιχειρηματικούς πελάτες ένα νέο ολοκληρωμένο πακέτο ψηφιακών λύσεων με νέες λειτουργίες, υπηρεσίες υψηλής προστιθέμενης αξίας και μία σημαντικά αναβαθμισμένη εμπειρία εξυπηρέτησής τους. Η εγγραφή νέων επιχειρηματικών πελατών είναι πλέον πλήρως διαθέσιμη ψηφιακά. Ταυτόχρονα, αναπτύχθηκε μία νέα ψηφιακή υπηρεσία για τους επιχειρηματικούς πελάτες με διευρυμένες λειτουργίες self-service, όπως η απόκτηση επιχειρηματικών χρωστικών καρτών, το άνοιγμα τρεχούμενων λογαριασμών, η χορήγηση επιχειρηματικού δανείου Express καθώς λύσεις online αγορών και ηλεκτρονικού εμπορίου μέσω POS.

Επιπλέον, η Τράπεζα ενίσχυσε τις πωλήσεις προς τους πελάτες της μέσω ψηφιακών καναλιών, εμπλουτίζοντας την προσφερόμενη παλέτα των πιστωτικών προϊόντων (π.χ. gold & platinum Mastercard) αλλά και των ασφαλιστικών προϊόντων.

Επίσης, η Τράπεζα προσέφερε στους πελάτες της τη δυνατότητα ανέπαφων πληρωμών μέσω κινητού τηλεφώνου (πληρωμές με τεχνολογία near field communication – NFC) και Apple Pay. Τέλος, η ενσωμάτωση της υπηρεσίας «Γνώρισε τον πελάτη σου» (know-your-customer, “KYC”) της πλατφόρμας eGon απλοποίησε τη δυνατότητα της εγγραφής νέων πελατών ψηφιακά και ενημέρωσης προσωπικών στοιχείων μέσω του internet banking, χωρίς να απαιτείται η ηλεκτρονική επισύναψη εγγράφων.

Τέλος, η Λιανική Τραπεζική, έχοντας ιδρύσει τον προηγούμενο χρόνο τον ανεξάρτητο τομέα του Segment Risk & Control, προέβη στις ακόλουθες ενέργειες σε όλες τις λειτουργίες αυτής:

- Περαιτέρω ενίσχυση του συστήματος εσωτερικών δικλίδων ασφαλείας.
- Ευθυγράμμιση των δραστηριοτήτων αυτής με τις δράσεις του Risk & Control καθώς και του Εσωτερικού Ελέγχου του Ομίλου.
- Επίτευξη υψηλού βαθμού ετοιμότητας και συμμόρφωσης έναντι όλων των εποπτικών

υποχρεώσεων, καθώς και αυξημένης επίγνωσης κινδύνων και δικλίδων ασφαλείας.

Προτεραιότητες για το 2022

Η Λιανική Τραπεζική στοχεύει στο 2022 να συνεχίσει και παράλληλα να διευρύνει την άκρως επιτυχημένη πορεία του 2021, κινούμενη εντός του Προγράμματος Μετασχηματισμού αλλά του Επιχειρησιακού / Στρατηγικού σχεδιασμού του Οργανισμού για την περίοδο 2022-2024. Οι στρατηγικοί στόχοι της Λιανικής Τραπεζικής χαρακτηρίζονται από την αύξηση του κύκλου εργασιών, την περαιτέρω ενίσχυση των ανάλογων μεριδίων αγοράς, την αύξηση των καθαρών εσόδων από τόκους και προμήθειες, έχοντας ως αρωγούς την αξιοποίηση του συνόλου των καναλιών διάθεσης & εξυπηρέτησης καθώς και την ισχυρή και πιστή πελατειακή της βάση.

Οι υφιστάμενες στρατηγικές συνεργασίες θα ενισχυθούν, ενώ η αυξημένη έμφαση στην εξωστρέφεια θα οδηγήσει σε διεύρυνση αυτών. Τέλος, αμείωτη θα είναι η έμφαση στην διαχείριση του ανθρώπινου δυναμικού της Λιανικής, με την συνεχιζόμενη εκπαίδευση αλλά και επιβράβευση της απόδοσης. Ειδικότερα, θα γίνουν προσπάθειες:

Συμμετοχής στο νέο πρόγραμμα «ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΩ» στο πλαίσιο της αναβάθμισης της ενεργειακής απόδοσης κατοικιών, αύξησης των συνεργασιών με σημαντικά μεσιτικά γραφεία, βελτίωσης των εσωτερικών διαδικασιών και εργασιών για την επιτάχυνση της χορήγησης των δανείων, επανεξέτασης των κριτηρίων σύναψης δανείων καθώς και των προϊόντων κυμαινόμενου επιτοκίου, στοχεύοντας στην περαιτέρω αύξηση των χορηγήσεων στεγαστικών δανείων καθώς και των ανάλογων μεριδίων αγοράς.

Αύξησης των χορηγήσεων καταναλωτικών δανείων / δανείων αυτοκινήτου μέσω της ενίσχυσης των υφιστάμενων συνεργασιών αλλά και της σύναψης νέων. Σημαντικό ρόλο σε αυτή την προσπάθεια θα επιτελέσει η νέα πλατφόρμα B2B η οποία θα αναβαθμίσει τόσο την ψηφιακή εμπειρία του πελάτη όσο και του συνεργάτη μας (customer journey).

Περαιτέρω αύξησης του μεριδίου της Τράπεζας στις χορηγήσεις νέων δανείων προς μικρές επιχειρήσεις μέσα από τις δυνατότητες χρηματοδότησης αυτών από κρατικά και ευρωπαϊκά προγράμματα (αναφέρουμε ενδεικτικά το Πανευρωπαϊκό Πρόγραμμα Εγγυήσεων για ΜΜΕ καθώς και το Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0»). Η εκπαίδευση και ανάπτυξη δεξιοτήτων των υπευθύνων πελατείας και η παροχή εξειδικευμένων εργαλείων για τη διευκόλυνση των εργασιών τους θα ενισχύσουν ακόμη περισσότερο τις εργασίες του τομέα δανείων προς τις εν λόγω επιχειρήσεις.

Εντατικοποίησης των πωλήσεων νέων πιστωτικών καρτών εμπλουτίζοντας αυτές με νέα προνόμια και υπηρεσίες, αξιοποιώντας το σύνολο των συνεργαζόμενων καναλιών διάθεσης.

Βελτίωσης της εμπειρίας των πελατών, μέσω της βελτιστοποίησης των διαδικασιών που σχετίζονται με τους

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

πελάτες, η οποία παραμένει κορυφαία προτεραιότητα.

Ενίσχυσης και παράλληλης ανάδειξης της «προσφερόμενης αξίας» των επενδυτικών και τραπεζοασφαλιστικών προϊόντων μέσω της θέσπισης νέων προϊόντων, εστιάζοντας στις μικρές επιχειρήσεις, σε ασφάλεια ζωής - επενδυτικό προϊόν με «προστασία», καθώς και σε εξειδικευμένα προϊόντα μέσω των ψηφιακών καναλιών.

Αξιοποίησης της καλής φήμης και της ανταγωνιστικότητας του Private Banking εστιάζοντας στην επέκταση του υπό διαχείριση ενεργητικού μέσω εναλλακτικών «προτάσεων αξίας», όπως οι ESG επενδύσεις.

Περαιτέρω αξιοποίησης του δικτύου καταστημάτων ως βασικού μοχλού επίτευξης αποτελεσμάτων, εστιάζοντας στη διαχείριση της αποδοτικότητας και στην παροχή βέλτιστων υπηρεσιών. Δράσεις όπως απλοποίηση / κεντροποίηση εργασιών, εκπαίδευση / αξιολόγηση προσωπικού, εξωστρέφεια, θα ενταθούν στοχεύοντας στην εξυπηρέτηση / εμπειρία του πελάτη αλλά και στην αύξηση των πωλήσεων προϊόντων και υπηρεσιών της Λιανικής.

Διατήρησης της ηγετικής θέσης στο internet / mobile banking, μέσω του συνεχούς εμπλουτισμού των παρεχόμενων προϊόντων και υπηρεσιών, εστιάζοντας στους ενεργούς χρήστες αλλά και στη διατήρηση της εμπιστοσύνης και αφοσίωσης αυτών με την Τράπεζα.

Mobile Εφαρμογή Waiz

Η Εθνική Τράπεζα ήταν η πρώτη Ελληνική τράπεζα που ξεκίνησε την υπηρεσία Mobile Aggregation στην Ελλάδα. Μέσω

της νέας mobile εφαρμογής Waiz, που τέθηκε στη διάθεση του κοινού τον Οκτώβριο του 2019, στο πλαίσιο της Υπηρεσίας Πληροφοριών Λογαριασμών όπως παρέχεται από την Ευρωπαϊκή Οδηγία Πληρωμών («Payment Services Directive (PSD2)»), οι χρήστες μπορούν να συνδέσουν Ελληνικές και Digital τράπεζες και να παρακολουθούν το υπόλοιπο και τις κινήσεις των λογαριασμών και των καρτών τους μέσα από μία εφαρμογή. Έτσι, η υπηρεσία waiz μπορεί να χρησιμοποιηθεί από πελάτες οποιασδήποτε τράπεζας διαθέσιμης προς σύνδεση στην εφαρμογή. Κατά τη διάρκεια του έτους το waiz είχε 41.000 ετήσιους χρήστες, εκ των οποίων οι 14.000 ήταν χρήστες με ενεργή σύνδεση με τράπεζα. Από την κυκλοφορία του τον Οκτώβριο του 2019, το waiz έχει φτάσει τις 340.000 λήψεις και έχει >100.000 εγγραφές χρηστών, με >40% των χρηστών να μην έχουν λογαριασμό στην Εθνική Τράπεζα.

Το 2021, το waiz εισήγαγε νέες υπηρεσίες στην ελληνική αγορά, συμπεριλαμβανομένης της εκκίνησης πληρωμών βάσει της Ευρωπαϊκής Οδηγίας Πληρωμών PSD2, η οποία δίνει την δυνατότητα στους χρήστες να εκκινήσουν πληρωμές μεταξύ των 4 συστημικών ελληνικών τραπεζών. Με το Waiz, η Εθνική Τράπεζα συμπληρώνει την καινοτόμα και δυναμική προσέγγιση

της digital αγοράς, προσφέροντας στους πελάτες της νέες δυνατότητες.

Εταιρική και Επενδυτική Τραπεζική

Σημαντικότερες εξελίξεις στο 2021

Επιτυχής εφαρμογή χρηματοδοτικών προγραμμάτων και εξειδικευμένων λύσεων για τον COVID-19.

Εξορθολογισμός διαδικασιών της Διεύθυνσης Εταιρικής Συναλλακτικής Τραπεζικής (Corporate Transaction Banking).

Σχεδιασμός και αρχικοποίηση σημαντικών έργων Μετασχηματισμού (π.χ. Νέο Εισηγητικό, εταιρικό Customer Relationship Management («CRM»), εικόνα πελάτη «position»)

Επέκταση σε σημαντικό τμήμα του χαρτοφυλακίου.

Ενσωμάτωση του VBM σε τακτικές αναφορές και διαδικασίες λήψης αποφάσεων.

Εκμοντερνισμός γραφείων και βελτίωση εξοπλισμού.

Τομείς στρατηγικής σημασίας

Το 2021 αναδείχθηκε σε μία ιδιαίτερα απαιτητική χρονιά, ίσως ακόμα περισσότερο και από το 2020, με την πανδημία του COVID-19 να εξακολουθεί να αποτελεί πρωταρχικό παράγοντα για την οικονομική ανάπτυξη παγκοσμίως. Λόγω των συνθηκών, είναι αρκετά σύνηθες εταιρείες να έχουν ενοποιηθεί ή/και να μην επεκτείνονται. Πολλοί μεγάλοι πελάτες στράφηκαν προς εναλλακτικά μέσα χρηματοδότησης (π.χ. minibonds) λόγω των ιδιαίτερα ανταγωνιστικών τιμολογήσεων.

Βασικός στόχος της Γενικής Διεύθυνσης Εταιρικής και Επενδυτικής Τραπεζικής («ΓΔΕΕΤ») είναι να προσφέρει στους πελάτες λύσεις εξειδικευμένες και στοχευμένες στις ανάγκες τους, ώστε να αναδειχθεί ως η βασική τράπεζα συνεργασίας για την πραγματοποίηση των αναπτυξιακών τους σχεδίων και την κάλυψη των αναγκών τους σε δανειακά και άλλα χρηματοπιστωτικά προϊόντα και υπηρεσίες, ενώ παράλληλα να δημιουργεί αξία και για τις δύο πλευρές της τραπεζικής συνεργασίας, εξασφαλίζοντας έτσι βιώσιμα έσοδα και κερδοφορία για την Τράπεζα.

Η Τράπεζα προσφέρει στους εταιρικούς πελάτες της μια ευρεία γκάμα προϊόντων και υπηρεσιών που καλύπτουν ολόκληρο το φάσμα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, όπως καταθετικούς λογαριασμούς, συμβουλευτικές υπηρεσίες, δάνεια εκφρασμένα σε Ευρώ όσο και σε άλλα νομίσματα, υπηρεσίες ανταλλαγής

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

συναλλάγματος, ενέγγυες πιστώσεις, ασφαλιστικά προϊόντα, υπηρεσίες θεματοφυλακής και χρηματοδότησης του εμπορίου.

Δραστηριότητα

Στο πλαίσιο αυτό η ΓΔΕΕΤ υποστήριξε τους πελάτες της τη στιγμή που το είχαν ανάγκη, διοχετεύοντας επιπλέον ρευστότητα μέσω μιας διαρκώς διευρυνόμενης εργαλειοθήκης προγραμμάτων χρηματοδοτήσεων. Επιπλέον, παρείχε σε αρκετούς από τους πελάτες της επέκταση των προγραμμάτων διευκόλυνσης αλλά και εφαρμογής λύσεων step up, αναβάλλοντας την αποπληρωμή των δανειακών κεφαλαίων τους για αρκετούς μήνες. Αυτό όμως δεν εμπόδισε την ΓΔΕΕΤ να επιτύχει ταυτόχρονα και τους άλλους στόχους της.

Η υπό εξέλιξη διαδικασία μετασχηματισμού συνεχίζεται με πολύ καλά αποτελέσματα στις τελευταίες περιόδους, εστιάζοντας στο να γίνουμε η τράπεζα επιλογής με ανώτερο προϊόν κάλυψης, εμπειρία πελάτη και διαδικασίες. Η ανανέωση του μοντέλου κάλυψης και εξυπηρέτησης ήταν μια διαδικασία σε εξέλιξη που θα προσφέρει μια μοναδική εμπειρία νέων ψηφιακών δυνατοτήτων και θα ενισχύσει τις δυνατότητες/εργαλεία για επιχειρηματικές πληροφορίες, προκειμένου να δημιουργήσει υπεραξία για τους πελάτες και τους μετόχους μας. Το 2021, η ΓΔΕΕΤ επικεντρώθηκε στους ακόλουθους τομείς:

πραιτέρω ανάπτυξη του τμήματος των ΜΜΕ σε στρατηγικούς τομείς με αναπτυξιακή δυνατότητα,

ενίσχυση των σταυροειδών πωλήσεων μέσω του Corporate Transaction Banking (“CTB”) συμπεριλαμβανομένων ψηφιακών λύσεων /Application Programming Interface («APIs»),

αξιοποίηση ευκαιριών διεύρυνσης στον αναπτυσσόμενο ναυτιλιακό τομέα χωρίς να υποβαθμίζεται η ποιότητα του χαρτοφυλακίου,

ανάληψη ηγετικού ρόλου σε μεγάλα έργα και εκδόσεις ομολόγων σε διάφορους τομείς, ενισχύοντας τη θέση μας ως βασικό παράγοντα στην αγορά εξειδικευμένων συναλλαγών,

συμμόρφωση με το ESG: εκδόθηκε το πρώτο ομόλογο βιώσιμης χρηματοδότησης, που διαπραγματεύεται στο Χρηματιστήριο Αθηνών (€300 εκατ., διάρκειας επτά ετών). Η Τράπεζα είχε το ρόλο του κοινού συντονιστή και του κύριου αναδόχου (jointed coordinator and lead underwriter). Προώθηση χρηματοδοτήσεων ανανεώσιμων πηγών σε εταιρικούς πελάτες μέσω των εσόδων του «πράσινου ομολόγου» της Εθνικής,

λειτουργικές ρυθμίσεις για την υποστήριξη πελατών μέσω αξιοποίησης των ευκαιριών που προσφέρονται από το Μηχανισμό Ανάκαμψης & Ανθεκτικότητας (“RRF”),

αποτελεσματική διαχείριση των κινδύνων μέσω έγκαιρων πρωτοβουλιών, χρήσης τεχνογνωσίας και της εμπειρίας του προσωπικού της Διεύθυνσης.

Ειδικότερα για το 2021, επιτεύχθηκαν τα ακόλουθα:

Τα μέτρα υποστήριξης COVID-19 (π.χ. εφαρμογή επέκτασης των μορατορίων, λύσεις step-up) εκτελέστηκαν αμέσως, παρέχοντας στους πελάτες μας μια αναγκαία ανάπαυλα από τις δανειακές υποχρεώσεις τους, ενισχύοντας έτσι τη σχέση μας μαζί τους και αυξάνοντας τις πιθανότητές μας για ελαχιστοποίηση της νέας παραγωγής ΜΕΑ,

αναβάθμιση του χώρου εργασίας με νέο σχεδιασμό αυτού, σύμφωνα με τα πρωτόκολλα ασφαλείας, και βελτιώσεις στον υλικοτεχνικό εξοπλισμό τόσο για την εξ αποστάσεως όσο και για τη δια ζώσης εργασία,

αύξηση της κερδοφορίας με υπέρβαση του προϋπολογισμού εσόδων, σε όλες σχεδόν τις μονάδες, με ταυτόχρονη εστίαση στη βιώσιμη ανάπτυξη του εταιρικού χαρτοφυλακίου,

πραιτέρω επέκταση των ψηφιακών μας δυνατοτήτων με τους πελάτες παρέχοντας αρκετές ευκολίες και υπηρεσίες (π.χ. online αποπληρωμές, ψηφιακή ενσωμάτωση), καθώς και ενίσχυση των εσωτερικών εργαλείων αναφοράς και διοίκησης.

Η Εταιρική Τραπεζική περιλαμβάνει τις κάτωθι Διευθύνσεις:

Μεγάλοι Όμιλοι και Επιχειρήσεις: Το εν λόγω χαρτοφυλάκιο διαχειρίζονται δύο ξεχωριστές διευθύνσεις με διακριτά χωριστές δομές και πελατολόγιο. Η μία καλύπτει μεγάλους ομίλους και επιχειρήσεις με ετήσιο κύκλο εργασιών άνω των €200 εκατ. (σε ενοποιημένη βάση). Η άλλη μονάδα εστιάζει σε εταιρείες μεσαίας κεφαλαιοποίησης (με ετήσιο κύκλο εργασιών μεταξύ €50 εκατ. και €200 εκατ.) καθώς και σε άλλες ειδικές περιπτώσεις (όπως χρηματοδοτήσεις θυγατρικών του Ομίλου ΕΤΕ, φορείς άμεσα συνδεδεμένους με το Ελληνικό Δημόσιο κλπ).

Εξειδικευμένες πιστοδοτήσεις (Structured Financing): Μετά την αναδιάρθρωση των τελευταίων ετών η Μονάδα αποτελεί πλέον βασικό αναπτυξιακό σκέλος της ΓΔΕΕΤ. Η Μονάδα εστιάζει στη χορήγηση, διαχείριση και εκτέλεση χρηματοδοτήσεων έργων που εμπίπτουν σε κάποιον από τους κάτωθι τέσσερις επιχειρηματικούς πυλώνες:

Ενέργεια	Ανάπτυξη & Εκμετάλλευση Ακινήτων
Υποδομές, Παραχωρήσεις, Έργα ΣΔΙΤ και Παροχή Συμβουλευτικών Υπηρεσιών	Συγχωνεύσεις & Εξαγορές από εγχώριους και διεθνείς επενδυτές

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Οι εν λόγω συναλλαγές εκτελούνται σε διμερές ή κοινοπρακτικό επίπεδο και ως επί το πλείστον δεν έχουν αναγωγή στους φορείς, κινητοποιώντας τις δυνατότητες εσωτερικής τοποθέτησης της ομάδας, όπως απαιτείται. Παράλληλα με την αναμενόμενη υποστήριξη που παρέχεται σε εγχώριους επενδυτές, το Structured Financing εστιάζει στη διευκόλυνση των άμεσων ξένων επενδύσεων από διεθνείς φορείς στην Ελλάδα σε όλους τους προαναφερθέντες πυλώνες.

Μεσαίες Επιχειρήσεις («ΜΜΕ»): Αυτό το τμήμα του χαρτοφυλακίου της ΓΔΕΕΤ (που αφορά επιχειρήσεις με ετήσιο κύκλο εργασιών μεταξύ €2,5 εκατ. και €50 εκατ., μικρές επιχειρήσεις με συνολικό άνοιγμα στην Τράπεζα μεγαλύτερο του €1 εκατ. ή με αρχική εκταμίευση από το τμήμα Δανείων μεσαίων επιχειρήσεων), επηρεάστηκε σε μεγάλο βαθμό από την τρέχουσα πανδημία και χρειάζεται την κατάλληλη υποστήριξη. Οι έγκαιρες και στοχευμένες ενέργειες της Μονάδας αναμένεται να βοηθήσουν τους πελάτες μας να αντιμετωπίσουν αυτήν τη νέα οικονομική πρόκληση και να συνεχίσουν να εστιάζουν στην αξιοποίηση του δυναμικού της ελληνικής οικονομίας.

Σε αυτό το επιδεινωμένο οικονομικό περιβάλλον, η μακροπρόθεσμη στρατηγική της Τράπεζας είναι η απρόσκοπτη παροχή ρευστότητας προς τις επιχειρήσεις που συνεχίζουν να επενδύουν στην ανταγωνιστικότητα και την καινοτομία, ενώ η προώθηση της εξωστρέφειας θεωρείται πρωταρχική στην ατζέντα του Επιχειρηματικού Σχεδίου. Παράλληλα, η Τράπεζα συμμετέχει και αξιοποιεί προγράμματα παροχής χρηματοδότησης σε επιχειρήσεις με ευνοϊκούς όρους σε συνεργασία με Ευρωπαϊκούς Οργανισμούς, όπως η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων («ΕΤΕπ») και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων («ΕΤΑΕ»).

Ναυτιλία: Η Ελλάδα αποτελεί ένα ναυτικό έθνος με μακρά παράδοση στην πλοιοκτησία και αποτελεί ένα από τα κράτη που διαθέτουν από τους μεγαλύτερους στόλους και πλοία υπό εθνική σημαία παγκοσμίως. Η ναυτιλία παραμένει ένας από τους πιο σημαντικούς τομείς δραστηριότητας της ελληνικής οικονομίας και η Τράπεζα αποτελεί έναν από τους κύριους παρόχους χρηματοδότησης (συμπεριλαμβανομένων εγχώριων αλλά και διεθνών τραπεζών) της ελληνικής ναυτιλίας παγκοσμίως. Οι ναυτιλιακές χρηματοδοτικές δραστηριότητες της Τράπεζας πραγματοποιούνται σχεδόν αποκλειστικά από την ειδική μονάδα της στον Πειραιά.

Η Τράπεζα διαχρονικά παρέχει μακροπρόθεσμες χρηματοδοτήσεις κυρίως σε ναυτιλιακές επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στο χύδην φορτίο, και σε μικρότερο βαθμό σε ακτοπλοϊκές εταιρείες, έχοντας πάντα ως γνώμονα την ελαχιστοποίηση του κινδύνου και την ενίσχυση της κερδοφορίας του χαρτοφυλακίου.

Κατά τη διάρκεια του περασμένου έτους, με γνώμονα την ποιότητα και την οικονομική ευρωστία, η Τράπεζα διέυρνε την πελατειακή της βάση προσελκύνοντας νέα ονόματα από το χώρο της ελληνόκτητης ναυτιλίας, κυρίως στους τομείς του ξηρού φορτίου, των δεξαμενόπλοιων και πλοίων μεταφοράς εμπορευματοκιβωτίων. Επιπλέον, η Τράπεζα αξιοποίησε περαιτέρω τις δυνατότητες του υφιστάμενου ποιοτικού πελατολογίου της, επεκτείνοντας τις ήδη επιτυχημένες συνεργασίες.

Οι μεταβολές στο κανονιστικό πλαίσιο λειτουργίας των πλοίων και προστασίας του περιβάλλοντος βρίσκονται σε εξέλιξη και αναμένεται να επηρεάσουν σε βάθος χρόνου την πορεία των ναυτιλιακών αγορών. Η Τράπεζα παρακολουθεί στενά τις επιπτώσεις που έχει στη ναυτιλιακή αγορά η εφαρμογή των μέτρων για τη μείωση των εκπομπών διοξειδίου του θείου από 1^η Ιανουαρίου του 2020. Παράλληλα, η ΕΤΕ παρακολουθεί τις τεχνολογικές εξελίξεις σχετικά με τη σταδιακή υποκατάσταση των ορυκτών καυσίμων από πιο οικολογικά καύσιμα στην πρόωση των πλοίων. Η παγκόσμια διαταραχή που προκλήθηκε στα δίκτυα εφοδιασμού λόγω της πανδημίας, οδήγησε σε μεγάλη αύξηση της ζήτησης εμπορευματοκιβωτίων και των κατ'επέκταση των τιμών τους. Λαμβάνοντας υπόψη τη συνεχιζόμενη ενεργειακή κρίση, οι πλοιοκτήτες προσπαθούν να επεκτείνουν ακόμη περισσότερο τις δυνατότητες του στόλου τους, για να ανταπεξέλθουν στις αυξημένες απαιτήσεις για μεταφορές.

Προτεραιότητες για το 2022

Αξιοποιώντας το ισχυρό ανθρώπινο κεφάλαιο της Τράπεζας και τις δυνατότητες διαμόρφωσης σύνθετων προϊόντων, καθώς και ένα αναθεωρημένο μοντέλο κάλυψης και εξυπηρέτησης, Εταιρική και Επενδυτική Τραπεζική επικεντρώνεται:

- στην ισχυρή ανάπτυξη του τομέα των ΜΜΕ σε στρατηγικούς τομείς με αναπτυξιακή δυναμική,
- στη διατήρηση ηγετικής θέσης σε μεγάλες συναλλαγές εξειδικευμένων πιστοδοτήσεων (π.χ. Ενέργεια με έμφαση στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, Αγορά Ακινήτων, Συγχωνεύσεις & Εξαγορές από εγχώριους και διεθνείς επενδυτές, Υποδομές),
- στη μεγιστοποίηση του μεριδίου της Τράπεζας όσον αφορά τα προϊόντα που διατίθενται σε μεγάλους ομίλους και
- στη προώθηση μιας πιο υποστηρικτικής και “μαζί με τον πελάτη” επιχειρηματικής προσέγγισης.

Στο πλαίσιο αυτό, βασικοί στόχοι για την Εταιρική και Επενδυτική Τραπεζική είναι:

- η αύξηση σταυροειδών πωλήσεων μέσω πρόσθετης επέκτασης και εμβάθυνσης συνεργασιών σε όλο το φάσμα των προϊόντων και υπηρεσιών που προσφέρονται στους πελάτες μας, με ιδιαίτερη έμφαση στη συναλλακτική τραπεζική και σε πηγές εσόδων που δεν παρουσιάζουν υψηλή ένταση κεφαλαίου,
- η περαιτέρω ανάπτυξη του εταιρικού χαρτοφυλακίου, επιλεκτική ανάπτυξη της πελατειακής βάσης (ιδίως στο κομμάτι των ΜΜΕ) και εδραίωση μιας βιώσιμης αύξησης εσόδων και κερδοφορίας και μέσω της χρήσης διαφόρων χρηματοοικονομικών μέσων όπως το Πανευρωπαϊκό Ταμείο Εγγυήσεων («ΕΤΠ») και το Ταμείο Ανάκαμψης (Recovery Fund),

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

- η χρηματοδοτική ενίσχυση των υγιών Μεσαίων επιχειρήσεων που έχουν ως βασικό χαρακτηριστικό την εξωστρέφεια και την επέκταση στις αγορές του εξωτερικού. Ιδιαίτερη έμφαση δίδεται σε κλάδους όπως ο τουρισμός, η μεταφορά και αποθήκευση προϊόντων και πρώτων υλών (Logistics), η παραγωγή φαρμάκων, η Αγροδιατροφή με εγχώριο αλλά και εξαγωγικό προσανατολισμό,
- η διατήρηση ηγετικού ρόλου σε μεγάλες συναλλαγές, υποστηρίζοντας παράλληλα τη βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη για τους πελάτες μας και τη χώρα συνολικά,
- η ενίσχυση των ομάδων εταιρικής κάλυψης, με σκοπό την εξοικονόμηση χρόνου για επικέντρωση στην παροχή υποστήριξης/συμβουλευτικής στους πελάτες και την ανάπτυξη νέων εργασιών,
- η προσέλκυση και διατήρηση ταλαντούχων στελεχών, με περαιτέρω ανάπτυξη του προσωπικού μας,
- η βελτίωση της εμπειρίας των πελατών μας και συγκράτηση του κόστους, μέσω περαιτέρω εξορθολογισμού των διαδικασιών πιστοδοτήσεων και προσέλκυσης πελατείας,
- η διατήρηση μιας υγιούς κουλτούρας διαχείρισης κινδύνου
- η βελτίωση των δυνατοτήτων των ψηφιακών καναλιών και η εισαγωγή λειτουργιών αυτοεξυπηρέτησης,
- η περαιτέρω διαφοροποίηση των πιστωτικών ανοιγμάτων μας και των παραγόντων δημιουργίας εισοδήματος, ειδικά στους Μεγάλους Ομίλους και στη Ναυτιλία,
- η επέκταση του ναυτιλιακού χαρτοφυλακίου, διατηρώντας την ποιότητα των πελάτων και των εξασφαλίσεων, εφαρμόζοντας τα κατάλληλα επίπεδα τιμολόγησης και εξασφαλίσεων με στόχο να ενισχυθεί η κερδοφορία της, λαμβάνοντας πάντα υπόψιν τις εξελίξεις του κλάδου και τις μακροχρόνιες προοπτικές της αγοράς,
- η περαιτέρω ανάπτυξη των δραστηριοτήτων Επενδυτικής Τραπεζικής,
- η προσήλωση στην προώθηση του Προγράμματος Μετασχηματισμού, η ταχεία ανάπτυξη των σχετικών με αυτό ενεργειών και η επίτευξη των στρατηγικών στόχων,
- η ενίσχυση των διαθέσιμων χρηματοδοτικών εργαλείων για επιχειρήσεις, επεκτείνοντας τη συνεργασία Τράπεζας με την ΕΤΕπ, το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων («ΕΤαΕ») αλλά και την Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα (πρώην ΕΤΕΑΝ),
- η ανάπτυξη και διάθεση νέων προϊόντων και υπηρεσιών, με σκοπό την ενίσχυση της πρόσβασης των επιχειρήσεων σε προγράμματα παροχής ρευστότητας με ευνοϊκούς όρους χρηματοδότησης και η προσφορά προσαρμοσμένων στις ανάγκες τους λύσεων για την ικανοποίηση των χρηματοοικονομικών τους αναγκών.

Διαχείριση Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων (Μονάδων Εταιρικών Πιστοδοτήσεων Ειδικής Διαχείρισης («ΜΕΠΕΔ»))

Η Τράπεζα, με σκοπό τη βέλτιστη διαχείριση των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων, έχει προχωρήσει στη σύσταση δύο ανεξάρτητων δομών, της μονάδας Διαχείρισης Απαιτήσεων Λιανικής Τραπεζικής («ΔΑΛΤ» ή «Retail Collection Unit (“RCU”)») για δάνεια λιανικής τραπεζικής και των Μονάδων Εταιρικών Πιστοδοτήσεων Ειδικής Διαχείρισης («ΜΕΠΕΔ» ή «Special Assets Unit (“SAU”)») για δάνεια επιχειρηματικής τραπεζικής. Οι δύο μονάδες έχουν την ολοκληρωτική ευθύνη για τη διαχείριση των εν λόγω προβληματικών ανοιγμάτων. Εποπτικά οι μονάδες αυτές αναφέρονται στη Γενική Διευθύντρια Διαχείρισης Απαιτήσεων Εταιρικής και Λιανικής Τραπεζικής καθώς και στην Επιτροπή Παρακολούθησης Καθυστερήσεων («ΕΠΚ»), η οποία με την σειρά της αναφέρεται στην Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων του Διοικητικού Συμβουλίου («BRC»). Επιπρόσθετα, η Τράπεζα, με τη συμμετοχή εξειδικευμένων στελεχών της Γενικής Διεύθυνσης Ακίνητης Περιουσίας έχει υλοποιήσει μία σειρά από δράσεις, που αφορούν στη διαχείριση των αποκτηθέντων από την Τράπεζα ακινήτων μέσω πλειστηριασμών ή στο πλαίσιο οριστικής διευθέτησης Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων υπό την εποπτεία της Ανώτατης Εκτελεστικής Επιτροπής. Επιπλέον, ο Segment Risk & Control Officer διορίστηκε με σκοπό την περαιτέρω ενίσχυση της προσπάθειας της Τράπεζας για αποτελεσματική διαχείριση των λειτουργικών κινδύνων, για τον σχεδιασμό επαρκών και αποδοτικών δικλίδων ασφαλείας, για τη διασφάλιση της λειτουργικής αποτελεσματικότητάς τους, καθώς και για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης της Τράπεζας με τις διάφορες εσωτερικές και εξωτερικές κανονιστικές υποχρεώσεις της.

Η Τράπεζα ενισχύει συνεχώς τις στρατηγικές διαχείρισης των Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων και των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων, ενισχύοντας παράλληλα τις λειτουργικές της δυνατότητες για την επίτευξη του στόχου της Τράπεζας για μείωση των Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων και των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων.

Το συνολικό χαρτοφυλάκιο των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων σε επίπεδο Ομίλου κατά την 31 Δεκεμβρίου 2021 ανήλθε σε €2,3 δισ. σε σύγκριση με €4,4 δισ. την 31 Δεκεμβρίου 2020.

Διαχείριση Εταιρικών Πιστοδοτήσεων

Μονάδες Εταιρικών Πιστοδοτήσεων Ειδικής Διαχείρισης (ΜΕΠΕΔ) | Οργανωτική Δομή

Οι Μονάδες Εταιρικών Πιστοδοτήσεων Ειδικής Διαχείρισης («ΜΕΠΕΔ»), ιδρύθηκαν τον Ιούνιο του 2014 ως ανεξάρτητες κεντροποιημένες Μονάδες υπεύθυνες εξ' ολοκλήρου για τη διαχείριση Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων επιχειρηματικών πιστοδοτήσεων Μεγάλων, Μεσαίων, Ναυτιλιακών και Μικρών (κυρίως νομικών οντοτήτων) Επιχειρήσεων.

Οι ΜΕΠΕΔ αποτελούνται από επτά Μονάδες και Υπομονάδες εκ των οποίων, οι τέσσερις ασχολούνται με τη διαχείριση των μη εξυπηρετούμενων οφειλών και τρεις υποστηρικτικές. Οι οφειλέτες χωρίζονται σε τέσσερις κατηγορίες με βάση συγκεκριμένα κριτήρια:

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	--	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

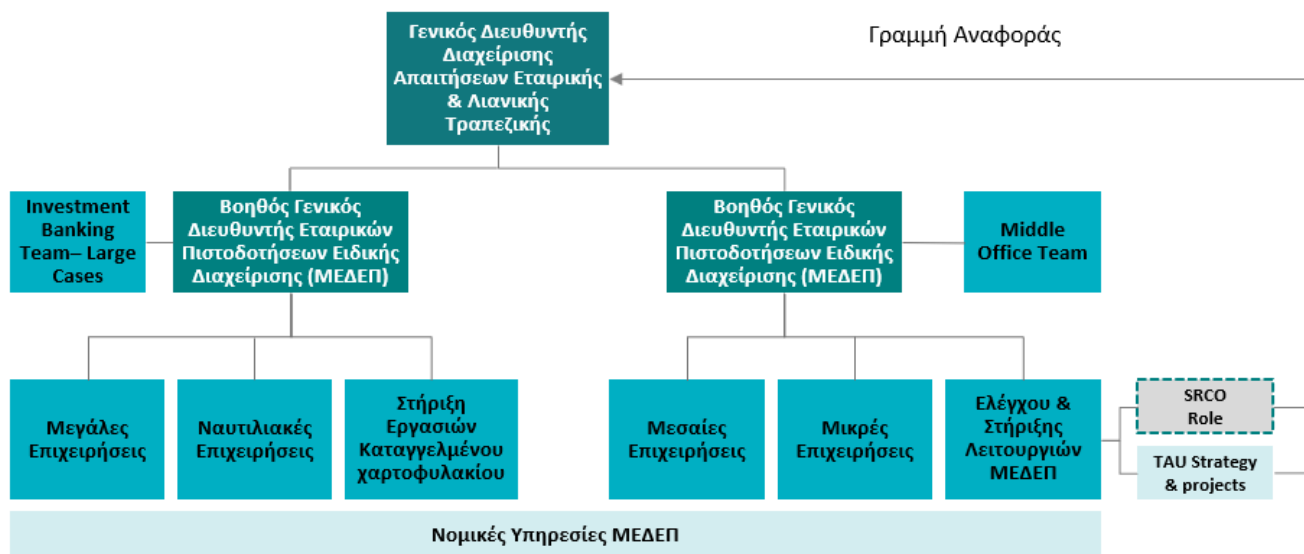
- Μεγάλες Επιχειρήσεις: Οφειλέτες με ετήσιο κύκλο εργασιών άνω των € 50 εκατ. ή οφειλέτες που έχουν μεταφερθεί από την Διεύθυνση Τραπεζικής Μεγάλων Επιχειρήσεων, καθώς και οφειλέτες με σύνθετες χρηματοδοτήσεις.

- Μεσαίες Επιχειρήσεις: Οφειλέτες με ετήσιο κύκλο εργασιών μεταξύ €2,5 εκατ. και €50 εκατ. ή Μικρές επιχειρήσεις με συνολική έκθεση στην Τράπεζα μεγαλύτερη του €1 εκατ. ή οφειλέτες που έχουν μεταφερθεί από τη Διεύθυνση Τραπεζικής Μεσαίων Επιχειρήσεων.

- Μικρών Επιχειρήσεων: Οφειλέτες με ετήσιο κύκλο εργασιών έως €2,5 εκατ. και συνολική έκθεση στην Τράπεζα έως €1 εκατ. ή οφειλέτες που έχουν μεταφερθεί από τη Διεύθυνση Τραπεζικής Επιχειρήσεων & Δανείων Λιανικής.

- Ναυτιλιακές Επιχειρήσεις: Οφειλέτες με δραστηριότητες που σχετίζονται με τον ναυτιλιακό τομέα.

Η οργανωτική δομή των ΜΕΠΕΔ είναι ως ακολούθως:

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	--	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

ΜΕΔΕΠ | Ενέργειες για την μείωση των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων

Τα τελευταία χρόνια έχει συντελεστεί σημαντική πρόοδος ως προς τη διαχείριση των εταιρικών Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων προκειμένου να υποστηρίξει την ανάκαμψη των επισφαλών, αλλά συνεργάσιμων και βιώσιμων δανειστών. Οι σημαντικότερες πρωτοβουλίες που έχουν ληφθεί μπορούν να συνοψιστούν ως εξής:

Παροχή εξατομικευμένων μακροπρόθεσμων λύσεων ρύθμισης, ούτως ώστε το ύψος των δανειακών οφειλών να διαμορφωθεί σε βιώσιμα επίπεδα.

Αξιολόγηση εναλλακτικών λύσεων για τη μείωση του τραπεζικού χρέους, χωρίς ωστόσο να απεμπολούνται πρόσθετες αποπληρωμές ως αποτέλεσμα μίας πιθανής θετικής μελλοντικής εξέλιξης στα οικονομικά μεγέθη της επιχείρησης που επιτυγχάνεται μέσω ρυθμίσεων ανταλλαγής του χρέους με μετοχές, μετατρέψιμα ομόλογα, εκδόσεις προνομιούχων μετοχών και κερδοφόρων ομολογιών.

Ανταλλαγή χρέους με περιουσιακά στοιχεία ή πωλήσεις περιουσιακών στοιχείων ως μέρος φιλικού διακανονισμού της οφειλής, η οποία αποσκοπεί στη μείωση του τραπεζικού δανεισμού μέσω των εσόδων από την πώληση περιουσιακών στοιχείων που κατά βάση δεν σχετίζονται με τη κύρια δραστηριότητα της εταιρείας. Συνήθως, τα παραπάνω αποτελούν μέρος μίας συνολικής λύσης της σχέσης του οφειλέτη με τις τράπεζες.

Πραιτέρω βελτίωση της διατραπεζικής συνεργασίας και ανάθεση της διαχείρισης ανοιγμάτων σε καθυστέρηση Μεσαίων Επιχειρήσεων σε εξειδικευμένες εταιρείες (Project Solar).

Οι ΜΕΠΕΔ χρησιμοποιούν μία ευρεία γκάμα λύσεων ρύθμισης ή οριστικής διευθέτησης των οφειλών, ακολουθώντας τις βέλτιστες διεθνείς πρακτικές, προσαρμοσμένες στο τρέχον οικονομικό και νομικό περιβάλλον της Ελλάδας. Χρησιμοποιούνται επίσης τα κατάλληλα εργαλεία, πλήρως ενσωματωμένα στο περιβάλλον πληροφορικής της Τράπεζας, για την αξιολόγηση/μέτρηση της βιωσιμότητας των οφειλετών και του προσδιορισμού της καθαρής παρούσας αξίας των εναλλακτικών λύσεων ρυθμίσεων. Τέλος, μια εσωτερική Μονάδα Διοικητικών Πληροφοριακών Συστημάτων (Management Information Systems (MIS)) υποστηρίζει τη λήψη αποφάσεων και παρακολουθεί την επίτευξη της στοχοθεσίας.

Α. Συνεργασία με άλλες Τράπεζες

Αναφορικά με τη διαχείριση των εταιρικών Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων, οι ΜΕΠΕΔ συνεργάζονται με τις άλλες τράπεζες για οφειλέτες με κοινοπρακτικά ανοίγματα, ώστε να παρέχουν μια ολιστική πρόταση, διασφαλίζοντας την έγκαιρη διατραπεζική ευθυγράμμιση και συναίνεση για την εξεύρεση της κατάλληλης πρότασης αναδιάρθρωσης. Ειδικότερα, σε περίπλοκες περιπτώσεις, όπως η είσοδος ενός νέου στρατηγικού επενδυτή, ενδέχεται να ακολουθηθεί μια συμφωνία εξυγίανσης, διασφαλίζοντας έτσι τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα της εταιρείας και τη βιωσιμότητα του αναδιարθρωμένου χρέους. Αντίστοιχα σε μεγάλες συναλλαγές, οι πιστώτριες τράπεζες συνήθως αναθέτουν σε Σύμβουλο Αναδιάρθρωσης (Chief

Restructuring Officer) την παρακολούθηση της υλοποίησης της απόφασης αναδιάρθρωσης.

Ειδικά για τις Μεσαίες Επιχειρήσεις, η έγκαιρη διαχείριση των εταιρικών Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων υποστηρίζεται από το Project Solar.

Κοινή Πρωτοβουλία Διαχείρισης Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων Μεσαίων Επιχειρήσεων (Solar Project)

Την 31 Ιουλίου 2018 οι τέσσερις ελληνικές συστημικές Τράπεζες ξεκίνησαν το Project Solar, μια πρωτοποριακή πρωτοβουλία κοινής εξωτερικής ανάθεσης της διαχείρισης Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων Μεσαίων Επιχειρήσεων με στόχο την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας της διαχείρισης των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων Μεσαίων Επιχειρήσεων σε ολόκληρο το ελληνικό τραπεζικό σύστημα. Αποφασίστηκε να διοριστεί ένας διαχειριστής δανείων με διεθνή εμπειρία σε έργα με παρόμοια χαρακτηριστικά που θα αναλάβει τη διαχείριση του συνόλου των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων Μεσαίων Επιχειρήσεων και των τεσσάρων ελληνικών συστημικών Τραπεζών.

Ο διαχειριστής (doValue Hellas) έχει υποβάλλει μέχρι τώρα σχέδια ανάκτησης για όλους του οφειλέτες του Project Solar. Η doValue Ελλάς εντός του 2020 συνέχισε την ενεργή διαχείριση του χαρτοφυλακίου, αντιμετωπίζοντας θέματα που προέκυψαν εξαιτίας της πανδημίας COVID-19, με τις Τράπεζες να συμμετέχουν ενεργά και να παρακολουθούν τις αντίστοιχες ενέργειες και αποτελέσματα. Οι Τράπεζες εξετάζουν πιθανή τιτλοποίηση του εν λόγω χαρτοφυλακίου, η ολοκλήρωση της οποίας αναμένεται εντός του 2022. (Βλ. Ενότητα «Σημαντικότερες Εξελίξεις - Κύρια επιτεύγματα και σημαντικές εξελίξεις το έτος 2021 για τον Όμιλο ΕΤΕ - Πώληση χαρτοφυλακίων Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων - Ολοκληρώθηκαν το 2021 – Project “Solar”»).

Η διαχείριση οφειλών μεσαίων επιχειρήσεων έχει ως εξής:

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	--	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

B. Διαχείριση του Καταγγεμένου Χαρτοφυλακίου

Η Τράπεζα καταγγέλλει μια δανειακή σύμβαση όταν ο οφειλέτης αθετεί τις πληρωμές του και είναι μη-συνεργάσιμος ή/και μη βιώσιμος. Η καταγγελία της σύμβασης μπορεί επίσης να αποφασιστεί λόγω πτώχευσης ή λύσης της εταιρείας ή έναρξης νομικών ενεργειών από άλλους πιστωτές. Αν και η πρωταρχική στρατηγική για το καταγγεμένο χαρτοφυλάκιο είναι η είσπραξη του οφειλόμενου ποσού μέσω της ρευστοποίησης των εξασφαλίσεων, ακόμη και μετά την καταγγελία, υπάρχουν δυνατότητες ρύθμισης της οφειλής μέσω συναινετικού και βιώσιμου διακανονισμού.

Με στόχο την αποτελεσματικότερη διαχείριση του καταγγεμένου χαρτοφυλακίου δημιουργήθηκε συντονιστική ομάδα (taskforce), η οποία αναλύει το εν λόγω χαρτοφυλάκιο, καθορίζει προτεραιότητες ως προς τη λήψη των απαραίτητων ενεργειών για τη ρευστοποίηση των εξασφαλίσεων, συντονίζει τις ενέργειες με τις νομικές υπηρεσίες και άλλες εμπλεκόμενες διευθύνσεις και παρακολουθεί την έγκαιρη υλοποίησή τους. Επιπρόσθετα, δημιουργήθηκαν εσωτερικές διαδικασίες και επιτροπές για την αξιολόγηση της πιθανότητας απόκτησης ακινήτων μέσω συναινετικών λύσεων ή συμμετοχής σε πλειστηριασμούς, λαμβάνοντας υπόψη την αξία και την εμπορευσιμότητα των ακινήτων.

Το 2021, οι δικαστικές ενέργειες περιορίστηκαν λόγω των προστατευτικών μέτρων που θεσπίστηκαν εξαιτίας της πανδημίας COVID-19. Ειδικότερα, οι δικαστικές ενέργειες και οι πλειστηριασμοί ανεστάλησαν για το διάστημα Ιανουαρίου – Απριλίου 2021, ενώ από τον Μάιο 2021 και έπειτα υπήρξε άρση των περιορισμών αυτών. Κατά τη διάρκεια του 2021, 441 πλειστηριασμοί επισπεύσθηκαν από τις ΜΕΠΕΔ με συνολική τιμή πρώτης προσφοράς €122 εκατ.

Μη Οργανικές Ενέργειες για τη μείωση των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων

Η στρατηγική διαχείρισης Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων περιλαμβάνει έργα που στοχεύουν στην ταχεία μείωσή τους μέσω μη οργανικών ενεργειών (πώληση χαρτοφυλακίων, συμπεριλαμβανομένων διμερών συμφωνιών που αφορούν κυρίως υποθέσεις Μεγάλων Επιχειρήσεων). Εντός του 2021, ολοκληρώθηκε η τιτλοποίηση του χαρτοφυλακίου “Frontier” και παράλληλα ξεκίνησε η προπαρασκευαστική φάση σχετικά με την νέα τιτλοποίηση ενός λιανικού και επιχειρηματικού χαρτοφυλακίου (Project “Frontier II”).

Σε συνέχεια των παραπάνω ενεργειών, το συνολικό υπόλοιπο αρμοδιότητας του ΜΕΠΕΔ χαρτοφυλακίου, ανέρχεται σε €1,2 δισ. την 31 Δεκεμβρίου 2021, σε σύγκριση με το υπόλοιπο των €1,9 δισ. της προηγούμενης χρονιάς, εκ των οποίων περίπου το 37,7% αφορά καταγγεμένες οφειλές.

Διαχείριση απαιτήσεων λιανικής

Η Μονάδα Διαχείρισης Απαιτήσεων Λιανικής Τραπεζικής (“ΔΑΛΤ”) συστάθηκε την εποχή που ξεκίνησε η οικονομική κρίση το 2010. Αποτελεί μία ανεξάρτητη και κεντροποιημένη μονάδα, οι εργασίες της οποίας εστιάζονται στη διαχείριση χορηγήσεων Λιανικής Πίστης σε προσωρινή ή οριστική καθυστέρηση, καθώς και απαιτήσεων από συμβάσεις που έχουν καταγγελθεί.

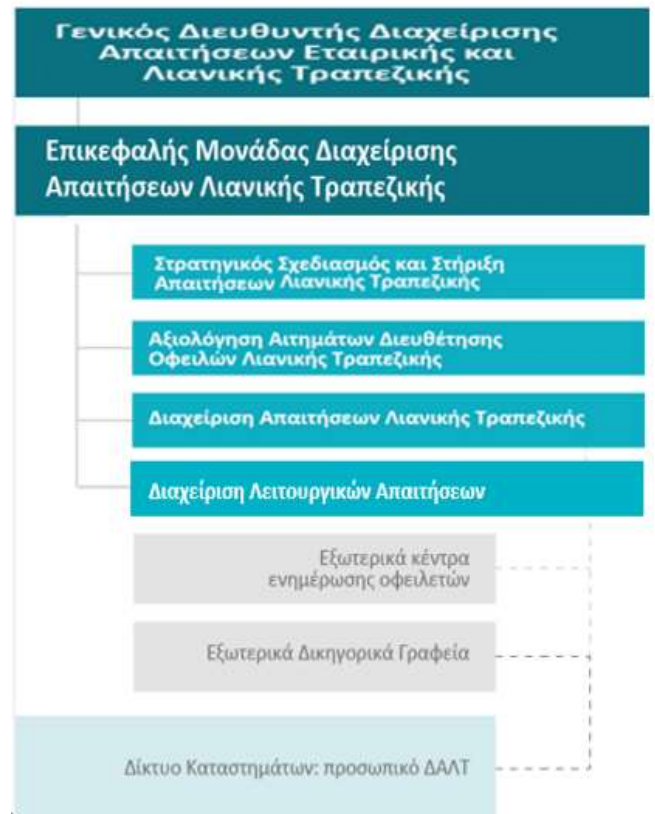
Η ΔΑΛΤ αποτελείται από τρεις Διευθύνσεις:

Αξιολόγησης Αιτημάτων Διευθέτησης Οφειλών Λιανικής Τραπεζικής, η οποία αποφασίζει την ρύθμιση που θα προταθεί σε κάθε αιτούμενο πελάτη.

Διαχείρισης Απαιτήσεων Λιανικής Τραπεζικής, η οποία διαχειρίζεται τα διαθέσιμα κανάλια.

Στρατηγικού σχεδιασμού και Στήριξης Απαιτήσεων Λιανικής Τραπεζικής, η οποία καθορίζει και συντονίζει στρατηγικές πρωτοβουλίες της ΔΑΛΤ και υποστηρίζει τις άλλες Διευθύνσεις.

Η οργανωτική δομή της ΔΑΛΤ είναι ως ακολούθως:

Την 31 Δεκεμβρίου 2021, η ΔΑΛΤ αριθμούσε συνολικά 1.143 υπαλλήλους πλήρους απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένου προσωπικού εξωτερικών συνεργατών, ενώ διαχειρίζεται €1,7 δισ. χαρτοφυλακίου στεγαστικών δανείων, καταναλωτικών δανείων, πιστωτικών καρτών και δανείων προς μικρές επιχειρήσεις (ιδιωτών) σε σχέση με €7,9 δισ. την 31 Δεκεμβρίου 2020. Αυτά είναι:

A. Σε καθυστέρηση 1+ ημερών.

B. Ενήμερα, ωστόσο έχουν ταξινομηθεί στην κατηγορία των ρυθμισμένων Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων («FNPE»).

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Η ΔΑΛΤ αξιοποιεί όλα τα διαθέσιμα κανάλια προσέγγισης πελατών που αντιμετωπίζουν οικονομικές δυσκολίες και συνεργάζεται μαζί τους για την εύρεση βιώσιμων λύσεων.

Τα κανάλια αυτά αποτελούνται από:

Τηλεφωνικά κέντρα (Εσωτερικό κέντρο ενημέρωσης οφειλετών και άλλες εταιρείες ενημέρωσης οφειλετών)
Κέντρα Διευθέτησης Απαιτήσεων ΚΕ.Δ.Α. (NPL Hubs) (εξειδικευμένα κέντρα μέσα στα Καταστήματα της Τράπεζας)
Καταστήματα Τράπεζας
Δικηγορικά γραφεία (εσωτερικό δικηγορικό γραφείο και εξωτερικά γραφεία)
Ταχυδρομεία
Εναλλακτικά δίκτυα (γραπτά τηλεφωνικά μηνύματα, ιστοσελίδα, κλπ.)

Κατά τη διαχείριση δανείων σε καθυστέρηση, προσδιορίζονται τα ακόλουθα τέσσερα κύρια στάδια:

Στις αρχές Μαρτίου 2020, η Ελλάδα, μεταξύ άλλων χωρών, επλήγη από το COVID-19. Το κράτος επέβαλε ποικίλους περιορισμούς που επηρέασαν την ικανότητα των δανειοληπτών να αποκοτούν εισόδημα και να εξυπηρετούν ή να

αναδιαρθρώνουν τα δάνεια τους. Αυτό συνεχίστηκε με διάφορες μορφές κατά τη διάρκεια του 2021 και η ΔΑΛΤ διασφάλισε ότι οι ανακτήσεις διατηρήθηκαν στο καλύτερο δυνατό επίπεδο, συνεχίζοντας τις ενέργειες του 2020 (π.χ. χρήση εναλλακτικών καναλιών) και προσαρμόζοντάς τις όπως απαιτείται.

Αναστολές πληρωμής: Το πρόγραμμα των αναστολών ολοκληρώθηκε τον Δεκέμβριο του 2020. Δύο πρόσθετες πρωτοβουλίες υποστήριξαν τους δανειολήπτες στην επιστροφή τους σε κανονικές πληρωμές μετά το τέλος των αναστολών πληρωμών:

1. Το Κρατικό Πρόγραμμα επιδότησης δόσεων «Γέφυρα». Περίπου το 30% των πελατών, οι οποίοι ήταν σε αναστολή πληρωμών, έλαβαν επιδότηση μέχρι το τέλος του 2020 (αναστολές πληρωμών δόσεων δανείων λιανικής ύψους €1,6 δισ.). Το πρόγραμμα προσέφερε επιδότηση σε δάνεια προκειμένου να παραμείνουν ενήμερα και έδωσε κίνητρο στους δανειολήπτες να συνεχίσουν τις κανονικές πληρωμές και μετά το τέλος της επιδότησης.
2. Το πρόγραμμα «Εθνογέφυρα» της Εθνικής, μέσω του οποίου, οι δανειολήπτες καλούνται να επιτρέψουν στις κανονικές πληρωμές σταδιακά – δηλ. με πληρωμή του 50% της δόσης μέχρι τον Δεκέμβριο του 2021 και το 100% της δόσης από το 2022.

Το πρόγραμμα κρατικών επιδοτήσεων Γέφυρα Ι: Το Κράτος επιδοτεί δάνεια τα οποία εξασφαλίζονται από την πρώτη κατοικία πελατών των οποίων το εισόδημα έχει μειωθεί λόγω της κρίσης του COVID-19.

Το πρόγραμμα προσφέρει επιδότηση σε δανειολήπτες που πληρούν συγκεκριμένα κριτήρια, όπως φορολογική αξία ακινήτου, μέγεθος οφειλής, εισόδημα. Η επιδότηση υπολογίζεται ως ένα ποσοστό της μηνιαίας δόσης, παρέχεται για τρία τρίμηνα με τις πρώτες επιδοτήσεις να έχουν δοθεί τον Νοέμβριο του 2020, σταδιακά μειούμενες ανά τρίμηνο. Η επιδότηση μπορεί να φτάσει μέχρι και το 90% της δόσης για το πρώτο τρίμηνο. Η επιδότηση ανά δανειολήπτη μπορεί να φτάσει τα €300 - €600. Το πρόγραμμα λόγω της επιτυχίας του έλαβε τριμηνιαία παράταση με μειωμένη επιδότηση. Η επιδότηση σταμάτησε να δίνεται για τα περισσότερα δάνεια μέχρι το Δεκέμβριο του 2021. Σε περίπτωση μη τήρησης του προγράμματος πληρωμών, ο δανειολήπτης είναι υποχρεωμένος να επιστρέψει στο Κράτος το ποσό της επιδότησης που έχει ληφθεί. €1,1 δισ. δανείων της Τράπεζας έχουν λάβει την επιδότηση κατά τη διάρκεια του 2021.

Το πρόγραμμα της Εθνικής «Εθνογέφυρα» υλοποιήθηκε μόνο σε δάνεια τα οποία χρειάζονταν το πρόγραμμα προκειμένου να παραμείνουν ενήμερα μετά τη λήξη των αναστολών πληρωμών. Λιγότερα από €0,1 δισ. χρειάστηκαν την υποστήριξη του προγράμματος και έλαβαν μειωμένη δόση μέχρι τον Δεκέμβριο του 2021.

Το πρόγραμμα κρατικών επιδοτήσεων Γέφυρα ΙΙ υποστήριξε ένα περιορισμένο αριθμό δανείων (περίπου €0,1 δισ.) Λιανικής Τραπεζικής της Εθνικής. Το πρόγραμμα παρέχει επιδότηση σε εταιρείες οι οποίες έχουν επηρεαστεί από τον COVID-19 (παρόμοια χαρακτηριστικά με το Γέφυρα Ι). Αρκετοί δανειολήπτες με επιδότηση από το Γέφυρα ΙΙ θα συνεχίσουν να λαμβάνουν την επιδότηση τους πρώτους μήνες του 2022.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	--	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Πρωτοβουλίες διαχείρισης Μικρών Επιχειρήσεων

Κατά τη διάρκεια του 2021 η ΔΑΛΤ έδωσε πρόσθετη έμφαση στη διαχείριση του χαρτοφυλακίου μικρών επιχειρήσεων.

Στρατηγική Ρυθμίσεων και προϊόντα Ρύθμισης: Η στρατηγική ρυθμίσεων ευθυγραμμίστηκε με την στρατηγική ρυθμίσεων δανείων στεγαστικής και καταναλωτικής πίστης. Νέα προϊόντα ρυθμίσεων εισήχθησαν για τις Μικρές Επιχειρήσεις (Split & Settle, Restart), αντίστοιχα με τα υπόλοιπα προϊόντα στεγαστικής και καταναλωτικής πίστης. Επιπρόσθετα εισήχθη η δυνατότητα ρύθμισης για τα καταγγελμένα δάνεια, αντικαθιστώντας τις προτάσεις διακανονισμών.

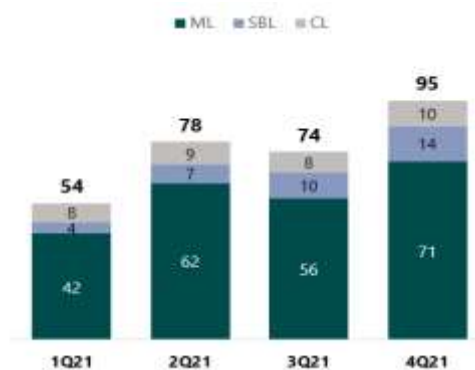
Κανάλια: Ανάθεση του συνόλου του χαρτοφυλακίου σε 15 ΚΕ.Δ.Α. τα οποία διαχειρίζονται συνολικά πλέον τα δάνεια ΔΑΛΤ. Ταυτόχρονη διαχείριση, μέσω εσωτερικού κέντρου ενημέρωσης οφειλετών ή δικηγορικού γραφείου, ενεργοποιήθηκε για το σύνολο των υποθέσεων.

Διαδικασίες και συστήματα: Η διαδικασία ρύθμισης εξορθολογίστηκε (κεντροποιήθηκε και αυτοματοποιήθηκε). Η ροή ρύθμισης υποστηρίχθηκε με συστήματα και αυτοματισμούς, ενοποιήθηκε για όλο το χαρτοφυλάκιο στεγαστικών και καταναλωτικών δανείων και δανείων μικρών επιχειρήσεων τόσο για την διαχείριση της αίτησης, την αξιολόγησή της (μέσω Αλγορίθμου) και εκταμίευση (η διαδικασία μεταφέρθηκε από τα καταστήματα και γίνεται πλέον κεντροποιημένα με τη χρήση RPA's)

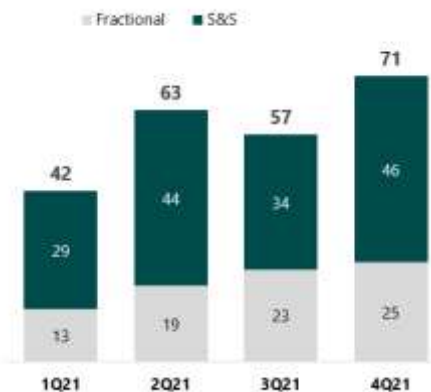
Ρυθμίσεις:

Παρά τις συνέπειες του COVID-19 (καραντίνα, μειωμένη λειτουργικότητα καταστημάτων), οι ρυθμίσεις, έφτασαν τα €301 εκατ.

Ο τριμηνιαίος όγκος των ρυθμίσεων (σε € εκατ.) έχει ως εξής:

Ο τριμηνιαίος όγκος (σε € εκατ.) των ρυθμίσεων Στεγαστικής Πίστης παρουσιάζεται στο παρακάτω διάγραμμα ανά τύπο προϊόντος:

Κατασχέσεις / Πλειστηριασμοί:

Εξαιτίας του COVID-19 υπήρχαν παρατεταμένες περιόδους κατά τις οποίες υπήρχαν περιορισμοί στις κατασχέσεις και τους πλειστηριασμούς. Κατά τη διάρκεια του 2021, πραγματοποιήθηκαν 138 πλειστηριασμοί, από τους οποίους 47 ήταν επιτυχείς.

Εισαγωγή ενός νέου πτωχευτικού πλαισίου

Ένα νέο πτωχευτικό πλαίσιο (2^η ευκαιρία, βασισμένο στην Ευρωπαϊκή οδηγία 1023/2019) εισήχθη με τον Ν.4738/2020.

Το πλαίσιο αυτό, περιλαμβάνει τη διαχείριση του ιδιωτικού χρέους, μέσω διευθέτησης ή ρευστοποίησης, τόσο για ιδιώτες/νοικοκυριά, όσο και για νομικά πρόσωπα/εμπόρους. Για την υποστήριξη των διαδικασιών του νέου πτωχευτικού, έχει ενεργοποιηθεί πλατφόρμα η οποία ξεκίνησε να δέχεται αιτήματα από το τέλος του δεύτερου τριμήνου του 2021.

Πωλήσεις / τιτλοποιήσεις χαρτοφυλακίων ΔΑΛΤ και ΜΕΠΕΔ 2021

Η τιτλοποίηση ενός χαρτοφυλακίου (Project "Frontier II") είναι σε εξέλιξη. «Σημαντικότερες Εξελίξεις - Κύρια επιτεύγματα και σημαντικές εξελίξεις το έτος 2021 για τον Όμιλο ΕΤΕ - Πώληση χαρτοφυλακίων Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων - Ολοκληρώθηκαν το 2021 - Project "Frontier II")».

Λοιπά

Διεύθυνση Συναλλακτικής Τραπεζικής

Η Διεύθυνση Συναλλακτικής Τραπεζικής Ομίλου (ΔΣΤΟ) καλύπτει τις ανάγκες Εταιρικών Ομίλων & Μεγάλων πελατών, ΜΜΕ, Χρηματοπιστωτικών Ιδρυμάτων και Ηλεκτρονικού χρήματος καθώς και των Ιδιωτών πελατών της ΕΤΕ. Οι υπηρεσίες εκτείνονται σε λύσεις εισπράξεων & πληρωμών, Εγγυητικών Επιστολών & Ενέγγυων Πιστώσεων, καθώς και λύσεις χρηματοδότησης Διασυνοριακού εμπορίου.

Το 2021, η ΔΣΤΟ διέθεσε στην αγορά πιστωτικά μέσα που ανήλθαν σε € 1,7 δισ. και ρευστότητα ύψους €457 εκατ. μέσω εξειδικευμένων εργαλείων χρηματοδότησης του διεθνούς και εγχώριου εμπορίου.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Η Τράπεζα διατηρεί ηγετικό μερίδιο αγοράς, τόσο στις Εισαγωγές και Εξαγωγές (σύμφωνα με την κίνηση του SWIFT) όσο και στις εγχώριες πληρωμές.

Στον Τομέα Trade Finance, η ΔΣΤΟ επενδύει συνεχώς σε νέες τεχνολογίες και τα συναφή έργα βρίσκονται σε πλήρη ανάπτυξη, προσφέροντας στον πελάτη ολοκληρωμένες ροές και αμεσότητα στην πληροφόρηση, με το ποσοστό των πελατών που αξιοποιεί τις εξειδικευμένες υπηρεσίες i-bank Trade Finance να αγγίζει το 40%. Κατά το 2021 ολοκληρώθηκαν οι διαδικασίες ένταξης των Εγγυητικών Επιστολών των Corporate πελατών στη νέα πλατφόρμα ενώ το έργο μετάπτωσης των Εγγυητικών για τους πελάτες Μικρών Επιχειρήσεων βρίσκεται σε εξέλιξη. Παράλληλα ξεκίνησε έργο αξιοποίησης τεχνολογιών Οπτικής Αναγνώρισης Χαρακτήρων για την επέκταση της αυτοματοποίησης.

Στο πλαίσιο της υλοποίησης του στρατηγικού πλάνου Μετασχηματισμού της Τράπεζας με στόχο τη βελτίωση της λειτουργικής αποδοτικότητας και την αξιοποίηση της εξειδίκευσης που διαθέτει η ΔΣΤΟ, ολοκληρώθηκε με επιτυχία η Κεντροποίηση των Αζιών Εισαγωγών & Εξαγωγών, ενώ στόχο για το 2022 αποτελεί η ολοκλήρωση της Κεντροποίησης των Εγγυητικών Επιστολών των πελατών Μικρών Επιχειρήσεων. Παράλληλα, η ΔΣΤΟ υιοθέτησε τη χρήση των ψηφιακών πιστοποιητικών για την υπογραφή Αιτήσεων και Συμβάσεων Εγγυητικών Επιστολών, με σκοπό τη βελτίωση της συνολικής εμπειρίας του πελάτη και την επιτάχυνση στις παρεχόμενες υπηρεσίες, ενώ η επέκταση της χρήσης στα υπόλοιπα προϊόντα του Trade Finance, βρίσκεται σε εξέλιξη

Συγχρόνως σχεδιάζουμε διαρκώς εξειδικευμένες και εξατομικευμένες λύσεις στο πλαίσιο των προγραμμάτων στήριξης του διασυνοριακού εμπορίου, στηρίζοντας τις ελληνικές επιχειρήσεις στα επιχειρηματικά τους σχέδια και προσφέροντας τους πρόσβαση σε αγορές ενδιαφέροντος με το ευνοϊκότερο κόστος. Τα γραφεία Κύπρου και Κίνας παρέχουν συμβουλευτικές υπηρεσίες και market intelligence μέσω έμπειρων συνεργατών της ΕΤΕ, ενώ παράλληλα αξιοποιούμε στο μέγιστο δυνατό βαθμό τα προγράμματα εγγυοδοσίας που παρέχουν στο ελληνικό τραπεζικό σύστημα η ΕΙΒ και η ΕΒΡΔ.

Ως συνέπεια όλων των παραπάνω συντονισμένων ενεργειών, το Trade Finance της ΕΤΕ εξακολουθεί να κερδίζει την αναγνώριση πελατών και συνεργατών από όλους τους κλάδους σε διεθνές επίπεδο, ανακηρύσσοντας την ΕΤΕ για 9η συνεχή χρονιά ως την «Καλύτερη Τράπεζα στην κατηγορία Trade Finance» από το διεθνώς αναγνωρισμένο περιοδικό Global Finance.

Στον Τομέα Πληρωμών, η ΔΣΤΟ αναβάθμισε το κεντρικό σύστημα Πληρωμών και υλοποίησε πρώτη τις Πανευρωπαϊκές Άμεσες Πληρωμές (SEPA Instant Payments). Επίσης επέκτεινε τη λειτουργία του συστήματος στα Μαζικά αρχεία προσφέροντας ενιαίο τρόπο εξυπηρέτησης πληρωμών στην εταιρική πελατεία. Παράλληλα αναβάθμισε τις post-payment Υπηρεσίες στο e-banking με στόχο την άμεση ανταπόκριση σε αιτήματα ακύρωσης και τύχης εμβασμάτων.

Τέλος, ακόμα και σε συνθήκες που επέβαλλε η πανδημία COVID-19, η ΔΣΤΟ, κατάφερε να ανταποκριθεί με τον καλύτερο τρόπο, εξυπηρετώντας τους πελάτες της Τράπεζας με εμπειρία, τεχνογνωσία και υψηλή εξειδίκευση σε προϊόντα πληρωμών και Trade Finance. Σκοπός παραμένει να στηρίζουμε αποτελεσματικά και με συνέπεια τα σχέδια ανάπτυξης και επέκτασης των επιχειρηματικών πελατών μας στο ιδιαίτερα ανταγωνιστικό διεθνές επιχειρηματικό περιβάλλον με την

παροχή υψηλής ποιότητας εξυπηρέτησης, ευέλικτων λύσεων και γρήγορης ανταπόκρισης στα αιτήματά τους.

Στηριζόμενη στα ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα της ΕΤΕ, η ΔΣΤΟ συνεχίζει να αξιοποιεί περαιτέρω τη στενή συνεργασία μεταξύ των μονάδων της τράπεζας, στο πλαίσιο του στρατηγικού σχεδίου Μετασχηματισμού της με σκοπό την προσέλκυση νέων πελατών, την περαιτέρω διεύθυνση στο υπάρχον χαρτοφυλάκιο, τον σχεδιασμό και υλοποίηση καινοτόμων λύσεων και τη βελτίωση της κερδοφορίας και του λειτουργικού κόστους.

Μισθώσεις (Leasing)

Η Τράπεζα ξεκίνησε τις δραστηριότητες μισθώσεων το 1990 μέσω της θυγατρικής της, Εθνική Leasing Α.Ε. Η Εθνική Leasing Α.Ε. δραστηριοποιείται στη μίσθωση γηπέδων και κτηριακών εγκαταστάσεων, μηχανολογικού και μεταφορικού εξοπλισμού, επίπλωσης και συσκευών, υπολογιστών και τηλεπικοινωνιακού εξοπλισμού.

Επιπλέον, το 2021 και για τρίτη συνεχή χρονιά, η Εθνική Leasing Α.Ε. παραμένει πρωταθλήτρια των νέων επιχειρήσεων ύψους €202 εκατ., παρά την κρίση του COVID-19.

Πιο συγκεκριμένα, οι νέες δραστηριότητες που πραγματοποιήθηκαν το 2021 από όλες τις ελληνικές εταιρείες χρηματοδοτικής μίσθωσης, ανήλθαν σε €642 εκατ. (πηγή: Σύνδεσμος Ελληνικών Εταιρειών Μίσθωσης, στατιστικά στοιχεία 2021), όπου το 31,5% καλύπτεται από την Εθνική Leasing Α.Ε.

Πρακτορεία Επιχειρηματικών Απαιτήσεων

Η Τράπεζα παρέχει υπηρεσίες πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων από το 1994. Τον Μάιο του 2009, στο πλαίσιο της στρατηγικής απόφασης για την περαιτέρω ανάπτυξη των εργασιών Factoring στην Ελλάδα, ιδρύθηκε η Εθνική Factors Α.Ε. με μοναδικό μέτοχο την Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε. Η Εθνική Factors Α.Ε. παρέχει πλήρεις υπηρεσίες εγχωρίου, εξαγωγικού και εισαγωγικού Factoring.

Χρηματοστηριακή Μεσιτεία

Η Εθνική Χρηματοστηριακή Α.Ε.Π.Ε.Υ. («Εθνική Χρηματοστηριακή»), ιδρύθηκε το 1988 και αποτελεί τον χρηματοστηριακό βραχίονα του Ομίλου της Εθνικής Τράπεζας. Προσφέρει ένα ευρύ φάσμα ολοκληρωμένων επενδυτικών υπηρεσιών, σε θεσμικούς και ιδιώτες πελάτες με στόχο την βέλτιστη εξυπηρέτηση των αναγκών τους.

Το 2021, δεδομένης της συνεχιζόμενης ανησυχίας που επέφεραν τα διαδοχικά κύματα κλιμάκωσης της υγειονομικής κρίσης, η Εθνική Χρηματοστηριακή, με κύριο μέλημα την προστασία και ασφάλεια των εργαζομένων και των πελατών της, συνέχισε να λειτουργεί καθ' όλη τη διάρκεια του έτους υπό καθεστώς εκτεταμένης απομακρυσμένης διαχείρισης των καθημερινών δραστηριοτήτων της.

Παράλληλα, συνεχίστηκε η περαιτέρω αξιοποίηση των συνεργιών με την Εθνική Τράπεζα και η επίτευξη οικονομικών κλίμακας. Στο πλαίσιο αυτό, τον Ιούνιο του 2021 ολοκληρώθηκε η μεταστέγαση της εταιρείας στο κτίριο της Λ. Αθηνών.

Κατά το 2021 η Εθνική Χρηματοστηριακή ενίσχυσε το μερίδιο της στην αγορά μετοχών του Χρηματοστηριού Αθηνών στο 10,0% έναντι 9,3% το προηγούμενο έτος.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	--	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Διαχείριση ενεργητικού πελατών

Η Εθνική Asset Management ΑΕΔΑΚ («Εθνική Asset Management»), 100% θυγατρική του Ομίλου της Τράπεζας, είναι η πρώτη εταιρεία διαχείρισης αμοιβαίων κεφαλαίων που ιδρύθηκε στην Ελλάδα. Συστάθηκε το 1972 και διαχειρίζεται κεφάλαια ιδιωτών και θεσμικών πελατών, στα οποία οι πελάτες έχουν πρόσβαση μέσω του εκτεταμένου δικτύου καταστημάτων της Τράπεζας. Στόχος της Εθνικής Asset Management είναι να επιτύχει ελκυστικότερες αποδόσεις σε σχέση με τους εγχώριους και διεθνείς ανταγωνιστές.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2021, τα συνολικά κεφάλαια υπό διαχείριση ανέρχονταν σε €1,7 δισ., με την Εθνική Asset Management να διατηρεί στην εγχώρια αγορά αμοιβαίων κεφαλαίων μερίδιο ύψους 8,1% (πηγή: Ένωση Θεσμικών Επενδυτών – έκθεση στις 31 Δεκεμβρίου 2021). Ο συνολικός αριθμός πελατών που εξυπηρετούνται από την Εθνική Asset Management υπερβαίνει τις 39.000, 66 εκ των οποίων είναι θεσμικοί επενδυτές.

€ εκατ.	2021	2020
Αμοιβαία Κεφάλαια υπό διαχείριση	904	826
Χαρτοφυλάκια Εντολής	795	726
Σύνολο Κεφαλαίων υπό διαχείριση	1.699	1.552
Μερίδιο Αγοράς	8,1%	10,2%

Τα 21 αμοιβαία κεφάλαια της Εθνικής Asset Management, εκ των οποίων 4 στο Λουξεμβούργο, καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα επενδυτικών κατηγοριών (Μετοχικά, Ομολογιακά, Μικτά και Fund of Funds) στην Ελλάδα και στις Διεθνείς Αγορές. Το εύρος αυτών των επενδυτικών προϊόντων προσφέρει μεγάλη ευελιξία στους επενδυτές που επιθυμούν να δημιουργήσουν το προσωπικό τους επενδυτικό πλάνο, σύμφωνα με το επενδυτικό τους προφίλ και στόχους, επενδύοντας σε χαρτοφυλάκια Αμοιβαίων Κεφαλαίων με υψηλό βαθμό διαφοροποίησης.

Εκτός από τη διαχείριση αμοιβαίων κεφαλαίων, η Εθνική Asset Management προσφέρει και τις ακόλουθες επενδυτικές υπηρεσίες σε ιδιώτες και θεσμικούς επενδυτές:

- Διαχείριση Χαρτοφυλακίων εντολής,
- Παροχή επενδυτικών συμβουλών.

Παρέχει επίσης, χρηματοοικονομικά προϊόντα και υπηρεσίες που ανταποκρίνονται στις ανάγκες των:

- Ασφαλιστικών / Συνταξιοδοτικών Ταμείων,
- Ασφαλιστικών Εταιρειών,
- Επιχειρήσεων.

Διαχείριση Ακίνητης Περιουσίας του Ομίλου

Η Γενική Διεύθυνση Ακίνητης Περιουσίας του Ομίλου είναι υπεύθυνη για τη διαχείριση του συνόλου του χαρτοφυλακίου των ακινήτων του Ομίλου, όπως επίσης και για την παροχή ολοκληρωμένων εκτιμητικών και τεχνικών υπηρεσιών. Το χαρτοφυλάκιο ακινήτων αποτελείται από τα ιδιοχρησιμοποιούμενα ή μισθωμένα ακίνητα που στεγάζουν τις δραστηριότητες του Ομίλου (Δίκτυο καταστημάτων, Γραφειακοί Χώροι και κτίρια Διοίκησης), τα ακίνητα που έχουν ανακτηθεί μέσω πλειστηριασμών («REOs»), καθώς και κάποια μεγάλα ακίνητα που κατέχονται μέσω εταιρειών ειδικού σκοπού.

Κατά τη διάρκεια των τελευταίων ετών, η Γενική Διεύθυνση Ακίνητης Περιουσίας του Ομίλου έχει αναλάβει σημαντικό ρόλο στην υλοποίηση της στρατηγικής της Τράπεζας, επεκτείνοντας τις δραστηριότητές της, πέραν της παραδοσιακής διαχείρισης ακίνητης περιουσίας, και στους τομείς της ανάκτησης, ωρίμανσης και διάθεσης ακινήτων, συμβάλλοντας ενεργά στη στρατηγική της Τράπεζας για μείωση των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων, καθώς και στην υλοποίηση των στόχων της πρωτοβουλίας «Υγιής Ισολογισμός» του προγράμματος Μετασχηματισμού.

Για τη Γενική Διεύθυνση Ακίνητης Περιουσίας το 2021 αποτέλεσε ορόσημο όσον αφορά τις πωλήσεις ακινήτων παρά τους περιορισμούς λόγω πανδημίας και τον συνεπακόλουθο περιορισμό της επενδυτικής διάθεσης. Οι στόχοι για τη διάθεση ακινήτων του REO υπερκαλύφθηκαν επιτυχάνοντας ιστορικό υψηλό ετήσιας επίδοσης. Συγκεκριμένα, οι συνολικές πωλήσεις του Ομίλου το 2021 ανήλθαν σε 393 ακίνητα αξίας περίπου €124 εκατ. Πρέπει να σημειωθεί ότι από τις ανωτέρω πωλήσεις, 338 ακίνητα αξίας περίπου €52 εκατ. διατέθηκαν μέσω της διαδικτυακής πύλης της Τράπεζας μέσω ηλεκτρονικών διαγωνισμών ή με τη διαδικασία «buy now». Συγχρόνως, οι ανακτήσεις ακινήτων μέσω δημόσιων πλειστηριασμών και συναινετικών λύσεων περιορίστηκαν σε 69 ακίνητα αξίας περίπου €14 εκατ.

Οι κύριοι άξονες της επιτυχίας ήταν η υιοθέτηση της νέας ολοκληρωμένης στρατηγικής διαχείρισης και αξιοποίησης όλων των διαθέσιμων μεθόδων προώθησης (διαδικτυακά κανάλια, μεσίτες, δίκτυο καταστημάτων), και η μετάβαση από το παραδοσιακό μοντέλο πλειοδοτικών δημοσίων διαγωνισμών σε ένα πιο ευέλικτο μοντέλο, προκειμένου να διασφαλίζεται η αποτελεσματική αξιοποίηση χαρτοφυλακίων ακινήτων με μεγάλη γεωγραφική διασπορά. Πιο συγκεκριμένα για την προώθηση των REOs, καθώς και άλλων ακινήτων του Ομίλου, δημιουργήθηκε Μητρώο Μεσιτών με πανελλαδική κάλυψη και αναβαθμίστηκε η διαδικτυακή πύλη (www.realestateonline.gr) ενσωματώνοντας τον μηχανισμό ηλεκτρονικών διαγωνισμών, με σκοπό τη διασφάλιση της διαφάνειας και της αποτελεσματικότητας καθώς και την ενίσχυση της ευελιξίας στις συναλλαγές ακίνητης περιουσίας.

Κατά την τρέχουσα περίοδο, υπάρχουν αναρτημένα στην ιστοσελίδα 1.318 ακίνητα αξίας περίπου €187 εκατ. ενώ εντός του Α' εξαμήνου του 2022 αναμένεται να αναρτηθούν επιπλέον περίπου 600 ακίνητα αξίας περίπου €80 εκατ.

Πέραν των ανωτέρω, στα πλαίσια του Προγράμματος Μετασχηματισμού της Τράπεζας, τα υπόλοιπα 360 ακίνητα του ιστορικού χαρτοφυλακίου ακινήτων αξίας περίπου €110 εκατ. εξετάστηκαν ενδελεχώς ως προς τις δυνατότητες αξιοποίησης τους και η πλειοψηφία τους εντάχθηκε στο χαρτοφυλάκιο REO με σκοπό την αποεπένδυση.

Κατά το 2021, η Διεύθυνση Περιουσίας εντατικοποίησε περαιτέρω τις προσπάθειες για την βελτιστοποίηση της χρήσης των ακινήτων από το Δίκτυο και τις Μονάδες Διοίκησης, στα πλαίσια σχετικής πρωτοβουλίας Μετασχηματισμού, με αποτέλεσμα τον περιορισμό του κόστους μέσω λήξης μισθώσεων και υπομισθώσεων κενών χώρων σε τρίτους. Συμπληρωματικά, η Μονάδα προχώρησε σε συνεργασίες με εξειδικευμένους Συμβούλους για την επίλυση μακροχρόνιων προβλημάτων δεσμεύσεων ακινήτων του ιστορικού χαρτοφυλακίου της Τράπεζας καθώς και των Εταιρειών Ειδικού

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Σκοπού του Ομίλου. Στα πλαίσια αυτά η Τράπεζα επικοινωνεί με τις αρμόδιες υπηρεσίες (Υπουργεία και Δημοτικές Αρχές) και ήδη βρίσκεται σε προχωρημένες συζητήσεις είτε για την άρση δεσμεύσεων ή για την ολοκλήρωση των απαλλοτριώσεων αρκετών ακινήτων. Επιπλέον, η Τράπεζα προχώρησε μετά από πολλά χρόνια, σε πωλήσεις δέκα ακινήτων στην Κομοτηνή ιδιοκτησίας της ΕΚΤΕΝΕΠΟΛ Α.Ε. (100% θυγατρικής της ΕΤΕ).

Πέραν των ανωτέρω, η Τράπεζα προχώρησε στη δωρεά προς το Υπουργείο Πολιτισμού ενός από τα σημαντικότερα και ιστορικότερα τζαμιά που βρίσκεται στα Γιαννιτσά, εξασφαλίζοντας την συντήρηση και αποκατάσταση του μνημείου στα πλαίσια της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης της και σύμφωνα με τον Στόχο 11 της Δράσης Βιώσιμης Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών (Βιώσιμες Πόλεις και Κοινότητες).

Τέλος, η Διεύθυνση Περιουσίας εντατικοποίησε περαιτέρω τις προσπάθειες συνεισφοράς στους στόχους Περιβάλλοντος, Κοινωνίας και Εταιρικής Διακυβέρνησης (ESG) της Τράπεζας, με έμφαση στη μείωση του αποτυπώματος άνθρακα του Ομίλου, μέσω εκτεταμένου προγράμματος ενεργειακών αναβαθμίσεων των κτιρίων της Τράπεζας και με την συνδρομή του Τομέα Τεχνικών Υπηρεσιών.

Η Διεύθυνση Ακίνητης Περιουσίας καλύπτει όλες τις δραστηριότητες εκτίμησης και σχετικών συμβουλευτικών υπηρεσιών με την Κεντρική Μονάδα Τεχνικών Αξιολογήσεων (ΚΜΤΑ). Η Μονάδα είναι υπεύθυνη για την εκπόνηση εκτιμήσεων όλων των κατηγοριών, τεχνικών αξιολογήσεων και εκτιμήσεων επενδυτικών σχεδίων (π.χ. ξενοδοχεία, εμπορικά κέντρα, εγκαταστάσεις ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, βιομηχανικές εγκαταστάσεις) για όλες τις κατηγορίες κινητών (εξοπλισμός, μηχανήματα, αεροσκάφη, άυλα αγαθά, εμπορεύματα) & ακίνητων εμπράγματων εξασφαλίσεων. Επιπρόσθετα, παρέχει πολύπλευρες σχετικές υπηρεσίες και υποστήριξη σε όλες τις Επιχειρηματικές Μονάδες του Ομίλου ΕΤΕ (Επιχειρηματική Πίστη, Λιανική Πίστη, Δάνεια Ειδικής Διαχείρισης, Leasing, Περιουσία) και κατά περίπτωση υπηρεσίες εκτίμησης σε τρίτα μέρη. Η Μονάδα επανδρώνεται από 54 ειδικούς (μηχανικούς και οικονομολόγους) και διαχειρίζεται ένα δυναμικό δίκτυο περίπου 400 Εξωτερικών Εκτιμητών σε όλη την Επικράτεια.

Αναφορικά με τη βασική υπηρεσία της Μονάδας, το 2021 ήταν ένα εξαιρετικό έτος, με περίπου 97.000 εκτιμήσεις συνολικής Αγοραίας Αξίας περί τα €20,5 δισ. και επιπροσθέτως περί τους 37.000 ελέγχους εκτιμήσεων. Επιπρόσθετα, επέτυχε εντός του 2021, να καταχωρηθεί ως «Ρυθμιζόμενη από το Royal Institution of Chartered Surveyors “RICS”» Μονάδα. Το τελευταίο αποτελεί ένα αναγνωρισμένο σήμα για την πιστή εφαρμογή των επαγγελματικών και ηθικών προτύπων του RICS και μεταφέρει ένα συνεπές μήνυμα εμπιστοσύνης και ποιότητας στα σχετιζόμενα μέρη.

Οι παρεχόμενες υπηρεσίες διευρύνθηκαν κατά τα 2 τελευταία έτη, καθώς η ΚΜΤΑ επέκτεινε σημαντικά τις κρίσιμες εξειδικευμένες συμβουλευτικές υπηρεσίες («Υπηρεσίες Τεχνικού Συμβούλου Δανεισμού»), οι οποίες σχετίζονται με την αξιολόγηση και παρακολούθηση των νέων κατασκευαστικών έργων που χρηματοδοτούνται από την Τράπεζα. Επίσης, εγκαθιδρύθηκε ένας κεντροποιημένος εσωτερικός κόμβος διαχείρισης πληροφοριών και επικοινωνιών, ούτως ώστε η Μονάδα να καλύπτει αποδοτικά το σημαντικό όγκο των ποικίλων

αιτημάτων που προέρχονται από τις διάφορες Επιχειρηματικές Μονάδες του Ομίλου.

Συνολικά, χάρις στη μοναδική εξειδίκευση της, η ΚΜΤΑ συμβάλλει καθοριστικά σε ένα σημαντικό αριθμό κανονιστικών έργων και ποικίλων πρωτοβουλιών της Τράπεζας.

Η Τεχνική Υπηρεσία προσφέρει ένα μεγάλο εύρος τεχνικών υπηρεσιών στον Όμιλο ΕΤΕ, ο οποίος εκτείνεται από τις παραδοσιακές υπηρεσίες διαχείρισης κτιριακών υποδομών της Τράπεζας, επικεντρώνοντας κυρίως στη συντήρηση και ανακαίνιση των υποδομών και των εγκαταστάσεων του Ομίλου, έως την εκπόνηση εξειδικευμένων μελετών και έργων, την παροχή πιστοποιητικών, ερευνών, κτιριακών ελέγχων και πυρασφάλειας. Εντός αυτού του πλαισίου, η Μονάδα διασφαλίζει τη συμμόρφωση του Ομίλου με όλους τους κανόνες και κανονισμούς τεχνικής φύσης, οι οποίοι αφορούν τα κτίρια.

Οι βασικές δραστηριότητες της Μονάδας εντός του 2021, επικεντρώνονται σε δύο ευρείες κατηγορίες: ανακαινίσεις ακινήτων (κυρίως Υποκαταστήματα) και αναβαθμίσεις σχετιζόμενες με ESG παράγοντες, με την επιτυχημένη υλοποίηση πολυάριθμων έργων προς κάλυψη των εγχώριων και διεθνών αναγκών του Ομίλου. Τα σημαντικότερα έργα ήταν: η ανακαίνιση των Υποκαταστημάτων, η αναδιάρθρωση του δικτύου Υποκαταστημάτων, η παροχή τεχνικής συμβουλευτικής στην εταιρεία αποθηκών του Ομίλου (Προνομιούχος Γενικών Αποθηκών Ελλάδος Μονοπρόσωπη Α.Ε. (“ΠΑΕΓΑΕ”)) σχετικά με το νέο επενδυτικό της πρόγραμμα και η τεχνική υποστήριξη του έργου μετεγκατάστασης του κτιρίου κεντρικών υπηρεσιών της Storanska Banka.

Τέλος, τα σημαίνοντα έργα εφαρμογής των ESG κατευθύνσεων περιλαμβάνουν τη συνεργασία με το Στρατηγικό Σύμβουλο Ενέργειας για την Περιβαλλοντική Στρατηγική της Τράπεζας σχετικά με τα κτίρια της, στο πλαίσιο της οποίας εγκαταστάθηκαν προηγμένα συστήματα Ενεργειακής παρακολούθησης στα κτίρια υψηλής κατανάλωσης, παράλληλα με το πρόγραμμα κτιριακής ενεργειακής αναβάθμισης, π.χ. αναβάθμιση συστημάτων φωτισμού, θέρμανσης και ψύξης και εγκατάσταση συστημάτων περιορισμού της κατανάλωσης ύδατος, μεταξύ άλλων ενεργειών, σε αρκετά κτίρια. Η συνέχιση και η επιτυχής ολοκλήρωση της ενεργειακής αναβάθμισης του συνόλου των κτιρίων της Τράπεζας, αποτελεί βασικό στόχο κατά τα προσεχή έτη, στον οποίο συνδράμουν όλες οι Μονάδες της Διεύθυνσης Ακίνητης Περιουσίας.

Η δραστηριότητα εκτός Ελλάδας

Το διεθνές δίκτυο της Τράπεζας στις 31 Δεκεμβρίου 2021, αποτελείται από 78 καταστήματα, τα οποία προσφέρουν παραδοσιακές τραπεζικές υπηρεσίες και χρηματοοικονομικά προϊόντα και υπηρεσίες. Η Τράπεζα διαθέτει επίσης τρεις θυγατρικές εμπορικές τράπεζες στη Βόρεια Μακεδονία, την Κύπρο και τη Μάλτα. Η Τράπεζα αποφάσισε να τερματίσει την τραπεζική της λειτουργία στη θυγατρική τράπεζα στη Μάλτα και στα υποκαταστήματά της στην Αίγυπτο και στο Λονδίνο.

Στις διεθνείς δραστηριότητες της Τράπεζας αντιστοιχούν σε €2,7 δισ. ή το 3,3% των συνολικών στοιχείων ενεργητικού του Ομίλου, μη συμπεριλαμβανομένων των προοριζόμενων προς πώληση για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2021. Την 31 Δεκεμβρίου 2021, τα δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών ανήλθαν σε €1,5 δισ., ενώ οι καταθέσεις «Υποχρεώσεις προς πελάτες» ανήλθαν σε €1,9 δισ.

<u>Σημαντικότερες Εξελίξεις</u>	<u>Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19</u>	<u>Πρόγραμμα Μετασχηματισμού</u>	<u>Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση</u>	<u>Διαχείριση Κινδύνου</u>	<u>Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση</u>	<u>Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης</u>
-------------------------------------	---	--------------------------------------	--	--------------------------------	---	---

Μη κυκλοφορούντα Περιουσιακά Στοιχεία και Ομάδες Περιουσιακών Στοιχείων ταξινομημένων ως Προοριζόμενων προς Πώληση και Διακοπείσες Δραστηριότητες

Τα μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση στις 31 Δεκεμβρίου 2021, αποτελούνται από την Εθνική Ασφαλιστική, την CAC Coral Ltd και την Probank Leasing A.E. (Project "Pronto"). Τα μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση στις 31 Δεκεμβρίου 2021, περιλαμβάνουν επίσης δανειακά χαρτοφυλάκια σχετιζόμενα κυρίως με τα Projects "Frontier II", "Solar" και "Pronto".

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη

Σύμφωνα με το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο, πρέπει να αναφέρονται οι πάσης φύσεως συναλλαγές μεταξύ της Τράπεζας και του Ομίλου με τα συνδεδεμένα μέρη, όπως αυτά ορίζονται στο ΔΛΠ 24 «Συνδεδεμένα Μέρη», που πραγματοποιήθηκαν κατά την διάρκεια της οικονομικής χρήσης που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2021. Επίσης, απαιτείται από τα παραπάνω στοιχεία, να παρατίθενται διακριτά, οι συνολικές αμοιβές διευθυντικών στελεχών και μελών της Διοίκησης, καθώς και οι απαιτήσεις και υποχρεώσεις τους. Αναφορικά με τις συναλλαγές με το κυριότερο μέτοχο της Τράπεζας, το ΤΧΣ, εκτός από τις κοινές μετοχές που έχουν εκδοθεί από την Τράπεζα και διακρατούνται από το ΤΧΣ, δεν υπάρχουν σημαντικά υπόλοιπα ή άλλες συναλλαγές. Στον παρακάτω πίνακα παρατίθενται οι συναλλαγές της Τράπεζας με τις θυγατρικές της, ενώ δεν υπάρχουν σημαντικές συναλλαγές με τις συγγενείς εταιρείες.

Για περισσότερες λεπτομέρειες βλ. Σημείωση 42 επί των Ετήσιων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων.

Θυγατρικές

(€ εκατ.)	Απαιτήσεις	Υποχρεώσεις	Έσοδα	Έξοδα	Τάξεως (Καθαρό υπόλοιπο)
Εθνική Χρηματιστηριακή Α.Ε.Π.Ε.Υ.	1	84	3	1	28
Εθνική Asset Management Α.Ε.Δ.Α.Κ	1	32	4	-	-
Εθνική Leasing Α.Ε.	564	21	10	1	126
Εθνική Συμβουλευτικές Υπηρεσίες Ακινήτων Μονοπρόσωπη Α.Ε.	-	1	-	-	-
Προνομιούχος Γενικών Αποθηκών Ελλάδος Μονοπρόσωπη Α.Ε.	2	25	-	2	2
NBG Greek Fund Ltd	-	-	-	-	-
Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος (Κύπρος) Ltd	1	30	-	2	1
NBG Management Services Ltd	-	-	-	-	-
Stopanska Banka A.D.-Skopje	24	-	2	-	-
NBG International Ltd	-	25	-	-	-
NBG Finance Plc	-	55	-	-	-
NBG Asset Management Luxembourg S.A.	-	-	-	-	-
Ανώνυμος Ελληνική Εταιρεία Γενικών Ασφαλειών «Η Εθνική» (Όμιλος)*	178	353	22	6	2
ΚΑΔΜΟΣ Α.Ε.	-	-	-	-	-
ΔΙΟΝΥΣΟΣ Α.Ε.	-	-	-	-	-
Κτηματική Κατασκευαστική Μονοπρόσωπη Α.Ε. «ΕΚΤΕΝΕΠΟΛ»	-	1	-	-	-
ΠΡΟΤΥΠΟΣ Κτηματική Τουριστική Μονοπρόσωπη Α.Ε.	-	-	-	-	-
Ελληνικά Τουριστικά Έργα Α.Ε.	-	-	-	-	-
Εθνική Κτηματικής Εκμετάλλευσης Μονοπρόσωπη Α.Ε.	-	-	-	-	-
NBG International Holdings B.V.	-	4	-	-	-
NBG Leasing IFN S.A.	5	-	1	-	-
NBG Finance (Dollar) Plc**	-	280	-	-	-
NBG Finance (Sterling) Plc**	-	119	-	-	-
NBG Bank Malta Ltd***	35	147	-	-	31
Εθνική Factors Α.Ε.	452	36	10	-	326
ARC Management One SRL (Special Purpose Entity)	-	-	-	-	-
ARC Management Two EAD (Special Purpose Entity)	-	-	-	-	-
I-BANK DIRECT Α.Ε. **	-	1	-	-	-
Probank Leasing Α.Ε.*	33	1	1	-	-
Probank Μεσίτες Ασφαλίσεων Α.Ε.	-	2	-	-	-
Bankteco EOOD	-	-	-	1	-
CAC Coral Limited*	71	4	2	-	-
Total	1.367	1.221	55	13	516

* Θυγατρικές προοριζόμενες προς πώληση.

** Υπό εκκαθάριση.

***Το 2021, η Τράπεζα αποφάσισε να τερματίσει την τραπεζική λειτουργία της στην θυγατρική της στη Μάλτα.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
-----------------------------	-------------------------------------	------------------------------	--	------------------------	--------------------------------------	-----------------------------------

Εξωτερικοί Ελεγκτές

Η Επιτροπή Ελέγχου του Διοικητικού Συμβουλίου εξετάζει την ανεξαρτησία των εξωτερικών ελεγκτών («ελεγκτές»), καθώς επίσης και τη σχέση τους με τον Όμιλο, συμπεριλαμβανομένης της ανάθεσης μη ελεγκτικών εργασιών, καθώς και τις αμοιβές για ελεγκτικές και μη ελεγκτικές εργασίες. Επιπρόσθετα, βάσει των απαιτήσεων που θέτει η Αναθεωρημένη Σύμβαση Πλαισίου Συνεργασίας με το ΤΧΣ³⁵, η Τράπεζα θα πρέπει να αλλάζει τους ελεγκτές της κάθε πέντε χρόνια. Ωστόσο, σύμφωνα με το άρθρο 28 του Ν. 4701/2020, το ΤΧΣ και τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα που συμμετείχαν σε σχέδια ανακεφαλαιοποίησης, ή τα δικαιούχα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα που προέκυψαν από πλήρη ή μερική εξαφάνιση τραπεζικών πράξεων στο πλαίσιο του Ν. 4601/2019 (εταιρικός νόμος περί μετασχηματισμού), μπορεί να αποφασίσει να παρατείνει τη θητεία των ελεγκτών του για περίοδο που δεν υπερβαίνει τα 10 έτη συνολικά (σύμφωνα με το άρθρο 17 ΕΕ 537/2014 (L158)) υπό την προϋπόθεση ότι η Γενική Συνέλευση του χρηματοπιστωτικού ιδρύματος εγκρίνει αιτιολογημένη πρόταση του Διοικητικού Συμβουλίου, μετά από σύσταση της Επιτροπής Ελέγχου.

Ο διορισμός της PwC, εγκρίθηκε από την Ετήσια Γενική Συνέλευση της Εθνικής Τράπεζας Μετόχων του 2017 στις 30 Ιουνίου 2017 που ανάλαβε για πρώτη φορά τον έλεγχο των ετήσιων και εξαμηνιαίων Οικονομικών Καταστάσεων της Τράπεζας και του Ομίλου για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2017. Η Ετήσια Γενική Συνέλευση των μετόχων της Εθνικής Τράπεζας στις 30 Ιουλίου 2021, ανέθεσε εκ νέου στην PwC τον έλεγχο/επισκόπηση των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της Τράπεζας και του Ομίλου για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2021.

Για πληροφορίες σχετικά με τις αμοιβές του ανεξάρτητου ελεγκτή, βλ. Σημείωση 45 των Ετήσιων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων.

³⁵ Ως αποτέλεσμα της ανακεφαλαιοποίησης το 2013 και το 2015, το ΤΧΣ και η Τράπεζα εισήλθαν στις 3 Δεκεμβρίου του 2015, σε μια αναθεωρημένη Σύμβαση Πλαισίου Συνεργασίας (η «Αναθεωρημένη Σύμβαση Πλαίσιο»), η οποία τροποποίησε την αρχική Σύμβαση Πλαίσιο της 10 Ιουλίου 2013, μεταξύ της Τράπεζας και του ΤΧΣ (η «Σύμβαση Πλαίσιο»).

Σημαντικότερες
ΕξελίξειςΑντιμετώπιση της
κρίσης COVID-19Πρόγραμμα
ΜετασχηματισμούΟικονομική και
χρηματοοικονομική
ή επισκόπηση**Διαχείριση
Κινδύνου**Μη
Χρηματοοικονομική
ΚατάστασηΔήλωση
Εταιρικής
Διακυβέρνησης

Διαχείριση Κινδύνων

Το πλαίσιο Διακυβέρνησης της Διαχείρισης Κινδύνων του Ομίλου

Αξιολόγηση Προφίλ Κινδύνου

Διαδικασία Αξιολόγησης Επάρκειας Εσωτερικού Κεφαλαίου (“ICAAP”)

Διαδικασία Αξιολόγησης Επάρκειας Ρευστότητας (“ILAAP”)

Νέες εξελίξεις εντός του 2021 και προοπτικές 2022

Διαχείριση Κινδύνων

Λοιποί παράγοντες Κινδύνου

Ο Όμιλος, ως διεθνής οργανισμός ο οποίος λειτουργεί σε ένα ταχέως αναπτυσσόμενο και μεταβαλλόμενο περιβάλλον, αναγνωρίζει την έκθεσή του στους κινδύνους και την ανάγκη να διαχειριστεί αποτελεσματικά αυτούς τους κινδύνους. Η διαχείριση και ο έλεγχος των κινδύνων αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι της δέσμευσης του Ομίλου να διατηρήσει τις αναμενόμενες αποδόσεις στους μετόχους.

Η διαχείριση και ο έλεγχος κινδύνων διαδραματίζει θεμελιώδη ρόλο στη συνολική στρατηγική του Ομίλου, με σκοπό αφενός την ουσιαστική διαχείριση των κινδύνων για τον οργανισμό και αφετέρου την εναρμόνιση με τις νομικές και εποπτικές απαιτήσεις.

Ο Όμιλος στοχεύει στην υιοθέτηση βέλτιστων πρακτικών αναφορικά με τη διακυβέρνηση κινδύνων, λαμβάνοντας υπόψη όλες τις σχετικές οδηγίες και εποπτικές απαιτήσεις, όπως ορίζονται από την Επιτροπή της Βασιλείας για την Τραπεζική Εποπτεία, ΕΒΑ, την ECB/ SSM, την Τράπεζα της Ελλάδος και την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, καθώς και αποφάσεις των αρμόδιων αρχών που εποπτεύουν τις εταιρείες του Ομίλου.

Το Πλαίσιο Διακυβέρνησης της Διαχείρισης Κινδύνων του Ομίλου

(Ελεγμένη)

Η ΕΤΕ διαχειρίζεται τους κινδύνους του Ομίλου μέσω μιας δομημένης και διαβαθμισμένης προσέγγισης, η οποία βασίζεται σε διάφορους φορείς διακυβέρνησης, εσωτερικές πολιτικές και διαδικασίες, καθώς και σε ένα πλαίσιο μηχανισμών ελέγχου.

Το Διοικητικό Συμβούλιο φέρει την τελική ευθύνη για τη θέση κινδύνου της ΕΤΕ. Δίνει την τελική έγκριση για τη στρατηγική και τη διάθεση ανάληψης κινδύνων και παρακολουθεί την αποτελεσματικότητα της διακυβέρνησης και διαχείρισης κινδύνων που προτείνονται από τις δύο εξειδικευμένες επιτροπές του: την Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων του Διοικητικού Συμβουλίου και την Επιτροπή Ελέγχου του Διοικητικού Συμβουλίου. Η Ανώτατη Εκτελεστική Επιτροπή της Τράπεζας και άλλες επιτροπές είναι υπεύθυνες για τις καθημερινές διαχειριστικές ενέργειες και τον συντονισμό της επιχείρησης. Ο Γενικός Διευθυντής Διαχείρισης Κινδύνων της Τράπεζας και του Ομίλου είναι μέλος της Ανώτατης Εκτελεστικής Επιτροπής. Ο Γενικός Διευθυντής Διαχείρισης Κινδύνων έχει άμεση πρόσβαση στο Διοικητικό Συμβούλιο, έχει εξουσιοδοτηθεί να λαμβάνει αποφάσεις για εκτελεστικά θέματα σχετικά με τη διαχείριση κινδύνων και είναι επικεφαλής της λειτουργίας της Διαχείρισης Κινδύνων του Ομίλου. (Βλ. «Εταιρική Διακυβέρνηση - Επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου – Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων» και «Διοικητικά, διαχειριστικά και εποπτικά όργανα της Τράπεζας – Εκτελεστικές Επιτροπές»).

Η Λειτουργία Διαχείρισης Κινδύνων του Ομίλου περιλαμβάνει εξειδικευμένες μονάδες ανά τύπο κινδύνου. Οι μονάδες διαχείρισης κινδύνων διεξάγουν καθημερινές δραστηριότητες διαχείρισης κινδύνων σύμφωνα με πολιτικές και διαδικασίες

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	----------------------------	--------------------------------	--------------------------------

που έχουν εγκριθεί από την Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων του Διοικητικού Συμβουλίου, την Ανώτατη Εκτελεστική Επιτροπή και άλλες εκτελεστικές επιτροπές. Το σχετικό πλαίσιο βασίζεται στο τυπικό κλαδικό μοντέλο των Τριών Γραμμών Άμυνας. Όλες οι δραστηριότητες των μονάδων διαχείρισης κινδύνων υποστηρίζονται από υποκείμενα συστήματα και υποδομές. Τέλος, η κουλτούρα κινδύνων θεωρείται ως βασική συνιστώσα της αποτελεσματικής διαχείρισης κινδύνων, με το Διοικητικό Συμβούλιο και την Διοίκηση να δίνουν τον παλμό και το παράδειγμα. Στόχος της Τράπεζας είναι να εδραιώσει μια ενιαία Κουλτούρα Κινδύνων σε ολόκληρο τον Οργανισμό.

Η Διαχείριση Κινδύνων του Ομίλου εκτείνεται σε τρία διαφορετικά επίπεδα, προκειμένου να δημιουργηθούν Τρεις Γραμμές Άμυνας. Τα καθήκοντα και οι αρμοδιότητες όλων των παραπάνω γραμμών άμυνας ορίζονται και διακρίνονται με σαφήνεια, ενώ οι σχετικές Μονάδες διαθέτουν επαρκή ανεξαρτησία. Για τις Τρεις Γραμμές Άμυνας βλ. ενότητα «*Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης - Ε. Κύρια Σημεία του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου και Διαχείριση Κινδύνου*».

Η λειτουργία της Διαχείρισης Κινδύνων του Ομίλου

Το οργανόγραμμα και οι γραμμές διοικητικής αναφοράς της λειτουργίας Διαχείρισης Κινδύνων της Τράπεζας και του Ομίλου απεικονίζονται στο παρακάτω σχήμα:

Ο Γενικός Διευθυντής Διαχείρισης Κινδύνων («CRO») αναφέρεται στον Διευθύνοντα Σύμβουλο, έχει άμεση πρόσβαση στην Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνου του Διοικητικού Συμβουλίου και είναι ο κύριος εισηγητής της. Ο Γενικός Διευθυντής Πίστης («CCO»), ο οποίος αναφέρεται στον CRO επιβλέπει τις δύο Διευθύνσεις Πίστης, όπως περιγράφονται παραπάνω. Οι δύο Διευθύνσεις Πίστης συμμετέχουν στην εγκριτική διαδικασία πιστοδοτήσεων για το επιχειρηματικό χαρτοφυλάκιο, το χαρτοφυλάκιο λιανικής τραπεζικής και τις θυγατρικές.

Διαχείριση Κινδύνων Ομίλου

Η Τράπεζα αναγνωρίζοντας την ανάγκη αποτελεσματικής διαχείρισης κινδύνων έχει συστήσει πέντε εξειδικευμένες Διευθύνσεις και έναν Τομέα ως ακολούθως: τη ΔΕΠΚΤ&Ο, τη ΔΔΧΚΚΡΤ&Ο, τη ΔΔΛΚΤ&Ο, τη ΔΔΚΣΤ&Ο, τη ΔΚΚΔΕΜΔΚΤ&Ο και τον ΤΕΥ, προκειμένου να αναγνωρίζουν, να παρακολουθούν, να επιμετρούν, να αναλύουν, να διαχειρίζονται και να αναφέρουν τους κινδύνους που έχουν αναληφθεί από όλες τις επιχειρηματικές δραστηριότητες. Οι Μονάδες αυτές εποπτεύουν τις αντίστοιχες μονάδες διαχείρισης κινδύνων των θυγατρικών.

Επιπλέον οι δύο Μονάδες Πίστης, οι οποίες είναι ανεξάρτητες από τις υπηρεσίες χορήγησης πιστώσεων των επιχειρηματικών δανείων, των προϊόντων λιανικής τραπεζικής και των θυγατρικών, συμμετέχουν στην εγκριτική διαδικασία πιστοδοτήσεων για τα ανωτέρω χαρτοφυλάκια. Εκτελούν ανεξάρτητη αξιολόγηση του αναλαμβανόμενου κινδύνου για κάθε χαρτοφυλάκιο και έχουν το δικαίωμα αρνησικυρίας (veto).

Σύμφωνα με τον κανονισμό λειτουργίας η αποστολή και η σύσταση των εξειδικευμένων Διευθύνσεων/Μονάδων έχει ως ακολούθως:

Διεύθυνση Ελέγχου Πιστωτικού Κινδύνου της Τράπεζας και του Ομίλου («ΔΕΠΚΤ&Ο»)

Η αποστολή της ΔΕΠΚΤ&Ο είναι να:

- προσδιορίζει και εφαρμόζει πιστωτικές πολιτικές, δίνοντας έμφαση σε συστήματα διαβάθμισης, υποδείγματα εκτίμησης κινδύνου και παραμέτρους κινδύνου, σύμφωνα με τις κατευθύνσεις του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας,
- καθορίζει κατευθύνσεις για την ανάπτυξη των μεθοδολογιών εκτίμησης της Αναμενόμενης Πιστωτικής Ζημιάς και των συστατικών της, ήτοι της Πιθανότητας Αθέτησης, της Ζημιάς σε Περίπτωση Αθέτησης και του Ανοίγματος σε Αθέτηση, για κάθε τομέα της εταιρικής και λιανικής τραπεζικής,
- πραγματοποιεί μία σειρά από σαφώς προσδιορισμένους και ανεξάρτητους ελέγχους σε υποδείγματα πιστωτικού κινδύνου οι οποίοι επιτρέπουν την αποτελεσματική εποπτεία κινδύνων που μπορεί να προκύψουν από πιστοδοτικές δραστηριότητες όλων των επιπέδων. Αυτοί οι έλεγχοι είναι καταγεγραμμένοι και τα αποτελέσματα τους επικοινωνούνται στις επιχειρηματικές μονάδες σε τριμηνιαία βάση. Η ΔΕΠΚΤ&Ο παρακολουθεί αυτούς τους

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική ή επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	----------------------------	--------------------------------	--------------------------------

ελέγχους σε τριμηνιαία βάση, διασφαλίζοντας πως λειτουργούν αποτελεσματικά και συνολικά είναι επαρκείς για το σκοπό για τον οποίο καθιερώθηκαν,

- επιβεβαιώνει, σε τακτική βάση, την επάρκεια των υποδειγμάτων, συμπληρώνοντας με αυτόν τον τρόπο τις περιοδικές επικυρώσεις καθώς και την παρακολούθηση χρήσης,
- αξιολογεί την επάρκεια των μεθόδων και συστημάτων που έχουν ως στόχο την ανάλυση, επιμέτρηση, παρακολούθηση, έλεγχο και αναφορά του πιστωτικού κινδύνου που αναλαμβάνει η Τράπεζα και άλλα πιστωτικά ιδρύματα του Ομίλου,
- υπολογίζει τα εποπτικά κεφαλαία έναντι Πιστωτικού Κινδύνου και ετοιμάζει τις σχετικές εποπτικές και εσωτερικές («MIS») αναφορές,
- συντονίζει όλες τις εμπλεκόμενες μονάδες για τον υπολογισμό του εσωτερικού κεφαλαίου έναντι όλων των σημαντικών κινδύνων, εκτελεί αναλύσεις σεναρίων και ευαισθησίας πάνω στον Πιστωτικό Κίνδυνο, προετοιμάζει και αποστέλλει τα απαιτούμενα στοιχεία για την ICAAP στις εποπτικές αρχές, και
- συντονίζει όλες τις εμπλεκόμενες Μονάδες και τα ενδιαφερόμενα μέρη κατά την επισκόπηση και επικαιροποίηση του Πλαισίου Διάθεσης Ανάλυσης Κινδύνων, παρέχει σημαντικά δεδομένα για τις διάφορες διαστάσεις της συγκεκριμένης Πολιτικής όπως μεθοδολογίες για τη βαθμονόμηση των δεικτών, πλαίσιο διακυβέρνησης και αρχές που διέπουν τη διάθεση ανάλυσης κινδύνων.

Η ΔΕΠΚΤ&Ο απαρτίζεται από τον/τις:

- Τομέα Ελέγχου Πιστωτικού Κινδύνου, ο οποίος αποτελείται από την Υποδιεύθυνση Ελέγχου Πιστωτικού Κινδύνου Επιχειρηματικού Χαρτοφυλακίου, την Υποδιεύθυνση Ελέγχου Πιστωτικού Κινδύνου Χαρτοφυλακίου Λιανικής Τραπεζικής, την Υποδιεύθυνση Ανάπτυξης Υποδειγμάτων Πιστωτικού Κινδύνου Επιχειρηματικού Χαρτοφυλακίου και την Υποδιεύθυνση Ανάπτυξης Υποδειγμάτων Πιστωτικού Κινδύνου Χαρτοφυλακίου Λιανικής Τραπεζικής,
- Τομέα Αναφορών Πιστωτικού Κινδύνου (Εποπτικών & Εσωτερικών) και Παρακολούθησης Εποπτικού Πλαισίου, ο οποίος αποτελείται από την Υποδιεύθυνση Εποπτικών Αναφορών Πιστωτικού Κινδύνου και την Υποδιεύθυνση Εσωτερικών Αναφορών Πιστωτικού Κινδύνου,
- Υποδιεύθυνση Ανάλυσης Εσωτερικού Κεφαλαίου (ICAAP) και Ελέγχου Πλαισίου Διάθεσης Ανάλυσης Κινδύνων, και
- Υποδιεύθυνση Στήριξης Εργασιών Διαχείρισης Κινδύνων.

Διεύθυνση Διαχείρισης Χρηματοοικονομικών Κινδύνων & Κινδύνου Ρευστότητας Τράπεζας και Ομίλου («ΔΔΧΚΚΡΤ&Ο»)

Η αποστολή της ΔΔΧΚΚΡΤ&Ο είναι:

- ο σχεδιασμός, η εξειδίκευση, η υλοποίηση και εισήγηση πολιτικών σχετικών με τη διαχείριση του κινδύνου αγοράς, του επιτοκιακού κινδύνου στο τραπεζικό χαρτοφυλάκιο (“IRRBB”), του κινδύνου ρευστότητας καθώς και του κινδύνου αντισυμβαλλομένου, στο πλαίσιο των κατευθυντήριων γραμμών από το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας,
- η ανάπτυξη και εφαρμογή εσωτερικών υποδειγμάτων για σκοπούς αποτίμησης και επιμέτρησης των αναλαμβανομένων κινδύνων,
- η διεξαγωγή των απαραίτητων ελέγχων με σκοπό τη διασφάλιση της επαρκούς λειτουργίας των επιμέρους υποδειγμάτων, συμπληρωματικά της περιοδικής επικύρωσής τους,
- η αξιολόγηση της επάρκειας των μεθόδων και συστημάτων ανάλυσης, επιμέτρησης, παρακολούθησης και ελέγχου των παραπάνω κινδύνων που αναλαμβάνει η Τράπεζα και τα πιστωτικά ιδρύματα του Ομίλου,
- η διενέργεια ανεξάρτητων αποτιμήσεων χρηματοοικονομικών προϊόντων και λοιπών στοιχείων Ενεργητικού και Παθητικού της Τράπεζας και του Ομίλου,
- η εκτίμηση των Εποπτικών Κεφαλαίων που απαιτούνται έναντι των κινδύνων αγοράς και αντισυμβαλλομένου και τον υπολογισμό των εποπτικών δεικτών για τον κίνδυνο ρευστότητας και τον επιτοκιακό κίνδυνο στο τραπεζικό χαρτοφυλάκιο, καθώς και την κατάρτιση σχετικών αναφορών, και
- η παροχή έγκαιρης και ορθής πληροφόρησης στα ανώτερα όργανα της Τράπεζας (την Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας - “BRC” και το Συμβούλιο Διαχειριστικής Πολιτικής - “ALCO”) και τον Επόπτη (Ενιαίος Εποπτικός Μηχανισμός - “SSM”) σχετικά με το ύψος και την εξέλιξη των αναλαμβανομένων κινδύνων, καθώς και τον τακτικό χειρισμό θεμάτων συναφών με τους κινδύνους αρμοδιότητάς της, στο πλαίσιο των κατευθύνσεων και των ειδικών αποφάσεων της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας, του Συμβουλίου Διαχειριστικής Πολιτικής και του Επόπτη.

Η ΔΔΧΚΚΡΤ&Ο απαρτίζεται από:

- τον Τομέα Διαχείρισης Κινδύνου Αγοράς και Κινδύνου Αντισυμβαλλομένου, ο οποίος αποτελείται από
 - την Υποδιεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνου Αγοράς
 - την Υποδιεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνου Αντισυμβαλλομένου
 - την Υποδιεύθυνση Προσομοίωσης Ακραίων

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική ή επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	----------------------------	--------------------------------	--------------------------------

Καταστάσεων Κινδύνου Αγοράς και Κινδύνου Αντισυμβαλλομένου και παρακολούθησης πλαισίου ICAAP.

- τον Τομέα Διαχείρισης Κινδύνου Ρευστότητας και Επιτοκιακού Κινδύνου στο Τραπεζικό Χαρτοφυλάκιο, ο οποίος αποτελείται από
 - την Υποδιεύθυνση Διαχείρισης Επιτοκιακού Κινδύνου στο Τραπεζικό Χαρτοφυλάκιο,
 - την Υποδιεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνου Ρευστότητας,
 - την Υποδιεύθυνση παρακολούθησης πλαισίου Εσωτερικής Διαδικασίας Αξιολόγησης Επάρκειας Ρευστότητας (ILAAP),
 - την Υποδιεύθυνση Προσομοίωσης Ακραίων Καταστάσεων Επιτοκιακού Κινδύνου στο Τραπεζικό Χαρτοφυλάκιο,
- την Υποδιεύθυνση Ανάπτυξης Υποδειγμάτων Διαχείρισης Χρηματοοικονομικών Κινδύνων.

Διεύθυνση Διαχείρισης Λειτουργικών Κινδύνων της Τράπεζας και του Ομίλου («ΔΔΛΚΤ&Ο»)

Η αποστολή της ΔΔΛΚΤ&Ο είναι να:

- σχεδιάσει, προτείνει, υποστηρίξει και κατά περιόδους επικυρώσει το Πλαίσιο Διαχείρισης Λειτουργικού Κινδύνου, εξασφαλίζοντας πως είναι σύμφωνο με τις βέλτιστες πρακτικές, τις εποπτικές απαιτήσεις και τις κατευθυντήριες γραμμές από το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας,
- διασφαλίσει την κατάρτιση πολιτικών, μεθόδων και συστημάτων για τον εντοπισμό, την επιμέτρηση και την παρακολούθηση των λειτουργικών κινδύνων και την περιοδική αξιολόγηση και επικύρωσή τους,
- σχεδιάσει και υλοποιήσει εκπαιδευτικά προγράμματα για τη Διαχείριση του Λειτουργικού Κινδύνου, τη χρήση και την εφαρμογή προγραμμάτων, μεθόδων και συστημάτων καθώς επίσης και κάθε άλλη ενέργεια με στόχο τη διάχυση της γνώσης και την καθιέρωση κουλτούρας Λειτουργικού Κινδύνου σε ολόκληρο τον Όμιλο,
- χειρίζεται όλα τα θέματα λειτουργικού κινδύνου, σύμφωνα με τις υποδείξεις και αποφάσεις της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνου του Διοικητικού Συμβουλίου,
- παρακολουθεί σε συνεχή βάση και αναθεωρεί το επίπεδο λειτουργικού κινδύνου του Ομίλου και αναφέρεται στην ανώτερη διοίκηση και Εποπτικές Αρχές.

Η οργανωτική διάρθρωση της ΔΔΛΚΤ&Ο απαρτίζεται από:

- Τομέα Εφαρμογής Πλαισίου Λειτουργικών Κινδύνων, που περιλαμβάνει την Υποδιεύθυνση Εφαρμογής Προγραμμάτων Λειτουργικών Κινδύνων, την Υποδιεύθυνση Εποπτείας Κινδύνων Τεχνολογίας Πληροφοριών και Επικοινωνιών (ICT) και την

Υποδιεύθυνση Συλλογής και Παρακολούθησης Γεγονότων Λειτουργικών Κινδύνων,

- Υποδιεύθυνση Ανάπτυξης Πλαισίου Λειτουργικών Κινδύνων,
- Υποδιεύθυνση Αναφορών Λειτουργικών Κινδύνων, και
- Υποδιεύθυνση Επίγνωσης και Επιμόρφωσης επί Θεμάτων Λειτουργικών Κινδύνων.

Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων Στρατηγικής της Τράπεζας και του Ομίλου («ΔΔΚΣΤ&Ο»)

Η αποστολή της ΔΔΚΣΤ&Ο διαμορφώνεται λαμβάνοντας υπόψη το ευρύ φάσμα των κινδύνων που μπορεί να συσχετιστούν με τη Στρατηγική του Ομίλου, σε ευθυγράμμιση με τις επικρατούσες επιχειρηματικές ανάγκες. Η ΔΔΚΣΤ&Ο είναι υπεύθυνη για:

- την παρακολούθηση, ανάλυση και αξιολόγηση των κινδύνων που είναι εμφανείς ή σχετίζονται με την επιχειρηματική Στρατηγική του Ομίλου και ενδέχεται να επηρεάσουν αρνητικά την κερδοφορία και τη δυναμική δομή του Ισολογισμού τόσο για την Τράπεζα όσο και για τον Όμιλο,
- την ανάλυση των υποθέσεων και των παραδοχών που ενσωματώνονται στον Στρατηγικό Σχεδιασμό, τον Επιχειρησιακό Σχεδιασμό (χαρτογράφηση επιχειρησιακών υποδειγμάτων) και τη Μελλοντική Κερδοφορία,
- τη ανάλυση κινδύνων που συνδέονται με την εφαρμογή της Επιχειρηματικής Στρατηγικής,
- την ανάλυση κινδύνων και τις πιθανές επιπτώσεις που επιμετρούνται μέσω των κατάλληλων «Βασικών Δεικτών Κινδύνου» («KRI's») και προκύπτουν από αποκλίσεις σε σχέση με τους εκπεφρασμένους στόχους που ορίζονται στην Επιχειρηματική Στρατηγική και Επιχειρηματικό Προγραμματισμό,
- την ανάπτυξη σεναρίων και την εκτέλεση ασκήσεων προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων (stress testing),
- την εκτέλεση αναλύσεων ευαισθησίας που σχετίζονται με τους κινδύνους που συνεπάγεται η εξέλιξη της δυναμικής κερδοφορίας και της δομής του ισολογισμού,
- την παρακολούθηση της ανάπτυξης, εκτέλεσης και αναθεώρησης των οικονομικών στόχων που σχετίζονται με τη Στρατηγική των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων,
- την επιλογή και χρήση κατάλληλων μέτρων απόδοσης τα οποία προσαρμόζονται με βάση τους κινδύνους (Επιχειρησιακού Μοντέλου & Προσαρμοσμένης για Κίνδυνο Αποδοτικότητα - RAPM) με στόχο την αξιολόγηση των Κινδύνων Στρατηγικής,
- την εκτέλεση ασκήσεων Προσομοίωσης Ακραίων Καταστάσεων σύμφωνα με τις ρυθμιστικές απαιτήσεις και κατευθυντήριες γραμμές (EBA, SSM κ.λπ.) σε συνεργασία με τις εμπλεκόμενες μονάδες,

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική ή επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	----------------------------	--------------------------------	--------------------------------

- τη μοντελοποίηση, παρέχοντας αναλύσεις ευαισθησίας κάτω από διαφορετικά σενάρια,
- την παρακολούθηση της εξέλιξης του σχηματισμού των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων, και
- την παρακολούθηση της δυναμικής εξέλιξης των στοιχείων Εξέλιξης του Ενεργητικού & Παθητικού (Dynamic Asset Liability - ALM).

Η ΔΔΚΣΤ&Ο αποτελείται από:

- τον Τομέα Παρακολούθησης Κινδύνων Επιχειρησιακής Στρατηγικής, ο οποίος με τη σειρά του αποτελείται από την Υποδιεύθυνση Παρακολούθησης Κινδύνου Κερδοφορίας, την Υποδιεύθυνση Παρακολούθησης Κινδύνων Επιχειρησιακού Μοντέλου & Προσαρμοσμένης για Κινδύνους Αποδοτικότητα (RAPM) και την Υποδιεύθυνση Αξιολόγησης Στρατηγικών Κινδύνων και Σχεδίων Δράσης,
- τον Τομέα Σχεδιασμού και Ανάλυσης Σεναρίων, ο οποίος με τη σειρά του αποτελείται από την Υποδιεύθυνση Παρακολούθησης Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων, την Υποδιεύθυνση Προσομοίωσης Ακραίων Καταστάσεων & Ανάλυσης Σεναρίων Ευαισθησίας και Υποδιεύθυνση Διαχείρισης Ενοποιημένης Πλατφόρμας & Εργαλείων Εκτίμησης Στρατηγικών Κινδύνων, και
- την Υποδιεύθυνση Μοντελοποίησης Δυναμικής Εξέλιξης Ενεργητικού & Παθητικού.

Διεύθυνση Κουλτούρας Κινδύνων και Διαχείρισης Έργων Μονάδων Διαχείρισης Κινδύνων της Τράπεζας και του Ομίλου («ΔΚΚΔΕΜΔΚΤ&Ο»)

Η αποστολή της ΔΚΚΔΕΜΔΚΤ&Ο είναι:

- η μέτρηση, η παρακολούθηση, ο έλεγχος και η αναφορά προς τη Διοίκηση της Κουλτούρας Κινδύνων (Risk Culture) του Ομίλου, καθώς και η ανάπτυξη και ο συντονισμός, σε συνεργασία με τις εμπλεκόμενες Μονάδες, των δράσεων για την ενίσχυση της επίγνωσης σε θέματα Κινδύνων για όλο τον Όμιλο,
- ο συντονισμός του συνόλου των εργασιών που σχετίζονται με τη διαχείριση των έργων των Μονάδων Διαχείρισης Κινδύνων,
- η υποστήριξη των Μονάδων Διαχείρισης Κινδύνων της Τράπεζας για ενέργειες αρμοδιότητας του SRCO.

Η ΔΚΚΔΕΜΔΚΤ&Ο απαρτίζεται από:

- την Υποδιεύθυνση Κουλτούρας Κινδύνων (Risk Culture),
- την Υποδιεύθυνση Διαχείρισης Έργων Μονάδων Διαχείρισης Κινδύνων (Risk PMO),
- την Υποδιεύθυνση Υποστήριξης Segment Risk & Control Μονάδων Διαχείρισης Κινδύνων.

Τομέας Επικύρωσης Υποδειγμάτων («ΤΕΥ»)

Η αποστολή του ΤΕΥ είναι:

- η θέσπιση, διαχείριση και εφαρμογή της Πολιτικής Επικύρωσης Υποδειγμάτων, με βάση τις ισχύουσες εποπτικές οδηγίες και απαιτήσεις,
- η ανάπτυξη νέων και η βελτίωση των υφιστάμενων προτύπων διαχείρισης Κινδύνου Υποδειγμάτων,
- η επικαιροποίηση της Πολιτικής Επικύρωσης Υποδειγμάτων, με βάση τις ισχύουσες εποπτικές οδηγίες και απαιτήσεις,
- η ενημέρωση του Διοικητικού Συμβουλίου, της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων του Διοικητικού Συμβουλίου, του CRO του Ομίλου και της Ανώτατης Διοίκησης, σχετικά με τα αποτελέσματα αξιολόγησης του Κινδύνου Υποδειγμάτων,
- η ανεξάρτητη επικύρωση και έγκριση νέων και υφιστάμενων υποδειγμάτων βάσει του επιπέδου σημαντικότητάς τους,
- η τεκμηρίωση σημαντικών μεταβολών των υπό αξιολόγηση υποδειγμάτων στις αναφορές επικύρωσης και
- η επαναξιολόγηση των υποδειγμάτων σε τακτική βάση, ανάλογα με τη σημαντικότητά τους, καθώς και η επισκόπηση των αποτελεσμάτων της διαδικασίας συνεχούς παρακολούθησής τους.

Ο ΤΕΥ απαρτίζεται από:

- την Υποδιεύθυνση Επικύρωσης Υποδειγμάτων Κινδύνου Αγοράς,
- την Υποδιεύθυνση Επικύρωσης Υποδειγμάτων Πιστωτικού Κινδύνου Λιανικής Τραπεζικής, και
- την Υποδιεύθυνση Επικύρωσης Υποδειγμάτων Πιστωτικού Κινδύνου Επιχειρηματικής Τραπεζικής.

Διεύθυνση Πίστης Επιχειρηματικής Τραπεζικής της Τράπεζας και του Ομίλου («ΔΠΕΤΤ&Ο»)

Αποστολή της ΔΠΕΤΤ&Ο είναι να συμμετέχει στην ανεξάρτητη λειτουργία διαχείρισης του πιστωτικού κινδύνου του επιχειρηματικού χαρτοφυλακίου της Τράπεζας και των θυγατρικών και Καταστημάτων Εξωτερικού. Οι κύριες αρμοδιότητες της ΔΠΕΤΤ&Ο είναι:

- η συμμετοχή στα Εγκριτικά Όργανα Πιστοδότησης για εταιρικούς πελάτες, με δικαίωμα αρνησικυρίας (veto),
- η επισκόπηση όλων των Εισηγητικών Σημειωμάτων του Εταιρικού Χαρτοφυλακίου (περιλαμβανομένων και των ΜΕΠΕΔ) που υποβάλλονται για αξιολόγηση και έγκριση

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	----------------------------	--------------------------------	--------------------------------

στις αρμόδιες εγκριτικές επιτροπές,

- η επισκόπηση του αποτελέσματος των ανά περίπτωση αξιολογήσεων για εξατομικευμένη απομείωση των πιστοδοτικών ανοιγμάτων που πραγματοποιείται από τις Πιστοδοτικές Μονάδες για το επιχειρηματικό χαρτοφυλάκιο της Τράπεζας,
- η συμμετοχή στη σύνταξη/αναθεώρηση των Πιστωτικών Πολιτικών Εταιρικού Χαρτοφυλακίου, των Εγχειριδίων Πιστοδοτικών Διαδικασιών και άλλων σχετικών Κανονισμών,
- ο σχεδιασμός και η κοινοποίηση οδηγιών/κατευθυντήριων γραμμών για την αποτελεσματική εφαρμογή σχετικών Πολιτικών και Κανονισμών,
- η συμμετοχή στη διαδικασία κατηγοριοποίησης Πιστούχων,
- η παρακολούθηση της εφαρμογής και της έγκαιρης διαχείρισης του Συστήματος Έγκαιρων Προειδοποιήσεων για κάθε εταιρικό πελάτη της Τράπεζας, καθώς και της έκβασης των σχετικών ενεργειών,
- η παρακολούθηση, σε τριμηνιαία βάση, της ορθής χρήσης των μοντέλων διαβάθμισης των πιστούχων του επιχειρηματικού χαρτοφυλακίου της Τράπεζας, και
- η παρακολούθηση, σε μηνιαία βάση, της έγκαιρης ανανέωσης των διαβαθμίσεων των εταιρικών πελατών της Τράπεζας.

Διεύθυνση Πίστης Λιανικής Τραπεζικής της Τράπεζας και Ομίλου («ΔΠΛΤΤ&Ο»)

Η αποστολή της ΔΠΛΤΤ&Ο είναι να πραγματοποιεί ανεξάρτητη αξιολόγηση των εγχώριων και διεθνών πιστοδοτήσεων λιανικής. Αυτό επιτυγχάνεται μέσα από τα παρακάτω:

- διαχείριση της Πολιτικής Πιστοδοτήσεων Λιανικής σε συνεργασία με την ΔΕΠΚΤ&Ο,
- διαμόρφωση του σχετικού Κανονισμού Λιανικής Τραπεζικής,
- συμμετοχή στη διαμόρφωση προϊόντων Λιανικής σε όλα τα στάδια του πιστωτικού κύκλου (νέα χρηματοδότηση, αναθεώρηση, αναδιάρθρωση) και καθορισμός του Πλαισίου και των δυναμικών ελέγχων των σχετικών πιστοδοτικών κριτηρίων,
- λεπτομερής προσδιορισμός των κατάλληλων εγκριτικών διαδικασιών μέσα από τους σχετικούς κανονισμούς που αναφέρονται στις πολιτικές,
- συμμετοχή στη λήψη αποφάσεων, σύμφωνα με τους πίνακες εγκριτικών ευχερειών, βάσει των εισηγητικών σημειωμάτων των αντίστοιχων Πιστοδοτικών Μονάδων, οι οποίες είναι αποκλειστικά υπεύθυνες για την ορθή παρουσίαση των ποσοτικών και ποιοτικών στοιχείων που εμπεριέχονται σε αυτά και αξιολόγηση της ορθής εφαρμογής της Πιστωτικής Πολιτικής και των Κανονισμών.

Η ΔΠΛΤΤ&Ο απαρτίζεται από τις:

- Υποδιεύθυνση Πιστωτικής Πολιτικής Λιανικής Τραπεζικής Μονάδων Εσωτερικού,
- Υποδιεύθυνση Αξιολόγησης Πιστοδοτικών Αιτημάτων Λιανικής Τραπεζικής Μονάδων Εσωτερικού,
- Υποδιεύθυνση Ανάλυσης Χαρτοφυλακίων Λιανικής Μονάδων Εσωτερικού & Λιανικής Πίστης Θυγατρικών Εξωτερικού, και
- Υποδιεύθυνση Επισκόπησης Εφαρμογής Πιστωτικής Πολιτικής.

Κάθε Διεύθυνση/Τομέας έχει διακριτές αρμοδιότητες και καλύπτει συγκεκριμένες κατηγορίες κινδύνου. Όλες οι παραπάνω μονάδες αναφέρονται στον CRO.

Αξιολόγηση προφίλ κινδύνου

Η συνεχής αξιολόγηση του προφίλ κινδύνου του Ομίλου αποτελεί θεμελιώδες στοιχείο της διαδικασίας διαχείρισης κινδύνων και περιλαμβάνει μία σειρά συγκεκριμένων διαδικασιών. Κάθε τύπος κινδύνου αναλύεται και εκτιμάται με βάση τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του και με βάση τα ποιοτικά στοιχεία (πολιτικές, διαδικασίες, ελεγκτικοί μηχανισμοί) όπως εφαρμόζονται από τη Διοίκηση. Ένα κοινό στοιχείο όλων αυτών είναι η προσέγγιση με όρους «εσωτερικού κεφαλαίου», που δίνει τη δυνατότητα να αποτυπωθούν διαφορετικοί τύποι κινδύνων με τους ίδιους (και συνεπώς συγκρίσιμους) όρους, καθώς και να αποτυπωθεί το προφίλ κινδύνων του Ομίλου με ένα μοναδικό μέγεθος (το «συνολικό εσωτερικό κεφάλαιο»).

Το Πλαίσιο της «Διαδικασία Αξιολόγησης Επάρκειας Εσωτερικού Κεφαλαίου» (ICAAP) καλύπτει τις κυριότερες κατηγορίες και υποκατηγορίες κινδύνων, καθώς και πληροφορίες σχετικά με τους ορισμούς τους, το πλαίσιο διαχείρισής τους, τη μεθοδολογία και τα υποδείγματα που χρησιμοποιούνται για την αξιολόγησή τους. Βάσει της ICAAP, ο Όμιλος σχεδιάζει και παρακολουθεί την κεφαλαιακή του επάρκεια χρησιμοποιώντας δύο προσεγγίσεις ποσοτικού προσδιορισμού/εκτίμησης των κεφαλαιακών απαιτήσεων:

- Εποπτικό κεφάλαιο, όπου οι κεφαλαιακές απαιτήσεις υπολογίζονται βάσει εποπτικών κανόνων.
- Εσωτερικό κεφάλαιο, όπου οι κεφαλαιακές απαιτήσεις υπολογίζονται με τη χρήση εσωτερικών μεθοδολογιών.

Εκτός από το Πλαίσιο της ICAAP, η Τράπεζα έχει επίσης αναπτύξει ένα εγχειρίδιο για την μεθοδολογία του ICAAP, στο οποίο περιγράφεται λεπτομερώς η μεθοδολογία που χρησιμοποιείται σε επίπεδο Ομίλου ΕΤΕ για τη μέτρηση των εσωτερικών κεφαλαιακών απαιτήσεων των σημαντικών κινδύνων, όπου η ποσοτικοποίηση στο άμεσο / μεσοπρόθεσμο μέλλον θεωρείται εφικτή.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική ή επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	----------------------------	--------------------------------	--------------------------------

Σημαντικοί Τύποι Κινδύνου και η μεταχείρισή του στο ICAAP του 2021

Τύπος Κινδύνου/Risk Themes	Προσέγγιση Κεφαλαιακών Απαιτήσεων		
	Εποπτικό Κεφάλαιο	Εσωτερικό Κεφάλαιο	Ποιοτική Ανάλυση
Πιστωτικός Κίνδυνος	✓	✓	✓
Κίνδυνος Συγκέντρωσης	-	✓	✓
Κίνδυνος Διακανονισμού	-	-	✓
Υπολειμματικός Κίνδυνος	-	-	✓
Κίνδυνος Τιτλοποίησης	-	-	✓
Κίνδυνος Αγοράς	✓	✓	✓
Γενικός Κίνδυνος Επιτοκίων	✓	✓	✓
Κίνδυνος Εκδότη	✓	✓	✓
Κίνδυνος Χώρας	-	-	✓
Μετοχικός Κίνδυνος	✓	✓	✓
Κίνδυνος Αναδοχής Θέσεων	-	-	✓
Συναλλαγματικός Κίνδυνος	✓	✓	✓
Κίνδυνος Εμπορευμάτων	✓	✓	✓
Κίνδυνος Αντισυμβαλλομένου	✓	✓	✓
Κίνδυνος Gamma & Κίνδυνος Vega	✓	✓	✓
Επιτοκιακός Κίνδυνος			
Τραπεζικού Χαρτοφυλακίου (IRRBB)	-	✓	✓
Λειτουργικός κίνδυνος	✓	✓	✓
Κίνδυνος Καταχρηστικής Επιχειρηματικής Συμπεριφοράς (Conduct Risk)	-	✓	✓
Κίνδυνος Τεχνολογιών της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας (ICT Risk)	-	✓	✓
Κίνδυνος Υποδειγμάτων	-	✓	✓
Νομικός Κίνδυνος	-	✓	✓
Περιβαλλοντικός Κίνδυνος (Κλιματική Αλλαγή)	-	✓	✓
Κίνδυνος από τη νομοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες & τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας (Money Laundering)	-	✓	✓
Κίνδυνος Εξωτερικών Αναθέσεων	-	✓	✓
Κίνδυνος Κανονιστικής Συμμόρφωσης	-	-	✓
Κίνδυνος Φήμης	-	-	✓
Κίνδυνος Στρατηγικής	-	-	✓
Επιχειρηματικός Κίνδυνος	-	✓	✓
Κίνδυνος Πρόσβασης σε Αγορές Κεφαλαίου (Capital Access Risk)	-	-	✓
Κίνδυνος Ρευστότητας	-	-	✓
Κίνδυνος Ακίνητης Περιουσίας	-	✓	✓
Κίνδυνος Συνταξιοδότησης	-	-	✓
Κίνδυνος Χώρας	-	✓	✓

Διαδικασία Αξιολόγησης Επάρκειας Εσωτερικού Κεφαλαίου ("ICAAP")

Ο Όμιλος ΕΤΕ έχει αφιερώσει σημαντικούς πόρους στη διαδικασία αξιολόγησης της κεφαλαιακής επάρκειας, τόσο σε θέματα διαχείρισης κινδύνων όσο και υπολογισμού κεφαλαίου. Η διαδικασία αναπτύσσεται και τυποποιείται διαρκώς προκειμένου να ενισχυθούν τα επιχειρηματικά οφέλη και να υποστηριχθούν οι στρατηγικές επιδιώξεις του Ομίλου.

Οι στόχοι της ICAAP είναι η:

- ορθή αναγνώριση, μέτρηση, παρακολούθηση και συνολική εκτίμηση των κινδύνων,
- ανάπτυξη κατάλληλων συστημάτων επιμέτρησης και διαχείρισης των κινδύνων αυτών,
- αξιολόγηση των κεφαλαίων που απαιτούνται για την κάλυψη των κινδύνων αυτών (του «εσωτερικού κεφαλαίου»).

Ο όρος «εσωτερικό κεφάλαιο» αναφέρεται στο ποσό ιδίων κεφαλαίων που επαρκεί για την κάλυψη ζημιών σε συγκεκριμένο διάστημα εμπιστοσύνης εντός συγκεκριμένου χρονικού ορίζοντα (και τα δύο οριζόμενα σύμφωνα με το πλαίσιο διάθεσης ανάληψης κινδύνων).

Ο Όμιλος ΕΤΕ έχει δημιουργήσει αναλυτικό και τεκμηριωμένο πλαίσιο για την ετήσια εφαρμογή της ICAAP, το οποίο περιγράφει λεπτομερώς τη διαδικασία τόσο σε επίπεδο Ομίλου όσο και Τράπεζας. Το Πλαίσιο περιλαμβάνει τα εξής:

- αξιολόγηση του προφίλ κινδύνου του Ομίλου,
- μέτρηση του κινδύνου και αξιολόγηση της επάρκειας του εσωτερικού κεφαλαίου,
- κατάρτιση, ανάπτυξη και αξιολόγηση ασκήσεων προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων,
- υποβολή έκθεσης ICAAP,
- κείμενα ICAAP.

Τόσο το Διοικητικό Συμβούλιο όσο και οι Εκτελεστικές Επιτροπές της Τράπεζας εμπλέκονται ενεργά στην ICAAP, με συγκεκριμένους ρόλους και αρμοδιότητες, που περιγράφονται λεπτομερώς στο Πλαίσιο της ICAAP. Η Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων του Διοικητικού Συμβουλίου («ΕΔΚ») εγκρίνει το διάστημα εμπιστοσύνης για το «εσωτερικό κεφάλαιο», ελέγχει την ορθή χρήση των παραμέτρων κινδύνου ή/και των σεναρίων όπου χρειάζεται, και εξασφαλίζει ότι καλύπτονται αποτελεσματικά όλες οι μορφές κινδύνων, μέσω κατάλληλου συντονισμού και διενεργώντας τους κατάλληλους ελέγχους σε επίπεδο Ομίλου. Η ΕΔΚ φέρει και την τελική ευθύνη για την επάρκεια και την ορθή εκτέλεση της ICAAP.

Το Πλαίσιο σχεδιασμού και εφαρμογής της ICAAP αφορά όλους τους σημαντικούς κινδύνους του Ομίλου. Οι παράμετροι που λαμβάνονται υπόψη είναι το μέγεθος της αντίστοιχης Επιχειρηματικής Μονάδας/Θυατρικής του Ομίλου, η έκθεση ανά τύπο κινδύνου και η προσέγγιση μεθοδολογίας και μέτρησης κινδύνου για κάθε τύπο κινδύνου.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική ή επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	----------------------------	--------------------------------	--------------------------------

Ο εντοπισμός, η αξιολόγηση και η χαρτογράφηση κινδύνων σε κάθε σχετική Επιχειρηματική Μονάδα/Θυγατρική του Ομίλου αποτελεί βασική διαδικασία της ICAAP. Η εκτίμηση της σημαντικότητας των κινδύνων πραγματοποιείται με βάση ορισμένα ποσοτικά (π.χ. έκθεση ως ποσοστό των σταθμισμένων με βάση τον κίνδυνο στοιχείων ενεργητικού του Ομίλου) και ποιοτικά κριτήρια (π.χ. καθιερωμένο πλαίσιο πολιτικών, διαδικασιών και συστημάτων διαχείρισης κινδύνων, πλαίσιο διακυβέρνησης και συγκεκριμένοι ρόλοι και αρμοδιότητες των σχετικών μονάδων, καθορισμός και εκτίμηση ορίων).

Ο υπολογισμός του «Συνολικού Εσωτερικού Κεφαλαίου» του Ομίλου ΕΤΕ περιλαμβάνει δύο στάδια. Αρχικά, υπολογίζεται το εσωτερικό κεφάλαιο ανά τύπο κινδύνου σε επίπεδο Ομίλου. Ο Όμιλος ΕΤΕ έχει αναπτύξει μεθοδολογία που επιτρέπει τον υπολογισμό του απαιτούμενου εσωτερικού κεφαλαίου για ποσοτικά μετρήσιμους κινδύνους. Αυτοί επανεξετάζονται σε τακτική βάση και αναβαθμίζονται/επικαιροποιούνται σύμφωνα με τις βέλτιστες πρακτικές παγκοσμίως. Στη συνέχεια, το εσωτερικό κεφάλαιο ανά τύπο κινδύνου αθροίζεται για να αποδώσει το «Συνολικό Εσωτερικό Κεφάλαιο» του Ομίλου ΕΤΕ.

Η κατανομή κεφαλαίου στοχεύει στη διανομή του "Εσωτερικού Κεφαλαίου" στις Επιχειρηματικές Μονάδες της Τράπεζας και στις Θυγατρικές, έτσι ώστε να συνδέει η ICAAP τις επιχειρηματικές αποφάσεις και τη μέτρηση της αποδοτικότητας.

Για το 2021, η Τράπεζα εφάρμοσε την ICAAP εκτιμώντας το σχετικό εσωτερικό κεφάλαιο για όλους τους σημαντικούς τύπους κινδύνου σε επίπεδο Ομίλου. Οι υπολογισμοί βασίστηκαν σε μεθοδολογίες που έχουν ήδη αναπτυχθεί στο Πλαίσιο της ICAAP. Επιπλέον, ο Όμιλος διεξήγαγε μια τραπεζική άσκηση μακροοικονομικής προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων (macro Stress Test), η οποία αφορούσε την εξέλιξη των κεφαλαίων CET I υπό δυσμενή σενάρια (ώστε να εξασφαλιστεί η συνάφεια και η επάρκεια του αποτελέσματος στο πλαίσιο μιας ρεαλιστικής και μη καταστροφικής προοπτικής θεώρησης μελλοντικών κινδύνων από ακραία γεγονότα).

Επιπλέον της τραπεζικής άσκησης προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων, διενεργήθηκε μια σειρά από ασκήσεις ευαισθησίας σε επίπεδο επιχειρηματικού κινδύνου και χαρτοφυλακίου, καθώς και αντίστροφες ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων (reverse stress test) με σκοπό να αυξηθεί η γνώση για πιθανές αδυναμίες.

Αξίζει να σημειωθεί ότι η Τράπεζα εφαρμόζει, ελέγχει και χρησιμοποιεί την ICAAP, στοχεύοντας στην πλήρη συμμόρφωση με τις κατευθυντήριες γραμμές και τα πρότυπα της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών και της ΕΚΤ αναφορικά με την ICAAP/ILAAP, τη Διαδικασία Εποπτικού Ελέγχου και Αξιολόγησης (SREP) και τις Ασκήσεις Προσομοίωσης Ακραίων Καταστάσεων (Stress Testing).

Διαδικασία Αξιολόγησης Επάρκειας Εσωτερικής Ρευστότητας ("ILAAP")

Σκοπός της ILAAP είναι να αξιολογήσει εάν ο Όμιλος διαθέτει επαρκείς πηγές ρευστότητας, ώστε να αποφευχθεί η διατάραξη των επιχειρηματικών του δραστηριοτήτων, τόσο σε καθεστώς συνεχιζόμενης δραστηριότητας όσο και σε συνθήκες ακραίων καταστάσεων. Στο Πλαίσιο της ILAAP, ο Όμιλος αξιολογεί τον κίνδυνο ρευστότητας και χρηματοδότησής του εντός ενός πλαισίου διαχείρισης καθιερωμένων πολιτικών, συστημάτων και

διαδικασιών για τον προσδιορισμό, τη διαχείριση, τη μέτρηση και την παρακολούθησή τους.

Η ILAAP είναι μια ολοκληρωμένη διαδικασία, επομένως ευθυγραμμίζεται με το Πλαίσιο Διαχείρισης Κινδύνων του Ομίλου και λαμβάνει υπόψη το τρέχον περιβάλλον λειτουργίας του. Επιπλέον, εκτός από την περιγραφή της τρέχουσας κατάστασης ρευστότητας του Ομίλου, χρησιμεύει και ως αξιολόγηση των προοπτικών, απεικονίζοντας την αναμενόμενη κατάσταση ρευστότητας κατά την εκτέλεση του Σχεδίου Χρηματοδότησης της Τράπεζας. Τέλος, η ILAAP εξετάζει τις πιθανές επιπτώσεις στη ρευστότητα της Τράπεζας από την υλοποίηση σεναρίων ακραίων καταστάσεων, διασφαλίζοντας ότι ο Όμιλος μπορεί να αντέξει σε τέτοιες σοβαρές κρίσεις και να συνεχίσει απρόσκοπτα τη λειτουργία του.

BCBS 239

Το BCBS 239 είναι το πρότυπο της Επιτροπής της Βασιλείας για την Τραπεζική Εποπτεία («BCBS») που έχει κύριο σκοπό την ενίσχυση της ικανότητας των τραπεζών, αφενός στη συγκέντρωση της πληροφορίας που αφορά στους κινδύνους, αφετέρου στις πρακτικές που διέπουν την παραγωγή εσωτερικών αναφορών κινδύνων, προκειμένου να ενδυναμωθούν οι διαδικασίες Διαχείρισης Κινδύνων και λήψης αποφάσεων στις τράπεζες.

Η Τράπεζα ξεκίνησε ένα έργο για το BCBS 239 τον Απρίλιο του 2019, προκειμένου να επιτύχει το επιθυμητό επίπεδο συμμόρφωσης με τους 3 βασικούς Πυλώνες, ήτοι Διακυβέρνηση & Υποδομή, Ικανότητα Κατάρτισης Συγκεντρωτικών Δεδομένων για τους Κινδύνους και Πρακτικές Παραγωγής Αναφορών Κινδύνου, οι οποίοι εμπεριέχουν όλες τις βασικές αρχές που ορίζονται από το πρότυπο. Πιο συγκεκριμένα η Τράπεζα ολοκλήρωσε ένα σύνολο διορθωτικών ενεργειών, όπως:

- Δημιουργία 40 Συμφωνιών Επιπέδου Υπηρεσιών (SLAs) για την τυποποίηση της ανταλλαγής δεδομένων μεταξύ των Μονάδων Διαχείρισης Κινδύνων και των λοιπών Μονάδων της Τράπεζας και των θυγατρικών της, και την παροχή σαφούς χαρτογράφησης της ροής των δεδομένων και των εξαρτήσεων μεταξύ των εμπλεκόμενων.
- Αναθεώρηση του Πλαισίου Επιτοκιακού Κινδύνου στο Τραπεζικό Χαρτοφυλάκιο (IRRBB).
- Δημιουργία ημερολογίου καταγραφής προσαρμογών εντός του Εργαλείου Διακυβέρνησης Δεδομένων (AMM) και λειτουργία παρακολούθησης.
- Τυποποίηση των εγγράφων διαχείρισης κινδύνων και εναρμόνισή τους με ένα κοινό πρότυπο.
- Αξιολόγηση της διαδικασίας αναφοράς Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων και καθορισμός ποιοτικών δεικτών για το σύνολο των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων.
- Ενσωμάτωση της λειτουργίας αυτοαξιολόγησης της Τράπεζας αναφορικά με την τήρηση των αρχών του BCBS 239.

Η Τράπεζα οδεύει ορθώς προς τη βελτίωση του βαθμού συμμόρφωσής της και με τις 11 βασικές αρχές για την αποτελεσματική συγκέντρωση δεδομένων κινδύνου, τη διακυβέρνηση και την υποβολή αναφορών, μέσω ενεργειών

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική ή επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	----------------------------	--------------------------------	--------------------------------

όπως η βελτίωση αυτοματοποίησης στη διαχείριση δεδομένων και τη διαδικασία σύνταξης αναφορών και η παρακολούθηση και τεκμηρίωση των ελέγχων ποιότητας των δεδομένων.

Νέες εξελίξεις εντός του 2021 και προοπτικές στο 2022

Ταξινόμηση Κινδύνων

Προκειμένου να ενσωματώσει πρακτικές του Enterprise Risk Management (ERM) και να ενισχύσει το συνολικό πλαίσιο της διαχείρισης κινδύνων, η Λειτουργία Διαχείρισης Κινδύνων (Risk Management Function) προχώρησε στην αναθεώρηση και επικαιροποίηση του Πλαισίου Ταξινόμησης Κινδύνων (Risk Taxonomy Framework), σε συνεργασία με όλα τα εμπλεκόμενα μέρη. Το πλαίσιο Ταξινόμησης Κινδύνων εγκρίθηκε από την Εκτελεστική Επιτροπή τον Φεβρουάριο του 2022.

Το συγκεκριμένο Πλαίσιο έχει ως στόχο:

- τη θέσπιση κοινής ορολογίας η οποία θα επιτρέπει την αποτελεσματική κατηγοριοποίηση και κάλυψη όλου του φάσματος των κινδύνων που αντιμετωπίζει η ΕΤΕ,
- την περιγραφή του Πλαισίου Διακυβέρνησης και της διαδικασίας αναθεώρησης,
- την επικαιροποίηση και ανάδειξη των Κατηγοριών Κινδύνου στους οποίους έχει έκθεση ο Όμιλος, προκειμένου να χρησιμεύσει ως κεντρικό σημείο αναφοράς για όλες τις σχετικές διαδικασίες διαχείρισης κινδύνου.

Όσον αφορά το περιεχόμενο της ταξινόμησης, οι Κατηγορίες Κινδύνου επαναξιολογήθηκαν και επικαιροποιήθηκαν, δίνοντας πρόσθετη έμφαση στους Μη Χρηματοοικονομικούς Κινδύνους (Λειτουργικός και Κίνδυνος Στρατηγικής), καθώς και στην ευθυγράμμιση με τις νέες κανονιστικές απαιτήσεις (π.χ. την ενσωμάτωση παραγόντων κινδύνου που σχετίζονται με το Περιβάλλον, την Κοινωνία και τη Διακυβέρνηση (ESG)) καθώς και τις βέλτιστες πρακτικές.

Η ΕΤΕ αναγνωρίζει ότι οι κίνδυνοι που σχετίζονται με το Περιβάλλον, την Κοινωνία και τη Διακυβέρνηση δεν αποτελούν μεμονωμένες Κατηγορίες Κινδύνου αλλά διατρέχουν ολόκληρη την Τράπεζα και τους θεωρεί βασικούς παράγοντες των υφιστάμενων χρηματοοικονομικών, και μη χρηματοοικονομικών κινδύνων. Επιπλέον, οι εν λόγω κίνδυνοι, όσον αφορά τους Μη Χρηματοοικονομικούς Κινδύνους (Λειτουργικός και Κίνδυνος Στρατηγικής), αντιμετωπίζονται ως ξεχωριστά Risk Themes σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα.

Αντικειμενικοί στόχοι του Πλαισίου Ταξινόμησης Κινδύνων της ΕΤΕ είναι:

- η αναγνώριση του κινδύνου μέσω ενός σημείου αναφοράς για τον έγκαιρο προσδιορισμό των συγκεκριμένων κινδύνων που αντιμετωπίζει ο οργανισμός,
- η αξιολόγηση του κινδύνου παρέχοντας τη δυνατότητα για την συγκέντρωση και σύγκριση των σχετικών δεδομένων, επί μιας κοινής έγκριτης βάσης,
- η παρακολούθηση του κινδύνου μέσω ενός κοινού πλαισίου αναφοράς το οποίο διευκολύνει την ουσιαστική ανάλυση και εποπτεία των αποτελεσμάτων που προκύπτουν από κάθε εργαλείο διαχείρισης κινδύνου,
- η παραγωγή αναφορών κινδύνου μέσω της συνεπούς περιγραφής τους, η οποία καθιστά εφικτή τη σύγκριση μεταξύ διαφορετικών επιχειρησιακών χώρων, επιχειρηματικών δραστηριοτήτων και γεωγραφικών περιοχών.

Η Ταξινόμηση Κινδύνων της ΕΤΕ αποτελείται από Κατηγορίες Κινδύνου που επιτρέπουν μια πολυεπίπεδη κατηγοριοποίηση των κινδύνων και από Risk Themes τα οποία αποτελούν υποκατηγορίες Μη Χρηματοοικονομικών Κινδύνων, η ένταξη των οποίων συνιστά μια επιπλέον διάσταση για τη βελτίωση της συνολικής αποτύπωσης των κινδύνων. Επιπλέον, τα Risk Themes αξιοποιούνται για την συμμόρφωση με πρόσθετες κανονιστικές απαιτήσεις, καθώς και για την κάλυψη εσωτερικών αναγκών ανάλυσης κινδύνων και παραγωγής αναφορών.

Τύπος Κινδύνου επιπέδου 1	Τύπος Κινδύνου επιπέδου 2
Πιστωτικός Κίνδυνος	Κίνδυνος Συγκέντρωσης
	Υπολειμματικός Κίνδυνος
	Κίνδυνος Αναδοχής
Κίνδυνος Αντισυμβαλλομένου	Κίνδυνος προ-διακανονισμού
	Κίνδυνος Διακανονισμού
	Κίνδυνος προσαρμογής πιστωτικής αποτίμησης αντισυμβαλλομένου

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική ή επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	----------------------------	--------------------------------	--------------------------------

Τύπος Κινδύνου επιπέδου 1	Τύπος Κινδύνου επιπέδου 2
	Κίνδυνος πιστοληπτικής ποιότητας του αντισυμβαλλομένου
	Κίνδυνος Συγκέντρωσης
Κίνδυνος Αγοράς	Επιτοκιακός Κίνδυνος
	Μετοχικός Κίνδυνος
	Συναλλαγματικός Κίνδυνος
	Κίνδυνος Εμπορευμάτων
	Κίνδυνος Vega
	Κίνδυνος Ρευστότητας Αγοράς
	Κίνδυνος Πιστωτικών περιθωρίων
	Κίνδυνος Εκδότη
	Κίνδυνος Συγκέντρωσης
	Κίνδυνος Συσχέτισης
	Κίνδυνος Αναδοχής
Κίνδυνος Ρευστότητας	Κίνδυνος Άντλησης Ρευστότητας
	Κίνδυνος Σύστασης Βαρών επί των Στοιχείων Ενεργητικού
	Κίνδυνος Συγκέντρωσης
Επιτοκιακός Κίνδυνος Τραπεζικού Χαρτοφυλακίου (IRRBB)	Κίνδυνος επιτοκιακού ανοίγματος
	Κίνδυνος βάσης
	Κίνδυνος Δικαιώματος προαίρεσης
	Κίνδυνος πιστωτικού περιθωρίου μη εμπορικού χαρτοφυλακίου
Κίνδυνος Ακίνητης Περιουσίας	
Κίνδυνος Συνταξιοδότησης	
Κίνδυνος Χώρας	Κίνδυνος Κράτους
	Κίνδυνος μεταφοράς κεφαλαίων
	Κίνδυνος Συναλλαγματικής Μετατροπής Κεφαλαίων
Κίνδυνος Στρατηγικής/Επιχειρηματικού Μοντέλου	Κίνδυνος Στρατηγικής Τοποθέτησης
	Κίνδυνος Εκτέλεσης Στρατηγικής
Κίνδυνος Τιτλοποίησης	
Λειτουργικός κίνδυνος	Εσωτερική απάτη
	Εξωτερική απάτη
	Θέματα ασφάλειας εργατικού δυναμικού & εργασιακών πρακτικών
	Πελάτες, προϊόντα και επιχειρηματικές πρακτικές
	Βλάβη σε ενσώματα περιουσιακά στοιχεία
	Διακοπή δραστηριότητας & δυσλειτουργία συστημάτων
	Εκτέλεση, παράδοση & διαχείριση διαδικασιών

- Νομικός Κίνδυνος
- Κίνδυνος Κανονιστικής Συμμόρφωσης
- Κίνδυνος Χρηματοοικονομικού Εγκλήματος (Financial Crime Risk)
- Κίνδυνος Καταχρηστικής Επιχειρηματικής Συμπεριφοράς
- Κίνδυνος Υποδειγμάτων
- Κίνδυνος Τεχνολογιών της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας (ΤΠΕ)
- Κίνδυνος αποτυχίας ΤΠΕ
- Κίνδυνος Κυβερνοεπιθέσεων (εσωτερικός & εξωτερικός)
- Κίνδυνος ποιότητας δεδομένων
- Κίνδυνος από αναθέσεις σε Προμηθευτές/Τρίτους
- Κίνδυνος Εξωτερικών Αναθέσεων
- Περιβαλλοντικός κίνδυνος
- Κοινωνικός κίνδυνος
- Κίνδυνος Επιχειρησιακής Συνέχειας
- Κίνδυνος Διαχείρισης Έργων
- Κίνδυνος Διαχείρισης Ανθρωπίνων Πόρων
- Κίνδυνος Φήμης

Νέος Ορισμός Αθέτησης

Το Σεπτέμβριο του 2016, η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών δημοσίευσε τις οριστικές Κατευθυντήριες Γραμμές για το νέο ορισμό αθέτησης προκειμένου να εναρμονίσει την εφαρμογή του από όλα τα Ευρωπαϊκά Πιστωτικά Ιδρύματα και να ενδυναμώσει τη συνέπεια με την οποία τα εν λόγω ιδρύματα υπολογίζουν τις κεφαλαιακές τους απαιτήσεις. Οι κατευθυντήριες γραμμές οι οποίες παρέχουν αναλυτικές διευκρινίσεις και καλύπτουν βασικές πτυχές, είναι σε ισχύ από τον Ιανουάριο του 2021.

Οι τρεις βασικοί Πυλώνες για την αναγνώριση του νέου ορισμού αθέτησης είναι:

- **Νέος μετρητής ημερών καθυστέρησης**

Η μέτρηση των ημερών καθυστέρησης ξεκινάει εφόσον το σχετικό και το απόλυτο όριο σημαντικότητας έχουν αμφότερα παραβιαστεί.

- **Νέα αθέτηση 90+**

Η αθέτηση θα θεωρείται ότι έχει επέλθει όταν παραβιάζονται και τα δύο όρια σημαντικότητας για πάνω από 90 συνεχόμενες ημέρες, ενώ στα κριτήρια εξόδου εισάγεται και μια δοκιμαστική περίοδος τριών μηνών για τα μη ρυθμισμένα δάνεια (non-forborne).

- **Κριτήρια ταξινόμησης στην κατηγορία «Αβέβαιη Είσπραξη»**

- Ορισμός αθέτησης σε απόλυτη ευθυγράμμιση με τα κριτήρια Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων,
- Τα ανοίγματα από υποχρεώσεις που χαρακτηρίζονται ως μη εκτοκίζόμενες μεταφέρονται κατευθείαν σε κατάσταση αθέτησης/ Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων,
- Αποτίμηση ζημίας από πώληση μιας πιστωτικής χρηματοοικονομικής υποχρέωσης, και

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική ή επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

- Αποφυγή Λύσεων Ρύθμισης με χαμηλό αντίκτυπο στην Καθαρή Παρούσα Αξία.

Κατά τη διάρκεια του 2021, η Τράπεζα ολοκλήρωσε κάποια επιπρόσθετα έργα με στόχο την ομαλή εφαρμογή του νέου ορισμού αθέτησης και συγκεκριμένα έφερε εις πέρας:

- Την αυτοματοποίηση της διαδικασίας υπολογισμού σύμφωνα με τις απαιτήσεις του νέου ορισμού αθέτησης στα κεντρικά συστήματά της σε μηνιαία βάση και ειδικότερα τη μέτρηση των ημερών καθυστέρησης (dpd counting) σε ημερήσια βάση,
- Την επικοινωνία των βασικών Πυλώνων, μεθοδολογίας και κανόνων ταξινόμησης μέσω εξειδικευμένων εκπαιδευτικών παρουσιάσεων σε όλες τις Επιχειρηματικές Μονάδες,
- Την επικαιροποίηση των εσωτερικών αναφορών προς τις επιχειρηματικές μονάδες με τους νέους κανόνες ταξινόμησης και μέτρησης ημερών καθυστέρησης (dpd counting),
- Κατά την εφαρμογή του νέου ορισμού αθέτησης και καθ' όλη τη διάρκεια του 2021 δεν παρατηρήθηκε καμία αξισημείωτη επίπτωση στο χαρτοφυλάκιο των ΜΕΑ της Τράπεζας.

Μεταφορά σημαντικού μέρους του πιστωτικού κινδύνου σε τρίτους (τιτλοποίηση ΜΕΑ)

Η Τράπεζα, στο πλαίσιο της τιτλοποίησης του Project "Frontier", (βλ. «Σημαντικότερες Εξελίξεις - Κύρια επιτεύγματα και σημαντικές εξελίξεις το έτος 2021 για τον Όμιλο ΕΤΕ - Πώληση χαρτοφυλακίων Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων - Project "Frontier" τιτλοποίηση χαρτοφυλακίου Μη-Εξυπηρετούμενων Δανείων»), το Νοέμβριο του 2021 ενημέρωσε την ΕΚΤ προκειμένου να λάβει αναγνώριση για την μεταφορά σημαντικού μέρους του πιστωτικού κινδύνου (Significant Risk Transfer («SRT»)) σε τρίτους σύμφωνα με το άρθρ. 244(2) της CRR. Βάσει της πληροφορίας που παρασχεθήκε από την Τράπεζα με την σχετική ενημέρωσή της η ΕΚΤ γνωμοδότησε ότι πληρούνται οι διατάξεις του άρθρ. 244(2) της CRR, υπό τον όρο της ολοκλήρωσης της πώλησης των ομολόγων μειωμένης εξασφάλισης σε τρίτους και την ύπαρξη εγγύησης από τον "Ηρακλής" για το σύνολο της ονομαστικής αξίας του διακρατούμενου από την Τράπεζα ομολόγου υψηλής εξοφλητικής προτεραιότητας. Για τους σκοπούς του συνεχούς ελέγχου για την μεταφορά σημαντικού μέρους του πιστωτικού κινδύνου (SRT) η Τράπεζα θα παρέχει στον Επόπτη εκθέσεις και ad-hoc στοιχεία.

Η Τράπεζα έχει πραγματοποιήσει όλες τις απαιτούμενες υλοποιήσεις και τον Έλεγχο Αποδοχής Χρηστών («User Acceptance Testing», «UAT») και είναι εντός χρονοδιαγράμματος για την παραγωγή υπολογισμών των Σταθμισμένων Στοιχείων Ενεργητικού («Risk Weighted Assets», «RWAs») και των εποπτικών αναφορών για την υποβολή στοιχείων της Τιτλοποίησης. Επιπροσθέτως, για το χρονικό διάστημα που η Τράπεζα θα παρέχει μεταβατικές υπηρεσίες, έχουν γίνει πρόσθετες υλοποιήσεις για τον υπολογισμό των μεγεθών πιστωτικού κινδύνου για τις σχετικές αναφορές εποπτικού χαρακτήρα όπως οι αναφορές ESMA και οι αναφορές διαχείρισης ταμειακών διαθεσίμων.

Κίνδυνοι ESG & Δημοσιοποιήσεις Πυλώνα 3

Τον Ιούνιο του 2021 η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών (EBA) δημοσίευσε την αναφορά της σχετικά με την διαχείριση και εποπτεία των Περιβαλλοντικών και Κοινωνικών κινδύνων και των κινδύνων Διακυβέρνησης (ESG). Η αναφορά, η οποία αποτελεί βασικό πυλώνα του ευρύτερου έργου της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών (EBA) για τους ESG κινδύνους, παρέχει μια ολοκληρωμένη πρόταση σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο οι παράγοντες ESG και οι κίνδυνοι ESG θα πρέπει να περιλαμβάνονται στο κανονιστικό και εποπτικό πλαίσιο για τα πιστωτικά ιδρύματα και τις εταιρείες επενδύσεων, εστιάζοντας στην ανθεκτικότητα των ιδρυμάτων στις πιθανές οικονομικές επιπτώσεις των κινδύνων ESG σε διαφορετικούς χρονικούς ορίζοντες.

Η Έκθεση υπογραμμίζει τις επιπτώσεις των ESG παραγόντων, και ιδιαίτερα της κλιματικής αλλαγής, που μπορεί να έχουν οι αντισυμβαλλόμενοι ή τα επενδυμένα περιουσιακά στοιχεία, επηρεάζοντας τους χρηματοοικονομικούς κινδύνους, απεικονίζει τους διαθέσιμους δείκτες, τις μετρήσεις και τις μεθόδους αξιολόγησης που απαιτούνται για την αποτελεσματική διαχείριση των κινδύνων ESG και εντοπίζει τα εναπομένοντα κενά και προκλήσεις υπό αυτό το πρίσμα. Παρέχει επίσης συστάσεις προς τα ιδρύματα να ενσωματώσουν ζητήματα που σχετίζονται με κινδύνους ESG σε στρατηγικές και στόχους, δομές διακυβέρνησης και να διαχειριστούν αυτούς τους παράγοντες χρηματοοικονομικών κινδύνων στο Πλαίσιο διάθεσης ανάληψης κινδύνων και στη Διαδικασία Εσωτερικής Κατανομής Κεφαλαίων (ICAAP), και ζητά μια σταδιακή ενσωμάτωση. Για αυτό τον σκοπό, η ΕΤΕ έχει ενσωματώσει τα σχετικά σημεία στις πολιτικές της ICAAP και Διάθεσης Ανάληψης Κινδύνων ενώ επίσης αξιολογεί τους κινδύνους ESG μέσω ιδιοσυγκρασιακών αναλύσεων ευαισθησίας στην άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων της ICAAP.

Σε συνέχεια της δημόσιας διαβούλευσης η οποία ξεκίνησε τον Μάρτιο του 2021, η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών (EBA) δημοσίευσε τον Ιανουάριο του 2022, δεσμευτικά Εκτελεστικά Τεχνικά Πρότυπα για τις δημοσιοποιήσεις βάσει Πυλώνα 3 σχετικά με τους περιβαλλοντικούς και κοινωνικούς κινδύνους και κινδύνους διακυβέρνησης (ESG), προκειμένου να διατυπώσει συγκρίσιμες δημοσιοποιήσεις για όλους τους παραπάνω παράγοντες και τους δείκτες αυτών, συμπεριλαμβανομένου του δείκτη Green Asset Ratio (GAR), σχετικά με τα ανοίγματα που χρηματοδοτούν δραστηριότητες οι οποίες χαρακτηρίζονται από τον Κανονισμό Ταξινόμησης περιβαλλοντικά βιώσιμες, όπως εκείνες που συνάδουν με τους στόχους της συμφωνίας του Παρισιού.

Τα ιδρύματα θα πρέπει να αρχίσουν την δημοσιοποίηση αυτών των πληροφοριών από τον Ιούνιο του 2022. Η πρώτη δημοσιοποίηση θα είναι ετήσια και στη συνέχεια εξαμηνιαία. Αυτό πρακτικά σημαίνει ότι η πρώτη δημοσιοποίηση θα πραγματοποιηθεί το 2023 με ημερομηνία αναφοράς την 31 Δεκεμβρίου 2022, έχοντας και μια φάση σταδιακής προσαρμογής έως τον Ιούνιο του 2024 για τη δημοσιοποίηση στοιχείων σχετικά με τις εκπομπές Τύπου 3 των ιδρυμάτων και τον δείκτη GAR.

Η Τράπεζα δεσμεύεται να εκπληρώσει όλες τις παραπάνω απαιτήσεις δημοσιοποίησης, έχει μελετήσει διεξοδικά τα σχετικά πρότυπα και έχει προβεί σε συνέργειες με όλες τις εμπλεκόμενες Μονάδες για την ορθή και αποτελεσματική αναζήτηση και

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική ή επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

συλλογή όλων των απαραίτητων πρόσθετων πληροφοριών από τους αντισυμβαλλομένους της και την ενσωμάτωσή τους στα κεντρικά υπολογιστικά συστήματά της με στόχο την πλήρως αυτοματοποιημένη εσωτερική διαδικασία και των ελέγχων.

Πλαίσιο Διάθεσης Ανάλυσης Κινδύνων («RAF»)

Η ΔΕΠΚΤ&Ο έχει καθιερώσει ένα Πλαίσιο Διάθεσης Ανάλυσης Κινδύνων. Στόχος του Πλαισίου αυτού είναι να καθορίσει το επίπεδο κινδύνου που ο Όμιλος είναι πρόθυμος να αναλάβει για την επίτευξη των στρατηγικών του στόχων, καθώς και τις βασικές αρχές και κανόνες που διέπουν τη διάθεση ανάλυσης κινδύνων. Το Πλαίσιο αυτό αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της Στρατηγικής Κινδύνου και Κεφαλαίου του Ομίλου και του γενικού πλαισίου διαχείρισης κινδύνων. Το Πλαίσιο Διάθεσης Ανάλυσης Κινδύνων αναπτύχθηκε προκειμένου να χρησιμοποιηθεί ως βασικό εργαλείο διαχείρισης για την καλύτερη ευθυγράμμιση της επιχειρησιακής στρατηγικής, των οικονομικών στόχων και της διαχείρισης κινδύνων, καθώς και για την επίτευξη ισορροπίας μεταξύ κινδύνου και απόδοσης. Θεωρείται σημείο αναφοράς για όλους τους ενδιαφερόμενους φορείς της Τράπεζας, καθώς και για τα εποπτικά όργανα, όσον αφορά την αξιολόγηση του κατά πόσο τα επιχειρηματικά εγχειρήματα που έχουν αναληφθεί συνάδουν με την αντίστοιχη διάθεση ανάλυσης κινδύνου.

Ένα αποτελεσματικό Πλαίσιο Διάθεσης Ανάλυσης Κινδύνων είναι θεμελιώδες για ένα ισχυρό πλαίσιο διαχείρισης και διακυβέρνησης κινδύνων. Το Πλαίσιο δεν είναι μόνο ένα σύστημα παρακολούθησης βασικών δεικτών επιδόσεων (KPI), αλλά αποτελεί έναν ουσιαστικό μηχανισμό που στηρίζει το Διοικητικό Συμβούλιο στην εποπτεία της εφαρμογής της στρατηγικής εντός των ορίων κινδύνου που ο Όμιλος είναι πρόθυμος να αναλάβει. Μέσω του Πλαισίου, το σύνολο των επιδιώξεων του Διοικητικού Συμβουλίου μεταφράζονται σε συγκεκριμένες διατυπώσεις και μετρήσεις κινδύνου, επιτρέποντας τον σχεδιασμό και την εκτέλεση, και ενισχύοντας τη συλλογική σκέψη. Το 2021 το Πλαίσιο Διάθεσης Ανάλυσης Κινδύνων επικαιροποιήθηκε έτσι ώστε να αντικατοπτρίζει τις τελευταίες εξελίξεις και να προσαρμοστεί στο Επιχειρηματικό Πλάνο του Ομίλου.

Η ΕΤΕ διαθέτει ένα αποτελεσματικό Πλαίσιο Διάθεσης Ανάλυσης Κινδύνων, το οποίο:

1. διαμορφώνεται από την κορυφή προς τη βάση με τις οδηγίες και την καθοδήγηση του Διοικητικού Συμβουλίου και από τη βάση προς την κορυφή με τη συμμετοχή ανώτερων στελεχών και άλλων ενδιαφερομένων, και γίνεται κατανοητό και εφαρμόζεται από όλα τα επίπεδα της Τράπεζας,
2. ενσωματώνει ποσοτικές μετρήσεις κινδύνου και ποιοτικές δηλώσεις Διάθεσης Ανάλυσης Κινδύνων που είναι εύκολο να επικοινωνηθούν και να αφομοιωθούν,
3. υποστηρίζει την επιχειρηματική στρατηγική του Ομίλου διασφαλίζοντας ότι οι επιχειρηματικοί στόχοι επιδιώκονται σε περιβάλλον ελεγχόμενου κινδύνου που επιτρέπει τη διατήρηση της σταθερότητας των κερδών και την προστασία από απρόβλεπτες ζημιές,
4. αντικατοπτρίζει τους τύπους και το επίπεδο κινδύνων εντός των οποίων η Τράπεζα είναι

πρόθυμη να λειτουργήσει, με βάση τη γενική της διάθεση ανάληψης κινδύνων και το προφίλ κινδύνου, καθορίζει τις κατευθυντήριες γραμμές για την ανάπτυξη νέων προϊόντων, καθώς και το μέγιστο επίπεδο κινδύνου που έχει την ικανότητα να αναλάβει ο Όμιλος,

5. συμβάλλει στην προώθηση μιας κουλτούρας διαχείρισης κινδύνων σε επίπεδο Ομίλου,
6. ευθυγραμμίζεται με άλλες συναφείς βασικές διαδικασίες της Τράπεζας

Με βάση τα παραπάνω, το Πλαίσιο Διάθεσης Ανάλυσης Κινδύνων:

1. ενισχύει την ικανότητα εντοπισμού, αξιολόγησης, διαχείρισης και μετριασμού των κινδύνων,
2. διευκολύνει την παρακολούθηση και την επικοινωνία του προφίλ κινδύνου της Τράπεζας γρήγορα και αποτελεσματικά

Η αξιολόγηση του προφίλ κινδύνου της Τράπεζας σε σχέση με το Πλαίσιο Διάθεσης Ανάλυσης Κινδύνων είναι μια συνεχής και επαναλαμβανόμενη διαδικασία. Όσον αφορά στο χρονοδιάγραμμα της επικαιροποίησης του Πλαισίου (ως μέρος της τακτικής ετήσιας διαδικασίας ενημέρωσης), λαμβάνεται υπόψη η αλληλεπίδραση με άλλες βασικές διαδικασίες της Τράπεζας. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην αλληλεπίδραση του Πλαισίου με το Επιχειρηματικό Σχέδιο, καθώς οι δύο διαδικασίες τροφοδοτούν η μία την άλλη: σε ορισμένες περιπτώσεις, η διάθεση ανάλυσης κινδύνου αναμένεται να λειτουργήσει ως ανασταλτικός / περιοριστικός παράγοντας στο Επιχειρηματικό Σχέδιο, ενώ σε άλλες περιπτώσεις το Επιχειρηματικό Σχέδιο παρέχει δεδομένα για τον καθορισμό των επιπέδων ανοχής στον κίνδυνο. Το Πλαίσιο Διάθεσης Ανάλυσης Κινδύνων συσχετίζεται επίσης με άλλες βασικές διεργασίες όπως ICAAP, ILAAP, Σχέδιο Αναδιάρθρωσης, Σχέδιο Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων.

Τιμολόγηση και Μοντέλα Πιστωτικού Κινδύνου

Η Τράπεζα έχει δημιουργήσει ένα καλά καθορισμένο πλαίσιο τιμολόγησης με βάση τον κίνδυνο, το οποίο βασίζεται σε θεμελιώδεις αρχές τιμολόγησης και διέπεται από σχετικές πολιτικές, γενικά αποδεκτές μεθοδολογίες και εργαλεία τιμολόγησης.

Έπειτα από την εναρμόνιση των εργαλείων τιμολόγησης με το πλαίσιο IFRS9, μέσω σχετικής επικαιροποίησης των παραμέτρων κινδύνου, και της εκτίμησης της σχετικής επίπτωσης στην τιμολόγηση, εντός του 2021, ξεκίνησε η αναθεώρηση των εργαλείων τιμολόγησης Εταιρικών Πιστοδοτήσεων και Λιανικής τραπεζικής, προκειμένου να ενσωματωθεί σε αυτά η νέα καμπύλη Κόστους Χρηματοδότησης της Τράπεζας (NBG Funding Cost Curve). Παράλληλα, η Τράπεζα βρίσκεται στη διαδικασία βελτιστοποίησης περαιτέρω της μεθοδολογίας και της διαδικασίας τιμολόγησης:

- I. χρησιμοποιώντας επικαιροποιημένες και λεπτομερείς εκτιμήσεις για το λειτουργικό κόστος, καθώς και
- II. διερευνώντας τον τρόπο εναρμόνισης της χρησιμοποίησης της παραμέτρου κινδύνου LGD

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική ή επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	----------------------------	--------------------------------	--------------------------------

μεταξύ της διαδικασίας τιμολόγησης, της διαδικασίας υπολογισμού προβλέψεων αλλά και της εγκριτικής διαδικασίας.

Επίσης, η Τράπεζα σε μια συνεχή προσπάθεια να βελτιώσει την αποτελεσματικότητα και την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών, προσανατολίζεται προς την υιοθέτηση πιο εξελιγμένων μοντέλων μέτρησης του πιστωτικού κινδύνου για το χαρτοφυλάκιο της λιανικής τραπεζικής.

Σε αυτό το πλαίσιο, κρίθηκε απαραίτητη η αναβάθμιση και βελτιστοποίηση των υφιστάμενων μοντέλων μέτρησης πιστωτικού κινδύνου, τα οποία θα επιτρέψουν στην Τράπεζα να αντιμετωπίζει το συνεχώς εξελισσόμενο τεχνολογικό και επιχειρηματικό περιβάλλον και να αναγνωρίζει με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τον υποκείμενο κίνδυνο. Κατά τη διάρκεια του 2020 η Τράπεζα ανέπτυξε νέα συμπεριφορικά μοντέλα σε επίπεδο πελάτη, τα οποία υλοποιήθηκαν στα συστήματα της Τράπεζας εντός του 2021. Παράλληλα, αναπτύχθηκαν νέα μοντέλα για την αξιολόγηση των εισερχόμενων αιτήσεων για πιστοδοτήσεις ιδιωτών, 3 νέα μοντέλα για αιτήσεις καταναλωτικής πίστης και 1 μοντέλο για αιτήσεις στεγαστικών δανείων. Το σύνολο των εν λόγω μοντέλων αναμένεται να υλοποιηθεί στο σύστημα εγκρίσεων εντός του πρώτου εξαμήνου του 2022.

Αξιοποιώντας το πιο πάνω, η Τράπεζα προγραμματίζει να εφαρμόσει στρατηγικές διαχείρισης χαρτοφυλακίου και λύσεις που θα δίνουν τη δυνατότητα να βελτιστοποιούνται οι προσφορές που γίνονται στους πελάτες, δηλαδή να σταθμίζεται κέρδος και ζημία και να προφέρονται τα κατάλληλα προϊόντα στην κατάλληλη πελατεία και να εξασφαλίζεται η βελτιστοποίηση της σχέσης, των στόχων κερδοφορίας και του αναλαμβανόμενου πιστωτικού κινδύνου. Κατ' αντιστοιχία και η ανάπτυξη των νέων μοντέλων αναδιάρθρωσης που ολοκληρώθηκε εντός του 2020, θα αποτελέσει τη βάση για τη βελτιστοποίηση της διαδικασίας και προτεινόμενων λύσεων αναδιάρθρωσης.

Τέλος, εντός του 2021 ξεκίνησε έργο που αφορά την ανάπτυξη σουίτας νέων μοντέλων για το χαρτοφυλάκιο των μικρών επιχειρήσεων. Τα νέα μοντέλα, θα αναπτυχθούν σε επίπεδο αιτήσεων και συναλλακτικής συμπεριφοράς (τρεχούμενοι λογαριασμοί, επιταγές κτλ.) και συνδυασμένα με τα υφιστάμενα συμπεριφορικά μοντέλα, θα παρέχουν συνδυαστικό σκορ καλύπτοντας τη συνολική σχέση πελάτη με την Τράπεζα. Η ανάπτυξη των μοντέλων αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός του πρώτου εξαμήνου του 2022.

Μετάπτωση στη νέα πλατφόρμα αξιολόγησης επιχειρηματικών πιστοδοτήσεων CreditLens

Τον Φεβρουάριο 2021, η Τράπεζα προχώρησε στην αντικατάσταση της πλατφόρμας αξιολόγησης της επιχειρηματικής πελατείας Moody's Risk Analyst με μία νέα πλατφόρμα, την Moody's CreditLens (CL). Πρόκειται για ένα σύγχρονο εργαλείο αξιολόγησης των επιχειρηματικών πελατών αξιοποιώντας τα οικονομικά τους στοιχεία καθώς και πληθώρα άλλων παραγόντων.

Ο στόχος της νέας πλατφόρμας, με τα νέα χαρακτηριστικά που διαθέτει, είναι να συμβάλλει στην μεγιστοποίηση της αποτελεσματικότητας στη διαδικασία λήψης αποφάσεων πιστοδότησης.

Η εγκατάσταση και ενσωμάτωση της πλατφόρμας Moody's CreditLens στα συστήματα της Τράπεζας ήταν μία ιδιαίτερα απαιτητική διαδικασία λόγω του σφικτού χρονοδιαγράμματος και των πολλών διασυνδέσεων και αλληλεξαρτήσεων από άλλα πληροφοριακά συστήματα. Ωστόσο παραδόθηκε εγκαίρως και χωρίς να δημιουργηθούν προβλήματα στην εγκριτική διαδικασία.

Νέο Μοντέλο Αξιολόγησης Επιχειρηματικών Πιστοδοτήσεων

Κατά τη διάρκεια του 2021, το Νέο Μοντέλο Αξιολόγησης Επιχειρηματικών Πιστοδοτήσεων («Νέο ΜΑΕΠ») ολοκληρώθηκε και εγκρίθηκε από τις αρμόδιες επιτροπές. Το νέο μοντέλο αποτελεί μία νέα, βελτιστοποιημένη έκδοση του υφιστάμενου, αναπτύχθηκε με πιο πρόσφατα και αντιπροσωπευτικά δεδομένα και εμπλουτίστηκε με τις δυνατότητες του συστήματος έγκαιρης προειδοποίησης (ενσωμάτωση του συμπεριφορικού σκορ στην αξιολόγηση). Το έργο της βελτιστοποίησης ήταν ιδιαίτερος σημαντικό και σύνθετο εξαιτίας του γεγονότος ότι το αποτέλεσμα του μοντέλου επηρεάζει πολλές διαδικασίες της Τράπεζας. Η βελτιστοποίηση κάλυψε όλα τα συστατικά που λαμβάνονται υπόψη κατά την αξιολόγηση και οδήγησε σε πιο ισορροπημένο και σταθερό υπόδειγμα. Κατά την τελευταία φάση του έργου, πραγματοποιήθηκαν λεπτομερείς έλεγχοι στα παραγόμενα αποτελέσματα και αναμένεται το νέο ΜΑΕΠ να είναι σε θέση να αντικατοπτρίζει όλες τις πρόσφατες οικονομικές εξελίξεις.

ΔΠΧΑ 9 Επανεξέταση Υποδειγμάτων το 2021

ΔΠΧΑ 9 Επιχειρηματικό χαρτοφυλάκιο – Ζημία σε Περίπτωση Αθέτησης

Το 2021, οριστικοποιήθηκε και τέθηκε σε εφαρμογή ένα νέο υπόδειγμα εκτίμησης δυνητικής ζημίας κατά την αθέτηση για το Επιχειρηματικό χαρτοφυλάκιο (LGD), που αναπτύχθηκε και χρησιμοποιείται για σκοπούς υπολογισμού προβλέψεων σύμφωνα με το πρότυπο ΔΠΧΑ 9 από το δεύτερο τρίμηνο του 2021. Το νέο υπόδειγμα αποτελεί μία πολύ σημαντική εξέλιξη καθώς, σε αντίθεση με την προηγούμενη μεθοδολογία, δίνεται η δυνατότητα στην Τράπεζα να υπολογίζει τη δυνητική ζημία κατά την αθέτηση λαμβάνοντας υπόψη εξατομικευμένα χαρακτηριστικά των πιστούχων. Το υπόδειγμα αποτελείται από τρία βασικά συστατικά ο συνδυασμός των οποίων οδηγεί στην παραγωγή εκτιμήσεων που αντικατοπτρίζουν την εικόνα του πελάτη στην Τράπεζα.

ΔΠΧΑ 9 Στεγαστικά/ Καταναλωτικά Δάνεια Τακτής Λήξης – Πιθανότητα Αθέτησης

Στις αρχές του 2021 ολοκληρώθηκαν και τέθηκαν σε εφαρμογή τα αναπροσαρμοσμένα και βελτιστοποιημένα υποδείγματα εκτίμησης ΠΑ των Στεγαστικών και Καταναλωτικών Δανείων Τακτής Λήξης, τα οποία χρησιμοποιούνται για τους σκοπούς ΔΠΧΑ 9 από το 4ο τρίμηνο του 2020 και μετά. Αυτά τα νέα υποδείγματα ενσωματώνουν τον νέο ορισμό αθέτησης και αντιμετωπίζουν διάφορα ζητήματα που αφορούσαν τις αρχικές εκδόσεις τους.

ΔΠΧΑ 9 Στεγαστικά Δάνεια – Ζημία σε Περίπτωση Αθέτησης

Στις αρχές του 2021, ολοκληρώθηκε και τέθηκε σε εφαρμογή το βελτιστοποιημένο και αναβαθμισμένο υπόδειγμα εκτίμησης της ΖΠΑ των Στεγαστικών Δανείων, το οποίο χρησιμοποιείται για σκοπούς ΔΠΧΑ 9 από το 4ο τρίμηνο του 2020 και μετά. Αυτή η

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική ή επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	----------------------------	--------------------------------	--------------------------------

νέα έκδοση του υποδείγματος ενσωματώνει τον νέο ορισμό αθέτησης. Τα διάφορα στοιχεία του υποδείγματος (πίνακες μετάβασης και ποσοστά ανάκτησης) έχουν βαθμονομηθεί εκ νέου.

ΔΠΧΑ 9 Επανεξέταση Υποδειγμάτων το 2022

Στο πλαίσιο του έργου της επανεξέτασης των υποδειγμάτων που χρησιμοποιούνται για σκοπούς υπολογισμού προβλέψεων σύμφωνα με το πρότυπο ΔΠΧΑ 9, 5 νέα υποδείγματα θα μεταφερθούν σε παραγωγικό περιβάλλον και θα τεθούν σε εφαρμογή. Πιο συγκεκριμένα, το υπόδειγμα εκτίμησης δυνητικής ζημίας κατά την αθέτηση για το χαρτοφυλάκιο καταναλωτικών δανείων τακτής λήξης (Consumer Term Loans LGD) βρίσκεται σε φάση ανάπτυξης, τα υποδείγματα εκτίμησης πιθανότητας αθέτησης και εκτίμησης δυνητικής ζημίας κατά την αθέτηση για το χαρτοφυλάκιο δανείων προς μικρομεσαίες επιχειρήσεις (SME Retail PD & LGD models) βρίσκονται στη φάση υλοποίησης, ενώ έχει ολοκληρωθεί η ανάπτυξη 2 υποδειγμάτων εκτίμησης υπολοίπου κατά την αθέτηση για το Επιχειρηματικό χαρτοφυλάκιο και το χαρτοφυλάκιο μικρομεσαίων επιχειρήσεων (Corporate & SME Retail EAD). Τα υποδείγματα που θα αναπτυχθούν/βελτιστοποιηθούν στο πλαίσιο του έργου θα διασφαλίζουν την ορθή υλοποίηση του προτύπου ΔΠΧΑ 9 και την εναρμόνιση της Τράπεζας με τις εποπτικές απαιτήσεις.

Ανανέωση της Πολιτικής Ανάπτυξης Υποδειγμάτων μέτρησης Πιστωτικού Κινδύνου

Το 2022, η Τράπεζα θα οριστικοποιήσει και θα υποβάλει προς έγκριση στις αρμόδιες επιτροπές την ανανεωμένη Πολιτική Ανάπτυξης Υποδειγμάτων μέτρησης πιστωτικού κινδύνου. Ο σκοπός της Πολιτικής είναι ο καθορισμός ενός πλαισίου συγκεκριμένων κανόνων που πρέπει να διέπουν την ανάπτυξη, τεκμηρίωση και έλεγχο των υποδειγμάτων μέτρησης πιστωτικού κινδύνου παρέχοντας παράλληλα καθοδήγηση σχετικά με την ποσοτική επικύρωσή τους. Η πολιτική θα έχει εφαρμογή σε όλα τα υποδείγματα μέτρησης πιστωτικού κινδύνου, συμπεριλαμβανομένων των υποδειγμάτων που αφορούν υπολογισμό προβλέψεων, εποπτικές απαιτήσεις, λήψη πιστοδοτικών αποφάσεων και υπολογισμού αποτελεσμάτων για σκοπούς ICAAP και Stress Tests. Η Πολιτική είναι πλήρως εναρμονισμένη με τις εποπτικές απαιτήσεις και τις βέλτιστες πρακτικές που εφαρμόζονται στον χρηματοπιστωτικό κλάδο και διασφαλίζει ότι τα υποδείγματα πιστωτικού κινδύνου έχουν την ικανότητα να παράγουν ακριβείς εκτιμήσεις σε σταθερή βάση.

Πρόγραμμα Κουλτούρας Κινδύνων

Η Κουλτούρα Κινδύνων ορίζεται ως το σύνολο των προτύπων, αντιλήψεων και συμπεριφορών ενός οργανισμού που σχετίζονται με το επίπεδο γνώσης σε θέματα κινδύνου, την ανάληψη και τη διαχείριση κινδύνων, καθώς και τους μηχανισμούς ελέγχου που διαμορφώνουν τις αντίστοιχες αποφάσεις. Η Κουλτούρα Κινδύνων επηρεάζει τις αποφάσεις της Διοίκησης και των εργαζομένων κατά τις καθημερινές δραστηριότητες και έχει αντίκτυπο στους κινδύνους που αναλαμβάνουν.

Στόχος της ΕΤΕ είναι η εδραίωση μιας ισχυρής και συνεπούς Κουλτούρας Κινδύνων σε όλες τις Μονάδες, ανάλογη της κλίμακας, της πολυπλοκότητας και της φύσης των εργασιών της, σύμφωνα με τις κανονιστικές/εποπτικές απαιτήσεις και τις βέλτιστες επιχειρηματικές πρακτικές, βάσει σταθερών αξιών,

όπως αυτές διατυπώνονται από το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας και την Ανώτερη Διοίκηση του Ομίλου.

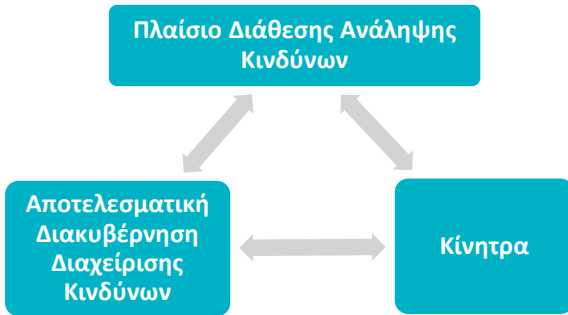
Η Λειτουργία Διαχείρισης Κινδύνων, ως μέρος του Προγράμματος Κουλτούρας Κινδύνων, καθιέρωσε το Πλαίσιο Κουλτούρας Κινδύνων («ΠΚΚ»), με σκοπό να ορίσει και να καταγράψει τις αρχές, τις διαδικασίες και τις μεθοδολογίες που σχετίζονται με την αναγνώριση, τη μέτρηση, την παρακολούθηση και την αναφορά της Κουλτούρας Κινδύνων στην ΕΤΕ. Το Πλαίσιο Κουλτούρας Κινδύνων είναι ένα θεμελιώδες στοιχείο για την καθιέρωση μίας ισχυρής Κουλτούρας Κινδύνων στον Όμιλο. Αποτελεί βασικό εργαλείο για το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας και την Ανώτερη Διοίκηση του Ομίλου προκειμένου να εξασφαλιστεί ότι η Κουλτούρα Κινδύνων παρακολουθείται και μετριέται διαχρονικά με συνέπεια και ότι πραγματοποιούνται ενέργειες για την ενίσχυση της επίγνωσης σε θέματα κινδύνων όταν αυτό είναι απαραίτητο, ενώ παράλληλα ανταποκρίνεται στις προσδοκίες των Εποπτικών Αρχών για αποτελεσματική διακυβέρνηση των κινδύνων, βάσει κοινής αντίληψης πάνω σε θέματα κινδύνου.

Η ΕΤΕ διαθέτει ένα αποτελεσματικό Πλαίσιο Κουλτούρας Κινδύνων που:

1. Ευθυγραμμίζεται με τις βασικές αξίες του Ανθρώπινου Δυναμικού,
2. Διαμορφώνεται τόσο μέσα από την καθοδήγηση του Διοικητικού Συμβουλίου και της Ανώτερης Διοίκησης (top down approach) όσο και από τη συμμετοχή στη διαδικασία των διοικητικών Στελεχών και άλλων ενδιαφερόμενων μερών (bottom up approach), και είναι κατανοητό και εφαρμόζεται από όλα τα επίπεδα στην Τράπεζα,
3. Ενσωματώνει Αρχές Κουλτούρας Κινδύνων που είναι εύκολο να επικοινωνηθούν και να αφομοιωθούν,
4. Περιγράφει τη διαδικασία για τον καθορισμό και την υλοποίηση πρωτοβουλιών για την ενίσχυση της επίγνωσης σε θέματα κινδύνων και της ανάλογης βελτίωσης συμπεριφοράς από την πλευρά του Προσωπικού,
5. Ενσωματώνει τις προσδοκίες αναφορικά με το προφίλ Κουλτούρας Κινδύνου του Ομίλου, μέσα από την καθιέρωση των αντίστοιχων Αρχών Κουλτούρας Κινδύνων,
6. Ορίζει τις αρχές διακυβέρνησης που αφορούν την επικαιροποίηση και παρακολούθησή του.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	----------------------------	--------------------------------	--------------------------------

Πλαίσιο Κουλτούρας Κινδύνων: Θεμελιώδη Στοιχεία

και Βασικές Κατευθύνσεις

Κουλτούρα Κινδύνων: Βασικές Κατευθύνσεις

- Η Διοίκηση τίθεται επικεφαλής της Κουλτούρας Κινδύνων αποτελώντας πρότυπο.
- Αξιολόγηση εσωτερικών αξιών.
- Διασφάλιση κοινού επιπέδου κατανόησης & ενημέρωσης σε θέματα κινδύνων.
- Γνώση βασισμένη στην εμπειρία.

- Σαφής προσδιορισμός ρόλων και αρμοδιοτήτων αναφορικά με την ανάλυση και διαχείριση κινδύνων.
- Μηχανισμός παραπομπής θεμάτων διαχείρισης κινδύνων σε ανώτερα διοικητικά επίπεδα.
- Επίγνωση συνεπειών σε περιπτώσεις μη συμμόρφωσης.

- Διαφάνεια και ανοιχτός διάλογος σε όλες τις βαθμίδες της ιεραρχίας.
- Ανεξάρτητη λειτουργία Διαχείρισης Κινδύνων με συμμετοχή στη λήψη αποφάσεων.

- Ενίσχυση συμπεριφορών προσανατολισμένων στη βέλτιστη σχέση ανταπόδοσης με αναλαμβανόμενο κίνδυνο.
- Ανάπτυξη των δεξιοτήτων του Προσωπικού αναφορικά με την αναγνώριση & διαχείριση κινδύνων.

Το 2021, μέσω του Προγράμματος Κουλτούρας Κινδύνων:

- Υλοποιήθηκε το ετήσιο πλάνο Δράσεων Ενίσχυσης της Επίγνωσης σε θέματα Κινδύνων, το οποίο αποτελούνταν από:
 - Εκπαιδευτικά προγράμματα σε επίπεδο Τράπεζας.
 - Σεμινάρια σε στοχευμένες ομάδες στελεχών με σκοπό την παροχή υποστήριξης πάνω σε νέους ρόλους, αρμοδιότητες και διαδικασίες.
 - Την υλοποίηση και σχεδιασμό νέων Portals (intranet sites) που έχουν ως σκοπό την ενίσχυση της αποτελεσματικής επικοινωνίας και τη βελτίωση της πρόσβασης σε διαθέσιμες Πολιτικές και Διαδικασίες.
 - Δράσεις επικοινωνίας και forums για να εξασφαλιστεί ομοιόμορφη ενημέρωση σε όλο το προσωπικό.
- Συνεχίστηκε η προσπάθεια εναρμόνισης της προσέγγισης των Θυγατρικών του Ομίλου της ΕΤΕ σχετικά με τον ορισμό, τη μέτρηση, την παρακολούθηση, την αναφορά και την ενίσχυση της Κουλτούρας Κινδύνων.
- Καταρτίστηκε, σε συνεργασία με τις Ομάδες που συμβάλλουν στη διαμόρφωση της Κουλτούρας Κινδύνων του Οργανισμού, το σχέδιο δράσεων για το 2022 σε ό,τι αφορά την ενίσχυση της επίγνωσης σε θέματα κινδύνων.

Σύνοψη δράσεων για την ενίσχυση Επίγνωσης σε Θέματα Κινδύνων για το 2022

Με δεδομένο το στόχο της ΕΤΕ να προωθήσει την επίγνωση σε θέματα κινδύνων και μηχανισμών ελέγχου αυτών, επιδιώκοντας το σύνολο του Προσωπικού να είναι πλήρως ενημερωμένο για τους κινδύνους που προκύπτουν κατά τη διάρκεια της εργασίας του και να έχει επαρκείς δεξιότητες για τη διαχείρισή τους, καθώς και την καθιέρωση αποτελεσματικών μηχανισμών ελέγχου, οι Ομάδες που συμβάλλουν στη διαμόρφωση της Κουλτούρας Κινδύνων αναπτύσσουν και υλοποιούν, σε ετήσια βάση, δράσεις για την ενίσχυση της επίγνωσης σε θέματα κινδύνων, όπως περιγράφονται παρακάτω:

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική ή επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Άλλες Εξελίξεις

○ Κίνδυνος αγοράς και Κίνδυνος Αντισυμβαλλομένου

Στο πλαίσιο της διαρκούς βελτίωσης και ενίσχυσης των διαδικασιών μέτρησης και παρακολούθησης των Κινδύνων Αγοράς και Αντισυμβαλλομένου και της συμμόρφωσης με τις αναθεωρημένες εποπτικές απαιτήσεις (Βασιλεία III), η ΔΔΧΚΚΡΤ&Ο προχώρησε το 2021 στις κάτωθι ενέργειες:

- τη βελτιστοποίηση του νέου εποπτικού πλαισίου για τη μέτρηση των κεφαλαιακών απαιτήσεων έναντι του Κινδύνου Αγοράς με την αναθεωρημένη τυποποιημένη προσέγγιση (SA-FRTB), το οποίο τέθηκε σε ισχύ για σκοπούς υποβολής αναφορών το τρίτο τρίμηνο του 2021,
- την υλοποίηση και εφαρμογή της αναθεωρημένης τυποποιημένης προσέγγισης για τον Κίνδυνο Αντισυμβαλλομένου (SA-CCR), η οποία τέθηκε σε ισχύ

για τον υπολογισμό των σχετικών κεφαλαιακών απαιτήσεων το δεύτερο τρίμηνο του 2021,

- την υλοποίηση και εφαρμογή της Βασικής Προσέγγισης για τον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων έναντι του Κινδύνου Προσαρμογής Πιστωτικής Αποτίμησης Αντισυμβαλλομένου (BA-CVA), καθώς και της εναρμόνισης της αντίστοιχης τρέχουσας διαδικασίας σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο αναθεωρημένο εποπτικό πλαίσιο για τον Κίνδυνο Αντισυμβαλλομένου (SA-CCR).

Επίσης, η ΔΔΧΚΚΡΤ&Ο θα εξετάσει την επίπτωση της νέας, πιο σύνθετης προσέγγισης με χρήση εσωτερικού υποδείγματος για τον Κίνδυνο Αγοράς (IMA-FRTB), στο εποπτικό κεφάλαιο της Τράπεζας.

Τέλος, βρίσκεται σε εξέλιξη το έργο αναθεώρησης του πλαισίου υπολογισμού του πιστωτικού ανοίγματος σε διμερείς συναλλαγές παραγώγων με εταιρικούς πελάτες.

○ Επιτοκιακός Κίνδυνος στο Τραπεζικό Χαρτοφυλάκιο (IRRBB)

Μετά την επιτυχή ανάπτυξη νέου συστήματος υπολογισμού του Επιτοκιακού Κινδύνου στο Τραπεζικό Χαρτοφυλάκιο το 2020, το πλαίσιο εξομοίωσης αυτού του είδους κινδύνου πέρασε σε φάση παραγωγής, περαιτέρω βελτίωσης και αυτοματοποίησης των σχετικών διαδικασιών, συμπεριλαμβανομένης της ανάπτυξης και δοκιμής (UAT) τη νέας υποδομής πληροφορικής για το IRRBB.

Επιπρόσθετα, η μηχανή υπολογισμού IRRBB εμπλουτίστηκε με νέα μοντέλα προσομοίωσης για σημαντικά χρηματοοικονομικά προϊόντα (π.χ. τις στοχευμένες πράξεις πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης – TLTRO – της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας).

Τέλος, είναι προγραμματισμένη για φέτος η περαιτέρω ανάπτυξη του συστήματος υπολογισμού του Επιτοκιακού Κινδύνου, αντανακλώντας την δημοσίευση νέων κατευθυντήριων γραμμών για τον Επιτοκιακό Κίνδυνο στο Τραπεζικό Χαρτοφυλάκιο καθώς και για τον Κίνδυνο πιστωτικού περιθωρίου από δραστηριότητες εκτός χαρτοφυλακίου συναλλαγών (CSRBB) από την Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών (EBA), που βρίσκονται σε φάση διαβούλευσης.

○ Κίνδυνος ρευστότητας

Στην προσπάθεια της διαρκούς βελτίωσης του Πλαισίου Διαχείρισης Κινδύνου Ρευστότητας, η Τράπεζα προχώρησε στην υλοποίηση μέσα στο 2021 των παρακάτω βελτιώσεων:

- Η μέτρηση και η εποπτική αναφορά του δείκτη NSFRR έχει τροποποιηθεί έτσι ώστε να ενσωματώσει τις διατάξεις που απορρέουν από την εφαρμογή της CRR II, η οποία τίθεται σε ισχύ από την εποπτική περίοδο του Ιουνίου του 2021,
- Η υφιστάμενη βάση δεδομένων της Πλατφόρμας Ρευστότητας έχει συμπληρωθεί από ένα μεγάλο σύνολο ιστορικών δεδομένων που καλύπτει τις περιόδους κρίσης Ρευστότητας, μετά το 2010. Αυτή η πρωτοβουλία έχει ενισχύσει τις δυνατότητες ιστορικής ανάλυσης δεδομένων, η οποία αναμένεται να υποστηρίξει τις ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων ρευστότητας,

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική ή επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	----------------------------	--------------------------------	--------------------------------

■ Σύμφωνα με την απαίτηση του Ενιαίου Συμβουλίου Εξυγίανσης (SRB) για την «Εκτίμηση των χρηματοδοτικών αναγκών και των αναγκών ρευστότητας σε περίπτωση Εξυγίανσης», η Τράπεζα πραγματοποίησε μία σχετική άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων, η οποία υποβλήθηκε στις εποπτικές αρχές. Στο πλαίσιο αυτού του έργου, η Τράπεζα ανέδειξε τη δυνατότητά της να προσδιορίζει, να μετρά και να παρουσιάζει μέσα από τις σχετικές αναφορές την ρευστότητά της σε περίοδο εξυγίανσης.

Επιπλέον, μια σειρά από βελτιώσεις και νέες πρωτοβουλίες προβλέπεται να εφαρμοστούν κατά τη διάρκεια του 2022. Πιο συγκεκριμένα:

- Υποβολή δύο ακόμα ασκήσεων στο Ενιαίο Συμβούλιο Εξυγίανσης (SRB) στο πλαίσιο της άσκησης για την «Εκτίμηση των χρηματοδοτικών αναγκών και των αναγκών ρευστότητας σε περίπτωση Εξυγίανσης» (μέρος του ευρύτερου έργου Εξυγίανσης που ξεκίνησε από το SRB), οι οποίες εστιάζουν στη χρησιμοποίηση των εγγυήσεων σε περίοδο εξυγίανσης,
- Σύνταξη της ετήσιας αναφοράς ILAAP, εμπλουτισμένη με αναλύσεις από τη νέα ιστορική βάση δεδομένων ρευστότητας.

ο Κίνδυνος Στρατηγικής/Επιχειρηματικού Μοντέλου

Στο πλαίσιο της αναθεώρησης της Ταξινόμησης Κινδύνων της ΕΤΕ (βλ. παραπάνω), επαναπροσδιορίστηκαν οι υφιστάμενοι ή οι δυνητικοί κίνδυνοι που αφορούν τη βιωσιμότητα και την διατηρησιμότητα του Επιχειρηματικού Μοντέλου του Ομίλου, π.χ. ο κίνδυνος του να καταστεί το Επιχειρηματικό Μοντέλο παρωχημένο ή μη σχετικό και/ή να πάψει να παράγει αποτελέσματα ευθυγραμμισμένα με τους Στρατηγικούς στόχους του Ομίλου και τις προσδοκίες των μετόχων.

Αυτού του τύπου οι κίνδυνοι σχετίζονται με αδυναμίες στην Στρατηγική τοποθέτηση ή/και στην εκτέλεση της Στρατηγικής ως αποτέλεσμα εξωγενών ή ενδογενών παραγόντων κινδύνου καθώς επίσης και λόγω πιθανής αδυναμίας αποτελεσματικής αντιμετώπισής τους.

Η επίπτωση των Κινδύνων Στρατηγικής καθίσταται εμφανής μέσω:

1. Της αποτυχίας παραγωγής των αναμενόμενων αποτελεσμάτων (σημαντικών αποκλίσεων από τους στόχους ενός Επιχειρηματικού Σχεδίου σε όρους κερδοφορίας, κεφαλαιακής επάρκειας και/ή αντίληψης εταιρικής ταυτότητας), και
2. μακροχρόνιας φθίνουσας πορείας της ανταγωνιστικότητας (π.χ. της χειροτέρευσης της θέσης τους οργανισμού σε στρατηγικά σημαντικές περιοχές σε σχέση με τους άμεσους ανταγωνιστές).

Πιο συγκεκριμένα:

Κίνδυνος Στρατηγικής Τοποθέτησης: Ο δυνητικός κίνδυνος στην ανταγωνιστική θέση του Ομίλου σε μακροχρόνιο ορίζοντα, δηλαδή ο κίνδυνος να καταστεί το Επιχειρηματικό Μοντέλο του Ομίλου παρωχημένο ή μη σχετικό. Η επίπτωση του Κινδύνου

Στρατηγικής Τοποθέτησης διαφαίνεται μέσω της σχετικής χειροτέρευσης της θέσης του οργανισμού σε στρατηγικά σημαντικές περιοχές σε σχέση με τους άμεσους ανταγωνιστές. Αυτού του τύπου οι κίνδυνοι πηγάζουν από πιθανές αδυναμίες στον στρατηγικό σχεδιασμό, την απουσία διαφοροποίησης στις πηγές εσόδων, εξωτερικούς ανασταλτικούς παράγοντες (όπως την παρουσία νέων ανταγωνιστών) και την αδυναμία αποτελεσματικής και έγκαιρης προσαρμογής των συστατικών του Επιχειρηματικού Μοντέλου στις συνθήκες της αγοράς (προσαρμογή σε σχέση με την προσφερόμενη αξία, το πελατειακό κοινό, τα κανάλια υπηρεσιών, τις συνεργασίες, και την αξιοποίηση των εσωτερικών πόρων και την αποδοτικότητα).

Κίνδυνος Εκτέλεσης Στρατηγικής: Ο υφιστάμενος ή δυνητικός κίνδυνος που σχετίζεται με την Κερδοφορία και/ή την αντίληψη της εταιρικής ταυτότητας λόγω αποτυχημένης ή ανεπαρκούς εκτέλεσης του καθορισμένου Επιχειρηματικού Σχεδίου. Οι κίνδυνοι εκτέλεσης πηγάζουν από αλλαγές στο επιχειρηματικό περιβάλλον (ανταγωνισμός, κανονιστική συμμόρφωση, συνθήκες αγοράς) ή από την εσωτερική αδυναμία του να εκτελεστούν επιτυχημένα οι στρατηγικές πρωτοβουλίες και τα αντίστοιχα έργα τα οποία συνάδουν με το Επιχειρηματικό Σχέδιο και την αδυναμία αποτελεσματικής αντίδρασης.

ο Διαχείριση Λειτουργικού κινδύνου

Σε μια συνεχή προσπάθεια για την περαιτέρω βελτίωση της διαχείρισης του Λειτουργικού Κινδύνου σε επίπεδο Ομίλου έλαβε χώρα μια σειρά δράσεων εντός του 2021.

Σημαντικό επίτευγμα αποτέλεσε η έναρξη του Έργου Διαχείρισης Επιχειρηματικού Κινδύνου (Enterprise Risk Management) το οποίο αποτελεί μέρος του Προγράμματος Μετασχηματισμού της Τράπεζας. Οι δύο κυριότερες πρωτοβουλίες ήταν η ανάπτυξη του Πλαισίου Ταξινόμησης Κινδύνων (Risk Taxonomy Framework) της ΕΤΕ, καθώς και ο εμπλουτισμός της ταξινόμησης των κινδύνων στους οποίους εκτίθεται η Τράπεζα (Κατηγορίες Κινδύνου & Risk Themes), εστιάζοντας κυρίως στους Μη Χρηματοοικονομικούς κινδύνους (Λειτουργικός και Στρατηγικός Κίνδυνος).

Μια επιπλέον σημαντική πρωτοβουλία ήταν η ανάπτυξη ενός νέου Πίνακα Βασικών Δεικτών Κινδύνου (KRI Dashboard) για την ΕΤΕ. Οι συγκεκριμένοι δείκτες αποτελούν μεθόδους μέτρησης, η παρακολούθηση των οποίων δίνει την δυνατότητα της έγκαιρης εκτίμησης της έκθεσης της Τράπεζας σε λειτουργικό κίνδυνο με την παρακολούθηση των τιμών τους διαχρονικά. Στον Πίνακα αποτυπώνεται το αποτέλεσμα της παρακολούθησής τους καθώς και η τάση τους. Παράλληλα παρέχεται επαρκής τεκμηρίωση για τυχόν υπερβάσεις των δεικτών, ενώ καταγράφονται, παρακολουθούνται και αναφέρονται οι απαραίτητες ενέργειες για την άμβλυνση των εντοπισμένων κινδύνων.

Μια ακόμα σημαντική δράση ήταν η υλοποίηση της μηχανογραφικής εφαρμογής για τον Λειτουργικό Κίνδυνο στην πλατφόρμα Connected Risk. Η ΔΔΛΚΤ&Ο συγκέντρωσε τις απαιτήσεις του συστήματος αναφορικά με τα Προγράμματα του ΑΚ, οργάνωσε τις συναντήσεις εργασίας για τη διαμόρφωση των προδιαγραφών της εφαρμογής, οργάνωσε την διαδικασία μεταφοράς των δεδομένων, και τέλος ολοκλήρωσε τις απαραίτητες δοκιμές. Η διαδικασία μετάβασης της εφαρμογής σε περιβάλλον παραγωγής βρίσκεται σε εξέλιξη και αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός του 1^{ου} τριμήνου του 2022.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική ή επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	----------------------------	--------------------------------	--------------------------------

Άλλα έργα που ολοκληρώθηκαν το 2021 και σχετίζονται με την ενίσχυση της διαχείρισης του Λειτουργικού Κινδύνου είναι τα ακόλουθα:

- Η άσκηση της Αυτοαξιολόγησης Κινδύνων και Περιβάλλοντος Ελέγχου (RCSA), η οποία δίνει ιδιαίτερη έμφαση στον συστηματικό εντοπισμό, τη μέτρηση και την επαρκή άμβλυνση της έκθεσης σε Λειτουργικό Κίνδυνο, ολοκληρώθηκε στο σύνολο των Μονάδων της Τράπεζας και των θυγατρικών του Ομίλου με βάση την αναβαθμισμένη μεθοδολογία που αναπτύχθηκε από την ΔΔΛΚΤ&Ο.
- Στοχεύοντας στον εντοπισμό και τη μέτρηση πιθανών, σημαντικών Λειτουργικών Κινδύνων του Ομίλου, ολοκληρώθηκε για τρίτη συνεχόμενη χρονιά η αξιολόγησή τους, με τη συμμετοχή στελεχών της Ανώτερης και Ανώτατης ιεραρχικά βαθμίδας της Τράπεζας με βάση τη Μεθοδολογία Ανάλυσης Σεναρίων που έχει αναπτύξει η ΔΔΛΚΤ&Ο.
- Αναγνωρίζοντας τη σημασία της παρακολούθησης των κινδύνων που σχετίζονται με το Περιβάλλον, την Κοινωνία και τη Διακυβέρνηση (ESG) και σε πλήρη εναρμόνιση με τις αντίστοιχες κανονιστικές απαιτήσεις η Τράπεζα υιοθέτησε την εισαγωγή τους στο γενικότερο πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων. Παράλληλα ολοκληρώθηκε η ευθυγράμμιση του Πλαισίου Ταξινόμησης και των υπολοίπων Προγραμμάτων του Λειτουργικού Κινδύνου με την εισαγωγή των σχετικών αναφορών, βάσει των απαιτήσεων των αρμοδίων Αρχών.
- Προκειμένου να εκτιμηθεί η πιθανή επίπτωση του κινδύνου των υπηρεσιών της Τράπεζας που παρέχονται στο πλαίσιο συμφωνιών εξωτερικής ανάθεσης, η ΔΔΛΚΤ&Ο ανέπτυξε μια μεθοδολογία Αξιολόγησης των Κινδύνων Εξωτερικής Ανάθεσης. Μέσω της συγκεκριμένης μεθοδολογίας, σε συνεργασία με Μονάδες από την 1^η και 2^η Γραμμή Άμυνας και με βάση ένα ερωτηματολόγιο που σταθμίζει πιθανούς κινδύνους που μπορεί να προκύψουν από συμφωνίες εξωτερικής ανάθεσης, η Τράπεζα είναι σε θέση να τους εντοπίσει και να τους διαχειριστεί κατάλληλα. Επιπρόσθετα, συστάθηκε Επιτροπή Εξωτερικής Ανάθεσης, η οποία είναι αρμόδια για την εποπτεία των εξωτερικών αναθέσεων του Ομίλου σε εναρμόνιση με τις απαιτήσεις του υφιστάμενου κανονιστικού πλαισίου.

Τέλος, προκειμένου να ενισχύσει την κουλτούρα διαχείρισης κινδύνων, η ΔΔΛΚΤ&Ο ανέπτυξε μια σειρά από πρωτοβουλίες εφαρμόζοντας ένα εκτενές πρόγραμμα εκπαίδευσης σε όλο τον Όμιλο. Επιπλέον, συγκρότησε Forum Λειτουργικού Κινδύνου για τις Μονάδες της Τράπεζας και τις θυγατρικές του Ομίλου, ενώ ανέπτυξε ένα κεντρικό σημείο πρόσβασης για όλο το σχετικό με τον Λειτουργικό Κίνδυνο υλικό (Operational Risk Portal).

Για το 2022 οι συναφείς με τον Λειτουργικό Κίνδυνο πρωτοβουλίες είναι οι εξής:

Επικαιροποίηση του Πλαισίου Διαχείρισης Λειτουργικού Κινδύνου και των συναφών Πολιτικών

- Τα σχετικά με τον Λειτουργικό Κίνδυνο κείμενα θα αναθεωρηθούν στη βάση των νέων βέλτιστων πρακτικών και των κανονιστικών απαιτήσεων, που προτείνονται από τις αρχές της Βασιλείας.

Διαχείριση του Κινδύνου από την Ανάθεση Εργασιών σε τρίτους (Outsourcing Risk Management)

- Η ΔΔΛΚΤ&Ο θα θέσει σε ισχύ τη διαδικασία διαχείρισης του κινδύνου Εξωτερικής Ανάθεσης και θα ενισχύσει περαιτέρω την παρακολούθησή του.

Πλατφόρμα Connected Risk

- Εντός του 1^{ου} τριμήνου του 2022 η μηχανογραφική εφαρμογή για τον Λειτουργικό Κίνδυνο στην πλατφόρμα Connected Risk θα είναι πλήρως λειτουργική ενώ θα εκπαιδευτούν κατάλληλα οι χρήστες σε επίπεδο Ομίλου.

Βάση δεδομένων ζημιών Λειτουργικού Κινδύνου

- Η ΔΔΛΚΤ&Ο θα επικαιροποιήσει και θα επανακατηγοριοποιήσει τα γεγονότα λειτουργικού κινδύνου, βάσει του νέου Πλαισίου Ταξινόμησης Κινδύνων, ώστε να βελτιωθεί η ανάλυσή τους και να ενισχυθεί η προληπτική διαχείριση του κινδύνου.

Διαχείριση Επιχειρηματικού Κινδύνου (Enterprise Risk Management)

- Το έργο υλοποίησης του ERM θα συνεχιστεί με τον προσδιορισμό και την εφαρμογή πλαισίου διακυβέρνησης και σχετικών δράσεων για την διαχείριση των κινδύνων αναφορικά με συγκεκριμένα Risk Themes.

Η Τράπεζα έχει υιοθετήσει την Τυποποιημένη Προσέγγιση για τον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων έναντι Λειτουργικών Κινδύνων τόσο σε επίπεδο Τράπεζας όσο και σε επίπεδο Ομίλου.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική ή επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	----------------------------	--------------------------------	--------------------------------

Εκτίμηση και Διαχείριση Κινδύνων

Πιστωτικός Κίνδυνος

(Ελεγχμένη)

Πιστωτικός κίνδυνος είναι ο κίνδυνος ζημίας εξαιτίας αδυναμίας του αντισυμβαλλομένου να ανταποκριθεί στους όρους και στις υποχρεώσεις που απορρέουν από οποιαδήποτε συμβατική του υποχρέωση. Προέρχεται από τις δανειοδοτικές δραστηριότητες, καθώς και άλλες δραστηριότητες που δημιουργούν έκθεση σε κίνδυνο αθέτησης, όπως οι δραστηριότητες του Ομίλου σε χρηματιστηριακές αγορές, αγορές κεφαλαίου και εκκαθαρίσεις συναλλαγών. Αυτός είναι ο σημαντικότερος κίνδυνος που αντιμετωπίζει ο Όμιλος. Η διαδικασία αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας των δανειοληπτών διενεργείται ξεχωριστά από την Τράπεζα και από κάθε μία από τις θυγατρικές της. Η εν λόγω διαδικασία που έχουν θεσπιστεί οι θυγατρικές συντονίζεται από την ΔΕΠΚΤ&Ο.

Οι πιστοδοτικές λειτουργίες του Ομίλου περιλαμβάνουν:

- κριτήρια πιστοδοτήσεων, τα οποία προσδιορίζονται ανάλογα με τη συγκεκριμένη αγορά που στοχοθετείται, τους δανειολήπτες ή αντισυμβαλλόμενους, καθώς και του σκοπού, του είδους της χρηματοδότησης και της πηγής αποπληρωμής της,
- όρια πιστοδοτήσεων τα οποία επιτρέπουν την ομαδοποίηση και τη σύγκριση σε διάφορα επίπεδα, όλων των διαφορετικών μορφών έκθεσης σε κίνδυνο,
- θεσμοθετημένες και σαφώς οριοθετημένες διαδικασίες έγκρισης νέων πιστοδοτήσεων καθώς και αναδιάρθρωσης, ανανέωσης και αναχρηματοδότησης των υφιστάμενων πιστοδοτήσεων.

Ο Όμιλος τηρεί διαδικασίες υποστήριξης, μέτρησης και παρακολούθησης των πιστοδοτήσεων σε συνεχή βάση, στις οποίες περιλαμβάνονται ειδικότερα:

- καταγεγραμμένες πολιτικές διαχείρισης πιστωτικών κινδύνων,
- εσωτερικά συστήματα διαβάθμισης κινδύνων,
- συστήματα πληροφορικής και αναλυτικές τεχνικές που εξασφαλίζουν τη μέτρηση των εγγενών πιστωτικών κινδύνων για όλες τις σχετικές δραστηριότητες.

Οι εσωτερικές δικλίδες ασφαλείας του Ομίλου για τις διαδικασίες που αφορούν στην παρακολούθηση του πιστωτικού κινδύνου, περιλαμβάνουν:

- κατάλληλη διαχείριση των λειτουργιών πιστοδοτήσεων,
- τακτικές και έγκαιρες διορθωτικές ενέργειες για τη διαχείριση των προβληματικών πιστοδοτήσεων,
- ανεξάρτητο, περιοδικό έλεγχο των διαδικασιών διαχείρισης πιστωτικών κινδύνων από τις Μονάδες Εσωτερικού Ελέγχου της Τράπεζας και του Ομίλου, ειδικότερα όσον αφορά τα συστήματα / υποδείγματα που εφαρμόζονται στον Όμιλο.

Επιπλέον η ΔΕΠΚΤ&Ο αξιολογεί και παρακολουθεί τον πιστωτικό κίνδυνο σε διαρκή βάση μέσα από τις πιστωτικές πολιτικές, εσωτερικά συστήματα αξιολόγησης, καθώς και πληροφοριακά συστήματα και τεχνικές ανάλυσης που επιτρέπουν την μέτρηση του πιστωτικού κινδύνου που ενσωματώνεται σε όλες τις σχετικές δραστηριότητες. Ως αποτέλεσμα ο Όμιλος επιτυγχάνει την ενεργή διαχείριση του πιστωτικού κινδύνου μέσω:

- της εφαρμογής κατάλληλων ορίων πιστωτικού ανοίγματος έναντι μεμονωμένων πιστούχων, ομίλων πιστούχων,
- της χρήσης τεχνικών περιορισμού του πιστωτικού κινδύνου,
- της προσαρμογής της τιμολόγησης των διαφόρων προϊόντων και υπηρεσιών, αναλόγως τον κίνδυνο,
- τυποποιημένης διαδικασίας επικύρωσης, που περιλαμβάνει όλα τα υποδείγματα αξιολόγησης πιστωτικού κινδύνου και διενεργείται από τον ανεξάρτητο Τομέα Επικύρωσης Υποδειγμάτων της Τράπεζας.

Οι Πιστωτικές Πολιτικές για τα Επιχειρηματικά Χαρτοφυλάκια καθώς και τα Χαρτοφυλάκια Λιανικής της Τράπεζας και των θυγατρικών της ορίζουν τα ελάχιστα πιστωτικά κριτήρια, παρουσιάζουν τις θεμελιώδεις πολιτικές, διαδικασίες και κατευθυντήριες γραμμές για τον εντοπισμό, μέτρηση, έγκριση και παρακολούθηση και διαχείριση του πιστωτικού κινδύνου που αφορά στο Επιχειρηματικό Χαρτοφυλάκιο και στο Χαρτοφυλάκιο Λιανικής τραπεζικής τόσο για την Τράπεζα όσο και για τον Όμιλο συνολικά.

Η Πιστωτική Πολιτική της Τράπεζας εγκρίνεται από το Διοικητικό Συμβούλιο μετά από εισήγηση της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων του Διοικητικού Συμβουλίου («ΕΔΚ»), κατόπιν πρότασης του Γενικού Διευθυντή Διαχείρισης Κινδύνων («CRO») προς την ΕΔΚ και την Ανώτατη Εκτελεστική Επιτροπή. Η Πιστωτική Πολιτική επισκοπείται σε ετήσια βάση και αναθεωρείται όποτε αυτό κριθεί απαραίτητο και σε κάθε περίπτωση κάθε δύο χρόνια.

Η Πιστωτική Πολιτική κάθε Θυγατρικής εγκρίνεται από τα αρμόδια τοπικά Διοικητικά Συμβούλια/ Επιτροπές, ύστερα από εισήγηση των αρμόδιων Στελεχών ή Οργάνων των Θυγατρικών, σύμφωνα με τις αποφάσεις της Τράπεζας και τις διατάξεις των Πιστωτικών Πολιτικών. Κάθε πρόταση πρέπει να φέρει την εκ των προτέρων συγκατάθεση του Γενικού Διευθυντή Πίστης («CCO») ή του Επικεφαλής της Διεύθυνσης Πίστης Λιανικής Τραπεζικής του Ομίλου ανάλογα με το χαρτοφυλάκιο, σε συνεργασία με τον Επικεφαλής της ΔΕΠΚΤ&Ο για θέματα που εμπύπτουν στην αρμοδιότητά τους. Οι Πιστωτικές Πολιτικές των Θυγατρικών επισκοπούνται σε ετήσια βάση και αναθεωρούνται όποτε αυτό κριθεί απαραίτητο και σε κάθε περίπτωση κάθε δύο χρόνια.

Με την εφαρμογή της Πιστωτικής Πολιτικής για το Χαρτοφυλάκιο Λιανικής Τραπεζικής διενεργείται αποτελεσματικά η αξιολόγηση και εκτίμηση του πιστωτικού κινδύνου, τόσο για νέα όσο και για τα υφιστάμενα προϊόντα. Η Ανώτατη Διοίκηση της Τράπεζας ενημερώνεται τακτικά για όλες τις πτυχές της πιστωτικής πολιτικής. Όποτε κριθεί απαραίτητο, καθορίζονται διορθωτικές ενέργειες και σχέδιο δράσης προκειμένου να λυθούν τυχόν προβλήματα εντός του Πλαισίου

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική ή επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	----------------------------	--------------------------------	--------------------------------

Διάθεσης Ανάλυσης Κινδύνων και του στρατηγικού προσανατολισμού της Τράπεζας. Η Πιστωτική Πολιτική Λιανικής Τραπεζικής της Τράπεζας εγκρίνεται και δύναται να τροποποιηθεί ή να αναθεωρηθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο κατόπιν εισήγησης της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων και υπόκειται σε περιοδική αναθεώρηση. Η Πιστωτική Πολιτική Λιανικής Τραπεζικής επισκοπείται σε ετήσια βάση και αναθεωρείται όποτε αυτό κριθεί απαραίτητο και σε κάθε περίπτωση κάθε δύο χρόνια. Όλες οι εγκεκριμένες αλλαγές, ενσωματώνονται και στο Εγχειρίδιο Πιστωτικής Πολιτικής.

Κίνδυνος Συγκέντρωσης

(Ελεγχόμενη)

Η Τράπεζα διαχειρίζεται την έκθεσή της σε πιστωτικό κίνδυνο και συμμορφώνεται με τους Εποπτικούς Κανόνες μέσω του συστήματος θέσπισης εσωτερικών ορίων συγκέντρωσης. Η Διεύθυνση Ελέγχου Πιστωτικού Κινδύνου είναι υπεύθυνη για τη θέσπιση και παρακολούθηση των ορίων, καθώς και για την Εποπτική συμμόρφωση της Τράπεζας στο πλαίσιο διαχείρισης του κινδύνου συγκέντρωσης.

Βασικό μέσο ελέγχου του κινδύνου συγκέντρωσης του Επιχειρηματικού Χαρτοφυλακίου, αποτελούν τα Ανώτατα Όρια Πιστούχου τα οποία εκφράζουν το ανώτατο επιτρεπτό επίπεδο έκθεσης σε κίνδυνο ανά πιστούχο, για δεδομένη αξιολογική βαθμίδα και τα Κλαδικά Όρια τα οποία καθορίζουν το μέγιστο επιτρεπτό όριο ανοίγματος ανά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας, έτσι όπως ορίζονται οι κλάδοι από την Στατιστική Κωδικοποίηση Οικονομικής Δραστηριότητας (ΣΤΑΚΟΔ08). Τα κλαδικά όρια αποτελούν μέρος του Πλαισίου Διάθεσης Ανάλυσης Κινδύνων, επικαιροποιούνται ετησίως και υπερβάσεις αυτών εγκρίνονται από το Συμβούλιο Διαχείρισης Κινδύνων κατόπιν πρότασης του Γενικού Διευθυντή Διαχείρισης Κινδύνων της Τράπεζας και του Ομίλου (Chief Risk Officer). Όλες οι υπερβάσεις επί των θεσπισθέντων Ανωτάτων Ορίων Πιστούχου, πρέπει να λάβουν έγκριση από ένα Εγκριτικό Όργανο υψηλότερου επιπέδου, σύμφωνα με τις καθορισμένες εγκριτικές ευχέρειες, όπως αυτές ορίζονται στην οικεία Πιστωτική Πολιτική. Τα Ανώτατα Όρια Πιστούχου, όπως και τα Κλαδικά Όρια εγκρίνονται από την Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων του Διοικητικού Συμβουλίου σε ετήσια βάση.

Ο πιστωτικός κίνδυνος συγκέντρωσης που απορρέει από σημαντική έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο έναντι ενός αντισυμβαλλομένου ή ομάδας αντισυμβαλλομένων κοινού επιχειρηματικού ενδιαφέροντος, των οποίων η πιθανότητα αθέτησης εξαρτάται από κοινούς παράγοντες κινδύνου, παρακολουθείται επίσης, σύμφωνα με το πλαίσιο αναφορών των Μεγάλων Χρηματοδοτικών Ανοιγμάτων («ΜΧΑ») και Μεγάλων Οφειλετών («ΜΟ»).

Τέλος, στο πλαίσιο της Διαδικασίας Αξιολόγησης της Επάρκειας Εσωτερικού Κεφαλαίου (ICAAP), η Τράπεζα έχει υιοθετήσει μεθοδολογία για τον υπολογισμό του κινδύνου που προκύπτει από τη συγκέντρωση πιστοδοτικών ανοιγμάτων σε κλάδους οικονομικής δραστηριότητας (κλαδικός κίνδυνος συγκέντρωσης), όσο και από αυτή σε μεμονωμένους οφειλέτες (ονομαστική συγκέντρωση). Πρόσθετες κεφαλαιακές απαιτήσεις υπολογίζονται, αν κριθεί απαραίτητο, και η κεφαλαιακή επάρκεια του Πυλώνα Ι προσαρμόζεται, ώστε να ληφθούν τελικά υπόψη οι εν λόγω κίνδυνοι συγκέντρωσης.

Κίνδυνος Αγοράς

(Ελεγχόμενη)

Ο κίνδυνος αγοράς είναι ο υφιστάμενος ή ενδεχόμενος κίνδυνος επί των αποτελεσμάτων και του κεφαλαίου λόγω δυσμενών μεταβολών στα επιτόκια, στις τιμές μετοχών και εμπορευμάτων, στις συναλλαγματικές ισοτιμίες, καθώς και στη μεταβλητότητα αυτών. Η σημαντικότερη πηγή κινδύνου αγοράς για τον Όμιλο προέρχεται από το χαρτοφυλάκιο της Τράπεζας. Για την ορθή εκτίμηση, παρακολούθηση και αποτελεσματική διαχείριση του αναλαμβανομένου κινδύνου, η Τράπεζα έχει θεσπίσει ένα πλαίσιο αρχών, διαδικασιών, μεθόδων μέτρησης και ορίων, το οποίο διέπει το σύνολο των συναλλαγών που διενεργεί. Οι σημαντικότερες κατηγορίες κινδύνου αγοράς είναι ο επιτοκιακός, ο μετοχικός, ο συναλλαγματικός κίνδυνος και η μέγιστη δυνητική ζημία (Value at Risk ("VAR")).

Επιτοκιακός Κίνδυνος είναι ο κίνδυνος πιθανής ζημίας στο χαρτοφυλάκιο της Τράπεζας εξαιτίας μεταβολών στα επιτόκια και/ή στην υποκείμενη μεταβλητότητά τους και πηγάει, κυρίως, από τις συναλλαγές σε παράγωγα επιτοκιακά προϊόντα, εξωχρηματιστηριακά και διαπραγματεύσιμα σε οργανωμένες αγορές, καθώς και στα χρεόγραφα του εμπορικού χαρτοφυλακίου και των διακρατούμενων για την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών και για ενδεχόμενη πώληση.

Συγκεκριμένα, η Τράπεζα διατηρεί ένα αξιοσημείωτο χαρτοφυλάκιο από επιτοκιακά παράγωγα προϊόντα, απλής κυρίως δομής, τα οποία εκκαθαρίζονται κυρίως μέσω κεντρικών αντισυμβαλλομένων ή αφορούν σε διμερείς συναλλαγές που διέπονται από τυποποιημένες συμβάσεις κάλυψης πιστωτικού κινδύνου (ISDA/CSAs). Τα εν λόγω παράγωγα χρησιμοποιούνται πρωτίστως για την αντιστάθμιση του επιτοκιακού κινδύνου των ομολόγων του χαρτοφυλακίου «διακρατούμενων για την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών και για ενδεχόμενη πώληση» και του χαρτοφυλακίου «διακρατούμενων για είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών», καθώς και του επιτοκιακού ανοίγματος από άλλα παράγωγα προϊόντα στο εμπορικό χαρτοφυλάκιο. Επιπλέον, η Τράπεζα διατηρεί ένα σημαντικό χαρτοφυλάκιο ομολόγων, κυρίως σε εκδόσεις Ελληνικού Δημοσίου και σε ομόλογα άλλων χωρών της περιφέρειας, τα οποία κατατάσσονται πρωτίστως στο επενδυτικό χαρτοφυλάκιο και συγκεκριμένα στο χαρτοφυλάκιο «διακρατούμενων για είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών». Τέλος, η Τράπεζα κατέχει περιορισμένες θέσεις σε ελληνικές και διεθνείς εταιρικές εκδόσεις. Συνολικά, η Τράπεζα έχει περιορισμένη έκθεση σε επιτοκιακό κίνδυνο στο εμπορικό της χαρτοφυλάκιο, ενώ παράλληλα εισέρχεται σε σχέσεις λογιστικής και οικονομικής αντιστάθμισης, μέσω συμβάσεων ανταλλαγής επιτοκίων προκειμένου να μειώσει τον επιτοκιακό κίνδυνο των ομολόγων που κατέχει στο επενδυτικό χαρτοφυλάκιο.

Μετοχικός Κίνδυνος είναι ο κίνδυνος που σχετίζεται με την πιθανή ζημία στο χαρτοφυλάκιο μετοχών και μετοχικών παραγώγων του Ομίλου λόγω μεταβολών στις τιμές των μετοχών και των μετοχικών δεικτών. Ο Όμιλος διατηρεί περιορισμένο χαρτοφυλάκιο μετοχών, η πλειοψηφία των οποίων διαπραγματεύεται στο Χρηματιστήριο Αθηνών (Χ.Α.) και κατέχει θέσεις σε παράγωγα προϊόντα επί μετοχών και μετοχικών δεικτών, που διαπραγματεύονται στο Χ.Α., καθώς και σε διεθνή χρηματιστήρια. Οι θέσεις σε μετοχές ταξινομούνται στο εμπορικό χαρτοφυλάκιο και στο χαρτοφυλάκιο «διακρατούμενων για την είσπραξη συμβατικών ταμειακών

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική ή επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

ρών και για ενδεχόμενη πώληση». Το χαρτοφυλάκιο παράγωγων προϊόντων επί μετοχών και μετοχικών δεικτών χρησιμοποιείται κυρίως για την αντιστάθμιση του κινδύνου που προέρχεται από τη θέση του Ομίλου σε μετοχές, καθώς και από τα προϊόντα που διατίθενται στην πελατεία και είναι συνδεδεμένα με την απόδοση κάποιας μετοχής ή κάποιου μετοχικού δείκτη, και σε μικρότερο βαθμό για την αποκόμιση κερδών.

Συναλλαγματικός Κίνδυνος είναι ο κίνδυνος που αφορά στην ενδεχόμενη ζημία λόγω μεταβολών στις συναλλαγματικές ισοτιμίες και/ή στην υποκείμενη μεταβλητότητα τους. Η Ανοικτή Συναλλαγματική Θέση της Τράπεζας προέρχεται κυρίως από τις τρέχουσες και προθεσμιακές συναλλαγές σε ξένο νόμισμα, καθώς και την αποτίμηση των εξωχρηματιστηριακών παράγωγων προϊόντων σε ξένο νόμισμα, και διακρίνεται σε εμπορική και δομική. Η δομική ανοικτή συναλλαγματική θέση περιλαμβάνει όλα τα περιουσιακά στοιχεία και τις υποχρεώσεις της Τράπεζας σε ξένο νόμισμα (όπως δάνεια, καταθέσεις, κ.α.), καθώς και τις συναλλαγές σε συνάλλαγμα που διενεργεί η Διεύθυνση Διαχείρισης Διαθεσίμων. Εκτός της Τράπεζας, ο συναλλαγματικός κίνδυνος τον οποίο αναλαμβάνουν οι λοιπές θυγατρικές είναι αμελητέος. Ο Όμιλος συναλλάσσεται σε όλα τα βασικά νομίσματα, διατηρώντας κυρίως βραχυπρόθεσμες τοποθετήσεις για αποκόμιση κερδών και για την εξυπηρέτηση των θεσμικών, εταιρικών, εγχώριων και διεθνών πελατών του.

Μέγιστη Δυνητική Ζημιά («ΜΔΖ»). Η Τράπεζα, για την ορθή εκτίμηση και αποτελεσματική διαχείριση του κινδύνου αγοράς, χρησιμοποιεί συγκεκριμένα μοντέλα και διαδικασίες, που βασίζονται σε διεθνώς αναγνωρισμένες μεθόδους και πρακτικές. Ειδικότερα, η Τράπεζα εκτιμά σε καθημερινή βάση τη Μέγιστη Δυνητική Ζημιά («ΜΔΖ») του εμπορικού της χαρτοφυλακίου, καθώς και του χαρτοφυλακίου διακρατούμενων για την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών και για ενδεχόμενη πώληση. Οι εκτιμήσεις της ΜΔΖ χρησιμοποιούνται από την Τράπεζα, αφενός ως εργαλείο διαχείρισης του εν λόγω κινδύνου, όσο και για τον υπολογισμό των σχετικών κεφαλαιακών απαιτήσεων. Προκειμένου να διασφαλιστεί η αξιοπιστία του εσωτερικού υποδείγματος μέτρησης του κινδύνου αγοράς, η Τράπεζα εφαρμόζει καθημερινά πρόγραμμα δοκιμαστικού εκ των υστέρων ελέγχου (back-testing). Επιπλέον, καθώς οι εκτιμήσεις της ΜΔΖ αναφέρονται σε «κανονικές συνθήκες» αγοράς, είναι απαραίτητη η συμπληρωματική ανάλυση για την εκτίμηση της ζημίας που ενδέχεται να υποστεί η Τράπεζα σε ακραίες και ασυνήθιστες συνθήκες στις χρηματοοικονομικές αγορές. Για το λόγο αυτό, διενεργείται σε εβδομαδιαία βάση άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων (stress testing), επί του εμπορικού χαρτοφυλακίου και του χαρτοφυλακίου «διακρατούμενων για την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών και για ενδεχόμενη πώληση» της Τράπεζας, βάσει συγκεκριμένων σεναρίων ανά κατηγορία κινδύνου (επιτοκιακός, μετοχικός, συναλλαγματικός). Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το μοντέλο εκτίμησης ΜΔΖ, τα παραγόμενα αποτελέσματα, καθώς και για τις διαδικασίες του δοκιμαστικού εκ των υστέρων ελέγχου (back-testing) και της προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων (stress testing) αναφέρονται στη Σημείωση 4.3 των Ετήσιων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων.

Για τον έλεγχο και τη διαχείριση των αναλαμβανόμενων κινδύνων, η Τράπεζα έχει θεσπίσει πλαίσιο ορίων ΜΔΖ. Τα όρια καθορίστηκαν σύμφωνα με το Πλαίσιο Διάθεσης Ανάλυσης Κινδύνων (Risk Appetite Framework-«RAF») της Τράπεζας, την αναμενόμενη κερδοφορία της Διεύθυνσης Διαχείρισης

Διαθεσίμων, καθώς και το ύψος των ιδίων κεφαλαίων της Τράπεζας, στο πλαίσιο της στρατηγικής του Ομίλου. Τα όρια αφορούν τόσο στους επιμέρους κινδύνους (επιτοκιακός, συναλλαγματικός, μετοχικός), όσο και στο συνολικό κίνδυνο αγοράς του εμπορικού χαρτοφυλακίου και του «χαρτοφυλακίου διακρατούμενων για την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών και για ενδεχόμενη πώληση» της Τράπεζας, λαμβάνοντας υπόψη τη διαφοροποίηση μεταξύ των χαρτοφυλακίων. Επιπρόσθετα, τα ίδια όρια χρησιμοποιούνται για την παρακολούθηση και διαχείριση των επιπέδων κινδύνου στο εποπτικό εμπορικό χαρτοφυλάκιο, σε συνολικό επίπεδο και ανά κατηγορία κινδύνου, δεδομένου ότι το συνολικό επίπεδο είναι αναγκαίο για τον υπολογισμό των απαιτήσεων των ιδίων κεφαλαίων για τον κίνδυνο αγοράς βάσει εσωτερικού μοντέλου (Internal Model Approach – «ΙΜΑ»).

Οι αρχές και οι διαδικασίες που ακολουθούνται για την αποτελεσματική διαχείριση του κινδύνου αγοράς της Τράπεζας, περιγράφονται αναλυτικά στην Πολιτική Διαχείρισης Κινδύνου Αγοράς («Πολιτική»). Η Πολιτική υπόκειται σε συνεχή επικαιροποίηση, καθώς οι αλλαγές στις χρηματοοικονομικές συνθήκες, οι μεταβολές του εποπτικού πλαισίου ή άλλα γεγονότα ενδέχεται να επηρεάσουν τις ακολουθούμενες διαδικασίες και τους συναφείς ελέγχους. Η σύνταξη της Πολιτικής αποδεικνύει τη δέσμευση της Τράπεζας να αναπτύσσει και να εφαρμόζει τις καταλληλότερες μεθόδους για την αξιολόγηση, επιμέτρηση, διαχείριση και έλεγχο του κινδύνου αγοράς που απορρέει από τη συναλλακτική της δραστηριότητα, τόσο στο εμπορικό της χαρτοφυλάκιο, όσο και στο χαρτοφυλάκιο «διακρατούμενων για την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών και για ενδεχόμενη πώληση». Επιπλέον, το μοντέλο εκτίμησης της ΜΔΖ και των μεθόδων που ακολουθούνται από την Διεύθυνση Διαχείρισης Χρηματοοικονομικών Κινδύνων & Κινδύνου Ρευστότητας της Τράπεζας και του Ομίλου («ΔΔΧΚΚΡΤ&Ο») για την επιμέτρηση και παρακολούθηση του κινδύνου αγοράς περιγράφονται σε ξεχωριστό εγχειρίδιο, το οποίο είναι συμπληρωματικό της Πολιτικής Διαχείρισης Κινδύνου Αγοράς και επικαιροποιείται μαζί με την Πολιτική.

Η επάρκεια του πλαισίου διαχείρισης κινδύνου αγοράς, καθώς και η καταλληλότητα του μοντέλου εκτίμησης της ΜΔΖ, επαναξιολογήθηκαν επιτυχώς από κλιμάκιο του Ενιαίου Εποπτικού Μηχανισμού στο πλαίσιο της «Στοχευμένης Αξιολόγησης Εσωτερικών Υποδειγμάτων για τον Κίνδυνο Αγοράς» που εφάρμοσε η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα. Η επιτυχής ολοκλήρωση του ανωτέρω ελέγχου επιβεβαίωσε τη χρήση του εσωτερικού υποδείγματος για τον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων, γεγονός που καταδεικνύει την πληρότητα και αξιοπιστία του μοντέλου ΜΔΖ της Τράπεζας. Επίσης, ο ανεξάρτητος Τομέας Επικύρωσης Υποδειγμάτων της Τράπεζας αξιολογεί την εγκυρότητα του εσωτερικού υποδείγματος σε ετήσια βάση και η Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου εξετάζει σε τακτά χρονικά διαστήματα την πληρότητα και αποτελεσματικότητα των ελέγχων που διενεργούνται κατά τη διαδικασία εκτίμησης του κινδύνου αγοράς. Τέλος, η Διεύθυνση Διαχείρισης Χρηματοοικονομικών Κινδύνων & Κινδύνου Ρευστότητας της Τράπεζας και Ομίλου ολοκλήρωσε την εφαρμογή της αναθεωρημένης τυποποιημένης προσέγγισης για τον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων έναντι του κινδύνου αγοράς (SA-FRTB), η οποία τέθηκε σε ισχύ για σκοπούς παραγωγής αναφορών το τρίτο τρίμηνο του 2021.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική ή επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	----------------------------	--------------------------------	--------------------------------

Επιτοκιακός Κίνδυνος στο Τραπεζικό Χαρτοφυλάκιο (IRRBB)

(Ελεγχμένη)

Ο κίνδυνος επιτοκίου από δραστηριότητες στο τραπεζικό χαρτοφυλάκιο αναφέρεται στον υφιστάμενο ή μελλοντικό κίνδυνο για τα κέρδη και το κεφάλαιο της Τράπεζας, ο οποίος προκύπτει από δυσμενείς διακυμάνσεις των επιτοκίων που επηρεάζουν τα στοιχεία του χαρτοφυλακίου της Τράπεζας. Ο κίνδυνος επιτοκίου από δραστηριότητες στο τραπεζικό χαρτοφυλάκιο πηγάζει κυρίως από τους παρακάτω παράγοντες:

- **Κίνδυνος επιτοκιακού ανοίγματος:** προκύπτει από ασυμμετρία στη χρονική στιγμή μεταβολής των επιτοκίων στα στοιχεία ενεργητικού και παθητικού, καθώς και εκτός ισολογισμού βραχυπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων θέσεων του Ομίλου,
- **Κίνδυνος βάσης:** προκύπτει από ατελή συσχέτιση στην αναπροσαρμογή των επιτοκίων που εισπράττονται και καταβάλλονται σε διαφορετικά μέσα με, κατά τα άλλα, παρόμοια χαρακτηριστικά μεταβολής επιτοκίου,
- **Κίνδυνος δικαιώματος προαίρεσης:** προκύπτει από δικαιώματα ενσωματωμένα σε προϊόντα χαρτοφυλακίου των στοιχείων του ενεργητικού, παθητικού και εκτός ισολογισμού του Ομίλου,
- **Κίνδυνος πιστωτικού περιθωρίου μη εμπορικού χαρτοφυλακίου:** Ο κίνδυνος που προκύπτει από αλλαγές στην αντίληψη της αγοράς σχετικά με την τιμολόγηση του πιστωτικού κινδύνου, την προσαύξηση λόγω κομίστρου ρευστότητας και ενδεχομένως άλλα στοιχεία μέσω των οποίων ενέχουν πιστωτικό κίνδυνο και μπορούν να προκαλέσουν διακυμάνσεις στην τιμολόγηση του πιστωτικού κινδύνου, στην προσαύξηση λόγω κομίστρου ρευστότητας και ενδεχομένως σε άλλα στοιχεία, ο οποίος δεν εξηγείται από τον IRRBB ή από αναμενόμενο πιστωτικό κίνδυνο ή (αιφνίδια απόκλιση σε) κίνδυνο αθέτησης υποχρέωσης.

Οι διακυμάνσεις των επιτοκίων επηρεάζουν την οικονομική αξία των στοιχείων του ενεργητικού και του παθητικού, καθώς και των στοιχείων εκτός ισολογισμού του Ομίλου, ως αποτέλεσμα αντίστοιχων αλλαγών στο επίπεδο ταμειακών ροών, καθώς και αλλαγών στα προεξοφλητικά επιτόκια και – συνεπώς – στην παρούσα αξία αυτών των στοιχείων. Οι αλλαγές των επιτοκίων επηρεάζουν επίσης τα κέρδη του Ομίλου, μέσω διακυμάνσεων των καθαρών εσόδων από τόκους («NII») καθώς και άλλων εσόδων και λειτουργικών εξόδων ευαίσθητων σε μεταβολές επιτοκίων. Είναι συνεπώς σημαντικό να αξιολογηθεί ο κίνδυνος επιτοκίου που προκύπτει από δραστηριότητες στο τραπεζικό χαρτοφυλάκιο υπό αυτές τις δύο συμπληρωματικές οπτικές, ποσοτικοποιώντας την επίδραση των αλλαγών στα επιτόκια χρησιμοποιώντας την οικονομική αξία και τα κέρδη του Ομίλου.

Το τραπεζικό χαρτοφυλάκιο του Ομίλου αποτελείται κυρίως από δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών, ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες, απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, χρεόγραφα που αποτιμώνται σε αποσβεσμένο κόστος καθώς και σε εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων («FVTOCI») (κυρίως ομόλογα ελληνικού δημοσίου και άλλα κρατικά ομόλογα χωρών ΕΕ, σταθερού επιτοκίου),

υποχρεώσεις προς πελάτες και προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους και άλλες δανειακές υποχρεώσεις και χρηματοδότησης από το Ευρωσύστημα, αποτιμώμενες σε αποσβεσμένο κόστος. Ο Όμιλος διατηρεί επαρκείς λειτουργίες επμέτρησης, παρακολούθησης και ελέγχου του Επιτοκιακού Κινδύνου στο Τραπεζικό Χαρτοφυλάκιο, που περιλαμβάνουν:

- συστήματα μέτρησης επιτοκιακού κινδύνου, τα οποία λαμβάνουν υπόψη όλες τις σημαντικές πηγές επιτοκιακού κινδύνου και τα οποία συνεκτιμούν τις επιπτώσεις από τις επιτοκιακές μεταβολές με τρόπο που συνάδει με το εύρος των δραστηριοτήτων του Ομίλου,
- μέτρηση της ευπάθειας σε απώλειες κάτω από ακραίες συνθήκες αγοράς,
- διαδικασίες και πληροφοριακά συστήματα για την επιμέτρηση, παρακολούθηση, έλεγχο και αναφορά της έκθεσης σε επιτοκιακό κίνδυνο στο τραπεζικό χαρτοφυλάκιο, και
- καταγεγραμμένη πολιτική αναφορικά με τη διαχείριση του Κινδύνου Επιτοκίου του Τραπεζικού Χαρτοφυλακίου.

Ο Κίνδυνος Επιτοκίου του Τραπεζικού Χαρτοφυλακίου επιμετράται, παρακολουθείται και ελέγχεται από τη Διεύθυνση Διαχείρισης Χρηματοοικονομικών Κινδύνων & Κινδύνου Ρευστότητας της Τράπεζας και του Ομίλου, βάσει του Πλαισίου Διάθεσης Ανάλυσης Κινδύνων του Ομίλου. Συγκεκριμένα, η Διεύθυνση Διαχείρισης Χρηματοοικονομικών Κινδύνων & Κινδύνου Ρευστότητας της Τράπεζας και του Ομίλου χρησιμοποιεί μία σειρά από μετρήσεις με σκοπό την παρακολούθηση και έλεγχο του Κινδύνου Επιτοκίου στο Τραπεζικό Χαρτοφυλάκιο:

- Ανάλυση Ευαισθησίας των Καθαρών Εσόδων από Τόκους, μία μέτρηση της επίδρασης μεταβολών των επιτοκίων στα αναμενόμενα έσοδα από τόκους του Ομίλου. Η ανάλυση ευαισθησίας μετράει μεταβολές στα έσοδα από τόκους λαμβάνοντας υπόψη διαφορετικά σενάρια και σε ορίζοντα ενός έτους, με την υπόθεση ότι ο ισολογισμός παραμένει σταθερός. Κύριος σκοπός του είναι η μέτρηση της ευαισθησίας της κερδοφορίας του Ομίλου σε συνθήκες μεταβαλλόμενων επιτοκίων.
- Ανάλυση Ευαισθησίας της Οικονομικής Αξίας Ιδίων Κεφαλαίων, μία μέτρηση της ευαισθησίας του Ισολογισμού της Τράπεζας σε μεταβολές των επιτοκίων. Η μέτρηση αντιπροσωπεύει τη μεταβολή στην καθαρή παρούσα αξία όλων των χρηματοροών στον ισολογισμό της Τράπεζας κάτω από διαφορετικά σενάρια επιτοκίων, με βάση την υπολειπόμενη διάρκεια του Εκκαθαρισμένου Ισολογισμού, δηλαδή υποθετώντας την υπόθεση ότι τα στοιχεία του Ισολογισμού αποσβένονται και δεν αντικαθίστανται από νέα δραστηριότητα.

Και τα δύο είδη μετρήσεων χρησιμοποιούνται για τον προσδιορισμό των απαιτούμενων κεφαλαίων Κινδύνου Επιτοκίου του Τραπεζικού Χαρτοφυλακίου του Ομίλου. Ο έλεγχος και αξιολόγηση των συστημάτων και διαδικασιών μέτρησης Κινδύνου Επιτοκίου του Τραπεζικού Χαρτοφυλακίου πραγματοποιείται ετησίως από τη Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου της Τράπεζας και του Ομίλου σε σχέση με τους υπολογισμούς κεφαλαιακών απαιτήσεων που γίνονται για την

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική ή επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

άσκηση Διαδικασίας Αξιολόγησης Επάρκειας Εσωτερικού Κεφαλαίου. Επιπλέον, ο ανεξάρτητος Τομέας Επικύρωσης Υποδειγμάτων της Τράπεζας («ΤΕΥ») έδωσε πλήρη έγκριση στο πλαίσιο υπολογισμού του Επιτοκιακού Κινδύνου στο Τραπεζικό Χαρτοφυλάκιο κατά τη διάρκεια του 2020 και το μοντέλο αυτό περιλαμβάνεται στην ετήσια συνεχή διαδικασία επικύρωσης του Τομέα Επικύρωσης Υποδειγμάτων της Τράπεζας.

Μία σειρά από όρια Κινδύνου Επιτοκίου του Τραπεζικού Χαρτοφυλακίου ορίζονται στο Πλαίσιο Ανάλυσης Κινδύνου του Ομίλου σε σχέση με τη μέτρηση ευαισθησίας της Οικονομικής Αξίας Ιδίων Κεφαλαίων, σε συμφωνία με τα όρια που θεσπίζονται στην διαδικασία εποπτικών δοκιμών ακραίων τιμών των πιο πρόσφατων Εποπτικών Οδηγιών για τον Κίνδυνο Επιτοκίου του Τραπεζικού Χαρτοφυλακίου. Επιπρόσθετα, όρια για τον Κίνδυνο Επιτοκίου του Τραπεζικού Χαρτοφυλακίου έχουν θεσπιστεί και εγκριθεί στην τελευταία ενημέρωση του Πλαισίου Διάθεσης και Ανάλυσης Κινδύνων του Ομίλου σε σχέση με την ανάληψη κινδύνου που αφορά την κερδοφορία της Τράπεζας (ευαισθησία των Καθαρών Εσόδων από Τόκους). Τα καθορισμένα όρια παρακολουθούνται και αναφέρονται στην Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων του Διοικητικού Συμβουλίου («BRC») όπως και στο Συμβούλιο Διαχειριστικής Πολιτικής («ALCO») σε μηνιαία βάση. Ο Όμιλος είναι εκτεθειμένος σε μέτρια επίπεδα Κινδύνου Επιτοκίου Τραπεζικού Χαρτοφυλακίου, όπως προκύπτει από τα τρέχοντα επίπεδα των καθορισμένων ορίων χρήσης, τα οποία είναι αρκετά χαμηλότερα από τα Όρια Ανοχής που ορίζονται στο Πλαίσιο Διάθεσης Ανάλυσης Κινδύνων του Ομίλου.

Πιστωτικός Κίνδυνος Αντισυμβαλλόμενου

(Ελεγχμένη)

Ο Πιστωτικός Κίνδυνος Αντισυμβαλλόμενου του Ομίλου προκύπτει από τις συναλλαγές σε εξωχρηματιστηριακά παράγωγα προϊόντα και από άλλες διατραπεζικές συναλλαγές χρηματοδότησης με ή χωρίς εξασφάλιση, καθώς και από εμπορικές συναλλαγές, και έγκειται στην ενδεχόμενη αδυναμία του αντισυμβαλλόμενου να τηρήσει τις συμβατικές του υποχρεώσεις έως τον οριστικό διακανονισμό των χρηματοροών μιας συναλλαγής.

Το πλαίσιο διαχείρισης του εν λόγω κινδύνου, για συναλλαγές με χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, θεσπίζεται και εφαρμόζεται από τη Διεύθυνση Διαχείρισης Χρηματοοικονομικών Κινδύνων & Κινδύνου Ρευστότητας της Τράπεζας και του Ομίλου και συνίσταται στα ακόλουθα:

- εκτίμηση της έκθεσης ανά αντισυμβαλλόμενο, σε ημερήσια βάση,
- θέσπιση ορίων ανά αντισυμβαλλόμενο,
- παρακολούθηση της χρήσης ορίων, σε ημερήσια βάση.

Η εκτίμηση της έκθεσης σε πιστωτικό κίνδυνο κάθε αντισυμβαλλόμενου εξαρτάται από τον τύπο του χρηματοοικονομικού προϊόντος. Στις μη εξασφαλισμένες διατραπεζικές τοποθετήσεις και εμπορικές συναλλαγές, η έκθεση σε κίνδυνο ισούται με την ονομαστική αξία κάθε συναλλαγής. Τα εξωχρηματιστηριακά παράγωγα προϊόντα καθώς και οι εξασφαλισμένες διατραπεζικές τοποθετήσεις ενέχουν κίνδυνο προ-διακανονισμού, ο οποίος υπολογίζεται βάσει των Συντελεστών Πιστωτικού Ισοδυνάμου που

αντιστοιχούν στον τύπο της συναλλαγής, όπως περιγράφεται στο Πλαίσιο Διαχείρισης Πιστωτικού Κινδύνου Αντισυμβαλλόμενου.

Για την αποτελεσματική διαχείριση του κινδύνου, η Τράπεζα έχει θεσπίσει πλαίσιο ορίων αντισυμβαλλόμενου. Τα όρια βασίζονται στην πιστοληπτική διαβάθμιση του χρηματοπιστωτικού ιδρύματος και στον τύπο του προϊόντος. Οι πιστοληπτικές διαβαθμίσεις παρέχονται από διεθνώς αναγνωρισμένους οίκους αξιολόγησης, και συγκεκριμένα από τη Moody's και τη Standard & Poor's. Σύμφωνα με την πολιτική της Τράπεζας, εάν οι οίκοι αποκλίνουν μεταξύ τους ως προς την πιστοληπτική διαβάθμιση ενός χρηματοπιστωτικού ιδρύματος, λαμβάνεται υπόψη η χαμηλότερη αξιολόγηση. Όρια υφίστανται για κάθε τύπο προϊόντος και καθορίζονται σε επίπεδο Ομίλου του αντίστοιχου αντισυμβαλλόμενου, όπως αναλυτικά περιγράφεται στο Πλαίσιο Διαχείρισης Πιστωτικού Κινδύνου Αντισυμβαλλόμενου. Στη συνέχεια, υπο-όρια κατανομούνται στις θυγατρικές τράπεζες κάθε αντισυμβαλλόμενου Ομίλου, σύμφωνα με τις επιχειρησιακές ανάγκες της Τράπεζας.

Όρια αντισυμβαλλόμενου ισχύουν για όλα τα χρηματοοικονομικά προϊόντα στα οποία η Διεύθυνση Διαχείρισης Διαθεσίμων και Χρηματοαγοράς δραστηριοποιείται στη διατραπεζική αγορά. Η Τράπεζα δραστηριοποιείται επιπλέον στη χρηματοδότηση διεθνών εμπορικών συναλλαγών, και για αυτόν το λόγο υφίσταται ένα πλαίσιο ορίων για την αποτελεσματική διαχείριση του Πιστωτικού Κινδύνου Αντισυμβαλλόμενου ο οποίος προκύπτει από εγχρήματες εμπορικές συναλλαγές. Μία παρόμοια δομή ορίων για τη διαχείριση του κινδύνου Αντισυμβαλλόμενου ισχύει για τις λοιπές θυγατρικές του Ομίλου.

Το πλαίσιο ορίων αναθεωρείται περιοδικά, σύμφωνα με τις επιχειρηματικές ανάγκες της Τράπεζας και τις επικρατούσες συνθήκες στις διεθνείς και εγχώριες χρηματοοικονομικές αγορές.

Κατά συνέπεια, όλα τα όρια παρακολουθούνται καθημερινά από τη Διεύθυνση Διαχείρισης Χρηματοοικονομικών Κινδύνων & Κινδύνου Ρευστότητας της Τράπεζας και του Ομίλου.

Με γνώμονα την περαιτέρω μείωση του αναλαμβανόμενου κινδύνου, η Τράπεζα έχει υπογράψει τυποποιημένες συμβάσεις (International Swaps and Derivatives Association (ISDA) και Global Master Repurchase Agreement (GMRA)), οι οποίες περιλαμβάνουν όλους τους απαιτούμενους όρους σχετικά με τον συμψηφισμό των εκατέρωθεν απαιτήσεων και υποχρεώσεων και την παροχή των αναγκαίων εξασφαλίσεων μεταξύ των αντισυμβαλλόμενων μερών. Επιπρόσθετα, η Τράπεζα έχει υπογράψει με το σύνολο σχεδόν των Πιστωτικών Ιδρυμάτων με τα οποία διενεργεί συναλλαγές σε παράγωγα προϊόντα, συμβάσεις κάλυψης πιστωτικού κινδύνου (Credit Support Annexes- «CSAs»). Με τις συμβάσεις αυτές τίθενται οι όροι και διασφαλίζεται η αμοιβαία παροχή εξασφαλίσεων, κυρίως σε μετρητά ή χρεωστικούς τίτλους, σε ημερήσια βάση, σύμφωνα με την τρέχουσα αξία των συναλλαγών. Επιπλέον, η Τράπεζα πραγματοποιεί εξωχρηματιστηριακές συναλλαγές με κεντρικούς αντισυμβαλλόμενους («CCPs»), είτε άμεσα είτε μέσω πιστοποιημένων χρηματομεσιτών.

Επίσης, η Τράπεζα αποφεύγει να αναλαμβάνει θέσεις σε παράγωγα προϊόντα, των οποίων οι αξίες των υποκείμενων στοιχείων έχουν υψηλό βαθμό συσχέτισης με την πιστοληπτική ποιότητα του αντισυμβαλλόμενου (wrong-way-risk).

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική ή επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	----------------------------	--------------------------------	--------------------------------

Τέλος, ο υπολογισμός των κεφαλαιακών απαιτήσεων για τον πιστωτικό κίνδυνο αντισυμβαλλόμενου βασίζεται πλέον στην αναθεωρημένη τυποποιημένη προσέγγιση (SA-CCR), η οποία εφαρμόζεται από τις 30 Ιουνίου 2021.

Κίνδυνος Χώρας

(Ελεγχόμενη)

Ο κίνδυνος χώρας είναι ο υφιστάμενος ή ενδεχόμενος κίνδυνος επί των αποτελεσμάτων και του κεφαλαίου λόγω των γεγονότων που συντελούνται σε μια χώρα, τα οποία βρίσκονται, τουλάχιστον έως ένα βαθμό, υπό τον έλεγχο της κυβέρνησης, αλλά όχι υπό τον έλεγχο κάποιας εταιρείας ή ατόμου. Οι κύριες κατηγορίες του κινδύνου χώρας περιλαμβάνουν τον κίνδυνο στάσης πληρωμών (sovereign risk), τον κίνδυνο αδυναμίας μετατροπής του εγχώριου νομίσματος σε διεθνή βασικά νομίσματα αποθεμάτων (convertibility risk) και τον κίνδυνο μη αποπληρωμής υποχρεώσεων στο εξωτερικό (transfer risk). Ως εκ τούτου, στον κίνδυνο χώρας εμπίπτουν όλες οι μορφές διασυννοριακών χρηματοδοτήσεων σε μια χώρα, είτε αυτές αφορούν στην κεντρική κυβέρνηση, είτε σε Πιστωτικά Ιδρύματα (Π.Ι.), είτε σε επιχείρηση ή ιδιώτη.

Τα στοιχεία εντός και εκτός ισολογισμού τα οποία υπόκεινται σε κίνδυνο χώρας είναι τα παρακάτω:

- οι συμμετοχές στο μετοχικό κεφάλαιο θυγατρικών που εδρεύουν στο εξωτερικό,
- οι διατραπεζικές τοποθετήσεις, με ή χωρίς εξασφάλιση, καθώς και οι ισοδύναμοι κίνδυνοι από συναλλαγές σε παράγωγα εξωχρηματιστηριακά προϊόντα, με Π.Ι. τα οποία εδρεύουν στο εξωτερικό,
- η χορήγηση δανείων προς επιχειρήσεις ή Π.Ι. που εδρεύουν στο εξωτερικό, η διακράτηση διεθνών εταιρικών ομολόγων, καθώς και η χρηματοδότηση μεγάλων διασυννοριακών έργων (project finance),
- οι εγγυήματα (funded) και μη-εγγυήματα (unfunded) εμπορικές συναλλαγές με αντισυμβαλλόμενους που έχουν έδρα στο εξωτερικό και
- η διακράτηση κρατικών ομολόγων άλλων χωρών.

Στο πλαίσιο αυτό, η έκθεση της Τράπεζας στον Κίνδυνο Χώρας προκύπτει μέσα από τις θυγατρικές του Ομίλου που δραστηριοποιούνται στο εξωτερικό, τη διατήρηση κρατικών ομολόγων άλλων χωρών και διασυννοριακές δραστηριότητες με τη μορφή διατραπεζικών συναλλαγών και εταιρικών πιστοδοτήσεων.

Η ΔΔΧΚΚΡΤ&Ο παρακολουθεί την έκθεση σε Κίνδυνο Χώρας, όπως ορίζεται παραπάνω, σε καθημερινή βάση, επικεντρώνοντας κυρίως στις χώρες όπου έχει παρουσία ο Όμιλος. Ο Κίνδυνος Χώρας έχει μειωθεί τον τελευταίο καιρό, καθώς η Τράπεζα αποσπενδύει από τις διεθνείς θυγατρικές της, σύμφωνα με το Σχέδιο Αναδιάρθρωσής της (βλ. επίσης «Βασικές εξελίξεις - Κύρια επιτεύγματα και σημαντικές εξελίξεις το έτος 2021 για τον Όμιλο ΕΤΕ - Αναθεωρημένο σχέδιο αναδιάρθρωσης 2019»).

Κίνδυνος Ρευστότητας

(Ελεγχόμενη)

Ως κίνδυνος ρευστότητας ορίζεται ο κίνδυνος ο οποίος απορρέει από την αδυναμία του οργανισμού να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του όταν αυτές καταστούν πληρωτέες, χωρίς να υποστεί σημαντικές ζημιές.

Αντικατοπτρίζει την πιθανότητα οι ταμειακές εκροές να μην καλύπτονται επαρκώς από ταμειακές εισροές, λαμβάνοντας υπόψη μη αναμενόμενες καθυστερήσεις σε αποπληρωμές (term Liquidity Risk), ή αναλήψεις υψηλότερες των αναμενόμενων (withdrawal / call risk). Ο κίνδυνος ρευστότητας περιλαμβάνει τον κίνδυνο μη αναμενόμενων αυξήσεων στο κόστος χρηματοδότησης των περιουσιακών στοιχείων σε αντίστοιχες διάρκειες και επιτόκια, καθώς και τον κίνδυνο να μην είναι δυνατή η ρευστοποίηση θέσεων έγκαιρα και με εύλογους όρους.

Τα εκτελεστικά και ανώτατα στελέχη της Διοίκησης έχουν την ευθύνη για την εφαρμογή της στρατηγικής κινδύνου ρευστότητας που εγκρίνεται από την Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων του Διοικητικού Συμβουλίου (BRC), καθώς και για τη διαμόρφωση κατάλληλων πολιτικών, μεθόδων και διαδικασιών για τον εντοπισμό, την επιμέτρηση, την παρακολούθηση και τον έλεγχο του κινδύνου ρευστότητας, που ανταποκρίνονται στη φύση και στην πολυπλοκότητα των εργασιών της Τράπεζας. Τα εκτελεστικά και ανώτατα στελέχη της Διοίκησης ενημερώνονται σε καθημερινή βάση για τα τρέχοντα επίπεδα έκθεσης σε κίνδυνο ρευστότητας, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι το προφίλ κινδύνου ρευστότητας του Ομίλου παραμένει εντός των εγκεκριμένων ορίων.

Σε ημερήσια βάση, η ανώτατη Διοίκηση λαμβάνει την εσωτερική αναφορά ρευστότητας της Τράπεζας, η οποία παρουσιάζει λεπτομερή ανάλυση των πηγών χρηματοδότησης της Τράπεζας, του αποθέματος ρευστότητας, του κόστους χρηματοδότησης και άλλων μετρήσεων και δεικτών ρευστότητας σύμφωνα με το «Πλαίσιο Διάθεσης Ανάλυσης Κινδύνων» (RAF), το «Σχέδιο Ανάκαμψης» (RP) και το «Σχέδιο Αντιμετώπισης Καταστάσεων Κρίσης Ρευστότητας» (CFP). Η Διεύθυνση Διαχείρισης Χρηματοοικονομικών Κινδύνων & Κινδύνου Ρευστότητας έχει επίσης προχωρήσει στην παραγωγή αναφοράς σχετικά με τον Δείκτη Κάλυψης Ρευστότητας (LCR) και ενημερώνει την Διοίκηση σε ημερήσια βάση, αξιοποιώντας τις δυνατότητες της εσωτερικής πλατφόρμας ρευστότητας που έχει αναπτυχθεί. Επιπλέον, η Διεύθυνση Διαχείρισης Χρηματοοικονομικών Κινδύνων & Κινδύνου Ρευστότητας, ενημερώνει σε μηνιαία βάση το Συμβούλιο Διαχειριστικής Πολιτικής (ALCO), για όλους τους εγκεκριμένους δείκτες και τις μετρήσεις για τη ρευστότητα, για τα αποτελέσματα των ασκήσεων προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων, για τα ανοίγματα στις ημερομηνίες λήξης μεταξύ των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων, καθώς και για την εξέλιξη του κόστους χρηματοδότησης.

Η διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας στοχεύει να διασφαλίσει την ορθή μέτρηση του κινδύνου ρευστότητας της Τράπεζας και τη συχνή παραγωγή σχετικών αναφορών, προκειμένου να επιβεβαιωθεί ότι είναι εντός της καθορισμένης διάθεσης ανάληψης κινδύνων και ότι η Διοίκηση ενημερώνεται έγκαιρα για τυχόν αναπτυσσόμενους κινδύνους. Επιπλέον, οι θυγατρικές του Ομίλου μετρούν, παρουσιάζουν σε σχετικές αναφορές και διαχειρίζονται τον δικό τους ατομικό κίνδυνο ρευστότητας, διασφαλίζοντας ότι είναι αυτάρκεις σε μια κρίση ρευστότητας (δηλαδή δεν εξαρτώνται από τη μητρική εταιρεία).

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική ή επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Οι θυγατρικές του Ομίλου διατηρούν ένα επαρκές απόθεμα ρευστότητας, υψηλότερο του 10% των συνολικών καταθέσεων τους, το οποίο διασφαλίζει την αυτοχρηματοδότησή τους σε περίπτωση εγχώριας κρίσης.

Τρέχουσες συνθήκες Ρευστότητας

Η ισχυρή ρευστότητα της Τράπεζας δοκιμάστηκε επιτυχώς και επιβεβαιώθηκε σε πραγματικές συνθήκες κρίσης, κατά τη διάρκεια της τρέχουσας κρίσης που προκάλεσε η πανδημία του COVID-19. Η σταθερότητα των πηγών χρηματοδότησής της, σε συνδυασμό με το υψηλό επίπεδο του αποθέματος ρευστότητάς της και του LCR, ιδιαίτερα σε αυτή την περίοδο, αποδεικνύουν την ποιότητα και την ανθεκτικότητα του προφίλ ρευστότητας της Τράπεζας.

Πέρα από την επάρκεια ρευστότητας, η κρίση της πανδημίας COVID-19 δοκίμασε επίσης την λειτουργική ετοιμότητα και αποτελεσματικότητα της Τράπεζας, καθώς το σύνολο της Διεύθυνσης Διαχείρισης Κινδύνων, λειτουργούσαν με εξ' αποστάσεως εργασία. Εκείνη την χρονική περίοδο, η Τράπεζα, πέτυχε να αποδείξει εμπράκτως την ανθεκτικότητα και τη δυναμική της υφιστάμενης δομής, καθώς ολόκληρη η αλυσίδα διαχείρισης και παρακολούθησης της ρευστότητας της Τράπεζας εργάστηκε απρόσκοπτα και αποτελεσματικά, παρόλο το φόρτο εργασίας και τους εγχώριους περιορισμούς.

Το ισχυρό προφίλ ρευστότητας της Τράπεζας είναι αντιπροσωπευτικό ενός υγιούς Ισολογισμού, ο οποίος ενισχύθηκε περισσότερο με την πραγματοποίηση της τιτλοποίησης Frontier, βελτιώνοντας σημαντικά την ποιότητα του ενεργητικού της. Σε ότι αφορά στο Παθητικό, ο Ισολογισμός ενισχύθηκε κατά μία περίπου 10% αύξηση στις πελατειακές καταθέσεις (παρόμοια με πέρυσι), και από την μέτρια αύξηση της μακροπρόθεσμης σταθερής χρηματοδότησης, μέσω των φθηνότερων στοχευμένων πράξεων πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης της ΕΚΤ (TLTROs III). Επιπλέον, τόσο ο Δείκτης Κάλυψης Ρευστότητας (LCR) και ο Δείκτης Καθαρής Σταθερής Χρηματοδότησης (NSFR), όσο και το απόθεμα ρευστότητας (Liquidity Buffer) της Τράπεζας βρίσκονται σε ιστορικά υψηλά επίπεδα, ενώ το κόστος χρηματοδότησης έχει μειωθεί σημαντικά σε ιστορικά χαμηλά επίπεδα κάτω του μηδενός.

Πηγές Χρηματοδότησης και Βασικοί Δείκτες Ρευστότητας

Οι τρέχουσες, κύριες πηγές ρευστότητας της Τράπεζας είναι οι καταθέσεις, η χρηματοδότηση από την ΕΚΤ μέσω TLTROs, οι συμφωνίες επαναγοράς τίτλων (repos) με μεγάλα Πιστωτικά Ιδρύματα («Π.Ι.») και η μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση, μέσω της έκδοσης (MREL – επιλέξιμων) ομολόγων χωρίς εξασφάλιση, αλλά και της έκδοσης ομολόγων Tier II. Η χρηματοδότηση από την ΕΚΤ και οι συναλλαγές repos με Π.Ι. πραγματοποιούνται με την παραχώρηση εξασφαλίσεων κυρίως στοιχείων ενεργητικού υψηλής ρευστότητας και πιστωτικής ποιότητας, όπως ομολόγων έκδοσης κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και ομολόγων και Εντόκων Γραμματίων έκδοσης Ελληνικού Δημοσίου, αλλά και άλλων στοιχείων ενεργητικού, όπως εταιρικών δανείων υψηλής διαβάθμισης και καλυμμένων ομολογιών που έχει εκδώσει η Τράπεζα.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2021, το υπόλοιπο των καταθέσεων των πελατών της Τράπεζας ανήλθε σε €52,2 δισ., παρουσιάζοντας σημαντική αύξηση ύψους €4,7 δισ. σε σύγκριση με τις 31 Δεκεμβρίου 2020, εξαιτίας των εισροών από ιδιώτες και

επιχειρήσεις, λόγω της εφαρμογής των δημοσιονομικών μέτρων στήριξης. Πιο συγκεκριμένα, η αύξηση αυτή οφείλεται στην άνοδο της πιο σταθερής κατηγορίας καταθέσεων, των καταθέσεων ταμειυτηρίου, κατά €4,4 δισ., περιορίζοντας τη μείωση κατά €2,2 δισ. των προθεσμιακών καταθέσεων ιδιωτών, καθώς τα χαμηλά επιτόκια αποθαρρύνουν τους πελάτες στο να ανανεώσουν τις προθεσμιακές τους καταθέσεις.

Επιπρόσθετα, και οι δύο εποπτικοί δείκτες, LCR και NSFR, διατηρήθηκαν σε πολύ υψηλά επίπεδα, και συνέχισαν την αυξητική τους πορεία κατά τη διάρκεια του 2021, η οποία οφείλεται στη σημαντική αύξηση των πελατειακών καταθέσεων. Ειδικότερα, κατά τη διάρκεια του 2021, ο δείκτης LCR της Τράπεζας παρέμεινε σημαντικά πάνω από το εποπτικό και εσωτερικό πλαίσιο ορίων σε όλο το διάστημα, και στις 31 Δεκεμβρίου 2021 αυξήθηκε κατά 9,4% σε σύγκριση με τις 31 Δεκεμβρίου 2020 και ανήλθε σε 229,3% (Όμιλος 242,0%). Ο δείκτης NSFR της Τράπεζας βελτιώθηκε σταθερά κατά τη διάρκεια του 2021, και με την εφαρμογή του νέου Πλαισίου της CRR II, έφτασε στο υψηλότερο ιστορικά επίπεδο του 133,5% στις 31 Δεκεμβρίου 2021 (Όμιλος 134,6%). Επιπρόσθετα, οι συμφωνίες επαναγοράς τίτλων (repos) με μεγάλα Πιστωτικά ανήλθαν σε €1,2 δισ. στις 31 Δεκεμβρίου 2021. Επιπλέον, η ΕΤΕ συνέχισε να επωφελείται από τα προσωρινά μέτρα της ΕΚΤ και αύξησε την έκθεση της Τράπεζας στη φθηνότερη χρηματοδότηση της ΕΚΤ κατά €1,1 δισ., η οποία ανήλθε σε €11,6 δισ. στις 31 Δεκεμβρίου 2021, αποτελούμενη αποκλειστικά από TLTROs. Ο δείκτης «Δάνεια προς Καταθέσεις» ανήλθε σε 56,9% και 56,1% στις 31 Δεκεμβρίου 2021, σε επίπεδο χώρας (Ελλάδα) και Ομίλου, αντίστοιχα.

Το κόστος χρηματοδότησης της Τράπεζας ανήλθε στο ιστορικά χαμηλό επίπεδο των -2 μ.β. στις 31 Δεκεμβρίου 2021, παρουσιάζοντας σημαντική μείωση ύψους 9 μ.β. σε σύγκριση με το κόστος στις 31 Δεκεμβρίου 2020, ως αποτέλεσμα της μείωσης του κόστους των πελατειακών καταθέσεων κατά 8 μ.β., καθώς επίσης και της αύξησης της χρηματοδότησης από το Ευρωσύστημα, με κόστος -64 μ.β.

Τέλος, το άφθονο απόθεμα ρευστότητας της Τράπεζας, το οποίο ανήλθε σε €24,5 δισ. στις 31 Δεκεμβρίου 2021, αυξήθηκε κατά €6,6 δισ. σε σύγκριση με το αντίστοιχο ποσό στις 31 Δεκεμβρίου 2020, λόγω της σημαντικής ανόδου των καταθέσεων. Πιο συγκεκριμένα, το απόθεμα ρευστότητας αποτελείται από €15,2 δισ. σε μορφή ρευστών διαθεσίμων κατατεθειμένων στην Τράπεζα της Ελλάδος καθώς και άλλων διαθεσίμων που τηρεί σε λογαριασμούς ανταποκριτών της («Nostro Accounts»), από €4,4 δισ. που αφορούν σε εγγυήσεις αποδεκτές προς χρηματοδότηση από την ΕΚΤ και από €4,9 δισ. που αντιστοιχούν σε μη επιβαρυνμένες διαπραγματεύσιμες εξασφαλίσεις που μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως εγγυήσεις για χρηματοδότηση μέσω repos με Π.Ι.

Λειτουργικός Κίνδυνος

Ο Όμιλος ορίζει τον Λειτουργικό Κίνδυνο ως τον κίνδυνο ζημίας που απορρέει εξαιτίας ανεπάρκειας ή αποτυχίας εσωτερικών διαδικασιών και συστημάτων, ανθρώπινου παράγοντα ή εξωτερικών γεγονότων. Ο συγκεκριμένος ορισμός περιλαμβάνει το νομικό κίνδυνο, ενώ εξαιρεί τον κίνδυνο στρατηγικής και τον επιχειρηματικό κίνδυνο, ενώ λαμβάνει υπόψη του τυχόν επιπτώσεις φήμης.

Η ΔΔΛΚΤ&Ο είναι υπεύθυνη για την επίβλεψη και την παρακολούθηση της αξιολόγησης των κινδύνων, παρέχοντας

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική ή επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

κατάλληλα εργαλεία και μεθοδολογίες, συντονίζοντας και υποστηρίζοντας τις επιχειρηματικές μονάδες και προτείνοντας τα κατάλληλα μέτρα για την άμβλυνση των κινδύνων.

Η Τράπεζα έχει θεσπίσει το Πλαίσιο Διαχείρισης Λειτουργικού Κινδύνου («ΠΔΛΚ») με το οποίο τίθενται τα θεμέλια, οι αρχές και οι κανόνες διακυβέρνησης, για τον σχεδιασμό, την εφαρμογή, την παρακολούθηση, την αναθεώρηση και τη διαρκή ενίσχυση της διαχείρισης του Λειτουργικού Κινδύνου εντός του Ομίλου.

Ειδικότερα, μέσω αυτού του Πλαισίου η ΕΤΕ στοχεύει στην:

- 1) καθιέρωση σε επίπεδο Ομίλου μιας συνεπούς προσέγγισης στη διαχείριση του Λειτουργικού Κινδύνου η οποία οδηγεί στην πρόληψη για την αποφυγή απρόβλεπτων γεγονότων, μειώνοντας τις ζημιές εξαιτίας Λειτουργικού Κινδύνου,
- 2) υποστήριξη της επιχειρηματικής στρατηγικής του Ομίλου διασφαλίζοντας την επίτευξη των επιχειρηματικών στόχων με ελεγχόμενο κίνδυνο,
- 3) βελτίωση της ποιότητας της πληροφορίας αναφορικά με το Λειτουργικό Κίνδυνο, ώστε να οδηγεί σε εμπειριστατωμένη λήψη αποφάσεων και βέλτιστη κατανομή των κεφαλαίων,
- 4) διασφάλιση της συνέπειας με τις βέλτιστες πρακτικές και τη συμμόρφωση με τις (ποσοτικές και ποιοτικές) κανονιστικές απαιτήσεις,
- 5) καλλιέργεια αντίληψης και κουλτούρας λειτουργικού κινδύνου σε επίπεδο Ομίλου, συνεισφέροντας περαιτέρω στην ενίσχυση της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας των δικλίδων ασφαλείας.

Η ΔΔΛΚΤ&Ο υποβάλλει αναφορές προς την Επιτροπή Διαχείρισης Λειτουργικού Κινδύνου (ΕΔΛΚ), μια υπό-Επιτροπή της Ανώτατης Εκτελεστικής Επιτροπής. Η ΕΔΛΚ, η οποία εποπτεύει την εφαρμογή του ΠΔΛΚ συνεδριάζει τακτικά κάθε τρίμηνο, υποβάλλοντας εξαμηνιαία αναφορά στην Ανώτατη Εκτελεστική Επιτροπή.

Η γενικότερη ευθύνη για τη διαχείριση του Λειτουργικού Κινδύνου ανήκει στις Επιχειρηματικές Μονάδες της Πρώτης Γραμμής Άμυνας, καθώς είναι αρμόδιες και υπεύθυνες για την άμεση αναγνώριση, αξιολόγηση, αποτροπή και άμβλυνση του Λειτουργικού Κινδύνου, στο πλαίσιο των επιχειρηματικών τους δραστηριοτήτων σε συμμόρφωση με τα πρότυπα και τις πολιτικές της Τράπεζας.

Η διαχείριση του Λειτουργικού Κινδύνου έχει ενσωματωθεί στην καθημερινή επιχειρηματική δραστηριότητα, προσθέτοντας αξία στον Οργανισμό μέσω της εφαρμογής μιας προληπτικής προσέγγισης. Μια σειρά από τεχνικές και εργαλεία έχουν αναπτυχθεί από τον Όμιλο προκειμένου να αναγνωρίζεται, μετριέται και αξιολογείται ο Λειτουργικός Κίνδυνος. Τα σημαντικότερα εργαλεία που χρησιμοποιεί ο Όμιλος είναι τα εξής:

- **Η διαδικασία Αυτοαξιολόγησης Κινδύνων και Περιβάλλοντος Ελέγχου (RCSA):** Πρόκειται για μια επαναλαμβανόμενη, προσανατολισμένη στο μέλλον διαδικασία η οποία πραγματοποιείται ετησίως και αποσκοπεί στον εντοπισμό και την αξιολόγηση των Λειτουργικών Κινδύνων που αντιμετωπίζει ο Όμιλος. Το πεδίο εφαρμογής της εκτείνεται σε όλες τις επιχειρηματικές δραστηριότητες, ως εκ τούτου σε όλο τον Όμιλο,

στις επιχειρηματικές, υποστηρικτικές και τις εξειδικευμένες Μονάδες.

- **Η διαδικασία συλλογής Εσωτερικών Γεγονότων.** Η ΕΤΕ επιζητά ακριβή και έγκαιρη ενημέρωση για τα εσωτερικά γεγονότα Λειτουργικού Κινδύνου και ως εκ τούτου έχει καθιερώσει μια κατάλληλη διαδικασία διαχείρισης που περιλαμβάνει τον κύκλο ζωής ενός γεγονότος, αποτελούμενη από τον εντοπισμό του, την κατηγοριοποίηση, την ανάλυση, την συνεχή διαχείρισή του, τις ενέργειες αποκατάστασης και την παραγωγή αναφορών.
- **Ο ορισμός και η παρακολούθηση Βασικών Δεικτών Κινδύνου (KRIs):** Η ΕΤΕ ορίζει ως Βασικό Δείκτη Κινδύνου (ΒΔΚ) κάθε απλή ή σύνθετη μεταβλητή δεδομένων, που επιτρέπει την αξιολόγηση μιας κατάστασης που εκθέτει την Τράπεζα σε Λειτουργικό Κίνδυνο, καθώς επίσης και την τάση της, μέσω της διαχρονικής παρακολούθησης ή σύγκρισης των τιμών. Για το λόγο αυτό οι ΒΔΚ είναι δείκτες που παρέχουν σημάδια έγκαιρης προειδοποίησης, προλαμβάνοντας ή εντοπίζοντας πιθανούς κινδύνους και αδυναμίες στις δραστηριότητες της Τράπεζας.
- **Η διαδικασία Ανάλυσης Σεναρίων (Scenario Analysis):** Η ΕΤΕ ορίζει ως Σενάριο Κινδύνου τη δημιουργία ενός πιθανού γεγονότος ή της συνέπειας γεγονότων που εκθέτουν τον οργανισμό σε σημαντικούς λειτουργικούς κινδύνους και μπορεί να οδηγήσουν σε σημαντικές λειτουργικές ζημιές. Η Ανάλυση Σεναρίων είναι η διαδικασία της ανάδειξης κάθε μακροπρόθεσμης έκθεσης σε σημαντικούς και ασυνήθιστους λειτουργικούς κινδύνους, που μπορεί να έχουν ουσιαστικές αρνητικές επιπτώσεις στην κερδοφορία και τη φήμη του Οργανισμού.
- **Δράσεις στο πλαίσιο Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων και ευαισθητοποίησης σε θέματα Κουλτούρας Κινδύνου (Training Initiatives and Risk Culture / Awareness):** Η ΔΔΛΚΤ&Ο σχεδιάζει και υλοποιεί εκπαιδευτικά προγράμματα για το Λειτουργικό Κίνδυνο και το ΠΔΛΚ, τη χρήση και την εφαρμογή προγραμμάτων, μεθόδων και συστημάτων καθώς επίσης δράσεις που αποσκοπούν στη διάχυση της γνώσης και στην καλλιέργεια κουλτούρας Λειτουργικού Κινδύνου σε ολόκληρο τον Όμιλο.

Το 2021, η ΔΔΛΚΤ&Ο ολοκλήρωσε την ετήσια αναθεώρηση των κειμένων που απαρτίζουν το ΠΔΛΚ. Εντός του 2ου εξαμήνου του 2021 όλα τα σχετικά κείμενα (Πολιτική Αυτοαξιολόγησης Κινδύνων και Περιβάλλοντος Ελέγχου («RCSA»), Πολιτική Βασικών Δεικτών Κινδύνου («KRIs»), Πολιτική Ανάλυσης Σεναρίων, Πολιτική Συλλογής Εσωτερικών Γεγονότων, εγκρίθηκαν από την Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων του Διοικητικού Συμβουλίου. Τον Δεκέμβριο του 2021 στο πλαίσιο του Προγράμματος Μετασχηματισμού της Τράπεζας και

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική ή επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	----------------------------	--------------------------------	--------------------------------

προκειμένου αφενός να υιοθετηθούν πρακτικές Enterprise Risk Management και αφετέρου να ενισχυθεί το πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων, αναπτύχθηκε το Πλαίσιο Ταξινόμησης Κινδύνων και εμπλουτίστηκαν οι κατηγορίες λειτουργικού κινδύνου σε συνεργασία με όλα τα εμπλεκόμενα μέρη.

Επιπλέον, εντός του 2ου εξαμήνου του 2021, η ΔΔΛΚΤ&Ο:

- ολοκλήρωσε την καταγραφή των υφιστάμενων δικλίδων ασφαλείας και των προγραμματισμένων ενεργειών άμβλυνσης των σημαντικότερων λειτουργικών κινδύνων όπως αυτοί εντοπίστηκαν κατά τη διεξαγωγή της άσκησης Ανάλυσης Σεναρίων του 2021,
- συνέχισε την υλοποίηση Εκπαιδευτικών και Προγραμμάτων ευαισθητοποίησης σε θέματα Κουλτούρας Κινδύνου στις Επιχειρηματικές Μονάδες της Τράπεζας,
- Διοργάνωσε το 2ο και 3ο Operational Risk Forum με τη συμμετοχή όλων των SRCOs και URCoS καθώς και με εκπροσώπους από τη 2η και την 3η Γραμμή Άμυνας, καθώς και το 1ο διεθνές Operational Risk Forum με τη συμμετοχή των ξένων θυγατρικών εξωτερικού του Ομίλου.

Παράλληλα, εντός του 2ου εξαμήνου, η ΔΔΛΚΤ&Ο συνέχισε:

- τη διεξαγωγή της άσκησης RCSA σύμφωνα με το εγκεκριμένο πλάνο υλοποίησης,
- την ανάπτυξη επιπλέον δεικτών κινδύνου και την ολοκλήρωση του KRI Dashboard,
- τη συλλογή ζημιολογίων γεγονότων που σχετίζονται με τη πανδημία του COVID-19.

Για όλες τις παραπάνω δράσεις ενημερώνεται σε τακτά χρονικά διαστήματα η ΕΔΛΚ, η Ανώτατη Εκτελεστική Επιτροπή και το BRC.

Κίνδυνος Υποδειγμάτων

Ο Κίνδυνος Υποδειγμάτων ορίζεται ως η δυνητική ζημία που ενδέχεται να προκληθεί στον Όμιλο ως συνέπεια των αποφάσεων που θα μπορούσαν να βασίζονται κυρίως στις εκτιμήσεις των χρησιμοποιούμενων υποδειγμάτων λόγω σφαλμάτων στην ανάπτυξη, υλοποίηση ή χρήση των υποδειγμάτων αυτών.

Ο Κίνδυνος Υποδειγμάτων προκύπτει κυρίως για δύο λόγους:

- Ένα υπόδειγμα δύναται να παράγει ανακριβή αποτελέσματα λόγω σφαλμάτων στον σχεδιασμό του, στη μεθοδολογία του, στα δεδομένα εισόδου που χρησιμοποιεί ή στην υλοποίησή του.
- Ένα υπόδειγμα δύναται να χρησιμοποιείται με εσφαλμένο ή μη ενδεδειγμένο τρόπο, που δε συμβαδίζει με τους περιορισμούς και τις παραδοχές σύμφωνα με τις οποίες αναπτύχθηκε.

Ο Κίνδυνος Υποδειγμάτων μετράται, παρακολουθείται και ελέγχεται από τον Τομέα Επικύρωσης Υποδειγμάτων (ΤΕΥ). Συγκεκριμένα, ο ΤΕΥ έχει επεξεργαστεί ένα σύνολο πολιτικών, κατευθυντήριων γραμμών, μεθοδολογιών και ελεγκτικών διαδικασιών που απαρτίζουν το πλαίσιο Διαχείρισης του Κινδύνου Υποδειγμάτων. Η δέουσα εφαρμογή του αναφερόμενου πλαισίου που καλύπτει τον κύκλο ζωής ενός υποδείγματος, δίνει στον ΤΕΥ τη δυνατότητα να υλοποιεί και να συμμετέχει σε μία σειρά αξιολογήσεων συγκεκριμένων κριτηρίων που αφορούν την απόδοση των υποδειγμάτων, ως μέρος της διαδικασίας επικύρωσής τους. Στην περίπτωση που εντοπιστούν συγκεκριμένες ανεπάρκειες μετά την ολοκλήρωση ενός κύκλου επικύρωσης, ο ΤΕΥ διατυπώνει Ευρήματα Υποχρεωτικής Ενέργειας που υλοποιούνται κατόπιν εφαρμογής της κατάλληλης διαδικασίας έγκρισής τους και τα οποία ενδέχεται να επιφέρουν ουσιαστικές τροποποιήσεις στα υποδείγματα.

Ο ΤΕΥ από το 2018, έχει οργανώσει τις ενέργειές του προς τις ακόλουθες κατευθύνσεις, με στόχο να εφαρμόσει πλήρως το προαναφερθέν Πλαίσιο Διαχείρισης του Κινδύνου Υποδειγμάτων:

- Βασικά στοιχεία Πολιτικής και Διακυβέρνησης:** Ο ΤΕΥ επικαιροποιεί τακτικά την Πολιτική Επικύρωσης Υποδειγμάτων της Τράπεζας και αναπτύσσει και εισάγει σταδιακά κατευθυντήριες οδηγίες και συμπληρωματικά κείμενα αυτής ώστε να ενισχύει το ισχύον Πλαίσιο Διαχείρισης Κινδύνου Υποδειγμάτων. Βάσει αυτών, έχουν σχεδιαστεί σχετικοί έλεγχοι και έχει θεσπιστεί από τον ΤΕΥ συγκεκριμένη ροή εργασίας για τη διαχείριση των ευρημάτων και των προγραμματισμένων ενεργειών αντιμετώπισής τους. Ο ΤΕΥ έχει επεξεργαστεί ένα σύνολο από επιχειρηματικές διαδικασίες, με τη μορφή ροών εργασίας που χρησιμεύουν στη διαχείριση του κύκλου ζωής των υποδειγμάτων ενώ έχει επίσης αναπτύξει μια μεθοδολογία ποσοτικοποίησης του Κινδύνου Υποδειγμάτων. Η τελευταία έχει εγκριθεί τον Απρίλιο του 2020 και χρησιμοποιείται για σκοπούς παραγωγής της αναφοράς σχετικά με τη Διαδικασία Αξιολόγησης Επάρκειας Εσωτερικού Κεφαλαίου (ICAAP).
- Εργαλεία και πλατφόρμα Διαχείρισης Κινδύνου Υποδειγμάτων:** Ο ΤΕΥ έχει θέσει σε ισχύ εργαλεία αυτοματοποίησης και έχει αναπτύξει εσωτερικές διαδικασίες και βιβλιοθήκες λογισμικού, ακολουθώντας βέλτιστες πρακτικές και κατάλληλα τεχνικά πρότυπα, ώστε να εκτελείται αποτελεσματικά το υπολογιστικό μέρος των ασκήσεων επικύρωσης. Ο ΤΕΥ συμμετέχει επίσης στην ομάδα υλοποίησης της νέας μηχανογραφικής πλατφόρμας που θα χρησιμοποιείται από τις Μονάδες Διακυβέρνησης, Διαχείρισης Κινδύνων και Συμμόρφωσης (ΔΚΣ). Όλες οι απαραίτητες ενέργειες αναφορικά με την εγκατάσταση του δομικού στοιχείου Διαχείρισης Κινδύνου Υποδειγμάτων της πλατφόρμας ΔΚΣ που θα υποστηρίζει κυρίως τις καθημερινές εργασίες της Μονάδας, στις οποίες συμπεριλαμβάνονται η παραμετροποίηση της πλατφόρμας στα μηχανογραφικά συστήματα και οι εκτενείς φάσεις Ελέγχου Αποδοχής Χρήστη που

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική ή επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	----------------------------	--------------------------------	--------------------------------

συνέβαλαν στη μετάβαση της λειτουργίας του δομικού στοιχείου σε περιβάλλον παραγωγής τον Δεκέμβριο του 2020, έχουν δεόντως ολοκληρωθεί. Το εν λόγω δομικό στοιχείο έχει προσαρμοστεί σχολαστικά, ώστε να συμμορφώνεται με το υφιστάμενο Πλαίσιο Διαχείρισης Κινδύνου Υποδειγμάτων, διευκολύνοντας έτσι την ενσωμάτωσή του στις καθημερινές διαδικασίες της Μονάδας και της Τράπεζας. Έχει συνταχθεί ένα Εγχειρίδιο Εργασιών Χρήστη που αφορά το δομικό στοιχείο του Πλαισίου Διαχείρισης Κινδύνου Υποδειγμάτων και καλύπτει τις εκπαιδευτικές ανάγκες των καθορισμένων χρηστών της πλατφόρμας μέσω της συμπεριληφθείσας διαφόρων λειτουργιών του στοιχείου. Επιπλέον, η Μονάδα έχει ήδη προχωρήσει στην καταχώρηση της πλειονότητας των σημαντικών υποδειγμάτων, στο ενσωματωμένο στο δομικό στοιχείο, μητρώο υποδειγμάτων.

Κατά τη διάρκεια του 2022, ο ΤΕΥ σκοπεύει να αναλάβει επιπλέον πρωτοβουλίες προς τις ανωτέρω δύο κατευθύνσεις. Αρχικά, με την επικαιροποίηση του θεσμικού κειμένου της Πολιτικής και των Παραρτημάτων της που βρίσκεται σε εξέλιξη, εστιάζοντας κυρίως στην ευθυγράμμιση τους με τους μηχανισμούς Εσωτερικού Ελέγχου της Τράπεζας και στη βελτιωμένη ενσωμάτωση σε αυτό, των πρόσφατων εξελίξεων του πλαισίου Διαχείρισης Κινδύνου Υποδειγμάτων.

Επιπλέον, η χρήση του δομικού στοιχείου για τη Διαχείριση Κινδύνου Υποδειγμάτων προβλέπεται να επεκταθεί περαιτέρω με την ολοκλήρωση της διαδικασίας καταχώρησης όλων των υπό χρήση υποδειγμάτων της Τράπεζας, συμπεριλαμβανομένων ακόμη κι εκείνων που δεν αναγνωρίζονται ως σημαντικά, και τα οποία επί του παρόντος δε συμβάλλουν στον ποσοτικό προσδιορισμό του Κινδύνου Υποδειγμάτων. Επιπλέον, ο ΤΕΥ σχεδιάζει να διατυπώσει διαδικασίες που σχετίζονται με τις υφιστάμενες ανάγκες επικοινωνίας μεταξύ των εμπλεκόμενων Μονάδων, μέσω της έκδοσης συγκεκριμένων οδηγιών, αναφορικά με την υιοθέτηση της χρήσης του δομικού στοιχείου Διαχείρισης Κινδύνου Υποδειγμάτων και τη διευρυμένη εισαγωγή των ρών εργασίας που απαρτίζουν τον κύκλο ζωής υποδειγμάτων, την εκπαίδευση του αρμόδιου προσωπικού και τέλος, την ενσωμάτωση της ροής των παραγόμενων από τις διάφορες μονάδες Διαχείρισης Κινδύνων και Ελέγχου αναφορών στην πλατφόρμα ΔΚΣ, ολοκληρώνοντας τη συμπεριληφθείσας όλων εκείνων που σχετίζονται με τη διαδικασία Διαχείρισης του Κινδύνου Υποδειγμάτων, όπως η τελευταία κωδικοποιείται στους ελεγκτικούς μηχανισμούς που έχουν αναπτυχθεί από τον ΤΕΥ, τα σχετικά κείμενα Πολιτικών και τα παραρτήματα τους.

Οι βασικές πτυχές του Πλαισίου Διαχείρισης Κινδύνου Υποδειγμάτων αφορούν:

- **Πολιτικές και Διαδικασίες:** Σε μία προσπάθεια διασφάλισης της ακριβούς, έγκαιρης και απαλλαγμένης από λάθη διαδικασίας ποσοτικοποίησης του Κινδύνου Υποδειγμάτων και διαχείρισης αυτού στην ολότητά του, έχει καταρτιστεί ένα περιεκτικό σύνολο από κατευθυντήριες οδηγίες σχετιζόμενες με τον ισχύοντα κύκλο ζωής των υποδειγμάτων καθώς και από κείμενα Πολιτικών και μεθοδολογιών σχετικών με τη διακυβέρνηση, τη διαχείριση και την επικύρωση των υποδειγμάτων. Το σύνολο των οδηγιών αυτών

απαρτίζεται από σαφείς και βελτιστοποιημένες ροές εργασίας και κείμενα μεθοδολογιών, που προκύπτουν από την τεχνονομία και την «εις βάθος» ανάλυση του Τομέα Επικύρωσης Υποδειγμάτων αναφορικά με τις υφιστάμενες επιχειρηματικές διαδικασίες της Τράπεζας και το ισχύον εποπτικό πλαίσιο.

- **Διαβάθμιση Σημαντικότητας Υποδειγμάτων και Εκτίμηση Κινδύνου Υποδειγμάτων:** Σύμφωνα με τις εποπτικές απαιτήσεις, ο βαθμός αυστηρότητας με τον οποίο επικυρώνεται, παρακολουθείται και γίνεται η διαχείριση ενός υποδείγματος, είναι ανάλογος της σημαντικότητάς του. Ο ΤΕΥ έχει εισαγάγει μία διαδικασία διαβάθμισης των υποδειγμάτων με τη σαφή πρόθεση να επιβεβαιώνεται το επίπεδο σημαντικότητας ή κρισιμότητάς έκαστου εξ'αυτών. Επιπλέον, η προαναφερθείσα κατηγοριοποίηση και το αποτέλεσμα της επικύρωσης των υποδειγμάτων συνδυάζονται κατάλληλα μέσω μιας μεθοδολογίας που έχει αναπτυχθεί από τον ΤΕΥ, με σκοπό την ποσοτικοποίηση του Κινδύνου Υποδειγμάτων και την αποτίμησή του σε όρους εσωτερικού κεφαλαίου.
- **Ευρήματα και Σχέδια Δράσης:** Ο ΤΕΥ έχει θεσμοθετήσει μία συγκεκριμένη επιχειρηματική διαδικασία ιχνηλάτησης ευρημάτων υλοποιημένη στη νέα μηχανογραφική πλατφόρμα ΔΚΣ της Τράπεζας, με σκοπό την ενημέρωση των Μονάδων στις οποίες ανήκουν τα υποδείγματα σχετικά με ευρήματα που αφορούν τη λειτουργία τους, την παρακολούθηση της τρέχουσας κατάστασης των διατυπωμένων ευρημάτων, την έγκριση των σχεδίων δράσης σχετικά με τις απαραίτητες πρωτοβουλίες που αφορούν ενέργειες επίλυσης των διαπιστωμένων προβλημάτων, την παρακολούθηση της τακτοποίησής τους και τέλος την ενημέρωση της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων του Διοικητικού Συμβουλίου για την ολοκλήρωση των απαιτούμενων ενεργειών. Η συγκεκριμένη πλειάδα διαδικασιών εξασφαλίζει ότι οι ασκήσεις επικύρωσης συμβάλλουν αποτελεσματικά στη συντήρηση της αποδοτικής λειτουργίας των υποδειγμάτων διατηρώντας την καταλληλότητα χρήσης τους και συνδράμοντας συγχρόνως την ενεργή Διαχείριση του Κινδύνου Υποδειγμάτων, ενώ παράλληλα διασφαλίζουν ότι η επιχειρηματική τους ουσία δεν αφορά αποκλειστικά την εκπλήρωση αναγκών παραγωγής αναφορών και μόνο.
- **Μητρώο Υποδειγμάτων και Δομικό Στοιχείο Διαχείρισης Κινδύνου Υποδειγμάτων:** Οι Μονάδες Διαχείρισης Κινδύνων του Ομίλου, έχουν εργαστεί εκτενώς προς την κατεύθυνση υιοθέτησης ενός συστήματος διαχείρισης ρών εργασίας, που στοχεύει μεταξύ άλλων, στην αυτοματοποίηση της πλειονότητας των διαδικασιών που σχετίζονται με τον κύκλο ζωής των υποδειγμάτων. Αυτή η ανάγκη θα καλύπτεται από το δομικό στοιχείο Διαχείρισης Κινδύνου Υποδειγμάτων της μηχανογραφικής πλατφόρμας ΔΚΣ, το οποίο ενσωματώνει επίσης ένα αυτόνομο μητρώο υποδειγμάτων, που περιλαμβάνει ένα αναλυτικό και περιεκτικό σε όρους χαρακτηριστικών των υποδειγμάτων, αρχείο καταγραφής τους. Τα χαρακτηριστικά των υποδειγμάτων που αποθηκεύονται

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική ή επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	----------------------------	--------------------------------	--------------------------------

στο αναφερόμενο μητρώο, δύναται να παρέχουν την απαιτούμενη υποστηρικτική πληροφόρηση στο προαναφερθέν σύστημα διαχείρισης ευρημάτων. Επίσης, θα χρησιμοποιούνται στην ολότητά τους ή μερικώς, ως μία δεξαμενή απαραίτητων δεδομένων για σκοπούς εκτίμησης του Κινδύνου Υποδειγμάτων. Το μητρώο θα αποτελέσει το πλήρες αποθετήριο υποδειγμάτων της Τράπεζας και θα διαδραματίσει ουσιώδη ρόλο στην κεντροποιημένη και ολιστική προσέγγιση της εκτίμησης του Κινδύνου Υποδειγμάτων.

Η δομή της διαδικασίας διαχείρισης του Κινδύνου Υποδειγμάτων που ακολουθείται από τον ΤΕΥ, είναι βασισμένη σε ένα σύνολο διακριτών φάσεων.

Αρχικά, όταν αποφασίζεται η ανάπτυξη ενός νέου υποδείγματος, το υπόδειγμα πρέπει να καταχωρηθεί στο Μητρώο Υποδειγμάτων από τη Μονάδα στην οποία ανήκει. Η αποτελεσματική Διαχείριση του Κινδύνου Υποδειγμάτων απαιτεί την τήρηση ενός πλήρους και εξαντλητικού μητρώου του συνόλου των υποδειγμάτων που χρησιμοποιούνται από την Τράπεζα, έτσι ώστε η προτεραιοποίηση των ασκήσεων επικύρωσής τους καθώς και η διαβάθμιση και η παρακολούθηση του κινδύνου τους, να υποστηρίζεται επαρκώς. Κατά τη διάρκεια της φάσης ανάπτυξης ενός υποδείγματος, ο ΤΕΥ ενημερώνεται αναφορικά με την κατάσταση προόδου της διαδικασίας. Μόλις ολοκληρωθεί η ανάπτυξή του, το μητρώο υποδειγμάτων ενημερώνεται από την αρμόδια Μονάδα στην οποία ανήκει το υπόδειγμα με το ουσιώδες υλικό που απαιτείται ώστε να οριστικοποιηθεί η διαβάθμιση σημαντικότητας του υποδείγματος, η αξιολόγηση του κινδύνου του καθώς και οι διαδικασίες επισκόπησης του και τέλος να ολοκληρωθεί η πορεία επικύρωσής του στο σύνολό της.

Μετά την καταχώρηση ενός νέου υποδείγματος και σε περίπτωση που αυτό έχει αξιολογηθεί ως υπόδειγμα που παρουσιάζει ουσιώδη κίνδυνο, καθορίζεται η απαίτηση Αρχικής του Επικύρωσης. Η συγκεκριμένη διαδικασία είναι επίσης ένα βασικό συστατικό της αποδοτικής Διαχείρισης Κινδύνου Υποδειγμάτων, καθώς επιτρέπει τον ακριβή προσδιορισμό του Κινδύνου. Κατά τη διάρκεια μιας άσκησης Αρχικής Επικύρωσης, το υπόδειγμα εξετάζεται μέσα από την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων μίας σειράς ελέγχων, που καλύπτουν ένα πλήθος ποιοτικών και ποσοτικών κριτηρίων και που έχουν κυρίως σχεδιαστεί ώστε να αμβλύνουν συγκεκριμένες περιοχές που αποτελούν πιθανές πηγές Κινδύνου Υποδειγμάτων, όπως θέματα ποιότητας δεδομένων εισόδου, ανεπάρκειες στον σχεδιασμό του υποδείγματος, μη συμμόρφωση με τις εσωτερικές ή/και τις εξωτερικές απαιτήσεις, ακατάλληλη χρήση του υποδείγματος, εσφαλμένη υλοποίηση του υποδείγματος και ανεπαρκής απόδοσή του. Οι έλεγχοι αυτοί εκτελούνται χρησιμοποιώντας ένα σύνολο από δεδομένα, που καθίστανται διαθέσιμα από την αρμόδια Μονάδα στην οποία ανήκει το υπόδειγμα μέσω της μηχανογραφικής πλατφόρμας ΔΚΣ και περιλαμβάνονται στις αναφορές ποιότητας δεδομένων, στις αναφορές ανάπτυξης υποδειγμάτων, στις αναφορές χρήσης τους κτλ. Αποτέλεσμα των ασκήσεων επικύρωσης αποτελεί η συνδυασμένη αξιολόγηση της διαβάθμισης του κινδύνου που εμφανίζει το υπόδειγμα, ο καθορισμός του τύπου έγκρισής του και η κατάρτιση μίας προκύπτουσας λίστας από Ευρήματα Υποχρεωτικής Ενέργειας, εφόσον παρατηρηθούν προβλήματα και ανεπάρκειες στις περιοχές αξιολόγησης του υποδείγματος, που πρέπει να επιλυθούν.

Μετά την έγκριση του υποδείγματος από το αρμόδιο διοικητικό επίπεδο ή επιτροπή, αυτό υλοποιείται στο κατάλληλο σύστημα. Η φάση της υλοποίησης, αποτελεί μία επιπλέον πηγή Κινδύνου Υποδειγμάτων. Ο ΤΕΥ διεξάγει την επισκόπηση της πορείας υλοποίησης ενός υποδείγματος, με την οποία εξετάζεται εάν η διαδικασία που ακολουθήθηκε και, όλες οι διαθέσιμες αναφορές μηχανογραφικών ελέγχων καθώς και οι αναφορές αποδοχής χρήστη (UAT), πραγματοποιήθηκαν και εξετάστηκαν καταλλήλως, με στόχο να καθοριστεί εάν το υλοποιημένο υπόδειγμα είναι κατάλληλο προς χρήση και λειτουργεί σύμφωνα με τον αναμενόμενο τρόπο. Τα υλοποιημένα υποδείγματα και η ορθή χρήση τους παρακολουθούνται τακτικά από τις Μονάδες στις οποίες ανήκουν αλλά και από τον ΤΕΥ μέσω των ασκήσεων διαρκούς επικύρωσής τους (ετησίως για την περίπτωση αυτών που παρουσιάζουν σημαντικό Κίνδυνο Υποδείγματος ή με μικρότερη συχνότητα για τα υπόλοιπα υποδείγματα), εστιάζοντας κυρίως στη διακριτική ικανότητα, την ακρίβεια και τη σταθερότητα των αποτελεσμάτων τους. Κάθε άσκηση επικύρωσης δύναται να οδηγήσει στη διατύπωση Ευρημάτων Υποχρεωτικής Ενέργειας και πιθανά θα μπορούσε να προκαλέσει την υποχρέωση ανάπτυξης μίας νέας έκδοσης του υποδείγματος, στην περίπτωση που απαιτούνται ουσιώδεις τροποποιήσεις του. Οι τελευταίες μπορούν συνεπώς να εκκινήσουν έναν νέο σύνολο ενεργειών διαχείρισης του κύκλου ζωής και συντήρησης του υποδείγματος, όπως περιγράφηκε ανωτέρω.

Λοιποί παράγοντες Κινδύνου

Ασφάλεια στον κυβερνοχώρο

Τα πληροφοριακά συστήματα του Ομίλου υπήρξαν, και θα συνεχίσουν να είναι, εκτεθειμένα στους συνεχώς εξελισσόμενους κινδύνους της κυβερνοασφάλειας ή άλλων τεχνολογικών κινδύνων, οι οποίοι θα μπορούσαν να έχουν ως αποτέλεσμα την έλλειψη υπηρεσιών πληροφορικής ή τη δημοσιοποίηση εμπιστευτικών πληροφοριών, ζημία στη φήμη και επιπλέον κόστη στον Όμιλο, κανονιστικές κυρώσεις και οικονομικές απώλειες.

Ένα σημαντικό τμήμα των δραστηριοτήτων του Ομίλου στηρίζεται σε μεγάλο βαθμό στην ασφαλή επεξεργασία, αποθήκευση και διαβίβαση εμπιστευτικών και άλλων πληροφοριών, καθώς και την παρακολούθηση ενός μεγάλου αριθμού πολύπλοκων συναλλαγών σε συνεχόμενη βάση. Ο Όμιλος τηρεί έναν εκτεταμένο αριθμό προσωπικών πληροφοριών, για τους πελάτες του λιανικού χαρτοφυλακίου, τους επιχειρηματικούς και τους κρατικούς πελάτες και πρέπει να καταγράφει και να απεικονίζει επακριβώς τις εκτεταμένες συναλλαγές των λογαριασμών τους. Αυτές οι δραστηριότητες υπήρξαν, και θα συνεχίσουν να είναι, αντικείμενο ενός αυξανόμενου κινδύνου κυβερνοεπιθέσεων, η φύση του οποίου συνεχώς εξελίσσεται.

Ο Όμιλος διαφυλάσσει τα συστήματα και τις διαδικασίες, τα παρακολουθεί και τα αναπτύσσει συνεχώς για να προστατεύσει την τεχνολογική υποδομή και τα δεδομένα υπό υπεξαίρεση. Τα πληροφοριακά συστήματα, το λογισμικό αυτών και τα δίκτυα του Ομίλου υπήρξαν και θα συνεχίσουν να είναι εκτεθειμένα σε κινδύνους μη εξουσιοδοτημένης πρόσβασης, απώλειας ή καταστροφής δεδομένων (συμπεριλαμβανομένων των εμπιστευτικών πληροφοριών των πελατών), υποκλοπής

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική ή επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

λογαριασμών, μη διαθεσιμότητας υπηρεσιών, ιών υπολογιστών, ή άλλου κακόβουλου κώδικα, κυβερνοεπιθέσεων, άλλων συμβάντων καθώς και εσωτερικών παραβιάσεων. Αυτές οι απειλές είναι δυνατό να προέρχονται από ανθρώπινο λάθος, απάτη ή κακή βούληση εκ μέρους των υπαλλήλων ή συνεργαζόμενων εταιρειών, ή μπορεί να οφείλονται σε τυχαία τεχνολογική αστοχία. Εάν ένα ή περισσότερα από αυτά τα γεγονότα συμβούν, μπορούν να οδηγήσουν στη δημοσιοποίηση εμπιστευτικών πληροφοριών των πελατών, στην απώλεια της εταιρικής φήμης του Ομίλου στους πελάτες του και στην αγορά, στην επιβολή πρόσθετων εξόδων (όπως επισκευή των συστημάτων ή προσθήκη νέου προσωπικού ή τεχνολογιών προφύλαξης) και στην επιβολή κανονιστικών κυρώσεων και οικονομικών απωλειών, τόσο στον Όμιλο όσο και στους πελάτες του. Τέτοια γεγονότα θα μπορούσαν επίσης να προκαλέσουν διακοπή ή δυσλειτουργία στις δραστηριότητες του Ομίλου (όπως την έλλειψη διαθεσιμότητας των διαδικτυακών τραπεζικών συστημάτων του Ομίλου), ή να παρεμποδίσουν με άλλο τρόπο τη λειτουργική του αποτελεσματικότητα, όπως επίσης και τις εργασίες των πελατών του ή άλλων συνεργαζόμενων εταιρειών. Δεδομένου του όγκου των συναλλαγών στον Όμιλο, ενδεχόμενα λάθη ή ενέργειες είναι δυνατό να επαναλαμβάνονται ή να κλιμακώνονται πριν εντοπιστούν και διορθωθούν και, κατά συνέπεια, να αυξάνουν περαιτέρω αυτά τα κόστη και τις συνέπειες.

Επιπλέον, οι τρίτες εταιρείες με τις οποίες συνεργάζεται ο Όμιλος, μπορεί επίσης να αποτελέσουν πηγή για κινδύνους σχετικούς με την κυβερνοασφάλεια ή άλλους τεχνολογικούς κινδύνους. Παρόλο που ο Όμιλος υιοθετεί μια σειρά από ενέργειες για την εξάλειψη της έκθεσής του σε κινδύνους από την παροχή υπηρεσιών από εξωτερικούς φορείς, όπως η μη παροχή πρόσβασης στα παραγωγικά συστήματα στις συνεργαζόμενες εταιρείες, καθώς και η λειτουργία ενός αυστηρά ελεγχόμενου πληροφοριακού περιβάλλοντος, περιστατικά όπως η μη ελεγχόμενη πρόσβαση, η καταστροφή ή η απώλεια δεδομένων ή άλλα περιστατικά στον κυβερνοχώρο μπορούν να συμβούν, με αποτέλεσμα την ύπαρξη παρόμοιων συνεπειών και δαπανών για τον Όμιλο όπως αυτές που συζητήθηκαν παραπάνω.

Ο Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Προσωπικών Δεδομένων της ΕΕ εφαρμόστηκε άμεσα στην Ελλάδα από τις 25 Μαΐου 2018 και οι κυρώσεις σε περίπτωση διαρροής προσωπικών δεδομένων θα μπορούσαν να επηρεάσουν την Τράπεζα και τον Όμιλο.

Παρότι ο Όμιλος διατηρεί ασφαλιστική κάλυψη που μπορεί, με την επιφύλαξη των όρων και των προϋποθέσεων των ασφαλιστικών συμβολαίων, να καλύψει ορισμένες πτυχές των κινδύνων του κυβερνοχώρου όπως είναι η ηλεκτρονική απάτη και το οικονομικό έγκλημα, η ασφαλιστική αυτή κάλυψη μπορεί να μην είναι επαρκής για να καλύψει όλες τις ζημιές.

Ο Όμιλος λόγω της φύσεως της δραστηριότητας του παράγει και ανταλλάσσει μεγάλο όγκο δεδομένων. Για την υποστήριξη της δραστηριότητας του αλλά και στα πλαίσια του ψηφιακού μετασχηματισμού των υπηρεσιών, υλοποιεί μια πληθώρα από λύσεις που συχνά αλληλοεπιδρούν και συνδέονται με πολλαπλά συστήματα εντός ή/ και εκτός του Ομίλου. Δεδομένου της κρισιμότητας της αδιάκοπης παροχής υπηρεσιών στους τελικούς πελάτες, και στους υπαλλήλους (π.χ. Internet Banking, Mobile Banking, συστήματα τηλε-εργασίας), το έγκλημα στον

κυβερνοχώρο διαδραματίζει μια σημαντική απειλή που αντιμετωπίζει ο Όμιλος.

Πιθανή αύξηση των κινδύνων στον κυβερνοχώρο λόγω των νέων συνθηκών που δημιούργησε η πανδημία του COVID-19 και των πρόσφατων γεωπολιτικών γεγονότων, που αφορούν την ένταση μεταξύ της Ρωσίας και της Ουκρανίας.

Η πανδημία του COVID-19 επηρέασε το παγκόσμιο τοπίο των κυβερνοαπειλών στον κυβερνοχώρο και εκτιμάται ότι θα συνεχίζει να το επηρεάζει. Οι προηγμένες επιθέσεις κοινωνικής μηχανικής, οι στοχευμένες επιθέσεις ηλεκτρονικού ψαρέματος και η εκμετάλλευση των συνθηκών που δημιουργεί η εργασία από το σπίτι παρουσίασαν αύξηση. Ο Όμιλος έχει εντοπίσει και αντιμετωπίζει επιτυχώς τους κινδύνους από την έναρξη της πανδημίας.

Επιπλέον, σε συνέχεια της ρωσικής εισβολής στην Ουκρανία, η οποία ξεκίνησε το Φεβρουάριο του 2022, είναι σε εξέλιξη καταιγισμός κυβερνοδραστηριότητας που σχετίζεται με τη συνεχιζόμενη σύγκρουση. Ενώ η κατάσταση εξελίσσεται ραγδαία και η επίθεση στην Ουκρανία συνεχίζει να διευρύνεται, η Τράπεζα υιοθετεί μια στάση αυξημένης ετοιμότητας όσον αφορά την ασφάλειά της στον κυβερνοχώρο και την προστασία των πιο κρίσιμων περιουσιακών της στοιχείων. Είναι σε ισχύ δικλίδες ασφαλείας προκειμένου να μειωθεί η πιθανότητα επιζήμιας εισβολής από τον κυβερνοχώρο, μηχανισμοί που διασφαλίζουν ότι ο οργανισμός είναι έτοιμος να ανακάμψει σε περίπτωση εισβολής, ενώ έχουν αναπτυχθεί σχέδια για να μειωτοποιηθεί η ανθεκτικότητα του οργανισμού σε περίπτωση καταστροφικού περιστατικού στον κυβερνοχώρο.

Ο Όμιλος διαφυλάσσει τα συστήματα και τις διαδικασίες, τα παρακολουθεί και τα αναπτύσσει συνεχώς για να προστατεύσει την τεχνολογική υποδομή και τα δεδομένα από υπεξαίρεση. Η Τράπεζα προκειμένου να πιστοποιήσει τις βέλτιστες πρακτικές που ακολουθεί αναφορικά με την ασφάλεια πληροφοριών και να ενισχύσει την ασφάλειά της, έχει λάβει πιστοποίηση κατά ISO 27001 για την υποδομή και υπηρεσίες Πληροφορικής της.

Το ψηφιακό τοπίο στον παγκόσμιο χάρτη είναι ευμετάβλητο και ταχεία εξελισσόμενο, συνεπώς οι κίνδυνοι που σχετίζονται με την ασφάλεια πληροφοριακών συστημάτων στον τραπεζικό κλάδο είναι ομοίως αυξανόμενοι.

Τα συστήματα ασφάλειας του Ομίλου συνεχίζουν να βελτιώνονται με την ενίσχυση των μηχανισμών ανίχνευσης, ανταπόκρισης και προστασίας, προκειμένου να διασφαλιστεί η επαρκής εξυπηρέτηση των πελατών, η προστασία των προσωπικών δεδομένων, η αύξηση της αποδοτικότητας των υπηρεσιών και η διασφάλιση της επιχειρηματικής δραστηριότητας.

Αναβαλλόμενες Φορολογικές Απαιτήσεις ως εποπτικά κεφάλαια ή ως στοιχείο ενεργητικού

Κίνδυνος που σχετίζεται με την αναγνώριση σημαντικού μέρους των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων ως εποπτικά κεφάλαια ή ως στοιχείο ενεργητικού

Στον υπολογισμό των δεικτών κεφαλαίου και κεφαλαιακής επάρκειας του Ομίλου, ο Όμιλος συμπεριλαμβάνει αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις («ΑΦΑ»). Την 31 Δεκεμβρίου 2021, το ποσό των ΑΦΑ του Ομίλου, εξαιρουμένου

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική ή επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

του ΑΦΑ που αναταξινόμηθηκε ως «προοριζόμενο προς πώληση», ήταν €4,9 δισ. (31 Δεκεμβρίου 2020: €4,9 δισ.).

Η Τράπεζα διενεργεί επανεκτίμηση της αξίας των ΑΦΑ σε κάθε ημερομηνία αναφοράς, η οποία ενδέχεται να οδηγήσει σε μείωση των ΑΦΑ στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης και κατά συνέπεια σε μείωση της αξίας των ΑΦΑ που περιλαμβάνονται στα εποπτικά κεφάλαια του Ομίλου.

Ο Κανονισμός (ΕΕ) 575/2013 προβλέπει ότι οι ΑΦΑ που αναγνωρίζονται για σκοπούς ΔΠΧΑ, στηρίζονται στην μελλοντική κερδοφορία και προκύπτουν από προσωρινές διαφορές ενός πιστωτικού ιδρύματος και εφόσον υπερβαίνουν συγκεκριμένα όρια πρέπει να αφαιρούνται από το CET1 του ιδρύματος.

Η αφαίρεση θα είχε σημαντική επίπτωση στα πιστωτικά ιδρύματα στην Ελλάδα, συμπεριλαμβανομένης και της Τράπεζας. Ωστόσο, ως μέτρο άμβλυνσης των συνεπειών της αφαίρεσης, το άρθρο 27Α του Ν. 4172/2013, όπως ισχύει, περί Αναβαλλόμενων Φορολογικών Πιστώσεων («ΑΦΠ» ή «Deferred Tax Credit»), επιτρέπει υπό προϋποθέσεις, στα Πιστωτικά Ιδρύματα από το 2017 και μετά, να μετατρέψουν τις ΑΦΑ προερχόμενες από: (α) τις ζημίες του Private Sector Initiative (“PSI”), (β) σωρευμένες προβλέψεις έναντι πιστωτικού κινδύνου που έχουν αναγνωριστεί έως τις 30 Ιουνίου 2015, (γ) ζημίες από οριστικές διαγραφές ή από πωλήσεις δανείων και (δ) λογιστικές διαγραφές, οι οποίες τελικά θα οδηγήσουν σε οριστικές διαγραφές και ζημίες από πώληση, σε απαίτηση («Φορολογικές Πιστώσεις» ή “Tax Credit”) έναντι του Ελληνικού Δημόσιου. Οι κατηγορίες (γ) και (δ) ανωτέρω προστέθηκαν με τον Ν.4465/2017, ο οποίος τέθηκε σε ισχύ στις 29 Μαρτίου 2017. Ο Ν.4465/2017 θεσπίζει ότι οι Φορολογικές Πιστώσεις που αφορούν στις περιπτώσεις (β) και (δ) δεν μπορούν να υπερβούν τον φόρο που αντιστοιχούσε στις σωρευμένες προβλέψεις που είχαν αναγνωριστεί έως τις 30 Ιουνίου 2015, μείον: (α) κάθε οριστική και εκκαθαρισμένη Φορολογική Πίστωση σε περίπτωση που σε μία χρήση προέκυψε λογιστική ζημία, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 27Α, και η οποία αφορά στην ανωτέρω σωρευμένη πρόβλεψη, (β) το ποσό του φόρου που αντιστοιχεί σε οποιοσδήποτε μεταγενέστερες ειδικές φορολογικές προβλέψεις, οι οποίες αφορούν στις ανωτέρω σωρευμένες προβλέψεις και (γ) το ποσό του φόρου που αντιστοιχεί στην ετήσια απόσβεση της χρεωστικής διαφοράς η οποία αφορά στις ανωτέρω προβλέψεις και λοιπές εν γένει ζημίες λόγω πιστωτικού κινδύνου.

Επιπρόσθετα, ο Ν.4465/2017 τροποποίησε το άρθρο 27 «Μεταφορά ζημιών», εισάγοντας περίοδο απόσβεσης 20 ετών για ζημίες που προέρχονται από διαγραφές δανείων ως συνέπεια διακανονισμού ή ρύθμισης και για οριστικές ζημίες που απορρέουν από πωλήσεις δανείων. Επιπλέον, το 2021 ο Ν. 4831 τροποποίησε περαιτέρω το άρθρο 27 του Ν. 4172/2013. Σύμφωνα με αυτή την τροποποίηση, η ετήσια απόσβεση / έκπτωση της χρεωστικής διαφοράς που προκύπτει από ζημίες PSI αφαιρείται κατά προτεραιότητα έναντι της χρεωστικής διαφοράς που προκύπτει από πραγματοποιηθείσες ζημίες ΜΕΔ. Το ποσό της ετήσιας έκπτωσης της χρεωστικής διαφοράς που προκύπτει από πραγματοποιηθείσες ζημίες ΜΕΔ περιορίζεται στο ποσό των κερδών που προσδιορίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις της φορολογικής νομοθεσίας όπως ίσχυε πριν από την αφαίρεση τέτοιων χρεωστικών διαφορών και μετά την αφαίρεση της χρεωστικής διαφοράς που προκύπτει από απώλειες PSI. Το υπόλοιπο ποσό της ετήσιας έκπτωσης που δεν έχει συμψηφιστεί, μεταφέρεται για χρήση στις 20 επόμενες

φορολογικές χρήσεις, στις οποίες θα υπάρχει επαρκές κέρδος μετά την αφαίρεση των παραπάνω χρεωστικών διαφορών (ζημίες PSI & ΜΕΔ) που αντιστοιχούν σε αυτά τα έτη. Κατά τη σειρά αφαίρεσης των μεταφερθέντων (αχρησιμοποίητων) ποσών, τα παλαιότερα υπόλοιπα χρεωστικής διαφοράς έχουν προτεραιότητα έναντι των νεότερων υπολοίπων. Εάν στο τέλος της 20ετούς περιόδου απόσβεσης υπάρχουν υπόλοιπα που δεν έχουν συμψηφιστεί, αυτά χαρακτηρίζονται ως φορολογικές ζημίες που υπόκεινται στην πενταετή παραγραφή.

Την 31 Δεκεμβρίου 2021, οι επιλέξιμες ΑΦΑ του Ομίλου ανήλθαν σε €4,1 δισ. (31 Δεκεμβρίου 2020: €4,3 δισ.). Βασική προϋπόθεση για την μετατροπή των ΑΦΑ σε οριστική και εκκαθαρισμένη απαίτηση από το Ελληνικό Δημόσιο είναι η ύπαρξη λογιστικής ζημίας, σε ατομική βάση, της αντιστοιχίας χρήσης, ξεκινώντας από την οικονομική χρήση 2016 και μετά. Το ποσό της οριστικής και εκκαθαρισμένης απαίτησης θα προσδιορίζεται διά του πολλαπλασιασμού του συνολικού ποσού των ΑΦΑ με το ποσοστό που αντιπροσωπεύει η λογιστική ως ζημία χρήσης, μετά από φόρους, ζημία χρήσης στο σύνολο των ιδίων κεφαλαίων, όπως αυτά εμφανίζονται στις εκάστοτε ετήσιες ατομικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις, μη συμπεριλαμβανομένης σε αυτά της λογιστικής ζημίας χρήσης. Η οριστική και εκκαθαρισμένη απαίτηση από το Ελληνικό Δημόσιο θα μετατρέπεται την επόμενη χρήση σε σχέση με τη χρήση που εμφανίστηκαν οι λογιστικές ζημίες. Η απαίτηση μπορεί να συμψηφίζεται με τον φόρο εισοδήματος. Το μη συμψηφιζόμενο μέρος αναγνωρίζεται άμεσα ως απαίτηση από το Ελληνικό Δημόσιο. Η Τράπεζα υποχρεούται στην έκδοση δικαιωμάτων μετατροπής υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου αξίας ίσης με το 100% του ποσού της αρχικής οριστικής και εκκαθαρισμένης απαίτησης από το Ελληνικό Δημόσιο και στο σχηματισμό ισόποσου ειδικού αποθεματικού προοριζόμενο αποκλειστικά για την αύξηση του μετοχικού της κεφαλαίου. Οι κοινοί μέτοχοι θα έχουν δικαίωμα προτίμησης επί των ανωτέρω δικαιωμάτων μετατροπής. Το εν λόγω αποθεματικό θα κεφαλαιοποιηθεί και θα εκδοθούν κοινές μετοχές υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου. Ο νόμος επιτρέπει στα Πιστωτικά Ιδρύματα να αντιμετωπίζουν τις συγκεκριμένες ΑΦΑ ως «μη βασιζόμενες στη μελλοντική κερδοφορία» σύμφωνα με τις διατάξεις της CRD IV, με αποτέλεσμα να μην αφαιρούνται από τον CET1 και συνεπώς να βελτιώνουν την κεφαλαιακή τους θέση.

Στις 7 Νοεμβρίου 2014, η Έκτακτη Γενική Συνέλευση αποφάσισε την ένταξη της Τράπεζας στις διατάξεις του ανωτέρω νόμου. Η έξοδος της Τράπεζας από τις διατάξεις του ανωτέρω νόμου προϋποθέτει την έγκριση των εποπτικών αρχών και απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων.

Εάν οι κανονισμοί που διέπουν τη χρήση των ΑΦΠ, ως μέρος των εποπτικών κεφαλαίων του Ομίλου αλλάζουν, αυτό μπορεί να επηρεάσει την κεφαλαιακή βάση του Ομίλου και κατά συνέπεια και τους δείκτες κεφαλαιακής επάρκειας. Στις 31 Δεκεμβρίου 2021, το 85,2% του CET1 (συμπεριλαμβανομένων των κερδών της περιόδου) του Ομίλου αποτελούνταν από ΑΦΠ. Επιπροσθέτως, δεν είναι βέβαιο ότι οποιαδήποτε οριστική ερμηνεία των τροποποιήσεων που περιγράφονται παραπάνω δεν θα αλλάξει ή η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν θα κρίνει τον χειρισμό των ΑΦΠ βάσει του ελληνικού νόμου παράνομο και κατά συνέπεια τα ελληνικά πιστωτικά ιδρύματα δεν θα μπορέσουν να διατηρήσουν ορισμένες ΑΦΠ ως εποπτικά κεφάλαια. Εάν συντρέξει οποιοσδήποτε από τους παραπάνω κινδύνους, αυτό θα μπορούσε να έχει σημαντική δυσμενή επίπτωση στη δυνατότητα του Ομίλου να διατηρήσει επαρκή

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική ή επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
-----------------------------	-------------------------------------	------------------------------	---	--------------------------------	--------------------------------------	--------------------------------------

εποπτικά κεφάλαια, τα οποία με τη σειρά τους ενδεχομένως να καταστήσουν αναγκαία την έκδοση από τον Όμιλο επιπρόσθετων κεφαλαιακών μέσων που θα μπορέσουν να προσμετρηθούν στα εποπτικά κεφάλαια, τη ρευστοποίηση περιουσιακών στοιχείων, τον περιορισμό της επιχειρηματικής δραστηριότητάς του ή την ανάληψη άλλων δράσεων, που ενδεχομένως να έχουν ουσιώδη αρνητική επίδραση στα λειτουργικά αποτελέσματα, τη χρηματοοικονομική κατάσταση και τις προοπτικές του Ομίλου.

Κίνδυνοι σχετικά με τον COVID-19

Βλ. ενότητα «Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19».

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
-----------------------------	-------------------------------------	------------------------------	---	------------------------	---	-----------------------------------

Μη χρηματοοικονομική Κατάσταση

Βιώσιμη Ανάπτυξη | Σημαντικά γεγονότα στο 2021

Η Εθνική Τράπεζα, στο πλαίσιο της εξυπηρέτησης των αναγκών των ενδιαφερόμενων μελών της, καθώς και της παροχής πληρέστερης πληροφόρησης και διαφάνειας για τη δράση της σε θέματα βιώσιμης ανάπτυξης, έλαβε, κατά τη διάρκεια του 2021 σημαντικές βραβεύσεις και διακρίσεις, συμπεριλαμβανομένων:

“CR-Index 2020-2021”

Η Εθνική Τράπεζα διακρίθηκε στην ανώτατη κατηγορία **Diamond** για το 2020-2021 για τρίτη συνεχόμενη χρονιά, ως επιβράβευση της συνολικής της συνεισφοράς στους τομείς της Εταιρικής Υπευθυνότητας και της Βιώσιμης Ανάπτυξης, στο πλαίσιο του Δείκτη CR Index του Ινστιτούτου Εταιρικής Ευθύνης.

Στο πλαίσιο αυτής της αξιολόγησης αποδόθηκε επίσης στην Τράπεζα η διάκριση: **Έπαινος για το περιβάλλον εργασίας (Workplace)**.

Βραβείο Καλύτερης Εταιρικής Διακυβέρνησης “Best Corporate Governance - Greece” από τον CFI

Η Εθνική Τράπεζα, για ακόμη μια χρονιά, έχει βραβευθεί ως “Best Corporate Governance – Greece” για το 2021 από τον διεθνή οργανισμό Capital Finance International («CFI»), για τις πρακτικές της εταιρικής διακυβέρνησης που εφαρμόζει. Το CFI έχει την υποστήριξη διεθνών φορέων και οργανισμών όπως ο Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης («ΟΟΣΑ»), η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης («ΕΤΑΑ») και η Διάσκεψη των Ηνωμένων Εθνών για το Εμπόριο και την Ανάπτυξη («UNCTAD»).

Βραβεύσεις & Διακρίσεις

Βραβείο Τράπεζας της Χρονιάς 2021 - “The Banker”

Σημαντική διεθνή διάκριση έλαβε η Εθνική Τράπεζα από το περιοδικό The Banker που την ανακήρυξε ως «Τράπεζα της χρονιάς στην Ελλάδα». Το The Banker, αποτελεί εταιρεία συνδεδεμένη με τον όμιλο Financial Times και λειτουργεί ως διεθνής πλατφόρμα επικοινωνίας, την οποία επισκέπτονται και χρησιμοποιούν κυρίως επαγγελματίες του τραπεζικού και του χρηματοοικονομικού τομέα, και εταιρείες διαχείρισης κεφαλαίων σε όλο τον κόσμο.

Η απονομή του βραβείου «Τράπεζα της χρονιάς στην Ελλάδα», υπό το πρίσμα των προκλήσεων που παρουσιάστηκαν λόγω της πανδημίας σε ολόκληρο τον κόσμο, αποτελεί ένδειξη αναγνώρισης των αποτελεσμάτων του επιτυχημένου Προγράμματος Μετασχηματισμού της Εθνικής Τράπεζας σε σχέση τόσο με την ισχυροποίηση του ισολογισμού και τη βελτίωση της οργανικής κερδοφορίας, όσο και με την βελτιστοποίηση του μοντέλου λειτουργίας και παροχής υπηρεσιών της Τράπεζας.

“Τράπεζα της Χρονιάς 2021” – ΧΡΗΜΑ Επιχειρηματικά βραβεία 2021

Το “Βραβείο καλύτερης τράπεζας” απέσπασε η Εθνική Τράπεζα στο πλαίσιο των Επιχειρηματικών βραβείων 2021 – ΧΡΗΜΑ.

“Lloyd’s List Greek Shipping Awards 2021”

Η Εθνική Τράπεζα ανακηρύχθηκε ως «Ναυτιλιακός Χρηματοδότης της Χρονιάς» στη 18^η εκδήλωση των βραβείων Lloyd’s List Greek Shipping Awards. Η Εθνική Τράπεζα βραβεύεται για τρίτη φορά, από την έναρξη του Θεσμού, περισσότερες φορές από κάθε άλλη ελληνική τράπεζα.

Πρόκειται για τη σημαντικότερη εκδήλωση βράβευσης των πρωταγωνιστών της ελληνικής ναυτιλίας που διοργανώνεται σε ετήσια βάση από το 2004.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
-----------------------------	-------------------------------------	------------------------------	---	------------------------	---	-----------------------------------

“Focus Economics - Forecast Awards 2021”

Η Εθνική Τράπεζα κατέλαβε την πρώτη θέση μεταξύ των ελληνικών τραπεζών στα "Focus Economics - Forecast Awards 2021" και σημείωσε κορυφαίες διακρίσεις για την ακρίβεια των μακροοικονομικών της προβλέψεων για την Ελλάδα και τις οικονομίες Νοτιοανατολικής Ευρώπης & Μεσογείου. Η σπουδαιότητα του επιτεύγματος ενισχύεται από την πρωτοφανή μεταβλητότητα και τις προκλήσεις που δημιούργησε η πανδημία.

“Global Finance Awards”

Το βραβείο "Best Trade Finance Bank in Greece" απέσπασε για 9^η χρονιά η Εθνική Τράπεζα, κατόπιν αξιολόγησης του διεθνούς εντύπου Global Finance, με τη συμμετοχή αναλυτών του κλάδου, επιχειρηματικών στελεχών και ειδικών στις τεχνολογίες.

“Hellenic Innovation Forum & Awards 2021”

Το NBG Business Seeds βραβεύθηκε ως η καλύτερη πρωτοβουλία ενίσχυσης του οικοσυστήματος στο πλαίσιο του Hellenic Innovation Forum & Awards 2021.

“Digital Banking Awards 2021”

Η Εθνική Τράπεζα απέσπασε τρεις σημαντικές διακρίσεις στο πλαίσιο των διεθνών βραβείων «Digital Banking Awards 2021» του περιοδικού World Finance:

Best Consumer Digital Bank in Greece

Best Mobile App in Greece

Best Digital SME Bank in Greece

"Business IT Excellence Awards 2021"

Διοργανώθηκαν από την Boussias Communications, υπό την αιγίδα του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας (ΣΕΠΕ) και με την τιμητική υποστήριξη του Εργαστηρίου Ηλεκτρονικού Επιχειρείν (ELTRUN) του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών, στα οποία η Εθνική Τράπεζα κατέκτησε τρία βραβεία:

Gold βραβείο στην κατηγορία

«**Mobile**»

για την υπηρεσία «**Αναβαθμισμένο NBG Mobile Banking app από την Εθνική Τράπεζα**»

Silver βραβείο στην κατηγορία

«**Ψηφιακός Μετασχηματισμός Επιχειρησιακών Διαδικασιών**»

για την υπηρεσία «**Αναβαθμισμένο Digital Offering από την Εθνική Τράπεζα**»

Silver βραβείο στην κατηγορία

«**Ψηφιακές συναλλαγές με επιχειρήσεις / δημόσιο / τράπεζες**»

για την υπηρεσία «**Σχέδιο δράσης & ενέργειες της Εθνικής Τράπεζας για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της COVID-19 στις συναλλακτικές συνήθειες των πελατών**».

"Loyalty Awards 2021"

Στο πλαίσιο των Loyalty Awards 2021, το Πρόγραμμα Επιβράβευσης **go4more** της Εθνικής Τράπεζας απέσπασε δύο υψηλές διακρίσεις. Συγκεκριμένα:

Gold βραβείο στην κατηγορία

«**Best New Product / Service Loyalty Initiative**»

Gold βραβείο στην κατηγορία

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	---------------------	---------------------------------------	--------------------------------

«Banking & Insurance»

“e-volution Awards 2022”

Διοργανώθηκαν από την Bouscias Communications, όπου η Εθνική Τράπεζα κατέκτησε τέσσερα βραβεία:

Gold βραβείο στην κατηγορία

«**Best in Banking & Insurance**»

για την υπηρεσία «**Digital Offering through Internet & Mobile for Retail & Business Customers by NBG**»

Gold βραβείο στην κατηγορία

«**Υπηρεσίες E-Banking & Συστήματα Ηλεκτρονικών Πληρωμών**»

για την υπηρεσία «**Digital Offering through Internet & Mobile for Retail & Business Customers by NBG**»

Bronze βραβείο στην κατηγορία

«**Digital Transformation**»

για την υπηρεσία «**Digital Offering through Internet & Mobile for Retail & Business Customers by NBG**»

Bronze βραβείο στην κατηγορία

«**Mobile App**»

για την υπηρεσία «**Digital Offering through Mobile by NBG**»

“Mobile Excellence Awards 2022”

Διοργανώθηκαν από την Bouscias Communications, με την τιμητική υποστήριξη του Συνδέσμου Εταιρειών Καινοτόμων Εφαρμογών Ελλάδος (ΣΕΚΕΕ), της Ένωσης Εταιρειών Κινητής Τηλεφωνίας (ΕΕΚΤ) και του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας (ΣΕΠΕ). Η Εθνική Τράπεζα κατέκτησε τρία βραβεία:

Gold βραβείο στην κατηγορία

«**Improve Customer Service and Retention**»

για την υπηρεσία «**Digital Offering through Mobile by NBG**»

Silver βραβείο στην κατηγορία

«**Banking & Payment Services**»

για την υπηρεσία «**Digital Offering through Mobile by NBG**»

Silver βραβείο στην κατηγορία

«**Mobile Digital transactions**»

για την υπηρεσία «**Σχέδιο δράσης & ενέργειες της Εθνικής Τράπεζας για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της COVID-19 στις συναλλακτικές συνήθειες των πελατών**».

Συμμετοχές

UN Global Compact:

Από τον Ιούνιο του 2018, η Τράπεζα συμμετέχει στην εθελοντική πρωτοβουλία των Ηνωμένων Εθνών, UN Global Compact, ως Μέλος.

UNEP FI:

Τον Σεπτέμβριο του 2020, η ΕΤΕ αναγνωρίζοντας τη σημασία των υπεύθυνων πρακτικών για τη διασφάλιση της βιωσιμότητας της μακρόχρονης λειτουργίας της, καθώς και τη δημιουργία αξίας για τους μετόχους, τους πελάτες, τους υπαλλήλους της και την κοινωνία γενικότερα, προσυπέγραψε τις Αρχές Υπεύθυνης Τραπεζικής της πρωτοβουλίας UNEP FI με στόχο να ενισχύσει περαιτέρω τη δέσμευση που έχει αναλάβει στον μακροπρόθεσμο στρατηγικό σχεδιασμό της να συμβάλει σε βιώσιμο μέλλον για όλους.

Global Compact Network Hellas:

Η Εθνική Τράπεζα είναι μέλος του τοπικού δικτύου του Οικουμενικού Συμφώνου των Ηνωμένων Εθνών (UN Global Compact, Global Compact Network Hellas - GCNH). Ο ρόλος του είναι να υποστηρίζει τα

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	---------------------	---------------------------------------	--------------------------------

ελληνικά μέλη του δικτύου στην υλοποίηση των 10 Αρχών του Οικουμενικού Συμφώνου (UN Global Compact) και να δημιουργεί ευκαιρίες για συνεργασία και κοινές δράσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη.

Ελληνικό Δίκτυο για την Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη:

Η Τράπεζα αποτελεί κύριο μέλος του Ελληνικού Δικτύου για την Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη («CSR Hellas») από τον Δεκέμβριο του 2008.

Ελληνική Ένωση Τραπεζών («ΕΕΤ»):

Η Τράπεζα, με τη συμμετοχή της στην ΕΕΤ, λαμβάνει μέρος τόσο στη ρυθμιστική διαδικασία όσο και στη λήψη αποφάσεων σε νομοπαρασκευαστικό επίπεδο. Σε ό,τι αφορά στις δράσεις για την αειφόρο ανάπτυξη, η ΕΕΤ έχει συστήσει διατραπεζική Επιτροπή, στην οποία συμμετέχει ενεργά και η Εθνική Τράπεζα.

Climate Action in Financial Institutions Initiative (“CAFI”):

Η Εθνική εντάχθηκε τον Απρίλιο του 2020 στην Πρωτοβουλία των Τραπεζικών Ιδρυμάτων για τη Δράση για το κλίμα (CAFI). Η πρωτοβουλία CAFI είναι ένας άνευ προηγουμένου συνασπισμός δημόσιων και ιδιωτικών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων σε όλο τον κόσμο που στοχεύει να ενσωματώσει ζητήματα για την κλιματική αλλαγή στις στρατηγικές, τα προγράμματα και τις λειτουργίες τους.

Η εν λόγω πρωτοβουλία ξεκίνησε το 2015 με στόχο να προσφέρει στα δημόσια και ιδιωτικά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα την ευκαιρία να μάθουν ο ένας από τον άλλο, να διαδώσουν καλές πρακτικές και διδάγματα και να συνεργαστούν σε τομείς κοινού ενδιαφέροντος.

Ευρωπαϊκό Σύμφωνο για το Κλίμα:

Η ΕΤΕ εντάχθηκε στο Ευρωπαϊκό Σύμφωνο για το Κλίμα τον Δεκέμβριο του 2021, δημοσιοποιώντας τις σημαντικές της δράσεις για το κλίμα και το περιβάλλον μέσω του CDP. Αποτελεί μια πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για συνεργασία με διάφορους ενδιαφερόμενους φορείς και με την κοινωνία των πολιτών με σκοπό να εξασφαλίσει τη δέσμευσή τους για ανάληψη δράσης για το κλίμα και για τη διαμόρφωση περισσότερο βιώσιμης συμπεριφοράς. Το σύμφωνο θα δημιουργήσει έναν δραστήριο χώρο ανταλλαγής πληροφοριών, διαλόγου και δράσης για την κλιματική κρίση. Θα παράσχει υποστήριξη για την ανάπτυξη και εδραίωση ενός κινήματος για το κλίμα. Το Σύμφωνο, αποτελεί μέρος της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας και βοηθά την ΕΕ να επιτύχει το στόχο της ως η πρώτη κλιματικά ουδέτερη ήπειρος του κόσμου.

Δείκτες/

Αξιολογήσεις

Bloomberg Gender Equality Index 2022:

Η ΕΤΕ συμπεριλήφθηκε για πέμπτη συνεχή χρονιά στο Δείκτη Bloomberg Gender Equality Index 2022, όπως διαμορφώνεται, με τη συμμετοχή 418 διεθνών εταιρειών από 45 χώρες καλύπτοντας διάφορους τομείς δραστηριότητας.

FTSE4Good Index:

Η Τράπεζα έχει αξιολογηθεί θετικά για την κοινωνική και περιβαλλοντική της επίδοση από ανεξάρτητους αναλυτές, με αποτέλεσμα να έχει ενταχθεί στο χρηματιστηριακό δείκτη αειφορίας FTSE4Good Index.

2021 MSCI Research:

Η MSCI Research διατήρησε την αναβάθμιση για την Τράπεζα το 2021 στο επίπεδο «BBB», αναφορικά με το πλαίσιο κριτηρίων το οποίο εφαρμόζει

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	---------------------	---------------------------------------	--------------------------------

κατά την αξιολόγησή της («ESG Ratings»).

Carbon Disclosure Project:

Η Τράπεζα, δημοσίευσε για 15η συνεχή χρονιά, μέσω του Ανεξάρτητου Μη Κερδοσκοπικού Οργανισμού CARBON DISCLOSURE PROJECT, ο οποίος διαθέτει τη μεγαλύτερη βάση δεδομένων πρωτογενών εταιρικών πληροφοριών που σχετίζονται με την κλιματική αλλαγή, πληροφορίες και δεδομένα αναφορικά με τη στρατηγική, την πολιτική και τις δράσεις της στον τομέα της βιωσιμότητας και της κλιματικής αλλαγής. Η Τράπεζα για το 2021 αξιολογήθηκε στην κατηγορία C “Awareness”. Στην κατηγορία C ανήκουν οι επιχειρήσεις που αποδεδειγμένα αναγνωρίζουν τόσο τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στη λειτουργία τους, όσο και τις επιπτώσεις που προκαλούν οι ίδιες στο περιβάλλον.

ISS Corporate Solutions:

Η Τράπεζα αξιολογήθηκε το 2021 από τον Οίκο ISS Corporate Solutions αναφορικά με τους πυλώνες «Περιβάλλον», «Κοινωνία» και «Διακυβέρνηση». Η Τράπεζα κατατάχθηκε στην ανώτερη Κατηγορία 2 και για τους τρεις πυλώνες «Περιβάλλον», «Κοινωνία» και «Διακυβέρνηση».

Πιστοποιήσεις

Βεβαίωση εφαρμογής της πιστοποίησης ISO 26000:2010 για την Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη

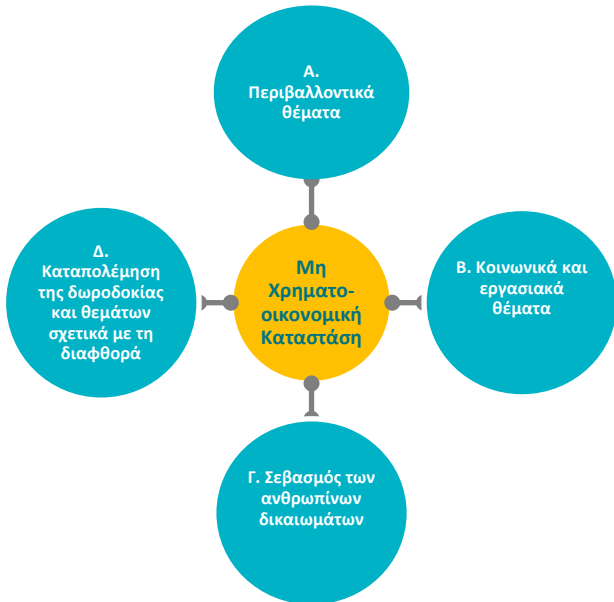
Στο πλαίσιο συμμόρφωσης της Τράπεζας με τις διεθνείς βέλτιστες πρακτικές και πρότυπα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης, η Γενική Διεύθυνση Κανονιστικής Συμμόρφωσης και Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας και του Ομίλου, σε συνέχεια του επιτυχούς ελέγχου, από τον ανεξάρτητο οργανισμό ελέγχου και επιθεώρησης TÜV AUSTRIA Hellas, έλαβε βεβαίωση στις 26 Σεπτεμβρίου 2019 για την ορθή εφαρμογή, παρακολούθηση και συντονισμό των αρχών εταιρικής κοινωνικής ευθύνης στην Τράπεζα και στον Όμιλο, όπως αυτά καθορίζονται στη διεθνή πιστοποίηση ISO 26000:2010. Ακολουθώντας μια απαιτητική και άκρως επιτυχημένη διαδικασία πιστοποίησης που έλαβε χώρα τον Νοέμβριο του 2021, η Τράπεζα διατήρησε την προαναφερόμενη βεβαίωση για ακόμα ένα χρόνο.

Πιστοποίηση Έκθεσης Βιώσιμης Ανάπτυξης

Από το 2010 η Έκθεση Βιώσιμης Ανάπτυξης της Τράπεζας πιστοποιείται ετησίως από ανεξάρτητο Οργανισμό Διασφάλισης και περιλαμβάνει δείκτες απόδοσης (KPIs) για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη και την Εταιρική Υπευθυνότητα.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Σύμφωνα με τα άρθρα 151 και 154 του Ν. 4548/2018, όπως ισχύει, η Τράπεζα περιλαμβάνει στην Έκθεση Διοικητικού Συμβουλίου μια Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση με στόχο την κατανόηση της ανάπτυξης, των επιδόσεων, της θέσης και του αντίκτυπου των δραστηριοτήτων της Τράπεζας και του Ομίλου. Σύμφωνα με τις ανωτέρω διατάξεις, η εν λόγω Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση περιλαμβάνει τις ακόλουθες ενότητες:

Στο πλαίσιο της απαίτησης για τη δημοσιοποίηση των μη χρηματοοικονομικών πληροφοριών, η Τράπεζα έλαβε υπόψη διεθνείς πρακτικές και πρότυπα, όπως οι Οδηγίες του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης («Ο.Ο.Σ.Α.») για τις Πολυεθνικές Επιχειρήσεις (2011) τα Global Reporting Initiative («GRI») Standards (Core option), τα Sustainability Accounting Standards Board («SASB») Standards, τον δείκτη ATHEX ESG, RobeccoSAM, Climate Disclosure Standards Board («CDSB»), Task Force on Climate-related Financial Disclosures («TCFD») και τις Οδηγίες της ΕΕ για τη δημοσιοποίηση μη-χρηματοοικονομικών αναφορών: Συμπληρωματικές αναφορές για πληροφορίες σχετιζόμενες με το κλίμα.

Οι αναφορές που απαιτούνται σχετικά με το επιχειρηματικό μοντέλο της Τράπεζας περιλαμβάνονται στην ενότητα «Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση - Επισκόπηση των δραστηριοτήτων». Επιπλέον, αναγνωρίζοντας την σημαντικότητα και την πιθανή επίπτωση των κινδύνων που απορρέουν από κλιματικούς και περιβαλλοντικούς παράγοντες ευθυγραμμίζεται με τις αντίστοιχες κανονιστικές οδηγίες:

- τις έχει εντάξει στην Ταξινόμια Κινδύνων της, αναγνωρίζοντάς τους ως εγκάρσιους και διασταυρούμενους παρά ως αυτοτελείς κινδύνους και θεωρώντας τους ως παράγοντες των ήδη υπάρχοντων χρηματοοικονομικών και μη-χρηματοοικονομικών κινδύνων (Θεματικές Κινδύνων), και
- βρίσκεται στη διαδικασία διεξαγωγής ανάλυσης ουσιαστικότητας τέτοιων κινδύνων στο πλαίσιο των Διαδικασιών Αξιολόγησης της Επάρκειας Εσωτερικού Κεφαλαίου και της Εσωτερικής Επάρκειας Ρευστότητας («ICAAP» και «ILAAP») 2022.

Επιπλέον, η Τράπεζα έχει αναλάβει πλήθος δράσεων ώστε αυτοί οι κίνδυνοι να ενταχθούν στο γενικό πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων της, αλλά και τη δέσμευση να τους παρακολουθεί, να τους αξιολογεί και να τους διαχειρίζεται στο μέλλον.

Επιλεξιμότητα βάσει ΕΕ Ταξινόμιας

Ο κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμός (ΕΕ) 2021/2178 της Επιτροπής, της 6^{ης} Ιουλίου 2021, ως συμπληρωματικός του Κανονισμού (ΕΕ) 2020/852 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου, καθορίζει το περιεχόμενο και την παρουσίαση των πληροφοριών προς γνωστοποίηση από τις οντότητες που εμπίπτουν στο Άρθρο 19α ή 29α της Οδηγίας (ΕΕ) 2013/34, σχετικά με τις περιβαλλοντικά βιώσιμες οικονομικές δραστηριότητες και επίσης, καθορίζει τη μεθοδολογία για την συμμόρφωση αυτών στην υποχρέωση γνωστοποιήσεων.

Συγκεκριμένα, κατά το Άρθρο 10, παράγραφος 3, από την 1η Ιανουαρίου 2022 έως τις 31 Δεκεμβρίου 2023, οι χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις δημοσιοποιούν:

- (α) το ποσοστό, επί του συνόλου των στοιχείων ενεργητικού τους, των ανοιγμάτων έναντι μη επιλέξιμων και επιλέξιμων για την ταξινόμια οικονομικών δραστηριοτήτων,
- (β) το ποσοστό, επί του συνόλου των στοιχείων ενεργητικού τους, των ανοιγμάτων που αναφέρονται στο άρθρο 7 παράγραφος 1 και 2,
- (γ) το ποσοστό, επί του συνόλου των στοιχείων ενεργητικού τους, των ανοιγμάτων που αναφέρονται στο άρθρο 7 παράγραφος 3,
- (δ) τα ποιοτικά στοιχεία που αναφέρονται στο παράρτημα XI.

Τα πιστωτικά ιδρύματα δημοσιοποιούν επίσης το ποσοστό του χαρτοφυλακίου συναλλαγών τους και των διατραπεζικών δανείων σε πρώτη ζήτηση επί του συνόλου των στοιχείων ενεργητικού τους.

Στο πλαίσιο αυτό, οι αντίστοιχες γνωστοποιήσεις για την Τράπεζα, κατά την 31 Δεκεμβρίου 2021, παρουσιάζονται κάτωθι (ποσά σε € εκατ.):

Άρθρο 10 (παρ 3)	Επιλέξιμα για την Ταξινόμια*	% κάλυψη επί του Συνόλου Στοιχείων Ενεργητικού ύ	Μη επιλέξιμα για την Ταξινόμια**	% επί του Συνόλου Στοιχείων Ενεργητικού ού
(α) Σύνολο Στοιχείων Ενεργητικού	8.509	10,8%	70.011	89,2%
εκ των οποίων χαρτοφυλάκιο συναλλαγών			271	0,3%
εκ των οποίων διατραπεζικά δάνεια σε πρώτη ζήτηση			187	0,2%
(β) Συνολικά Ανοίγματα σε κεντρικές κυβερνήσεις, κεντρικές τράπεζες και υπερεθνικούς εκδότες			28.914	36,8%
Συνολικό άνοιγμα σε παράγωγα			4.331	5,5%
(γ) Συνολικό άνοιγμα σε εταιρείες χωρίς υποχρέωση δημοσίευσης ΜΧΠ¹			6.535	8,3%

Γνωστοποιήσεις του Πίνακα XI σχετικά με ποιοτική πληροφόρηση που χρησιμοποιείται για τους ποσοτικούς δείκτες συμπεριλαμβανομένης της περιμέτρου των περιουσιακών στοιχείων και των οικονομικών δραστηριοτήτων που καλύπτονται από τους δείκτες, τις πηγές των στοιχείων και των περιορισμών των πληροφοριών

- (δ) Η επιλεξιμότητα για την ταξινόμια έχει αξιολογηθεί για τα κάτωθι περιουσιακά στοιχεία:
- χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού στο αποσβεσμένο κόστος,
 - χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού στην εύλογη αξία μέσων των λοιπών συνολικών εσόδων,

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

- επενδύσεις σε θυγατρικές, κοινές και συγγενείς εταιρείες,
- χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού που αναγνωρίζονται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων και χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού μη εμπορικής χρήσης επιμετρούμενα υποχρεωτικά στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων,
- εξασφαλίσεις επί ακινήτων που αποκτώνται από πιστωτικά ιδρύματα με αντάλλαγμα τη διαγραφή χρεών.

Τα ακόλουθα στοιχεία ενεργητικού εξαιρούνται από την αξιολόγηση ως προς την επιλεξιμότητα για την ταξινόμηση:

- χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού διακρατούμενα για διαπραγμάτευση,
- διατραπεζικά δάνεια σε πρώτη ζήτηση,
- ανοίγματα έναντι επιχειρήσεων που δεν υποχρεούνται να δημοσιεύουν μη χρηματοοικονομικές πληροφορίες σύμφωνα με τα άρθρα 19α ή 29α της Οδηγίας (ΕΕ) 2013/34.

Τα επιλέξιμα ανοίγματα της Τράπεζας περιλαμβάνουν κυρίως στεγαστικά δάνεια και περιουσιακά στοιχεία τα οποία έχουν αποκτηθεί μέσω πλειστηριασμών συνολικού ποσού €8,4 δισ. (υποχρεωτική γνωστοποίηση), όπως επίσης, δάνεια και χρεόγραφα συνολικού ποσού €0,1 δισ. τα οποία έχουν εκδοθεί από Ελληνικές εταιρείες στον τομέα της ενέργειας, του κατασκευαστικού τομέα και της βιομηχανίας και για τα οποία κατά τη σύνταξη της Ετήσιας Αναφοράς δεν έχουν δημοσιοποιηθεί στοιχεία σχετικά με την επιλεξιμότητα των δραστηριοτήτων τους. Η γενική προσέγγιση για την αξιολόγηση των ανοιγμάτων ως προς την επιλεξιμότητα για την ταξινόμηση έγινε με τη χρήση των κωδικών Στατιστικής Κατηγοριοποίησης της Οικονομικής Δραστηριότητας ΣΤΑΚΟΔ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας ("NACE codes") των εταιριών, στοιχεία τα οποία έχουν εξαχθεί απευθείας από τα συστήματα της Τράπεζας. Χρησιμοποιήθηκαν επίσης, λοιπές διαθέσιμες πληροφορίες για τις δραστηριότητες των εταιριών ώστε να προσδιοριστεί η επιλεξιμότητά τους για την ταξινόμηση.

Το συνολικό άνοιγμα σε εταιρείες που δεν δημοσιεύουν Μη Χρηματοοικονομικές Πληροφορίες, περιλαμβάνει κυρίως ανοίγματα σε θυγατρικές και συγγενείς εταιρείες, επενδυτικά χρεόγραφα σε μη εισηγμένες εταιρείες, δάνεια σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις και επιχειρήσεις του ευρύτερου δημόσιου τομέα και ανοίγματα σε εταιρείες με μέσο προσωπικό λιγότερο των 500 εργαζομένων.

Notes:

*«Οικονομική δραστηριότητα επιλέξιμη για την ταξινόμηση», θεωρείται οποιαδήποτε οικονομική δραστηριότητα περιγράφεται στις κατ' εξουσιοδότηση πράξεις που υιοθετήθηκαν βάσει του Άρθρου 10 παρ.3, του Άρθρου 11 παρ.3, του Άρθρου 12 παρ.2, του Άρθρου 13 παρ.2, του Άρθρου 14 παρ.2 και του Άρθρου 15 παρ.2, του Κανονισμού της ΕΕ 2020/852, ανεξαρτήτως αν η οικονομική δραστηριότητα πληροί εν μέρει ή όλα τα τεχνικά κριτήρια τα οποία περιλαμβάνονται στις άνω πράξεις;

**«Οικονομική δραστηριότητα μη επιλέξιμη για την ταξινόμηση», θεωρείται οποιαδήποτε οικονομική δραστηριότητα δεν περιγράφεται στις κατ' εξουσιοδότηση πράξεις που υιοθετήθηκαν βάσει του Άρθρου 10 παρ.3, του Άρθρου 11 παρ.3, του Άρθρου 12 παρ.2, του Άρθρου 13 παρ.2, του Άρθρου 14 παρ.2 και του Άρθρου 15 παρ.2, του Κανονισμού της ΕΕ 2020/852.

¹ Αφορά εταιρείες που δεν δημοσιεύουν μη χρηματοοικονομικές πληροφορίες ("NFRD") βάσει του Άρθρου 19α ή 29α της Οδηγίας ΕΕ 2013/34.

Για το χρονικό διάστημα έως τον Ιανουάριο του 2024, η Τράπεζα θα πρέπει να γνωστοποιεί πληροφορίες σχετικά με την επιλεξιμότητα των ανοιγμάτων για την ταξινόμηση μόνο. Από τον Ιανουάριο του 2024 και εφεξής, η Τράπεζα θα πρέπει να γνωστοποιεί, εκτός από την επιλεξιμότητα, και την ευθυγράμμιση για την ταξινόμηση.

Προσέγγιση εστιασμένη στα ενδιαφερόμενα μέρη

Η Τράπεζα καταρτίζει Έκθεση Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης (Έκθεση Ε.Κ.Ε.) σε ετήσια βάση, η οποία παρέχει στοιχεία στο πλαίσιο αξιολογήσεων από τρίτους Οργανισμούς και διάφορους

Οίκους Αξιολόγησης αναφορικά με τις δράσεις εταιρικής υπευθυνότητας που πραγματοποιεί. Περαιτέρω, σημειώνεται ότι, η Τράπεζα, με σκοπό να συμπεριλάβει τα ενδιαφερόμενα μέρη (Αρχές, Πολιτεία, ΜΚΟ, ΜΜΕ, εργαζόμενοι, επιχειρηματικός κόσμος, προμηθευτές, μέτοχοι, επενδυτές, κ.λπ.) στη διαδικασία προσδιορισμού, κατανόησης και ανταπόκρισης σε ζητήματα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης, εφαρμόζει το πρότυπο AA1000 Accountability Principles Standard («AA1000 APS») 2008. Το πρότυπο AA1000 APS και οι Κατευθυντήριες Οδηγίες των Προτύπων GRI αποτελούν τη βάση για την Έκθεση Ε.Κ.Ε. της Τράπεζας.

Ακολουθώντας, η Τράπεζα προχωρά σε συγκεκριμένες δράσεις, με στόχο την ικανοποίηση των αναγκών και των προσδοκιών των ενδιαφερομένων μερών προκειμένου να βελτιωθεί η συνεργασία της με κάθε ομάδα ενδιαφερομένων μερών, να αντιμετωπίσει τα κύρια ζητήματα που προκύπτουν και να ανταποκριθεί στις προσδοκίες τους.

Ενδιαφερόμενα μέρη

Τα ενδιαφερόμενα μέρη της ΕΤΕ περιλαμβάνουν φυσικά πρόσωπα και νομικές οντότητες που επηρεάζουν και επηρεάζονται ή ενδέχεται να επηρεαστούν από τις επιχειρηματικές αποφάσεις και δραστηριότητες της ΕΤΕ.

Η Τράπεζα εφαρμόζει συγκεκριμένες διαδικασίες για τον εντοπισμό των ενδιαφερομένων μερών της. Ως εκ τούτου, αναγνωρίζει τις ακόλουθες βασικές ομάδες ως ενδιαφερόμενα μέρη:

Επενδυτές και Μέτοχοι

Πελάτες

Προμηθευτές και συνεργάτες

Επιχειρηματική Κοινότητα (Επιχειρηματικές Ενώσεις, Εταίροι, Οίκοι Αξιολόγησης/Αναλυτές κ.λπ.)

Υπάλληλοι

Κρατικοί Φορείς (δηλαδή Υπουργεία, Κρατικοί φορείς, Ρυθμιστικές αρχές, Διακυβερνητικές οργανώσεις)

Κοινωνία – Κοινότητες (δηλαδή ΜΜΕ, ΜΚΟ, Οργανώσεις της Κοινωνίας των Πολιτών, Τοπικές Αρχές)

Η ΕΤΕ επικοινωνεί σε τακτική βάση με κάθε ομάδα ενδιαφερομένων μερών κατανοώντας τη σημασία αυτής της επικοινωνίας για τη λήψη των απαραίτητων πληροφοριών για τη βελτίωση των ενεργειών της.

Η δέσμευση των ενδιαφερομένων μερών στοχεύει στον εντοπισμό βασικών θεμάτων και αμοιβαία αποδεκτών λύσεων με αμοιβαία οφέλη μέσω σωστών επιχειρηματικών πρακτικών. Οι προσδοκίες των ενδιαφερομένων μερών, καθώς και το επιχειρηματικό περιβάλλον στο οποίο δραστηριοποιείται η Τράπεζα, εξελίσσονται διαρκώς. Η αξιολόγηση των βασικών θεμάτων μάς βοηθά να εντοπίσουμε και να ιεραρχήσουμε τα περιβαλλοντικά, κοινωνικοοικονομικά και θέματα διακυβέρνησης που απασχολούν περισσότερο τους ενδιαφερόμενους φορείς και την Τράπεζα. Η διαδικασία αυτή πραγματοποιείται ετησίως ή το αργότερο κάθε δύο χρόνια και ολοκληρώθηκε τελευταία φορά τον Οκτώβριο του 2021.

Τα κύρια ζητήματα ενδιαφέροντος, συμπεριλαμβανομένων των βασικών μεθόδων εμπλοκής και της συχνότητάς τους, όπως καταγράφονται μέσω των καναλιών επικοινωνίας της Τράπεζας και αξιολογούνται από την Τράπεζα στο πλαίσιο της εφαρμογής του προτύπου AA1000APS.v3, είναι τα εξής:

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης	
Κύριες ομάδες ενδιαφερομένων	Κύρια ζητήματα προβληματισμού	Διάλογο επικοινωνίας και συμμετοχής	Συχνότητα επικοινωνίας και συμμετοχής				
			Καθημερινά	Τριμηνιαία	Ετήσια	Σε συνεχή βάση	Ad hoc/ Κατά περίπτωση
Επενδυτές και Μέτοχοι	<ul style="list-style-type: none"> Επιπτώσεις προϊόντων και υπηρεσιών στην επιτάχυνση της κυκλικής οικονομίας (αποτελεσματικότητα πόρων/ασφάλεια). Εσωτερικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις. Επιπτώσεις προϊόντων και υπηρεσιών στη δημιουργία ανεργίας. Επιπτώσεις προϊόντων και υπηρεσιών στην επιτάχυνση της οικονομικής σύγκλισης. Επιπτώσεις προϊόντων και υπηρεσιών στη στήριξη υγιών οικονομικών χωρίς αποκλεισμούς. 	Παρουσίαση κερδών και ζημιών	○	●	○	○	○
		Ετήσια Χρηματοοικονομική Αναφορά	○	○	●	○	○
		Γενική συνέλευση των μετόχων	○	○	●	○	○
Πελάτες	<ul style="list-style-type: none"> Επιπτώσεις προϊόντων και υπηρεσιών στη δημιουργία εργασίας. Επιπτώσεις προϊόντων και υπηρεσιών στην επιτάχυνση της κυκλικής οικονομίας (αποτελεσματικότητα πόρων/ασφάλεια). Επιπτώσεις προϊόντων και υπηρεσιών στην κλιματική αλλαγή. Επιπτώσεις προϊόντων και υπηρεσιών στην επιτάχυνση της οικονομικής σύγκλισης. Απόρρητο και ασφάλεια δεδομένων. 	Έρευνες ικανοποίησης	○	○	●	○	○
		Κέντρο επικοινωνίας	●	○	○	○	○
		Τομέας Διακυβέρνησης Θεμάτων Πελατών (παραπόνων)	●	○	○	○	○
		Διαδικασία αξιολόγησης	○	○	○	●	○
Προμηθευτές και συνεργάτες	<ul style="list-style-type: none"> Εσωτερικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις. Επιπτώσεις προϊόντων και υπηρεσιών στην κλιματική αλλαγή. Επιπτώσεις προϊόντων και υπηρεσιών στην επιτάχυνση της κυκλικής οικονομίας (αποτελεσματικότητα πόρων/ασφάλεια). Επιπτώσεις προϊόντων και υπηρεσιών στην επιτάχυνση της οικονομικής σύγκλισης. Επιπτώσεις προϊόντων και υπηρεσιών στη δημιουργία εργασίας. 	Διαδικτυακή συμμετοχή σε διαγωνισμούς	○	○	○	○	●
		Σχέσεις με προμηθευτές/διαχείριση παραπόνων	●	○	○	○	○
		Συναντήσεις	○	○	○	○	●
Επιχειρηματική Κοινότητα (Επιχειρηματικές Ενώσεις, Εταίροι, Οίκοι Αξιολόγησης/Αναλυτές κ.λπ.)	<ul style="list-style-type: none"> Επιπτώσεις προϊόντων και υπηρεσιών στην κλιματική αλλαγή. Επιπτώσεις προϊόντων και υπηρεσιών στην επιτάχυνση της κυκλικής οικονομίας (αποτελεσματικότητα πόρων/ασφάλεια). Επιπτώσεις προϊόντων και υπηρεσιών στη δημιουργία εργασίας. Διαχείριση κινδύνου (δηλαδή ενσωμάτωση παραγόντων ΕΚΕ στην Πιστωτική Ανάλυση). Επιπτώσεις προϊόντων και υπηρεσιών στην επιτάχυνση της οικονομικής σύγκλισης. 	Συνέδρια	○	○	○	○	●
		Επιχειρηματικές οργανώσεις	○	○	○	○	●
		Εσωτερικοί διάλογοι επικοινωνίας με την Τράπεζα	●	○	○	○	○
		Συναντήσεις και επικοινωνία μεταξύ των σωματείων εργαζομένων και της Διοίκησης της ΕΤΕ	○	○	○	○	●
Υπάλληλοι	<ul style="list-style-type: none"> Αξιοπρέπεια και ισότητα (δηλαδή ίσες ευκαιρίες, ποικιλομορφία, ανθρώπινα δικαιώματα). Υγεία, ασφάλεια και ευημερία στην εργασία. Ανάπτυξη ανθρώπινου κεφαλαίου. Επιπτώσεις προϊόντων και υπηρεσιών στη δημιουργία εργασίας. Απόρρητο και ασφάλεια δεδομένων. 	Αξιολόγηση προσωπικού	○	○	●	○	○
		Επιπτώσεις προϊόντων και υπηρεσιών στην κλιματική αλλαγή.	○	○	○	○	○
		Εσωτερικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις.	○	○	○	○	○
Κράτος και Ρυθμιστικές Αρχές (δηλαδή Υπουργεία, κρατικοί φορείς, Ρυθμιστικές Αρχές, διακυβερνητικές οργανώσεις)	<ul style="list-style-type: none"> Επιπτώσεις προϊόντων και υπηρεσιών στην κλιματική αλλαγή. Εσωτερικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις. Αξιοπρέπεια και ισότητα (δηλαδή ίσες ευκαιρίες, ποικιλομορφία, ανθρώπινα δικαιώματα). Απόρρητο και ασφάλεια δεδομένων. Επιπτώσεις προϊόντων και υπηρεσιών στη δημιουργία εργασίας. 	Συνεργασία και διαβούλευση με θεσμικούς εκπροσώπους του Κράτους, την Τράπεζα της Ελλάδος και των Ρυθμιστικών Αρχών	○	○	○	○	●
		Διαβούλευση με τοπικούς εκπροσώπους	○	○	○	○	○
		Συνεργασία με τις τοπικές αρχές	○	○	○	○	○
		Χορηγία	○	○	○	●	○
Κοινωνία – Κοινότητες	<ul style="list-style-type: none"> Επιπτώσεις προϊόντων και υπηρεσιών στη δημιουργία εργασίας. Επιπτώσεις προϊόντων και υπηρεσιών στην επιτάχυνση της κυκλικής οικονομίας (αποτελεσματικότητα πόρων/ασφάλεια). Επιπτώσεις προϊόντων και υπηρεσιών στην κλιματική αλλαγή. Εσωτερικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις. Επιπτώσεις προϊόντων και υπηρεσιών στην επιτάχυνση της οικονομικής σύγκλισης. 	Δωρεές αγαθών	○	○	○	●	○
		Διαβούλευση με τοπικούς εκπροσώπους	○	○	○	○	○

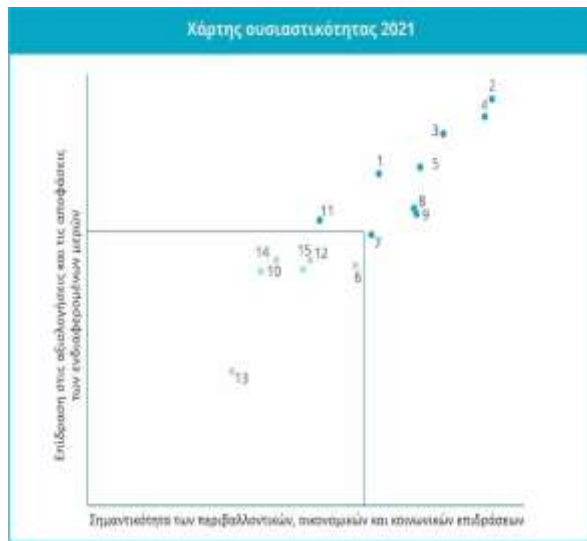
Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	---------------------	---------------------------------------	--------------------------------

Ουσιαστικά μη-χρηματοοικονομικά θέματα

Η Στρατηγική μας για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη έλαβε υπόψη την ανάλυση ουσιαστικότητας βάσει του Προτύπου GRI, την Πληρότητα, το Πλαίσιο Βιωσιμότητας και τις Αρχές Συμμετοχικότητας των Ενδιαφερομένων μερών. Κατά το 2021, πραγματοποιήσαμε ηλεκτρονική έρευνα ανάλυσης ουσιαστικότητας, η οποία συντέλεσε στη διαμόρφωση της Στρατηγικής μας για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη. Τα ουσιαστικά θέματα που η Τράπεζα, μέσω της έρευνας ανάλυσης ουσιαστικότητας, αναγνώρισε ότι σχετίζονται με τη δημιουργία επίδρασης στα ενδιαφερόμενα μέρη και την ευρύτερη οικονομία, την κοινωνία και το περιβάλλον, αξιολογήθηκαν και αποτελούν τον χάρτη ουσιαστικότητας που βρίσκεται παρακάτω, μαζί με την προτεραιοποίησή τους.

Παρόλο που τα θέματα που επισημαίνονται προτεραιοποιήθηκαν ως ουσιαστικά, ως αποτέλεσμα της διαβούλευσης με τα ενδιαφερόμενα μέρη, η Εθνική Τράπεζα εκτιμά πως όλα τα θέματα που αναγνωρίστηκαν είναι σημαντικά, και γι' αυτό έχουν συμπεριληφθεί στα Κεφάλαια 2, 3 και 4 της Έκθεσης Βιώσιμης Ανάπτυξης 2020 της Τράπεζας, όπως έχει αναρτηθεί και στην ιστοσελίδα της Τράπεζας www.nbg.gr (<https://www.nbg.gr/el/omilos/esg>), μαζί με τις σχετικές μετρήσεις (όπου είναι ήδη διαθέσιμες) υπολογίζοντας την επίδοση της Τράπεζας σε αυτές τις περιοχές.

Αναγνωρισμένα θέματα βιωσιμότητας
1. Επιπτώσεις περιβαλλοντικής επιβάρυνσης
2. Επιπτώσεις προϊόντων και υπηρεσιών στην κλιματική αλλαγή
3. Επιπτώσεις προϊόντων και υπηρεσιών στην ποιότητα της αερίαιας οικονομίας (αποτελεσματικότητα παραγωγής)
4. Επιπτώσεις προϊόντων και υπηρεσιών στη δημιουργία θέσεων απασχόλησης
5. Επιπτώσεις προϊόντων και υπηρεσιών στην επίσταση της οικονομικής ψαύκωσης
6. Επιπτώσεις προϊόντων και υπηρεσιών στην παροχή στέγασης
7. Επιπτώσεις προϊόντων και υπηρεσιών στην ανίχνηση των υγίων και χωρίς αποκλειστικές οικονομίες
8. Οικονομική προστασία των καταναλωτών
9. Απάραγοι και σφάλματα βελούτων
10. Ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού
11. Υγεία, ασφάλεια και ευημερία στην εργασία
12. Αξιοπρέπεια και ακεραιότητα (π.χ. ίσες ευκαιρίες, διαφαντικότητα, ανθρώπινα δικαιώματα)
13. Ύψωση οργάνου διακυβέρνησης, ρόλοι και αρμοδιότητες
14. Κοινωνική Συμμόρφωση και Επιχειρηματική Ηθική (π.χ. πρόληψη της διαφθοράς, αντιουτονοληστική συμπεριφορά, υπεύθυνα φάρμακα/επιδράσεις, ασφάλεια βελούτων, υπεύθυνα προμήθειες, ποδοτική απειθαρχία κ.λπ.)
15. Διαχείριση κινδύνου (βελούδη ευσημύτων των ESG κριτηρίων στην Πιστωτική Ανάλυση)

Σημείωση: Τα ουσιαστικά θέματα σημειώνονται με **μπλε χρώμα**.

Πρωτοβουλία Βιώσιμη ΕΤΕ

Κατά το 2021, η ΕΤΕ ξεκίνησε μια ολιστική προσπάθεια εναρμόνισης με το κανονιστικό πλαίσιο για το Περιβάλλον, την Κοινωνία και τη Διακυβέρνηση («ESG»), διασφαλίζοντας τη συμμόρφωση με το εξελισσόμενο κανονιστικό πλαίσιο και την εφαρμογή βέλτιστων πρακτικών ESG σε ολόκληρο τον οργανισμό. Οι βασικές πρωτοβουλίες που σχετίζονται με την εφαρμογή της στρατηγικής της Τράπεζας αναφορικά με το ESG, έχουν ενσωματωθεί στο Πρόγραμμα Μετασχηματισμού της Τράπεζας, ώστε να διασφαλιστεί το υψηλό επίπεδο αφοσίωσης, καθώς και πειθαρχίας κατά την εφαρμογή της κρίσιμης αυτής περιοχής.

Η Στρατηγική ESG της ΕΤΕ

Έχουμε καθορίσει στρατηγικούς ESG άξονες, στους πυλώνες του Περιβάλλοντος, της Κοινωνίας και της Διακυβέρνησης που ευθυγραμμίζονται με το Όραμα και τις Αξίες μας, ώστε να δημιουργήσουμε ένα μέλλον πιο ευήμερο και βιώσιμο, μαζί με τους πελάτες, τους ανθρώπους και τους μετόχους μας. Ταυτόχρονα, οι στρατηγικοί άξονες ESG, συμπληρώνουν την επιχειρηματική μας στρατηγική και τον μετασχηματισμό μας καθώς και το Όραμά μας να γίνουμε η αδιαμφισβήτητη Τράπεζα Πρώτης Επιλογής στην Ελλάδα. Οι στρατηγικοί ESG άξονές μας, παρατίθενται πιο κάτω (1-9) σε ευθυγράμμιση με τις αξίες μας υπό τους πυλώνες ESG:

Περιβάλλον (Ε)

Σε ευθυγράμμιση με τις βασικές μας αξίες Ανάπτυξη και Αποτελεσματικότητα, βασιζόμαστε στην ηγετική θέση της ΕΤΕ στον τομέα της ενέργειας, ώστε να αντιμετωπίσουμε την κλιματική αλλαγή και να στηρίξουμε τη μετάβαση σε μια βιώσιμη οικονομία, μέσω πρωτοβουλιών με τις οποίες:

1. Ηγούμαστε της αγοράς στη χρηματοδότηση βιώσιμης ενέργειας.
2. Επιταχύνουμε τη μετάβαση σε μια βιώσιμη οικονομία.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
<p>3. Επιδεικνύουμε περιβαλλοντικά υπεύθυνες πρακτικές - πρότυπα.</p> <p>Κοινωνία (S)</p> <p>Σε ευθυγράμμιση με τη βασική μας αξία Ανθρωποκεντρικότητα συνεχίζουμε την μακροχρόνια παράδοση της Τράπεζας της θετικής της συνεισφοράς στις κοινότητες, στον πολιτισμό, στη συμμετοχικότητα και στην ευημερία μέσω πρωτοβουλιών που:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Πρωτοστατούν η διαφορετικότητα και η συμπερίληψη. 2. Προάγουν τη δημόσια υγεία και ευημερία. 3. Προωθούν την Ελληνική κληρονομιά, τον πολιτισμό και τη δημιουργικότητα. 4. Ενισχύουν την επιχειρηματικότητα και την καινοτομία. 5. Υποστηρίζουν την ευημερία μέσω της μάθησης και του ψηφιακού αλφαριθμητισμού. <p>Διακυβέρνηση (G)</p> <p>Σε ευθυγράμμιση με τη βασική μας αξία Αξιοπιστία, επικεντρωνόμαστε στη διατήρηση των βέλτιστων πρακτικών διαφάνειας και λογοδοσίας, μέσω πρωτοβουλιών που:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Τηρούν τα υψηλότερα πρότυπα διακυβέρνησης. <p>Πολιτική Βιώσιμης Ανάπτυξης του Ομίλου</p> <p>Λαμβάνοντας υπόψη όλα τα παραπάνω, η ΕΤΕ έχει εκπονήσει και υιοθετήσει το 2021 την Πολιτική Αειφορίας του Ομίλου Εθνικής Τράπεζας, η οποία έχει αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της Τράπεζας www.nbg.gr (https://www.nbg.gr/el/omilos/esg/periavallon/politiki-vivsimisanaptixis).</p> <p>Η Πολιτική είναι σε εναρμόνιση με τις απαιτήσεις του υφιστάμενου νομοθετικού και κανονιστικού περιβάλλοντος, καθώς και τις διεθνείς πρακτικές που συμπεριλαμβάνονται σε διεθνείς συνθήκες και πρωτοβουλίες και οι οποίες αφορούν δράσεις βιώσιμης ανάπτυξης, εταιρικής κοινωνικής ευθύνης, και επιχειρηματικής ηθικής. Ειδικότερα η Πολιτική βασίζεται:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Στην εκάστοτε ισχύουσα κείμενη νομοθεσία για θέματα βιώσιμης ανάπτυξης, βιώσιμης και υπεύθυνης χρηματοδότησης/επενδύσεων, διαχείρισης περιβαλλοντικών, κοινωνικών και κινδύνων διακυβέρνησης περιβαλλοντικής, βιώσιμης διακυβέρνησης και διαφάνειας. 2. Στις σχετικές συστάσεις και αποφάσεις ευρωπαϊκών και διεθνών θεσμικών οργάνων. 3. Στους 17 Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών. 4. Στις Αρχές Υπεύθυνης Τραπεζικής του UNEP FI. 5. Στην Αρχή της Προφύλαξης, όπως αυτή διατυπώθηκε από τον ΟΗΕ σύμφωνα με τη διακήρυξη της Αρχής 15 του Ρίο για το Περιβάλλον και την Ανάπτυξη (Precautionary Principle - Principle 15 of 'The Rio Declaration on Environment and Development'). 	<p>6. Στην Αρχή της Ουσιαστικότητας, όπως αυτή ορίζεται από τα Πρότυπα GRI, μέσω της οποίας ο Όμιλος δεσμεύεται να ιεραρχεί, με τη συμμετοχή των ενδιαφερομένων μερών του, τουλάχιστον ανά διετία τις σημαντικότερες οικονομικές, κοινωνικές και περιβαλλοντικές επιδράσεις που δημιουργεί, καθώς και τις λοιπές αρχές του GRI αναφορικά με το περιεχόμενο και την ποιότητα των εκθέσεων βιώσιμης ανάπτυξης.</p> <p>7. Στις 10 Αρχές του Οικουμενικού Συμφώνου του ΟΗΕ (United Nations Global Compact).</p> <p>8. Τις συστάσεις του Task Force on Climate Related Financial Disclosures («TCFD»).</p> <p>Κατανοώντας πλήρως τη σημασία της συνεισφοράς μας στη βιώσιμη ανάπτυξη, θέτουμε ως σκοπό της παρούσας Πολιτικής τη θέσπιση του πλαισίου για την ανάπτυξη δράσεων που συνδράμουν στη διαχείριση των οικονομικοκοινωνικών, διακυβέρνησης αλλά και περιβαλλοντικών επιδράσεων της Τράπεζας και των Εταιρειών του Ομίλου, και οδηγούν κυρίως:</p> <ol style="list-style-type: none"> i. Στη μείωση -και, όπου είναι εφικτό, στην αντιστάθμιση- των περιβαλλοντικών μας επιπτώσεων (συμπεριλαμβανομένων και αυτών που σχετίζονται με τα φαινόμενα κλιματικής αλλαγής), όπως αυτές προκύπτουν από τη χρηματοδότηση των δραστηριοτήτων των πελατών μας, καθώς και από την λειτουργία μας (συμπεριλαμβανομένης της κατανάλωσης ενέργειας στα κτήρια), ii. Στη δημιουργία μακροπρόθεσμης αξίας για τα Ενδιαφερόμενα Μέρη, καθώς και την ευρύτερη οικονομία και τις κοινωνίες των χωρών δραστηριοποίησης, iii. Στην ανάληψη πρωτοβουλιών και δράσεων στους τομείς Εταιρικής διακυβέρνησης, Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης και Επιχειρηματικής Ηθικής, πέραν της συμμόρφωσης με το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο που θα την καθιστούν ως την Τράπεζα Πρώτης Επιλογής, iv. Στην προστασία της φήμης και της αξιοπιστίας του Ομίλου και στην καλλιέργεια/ενδυνάμωση του ανανεωμένου αξιακού μας συστήματος. 	<p>Σύσταση Επιτροπής Διαχείρισης Περιβαλλοντικών, Κοινωνικών και Θεμάτων Διακυβέρνησης - ESG</p> <p>Βλ. ενότητα «Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης-Διοικητικά, Διαχειριστικά και εποπτικά όργανα της Τράπεζας –Εκτελεστικές Επιτροπές-Επιτροπή Διαχείρισης Περιβαλλοντικών, Κοινωνικών και Θεμάτων Διακυβέρνησης ESG (Επιτροπή “ESG”)».</p> <p>Σύσταση Επιτροπής Καινοτομίας και Βιωσιμότητας</p> <p>Βλ. ενότητα “Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης- Επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου- Επιτροπή Καινοτομίας και Βιωσιμότητας”.</p> <p>Αρμοδιότητες και καθήκοντα για το Περιβάλλον, την Κοινωνία και τη Διακυβέρνηση (ESG)</p> <p>Σε ό,τι αφορά τα περιβαλλοντικά και κοινωνικά ζητήματα, έχει συσταθεί στην Τράπεζα ειδική Διεύθυνση Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης και Βιωσιμότητας του Ομίλου, η οποία λειτουργεί υπό τον Γενικό Διευθυντή Κανονιστικής Συμμόρφωσης & Εταιρικής</p>				

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Διακυβέρνησης της Τράπεζας και του Ομίλου, ο οποίος είναι αρμόδιος για την εταιρική κοινωνική ευθύνη, καθώς και για θέματα, δραστηριότητες και έργα της Τράπεζας που σχετίζονται με τη βιωσιμότητα και την κλιματική αλλαγή.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας κατά τον καθορισμό της στρατηγικής της, το Διοικητικό Συμβούλιο θα πρέπει να επικεντρώνεται σε θέματα αειφορίας και να λαμβάνει υπόψη, μεταξύ άλλων, τους κλιματικούς και περιβαλλοντικούς κινδύνους κατά την ανάπτυξη της συνολικής επιχειρηματικής της στρατηγικής, των στόχων και του πλαισίου διαχείρισης κινδύνων και να ασκεί αποτελεσματική εποπτεία των κλιματικών και περιβαλλοντικών κινδύνων. Σε αυτό το πλαίσιο, το Διοικητικό Συμβούλιο διασφαλίζει ότι ουσιώδη περιβαλλοντικά και κοινωνικά κριτήρια ενσωματώνονται στη στρατηγική, το επιχειρηματικό μοντέλο και το σύστημα διαχείρισης κινδύνου της Τράπεζας και αναφέρονται στις δημοσιοποιήσεις της.

Εκτός από τις μεμονωμένες, σχετικές με θέματα Περιβάλλοντος, Κοινωνίας και Διακυβέρνησης (ESG), αρμοδιότητες των Επιτροπών σύμφωνα με τους κανονισμούς λειτουργίας τους, το Διοικητικό Συμβούλιο επικουρείται από την Επιτροπή Κανονιστικής Συμμόρφωσης, Ηθικής και Κουλτούρας μέσω της οποίας επιτυγχάνεται αποτελεσματικά η ολιστική εποπτεία των ESG. Η Επιτροπή, είναι αρμόδια μεταξύ άλλων να επιβλέπει πολιτικές/θέματα/αναφορές για την εταιρική κοινωνική ευθύνη, τη βιωσιμότητα, τις επενδύσεις στην κοινωνία, το περιβάλλον, τα κριτήρια βιωσιμότητας για την κλιματική αλλαγή, καθώς και κοινωνικά και άλλα σχετικά έργα και δραστηριότητες της Τράπεζας αλλά και να επιβλέπει κοινωνικούς και περιβαλλοντικούς κινδύνους, καθώς και χρηματοοικονομικούς κινδύνους που μπορεί να προκύψουν από πρακτικές ηθικής και κουλτούρας. (για περισσότερες πληροφορίες για την Επιτροπή Κανονιστικής Συμμόρφωσης, Ηθικής και Κουλτούρας παρακαλούμε δείτε τη Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης παρακάτω).

A. Περιβαλλοντικά θέματα

Η Τράπεζα, μία από τις τέσσερις συστημικές Τράπεζες και ένα από τα μεγαλύτερα χρηματοοικονομικά ιδρύματα της Ελλάδας, θεωρώντας ότι τα ζητήματα βιωσιμότητας είναι κρίσιμα, τόσο για την ανάπτυξη των δραστηριοτήτων της, όσο και για τις διαδικασίες λήψης αποφάσεων, προσαρμόζεται ήδη οικειοθελώς με τις διεθνώς βέλτιστες πρακτικές. Ειδικότερα, έχει θεσπίσει και εφαρμόζει Πολιτική Βιώσιμης Ανάπτυξης της Τράπεζας και του Ομίλου, Κώδικα Ηθικής Συμπεριφοράς και Δεοντολογίας, Κώδικα Τραπεζικής Δεοντολογίας, Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης, ενώ έχει αναπτύξει, από το 2004, Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης το οποίο είναι εναρμονισμένο με τις απαιτήσεις του διεθνούς προτύπου ISO 14001.

Περιβαλλοντική επίδραση

Βασική αξία του Ομίλου της ΕΤΕ είναι να λειτουργεί αποτελεσματικά, εγκαίρως και αποφασιστικά, στοχεύοντας στην

μακροπρόθεσμη ανάπτυξη της και διασφαλίζοντας τη βιώσιμη ανάπτυξη μέσα από πρωτοποριακές ιδέες και καινοτόμες λύσεις, συνεισφέροντας παράλληλα στην αντιμετώπιση των προκλήσεων της κλιματικής αλλαγής προς όφελος όλων των Ενδιαφερόμενων μερών που εμπιστεύονται το όνομα και τη φήμη της.

Όσον αφορά τις περιβαλλοντικές επιδράσεις, η Τράπεζα, για να ενδυναμώσει τη συνεισφορά της στη βιώσιμη ανάπτυξη, δεσμεύεται στη μείωση των αρνητικών επιπτώσεων που προκύπτουν μέσω των χρηματοδοτήσεων, αλλά και της δικής της λειτουργίας.

Αναγνωρίζοντας την κλιματική αλλαγή ως την σημαντικότερη περιβαλλοντική πρόκληση του σήμερα, οι δεσμεύσεις αυτές εστιάζουν στο ρόλο της Τράπεζας ως χρηματοδότη αλλά και συμβούλου στην προσπάθεια μετάβασης σε μία οικονομία μηδενικού άνθρακα, πιο κυκλική και με λιγότερη εξάρτηση από τους φυσικούς πόρους. Οι σχετικές δεσμεύσεις της Τράπεζας καλύπτουν τους ακόλουθους άξονες:

■ Περιβαλλοντικές επιδράσεις χρηματοδότησης

Μείωση περιβαλλοντικών επιδράσεων (π.χ. στο κλίμα, το νερό, τον αέρα, τη γη, τη βιοποικιλότητα, τη χρήση πόρων) που προκύπτουν μέσω της διάθεσης κεφαλαίων, προϊόντων και υπηρεσιών της Τράπεζας σε πελάτες της.

Για την επίτευξή της:

- Δίνεται έμφαση στην προώθηση της βιώσιμης χρηματοδότησης και των επενδύσεων, της «πράσινης» τραπεζικής, στη βάση του αυξανόμενου ενδιαφέροντος των πελατών για υπηρεσίες και προϊόντα που συμβάλλουν στην προστασία του περιβάλλοντος και τη βιώσιμη ανάπτυξη, αλλά και για τη μείωση των επιπτώσεων από τους κινδύνους της κλιματικής αλλαγής.
- Ενισχύονται οι πολιτικές και τις διαδικασίες χορηγήσεων, ενσωματώνοντας κινδύνους περιβαλλοντικού (συμπεριλαμβανομένης της κλιματικής αλλαγής), κοινωνικούς και διακυβέρνησης, που εφαρμόζονται τόσο σε επίπεδο οφειλέτη όσο και σε επίπεδο συναλλαγής, με βάση τα προβλεπόμενα Κριτήρια Βιώσιμων Χορηγήσεων που είναι, σε μεγάλο βαθμό, ευθυγραμμισμένα με βασικό στόχο την ΕΕ Ταξινόμια.

■ Περιβαλλοντικές επιδράσεις εσωτερικής λειτουργίας και ιδίων υποδομών

Μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος της Τράπεζας και των επιδράσεων της (π.χ. στο κλίμα, το νερό, τον αέρα, τη γη, τη βιοποικιλότητα, τη χρήση πόρων) που προκύπτουν από τη λειτουργία της και τη διαχείριση των υποδομών της. Στο πλαίσιο αυτό θέματα προτεραιότητας είναι:

- Η βελτίωση ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων της
- Η εξοικονόμηση ενέργειας και φυσικών πόρων
- Η αποτελεσματική διαχείριση χαρτιού και στερεών αποβλήτων
- Ο εξορθολογισμός των επαγγελματικών μετακινήσεων και η ενθάρρυνση της χρήσης των μέσων μαζικής μεταφοράς
- Η ενίσχυση της περιβαλλοντικής συνείδησης του προσωπικού

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

- Η συμμόρφωση με την περιβαλλοντική νομοθεσία

Εκτός από τα παραπάνω θέματα, το Πρόγραμμα Δράσης της ΕΤΕ περιλαμβάνει και τα ακόλουθα:

- Εφαρμογή περιβαλλοντικών κριτηρίων στις προμήθειες.

Περιβαλλοντική Διαχείριση της Τράπεζας και του Ομίλου

Η Τράπεζα, στοχεύοντας στη διαρκή προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης και της εταιρικής κοινωνικής υπευθυνότητας ανέλαβε σημαντικές πρωτοβουλίες και ολοκλήρωσε έργα με θετικό περιβαλλοντικό αντίκτυπο.

Συγκεκριμένα:

• UNEP FI

Η Τράπεζα έγινε μέλος του UNEP FI τον Σεπτέμβριο του 2020 και με βάση την στρατηγική της για καθαρά μηδενικές εκπομπές έως το 2050, αποφάσισε να θεσπίσει ένα έργο/πρόγραμμα για την ορθή και αποτελεσματική εφαρμογή των Αρχών Υπεύθυνης Τραπεζικής του UNEP FI εντός του καθορισμένου τετραετούς χρονικού πλαισίου.

Ειδικότερα η Τράπεζα ενσωμάτωσε στο πρόγραμμα μετασχηματισμού της, την πρωτοβουλία “Sustainable NBG”, με στόχο την ολιστική προσέγγιση των ζητημάτων βιωσιμότητας. Η εφαρμογή των αρχών του UNEP FI από την Τράπεζα είναι διακριτά ενταγμένη στο πλαίσιο αυτής της πρωτοβουλίας. Κατά τη διάρκεια του 2021 έχει υλοποιηθεί σειρά δράσεων προς την επίτευξη αυτού του στόχου, οι οποίες επισημαίνονται παρακάτω:

- Ενσωμάτωση των αρχών του UNEP FI καθώς και της διαδικασίας υλοποίησής τους στη νέα αναδιαμορφωμένη Έκθεση Βιωσιμότητας της ΕΤΕ (Αρχή 1 - Εναρμόνιση, Αρχή 3 – Πελάτες, Αρχή 4 – Ενδιαφερόμενα Μέρη, Αρχή 6 – Διαφάνεια και Λογοδοσία).
- Εντοπισμός και αναγνώριση της συμβολής των βασικών τομέων δραστηριότητας της ΕΤΕ στις - δυνητικές - θετικές και αρνητικές επιδράσεις μέσω των χρηματοδοτήσεών της. Η αναγνώριση των βασικών τομέων προέκυψε ως αποτέλεσμα της ανάλυσης επιδράσεων των χαρτοφυλακίων Εταιρικής, Επιχειρηματικής και Λιανικής Τραπεζικής της ΕΤΕ με τη χρήση της αναθεωρημένης 2^{ης} έκδοσης του εργαλείου Ανάλυσης Επιδράσεων Χαρτοφυλακίου του UNEP FI - UNEP FI Portfolio Impact Analysis tool (Αρχή 2 – Επιδράσεις και Θέσπιση Στόχων).
- Οι στόχοι που έχει θέσει η Τράπεζα (SMART Targets), συνδέονται με το «Κλίμα» (Climate) και τις «Υγιείς οικονομίες χωρίς αποκλεισμούς» (Inclusive, healthy economies), καθώς αυτές είναι οι περιοχές που έχουν αναγνωριστεί ως περιοχές σημαντικών επιδράσεων της λειτουργίας της. Εντός του πρώτου έτους της έκδοσης, 70% των κεφαλαίων τοποθετήθηκε σε 42 έργα ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, σε όλη την Ελλάδα. Περαιτέρω, η Τράπεζα θα καθορίσει σχετικές ενέργειες μετριασμού των επιδράσεων, όπου είναι εφικτό, προκειμένου να μεγιστοποιήσει τον καθαρό θετικό αντίκτυπο των στόχων που έχουν τεθεί (Αρχή 2 – Επιδράσεις και Θέσπιση Στόχων, Αρχή 3 – Πελάτες, Αρχή

4 – Ενδιαφερόμενα Μέρη).

- Σύσταση Επιτροπής ESG στο πλαίσιο της στρατηγικής προσέγγισης της Τράπεζας για την αποτελεσματική διαχείριση των Περιβαλλοντικών, Κοινωνικών και Ζητημάτων Διακυβέρνησης (Αρχή 5 – Διακυβέρνηση και Κουλτούρα).
- Υποβολή της πρώτης έκθεσης αυτοαξιολόγησης με βάση τις Αρχές Υπεύθυνης Τραπεζικής (Self-assessment PRB report) το πρώτο τρίμηνο του 2022 (Αρχή 6 – Διαφάνεια και Λογοδοσία).
- **Ανάλυση επιδράσεων**

Αναφορικά με την επίδραση από την επιχειρηματική δραστηριότητα της ΕΤΕ στην οικονομία, την κοινωνία και το περιβάλλον, η ΕΤΕ διεξήγαγε το 2021 ανάλυση επιδράσεων, για τον εντοπισμό των πιθανών επιδράσεων από τα χαρτοφυλάκια Εταιρικής, Επιχειρηματικής και Λιανικής Τραπεζικής, χρησιμοποιώντας το UNEP FI Portfolio Impact Analysis tool.

Για τους σκοπούς της πρώτης Ανάλυσης επιδράσεων, βάσει του προαναφερόμενου πλαισίου, η ΕΤΕ εστίασε στις επιχειρηματικές της δραστηριότητες στην Ελλάδα, οι οποίες αντιπροσωπεύουν πάνω από το 95% των συνολικών της δραστηριοτήτων. Τα αποτελέσματα της ανάλυσης επιδράσεων παρουσιάζουν τους βασικούς τομείς, οι οποίοι συμβάλλουν στις πιθανές, θετικές και αρνητικές επιδράσεις που προκαλούνται από τη χρηματοδότηση που παρέχεται από την Τράπεζα. Οι περιοχές επίδρασης που προσδιορίστηκαν βασίστηκαν στο *Impact Radar* που αναπτύχθηκε μέσω του UNEP FI Positive Impact Initiative Radar, κατά το 2018.

Το Radar διερευνά ένα ολιστικό σύνολο από 22 περιοχές επίδρασης στους τρεις πυλώνες βιώσιμης ανάπτυξης, συγκεκριμένα:

1. Διαθεσιμότητα, προσβασιμότητα, προσιτή τιμή και ποιότητα σε τομείς που είναι σημαντικοί για την ανθρώπινη αξιοπρέπεια και ανάπτυξη.
2. Ποιοτική ή/και αποτελεσματική χρήση του περιβάλλοντός μας.
3. Δημιουργία οικονομικής αξίας για τον άνθρωπο και την κοινωνία, ως μέσο για την εκπλήρωση των ανθρωπίνων αναγκών, εντός των περιορισμών του περιβάλλοντός μας.

Τα αποτελέσματα της ανάλυσης επιδράσεων ανά επιχειρηματικό χαρτοφυλάκιο παρουσιάζονται παρακάτω:

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Εταιρικό Χαρτοφυλάκιο*

Είδος επίδρασης	Πιθανές περιοχές επιδράσεων	Σύνδεση με SDG	Τομείς επίδρασης κάθε περιοχής	
Αρνητική	Αποτελεσματικότητα πόρων/ασφάλεια		<ul style="list-style-type: none"> Θαλάσσιες και ακτοπλοϊκές μεταφορές εμπορευμάτων Παραγωγή χαλκού 	<ul style="list-style-type: none"> Ενοίκιαση και εκμετάλλευση ιδιοκτητιών ή μισθωμένων ακινήτων Εμπόριο ηλεκτρικής ενέργειας Αγορά και πώληση ιδιοκτητιών ακινήτων Παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας
	Κλίμα		<ul style="list-style-type: none"> Κατασκευή κτηρίων για κατοικία ή μη 	
Θετική	Στέγαση		<ul style="list-style-type: none"> Ενοίκιαση και εκμετάλλευση ιδιοκτητιών ή μισθωμένων ακινήτων Αγορά και πώληση ιδιοκτητιών ακινήτων Μηχανικές δραστηριότητες και συναφείς τεχνικές συμβουλές Κατασκευή κτηρίων για κατοικία ή μη κατοικία Άλλες εξειδικευμένες κατασκευαστικές δραστηριότητες π.δ.κ.ά. 	
Θετική	Οικονομική σύγκλιση		<ul style="list-style-type: none"> Εμποριο ηλεκτρικής ενέργειας Παραγωγή υδροηλεκτρικής ενέργειας Χερσαία παραγωγή ηλιακής ηλεκτρικής ενέργειας Χερσαία παραγωγή αιολικής ηλεκτρικής ενέργειας Παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας 	<ul style="list-style-type: none"> Κατασκευή δρόμων και αυτοκινητοδρόμων Κατασκευή άλλων αστικών έργων π.δ.κ.ά.

*Στα προαναφερθέντα αποτελέσματα έχουν ληφθεί υπόψη οι τομείς των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, που συμπεριλαμβάνονται στην ανάλυση επιδράσεων ως διακριτοί τομείς.

Επιχειρηματικό χαρτοφυλάκιο

Είδος επίδρασης	Πιθανές περιοχές επιδράσεων	Σύνδεση με SDG	Τομείς επίδρασης κάθε περιοχής	
Αρνητική	Αποτελεσματικότητα πόρων/ασφάλεια			<ul style="list-style-type: none"> Ενοίκιαση και εκμετάλλευση ιδιοκτητιών ή μισθωμένων ακινήτων Λειτουργία ταξί Άλλες χερσαίες μεταφορές επιβατών π.δ.κ.ά. Οδική μεταφορά εμπορευμάτων Παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας
	Κλίμα		<ul style="list-style-type: none"> Κατασκευή κτηρίων για κατοικία ή μη 	
Θετική	Στέγαση		<ul style="list-style-type: none"> Κατασκευή κτηρίων για κατοικία ή μη Ενοίκιαση και εκμετάλλευση ιδιοκτητιών ή μισθωμένων ακινήτων Δραστηριότητες σε τομείς μηχανικής και συναφείς τεχνικές συμβουλές 	
	Αποτελεσματικότητα πόρων/ασφάλεια		<ul style="list-style-type: none"> Λιανική πώληση άλλων ειδών σε εξειδικευμένα καταστήματα 	

Χαρτοφυλάκιο λιανικής τραπεζικής

Είδος επίδρασης	Πιθανές περιοχές επιδράσεων	Σύνδεση με SDG	Τομείς επίδρασης κάθε περιοχής	
Αρνητική	Αποτελεσματικότητα πόρων/ασφάλεια		<ul style="list-style-type: none"> Στεγαστικά δάνεια/υποθήκες Δάνεια σχετικά με οχήματα 	
	Υγιείς οικονομίες χωρίς αποκλεισμούς		<ul style="list-style-type: none"> Τρεχούμενοι λογαριασμοί Λογαριασμοί ταμειυτηρίου Αποδεικτικά καταθέσεων Καταναλωτικά δάνεια & λογαριασμοί υπερανάληψης Στεγαστικά δάνεια/υποθήκες Δάνεια σχετικά με οχήματα 	
Θετική	Απασχόληση		<ul style="list-style-type: none"> Τρεχούμενοι λογαριασμοί Λογαριασμοί ταμειυτηρίου Αποδεικτικά καταθέσεων Καταναλωτικά δάνεια & λογαριασμοί υπερανάληψης Στεγαστικά δάνεια/υποθήκες Δάνεια σχετικά με οχήματα 	
	Υγιείς οικονομίες χωρίς αποκλεισμούς		<ul style="list-style-type: none"> Τρεχούμενοι λογαριασμοί Λογαριασμοί ταμειυτηρίου Αποδεικτικά καταθέσεων Καταναλωτικά δάνεια & λογαριασμοί υπερανάληψης Στεγαστικά δάνεια/υποθήκες Δάνεια σχετικά με οχήματα 	

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

• Πράσινο Ομολόγο

Το πρώτο Πράσινο Ομολόγο Υψηλής Εξασφάλισης που εκδόθηκε από την ΕΤΕ τον Οκτώβριο του 2020, αποτέλεσε το πρώτο Πράσινο Ομολόγο ελληνικής τράπεζας ύψους €500 εκατ. Η έκδοση αυτή προσέλυσε ένα ευρύ φάσμα επενδυτών και χαρτοφυλακίων υψηλής ποιότητας, με το 30% περίπου των τοποθετήσεων να έχουν πραγματοποιηθεί από επενδυτές που έχουν επιδείξει υψηλή δέσμευση στον τομέα της υπεύθυνης επενδυτικής.

Εντός του πρώτου έτους της έκδοσης, ένα σύνολο 70% των κεφαλαίων τοποθετήθηκε σε 43 έργα ΑΠΕ, σε όλη την Ελλάδα. Οι σχετικές ανανεώσιμες πηγές ενέργειας σε αυτά τα έργα είναι χερσαία αιολική ενέργεια, ηλιακή θερμική ενέργεια και μικρά υδροηλεκτρικά έργα (<20 MW), που συνεισφέρουν και στους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης «7 – Φτηνή και Καθαρή Ενέργεια», «9 – Βιομηχανία, Καινοτομία και Υποδομές» και «13 – Δράση για το Κλίμα» του ΟΗΕ. Πιο συγκεκριμένα, 81% από τα €494 εκατ. συνολικών καθαρών κεφαλαίων, τοποθετήθηκε σε αιολικά, 13% σε ηλιακά και 6% σε υδροηλεκτρικά έργα. Το υπόλοιπο 30% των κεφαλαίων θα τοποθετηθεί αποκλειστικά για τη χρηματοδότηση νέων ενεργειακών έργων, σύμφωνα με τη δέσμευση της ΕΤΕ για διανομή 50:50 μεταξύ αναχρηματοδοτήσεων και χρηματοδοτήσεων νέων έργων.

Η αρμόδια Επιτροπή Πλαισίου Έκδοσης Πράσινων Ομολόγων της ΕΤΕ διασφαλίζει την ορθή εφαρμογή των διαδικασιών αξιολόγησης, επικύρωσης και παρακολούθησης των επιλέξιμων περιουσιακών στοιχείων, εξετάζοντας και εγκρίνοντας την καταλληλότητά τους, για όσο διαρκεί το Πράσινο Ομολόγο.

Επιπλέον, πρέπει να σημειωθεί ότι η Επιτροπή Πλαισίου Έκδοσης Πράσινων Ομολόγων αναφέρεται απευθείας στην Επιτροπή ESG της ΕΤΕ.

Δείκτης Πράσινων Ομολόγων που συνδέονται με το κλίμα: 52,6%.

• Απομάκρυνση αμιαντούχων αποβλήτων, από την πρώην βιομηχανική μονάδα «AMIANITIT»

Ένα από τα μεγαλύτερα περιβαλλοντικά έργα διαχείρισης αμιάντου που πραγματοποιήθηκαν στην Ελλάδα ολοκληρώθηκε από την Τράπεζα σε συνεργασία με την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος, με την απομάκρυνση 2.795 τόνων αμιαντούχων αποβλήτων, από την πρώην βιομηχανική μονάδα «AMIANITIT» στο Δρέπανο Αχαΐας.

Οι εργασίες καθαρισμού έλαβαν χώρα στον παλιό βιομηχανικό χώρο, συνολικής έκτασης 134.750 τ.μ. Τα αμιαντούχα απόβλητα, τοποθετήθηκαν σε κατάλληλες πιστοποιημένες συσκευασίες και στη συνέχεια μεταφέρθηκαν, σε αδειοδοτημένες εγκαταστάσεις ταφής αμιαντούχων αποβλήτων, σε χώρες της ΕΕ.

Με την ολοκλήρωση του έργου, διεξήχθησαν οι προβλεπόμενοι από το νόμο έλεγχοι και μετρήσεις αέρα από ανεξάρτητο φορέα και παραδόθηκαν τα απαιτούμενα έγγραφα που πιστοποιούν την πλήρη απομάκρυνση των αποβλήτων και την ορθή διαχείρισή τους.

• Διευθέτηση Περιβαλλοντικών Παραπόνων

Κατά τη διάρκεια του 2021, 10 παράπονα σχετικά με τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις της Τράπεζας κατατέθηκαν μέσω επίσημων μηχανισμών παραπόνων και επιλύθηκαν εντός του έτους. Τα εν λόγω παράπονα αφορούσαν σε: κατάσταση εξωτερικών χώρων/όψεων Καταστημάτων, αποκατάσταση ζημιών και ατμόσφαιρα ή καθαριότητα εντός Καταστημάτων.

Η Τράπεζα καταβάλλει πάντοτε κάθε δυνατή προσπάθεια συμμόρφωσης με τους σχετικούς κανονισμούς και την υφιστάμενη νομοθεσία. Στο πλαίσιο αυτό, προχώρησε άμεσα στη λήψη όλων των ενδεδειγμένων μέτρων σε ό,τι αφορά τον καθαρισμό κτηρίων και την αποκατάσταση τυχόν ζημιών.

Κατά το έτος 2021, η Τράπεζα δεν εντόπισε κάποιο περιστατικό μη συμμόρφωσης με περιβαλλοντικούς νόμους ή/και κανονισμούς και δεν της επιβλήθηκε κανένα πρόστιμο σχετικά με το περιβάλλον.

B. Κοινωνικά και εργασιακά θέματα

Κοινωνικοοικονομική επίδραση

Η Τράπεζα δεσμεύεται να συμβάλει στη δημιουργία θετικών οικονομικο-κοινωνικών επιδράσεων στα ενδιαφερόμενά της Μέρη και ευρύτερα στις οικονομίες και κοινωνίες όπου λειτουργεί, μέσω των δραστηριοτήτων της (παροχή χρηματοδοτήσεων, προϊόντων και υπηρεσιών), του ρόλου της ως εργοδότη, αλλά και της ανάπτυξης συγκεκριμένων προγραμμάτων για δράσεις εταιρικής κοινωνικής ευθύνης. Οι σχετικές δεσμεύσεις της καλύπτουν τα παρακάτω θέματα: Συνεισφορά στην προώθηση της απασχόλησης, της αξιοπρεπούς εργασίας, της οικονομικής ανάπτυξης, της επιχειρηματικότητας, της στέγασης, κινητικότητας, καινοτομίας, της καλής υγείας, της εκπαίδευσης, της ισότητας των φύλων, αλλά και στην προστασία και διαφύλαξη της ιστορικής και πολιτιστικής κληρονομιάς μέσω:

- της διανομής οικονομικής αξίας στα ενδιαφερόμενα μέρη που περιλαμβάνει τη μισθοδοσία, τις πληρωμές σε προμηθευτές και τους φόρους,
- της διάθεσης κεφαλαίων, της προσφοράς των κατάλληλων προϊόντων και υπηρεσιών για τις ανάγκες των πελατών με τα ίδια πρότυπα ποιότητας, πληρότητας και συμπεριφοράς, και της παροχής ορθής και επαρκούς πληροφόρησης,
- της προστασίας των χρηματοοικονομικών αποφάσεων των πελατών, του απορρήτου των δεδομένων τους, της πληροφόρησης που τους αφορά, αλλά και των συμφερόντων τους εν γένει,
- της παροχής χρηματοοικονομικών υπηρεσιών και προϊόντων με ισότιμη μεταχείριση και χωρίς αποκλεισμούς,
- της πρόσβασης σε χρηματοδότηση με ισότιμη μεταχείριση και χωρίς αποκλεισμούς, του προγράμματος εταιρικής υπευθυνότητας "Ευθύνη" με δράσεις στήριξης προγραμμάτων κοινωνικής αλληλεγγύης, υγείας,

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
<p>ενίσχυσης ευαίσθητων κοινωνικών ομάδων, υποστήριξης των τεχνών, του πολιτισμού και της παιδείας,</p> <ul style="list-style-type: none"> - των δράσεων του Μορφωτικού Ιδρύματος της Τράπεζας («MIET»), και του Ιστορικού Αρχείου της, - της ανάπτυξης ενός εργασιακού περιβάλλοντος όπου η Τράπεζα διασφαλίζει καλές και ασφαλείς συνθήκες εργασίας για το Προσωπικό της, με ίσα δικαιώματα και ευκαιρίες, με την εφαρμογή ενός αξιοκρατικού συστήματος αξιολόγησης απόδοσης, την παροχή σημαντικών προγραμμάτων επιμόρφωσης (συμπεριλαμβανομένων και προγραμμάτων για την ευαισθητοποίηση του προσωπικού σε θέματα βιώσιμης ανάπτυξης) για τη διαρκή βελτίωση των δεξιοτήτων του προσωπικού της. <p>Η ανάπτυξη και η διατήρηση υψηλού επιπέδου ανθρωπίνου δυναμικού αποτελεί πρωταρχικό μέλημα της Τράπεζας καθώς κατανοεί ότι η επιτυχία της βασίζεται στο προσωπικό της. Οι σχετικές δεσμεύσεις της Τράπεζας σε αυτό τον τομέα καλύπτουν τα παρακάτω θέματα:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Ανάπτυξη και εκπαίδευση του ανθρωπίνου κεφαλαίου. ✓ Υγεία, ασφάλεια και ευεξία στην εργασία. ✓ Αξιοπρέπεια και ισότητα: Προστασία της διαφορετικότητας. ✓ Κανενός είδους διάκριση, προσβλητική συμπεριφορά, ή κοινωνικός αποκλεισμός. ✓ Σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων ✓ Προάσπιση της ισορροπίας επαγγελματικής-ιδιωτικής ζωής (work-life balance). <p>Πολιτική Δωρεών, Χορηγιών, Φιλανθρωπικών Συνεισφορών και Λοιπών Σχετικών Δράσεων του Ομίλου</p> <p>Ο Όμιλος έχει αναπτύξει και εφαρμόζει, από τον Μάιο του 2016, την «Πολιτική Δωρεών, Χορηγιών, Φιλανθρωπικών Συνεισφορών και λοιπών σχετικών δράσεων του Ομίλου». Η εν λόγω Πολιτική έχει ως στόχο, μεταξύ άλλων, τον καθορισμό συγκεκριμένων αρχών και κανόνων για την πραγματοποίηση δράσεων αναφορικά με δωρεές, χορηγίες, φιλανθρωπικές συνεισφορές, υποτροφίες και λοιπές σχετικές δράσεις που εντάσσονται στο πλαίσιο της Πολιτικής, τη διασφάλιση της διατήρησης υψηλού επιπέδου ηθικής συμπεριφοράς κατά την ανάληψη δράσεων προσφοράς, τη συμμόρφωση με το εκάστοτε ισχύον νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο αναφορικά με δράσεις που εντάσσονται στο πλαίσιο της Πολιτικής (π.χ. διαφάνεια) καθώς και την υιοθέτηση διαδικασιών που προάγουν τη διαφάνεια κατά την ανάληψη δράσεων δωρεών από τον Όμιλο. Σύμφωνα με την Πολιτική, ο Όμιλος της ΕΤΕ δεν αναλαμβάνει και/ή συμμετέχει σε δράσεις προσφοράς προς πολιτικές οργανώσεις, πολιτικά κόμματα ή πολιτικά κινήματα.</p> <p>Επιπλέον, στο πλαίσιο διεθνώς βέλτιστων πρακτικών που σχετίζονται με δωρεές, χορηγίες και λοιπές σχετικές πράξεις και σε συμμόρφωση με τις διατάξεις του άρθρου 6 του Ν. 4374/2016 αναφορικά με τη διαφάνεια στις σχέσεις των πιστωτικών ιδρυμάτων με επιχειρήσεις μέσω ενημέρωσης και επιχορηγούμενα πρόσωπα, η Τράπεζα δημοσιεύει πληροφορίες</p>	<p>για όλες τις πληρωμές που διενεργήθηκαν εντός της αντίστοιχης οικονομικής χρήσης/έτους, προς επιχειρήσεις μέσω ενημέρωσης και επιχορηγούμενα πρόσωπα.</p> <p>Κώδικας Ηθικής Συμπεριφοράς και Δεοντολογίας</p> <p>Όπως ορίζεται και εντός του Κώδικα Ηθικής Συμπεριφοράς και Δεοντολογίας της Τράπεζας και του Ομίλου, διαρκής στόχος της Τράπεζας είναι η ίση μεταχείριση κάθε μέλους του ανθρωπίνου δυναμικού. Η Τράπεζα:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Αναπτύσσει αξιοκρατικό σύστημα αξιολόγησης απόδοσης, προαγωγών και αμοιβών του ανθρωπίνου δυναμικού της. ■ Σχεδιάζει και υλοποιεί δράσεις, συστήματα ανάπτυξης και κινήτρων με στόχο την προσέλκυση, επιλογή και περαιτέρω αξιοποίηση του ανθρωπίνου δυναμικού. ■ Υποστηρίζει τη συνεχή βελτίωση των δεξιοτήτων του προσωπικού, διεξάγοντας σημαντικά προγράμματα κατάρτισης και εκπαίδευσης για την επαγγελματική τους ανάπτυξη. <p>Η φιλοσοφία της Τράπεζας και των Εταιρειών του Ομίλου έχει ως βασικό αξιόνα της το σεβασμό της προσωπικότητας κάθε εργαζομένου. Σε αυτό το πλαίσιο, η Τράπεζα και οι εταιρείες του Ομίλου εκφράζουν τη δέσμευσή τους να τηρούν και να προωθούν αξίες όπως η ακεραιότητα, η υπευθυνότητα, η ειλικρίνεια, η διαφάνεια, η εμπιστοσύνη, η ισότητα και τα υψηλά ηθικά πρότυπα σε όλες τις λειτουργίες. Προς το σκοπό αυτό, ο Όμιλος:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Χωρίς να περιορίζει την ανεξαρτησία των εργαζομένων, προάγει την ισότητα, τη διαφορετικότητα, τον σεβασμό και το ομαδικό πνεύμα σε ένα θετικό και ικανοποιητικό εργασιακό περιβάλλον. ■ Δεν ανέχεται κανενός είδους διάκριση ή προσβλητική συμπεριφορά έναντι της προσωπικότητας κάποιου (για παράδειγμα, ηθική, σεξουαλική ή άλλη μορφή παρενόχλησης, εκφοβισμού, δίωξης και άλλες) ή κοινωνικό αποκλεισμό ή άνιση μεταχείριση λόγω εθνικότητας, φυλής, χρώματος, εθνοτικής ή κοινωνικής καταγωγής, ιδιότητας μέλους εθνικής μειονότητας, παρουσίας, γέννησης, αναπηρίας, ηλικίας, σεξουαλικού προσανατολισμού, φύλου, γενετικών χαρακτηριστικών, οικογενειακής κατάστασης, θρησκευτικών ή πολιτικών πεποιθήσεων ή σωματικών αναπηριών, καθεστώτος βετεράνου ή ιθαγένειας, έγγαμης κατάστασης ή εγκυμοσύνης. ■ Εκτιμά ιδιαίτερα τις ιδέες και την οπτική των εργαζομένων με διαφορετικό υπόβαθρο που διαθέτουν ποικίλα ταλέντα και χαρακτηριστικά, τα οποία συμβάλλουν στην ανάπτυξη της επιχειρηματικής δραστηριότητας, και διασφαλίζει ότι παρέχονται ίσες ευκαιρίες στους εργαζόμενους. ■ Στοχεύει στην εφαρμογή μέτρων που διασφαλίζουν ίσες ευκαιρίες για τα δύο φύλα, μεταξύ άλλων, όσον αφορά στις προοπτικές σταδιοδρομίας και στη βελτίωση της εκπροσώπησης του φύλου που υποεκπροσωπείται στις διοικητικές θέσεις. <p>Ο Κώδικας Ηθικής Συμπεριφοράς και Δεοντολογίας έχει αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της Τράπεζας www.nbg.gr</p>					

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

(<https://www.nbg.gr/el/omilos/esg/etairiki-diakubernisi/plaisio-etairiki-diakubernisis>). Ο Κώδικας Ηθικής Συμπεριφοράς και Δεοντολογίας αναθεωρείται περιοδικά, ενσωματώνοντας νέες αρχές, ενημερώνοντας και εμπλουτίζοντας το πλαίσιο του σχετικού Κώδικα, καθώς και επανασχεδιάζοντας τη μορφή του Κώδικα, ώστε να διευκολύνεται η καλύτερη κατανόηση των κανόνων συμπεριφοράς και των υποχρεώσεων που απορρέουν από το ρυθμιστικό πλαίσιο. Σημειώνεται ότι η Τράπεζα μεριμνά για την εκπαίδευση του προσωπικού της μέσω ειδικών προγραμμάτων e-learning, σχετικά με το περιεχόμενο του Κώδικα Ηθικής Συμπεριφοράς και Δεοντολογίας. Στο πλαίσιο αυτό, το 2021, το ειδικό υποχρεωτικό πρόγραμμα e-learning του Κώδικα Ηθικής Συμπεριφοράς και Δεοντολογίας ενημερώθηκε για να ενσωματώσει τις αλλαγές που εισήχθησαν το 2020.

Πολιτική κατά της Βίας και της Παρενόχλησης στην Εργασία του Ομίλου

Η ανάπτυξη ενός εργασιακού περιβάλλοντος το οποίο σέβεται, διασφαλίζει και προωθεί το δικαίωμα κάθε προσώπου στην εργασία χωρίς βία και παρενόχληση αποτελεί δέσμευση και προτεραιότητα για τον Όμιλο Εταιρειών της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος.

Στο πλαίσιο αυτό, σκοπός της νέας Πολιτικής που υιοθετήθηκε είναι η δημιουργία ενός εξειδικευμένου πλαισίου πρόληψης και καταπολέμησης κάθε μορφής βίας και παρενόχλησης που εκδηλώνεται κατά τη διάρκεια της εργασίας, είτε συνδέεται με αυτήν, είτε προκύπτει από αυτήν, συμπεριλαμβανομένης της βίας και παρενόχλησης λόγω φύλου καθώς και της σεξουαλικής παρενόχλησης.

Σημειώνεται ότι η Πολιτική είναι σύμφωνη με τις διατάξεις της υπ' αριθ. 190 Διεθνούς Σύμβασης Εργασίας για την εξάλειψη της βίας και της παρενόχλησης στον κόσμο της εργασίας, η οποία κυρώθηκε με το άρθρο 1 του Ν. 4808/2021, καθώς και με τις διατάξεις των άρθρων 2 επ. του Ν. 4808/2021.

Πολιτική Διαχείρισης Εσωτερικών Καταγγελιών Περιστατικών Βίας και Παρενόχλησης του Ομίλου

Προς την κατεύθυνση αυτή και, προκειμένου να υλοποιηθεί κατά τον καλύτερο δυνατό τρόπο η δέσμευση του Ομίλου για την αντιμετώπιση και – τελικά – την εξάλειψη της βίας και της παρενόχλησης στον χώρο εργασίας, η Τράπεζα θέτει σε εφαρμογή την παρούσα Πολιτική Διαχείρισης Εσωτερικών Καταγγελιών για Περιστατικά Βίας και Παρενόχλησης, με την οποία παρέχει καθοδήγηση σχετικά με την καλόπιστη αναφορά περιστατικού ή περιστατικών βίας και παρενόχλησης στην εργασία.

Γενικά, η Τράπεζα ενθαρρύνει όλους όσους περιλαμβάνονται στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας Πολιτικής να αναφέρουν κάθε μορφής βία και παρενόχληση που εκδηλώνεται κατά τη διάρκεια της εργασίας, είτε συνδέεται με αυτή είτε προκύπτει από αυτή, συμπεριλαμβανομένης της βίας και παρενόχλησης λόγω φύλου και της σεξουαλικής παρενόχλησης, αμέσως μόλις υποπέσει στην αντίληψή τους. Οι εν λόγω αναφορές μπορούν να

γίνονται επώνυμα ή ανώνυμα μέσω των θεσπισθέντων Διαύλων Εσωτερικών Καταγγελιών.

Αντίστοιχα, η Τράπεζα δεσμεύεται, τόσο μέσα από την παρούσα Πολιτική όσο και μέσω των λοιπών διαδικασιών της, στη διασφάλιση της πλήρους εμπιστευτικότητας και προστασίας του καταγγέλλοντος. Όλες οι καταγγελίες θα λαμβάνονται σοβαρά υπόψη και θα διερευνώνται με πλήρη αντικειμενικότητα και ανεξαρτησία. Η Τράπεζα διαβεβαιώνει ότι όσοι προβαίνουν σε καταγγελίες θα προστατεύονται από τυχόν αντίποινα, καθώς και ότι τα προσωπικά δεδομένα όλων των εμπλεκόμενων μερών θα προστατεύονται μέσω της εφαρμογής των απαραίτητων τεχνικών και οργανωτικών μέτρων ασφαλείας.

Υπεύθυνη Διαχείριση Προμηθειών

Στηρίζοντας τη μακροχρόνια δέσμευσή της για υπεύθυνες επιχειρήσεις, η Τράπεζα έχει υιοθετήσει πολιτικές, κανονισμούς και διαδικασίες που στην ουσία ενσωματώνονται στους σχετικούς Κώδικες Δεοντολογίας, διασφαλίζοντας διαφάνεια και αμεροληψία, καθώς και αποφυγή συγκρούσεων συμφερόντων στην προμήθεια και υλοποίηση τεχνικών έργων. Η Τράπεζα χρησιμοποιεί ένα Σύστημα Διαχείρισης Σχέσεων Προμηθευτών (SRM-SAP), το οποίο διευκολύνει τη συνεργασία με τους προμηθευτές της που εκπροσωπούνται από τους περισσότερους επιχειρηματικούς τομείς. Σύμφωνα με το θεσμικό πλαίσιο, όλα τα μέρη που εμπλέκονται σε προμήθειες και τεχνικά έργα πρέπει να γνωρίζουν και να συμμορφώνονται με τον Κώδικα Δεοντολογίας της Τράπεζας και του Ομίλου, ο οποίος ισχύει επίσης για την αγορά και τα τεχνικά έργα.

Η Τράπεζα εξετάζει και αξιολογεί τους προμηθευτές της (όσον αφορά την ποιότητα, τις πιστοποιήσεις, τον σεβασμό στα ανθρώπινα/εργασιακά δικαιώματα κ.λπ.), σε συνεχή βάση.

Οι Άνθρωποι

- Εκπαίδευση και Ανάπτυξη
- Επιλογή, Προσλήψεις και Τοποθετήσεις
- Δέσμευση Εργαζομένων
- Υγεία και ασφάλεια
- Ισότητα των Φύλων
- Αριθμός προσωπικού ανά γεωγραφική περιοχή
- Προτεραιότητες του Ανθρώπινου Δυναμικού για το 2022

Εκπαίδευση και Ανάπτυξη

Παρά τις συνεχιζόμενες συνθήκες υγειονομικής κρίσης, η Τράπεζα ενίσχυσε περαιτέρω τη δυναμική της στην Εκπαίδευση και Ανάπτυξη το 2021, εκσυγχρονίζοντας την προσέγγιση και τη

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

στρατηγική της και υιοθετώντας σύγχρονες μεθόδους ε' αποστάσεως εκπαίδευσης.

Εκτενείς και μακρόπνοες αναπτυξιακές δράσεις μεγάλης προτεραιότητας εντάχθηκαν καθ' όλη τη διάρκεια του έτους για πληθυσμούς μεγάλης σημασίας στηρίζοντας την προσπάθεια Μετασχηματισμού της Τράπεζας, ενώ πληθώρα ενδο-επιχειρησιακών και εξω-επιχειρησιακών εκπαιδευτικών προγραμμάτων, εστίασαν στην ανάπτυξη τόσο των τεχνικών όσο και των συμπεριφορικών και ηγετικών δεξιοτήτων. Πιο συγκεκριμένα, ιδιαίτερη βαρύτητα δόθηκε καθ' όλη τη διάρκεια του έτους στην εξειδίκευση μεγάλου αριθμού Προγραμματιστών πάνω σε νέες σύγχρονες τεχνολογίες με στόχο την υποστήριξη και περαιτέρω επιτάχυνση της προσπάθειας ψηφιακού μετασχηματισμού της Τράπεζας. Στο επίκεντρο των προσπαθειών μας βρέθηκε επίσης η ενίσχυση της πελατοκεντρικής αντίληψης των Στελεχών Δικτύου μέσα από συστηματικές εκπαιδευτικές δράσεις με στόχο την άριστη εξυπηρέτηση και εμπειρία των πελατών μας. Παράλληλα, ύψιστης προτεραιότητας κρίθηκε η καλλιέργεια δεξιοτήτων Ηγεσίας και νοσοτροπίας που θα υποστηρίξει τα Στελέχη μας, ώστε να ανταποκριθούν στις μελλοντικές ευκαιρίες και προκλήσεις του σύγχρονου ασαθούς περιβάλλοντος.

Τέλος, νέα εκπαιδευτικά υποχρεωτικά e-learning προγράμματα σε θέματα δεοντολογίας, αξιών, αναφοράς δυσλειτουργιών, ελέγχου και διαχείρισης κινδύνων ενίσχυσαν σημαντικά τις προσπάθειές μας για δημιουργία αντίστοιχης κουλτούρας στο Ανθρώπινο Δυναμικό μας.

Τύπος Εκπαίδευσης	Αριθμός Εκπαιδευόμενων	Συμμετέχοντες	Εκπαιδευτικές ώρες
Ενδο-επιχειρησιακά	524	7.900	105.493
Εξω-επιχειρησιακά	286	5.339	67.030
E-learning	73*	35.007	60.290
Σύνολο	883	48.246	232.813

*Τα webinars (ασύγχρονα σεμινάρια e-learning υπολογίζονται με τις συμμετοχές)

Το 2021 το κόστος Εκπαίδευσης και Ανάπτυξης υπολογίστηκε σε €2 εκατ.

Επιλογή, Προσλήψεις και Τοποθετήσεις

Συμπληρώνοντας τις προσπάθειες μας για Εκπαίδευση και Ανάπτυξη, αναγνωρίζουμε τη σπουδαιότητα του ταλέντου και της διαρκούς επικαιροποίησης και αναβάθμισης των δεξιοτήτων στην Τράπεζα σε ένα διαρκώς μεταβαλλόμενο εργασιακό περιβάλλον. Οι προσπάθειές μας το 2021 επικεντρώθηκαν στον εντοπισμό και προσέλκυση εξειδικευμένου ταλέντου από την αγορά εργασίας αξιοποιώντας νέα εργαλεία αναζήτησης μέσω επαγγελματικών κοινωνικών δικτύων και στρατηγικών συνεργασιών με εξειδικευμένες εταιρείες για να καθοδηγήσει ή να συμπληρώσει τις υπάρχουσες ομάδες σε βασικές λειτουργικές περιοχές. Παράλληλα, σχεδιάστηκε πρόγραμμα για την προώθηση των επωφελών εσωτερικών μετακινήσεων ώστε να ευθυγραμμίζουμε συνεχώς το προφίλ του ανθρώπινου δυναμικού μας στις ανταγωνιστικές απαιτήσεις της αγοράς.

Επιπρόσθετα, η προσέλκυση, ικανών μελλοντικών στελεχών σε όλο τον οργανισμό παραμένει ακόμα μια βασική προτεραιότητά μας καθώς επεκτείνουμε τις προσπάθειες μετασχηματισμού. Σε αυτή την κατεύθυνση, η Τράπεζα συνέχισε να συμμετέχει σε Πανεπιστημιακές διοργανώσεις και διοργανώσεις καριέρας ενώ ταυτόχρονα ενίσχυσε την εξωστρέφειά της διευρύνοντας τη συνεργασία της με διακεκριμένους Πανεπιστημιακούς φορείς. Παράλληλα, έδωσε έμφαση στην παροχή συμβουλευτικής/καθοδήγησης μέσω εξατομικευμένης ανατροφοδότησης και συνεδριών coaching και τον σχεδιασμό προσωπικών πλάνων ανάπτυξης σε στοχευμένες ομάδες εργαζομένων.

Δέσμευση εργαζομένων

Σκοπός & Αξίες ΕΤΕ: «Στις 16 Ιουνίου 2021 μιλάμε για αυτά που μας ενώνουν»

Για πρώτη φορά, βρεθήκαμε Όλοι Μαζί στις 16 Ιουνίου 2021 σε μια ψηφιακή εκδήλωση η οποία αποτελεί ορόσημο στην πορεία της Τράπεζάς μας. Όλοι οι εργαζόμενοι της Τράπεζας συνδέθηκαν μέσω ψηφιακής πλατφόρμας στην εκδήλωση η οποία είχε πολλά πρωτοποριακά στοιχεία διοργάνωσης με τη βοήθεια τεχνολογικών και ψηφιακών λύσεων.

Στόχος να μιλήσουμε για όλα αυτά που μας ενώνουν και μας κάνουν καλύτερους, για τον Σκοπό και τις Αξίες που διέπουν τη νοσοτροπία και λειτουργία μας καθημερινά.

Αναλυτικά ο Σκοπός και οι Αξίες μας όπως αναφέρθηκαν από τον Διευθύνοντα Σύμβουλο της Τράπεζας:

Ο Σκοπός μας εκφράζεται με τρεις απλές λέξεις. Είμαστε εδώ γιατί **«Μαζί δημιουργούμε μέλλον»**.

- **Μαζί** - είμαστε Μια Ομάδα, με σεβασμό για τους πελάτες και τους συναδέλφους μας
- **Δημιουργούμε** - φέρνουμε αποτέλεσμα κάθε μέρα, με ξεκάθαρο πλάνο και ταχεία υλοποίηση
- **Μέλλον** - δίνουμε τον καλύτερο εαυτό μας, κοιτάζοντας μπροστά και κάνοντας βήματα προς τα εμπρός για να ανοίξουμε νέους δρόμους για τους πελάτες μας και για εμάς του ίδιους.

Οι Αξίες μας λειτουργούν ως πυξίδα σε ό,τι κάνουμε καθημερινά, όχι στη θεωρία, αλλά στην πράξη.

Επιθυμούμε να λειτουργούμε με:

Ανθρώπινη - να τοποθετούμε τις ανάγκες και τις επιλογές των πελατών και των ανθρώπων μας στο επίκεντρο όλων όσων κάνουμε.

Αξίопιστη - να λειτουργούμε με ηθικά πρότυπα, διαφάνεια και ειλικρίνεια.

Αποτελεσματική - να παρέχουμε ευέλικτες λύσεις προσαρμοσμένες στις ανάγκες των πελατών μας.

Αναπτυξιακή - να είμαστε πιο καινοτόμοι και εξωστρεφείς, ένας καταλύτης αλλαγής και προόδου, από το πιο απλό καθημερινό κομμάτι της εργασίας μας μέχρι τα προϊόντα και τις υπηρεσίες μας.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	---------------------	---------------------------------------	--------------------------------

Έρευνα Εργασιακής Εμπειρίας

Οι άνθρωποι αποτελούν το θεμέλιο της επιτυχίας μας, το 2021 η Εθνική Τράπεζα επικεντρώθηκε στην περαιτέρω ενίσχυση και ενδυνάμωση του εργασιακού περιβάλλοντος σε συνέχεια υλοποίησης της 1^{ης} Έρευνας Εργασιακής Εμπειρίας.

Στόχος ο εντοπισμός δυνατών σημείων και περιοχών προς βελτίωση ώστε να δημιουργούμε ένα περιβάλλον που εμπνέει και υποστηρίζει. Έτσι, σε επίπεδο ομάδας οργανώθηκαν ανοιχτές συζητήσεις των αποτελεσμάτων τους με στόχο να καταρτιστούν πλάνα δράσης για τις περιοχές που απασχολούν τις ομάδες στην καθημερινότητά και πώς μέσα από στοχευμένες ενέργειες μπορούν να τη βελτιώσουν, ώστε να ενισχυθεί η θετική εμπειρία, η συνεργασία και η αποτελεσματικότητα.

Τακτική & Ανοιχτή Εσωτερική Επικοινωνία σε επίπεδο Τράπεζας

Με στόχο τη διαφάνεια και την ανοιχτή επικοινωνία και διάχυση της στρατηγικής και του προσανατολισμού μας στους ανθρώπους μας, καταρτίστηκε ένας χάρτης (roadmap) για επικοινωνία με τη Διοίκηση, βάσει του οποίου πραγματοποιήθηκαν ποικίλες δράσεις, όπως:

1. CEO Breakfasts, Επισκέψεις Διοικητικής Ομάδας στο Δίκτυο Καταστημάτων και επαφών με πελάτες, συγκεντρώσεις σε επίπεδο Γενικών Διευθυντών ή/και ομάδων.
2. “Όλοι Εμείς Μια Τράπεζα”: Ενίσχυση διαχείρισης με κεντρικό πλέον προγραμματισμό του συνόλου των Εσωτερικών Ανακοινώσεων που κυκλοφορούν στον οργανισμό με διακριτά υποδείγματα. Επιπλέον, δημιουργία εσωτερικών εκστρατειών με πρωταγωνιστές τους ανθρώπους μας και πραγματοποίηση ομάδων εργασίας σε σημαντικά θέματα κάνοντας συν-δημιουργούς τους ανθρώπους μας.
3. Λανσάρισμα “NBG Flash News”. Αποτελούν είδος ενημερωτικού φυλλαδίου, που διαφοροποιούνται στη φύση τους από τις εσωτερικές ανακοινώσεις και πραγματεύονται καθημερινές «ιστορίες» και θέματα επικαιρότητας της Τράπεζας. Είναι στοχευμένα, με απλό και άμεσο τρόπο και καλύπτουν ποικίλη θεματολογία.
4. Αναβάθμιση καναλιών εσωτερικής επικοινωνίας
 - ο καθολική ανανέωση του site της Εσωτερικής Επικοινωνίας σε cloud sharepoint και αλλαγή της pop-up σελίδας.
 - ο εισαγωγή ενός νέου ενιαίου Intranet για τη Διεύθυνση Ανθρώπινου Δυναμικού ως κόμβο πληροφόρησης από όλες τις Μονάδες του HR προς τον οργανισμό.

5. Λανσάρισμα “ASK HR”:

Στις 16 Μαρτίου 2021, δημιουργήθηκε το νέο κανάλι επικοινωνίας της Γενικής Διεύθυνσης Ανθρώπινου Δυναμικού, “ASK HR”, θέτοντας ως στόχους:

- ο την αναδιαμόρφωση του τρόπου επικοινωνίας και διαχείρισης διευκρινίσεων, αποριών και ερωτήσεων και
- ο την άμεση ανταπόκριση σε θέματα που αφορούν την εργασιακή καθημερινότητα όλων των εργαζομένων της Τράπεζας π.χ. Οικονομικά Θέματα (επιδόματα, οδοιπορικά κ.α.), Μισθοδοσία, Δάνεια, Διαδικασία τοποθετήσεων, Υπηρεσιακή Εξέλιξη, Άδειες, Πολιτικές & Διαδικασίες Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαιδευτικά Θέματα, Παράπονα/Προτάσεις/Αιτήματα.

Οι εργαζόμενοι μπορούν να επικοινωνούν μέσω email ή τηλεφώνου καθώς επίσης και μέσω του Intranet site του ASK HR, στο οποίο έχουν αναρτηθεί χρήσιμες ερωτήσεις/απαντήσεις για διάφορες κατηγορίες θεμάτων.

Στο πρώτο ημερολογιακό έτος λειτουργίας του νέου καναλιού επικοινωνίας, το ASK HR έγινε αποδέκτης 3.769 ερωτημάτων (2.748 τηλεφωνικές κλήσεις και 1.021 mails), εκ των οποίων το 98,00% απαντήθηκε την ίδια ημέρα.

Στο Intranet site του ASK HR, καταγράφηκαν στις διάφορες κατηγορίες θεμάτων Q/A, 26.710 προβολές ή επιλογές από 6.407 μοναδικούς θεατές.

Υγεία και Ασφάλεια

Η υγεία και η ασφάλεια στους χώρους εργασίας, αποτελούν για την Τράπεζα και τις Εταιρείες του Ομίλου ύψιστη προτεραιότητα, με σκοπό να διασφαλίζεται η ασφάλεια στο εργασιακό περιβάλλον, να βελτιωθεί η ποιότητα της επαγγελματικής ζωής των εργαζομένων και να προληφθούν συναφείς κίνδυνοι (βλέπε ενότητα «Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19 – Επικέντρωση στους Υπαλλήλους μας, στους Πελάτες, στα Λοιπά Ενδιαφερόμενα Μέρη και στην Κοινωνία»).

Στο πλαίσιο αυτό, η Τράπεζα διενεργεί τακτικούς ελέγχους για να διασφαλίσει την επάρκεια και την καταλληλότητα των υφιστάμενων προτύπων υγείας και ασφάλειας στο χώρο εργασίας, μεριμνώντας για την ανάλογη εκπαίδευση και διαβούλευση με τους υπαλλήλους σε σχετικά θέματα, ενώ έχει επίσης καταρτίσει σχέδια για την αντιμετώπιση καταστάσεων έκτακτης ανάγκης, που στοχεύουν τόσο στην πρόληψη του επαγγελματικού κινδύνου, όσο και στην υποστήριξη των εργαζομένων σε περιπτώσεις βίαιων περιστατικών (ληστείες και λεκτική/σωματική κακοποίηση).

Η Τράπεζα, σε εφαρμογή του Ν. 3850/2010, θέτει σε ισχύ τον Κανονισμό για την Προστασία της Υγείας και Ασφάλειας των εργαζομένων της Τράπεζας, ο οποίος καλύπτει όλο το προσωπικό της, ενώ για θέματα υγείας και ασφάλειας η Τράπεζα έχει συστήσει την Επιτροπή Υγείας και Ασφαλείας των Υπαλλήλων. Στην προσπάθεια να αντιμετωπίσουμε όσο το

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

δυνατόν πιο αποτελεσματικά τα θέματα υγείας και ασφάλειας, η Τράπεζα διοργανώνει σχετικά σεμινάρια, όπως πυρασφάλεια (συμπεριλαμβανομένης της νομοθεσίας), διαχείριση κρίσεων κ.λπ.

Το 2021, ο δείκτης συχνότητας ατυχημάτων («Incidence Rate ("IR")») ανήλθε σε 0,08 (IR= (Συνολικός αριθμός ατυχημάτων / (Συνολικές ώρες εργασίας) x 200.000).

Ισότητα των φύλων

Προκειμένου να επιτύχουμε ουσιαστική ισότητα ανάμεσα στις γυναίκες και στους άντρες σε όλες τις βαθμίδες, έχουν τεθεί σε ισχύ πολλαπλές πρωτοβουλίες.

Οι ίσες εργασιακές ευκαιρίες ανάμεσα σε γυναίκες και άντρες αποτελούν προτεραιότητα για την Εθνική Τράπεζα.

	Αριθμός εργαζομένων	%
Γυναίκες	3.761	52,7%
Άντρες	3.378	47,3%
18-29 έτη	223	3,1%
30-44 έτη	3.434	48,2%
45-59 έτη	3.379	47,3%
60+ έτη	103	1,4%

Αριθμός προσωπικού ανά γεωγραφική περιοχή

Ο αριθμός ανά γεωγραφική περιοχή από συνεχιζόμενες δραστηριότητες σε επίπεδο Ομίλου αναλύεται ως εξής:

Χώρα	Αριθμός προσωπικού στις 31 Δεκεμβρίου 2021
Ελλάδα	7.346
Βουλγαρία	35
Βόρεια Μακεδονία	983
Ρουμανία	18
Κύπρος	137
Ηνωμένο Βασίλειο	22
Μάλτα	29
Λουξεμβούργο	3
Αίγυπτος	200
Σύνολο*	8.773

* Ο παραπάνω πίνακας εξαιρεί τους 896 υπαλλήλους την 31 Δεκεμβρίου 2021 για την θυγατρική Εθνική Ασφαλιστική που ταξινομείται ως περιουσιακά στοιχεία προς πώληση και διακοπείσες δραστηριότητες.

Προτεραιότητες του Ανθρώπινου Δυναμικού για το έτος 2022

Οι προτεραιότητες του Ανθρώπινου Δυναμικού για το 2022 είναι οι εξής:

- η συνεχής και αποτελεσματική διαχείριση του αντικτύπου του COVID-19 στους ανθρώπους της Τράπεζας,

- η υλοποίηση του νέου Συστήματος Αξιολόγησης και Ανάπτυξης της Τράπεζας,
- η ένταξη σχημάτων μεταβλητών αποδοχών με βάση την απόδοση και η εστιασμένη βελτίωση υφιστάμενων δεξιοτήτων,
- η ανάπτυξη δεξιοτήτων διαχείρισης έργων και πελατοκεντρικής αντίληψης
- η σταδιακή εφαρμογή της νέας εκπαιδευτικής προσέγγισης του NBG Academy σε βασικούς ρόλους του επιχειρηματικού χώρου Εταιρικής και Επενδυτικής Τραπεζικής (RM Academy),
- η ενδυνάμωση της νέας Μονάδας Ανθρώπινου Δυναμικού και των σχετικών διαδικασιών προς την κατεύθυνση της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας,
- η αναγνώριση και αξιολόγηση του ταλέντου στον οργανισμό με σκοπό τη στοχευμένη ανάπτυξή του για την ενίσχυση της ετοιμότητάς του στο πλαίσιο σχεδιασμού του πλάνου διαδοχής για τις κρίσιμες θέσεις,
- η εφαρμογή συστήματος εκπαίδευσης & ανάπτυξης του συνόλου των εργαζομένων μέσω μιας ανοικτής πλατφόρμας μάθησης, παρέχοντας τη δυνατότητα πρόσβασης σε ευρύ φάσμα εκπαιδεύσεων,
- υλοποίηση **2ης Έρευνας Εργασιακής Εμπειρίας** (καλύπτει την περίοδο 1/2021-1/2022) τον Απρίλιο του 2022,
- στην Έρευνα θα εισαχθεί ένας «**Δείκτης Αξιών/Συμπεριφορών**», (μέρος ενός ευρύτερου σχεδίου ενεργοποίησης της Τράπεζας),
- υλοποίηση ενεργειών σχετικά με Αξίες & τις Συμπεριφορές. Επιδιώκοντας με μια προσέγγιση πιο ολιστική να υλοποιηθούν δράσεις σε διάφορα επίπεδα με στόχο την ενίσχυση της νοοτροπίας/κουλτούρας μετατρέποντας το εργασιακό μας περιβάλλον σε ένα μέρος που θα εμπνέει, θα υποστηρίζει και θα ενδυναμώνει,
- υλοποίηση **έργων βελτιστοποίησης και εισαγωγή νέων, σύγχρονων εργαλείων εσωτερικής επικοινωνίας** ώστε να υλοποιούνται πλέον πιο διευρυμένες ενέργειες (και ψηφιακά και phygital) με ενεργό συμμετοχή των εργαζομένων (όπως εγκατάσταση κεντρικής NBG Online platform για συνέδρια / ομιλίες / εκδηλώσεις, νέος μηχανισμός push notifications/pop-up, ενεργοποίηση MS Stream, εισαγωγή NBG Q Newsletter, κ.α.), με 2ετή υλοποίηση 2022-2023.

Γ. Σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων

Ο Κώδικας Ηθικής Συμπεριφοράς και Δεοντολογίας θέτει με σαφήνεια τις ηθικές αρχές και αξίες καθώς και τους κανόνες συμπεριφοράς που υιοθετούνται από την Τράπεζα και τον Όμιλο. Για το σκοπό αυτό, η Τράπεζα έχει επίγνωση της ευθύνης της για τον σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων,

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

που σημαίνει την αποφυγή παραβίασης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των άλλων και την αντιμετώπιση των επιπτώσεων όπου συμβαίνουν.

Απόδειξη της σταθερής προσήλωσης της Τράπεζας στα θέματα ESG, καθώς και της δέσμευσής της για τη συνέχιση και την ενίσχυση των πρωτοβουλιών για τα θέματα ισότητας των φύλων και της εξάλειψης κάθε είδους διάκρισης αποτελεί η συμμετοχή της για πέμπτη συνεχή χρονιά στον διεθνή Δείκτη Bloomberg Gender-Equality Index (GEI).

Ο δείκτης Bloomberg Gender-Equality Index (GEI) είναι ένας διεθνώς καταξιωμένος δείκτης για θέματα ισότητας των φύλων, που επεκτείνεται συνεχώς σε μεγάλο εύρος εταιρειών, φθάνοντας σήμερα να περιλαμβάνει 418 εταιρείες από 45 χώρες.

Για την ένταξη της Τράπεζας στο δείκτη αξιολογήθηκαν οι πολιτικές της για τα θέματα ισότητας των φύλων, αποφυγής κάθε είδους διακρίσεων (όπως μισθολογικών, εκπαίδευσης και ανάπτυξης, παροχών κ.α.), καθώς και η εταιρική της κουλτούρα που διακρίνεται για τις ίσες ευκαιρίες στο εργασιακό περιβάλλον.

Σημειώνεται ότι, δεν έχουν καταγραφεί ή αναφερθεί περιστατικά διακρίσεων σε ολόκληρο το προσωπικό της Τράπεζας και δεν έχουν υποβληθεί καταγγελίες για περιστατικά διακρίσεων από υπαλλήλους ή τρίτους.

Δ. Καταπολέμηση της δωροδοκίας και θέματα σχετικά με τη διαφθορά

Στην Ελλάδα, η δωροδοκία (ενεργητική ή παθητική) αποτελεί εγκληματική ενέργεια και τιμωρείται βάσει των διατάξεων του Ποινικού Κώδικα. Επιπρόσθετα, η δωροδοκία περιλαμβάνεται και στα βασικά αδικήματα του Ν. 4557/2018, όπως ισχύει, περί της πρόληψης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και καταπολέμησης της τρομοκρατίας. Παράλληλα, η Ελλάδα προέβη στην κύρωση/υιοθέτηση των παρακάτω Συμβάσεων:

- Της Σύμβασης του Ο.Ο.Σ.Α. για την Καταπολέμηση της Δωροδοκίας Αλλοδαπών Δημόσιων Λειτουργιών στις Διεθνείς Επιχειρηματικές Συναλλαγές, (με τον Ν. 2656/1998), και
- Της Σύμβασης Καταπολέμησης Δωροδοκίας Υπαλλήλων Κρατών ΕΕ (1997), (με τον Ν. 2802/2000).

Οι βασικές αξίες και αρχές που κατευθύνουν τις επιχειρηματικές δραστηριότητες του Ομίλου δίνουν ιδιαίτερη έμφαση στη συνεχή διασφάλιση ηθικής συμπεριφοράς, ενώ ο Όμιλος επιδεικνύει μηδενική ανοχή σε πράξεις διαφθοράς και δωροδοκίας και αποτελεί ύψιστη προτεραιότητα η αποτροπή και καταπολέμησή τους. Η δραστηριότητα της Τράπεζας συνεπάγεται την έκθεσή της σε φαινόμενα διαφθοράς και δωροδοκίας, τα οποία εάν δεν αντιμετωπιστούν έγκαιρα και με τον κατάλληλο τρόπο, ενέχουν σοβαρό κίνδυνο για την Τράπεζα, και θα μπορούσαν να επηρεάσουν αρνητικά τα οικονομικά της αποτελέσματα, με σοβαρό αντίκτυπο στη φήμη της ίδιας και των θυγατρικών της εταιρειών, καθώς και στην περαιτέρω διεύρυνση των δραστηριοτήτων της, ενώ θα μπορούσαν να επιφέρουν ανεπιθύμητες συνέπειες στα συμφέροντα των πελατών, των μετόχων και των εργαζομένων της.

Στο πλαίσιο αυτό, εφαρμόζονται προληπτικοί μηχανισμοί ελέγχου, έτσι ώστε να διασφαλίζεται η προστασία απέναντι σε κάθε ενδεχόμενο κίνδυνο δωροδοκίας και διαφθοράς, στον οποίο μπορεί να εκτεθεί η Τράπεζα κατά την επιχειρηματική της δραστηριότητα/λειτουργία. Για το σκοπό αυτό, το πρόγραμμα της Τράπεζας για την καταπολέμηση της δωροδοκίας αποτελείται από ποικίλα στοιχεία, όπως αξιολογήσεις κινδύνων σχετικών με την καταπολέμηση της δωροδοκίας και της διαφθοράς, πολιτικές και διαδικασίες, τον τόνο από το ανώτατο επίπεδο, χρηματοοικονομικούς και μη χρηματοοικονομικούς ελέγχους, έκφραση ανησυχιών, πληροφόρηση της διοίκησης και περιοδικές αναφορές, καθώς και τήρηση αρχείων.

Η προσέγγιση αυτή αντανακλάται στους Κώδικες και στις Πολιτικές που έχει υιοθετήσει η Τράπεζα, στις δικλείδες ασφαλείας που έχουν ενσωματωθεί στις διαδικασίες που ακολουθούνται στο πλαίσιο της καθημερινής της λειτουργίας, και στις διαδικασίες παρακολούθησης και ελέγχου που εφαρμόζονται.

Η Τράπεζα εφαρμόζει διαδικασίες και εσωτερικές δικλείδες ασφαλείας με σκοπό τον περιορισμό των πιθανών κινδύνων και τη διασφάλιση ότι η Τράπεζα συμμορφώνεται με νόμους και κανονισμούς, οι οποίοι σε περίπτωση μη συμμόρφωσης θα μπορούσαν να επιφέρουν σημαντικό αντίκτυπο στα οικονομικά της αποτελέσματα. Η αποτελεσματική λειτουργία αυτών των διαδικασιών και των εσωτερικών δικλείδων ασφαλείας υπόκεινται στην ανεξάρτητη παρακολούθηση από τις Μονάδες Εσωτερικών Δικλείδων Ασφαλείας και στον ανεξάρτητο έλεγχο από τις Μονάδες Εσωτερικού Ελέγχου της Τράπεζας και του Ομίλου, ενώ η Επιτροπή Ελέγχου του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας και το Διοικητικό Συμβούλιο, μέσω των επιτροπών του, λαμβάνουν δέουσα ενημέρωση μέσω αναφορών για τις εσωτερικές δικλείδες ασφαλείας από τις Μονάδες Δικλείδων Ασφαλείας.

Επιπλέον, σύμφωνα με ειδικές απαιτήσεις που επιβάλλει σχετικά το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο (Πράξη Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος 2577/2006), εξωτερικοί ελεγκτές ελέγχουν και αξιολογούν την αποτελεσματικότητα του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου της Τράπεζας κάθε τρία χρόνια. Η Τράπεζα έχει ορίσει τον εξωτερικό ελεγκτή για την περίοδο 2019-2021.

Η Τράπεζα έχει υιοθετήσει μια σειρά από Κώδικες και Πολιτικές εγκεκριμένες από το Διοικητικό της Συμβούλιο, που περιλαμβάνουν μέτρα κατά του κινδύνου διαφθοράς και δωροδοκίας. Τέτοια μέτρα ενσωματώνονται ενδεικτικά στον Κώδικα Ηθικής Συμπεριφοράς και Δεοντολογίας του Ομίλου, στον Κώδικα Τραπεζικής Δεοντολογίας, στην Πολιτική για την καταπολέμηση της Απάτης, στην Πολιτική Αποτροπής Σύγκρουσης Συμφερόντων και στην Πολιτική για την Καταπολέμηση της Δωροδοκίας.

Επιπρόσθετα, εφαρμόζονται δικλείδες ασφαλείας σε επίπεδο διαδικασιών, για την έγκαιρη πρόληψη ή τον εντοπισμό κινδύνων απάτης. Οι δικλείδες ασφαλείας μπορεί να περιλαμβάνουν σαφώς καθορισμένα επίπεδα εγκρίσεων / εξουσιοδοτήσεων, επαληθεύσεις, φυσικούς ελέγχους, συμφωνίες, δικλείδες ασφαλείας επί των πληροφοριών που χρησιμοποιούνται στην εκτέλεση της δικλείδας ασφαλείας ή δικλείδες ασφαλείας με στοιχείο επισκόπησης. Οι δικλείδες ασφαλείας που εφαρμόζονται είναι ένας συνδυασμός αυτοματοποιημένων, ημι-αυτοματοποιημένων ή μη αυτοματοποιημένων δικλείδων ασφαλείας.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Περαιτέρω, η ισχύουσα Πολιτική Αναφοράς Δυσλειτουργιών (Whistleblowing) της Τράπεζας και του Ομίλου προβλέπει την ύπαρξη κατάλληλων διαύλων επικοινωνίας, παρέχοντας τη δυνατότητα υποβολής εμπιστευτικών αναφορών, τόσο στην περίπτωση που προέρχονται από το εσωτερικό της Τράπεζας, όσο και στην περίπτωση υποβολής από τρίτα μέρη.

Το Διοικητικό Συμβούλιο δεσμεύεται να αποτρέπει τη δωροδοκία και τη διαφθορά και να προωθεί την καθιέρωση μιας κουλτούρας ενάντια σε αυτά, σύμφωνα με την οποία καμιά μορφή δωροδοκίας και διαφθοράς δεν είναι αποδεκτή, ενώ είναι υπεύθυνο για την έγκριση των σχετικών Πολιτικών, καθώς και για τον έλεγχο της εφαρμογής τους και την περιοδική τους αξιολόγηση/παρακολούθηση.

Επιπλέον, υποχρεωτικά εκπαιδευτικά προγράμματα σχετικά με τον ισχύοντα Κώδικα Ηθικής Συμπεριφοράς και Δεοντολογίας της Τράπεζας και του Ομίλου, ο οποίος εστιάζει, μεταξύ άλλων, σε θέματα δωροδοκίας, διαφθοράς και στην Πολιτική Αναφοράς Δυσλειτουργιών (Whistleblowing), παρέχονται σε όλο το προσωπικό της Τράπεζας και όλο το προσωπικό έχει πρόσβαση στο εσωτερικό δίκτυο επικοινωνίας της Τράπεζας (intranet), μέσω του οποίου λαμβάνει έγκαιρη και πλήρη ενημέρωση σχετικά με όλα τα σημαντικά θέματα που αφορούν στην ανάπτυξη και λειτουργία του Ομίλου της ΕΤΕ, συμπεριλαμβανομένων εσωτερικών ανακοινώσεων και εγκυκλίων, πολιτικών που εφαρμόζει η Τράπεζα κλπ.

Στο πλαίσιο της έμφασης που δίνει η Τράπεζα στη διασφάλιση της εφαρμογής των υψηλότερων προτύπων ηθικής και ακεραιότητας σε όλες τις δραστηριότητες της, σύμφωνα με τις διεθνείς βέλτιστες πρακτικές, η Τράπεζα έχει θεσπίσει την Επιτροπή Κανονιστικής Συμμόρφωσης, Ηθικής και Κουλτούρας του Διοικητικού Συμβουλίου.

Περαιτέρω πληροφορίες για τις αρμοδιότητες της Επιτροπής και τις εργασίες της εντός του 2021 παρουσιάζονται παρακάτω στη Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης, ενότητα «Δ. Διοικητικό Συμβούλιο και λοιπά διοικητικά, διαχειριστικά και εποπτικά όργανα».

Αναλυτικές πληροφορίες για τις αρμοδιότητες, τη σύνθεση και λειτουργία της Επιτροπής περιλαμβάνονται στον κανονισμό λειτουργίας της, ο οποίος έχει αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της Τράπεζας www.nbg.gr (<https://www.nbg.gr/el/omilos/esg/etairikidiakuvemisi/epitropes-dioikitiku-symvouliou>).

Τέλος, οι Μονάδες Κανονιστικής Συμμόρφωσης και Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας και του Ομίλου πιστοποιήθηκαν με το διεθνές πρότυπο ISO 37001:2016 (Anti-bribery management systems) για τα συστήματα διαχείρισης για την Καταπολέμηση της Δωροδοκίας σύμφωνα με το ως άνω πρότυπο.

Με σκοπό την πλήρη συμμόρφωση της Τράπεζας με το ισχύον νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο, αλλά και τις διεθνείς βέλτιστες πρακτικές και κατευθυντήριες οδηγίες αναφορικά με την καταπολέμηση της διαφθοράς και της δωροδοκίας, και λαμβάνοντας υπόψη την συχνότητα εμφάνισης αντίστοιχων περιστατικών στις διεθνείς επιχειρηματικές συναλλαγές, τα οποία υπονομεύουν την αποτελεσματική διακυβέρνηση των εταιρειών, η Τράπεζα έχει υιοθετήσει τις παρακάτω Πολιτικές και Κώδικες:

Κώδικας Δεοντολογίας της Διοίκησης και των Οικονομικών Υπηρεσιών

Ο Κώδικας Δεοντολογίας της Διοίκησης και των Οικονομικών Υπηρεσιών της Τράπεζας και του Ομίλου, καθορίζει τις βασικές δεοντολογικές υποχρεώσεις και τα πρότυπα συμπεριφοράς των καλυπτόμενων προσώπων, τα οποία εμπλέκονται στην προετοιμασία, κατάρτιση και υποβολή των χρηματοοικονομικών καταστάσεων και οποιωνδήποτε άλλων χρηματοοικονομικών γνωστοποιήσεων της Τράπεζας και των εταιρειών του Ομίλου.

Κύριος στόχος του είναι η προώθηση της ηθικής συμπεριφοράς, συμπεριλαμβανομένης της πρόληψης των περιπτώσεων πραγματικής ή δυνητικής σύγκρουσης συμφερόντων, η προαγωγή της διαφάνειας και της ηθικής συμπεριφοράς των καλυπτόμενων προσώπων κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους, η συμμόρφωση με το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο, η διασφάλιση της πλήρους και ακριβούς σύνταξης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων και χρηματοοικονομικών γνωστοποιήσεων, η έγκαιρη υποβολή εσωτερικών αναφορών σε περίπτωση παράβασης του Κώδικα και η δέσμευση των καλυπτόμενων προσώπων για την τήρηση των διατάξεων του Κώδικα, καθώς και των κανόνων δεοντολογίας που υπαγορεύονται από το κανονιστικό πλαίσιο και δεσμεύουν την Τράπεζα ή/και τις εταιρείες του Ομίλου.

Πολιτική του Ομίλου για την Καταπολέμηση της Δωροδοκίας

Με στόχο την περαιτέρω ενδυνάμωση της δέσμευσης στις ηθικές αξίες και την αξιοπιστία της Τράπεζας και αναγνωρίζοντας τις αρνητικές επιπτώσεις από ενδεχόμενη εμπλοκή της σε δωροδοκία ή διαφθορά που θα μπορούσε να θέσει σε κίνδυνο τόσο τη φήμη όσο και τα συμφέροντά της, η Τράπεζα έθεσε σε ισχύ την αναθεωρημένη Πολιτική της Τράπεζας και του Ομίλου κατά της Δωροδοκίας & της Διαφθοράς (Anti-bribery and Anti-Corruption Policy.)

Η πολιτική της Τράπεζας και του Ομίλου για την καταπολέμηση της Δωροδοκίας έχει οριστεί σύμφωνα με τις προϋποθέσεις του νομικού πλαισίου, τις καλύτερες Διεθνείς Πρακτικές και τις οδηγίες παγκόσμιων οργανισμών και σωμάτων οι οποίες προλαμβάνουν και καταπολεμούν το οικονομικό έγκλημα (OECD, Financial Action Task Force - FATF, Wolfsberg Group, κλπ).

Η αναθεωρημένη Πολιτική τέθηκε σε ισχύ τον Ιούνιο 2021 και επικοινωνήθηκε αντίστοιχα στις εταιρείες του Ομίλου στην Ελλάδα και στο εξωτερικό για τις δικές τους ενέργειες.

Η Πολιτική ισχύει για όλες τις δραστηριότητες και λειτουργίες του Ομίλου, ανεξάρτητα από τη δικαιοδοσία τους, τη χώρα ή την επιχειρηματική τους δραστηριότητα, συμπεριλαμβανομένων όλων των δραστηριοτήτων που εκτελούνται από οποιαδήποτε Μονάδα της Τράπεζας, θυγατρική του Ομίλου ή συνδεδεμένη εταιρεία, καθώς και από αντιπροσώπους, συμβούλους ή άλλους που ενεργούν για λογαριασμό του Ομίλου ή σε συνεργασία με τον Όμιλο. Πιο συγκεκριμένα, η Πολιτική:

- Καθιερώνει τις βασικές αρχές της Τράπεζας και των Εταιριών του Ομίλου σχετικά με την πρόληψη και καταπολέμηση της δωροδοκίας και της διαφθοράς.
- Δεσμεύει όλα τα τρίτα μέρη που παρέχουν υπηρεσίες για

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

τον Όμιλο ή στο όνομα και για λογαριασμό του Ομίλου.

- Εφαρμόζεται οπουδήποτε δραστηριοποιείται επιχειρηματικά ο Όμιλος ΕΤΕ.
- Προτίθεται να διαχειριστεί, να παρακολουθήσει και να αντιμετωπίσει όλους τους τύπους δωροδοκίας που μπορούν να πραγματοποιηθούν στο πλαίσιο των εργασιών της Τράπεζας (π.χ. Προμήθειες, Δάνεια, Καταστήματα, πληρωμές, εκταμιεύσεις κ.λπ.).
- Αποσκοπεί στο να ενσωματωθεί στην κουλτούρα του Ομίλου ΕΤΕ και στη συμπεριφορά και στάση των ανθρώπων του.

Πολιτική Αναφοράς Δυσλειουργιών (Whistleblowing) της Τράπεζας και του Ομίλου

Η Τράπεζα έχει υιοθετήσει την Πολιτική Αναφοράς Δυσλειουργιών (Whistleblowing) της Τράπεζας και του Ομίλου μέσω της οποίας θεσπίζονται διαδικασίες για την υποβολή, επώνυμα ή ανώνυμα, εμπιστευτικών αναφορών ή παρατηρήσεων από κάθε ενδιαφερόμενο αναφορικά με πράξεις στελεχών της Τράπεζας και των εταιρειών του Ομίλου, οι οποίες υποδηλώνουν την ύπαρξη παράτυπων δραστηριοτήτων ή δυσλειουργιών ή παραλείψεων που σχετίζονται με αθέτηση εσωτερικών Πολιτικών και Διαδικασιών. Η Πολιτική Αναφοράς Δυσλειουργιών (Whistleblowing) της Τράπεζας και του Ομίλου καλύπτει και τα προβλεπόμενα από το Ν.4261/2014 αναφορικά με τις εσωτερικές διαδικασίες καταγγελίας παραβάσεων, καθώς και την Οδηγία 2019/1937 σχετικά με την προστασία των προσώπων που αναφέρουν παραβιάσεις του δικαιού της Ένωσης η οποία τέθηκε σε ισχύ τον Δεκέμβριο του 2021.

Η Επιτροπή Κανονιστικής Συμμόρφωσης, Ηθικής και Κουλτούρας του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας έχει την ευθύνη για την καθιέρωση και τη διαρκή παρακολούθηση της εφαρμογής των διαδικασιών αυτών, οι οποίες διασφαλίζουν την εμπιστευτικότητα και το απόρρητο των αναφορών ή των παρατηρήσεων που λαμβάνονται.

Ο σύνδεσμος για την υποβολή εμπιστευτικών αναφορών είναι διαθέσιμος στην ιστοσελίδα της Τράπεζας www.nbg.gr (<https://www.nbg.gr/el/omilos/esg/etairiki-diakubernisi/whistleblowing>).

Πολιτική για την Αντιμετώπιση της Απάτης

Η Τράπεζα, όπως και κάθε πιστωτικό ίδρυμα, εκτίθεται στον κίνδυνο απάτης και παράνομων δραστηριοτήτων κάθε τύπου, οι οποίοι, αν δεν αντιμετωπιστούν εγκαίρως και με αποτελεσματικό τρόπο, θα μπορούσαν να επιφέρουν αρνητικές συνέπειες στην επιχειρηματική της δραστηριότητα, την οικονομική της κατάσταση, τα αποτελέσματα των δραστηριοτήτων της και τις προοπτικές της για επιτυχία.

Η Διοίκηση αποδίδει πρωτεύουσα σημασία στην πρόληψη και καταπολέμηση φαινομένων απάτης καθώς και κάθε άλλης αντικανονικής ενέργειας και πρακτικής που παρεκκλίνει από τα διεθνή λογιστικά και ελεγκτικά πρότυπα και τις αντίστοιχες κείμενες διατάξεις καθώς και πράξεις οι οποίες είναι αντίθετες προς τις θεμελιώδεις Αξίες και Αρχές που διέπουν την άσκηση της επιχειρηματικής δραστηριότητας τόσο της Τράπεζας όσο και του Ομίλου.

Μέσω της Πολιτικής της Τράπεζας και του Ομίλου για την Αντιμετώπιση της Απάτης, και λαμβάνοντας υπόψη τις υποχρεώσεις που απορρέουν από το θεσμικό, νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο, σε εθνικό και διεθνές επίπεδο, η Τράπεζα επιδιώκει:

- τον καθορισμό συγκεκριμένων αρχών και κανόνων για την πρόληψη και καταπολέμηση της απάτης και τη διαμόρφωση ενιαίας επιχειρησιακής συμπεριφοράς και κουλτούρας για την αντιμετώπισή της,
- την ευαισθητοποίηση και την επαγρύπνηση του προσωπικού του Ομίλου, ώστε αυτό να είναι ικανό να αναγνωρίζει και να αποφεύγει ενέργειες συνδεόμενες με απάτη,
- την ενθάρρυνση της υποβολής εμπιστευτικών αναφορών κάθε υποψίας περί απάτης, μέσω κατάλληλων διαύλων επικοινωνίας που διασφαλίζουν την προστασία των απόρων και την κατάλληλη διερεύνηση του αναφερόμενου συμβάντος,
- την ανάπτυξη συστημάτων, διαδικασιών και ελεγκτικών μηχανισμών που βοηθούν στην πρόληψη και καταπολέμηση της απάτης.

Αποτροπή Σύγκρουσης Συμφερόντων

Η Τράπεζα και οι Εταιρείες του Ομίλου προσδίδουν ιδιαίτερη σημασία και λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα για τη διαχείριση περιπτώσεων που συνιστούν ή ενδέχεται να οδηγήσουν σε σύγκρουση συμφερόντων σε σχέση με τις προσφερόμενες υπηρεσίες τους. Με σκοπό την αποτροπή πραγματικών ή δυνητικών περιπτώσεων σύγκρουσης συμφερόντων, η Τράπεζα και ο Όμιλος έχουν υιοθετήσει τις εξής Πολιτικές:

- Πολιτική Αποτροπής Σύγκρουσης Συμφερόντων για τα Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, τα Ανώτατα Διευθυντικά Στελέχη και τα λοιπά Συνδεδεμένα Μέρη της ΕΤΕ για τον έλεγχο και τη διαχείριση πραγματικών ή ενδεχόμενων συγκρούσεων συμφερόντων μεταξύ της Τράπεζας και των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, των Ανώτατων Διευθυντικών Στελεχών και άλλων Συνδεδεμένων Μερών της.
- Πολιτική Σύγκρουσης Συμφερόντων που καθορίζει το πλαίσιο για την πρόληψη, τον εντοπισμό και τη διαχείριση της σύγκρουσης συμφερόντων μεταξύ της Τράπεζας, του Ομίλου και των πελατών της, καθώς και μεταξύ των ιδίων των πελατών κατά την παροχή επενδυτικών και παρεπόμενων υπηρεσιών.
- Πολιτική για τους Συνδεδεμένους Πιστούχους (Connected Borrowers) της Τράπεζας και του Ομίλου στην Ελλάδα: Η Πολιτική αποσκοπεί στη διασφάλιση ότι ο χειρισμός των Συνδεδεμένων Πιστούχων γίνεται χωρίς διάκριση έναντι των μη συνδεδεμένων πιστούχων, ήτοι, με τα ίδια κριτήρια όπως αυτά προσδιορίζονται από τις σχετικές Πιστωτικές Πολιτικές της ΕΤΕ. Η Πολιτική θεσπίζει τους βασικούς κανόνες που διέπουν τη χορήγηση πιστώσεων και το χειρισμό αιτημάτων ρύθμισης και αναδιάρθρωσης δανείων Συνδεδεμένων Πιστούχων, ενώ η ορθή υλοποίησή της παρακολουθείται μέσω και ειδικής εφαρμογής που έχει αναπτυχθεί για αυτό το σκοπό στο σύστημα της Τράπεζας.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	---------------------	---------------------------------------	--------------------------------

Πολιτικές σχετικά με τη διαχείριση θεμάτων καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας

Η Τράπεζα και οι εταιρείες του Ομίλου αποδίδουν πρωτεύουσα σημασία στην πρόληψη και καταπολέμηση φαινομένων νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας (εφεξής «ΞΧ/ΧΤ»), μέσω της χρησιμοποίησης των προϊόντων και υπηρεσιών τους. Οι πράξεις αυτές είναι αντίθετες προς τις θεμελιώδεις αξίες και αρχές που διέπουν την άσκηση της επιχειρηματικής δραστηριότητας του Ομίλου και επιφέρουν ή θα μπορούσαν να επιφέρουν ανεπιθύμητες συνέπειες, με σοβαρό αντίκτυπο στη φήμη της Τράπεζας και των εταιρειών του Ομίλου, αλλά και στα συμφέροντα των πελατών, των μετόχων και των εργαζομένων τους, εκθέτοντας έτσι τον Όμιλο σε μη αποδεκτά επίπεδα συναφών κινδύνων.

Για το λόγο αυτό, και σε συμμόρφωση με τις ισχύουσες κανονιστικές απαιτήσεις για την πρόληψη και αντιμετώπιση φαινομένων ΞΧ/ΧΤ, ο Όμιλος έχει υιοθετήσει τις εξής Πολιτικές:

- Πολιτική του Ομίλου για την πρόληψη και καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, στην οποία έχει ενσωματωθεί και Πολιτική Αποδοχής Νέων Πελατών.
- Πολιτική του Ομίλου για την πρόληψη και καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας στις διασυνοριακές σχέσεις τραπεζικής ανταπόκρισης.

Σε αυτό το σημείο θα πρέπει να αναφερθεί ότι η Πολιτική του Ομίλου για την πρόληψη και καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και Πολιτική Αποδοχής Νέων Πελατών έχει πρόσφατα επισκοπηθεί και επικαιροποιηθεί, με σκοπό την αποτελεσματική ενσωμάτωση των τρεχουσών εξελίξεων στο νομικό και κανονιστικό πλαίσιο τόσο σε εθνικό όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο, καθώς και τη συμπερίληψη διαδικασιών που έχουν ήδη υιοθετηθεί από την Τράπεζα, ειδικά αναφορικά με τη χρήση ψηφιακών καναλιών για τη θέσπιση νέων επιχειρηματικών σχέσεων, καθώς και όλων των σημαντικών διεθνών τάσεων αναφορικά με την αξιολόγηση των κινδύνων ΞΧ/ΧΤ.

Πλέον των παραπάνω και με στόχο τη διασφάλιση της συμμόρφωσης ανά πάσα στιγμή, ο Όμιλος, κατά το έτος 2021, υιοθέτησε τις ακόλουθες δύο νέες πολιτικές που συμπληρώνουν την Πολιτική ΞΧ/ΧΤ:

- Πολιτική του Ομίλου για τη συμμόρφωση με τις Διεθνείς Οικονομικές Κυρώσεις.
- Πολιτική του Ομίλου για τα Εικονικά Περιουσιακά Στοιχεία.

Η Πολιτική του Ομίλου για τη συμμόρφωση με τις Διεθνείς Οικονομικές Κυρώσεις αποτελεί ένα ακόμη εμφανές βήμα της δέσμευσης του Ομίλου να συμμορφώνεται με όλους τους νόμους, κανονισμούς και αποφάσεις που σχετίζονται με κυρώσεις.

Η Πολιτική για τη συμμόρφωση με τις Διεθνείς Οικονομικές

Κυρώσεις περιγράφει τα απαιτούμενα κριτήρια και τους συστημικούς ελέγχους που ο Όμιλος ήδη υιοθετεί και εφαρμόζει, ώστε να διαχειρίζεται τις κυρώσεις και τα περιοριστικά μέτρα αποτελεσματικά και αποδοτικά.

Η Πολιτική για τα Εικονικά Περιουσιακά Στοιχεία συμπληρώνει την εν ισχύ «Πολιτική του Ομίλου για την πρόληψη και καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και έχει ως στόχο τον εντοπισμό, την αξιολόγηση και την αποτελεσματική διαχείριση του κινδύνου ΞΧ/ΧΤ που συνδέεται με τα Εικονικά Περιουσιακά Στοιχεία.

Η υιοθέτηση των ως άνω Πολιτικών, διασφαλίζει τη συμμόρφωση με τις εκάστοτε κανονιστικές απαιτήσεις των Εποπτικών Αρχών αναφορικά με την καταπολέμηση του ΞΧ/ΧΤ, συμβάλλει στην αποφυγή επιβολής ποινικών ή/και διοικητικών κυρώσεων σε βάρος της Τράπεζας και των εταιρειών του Ομίλου εξαιτίας της άμεσης ή και έμμεσης εμπλοκής τους σε θέματα ΞΧ/ΧΤ και διαφυλάσσει την καλή φήμη του Ομίλου με την έγκαιρη λήψη όλων των κατάλληλων μέτρων, τα οποία θα αποτρέπουν τη χρήση των υπηρεσιών του Ομίλου, για σκοπούς ΞΧ/ΧΤ. Οι εν λόγω Πολιτικές συνοδεύονται από διαδικασίες και κατευθυντήριες γραμμές και υποστηρίζονται από κατάλληλα πληροφοριακά συστήματα, τα οποία αποβλέπουν στη συνεχή παρακολούθηση και εντοπισμό ύποπτων ή ασυνήθων συναλλαγών ή δραστηριοτήτων με σκοπό τη μείωση του κινδύνου ΞΧ/ΧΤ στην Τράπεζα.

Η απόδοσή μας

Με βάση το ανωτέρω πλαίσιο λειτουργίας της Τράπεζας, παρακάτω παρουσιάζονται ανά τομέα οι βασικές δράσεις βιώσιμης ανάπτυξης τις οποίες ανέλαβε και ανέπτυξε η Εθνική Τράπεζα κατά το 2021, ανταποκρινόμενη στις απαιτήσεις και τις προσδοκίες όλων των ενδιαφερόμενων μερών.

Η Εθνική Τράπεζα αναγνωρίζοντας πλήρως το ρόλο της στην επίτευξη της βιώσιμης ανάπτυξης για τα ενδιαφερόμενα μέρη της, εφαρμόζει όλο και πιο συστηματικές τεχνικές διαχείρισης στην προσέγγισή της, με στόχο την προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης, τη στήριξη δράσεων που αποσκοπούν στην προώθηση της φιλικής προς το περιβάλλον ανάπτυξης, την περαιτέρω ποιοτική αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού της, την αποτελεσματικότερη παροχή υπηρεσιών και εξυπηρέτηση των πελατών της και την εν γένει συνεισφορά της στο κοινωνικό σύνολο.

Στήριξη Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων και επαγγελματιών:

Στο πλαίσιο στήριξης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και επαγγελματιών (αφορά επιχειρήσεις με κύκλο εργασιών μέχρι €2,5 εκατ.) με γνώμονα την ανάπτυξη των εργασιών και τη διατήρηση της βιωσιμότητας των επιχειρήσεων. Εντός του έτους 2021, η Τράπεζα συνέχισε να αναλαμβάνει σχετικές πρωτοβουλίες:

- Νέα συνεργασία με το «ΤΑΜΕΙΟ ΕΓΓΥΟΔΟΣΙΑΣ ΕΑΤ-ΤΜΕΔΕ» με σκοπό τη χρηματοδότηση Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων, οι

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

οποίες έχουν αναλάβει την εκτέλεση έργου ή/και μελέτης δημοσίου συμφέροντος και δραστηριοποιούνται στους επιλέξιμους κλάδους, με δάνεια κεφαλαίου κίνησης με την εγγύηση του Ταμείου σε ποσοστό 80%.

- Η Τράπεζα σύναψε με το ΕΤαΕ συμφωνία ύψους €70 εκατ. με πρόθεση να διευκολύνει περαιτέρω την πρόσβαση των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον αγροτικό και αγροδιατροφικό τομέα στην τραπεζική χρηματοδότηση, για την υλοποίηση του νέου εγγυοδοτικού προγράμματος ESIF EAFRD Greece του Ταμείου Εγγυήσεων Αγροτικής Ανάπτυξης. Η εγγύηση του ΕΤαΕ ανέρχεται σε 80% επί εκάστου δανείου και παρέχεται για μέγιστη διάρκεια 15 ετών από την ημερομηνία υπογραφής της σύμβασης με τον δανειολήπτη.
- Σε συνεργασία με το ΕΤαΕ η Εθνική Τράπεζα συμμετέχει στο Ταμείο Εγγυοδοσίας Επενδύσεων (ΤΕΕ), ESIF ERDF Greece Guarantee Fund (EEGGF), για τη χρηματοδότηση επενδυτικών και επιχειρηματικών σχεδίων από μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα. Η εγγύηση του ΕΤαΕ ανέρχεται σε ποσοστό 80% επί εκάστου δανείου. Μέσω του εν λόγω εγγυοδοτικού προγράμματος, συνολικού προϋπολογισμού €150 εκατ., παρέχονται χρηματοδοτήσεις σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις για σκοπούς επένδυσης σε ενσώματα και άυλα πάγια, καθώς και για κεφάλαιο κίνησης για την ανάπτυξη τους, με ευνοϊκούς όρους.
- Σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ) η Εθνική Τράπεζα, στο πλαίσιο ενίσχυσης της χρηματοδοτικής στήριξης των επενδύσεων που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων δράσης για το κλίμα, καθώς και των υγιών επιχειρήσεων που στηρίζουν τη γυναικεία επιχειρηματικότητα και ενισχύουν την παρουσία γυναικών σε ηγετικές θέσεις επιχειρήσεων, εντός του 2021 συνεχίστηκε η παροχή των αντίστοιχων προγραμμάτων.
- Εντός του 2021, η Τράπεζα ξεκίνησε να προσφέρει το δάνειο BUSINESS EXPRESS, αποκλειστικά μέσω της εφαρμογής του internet banking. Το προϊόν αφορά σε χρηματοδότηση με παροχή ορίου υπερανάληψης, ποσού από €6.000 μέχρι €35.000. Πρόκειται για το πρώτο προϊόν που παρέχεται πλήρως ψηφιακά, από την αίτηση μέχρι και την εκταμίευση. Απευθύνεται τόσο σε Νομικά Πρόσωπα όσο και σε Ατομικές Επιχειρήσεις/ Ελεύθερους Επαγγελματίες.
- Με το προϊόν POS FINANCING το οποίο διατίθεται αποκλειστικά σε ήδη συμβεβλημένες με την Τράπεζα επιχειρήσεις που δέχονται ως μέσο πληρωμής τη χρέωση πιστωτικής/χρεωστικής/προπληρωμένης κάρτας πελατείας τους, από συσκευή POS της Εθνικής Τράπεζας. Το προϊόν λειτουργεί με όριο υπερανάληψης που συνδέεται με το λογαριασμό όψεως της επιχείρησης, μέσω του οποίου διενεργείται η κίνηση του ορίου της.
- Συνολικά η Τράπεζα τόσο μέσω ειδικών προϊόντων, όπως προγράμματα μέσω της ΕΤΕπ, αλλά και μέσω ιδίων διαθέσιμων χρηματοδοτεί επενδυτικά σχέδια για την παραγωγή πράσινης ενέργειας μέσω Δανείου παγίων για υλοποίηση Φωτοβολταϊκών Πάρκων.
- Δόθηκε η δυνατότητα και εντός του 2021 σε επιχειρήσεις και ιδιώτες που επλήγησαν από την παρούσα κρίση και δεν είχαν ήδη ενταχθεί σε πρόγραμμα Αναστολής Καταβολής Δόσεων, να ενταχθούν στο σχετικό πρόγραμμα και για μέγιστη διάρκεια ως 9 μήνες από την ημερομηνία έναρξης. Σχετική

δυνατότητα δόθηκε και σε πελάτες που είχαν ήδη ενταχθεί σε πρόγραμμα Αναστολής Δόσεων, υπό την προϋπόθεση ότι η συνολική παραμονή τους στο πρόγραμμα δεν υπερέβαινε τους 9 μήνες.

- Επιπρόσθετα η Τράπεζα, αναγνωρίζοντας τη δυναμική και τα περιθώρια ανάπτυξης του αγροτικού τομέα ως βασικού πυλώνα του πρωτογενούς τομέα της Ελληνικής οικονομίας, εφαρμόζει τα τελευταία χρόνια διευρυμένο σχέδιο δράσης για τη στήριξη και ανάπτυξη του, με χρηματοδοτικά εργαλεία και λύσεις που καλύπτουν όλο το φάσμα των τραπεζικών εργασιών. Στο πλαίσιο αυτό, συμμετέχει από το 2017 στην πρωτοβουλία του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (Υπ.Α.Α.Τ.) προωθώντας τη διάθεση του προϊόντος «Κάρτα του Αγρότη» σε αγρότες/κτηνοτρόφους. Μέσω του προϊόντος, παρέχεται σε δικαιούχους αγροτικών ενισχύσεων άμεση ρευστότητα, με ιδιαίτερα ευνοϊκούς όρους, για τη χρηματοδότηση των γεωργικών και κτηνοτροφικών αναγκών τους. Επιπλέον, συνεχίστηκε και το 2021 η υλοποίηση του προγράμματος χρηματοδότησης της «Συμβολαιακής Γεωργίας/ Κτηνοτροφίας», μέσω του οποίου η Τράπεζα χρηματοδοτεί αγρότες και κτηνοτρόφους που συνεργάζονται με επιλεγμένες εμπορικές ή μεταποιητικές επιχειρήσεις του αγροδιατροφικού τομέα, για την παραγωγή προϊόντων που θα αγοραστούν από αυτές βάσει συμβολαίου αγοραπωλησίας. Με τον τρόπο αυτό εκσυγχρονίζεται ολόκληρο το παραγωγικό και συναλλακτικό κύκλωμα αγοραστών και προμηθευτών αγροτικών προϊόντων και παρέχονται σημαντικά οφέλη και για τα δύο μέρη (μείωση κόστους παραγωγής, καλύτερος προγραμματισμός αποθεμάτων). Κατά την παραγωγική περίοδο 2021 εντάχθηκαν στο πρόγραμμα περισσότεροι από 800 παραγωγοί.

Για τα προγράμματα στήριξης για τον COVID-19, στα οποία συμμετείχε η Τράπεζα το 2021, βλ. την ενότητα «Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19 - Μέτρα στήριξης πελατών για την αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19»

Παράλληλα, η Τράπεζα, συνέχισε να διαθέτει κατά το 2021 τα ακόλουθα πράσινα τραπεζικά προϊόντα, τα οποία συμβάλλουν στην προστασία του περιβάλλοντος:

- Δάνεια για συμμετοχή στο συγχρηματοδοτούμενο από την Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα Α.Ε. (ΕΑΤ Α.Ε. - πρώην Εθνικό Ταμείο Επιχειρηματικότητας & Ανάπτυξης) πρόγραμμα «Εξοικονόμηση κατ' Οίκον II» (Α & Β Κύκλος, Εξοικονομώ – Αυτονομώ), με ευνοϊκούς όρους για την ενίσχυση παρεμβάσεων βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης κατοικιών. Οι εγκρίσεις αιτήσεων για το έτος 2021 ανήλθαν σε 4.181, συνολικού ποσού €24 εκατ., ενώ εκταμιεύτηκαν 2.912 δάνεια, με το συνολικό ποσό των χορηγήσεων να ανέρχεται σε €14 εκατ., τα οποία αφορούν στο σύνολο της χρηματοδότησης και όχι μόνο στα κεφάλαια της Τράπεζας.
- «Πράσινο Δάνειο» με ειδικούς προνομιακούς όρους, με σκοπό τη χρηματοδότηση της αγοράς και εγκατάστασης εξοπλισμού εξοικονόμησης ενέργειας και της αγοράς καινούργιου αυτοκινήτου υβριδικής τεχνολογίας, καθώς και

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

καινούργιων ηλεκτρικών οχημάτων.

- Δάνειο «Εστία Πράσινη» για την αγορά, επισκευή ή κατασκευή ενεργειακά αναβαθμισμένης κατοικίας.
- Η Εθνική Τράπεζα συμμετείχε στο πρόγραμμα «Astypalea: Smart & Sustainable Island», προσφέροντας στους κατοίκους της Αστυπάλαιας τη δυνατότητα χρηματοδότησης για την αγορά καινούριου ηλεκτρικού οχήματος με ιδιαίτερα ευνοϊκούς όρους, μέσω ειδικού προϊόντος Πράσινου Δανείου.
- Η Τράπεζα και το 2021 με συνολικές εγκρίσεις για πιστοδοτήσεις επενδύσεων σε ΑΠΕ ύψους €569 εκατ. συνέδραμε την προσπάθεια της χώρας μας για ένα θετικό περιβαλλοντικό ισοζύγιο.

■ Ρύθμιση δανείων Λιανικής Τραπεζικής (δάνεια ιδιωτών και ΜΜΕ)

Το συνολικό χαρτοφυλάκιο αναδιարθρώσεων καταναλωτικής και στεγαστικής πίστης της Τράπεζας ανήλθε στο ποσό των €133 εκατ. Το συνολικό χαρτοφυλάκιο ρυθμίσεων καταναλωτικής και στεγαστικής πίστης της Τράπεζας ανήλθε στο ποσό των €3.508 εκατ. Το συνολικό χαρτοφυλάκιο αναδιարθρώσεων, ρυθμίσεων και επαναρυθμίσεων δανείων ΜΜΕ της Τράπεζας ανήλθε στο ποσό των €203 εκατ.

Με σκοπό τη βελτιστοποίηση του χειρισμού δανείων και προκαταβολών σε πελάτες που απαιτούν ειδική διαχείριση και παρέχοντας πραγματική υποστήριξη σε ελληνικές επιχειρήσεις και στην οικονομία γενικότερα, η Τράπεζα έχει δημιουργήσει δύο ειδικές και ανεξάρτητες εσωτερικές μονάδες, μία υπεύθυνη για τη διαχείριση απαιτήσεων λιανικής τραπεζικής της Τράπεζας (Μονάδα Λιανικής Συλλογής («RCU»)) και η άλλη για τις εταιρικές πιστοδοτήσεις ειδικής διαχείρισης της Τράπεζας (Μονάδα Εταιρικών Πιστοδοτήσεων Ειδικής Διαχείρισης («SAU»)).

Οι εν λόγω Μονάδες μεριμνούν για την υλοποίηση εξατομικευμένων προγραμμάτων αναδιάρθρωσης και εξυγίανσης, ικανών να συμβάλουν σε μείωση των απαιτήσεων αποπληρωμής δανείων των επιχειρήσεων σε βιώσιμα επίπεδα. Βλ. επίσης την ενότητα «Οικονομική και Χρηματοοικονομική Επισκόπηση - Επισκόπηση των δραστηριοτήτων - Διαχείριση Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων».

Εκπαίδευση και ανάπτυξη προσωπικού

■ Βλ. ενότητα «Οι Άνθρωποι – Εκπαίδευση και Ανάπτυξη».

Περιβαλλοντικό αποτύπωμα

■ Στο πλαίσιο εφαρμογής της Πολιτικής Βιώσιμης Ανάπτυξης και του Συστήματος Περιβαλλοντικής Διαχείρισης, κατά το 2020 - 2021, υλοποιήθηκαν από την Εθνική Τράπεζα οι ακόλουθες δράσεις:

- Η Τράπεζα πέτυχε για το 2020 μείωση στη συνολική

κατανάλωση ενέργειας κατά 10,2% σε σύγκριση με το 2019 και κατά 18,9% σε σύγκριση με το 2018 που οφείλεται κυρίως σε σειρά δράσεων εξοικονόμησης ενέργειας.

- Επιπλέον, η Τράπεζα πέτυχε το 2020 μείωση των εκπομπών CO₂ που σχετίζονται με την κατανάλωση ενέργειας (Score 1, Score 2 και Score 3) κατά 4,6% σε σύγκριση με το 2019. Η αντίστοιχη μείωση μεταξύ 2020 και 2018 ήταν 10,8%.
- Η αποτελεσματική διαχείριση της ενέργειας και ο περιορισμός της κατανάλωσής της, αποτελούν σημαντικές παραμέτρους των δράσεων που συνιστούν μέρος της στρατηγικής της Τράπεζας. Μέσω δράσεων εξοικονόμησης ενέργειας, κατά το 2021, η Εθνική Τράπεζα, απέτρεψε την **εκπομπή 133.397.852 kg CO₂** και εξοικονόμησε **156.939 kWh**.

- Εφαρμόστηκαν, με τη συμμετοχή των εργαζομένων, προγράμματα ανακύκλωσης υλικών. Ενδεικτικά, ανακυκλώθηκαν 93 τόνοι χαρτιού, 2.361 κιλά μικρών και μεγάλων μπαταριών, περίπου 196 τόνοι Ηλεκτρικού και Ηλεκτρονικού Εξοπλισμού καθώς και 2.681 κιλά λαμπτήρες χαμηλής κατανάλωσης και φωτιστικά είδη και 160 κιλά πλαστικού και αλουμινίου με την επέκταση της ανακύκλωσής τους σε όλο το δίκτυο της Τράπεζας. Οι δράσεις αυτές υλοποιήθηκαν σε συνεργασία με αδειοδοτημένους φορείς.

- Στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας «NBG Environmental Footprint» πραγματοποιήθηκε μια σειρά από δράσεις με στόχο την εξοικονόμηση ενέργειας και φυσικών πόρων, οι οποίες παρουσιάζονται παρακάτω:

- **Plug-In Hybrid Αυτοκίνητα:** Το 2021 παρελήφθησαν συνολικά 54 αυτοκίνητα Plug-in Hybrid, με τον Μ.Ο. εκπομπών ρύπων τους να ανέρχεται σε 34gr CO₂ / km. Η ετήσια μείωση εκπομπών ρύπων υπολογίζεται σε **108.000 kg CO₂ /χρόνο**.
- **Κατάργηση πλαστικών στα κυλικεία της Τράπεζας:** Από την κατάργηση των πλαστικών υλικών σε 4 κυλικεία της ΕΤΕ, υπολογίζεται ότι αποφεύχθηκε η χρήση 123.850 πλαστικών τεμαχίων (σκεύη, κύπελλα κ.λπ.) ετησίως.
- **Οικολογικά Καθαριστικά:** Από την αντικατάσταση των υφιστάμενων καθαριστικών με 100% οικολογικά, αποφεύχθηκε η χρήση **15.250 lt** βλαβερών καθαριστικών ετησίως.
- **Μπαταρίες (βρύσες) με φωτοκύτταρο:** Με την εγκατάσταση 343 μπαταριών με φωτοκύτταρο σε 6 κτίρια της Διοίκησης, υπολογίζεται ότι εξοικονομούνται περίπου **4.600 m³** (ή 4.600.000 lt) νερού ετησίως.
- **Κάδοι ανακύκλωσης (χαρτί / πλαστικό / αλουμίνιο):** Από την τοποθέτηση κάδων ανακύκλωσης σε 10 κτίρια, συλλέχθηκαν (και ανακυκλώθηκαν με τον

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

ενδεειγμένο τρόπο) σε ετήσια βάση τα κάτωθι:

- Μη διαβαθμισμένο χαρτί: **4.500 kg**
- Πλαστικό/Αλουμίνιο: **160 kg**
- **100% ανακυκλωμένο χαρτί A4:** Με την κατανάλωση 22.880 δεσμίδων 100% ανακυκλωμένου χαρτιού εξοικονομήθηκαν σε ετήσια βάση:
 - Ξύλο: **680.000 kg**
 - Νερό: **2.000.000 lt**
 - Ενέργεια: **680.000 kWh**
 - Εκπομπές CO₂: **129.500 kg CO₂**

Επίσης, κατά τη διάρκεια του 2021, ολοκληρώθηκαν οι ακόλουθες δράσεις, τα αποτελέσματα των οποίων δεν έχουν ακόμα υπολογισθεί:

1. Εκκίνηση διαδικασίας για την έκδοση πιστοποιητικού LEED για το Μέγαρο Καρατζά
2. Εκπόνηση μελετών ενεργειακής αναβάθμισης σε 14 κτίρια Διοίκησης
3. Εφαρμογή μέτρων ενεργειακής αναβάθμισης σε 2 κτίρια Διοίκησης
4. Εγκατάσταση κεντρικής πλατφόρμας μέτρησης και επισκόπησης της κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας σε 49 κτίρια της ΕΤΕ
5. Καθορισμός στρατηγικής ενεργειακής πολιτικής για τα κτίρια της ΕΤΕ
6. Εγκατάσταση Φωτοβολταϊκού Πάρκου στις εγκαταστάσεις των αποθηκών της ΠΑΕΓΑΕ στη Μαγούλα ισχύος 1,8 MWp, του οποίου η σύνδεση με το δίκτυο του ΔΕΔΔΗΕ και η ενεργοποίησή του εκκρεμεί.
7. Ενσωμάτωση σε όλα τα νέα έργα (διασκευές, μεταστεγάσεις κλπ.) νέων ενεργειακών πολιτικών όπως εγκατάσταση ανιχνευτών κίνησης και νέων κλιματιστικών συστημάτων.

■ Συνεχίστηκε και το 2021 η ανάπτυξη διαδικασιών/ συναλλαγών που στοχεύουν στη μείωση του λειτουργικού κόστους, τη μείωση των εκτυπώσεων καθώς και την εξοικονόμηση φυσικών πόρων (χαρτί).

■ Σε ότι αφορά στην πρόληψη ανάλωσης φυσικών πόρων, σημειώνεται ότι στην καθημερινή λειτουργία της Τράπεζας, το χαρτί αποτελεί τον κύριο όγκο των παραγόμενων στερεών αποβλήτων της. Από το 2011, η διαχείριση της αλληλογραφίας της Τράπεζας (εσωτερική και προς τρίτους) υλοποιείται πλήρως μέσω του Συστήματος Ηλεκτρονικής Διακίνησης Αλληλογραφίας (ΣΗΔΑ), με αποτέλεσμα τη σημαντική μείωση των εκτυπώσεων και της κατανάλωσης χαρτιού. Το 2021, διακινήθηκαν μέσω ΣΗΔΑ 520.533 έγγραφα, εξοικονομώντας περίπου 1.301.332 σελίδες εκτυπώσεων. Στον περιορισμό της κατανάλωσης χαρτιού συνέβαλε επίσης και η εφαρμογή της ηλεκτρονικής υπογραφής e-signature (εξοικονόμηση περίπου 9,5 εκατ.

σελίδων εκτυπώσεων κατά το 2021). Επίσης, κατά το 2021 διασυνδέθηκε το σύστημα myNBG και το Internet banking με το e-Gov, δίνοντας τη δυνατότητα στους πελάτες να επικαιροποιούν τα στοιχεία τους ψηφιακά, χωρίς να απαιτείται η προσκόμιση εγγράφων.

■ Σε ότι αφορά στη διαχείριση τόνερ, από το 2014, έχει ολοκληρωθεί η ανάθεση της εξυπηρέτησης των εκτυπωτικών αναγκών Managed Print Services (MPS) των Κεντρικών Υπηρεσιών της Τράπεζας και του συνόλου πλέον του Δικτύου των Καταστημάτων της σε εξωτερικό συνεργάτη. Στο πλαίσιο της παραπάνω συμφωνίας ανάθεσης περιλαμβάνεται και η φιλική προς το περιβάλλον διαχείριση των αποβλήτων που προκύπτουν από τα αναλώσιμα των συσκευών. Αποτέλεσμα αυτού του προγράμματος είναι η μείωση των εκτυπώσεων γεγονός που συνεπάγεται τη μείωση της κατανάλωσης χαρτιού και μελανιών. Το έργο επιτυγχάνει την κεντρική διαχείριση των εκτυπωτικών αναγκών. Το σύνολο των χρηστών που εξυπηρετούνται πλέον από το σύστημα ανέρχεται σε περίπου 7.365 άτομα. Κατά το 2021, η συνολική προμήθεια toner μέσω του συστήματος M.P.S. ανήλθε σε 6.045 τεμάχια, ενώ ανακυκλώθηκαν 1.791 τεμάχια μέσω των 2.829 μονάδων M.P.S. Τα προσδοκώμενα οφέλη για την Τράπεζα είναι η μείωση του εκτυπωτικού-λειτουργικού κόστους κατά 25%-35%.

■ Με στόχο και την προστασία του περιβάλλοντος, η Τράπεζα δημιούργησε την υπηρεσία i-bank statements, ώστε οι πελάτες της να λαμβάνουν ηλεκτρονικά ειδοποίηση για την έκδοση των λογαριασμών τους για τις πιστωτικές κάρτες, τα στεγαστικά ή καταναλωτικά τους δάνεια και τους καταθετικούς τους λογαριασμούς, διακόπτοντας την αποστολή έντυπων λογαριασμών. Ήδη, η υπηρεσία έχει ενεργοποιηθεί σε περισσότερους από 2 εκατ. λογαριασμούς πελατών. Παράλληλα, η Τράπεζα συνεχίζει να εμπλουτίζει τα ηλεκτρονικά κανάλια i-bank με νέες υπηρεσίες και περισσότερες συναλλαγές, επιτρέποντας στους πελάτες της να πραγματοποιούν τις συναλλαγές τους από το σπίτι ή το κινητό τους, 24 ώρες το 24ωρο, 7 ημέρες την εβδομάδα. Επισημαίνεται ότι, κατά το 2021, εγγράφηκαν 450.000 νέοι χρήστες στο Internet/Mobile Banking της Τράπεζας.

Κοινωνική συνεισφορά της Εθνικής Τράπεζας

Η Τράπεζα, παρά τη συνεχιζόμενες έκτακτες υγειονομικές συνθήκες, που συντελούνται σε παγκόσμιο επίπεδο, δημιουργώντας ένα ιδιαίτερα δυσμενές οικονομικό περιβάλλον, πιστή στη δέσμευσή της για κοινωνική προσφορά, ανέπτυξε και κατά το 2021 χορηγικό πρόγραμμα ύψους περίπου €6 εκατ. συμπεριλαμβανομένου του ΜΙΕΤ. Οι τρεις πυλώνες του Προγράμματος Εταιρικής Κοινωνικής Δράσης «ΕΥΘΥΝΗ» της Τράπεζας είναι: Κοινωνικό σύνολο – Πολιτισμός – Περιβάλλον.

Αναλυτικότερα:

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Κοινωνικό σύνολο

Κοινωνία

- Ενίσχυση δράσεων για την αναβάθμιση των υπηρεσιών υγείας, με έμφαση στην πρόληψη και θεραπεία του COVID-19.
- Ανάπτυξη προγραμμάτων κοινωνικής αλληλεγγύης.
- Συνδρομή στο έργο φορέων και οργανισμών με αναγνωρισμένη δράση στην αντιμετώπιση των κοινωνικών προβλημάτων.
- Υποστήριξη ευπαθών κοινωνικών ομάδων και ατόμων.

Επιστήμη / Έρευνα / Εκπαίδευση

- Στήριξη προγραμμάτων υποτροφιών για προπτυχιακές και μεταπτυχιακές σπουδές στην Ελλάδα και στο εξωτερικό.
- Συμβολή στην αναβάθμιση της παρεχόμενης εκπαίδευσης και στήριξη εκπαιδευτικών προγραμμάτων.
- Συμβολή στην αναβάθμιση των κτηριακών υποδομών και του εξοπλισμού εργαστηρίων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων.
- Χορηγίες για ερευνητικά προγράμματα, καθιέρωση βραβείων, και στήριξη της καινοτομίας.
- Στήριξη επιστημονικού έργου και προαγωγή της έρευνας, κυρίως με τη μορφή χορηγιών για επιστημονικές συναντήσεις (συνέδρια, ημερίδες) που καλύπτουν όλο το φάσμα των επιστημών.
- Χορηγική στήριξη για την έκδοση εντύπων και βιβλίων.

Αθλητισμός

- Συνέχιση προγράμματος χορηγικής στήριξης αθλητικών φορέων και σημαντικών μεμονωμένων αθλητών για την προετοιμασία και συμμετοχή τους σε παγκόσμιας εμβέλειας αθλητικές διοργανώσεις.

Πολιτισμός

Πολιτισμός / Ιστορία / Τέχνες

- Χορηγίες για τη διαφύλαξη και ανάδειξη του ιστορικού και πολιτιστικού γίνεσθαι.
- Χορηγική στήριξη δράσεων στο πλαίσιο εορτασμού της επετείου των διακοσίων χρόνων από την Ελληνική Επανάσταση του 1821.

- Έναρξη της «Δισεκονταετούς Πρωτοβουλίας 1821-2021», η οποία υλοποιεί ένα πρόγραμμα που περιλαμβάνει περισσότερες από 130 εκδηλώσεις, με επίκεντρο την επιστήμη, την πολιτιστική κληρονομιά, τη μουσική και τις τέχνες.
- Στήριξη δραστηριοτήτων και εκδηλώσεων που αφορούν τη μουσική, τέχνες και θεάματα.

MIET

Το σημαντικό έργο του Πολιτιστικού Ιδρύματος της Εθνικής Τράπεζας (MIET) περιλαμβάνει την προώθηση της λογοτεχνίας, της επιστήμης και των τεχνών.

Το MIET, με τις διακεκριμένες δράσεις του διεκδικεί επάξια πρωταγωνιστικό ρόλο στην πολιτιστική ζωή της Ελλάδας.

Ιστορικό Αρχείο της Εθνικής Τράπεζας

Ιδιαίτερα αξιοσημείωτο είναι το Ιστορικό Αρχείο της Εθνικής Τράπεζας, ένα σημαντικό κέντρο τεκμηρίωσης για την οικονομική, πολιτική, πολιτιστική και κοινωνική ιστορία της χώρας, που συγκεντρώνει ένα πλήρες ιστορικό αρχείο, με χρονικά όρια σχεδόν ταυτόσημα με την ύπαρξη του σύγχρονου Ελληνικού Κράτους Σήμερα, το Ιστορικό Αρχείο της Εθνικής δραστηριοποιείται στους τομείς της αρχαικής, ιστορικής, ερευνητικής, εκδοτικής και εκπαιδευτικής δραστηριότητας, πρωτοπόρος στην εφαρμογή νέων τεχνολογιών διαχείρισης του αρχειακού του υλικού.

Λοιπά

- Υποστήριξη για την πραγματοποίηση βραβεύσεων, συνεδρίων, εκδηλώσεων και άλλων πρωτοβουλιών επενδυτικού και χρηματοοικονομικού κυρίως χαρακτήρα.

Περιβάλλον

- Στήριξη προγραμμάτων και συνεδρίων που αναδεικνύουν τα οφέλη της βιώσιμης ανάπτυξης και των φιλικών προς το περιβάλλον τεχνολογιών.
- Υποστήριξη παραγωγής εκδόσεων και ψηφιακού περιεχομένου με σκοπό την ενίσχυση της περιβαλλοντικής συνείδησης και τον μετριασμό των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής.
- Συνδρομή, στο έργο φορέων που συμμετέχουν σε δράσεις για το περιβάλλον και τη βιώσιμη ανάπτυξη.

Σημαντικότερες
ΕξελίξειςΑντιμετώπιση της
κρίσης COVID-19Πρόγραμμα
ΜετασχηματισμούΟικονομική και
χρηματοοικονομική
επισκόπησηΔιαχείριση
ΚινδύνουΜη
Χρηματοοικονομική
ΚατάστασηΔήλωση
Εταιρικής
Διακυβέρνησης

Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης

Εισαγωγή

Σύμφωνα με το άρθρο 152 του Ν. 4548/2018 περί Ανωνύμων Εταιριών, όπως ισχύει, η Τράπεζα υποχρεούται να συμπεριλαμβάνει ως ειδικό τμήμα της ετήσιας Έκθεσης Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου, τη Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης. Σύμφωνα με τις ανωτέρω διατάξεις, η Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας περιλαμβάνει τις ακόλουθες ενότητες, στις οποίες περιλαμβάνεται επίσης συμπληρωματική πληροφόρηση που προβλέπεται από τον Ν. 4706/2020 «Εταιρική διακυβέρνηση ανωνύμων εταιρειών, σύγχρονη αγορά κεφαλαίου, ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2017/828 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, μέτρα προς εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΕ)2017/1131 και άλλες διατάξεις»:

A. Κώδικας Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας

B. Βασικές Πολιτικές και Πρακτικές Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας

Γ. Γενική Συνέλευση και Δικαιώματα των Μετόχων

Δ. Διοικητικό Συμβούλιο και Λοιπά Διοικητικά, Διαχειριστικά και Εποπτικά Όργανα

Ε. Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου της Τράπεζας και Διαχείριση Κινδύνων

Σημειώνεται ότι τα λοιπά πληροφοριακά στοιχεία που απαιτούνται από το άρθρο 10 της Ευρωπαϊκής Οδηγίας 2004/25/ΕΚ, βάσει της παρ. 1 δ) του Άρθρου 152 του Ν. 4548/2018, σχετικά με τις δημόσιες προσφορές εξαγοράς, περιλαμβάνονται στην Επεξηγηματική Έκθεση προς την Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων, που αποτελεί ξεχωριστό τμήμα της ετήσιας Έκθεσης Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας.

A. Κώδικας Εταιρικής Διακυβέρνησης

Το πλαίσιο εταιρικής διακυβέρνησης της Τράπεζας καθορίζεται από τις διατάξεις της Ελληνικής και Ευρωπαϊκής νομοθεσίας, τις αποφάσεις και πράξεις της Τράπεζας της Ελλάδος, τις Οδηγίες της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, τις κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών και της Ευρωπαϊκής Αρχής Κινητών Αξιών και Αγορών, καθώς και τις αποφάσεις και οδηγίες της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς. Περαιτέρω εφαρμόζονται οι διατάξεις που ορίζει το Πλαίσιο Συνεργασίας (Relationship Framework Agreement – RFA) μεταξύ της Τράπεζας και του ΤΧΣ, και οι υποχρεώσεις της Τράπεζας έναντι του Επιτρόπου Παρακολούθησης (Monitoring Trustee) (σύμφωνα με τις προβλεπόμενες ειδικές διαδικασίες, για όσο διάστημα αυτές ισχύουν).

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Τον Φεβρουάριο του 2006, το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας υιοθέτησε κατευθυντήριο πλαίσιο που περιγράφει τη δομή και την πολιτική που ακολουθεί η Τράπεζα σε θέματα εταιρικής διακυβέρνησης, ενώ με την πάροδο των ετών, αυτό το πλαίσιο έχει αναθεωρηθεί όπως έχει κριθεί αναγκαίο, σε εναρμόνιση προς τις κανονιστικές διατάξεις, τις κατευθυντήριες γραμμές, τις βέλτιστες πρακτικές και τις εξελίξεις στις εσωτερικές ρυθμίσεις διακυβέρνησης της Τράπεζας. Αναφορικά με το έτος 2021, ο Κώδικας Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας τροποποιήθηκε τον Ιανουάριο του 2021, εμπλουτίζοντας περαιτέρω τις διατάξεις σχετικά με το ρόλο του Ανώτερου Ανεξάρτητου Συμβούλου. Τον Ιούνιο του 2021, σύμφωνα με το Άρθρο 17 του Ν. 4706/2020, η Τράπεζα υιοθέτησε τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης του Ελληνικού Συμβουλίου Εταιρικής Διακυβέρνησης, ο οποίος αποτελεί τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης για εταιρείες με κινητές αξίες εισηγμένες σε χρηματιστήριο, σύμφωνα με το Άρθρο 17 του Ν. 4706/2020 και το Άρθρο 4 της Απόφασης της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς (Απόφαση 2/905/3.3.2021 του Διοικητικού Συμβουλίου της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς). Περαιτέρω, ο Κώδικας Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας, ο οποίος τροποποιήθηκε τον Ιούνιο του 2021, κυρίως για λόγους προσαρμογής των διατάξεών του προς τις αντίστοιχες διατάξεις του Ν. 4706/2020, περιλαμβάνει επιπλέον διατάξεις σε συμμόρφωση με το ειδικότερο πλαίσιο εταιρικής διακυβέρνησης που διέπει τα πιστωτικά ιδρύματα, καθώς και διατάξεις που αφορούν εσωτερικές ρυθμίσεις και διαδικασίες που εφαρμόζει η Τράπεζα σε συμμόρφωση με το σχετικό νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο. Η Τράπεζα παρακολουθεί τις εξελίξεις στο ισχύον πλαίσιο και τις σχετικές κατευθυντήριες γραμμές, καθώς και τις βέλτιστες πρακτικές στον τομέα της εταιρικής διακυβέρνησης και προβαίνει στις ενέργειες που κρίνει κατάλληλες προκειμένου να διασφαλιστεί η συμμόρφωση με το εκάστοτε ισχύον νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο, και τις σχετικές κατευθυντήριες γραμμές.

Η Τράπεζα συμμορφώνεται με τον Ελληνικό Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης του Ελληνικού Συμβουλίου Εταιρικής Διακυβέρνησης, καθώς και με τις διατάξεις του ειδικότερου πλαισίου εταιρικής διακυβέρνησης που εφαρμόζεται στα πιστωτικά ιδρύματα, όπως αυτές περιλαμβάνονται στον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας. Ο καθορισμός των εξουσιών και αρμοδιοτήτων των διοικητικών οργάνων της Τράπεζας και η ανάθεση αρμοδιοτήτων του Διοικητικού Συμβουλίου στα στελέχη της Τράπεζας πραγματοποιούνται σύμφωνα με το Καταστατικό της Τράπεζας και την ισχύουσα νομοθεσία, όπως ενσωματώνονται στο πλαίσιο εσωτερικής λειτουργίας της Τράπεζας.

Στο πλαίσιο του Ελληνικού Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης, καθώς και του λοιπού πλαισίου εταιρικής διακυβέρνησης που ακολουθεί η Τράπεζα, το Διοικητικό Συμβούλιο εφαρμόζει σύστημα αυτοαξιολόγησης της απόδοσης της λειτουργίας του και της λειτουργίας των Επιτροπών του βάσει μεθοδολογίας που έχει διαμορφωθεί και εγκριθεί από την Επιτροπή Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων, ενώ επιπροσθέτως το ΤΧΣ παρακολουθεί και αξιολογεί την απόδοση του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών του, σύμφωνα με τα κριτήρια που προβλέπονται στο νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο και το RFA μεταξύ της Τράπεζας και του ΤΧΣ. Κάθε τρία έτη η αξιολόγηση της απόδοσης του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών του πραγματοποιείται από εξωτερικό σύμβουλο, η επιλογή και εποπτεία του οποίου εμπίπτει στις αρμοδιότητες της

παραπάνω Επιτροπής του Διοικητικού Συμβουλίου. Η αξιολόγηση αυτή διενεργείται με τη χρήση μεθοδολογίας που βασίζεται σε βέλτιστες πρακτικές και περιλαμβάνει τη χρήση αναλυτικών ερωτηματολογίων, καλύπτοντας όλο το φάσμα των εργασιών του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών του. Περισσότερες πληροφορίες για την αξιολόγηση του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών του παρουσιάζονται κατωτέρω.

Ο Ελληνικός Κώδικας Εταιρικής Διακυβέρνησης του Ελληνικού Συμβουλίου Εταιρικής Διακυβέρνησης και το εσωτερικό πλαίσιο εταιρικής διακυβέρνησης της Τράπεζας έχουν αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της Τράπεζας [www.nbg.gr \(https://www.nbg.gr/el/omilos/esg/etairiki-diakubernisi/plaisio-etairikis-diakubernisis\)](https://www.nbg.gr/el/omilos/esg/etairiki-diakubernisi/plaisio-etairikis-diakubernisis).

B. Βασικές Πολιτικές και Πρακτικές Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας

Η Τράπεζα παρακολουθεί συνεχώς τις εξελίξεις στο εφαρμοστέο πλαίσιο και τις σχετικές οδηγίες και βέλτιστες πρακτικές και προβαίνει στις κατάλληλες ενέργειες προκειμένου να διασφαλίσει ότι οι πολιτικές που ακολουθούνται είναι εναρμονισμένες με το εκάστοτε εφαρμοστέο κανονιστικό πλαίσιο και τις σχετικές οδηγίες:

Πολιτική Διακυβέρνησης Ομίλου (B.1)

Περιλαμβάνει τις βασικές αρχές εταιρικής διακυβέρνησης σε επίπεδο Ομίλου και διατάξεις αναφορικά με τα διοικητικά όργανα των εταιρειών του Ομίλου, τη συνεργασία με την ΕΤΕ, το Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου και τις κανονιστικές απαιτήσεις, θεσπίζοντας ένα ενοποιημένο πλαίσιο εταιρικής διακυβέρνησης για τον Όμιλο.

Πολιτική Αποδοχών του Ομίλου (B.2)

Θεσπίζει το γενικό πλαίσιο για την παροχή αμοιβών σε επίπεδο Ομίλου και καθορίζει τις αρχές, σύμφωνα με τις οποίες ο Όμιλος προσεγγίζει θέματα σχετικά με αμοιβές που καταβάλλονται σε στελέχη και υπαλλήλους.

Πολιτική Αποδοχών των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και των Ανωτάτων Στελεχών της ΕΤΕ (B.3)

Καθορίζει το γενικότερο πλαίσιο προσδιορισμού των αποδοχών των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και των Ανωτάτων Στελεχών της ΕΤΕ (Γενικών Διευθυντών και Βοηθών Γενικών Διευθυντών), σύμφωνα με τις ισχύουσες νομικές και κανονιστικές διατάξεις και σε εναρμόνιση με τις αρχές που περιγράφονται στην Πολιτική Αποδοχών του Ομίλου της ΕΤΕ, και καλύπτει τις συνολικές αποδοχές που παρέχονται σε όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
		(Εκτελεστικά και Μη Εκτελεστικά), ήτοι σταθερές και μεταβλητές αποδοχές, συμπεριλαμβανομένων των παροχών, των αμοιβών για συμμετοχή σε Επιτροπές και τυχόν άλλες αποζημιώσεις, καθώς και το σύνολο των αποδοχών που παρέχονται σε όλα τα Ανώτατα Στελέχη της ΕΤΕ (ήτοι, Γενικούς Διευθυντές και Βοηθούς Γενικούς Διευθυντές).				Ορίζει το πλαίσιο και τα κριτήρια για την υποψηφιότητα των υποψηφίων στο Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΤΕ, περιγράφει τη διαδικασία υποβολής υποψηφιότητας και επιλογής τους, ενώ περιλαμβάνει και το επιθυμητό προφίλ του Διοικητικού Συμβουλίου, σύμφωνα με τα κριτήρια επιλεξιμότητας που ορίζονται βάσει του Ν. 3864/2010, όπως ισχύει.
Πολιτική για την Ετήσια Εκπαίδευση των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών του		Θεσπίζει διαδικασίες για την υποστήριξη του Διοικητικού Συμβουλίου για την ενίσχυση της απόδοσής του και την επέκταση της σχετικής βάσης των δεξιοτήτων και ικανοτήτων τους.				Περισσότερες πληροφορίες για την Πολιτική περιλαμβάνονται στην Ενότητα «Δ. Διοικητικό Συμβούλιο και Λοιπά Διοικητικά, Διαχειριστικά και Εποπτικά Όργανα/ Ανάδειξη Υποψηφιοτήτων των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου & Αξιολόγηση Καταλληλότητας».
		Περισσότερες πληροφορίες για την Πολιτική περιλαμβάνονται στην Ενότητα «Δ. Διοικητικό Συμβούλιο και Λοιπά Διοικητικά, Διαχειριστικά και Εποπτικά Όργανα/ Συνεχής επιμόρφωση και εκπαίδευση των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου».				Καθορίζει τα κριτήρια που θα πρέπει να χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση της καταλληλότητας των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, (αρχικής και σε συνεχή βάση), συμπεριλαμβανομένων των κριτηρίων καταλληλότητας που προβλέπονται στο ισχύον κανονιστικό πλαίσιο, και περιγράφει πιο λεπτομερειακά τις πολιτικές, πρακτικές και διαδικασίες που εφαρμόζει η Τράπεζα κατά την αξιολόγηση της καταλληλότητας των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου.
Πολιτική Αυτοαξιολόγησης Διοικητικού Συμβουλίου/ Επιτροπών		Καθορίζει τις διαδικασίες αξιολόγησης της απόδοσης του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών του ως συλλογικά όργανα, καθώς και της ατομικής συνεισφοράς κάθε Μέλους, με σκοπό την διασφάλιση της αποτελεσματικότητας των εργασιών του Διοικητικού Συμβουλίου.				Καθορίζει την προσέγγιση της Τράπεζας ως προς την επίτευξη της επιθυμητής διαφοροποίησης των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου της, με σκοπό την εξασφάλιση πλήθους απόψεων, εμπειριών και αντιλήψεων που διευκολύνουν την ανεξαρτησία των απόψεων και την ορθή λήψη αποφάσεων εντός του Διοικητικού Συμβουλίου.
		Περισσότερες πληροφορίες για την Πολιτική περιλαμβάνονται στην Ενότητα «Δ. Διοικητικό Συμβούλιο και Λοιπά Διοικητικά, Διαχειριστικά και Εποπτικά Όργανα/ Αξιολόγηση του Διευθύνοντος Συμβούλου, του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών του».				Περισσότερες πληροφορίες για εν λόγω Πολιτική περιλαμβάνονται στην Ενότητα «Πολιτική ποικιλομορφίας όσον αφορά τα διοικητικά, διαχειριστικά και εποπτικά όργανα της Τράπεζας».
				Πολιτική Ανάδειξης Υποψηφιοτήτων Μελών Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας		
				Πολιτική και Διαδικασία Αξιολόγησης της Καταλληλότητας του Διοικητικού Συμβουλίου (B.4)		
				Πολιτική Διαφοροποίησης των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου		

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
Πολιτική Ανάδειξης Υποψηφιοτήτων και Αξιολόγησης της Καταλληλότητας των Ανωτάτων Στελεχών της ΕΤΕ (B.5)	Καθορίζει τις αρχές και τη διαδικασία για την ανάδειξη υποψηφιοτήτων και την αξιολόγηση της καταλληλότητας των μελών της Ανώτατης Διοίκησης με τις υψηλότερες επαγγελματικές και προσωπικές δεξιότητες και ήθος, σε συμμόρφωση με το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο, τους εσωτερικούς κανονισμούς της Τράπεζας και τις διεθνείς βέλτιστες πρακτικές.					εταιρεία επί των θυγατρικών του Ομίλου, και τον βαθμό ανεξαρτησίας που πρέπει να παρέχεται στις θυγατρικές. Ταυτόχρονα, θα διασφαλίζεται ότι ο Όμιλος εφαρμόζει συστήματα και διαδικασίες που θα διαβεβαιώνουν το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας ότι η διακυβέρνηση των θυγατρικών αντικατοπτρίζει αποτελεσματικά τις ίδιες αξίες, ηθικές, ελέγχους και διαδικασίες με αυτές της μητρικής εταιρείας.
Ασφαλιστική Κάλυψη Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και Στελεχών των Εταιρειών του Ομίλου (B.6)	Αφορά στην κάλυψη της αστικής ευθύνης των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και των Διοικητικών Στελεχών της Τράπεζας και των θυγατρικών του Ομίλου από αμέλεια, λάθη ή παραλείψεις των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, Διοικητικών Στελεχών και υπαλλήλων και στην κάλυψη ζημιών από απάτες, συμπεριλαμβανομένων των ηλεκτρονικών απατών και των παραβιάσεων ασφάλειας στον κυβερνοχώρο.					(B.2) Πολιτική Αποδοχών του Ομίλου: Οι πρακτικές αποδοχών της Τράπεζας και του Ομίλου συνάδουν με τις διατάξεις του Ν.4261/2014 (που ενσωμάτωσε εν μέρει την Οδηγία 2013/36/ΕΕ (CRD IV)), όπως τροποποιήθηκε με τον Ν. 4799/2021 που ενσωμάτωσε την Οδηγία 878/2019/ΕΕ (CRD V), του Ν.3864/2010 («Νόμος ΤΧΣ»), της Πράξης Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος 2577/2006, όπως τροποποιήθηκε με την Πράξη Εκτελεστικής Επιτροπής 158/10.5.2019, και το Αναθεωρημένο Πλαίσιο Συνεργασίας μεταξύ της Τράπεζας και του ΤΧΣ. Η Πολιτική Αποδοχών της Τράπεζας και του Ομίλου αναθεωρήθηκε το 2021. Η αναθεώρηση περιλάμβανε την εναρμόνιση της Πολιτικής με διατάξεις της Οδηγίας 878/2019/ΕΕ (CRD V) και της Πράξης Εκτελεστικής Επιτροπής 158/10.5.2019 της Τράπεζας της Ελλάδος, καθώς και άλλες τροποποιήσεις με σκοπό τη σαφή περιγραφή των σχετικών διαδικασιών που εφαρμόζει η Τράπεζα και ο Όμιλος. Επιπλέον, η Τράπεζα παρακολουθεί τις εξελίξεις στο ισχύον κανονιστικό πλαίσιο.
Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας ΕΤΕ (B.7)	Περιλαμβάνει στοιχεία σχετικά με το Διοικητικό Συμβούλιο και τις Επιτροπές του, την οργάνωση της Τράπεζας, τα ανώτατα διευθυντικά στελέχη, το Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου, τις διαδικασίες συμμόρφωσης και γνωστοποιήσεων, τις συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη και τις πολιτικές της Τράπεζας. Ο Κανονισμός λειτουργεί συμπληρωματικά προς τις διατάξεις του Καταστατικού και του Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης.					Η Πολιτική Αποδοχών της Τράπεζας και του Ομίλου αναθεωρήθηκε το 2021. Η αναθεώρηση περιλάμβανε την εναρμόνιση της Πολιτικής με διατάξεις της Οδηγίας 878/2019/ΕΕ (CRD V) και της Πράξης Εκτελεστικής Επιτροπής 158/10.5.2019 της Τράπεζας της Ελλάδος, καθώς και άλλες τροποποιήσεις με σκοπό τη σαφή περιγραφή των σχετικών διαδικασιών που εφαρμόζει η Τράπεζα και ο Όμιλος. Επιπλέον, η Τράπεζα παρακολουθεί τις εξελίξεις στο ισχύον κανονιστικό πλαίσιο. Πληροφορίες για την Πολιτική Αποδοχών της Τράπεζας και του Ομίλου και τις γενικές πρακτικές αποδοχών έχουν αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της Τράπεζας www.nbg.gr (https://www.nbg.gr/el/omilos/esg/etairiki-diakubernisi/plaisio-etairiki-diakubernisis και https://www.nbg.gr/el/omilos/enimerwsi-ependutwn/etisies-ekthesis-enimerwtika-deltia).

(B.1) Πολιτική Διακυβέρνησης Ομίλου:

Στο πλαίσιο περαιτέρω ενίσχυσης του ενοποιημένου πλαισίου εταιρικής διακυβέρνησης του Ομίλου της ΕΤΕ και περαιτέρω βελτιστοποίησης της συνεργασίας μεταξύ της ΕΤΕ και των εταιρειών του Ομίλου της, τον Απρίλιο του 2020 το Διοικητικό Συμβούλιο αναθεώρησε την Πολιτική Διακυβέρνησης του Ομίλου της ΕΤΕ, η οποία είχε αρχικά υιοθετηθεί τον Ιανουάριο του 2018. Μία από τις κύριες καινοτομίες της Πολιτικής ήταν η εισαγωγή του Πολυεπίπεδου Μοντέλου Διακυβέρνησης των θυγατρικών, σύμφωνα με το οποίο το επίπεδο εφαρμογής του πλαισίου διακυβέρνησης καθορίζεται με βάση την κατηγοριοποίηση των εταιρειών του Ομίλου, καθιερώνοντας έτσι τις κατάλληλες πρακτικές και δομές διακυβέρνησης και αναφοράς για κάθε θυγατρική.

Στο πλαίσιο της Πολιτικής Διακυβέρνησης του Ομίλου, η Τράπεζα ως μητρική εταιρεία στοχεύει να εξισορροπήσει κατάλληλα τον βαθμό ελέγχου που πρέπει να ασκεί η μητρική

εταιρεία επί των θυγατρικών του Ομίλου, και τον βαθμό ανεξαρτησίας που πρέπει να παρέχεται στις θυγατρικές. Ταυτόχρονα, θα διασφαλίζεται ότι ο Όμιλος εφαρμόζει συστήματα και διαδικασίες που θα διαβεβαιώνουν το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας ότι η διακυβέρνηση των θυγατρικών αντικατοπτρίζει αποτελεσματικά τις ίδιες αξίες, ηθικές, ελέγχους και διαδικασίες με αυτές της μητρικής εταιρείας.

(B.2) Πολιτική Αποδοχών του Ομίλου:

Οι πρακτικές αποδοχών της Τράπεζας και του Ομίλου συνάδουν με τις διατάξεις του Ν.4261/2014 (που ενσωμάτωσε εν μέρει την Οδηγία 2013/36/ΕΕ (CRD IV)), όπως τροποποιήθηκε με τον Ν. 4799/2021 που ενσωμάτωσε την Οδηγία 878/2019/ΕΕ (CRD V), του Ν.3864/2010 («Νόμος ΤΧΣ»), της Πράξης Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος 2577/2006, όπως τροποποιήθηκε με την Πράξη Εκτελεστικής Επιτροπής 158/10.5.2019, και το Αναθεωρημένο Πλαίσιο Συνεργασίας μεταξύ της Τράπεζας και του ΤΧΣ.

Η Πολιτική Αποδοχών της Τράπεζας και του Ομίλου αναθεωρήθηκε το 2021. Η αναθεώρηση περιλάμβανε την εναρμόνιση της Πολιτικής με διατάξεις της Οδηγίας 878/2019/ΕΕ (CRD V) και της Πράξης Εκτελεστικής Επιτροπής 158/10.5.2019 της Τράπεζας της Ελλάδος, καθώς και άλλες τροποποιήσεις με σκοπό τη σαφή περιγραφή των σχετικών διαδικασιών που εφαρμόζει η Τράπεζα και ο Όμιλος. Επιπλέον, η Τράπεζα παρακολουθεί τις εξελίξεις στο ισχύον κανονιστικό πλαίσιο.

Πληροφορίες για την Πολιτική Αποδοχών της Τράπεζας και του Ομίλου και τις γενικές πρακτικές αποδοχών έχουν αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της Τράπεζας www.nbg.gr (<https://www.nbg.gr/el/omilos/esg/etairiki-diakubernisi/plaisio-etairiki-diakubernisis> και <https://www.nbg.gr/el/omilos/enimerwsi-ependutwn/etisies-ekthesis-enimerwtika-deltia>).

(B.3) Πολιτική Αποδοχών των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και των Ανωτάτων Στελεχών της ΕΤΕ:

Σύμφωνα με την Οδηγία (ΕΕ) 2017/828, όπως αυτή έχει ενσωματωθεί (μερικώς) στην Ελληνική νομοθεσία με τον Νόμο 4548/2018 περί Ανωνύμων Εταιρειών, οι εισηγμένες εταιρείες απαιτείται, μεταξύ άλλων, να θεσπίσουν πολιτική αποδοχών για τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και οι Μέτοχοι έχουν το δικαίωμα να ψηφίσουν την πολιτική αποδοχών στη Γενική Συνέλευση. Επιπρόσθετα, σύμφωνα με το άρθρο 110 παρ. 1 Ν. 4548/2018, η Πολιτική, με καταστατική διάταξη, μπορεί να περιλαμβάνει επίσης στο πεδίο εφαρμογής της και τα βασικά διοικητικά στελέχη, όπως αυτά ορίζονται στο Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο 24 παράγραφος 9.

Στο πλαίσιο αυτό, και με στόχο την περαιτέρω ενίσχυση της διαφάνειας στο πλαίσιο αποδοχών της διοικητικής δομής της Τράπεζας, επεκτείνοντας ειδικότερα το πεδίο εφαρμογής της Πολιτικής, ώστε να περιλαμβάνει και τα ανώτατα στελέχη, πέραν των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, η Ετήσια Γενική Συνέλευση των Μετόχων, η οποία έλαβε χώρα την 31 Ιουλίου 2020, κατόπιν πρότασης του Διοικητικού Συμβουλίου, με τη συνδρομή της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων και της Επιτροπής Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών, ενέκρινε την αναθεωρημένη Πολιτική Αποδοχών των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και των Ανωτάτων Στελεχών

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

της ΕΤΕ. Με την εν λόγω αναθεώρηση, το Διοικητικό Συμβούλιο στοχεύει να παρέχει στους μετόχους και την αγορά το υψηλότερο επίπεδο διαφάνειας και σαφήνειας στο σχήμα αποδοχών που εφαρμόζεται στα ανώτατα στελέχη, ενισχύοντας με αυτό τον τρόπο το επενδυτικό προφίλ της Τράπεζας με σκοπό να διασφαλίζεται η εξωτερική ανταγωνιστικότητα.

Η Πολιτική Αποδοχών των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και των Ανωτάτων Στελεχών θα ισχύει για περίοδο τεσσάρων ετών, εκτός εάν αναθεωρηθεί νωρίτερα ή σε περιπτώσεις προσωρινών παρεκκλίσεων, σύμφωνα με τις σχετικές ισχύουσες διατάξεις.

Η Πολιτική Αποδοχών των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και των Ανωτάτων Στελεχών της ΕΤΕ έχει αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της Τράπεζας [www.nbg.gr \(https://www.nbg.gr/el/omilos/esg/etairiki-diakubernisi/plaisio-etairikis-diakubernisis\)](https://www.nbg.gr/el/omilos/esg/etairiki-diakubernisi/plaisio-etairikis-diakubernisis).

(B.4) Πολιτική και Διαδικασία Αξιολόγησης της Καταλληλότητας του Διοικητικού Συμβουλίου:

Στο πλαίσιο των υποχρεώσεων της Τράπεζας σε σχέση με την (αρχική και σε συνεχή βάση) αξιολόγηση της καταλληλότητας των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και της συλλογικής καταλληλότητας του Διοικητικού Συμβουλίου, η Τράπεζα έχει υιοθετήσει από τον Σεπτέμβριο του 2020 την Πολιτική και Διαδικασία Αξιολόγησης της Καταλληλότητας του Διοικητικού Συμβουλίου. Η Πολιτική υιοθετήθηκε αρχικά από το Διοικητικό Συμβούλιο, μετά από πρόταση της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων, ενώ στις 30 Ιουλίου 2021, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.4706/2020, η Πολιτική εγκρίθηκε από τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων, όπως υποβλήθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο κατόπιν πρότασης της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων. Η Πολιτική στοχεύει στην ενίσχυση της εσωτερικής διαδικασίας αξιολόγησης της καταλληλότητας και έχει ενσωματώσει τις σχετικές υποχρεώσεις σε ευθυγράμμιση με το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο (ιδίως τους Ν. 4706/2020, 4261/2014 και 3864/2010, καθώς και τις σχετικές εγκυκλίους της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, τον Οδηγό για τις αξιολογήσεις της καταλληλότητας της ΕΚΤ/SSM, τις Κοινές Κατευθυντήριες Γραμμές ΕΒΑ-ΕΣΜΑ σχετικά με την αξιολόγηση της καταλληλότητας των μελών του διοικητικού οργάνου και των προσώπων που κατέχουν καίριες θέσεις, την Πράξη 142/11.6.2018 της Εκτελεστικής Επιτροπής της Τράπεζας της Ελλάδος, όπως ισχύει), προκειμένου να διασφαλιστεί η συνετή και αποτελεσματική διαχείριση της Τράπεζας.

Η Πολιτική και Διαδικασία Αξιολόγησης της Καταλληλότητας του Διοικητικού Συμβουλίου έχει αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της Τράπεζας [ww.nbg.gr \(https://www.nbg.gr/el/omilos/esg/etairiki-diakubernisi/plaisio-etairikis-diakubernisis\)](https://www.nbg.gr/el/omilos/esg/etairiki-diakubernisi/plaisio-etairikis-diakubernisis).

Περισσότερες πληροφορίες για την Πολιτική περιλαμβάνονται στην ενότητα «Δ. Διοικητικό Συμβούλιο και Λοιπά Διοικητικά, Διαχειριστικά και Εποπτικά Όργανα/ Ανάδειξη Υποψηφιοτήτων των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου & Αξιολόγηση Καταλληλότητας».

(B.5) Πολιτική Ανάδειξης Υποψηφιοτήτων και Αξιολόγησης της Καταλληλότητας των Ανωτάτων Στελεχών:

Στο πλαίσιο ενίσχυσης της διαδικασίας ορισμού των Ανωτάτων Στελεχών της Τράπεζας, λαμβάνοντας επίσης υπόψη τις υποχρεώσεις της Τράπεζας σε σχέση με την αξιολόγηση της καταλληλότητας των προσώπων που κατέχουν καίριες θέσεις, τον Ιανουάριο του 2021 το Διοικητικό Συμβούλιο, μετά από πρόταση της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων, ενέκρινε την Πολιτική Ανάδειξης Υποψηφιοτήτων και Αξιολόγησης της Καταλληλότητας των Ανωτάτων Στελεχών. Η Πολιτική καθορίζει τις αρχές και τη διαδικασία επιλογής Ανωτάτων Στελεχών/θέσεων που εμπιπτουν στο πεδίο εφαρμογής της, σε εναρμόνιση με τις κανονιστικές διατάξεις και λαμβάνοντας επίσης υπόψη διεθνείς βέλτιστες πρακτικές. Μεταξύ των βασικών στόχων της Πολιτικής είναι η καθιέρωση μιας διαφανούς, αποτελεσματικής και αποδοτικής από πλευράς χρόνου διαδικασίας υποψηφιοτήτων και αξιολόγησης καταλληλότητας. να διασφαλίσει ότι η δομή της Ανώτερης Διοίκησης της Τράπεζας πληροί τις υψηλότερες απαιτήσεις καταλληλότητας όσον αφορά ηθικά πρότυπα και δεξιότητες και ότι είναι πλήρως εναρμονισμένη με το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο που διέπει την Τράπεζα, και να διασφαλίσει την αποτελεσματική και συνετή διαχείριση της Τράπεζας, με αποτελεσματικές και συνετές πρακτικές διακυβέρνησης, με στόχο την προστασία των συμφερόντων και της φήμης της Τράπεζας και του Ομίλου της.

(B.6) Ασφαλιστική Κάλυψη Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και Στελεχών των Εταιρειών του Ομίλου:

Σε συμμόρφωση με τις διατάξεις του Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης, η Τράπεζα έχει συνάψει πολυασφαλιστήριο συμβόλαιο για την κάλυψη της αστικής ευθύνης των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και των Διοικητικών Στελεχών όλων των εταιρειών του Ομίλου, για την κάλυψη της αστικής ευθύνης της Τράπεζας και των θυγατρικών της από αμέλεια, λάθη ή παραλείψεις από τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, Διοικητικά Στελέχη και υπαλλήλους και για την κάλυψη ζημιών από απάτες, συμπεριλαμβανομένων των ηλεκτρονικών απατών, και παραβιάσεων ασφάλειας στον κυβερνοχώρο. Το 2017, η Τράπεζα συνάψε νέο ασφαλιστήριο συμβόλαιο που περιλαμβάνει αυξημένα επίπεδα κάλυψης καθώς και βελτιωμένη διατύπωση και όρους. Το 2018, 2019, 2020, η Τράπεζα ανανέωσε τα ανωτέρω ασφαλιστήρια συμβόλαια, με εμπλουτισμένους όρους, καθώς και σύμφωνα με το ισχύον νομικό και κανονιστικό πλαίσιο. Το 2021 ανανεώθηκαν εκ νέου τα παραπάνω συμβόλαια.

(B.7) Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας ΕΤΕ

Ο Κανονισμός Λειτουργίας έχει καταρτιστεί στο πλαίσιο του Ν. 4706/2020 για την εταιρική διακυβέρνηση ανωνύμων εταιρειών, κι έχει λάβει υπόψη τις σχετικές διατάξεις του νομοθετικού και κανονιστικού πλαισίου (ιδίως Ν. 4548/2018, Ν. 3016/2002, Ν. 4514/2018, Ν. 4261/2014, Ν. 4799/2021, Οδηγία 2013/36/ΕΕ (CRD IV), Οδηγία 2019/878/ΕΕ (CRD V), Ν. 3864/2010 («Νόμος ΤΧΣ»), όπως ισχύουν, αποφάσεις και πράξεις εκδοθείσες από την Τράπεζα της Ελλάδος, την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, όπως επίσης και τις υποχρεώσεις της Τράπεζας όπως αυτές ορίζονται από τη Σύμβαση Πλαισίου Συνεργασίας με το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας - ΤΧΣ.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Ο Κανονισμός περιλαμβάνει στοιχεία σχετικά με το Διοικητικό Συμβούλιο και τις Επιτροπές του, την οργάνωση της Τράπεζας, τα ανώτατα διευθυντικά στελέχη, το Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου, τις διαδικασίες συμμόρφωσης και γνωστοποιήσεων, τις συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη και τις πολιτικές της Τράπεζας.

Ο Κανονισμός λειτουργεί συμπληρωματικά προς τις διατάξεις του Καταστατικού και του Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης.

Περίληψη του κανονισμού λειτουργίας δημοσιοποιείται αμελλητί στο διαδικτυακό τόπο της Τράπεζας www.nbg.gr (<https://www.nbg.gr/el/omilos/esg/etairiki-diakubernisi/plaisio-etairikis-diakubernisis>).

Το Διοικητικό Συμβούλιο επανεξετάζει τον Κανονισμό οποτεδήποτε απαιτηθεί, προκειμένου να διασφαλίζεται η καταλληλότητά του αναφορικά με τις αρχές που υιοθετεί και τους κανόνες που εφαρμόζει ο Όμιλος, καθώς και με το ισχύον νομικό και κανονιστικό πλαίσιο και τις βέλτιστες διεθνείς πρακτικές. Η Τράπεζα μεριμνά για την κατάρτιση Κανονισμού Λειτουργίας των σημαντικών θυγατρικών της.

Ο Κανονισμός Λειτουργίας υιοθετήθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο στις 30 Ιουνίου 2021.

Σημειώνεται ότι:

- Η Τράπεζα έχει υιοθετήσει, μεταξύ άλλων, τις ακόλουθες κύριες πρακτικές και πολιτικές, οι οποίες περιγράφονται αναλυτικά στην ενότητα «Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση – Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη»:
 - Κώδικας Ηθικής Συμπεριφοράς και Δεοντολογίας του Ομίλου.
 - Κώδικας Δεοντολογίας της Διοίκησης και των Οικονομικών Υπηρεσιών της Τράπεζας και του Ομίλου.
 - Πολιτική της Τράπεζας και του Ομίλου για την Καταπολέμηση της Δωροδοκίας.
 - Πολιτική Αναφοράς Δυσλειτουργιών (Whistleblowing) της Τράπεζας και του Ομίλου.
 - Πολιτική της Τράπεζας και του Ομίλου για την Αντιμετώπιση της Απάτης.
 - Πολιτική Αποτροπής Σύγκρουσης Συμφερόντων για τα Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, τα Ανώτατα Στελέχη και τα λοιπά Συνδεδεμένα Μέρη της ΕΤΕ.
 - Πολιτική για τους Συνδεδεμένους Πιστούχους (Connected Borrowers) της Τράπεζας και του Ομίλου στην Ελλάδα.
 - Πολιτική Δωρεών, Χορηγιών, Φιλανθρωπικών Συνεισφορών και Λοιπών Σχετικών Δράσεων της Τράπεζας και του Ομίλου.
 - Πολιτική Βιώσιμης Ανάπτυξης της Τράπεζας και του Ομίλου.

Σημειώνεται ότι η Τράπεζα έχει υιοθετήσει πολιτικές που εξασφαλίζουν ότι το Διοικητικό Συμβούλιο διαθέτει επαρκή πληροφόρηση αναφορικά με συναλλαγές που αφορούν συνδεδεμένα μέρη, περιλαμβανομένων της Πολιτικής Αποτροπής Σύγκρουσης Συμφερόντων για τα Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, τα Ανώτατα Στελέχη και τα λοιπά

Συνδεδεμένα Μέρη της ΕΤΕ και της Πολιτικής για της Συνδεδεμένους Πιστούχους (Connected Borrowers) της Τράπεζας και του Ομίλου, οι οποίες αναφέρονται ανωτέρω.

Τον Μάρτιο του 2021, στο πλαίσιο της ετήσιας επισκόπησης των Κανονισμών Λειτουργίας των Επιτροπών του Διοικητικού Συμβουλίου, αναθεωρήθηκαν όλοι οι Κανονισμοί Λειτουργίας Επιτροπών του Διοικητικού Συμβουλίου με σκοπό να εναρμονιστούν περαιτέρω μεταξύ τους, καθώς και να ενσωματωθούν σε αυτούς ορισμένες εξελίξεις αναφορικά με εσωτερικές πολιτικές/ρυθμίσεις και να εναρμονιστούν με κανονιστικές εξελίξεις. Τον Φεβρουάριο του 2022, με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου (συνεδρίαση αριθ. 1718/24.2.2022) συστάθηκε μια νέα Επιτροπή του Διοικητικού Συμβουλίου, η Επιτροπή Καινοτομίας και Βιωσιμότητας, ως αποτέλεσμα της αναβάθμισης του συμβουλευτικού οργάνου για θέματα πληροφορικής και καινοτομίας, IT & Innovation Advisory Council, (που συστάθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο τον Ιανουάριο του 2021) σε Επιτροπή του Διοικητικού Συμβουλίου και της ενίσχυσης των αρμοδιοτήτων του. Στην ίδια συνεδρίαση του Διοικητικού Συμβουλίου εγκρίθηκε και ο Κανονισμός Λειτουργίας της Επιτροπής Καινοτομίας και Βιωσιμότητας.

Πολιτική ποικιλομορφίας όσον αφορά τα διοικητικά, διαχειριστικά και εποπτικά όργανα της Τράπεζας

Σύμφωνα με τον Ν. 4261/2014, όπως ισχύει, με τον οποίο ενσωματώθηκε στο ελληνικό δίκαιο η Οδηγία 2013/36/ΕΕ, τον Ν. 4706/2020 και τις ισχύουσες κατευθυντήριες γραμμές (υπ' αριθ. 60 Εγκύκλιος της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, Κοινές Κατευθυντήριες Γραμμές της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών (EAT) και της Ευρωπαϊκής Αρχής Κινητών Αξιών και Αγορών (ΕΑΚΑΑ) σχετικά με την αξιολόγηση της καταλληλότητας των μελών του διοικητικού οργάνου και των προσώπων που κατέχουν καίριες θέσεις), καθώς και τους Στόχους και τα Πρότυπα Εταιρικής Διακυβέρνησης του ΤΧΣ και την Πολιτική Ψηφοφορίας του ΤΧΣ, η Τράπεζα πρέπει να εξασφαλίζει ευρύ φάσμα προσόντων και δεξιοτήτων κατά την πρόσληψη μελών στο Διοικητικό Συμβούλιο και να εφαρμόζουν, ως προς αυτό το σκοπό, μια πολιτική προώθησης της ποικιλομορφίας στο Διοικητικό Συμβούλιο.

Σε αυτό το πλαίσιο, η Τράπεζα ακολουθεί πρακτικές και πολιτικές που ενθαρρύνουν την ποικιλομορφία τόσο σε επίπεδο Διοικητικού Συμβουλίου όσο και σε επίπεδο στελεχών, προκειμένου τα στελέχη των εποπτικών και διοικητικών της οργάνων να επιλέγονται από μια ομάδα με ποικίλα χαρακτηριστικά. Συγκεκριμένα, η Τράπεζα επιδιώκει να προσλαμβάνει μέλη Διοικητικού Συμβουλίου και ανώτατα στελέχη που να αντιπροσωπεύουν ένα ευρύ φάσμα ποιοτικών χαρακτηριστικών και ικανοτήτων, προκειμένου να εξασφαλίζει ποικιλία απόψεων και εμπειρίας και να διευκολύνει τη λήψη ορθών αποφάσεων. Συνολικά, τα στελέχη διαθέτουν τις κατάλληλες δεξιότητες και την εμπειρία που απαιτούνται για την αποτελεσματική λειτουργία των εποπτικών και διοικητικών οργάνων της Τράπεζας, στοχεύοντας στην συλλογική καταλληλότητα τους, ενώ το Διοικητικό Συμβούλιο, ως σύνολο, διαθέτει τις δεξιότητες που χρειάζονται για να παρουσιάζει τις απόψεις του και να επηρεάζει τη διαδικασία λήψης αποφάσεων εντός του ανώτατου διοικητικού οργάνου.

Συγκεκριμένα, η Τράπεζα δίνει έμφαση στη διασφάλιση της ποικιλομορφίας και όσον αφορά το φύλο, την ηλικία, την

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

εθνικότητα, το εκπαιδευτικό υπόβαθρο, την εξειδίκευση και την πείρα. Ειδικότερα αναφορικά με τη σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου, σύμφωνα με την Πολιτική Διαφοροποίησης των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, κατά τη διάρκεια της διαδικασίας για την επιλογή και τον διορισμό των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, καθώς και κατά τη διάρκεια της αξιολόγησης (σε συλλογικό και ατομικό επίπεδο) της καταλληλότητας και του προγραμματισμού διαδοχής των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, η Επιτροπή Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας λαμβάνει υπόψη τις προαναφερθείσες πτυχές διαφοροποίησης, ενώ εξετάζει επίσης ειδικές διατάξεις σχετικά με τα κριτήρια επιλεξιμότητας των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου στα οποία υπόκειται η Τράπεζα, περιλαμβανομένων των κριτηρίων που προβλέπονται στο Άρθρο 10 του Νόμου 3864/2010, όπως εκάστοτε ισχύουν.

Η Επιτροπή Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων, ως η αρμόδια για την εποπτεία της εφαρμογής και την επισκόπηση της Πολιτικής Διαφοροποίησης των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και των σχετικών διαδικασιών, εξετάζει και αξιολογεί, τόσο ετησίως όσο και κατά περίπτωση, τη σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών του, και με βάση τις προαναφερόμενες πτυχές διαφοροποίησης, και προτείνει στο Διοικητικό Συμβούλιο τυχόν αλλαγές που απαιτούνται για να διασφαλιστεί ότι αντικατοπτρίζει ένα ικανοποιητικό φάσμα και μία ισορροπία δεξιοτήτων, πείρας και υπόβαθρου.

Όσον αφορά στην εκπροσώπηση των φύλων στο Διοικητικό Συμβούλιο, η Τράπεζα, σύμφωνα με την Πολιτική Διαφοροποίησης των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, έχει ήδη επιτύχει και σκοπεύει να διατηρήσει μία επαρκή εκπροσώπηση τουλάχιστον 30% των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και από τα δύο φύλα, και σε κάθε περίπτωση όχι λιγότερο από το 25% επί του συνόλου των μελών του ω (με στρογγυλοποίηση στον προηγούμενο ακέραιο αριθμό). Ειδικότερα, επί του παρόντος οι γυναίκες αποτελούν το 33,0% των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου (ένα Εκτελεστικό Μέλος και τρία Ανεξάρτητα Μη Εκτελεστικά Μέλη είναι γυναίκες).

Περαιτέρω, σε επίπεδο Ανώτατης Διοίκησης, σημαντικές θέσεις καλύπτονται από γυναίκες, όπως Γενική Διευθύντρια Διαχείρισης Απαιτήσεων Εταιρικής και Λιανικής Τραπεζικής, Γενική Διευθύντρια Μάρκετινγκ Ομίλου, Γενική Διευθύντρια Ανθρώπινου Δυναμικού της Τράπεζας και του Ομίλου, Βοηθός Γενική Διευθύντρια - Group Chief Control Officer, Βοηθός Γενική Διευθύντρια Ακίνητης Περιουσίας της Τράπεζας και του Ομίλου, Βοηθός Γενική Διευθύντρια Επιχειρηματικών Πιστοδοτήσεων Ειδικής Διαχείρισης και Βοηθός Γενική Διευθύντρια Δικτύου, ενώ γυναίκες στελεχώνουν και άλλες σημαντικές θέσεις, όπως Επικεφαλής των Διευθύνσεων Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας και του Ομίλου, Business Regulatory Compliance and Client Conduct της Τράπεζας και του Ομίλου, Financial Crime Compliance της Τράπεζας και του Ομίλου, Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης και Βιωσιμότητας της Τράπεζας και του Ομίλου, Οικονομικών Υπηρεσιών, Λειτουργιών και Στήριξης Ανθρώπινου Δυναμικού της Τράπεζας και του Ομίλου, Διαχείρισης Κινδύνων Στρατηγικής της Τράπεζας και του Ομίλου, Διαχείρισης Λειτουργικών Κινδύνων της Τράπεζας και του Ομίλου, Μάρκετινγκ και Προϊοντικής Επικοινωνίας της Τράπεζας και του Ομίλου κ.ο.κ.

Όσον αφορά την ηλικία, οι ηλικίες των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου κυμαίνονται μεταξύ των 50 και 70 ετών, εκτός ενός

Συμβούλου άνω των 70 και ενός κάτω των 50 ετών, ενώ στα Ανώτατα Στελέχη κυμαίνονται κυρίως από 40 έως 60 ετών.

Η σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας είναι πολυεθνική και περιλαμβάνει έξι διαφορετικές εθνικότητες/υπηκοότητες, με μέλη του να έχουν Ελληνική, Ολλανδική, Γαλλική, Βρετανική, Βελγική και Ρουμάνικη εθνικότητα/υπηκοότητα και προηγούμενη διεθνή εμπειρία ως μέλη Διοικητικού Συμβουλίου ή Ανώτατα Στελέχη σε διάφορες χώρες του εξωτερικού, συμπεριλαμβανομένου του Ηνωμένου Βασιλείου, των ΗΠΑ, της Γαλλίας, της Κίνας, της Ολλανδίας και της Ρουμανίας.

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και τα Ανώτατα Στελέχη της Τράπεζας διαθέτουν πλούσια ακαδημαϊκή και εργασιακή εμπειρία, όπως ενδεικτικά σπουδές στα Οικονομικά, στη Διοίκηση Επιχειρήσεων, πιστοποιήσεις και προϋπηρεσία στη Λογιστική, στον Έλεγχο και στη Διαχείριση Κινδύνων, εκτενή εμπειρία σε Τραπεζικά θέματα και Χρηματοοικονομικές Υπηρεσίες, στην εταιρική διακυβέρνηση και νομικό υπόβαθρο, ανάπτυξη στρατηγικής και μετασχηματισμού, προηγούμενη εμπορική εμπειρία, όπως επίσης εμπειρία σε θέματα ανθρώπινου δυναμικού και κουλτούρας καθώς και στους τομείς της ψηφιακής τραπεζικής, πληροφορικής και λειτουργιών. Σε κάθε περίπτωση, ο σκοπός της Τράπεζας είναι να διασφαλίσει αφενός ότι καλύπτονται οι γνωστικοί τομείς και η εμπειρία που απαιτούνται στην άσκηση της επιχειρηματικής δραστηριότητάς της και αφετέρου ότι πληρούνται οι διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας και το κανονιστικό πλαίσιο που εφαρμόζεται, όπως π.χ., όπως τα προαναφερθέντα κριτήρια καταλληλότητας των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου σύμφωνα με τον Ν. 3864/2010, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

Η Πολιτική Διαφοροποίησης των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου έχει αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της Τράπεζας www.nbg.gr (<https://www.nbg.gr/el/omilos/esg/etairikidiakubernisi/plaisio-etairikis-diakubernisis>).

Γ. Γενική Συνέλευση και Δικαιώματα των Μετόχων

Το Καταστατικό της Τράπεζας (άρθρα 7-16 και 30-35) περιγράφει τον τρόπο λειτουργίας της Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων, τις βασικές αρμοδιότητες και τις εξουσίες της, καθώς και τα δικαιώματα των Μετόχων, λαμβάνοντας υπόψη ιδίως τις διατάξεις του Ν. 4548/2018, του Ν.3864/2010 και του πλαισίου συνεργασίας (Relationship Framework Agreement (RFA)) μεταξύ της Τράπεζας και του ΤΧΣ.

Το Καταστατικό της Τράπεζας είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα της Τράπεζας www.nbg.gr (<https://www.nbg.gr/el/omilos/esg/etairikidiakubernisi/plaisio-etairikis-diakubernisis>).

1. Αρμοδιότητες της Γενικής Συνέλευσης

Η Γενική Συνέλευση των Μετόχων είναι το ανώτατο, συλλογικό όργανο της Τράπεζας. Οι αποφάσεις της είναι υποχρεωτικές για όλους τους Μετόχους, ακόμη και για τους απόντες ή εκείνους που διαφωνούν. Όλοι οι Μέτοχοι της Τράπεζας δικαιούνται να συμμετάσχουν στη Γενική Συνέλευση. Οι Μέτοχοι μπορούν να αντιπροσωπευθούν σε αυτή από άλλο, κατάλληλα εξουσιοδοτημένο πρόσωπο σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις της νομοθεσίας. Κάθε μετοχή παρέχει δικαίωμα μίας ψήφου, όπως ορίζει ο νόμος, με την επιφύλαξη των δικαιωμάτων εκ των

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

13.481.859 κοινών μετοχών που κατέχει το ΤΧΣ, που υπάγονται στους περιορισμούς του άρθρου 7^α παρ. 2 του Ν. 3864/2010, όπως περιγράφονται αναλυτικά στην ενότητα Ε («Περιορισμοί δικαιωμάτων ψήφου») της Επεξηγηματικής Έκθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου. Η Τράπεζα διασφαλίζει την ίση μεταχείριση των Μετόχων που βρίσκονται στην ίδια θέση.

Η Γενική Συνέλευση είναι το μόνο συλλογικό όργανο αρμόδιο να αποφασίζει για:

- τις τροποποιήσεις του Καταστατικού της Τράπεζας. Αυτές περιλαμβάνουν τις αυξήσεις (τακτικές ή έκτακτες) ή μειώσεις του μετοχικού κεφαλαίου,
- την εκλογή των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και των ελεγκτών,
- τον προσδιορισμό του τύπου της Επιτροπής Ελέγχου, της θητείας, του αριθμού και των ιδιοτήτων των μελών της, σύμφωνα με το άρθρο 44 του Ν. 4449/2017,
- την έγκριση της συνολικής διαχείρισης κατά το άρθρο 108 του Ν. 4548/2018 και την απαλλαγή των ελεγκτών,
- την έγκριση της ετήσιας Χρηματοοικονομικής Έκθεσης και των Ενδιάμεσων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της Τράπεζας και του Ομίλου,
- τη διάθεση των ετήσιων κερδών,
- την έγκριση παροχής αμοιβών ή προκαταβολής αμοιβών κατά το άρθρο 109 του Ν. 4548/2018,
- την έγκριση της πολιτικής αποδοχών σύμφωνα με το άρθρο 110, η οποία μπορεί να εφαρμόζεται και στα ανώτερα διευθυντικά στελέχη κατόπιν σχετικής απόφασης της Γενικής Συνέλευσης που εγκρίνει την πολιτική, καθώς και της έκθεσης αποδοχών σύμφωνα με το άρθρο 112 του Ν. 4548/2018,
- την έγκριση της πολιτικής καταλληλότητας για τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, σύμφωνα με το άρθρο 3 του Ν. 4706/2020,
- τη συγχώνευση, διάσπαση, μετατροπή, αναβίωση, παράταση της διάρκειας ή διάλυση της Τράπεζας,
- το διορισμό εκκαθαριστών, και
- κάθε άλλο θέμα που προβλέπεται από τη νομοθεσία.

Στις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου δεν υπάγονται τα θέματα που περιλαμβάνονται στο άρθρο 117 παρ. 2 του Ν. 4548/2018, καθώς και άλλα θέματα που προβλέπονται στο νόμο και το ισχύον Καταστατικό.

2. Λειτουργία της Γενικής Συνέλευσης

2.1. Σύγκληση της Γενικής Συνέλευσης

α) Τακτική

Η Γενική Συνέλευση αποφασίζει επί κάθε πρότασης του Διοικητικού Συμβουλίου περιλαμβανομένης στην Ημερησία Διάταξη. Συγκαλείται από το Διοικητικό Συμβούλιο, ή ως άλλως ο νόμος προβλέπει και συνέρχεται υποχρεωτικά στην έδρα της Εταιρείας ή στην περιφέρεια άλλου δήμου εντός της περιφέρειας της έδρας, τουλάχιστον μία φορά το χρόνο, το αργότερο έως τη δέκατη (10η) ημερολογιακή ημέρα του ένατου μήνα μετά τη λήξη κάθε εταιρικής χρήσης, προκειμένου να αποφασίσει για την έγκριση των ετήσιων χρηματοοικονομικών καταστάσεων και για την εκλογή ελεγκτών (τακτική γενική συνέλευση). Η τακτική Γενική Συνέλευση μπορεί να αποφασίσει και για οποιοδήποτε άλλο θέμα αρμοδιότητας της.

β) Έκτακτη

- Με την επιφύλαξη της παραγράφου 2 του άρθρου 121 του Ν. 4548/2018, το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να συγκαλεί τη Γενική Συνέλευση σε έκτακτη συνεδρίαση, όταν κρίνει τούτο σκόπιμο.
- Ύστερα από αίτημα των ελεγκτών, το Διοικητικό Συμβούλιο οφείλει να συγκαλεί τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων, μέσα σε δέκα ημέρες από την επίδοση της αίτησης στον Πρόεδρό του, ορίζοντας την Ημερησία Διάταξη, σύμφωνα με την προαναφερθείσα αίτηση.
- Ο εκπρόσωπος του ΤΧΣ στο Διοικητικό Συμβούλιο έχει το δικαίωμα να συγκαλεί τη Γενική Συνέλευση. Σύμφωνα με το άρθρο 7 παρ. 4 του Ν. 3864/2010, όπως τροποποιήθηκε από τους Ν. 4340/2015 και Ν. 4346/2015, η προθεσμία για τη σύγκληση Γενικής Συνέλευσης ορίζεται σε επτά (7) ημέρες και η προθεσμία για τη σύγκληση της Γενικής Συνέλευσης που θα αποφασίσει την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου για την έκδοση των κοινών μετοχών, μετατρέψιμων ομολογιών ή άλλων χρηματοοικονομικών μέσων, ορίζεται σε δέκα (10) ημερολογιακές ημέρες. Η προθεσμία για τη σύγκληση οποιασδήποτε επαναληπτικής ή εξ αναβολής συνέλευσης, μειώνεται στο ένα τρίτο των προθεσμιών που προβλέπονται στον Ν. 4548/2018, όπως ισχύει. Το προηγούμενο εδάφιο εφαρμόζεται σε κάθε Γενική Συνέλευση που συγκαλείται στο πλαίσιο του Ν. 3864/2010 ή σχετίζεται με αυτόν.

2.2 Πρόσκληση της Γενικής Συνέλευσης και σχετικές ανακοινώσεις

α) Πρόσκληση

Η πρόσκληση της Γενικής Συνέλευσης, με εξαίρεση τις επαναληπτικές συνελεύσεις και εκείνες που εξομοιώνονται με αυτές, πρέπει να δημοσιεύεται είκοσι τουλάχιστον πλήρεις ημέρες πριν από την οριζόμενη ημέρα για τη συνεδρίασή της. Η ημέρα δημοσίευσης της πρόσκλησης της Γενικής Συνέλευσης και η ημέρα της διεξαγωγής της δεν υπολογίζονται.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Η πρόσκληση της Γενικής Συνέλευσης πρέπει να περιλαμβάνει τα εκάστοτε σύμφωνα με το νόμο οριζόμενα στοιχεία, συμπεριλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, του οικήματος, όπου η οικεία Γενική Συνέλευση θα λάβει χώρα με την ακριβή διεύθυνση, την ημερομηνία και την ώρα της συνεδρίασης, των θεμάτων της ημερήσιας διάταξης, διατυπωμένων με σαφήνεια, των μετόχων που έχουν δικαίωμα συμμετοχής καθώς και ακριβείς οδηγίες για τον τρόπο με τον οποίο οι μέτοχοι θα μπορέσουν να συμμετάσχουν στη Συνέλευση και να ασκήσουν τα δικαιώματα τους αυτοπροσώπως ή δια νομίμως εξουσιοδοτημένου αντιπροσώπου ή, ενδεχομένως, και εξ αποστάσεως.

Η πρόσκληση δημοσιεύεται, εντός της ως άνω προθεσμίας των 20 ημερών, με την καταχώριση της στη Μερίδα της Τράπεζας στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο («ΓΕΜΗ»), σύμφωνα με όσα ορίζει η νομοθεσία, αναρτάται στο διαδικτυακό τόπο της Τράπεζας και δημοσιοποιείται μέσα στην ίδια προθεσμία, με τρόπο που να διασφαλίζει την ταχεία και χωρίς διακρίσεις πρόσβαση σε αυτήν, με μέσο που κατά την κρίση του Διοικητικού Συμβουλίου θεωρούνται ευλόγως αξιόπιστα, για την αποτελεσματική μετάδοση των πληροφοριών στο επενδυτικό κοινό, όπως ιδίως με έντυπα και ηλεκτρονικά μέσα με εθνική και πανευρωπαϊκή εμβέλεια.

Στις περιπτώσεις επαναληπτικών Γενικών Συνελεύσεων, ισχύουν τα ειδικώς προβλεπόμενα στο υφιστάμενο νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο.

β) Ετήσια Χρηματοοικονομική Έκθεση

Η Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση επισκοπεί και εγκρίνει την Ετήσια Χρηματοοικονομική Έκθεση. Η Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση, εκλέγει έναν τουλάχιστον ορκωτό ελεγκτή-λογιστή ή ελεγκτική εταιρεία, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στο άρθρο 32 παρ. 1 του Καταστατικού.

Η Ετήσια Χρηματοοικονομική Έκθεση είναι διαθέσιμη στους Μετόχους τουλάχιστον δέκα ημέρες πριν από τη Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση και σύμφωνα με το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο περιλαμβάνει: α) τις Δηλώσεις των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, β) την Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου, γ) την Επεξηγηματική Έκθεση, δ) την Έκθεση της Επιτροπής Ελέγχου, ε) την Έκθεση Ελέγχου Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή, στ) τις ενοποιημένες και ατομικές Ετήσιες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις και τις Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων, ζ) Γνωστοποιήσεις του Ν. 4261/2014 αρ. 81 και αρ. 82 και Γνωστοποιήσεις του Ν. 4374/2016 αρ. 6, η) την Ετήσια Έκθεση για τη διανομή κεφαλαίου της αντίστοιχης χρήσης, εφόσον αυτή δεν έχει οριστικοποιηθεί ή οριστικοποιήθηκε κατά το δεύτερο εξάμηνο και αντλήθηκε από αύξηση μετοχικού κεφαλαίου τους μετρητοίς ή με έκδοση ομολογιακού δανείου, σύμφωνα με όσα αναφέρονται στο αντίστοιχο Ενημερωτικό Δελτίο της έκδοσης και θ) αναφορά στην ιστοσελίδα όπου αναρτάται η Ετήσια Χρηματοοικονομική Έκθεση www.nbg.gr (<https://www.nbg.gr/el/omilos/enimerwsi/ependutwn/oikonomikes-katastaseis-etisies-endiameses/oikonomikes-katastaseis>) και οι Ετήσιες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις για τις ενοποιημένες μη εισηγμένες εταιρείες www.nbg.gr (<https://www.nbg.gr/el/omilos/drasthriothtes/etairies>) που

αντιπροσωπεύουν πάνω από το 3% του ενοποιημένου κύκλου εργασιών ή των ενοποιημένων στοιχείων ενεργητικού ή των ενοποιημένων αποτελεσμάτων μετά την αφαίρεση του αντίστοιχου τμήματος που αφορά στους μετόχους μειοψηφίας.

2.3. Δικαίωμα συμμετοχής και ψήφου

α) Γενικές Διατάξεις

Δικαίωμα συμμετοχής και ψήφου στη Γενική Συνέλευση (αρχική συνεδρίαση και επαναληπτική), είτε είναι αυτοπροσώπως είτε μέσω νομίμως εξουσιοδοτημένου αντιπροσώπου, έχει όποιος έχει τη μετοχική ιδιότητα κατά τα ειδικώς οριζόμενα στην παρ. 6 του άρθρου 124 του Ν. 4548/2018 σύμφωνα με τα αρχεία του οργανισμού που διαχειρίζεται τις μετοχές της εταιρείας.

Η απόδειξη της μετοχικής ιδιότητας μπορεί να γίνει με κάθε νόμιμο μέσο και πάντως βάσει της ενημέρωσης που λαμβάνει η Τράπεζα από το κεντρικό αποθετήριο τίτλων, εφόσον παρέχει υπηρεσίες μητρώου, ή μέσω των συμμετεχόντων και εγγεγραμμένων διαμεσολαβητών στο κεντρικό αποθετήριο τίτλων σε κάθε περίπτωση.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 127 του Ν. 4548/2018, στη Γενική Συνέλευση δικαιούνται να παρίστανται και τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, καθώς και οι ελεγκτές. Επιπλέον, ο Πρόεδρος της Γενικής Συνέλευσης μπορεί με ευθύνη του να επιτρέψει την παρουσία στη συνέλευση και άλλων προσώπων, που δεν έχουν μετοχική ιδιότητα ή δεν είναι εκπρόσωποι μετόχων, στο μέτρο που τούτο δεν αντιτίθεται στο εταιρικό συμφέρον. Τα πρόσωπα αυτά δεν θεωρείται ότι μετέχουν στη Συνέλευση μόνο για το λόγο ότι έλαβαν το λόγο για λογαριασμό παριστάμενου μετόχου ή ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου. Η συμμετοχή των ως άνω προσώπων στη Γενική Συνέλευση μπορεί να γίνει και με ηλεκτρονικά μέσα, αν η πρόσκληση της Γενικής Συνέλευσης το προβλέπει.

Σε περίπτωση που η Γενική Συνέλευση αποφασίσει την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου για την έκδοση των κοινών μετοχών, μετατρέψιμων ομολογιών ή άλλων χρηματοοικονομικών μέσων, καθώς και κάθε Γενική Συνέλευση που συγκαλείται στο πλαίσιο του Ν.3864/2010 ή σχετίζεται με αυτόν, θα εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 7 του Ν. 3864/2010.

Το ΤΧΣ ασκεί το δικαίωμα ψήφου στη Γενική Συνέλευση σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 7α του Ν.3864/2010 και το Πλαίσιο Συνεργασίας μεταξύ της Τράπεζας και του ΤΧΣ.

Η διαδικασία και η προθεσμία για την κατάθεση των εγγράφων νομιμοποιήσεως των εκπροσώπων ή αντιπροσώπων των Μετόχων ορίζονται κατά τις παρ. 3 έως 5 του άρθρου 128 του Ν. 4548/2018. Η κοινοποίηση του διορισμού και της ανάκλησης ή της αντικατάστασης αντιπροσώπου μπορεί να γίνει εγγράφως ή μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στην ηλεκτρονική διεύθυνση που θα δημοσιεύεται στην πρόσκληση των Μετόχων της Γενικής Συνέλευσης. Μέτοχοι που δεν συμμορφώθηκαν προς τις ανωτέρω διατάξεις μετέχουν στη Γενική Συνέλευση, εκτός εάν η Γενική Συνέλευση αρνηθεί τη συμμετοχή αυτών για σπουδαίο λόγο.

Κατόπιν επίσης σχετικής απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου οι Μέτοχοι δύνανται να συμμετάσχουν στην ψηφοφορία της Γενικής Συνέλευσης εξ αποστάσεως, είτε με την άσκηση του δικαιώματος ψήφου με ηλεκτρονικά μέσα, είτε με ψηφοφορία δια αλληλογραφίας, διεξαγόμενης πριν από τη

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

συνέλευση, σύμφωνα με τα εκάστοτε οριζόμενα από το νόμο. Σε αυτήν την περίπτωση διεξαγωγής, οι Μέτοχοι ενημερώνονται ειδικώς για τη διαδικασία μέσω της εκάστοτε προσκλήσεως της Γενικής Συνέλευσης.

Με σχετική απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, η Γενική Συνέλευση μπορεί να μη συνέλθει σε κάποιο τόπο, αλλά μπορεί να συνέλθει εξ ολοκλήρου με τη συμμετοχή των μετόχων από απόσταση με ηλεκτρονικά μέσα, σύμφωνα με τις διατάξεις και τους όρους της ισχύουσας νομοθεσίας (ήτοι Ν. 4548/2018).

β) Έγκριση της συνολικής διαχείρισης/Απαλλαγή των ελεγκτών

Μετά την έγκριση της Ετήσιας Χρηματοοικονομικής Έκθεσης, η Ετήσια Γενική Συνέλευση μπορεί να εγκρίνει τη συνολική διαχείριση που έλαβε χώρα κατά την αντίστοιχη χρήση, καθώς και την απαλλαγή των ελεγκτών από κάθε υποχρέωση, με απόφαση που λαμβάνεται με φανερή ψηφοφορία και σύμφωνα με το Καταστατικό της Τράπεζας.

Στην εν λόγω ψηφοφορία περί έγκρισης της συνολικής διαχείρισης δικαιούνται να μετάσχουν τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου μόνο με μετοχές, των οποίων είναι κύριοι ή ως αντιπρόσωποι άλλων μετόχων, εφόσον έχουν λάβει σχετική εξουσιοδότηση με ρητές και συγκεκριμένες οδηγίες ψήφου. Το ίδιο ισχύει και για τους υπαλλήλους της Τράπεζας.

Παραίτηση της Τράπεζας από αξιώσεις της κατά των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου ή άλλων προσώπων ή συμβιβασμός της Τράπεζας με αυτούς μπορεί να λάβει χώρα μόνο υπό τις προϋποθέσεις της παραγράφου 7 του άρθρου 102 του Ν. 4548/2018.

2.4. Προεδρείο της Γενικής Συνέλευσης

Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου προεδρεύει προσωρινά στη Γενική Συνέλευση. Εάν ο/η Πρόεδρος κωλύεται να παρευρεθεί στη Γενική Συνέλευση, αντικαθίσταται από τον κατά το άρθρο 20 παράγραφος 3 του Καταστατικού αναπληρωτή του, ή από τον/την Διευθύνοντα Σύμβουλο. Εάν και αυτός κωλύεται, προεδρεύει προσωρινά ο Μέτοχος ή εκπρόσωπος Μετόχου με το μεγαλύτερο αριθμό μετοχών. Καθήκοντα γραμματέα της Γενικής Συνέλευσης ασκούν προσωρινά πρόσωπα που ορίζει ο Πρόεδρος ή ο αναπληρωτής του. Στη συνέχεια, η Γενική Συνέλευση εκλέγει αμέσως το οριστικό Προεδρείο, το οποίο συγκροτείται από τον Πρόεδρο και δύο Γραμματείς, που εκτελούν και χρέη ψηφολεκτών.

2.5. Απαρτία και πλειοψηφία που απαιτούνται για τη λήψη αποφάσεων

Η Γενική Συνέλευση των Μετόχων βρίσκεται σε απαρτία και συνεδριάζει εγκύρως για τα θέματα της Ημερήσιας Διάταξης, όταν παρίστανται ή αντιπροσωπεύονται σε αυτήν Μέτοχοι που εκπροσωπούν το 1/5 τουλάχιστον του καταβεβλημένου Μετοχικού Κεφαλαίου.

Αν η απαρτία αυτή δε συντελεστεί, η Γενική Συνέλευση συνέρχεται πάλι μέσα σε είκοσι (20) ημέρες από τη χρονολογία της συνεδρίασης που ματαιώθηκε, προσκαλούμενη πριν από δέκα (10) τουλάχιστον πλήρεις ημέρες, και βρίσκεται κατά την επαναληπτική αυτή συνεδρίαση σε απαρτία και συνεδριάζει εγκύρως για τα θέματα της αρχικής Ημερησίας Διάταξης,

οποιοδήποτε και αν είναι το εκπροσωπούμενο σε αυτήν τμήμα του καταβεβλημένου Μετοχικού Κεφαλαίου.

Νεότερη πρόσκληση δεν απαιτείται, εάν στην αρχική πρόσκληση ορίζονται ο τόπος και ο χρόνος των επαναληπτικών εκ του νόμου προβλεπόμενων συνεδριάσεων, εάν δεν επιτευχθεί απαρτία, υπό την προϋπόθεση ότι μεσολαβούν τουλάχιστον πέντε ημέρες ανάμεσα στη ματαιωθείσα συνεδρίαση και στην επαναληπτική.

Εξαιρετικά, προκειμένου για αποφάσεις που αφορούν σε:

- μεταβολή της εθνικότητας της εταιρείας,
- μεταβολή της εταιρικής δραστηριότητας,
- επαύξηση των υποχρεώσεων των Μετόχων,
- τακτική αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου, εκτός εάν επιβάλλεται από το νόμο ή γίνεται με κεφαλαιοποίηση αποθεματικών,
- μείωση του μετοχικού κεφαλαίου, εκτός εάν γίνεται σύμφωνα με την παράγραφο 5 του άρθρου 21 ή την παράγραφο 6 του άρθρου 49 του Ν. 4548/2018,
- μεταβολή του τρόπου διάθεσης των κερδών,
- συγχώνευση, διάσπαση, μετατροπή, αναβίωση, παράταση της διάρκειας ή διάλυση της Τράπεζας,
- παροχή ή ανανέωση της εξουσίας προς το Διοικητικό Συμβούλιο για αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου, σύμφωνα με το άρθρο 24 παρ. 1 του Ν. 4548/2018,
- έκδοση ομολογιακού δανείου με μετατρέψιμες ομολογίες, σύμφωνα με την παράγραφο 1α του άρθρου 71 του Ν. 4548/2018,
- έκδοση τίτλων κτήσης μετοχών σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 56 του Ν. 4548/2018,
- έγκριση αποκλίσεων στη χρήση κεφαλαίου που αντλούνται σύμφωνα με το Άρθρο 22 του Ν. 4706/2020, τη διάθεση περιουσιακών στοιχείων σύμφωνα με το Άρθρο 23 του Ν. 4706/2020, και
- κάθε άλλη περίπτωση που ορίζεται στο νόμο.

Η Γενική Συνέλευση ευρίσκεται σε απαρτία και συνεδριάζει έγκυρα επί των θεμάτων της Ημερήσιας Διάταξης, όταν παρίστανται ή αντιπροσωπεύονται κατ' αυτήν μέτοχοι που εκπροσωπούν το ένα δεύτερο του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου. Αν δεν συντελεστεί η απαρτία αυτή στην πρώτη συνεδρίαση, εντός είκοσι (20) ημερών από αυτή τη συνεδρίαση και ύστερα από πρόσκληση πριν από τουλάχιστον δέκα (10) πλήρεις ημέρες, συνέρχεται επαναληπτική συνέλευση, η οποία ευρίσκεται σε απαρτία και συνεδριάζει έγκυρα επί των θεμάτων της αρχικής Ημερησίας Διάταξης, όταν σε αυτή εκπροσωπείται τουλάχιστον το ένα πέμπτο του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου. Νεότερη πρόσκληση δεν απαιτείται, εάν στην αρχική

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

πρόσκληση ορίζονται ο τόπος και ο χρόνος των επαναληπτικών συνεδριάσεων, που προβλέπονται από το νόμο, εάν δεν επιτευχθεί απαρτία, υπό την προϋπόθεση ότι μεσολαβούν τουλάχιστον πέντε (5) ημέρες ανάμεσα στη ματαιωθείσα συνεδρίαση και την επαναληπτική.

Οι αποφάσεις λαμβάνονται με απόλυτη πλειοψηφία των ψήφων που εκπροσωπούνται στη Γενική Συνέλευση. Κατ' εξαίρεση, οι αποφάσεις στα θέματα που απαιτούν αυξημένη απαρτία λαμβάνονται με πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3) των ψήφων που εκπροσωπούνται στη Γενική Συνέλευση. Για τα αποτελέσματα της ψηφοφορίας ισχύουν τα εκάστοτε προβλεπόμενα στο νόμο.

Ειδικά για τις αποφάσεις για αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου που αναφέρονται στην παράγραφο 2 του άρθρου 7 του Ν.3864/2010, συμπεριλαμβανομένων των αποφάσεων περί έκδοσης υπό αίρεση μετατρέψιμων ομολογιών ή άλλων μετατρέψιμων χρηματοοικονομικών μέσων, λαμβάνονται από τη Γενική Συνέλευση, με την απαρτία 1/5 τουλάχιστον του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου και με απόλυτη πλειοψηφία των ψήφων που εκπροσωπούνται στη Γενική Συνέλευση. Αν η απαρτία αυτή δεν συντελεστεί, εφαρμόζεται η παράγραφος 2 του άρθρου 130 του Ν. 4548/2018.

2.6. Τροποποίηση του Καταστατικού

Η Γενική Συνέλευση είναι το μόνο συλλογικό όργανο αρμόδιο να αποφασίζει για τις τροποποιήσεις του Καταστατικού, σύμφωνα με το άρθρο 117 του Ν. 4548/2018 και του άρθρου 9 του Καταστατικού της Τράπεζας. Η Γενική Συνέλευση που συγκαλείται για να τροποποιήσει το καταστατικό ή να λάβει αποφάσεις, για τις οποίες απαιτείται αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία (καταστατική Γενική Συνέλευση), μπορεί να είναι τακτική ή έκτακτη.

3. Δικαιώματα των Μετόχων Μειοψηφίας

Τα δικαιώματα μετόχων μειοψηφίας εφαρμόζονται σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 4548/2018 όπως ισχύει και τα σχετικά άρθρα του Καταστατικού της Τράπεζας. Συγκεκριμένα:

α) Δικαιώματα σχετικά με τη Γενική Συνέλευση

■ Με αίτηση Μετόχων, οι οποίοι εκπροσωπούν το ένα εικοστό (1/20) του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου, το Διοικητικό Συμβούλιο υποχρεούται να συγκαλεί έκτακτη Γενική Συνέλευση, ορίζοντας ημέρα συνεδρίασης αυτής, η οποία δεν πρέπει να απέχει περισσότερο από σαράντα πέντε ημέρες (45) από την ημερομηνία επίδοσης της αίτησης στον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου. Η αίτηση περιέχει το αντικείμενο της Ημερησίας Διάταξης.

■ Με αίτηση Μετόχων, που εκπροσωπούν το ένα εικοστό (1/20) του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου, το Διοικητικό Συμβούλιο υποχρεούται να εγγράψει στην Ημερήσια Διάταξη Γενικής Συνέλευσης, που έχει ήδη συγκληθεί, πρόσθετα θέματα, εάν η σχετική αίτηση περιέλθει στο Διοικητικό Συμβούλιο δεκαπέντε (15) τουλάχιστον ημέρες πριν από τη Γενική Συνέλευση και είναι σύμφωνη με τις απαιτήσεις της παρ. 2 του άρθρου

30 του Καταστατικού.

■ Μέτοχοι που εκπροσωπούν το ένα εικοστό (1/20) του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου, δικαιούνται να υποβάλλουν σχέδια αποφάσεων οριζόμενα στην παράγραφο 3 του άρθρου 123 του Ν. 4548/2018 για θέματα που έχουν περιληφθεί στην αρχική ή την αναθεωρημένη ημερήσια διάταξη, αν η σχετική αίτηση περιέλθει στο Διοικητικό Συμβούλιο επτά (7) τουλάχιστον ημέρες πριν από την ημερομηνία της Γενικής Συνέλευσης. Τα σχέδια δε αποφάσεων τίθενται στη διάθεση των Μετόχων κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 3 του άρθρου 123 του Ν. 4548/2018, έξι (6) τουλάχιστον ημέρες πριν από την ημερομηνία της Γενικής Συνέλευσης. Το Διοικητικό Συμβούλιο δεν είναι υποχρεωμένο να προβεί στην ως άνω ενέργεια αν το περιεχόμενο της σχετικής αίτησης των Μετόχων έρχεται προφανώς σε αντίθεση με το νόμο και τα χρηστά ήθη.

Ειδικά για τις Γενικές Συνελεύσεις οι οποίες συγκαλούνται σύμφωνα με το άρθρο 7 του Ν.3864/2010, οι ως άνω προθεσμίες μειώνονται σε τρεις (3) και τέσσερις (4) ημέρες αντίστοιχα.

■ Ύστερα από αίτηση των Μετόχων, οι οποίοι εκπροσωπούν το ένα εικοστό (1/20) του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου, κατά τα οριζόμενα της παρ. 3 του άρθρου 123 του Ν. 4548/2018, ο/η Πρόεδρος της Γενικής Συνέλευσης οφείλει να αναβάλλει μία μόνο φορά τη λήψη αποφάσεων της Γενικής Συνέλευσης, τακτικής ή έκτακτης, για όλα ή ορισμένα θέματα, ορίζοντας ημέρα συνέχισης της συνεδρίασης για τη λήψη των αποφάσεων αυτών εκείνη που ορίζεται στην αίτηση των Μετόχων και που δεν μπορεί, πάντως, να απέχει περισσότερο από είκοσι (20) ημέρες από την ημερομηνία αναβολής.

Ειδικά για τις Γενικές Συνελεύσεις οι οποίες συγκαλούνται σύμφωνα με το άρθρο 7 του Ν.3864/2010, η ως άνω προθεσμία μειώνεται σε τρεις (3) ημέρες.

■ Η μετ' αναβολή Γενική Συνέλευση αποτελεί συνέχιση της προηγούμενης και δεν απαιτείται η επανάληψη των διατυπώσεων δημοσίευσης της πρόσκλησης των Μετόχων. Σε αυτή μπορούν να μετάσχουν και νέοι Μέτοχοι, τηρουμένων των διατυπώσεων συμμετοχής.

■ Ύστερα από αίτηση Μετόχων, οι οποίοι εκπροσωπούν το ένα εικοστό (1/20) του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου, η λήψη αποφάσεων πάνω στα θέματα της Ημερησίας Διάταξης της Γενικής Συνέλευσης θα πρέπει να ενεργείται με φανερή ψηφοφορία.

■ Μετά από αίτηση οποιουδήποτε Μετόχου, η οποία υποβάλλεται στην Τράπεζα πέντε (5), τουλάχιστον, πλήρεις ημέρες πριν από τη Γενική Συνέλευση, το Διοικητικό Συμβούλιο υποχρεούται να παρέχει στη Γενική Συνέλευση τις αιτούμενες συγκεκριμένες πληροφορίες για τις υποθέσεις της Τράπεζας, στο μέτρο

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

που αυτές είναι σχετικές με τα θέματα της Ημερησίας Διάταξης.

Ειδικά για τις Γενικές Συνελεύσεις οι οποίες συγκαλούνται σύμφωνα με το άρθρο 7 του Ν.3864/2010, η ως άνω προθεσμία μειώνεται σε τρεις (3) ημέρες.

Το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να απαντήσει ενιαία σε αιτήσεις Μετόχων με το ίδιο περιεχόμενο. Υποχρέωση παροχής πληροφοριών δεν υφίσταται όταν οι σχετικές πληροφορίες διατίθενται ήδη στην ιστοσελίδα της εταιρείας, ιδίως με τη μορφή ερωτήσεων και απαντήσεων. Επίσης, με αίτηση Μετόχων, οι οποίοι εκπροσωπούν το ένα εικοστό (1/20) του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου, το Διοικητικό Συμβούλιο υποχρεούται να ανακοινώνει στη Γενική Συνέλευση, εφ' όσον είναι τακτική, τα ποσά που, κατά την τελευταία διετία, καταβλήθηκαν σε κάθε Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου ή τους Διευθυντές της Τράπεζας, καθώς και κάθε παροχή προς τα πρόσωπα αυτά από οποιαδήποτε αιτία ή σύμβαση της Τράπεζας με αυτούς. Σε όλες τις ανωτέρω περιπτώσεις, το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να αρνηθεί την παροχή των πληροφοριών για αποχρώντα ουσιώδη λόγο, ο οποίος αναγράφεται στα Πρακτικά. Τέτοιος λόγος μπορεί να είναι, κατά τις περιστάσεις, η εκπροσώπηση των αιτούντων Μετόχων στο Διοικητικό Συμβούλιο, σύμφωνα με τα άρθρα 79 ή 80 του Ν. 4548/2018.

- Μετά από αίτηση Μετόχων, που εκπροσωπούν το ένα δέκατο (1/10) του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου, η οποία υποβάλλεται στην Τράπεζα πέντε (5) τουλάχιστον πλήρεις ημέρες πριν από τη Γενική Συνέλευση, το Διοικητικό Συμβούλιο υποχρεούται να παρέχει στη Γενική Συνέλευση πληροφορίες για την πορεία των εταιρικών υποθέσεων και την περιουσιακή κατάσταση της Τράπεζας.

Για τις Γενικές Συνελεύσεις που συγκαλούνται σύμφωνα με το άρθρο 7 του Ν.3864/2010 η ως άνω προθεσμία μειώνεται σε τρεις (3) ημέρες.

Το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να αρνηθεί την παροχή των πληροφοριών για αποχρώντα ουσιώδη λόγο, ο οποίος αναγράφεται στα Πρακτικά. Τέτοιος λόγος μπορεί να είναι, κατά τις περιστάσεις, η εκπροσώπηση των αιτούντων Μετόχων στο Διοικητικό Συμβούλιο, σύμφωνα με τα άρθρα 79 ή 80 του Ν. 4548/2018, υπό την προϋπόθεση ότι τα αντίστοιχα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου έχουν λάβει τις σχετικές πληροφορίες με επαρκή τρόπο.

Στις περιπτώσεις των παραγράφων 6 και 7 του άρθρου 30 του Καταστατικού της Τράπεζας, τυχόν αμφισβήτηση ως προς το βάσιμο ή μη της αιτιολογίας άρνησης παροχής των πληροφοριών προς τους Μετόχους επιλύεται από το αρμόδιο δικαστήριο της έδρας της Τράπεζας, με απόφασή του. Με την ίδια απόφαση, το δικαστήριο υποχρεώνει την Τράπεζα να

παράσχει τις πληροφορίες που αρνήθηκε. Η απόφαση δεν προσβάλλεται με ένδικα μέσα.

Σε όλες τις περιπτώσεις, οι αιτούντες Μέτοχοι οφείλουν να αποδείξουν τη μετοχική τους ιδιότητα και, εκτός από τις περιπτώσεις του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 6 του άρθρου 30 του Καταστατικού, τον αριθμό των μετοχών που κατέχουν κατά την άσκηση του σχετικού δικαιώματος. Η απόδειξη της μετοχικής ιδιότητας μπορεί να γίνει με κάθε νόμιμο μέσο και πάντως βάσει της ενημέρωσης που λαμβάνει η Τράπεζα από το κεντρικό αποθετήριο τίτλων, εφόσον παρέχει υπηρεσίες μητρώου, ή μέσω των συμμετεχόντων και εγγεγραμμένων διαμεσολαβητών στο κεντρικό αποθετήριο τίτλων σε κάθε περίπτωση.

β) Δικαιώματα σχετικά με τον έκτακτο έλεγχο

- Μέτοχοι της Τράπεζας που αντιπροσωπεύουν τουλάχιστον το ένα εικοστό (1/20) του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου έχουν το δικαίωμα να ζητήσουν από το αρμόδιο Δικαστήριο έκτακτο έλεγχο της Τράπεζας, σύμφωνα με τη διαδικασία που ορίζει ο νόμος. Ο έλεγχος διατάσσεται, εάν πιθανολογούνται πράξεις που παραβιάζουν διατάξεις των νόμων ή του Καταστατικού της Τράπεζας ή αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης. Σε κάθε περίπτωση, η αίτηση ελέγχου πρέπει να υποβάλλεται εντός τριών (3) ετών από την έγκριση των Ετήσιων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της χρήσης, εντός της οποίας τελέστηκαν οι καταγγελλόμενες πράξεις.

- Μέτοχοι της Τράπεζας, οι οποίοι εκπροσωπούν το ένα πέμπτο (1/5) του καταβεβλημένου Μετοχικού Κεφαλαίου, δικαιούνται να ζητήσουν από το αρμόδιο Δικαστήριο τον έκτακτο έλεγχο της Τράπεζας, εφ' όσον από την όλη πορεία αυτής καθίσταται πιστευτό ότι η διοίκηση των εταιρικών υποθέσεων δεν ασκείται, όπως επιβάλλει η χρηστή και συνετή διαχείριση.

Οι αιτούντες τον έλεγχο Μέτοχοι οφείλουν να αποδείξουν στο δικαστήριο ότι κατέχουν τις μετοχές που τους δίνουν το δικαίωμα να ζητήσουν τον έλεγχο της Τράπεζας.

4. Άλλα δικαιώματα των Μετόχων

Επιπλέον πληροφοριακά στοιχεία αναφορικά με τα δικαιώματα των Μετόχων της Τράπεζας και τον τρόπο άσκησής τους περιλαμβάνονται στην Επεξηγηματική Έκθεση προς την Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων, που καταρτίζεται σύμφωνα με το άρθρο 4 του Ν.3556/2007 και αποτελεί ειδικό τμήμα της ετήσιας Έκθεσης Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Δ. Διοικητικό Συμβούλιο και Λοιπά Διοικητικά, Διαχειριστικά και Εποπτικά Όργανα

Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας

Η Τράπεζα διοικείται από το Διοικητικό Συμβούλιο το οποίο είναι υπεύθυνο για τη χάραξη στρατηγικής κατεύθυνσης, την εποπτεία της Διοίκησης και τον επαρκή έλεγχο της Τράπεζας, με απώτερο στόχο τη μεγιστοποίηση της μακροπρόθεσμης αξίας της Τράπεζας και την προώθηση του γενικότερου εταιρικού συμφέροντος, σύμφωνα με το ισχύον νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο, περιλαμβανομένων και των διατάξεων του Πλαισίου Συνεργασίας της Τράπεζας με το ΤΧΣ και τις υποχρεώσεις της Τράπεζας έναντι του Επιτρόπου Παρακολούθησης.

Η σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας είναι η κάτωθι

Γίκας Χαροούβελης
Πρόεδρος Διοικητικού Συμβουλίου
Μη Εκτελεστικό Μέλος

Αριθμός κοινών μετοχών*
3.300

Ο κ. Γίκας Α. Χαροούβελης (έτος γέννησης 1955) είναι ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της Εθνικής Τράπεζας από τον Ιούλιο 2021, ενώ την αμέσως προηγούμενη διετία κατείχε τη θέση του Senior Independent Director. Είναι επίσης Καθηγητής στο Τμήμα Τραπεζικής και Χρηματοοικονομικής Διοικητικής του Πανεπιστημίου Πειραιώς, Α΄ Αντιπρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου και μέλος της Εκτελεστικής Επιτροπής του IOBE, μέλος των Εφόρων (Trustee) του Anatolia College στη Θεσσαλονίκη, και Ερευνητικός Εταίρος στο Centre for Economic Policy Research του Λονδίνου.

Ο κ. Χαροούβελης είναι κάτοχος Διδακτορικού Διπλώματος στα Οικονομικά από το Πανεπιστήμιο Berkeley της Καλιφόρνιας (1985) καθώς και Bachelor of Arts (Magna Cum Laude) και Master of Science στα Εφαρμοσμένα Μαθηματικά από το Πανεπιστήμιο Harvard της Μασαχουσέτης (1978). Δίδαξε στα πανεπιστήμια Columbia και Rutgers των Η.Π.Α. και το επιστημονικό του έργο έχει δημοσιευτεί σε διεθνή ακαδημαϊκά περιοδικά κύρους και υψηλότερης ποιοτικής κατάταξης.

Ο κ. Χαροούβελης διετέλεσε επί σειρά ετών (1987-1993) στέλεχος και σύμβουλος στην Ομοσπονδιακή Τράπεζα της Νέας Υόρκης (μέλος της Κεντρικής Τράπεζας των Ηνωμένων Πολιτειών), και στη συνέχεια Σύμβουλος στην Τράπεζα της Ελλάδος (1994-1995), όπου υπήρξε και Αναπληρωτής του Διοικητή στο Ευρωπαϊκό Νομισματικό Ινστιτούτο (EMI) (τον πρόδρομο της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας).

Στον ιδιωτικό χρηματοοικονομικό χώρο, υπήρξε στέλεχος του Ομίλου της Εθνικής Τράπεζας (1996 - 2004), καθώς και της Eurobank (2005-2014). Υπήρξε ιδρυτικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του Χρηματιστηρίου Παραγώγων (1998-2000), ενώ επί σειρά ετών ήταν ο εκπρόσωπος της Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών (ΕΕΤ) στην Επιτροπή Economic and Monetary Affairs της European Banking Federation - καθώς και Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου της ΕΕΤ.

Η μακρόχρονη ακαδημαϊκή και τραπεζική του καριέρα συνοδεύτηκε με διαστήματα παραμονής σε ανώτερες κυβερνητικές θέσεις, αυτές του Διευθυντή του Οικονομικού Γραφείου του Έλληνα Πρωθυπουργού (πρώτη φορά την τετραετία 2000-2004 και δεύτερη φορά το Νοέμβριο 2011 - Μάιο 2012), καθώς και του Υπουργού Οικονομικών (Ιούνιος 2014 - Ιανουάριος 2015).

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Παύλος Μυλωνάς

Εκτελεστικό Μέλος Διοικητικού Συμβουλίου Διευθύνων Σύμβουλος

Αριθμός κοινών μετοχών*
3.341

Πρόεδρος της Ανώτατης Εκτελεστικής Επιτροπής, της Ανώτατης Επιτροπής Πιστοδοτήσεων, του Συμβουλίου Διαχειριστικής Πολιτικής (ALCO) και της Επιτροπής Προβλέψεων Απομείωσης και Διαγραφών Χρηματοοικονομικών Περιουσιακών Στοιχείων

Ο κ. Παύλος Μυλωνάς (έτος γέννησης 1958) ορίστηκε Διευθύνων Σύμβουλος της ΕΤΕ τον Ιούλιο του 2018. Εντάχθηκε στην Εθνική Τράπεζα το 2000 και υπηρέτησε, μεταξύ άλλων, ως Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος, Γενικός Διευθυντής Διαχείρισης Κινδύνων, και Επικεφαλής Στρατηγικής.

Εργάστηκε ως οικονομολόγος στον Οργανισμό Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης («ΟΟΣΑ») από το 1995 έως το 2000 καθώς και στο Διεθνές Νομισματικό Ταμείο από το 1987 έως το 1995. Από το 1985 έως το 1987, ήταν Επίκουρος Καθηγητής στο Τμήμα Οικονομικών του Πανεπιστημίου της Βοστώνης.

Είναι κάτοχος πτυχίου στα Εφαρμοσμένα Μαθηματικά-Οικονομικά (Magna cum Laude and Phi Beta Kappa) από το Πανεπιστήμιο Brown, καθώς και μεταπτυχιακού και διδακτορικού στα Οικονομικά από το Πανεπιστήμιο του Princeton.

Χριστίνα Θεοφιλίδη

Εκτελεστικό Μέλος Διοικητικού Συμβουλίου Γενική Διευθύντρια Λιανικής Τραπεζικής

Αριθμός κοινών μετοχών*
Μηδέν

Μέλος της Ανώτατης Εκτελεστικής Επιτροπής και του Συμβουλίου Διαχειριστικής Πολιτικής (ALCO)

Η κα Χριστίνα Θεοφιλίδη (έτος γέννησης 1967) εξελέγη Εκτελεστικό Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΤΕ τον Ιούλιο του 2019.

Εντάχθηκε στο δυναμικό της Εθνικής Τράπεζας τον Δεκέμβριο του 2018 οπότε και ορίστηκε Γενική Διευθύντρια Λιανικής Τραπεζικής καθώς και Μέλος της Ανώτατης Εκτελεστικής Επιτροπής. Επίσης διατελεί Μη Εκτελεστικό Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Εθνικής Ασφαλιστικής και του Μορφωτικού Ιδρύματος της Εθνικής Τραπέζης. Είναι επίσης μέλος της Εκτελεστικής Επιτροπής της Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών.

Ξεκίνησε την καριέρα της στον τραπεζικό χώρο το 1988, στην Τράπεζα Societe Generale και στη Citibank σε θέσεις στο Μάρκετινγκ και στο Δίκτυο Καταστημάτων. Από το 1997 εργάστηκε στον όμιλο Eurobank και υπηρέτησε σε διευθυντικές θέσεις στην Λιανική Τραπεζική, ως Εμπορική Διευθύντρια στη θυγατρική Eurobank Cards A.E., ως Αναπληρώτρια Γενική Διευθύντρια Διεθνών Δραστηριοτήτων και Γενική Διευθύντρια Risk στην Eurobank Household Lending A.E. και το 2013 ως Διευθύνουσα Σύμβουλος στην Eurobank Household Lending A.E. Το 2014 ανέλαβε στην Eurobank, στη νεοσύστατη Γενική Διεύθυνση Διαχείρισης Προβληματικών Δανείων, τη θέση της Γενικής Διευθύντριας Προβληματικών Δανείων Ιδιωτών. Από τον Σεπτέμβριο του 2016 έως τον Δεκέμβριο του 2018, διετέλεσε Γενική Διευθύντρια Ιδιωτών Πελατών και Προϊόντων Λιανικής.

Η κ. Θεοφιλίδη είναι κάτοχος πτυχίου Διοίκησης Επιχειρήσεων (MBA) από το INSEAD (Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Διοίκησης Επιχειρήσεων) και πτυχίου Bachelor σε Οικονομικά και Ψυχολογία του Πανεπιστημίου Swarthmore των ΗΠΑ.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
-----------------------------	-------------------------------------	------------------------------	---	------------------------	--------------------------------------	--------------------------------------

Αβραάμ Γούναρης
Ανώτερος Ανεξάρτητος
Σύμβουλος

**Αριθμός κοινών
μετοχών***
Μηδέν

Μέλος της Επιτροπής Ελέγχου και της Επιτροπής Κανονιστικής Συμμόρφωσης, Ηθικής και Κουλτούρας

Ο κ. Αβραάμ Γούναρης (έτος γέννησης 1969) ορίστηκε Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΤΕ τον Ιούλιο του 2019. Στις 22 Δεκεμβρίου 2021 εκλέχθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο Ανώτερος Ανεξάρτητος Σύμβουλος.

Ο κ. Γούναρης κατέχει εκτεταμένη διοικητική εμπειρία, κυρίως όσον αφορά σε θέματα αναδιάρθρωσης και διαχείρισης αλλαγής και είναι εξειδικευμένος σε θέματα διαχείρισης πολλαπλών ενδιαφερομένων μερών.

Στο παρελθόν, ο κ. Γούναρης έχει διατελέσει σε σημαντικό αριθμό ανώτατων θέσεων τόσο στο δημόσιο όσο και στον ιδιωτικό τομέα, μεταξύ άλλων, ως μη εκτελεστικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Euroconsultants, εκτελεστικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της ECUSA, και Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της Επενδυτικής Τράπεζας Ελλάδος.

Είναι κάτοχος πτυχίων Bachelor of Science στη Διοίκηση Επιχειρήσεων (Οικονομικά) και Master στη Διοίκηση Επιχειρήσεων του Πανεπιστημίου της Νεβάδα, Reno.

Claude Piret

Ανεξάρτητο Μη
Εκτελεστικό Μέλος
Διοικητικού Συμβουλίου

**Αριθμός κοινών
μετοχών***

Μηδέν

Πρόεδρος της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων, Αντιπρόεδρος της Επιτροπής Ελέγχου

Μέλος της Επιτροπής Στρατηγικής και Μετασχηματισμού

Ο κ. Claude Piret (έτος γέννησης 1951) είναι μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου ΕΤΕ από το Νοέμβριο του 2016, ενώ την περίοδο Απριλίου-Δεκεμβρίου 2021 διετέλεσε προσωρινά Ανώτερος Ανεξάρτητος Σύμβουλος.

Κατέχει εκτεταμένη εμπειρία στο διεθνή χρηματοπιστωτικό τομέα, έχοντας μία καριέρα άνω των 35 ετών σε διεθνείς τραπεζικούς οργανισμούς. Έχει διατελέσει σε υψηλόβαθμες θέσεις επί σειρά ετών στον Όμιλο Dexia, και διαθέτει εκτενή εμπειρία μεταξύ άλλων σε θέματα ελεγκτικής και στους τομείς της διαχείρισης κινδύνων και της διαχείρισης Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων. Ο κ. Piret είναι μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του νοσοκομείου Saint-Pierre στο Βέλγιο.

Κατέχει δίπλωμα Πολιτικού Μηχανικού από το Πανεπιστήμιο "Catholique De Louvain (Belgium)" και μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών στη Διοίκηση – Χρηματοοικονομικά από το Πανεπιστήμιο "Libre de Bruxelles (ULB) -Solvay Institute".

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
-----------------------------	-------------------------------------	------------------------------	---	------------------------	--------------------------------------	--------------------------------------

Wietze Reehoorn
Ανεξάρτητο Μη
Εκτελεστικό Μέλος
Διοικητικού Συμβουλίου

**Αριθμός κοινών
μετοχών***
Μηδέν

Πρόεδρος της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων και της Επιτροπής Στρατηγικής και Μετασχηματισμού

Αντιπρόεδρος της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων

Ο κ. Wietze Reehoorn (έτος γέννησης 1962) ορίστηκε Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΤΕ τον Ιούλιο του 2019.

Ο κ. Reehoorn είναι έμπειρο ανώτατο τραπεζικό στέλεχος, έχοντας διατελέσει σε σειρά ανώτατων διευθυντικών θέσεων σε διεθνή τράπεζα με ηγετική θέση στην αγορά. Η ευρεία εμπειρία του περιλαμβάνει δεξιότητες σε σχέση με θέματα διαχείρισης κινδύνων, στρατηγικής και εταιρικής διακυβέρνησης.

Στο παρελθόν, ο κ. Reehoorn ήταν μέλος της ABN Amro για πάνω από 30 χρόνια, όπου κατείχε μεταξύ άλλων τη θέση του Μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου για τα τελευταία 8 έτη (2010-2017), τη θέση του Γενικού Διευθυντή Διαχείρισης Κινδύνων και του Γενικού Διευθυντή Στρατηγικής/ Εταιρικής Ανάπτυξης/Σχέσεων με τους Επενδυτές/ Οικονομικών Υποθέσεων, ενώ επίσης ηγήθηκε της ενοποίησης της ABN Amro με τη Fortis. Επιπλέον, κατείχε τη θέση του Προέδρου του Εποπτικού Συμβουλίου του Ομίλου IFN.

Σήμερα, είναι Πρόεδρος του Εποπτικού Συμβουλίου της MUFG Bank (Europe) N.V. (MBE) και της MUFG Securities (Europe) N.V. και μέλος του Εποπτικού Συμβουλίου της Anthos Private Wealth Management B.V.

Ο κ. Reehoorn είναι μέλος του Εποπτικού Συμβουλίου και Πρόεδρος της Επιτροπής Ελέγχου του Rijksuniversiteit Groningen, Πρόεδρος του Εποπτικού Συμβουλίου της Stichting Topsport Community, μέλος του Εποπτικού Συμβουλίου του Μουσείου Frans Hals, μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της ABE Bonnema Stichting, και μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του Koninklijke Hollandsche Maatschappij der Wetenschappen.

Ο κ. Reehoorn είναι κάτοχος μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών στη νομική, από το Rijksuniversiteit Groningen.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Anne Marion-Bouchacourt
Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος Διοικητικού Συμβουλίου

Αριθμός κοινών μετοχών*
Μηδέν

Πρόεδρος της Επιτροπής Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών

Μέλος της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων, της Επιτροπής Ελέγχου και της Επιτροπής Καινοτομίας και Βιωσιμότητας

Η κα. Anne Marion-Bouchacourt (έτος γέννησης 1958) ορίστηκε Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΤΕ τον Απρίλιο του 2020.

Κατά τη διάρκεια της μακρόχρονης σταδιοδρομίας της έχει υπηρετήσει σε διάφορες θέσεις, αποκτώντας εκτεταμένη εμπειρία στους τομείς του ανθρώπινου δυναμικού και κουλτούρας, λογιστικών και χρηματοοικονομικών ελέγχων, ενώ κατέχει επίσης σημαντική εμπειρία σε θέματα στρατηγικής, οργάνωσης και επιχειρηματικού μετασχηματισμού.

Η κα. Anne Marion-Bouchacourt διαθέτει σημαντική εμπειρία στον τραπεζικό τομέα και έχει υπηρετήσει σε υψηλόβαθμες θέσεις σε διεθνείς χρηματοοικονομικούς οργανισμούς και εταιρείες.

Μεταξύ άλλων, έχει υπηρετήσει ως ανώτατο στέλεχος του ομίλου Societe Generale με μια καριέρα άνω των 15 ετών, ειδικότερα, ως Group Chief Country Officer για την Κίνα (2012 - 2018), ως Senior Executive Vice President, Corporate Human Resources (2006-2012) και έχει επίσης εργαστεί ως ελεγκτής (1981 - 1986) και ως σύμβουλος (1986 - 1999) στην PricewaterhouseCoopers (PwC), έχοντας διοριστεί Διευθύντρια στον τομέα των Χρηματοοικονομικών Υπηρεσιών της PwC, ενώ είχε επίσης υπάρξει σύμβουλος στρατηγικής και οργάνωσης στη Solving International (2002 - 2004) και στη Gemini Consulting (1999 - 2002).

Διατελεί Πρόεδρος της Societe Generale Private Banking Switzerland, Group Country Head της Societe Generale για την Ελβετία και CEO της Societe Generale Zurich, μη εκτελεστικό μέλος στην Credit du Nord, καθώς και ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος στην Ipsos. Επιπλέον, υπηρετεί ως Πρόεδρος των 'Conseillers du Commerce extérieur de la France (Suisse)' και ως μέλος του διοικητικού συμβουλίου της 'Association des banques étrangères en Suisse'.

Η κα. Marion-Bouchacourt αποφοίτησε από το École Supérieure de Commerce de Paris (ESCP), είναι κάτοχος μεταπτυχιακού διπλώματος Χρηματοοικονομικών από το Πανεπιστήμιο Paris Dauphine και είναι ορκωτός ελεγκτής.

Matthieu Kiss
Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος Διοικητικού Συμβουλίου

Αριθμός κοινών μετοχών*
Μηδέν

Πρόεδρος της Επιτροπής Ελέγχου

Αντιπρόεδρος της Επιτροπής Στρατηγικής και Μετασχηματισμού
Μέλος της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων

Ο κ. Matthieu Kiss (έτος γέννησης 1956) διορίστηκε ως Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΤΕ τον Δεκέμβριο του 2020.

Ο κ. Kiss διαθέτει εκτεταμένη εμπειρία στον τραπεζικό τομέα, έχοντας υπηρετήσει σε επιφανείς χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς, καθώς και εξειδίκευση στον τομέα της ελεγκτικής.

Στο παρελθόν είχε υπηρετήσει ως Global CFO, Retail Banking & Wealth Management στον Όμιλο της HSBC, καθώς και ως CFO της HSBC France & Continental Europe. Επιπλέον, έχει διατελέσει μέλος Διοικητικών Συμβουλίων και Επιτροπών Ελέγχου σε διάφορους χρηματοοικονομικούς οργανισμούς, συμπεριλαμβανομένων των CCF-Charterhouse και Elysées-bourse (θυγατρική της CCF), Aurel-Leven και Charterhouse bank.

Ο κ. Kiss είναι μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της HSBC Asset Management France από το 2009. Από το 2009 είναι επίσης μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου και της Επιτροπής Ελέγχου της HSBC Insurance France όπου διατελεί Πρόεδρος της Επιτροπής Ελέγχου από το 2015, ενώ είναι επίσης Μη Εκτελεστικό Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Europe Arab Bank S.A. (EAB).

Είναι κάτοχος πτυχίου Νομικής από το Πανεπιστήμιο Paris II, MBA από το Ινστιτούτο Πολιτικών Επιστημών των Παρισίων (Institut d' Etudes Politiques de Paris) και διπλώματος Δημόσιας Διοίκησης από την Εθνική Σχολή Δημόσιας Διοίκησης της Γαλλίας (Ecole Nationale d' Administration - ENA).

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Elena Ana Cernat
Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος Διοικητικού Συμβουλίου

Αριθμός κοινών μετοχών*
Μηδέν

Αντιπρόεδρος της Επιτροπής Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών και της Επιτροπής Καινοτομίας και Βιωσιμότητας

Μέλος της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων και της Επιτροπής Κανονιστικής Συμμόρφωσης, Ηθικής και Κουλτούρας

Η κα. Elena Ana Cernat (έτος γέννησης 1974) ορίστηκε Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΤΕ τον Ιούλιο του 2019.

Η κα. Cernat είναι ιδιαίτερα έμπειρη τραπεζικός, έχοντας διατελέσει κατά τη διάρκεια της καριέρας της σε σειρά ανώτατων εκτελεστικών και μη εκτελεστικών θέσεων, με έμφαση σε θέματα ανάπτυξης επιχειρήσεων και καινοτομίας. Κατέχει σημαντική εμπειρία στη λιανική τραπεζική, στην ανάπτυξη νέων επιχειρήσεων καθώς και στις στρατηγικές ψηφιακών και πολυκαναλικών μέσων.

Η κα. Cernat, στο παρελθόν, κατείχε τη θέση μέλους Διοικητικού Συμβουλίου της Euroline Retail Services (μέλος του Eurobank Group) και αυτή τη στιγμή κατέχει τη θέση εκτελεστικού μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου της Alior Bank Warsaw – Bucharest branch, ενώ είναι μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Yoga Vidya Romania.

Είναι κάτοχος πτυχίου στη Φιλολογία, Εφαρμοσμένες Σύγχρονες Γλώσσες από το Πανεπιστήμιο Babes-Bolyai της Ρουμανίας, κάτοχος MBA, Romanian-Canadian MBA Program Certificate από το Bucharest School of Management, καθώς και διαφόρων πιστοποιήσεων συμπεριλαμβανομένης της Πιστοποίησης σε Banking Marketing. Επιπλέον, η κα. Cernat είναι εξουσιοδοτημένο στέλεχος της Κεντρικής Τράπεζας της Ρουμανίας (BNR) σε θέματα Πίστης, Διαχείρισης Κινδύνων και Κεφαλαίου.

Αικατερίνη Μπερίτση
Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος Διοικητικού Συμβουλίου

Αριθμός κοινών μετοχών*
Μηδέν

Πρόεδρος της Επιτροπής Κανονιστικής Συμμόρφωσης, Ηθικής και Κουλτούρας

Αντιπρόεδρος της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων

Μέλος της Επιτροπής Στρατηγικής και Μετασχηματισμού

Η κα. Αικατερίνη Μπερίτση (έτος γέννησης 1955) ορίστηκε Μη Εκτελεστικό Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΤΕ τον Ιούλιο του 2019. Τον Ιούλιο του 2021, η κα. Μπερίτση διορίστηκε Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου.

Η κα. Μπερίτση φέρει σημαντική εμπειρία στον Ελληνικό τραπεζικό τομέα, την οποία έχει αποκτήσει έχοντας διατελέσει σε ανώτατες θέσεις σε μεγάλες συστημικές τράπεζες. Επιπρόσθετα, η κα. Μπερίτση είναι ειδική σε θέματα εταιρικής διακυβέρνησης, σε συνέχεια των θέσεων που κατείχε σε Διοικητικά Συμβούλια τριών Ελληνικών τραπεζών (δύο εκ των οποίων συστημικές), όπου κατείχε ηγετικό ρόλο στην εισαγωγή βέλτιστων πρακτικών και στη διαχείριση σημαντικών ζητημάτων εσωτερικού ελέγχου.

Στο πρόσφατο παρελθόν, η κα. Μπερίτση διετέλεσε μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου και των καταστατικών επιτροπών της Τράπεζας Πειραιώς και της Eurobank, Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της Νέας Proton Bank και της Proton Bank AE, καθώς επίσης και μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του Ομίλου Credit Agricole /Θυγατρικών της Εμπορικής Τράπεζας στη ΝΑ Ευρώπη.

Η κα. Μπερίτση υπηρετεί επίσης ως ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος Διοικητικού Συμβουλίου και ως Πρόεδρος της Επιτροπής Ελέγχου της ΕΥΔΑΠ.

Η κα. Μπερίτση είναι πτυχιούχος του Τμήματος Οικονομικών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών. Έχει ολοκληρώσει το πρόγραμμα Modern Governance in Banking του INSEAD, ενώ συμμετείχε σε πολυάριθμα χρηματοοικονομικά σεμινάρια και προγράμματα κατάρτισης διευθυντικών στελεχών.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

JP Rangaswami
Ανεξάρτητο Μη
Εκτελεστικό Μέλος
Διοικητικού Συμβουλίου

Αριθμός κοινών μετοχών*
Μηδέν

Πρόεδρος της Επιτροπής Καινοτομίας και Βιωσιμότητας

Μέλος της Επιτροπής Ελέγχου και της Επιτροπής Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών

Ο κ. JP Rangaswami (έτος γέννησης 1957) διορίστηκε ως Μη Εκτελεστικό Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΤΕ τον Οκτώβριο του 2020. Τον Ιούλιο του 2021, ο κ. Rangaswami διορίστηκε Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου.

Ο κ. JP Rangaswami διαθέτει εκτεταμένη εμπειρία άνω των 35 ετών στον τομέα της πληροφορικής και έχει υπηρετήσει σε ανώτερες θέσεις σε πολυεθνικούς οργανισμούς, συμπεριλαμβανομένων χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων.

Μεταξύ άλλων, έχει διατελέσει Chief Data Officer και Group Head of Innovation στην Deutsche Bank, καθώς και Global Chief Information Officer στην Dresdner Kleinwort Wasserstein.

Ο κ. JP Rangaswami κατέχει τη θέση ανεξάρτητου μη εκτελεστικού μέλους στον Admiral Group Plc, στην Allfunds Bank SA, στη Daily Mail and General Trust (DMGT) plc και στον EMIS Group plc, είναι Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου του Webscience Trust, είναι μέλος του Trust Board στο Cumberland Lodge, ενώ είναι επίσης Επίκουρος Καθηγητής Ηλεκτρονικής και Επιστήμης Υπολογιστών στο Πανεπιστήμιο του Southampton.

Είναι κάτοχος πτυχίου Οικονομικών από το Πανεπιστήμιο της Καλκούτας, ενώ έχει επεκτείνει την εκπαίδευσή του έχοντας συμμετάσχει σε εκπαιδευτικά προγράμματα υψηλού επιπέδου.

Periklis Drougkas
Εκπρόσωπος του ΤΧΣ

Μη Εκτελεστικό Μέλος
Διοικητικού Συμβουλίου

Αριθμός κοινών μετοχών*
Μηδέν

Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών του Διοικητικού Συμβουλίου

Ο κ. Περικλής Δρούγκας (έτος γέννησης 1953) ορίστηκε Εκπρόσωπος του Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας στο Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΤΕ τον Ιούλιο του 2018.

Έχει εκτεταμένη επαγγελματική εμπειρία έχοντας υπηρετήσει σε ανώτερες εκτελεστικές θέσεις σε κορυφαίους περιφερειακούς και πολυεθνικούς τραπεζικούς και χρηματοοικονομικούς οργανισμούς.

Ο κ. Δρούγκας κατείχε εκτελεστικές θέσεις στη Citibank. Από το 1994 μέχρι το 2004 διετέλεσε Βοηθός Γενικός Διευθυντής, Επικεφαλής Λιανικής Τραπεζικής στην ING BANK NV, Γενικός Διευθυντής, Επικεφαλής Λιανικής Τραπεζικής στην Egnatia Bank S.A., ενώ έχει διατελέσει Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου και Managing Director της Egnatia Fin S.A. και Γενικός Διευθυντής της Egnatia Insurance Broker Co. Ltd. Το 2004, ο κ. Δρούγκας εντάχθηκε στον Όμιλο EFG Eurobank ως Γενικός Διευθυντής στην Open24 S.A., ενώ η σταδιοδρομία του στην Alpha Bank ξεκίνησε το 2008 όταν διορίστηκε στην Alpha Bank Serbia AD ως Αναπληρωτής Πρόεδρος του Executive Board, Επικεφαλής της Επιχειρηματικής Μονάδας Λιανικής Τραπεζικής. Το 2012, ορίστηκε Διευθύνων Σύμβουλος και Πρόεδρος του Management Board της Alpha Bank Albania SHA.

Κατά τη διάρκεια της καριέρας του κατείχε μια σειρά θέσεων ως σύμβουλος και έχει διατελέσει Πρόεδρος της Ένωσης Τραπεζών της Αλβανίας και Πρόεδρος της Ένωσης Ελληνικών Επιχειρήσεων Αλβανίας. Ο κ. Δρούγκας είναι επίσης ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου και της Επιτροπής Ελέγχου περιφερειακής τράπεζας (Tirana Bank).

Είναι πτυχιούχος του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών, ενώ έχει συμμετάσχει σε υψηλού επιπέδου εκπαιδευτικά προγράμματα διευρύνοντας την κατάρτισή του.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
-----------------------------	-------------------------------------	------------------------------	---	------------------------	--------------------------------------	--------------------------------------

Παναγιώτης Δασμάνογλου

Γραμματέας Διοικητικού
Συμβουλίου και των
Επιτροπών του

Γενικός Διευθυντής
Κανονιστικής Συμμόρφωσης
και Εταιρικής
Διακυβέρνησης Τράπεζας
και Ομίλου

Αριθμός κοινών μετοχών*
80

Μέλος της Εκτελεστικής Επιτροπής χωρίς δικαίωμα ψήφου

Ο κ. Παναγιώτης Δασμάνογλου (έτος γέννησης 1963) εκλέχθηκε Γραμματέας του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΤΕ και των Επιτροπών του τον Ιανουάριο του 2014.

Τον Δεκέμβριο του 2016 ορίστηκε Γενικός Διευθυντής Κανονιστικής Συμμόρφωσης & Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας και του Ομίλου.

Είναι ανώτατο στέλεχος στους τομείς Κανονιστικής Συμμόρφωσης, Νομικών Υποθέσεων και Εταιρικής Διακυβέρνησης της ΕΤΕ από το 1990. Κατά την τελευταία εικοσαετία έχει διατελέσει ανώτατο στέλεχος του Ομίλου ΕΤΕ σε διάφορες ανώτατες διοικητικές θέσεις, όπως Γενικός Διευθυντής Κανονιστικής Συμμόρφωσης της Τράπεζας και του Ομίλου και Επικεφαλής του Τμήματος Διεθνών Νομικών Υποθέσεων, ενώ από τον Ιούλιο 2018 έως τον Ιούλιο 2019 διετέλεσε Εκτελεστικό Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου. Επίσης, είναι Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της Εθνικής Χρηματοπιστηριακής και Αντιπρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της Εθνικής Ασφαλιστικής. Συμμετέχει ενεργά επί σειρά ετών στις εργασίες της Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών και της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας και συγκεκριμένα στις Επιτροπές διεθνών τραπεζικών θεμάτων, κανονιστικής συμμόρφωσης, θεμάτων καταναλωτή, νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, παραγώνων και γeros, ενώ συμμετέχει ως μέλος στο Διοικητικό Συμβούλιο του Μεσολαβητή Τραπεζικών & Επενδυτικών Υπηρεσιών.

Είναι κάτοχος πτυχίου από τη Νομική Σχολή Αθηνών και μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών στο Ευρωπαϊκό Δίκαιο από το Πανεπιστήμιο Βρυξελλών. Έχει λάβει πιστοποίηση από το INSEAD σε θέματα εταιρικής διακυβέρνησης, και διεθνείς πιστοποιήσεις σε θέματα τραπεζικής διοίκησης και διεθνούς χρηματοπιστωτικού δικαίου από το INSEAD Business School και το Πανεπιστήμιο της Οξφόρδης.

*Αριθμός κοινών μετοχών στις 31 Δεκεμβρίου 2021.

Η σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου αντικατοπτρίζει τις γνώσεις, τις δεξιότητες και την πείρα που απαιτούνται για την άσκηση των αρμοδιοτήτων του, σύμφωνα με την Πολιτική Καταλληλότητας του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας, τη στρατηγική της και το επιχειρηματικό της μοντέλο.

Οι αρμοδιότητες, οι βασικές ευθύνες και εξουσίες του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας ρυθμίζονται ιδίως από τον Ν. 4548/2018, τον Ν.4261/2014, τον Ευρωπαϊκό Κανονισμό 468/2014, τον Ν. 4706/2020, τον Ν.3864/2010, όλα όπως εκάστοτε ισχύουν, το Πλαίσιο Συνεργασίας μεταξύ της Τράπεζας και του ΤΧΣ, τον Ελληνικό Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης του Ελληνικού Συμβουλίου Εταιρικής Διακυβέρνησης και το εσωτερικό πλαίσιο εταιρικής διακυβέρνησης της Τράπεζας, ήτοι το Καταστατικό της Τράπεζας και τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας, τα οποία είναι διαθέσιμα στην ιστοσελίδα της Τράπεζας www.nbg.gr (<https://www.nbg.gr/el/omilos/esg/etairiki-diakubernisi/plaisio-etairikis-diakubernisis>).

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Διορισμός Μελών και Λειτουργία Διοικητικού Συμβουλίου

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου εκλέγονται από τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Τράπεζας για χρονικό διάστημα που δεν μπορεί να υπερβαίνει τα τρία έτη και λήγει κατά την Τακτική Γενική Συνέλευση του έτους, στο οποίο συμπληρώνεται η προβλεπόμενη διάρκειά της. Δύναται να προβλεφθούν άνισες χρονικά θητείες για κάθε Σύμβουλο, εφόσον αυτό επιτρέπεται από το ισχύον νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο. Όλα τα μέλη μπορούν να επανεκλεγούν, με την επιφύλαξη της πλήρωσης των προϋποθέσεων του εφαρμοστέου νομοθετικού και κανονιστικού πλαισίου. Η Γενική Συνέλευση των Μετόχων καθορίζει κάθε φορά τον ακριβή αριθμό των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου (το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να αποτελείται κατ' ελάχιστον από επτά (7), με ανώτατο όριο τα δεκαπέντε (15) μέλη) και προσδιορίζει τα ανεξάρτητα μέλη του.

Εκπρόσωπος του ΤΧΣ

Στο Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας συμμετέχει ως μέλος ένας εκπρόσωπος του ΤΧΣ, σε εφαρμογή του Ν. 3864/2010, όπως ισχύει. Σύμφωνα με το αναθεωρημένο πλαίσιο συνεργασίας μεταξύ Τράπεζας και ΤΧΣ, που υπεγράφη τον Δεκέμβριο του 2015, το ΤΧΣ έχει το δικαίωμα να διορίσει έναν παρατηρητή (Παρατηρητής του ΤΧΣ - χωρίς δικαίωμα ψήφου) στο Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας. Επί του παρόντος, ο κ. Χριστόφορος Κουφαλιάς είναι ο Παρατηρητής του ΤΧΣ στο Διοικητικό Συμβούλιο και στις Επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας.

Ανάκληση και Αντικατάσταση Μελών Διοικητικού Συμβουλίου

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου μπορούν να ανακληθούν οποτεδήποτε από τη Γενική Συνέλευση. Σε περίπτωση που κάποιο μέλος, παύσει να μετέχει στο Διοικητικό Συμβούλιο, λόγω παραίτησης, ασθένειας ή έχοντας παραιτηθεί από το αξίωμά τους για οποιονδήποτε λόγο, και εφόσον η αναπλήρωσή του δεν είναι εφικτή από αναπληρωματικά μέλη, που έχουν τυχόν εκλεγεί από τη Γενική Συνέλευση, τα υπόλοιπα μέλη μπορούν είτε να εκλέξουν προσωρινά άλλο μέλος για να καλύψει την κενή θέση για τον υπόλοιπο χρόνο ως τη λήξη της θητείας του μέλους που αντικαταστάθηκε, είτε να συνεχίζουν τη διαχείριση και εκπροσώπηση της Τράπεζας χωρίς αντικατάσταση των ελλειπόντων μελών, με την προϋπόθεση ότι ο αριθμός των υπολοίπων μελών παραμένει εντός του ορίου που προβλέπεται από το Καταστατικό της Τράπεζας (επί του παρόντος τουλάχιστον επτά), το οποίο είναι σε συμφωνία με το εφαρμοστέο πλαίσιο.

Σε περίπτωση προσωρινής εκλογής νέου μέλους, η εκλογή ισχύει για το υπόλοιπο της θητείας του μέλους που αντικαθίσταται και η κάλυψη της θέσης ανακοινώνεται από το Διοικητικό Συμβούλιο στην αμέσως προσηγή Γενική Συνέλευση, η οποία μπορεί να αντικαταστήσει τους εκλεγέντες ακόμη και αν δεν έχει αναγραφεί σχετικό θέμα στην Ημερήσια Διάταξη. Σε κάθε περίπτωση, τα εναπομείναντα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, ανεξάρτητα από τον αριθμό τους, μπορούν να προβούν σε σύγκληση Γενικής Συνέλευσης με αποκλειστικό σκοπό την εκλογή νέου Διοικητικού Συμβουλίου.

Εκλογή Προέδρου και Διευθύνοντος Συμβούλου

Το Διοικητικό Συμβούλιο εκλέγει από τα μέλη του, με απόλυτη πλειοψηφία, τον Πρόεδρό του και τον Διευθύνοντα Σύμβουλο της Τράπεζας, ο οποίος διευθύνει τις εργασίες αυτής, και αποφασίζει τον ορισμό εκτελεστικών και μη εκτελεστικών μελών του Διοικητικού Συμβουλίου. Ακόμη, το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να εκλέγει από τα μέλη του Αντιπρόεδρο ή Αντιπροέδρους. Επιπλέον, το Διοικητικό Συμβούλιο είναι αρμόδιο να αποφασίζει τον ορισμό και τα καθήκοντα του Αναπληρωτή ή Αναπληρωτών Διευθύνοντων Συμβούλων.

Η Τράπεζα παρακολουθεί τις διεθνείς εξελίξεις σε θέματα εταιρικής διακυβέρνησης στοχεύοντας στην υιοθέτηση βέλτιστων πρακτικών εταιρικής διακυβέρνησης. Στο πλαίσιο αυτό καθώς και της συνεχούς διαδικασίας επικαιροποίησης του πλαισίου εταιρικής διακυβέρνησης, αλλά και σύμφωνα με το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο και τις βέλτιστες πρακτικές εταιρικής διακυβέρνησης, διαχωρίζει τον ρόλο του Προέδρου από αυτόν του Διευθύνοντος Συμβούλου.

Λειτουργία του Διοικητικού Συμβουλίου

i) Συγκρότηση σε Σώμα

Η συγκρότηση του Διοικητικού Συμβουλίου σε σώμα γίνεται στην πρώτη συνεδρίασή του, η οποία συγκαλείται μετά από κάθε εκλογή μελών από τη Γενική Συνέλευση, καθώς και σε κάθε περίπτωση κενώσεως της θέσης του Προέδρου ή του Διευθύνοντος Συμβούλου για οποιοδήποτε λόγο. Μέχρι της εκλογής νέου Προέδρου ή Διευθύνοντος Συμβούλου από το Διοικητικό Συμβούλιο, τα σχετικά καθήκοντα ασκούνται από τον Αναπληρωτή του. Επιπρόσθετα, το Διοικητικό Συμβούλιο δύναται να συγκροτηθεί σε σώμα οποτεδήποτε, κατόπιν σχετικής κατά πλειοψηφία απόφασής του, ορίζοντας εκ νέου τα εκτελεστικά και μη εκτελεστικά μέλη αυτού.

ii) Σύγκληση

Το Διοικητικό Συμβούλιο συνεδριάζει όπως προβλέπεται από την ελληνική νομοθεσία, το Καταστατικό της Τράπεζας και τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης, καθώς επίσης και από τις διατάξεις της Αναθεωρημένης Σύμβασης Πλαισίου Συνεργασίας μεταξύ της Τράπεζας και του ΤΧΣ και τις υποχρεώσεις της Τράπεζας προς τον Επίτροπο Παρακολούθησης και συγκαλείται από τον Πρόεδρο:

- με πρόσκληση που κοινοποιείται από τον Γραμματέα Διοικητικού Συμβουλίου στα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, τουλάχιστον τρεις (3) εργάσιμες ημέρες πριν από τη συνεδρίαση. Στην πρόσκληση πρέπει να αναγράφονται, απαραίτητα και με σαφήνεια, τα θέματα της Ημερήσιας Διάταξης, διαφορετικά αποφάσεις δεν δύναται να ληφθούν στη συνεδρίαση εκτός αν παρίστανται ή αντιπροσωπεύονται όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και κανένα μέλος δεν αντιλέγει στη λήψη αποφάσεων ή
- κατόπιν αίτησης από δύο (2) τουλάχιστον μέλη, εντός προθεσμίας επτά (7) ημερών από την υποβολή της έγγραφης αίτησης και περιλαμβάνοντας με σαφήνεια όλα τα προτεινόμενα θέματα της Ημερήσιας Διάταξης ή
- κατόπιν αίτησης του Εκπροσώπου του ΤΧΣ εντός προθεσμίας επτά (7) ημερών από την υποβολή της

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

αίτησης προς τον Πρόεδρο.

Στην περίπτωση που ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου δεν προβεί στη σύγκληση του Συμβουλίου κατόπιν αίτησης δύο (2) τουλάχιστον μελών ή του εκπροσώπου του ΤΧΣ εντός της ανωτέρω προθεσμίας, ή δεν συμπεριλάβει όλα τα θέματα που προτείνονται στην πρόσκληση, τότε τα προαναφερθέντα μέλη ή ο εκπρόσωπος του ΤΧΣ αντίστοιχα δύναται να συγκαλέσουν το Διοικητικό Συμβούλιο εντός πέντε (5) ημερών από τη λήξη της ως άνω επταήμερης προθεσμίας. Η εν λόγω πρόσκληση πρέπει να κοινοποιείται σε όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και στον Παρατηρητή του ΤΧΣ.

iii) Προσθήκη θεμάτων στην Ημερήσια Διάταξη

- Οποιοδήποτε μέλος μπορεί να ζητήσει από τον Πρόεδρο να συμπεριλάβει ένα ή περισσότερα θέματα στην ημερήσια διάταξη της επόμενης συνεδρίασης του Διοικητικού Συμβουλίου.
- Δύο (2) ή περισσότερα μέλη μπορούν να απαιτήσουν από τον Πρόεδρο να συμπεριλάβει ένα ή περισσότερα θέματα στην ημερήσια διάταξη της επόμενης συνεδρίασης του Διοικητικού Συμβουλίου.
- Ο Εκπρόσωπος του ΤΧΣ δύναται επίσης να συμπεριλάβει θέματα στην ημερήσια διάταξη και, για το σκοπό αυτό, πρέπει να αποστέλλει στον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου εγγράφως τα προτεινόμενα / επιπρόσθετα θέματα τουλάχιστον δύο (2) εργάσιμες ημέρες πριν από τη συνεδρίαση. Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου πρέπει να συμπεριλάβει αυτά τα θέματα στην ημερήσια διάταξη της προγραμματισμένης συνεδρίασης του Διοικητικού Συμβουλίου.

iv) Λήψη Αποφάσεων

Το Διοικητικό Συμβούλιο βρίσκεται σε απαρτία και συνεδριάζει έγκυρα, αν παρίστανται ή αντιπροσωπεύονται σε αυτό το ήμισυ πλέον ενός των μελών. Ουδέποτε όμως ο αριθμός των παρόντων μελών μπορεί να είναι μικρότερος από πέντε (5). Σε περίπτωση συνεδριάσεων σχετικά με τις οικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας ή ζητήματα για τα οποία απαιτείται έγκριση της ΓΣ με αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία σύμφωνα με τον Ν. 4548/2018, το Διοικητικό Συμβούλιο θα σχηματίζει απαρτία όπως προβλέπεται στο άρθρο 5 παρ. 3 του Ν. 4706/2020. Στο Καταστατικό της Τράπεζας ορίζονται οι προϋποθέσεις για την αντιπροσώπευση των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου για την επίτευξη της εγκυρότητας των αποφάσεων.

v) Εφαρμογή για την υποστήριξη της λειτουργίας του Διοικητικού Συμβουλίου

Από το 2016, και στο πλαίσιο της περαιτέρω ενίσχυσης της αποτελεσματικής λειτουργίας του Διοικητικού Συμβουλίου, η Τράπεζα έχει υιοθετήσει ειδική εφαρμογή για την υποστήριξη της λειτουργίας του Διοικητικού Συμβουλίου, ενισχύοντας με αυτόν τον τρόπο τις διαδικασίες ενημέρωσης των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου με την κατάλληλη πληροφόρηση και γνωστοποιήσεις και την εξ αποστάσεως πρόσβαση στο υλικό του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών του, και

διευκολύνοντας την ανταλλαγή απόψεων και το σχολιασμό ζητημάτων που τίθενται υπόψη του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών του, την υπογραφή πρακτικών συνεδριάσεων και την καλύτερη παρακολούθηση των θεμάτων που εξετάζονται από το Διοικητικό Συμβούλιο και τις Επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου.

Αρμοδιότητες του Διοικητικού Συμβουλίου

Το Διοικητικό Συμβούλιο είναι, μεταξύ άλλων, αρμόδιο για την:

- εξέταση και έγκριση της στρατηγικής κατεύθυνσης της Τράπεζας και του Ομίλου, συμπεριλαμβανομένου και του επιχειρησιακού σχεδίου, του ετήσιου προϋπολογισμού και των κύριων στρατηγικών αποφάσεων, και την παροχή σχετικής καθοδήγησης στη Διοίκηση της Τράπεζας και του Ομίλου
- εξέταση της εταιρικής δομής του Ομίλου, την παρακολούθηση τυχόν κινδύνων που απορρέουν από τη δομή αυτή και διασφάλιση της συνεκτικότητας και αποτελεσματικότητας του συστήματος της εταιρικής διακυβέρνησης του Ομίλου
- συμμετοχή της Τράπεζας σε άλλες τράπεζες στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό ή εκποίηση συμμετοχών της σε αυτές
- ίδρυση Υποκαταστημάτων, Πρακτορείων και Γραφείων Αντιπροσωπείας στην Ελλάδα και το εξωτερικό
- σύσταση σωματείων, ιδρυμάτων του άρθρου 108 ΑΚ και συμμετοχή σε εταιρείες του άρθρου 784 ΑΚ
- έγκριση του Κανονισμού Εργασίας της Τράπεζας
- διορισμό των Γενικών Διευθυντών και λοιπών στελεχών της Τράπεζας, κατόπιν πρότασης των αρμόδιων οργάνων της Τράπεζας, σύμφωνα με τα όσα κατά περίπτωση προβλέπονται από το ισχύον πλαίσιο
- εξέταση και έγκριση των ετήσιων και ενδιάμεσων χρηματοοικονομικών καταστάσεων της Τράπεζας και του Ομίλου
- έκδοση Ομολογιακών Δανείων πάσης φύσεως, εκτός εκείνων για τα οποία ορίζεται αποκλειστικά αρμόδια από το νόμο η Γενική Συνέλευση
- έγκριση και ανασκόπηση του Κώδικα Δεοντολογίας για τους υπαλλήλους της Τράπεζας και του Ομίλου και του Κώδικα Δεοντολογίας της Διοίκησης και των Οικονομικών Υπηρεσιών

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

■ έγκριση της Πολιτικής ΕΚΕ της Τράπεζας και του Ομίλου και

■ έγκριση και επισκόπηση της Πολιτικής Αποδοχών της Τράπεζας και του Ομίλου, κατόπιν απόφασης των μη εκτελεστικών Μελών του, ύστερα από εισήγηση της Επιτροπής Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών του Διοικητικού Συμβουλίου.

Επιπροσθέτως, σύμφωνα με το άρθρο 10 του Ν. 3864/2010 («Νόμος ΤΧΣ»), όπως ισχύει, και το Αναθεωρημένο Πλαίσιο Συνεργασίας με το ΤΧΣ, ο εκπρόσωπος του ΤΧΣ έχει -μεταξύ άλλων- δικαίωμα αρνησικυρίας στη λήψη οποιασδήποτε απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου σχετικής με τη διανομή μερισμάτων και την πολιτική αποδοχών προς τον Πρόεδρο, τον Διευθύνοντα Σύμβουλο και τα λοιπά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, καθώς και τους Γενικούς Διευθυντές και τους αναπληρωτές τους.

Διορισμός και Αξιολόγηση Καταλληλότητας Μελών Διοικητικού Συμβουλίου

Σύμφωνα με τους Ν. 4548/2018 και 4706/2020, καθώς και το άρθρο 9 του Καταστατικού της Τράπεζας, η Γενική Συνέλευση των Μετόχων είναι η μόνη αρμόδια να αποφασίζει για την εκλογή των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, καθώς και για τον καθορισμό των ανεξάρτητων μη εκτελεστικών μελών, ενώ ο εκπρόσωπος του ΤΧΣ συμμετέχει στο Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας σύμφωνα με τον Ν. 3864/2010, όπως ισχύει. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας, το Διοικητικό Συμβούλιο, σε συνεργασία με την Επιτροπή Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων του Διοικητικού Συμβουλίου, προτείνει στη Γενική Συνέλευση τους υποψηφίους για συμμετοχή στο Διοικητικό Συμβούλιο με βάση την Πολιτική Ανάδειξης Υποψηφιοτήτων Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και την Πολιτική και Διαδικασία για την Αξιολόγηση Καταλληλότητας του Διοικητικού Συμβουλίου, και σύμφωνα με το κανονιστικό πλαίσιο, το οποίο απαιτεί τα υποψήφια μέλη να πληρούν τις προδιαγραφές καταλληλότητας (fit and proper criteria) και να μην έχουν καμία συστηματική σύγκρουση συμφερόντων με την Τράπεζα. Κατ' εξαίρεση, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 17 παρ. 3 του Καταστατικού της Τράπεζας και του άρθρου 82 του Ν. 4548/2018, σε περίπτωση κατά την οποία λόγω παραίτησης, θανάτου ή ποινής, για οποιοδήποτε λόγο, ένα μέλος παύσει να μετέχει στο Διοικητικό Συμβούλιο και εφόσον η αναπλήρωσή του δεν είναι εφικτή από αναπληρωματικά μέλη που έχουν τυχόν εκλεγεί από τη Γενική Συνέλευση, τα υπόλοιπα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου μπορούν είτε να εκλέγουν προσωρινά άλλον για να καλύψει την κενή θέση για τον υπόλοιπο χρόνο ως τη λήξη της θητείας του μέλους που αντικαταστάθηκε, είτε να συνεχίσουν τη διαχείριση και εκπροσώπηση της Τράπεζας χωρίς αντικατάσταση των ελλειπόντων μελών, με την προϋπόθεση ότι ο αριθμός των υπόλοιπων μελών είναι εντός του προβλεπόμενου από Καταστατικό της Τράπεζας ορίου (επί του παρόντος τουλάχιστον επτά), το οποίο είναι σε συμφωνία με το εφαρμοστέο πλαίσιο. Επίσης, ειδικότερα όσον αφορά τα ανεξάρτητα μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 9 παράγραφος 4 του

Ν. 4706/2020, σε περίπτωση παραίτησης ή θανάτου ή με οποιονδήποτε άλλον τρόπο απώλειας της ιδιότητας ανεξάρτητου μη εκτελεστικού μέλους, που έχει ως συνέπεια ο αριθμός των ανεξάρτητων μη εκτελεστικών μελών να υπολείπεται του ελάχιστου εκ του νόμου απαιτούμενου αριθμού, το Διοικητικό Συμβούλιο ορίζει ως ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος μέχρι την επόμενη γενική συνέλευση, είτε αναπληρωματικό μέλος, σε περίπτωση που υφίσταται βάσει του άρθρου 81 του Ν. 4548/2018, είτε υφιστάμενο μη εκτελεστικό μέλος ή νέο μέλος που εκλέγει σε αντικατάσταση, εφόσον πληρούνται τα κριτήρια της παρ. 1. Όπου με απόφαση του αρμοδίου οργάνου της Εταιρείας προβλέπεται αριθμός ανεξάρτητων μη εκτελεστικών μελών μεγαλύτερος του προβλεπόμενου στην παρ. 2 του άρθρου 5, και, μετά από την αντικατάσταση, ο αριθμός των ανεξάρτητων μη εκτελεστικών μελών του Διοικητικού Συμβουλίου υπολείπεται του προβλεπόμενου ως άνω αριθμού, αναρτάται σχετική ανακοίνωση στην ιστοσελίδα της Τράπεζας, η οποία και διατηρείται αναρτημένη μέχρι την αμέσως επόμενη γενική συνέλευση.

Σε κάθε περίπτωση, η εκλογή των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου τελεί υπό τον διαρκή έλεγχο και την έγκριση του SSM της ΕΚΤ.

Η ανάδειξη υποψηφιοτήτων για το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας διενεργείται σύμφωνα με τη λεπτομερή Πολιτική Ανάδειξης Υποψηφιοτήτων Μελών Διοικητικού Συμβουλίου, την Πολιτική και Διαδικασία για την Αξιολόγηση Καταλληλότητας του Διοικητικού Συμβουλίου, την Πολιτική Διαφοροποίησης των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, τις διατάξεις του Καταστατικού της Τράπεζας, του Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης και του Κανονισμού Λειτουργίας της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων, τις διατάξεις του σχετικού κανονιστικού πλαισίου ειδικότερα, των νόμων 4706/2020, 4548/2018 και 4261/2014, που μετέφεραν στην ελληνική έννομη τάξη την Οδηγία 2013/36/ΕΕ (CRD IV), του Ν. 3864/2010 (Νόμος ΤΧΣ), και της Πράξης Εκτελεστικής Επιτροπής της Τράπεζας της Ελλάδος 142/11.6.2018, όπως ισχύει, καθώς και τις σχετικές Κατευθυντήριες Γραμμές της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών και του ΤΧΣ, λαμβάνοντας υπόψη και τις διεθνείς βέλτιστες πρακτικές. Ο κάθε προτεινόμενος υποψήφιος πληροί κριτήρια μέσω των οποίων εξασφαλίζεται εν γένει η βέλτιστη διακυβέρνηση και καθοδήγηση της στρατηγικής της Τράπεζας σε οικονομικά, επιχειρηματικά και θέματα πολιτικής προκειμένου να διασφαλίσει την απαιτούμενη έγκριση των αρμόδιων εποπτικών αρχών σε εθνικό και Ευρωπαϊκό επίπεδο.

Μετά από κάθε εκλογή Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου από τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων, καθώς και υπό οποιεσδήποτε συνθήκες, όταν η θέση του Προέδρου ή του Διευθύνοντος Συμβούλου κενωθεί για οποιοδήποτε λόγο το Διοικητικό Συμβούλιο συγκροτείται σε σώμα στην πρώτη συνεδρίασή του και εκλέγει από τα μέλη του, με απόλυτη πλειοψηφία, τον Πρόεδρο και τον Διευθύνοντα Σύμβουλο, ο οποίος διευθύνει τις εργασίες της Τράπεζας. Σύμφωνα με τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας, η Τράπεζα διαχωρίζει αυτούς τους δύο ρόλους. Επιπλέον, το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να εκλέγει Αντιπρόεδρο/Αντιπροέδρους και να αποφασίζει τον ορισμό και τα καθήκοντα του Αναπληρωτή Διευθύνοντα Συμβούλου/Συμβούλων, ενώ μπορεί επίσης να

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

εκλέγει μεταξύ των ανεξάρτητων μη εκτελεστικών μελών του, Ανώτερο Ανεξάρτητο Σύμβουλο.

Για να θεωρούνται κατάλληλοι υποψήφιοι, τα υποψήφια μέλη θα πρέπει τουλάχιστον να: α) πληρούν τις ελάχιστες προϋποθέσεις που προβλέπονται στο κανονιστικό πλαίσιο και στον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας, καθώς και στις εσωτερικές πολιτικές της, και σχετικά με τα κριτήρια επιλεξιμότητας για τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, τα ασυμβίβαστα με την ιδιότητα του μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου και τα κριτήρια ανεξαρτησίας (κατά περίπτωση), β) να πληρούν τα ελάχιστα κριτήρια επιλεξιμότητας του Ν. 3864/2010 (Νόμος ΤΧΣ), όπως ισχύει, γ) να πληρούν τα ελάχιστα κριτήρια καταλληλότητας που ορίζει το άρθρο 91 της CRD, όπως ισχύει, ιδίως όσον αφορά: i) την εμπειρία, ii) τη φήμη, iii) τις συγκρούσεις συμφερόντων και την ανεξαρτησία-βούλησης, iv) τη διάθεση επαρκούς χρόνου, και v) τη συλλογική καταλληλότητα (όπως περιγράφεται αναλυτικά στο Παράρτημα Ι της Πολιτικής), δ) να μην έχουν συστηματική σύγκρουση συμφερόντων με την Τράπεζα σύμφωνα με το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο και το εσωτερικό πλαίσιο (συμπεριλαμβανομένου του Καταστατικού της Τράπεζας, του Κώδικα Ηθικής Συμπεριφοράς και Δεοντολογίας της Τράπεζας και του Ομίλου και της Πολιτικής Αποτροπής Σύγκρουσης Συμφερόντων για τα Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, Ανώτατα Διευθυντικά Στελέχη και άλλα Συνδεδεμένα Μέρη της ΕΤΕ, ε) να πληρούν συγκεκριμένα κριτήρια όπως εκάστοτε καθορίζονται για τον ρόλο και τα καθήκοντα της συγκεκριμένης θέσης.

Κατά την επιλογή και πρόταση προς τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων των υποψηφίων μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, ή κατά τον διορισμό νέων μελών κατ' αντικατάσταση αποχωρησάντων, για οποιονδήποτε λόγο, μελών του, το Διοικητικό Συμβούλιο επιδιώκει να προτείνει υποψηφίους των οποίων η εκλογή διασφαλίζει ότι το Διοικητικό Συμβούλιο, ως συλλογικό όργανο, έχει κυρίως τα ακόλουθα χαρακτηριστικά:

- γνωρίζει ενδελεχώς το χρηματοπιστωτικό σύστημα και περιλαμβάνει στη σύνθεσή του μέλη που υπηρετούν ή έχουν υπηρετήσει σε ηγετικές θέσεις σε χρηματοοικονομικούς οργανισμούς. Ειδικότερα, τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου διαθέτουν κατάλληλο μίγμα και εμπειρία σε χρηματοοικονομικές υπηρεσίες ή σε θέματα εμπορικής τραπεζικής και επαρκή χρόνο ώστε να ασκούν αποτελεσματικά την εποπτεία των λειτουργιών της Τράπεζας ως ομίλου που προσφέρει ευρύ φάσμα χρηματοοικονομικών υπηρεσιών και δραστηριοποιείται σε διεθνές επίπεδο. Ορισμένα από τα μέλη του διαθέτουν σημαντική μακροχρόνια εμπειρία στη χρηματοοικονομική διοίκηση, λογιστική και σε θέματα ελέγχου, διαχείρισης κινδύνων και κεφαλαίου. Επίσης, τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου έχουν επίγνωση των νομικών και κανονιστικών απαιτήσεων του τραπεζικού κλάδου.

- διαθέτει ουσιαστική εμπειρία στον επιχειρηματικό και επαγγελματικό κόσμο, περιλαμβάνοντας μεταξύ των μελών του στελέχη που διατελούν ή έχουν διατελέσει Πρόεδροι, Διευθύνοντες Σύμβουλοι ή ανώτατα διοικητικά στελέχη σε μεγάλους οργανισμούς, που

δραστηριοποιούνται στους τομείς της τραπεζικής, της ελεγκτικής, της διαχείρισης κινδύνων ή των επισφαλών περιουσιακών στοιχείων, και των οποίων η ικανότητα να λαμβάνουν αποφάσεις επί σημαντικών και λεπτών θεμάτων, επί των οποίων το Διοικητικό Συμβούλιο καλείται να λάβει αποφάσεις, είναι ευρέως αναγνωρισμένη.

- έχει πλήρη κατανόηση της δομής και της δυναμικής της πελατείας της Τράπεζας, καθώς και των κύριων αγορών στις οποίες δραστηριοποιείται ο Όμιλος σήμερα.

- διαθέτει ουσιαστική διεθνή εμπειρία και είναι σε θέση να συμβάλλει στις αναπτυξιακές προοπτικές της Τράπεζας στην συγκεκριμένη γεωγραφική περιοχή δραστηριοποίησής της.

- εξασφαλίζει, κατά το δυνατόν, επαρκή εκπροσώπηση των δύο φύλων.

- αντανακλά το επιχειρηματικό μοντέλο και τη χρηματοοικονομική κατάσταση της Τράπεζας.

- περιλαμβάνει τουλάχιστον τρεις (3) εμπειρογνώμονες ως ανεξάρτητα μη εκτελεστικά μέλη με επαρκείς γνώσεις και διεθνή εμπειρία τουλάχιστον δεκαπέντε (15) ετών σε αντίστοιχα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, εκ των οποίων τουλάχιστον τρία (3) χρόνια ως μέλη διεθνούς τραπεζικού ομίλου που δεν δραστηριοποιείται στην Ελληνική αγορά. Τα μέλη αυτά δεν πρέπει να είχαν οποιαδήποτε σχέση με πιστωτικά ιδρύματα που λειτουργούν στην Ελλάδα κατά τα προηγούμενα δέκα (10) χρόνια.

- τουλάχιστον ένα μέλος του διοικητικού συμβουλίου πρέπει να έχει σχετική εξειδίκευση και τη διεθνή εμπειρία τουλάχιστον πέντε (5) ετών στη διαχείριση των κινδύνων ή τη διαχείριση των Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων. Το εν λόγω μέλος επικεντρώνεται στη διαχείριση των Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων σε επίπεδο διοικητικού συμβουλίου και προεδρεύει σε ειδική επιτροπή του διοικητικού συμβουλίου που ασχολείται με τα Μη Εξυπηρετούμενα Δάνεια.

- η αρχή της διαφοροποίησης τηρείται κατά την επιλογή των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου. Η διαφοροποίηση είναι παράγοντας που μπορεί να βελτιώσει τη λειτουργία του Διοικητικού Συμβουλίου, καθώς αντιμετωπίζει το φαινόμενο της αγελαίας σκέψης (group think) και προάγει την ανεξάρτητη γνώμη και την εποικοδομητική αμφισβήτηση κατά τη λήψη αποφάσεων.

Ο Κώδικας Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας καθώς επίσης η Πολιτική και Διαδικασία για την Αξιολόγηση Καταλληλότητας του Διοικητικού Συμβουλίου και η Πολιτική Ανάδειξης Υποψηφιοτήτων του Διοικητικού Συμβουλίου περιγράφουν συγκεκριμένα κριτήρια καταλληλότητας που

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

πρέπει να πληρούν τα υποψήφια μέλη αναφορικά με την αρχική και συνεχή καταλληλότητά τους, επαγγελματικές ιδιότητες που είναι μη συμβατές με τη θέση του μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας, κριτήρια αναφορικά με την ανεξαρτησία των μη εκτελεστικών μελών, τη συμμετοχή των υποψήφιων μελών σε άλλα διοικητικά συμβούλια καθώς και άλλες περιπτώσεις που είναι ασυμβίβαστες με την ιδιότητα του μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου. Η Τράπεζα στοχεύει να διασφαλίσει τη βέλτιστη δυνατή σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου, καθώς και ότι, σε κάθε περίπτωση και ανά πάσα στιγμή, όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της είναι ατομικά κατάλληλα για τους αντίστοιχους ρόλους τους και ότι το Διοικητικό Συμβούλιο διαθέτει συλλογικά επαρκείς γνώσεις, δεξιότητες και εμπειρία ώστε να είναι σε θέση να κατανοεί τις δραστηριότητες της Τράπεζας, συμπεριλαμβανομένων των βασικών κινδύνων.

Η Τράπεζα, σύμφωνα και με τις διατάξεις του Ν. 4706/2020, βεβαιώνει σε ετήσια βάση την πλήρωση των κριτηρίων ανεξαρτησίας που τίθενται από το ισχύον πλαίσιο και ιδιαίτερα το άρθρο 9 του Ν. 4706/2020, από τα ανεξάρτητα μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου. Συγκεκριμένα, η Τράπεζα προέβη σε ελέγχους για την επιβεβαίωση της πλήρωσης των απαιτήσεων ανεξαρτησίας από τα ανεξάρτητα μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, όπως αυτές ορίζονται στο ισχύον πλαίσιο, συμπεριλαμβανομένων των απαιτήσεων ανεξαρτησίας του άρθρου 9 του Ν. 4706/2020, τόσο πριν από την Τακτική Γενική Συνέλευση του Μετόχων της 30ής Ιουλίου 2021, κατά την οποία εκλέχθηκε το νέο Διοικητικό Συμβούλιο, όσο και πριν από τη δημοσίευση της παρούσας Ετήσιας Οικονομικής Έκθεσης.

Η Τράπεζα παρακολουθεί τις εξελίξεις στο εφαρμοστέο πλαίσιο και τις σχετικές κατευθυντήριες γραμμές και τις βέλτιστες πρακτικές και προβαίνει στις ενέργειες που κρίνονται κατάλληλες για να διασφαλίσει ότι οι πολιτικές που ακολουθούνται ευθυγραμμίζονται με το εκάστοτε εφαρμοστέο κανονιστικό πλαίσιο και τις σχετικές κατευθυντήριες γραμμές.

Αξιολόγηση του Διευθύνοντος Συμβούλου, του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών του

Σύμφωνα με τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης, την Πολιτική και τις Διαδικασίες που αφορούν την ετήσια αξιολόγηση του Διοικητικού Συμβουλίου, το Διοικητικό Συμβούλιο, υποστηριζόμενο από την Επιτροπή Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων (ΕΕΔΥ), διενεργεί ετήσια αξιολόγηση του Διοικητικού Συμβουλίου για την εκτίμηση της αποτελεσματικότητας των εργασιών αυτού και των Επιτροπών του, ως συλλογικά όργανα, καθώς και της ατομικής συνεισφοράς κάθε μέλους, βάσει μεθόδου που έχει διαμορφωθεί και εγκριθεί από την Επιτροπή Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων, λαμβάνοντας επίσης υπόψη το εφαρμοστέο νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο. Η αξιολόγηση λαμβάνει χώρα κάθε τρία (3) χρόνια από εξωτερικό σύμβουλο η επιλογή του οποίου εμπίπτει στις αρμοδιότητες της ΕΕΔΥ. Το ΤΧΣ έχει το δικαίωμα να παρακολουθεί/εξετάζει την εν λόγω αξιολόγηση.

Η Επιτροπή Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων καθορίζει το ακριβές χρονοδιάγραμμα για την έναρξη της ετήσιας αξιολόγησης του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών του και την αξιολόγηση των μελών του Διοικητικού

Συμβουλίου σε ατομική βάση, καθώς και το χρονοδιάγραμμα αξιολόγησης και τη μεθοδολογία που θα εφαρμοστεί, και εποπτεύει τη διαδικασία αξιολόγησης. Η αυτοαξιολόγηση πραγματοποιείται μέσω ερωτηματολογίων που συμπληρώνουν τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, ενώ τα ερωτηματολόγια που αφορούν τις επιδόσεις κάθε Επιτροπής Διοικητικού Συμβουλίου συμπληρώνονται μόνο από τα μέλη της αντίστοιχης Επιτροπής. Το περιεχόμενο των ερωτηματολογίων επανεξετάζεται σε ετήσια βάση από την Επιτροπή Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων προκειμένου να διαπιστωθεί ότι τα ερωτηματολόγια συνεχίζουν να αντιστοιχούν στις εκάστοτε επικρατούσες συνθήκες, συμπεριλαμβανομένων των προτεραιοτήτων της Τράπεζας, του ισχύοντος κανονιστικού πλαισίου και των βέλτιστων πρακτικών εταιρικής διακυβέρνησης. Τα αποτελέσματα της συνολικής αξιολόγησης του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών του, καθώς και ανώνυμα στατιστικά στοιχεία σχετικά με την αξιολόγηση των μελών σε ατομική βάση παρουσιάζονται και συζητούνται σε επίπεδο Διοικητικού Συμβουλίου, ενώ τα αποτελέσματα της ατομικής αξιολόγησης εκάστου μέλους συζητούνται σε ατομικές συναντήσεις, όπως κρίνεται κατάλληλο.

Το ΤΧΣ, σε συνεργασία με ανεξάρτητο σύμβουλο διεθνούς φήμης και εγνωσμένης εμπειρίας και εξειδίκευσης, έχει επίσης δικαίωμα να προβεί σε ετήσια αξιολόγηση της αποδοτικότητας του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών, η οποία θα περιλαμβάνει και τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών του. Η αξιολόγηση θα διενεργηθεί με βάση τα κριτήρια που ορίζονται στο Ν. 3864/2010, τη Σύμβαση Πλαισίου Συνεργασίας μεταξύ της Τράπεζας και του ΤΧΣ, καθώς και με βάση τα κριτήρια που θέτει το ΤΧΣ επικουρούμενο από ανεξάρτητο σύμβουλο και θα επαναλαμβάνεται τουλάχιστον μια φορά κάθε δύο χρόνια και πιο συχνά εάν υπάρχει σημαντική αλλαγή στην χρηματοοικονομική κατάσταση της Τράπεζας. Το ΤΧΣ ενημερώνει το Διοικητικό Συμβούλιο σχετικά με τα αποτελέσματα της αξιολόγησης και δύναται να υποβάλει συγκεκριμένες προτάσεις για βελτιώσεις και αλλαγές στην εταιρική διακυβέρνηση, λαμβάνοντας επίσης όλα τα μέτρα που προβλέπονται στο Άρθρο 10 του Ν. 3864/2010 για τον σκοπό αυτό. Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης του ΤΧΣ επισκοπούνται και συζητούνται σε επίπεδο Διοικητικού Συμβουλίου από την αρμόδια Επιτροπή του, δηλαδή την Επιτροπή Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων του Διοικητικού Συμβουλίου και, αν κριθεί απαραίτητο, η Τράπεζα προβαίνει και παρακολουθεί στενά τυχόν διορθωτικές ενέργειες κατά περίπτωση.

Σε αυτό το πλαίσιο, κατά τη διάρκεια του 2021, το Διοικητικό Συμβούλιο, με τη συνδρομή της ΕΕΔΥ και ενός εξωτερικού συμβούλου (Stanton Chase και του στρατηγικού εταίρου τους The Board Practice), διενήργησε την ατομική αξιολόγηση των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, συμπληρώνοντας την ετήσια συλλογική αξιολόγηση του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών του, τα συγκεντρωτικά αποτελέσματα των οποίων συζητήθηκαν στο Διοικητικό Συμβούλιο. Η αξιολόγηση πραγματοποιήθηκε μέσω ερωτηματολογίων τα οποία συμπληρώθηκαν ανώνυμα με τη χρήση ηλεκτρονικής πλατφόρμας που παρέχεται από τον εξωτερικό σύμβουλο. Το συνολικό αποτέλεσμα ήταν θετικό, δείχνοντας ότι υπάρχει αποτελεσματικό Διοικητικό Συμβούλιο, το οποίο εφαρμόζει πλήρως τα καθήκοντά του, και με τις Επιτροπές να είναι συνολικά αποτελεσματικές και να υποστηρίζουν καλά το

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Διοικητικό Συμβούλιο, ενώ λαμβάνοντας ιδιαίτερα υπόψη τις περιστάσεις το 2021, η αξιολόγηση έδειξε ότι η πανδημία COVID-19 αντιμετωπίστηκε σωστά. Επιπρόσθετα, τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου θεωρούνται ιδιαίτερα αποτελεσματικά με υψηλές βαθμολογίες όλου του Διοικητικού Συμβουλίου, με υψηλή κατάρτιση, καλή προετοιμασία και επιμέλεια, και συνεισφέρουν επαρκώς στις συζητήσεις του Διοικητικού Συμβουλίου, με αποφασιστικότητα και αφιερώνοντας χρόνο στην κατανόηση της Τράπεζας και των λειτουργιών της. Όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου καταβάλλουν προσπάθειες για τη διαμόρφωση αποτελεσματικών και επιτυχημένων σχέσεων με τα υπόλοιπα μέλη και τα στελέχη της Τράπεζας. Επιπλέον, ο Πρόεδρος με τη συμβολή του Γραμματέα του Διοικητικού Συμβουλίου διασφαλίζουν ένα αποτελεσματικό λειτουργικό πλαίσιο Εταιρικής Διακυβέρνησης για το Διοικητικό Συμβούλιο. Σχετικές πρωτοβουλίες μετά την προαναφερθείσα αξιολόγηση έχουν ήδη παρακολουθηθεί και ενσωματωθεί σε κάθε αρμόδια δραστηριότητα της Επιτροπής του Διοικητικού Συμβουλίου.

Επιπλέον, το Διοικητικό Συμβούλιο διεξήγαγε την αξιολόγηση του Διευθύνοντος Συμβούλου για το 2020, ενώ επανεξέτασε επίσης το πλαίσιο για την αξιολόγηση του Διευθύνοντος Συμβούλου για το 2021.

Επιπλέον, το 2021 το Διοικητικό Συμβούλιο υποβλήθηκε και σε εξωτερική αξιολόγηση στο πλαίσιο της πιο πρόσφατης επισκόπησης Εταιρικής Διακυβέρνησης του ΤΧΣ, η οποία πραγματοποιήθηκε με τη βοήθεια διεθνούς εξωτερικού συμβούλου (Fidelio Partners). Η επισκόπηση πραγματοποιήθηκε σύμφωνα με τις βέλτιστες διεθνείς πρακτικές με την εφαρμογή κριτηρίων που υπερβαίνουν τις εποπτικές απαιτήσεις καταλληλότητας (fit and proper requirements), και βάσει των αρμοδιοτήτων του ΤΧΣ όπως ορίζονται στον Ν. 3864/2010. Ευρήματα και συστάσεις, καθώς και σχετικά σχέδια δράσης παρουσιάστηκαν στο Διοικητικό Συμβούλιο και οι περισσότερες συστάσεις έχουν ήδη ληφθεί υπόψη.

Αποδοχές μελών Διοικητικού Συμβουλίου

Οι αποδοχές των μελών Διοικητικού Συμβουλίου καθορίζονται από την Ετήσια Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Τράπεζας, κατόπιν πρότασης του Διοικητικού Συμβουλίου (μη εκτελεστικά μέλη), ύστερα από εισήγηση της ΕΕΔΥ. Τα εκτελεστικά μέλη δεν συμμετέχουν και δεν παρίστανται στις συνεδριάσεις της Επιτροπής όταν οι αποδοχές τους τίθενται ως αντικείμενο συζήτησης και απόφασης. Πριν την υποβολή της στην Ετήσια Γενική Συνέλευση, η πρόταση αποδοχών αποτελεί αντικείμενο διαβούλευσης με τα αρμόδια όργανα σύμφωνα με τον Νόμο 3864/2010, όπως ισχύει. Η πρόταση διαμορφώνεται σύμφωνα με το νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο στο οποίο υπόκειται η Τράπεζα, καθώς και το εσωτερικό πλαίσιο της Τράπεζας (ειδικότερα την Πολιτική Αποδοχών των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και των Ανωτάτων Στελεχών της ΕΤΕ και τον Κανονισμό Λειτουργίας της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων του Διοικητικού Συμβουλίου), λαμβάνει υπόψη, μεταξύ άλλων, τους γενικότερους όρους απασχόλησης και μισθοδοσίας που ισχύουν για το σύνολο του προσωπικού της Τράπεζας, επιδιώκοντας τη διασφάλιση συνέπειας, ενώ επίσης λαμβάνονται υπόψη και οι διαφορές όσον αφορά τις ευθύνες και την ικανότητα επιρροής κάθε θέσης στο Διοικητικό Συμβούλιο, και τις βέλτιστες πρακτικές του κλάδου, με τρόπο

ώστε να αντανakλά επαρκώς το χρόνο και την προσπάθεια που αναμένεται από τα μέλη να καταβάλουν στις εργασίες του Διοικητικού Συμβουλίου, προάγοντας ταυτόχρονα την αποτελεσματικότητα των λειτουργιών του Διοικητικού Συμβουλίου.

Σύμφωνα με το Άρθρο 10 του Ν. 3864/2010, όπως ισχύει, ο εκπρόσωπος του ΤΧΣ μπορεί, μεταξύ άλλων, να ασκήσει το δικαίωμα αρνησικυρίας στη λήψη οποιασδήποτε απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου σχετικής με τη διανομή μερισμάτων και την πολιτική αποδοχών για τα μέλη Διοικητικού Συμβουλίου. Για το χρονικό διάστημα που η Τράπεζα υπόκειται στις διατάξεις του Ν. 3864/2010 (άρθρο 10 παρ. 3, όπως ισχύει και για όσο διάστημα παραμένει σε ισχύ), οι αποδοχές των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου δεν μπορούν να υπερβαίνουν το σύνολο των αποδοχών του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος. Σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 3864/2010 (άρθρο 10 παρ. 3), όπως ισχύει και για όσο διάστημα παραμένει σε εφαρμογή, δεν καταβάλλονται πρόσθετες απολαβές (bonus) στα Εκτελεστικά και Μη Εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, και σε αυτό το πλαίσιο δεν δόθηκε μεταβλητή αμοιβή στα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου κατά το 2021. Όσον αφορά τα εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, η αμοιβή τους καθορίζεται σύμφωνα με τις βέλτιστες πρακτικές της αγοράς και αποσκοπεί στην παροχή ανταγωνιστικού επιπέδου αμοιβής που αντανakλά τις δεξιότητες, την εμπειρία και τη δέσμευση χρόνου, ενώ σημειώνεται ότι τα Εκτελεστικά Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου δεν λαμβάνουν επιπρόσθετη αμοιβή για τη συμμετοχή τους ως μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου.

Στις 30 Ιουλίου 2021, κατόπιν πρότασης του Διοικητικού Συμβουλίου, ύστερα από εισήγηση της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων του Διοικητικού Συμβουλίου, η Τακτική Γενική Συνέλευση ενέκρινε τις αμοιβές των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας για την εταιρική χρήση 2020 (σύμφωνα με το άρθρο 109 του Ν. 4548/2018), προσδιόρισε τις αμοιβές του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου και των εκτελεστικών και μη εκτελεστικών μελών του Διοικητικού Συμβουλίου μέχρι την Τακτική Γενική Συνέλευση του έτους 2022. Επίσης, η Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων ενέκρινε τις αμοιβές των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας για την εταιρική χρήση 2020, ως μελών των Επιτροπών Ελέγχου, Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων, Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών, Διαχείρισης Κινδύνων, Στρατηγικής και Μετασχηματισμού και Ηθικής & Κουλτούρας, και προσδιόρισε τις αμοιβές τους μέχρι την Τακτική Γενική Συνέλευση του 2022 σύμφωνα με το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο.

Επιπλέον, σύμφωνα με το άρθρο 9β της οδηγίας (ΕΕ) 2017/828 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Μαΐου 2017, για την τροποποίηση της οδηγίας 2007/36 / ΕΚ όσον αφορά την ενθάρρυνση της μακροχρόνιας συμμετοχής των μετόχων, καθώς έχει μεταφερθεί στο ελληνικό νομοθετικό πλαίσιο μέσω του άρθρου 112 του Ν. 4548/2018 για τις Ανώνυμες Εταιρίες, οι εισηγμένες εταιρείες υποχρεούνται, μεταξύ άλλων, να συντάξουν μια Έκθεση Αποδοχών, παρέχοντας μια ολοκληρωμένη επισκόπηση των αμοιβών των μεμονωμένων διευθυντών, συμπεριλαμβανομένων των νεοσύλλεκτων όσο και των πρώην μελών, κατά το τελευταίο οικονομικό έτος, σύμφωνα με την πολιτική αποδοχών, κατά το άρθρο 110 του Ν. 4548/2018. Σε αυτό το πλαίσιο, η Ετήσια

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Τράπεζας, που πραγματοποιήθηκε στις 30 Ιουλίου 2021, μετά από πρόταση του Διοικητικού Συμβουλίου, επικουρούμενη από την Επιτροπή Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων, έδωσε θετική ψήφο για την Έκθεση Αποδοχών των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΤΕ για το οικονομικό έτος 2020, σύμφωνα με τις σχετικές ισχύουσες διατάξεις.

Περαιτέρω πληροφορίες και η Έκθεση Αποδοχών των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΤΕ είναι διαθέσιμες στην ιστοσελίδα της Τράπεζας www.nbg.gr (<https://www.nbg.gr/el/omilos/enimerwsi-ependutwn/genikes-suneuseis>).

Εισαγωγικό πρόγραμμα, συνεχής επιμόρφωση και εκπαίδευση των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου

Η Τράπεζα προσφέρει στα νέα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου εισαγωγικό πρόγραμμα ενημέρωσης, το οποίο καλύπτει μεταξύ άλλων θέματα που αφορούν στο πλαίσιο εταιρικής διακυβέρνησης και οργάνωσης της Τράπεζας και περιλαμβάνει συναντήσεις με βασικά στελέχη. Στο πλαίσιο του εισαγωγικού προγράμματος, τα νέα Μέλη ενημερώνονται για θέματα διακυβέρνησης και κανονιστικής συμμόρφωσης, βασικές εξελίξεις σε επίπεδο Ομίλου, τον εσωτερικό έλεγχο και οικονομικά και λογιστικά ζητήματα. Κατά τον διορισμό τους, λαμβάνουν ακόμη λεπτομερές υλικό που περιλαμβάνει Εγχειρίδιο με περιγραφή των βασικών δικαιωμάτων και υποχρεώσεων των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, τις βασικές πολιτικές της Τράπεζας, καθώς και άλλες κανονιστικές διατάξεις ή έγγραφα που αφορούν π.χ. τις υποχρεώσεις της Τράπεζας που απορρέουν από το Αναθεωρημένο Πλαίσιο Συνεργασίας με το ΤΧΣ. Επιπρόσθετα, πραγματοποιούνται επιμορφωτικές και θεματικές συνεδριάσεις ανά Επιτροπή, επικεντρωμένες στα συγκεκριμένα θέματα που εμπíπτουν στην αρμοδιότητα κάθε Επιτροπής.

Περαιτέρω, η Τράπεζα έχει θεσπίσει Πολιτική για την Ετήσια Εκπαίδευση των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών του, η οποία έχει ως σκοπό να συνδράμει το Διοικητικό Συμβούλιο στη βελτίωση της επίδοσής του, επεκτείνοντας τη βάση δεξιοτήτων των υφιστάμενων Μελών. Η Πολιτική θεσπίζει τις διαδικασίες για τη διαμόρφωση του Ετήσιου Προγράμματος Εκπαίδευσης των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών του, που αναπτύσσεται λαμβάνοντας υπόψη τις εκπαιδευτικές ανάγκες του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών του, τις προτεραιότητες και τις απαιτήσεις της Τράπεζας καθώς και τα υπάρχοντα εκπαιδευτικά και αναπτυξιακά προγράμματα, σύμφωνα με τις τρέχουσες εξελίξεις του νομικού και κανονιστικού πλαισίου, καθώς και τις βέλτιστες πρακτικές εταιρικής διακυβέρνησης. Σε αυτό το πλαίσιο, αρμόδια στελέχη της Τράπεζας μπορούν να ενημερώνουν συνοπτικά το Διοικητικό Συμβούλιο για θέματα που θα έπρεπε να γνωρίζουν, όπως π.χ. για θέματα που αφορούν στις εξελίξεις στο ισχύον πλαίσιο εταιρικής διακυβέρνησης, θέματα σχετικά με τη διαχείριση κινδύνων και τα Μη Εξυπηρετούμενα Ανοίγματα, ενώ μπορεί να πραγματοποιούνται και εξωτερικά εκπαιδευτικά προγράμματα, εφόσον κρίνεται σκόπιμο. Κατά το 2021 έλαβαν χώρα εκπαιδευσεις των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου

επικεντρωμένες σε CRD V/CRR, σε θέματα Περιβάλλοντος, Κοινωνίας και Διακυβέρνησης (ESG), Στρατηγικής και Δεδομένων, ενώ οι εκπαιδευσεις που πραγματοποιήθηκαν σε επίπεδο Επιτροπών περιλάμβαναν θέματα σχεδίου διαχείρισης βάσει αξίας (Value Based Management - VBM) και πιστωτικών περιθωρίων και υποδειγμάτων. Επίσης, πραγματοποιήθηκαν ενημερώσεις σχετικά με θέματα Κανονιστικής Συμμόρφωσης και καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, καθώς και θέματα σχετικά με εξελίξεις και τάσεις στον τομέα της Εταιρικής Διακυβέρνησης.

Δομή του Διοικητικού Συμβουλίου

Εκπρόσωπος του ΤΧΣ

Σύμφωνα με τον Ν. 3864/2010, όπως ισχύει, και το Πλαίσιο Συνεργασίας μεταξύ της Τράπεζας και του ΤΧΣ, το ΤΧΣ συμμετέχει στο Διοικητικό Συμβούλιο μέσω διορισμένου εκπροσώπου του. Όπως γνωστοποιήθηκε στην Τράπεζα βάσει της από 23 Ιουλίου 2018 επιστολής του ΤΧΣ, καθήκοντα Εκπροσώπου του ΤΧΣ στο πλαίσιο του Ν. 3864/2010 ασκούνται από τον κ. Περικλή Δρούγκα. Ο εκπρόσωπος του ΤΧΣ έχει δικαίωμα να συμμετέχει στις Επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου και σε επιτροπές που δεν αποτελούνται αποκλειστικά από εκτελεστικά μέλη και έχει τα δικαιώματα και τις εξουσίες που ορίζονται στο Ν. 3864/2010, όπως ισχύει, και στο Πλαίσιο Συνεργασίας μεταξύ της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος και του ΤΧΣ. Επιπλέον, Πλαίσιο Συνεργασίας προβλέπει επίσης το διορισμό ενός Παρατηρητή του ΤΧΣ (χωρίς δικαίωμα ψήφου) στο Διοικητικό Συμβούλιο και σε όλες τις Επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου.

Επίτροπος Παρακολούθησης

Για την παρακολούθηση της υλοποίησης του προγράμματος αναδιάρθρωσης του τραπεζικού τομέα και ειδικότερα της τήρησης των Δεσμεύσεων του Ελληνικού Δημοσίου όσον αφορά τη λειτουργία της Τράπεζας, η εταιρεία Grant Thornton έχει οριστεί «Επίτροπος Παρακολούθησης», με αντικείμενο την παρακολούθηση της συμμόρφωσης της Τράπεζας με τις ανωτέρω Δεσμεύσεις. Ο Επίτροπος Παρακολούθησης συμμετέχει ως παρατηρητής στις συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου και συγκεκριμένων Επιτροπών Διοικητικού Συμβουλίου/Εκτελεστικών Επιτροπών και έχει πλήρη πρόσβαση σε οποιοδήποτε αρχείο της Τράπεζας, συμπεριλαμβανομένων των πρακτικών συνεδριάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου.

Εκπρόσωπος των Εργαζομένων

Επιπλέον, τον Ιούνιο του 2017 ο εκπρόσωπος των εργαζομένων διορίστηκε ως Παρατηρητής στο Διοικητικό Συμβούλιο με όλα τα δικαιώματα ενός μέλους του διοικητικού συμβουλίου εκτός από τα δικαιώματα ψήφου. Ο Παρατηρητής, εκπρόσωπος των εργαζομένων έχει δικαίωμα διαβούλευσης στην ημερήσια διάταξη της Επιτροπής Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών, μηνιαία πρόσβαση στον Πρόεδρο της Επιτροπής Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών για να συζητήσει σχετικές προτάσεις ή θέματα και το δικαίωμα να απευθυνθεί στην Επιτροπή Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών κατόπιν αιτήματος.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
-----------------------------	-------------------------------------	------------------------------	---	------------------------	--------------------------------------	--------------------------------------

Ανώτερος Ανεξάρτητος Σύμβουλος

Περαιτέρω, από τον Ιούλιο 2019, το Διοικητικό Συμβούλιο καθιέρωσε τον ρόλο του Ανώτερου Ανεξάρτητου Συμβούλου, ο οποίος επιλέγεται μεταξύ των ανεξάρτητων μη εκτελεστικών μελών του. Τα καθήκοντα του Ανώτερου Ανεξάρτητου Συμβούλου προβλέπονται στον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας και περιλαμβάνουν ενδεικτικά: να λειτουργεί ως δίαυλος έκφρασης απόψεων προς τον Πρόεδρο και ως μεσολαβητής για τα λοιπά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου να αποτελεί, μαζί με τον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου, βασικό σημείο επικοινωνίας για τους μετόχους, κανονιστικές αρχές και λοιπά ενδιαφερόμενα μέρη, να συντονίζει τα μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και να συζητά με τα λοιπά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου θέματα ως προς τα οποία ο Πρόεδρος ενδέχεται να έχει σύγκρουση συμφερόντων και να λειτουργεί ως μεσολαβητής μεταξύ των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και του Προέδρου, εάν απαιτείται να ενεργεί ως διαμεσολαβητής, για να διευκολύνει και να βελτιώνει τις σχέσεις με τους μετόχους και να βοηθά στην επίλυση συγκρούσεων σε περίπτωση κρίσης ή σε περίπτωση διαφωνίας, όπως για παράδειγμα: i) εάν υπάρχει διαφωνία μεταξύ του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου και του Διευθύνοντος Συμβούλου, ii) εάν μέτοχοι ή μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου έχουν εκφράσει ανησυχίες οι οποίες δεν εξετάζονται από τον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου ή τον Διευθύνοντα Σύμβουλο, iii) η σχέση μεταξύ του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου και του Διευθύνοντος Συμβούλου είναι ιδιαίτερα στενή και να ηγείται της ετήσιας αξιολόγησης του Προέδρου σύμφωνα με την Πολιτική Αξιολόγησης των Μελών Διοικητικού Συμβουλίου.

Το 2021, η Επιτροπή Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων διαμόρφωσε ένα αναλυτικό προφίλ για τον

ρόλο του Ανώτερου Ανεξάρτητου Συμβούλου, με βάση κανονιστικές διατάξεις, διεθνείς βέλτιστες πρακτικές και τις σχετικές κατευθυντήριες γραμμές του ΤΧΣ (προδιαγραφή ρόλου). Το Προφίλ του Ανώτερου Ανεξάρτητου Συμβούλου προσδιορίζει τον ρόλο του και τις επιθυμητές δεξιότητες και ιδιότητες δεδομένων των βασικών ευθυνών της θέσης, καθώς και της επιλεξιμότητας σύμφωνα με το ισχύον κανονιστικό και νομοθετικό πλαίσιο και τις διεθνείς βέλτιστες πρακτικές, ενώ προβλέπει επίσης διατάξεις σχετικά με τον χρόνο που καλείται να αφιερώνει και τη συμμετοχή σε Επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου. Το προφίλ περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, λεπτομερείς διατάξεις όσον αφορά τον ρόλο του ως συνδέσμου μεταξύ των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και του Προέδρου του, και ως διαύλου έκφρασης απόψεων του Διοικητικού Συμβουλίου προς τον Πρόεδρό του, όπως προτείνεται από τις διεθνείς βέλτιστες πρακτικές την προώθηση ενός πλαισίου ανοιχτού διαλόγου και εποικοδομητικής υποβολής παρατηρήσεων, καθώς και την προώθηση σταθερής και συνεχούς αλληλεπίδρασης με μετόχους και ενδιαφερόμενα μέρη (π.χ. ρυθμιστικές αρχές, εργαζόμενους, πελάτες κ.λπ.) και την επενδυτική κοινότητα (υφιστάμενους και δυνητικούς μετόχους). Επιπρόσθετα, η Επιτροπή Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων καθόρισε και τη διαδικασία για την επιλογή του Ανώτερου Ανεξάρτητου Συμβούλου, αφού έλαβε υπόψη τις σχετικές βέλτιστες διεθνείς πρακτικές.

Από την αρχική θέσπιση του ρόλου του Ανώτερου Ανεξάρτητου Συμβούλου το 2019, το Διοικητικό Συμβούλιο, με την υποστήριξη της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων, έχει συζητήσει διεξοδικά και λεπτομερώς τον ρόλο του Ανώτερου Ανεξάρτητου Συμβούλου, λαμβάνοντας υπόψη τις κανονιστικές διατάξεις, τις διεθνείς βέλτιστες πρακτικές και σχετικές οδηγίες που παρέχονται από το ΤΧΣ.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Ο ακόλουθος πίνακας παρουσιάζει την παρούσα σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας:

Θέση στο Διοικητικό Συμβούλιο Ονοματεπώνυμο	Ημερομηνία Εκλογής*	Λήξη Θητείας	Επάγγελμα/ Κύρια Εξειδίκευση, Εμπειρία
Μη Εκτελεστικός Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου			
Γκίκας Χαρδούβελης (Πρόεδρος Μη Εκτελεστικό Μέλος)	30 Ιουλίου 2021	2024	Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου / Καθηγητής/ Οικονομολόγος/ Εμπειρία στη Διαχείριση Κινδύνων, Στρατηγική, Εταιρική Διακυβέρνηση
Εκτελεστικά Μέλη			
Πάυλος Μυλωνάς (Διευθύνων Σύμβουλος)	30 Ιουλίου 2021	2024	Διευθύνων Σύμβουλος
Χριστίνα Θεοφιλίδη	30 Ιουλίου 2021	2024	Εκτελεστικό Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου, Γενική Διευθύντρια Λιανικής Τραπεζικής
Ανεξάρτητα μη εκτελεστικά Μέλη			
Αβραάμ Γούναρης (Ανώτερος Ανεξάρτητος Σύμβουλος από τον Δεκέμβριο 2021)	30 Ιουλίου 2021	2024	Οικονομολόγος / Χρηματοοικονομικές υπηρεσίες
Anne Marion-Bouchacourt	30 Ιουλίου 2021	2024	Ανεξάρτητο Μη εκτελεστικό μέλος με εξειδικευμένη γνώση σύμφωνα με το άρθρο 10 του Ν. 3864/2010, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει/ Ανθρώπινο Δυναμικό και Κουλτούρα
Claude Piret	30 Ιουλίου 2021	2024	Ανεξάρτητο Μη εκτελεστικό μέλος με εξειδικευμένη γνώση σύμφωνα με το άρθρο 10 του Ν. 3864/2010, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει/ Διαχείριση Κινδύνων / Χρηματοοικονομικές υπηρεσίες
Wietze Reehoorn	30 Ιουλίου 2021	2024	Ανεξάρτητο Μη εκτελεστικό μέλος με εξειδικευμένη γνώση σύμφωνα με το άρθρο 10 του Ν.3864/2010, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει/ Διαχείριση Κινδύνων, Στρατηγική, Εταιρική Διακυβέρνηση.
Matthieu Kiss	30 Ιουλίου 2021	2024	Ανεξάρτητο Μη εκτελεστικό μέλος με εξειδικευμένη γνώση σύμφωνα με το άρθρο 10 του Ν.3864/2010, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει/Εμπειρία σε θέματα Χρηματοοικονομικών & Ελέγχου
Elena Ana Cernat	30 Ιουλίου 2021	2024	Τραπεζική/Ψηφιακή Τραπεζική
Αικατερίνη Μπερίτση	30 Ιουλίου 2021	2024	Εταιρική Διακυβέρνηση
JP Rangaswami	30 Ιουλίου 2021	2024	IT/ Ψηφιακός Μετασχηματισμός
Μη Εκτελεστικός Εκπρόσωπος του ΤΧΣ (Ν. 3864/2010)			
Περικλής Δρούγκας	30 Ιουλίου 2021	2024	Οικονομολόγος
Γραμματέας του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών			
Παναγιώτης Δασμάνογλου	30 Ιουλίου 2021	2024	Γενικός Διευθυντής Κανονιστικής Συμμόρφωσης και Εταιρικής Διακυβέρνησης Τράπεζας & Ομίλου.

* Ημερομηνία εκλογής των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου από την Ετήσια Γενική Συνέλευση των Μετόχων που πραγματοποιήθηκε στις 30 Ιουλίου 2021.

- Κατά τη διάρκεια του 2021 το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας συνεδρίασε συνολικά 28 φορές.
- Κατά τη διάρκεια του 2021 οι Επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας συνεδρίασαν συνολικά 103 φορές.
- 33,0% (4 από 12) των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας είναι γυναίκες.
- Για το Διοικητικό Συμβούλιο υφίσταται προϋπολογισμός.
- Κατά τη διάρκεια του 2021, διεθνής εταιρεία συμβούλων συνέδραμε το Διοικητικό Συμβούλιο σε έργα εταιρικής διακυβέρνησης.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου

Επτά επιτροπές λειτουργούν σε επίπεδο Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας:

- **Επιτροπή Ελέγχου**
- **Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων**
- **Επιτροπή Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων**
- **Επιτροπή Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών**
- **Επιτροπή Στρατηγικής και Μετασχηματισμού**
- **Επιτροπή Κανονιστικής Συμμόρφωσης, Ηθικής και Κουλτούρας**
- **Επιτροπή Καινοτομίας και Βιωσιμότητας**

Η Τράπεζα υπόκειται στα κριτήρια επιλεξιμότητας του άρθρου 10 του Ν. 3864/2010 και στις διατάξεις για τη σύνθεση των Επιτροπών του Διοικητικού Συμβουλίου του Πλαισίου Συνεργασίας της Τράπεζας με το ΤΧΣ.

Οι Κανονισμοί Λειτουργίας των Επιτροπών έχουν αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της Τράπεζας [www.nbg.gr](https://www.nbg.gr/el/omilos/esg/etairikidiakubernisi/epitropes-dioikitikou-sumvoulou) (<https://www.nbg.gr/el/omilos/esg/etairikidiakubernisi/epitropes-dioikitikou-sumvoulou>).

Επιτροπή Ελέγχου

Η Επιτροπή Ελέγχου συστάθηκε το 1999 και λειτουργεί σύμφωνα με τις διατάξεις της Πράξης Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος 2577/2006, και του Ν. 4449/2017 (άρθρο 44), όπως ισχύει.

Κατά τη διάρκεια του 2021, η Επιτροπή Ελέγχου συνεδρίασε είκοσι μία φορές.

Τα μέλη της Επιτροπής ορίζονται από το Διοικητικό Συμβούλιο ή από τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Τράπεζας κατόπιν πρότασης της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων. Σε κάθε περίπτωση, σύμφωνα με το Νόμο 4449/2017, όπως ισχύει, η δομή της Επιτροπής Ελέγχου, καθώς και ο αριθμός και η ιδιότητα των μελών της, θα αποφασίζονται από τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων. Ο Πρόεδρος και ο Αντιπρόεδρος της Επιτροπής θα ορίζονται από τα μέλη της. Η Επιτροπή θα αποτελείται από τουλάχιστον τρία (3) μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου. Ένα μέλος θα είναι ο Εκπρόσωπος του

ΤΧΣ στο Διοικητικό Συμβούλιο. Επιπλέον, σύμφωνα με τις διατάξεις του αναθεωρημένου Πλαισίου Συνεργασίας της Τράπεζας με το ΤΧΣ, τα μέλη της Επιτροπής δεν θα υπερβαίνουν το 40% (στρογγυλοποιημένο στον πλησιέστερο ακέραιο αριθμό) του συνόλου των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου (μη συμπεριλαμβανομένου του εκπροσώπου του ΤΧΣ) και δεν μπορούν να είναι λιγότερα από τρία (3). Όλα τα μέλη της Επιτροπής θα είναι μη εκτελεστικά μέλη Διοικητικού Συμβουλίου, ενώ το 75% αυτών (στρογγυλοποιημένο στον πλησιέστερο ακέραιο αριθμό) θα είναι ανεξάρτητα μη εκτελεστικά μέλη Διοικητικού Συμβουλίου (μη συμπεριλαμβανομένου του Εκπροσώπου του ΤΧΣ), σύμφωνα με τον ορισμό της ανεξαρτησίας που προβλέπεται στο σχετικό πλαίσιο, και ειδικότερα στο άρθρο 9 του Ν. 4706/2020 και στον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας. Τουλάχιστον ένα μέλος της Επιτροπής το οποίο είναι ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος, θα πρέπει να έχει επαρκή γνώση και εμπειρία στην ελεγκτική ή τη λογιστική.

Η Επιτροπή αποτελείται επί του παρόντος από έξι μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, εκ των οποίων πέντε είναι ανεξάρτητα και ένα είναι ο εκπρόσωπος του ΤΧΣ στο Διοικητικό Συμβούλιο. Η θητεία των μελών της Επιτροπής λήγει αυτόματα όταν παύσουν να είναι μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΤΕ, ενώ σύμφωνα με το Νόμο 4449/2017, όπως ισχύει, η θητεία τους αποφασίζεται από τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων. Στο πλαίσιο αυτό και σύμφωνα με την απόφαση της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων της 30ης Ιουλίου 2021, η θητεία των μελών της Επιτροπής που ορίζονται από το Διοικητικό Συμβούλιο σύμφωνα με το άρθρο 44 παράγραφος 1 στοιχείο γ) του Ν. 4449/2017 θα ακολουθήσει τη θητεία τους ως μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, δηλαδή μέχρι την Τακτική Γενική Συνέλευση του 2024 και, σε κάθε περίπτωση, λήγει αυτομάτως όταν παύσουν να είναι μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΤΕ. Στην Επιτροπή μετέχει εξειδικευμένος σύμβουλος, ο οποίος αναφέρεται απευθείας στον Πρόεδρο της Επιτροπής. Η Επιτροπή συνεδριάζει τακτικά τουλάχιστον έξι φορές ετησίως ή και έκτακτα, όποτε παρίσταται ανάγκη, τηρεί πρακτικά των συνεδριάσεων της και υποβάλλει αναφορές στο Διοικητικό Συμβούλιο ανά τρίμηνο ή και σε μικρότερο χρονικό διάστημα, εφόσον κρίνεται αναγκαίο.

Η Επιτροπή απαρτίζεται από τα ακόλουθα μέλη:

Επιτροπή Ελέγχου	
Πρόεδρος	Matthieu Kiss
Αντιπρόεδρος	Claude Piret
	Anne Marion-Bouchacourt
Μέλη	Αβραάμ Γούναρης
	JP Rangaswami
	Περικλής Δρούγκας (εκπρόσωπος ΤΧΣ)

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Αναλυτικές πληροφορίες για τις αρμοδιότητες, σύνθεση και λειτουργία της Επιτροπής περιλαμβάνονται στον κανονισμό λειτουργίας (όπως τελευταία αναθεωρήθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο στις 31 Μαρτίου 2021) που έχει αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της Τράπεζας www.nbg.gr (ενότητα <https://www.nbg.gr/el/omilos/esg/etairiki-diakubernisi/epitropes-dioikitikou-symbouliou>).

Κύριες αρμοδιότητες

- Έλεγχος και έγκριση των ετήσιων και ενδιάμεσων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων και γνωστοποιήσεων.
- Συστάσεις για το διορισμό και την αμοιβή της ελεγκτικής εταιρείας που διενεργεί τον υποχρεωτικό έλεγχο.
- Παρακολούθηση και αξιολόγηση του περιβάλλοντος εσωτερικού ελέγχου και κανονιστικής συμμόρφωσης.
- Εξέταση της αποτελεσματικότητας της Λειτουργίας του Εσωτερικού Ελέγχου.
- Επανεξέταση των εξελίξεων στο νομικό και κανονιστικό πλαίσιο.
- Κατάρτιση της Ετήσιας Έκθεσης της Επιτροπής, η οποία υποβάλλεται στην Ετήσια Γενική Συνέλευση των Μετόχων σύμφωνα με το άρθρο 44 παράγραφος 1 περίπτωση ι) του Ν. 4449/2017.

Οι βασικές εργασίες της Επιτροπής κατά το 2021, μεταξύ άλλων, περιλαμβάνουν

- Έγκριση των ετήσιων και ενδιάμεσων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων και επανεξέταση της διαδικασίας κατάρτισης τους, καθώς και του σχετικού Δελτίου Τύπου.
- Έλεγχος των Κρίσιμων Λογιστικών Παραδοχών και Εκτιμήσεων που έγιναν κατά την κατάρτιση των ετήσιων και των ενδιάμεσων οικονομικών καταστάσεων (π.χ. αναβαλλόμενος φόρος, παρακράτηση φόρων, και προβλέψεις επισφαλών οφειλών και λουπές προβλέψεις, συμπεριλαμβανομένων των επιπτώσεων της πανδημίας της πανδημίας του κορονοϊού).
- Μηνιαίος έλεγχος όσον αφορά τις επιχειρηματικές επιδόσεις των προκαταρκτικών αποτελεσμάτων της Τράπεζας, με σημεία αναφοράς τους στόχους του προϋπολογισμού για το 2021, και τα πραγματικά αποτελέσματα του 2020.
- Επικαιροποίηση του προϋπολογισμού για το 2021 (από κοινού με την Επιτροπή Στρατηγικής και Μετασχηματισμού).
- Τακτική ενημέρωση για την εξέλιξη των Δεικτών Κεφαλαιακής Επάρκειας του Ομίλου.
- Τακτικές ενημερώσεις αναφορικά με τις εργασίες της Λειτουργίας Εσωτερικού Ελέγχου του Ομίλου, έγκριση του ετήσιου πλάνου εργασιών της για το 2022 και ενδιάμεση αναθεώρηση του Ετήσιου Προγραμματισμού της Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου του Ομίλου για το 2021, αναθεώρηση των κανονισμών των Μονάδων Εσωτερικού Ελέγχου και της οργανωτικής δομής τους, και διασφάλιση

της κατάλληλης και με τους απαραίτητους πόρους στελέχωσης της.

- Συνέχιση της στενής παρακολούθησης της επιτυχημένης μείωσης ζητημάτων που άπτονται ελέγχων και παρουσιάζουν καθυστέρηση, και της πορείας των ζητημάτων που άπτονται ελέγχων, συμπεριλαμβανομένων των ζητημάτων ελέγχου που ολοκληρώθηκαν λόγω αποδοχής κινδύνου ή υποβάθμισής τους.
- Έλεγχος του σχεδίου που υποβλήθηκε στον SSM μετά από σχετικό αίτημα για την αποτελεσματική διαχείριση των εκκρεμών θεμάτων εσωτερικού ελέγχου, καθώς και την πρόοδο που έχει επιτευχθεί σε σχέση με το σχέδιο, ενημέρωση μετά από αίτημα του SSM σχετικά με την επιτόπια επιθεώρηση των χαρτοφυλακίων Ακινήτων-Κατοικιών (Residential Real Estate) και Επιχειρηματικών χαρτοφυλακίων και παρουσίαση της αυτοπιστοποίησης εσωτερικού ελέγχου σύμφωνα με την απαίτηση της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.
- Σύσταση προς το Διοικητικό Συμβούλιο για τον επαναδιορισμό της PwC ως Νόμιμων Ελεγκτών του Ομίλου για την οικονομική χρήση του 2022 μετά την εναρμόνιση της ελληνικής νομοθεσίας με το πλαίσιο της ΕΕ που επιτρέπει την παράταση των υπηρεσιών υποχρεωτικού ελέγχου για περίοδο έως και 10 έτη, και επιβεβαίωση ότι οι αμοιβές ελέγχου για το οικονομικό έτος 2021 ήταν σύμφωνες με τα επίπεδα αμοιβών που συμφωνήθηκαν κατά τη διαδικασία του διαγωνισμού.
- Έγκριση οποιασδήποτε πρόσθετης υπηρεσίας, εκτός του υποχρεωτικού ελέγχου των Ορκωτών Ελεγκτών στην Τράπεζα και τις θυγατρικές της, ώστε να διασφαλιστεί ότι οι υπηρεσίες αυτές και οι σχετικές αμοιβές επιτρέπονται από την ισχύουσα Ευρωπαϊκή και Ελληνική νομοθεσία και δεν επηρεάζουν την ανεξαρτησία των Ορκωτών Ελεγκτών. Ενημέρωση σχετικά με τη διαδικασία παρακολούθησης των ορίων των μη ελεγκτικών αμοιβών με σκοπό τη διασφάλιση της συμμόρφωσης του Ομίλου με το σχετικό κανονιστικό πλαίσιο.
- Τακτικές συναντήσεις με τους Ορκωτούς Ελεγκτές καθ' όλη τη διάρκεια του έτους, σύμφωνα με τη νέα Ευρωπαϊκή νομοθεσία και την Ελληνική νομοθεσία.
- Έλεγχος της κατάστασης και των οικονομικών και λογιστικών επιπλοκών που παρουσιάζουν διάφορα αναληφθέντα έργα.
- Επανεξέταση και έγκριση του Ετήσιου Σχεδίου Δραστηριοτήτων της Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου του Ομίλου για το 2021 και ενημέρωση ανά τρίμηνο σχετικά με την πρόοδο και τα αποτελέσματά του, ενημέρωση σχετικά με την Ταξινόμηση Ελέγχου του Ομίλου ΕΤΕ και για βασικές τροποποιήσεις στη Μεθοδολογία του Ομίλου ΕΤΕ για τον προσδιορισμό και την αξιολόγηση των ελέγχων.
- Έλεγχος και έγκριση, από κοινού με την Επιτροπή Κανονιστικής Συμμόρφωσης Ηθικής και Κουλτούρας του Διοικητικού Συμβουλίου, της Ετήσιας Έκθεσης του Αρμόδιου Διευθυντικού Στελέχους ΞΧ/ΧΤ για το 2021 και της Ετήσιας Έκθεσης της Διεύθυνσης Κανονιστικής Συμμόρφωσης για το 2021.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

- Έγκριση της Πολιτικής Βιωσιμότητας του Ομίλου ΕΤΕ και της αναθεωρημένης Πολιτικής Διενέργειας Προβλέψεων Χρηματοοικονομικών Περιουσιακών Στοιχείων σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9.
- Έλεγχος της Ανάλυσης Δαπανών για το 2020 και τακτική επικαιροποίηση συγκεκριμένων θεμάτων, όπως η Διαχείριση Εξασφαλίσεων, το σχέδιο Κεφαλαιακών Ενεργειών, το σχέδιο Διαχείρισης Βάσει Αξίας (VBM), η συμμόρφωση με την πολιτική διορισμού παλαιότερων Ελεγκτών.
- Τακτικές ενημερώσεις για νομικές υποθέσεις της Τράπεζας και του Ομίλου.
- Τακτική ενημέρωση για τη στάση της ΕΤΕ όσον αφορά την ασφάλεια στον κυβερνοχώρο (από κοινού με την Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων του Διοικητικού Συμβουλίου).
- Παρουσίαση από την PwC των πρόσφατων εξελίξεων στα ΔΠΧΑ και άλλα λογιστικά θέματα.
- Κατάρτιση της Ετήσιας Έκθεσης της Επιτροπής για το 2020, η οποία υποβλήθηκε στην Ετήσια Γενική Συνέλευση των Μετόχων της 30ής Ιουλίου 2021, σύμφωνα με το άρθρο 44 παράγραφος 1 περίπτωση ι) του Ν. 4449/2017.

Η Επιτροπή Ελέγχου έχει λάβει και επισκοπήσει την Ετήσια Έκθεση Αξιολόγησης του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου της Τράπεζας και του Ομίλου της για το 2020 που ετοιμάστηκε, σύμφωνα με τις διατάξεις της Πράξης Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος 2577/2006, από τη Λειτουργία Εσωτερικού Ελέγχου της Τράπεζας και του Ομίλου και η οποία υποβάλλεται στην Τράπεζα της Ελλάδος μέσω της Επιτροπής Ελέγχου.

Για την Έκθεση της Επιτροπής Ελέγχου των μετόχων για τις δραστηριότητές τους κατά τη διάρκεια του 2021, βλ. ενότητα «Έκθεση Επιτροπής Ελέγχου».

Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων

Η Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων συστάθηκε με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας (συνεδρίαση υπ' αριθ. 1308/20.7.2006) βάσει των διατάξεων της Πράξης Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος 2577/9.3.2006. Η Επιτροπή έχει διπλή αποστολή. Λειτουργεί α) ως Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων και β) ως Επιτροπή αρμόδια για τα Μη Εξυπηρετούμενα Δάνεια/Ανοίγματα, όπως ορίζεται στην παράγραφο 8 του άρθρου 10 του Ν. 3864/2010, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

Κατά τη διάρκεια του 2021, η Επιτροπή συνεδρίασε δεκαέξι φορές.

Η Επιτροπή θα αποτελείται αποκλειστικά από μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου. Ένα μέλος θα είναι ο εκπρόσωπος του ΤΧΣ στο Διοικητικό Συμβούλιο. Τα μέλη της Επιτροπής θα είναι τουλάχιστον τρία σε αριθμό, εκ των οποίων το ένα τρίτο (1/3) (με εξαίρεση τον εκπρόσωπο του ΤΧΣ και στρογγυλοποιημένα στον πλησιέστερο ακέραιο αριθμό) και θα είναι ανεξάρτητα μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, σύμφωνα με τον ορισμό της ανεξαρτησίας που περιλαμβάνεται στο σχετικό πλαίσιο, και ειδικότερα στο άρθρο 9 του Ν. 4706/2020 και στον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας, ενώ ένα μέλος είναι ο εκπρόσωπος του ΤΧΣ στο

Διοικητικό Συμβούλιο. Τα μέλη της Επιτροπής (συμπεριλαμβανομένου του Προέδρου και του Αντιπροέδρου της) ορίζονται από το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας κατόπιν προτάσεως της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων. Η Επιτροπή απαρτίζεται επί του παρόντος από τέσσερα μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, εκ των οποίων τρία είναι ανεξάρτητα και ένα είναι ο εκπρόσωπος του ΤΧΣ στο Διοικητικό Συμβούλιο. Η θητεία των μελών της Επιτροπής είναι ετήσια και ανανεώνεται αυτόματα για ένα επιπλέον συναπτό έτος, εκτός εάν ληφθεί διαφορετική απόφαση. Σε κάθε περίπτωση, η θητεία των μελών της Επιτροπής λήγει αυτόματα όταν πάψουν να είναι μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΤΕ.

Η Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων συνεδριάζει τακτικά τουλάχιστον σε μηνιαία βάση, και εκτάκτως, όποτε κρίνεται σκόπιμο από τον Πρόεδρο αυτής. Η Επιτροπή τηρεί πρακτικά των συνεδριάσεων της και αναφέρεται τακτικά στο Διοικητικό Συμβούλιο.

Η Επιτροπή απαρτίζεται από τα ακόλουθα μέλη:

Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων

Πρόεδρος	Claude Piret
Αντιπρόεδρος	Wietze Reehoorn
	Elena Ana Cernat
	Περικλής Δρούγκας (εκπρόσωπος ΤΧΣ)

Αναλυτικές πληροφορίες για τις αρμοδιότητες, σύνθεση και λειτουργία της Επιτροπής περιλαμβάνονται στον κανονισμό λειτουργίας (όπως τελευταία εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο την 31^η Μαρτίου 2021) που έχει αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της Τράπεζας www.nbg.gr (ενότητα: <https://www.nbg.gr/el/omilos/esg/etairikidi-kiakuvnisi/epitropes-dioikitikou-sumvoulou>).

Κύριες αρμοδιότητες

- Διασφάλιση ότι η Τράπεζα διαθέτει σαφώς και επαρκώς διατυπωμένη διάθεση ανάληψης κινδύνων και στρατηγική του Ομίλου διασφαλίζοντας ότι το Διοικητικό Συμβούλιο είναι επαρκώς ενήμερο σχετικά με όλα τα ζητήματα που αφορούν τη στρατηγική διαχείριση κινδύνων της ΕΤΕ, την ανάληψη κινδύνων και το προφίλ κινδύνου της Τράπεζας και του Ομίλου.
- Διασφάλιση της καθιέρωσης κουλτούρας διαχείρισης κινδύνων ως βασικής συνιστώσας της αποτελεσματικής διαχείρισης κινδύνων.
- Επίβλεψη της συνολικής αποτελεσματικότητας της διακυβέρνησης και διαχείρισης των κινδύνων.
- Έγκριση των στρατηγικών, των πλαισίων και των πολιτικών κινδύνου.
- Επίβλεψη της διαχείρισης κεφαλαίου και ρευστότητας.
- Επίβλεψη της Λειτουργίας Διαχείρισης Κινδύνων.
- Διπλός ρόλος της Επιτροπής, η οποία λειτουργεί επίσης ως Επιτροπή αρμόδια για τα Μη Εξυπηρετούμενα Δάνεια/Ανοίγματα όπως ορίζεται στο άρθρο 10

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

παράγραφος 8 του Ν. 3864/2010, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

Οι βασικές εργασίες της Επιτροπής κατά το 2021, μεταξύ άλλων, περιλαμβάνουν

- Επισκόπηση του Πλαισίου Διάθεσης Ανάλυσης Κινδύνων και της Στρατηγικής Διαχείρισης Κινδύνων και Κεφαλαιακής Επάρκειας, και συνεχής παρακολούθηση της συμμόρφωσης.
- Βελτιώσεις στις αναφορές κινδύνων.
- Επικαιροποίηση και εφαρμογή των κατευθυντήριων γραμμών RCSA σε επίπεδο Ομίλου.
- Ενημέρωση του Πλαισίου ILAAP, του Πλαισίου Διαχείρισης Κινδύνου της Αγοράς (Πολιτικές και έγγραφο μεθοδολογίας υποδειγματος VaR/sVaR), των υποδειγμάτων ΔΠΧΑ 9 (πιθανότητα αθέτησης, ζημία σε περίπτωση αθέτησης στεγαστικών δανείων, πιθανότητα αθέτησης καταναλωτικών δανείων, ζημία σε περίπτωση αθέτησης επιχειρηματικών δανείων), του Πλαισίου Διαχείρισης Λειτουργικού Κινδύνου (Πολιτική, Έγγραφα).
- Υποβολή της έκθεσης σχετικά με τις διαδικασίες ICAAP και ILAAP, και το σχέδιο διαχείρισης ΜΕΑ και εφαρμογής της στρατηγικής ΜΕΑ
- Τακτική παρακολούθηση των επιπτώσεων μετά τη λήξη των μέτρων διευκόλυνσης καταβολής των οφειλών και αποτελεσματική ανταπόκριση στους Εποπτικούς ελέγχους καθ' όλη τη διάρκεια του έτους.
- Επισκόπηση Πολιτικών (π.χ. Πολιτική ΜΕΑ και Ρυθμίσεων, Πολιτική Διαχείρισης Κινδύνου Αγοράς).
- Έλεγχος μεγάλων εταιρικών ανοιγμάτων, συγκριτική αξιολόγηση ποιότητας χαρτοφυλακίου δανείων της ΕΤΕ, θέση της ΕΤΕ όσον αφορά στον κυβερνοχώρο.
- Έλεγχος των χρησιμοποιούμενων υποδειγμάτων και των αντίστοιχων αξιολογήσεων της Μονάδας Επικύρωσης Υποδειγμάτων της Τράπεζας (VaR/sVaR, ΔΠΧΑ 9, Πυλώνες II, Μοντέλα Αξιολόγησης Επιχειρηματικών Πιστοδοτήσεων).
- Εκτέλεση/παράδοση της άσκησης προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων για το 2021 της ΕΚΤ, έναρξη της προετοιμασίας για την άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων αναφορικά με το κλιματικό κίνδυνο της ΕΚΤ για το 2022
- Έλεγχος σεναρίων ακραίων καταστάσεων και αναλύσεων ευαισθησίας που συμβάλλουν στον καθορισμό και τη διαδικασία αξιολόγησης της στρατηγικής, συμπεριλαμβανομένης της έγκρισης του προϋπολογισμού για το 2022.
- Υλοποίηση πρωτοβουλιών για την ενίσχυση της ευαισθητοποίησης σχετικά με τους κινδύνους.
- Εντοπισμός και παρακολούθηση των σημαντικότερων λειτουργικών κινδύνων του Ομίλου.

Επιτροπή Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων

Η Επιτροπή Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων συστάθηκε με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας (συνεδρίαση υπ' αριθ. 1259/5.5.2005).

Κατά τη διάρκεια του 2021, η Επιτροπή συνεδρίασε εικοσιπέντε φορές.

Η Επιτροπή θα αποτελείται από τουλάχιστον τρία μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου. Ένα μέλος θα είναι ο εκπρόσωπος του ΤΧΣ στο Διοικητικό Συμβούλιο. Τα μέλη της Επιτροπής (συμπεριλαμβανομένου του Προέδρου και του Αντιπροέδρου) ορίζονται από το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας, κατόπιν εισήγησης του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου, σε διαβούλευση με τον Πρόεδρο της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων. Όλα τα μέλη της Επιτροπής θα είναι μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, και στην πλειοψηφία τους (συμπεριλαμβανομένου του Προέδρου, εξαιρουμένου του εκπροσώπου του ΤΧΣ) ανεξάρτητα μη εκτελεστικά, σύμφωνα με τον ορισμό της ανεξαρτησίας που περιλαμβάνεται στο σχετικό πλαίσιο, και ειδικότερα στο άρθρο 9 του Ν. 4706/2020 και στον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας. Η Επιτροπή απαρτίζεται επί του παρόντος από πέντε μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, εκ των οποίων τέσσερα είναι ανεξάρτητα και ένα είναι ο εκπρόσωπος του ΤΧΣ στο Διοικητικό Συμβούλιο. Η θητεία των μελών της Επιτροπής είναι ετήσια με δυνατότητα αυτόματης ανανέωσης για διαδοχικές μονοετείς θητείες, εκτός αντίθετης απόφασης. Σε κάθε περίπτωση, οι θητείες των μελών της Επιτροπής λήγουν αυτόματα εάν παύσουν να είναι μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΤΕ. Η Επιτροπή συνεδριάζει τουλάχιστον τρεις φορές ετησίως και τηρεί πρακτικά των συνεδριάσεών της και αναφέρεται τακτικά στο Διοικητικό Συμβούλιο.

Η Επιτροπή απαρτίζεται από τα ακόλουθα μέλη:

Επιτροπή Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων

Πρόεδρος	Wietze Reehoorn
Αντιπρόεδρος	Αικατερίνη Μπερίτση Matthieu Kiss
Μέλη	Anne Marion-Bouchacourt Περικλής Δρούγκας (εκπρόσωπος ΤΧΣ)

Αναλυτικές πληροφορίες για τις αρμοδιότητες, σύνθεση και λειτουργία της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων περιλαμβάνονται στον κανονισμό λειτουργίας (όπως τελευταία εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο την 31^η Μαρτίου 2021) που έχει αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της Τράπεζας www.nbg.gr (ενότητα: <https://www.nbg.gr/el/omilos/esg/etairiki-diakubernisi/epitropes-dioikitikou-sumvouliou>).

Κύριες αρμοδιότητες

- Αναθεώρηση της σύνθεσης και της δομής του Διοικητικού Συμβουλίου.
- Εποπτεία της ανάπτυξης και εφαρμογής ενός υγιούς πλαισίου εταιρικής διακυβέρνησης σε επίπεδο ομίλου.
- Ανάπτυξη και αναθεώρηση του Κώδικα Εταιρικής

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Διακυβέρνησης της Τράπεζας, πολιτικές σε σχέση με τον διορισμό και την αξιολόγηση καταλληλότητας του Διοικητικού Συμβουλίου και της Ανώτατης Διοίκησης, αξιολόγηση Διοικητικού Συμβουλίου της Πολιτικής Σχεδιασμού Διαδοχής και αποδοχών, και άλλων πολιτικών εταιρικής διακυβέρνησης.

- Ανασκόπηση του οργανογράμματος της Τράπεζας και της ανάθεσης αρμοδιοτήτων.
- Υποβολή προτάσεων σχετικά με τα προγράμματα εισαγωγής και συνεχούς επιμόρφωσης των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου.
- Αξιολόγηση Καταλληλότητας των γνώσεων, δεξιοτήτων, εμπειρίας και ανεξαρτησίας ατομικά των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, καθώς και συνολικά του Διοικητικού Συμβουλίου, καθώς και της Ανώτατης Διοίκησης.
- Ανάδειξη υποψηφιοτήτων μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και ανώτερων στελεχών, καθώς και αξιολόγηση καταλληλότητας υποψηφίων σε Διοικητικά Συμβούλια θυγατρικών.

Οι βασικές εργασίες της Επιτροπής κατά το 2021, μεταξύ άλλων, περιλαμβάνουν

- *Δομή Διοικητικού Συμβουλίου και Επιτροπών του Διοικητικού Συμβουλίου:* Διαδικασία σχεδιασμού διαδοχής/πρόσληψης του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου, αξιολόγηση ατομικής και συλλογικής καταλληλότητας και εκπλήρωσης κριτηρίων ανεξαρτησίας (πριν από την υποβολή της πρότασης για την εκλογή του Διοικητικού Συμβουλίου στην Ετήσια Γενική Συνέλευση του 2021), λαμβάνοντας επίσης υπόψη το αποτέλεσμα διαφόρων έργων διακυβέρνησης που πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια του έτους και συμπεριλαμβανομένης επίσης μιας ανεξάρτητης αναθεώρησης σε συνεργασία με εξωτερικούς συμβούλους/δικηγόρους, Ανασκόπηση του ιδανικού μεγέθους του Διοικητικού Συμβουλίου, Ανασκόπηση της σύνθεσης Επιτροπών του Διοικητικού Συμβουλίου / Ανασύσταση των Επιτροπών του Δ.Σ.
- *Διακυβέρνηση Διοικητικού Συμβουλίου:* Συζητήσεις για το ρόλο και τη διαδικασία διορισμού του Ανώτερου Ανεξάρτητου Συμβούλου, υιοθέτηση του προφίλ του Ανώτερου Ανεξάρτητου Συμβούλου και της διαδικασίας διορισμού του, διεξαγωγή αξιολόγησης επιλεξιμότητας του υποψηφίου Ανώτερου Ανεξάρτητου Συμβούλου και εκλογή νέου Ανώτερου Ανεξάρτητου Συμβούλου.
- *Τακτική Γενική Συνέλευση:* Αναθεώρηση και έγκριση (όπου ενδείκνυται) του Υλικού της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης, συμπεριλαμβανομένης της Ατζέντας Πρόσκλησης της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης, της πρότασης για την εκλογή νέου Διοικητικού Συμβουλίου και του διορισμού ανεξάρτητων μη εκτελεστικών μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, καθώς και των ατομικών προφίλ που περιέχουν πληροφορίες που υποβάλλονται για πρώτη φορά στην Ετήσια Γενική Συνέλευση σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 4706/2020, της πρότασης για τον επαναπροσδιορισμό

του είδους της Επιτροπής Ελέγχου, της θητείας, του αριθμού και των δεξιοτήτων των μελών της, σε εναρμόνιση με τις διατάξεις του Ν. 4706/2020 και της Έκθεσης Αποδοχών των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου.

- *Προγράμματα/ θέματα διακυβέρνησης:* Ετήσια Αυτοαξιολόγηση του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών του, αναθεώρηση πλαισίου αξιολόγησης του Διευθύνοντος Συμβούλου για το 2021, διεξαγωγή της αξιολόγησης του Διευθύνοντος Συμβούλου για το 2020, ολοκλήρωση της αξιολόγησης συλλογικής καταλληλότητας του Διοικητικού Συμβουλίου και σχετική ενημέρωση ενόψει της ΤΓΣ του 2021, επικαιροποίηση του έργου αναφορικά με το σχέδιο διαδοχής του Διοικητικού Συμβουλίου / επιθυμητό προφίλ του Διοικητικού Συμβουλίου, του έργου αναφορικά με το σχέδιο διαδοχής του Διευθύνοντος Συμβούλου και της εκτελεστικής διοίκησης.
- Συνεχής παρακολούθηση των εξελίξεων στο κανονιστικό πλαίσιο και των βέλτιστων πρακτικών, σχετικές ενημερώσεις για όλες τις σημαντικές κανονιστικές εξελίξεις στην εταιρική διακυβέρνηση (π.χ. Ν. 4706/2020, αναθεωρημένος Οδηγίες της ΕΚΤ για τις αξιολογήσεις καταλληλότητας).
- *Πλαίσιο εταιρικής διακυβέρνησης - Πολιτικές:* Αναθεώρηση του Πλαισίου Εσωτερικής Διακυβέρνησης της ΕΤΕ, σε εναρμόνιση με τις εξελίξεις στο κανονιστικό πλαίσιο και τις παγκόσμιες τάσεις στην εταιρική διακυβέρνηση (νέα Πολιτική Διαφορετικότητας του Διοικητικού Συμβουλίου, μεθοδολογία αναθεώρησης της σύνθεσης των Επιτροπών του Διοικητικού Συμβουλίου, Πολιτική και Διαδικασίες Καταλληλότητας, αναθεώρηση της μεθοδολογίας αμοιβών των μη εκτελεστικών μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, νέος Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας και προσαρμογές στον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης και τις πολιτικές της Τράπεζας, μεταξύ άλλων, σε εναρμόνιση με τον νόμο που θεσπίστηκε τον Ιούλιο του 2021 για την εταιρική διακυβέρνηση των εισηγμένων οντοτήτων, ενημέρωση των Κανονισμών Λειτουργίας των Επιτροπών του Διοικητικού Συμβουλίου).
- *Πλαίσιο διακυβέρνησης και εποπτείας Ομίλου:* Ανάδειξη υποψηφιοτήτων για τα Διοικητικά Συμβούλια θυγατρικών της ΕΤΕ, αξιολόγηση της καταλληλότητας των μελών Διοικητικών Συμβουλίων των θυγατρικών, υποβολή εκθέσεων θυγατρικών του Ομίλου ΕΤΕ, ενημερώσεις για ειδικά θέματα των θυγατρικών του Ομίλου ΕΤΕ.
- *Εξέταση προτάσεων σχετικά με:* υποψηφιότητες για θέσεις Ανώτατων Διευθυντικών Στελεχών, Σύστημα Αξιολόγησης και Ανάπτυξης, αξιολόγηση άλλων εκτελεστικών μελών του Διοικητικού Συμβουλίου.
- *Συνεχής εκπαίδευση και ανάπτυξη:* Ετήσιο εκπαιδευτικό πρόγραμμα του Διοικητικού Συμβουλίου για το 2021, εισαγωγικό πρόγραμμα επιμόρφωσης νέων μελών του Διοικητικού Συμβουλίου.

Επιτροπή Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών

Η Επιτροπή Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών συστάθηκε με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας (συνεδρίαση υπ' αριθ. 1259/5.5.2005).

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Κατά τη διάρκεια του 2021, η Επιτροπή Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών συνεδρίασε δώδεκα φορές.

Η Επιτροπή θα αποτελείται αποκλειστικά από μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, τα οποία θα είναι τουλάχιστον τρία σε αριθμό. Ένα μέλος θα είναι ο εκπρόσωπος του ΤΧΣ στο Διοικητικό Συμβούλιο. Τα μέλη της Επιτροπής στην πλειοψηφία τους (συμπεριλαμβανομένου του Προέδρου, εξαιρουμένου του Εκπροσώπου του ΤΧΣ) θα είναι ανεξάρτητα μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, σύμφωνα με τον ορισμό της ανεξαρτησίας που περιλαμβάνεται στο σχετικό πλαίσιο, και ειδικότερα στο άρθρο 9 του Ν. 4706/2020 και στον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας, ενώ ένα μέλος είναι ο Εκπρόσωπος του ΤΧΣ στο Διοικητικό Συμβούλιο. Η Επιτροπή θα περιλαμβάνει ανάμεσα στα μέλη της άτομα που έχουν εμπειρία στον χρηματοοικονομικό τομέα, ενώ ένα τουλάχιστον μέλος της Επιτροπής θα διαθέτει επαρκή εξειδίκευση, κατάρτιση και επαγγελματική εμπειρία στη διαχείριση κινδύνων και στις ελεγκτικές δραστηριότητες, και κυρίως στην εναρμόνιση της Πολιτικής αποδοχών με το προφίλ κινδύνου και κεφαλαίου της Τράπεζας.

Τα μέλη της Επιτροπής (συμπεριλαμβανομένου του Προέδρου και του Αντιπροέδρου της) ορίζονται από το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας κατόπιν εισηγήσεων της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων. Τα μέλη της Επιτροπής επιλέγονται βάσει των ικανοτήτων και της εμπειρίας τους. Η Επιτροπή απαρτίζεται επί του παρόντος από τέσσερα μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, εκ των οποίων τρία είναι ανεξάρτητα και ένα είναι ο εκπρόσωπος του ΤΧΣ στο Διοικητικό Συμβούλιο. Η θητεία τους είναι ετήσια με δυνατότητα αυτόματης ανανέωσης για διαδοχικές μονοετείς θητείες, εκτός αντίθετης απόφασης. Σε κάθε περίπτωση, η θητεία των μελών της Επιτροπής λήγει αυτόματα όταν πάψουν να είναι μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΤΕ. Η Επιτροπή συνεδριάζει τουλάχιστον τέσσερις φορές ετησίως και τηρεί πρακτικά των συνεδριάσεών της και αναφέρεται τακτικά στο Διοικητικό Συμβούλιο.

Η Επιτροπή απαρτίζεται από τα ακόλουθα μέλη:

Επιτροπή Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών

Πρόεδρος	Anne Marion - Bouchacourt
Αντιπρόεδρος	Elena Ana Cernat
Μέλη	JP Rangaswami Περικλής Δρούγκας (εκπρόσωπος ΤΧΣ)

Αναλυτικές πληροφορίες για τις αρμοδιότητες, σύνθεση και λειτουργία της Επιτροπής περιλαμβάνονται στον κανονισμό λειτουργίας (όπως τελευταία εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο την 31^η Μαρτίου 2021) που έχει αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της Τράπεζας www.nbg.gr (ενότητα: <https://www.nbg.gr/el/omilos/esg/etairiki-diakubernisi/epitropes-dioikitikou-symbouliou>).

Κύριες αρμοδιότητες

- Ανασκόπηση και παρακολούθηση των πολιτικών και πρακτικών Ανθρώπινου Δυναμικού του Ομίλου.
- Επίβλεψη της Πολιτικής Αποδοχών του Ομίλου και των σχετικών διαδικασιών.
- Ανάπτυξη πλαισίου δίκαιης αξιολόγησης και ανταμοιβής της απόδοσης. Ανάπτυξη και τήρηση συνεκτικού συστήματος αξιών και κινήτρων για το προσωπικό σε ολόκληρο τον Όμιλο της ΕΤΕ
- Προτάσεις αναφορικά με όρους συμβάσεων και αμοιβής στελεχών.

Οι βασικές εργασίες της Επιτροπής κατά το 2021, μεταξύ άλλων, περιλαμβάνουν

- Παρακολούθηση της εφαρμογής του Συστήματος Αξιολόγησης και Ανάπτυξης.
- Ανασκόπηση των Πολιτικών Ανθρώπινου Δυναμικού (Πολιτική Αμοιβών του Ομίλου ΕΤΕ, πολιτική για τη βία και την παρενόχληση στον χώρο εργασίας) και του Προγράμματος Μεταβλητών Αποδοχών (Δίκτυο Καταστημάτων, Διοίκηση, Πρόγραμμα Διάθεσης Μετοχών)
- Επίβλεψη/παρακολούθηση μίας σειράς σημαντικών πρωτοβουλιών στο πλαίσιο του Προγράμματος Μετασχηματισμού που σχετίζονται με θέματα Ανθρώπινου Δυναμικού και το γενικό σχέδιο διαχείρισης Ανθρώπινου Δυναμικού (NBG Academy, επανασχεδιασμός Μονάδας Ανθρώπινου Δυναμικού, Διαχείριση Υφιστάμενου Ταλέντου/Σχεδιασμός Διαδοχής, Πλαίσιο Επαγγελματικής Εξέλιξης). Αναθεώρηση του σχεδίου τεχνολογικής ανάπτυξης του Ανθρώπινου Δυναμικού.
- Έναρξη του Προγράμματος Εθελούσιας Εξόδου για το 2021.
- Προτάσεις αναφορικά με όρους συμβάσεων της Ανώτατης Διοίκησης της Τράπεζας.
- Αναθεώρηση των αξιολογήσεων συγκεκριμένων ρόλων (συμπεριλαμβανομένων των επιπτώσεων και των αμοιβών)

Επιτροπή Στρατηγικής και Μετασχηματισμού

Η Επιτροπή Στρατηγικής συστάθηκε με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας (συνεδρίαση υπ' αριθ. 1387/29.9.2009), ενώ μετονομάστηκε σε «Επιτροπή Στρατηγικής και Μετασχηματισμού» με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας (συνεδρίαση υπ' αριθ. 1622/26.7.2018).

Κατά τη διάρκεια του 2021, η Επιτροπή Στρατηγικής και Μετασχηματισμού συνεδρίασε δεκαοκτώ φορές.

Η Επιτροπή θα αποτελείται από τουλάχιστον πέντε μέλη, εκ των οποίων τρία θα είναι ανεξάρτητα μη εκτελεστικά μέλη του

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
-----------------------------	-------------------------------------	------------------------------	---	------------------------	--------------------------------------	--------------------------------------

Διοικητικού Συμβουλίου, σύμφωνα με τον ορισμό της ανεξαρτησίας που περιλαμβάνεται στο σχετικό πλαίσιο, και ειδικότερα στο άρθρο 9 του Ν. 4706/2020 και στον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας, και ένα μέλος θα είναι ο Εκπρόσωπος του ΤΧΣ στο Διοικητικό Συμβούλιο.

Τα μέλη της (συμπεριλαμβανομένου του Προέδρου και του Αντιπροέδρου της) εκλέγονται από το Διοικητικό Συμβούλιο βάσει πρότασης της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων. Τα μέλη της επιλέγονται βάσει της ικανότητάς τους και της εμπειρίας τους και η θητεία τους είναι ετήσια με δυνατότητα αυτόματης ανανέωσης για διαδοχικές μονοετείς θητείες, εκτός αντίθετης απόφασης. Σε κάθε περίπτωση, η θητεία των μελών της Επιτροπής λήγει αυτόματα όταν πάψουν να είναι μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΤΕ. Η Επιτροπή απαρτίζεται επί του παρόντος από πέντε μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, εκ των οποίων τέσσερα είναι ανεξάρτητα και ένα είναι ο εκπρόσωπος του ΤΧΣ στο Διοικητικό Συμβούλιο. Η Επιτροπή συνεδριάζει τουλάχιστον τρεις φορές ετησίως, τηρεί πρακτικά των συνεδριάσεών της και υποβάλλει τακτικά αναφορές στο Διοικητικό Συμβούλιο.

Η Επιτροπή απαρτίζεται από τα ακόλουθα μέλη:

Επιτροπή Στρατηγικής και Μετασχηματισμού

Πρόεδρος	Wietze Reehoorn
Αντιπρόεδρος	Matthieu Kiss
	Claude Piret
Μέλη	Αικατερίνη Μπερίτση
	Περικλής Δρούγκας (εκπρόσωπος ΤΧΣ)

Αναλυτικές πληροφορίες για τις αρμοδιότητες, σύνθεση και λειτουργία της Επιτροπής περιλαμβάνονται στον κανονισμό λειτουργίας (όπως τελευταία εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο την 31^η Μαρτίου 2021) που έχει αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της Τράπεζας [www.nbg.gr](https://www.nbg.gr/el/omilos/esg/etairiki-diakubernisi/epitropes-dioikitikou-symbouliou) (ενότητα: <https://www.nbg.gr/el/omilos/esg/etairiki-diakubernisi/epitropes-dioikitikou-symbouliou>).

Κύριες αρμοδιότητες

- Έγκριση και ανασκόπηση της στρατηγικής κατεύθυνσης της Τράπεζας και του Ομίλου.
- Ανασκόπηση όλων των σημαντικών ενεργειών που αφορούν την εταιρική δομή και τη δομή του Ομίλου.
- Παρακολούθηση των πρωτοβουλιών της Τράπεζας στο πλαίσιο του στρατηγικού και Εταιρικού Μετασχηματισμού της.
- Προτάσεις αναφορικά με το Επιχειρησιακό Σχέδιο της Τράπεζας και του Ομίλου και παρακολούθηση της εφαρμογής του.
- Ανασκόπηση και παρακολούθηση του Ετήσιου Προϋπολογισμού της Τράπεζας και του Ομίλου.

Οι βασικές εργασίες της Επιτροπής κατά το 2021, μεταξύ

άλλων, περιλαμβάνουν

- Διοργάνωση Ημερίδας Στρατηγικής του Διοικητικού Συμβουλίου για το 2021 και εκτενών συνεδριάσεων αναφορικά με τη Στρατηγική του Ομίλου.
- Ανασκόπηση του Προγράμματος Μετασχηματισμού και άλλων στρατηγικών προτεραιοτήτων για το 2022 (συμπεριλαμβανομένων επόμενων ενεργειών σε συνέχεια της Ημερίδας Στρατηγικής του Διοικητικού Συμβουλίου), επίβλεψη/παρακολούθηση της εφαρμογής των Πρωτοβουλιών του Προγράμματος Μετασχηματισμού της Τράπεζας.
- Ανασκόπηση του Επιχειρησιακού Σχεδίου της Τράπεζας και του Ομίλου και παρακολούθηση της εφαρμογής του.
- Παρακολούθηση της πραγματικής πορείας του Ετήσιου Προϋπολογισμού της Τράπεζας και του Ομίλου για το 2021 και έλεγχος του Ετήσιου Προϋπολογισμού για το 2022 (συμπεριλαμβανομένων των ενημερώσεων βάσει των προσομοιώσεων ακραίων καταστάσεων).
- Εποπτεία της στρατηγικής και των δραστηριοτήτων διεθνούς αποτυπώματος, Ενημέρωση/επίβλεψη του σχεδίου αξιοποίησης ακίνητης περιουσίας, Εμβάθυνση της στρατηγικής ΠΚΔ, Ενημέρωση/επίβλεψη πρωτοβουλιών μάρκετινγκ και επικοινωνίας, ενημερώσεις του σχεδίου διαχείρισης βάσει αξίας, Διερεύνηση των δυνατοτήτων του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.
- Επίβλεψη της IT και ψηφιακής στρατηγικής της Τράπεζας, στενή παρακολούθηση ζητημάτων που συζητούνται στο συμβούλιο για θέματα πληροφορικής και καινοτομίας.
- Επίβλεψη των Στρατηγικών Συναλλαγών της Τράπεζας.
- Εποπτεία της διαχείρισης των ενδιαφερόμενων μερών

Επιτροπή Κανονιστικής Συμμόρφωσης, Ηθικής & Κουλτούρας

Επιτροπή Ηθικής & Κουλτούρας συστάθηκε με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας (συνεδρίαση υπ' αριθ. 1622/26.07.2018). Τον Νοέμβριο του 2020 η Επιτροπή μετονομάστηκε σε Επιτροπή Κανονιστικής Συμμόρφωσης, Ηθικής και Κουλτούρας, και ο Κανονισμός Λειτουργίας της αναθεωρήθηκε, με στόχο την ενίσχυση της ολιστικής εποπτείας συμμόρφωσης σε επίπεδο Διοικητικού Συμβουλίου.

Κατά τη διάρκεια του 2021, η Επιτροπή Κανονιστικής Συμμόρφωσης, Ηθικής & Κουλτούρας συνεδρίασε έντεκα φορές.

Η Επιτροπή θα αποτελείται από τρία τουλάχιστον μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου. Ένα μέλος θα είναι ο εκπρόσωπος του ΤΧΣ στο Διοικητικό Συμβούλιο. Όλα τα μέλη της Επιτροπής θα είναι μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, στην πλειοψηφία τους (συμπεριλαμβανομένου του Προέδρου, εξαιρουμένου του αντιπροσώπου του ΤΧΣ) ανεξάρτητα μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, σύμφωνα με τον ορισμό της ανεξαρτησίας που περιλαμβάνεται στο σχετικό πλαίσιο, και ειδικότερα στο άρθρο 9 του Ν. 4706/2020 και στον

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας. Ο Πρόεδρος της Επιτροπής Κανονιστικής Συμμόρφωσης, Ηθικής & Κουλτούρας θα πρέπει να είναι ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος Διοικητικού Συμβουλίου, διαθέτοντας βαθιά γνώση σε ζητήματα Δεοντολογίας & Κανονιστικής Συμμόρφωσης και καλή κατανόηση των Κοινωνικών και Περιβαλλοντικών θεμάτων. Τουλάχιστον ένα από τα μέλη της Επιτροπής Ελέγχου της Τράπεζας θα είναι επίσης μέλος της Επιτροπής Κανονιστικής Συμμόρφωσης, Ηθικής και Κουλτούρας, ώστε να υποστηρίξει τον συντονισμό των δύο Επιτροπών. Τα μέλη της Επιτροπής (συμπεριλαμβανομένου του Προέδρου και του αντιπροέδρου) ορίζονται από το Διοικητικό Συμβούλιο κατόπιν πρότασης της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων. Η Επιτροπή απαρτίζεται επί του παρόντος από τέσσερα μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, εκ των οποίων τρία είναι ανεξάρτητα και ένα είναι ο εκπρόσωπος του ΤΧΣ στο Διοικητικό Συμβούλιο. Τα μέλη της επιτροπής διορίζονται για θητεία ενός έτους, η οποία ανανεώνεται αυτόματα για διαδοχικές ανανεώσεις ενός έτους, εκτός εάν αποφασιστεί διαφορετικά. Σε κάθε περίπτωση, οι θητείες των μελών της Επιτροπής λήγουν αυτόματα εάν παύσουν να είναι μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΤΕ. Η Επιτροπή συνεδριάζει τακτικά και τηρεί πρακτικά των συνεδριάσεων της και αναφέρεται τακτικά στο Διοικητικό Συμβούλιο.

Η Επιτροπή απαρτίζεται από τα ακόλουθα μέλη:

Επιτροπή Κανονιστικής Συμμόρφωσης, Ηθικής και Κουλτούρας

Πρόεδρος	Αικατερίνη Μπερίτση Elena Ana Cernat
Μέλη	Αβραάμ Γούναρης Περικλής Δρούγκας (εκπρόσωπος ΤΧΣ)

Αναλυτικές πληροφορίες για τις αρμοδιότητες, σύνθεση και λειτουργία της Επιτροπής περιλαμβάνονται στον κανονισμό λειτουργίας (όπως τελευταία εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο την 31^η Μαρτίου 2021) που έχει αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της Τράπεζας www.nbg.gr (ενότητα: <https://www.nbg.gr/el/omilos/esg/etairiki-diakubernisi/epitropes-dioikitikou-sumnouliou>).

Κύριες αρμοδιότητες

- Παρακολούθηση και αξιολόγηση του κανονιστικού περιβάλλοντος και του περιβάλλοντος συμμόρφωσης.
- Εποπτεία ζητημάτων κανονιστικής συμμόρφωσης και της λειτουργίας κανονιστικής συμμόρφωσης.
- Προώθηση των υψηλότερων προτύπων ηθικής και ακεραιότητας σύμφωνα με τις διεθνείς βέλτιστες πρακτικές.
- Εποπτεία των πρωτοβουλιών ηθικής και κουλτούρας της ανώτατης διοίκησης.
- Αναθεώρηση των Κωδίκων Ηθικής.
- Αναθεώρηση της Πολιτικής για τα Πολιτικώς Εκτεθειμένα Πρόσωπα.
- Αρμοδιότητα επί υποθέσεων ανάρμοστης συμπεριφοράς και κάθε άλλου ηθικού ζητήματος.

- Αναθεώρηση των πολιτικών Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης της Τράπεζας.

Οι βασικές εργασίες της Επιτροπής κατά το 2021, μεταξύ άλλων, περιλαμβάνουν

- Συστηματική εποπτεία όλων των θεμάτων που άπτονται της Κανονιστικής Συμμόρφωσης, επεκτείνοντας τις εποπτικές αρμοδιότητες της Επιτροπής Κανονιστικής Συμμόρφωσης, Ηθικής & Κουλτούρας.
- Μηνιαίες ενημερώσεις και διεξοδικές συζητήσεις σχετικά με τις εξελίξεις στο πλαίσιο κανονιστικής συμμόρφωσης
- Έλεγχος των εκθέσεων κανονιστικής συμμόρφωσης (όπως η Ετήσια Έκθεση και Πλάνο Κανονιστικής Συμμόρφωσης), έκθεση και στατιστικά στοιχεία σχετικά με τα παράπονα και ενημερώσεις για θέματα συναλλαγών συνδεδεμένων μερών και συνδεδεμένων πιστούχων.
- Ενημερώσεις σχετικά με τις εποπτικές προτεραιότητες και άλλα σημαντικά θέματα.
- Ενημέρωση σχετικά με τις τάσεις και τον προτεινόμενο κανονισμό της ΕΕ για τα κρυπτογραφικά περιουσιακά στοιχεία και το πλαίσιο του ψηφιακού ευρώ, και τον αντίκτυπο στη συμμόρφωση της Τράπεζας.
- Εποπτεία της κανονιστικής συμμόρφωσης / στρατηγικών έργων Anti Money Laundering (AML) (Ευρωπαϊκές Εποπτικές Αρχές -ΕΕΑ), Υλοποίηση έργων, Ανάπτυξη νέας διαχείρισης οικονομικού εγκλήματος και συμμόρφωσης (New Financial Services Crime & Compliance Management («FCCM»)).
- Επίβλεψη του πλαισίου ηθικής συμπεριφοράς και των πρωτοβουλιών της Τράπεζας για την ευαισθητοποίηση σχετικά με ανάρμοστες συμπεριφορές (π.χ. νέο εκπαιδευτικό πρόγραμμα για την υποβολή ανώνυμων καταγγελιών, νέα πολιτική κατά της δωροδοκίας).
- Παρακολούθηση των εξελίξεων στο κανονιστικό πλαίσιο και των τάσεων που αφορούν τον τομέα ΠΚΔ, και σχετικών πρωτοβουλιών της Τράπεζας.
- Επανεξέταση και ενημέρωση των πολιτικών κανονιστικής συμμόρφωσης, δεοντολογίας και ΠΚΔ (π.χ. νέα πολιτική βιωσιμότητας, αναθεωρημένη πολιτική σύγκρουσης συμφερόντων, πολιτική εξωτερικής ανάθεσης, πολιτική καταλληλότητας επενδυτικών προϊόντων που βασίζονται σε ασφάλειες, πολιτική επιβολής κυρώσεων, πολιτική διαχείρισης παραπόνων).
- Ανάπτυξη πίνακα ελέγχου για τον συνεχή έλεγχο των βασικών δεικτών κινδύνου.
- Επίβλεψη του προγράμματος παρακολούθησης της κανονιστικής συμμόρφωσης (π.χ. ανασκόπηση των ετήσιων αποτελεσμάτων δοκιμών συμμόρφωσης), Πρωτοβουλίες εξέλιξης τεχνολογίας συμμόρφωσης, έργο υλοποίησης εργαλείου RegMiner.
- Ενημερώσεις σχετικά με σημαντικά ζητήματα συμμόρφωσης οντοτήτων του Ομίλου

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
-----------------------------	-------------------------------------	------------------------------	---	------------------------	--------------------------------------	--------------------------------------

Επιτροπή Καινοτομίας και Βιωσιμότητας

Η Επιτροπή Καινοτομίας και Βιωσιμότητας συστάθηκε, με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου (συνεδρίαση υπ' αριθ. 1718/24.2.2022), ως αποτέλεσμα της αναβάθμισης του Συμβουλευτικού Συμβουλίου Πληροφορικής & Καινοτομίας (που συστάθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο τον Ιανουάριο του 2021) σε Επιτροπή του Διοικητικού Συμβουλίου και την ενίσχυση των καθηκόντων του.

Η Επιτροπή θα αποτελείται από πέντε μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου το μέγιστο. Τα μέλη της Επιτροπής (συμπεριλαμβανομένου του Προέδρου και του Αντιπροέδρου) ορίζονται από το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας κατόπιν εισήγησης της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων. Ο Πρόεδρος της Επιτροπής θα είναι ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου, σύμφωνα με τον ορισμό της ανεξαρτησίας που περιλαμβάνεται στο σχετικό πλαίσιο, και ειδικότερα στο άρθρο 9 του Ν. 4706/2020 και στον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας. Η Επιτροπή απαρτίζεται επί του παρόντος από τέσσερα μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, εκ των οποίων τρία είναι ανεξάρτητα και ένα είναι ο εκπρόσωπος του ΤΧΣ στο Διοικητικό Συμβούλιο. Η Επιτροπή μπορεί να συνεδριάζει κατ' εκτίμηση σε τριμηνιαία βάση και τηρεί πρακτικά των συνεδριάσεών της.

Η Επιτροπή απαρτίζεται από τα ακόλουθα μέλη:

Επιτροπή Καινοτομίας και Βιωσιμότητας

Πρόεδρος **JP Rangaswami**
Αντιπρόεδρος **Elena Ana Cernat**

Μέλη **Anne Marion-Bouchacourt**

Περικλής Δρούγκας (εκπρόσωπος ΤΧΣ)

Αναλυτικές πληροφορίες για τις αρμοδιότητες, σύνθεση και λειτουργία της Επιτροπής περιλαμβάνονται στον κανονισμό λειτουργίας (ο οποίος εγκρίθηκε τον Φεβρουάριο του 2022) που έχει αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της Τράπεζας www.nbg.gr (ενότητα <https://www.nbg.gr/el/omilos/esg/etairiki-diakubernisi/epitropes-dioikitikou-sumvouliou>).

Κύριες αρμοδιότητες

- Υποστήριξη του Διοικητικού Συμβουλίου για τη διασφάλιση της συνεχούς παρακολούθησης και του εντοπισμού σημαντικών εξελίξεων και μακροπρόθεσμων τάσεων στον τομέα της Καινοτομίας, της Βιωσιμότητας, της τεχνολογίας της πληροφορίας, στον περιβαλλοντικό, κοινωνικό και σχετικό με τη διακυβέρνηση τομέα και στον τραπεζικό κλάδο.
- Να ενεργεί με ευρύ τρόπο σκέψης ως φορέας διερεύνησης και ανάδειξης καινοτόμων ιδεών και πρακτικών, και να συμβουλεύει το Διοικητικό Συμβούλιο ή/και τις Επιτροπές του, όπως κρίνει σκόπιμο.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Συμμετοχές μελών Διοικητικού Συμβουλίου σε συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών Διοικητικού Συμβουλίου (συχνότητα) το 2021 και αντίστοιχες αμοιβές

Στον παρακάτω πίνακα αναφέρεται η συχνότητα παράστασης κάθε μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου στις συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου και στις Επιτροπές στις οποίες συμμετείχε κάθε μέλος κατά τη διάρκεια του 2021, οι σχετικές αμοιβές τους καθώς και οι μικτές ετήσιες αποδοχές εξαρτημένης εργασίας έτους 2021. Επιπρόσθετα, ως αποτέλεσμα της σχέσης με την Τράπεζα, το 2021, ο Πρόεδρος, η Αντιπρόεδρος, τα Εκτελεστικά Μέλη και τα Μη Εκτελεστικά Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου έλαβαν αποζημίωση, ως εξής:

Όνοματεπώνυμο	Διοικητικό Συμβούλιο	Επιτροπή Ελέγχου	Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων	Επιτροπή Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών	Επιτροπή Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων	Επιτροπή Στρατηγικής και Μετασχηματισμού	Επιτροπή Κανονιστικής Συμμόρφωσης Ηθικής και Κουλτούρας	Αμοιβές συμμετοχής στο Διοικητικό Συμβούλιο και σε Επιτροπές (σε €)	Μικτές ετήσιες αμοιβές εξαρτημένης εργασίας (σε €)
Πρόεδρος (Μη εκτελεστικό μέλος)									
Κώστας Μιχαηλίδης ⁽¹⁾	19	-	-	-	-	-	-	-	153.135,18
Γκίκας Χαρδούβελης ⁽²⁾	26	6	12	-	8	14	-	84.102,78	112.110,28
Εκτελεστικά μέλη									
Παύλος Μυλωνάς	28	-	-	-	-	-	-	-	361.607,09
Χριστίνα Θεοφιλίδη	28	-	-	-	-	-	-	-	281.249,80
Ανεξάρτητα Μη Εκτελεστικά μέλη									
Αικατερίνη									
Μπερίτση ⁽³⁾	27	-	-	12	24	17	11	134.999,88	-
JP Rangaswami ⁽⁴⁾	26	15	-	9	-	17	10	127.749,97	-
Claude Piret ⁽⁵⁾	28	21	16	3	25	18	-	177.341,68	-
Αβραάμ Γούναρης ⁽⁶⁾	28	21	-	-	-	18	11	120.000,00	-
Wietze Reehoorn	28	21	16	-	25	18	-	155.000,04	-
Elena Ana Cernat	27	-	15	12	-	18	-	111.999,96	-
Anne Marion									
Bouchacourt ⁽⁷⁾	27	-	-	12	21	17	11	137.764,38*	-
Matthieu Kiss ⁽⁸⁾	28	21	15	-	-	4	10	129.855,55	-
Μη Εκτελεστικό μέλος/Εκπρόσωπος ΤΧΣ									
Περικλής Δρούγκας	28	21	16	12	25	18	11	154.000,08	-

* Συμπεριλαμβανομένου του ποσού των €7.014,39 που αφορά αναδρομικά για το 2020.

Σημειώσεις:

- (1) Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου μέχρι την Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Τράπεζας της 30ης Ιουλίου 2021.
- (2) Ανώτερος Ανεξάρτητος Σύμβουλος έως τις 22 Απριλίου 2021. Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου από τις 30 Ιουλίου 2021. Αντιπρόεδρος της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων του Διοικητικού Συμβουλίου έως τις 30 Ιουλίου 2021. Αντιπρόεδρος της Επιτροπής Ελέγχου από τις 18 Δεκεμβρίου 2020 έως τις 31 Μαρτίου 2021. Μέλος της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων έως τις 22 Απριλίου 2021 και Μέλος της Επιτροπής Στρατηγικής και Μετασχηματισμού έως τις 30 Ιουλίου 2021. Στο πλαίσιο της υποψηφιότητάς του για τη θέση του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου, ο κ. Χαρδούβελης δεν συμμετείχε στις συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου και της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων που αφορούσαν τη Διαδικασία διορισμού του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου προς αποφυγή σύγκρουσης συμφερόντων.
- (3) Μη Εκτελεστικό μέλος από τις 16 Απριλίου 2020 έως την Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Τράπεζας της 30ης Ιουλίου 2021, κατά την οποία η κα Μπερίτση εξελέγη Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος.
- (4) Μη Εκτελεστικό Μέλος από τις 22 Οκτωβρίου 2020 έως την Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Τράπεζας της 30ης Ιουλίου 2021, κατά την οποία ο κ. Rangaswami εξελέγη Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος. Αντιπρόεδρος της Επιτροπής Κανονιστικής Συμμόρφωσης, Ηθικής και Κουλτούρας, Μέλος της Επιτροπής Ελέγχου και Μέλος της Επιτροπής Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών από τις 31 Μαρτίου 2021.
- (5) Ο κ. Piret υπηρέτησε προσωρινά ως Ανώτερος Ανεξάρτητος Σύμβουλος από τις 22 Απριλίου 2021 έως τις 22 Δεκεμβρίου 2021. Μέλος της Επιτροπής Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών έως τις 31 Μαρτίου 2021.
- (6) Ανώτερος Ανεξάρτητος Σύμβουλος από τις 22 Δεκεμβρίου 2021.
- (7) Μέλος της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων από τις 31 Μαρτίου 2021.
- (8) Μέλος της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων και της Επιτροπής Κανονιστικής Συμμόρφωσης, Ηθικής και Κουλτούρας από τις 28 Ιανουαρίου 2021. Μέλος της Επιτροπής Στρατηγικής και Μετασχηματισμού από τις 30 Ιουλίου 2021.

Στα παραπάνω πρόσωπα δεν χορηγήθηκε το 2021 έκτακτη αμοιβή (bonus).

Επιπλέον, ένα μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου έλαβε αποζημίωση διακοπής της εργασιακής σχέσης ύψους €287.583,30.

Σημειώνεται επίσης ότι περισσότερες λεπτομέρειες για τις αμοιβές που καταβλήθηκαν στα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου εντός του 2021 θα συμπεριληφθούν στην Έκθεση Αποδοχών των Μελών Διοικητικού Συμβουλίου για τη χρήση 2021. Η Έκθεση Αποδοχών των Μελών Διοικητικού Συμβουλίου για τη χρήση 2020 είχε δημοσιευθεί μαζί με τα υπόλοιπα έγγραφα επί των θεμάτων της ημερήσιας διάταξης της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης της 30 Ιουλίου 2021, εντός της προθεσμίας του Ν. 4548/2018. Η Έκθεση Αποδοχών των Μελών Διοικητικού Συμβουλίου για τη χρήση 2021 θα δημοσιευθεί αντίστοιχα, μαζί με τα υπόλοιπα έγγραφα επί των θεμάτων της ημερήσιας διάταξης της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης του 2022.

Σημαντικότερες
ΕξελίξειςΑντιμετώπιση της
κρίσης COVID-19Πρόγραμμα
ΜετασχηματισμούΟικονομική και
χρηματοοικονομική
επισκόπησηΔιαχείριση
ΚινδύνουΜη
Χρηματοοικονομική
ΚατάστασηΔήλωση
Εταιρικής
Διακυβέρνησης

Διοίκηση

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τα χαρακτηριστικά της ανώτερης διοίκησης της Τράπεζας (πέραν των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και του Γραμματέα του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας και των Επιτροπών του Διοικητικού Συμβουλίου που περιγράφονται στην ενότητα Δ. Διοικητικό Συμβούλιο και Λοιπά Διοικητικά, Διαχειριστικά και Εποπτικά Όργανα ως άνω), οι οποίοι συμμετέχουν στις βασικές εκτελεστικές επιτροπές της Τράπεζας, όπως περιγράφεται στην υπο-ενότητα «Διοικητικά, διαχειριστικά και εποπτικά όργανα της Τράπεζας – Εκτελεστικές Επιτροπές»:

Χρίστος Χριστοδούλου
Γενικός Διευθυντής
Οικονομικών
Υπηρεσιών της
Τράπεζας και του
Ομίλου (Group Chief
Financial Officer)

Αριθμός κοινών μετοχών*:
Μηδέν

Μέλος της Ανώτατης Εκτελεστικής Επιτροπής, της Ανώτατης Επιτροπής Πιστοδοτήσεων, της ALCO και της Επιτροπής Προβλέψεων Απομείωσης και Διαγραφών Χρηματοοικονομικών Περιουσιακών Στοιχείων

Ο κ. Χρίστος Χριστοδούλου (έτος γέννησης 1976) ορίστηκε Γενικός Διευθυντής Οικονομικών Υπηρεσιών (Group Chief Financial Officer, «CFO») και Μέλος της Εκτελεστικής Επιτροπής της ΕΤΕ τον Ιούλιο του 2019.

Πριν την επανένταξή του στο δυναμικό της Τράπεζας, κατείχε τη θέση του Διευθύνοντος Συμβούλου και Εκτελεστικού μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος (Κύπρου), καθώς και CFO της United Bulgaria Bank (UBB), μιας πρώην θυγατρικής του Ομίλου της ΕΤΕ.

Διατελεί επίσης Μη Εκτελεστικό Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Εθνικής Ασφαλιστικής (Α.Ε.Ε.Γ.Α.), της Storanska Banka A.D. και της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος (Κύπρου) Ltd.

Είναι κάτοχος πτυχίου Οικονομικών από το University College London και είναι Ορκωτός Λογιστής (FCA), μέλος του Ινστιτούτου Ορκωτών Λογιστών της Αγγλίας και Ουαλίας (ICAEW).

Ιωάννης Βαγιονίτης
Γενικός Διευθυντής
Διαχείρισης Κινδύνων
της Τράπεζας και του
Ομίλου (Chief Risk
Officer)

Αριθμός κοινών μετοχών*:
Μηδέν

Μέλος της Ανώτατης Εκτελεστικής Επιτροπής, της Ανώτατης Επιτροπής Πιστοδοτήσεων, της ALCO και της Επιτροπής Προβλέψεων Απομείωσης και Διαγραφών Χρηματοοικονομικών Περιουσιακών Στοιχείων

Ο κ. Ιωάννης Βαγιονίτης (έτος γέννησης 1960) ορίστηκε Γενικός Διευθυντής Διαχείρισης Κινδύνων της Τράπεζας και του Ομίλου (Chief Risk Officer) τον Σεπτέμβριο του 2017. Από τον Απρίλιο του 2017 ήταν Γενικός Διευθυντής Chief Credit Officer ενώ προηγουμένως, τον Ιούλιο του 2015, είχε οριστεί Βοηθός Γενικός Διευθυντής-Chief Credit Officer.

Ήταν μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Finansbank από τον Ιανουάριο του 2014 μέχρι τον Ιούνιο του 2016 καθώς επίσης υπήρξε μέλος της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων, της Επιτροπής Ελέγχου και της Επιτροπής Πιστοδοτήσεων της ίδιας Τράπεζας.

Από τον Οκτώβριο του 2010 μέχρι τον Νοέμβριο του 2013 ήταν Διευθυντής της Διεύθυνσης Πιστοδοτήσεων Μεγάλων Επιχειρήσεων της ΕΤΕ.

Από τον Μάιο 2008 έως τον Οκτώβριο 2010 ήταν Διευθυντής των Διευθύνσεων Πίστης και Διεθνούς Πίστης του Ομίλου της ΕΤΕ, ενώ από τον Οκτώβριο 2006 έως τον Μάιο 2008 ήταν Διευθυντής της Διεύθυνσης Πίστης της ΕΤΕ. Εντάχθηκε στο δυναμικό της Τράπεζας το 2004 στην Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων της Τράπεζας και του Ομίλου.

Έχει επίσης εργασθεί στην Τράπεζα HSBC κατά το χρονικό διάστημα 1992 έως 2003, και στην Τράπεζα Κύπρου κατά το χρονικό διάστημα 2003 έως 2004 σε θέσεις ευθύνης στο πεδίο της εταιρικής τραπεζικής.

Είναι κάτοχος Bachelor of Science και Master of Science in Mechanical Engineering από το University of Manchester Institute of Science and Technology (UMIST) και κάτοχος MBA από το Manchester Business School.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Μέλος της Ανώτατης Εκτελεστικής Επιτροπής και της Ανώτατης Επιτροπής Πιστοδοτήσεων και της ALCO

Βασίλης Καραμούζης
Γενικός Διευθυντής
Εταιρικής και
Επενδυτικής Τραπεζικής

Αριθμός κοινών μετοχών*:
Μηδέν

Ο κ. Βασίλης Καραμούζης (έτος γέννησης 1977) ορίστηκε Γενικός Διευθυντής Εταιρικής και Επενδυτικής Τραπεζικής τον Φεβρουάριο του 2020. Στην Τράπεζα εντάχθηκε τον Σεπτέμβριο του 2017, όπου κατείχε τη θέση του Βοηθού Γενικού Διευθυντή Εταιρικής και Επενδυτικής Τραπεζικής.

Εργάστηκε για οκτώ χρόνια (2009-2017) στην HSBC σε διάφορες διοικητικές θέσεις, ξεκινώντας από την HSBC Ελλάδα ως Head of Global Market Sales and Debt Capital Markets στην Ελλάδα και Κύπρο. Στη συνέχεια, στην HSBC Λονδίνου, ανέλαβε τη θέση του Head of Structured Finance Origination for Southern Europe and Capital Financing Ελλάδα και Κύπρο. Τέλος, διετέλεσε Managing Director, Member of EMEA Financing Management and Head of Investment Banking στην Ελλάδα και Κύπρο.

Ξεκίνησε την επαγγελματική του σταδιοδρομία το 2001 στη Deutsche Bank Λονδίνου, όπου παρέμεινε έως και τα μέσα του 2009. Αρχικά ανέλαβε τις Πωλήσεις Αμοιβαίων Κεφαλαίων Υψηλού Κινδύνου, ενώ κατά την περίοδο 2006-2009 κατείχε τη θέση του Head of FX and Commodities Sales για την Ελλάδα και τη Μέση Ανατολή.

Ο Βασίλης Καραμούζης είναι κάτοχος μεταπτυχιακού τίτλου (MSc) in Finance από το Birkbeck College, University of London και πτυχίου Οικονομικών από το Πανεπιστήμιο Πειραιά.

Ερνέστος Παναγιώτου
Γενικός Διευθυντής
Μετασχηματισμού,
Στρατηγικής & Διεθνών
Δραστηριοτήτων

Αριθμός κοινών μετοχών*:
13

Μέλος της Ανώτατης Εκτελεστικής Επιτροπής

Ο κ. Ερνέστος Παναγιώτου (έτος γέννησης 1977) ορίστηκε Γενικός Διευθυντής Μετασχηματισμού, Στρατηγικής και Διεθνών Δραστηριοτήτων το Σεπτέμβριο του 2020, ενώ στην Τράπεζα εντάχθηκε τον Μάιο του 2019, ως Γενικός Διευθυντής Μετασχηματισμού και Επιχειρησιακής Στρατηγικής.

Πριν την επανένταξή του στο δυναμικό της Τράπεζας το 2019, κατείχε τη θέση του Εταίρου (Partner) στη συμβουλευτική εταιρεία McKinsey & Company, όπου εργάστηκε κατά τα έτη 2001-2005 και 2012-2018. Στη McKinsey & Company συνεργάστηκε κυρίως με χρηματοπιστωτικά ιδρύματα στην Ελλάδα, την Κύπρο, τις ΗΠΑ και τη Μέση Ανατολή, σε θέματα στρατηγικής, μετασχηματισμού και διαχείρισης κινδύνων. Κατά την περίοδο 2006 – 2011, εργάστηκε στον Όμιλο της Εθνικής Τράπεζας ως σύμβουλος στρατηγικής.

Είναι κάτοχος πτυχίου Φιλοσοφίας, Πολιτικών & Οικονομικών Επιστημών (First Class Honours) από το Πανεπιστήμιο της Οξφόρδης καθώς και μεταπτυχιακού σε Δημόσια Διοίκηση & Διεθνή Ανάπτυξη από το Kennedy School of Government του Πανεπιστημίου του Harvard.

Φωτεινή Ιωάννου
Γενική Διευθύντρια
Διαχείρισης
Απαιτήσεων Εταιρικής
και Λιανικής Τραπεζικής

Αριθμός κοινών μετοχών*:
Μηδέν

Μέλος της Ανώτατης Εκτελεστικής Επιτροπής και συμμετέχει στην Ανώτατη Επιτροπή Πιστοδοτήσεων για θέματα εταιρικών πιστοδοτήσεων ειδικής διαχείρισης

Η κ. Φωτεινή Ιωάννου (έτος γέννησης 1977), είναι Γενική Διευθύντρια Διαχείρισης Απαιτήσεων Εταιρικής και Λιανικής Τραπεζικής της Εθνικής Τράπεζας από τον Μάιο του 2019. Είχε εργασθεί σε σειρά θέσεων του Ομίλου κυρίως στους τομείς Στρατηγικής & Εταιρικής Τραπεζικής από το 2006 - 2017. Είναι πρόεδρος της Συντονιστικής Επιτροπής Διαχείρισης μη Εξυπηρετούμενων Δανείων της Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών.

Πριν την επανένταξή της στο δυναμικό της Εθνικής Τράπεζας, διετέλεσε Γενική Διευθύντρια Corporate & Investment Banking, μέλος της Εκτελεστικής Επιτροπής της Τράπεζας Πειραιώς, Πρόεδρος Διοικητικού Συμβουλίου της Πειραιώς Factoring & Αντιπρόεδρος της Πειραιώς Leasing.

Είναι απόφοιτος του University of Cambridge στα Οικονομικά και κάτοχος μεταπτυχιακού τίτλου του University of Warwick. Η Φωτεινή Ιωάννου κατέχει επίσης τον τίτλο του Ορκωτού Λογιστή και είναι μέλος του Institute of Chartered Accountants of England and Wales.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Βασίλειος Κάβαλος
Γενικός Διευθυντής
Διαχείρισης
Διαθεσίμων και
Χρηματαγοράς

Αριθμός κοινών μετοχών*:
4.001

Μέλος της Ανώτατης Εκτελεστικής Επιτροπής και της ALCO

Ο κ. Βασίλειος Κάβαλος (έτος γέννησης 1958) ορίστηκε Γενικός Διευθυντής Διαχείρισης Διαθεσίμων και Χρηματαγοράς τον Ιούλιο του 2019. Τον Ιούνιο του 2015 ορίστηκε Βοηθός Γενικός Διευθυντής Διαχείρισης Διαθεσίμων και Χρηματαγοράς (Group Treasurer).

Εντάχθηκε στην Τράπεζα το 1981 και από το 2011 έως το 2015 διετέλεσε Διευθυντής της Διεύθυνσης Χρηματοδότησης Ομίλου με κύριο αντικείμενο τη διασφάλιση της ρευστότητας και την κατανομή της εντός του Ομίλου.

Είναι πτυχιούχος του Deree College του Αμερικάνικου Κολλεγίου Αθηνών με BSc in Business Administration και πιστοποιημένος Διαχειριστής Χαρτοφυλακίου από την Τράπεζα της Ελλάδος.

Στράτος Μολυβιάτης
Γενικός Διευθυντής
Λειτουργικής Στήριξης
της Τράπεζας και του
Ομίλου

Αριθμός κοινών μετοχών*:
Μηδέν

Μέλος της Ανώτατης Εκτελεστικής Επιτροπής

Ο κ. Στράτος Μολυβιάτης (έτος γέννησης 1970) ορίστηκε Γενικός Διευθυντής Λειτουργικής Στήριξης της Τράπεζας του Ομίλου (Group Chief Operating Officer (COO)) τον Οκτώβριο του 2020, με την εποπτεία των Πληροφοριακών Συστημάτων και των Λειτουργιών της Τράπεζας και του Ομίλου. Στην Τράπεζα εντάχθηκε τον Αύγουστο του 2018, ως Βοηθός Γενικός Διευθυντής Πληροφορικής (Group Chief Information Officer (CIO)).

Ξεκίνησε την επαγγελματική του καριέρα το 1998 ως σύμβουλος στην Andersen Consulting και έπειτα στη διάδοχη εταιρεία Accenture, όπου παρέμεινε για 15 χρόνια. Κατά την περίοδο αυτή, εργάστηκε σε υλοποιήσεις μεγάλων βασικών τραπεζικών (Core Banking) έργων, σε στρατηγικά έργα πληροφορικής, σε έργα ολοκληρωμένων συστημάτων, αλλά και σε συγχωνεύσεις, στην Ελλάδα, στην Ευρώπη και στη Μέση Ανατολή. Το 2011, ανέλαβε επικεφαλής των Χρηματοοικονομικών Υπηρεσιών του γραφείου της Accenture στην Ελλάδα.

Τέλη του 2012, ανέλαβε CIO της First Data στην Ελλάδα, το 2013 ανέλαβε την Πολωνία και τις Βαλτικές Χώρες, ενώ το 2015 προήχθη σε VP Technology Europe. Το 2017, ανέλαβε CIO της First Data για την Κεντρική, την Ανατολική και την Νοτιοανατολική Ευρώπη.

Είναι κάτοχος πτυχίου στα Μαθηματικά από το Εθνικό Πανεπιστήμιο Αθηνών και κάτοχος μεταπτυχιακού (MSc) σε Informatics και Cybernetics, από το Πανεπιστήμιο του Reading στο Ηνωμένο Βασίλειο.

Γεώργιος Τριανταφυλλάκης
Γενικός Διευθυντής
Νομικών Υπηρεσιών

Αριθμός κοινών μετοχών*:
1.743

Μέλος της Ανώτατης Εκτελεστικής Επιτροπής χωρίς δικαίωμα ψήφου

Ο κ. Γεώργιος Τριανταφυλλάκης (έτος γέννησης 1957) ορίστηκε Γενικός Διευθυντής Νομικών Υπηρεσιών τον Απρίλιο του 2017.

Εντάχθηκε στην ΕΤΕ το 1998 και ορίστηκε Βοηθός Γενικός Διευθυντής Νομικών Υπηρεσιών τον Ιούνιο του 2015, με αρμοδιότητα την εποπτεία και το συντονισμό των δραστηριοτήτων της Διεύθυνσης Νομικών Υπηρεσιών και των συνεργαζόμενων δικηγόρων της Τράπεζας.

Από το 2017 είναι Πρόεδρος του Νομικού Συμβουλίου της Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών. Από το 1992 είναι Δικηγόρος στον Άρειο Πάγο.

Ο κ. Γεώργιος Τριανταφυλλάκης είναι Καθηγητής Νομικής Δ.Π.Θ. και Καθηγητής στην Εθνική Σχολή Δικαστικών Λειτουργιών. Διετέλεσε μέλος της Επιτροπής Ανταγωνισμού (επί 10-ετία) και μέλος νομοπαρασκευαστικών επιτροπών και επιστημονικών ενώσεων.

Είναι απόφοιτος της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών (Άριστα) και κάτοχος διδακτορικού τίτλου σπουδών στο εμπορικό δίκαιο από τη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου Tübingen Γερμανίας.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Ιωάννης Κυριακόπουλος
Γενικός Διευθυντής
Ακίνητης Περιουσίας της
Τράπεζας και του
Ομίλου

Αριθμός κοινών μετοχών*:
Μηδέν

Μέλος της Ανώτατης Διευρυμένης Εκτελεστικής Επιτροπής

Ο κ. Ιωάννης Κυριακόπουλος (έτος γέννησης 1959) ορίστηκε Γενικός Διευθυντής Ακίνητης Περιουσίας της Τράπεζας και του Ομίλου τον Ιούλιο του 2019, ενώ κατά την περίοδο από τον Σεπτέμβριο του 2015 έως τον Ιούλιο του 2019, διετέλεσε Γενικός Διευθυντής Οικονομικών Υπηρεσιών της Τράπεζας και του Ομίλου.

Εντάχθηκε στην Τράπεζα το 1977 και κατά τη διάρκεια της θητείας του διετέλεσε Βοηθός Γενικός Διευθυντής Δραστηριοτήτων Εξωτερικού (Απρίλιος 2011–Ιανουάριος 2012), Βοηθός Γενικός Διευθυντής Οικονομικών Υπηρεσιών (Απρίλιος 2009–Απρίλιος 2011) καθώς και Διευθυντής Οικονομικών Υπηρεσιών της Τράπεζας (Αύγουστος 2002–Απρίλιος 2009). Κατά την περίοδο από τον Ιανουάριο του 2012 έως τον Ιούνιο του 2015, εργάστηκε στο Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας ως Οικονομικός και Διοικητικός Διευθυντής.

Είναι πτυχιούχος του Μαθηματικού καθώς και του Οικονομικού Τμήματος του Πανεπιστημίου Αθηνών και κάτοχος μεταπτυχιακού τίτλου (MSc in Statistics and Operational Research) του Πανεπιστημίου Loughborough της Αγγλίας.

Εύη Χατζηγιάννου
Γενική Διευθύντρια
Ανθρώπινου Δυναμικού
της Τράπεζας και του
Ομίλου

Αριθμός κοινών μετοχών*:
Μηδέν

Μέλος της Ανώτατης Διευρυμένης Εκτελεστικής Επιτροπής

Η κ. Εύη Χατζηγιάννου (έτος γέννησης 1978) ορίστηκε Γενική Διευθύντρια Ανθρώπινου Δυναμικού της Τράπεζας και του Ομίλου τον Μάρτιο του 2020. Εντάχθηκε στην Τράπεζα το Φεβρουάριο του 2019 ως Γενική Διευθύντρια Στρατηγικής και Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού.

Πριν την ένταξή της στην Τράπεζα, εργάστηκε στην Barilla Group από το 2008 έως το 2019 καλύπτοντας καίριες θέσεις στον τομέα του Ανθρώπινου Δυναμικού: Διευθυντής Ανθρώπινου Δυναμικού Ελλάδας, Ανώτερος Διευθυντής Ανθρώπινου Δυναμικού Ανατολικής Ευρώπης, Διευθυντής Ανθρώπινου Δυναμικού Ευρώπης και Διευθυντής Οργανισμού ομίλου. Την περίοδο 2003 έως 2008 εργάστηκε στην Elais Unilever Hellas S.A., όπου από το 2005 κατείχε τη θέση της Διευθύντριας Ανθρώπινου Δυναμικού.

Είναι απόφοιτη του Τμήματος Μηχανολόγων Μηχανικών της Πολυτεχνικής Σχολής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης και κάτοχος μεταπτυχιακού τίτλου Διοίκησης Ανθρώπινου Δυναμικού και Εργασιακών Σχέσεων από το Πανεπιστήμιο του Μάντσεστερ.

Χαρά Νταλέκου
Γενική Διευθύντρια
Μάρκετινγκ Ομίλου

Αριθμός κοινών μετοχών*:
Μηδέν

Μέλος της Ανώτατης Διευρυμένης Εκτελεστικής Επιτροπής

Η κ. Χαρά Νταλέκου (έτος γέννησης 1970), ορίστηκε Γενική Διευθύντρια Μάρκετινγκ του Ομίλου τον Μάρτιο του 2019.

Η κ. Χαρά Νταλέκου διαθέτει 24 χρόνια εμπειρίας σε Εμπορικούς ρόλους, σε Πολυεθνικές και Ελληνικές εταιρείες. Ξεκίνησε τη σταδιοδρομία της στον κλάδο των Ταχέως Κινούμενων Καταναλωτικών Αγαθών (Fast-Moving Consumer Goods (FMCG)) στη Unilever το 1996 όπου και εργάστηκε αρχικά στις Πωλήσεις και στη συνέχεια στο Marketing. Το 2004 ορίστηκε Εμπορική Διευθύντρια των Ελληνικών Ψυχαγωγικών Πάρκων και το 2008 μεταπήδησε στη Sony Ericsson όπου ανέλαβε την ευθύνη του Marketing αρχικά για την Ελλάδα και τα Βαλκάνια και στη συνέχεια για την ευρύτερη περιοχή της Νοτιοανατολικής Μεσογείου. Η επαγγελματική της πορεία συνεχίστηκε στην AEGEAN όπου είχε υπό την ευθύνη της τη Διεύθυνση Marketing της αεροπορικής εταιρείας για οκτώ χρόνια. Τα χρόνια αυτά εργάστηκε παράλληλα και συστηματικά για την ανάπτυξη του τουριστικού προϊόντος ως μέλος Διοικητικών Συμβουλίων της Marketing Greece και του This is Athens and Partners.

Είναι μέλος της Women in Business Committee του Ελληνοαμερικανικού Επιμελητηρίου.

Η κ. Χαρά Νταλέκου διαθέτει πτυχίο στην Διοίκηση Επιχειρήσεων από το Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Μεταπτυχιακό Τίτλο σπουδών στο Marketing από το Πανεπιστήμιο του Stirling στη Σκωτία. Διαθέτει ακόμα πιστοποιητικό Γαλλικών Εμπορικών και Οικονομικών Σπουδών από το Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο του Παρισιού.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Beate Randulf
Βοηθός Γενική Διευθύντρια - Chief Control Officer Ομίλου

Αριθμός κοινών μετοχών*:
Μηδέν

Μέλος της Ανώτατης Διευρυμένης Εκτελεστικής Επιτροπής

Η κ. Μπεάτε Ράντουλφ (έτος γέννησης 1966) ορίστηκε Βοηθός Γενική Διευθύντρια - Group Chief Control Officer τον Απρίλιο του 2019, έχοντας ήδη υπηρετήσει τον Όμιλο Εθνικής Τράπεζας ως εξωτερικός ελεγκτής του Ομίλου Εθνικής Τράπεζας, κατά την περίοδο 2007-2014.

Πριν από την ένταξή της στο δυναμικό του Ομίλου της ΕΤΕ, ήταν Διευθύντρια του γραφείου του Γενικού Οικονομικού Διευθυντή της Τράπεζας Πειραιώς (Νοέμβριος 2017 Μάρτιος 2019). Έχει 26 χρόνια εμπειρίας ως Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής, την περίοδο 1991 - 2017 με την Deloitte Ελλάδος, της οποίας υπήρξε Μέτοχος και Εταίρος από το 2006.

Η κ. Ράντουλφ είναι Fellow Certified Chartered Accountant (FCCA), μέλος του Association of Chartered Certified Accountants (ACCA) και Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής στην Ελλάδα, κάτοχος της επαγγελματικής πιστοποίησης CICA (Certified Internal Control Auditor) και μέλος του Ινστιτούτου Εσωτερικών Δικλείδων Ασφάλειας. Είναι Νορβηγικής καταγωγής και κάτοχος πτυχίου Διοίκησης Επιχειρήσεων, με κατεύθυνση στη Λογιστική και Χρηματοοικονομικά, από το Αμερικανικό Κολλέγιο της Ελλάδος (Deree College).

Κώστας Αδαμόπουλος
Βοηθός Γενικός Διευθυντής Στρατηγικών Εργασιών

Αριθμός κοινών μετοχών*:
Μηδέν

Μέλος της Ανώτατης Διευρυμένης Εκτελεστικής Επιτροπής

Ο κ. Κώστας Αδαμόπουλος (έτος γέννησης 1974) ορίστηκε Βοηθός Γενικός Διευθυντής Στρατηγικών Εργασιών του Ομίλου τον Απρίλιο του 2019.

Εντάχθηκε στην Εθνική Τράπεζα το 2000 όπου κατείχε διάφορες θέσεις στην Οικονομική Διεύθυνση και τη Διεύθυνση Στρατηγικής έως και το 2013. Κατά την περίοδο 2013 - 2016 ορίστηκε Βοηθός Γενικός Διευθυντής Επιχειρηματικού Σχεδιασμού & Business Planning στην Τράπεζα Πειραιώς και το 2017 διετέλεσε Διευθυντής Οικονομικών Υπηρεσιών στην Credicom Consumer Finance. Μέχρι το 2019, ασχολήθηκε ως σύμβουλος στον κλάδο διαχείρισης μη-εξυπηρετούμενων δανείων.

Κατέχει μεταπτυχιακό τίτλο στα Χρηματοοικονομικά (MSc Finance) από το Πανεπιστήμιο Queen Mary & Westfield (University of London), πτυχίο Οικονομικών από το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών και από το 2004 είναι κάτοχος Chartered Financial Analyst (CFA).

Κωνσταντίνος Βόσικας
Γενικός Διευθυντής Πίστης του Ομίλου

Αριθμός κοινών μετοχών*:
13

Μέλος της Ανώτατης Επιτροπής Πιστοδοτήσεων

Ο κ. Κωνσταντίνος Βόσικας (έτος γέννησης 1968) ορίστηκε Γενικός Διευθυντής Πίστης του Ομίλου τον Μάιο του 2019.

Εντάχθηκε στο δυναμικό της Εθνικής Τράπεζας το 2005, αρχικά στη θέση του Συμβούλου Διοικήσεως για θέματα Διαχείρισης Κινδύνων της Τράπεζας και του Ομίλου και στη συνέχεια στη θέση του Συμβούλου Διοικήσεως για θέματα Πιστοδοτήσεων του Επιχειρηματικού Χαρτοφυλακίου της ΕΤΕ. Από το 2010 ήταν Διευθυντής Διεθνούς Πίστης του Ομίλου της ΕΤΕ και το 2013 ορίστηκε Βοηθός Γενικός Διευθυντής και Chief Credit Risk Officer. Τον Ιούλιο του 2015, ορίστηκε Βοηθός Γενικός Διευθυντής Εταιρικών Πιστοδοτήσεων Ειδικής Διαχείρισης, ενώ τον Απρίλιο του 2017, ορίστηκε Γενικός Διευθυντής Εταιρικών Πιστοδοτήσεων Ειδικής Διαχείρισης.

Πριν ενταχθεί στην Εθνική Τράπεζα, κατά το χρονικό διάστημα 1994-2005, απασχολήθηκε σε θέσεις ευθύνων στο χώρο της εταιρικής τραπεζικής, αρχικά στην τράπεζα Midland και κατόπιν στην Εγνατία Τράπεζα, όπου είχε την ευθύνη διαχείρισης σχέσεων με μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις και επενδυτικής τραπεζικής. Κατά το χρονικό διάστημα 1990 έως 1994 απασχολήθηκε στο χώρο της λογιστικής-ελεγκτικής στις εταιρείες Moore Stephens και Arthur Andersen. Το αντικείμενο εργασίας του αφορούσε οικονομικούς ελέγχους εταιριών από διάφορους κλάδους της ελληνικής οικονομίας, εσωτερικούς ελέγχους, αποτιμήσεις, μελέτες σκοπιμότητας κ.λπ.

Είναι Ορκωτός Λογιστής Ελεγκτής (CPA), μέλος του Institute of Certified Public Accountants in Ireland και κάτοχος πτυχίου (B.Sc.) Λογιστικής και Χρηματοοικονομικών από το Deree College.

*Αριθμός μετοχών στις 31 Δεκεμβρίου 2021.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Διοικητικά, διαχειριστικά και εποπτικά όργανα της Τράπεζας – Εκτελεστικές Επιτροπές

Στα εποπτικά, διοικητικά και διαχειριστικά όργανα της Τράπεζας περιλαμβάνονται οι ακόλουθες Εκτελεστικές Επιτροπές, όντας οι κύριες Εκτελεστικές Επιτροπές που έχουν, εκτός από στρατηγικά και εκτελεστικά καθήκοντα, και δικαιοδοσία έγκρισης: 1) η Ανώτατη Εκτελεστική Επιτροπή και η Ανώτατη Διευρυμένη Εκτελεστική Επιτροπή, 2) το Συμβούλιο Διαχειριστικής Πολιτικής (ALCO), 3) η Ανώτατη Επιτροπή Πιστοδοτήσεων, 4) η Επιτροπή Προβλέψεων Απομείωσης και Διαγραφών Χρηματοοικονομικών Περιουσιακών Στοιχείων, 5) η Επιτροπή Διαχείρισης Περιβαλλοντικών, Κοινωνικών και Θεμάτων Διακυβέρνησης ESG (Επιτροπή ESG). Οι επιτροπές αποτελούνται από εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, Γενικούς Διευθυντές και Βοηθούς Γενικούς Διευθυντές της Τράπεζας.

Ανώτατη Εκτελεστική Επιτροπή

Η Ανώτατη Εκτελεστική Επιτροπή συστάθηκε το 2004 και λειτουργεί δυνάμει ειδικού Κανονισμού Λειτουργίας. Είναι το ανώτατο εκτελεστικό όργανο που στηρίζει τον Διευθύνοντα Σύμβουλο της Τράπεζας στο έργο του. Η Ανώτατη Εκτελεστική Επιτροπή έχει, αφενός μεν στρατηγικές και εκτελεστικές αρμοδιότητες που αφορούν στην αποτελεσματικότερη λειτουργία του Ομίλου και στην παρακολούθηση της εκτέλεσης του επιχειρησιακού σχεδίου της Τράπεζας, αφετέρου δε εγκριτικές αρμοδιότητες, οι οποίες δεν εκχωρούνται ατομικά σε Στελέχη της Διοίκησης ή σε άλλα Συλλογικά Όργανα της Τράπεζας, ενώ ασκεί και εποπτικές εξουσίες σχετικά με τη διαχείριση κινδύνων σύμφωνα με τις αποφάσεις που λαμβάνονται από το Διοικητικό Συμβούλιο και την Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων του Διοικητικού Συμβουλίου.

Η Ανώτατη Εκτελεστική Επιτροπή αποφασίζει για θέματα αρμοδιότητας της Επιτροπής Κανονιστικής Συμμόρφωσης και Κινδύνου Φήμης, όποτε αυτό κρίνεται σκόπιμο από τον Πρόεδρο της Επιτροπής Κανονιστικής Συμμόρφωσης και Κινδύνου Φήμης ή τον Αναπληρωτή του.

Η Ανώτατη Εκτελεστική Επιτροπή απαρτίζεται από τα ακόλουθα μέλη:

Πρόεδρος	Παύλος Μυλωνάς	Διευθύνων Σύμβουλος
Μέλη	Χριστίνα Θεοφιλίδη	Εκτελεστικό Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου – Γενική Διευθύντρια Λιανικής Τραπεζικής
	Βασίλειος Καραμούζης	Γενικός Διευθυντής Εταιρικής και Επενδυτικής Τραπεζικής
	Βασίλειος Κάβαλος	Γενικός Διευθυντής Διαχείρισης Διαθεσίμων και Χρηματαγοράς
	Φωτεινή Ιωάννου	Γενική Διευθύντρια Διαχείρισης Απαιτήσεων Εταιρικής και Λιανικής Τραπεζικής
	Ιωάννης Βαγιονίτης	Γενικός Διευθυντής Διαχείρισης Κινδύνων της Τράπεζας και του Ομίλου (Chief Risk Officer)
	Χρίστος Χριστοδούλου	Γενικός Διευθυντής Οικονομικών Υπηρεσιών της Τράπεζας και του Ομίλου (Group Chief Financial Officer)
	Ευστράτιος Μολυβιάτης	Γενικός Διευθυντής Λειτουργικής Στήριξης της Τράπεζας και του Ομίλου
	Ερνέστος Παναγιώτου	Γενικός Διευθυντής Μετασχηματισμού, Στρατηγικής & Διεθνών Δραστηριοτήτων
Μέλη χωρίς δικαίωμα ψήφου	Παναγιώτης Δασμάνογλου	Γενικός Διευθυντής Κανονιστικής Συμμόρφωσης και Εταιρικής Διακυβέρνησης Τράπεζας & Ομίλου
	Γεώργιος Τριανταφυλλάκης	Γενικός Διευθυντής Νομικών Υπηρεσιών της Τράπεζας και του Ομίλου

Η Επιτροπή συγκαλείται από τον Πρόεδρό της και συνεδριάζει τακτικά τουλάχιστον δύο (2) φορές κάθε ημερολογιακό μήνα και έκτακτα όποτε αυτό κρίνεται σκόπιμο από τον Πρόεδρό της.

Μετά από πρόσκληση του Προέδρου, στις συνεδριάσεις της Ανώτατης Εκτελεστικής Επιτροπής είναι δυνατό να παρίστανται (Βοηθοί) Γενικοί Διευθυντές καθώς και άλλα Στελέχη της Τράπεζας, η παρουσία των οποίων κρίνεται απαραίτητη.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Επίσης, λειτουργεί Ανώτατη Διευρυμένη Εκτελεστική Επιτροπή η οποία, επιπλέον των ανωτέρω μελών, απαρτίζεται από τα ακόλουθα μέλη:

Μέλη	Ιωάννης Κυριακόπουλος	Γενικός Διευθυντής Ακίνητης Περιουσίας της Τράπεζας και του Ομίλου
	Εύη Χατζηϊωάννου	Γενική Διευθύντρια Ανθρώπινου Δυναμικού της Τράπεζας και του Ομίλου
	Χαρά Νταλέκου	Γενική Διευθύντρια Μάρκετινγκ Ομίλου
	Μπεάτε Ράντουλφ	Βοηθός Γενική Διευθύντρια - Chief Control Officer Ομίλου
	Κωνσταντίνος Αδαμόπουλος	Βοηθός Γενικός Διευθυντής Στρατηγικών Εργασιών

Η Επιτροπή συγκαλείται από τον Πρόεδρό της και συνεδριάζει τακτικά τουλάχιστον μία (1) φορά κάθε ημερολογιακό μήνα και έκτακτα όποτε αυτό κρίνεται σκόπιμο από τον Πρόεδρό της.

Τα μέλη της Επιτροπής δεν αμείβονται για τη συμμετοχή τους σε αυτή.

Συμβούλιο Διαχειριστικής Πολιτικής

Το Συμβούλιο Διαχειριστικής Πολιτικής (ALCO) συστάθηκε το 1993 και λειτουργεί δυνάμει ειδικού Κανονισμού Λειτουργίας. Σκοπός του εν λόγω Συμβουλίου είναι η διαμόρφωση της στρατηγικής και της πολιτικής της Τράπεζας και των εταιρειών του Ομίλου που δραστηριοποιούνται στο χρηματοπιστωτικό τομέα για θέματα διάρθρωσης και διαχείρισης των στοιχείων Ενεργητικού και Παθητικού (Asset - Liability Management), λαμβάνοντας υπόψη το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο, τις τρέχουσες συνθήκες στις αγορές χρήματος και κεφαλαίου καθώς και τα όρια κινδύνου που η Τράπεζα έχει ορίσει.

Το Συμβούλιο Διαχειριστικής Πολιτικής (ALCO) απαρτίζεται από τα ακόλουθα μέλη:

Πρόεδρος	Πάυλος Μυλωνάς	Διευθύνων Σύμβουλος
Αναπληρωτής Προέδρου και Μέλος	Ιωάννης Βαγιονίτης	Γενικός Διευθυντής Διαχείρισης Κινδύνων της Τράπεζας και του Ομίλου (Chief Risk Officer)
Μέλη	Χριστίνα Θεοφιλίδη	Εκτελεστικό Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου – Γενική Διευθύντρια Λιανικής Τραπεζικής
	Χρίστος Χριστοδούλου	Γενικός Διευθυντής Οικονομικών Υπηρεσιών της Τράπεζας και του Ομίλου (Group Chief Financial Officer)
	Βασίλειος Καραμούζης	Γενικός Διευθυντής Εταιρικής και Επενδυτικής Τραπεζικής
	Βασίλειος Κάβαλος	Γενικός Διευθυντής Διαχείρισης Διαθεσίμων και Χρηματαγοράς

Το Συμβούλιο συνέρχεται τακτικά μία φορά το μήνα ή σε έκτακτες συνεδριάσεις μετά από πρόσκληση του Προέδρου του.

Στις συνεδριάσεις του Συμβουλίου είναι δυνατόν να συμμετέχουν και άλλα στελέχη της Τράπεζας και των εταιρειών του Ομίλου ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου του.

Τα μέλη του Συμβουλίου δεν αμείβονται για τη συμμετοχή τους σε αυτό.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Ανώτατη Επιτροπή Πιστοδοτήσεων

Η Ανώτατη Επιτροπή Πιστοδοτήσεων συστάθηκε το 2008 και λειτουργεί δυνάμει ειδικού Κανονισμού Λειτουργίας με σκοπό τη βελτιστοποίηση και την εύρυθμη λειτουργία των ορίων ανάληψης κινδύνων.

Η Ανώτατη Επιτροπή Πιστοδοτήσεων απαρτίζεται από τα ακόλουθα μέλη:

Πρόεδρος	Πάυλος Μυλωνάς	Διευθύνων Σύμβουλος
Μέλη	Βασίλειος Καραμούζης	Γενικός Διευθυντής Εταιρικής και Επενδυτικής Τραπεζικής
	Ιωάννης Βαγιονίτης	Γενικός Διευθυντής Διαχείρισης Κινδύνων της Τράπεζας και του Ομίλου (Chief Risk Officer)
	Κωνσταντίνος Βόσικας	Γενικός Διευθυντής Πίστης του Ομίλου

* Στις συνεδριάσεις της Επιτροπής όπου συζητούνται θέματα εταιρικών πιστοδοτήσεων ειδικής διαχείρισης συμμετέχει και η κα. Φωτεινή Ιωάννου Γενική Διευθύντρια Διαχείρισης Απαιτήσεων Εταιρικής και Λιανικής Τραπεζικής.

** Σε περίπτωση κωλύματος ή απουσίας του Γενικού Διευθυντή Εταιρικής και Επενδυτικής Τραπεζικής στην Επιτροπή θα συμμετέχει ο Γενικός Διευθυντής Εταιρικής Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων και Ναυτιλιακού κ. Γεώργιος Κουτσουδάκης, ενώ σε περίπτωση κωλύματος ή απουσίας της Γενικής Διευθύντριας Διαχείρισης Απαιτήσεων Εταιρικής και Λιανικής Τραπεζικής θα συμμετέχει ο Βοηθός Γενικός Διευθυντής Εταιρικών Πιστοδοτήσεων Ειδικής Διαχείρισης κ. Δημήτρης Παπαδόπουλος.

Η Επιτροπή συνεδριάζει τακτικά τουλάχιστον δύο φορές κάθε ημερολογιακό μήνα και έκτακτα όποτε το κρίνει αναγκαίο ο Πρόεδρος αυτής.

Στις συνεδριάσεις της Επιτροπής καλείται και παρίσταται ο Γενικός Διευθυντής Νομικών Υπηρεσιών του Ομίλου.

Ο Πρόεδρος δύναται να προσκαλεί κατά την κρίση του οποιοδήποτε άλλο Στέλεχος της Τράπεζας ή του Ομίλου.

Τα μέλη της Επιτροπής δεν αμείβονται για τη συμμετοχή τους σε αυτή.

Επιτροπή Προβλέψεων Απομείωσης και Διαγραφών Χρηματοοικονομικών Περιουσιακών Στοιχείων

Η Επιτροπή συστάθηκε το 2010 και λειτουργεί δυνάμει ειδικού Κανονισμού Λειτουργίας. Η αποστολή της είναι η λήψη αποφάσεων για τη δημιουργία προβλέψεων και τη διενέργεια διαγραφών έναντι πάσης φύσης απαιτήσεων του Ομίλου, που κρίνονται από την Επιτροπή ότι υπόκεινται σε εκτίμηση απομείωσης της αξίας τους σύμφωνα με την εκάστοτε ισχύουσα «Πολιτική διενέργειας προβλέψεων και διαγραφών χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων» του Ομίλου.

Η Επιτροπή Προβλέψεων Απομείωσης και Διαγραφών Χρηματοοικονομικών Περιουσιακών Στοιχείων απαρτίζεται από τα ακόλουθα μέλη:

Πρόεδρος	Πάυλος Μυλωνάς	Διευθύνων Σύμβουλος
Μέλη	Χρίστος Χριστοδούλου	Γενικός Διευθυντής Οικονομικών Υπηρεσιών της Τράπεζας και του Ομίλου (Group Chief Financial Officer)
	Ιωάννης Βαγιονίτης	Γενικός Διευθυντής Διαχείρισης Κινδύνων της Τράπεζας και του Ομίλου (Chief Risk Officer)

Η Επιτροπή συγκαλείται κατόπιν πρόσκλησης του Προέδρου της.

Ο Πρόεδρος δύναται να προσκαλεί κατά την κρίση του οποιοδήποτε άλλο Στέλεχος της Τράπεζας ή του Ομίλου.

Τα μέλη της Επιτροπής δεν αμείβονται για τη συμμετοχή τους σε αυτή.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Επιτροπή Διαχείρισης Περιβαλλοντικών, Κοινωνικών και Θεμάτων Διακυβέρνησης ESG (Επιτροπή ESG)

Η Επιτροπή συστάθηκε το 2021 και λειτουργεί δυνάμει ειδικού Κανονισμού Λειτουργίας. Αποστολή της είναι να συνδράμει στη διακυβέρνηση πολλαπλών πτυχών στρατηγικής και εφαρμογής ESG, στο πλαίσιο της στρατηγικής προσέγγισης και δέσμευσης της Τράπεζας για συνεχή προώθηση των θεμάτων βιώσιμης ανάπτυξης και υπεύθυνης επιχειρηματικότητας, και με στόχο την αποτελεσματική διαχείριση των περιβαλλοντικών, κοινωνικών και ζητημάτων διακυβέρνησης, αλλά και των θεμάτων βιωσιμότητας και βιώσιμης χρηματοδότησης σε εναρμόνιση με τις απαιτήσεις του υφιστάμενου κανονιστικού πλαισίου, καθώς και λαμβάνοντας υπόψη τις βέλτιστες πρακτικές που συμπεριλαμβάνονται σε διεθνείς συνθήκες και πρωτοβουλίες.

Η Επιτροπή ESG απαρτίζεται από τα ακόλουθα μέλη:

Πρόεδρος	Παύλος Μυλωνάς	Διευθύνων Σύμβουλος
Μέλη	Χριστίνα Θεοφιλίδη	Εκτελεστικό Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου– Γενική Διευθύντρια Λιανικής Τραπεζικής
	Παναγιώτης Δασμάνογλου	Γενικός Διευθυντής Κανονιστικής Συμμόρφωσης και Εταιρικής Διακυβέρνησης Τράπεζας & Ομίλου
	Ιωάννης Βαγιονίτης	Γενικός Διευθυντής Διαχείρισης Κινδύνων της Τράπεζας και του Ομίλου (Chief Risk Officer)
	Βασίλειος Καραμούζης	Γενικός Διευθυντής Εταιρικής και Επενδυτικής Τραπεζικής
	Ερνέστος Παναγιώτου	Γενικός Διευθυντής Μετασχηματισμού, Στρατηγικής & Διεθνών Δραστηριοτήτων
	Χρίστος Χριστοδούλου	Γενικός Διευθυντής Οικονομικών Υπηρεσιών της Τράπεζας και του Ομίλου (Group Chief Financial Officer)
	Ευστράτιος Μολυβιάτης	Γενικός Διευθυντής Λειτουργικής Στήριξης της Τράπεζας και του Ομίλου
	Εύη Χατζηϊωάννου	Γενική Διευθύντρια Ανθρώπινου Δυναμικού της Τράπεζας και του Ομίλου
	Χαρά Νταλέκου	Γενική Διευθύντρια Μάρκετινγκ Ομίλου
	Ιωάννης Κυριακόπουλος	Γενικός Διευθυντής Ακίνητης Περιουσίας της Τράπεζας και του Ομίλου

Η Επιτροπή συγκαλείται από τον Πρόεδρό της και συνεδριάζει τακτικά μια φορά κάθε ημερολογιακό μήνα και έκτακτα όποτε το κρίνουν αναγκαίο τα μέλη αυτής.

Μετά από πρόσκληση του Προέδρου στις συνεδριάσεις της Επιτροπής ESG είναι δυνατό να παρίστανται και άλλοι (Βοηθοί) Γενικοί Διευθυντές και Στελέχη της Τράπεζας, η παρουσία των οποίων κρίνεται απαραίτητη.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Ε. Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου και Διαχείριση Κινδύνου

Στόχοι του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου

Με στόχο τη διαφύλαξη της φήμης και της αξιοπιστίας της Τράπεζας και του Ομίλου προς τους Μετόχους, τους πελάτες, τους επενδυτές και τις εποπτικές και άλλες ανεξάρτητες αρχές, το Διοικητικό Συμβούλιο προσβλέπει στη συνεχή ενίσχυση, σε επίπεδο Ομίλου, του **Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου ("ΣΕΕ")**.

Το ΣΕΕ είναι σχεδιασμένο με τέτοιο τρόπο ώστε να διασφαλίζει αποτελεσματικές και αποδοτικές λειτουργίες, επαρκή αναγνώριση, επιμέτρηση και αντιμετώπιση κινδύνων, μέσω του σχεδιασμού και της εφαρμογής επαρκών και αποδοτικών δικλείδων ασφαλείας, συνετή διεξαγωγή των εργασιών, ισχυρές διαδικασίες για τη διεξαγωγή διαχειριστικών και λογιστικών εργασιών, αξιόπιστη χρηματοοικονομική και μη χρηματοοικονομική πληροφόρηση που γνωστοποιούνται ή αναφέρονται (τόσο εσωτερικά όσο και εξωτερικά) και συμμόρφωση με Νόμους, Κανονισμούς, Εποπτικές Απαιτήσεις αλλά και με τις εσωτερικές Πολιτικές, Διαδικασίες και τους Κανονισμούς που εφαρμόζονται στον Όμιλο της ΕΤΕ.

Η "Εσωτερική δικλείδα ασφαλείας" είναι μία διεργασία που τίθεται σε εφαρμογή από το Διοικητικό Συμβούλιο, την Ανώτατη Διοίκηση, τις Μονάδες Διαχείρισης Κινδύνου και Δικλείδων Ασφαλείας και από το υπόλοιπο προσωπικό του Οργανισμού, ώστε να παρέχεται εύλογη διασφάλιση σχετικά με την επίτευξη των στόχων που σχετίζονται με τις λειτουργίες, την υποβολή αναφορών και την κανονιστική συμμόρφωση. Η Τράπεζα χρησιμοποιεί σαν σημείο αναφοράς το COSO 2013 Internal Control Integrated Framework («COSO 2013»), βάσει του οποίου το ΣΕΕ βασίζεται σε πέντε κύριες συνιστώσες: Το **Περιβάλλον Ελέγχου**, την **Αξιολόγηση Κινδύνων**, τις Ενέργειες **Δικλείδων Ασφαλείας**, την **Πληροφόρηση και Επικοινωνία** και τις Ενέργειες **Παρακολούθησης**. Το Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου έχει ως στόχο να δημιουργήσει τις βάσεις έτσι ώστε ολόκληρος ο Οργανισμός να συνεισφέρει στην αποτελεσματικότητα και υψηλή ποιότητα των εσωτερικών δικλείδων ασφαλείας ενδεικτικά μέσω σαφών ορισμών, αναθέσεων ρόλων και αρμοδιοτήτων, μεθοδολογιών, εργαλείων και διαδικασιών.

Το ΣΕΕ στοχεύει να επιτύχει, μεταξύ άλλων, τους ακόλουθους βασικούς στόχους:

- Τη συνεπή εφαρμογή της επιχειρηματικής στρατηγικής του Ομίλου μέσω της αποδοτικής χρήσης των διαθέσιμων πόρων,
- Τη λήψη αποφάσεων βάσει της αξιολόγησης των κινδύνων,
- Τον προσδιορισμό του πλαισίου διαδικασιών του Ομίλου
- Τον εντοπισμό και τη διαχείριση όλων των αναλαμβανόμενων κινδύνων, συμπεριλαμβανομένων των λειτουργικών κινδύνων,

- Τη συμμόρφωση με το εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές νομικό και κανονιστικό πλαίσιο που διέπει τις λειτουργίες της Τράπεζας και του Ομίλου, συμπεριλαμβανομένων των εσωτερικών κανονισμών, των πληροφοριακών συστημάτων και του Κώδικα Δεοντολογίας,
- Τον επαρκή και αποδοτικό σχεδιασμό δικλείδων ασφαλείας καθώς και την αποτελεσματική λειτουργία τους,
- Την πληρότητα, την ακρίβεια και την αξιοπιστία των δεδομένων και των πληροφοριών που είναι απαραίτητα για την ακριβή, έγκαιρη προετοιμασία και την εύλογη παρουσίαση των ατομικών και των ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων και της χρηματοοικονομικής επίδοσης της Τράπεζας και του Ομίλου,
- Την υιοθέτηση των διεθνών βέλτιστων πρακτικών Εταιρικής Διακυβέρνησης, και
- Την αποτροπή και τον εντοπισμό και τη διόρθωση τυχόν σφαλμάτων και παρατυπιών που ενδέχεται να θέσουν σε κίνδυνο τη φήμη και την αξιοπιστία της Τράπεζας και του Ομίλου προς τους Μετόχους, τους πελάτες, τους επενδυτές και τις εποπτικές και άλλες ανεξάρτητες αρχές.

Στο πλαίσιο της διαμόρφωσης της επιχειρηματικής στρατηγικής και της αναγνώρισης των κύριων επιχειρηματικών κινδύνων το **Διοικητικό Συμβούλιο**, με την υποστήριξη των Επιτροπών του, υιοθετεί κατάλληλες πολιτικές, διαδικασίες και κανονισμούς στοχεύοντας στη διασφάλιση ενός επαρκούς και αποτελεσματικού ΣΕΕ για την Τράπεζα και τον Όμιλο.

Η **Διοίκηση** είναι υπεύθυνη για:

- τον αποτελεσματικό σχεδιασμό, την εφαρμογή καθώς και την αποτελεσματική λειτουργία επαρκών και αποδοτικών δικλείδων ασφαλείας που απορρέουν από επαρκείς και αποδοτικές διαδικασίες, κατάλληλα προσαρμοσμένων στο εύρος, στους κινδύνους και στη φύση των δραστηριοτήτων που αναλαμβάνει η Τράπεζα και ο Όμιλος,
- την αναγνώριση και αξιολόγηση τυχόν αδυναμιών του ΣΕΕ, και
- τη λήψη των αναγκαίων διορθωτικών ενεργειών μέσω της κατάρτισης κατάλληλων και έγκαιρων σχεδίων δράσης.

Συγκεκριμένα οι δραστηριότητες σχετικές με το ΣΕΕ και τη Διαχείριση Κινδύνου εκτελούνται από την Πρώτη και τη Δεύτερη Γραμμή Άμυνας. Οι ρόλοι και οι αρμοδιότητες σε σχέση με τη Διαχείριση Κινδύνων χωρίζονται σε Τρεις Γραμμές Άμυνας, ως εξής:

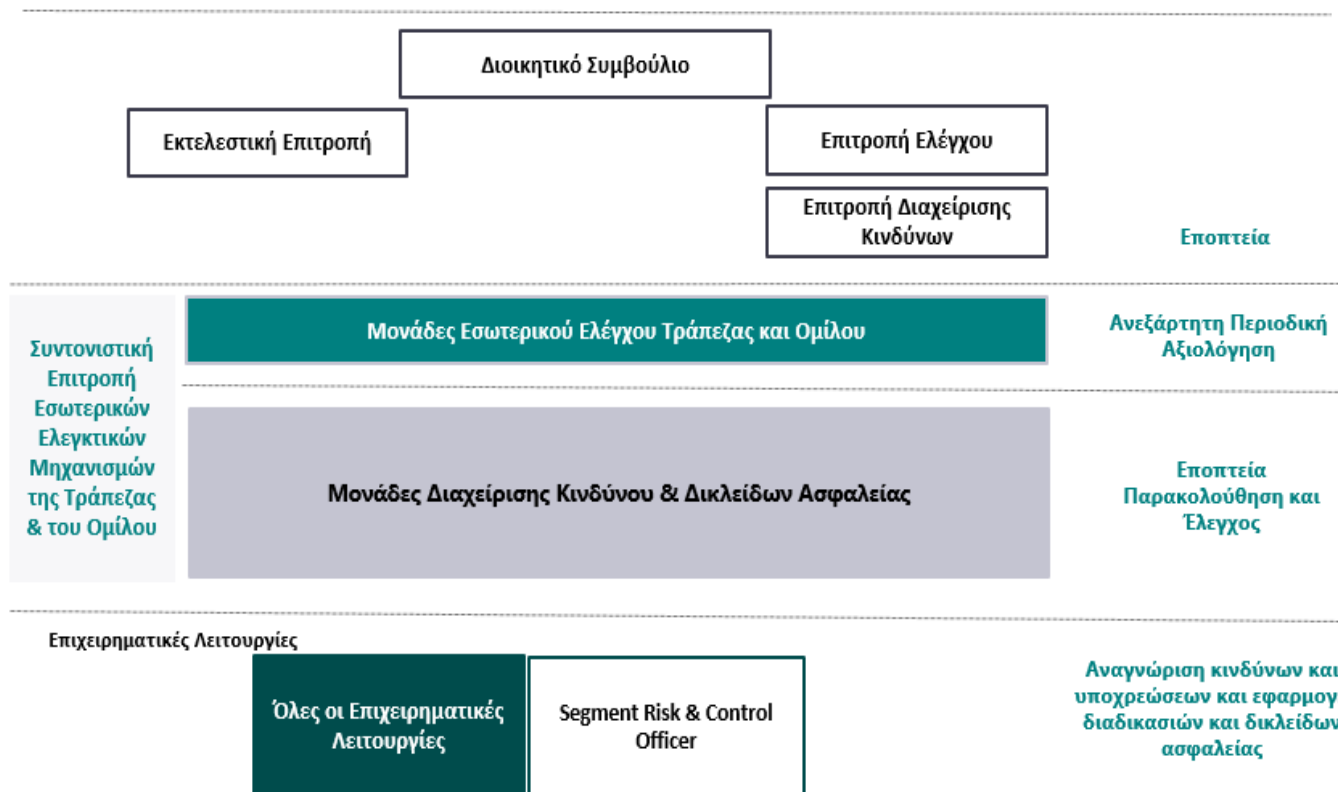
Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

■ **Πρώτη γραμμή άμυνας (1LoD)**, περιλαμβάνει τις Επιχειρηματικές και Υποστηρικτικές Μονάδες, οι οποίες είναι υπεύθυνες για την αναγνώριση, την αξιολόγηση και τη διαχείριση των κινδύνων και των κανονιστικών υποχρεώσεων που αναλαμβάνουν, θεσπίζοντας και εφαρμόζοντας επαρκείς και αποδοτικές δικλείδες ασφαλείας καθώς και παρακολουθώντας την αποτελεσματική λειτουργία τους σε συνεχή βάση.

■ **Δεύτερη γραμμή άμυνας (2LoD)**, περιλαμβάνει τις Μονάδες Διαχείρισης Κινδύνου και Εσωτερικών Δικλείδων Ασφαλείας της Τράπεζας και του Ομίλου, που επιβλέπουν την αποτελεσματικότητα της διαχείρισης των κινδύνων, τις κανονιστικές υποχρεώσεις και τον επαρκή και αποδοτικό σχεδιασμό των δικλείδων ασφαλείας, καθώς και την αποτελεσματική λειτουργία τους.

■ **Τρίτη γραμμή άμυνας (3LoD)**, περιλαμβάνει τις Μονάδες Εσωτερικού Ελέγχου της Τράπεζας και του Ομίλου, οι οποίες πραγματοποιούν περιοδική αξιολόγηση σχετικά με την επάρκεια και την αποτελεσματικότητα του πλαισίου διακυβέρνησης του Ομίλου και της Τράπεζας, της διαχείρισης κινδύνου και των εσωτερικών δικλείδων ασφαλείας, που σχεδιάζονται από το Διοικητικό Συμβούλιο και τη Διοίκηση. Ο επικεφαλής των Μονάδων Εσωτερικού Ελέγχου της Τράπεζας και του Ομίλου, αναφέρεται στο Διοικητικό Συμβούλιο, μέσω της Επιτροπής Ελέγχου, το οποίο και ενημερώνει περιοδικά σχετικά με τις δραστηριότητες των Μονάδων Εσωτερικού Ελέγχου.

Ρόλοι & Αρμοδιότητες του ΣΣΕ

Το Διοικητικό Συμβούλιο και η Ανώτατη Διοίκηση στοχεύουν στη συνεχή ενίσχυση του ΣΣΕ προκειμένου να ελαχιστοποιούνται οι κίνδυνοι μέσω της δημιουργίας επαρκών και αποδοτικών δικλείδων ασφαλείας και διασφαλίζοντας την αποτελεσματική λειτουργία τους. Η Συντονιστική Επιτροπή Εσωτερικών Ελεγκτικών Μηχανισμών της Τράπεζας & του Ομίλου (ΣΕΕΕΜ) αποτελείται από τις Μονάδες Εσωτερικού Ελέγχου της Τράπεζας και του Ομίλου καθώς και τις Μονάδες Διαχείρισης Κινδύνου και Δικλείδων Ασφαλείας και υποστηρίζει τη συνεχή ενίσχυση του ΣΣΕ.

Συντονιστική Επιτροπή Εσωτερικών Ελεγκτικών Μηχανισμών της Τράπεζας & του Ομίλου

Η ΣΕΕΕΜ προωθώντας τον αποδοτικότερο συντονισμό και τη συνεργασία των διαφόρων Μονάδων Διαχείρισης Κινδύνου και Δικλείδων Ασφαλείας της Τράπεζας, έχει ως κύριο στόχο:

- τη βελτίωση των συνεργειών μεταξύ των τριών γραμμών άμυνας,
- την υιοθέτηση ενιαίου πλαισίου μεθοδολογίας,

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

- την παρακολούθηση και αναφορά αναδυόμενων κινδύνων,
- την παρακολούθηση και αναφορά της αποτελεσματικότητας του ΣΣΕ.

Η ΣΣΕΕΜ συντονίζεται από το Γενικό Διευθυντή Εσωτερικού Ελέγχου της Τράπεζας και του Ομίλου και μέλη της είναι: ο Γενικός Διευθυντής Διαχείρισης Κινδύνων της Τράπεζας και του Ομίλου, ο Γενικός Διευθυντής Κανονιστικής Συμμόρφωσης και Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας και του Ομίλου, ο Γενικός Διευθυντής Νομικών Υπηρεσιών της Τράπεζας και του Ομίλου, ο Γενικός Διευθυντής Λειτουργικής Στήριξης της Τράπεζας και του Ομίλου, ο Βοηθός Γενικός Διευθυντής Λειτουργιών, ο Βοηθός Γενικός Διευθυντής Πληροφορικής της Τράπεζας και του Ομίλου, η Βοηθός Γενική Διευθύντρια – Chief Control Officer της Τράπεζας και του Ομίλου, η Επικεφαλής της Διεύθυνσης Διαχείρισης Λειτουργικών Κινδύνων της Τράπεζας και του Ομίλου, ο Επικεφαλής της Διεύθυνσης Κυβερνοασφάλειας της Τράπεζας και του Ομίλου, και ο Επικεφαλής της Διεύθυνσης Εποπτικών Θεμάτων και Σχέσεων με το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας.

Η Επιτροπή συνεδρίασε πέντε φορές κατά την διάρκεια του 2021 και διάφορες ομάδες εργασίας υποστήριξαν τις κύριες πρωτοβουλίες της, που σχετίζονται με τα ακόλουθα:

- Ενέργειες προκειμένου οι νεοσυσταθέντες ρόλοι του Segment Risk and Control Officer και του Unit Risk and Control Officer να καταστούν λειτουργικοί.
- Την ανάπτυξη Ενιαίου Πλαισίου Ταξινόμησης Δικλειδών Ασφαλείας.
- Το σχεδιασμό και την υλοποίηση της κοινής μηχανογραφικής εφαρμογής Governance, Risk and Compliance («GRC») της Τράπεζας και του Ομίλου.
- Την ανάπτυξη κανονισμού λειτουργίας για την ομάδα που θα είναι αρμόδια για τον συντονισμό των ενεργειών διαχείρισης και χρήσης της κοινής πλατφόρμας «GRC».
- Τη διαχείριση των ευρημάτων του Εσωτερικού Ελέγχου για τα οποία η ευθύνη υλοποίησης των σχετικών διορθωτικών ενεργειών διαμοιράζεται σε πολλαπλούς χώρους της Τράπεζας.

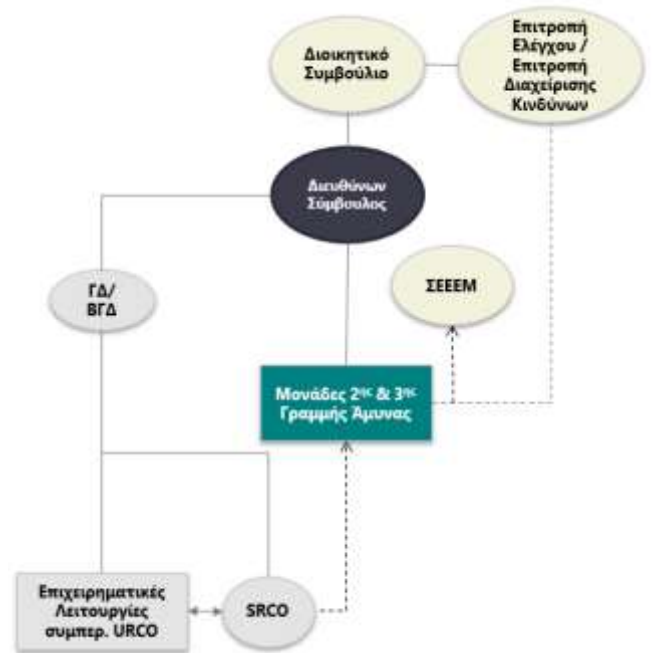
Segment Risk and Control Officer (SRCO) και Unit Risk and Control Officer (URCO)

Η Ανώτερη Διοίκηση της Τράπεζας στο πλαίσιο των προσπαθειών για την ενίσχυση του ΣΣΕ, θέσπισε τους ρόλους του SRCO και του URCO τον Ιανουάριο του 2020.

- Ο SRCO αναφέρεται απευθείας στον αρμόδιο Γενικό Διευθυντή («ΓΔ») / Βοηθό Γενικό Διευθυντή («ΒΓΔ») της επιχειρηματικής Μονάδας, είναι ανεξάρτητος από τις επιχειρηματικές Μονάδες και συνεργάζεται με τις Μονάδες της δεύτερης και τρίτης γραμμής άμυνας με κύρια αρμοδιότητα τον συντονισμό των ενεργειών για να διασφαλίσει ότι οι λειτουργικοί κίνδυνοι αναγνωρίζονται και αξιολογούνται κατάλληλα, οι

εσωτερικές δικλείδες ασφαλείας είναι κατάλληλα σχεδιασμένες και λειτουργούν αποτελεσματικά καθώς και να υποστηρίξει την περαιτέρω ενδυνάμωση της γνώσης και κουλτούρας σχετικά με θέματα διαχείρισης κινδύνου, κανονιστικής συμμόρφωσης και δικλειδών ασφαλείας.

- Οι URCOs αναφέρονται στον Επικεφαλής της Μονάδας ή του Ανεξάρτητου Τομέα που ανήκουν και συνεργάζονται για τις αρμοδιότητες που περιγράφονται ανωτέρω, με τον αρμόδιο SRCO της αντίστοιχης επιχειρηματικής Μονάδας.

Υλοποίηση της κοινής μηχανογραφικής εφαρμογής Governance, Risk and Compliance (GRC)

Στο πλαίσιο των προσπαθειών του Διοικητικού Συμβουλίου και της Διοίκησης για την ενίσχυση της αποδοτικότητας και αποτελεσματικότητας της διαχείρισης του λειτουργικού κινδύνου, της κανονιστικής συμμόρφωσης, των ενεργειών εσωτερικών δικλειδών ασφαλείας, και των διαδικασιών Εσωτερικού Ελέγχου, η Τράπεζα επέλεξε μια κοινή μηχανογραφική εφαρμογή GRC, η οποία θα χρησιμοποιηθεί από τις Μονάδες Διαχείρισης Κινδύνου και Δικλειδών Ασφαλείας της Τράπεζας και του Ομίλου (Διαχείριση Λειτουργικού Κινδύνου, Internal Control Function, Κανονιστικής Συμμόρφωσης, Κυβερνοασφάλειας, Επικύρωσης Υποδειγμάτων, Εποπτικών Θεμάτων και Σχέσεων με το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας και Εσωτερικού Ελέγχου). Με την υλοποίηση της συγκεκριμένης εφαρμογής η Τράπεζα θα βελτιώσει περαιτέρω τη διαχείριση των λειτουργικών της κινδύνων, θα ενισχύσει το πλαίσιο εποπτείας του Διοικητικού Συμβουλίου και της Διοίκησης και θα μπορέσει να χρησιμοποιήσει ένα ομοιογενές και ενιαίο εργαλείο αναφορών, συνεισφέροντας στη διαμόρφωση συνολικής εικόνας για το ΣΣΕ στην Τράπεζα και στον Όμιλο. Λόγω της πολυπλοκότητας και του αριθμού των εμπλεκόμενων Μονάδων, η υλοποίηση της εφαρμογής σχεδιάζεται να πραγματοποιηθεί σε φάσεις. Κάθε φάση

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

υποστηρίζεται και παρακολουθείται στενά από μια Συντονιστική Επιτροπή που περιλαμβάνει εξειδικευμένα στελέχη από όλες τις προαναφερθείσες Μονάδες. Η Συντονιστική Επιτροπή έχει θεσπίσει ένα Γραφείο Διαχείρισης Έργων για τη διασφάλιση της επιτυχούς υλοποίησης. Η 1^η φάση ολοκληρώθηκε με επιτυχία το 2020 και η λειτουργική μονάδα του συστήματος (module) για την Επικύρωση Υποδειγμάτων τέθηκε επιτυχώς σε λειτουργία το Δεκέμβριο του 2020. Η 2^η φάση, που ολοκληρώνεται στο προσεχές διάστημα, περιλαμβάνει το σχεδιασμό και την υλοποίηση του module της Διαχείρισης Λειτουργικού Κινδύνου. Η 3^η φάση, που περιλαμβάνει το σχεδιασμό και την υλοποίηση του module του Εσωτερικού Ελέγχου, βρίσκεται σε εξέλιξη και η 4^η φάση, που περιλαμβάνει το σχεδιασμό και την υλοποίηση του κοινού module για το Internal Control Function, την Κανονιστική Συμμόρφωση και την Κυβερνοασφάλεια, προγραμματίζεται να ξεκινήσει κατά το 1^ο εξάμηνο 2022.

Internal Control Function («ICF») της Τράπεζας και του Ομίλου

Το ICF της Τράπεζας και του Ομίλου είναι κυρίως αρμόδιο για:

- (α) Τη συμβολή στη διαμόρφωση και στην ενίσχυση της κουλτούρας εφαρμογής ισχυρών και αποδοτικών δικλείδων ασφαλείας και την προώθηση της γνώσης σχετικά με αυτές στην Τράπεζα και στον Όμιλο.
- (β) Την ανάπτυξη, τακτική επισκόπηση και επικαιροποίηση, εφόσον απαιτείται, της Μεθοδολογίας της Τράπεζας και του Ομίλου για την Αναγνώριση και Αξιολόγηση Δικλείδων Ασφαλείας («Μεθοδολογία IC της Τράπεζας και του Ομίλου»), με βάση τις από κοινού συμφωνηθείσες από τα μέλη της Συντονιστικής Επιτροπής Εσωτερικών Ελεγκτικών Μηχανισμών («ΣΕΕΕΜ») «Κοινές Αρχές Αξιολόγησης Λειτουργικού Κινδύνου και Δικλείδων Ασφαλείας» για την Τράπεζα και τον Όμιλο αναφορικά με ρόλους, αρμοδιότητες, πολιτικές, διαδικασίες, ροή πληροφοριών και συστήματα που απαιτούνται για τον επαρκή και αποδοτικό σχεδιασμό δικλείδων ασφαλείας καθώς και την αποτελεσματική λειτουργία τους.
- (γ) Τη συνεχή παρακολούθηση του σχεδιασμού επαρκών και αποδοτικών δικλείδων ασφαλείας της αποτελεσματικής λειτουργίας τους, καθώς και της προόδου εφαρμογής των εκκρεμών σχεδίων δράσης αποκατάστασης αδυναμιών στις δικλείδες ασφαλείας, που εντοπίστηκαν, ώστε να διασφαλίζεται η έγκαιρη και κατάλληλη εκτέλεσή τους.
- (δ) Την παροχή εκπαίδευσης και υποστήριξης στις Μονάδες της Τράπεζας και τους SRCOs/ Ομάδες των SRCOs/ Unit Risk and Control Officers / Ομάδες των URCOs ως προς την εφαρμογή της εγκεκριμένης Μεθοδολογίας IC της Τράπεζας και του Ομίλου, καθώς και για την παροχή εξειδικευμένων γνώσεων σχετικά με τις δικλείδες ασφαλείας.
- (ε) Τη συνεργασία με τις Εταιρείες του Ομίλου και τη μέριμνα για τη στήριξη του έργου τους κατά την εφαρμογή της Μεθοδολογίας IC της Τράπεζας και του Ομίλου.

Το ICF της Τράπεζας και του Ομίλου αποτελείται από:

- Τον Τομέα Internal Control Δανείων & Δικτύου Καταστημάτων;
- Τον Τομέα Internal Control Πληροφοριακών Συστημάτων;
- Τον Τομέα Internal Control Επιχειρηματικών & Υποστηρικτικών Λειτουργιών; και
- την Υποδιεύθυνση Διασφάλισης Ποιότητας & Διαχείρισης Έργων.

Κατά τη διάρκεια του 2021, το ICF της Τράπεζας και του Ομίλου κατόρθωσε τα παρακάτω:

- **Επιτυχή εκτέλεση του Ετήσιου Πλάνου Δραστηριότητας 2021 του ICF Τράπεζας και Ομίλου, το οποίο περιλάμβανε:**
 - Καταγραφή των επαρκών και αποδοτικών δικλείδων ασφαλείας σε διαδικασίες πολύ υψηλής και υψηλής προτεραιότητας, όπως αυτές προσδιορίστηκαν από τους Γενικούς Διευθυντές/ Βοηθούς Γενικούς Διευθυντές σε στενή συνεργασία με τους SRCOs, καθώς και αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας του σχεδιασμού τους.
 - Ανάπτυξη και πραγματοποίηση καμπάνιας ενημέρωσης για την αποστολή του ICF.
 - Ανάπτυξη εκπαιδευτικού προγράμματος (e-learning) αναφορικά με τη Μεθοδολογία IC της Τράπεζας και του Ομίλου.
- **Ανάπτυξη και πραγματοποίηση προγράμματος ενημέρωσης και επικοινωνίας αναφορικά με τις δικλείδες ασφαλείας, στο πλαίσιο του προγράμματος μετασχηματισμού,** με στόχο την βελτίωση της γνώσης για θέματα δικλείδων ασφαλείας από το προσωπικό της Τράπεζας
- **Έγκριση της αναθεωρημένης Μεθοδολογίας IC της Τράπεζας και του Ομίλου.**
- **Έγκριση της Ταξινόμησης Κινδύνων του Ομίλου.**

Για το 2022, το ετήσιο πλάνο δραστηριότητας του ICF της Τράπεζας και του Ομίλου θα επικεντρωθεί στα ακόλουθα:

- Καταγραφή των επαρκών και αποδοτικών δικλείδων ασφαλείας σε διαδικασίες πολύ υψηλής προτεραιότητας βάσει ICF μεθοδολογίας, όπως αυτές προσδιορίστηκαν από τους Γενικούς Διευθυντές/ Βοηθούς Γενικούς Διευθυντές σε στενή συνεργασία με τους SRCOs.
- Υλοποίηση του κοινού module της μηχανογραφικής εφαρμογής Governance, Risk and Compliance (GRC) για το Internal Control Function, την Κανονιστική Συμμόρφωση και την Κυβερνοασφάλεια.
- Ανάπτυξη εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων, για τη περαιτέρω ενίσχυση της γνώσης σε θέματα δικλείδων ασφαλείας.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Διαχείριση Κινδύνων σχετικών με τις εσωτερικές δικλείδες ασφαλείας που αφορούν στην χρηματοοικονομική πληροφόρηση

Η **Επιτροπή Ελέγχου**, βάσει των απαιτήσεων του Ν.4449/2017, άρθρο 44, παρ. 3β, είναι υπεύθυνη για την παρακολούθηση των δικλείδων ασφαλείας που σχετίζονται με τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση και υποβάλλει προτάσεις βελτίωσης για την εξασφάλιση της ακεραιότητάς τους στο Διοικητικό Συμβούλιο. Επιπλέον η Επιτροπή Ελέγχου παρακολουθεί την πρόοδο υλοποίησης των διορθωτικών ενεργειών στο πλαίσιο του ΣΕΕ, συμπεριλαμβανομένων των εσωτερικών δικλείδων ασφαλείας που αφορούν στη διαδικασία χρηματοοικονομικής πληροφόρησης (ICFR).

Η **Διοίκηση** είναι υπεύθυνη για την προετοιμασία και την εύλογη παρουσίαση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων της Τράπεζας και του Ομίλου σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς («ΔΠΧΑ»), καθώς και για τις **Δικλείδες Ασφαλείας επί της Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης (Internal Controls over Financial Reporting (“ICFR”))**, που η Διοίκηση καθορίζει ως απαραίτητες, ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων με τρόπο που να διασφαλίζεται ότι αυτές είναι απαλλαγμένες από ουσιώδεις ανακρίβειες, που μπορεί να οφείλονται είτε σε απάτη ή σε λάθος.

Οι ρόλοι και οι αρμοδιότητες είναι προσδιορισμένες με σαφήνεια στο λειτουργικό μοντέλο της Εθνική Τράπεζας, βάσει του οποίου η ευθύνη για την αναγνώριση των κινδύνων επί της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης καθώς και η εφαρμογή διαδικασιών και εσωτερικών δικλείδων ασφαλείας για την αντιμετώπιση αυτών των κινδύνων ανήκει στις **Επιχειρηματικές και Υποστηρικτικές Μονάδες**, ενώ οι **Μονάδες Διαχείρισης Κινδύνων και Δικλείδων Ασφαλείας** εποπτεύουν, παρακολουθούν και ελέγχουν τους κινδύνους επί της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης και τις εσωτερικές δικλείδες ασφαλείας που σχετίζονται με την διαδικασία χρηματοοικονομικής πληροφόρησης.

Εσωτερικός Έλεγχος του Ομίλου

Ο Εσωτερικός Έλεγχος είναι μία ανεξάρτητη λειτουργία του Ομίλου της ΕΤΕ που διασφαλίζει ότι οι επιχειρησιακές δραστηριότητες της ΕΤΕ συνάδουν με τις αξίες και την εταιρική κουλτούρα της και συμβάλλουν στην κοινωνικά υπεύθυνη στρατηγική της. Ως ρόλος τρίτης γραμμής, ο Εσωτερικός Έλεγχος παρέχει στο Διοικητικό Συμβούλιο και την Επιτροπή Ελέγχου, κατά τρόπο ανεξάρτητο, διασφάλιση σχετικά με την ποιότητα, την επάρκεια και την αποτελεσματικότητα του συστήματος και του συναφούς πλαισίου εταιρικής διακυβέρνησης, διαχείρισης κινδύνων και εσωτερικού ελέγχου. Ο Γενικός Επιθεωρητής αναφέρεται, λειτουργικά, στην Επιτροπή Ελέγχου και, διοικητικά, στον Διευθύνοντα Σύμβουλο της Τράπεζας και έχει απρόσκοπτη πρόσβαση και στους δύο.

Ο Εσωτερικός Έλεγχος, βάσει ανάλυσης κινδύνων (risk-based approach) και έχοντας απρόσκοπτη πρόσβαση σε όλα τα δεδομένα και το προσωπικό του Οργανισμού, καλύπτει όλες τις Εταιρείες και δραστηριότητες του Ομίλου της ΕΤΕ. Αξιολογεί την έκθεση σε κινδύνους σε σχέση με την επίτευξη των στρατηγικών στόχων του Ομίλου, τη συμμόρφωση με το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο και τις εποπτικές απαιτήσεις, την αξιοπιστία των χρηματοοικονομικών και διοικητικών πληροφοριών, την εφαρμογή πληροφοριακών συστημάτων και την υλοποίηση έργων, τη διεξαγωγή λειτουργικών δραστηριοτήτων και τα μέτρα προστασίας των περιουσιακών στοιχείων. Ιδιαίτερη έμφαση και προτεραιότητα αποδίδεται σε περιοχές που παρουσιάζουν υψηλό κίνδυνο. Η Ανώτατη Διοίκηση έχει την ευθύνη να διασφαλίζει ότι τα θέματα που αναδεικνύει ο Εσωτερικός Έλεγχος διευθετούνται εντός του προσηκόντος και συμφωνηθέντος χρονοδιαγράμματος.

Οι Μονάδες Εσωτερικού Ελέγχου της Τράπεζας και των θυγατρικών του Ομίλου χρησιμοποιούν:

- ενιαία μεθοδολογία ελέγχου, η οποία είναι εναρμονισμένη με το διεθνώς αναγνωρισμένο πλαίσιο COSO 2013 (Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission 2013), και τα Διεθνή Πρότυπα Εσωτερικού Ελέγχου του Ινστιτούτου Εσωτερικών Ελεγκτών (IIA),
- μεθοδολογία ελέγχου πληροφοριακών συστημάτων βασισμένη στο πλαίσιο Ελέγχου Στόχων για Πληροφοριακά συστήματα και Σχετικές Τεχνολογίες (Control Objectives for Information and Related Technology (COBIT) του Οργανισμού Ελέγχου Συστημάτων Πληροφορικής (ISACA),
- ενιαία διαδικτυακή πλατφόρμα, η οποία επιτρέπει την αποτελεσματική διαχείριση των δραστηριοτήτων ελέγχου καθώς και: (i) την παρακολούθηση, σε πραγματικό χρόνο, των δραστηριοτήτων ελέγχου σε όλες τις θυγατρικές, (ii) την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των εσωτερικών ελεγκτών του Ομίλου και (iii) την τυποποίηση της ελεγκτικής μεθοδολογίας. Επιπρόσθετα, η αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα παρακολουθούνται μέσω καθιερωμένων δεικτών απόδοσης και εσωτερικών ελέγχων ποιότητας.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Στις 31 Δεκεμβρίου 2021, οι Μονάδες Εσωτερικού Ελέγχου της Τράπεζας απασχολούσαν 75 εσωτερικούς ελεγκτές με ενδεδειγμένες γνώσεις και εμπειρία σε τραπεζικά θέματα και θέματα ελέγχου, οι οποίοι είναι ανεξάρτητοι από τις υπό έλεγχο δραστηριότητες και δεν εμπλέκονται στο σχεδιασμό, την επιλογή, την υλοποίηση ή εφαρμογή των εσωτερικών ελεγκτικών μηχανισμών της Τράπεζας.

Κάθε χρόνο, οι Μονάδες Εσωτερικού Ελέγχου της Τράπεζας και των θυγατρικών του Ομίλου καταρτίζουν ετήσιο πρόγραμμα ελέγχων, εξασφαλίζοντας συνέργειες και βέλτιστη κάλυψη των περιοχών ελέγχου. Το πρόγραμμα ελέγχων για το 2021 κάλυψε κινδύνους που σχετίζονται, μεταξύ άλλων, με τη διαχείριση των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων, τις διαδικασίες αξιολόγησης επάρκειας εσωτερικού κεφαλαίου και ρευστότητας (ICAAP και ILAAP) καθώς και τα μοντέλα αξιολόγησης κινδύνου (internal risk models), τις διαδικασίες υπολογισμού προβλέψεων για την απομείωση της αξίας των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού, το έργο «Frontier», τις διαδικασίες για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας (ΕΧ/ΧΤ), τη στρατηγική και τις διαδικασίες για τη διαχείριση των επιπτώσεων της πανδημίας COVID-19 στα δανειακά χαρτοφυλάκια της ΕΤΕ, την εξωτερική ανάθεση δραστηριοτήτων, τη λιανική και ιδιωτική τραπεζική, την εταιρική και επενδυτική τραπεζική, τη βιωσιμότητα του επιχειρηματικού μοντέλου, τις διαδικασίες προμηθειών, τη διαχείριση της ακίνητης περιουσίας, τη διακυβέρνηση δεδομένων, τα συστήματα πληροφορικής και την κυβερνοασφάλεια, τη διαχείριση ανθρώπινων πόρων, τη συμμόρφωση με τον κανονισμό PSD II και άλλους κανονισμούς / εσωτερικές πολιτικές. Πρόσθετα, οι Μονάδες Εσωτερικού Ελέγχου διενήργησαν ελέγχους σε καταστήματα και θυγατρικές, ελέγχους για την καταπολέμηση της απάτης, αυτοματοποιημένους συνεχείς ελέγχους και παρείχαν συμβουλευτικό έργο. Για το 2022, το Πρόγραμμα Ελέγχων θα καλύψει, μεταξύ άλλων, τις παρακάτω περιοχές:

Διαχείριση Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων

Διαχείριση Κινδύνων

Διαδικασίες αξιολόγησης επάρκειας εσωτερικού κεφαλαίου και ρευστότητας

Λιανική και Εταιρική Τραπεζική

Υπηρεσίες Πληρωμών

Καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας (ΕΧ/ΧΤ)

Εξωτερική ανάθεση δραστηριοτήτων

Διαδικασίες διαχείρισης αλλαγών στα πληροφοριακά συστήματα

Υλοποιήσεις υπολογιστικού νέφους (cloud implementations)

Ανάπτυξη και ανάλυση σεναρίων για την καταπολέμηση της απάτης και τη διενέργεια αυτοματοποιημένων συνεχών ελέγχων

Όπως απαιτείται, βάσει των προτύπων του Ινστιτούτου Εσωτερικών Ελεγκτών (IIA), η δραστηριότητα του Εσωτερικού Ελέγχου του Ομίλου ΕΤΕ υποβάλλεται περιοδικά σε εξωτερική αξιολόγηση ποιότητας. Κατά την τελευταία αξιολόγηση, ο Εσωτερικός Έλεγχος του Ομίλου ΕΤΕ απέσπασε την υψηλότερη δυνατή διαβάθμιση του IIA («Generally Conforms»), αναφορικά με την εφαρμογή των διεθνών ελεγκτικών προτύπων, ενώ συγκρινόμενος με αντίστοιχες Μονάδες διεθνών οργανισμών, βαθμολογήθηκε με 4.44/5, αποτέλεσμα που υποδηλώνει προηγμένο επίπεδο Εσωτερικού Ελέγχου.

Η χρήση τεχνολογιών ανάλυσης δεδομένων αποτελεί στρατηγικό στόχο για τον Εσωτερικό Έλεγχο του Ομίλου. Κατά τη διάρκεια του 2021, ο Εσωτερικός Έλεγχος βελτίωσε περαιτέρω τη λειτουργικότητα της πλατφόρμας Συνεχούς Ελέγχου και Εντοπισμού Παράτυπων Ενεργειών, αναπτύσσοντας επιπλέον σχετικά σενάρια ελέγχου που αφορούν προϊόντα και επιχειρηματικούς χώρους της Τράπεζας. Το συγκεκριμένο λογισμικό ενσωματώνει τεχνητή νοημοσύνη με τεχνικές ασαφούς λογικής (fuzzy logic) και χρήση του επεκτείνεται για να διευκολύνει πρόσθετες Μονάδες της Τράπεζας. Σημαντική αναβάθμιση της πλατφόρμας σχεδιάζεται για το 2022 προκειμένου να ενισχυθούν περαιτέρω οι δυνατότητες που αυτή παρέχει.

Κατά τη διάρκεια του 2021, εξειδικευμένα στελέχη του Εσωτερικού Ελέγχου, ως μέλη ομάδας έργου εξειδικευμένων στελεχών και από άλλες Μονάδες της Τράπεζας, συμμετείχαν στην υλοποίηση δύο σημαντικών φάσεων της νέας διαδικτυακής πλατφόρμας Διακυβέρνησης, Διαχείρισης Κινδύνων & Μηχανισμών Ελέγχου (GRC). Η υλοποίηση της πλατφόρμας, η οποία ξεκίνησε κατά το 2020, θα συνεχιστεί και κατά το 2022, υπό τη στενή παρακολούθηση και το συντονισμό της υπόψη ομάδας έργου.

Επιπλέον, κατά τη διάρκεια του 2021, ο Εσωτερικός Έλεγχος του Ομίλου εκπλήρωσε τους στρατηγικούς του στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προστιθέμενης αξίας που παρείχε στις Μονάδες της Τράπεζας μέσω των συστάσεων και προτάσεων βελτίωσης, της περαιτέρω χρήσης νέων τεχνολογιών αναφορικά με νέα και βελτιωμένα σενάρια καταπολέμησης της απάτης και διενέργειας αυτοματοποιημένων συνεχών ελέγχων, της έναρξης υλοποίησης της νέας GRC πλατφόρμας για τον Εσωτερικό Έλεγχο, της συνεχούς προσαρμογής των ανθρώπινων πόρων του Εσωτερικού Ελέγχου στη χρήση νέων τεχνολογιών και βέλτιστων πρακτικών και της περαιτέρω ενδυνάμωσής τους μέσω προγραμμάτων εκπαίδευσης, απόκτησης πιστοποίησης κι επαγγελματικής εξέλιξης.

Το 2021, η Συντονιστική Επιτροπή Εσωτερικών Ελεγκτικών Μηχανισμών της Τράπεζας και του Ομίλου (η οποία συστάθηκε το 2019), συνεδρίασε πέντε φορές υπό τον συντονισμό του Γενικού Επιθεωρητή του Ομίλου και συνέχισε να υποστηρίζει σχετικές βασικές πρωτοβουλίες (βλ. ανωτέρω «Συντονιστική Επιτροπή Εσωτερικών Ελεγκτικών Μηχανισμών») μέσω της σύστασης πολλαπλών ομάδων έργου.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	----------------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Σύστημα Διαχείρισης Κινδύνου

Βλ. ενότητα «Διαχείριση Κινδύνου».

Κανονιστική Συμμόρφωση και Εταιρική Διακυβέρνηση

Στο πλαίσιο της δέουσας ενσωμάτωσης του νομοθετικού και κανονιστικού πλαισίου που ισχύει σε Ελλάδα και Ευρωπαϊκή Ένωση και των βέλτιστων πρακτικών στη λειτουργία του Ομίλου, οι λειτουργίες Κανονιστικής Συμμόρφωσης και Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας και του Ομίλου επιβλέπουν όλα τα σχετικά θέματα, σύμφωνα με το ισχύον ελληνικό και ευρωπαϊκό κανονιστικό πλαίσιο και τις αποφάσεις των εποπτικών αρχών, καθώς και όλες τις δραστηριότητες της Εταιρικής Διακυβέρνησης και των Μετόχων. Συγκεκριμένα, οι λειτουργίες Κανονιστικής Συμμόρφωσης και Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας και του Ομίλου περιλαμβάνουν επιμέρους Διευθύνσεις, που είναι αρμόδιες για την Εταιρική Διακυβέρνηση, την Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη, την Κανονιστική Συμμόρφωση και την πρόληψη της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας. Σημειώνεται ότι το 2021 οι λειτουργίες Κανονιστικής Συμμόρφωσης και Εταιρικής Διακυβέρνησης αναδιοργανώθηκαν με έμφαση σε ενισχυμένες πρωτοβουλίες παρακολούθησης της συμμόρφωσης και θέματα ESG.

Οι λειτουργίες Κανονιστικής Συμμόρφωσης και Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας και του Ομίλου, καθεμία στον τομέα αρμοδιότητάς της, παρακολουθούν σε συνεχή βάση τις εξελίξεις στο ισχύον κανονιστικό πλαίσιο και τις βέλτιστες πρακτικές και παρέχουν οδηγίες και υποστήριξη στις μονάδες της Τράπεζας και τις εταιρείες του Ομίλου, ενώ παρακολουθούν και την εφαρμογή των σχετικών διατάξεων.

Σε αυτό το πλαίσιο, οι λειτουργίες Κανονιστικής Συμμόρφωσης και Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας και του Ομίλου το 2021 συνέχισαν να δίνουν έμφαση στην καθιέρωση κατάλληλου και αποτελεσματικού πλαισίου συμμόρφωσης, προκειμένου να διαφυλάξουν τη φήμη και την αξιοπιστία της Τράπεζας και του Ομίλου έναντι όλων των ενδιαφερόμενων μερών, συμπεριλαμβανομένων μετόχων, πελατών, Εποπτικών και άλλων Αρχών.

Επιπλέον, οι λειτουργίες Κανονιστικής Συμμόρφωσης και Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας και του Ομίλου καθ' όλη τη διάρκεια του 2021, στο πλαίσιο του παραδοσιακού τους ρόλου ως βασικού συμβούλου και συνεργάτη της επιχείρησης, συνέχισαν να διαδραματίζουν ζωτικό ρόλο παρέχοντας συνεχή υποστήριξη και καθοδήγηση, τόσο όσον αφορά τη διαχείριση της κρίσης του COVID-19 από την Τράπεζα όσο και σε ό,τι αφορά τις πρωτοβουλίες που έχουν αναληφθεί για την εξέλιξη της Τράπεζας. Με σκοπό τη συμμόρφωση με το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο, η Τράπεζα έχει θεσπίσει πολιτικές και διαδικασίες. Μεταξύ άλλων εποπτεύονται οι ακόλουθοι τομείς: Εταιρική Διακυβέρνηση, Πρόληψη της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της

τρομοκρατίας, Αιτήματα Φορολογικών και άλλων Δημοσίων Αρχών, Προστασία Καταναλωτή, Τραπεζικό Απόρρητο, Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων, κτλ.

Δεδομένης της έμφασης που δίνει ο Όμιλος στην εξασφάλιση της διαρκούς βελτίωσης του πλαισίου εταιρικής διακυβέρνησης και των πρακτικών που εφαρμόζονται, το 2021 η Διεύθυνση Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας και του Ομίλου συνέχισε να παρακολουθεί αδιαλείπτως όλες τις κανονιστικές εξελίξεις και τις βέλτιστες πρακτικές και προχώρησε στην ενσωμάτωσή τους στις πολιτικές εταιρικής διακυβέρνησης, συμφωνίες και πρακτικές (για περαιτέρω πληροφορίες βλ. ενότητες «Α. Κώδικας Εταιρικής Διακυβέρνησης» και «Β. Βασικές Πολιτικές και Πρακτικές εταιρικής διακυβέρνησης της Τράπεζας» ανωτέρω), παρέχοντας συνεχή στήριξη στο Διοικητικό Συμβούλιο και τις Επιτροπές του. Επιπλέον, στο πλαίσιο της ενίσχυσης καθώς και της συνεχούς κατάρτισης και ανάπτυξης των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, η Λειτουργία Εταιρικής Διακυβέρνησης ενημέρωσε το εισαγωγικό ενημερωτικό πρόγραμμα για τα νέα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, καλύπτοντας μεταξύ άλλων θέματα που αφορούν την Εταιρική Διακυβέρνηση και τις οργανωτικές ρυθμίσεις της Τράπεζας.

Η Διεύθυνση Εταιρικής Διακυβέρνησης προχώρησε επίσης στην ενημέρωση της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβέρνησης & Υποψηφιοτήτων σχετικά με τις εξελίξεις στο νομικό και κανονιστικό πλαίσιο και τις τελευταίες τάσεις και πρακτικές στην εταιρική διακυβέρνηση, ενώ παράλληλα ενημέρωσε συνοπτικά την Επιτροπή Ελέγχου και την Επιτροπή Κανονιστικής Συμμόρφωσης, Ηθικής και Κουλτούρας για συναλλαγές συνδεδεμένων προσώπων.

Επιπρόσθετα, οι λειτουργίες Κανονιστικής Συμμόρφωσης και Εταιρικής Διακυβέρνησης παρείχαν υποστήριξη, συμβουλές και καθοδήγηση στις Μονάδες της Τράπεζας, προκειμένου να διασφαλιστεί η ευθυγράμμιση και η συμμόρφωση της Τράπεζας με το νέο νομοθετικό πλαίσιο και προχώρησαν σε ενέργειες για την τροποποίηση πολιτικών και διαδικασιών, καθώς και τη συμμόρφωση με την ευρωπαϊκή και εθνική νομοθεσία. Επιπρόσθετα, οι λειτουργίες Κανονιστικής Συμμόρφωσης και Εταιρικής Διακυβέρνησης συνέχισαν να συνδράμουν όλους τους επιχειρηματικούς χώρους στο να ενσωματώσουν το όραμα, τη στρατηγική και τις αρχές συμμόρφωσης στην κουλτούρα και την καθημερινή λειτουργία και τις δραστηριότητες της Τράπεζας, ενισχύοντας τη λογοδοσία τους ως προσώπων που αναλαμβάνουν κίνδυνο και χρησιμοποιώντας τη χρηστή συμμόρφωση ως επιχειρηματικό εργαλείο. Τέλος, οι λειτουργίες Κανονιστικής Συμμόρφωσης και Εταιρικής Διακυβέρνησης συνέχισαν να παρακολουθούν συστηματικά τις εξελίξεις και τη συμμόρφωση με το ισχύον πλαίσιο, ασχολήθηκαν και συμμετείχαν σε σειρά μεγάλων έργων της Τράπεζας, όπως η ψηφιοποίηση των εργασιών της Τράπεζας και η παροχή προϊόντων και υπηρεσιών, παρείχαν συνεχή υποστήριξη και συμβουλευτική στις αρμόδιες Μονάδες σχετικά με τις νέες προκλήσεις που επέφερε ο COVID-19 στις εργασίες της

<u>Σημαντικότερες Εξελίξεις</u>	<u>Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19</u>	<u>Πρόγραμμα Μετασχηματισμού</u>	<u>Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση</u>	<u>Διαχείριση Κινδύνου</u>	<u>Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση</u>	<u>Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης</u>
-------------------------------------	---	--------------------------------------	--	--------------------------------	---	---

Τράπεζας, την εξυπηρέτηση πελατών και την τηλεργασία προκειμένου να διασφαλιστεί η Επιχειρηματική Συνέχεια, ενώ παράλληλα ασχολούνται με την υποβολή τακτικών και ad hoc εκθέσεων σε εποπτικές Αρχές και αποτελούν το σημείο επαφής και διασύνδεσης μεταξύ των Αρχών και της Τράπεζας.

Αμοιβές για μη ελεγκτικές εργασίες το 2021

Οι αμοιβές του ανεξάρτητου ελεγκτή της PwC για μη ελεγκτικές εργασίες το 2021 ανήλθαν σε €0,4 εκατ. για τον Όμιλο και €0,3 εκατ. για την Τράπεζα, χωρίς καμία επίπτωση στην αντικειμενικότητα και την ανεξαρτησία του ελεγκτή. Για την παρακολούθηση των αμοιβών των ελεγκτών, βλ. «Επιτροπές Διοικητικού Συμβουλίου – Επιτροπή Ελέγχου – Κύριες αρμοδιότητες».

<u>Σημαντικότερες Εξελίξεις</u>	<u>Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19</u>	<u>Πρόγραμμα Μετασχηματισμού</u>	<u>Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση</u>	<u>Διαχείριση Κινδύνου</u>	<u>Μη Χρηματοοικονομική Κατα</u>	<u>Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης</u>
-------------------------------------	---	--------------------------------------	--	--------------------------------	--	---

Πληροφοριακά στοιχεία της Οδηγίας 2004/25/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου

Τα πληροφοριακά στοιχεία της Οδηγίας 2004/25/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου που απαιτούνται δυνάμει του άρθρου 152 του Ν. 4548/2018 περί Ανωνύμων Εταιριών, περιλαμβάνονται στην Επεξηγηματική Έκθεση προς την Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων, η οποία αποτελεί διακριτό τμήμα της Έκθεσης Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου.

Αθήνα, 15 Μαρτίου 2022

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

ΓΚΙΚΑΣ Α. ΧΑΡΔΟΥΒΕΛΗΣ

ΠΑΥΛΟΣ Κ. ΜΥΛΩΝΑΣ

Σημαντικές πληροφορίες

Εναλλακτικές Μέθοδοι Μέτρησης Απόδοσης, ορισμός των χρηματοοικονομικών δεδομένων και δεικτών που χρησιμοποιήθηκαν

Η παρούσα Έκθεση Διοικητικού Συμβουλίου περιλαμβάνει χρηματοοικονομικές αναφορές και μεγέθη όπως προέρχονται από τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις του Ομίλου και της Τράπεζας για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2021 και 31 Δεκεμβρίου 2020 οι οποίες έχουν συνταχθεί με βάση τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς («ΔΠΧΑ») όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση («ΕΕ»). Επίσης, περιλαμβάνει χρηματοοικονομικές πληροφορίες οι οποίες αντλούνται από την κανονική ροή των συστημάτων χρηματοοικονομικής και διοικητικής πληροφόρησης, όπως αυτές κατηγοριοποιούνται σε ξένες και εγχώριες δραστηριότητες βάσει της χώρας προέλευσης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων των εταιρειών του Ομίλου.

Επιπρόσθετα, περιλαμβάνει αναφορές σε συγκεκριμένα μεγέθη τα οποία δεν ορίζονται από τα ΔΠΧΑ, όπως τα «οργανικά κέρδη προ προβλέψεων», το «καθαρό επιτοκιακό περιθώριο» και άλλα ποσά, όπως διατυπώνονται ανωτέρω, μη οριζόμενα από τα ΔΠΧΑ. Ένα μη οριζόμενο από τα ΔΠΧΑ κονδύλι μετρά την ιστορική ή μελλοντική χρηματοοικονομική επίδοση, χρηματοοικονομική θέση ή τις ταμειακές ροές, και περιλαμβάνει ή εξαιρεί ποσά τα οποία δεν προβλέπονται από τα ΔΠΧΑ. Ο Όμιλος πιστεύει ότι τα μη οριζόμενα από τα ΔΠΧΑ κονδύλια παρουσιάζουν μια πιο ουσιαστική ανάλυση της χρηματοοικονομικής του κατάστασης και των αποτελεσμάτων των εργασιών του. Ωστόσο, τα μη οριζόμενα από τα ΔΠΧΑ κονδύλια δεν αποτελούν υποκατάστατο των ΔΠΧΑ.

Όνομασία	Συνοτμ/φία	Περιγραφή
Αποσβέσεις		Αποσβέσεις αξίας ακινήτων επενδύσεων, ενσώματων παγίων και άυλων περιουσιακών στοιχείων
Δάνεια προ προβλέψεων		Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος προ πρόβλεψης Αναμενόμενες Πιστωτικές Ζημιές («ΑΠΖ») δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος, πλέον δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών επιμετρούμενων υποχρεωτικά σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων («ΕΑΜΑ»).
Δαπάνες προσωπικού / έξοδα προσωπικού		Δαπάνες προσωπικού εξαιρουμένου της ασφαλιστικής εισφοράς του ΛΕΠΕΤΕ στον e-ΕΦΚΑ, και λοιπά μη επαναλαμβανόμενα έξοδα. Συγκεκριμένα, για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2021, τα λειτουργικά έξοδα εξαιρούν τις δαπάνες προσωπικού ποσού €35 εκατ. που σχετίζονται με εισφορές του ΛΕΠΕΤΕ και λοιπά μη επαναλαμβανόμενα έξοδα ποσού €77 εκατ. Για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2020, τα λειτουργικά έξοδα εξαιρούν τις δαπάνες προσωπικού ποσού €37 εκατ. που σχετίζονται με εισφορές του ΛΕΠΕΤΕ και λοιπά μη επαναλαμβανόμενα έξοδα ποσού €3 εκατ.
Δείκτης Δάνεια προς Καταθέσεις		Δάνεια μετά από προβλέψεις προς καταθέσεις, τέλος χρήσης / περιόδου.
Δείκτης Καθαρής Σταθερής Χρηματοδότησης	Δείκτης NSFR	Ο Δείκτης Καθαρής Σταθερής Χρηματοδότησης αναφέρεται στο ποσό των υποχρεώσεων και του κεφαλαίου που αναμένεται να διατηρείται στον χρονικό ορίζοντα που έχει οριστεί από το NSFR προς του ποσού της σταθερής χρηματοδότησης που πρέπει να διανεμηθεί στα διάφορα περιουσιακά στοιχεία ανάλογα με τα χαρακτηριστικά ρευστότητας και τις υπολειπόμενες διάρκειες τους.
Δείκτης Κάλυψης Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων	Δείκτης κάλυψης MEA	Σωρευμένες προβλέψεις προς Μη Εξυπηρετούμενα Ανοίγματα, εξαιρουμένων των υποχρεωτικά ταξινομούμενων στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων δανείων, τέλος χρήσης / περιόδου.
Δείκτης Κάλυψης Ρευστότητας («Liquidity Coverage Ratio»)	Δείκτης LCR	Ο Δείκτης Κάλυψης Ρευστότητας αφορά το απόθεμα ρευστότητας των ρευστοποιήσιμων περιουσιακών στοιχείων υψηλής ποιότητας (High Quality Liquid Assets "HQLAs") που διακρατά ένα πιστωτικό ίδρυμα με σκοπό να καλύπτει τις καθαρές εκροές ρευστότητας του κατά τη διάρκεια μιας περιόδου ακραίων συνθηκών 30 ημερολογιακών ημερών, βάσει κανονισμού (ΕΥ) 2015/61.
Δείκτης κεφαλαίου κοινών μετοχών κατηγορίας 1 («Common Equity Tier 1», «CET1») 1	Δείκτης CET1	Μέσα κεφαλαίου κοινών μετοχών κατηγορίας 1, με εφαρμογή των διατάξεων του Κανονισμού (ΕΥ) 575/2013 και των εποπτικών μεταβατικών ρυθμίσεων για την επίδραση του ΔΠΧΑ 9, αναφορικά με τα σταθμισμένα στοιχεία Ενεργητικού.
Δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 με πλήρη εφαρμογή του	Δείκτης CET1 FL	Μέσα κεφαλαίου κοινών μετοχών κατηγορίας 1, με εφαρμογή των διατάξεων του Κανονισμού (ΕΥ) 575/2013, χωρίς την εφαρμογή των

Όνομασία	Συντομ/φία	Περιγραφή
ΔΠΧΑ9 (“CET1 fully loaded”)		εποπτικών μεταβατικών ρυθμίσεων για την επίδραση του ΔΠΧΑ 9, αναφορικά με τα σταθμισμένα στοιχεία Ενεργητικού.
Δείκτης Κόστους προς Λειτουργικά Έσοδα		Λειτουργικά έξοδα προς καθαρά λειτουργικά έσοδα.
Δείκτης Κόστους προς Οργανικά Έσοδα		Λειτουργικά έξοδα προς Οργανικά Έσοδα.
Δείκτης Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων	Δείκτης MEA	Μη Εξυπηρετούμενα Ανοίγματα προς δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος προ πρόβλεψης ΑΠΖ, τέλος χρήσης / περιόδου.
Ενσώματα Ίδια Κεφάλαια/ Λογιστική Αξία		Ίδια κεφάλαια μετόχων Τράπεζας μείον υπεραξία επιχειρήσεων, λογισμικό και λοιπά άυλα.
Έσοδα ή κέρδη (έξοδα ή ζημίες) από Χρηματ/κες Πράξεις & Λοιπά Έσοδα (Έξοδα) / Μη Οργανικά Έσοδα		Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων & τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου («έσοδα ή κέρδη (έξοδα ή ζημίες) από χρηματοοικονομικές πράξεις») + έσοδα ή κέρδη (έξοδα ή ζημίες) από την αποαυανγώριση χρηματοοικονομικών στοιχείων επιμετρούμενων στο αποσβέσιμο κόστος + καθαρά λοιπά έσοδα / (έξοδα) («λοιπά έσοδα (έξοδα)»).
Ισολογισμός Καθαρό Επιτοκιακό Περιθώριο		Κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης. Καθαρά έσοδα από τόκους προς το μέσο όρο των τοκοφόρων στοιχείων ενεργητικού (ο μέσος όρος των τοκοφόρων στοιχείων του ενεργητικού υπολογίζεται ως το άθροισμα των υπολοίπων των τοκοφόρων στοιχείων του ενεργητικού στο τέλος του έτους/περιόδου αναφοράς και στο τέλος του προηγούμενου έτους, καθώς και των ενδιάμεσων τριμήνων, δια τον αριθμό των περιόδων (πέντε περίοδοι) για το τέλος του έτους).
Καθαρό Επιτοκιακό Περιθώριο Προσαρμοσμένο στον Κίνδυνο Καταθέσεις		Καθαρό επιτοκιακό περιθώριο μείον το κόστος πιστωτικού κινδύνου.
Κέρδη προ Προβλέψεων		Αφορά στις υποχρεώσεις προς πελάτες. Καθαρά λειτουργικά έσοδα μείον λειτουργικά έξοδα και προβλέψεις απομείωσης για ΑΠΖ.
Κόστος πιστωτικού κινδύνου		Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού κινδύνου ετησιοποιημένες προς το μέσο υπόλοιπο καθαρών δανείων.
Κόστος χρηματοδότησης/ Κόστος Άντλησης Ρευστότητας		Ο σταθμισμένος μέσος όρος του κόστους καταθέσεων, χρηματοδότησης από την ΕΚΤ και των συναλλαγών σε geros, καλυμμένων ομολογιών και τιτλοποιήσεων.
Λειτουργικά έξοδα / δαπάνες		Δαπάνες προσωπικού + γενικά διοικητικά και λοιπά λειτουργικά έξοδα + αποσβέσεις και προβλέψεις απομείωσης αξίας ενσώματων παγίων και άυλων περιουσιακών στοιχείων και ακινήτων επενδύσεων, εξαιρουμένου της επιπρόσθετης ασφαλιστικής εισφοράς του ΛΕΠΕΤΕ στον e-ΕΦΚΑ, του κόστους αναδιάρθρωσης άμεσα σχετιζόμενο με το Πρόγραμμα Μετασχηματισμού, έκτακτα κόστη σχετιζόμενα με το COVID-19 και λοιπά μη επαναλαμβανόμενα έξοδα. Συγκεκριμένα, για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2021, τα λειτουργικά έξοδα εξαιρούν τις δαπάνες προσωπικού ποσού €35 εκατ. που σχετίζονται με εισφορές του ΛΕΠΕΤΕ και λοιπά μη επαναλαμβανόμενα έξοδα ποσού €97 εκατ. Για το 2020, τα λειτουργικά έξοδα εξαιρούν τις δαπάνες προσωπικού ποσού €37 εκατ. που σχετίζονται με εισφορές του ΛΕΠΕΤΕ και λοιπά μη επαναλαμβανόμενα έξοδα ποσού €15 εκατ.
Λειτουργικά Κέρδη / (Ζημίες)		Καθαρά λειτουργικά έσοδα μείον λειτουργικά έξοδα και προβλέψεις απομείωσης για ΑΠΖ.
Λοιπές προβλέψεις		Λοιπές προβλέψεις Προβλέψεις απομείωσης χρεογράφων, λοιπές προβλέψεις και προβλέψεις απομείωσης.
Μη Εξυπηρετούμενα Ανοίγματα (Non-Performing Exposures – NPEs)	MEA	Σύμφωνα με τους ορισμούς της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών (EBA, ITS Technical Standards) ως Μη Εξυπηρετούμενα ορίζονται τα Ανοίγματα που πληρούν μία ή και τις δύο κάτωθι προϋποθέσεις: α) Σημαντικά ανοίγματα με καθυστέρηση μεγαλύτερη των 90 ημερών β) Ανοίγματα αβέβαιης πλήρους είσπραξης χωρίς τη ρευστοποίηση εξασφάλισης, ανεξαρτήτως από την ύπαρξη ποσού σε καθυστέρηση ή ημερών καθυστέρησης.
Μη Εξυπηρετούμενα Δάνεια		Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών στο αποσβέσιμο κόστος σε καθυστέρηση άνω των 90 ημερών.

Όνομασία	Συντομ/φία	Περιγραφή
Οργανικά έσοδα		Καθαρά έσοδα από τόκους + καθαρά έσοδα από προμήθειες.
Οργανικά λειτουργικά κέρδη / (ζημίες)		Οργανικά έσοδα μείον λειτουργικά έξοδα προ προβλέψεων.
Οργανικά λειτουργικά κέρδη / (ζημίες) προ προβλέψεων		Περιλαμβάνει οργανικά έσοδα μείον λειτουργικά έξοδα.
Οργανική Αύξηση / (Μείωση) Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων Προβλέψεις δανείων		Οργανική μεταβολή Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων στο τέλος του/της έτους/περιόδου, προ πωλήσεων και διαγραφών. Προβλέψεις απομείωσης για ΑΠΖ δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών όπου στο 2021 εξαιρείται το όφελος €0,2 δισ. από το Project "Frontier" και ποσό €8 εκατ. που σχετίζεται με λουπές συναλλαγές.
Προσαρμοσμένα κέρδη από συνεχιζόμενες δραστηριότητες		Κέρδη από συνεχιζόμενες δραστηριότητες, εξαιρουμένου της επιπρόσθετης ασφαλιστικής εισφοράς του ΛΕΠΕΤΕ στον e-ΕΦΚΑ, του κόστους αναδιάρθρωσης και λουπά έκτακτα κόστη. Συγκεκριμένα, για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2021, τα λειτουργικά έξοδα εξαιρούν τις δαπάνες προσωπικού ποσού €35 εκατ. που σχετίζονται με εισφορές του ΛΕΠΕΤΕ, το κόστος του Προγράμματος Εθελουσίας Προσωπικού ποσού €83 εκατ., το κόστος αναδιάρθρωσης ποσού €28 εκατ., το όφελος €0,2 δισ. από τις προβλέψεις απομείωσης για ΑΠΖ από το Project "Frontier". και άλλα μη επαναλαμβανόμενα έξοδα ποσού €105 εκατ. Για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2020, τα λειτουργικά έξοδα εξαιρούν τις δαπάνες προσωπικού ποσού €37 εκατ. που σχετίζονται με εισφορές του ΛΕΠΕΤΕ, το κόστος του Προγράμματος Εθελουσίας Προσωπικού ποσού €126 εκατ., το κόστος αναδιάρθρωσης ποσού €11 εκατ., και άλλα μη επαναλαμβανόμενα έξοδα ποσού €15 εκατ.
Προσαρμοσμένα κέρδη μετά από φόρους		Προσαρμοσμένα κέρδη περιόδου από συνεχιζόμενες δραστηριότητες.
Ρυθμός Δημιουργίας Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων		Καθαρή αύξηση / (μείωση) Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων, προ διαγραφών.
Σταθμισμένα Στοιχεία Ενεργητικού		Στοιχεία Ενεργητικού και στοιχεία εκτός Ισολογισμού, προσδιορισμένα βάσει σταθμισμένου κινδύνου, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΥ) 575/2013.
Συνολικός Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας	CAD	Συνολικά εποπτικά κεφάλαια, με εφαρμογή των μεταβατικών διατάξεων του Κανονισμού (ΕΥ) 575/2013 και εποπτικών μεταβατικών ρυθμίσεων για την επίδραση του ΔΠΧΑ 9, αναφορικά με τα σταθμισμένα στοιχεία Ενεργητικού.
Τοκοφόρα στοιχεία Ενεργητικού		Τα τοκοφόρα στοιχεία Ενεργητικού περιλαμβάνουν τα εν δυνάμει τοκοφόρα στοιχεία του ενεργητικού και αφορούν το ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες, τις απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων (εξαιρουμένων των μετοχών και μεριδίων αμοιβαίων κεφαλαίων), δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών και χαρτοφυλάκιο επενδύσεων (εξαιρουμένων των μετοχών και μεριδίων αμοιβαίων κεφαλαίων).
Τραπεζικές δραστηριότητες στην Ελλάδα		Αναφέρονται στις τραπεζικές δραστηριότητες και περιλαμβάνουν τη λιανική, επιχειρηματική και επενδυτική τραπεζική. Οι δραστηριότητες του Ομίλου στην Ελλάδα περιλαμβάνουν τις δραστηριότητες της Τράπεζας στην Ελλάδα, την Εθνική Leasing, την Probank Leasing και την Εθνική Factors.

Αποποίηση ευθύνης

Οι πληροφορίες, οι δηλώσεις και οι γνώμες που παρατίθενται στην Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου του 2021 (η «Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου») έχουν παρασχεθεί από την Εθνική Τράπεζα της Ελλάδας Α.Ε. (η «Τράπεζα») (μαζί με τις ενοποιούμενες θυγατρικές της (ο «Όμιλος»). Εξυπηρετούν αποκλειστικά ενημερωτικούς σκοπούς και δεν θα πρέπει να θεωρούνται ως συμβουλή ή σύσταση προς τους επενδυτές ή τους δυνητικούς επενδυτές σε σχέση με την κατοχή, την αγορά ή την πώληση κινητών αξιών ή άλλων χρηματοπιστωτικών προϊόντων ή μέσων, και δεν λαμβάνουν υπόψη συγκεκριμένους επενδυτικούς στόχους, οικονομική κατάσταση ή ανάγκες. Δεν συνιστούν έρευνα στον τομέα των επενδύσεων, επιβεβαίωση συναλλαγής ή για προσφορά ή πρόσκληση για αγορά/πώληση οποιωνδήποτε χρηματοπιστωτικών μέσων.

Ακρίβεια Πληροφοριών και Περιορισμός Ευθύνης

Μολονότι έχει ληφθεί εύλογη επιμέλεια για να διασφαλιστεί ότι το περιεχόμενο της Έκθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου είναι αληθές και ακριβές, δεν παρέχονται δηλώσεις ή εγγυήσεις, ρητές ή σιωπηρές, όσον αφορά την ακρίβεια ή την πληρότητα των πληροφοριών που περιλαμβάνονται στην Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου. Στον μέγιστο βαθμό που επιτρέπεται από το νόμο, σε καμία περίπτωση η Τράπεζα, ή οποιαδήποτε από τις θυγατρικές της, οι μέτοχοι, οι συνδεδεμένες εταιρείες, οι εκπρόσωποι, οι διευθυντές, τα στελέχη, οι υπάλληλοι, οι σύμβουλοι ή οι αντιπρόσωποι δεν ευθύνονται για οποιαδήποτε άμεση, έμμεση ή επακόλουθη ζημία ή διαφυγόν κέρδος που τυχόν θα προκύψει από τη χρήση της Έκθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου, το περιεχόμενό της (συμπεριλαμβανομένων των εσωτερικών οικονομικών μοντέλων), τις παραλείψεις της, την εξάρτηση από τις πληροφορίες που περιέχονται σε αυτό, ή τις απόψεις που διατυπώνονται σε σχέση με αυτό ή άλλως που προκύπτουν σε σχέση με αυτό.

Οι παραλήπτες της Έκθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου δεν θα πρέπει να ερμηνεύσουν το περιεχόμενό του, ή οποιαδήποτε προηγούμενη ή μεταγενέστερη επικοινωνία από ή με την Τράπεζα ή τους εκπροσώπους της, ως χρηματοοικονομική, επενδυτική, νομική, φορολογική, επιχειρηματική ή άλλη επαγγελματική συμβουλή. Επιπρόσθετα, η Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου δεν θεωρείται ότι είναι εξαντλητικό ή περιέχει όλες τις πληροφορίες που ενδεχομένως απαιτούνται για την πλήρη ανάλυση της Τράπεζας. Οι παραλήπτες της Έκθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου θα πρέπει να απευθύνονται στους δικούς τους συμβούλους καθώς και να πραγματοποιούν έκαστος τις δικές τους αξιολογήσεις σε σχέση με την Τράπεζα και την καταλληλότητα και την επάρκεια των πληροφοριών.

Η Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου περιλαμβάνει αναφορές σε συγκεκριμένα χρηματοοικονομικά μεγέθη, τα οποία δεν ορίζονται από τα ΔΠΧΑ. Τα εν λόγω μεγέθη παρουσιάζονται στην ανωτέρω ενότητα «Ορισμός των χρηματοοικονομικών στοιχείων και των δεικτών που χρησιμοποιήθηκαν» (*“Ορισμός των Χρηματοοικονομικών Στοιχείων και των Δεικτών που Χρησιμοποιήθηκαν”*) και ενδέχεται να μην είναι συγκρίσιμα με εκείνα έτερων πιστωτικών ιδρυμάτων. Η αναφορά στα εν λόγω μεγέθη, τα οποία δεν ορίζονται από τα ΔΠΧΑ, θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη και τα χρηματοοικονομικά μεγέθη κατά τα ΔΠΧΑ, χωρίς να θεωρείται ωστόσο ότι υποκαθιστούν καθ’ οιονδήποτε τρόπο τα αποτελέσματα που παρουσιάζονται σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ.

Λόγω στρογγυλοποίησης, τα σύνολα των αριθμών που παρουσιάζονται στο σύνολο της Έκθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου ενδέχεται να μην αθροίζονται στο ακέραιο και τα ποσοστά ενδέχεται να μην αντικατοπτρίζουν με ακρίβεια τις απόλυτες τιμές.

Δηλώσεις σχετικά με το μέλλον (Forward Looking Statements)

Η Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου περιέχει δηλώσεις σχετικά με το μέλλον (forward-looking statements) που αφορούν την πρόθεση της Διοίκησης, τις πεποιθήσεις ή τις σημερινές προσδοκίες σχετικά, μεταξύ άλλων, με τις δραστηριότητες και τις λειτουργίες της Τράπεζας, τις συνθήκες της αγοράς, τα αποτελέσματα της λειτουργίας και τη χρηματοοικονομική κατάσταση, την κεφαλαιακή επάρκεια, τις πρακτικές διαχείρισης κινδύνων, τη ρευστότητα, τις προοπτικές, την ανάπτυξη και τις στρατηγικές («δηλώσεις σχετικά με το μέλλον»). Οι δηλώσεις σχετικά με το μέλλον αφορούν μελλοντικές περιστάσεις και αποτελέσματα και άλλες δηλώσεις που δεν αποτελούν ιστορικά γεγονότα και ορισμένες φορές προσδιορίζονται από τους όρους «ενδεχομένως», «θα», «πιστεύει», «αναμένει», «προβλέπει», «σκοπεύει», «προβάλλει», «σχεδιάζει», «εκτιμά», «στοχεύει», «διαβλέπει», «προσδοκά», «στοχοθετεί», «θα επιθυμούσε», «θα μπορούσε» ή παρόμοιες εκφράσεις ή τα αρνητικά αυτών.

Οι δηλώσεις σχετικά με το μέλλον αντικατοπτρίζουν τις γνώσεις και τις πληροφορίες που είναι διαθέσιμες κατά την ημερομηνία της σύνταξης της Έκθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου και υπόκεινται σε εγγενείς αβεβαιότητες και σε ποικίλες παραδοχές, είτε αυτές αναφέρονται ρητά στην Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου είτε όχι. Μολονότι οι δηλώσεις σχετικά με το μέλλον που περιλαμβάνονται στην Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου βασίζονται σε, κατά την πεποίθηση της Διοίκησης της Τράπεζας, λογικές παραδοχές, δεδομένου ότι οι παραδοχές αυτές υπόκεινται εγγενώς σε σημαντικές αβεβαιότητες και αλληλεξαρτήσεις, συμπεριλαμβανομένων και των συνεπειών της πανδημίας του κορωνοϊού, που είναι δύσκολο ή αδύνατο να προβλεφθούν και είναι εκτός του ελέγχου της Τράπεζας δεν μπορεί να παρασχεθεί διαβεβαίωση ότι η Τράπεζα θα επιτύχει ή θα εκπληρώσει αυτές τις προσδοκίες, πεποιθήσεις ή προβλέψεις. Η εξέλιξη της νόσου και ο οικονομικός της αντίκτυπος παραμένουν εξαιρετικά αβέβαιοι. Ως εκ τούτου, η εξάπλωση αυτή αποτελεί έναν άλλο παράγοντα που θα μπορούσε να προκαλέσει σημαντικές διαφορές μεταξύ των πραγματικών αποτελεσμάτων και εκείνων που περιλαμβάνονται στις δηλώσεις σχετικά με το μέλλον. Οι δηλώσεις σχετικά με το

μέλλον παρέχονται μόνο για επεξηγηματικούς σκοπούς και δεν προορίζονται και δεν πρέπει να θεωρούνται ως εγγύηση, διαβεβαίωση, πρόβλεψη ή οριστική δήλωση πραγματικών γεγονότων ή πιθανοτήτων.

Τα πραγματικά αποτελέσματα της Τράπεζας ενδέχεται να διαφέρουν σημαντικά από τα αναφερόμενα στις δηλώσεις σχετικά με το μέλλον. Ορισμένοι σημαντικοί παράγοντες που θα μπορούσαν να διαφοροποιήσουν τα πραγματικά αποτελέσματα από τα αναφερόμενα στις δηλώσεις σχετικά με το μέλλον θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, αλλαγές στις εγχώριες και ξένες επιχειρήσεις, στην αγορά, σε χρηματοοικονομικές, πολιτικές και νομικές συνθήκες, συμπεριλαμβανομένων των ρυθμιστικών αλλαγών του κλάδου, δυσμενείς αποφάσεις από εγχώριες ή διεθνείς ρυθμιστικές και εποπτικές αρχές, τον αντίκτυπο της μείωσης του μεγέθους της αγοράς, την ικανότητα διατήρησης των αξιολογήσεων πιστοληπτικής ικανότητας, τους κεφαλαιακούς πόρους και τις κεφαλαιακές δαπάνες, τις δυσμενείς δικαστικές εκβάσεις, την επίδραση του COVID-19 και την επίδραση τούτων στη χρηματοοικονομική κατάσταση του Ομίλου.

Δεν μπορεί να υπάρξει διαβεβαίωση ότι οποιοσδήποτε δηλώσεις σχετικά με το μέλλον θα πραγματοποιηθούν, και η Τράπεζα ρητά αποποιείται οποιαδήποτε υποχρέωση ή δέσμευση για την επικαιροποίηση ή αναθεώρηση πληροφοριών σε οποιαδήποτε δήλωση σχετικά με το μέλλον ώστε να αντικατοπτρίζει τυχόν αλλαγές στις προσδοκίες της Τράπεζας σε σχέση με αυτές ή τυχόν αλλαγές στα γεγονότα, τις συνθήκες ή τις περιστάσεις στις οποίες βασίζεται οποιαδήποτε δήλωση σχετικά με το μέλλον. Ως εκ τούτου, εφιστάται η προσοχή του αναγνώστη να μη βασίζεται υπέρ του δέοντος στις δηλώσεις σχετικά με το μέλλον.

Μη επικαιροποίηση

Εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά, όλες οι πληροφορίες στην Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου φέρουν ημερομηνία αναφοράς την ημερομηνία σύνταξης της Έκθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου. Ούτε η παράδοση της Έκθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου, ούτε οποιαδήποτε άλλη επικοινωνία με τους παραλήπτες του, υπό οποιαδήποτε συνθήκη, θα πρέπει να οδηγεί στο συμπέρασμα ότι δεν έχει υπάρξει καμία αλλαγή στα θέματα της Τράπεζας από την ημερομηνία αυτή. Εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά στο παρόν, η Τράπεζα δεν σκοπεύει, ούτε θα αναλάβει υποχρέωση, να επικαιροποιήσει την Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου ή οποιαδήποτε από τις πληροφορίες που περιλαμβάνονται σε αυτό.

Η Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου υπόκειται στο ελληνικό δίκαιο, και κάθε διαφορά που ανακύπτει σε σχέση με την Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου υπόκειται στην αποκλειστική δικαιοδοσία των Δικαστηρίων της Αθήνας.

Επεξηγηματική Έκθεση

Επεξηγηματική Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου

Προς την Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων της
Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος σύμφωνα με το άρθρο 4 του Ν. 3556/2007

Σύμφωνα με το άρθρο 4 του Ν. 3556/2007, οι εταιρείες των οποίων οι μετοχές είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο υποχρεούνται να υποβάλουν Επεξηγηματική Έκθεση προς την Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων τους, παρέχοντας αναλυτικές πληροφορίες σε συγκεκριμένα θέματα. Η παρούσα επεξηγηματική έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου προς την Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων της Τράπεζας περιέχει τις απαιτούμενες αναλυτικές πληροφορίες αναφορικά με τα ζητήματα αυτά.

A) Διάρθρωση μετοχικού κεφαλαίου

Σε συνέχεια της απόφασης της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης της 26ης Ιουλίου 2018, το μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας ανερχόταν σε €2.744.145.459 διαιρούμενο σε 914.715.153 κοινές ονομαστικές μετοχές, ονομαστικής αξίας €3,00 η κάθε μία.

Δυνάμει της απόφασης της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης της 30ης Ιουλίου 2021, αποφασίστηκε η μείωση του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας κατά το ποσό του €1.829.430.306, με μείωση της ονομαστικής αξίας εκάστης κοινής ονομαστικής μετοχής από €3,00 σε €1,00, με σκοπό το συμψηφισμό ισόποσων σωρευμένων λογιστικών ζημιών προηγούμενων χρήσεων στο πλαίσιο θέσπισης Προγράμματος Διάθεσης Μετοχών, σύμφωνα με το άρθρο 113 παρ. 4 του Ν. 4548/2018, όπως αναλυτικά περιγράφεται στην Ενότητα Η κατωτέρω («*Η Αρμοδιότητα του Διοικητικού Συμβουλίου για την έκδοση νέων ή για την αγορά ιδίων μετοχών*» – «*Δικαιώματα προαίρεσης επί μετοχών*»). Μετά την ως άνω μείωση, το μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας θα ανερχόταν στο ποσό των €914.715.153,00 διαιρούμενο σε 914.715.153 κοινές ονομαστικές μετοχές, ονομαστικής αξίας €1,00 η κάθε μία.

Μετά την ως άνω απόφαση και τη λήψη των απαιτούμενων εγκρίσεων από τις αρμόδιες αρχές, στις 18 Νοεμβρίου 2021 η Τράπεζα ανακοίνωσε την προαναφερθείσα μείωση μετοχικού κεφαλαίου με μείωση της ονομαστικής αξίας της μετοχής της, ορίζοντας τις 22 Νοεμβρίου 2021 ως την ημερομηνία μεταβολής της ονομαστικής αξίας της μετοχής της σε €1,00.

Κατόπιν των ανωτέρω, το μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας την 31η Δεκεμβρίου 2021 ανερχόταν στο ποσό των €914.715.153,00 διαιρούμενο σε 914.715.153 κοινές ονομαστικές μετοχές, ονομαστικής αξίας €1,00 η κάθε μία.

Οι μετοχές της Τράπεζας είναι εισηγμένες προς διαπραγμάτευση στο Χρηματιστήριο Αθηνών («ΧΑ»).

Τα δικαιώματα των μετόχων της Τράπεζας που πηγάζουν από κάθε μία μετοχή, είναι καταρχάς ανάλογα με το ποσοστό του μετοχικού κεφαλαίου στο οποίο αντιστοιχούν. Κάθε μετοχή ενσωματώνει όλα τα δικαιώματα που προβλέπει ο Νόμος και το Καταστατικό της Τράπεζας, με την επιφύλαξη των δικαιωμάτων των 13.481.859 κοινών άυλων ονομαστικών μετοχών που κατέχει το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας («ΤΧΣ»), οι οποίες υπόκεινται στους περιορισμούς του άρθρου 7^α παρ. 2 του Ν. 3864/2010. Ειδικότερα:

1. Τα κάτωθι δικαιώματα απορρέουν από τις 901.233.294 κοινές μετοχές (που αντιστοιχούν σε ποσό ύψους €901.233.294 ή 98,53% του συνολικού μετοχικού κεφαλαίου) εκ των οποίων

Επεξηγηματική Έκθεση

επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων 31 Δεκεμβρίου 2021

355.986.916 κατέχει το ΤΧΣ (που αντιστοιχούν σε ποσό ύψους €355.986.916 ή 38,92% του συνολικού μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας):

- Το δικαίωμα συμμετοχής και ψήφου στη Γενική Συνέλευση των Μετόχων.
- Το δικαίωμα επί ελάχιστου πρώτου μερίσματος από τα ετήσια κέρδη της Τράπεζας, το οποίο ανέρχεται σε ποσοστό 35% των καθαρών κερδών, μετά από αφαίρεση των ποσών όπως προσδιορίζονται στο ισχύον νομοθετικό πλαίσιο. Η χορήγηση πρόσθετου μερίσματος αποφασίζεται από τη Γενική Συνέλευση. Μέρισμα δικαιούται κάθε μέτοχος, ο οποίος αναφέρεται στο τηρούμενο από την Τράπεζα μητρώο μετόχων κατά την ημερομηνία προσδιορισμού δικαιούχων μερίσματος. Το μέρισμα κάθε μετοχής καταβάλλεται στο μέτοχο εντός δύο (2) μηνών από την ημερομηνία της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των μετόχων που ενέκρινε τις Ετήσιες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της Τράπεζας και του Ομίλου, όπως περιλαμβάνονται στην Ετήσια Χρηματοοικονομική Έκθεση. Ο τρόπος και ο τόπος καταβολής του μερίσματος ανακοινώνεται κατά τα προβλεπόμενα στο εφαρμοστέο πλαίσιο. Το δικαίωμα είσπραξης του μερίσματος παραγράφεται και το αντίστοιχο ποσό περιέχεται στο Ελληνικό Δημόσιο μετά την παρέλευση πέντε (5) ετών από το τέλος του έτους, κατά το οποίο ενέκρινε τη διανομή του η Γενική Συνέλευση. Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με το άρθρο 149Α παρ. 1 του Ν. 4261/2014, καθώς και σύμφωνα με το Άρθρο 35 του Καταστατικού της Τράπεζας, κατά παρέκκλιση του στοιχείου γ' της παρ. 2 του άρθρου 160, καθώς και από την παρ. 2 του άρθρου 161 του Ν. 4548/2018, η Τράπεζα δεν υπόκειται σε υποχρέωση διανομής ελάχιστου μερίσματος. Περαιτέρω, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 149Α του Ν. 4261/2014 και το άρθρο 35 του Καταστατικού της Τράπεζας, σε περίπτωση διανομή μερίσματος σε είδος, κατ' εφαρμογή των παρ. 4 και 5 του άρθρου 161 του Ν. 4548/2018 και/ή διανομής σε είδος για πρόσθετα μέσα κεφαλαίου της κατηγορίας 1 και μέσα κεφαλαίου της κατηγορίας 2, απαιτείται προηγούμενη έγκριση της Τράπεζας της Ελλάδος.
- Το δικαίωμα προτίμησης σε κάθε αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας με μετρητά και την έκδοση νέων μετοχών.
- Το δικαίωμα πρόσβασης στην Ετήσια Χρηματοοικονομική Έκθεση της Τράπεζας, η οποία περιλαμβάνει: α) τις Δηλώσεις του Διοικητικού Συμβουλίου, β) την Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου, γ) την Επεξηγηματική Έκθεση, δ) την Ετήσια Έκθεση της Επιτροπής Ελέγχου, ε) την Έκθεση Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή, στ) τις Ετήσιες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις, που περιλαμβάνουν τις ατομικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις και σημειώσεις επί αυτών, ζ) την Ετήσια Έκθεση διανομής κεφαλαίου του οικονομικού έτους που αφορά μέσω του διαδικτυακού τόπου της Τράπεζας δέκα (10) ημέρες πριν από κάθε Τακτική Γενική Συνέλευση.
- Η Γενική Συνέλευση των μετόχων της Τράπεζας διατηρεί όλα τα δικαιώματά της κατά τη διάρκεια της εκκαθάρισης (σύμφωνα με το άρθρο 37 του Καταστατικού της).

2. Οι 13.481.859 κοινές μετοχές που κατέχει το ΤΧΣ (που αντιστοιχούν σε ποσό ύψους €13.481.859 ή 1,47% επί του συνολικού μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας), σύμφωνα με το άρθρο 7α παρ. 2 του Ν. 3864/2010, όπως ισχύει, δίνουν δικαίωμα ψήφου του ΤΧΣ στη Γενική Συνέλευση των μετόχων με τους περιορισμούς που περιγράφονται αναλυτικά στην Ενότητα Ε κατωτέρω («Περιορισμοί στο δικαίωμα ψήφου»).

Επιπλέον, οι κοινές μετοχές που κατέχει το ΤΧΣ παρέχουν επίσης, όπως και οι λοιπές κοινές μετοχές που κατέχουν οι ιδιώτες επενδυτές, δικαίωμα επί του μερίσματος, δικαίωμα προτίμησης σε αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου, δικαίωμα πρόσβασης στην Ετήσια Χρηματοοικονομική Έκθεση, κατά τα ανωτέρω αναφερόμενα.

Περαιτέρω, οι εν λόγω κοινές μετοχές παρέχουν στον εκπρόσωπο του ΤΧΣ στο Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας τα εξής ειδικά δικαιώματα σύμφωνα με τον Ν. 3864/2010, όπως ισχύει:

- Το δικαίωμα να ζητεί την σύγκληση της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων.
- Το δικαίωμα αρνησικυρίας στη λήψη οποιασδήποτε απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας:
 - i. Σχετικής με τη διανομή μερισμάτων και την πολιτική παροχών προς τον Πρόεδρο, τον Διευθύνοντα Σύμβουλο και τα λοιπά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, καθώς και τους Γενικούς Διευθυντές και τους αναπληρωτές τους ή
 - ii. Εφόσον η υπό συζήτηση απόφαση δύναται να θέσει σε κίνδυνο τα συμφέροντα των καταθετών ή να επηρεάσει σοβαρά τη ρευστότητα ή τη φερεγγυότητα ή την εν γένει συνετή και εύρυθμη λειτουργία της Τράπεζας (όπως επιχειρηματική στρατηγική, διαχείριση στοιχείων ενεργητικού-παθητικού κλπ.)
 - iii. Που αφορά εταιρικές πράξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 7α του Ν.3864/2010, όπως ισχύει, ήτοι αποφάσεων τροποποίησης του καταστατικού, περιλαμβανομένης της αύξησης ή μείωσης κεφαλαίου ή της παροχής σχετικής εξουσιοδότησης στο διοικητικό συμβούλιο, συγχώνευσης, διάσπασης, μετατροπής, αναβίωσης, παράτασης της διάρκειας ή διάλυσης της εταιρείας, μεταβίβασης στοιχείων του ενεργητικού, περιλαμβανομένης της πώλησης θυγατρικών ή για όποιο άλλο θέμα απαιτείται αυξημένη πλειοψηφία κατά τα προβλεπόμενα στο Ν. 4548/2018 και η οποία απόφαση δύναται να επηρεάσει σημαντικά τη συμμετοχή του ΤΧΣ στο μετοχικό κεφάλαιο του πιστωτικού ιδρύματος.
- Το δικαίωμα να ζητεί την αναβολή επί τρεις (εργάσιμες) ημέρες της συνεδρίασης του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας, προκειμένου να λάβει οδηγίες από την Εκτελεστική Επιτροπή του Ταμείου. Το δικαίωμα αυτό μπορεί να ασκηθεί έως το πέρας της συνεδρίασης του Διοικητικού Συμβουλίου.
- Το δικαίωμα να ζητεί τη σύγκληση του Διοικητικού Συμβουλίου.
- Το δικαίωμα να εγκρίνει το διορισμό του Γενικού Διευθυντή Οικονομικών.

Κατά την άσκηση των ως άνω δικαιωμάτων του στο Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας, ο εκπρόσωπος του ΤΧΣ λαμβάνει υπόψη του την επιχειρηματική αυτονομία της Τράπεζας.

Επιπροσθέτως, για τους σκοπούς του Ν. 3864/2010, όπως ισχύει, το ΤΧΣ έχει ελεύθερη πρόσβαση στα βιβλία και στοιχεία της Τράπεζας, με στελέχη ή συμβούλους της επιλογής του.

Β) Περιορισμοί στη μεταβίβαση των μετοχών της Τράπεζας

Το Καταστατικό της Τράπεζας δεν επιβάλλει περιορισμούς στη μεταβίβαση των μετοχών της Τράπεζας. Η μεταβίβαση μετοχών της Τράπεζας που κατέχει το ΤΧΣ υπόκειται στις προβλέψεις του άρθρου 8 του Ν. 3864/2010 («Νόμος του ΤΧΣ»), όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει. Σημειώνεται ότι, στις 26 Οκτωβρίου 2020 δημοσιεύθηκε η υπ' αριθμ. 121476 ΕΞ 2020 Υπουργική Απόφαση, η οποία προβλέπει την παράταση της προθεσμίας της παρ. 1 του άρθρου 8 του Ν. 3864/2010 αναφορικά με τη διάθεση των μετοχών του Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας, για δύο περαιτέρω έτη, και έως την 1 Νοεμβρίου 2022.

Γ) Σημαντικές άμεσες ή έμμεσες συμμετοχές κατά την έννοια του Ν. 3556/2007

Κατά την 31 Δεκεμβρίου 2021, δεν υπήρχαν σημαντικές άμεσες ή έμμεσες συμμετοχές κατά την έννοια του Ν.3556/2007 με ποσοστό ίσο ή μεγαλύτερο άμεσα ή έμμεσα από 5% του συνολικού αριθμού των κοινών μετοχών της Τράπεζας, εκτός των 369.468.775 κοινών μετά ψήφου άυλων μετοχών που κατέχει το ΤΧΣ, σε συνέχεια της ανακεφαλαιοποίησης της Τράπεζας το 2013 και 2015, εκ των οποίων 13.481.859 υπόκεινται στους διαλαμβανόμενους στο άρθρο 7α παρ. 2 Ν. 3864/2010, όπως ισχύει, περιορισμούς.

Δ) Μετοχές παρέχουσες ειδικά δικαιώματα ελέγχου

Δεν υφίστανται μετοχές που παρέχουν ειδικά δικαιώματα ελέγχου με τις κατωτέρω εξαιρέσεις.

Δυνάμει των προβλέψεων του άρθρου 10 παρ.2 Ν. 3864/2010, το ΤΧΣ διατηρεί από τις 11 Ιουνίου 2012 έναν εκπρόσωπο στο Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας ο οποίος έχει τα παραπάνω αναφερθέντα από τον Ν. 3864/2010, όπως ισχύει, δικαιώματα.

Ειδικότερα, σκοπός του ΤΧΣ, σύμφωνα με το Ν. 3864/2010, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, είναι η συνεισφορά στη διατήρηση της σταθερότητας του ελληνικού τραπεζικού συστήματος, προς χάριν του δημοσίου συμφέροντος.

Κατά την επιδίωξη του στόχου του, το ΤΧΣ θα πρέπει, μεταξύ άλλων, (i) να παρακολουθεί και να αξιολογεί, για τα πιστωτικά ιδρύματα που έχουν λάβει κεφαλαιακή ενίσχυση από το ΤΧΣ, το βαθμό συμμόρφωσης με τα σχέδια αναδιάρθρωσής τους, (ii) να ασκήσει τα μετοχικά του δικαιώματα, σε συμμόρφωση με κανόνες που υπηρετούν τη χρηστή διαχείριση της περιουσίας του και με τους κανόνες της Ευρωπαϊκής Ένωσης περί Κρατικών ενισχύσεων και Ανταγωνισμού, (iii) να διασφαλίσει ότι η Τράπεζα λειτουργεί με τους όρους της αγοράς και (iv) ότι σε εύθετο χρόνο η Τράπεζα θα επανέλθει σε ιδιωτικό ιδιοκτησιακό καθεστώς με ανοιχτό και διαφανή τρόπο.

Προκειμένου για την επίτευξη των παραπάνω στόχων η Τράπεζα και το ΤΧΣ συνολολόγησαν την από 10 Ιουλίου 2013 Σύμβαση

Πλαίσιο Συνεργασίας («Relationship Framework Agreement») (εφεξής «Σύμβαση-Πλαίσιο»), (αρχική Σύμβαση-Πλαίσιο). Επιπρόσθετα, ως αποτέλεσμα χορήγησης κεφαλαιακής ενίσχυσης από το ΤΧΣ στην Τράπεζα, στο πλαίσιο της ανακεφαλαιοποίησης που ολοκληρώθηκε το Δεκέμβριο του 2015 και προκειμένου το ΤΧΣ να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις που απορρέουν από το Ν. 3864/2010, όπως ισχύει, να ασκήσει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του και να συμμορφωθεί με τις δεσμεύσεις που έχει αναλάβει μέσω της Συμφωνίας Χρηματοοικονομικής Στήριξης³⁶ («Financial Assistance Facility Agreement» – «FFA») και του Μνημονίου Συμφωνίας Χρηματοδοτικής Στήριξης³⁷ («Memorandum Of Understanding» ή «MoU»), το ΤΧΣ και η Τράπεζα προέβησαν στις 3 Δεκεμβρίου 2015 στην υπογραφή της νέας Συμφωνίας Πλαίσιο, το οποίο αναθεώρησε την αρχική Σύμβαση – Πλαίσιο.

Η εν λόγω Συμφωνία-Πλαίσιο καθορίζει τη σχέση μεταξύ της Τράπεζας και του ΤΧΣ και τα θέματα που αφορούν, μεταξύ άλλων (α) την εταιρική διακυβέρνηση της Τράπεζας, (β) το Σχέδιο Αναδιάρθρωσης και την παρακολούθηση αυτού, (γ) την παρακολούθηση της εφαρμογής του πλαισίου διαχείρισης της Τράπεζας και την απόδοση της Τράπεζας για την επίλυση των Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων. Επιπρόσθετα, η Συμφωνία-Πλαίσιο πραγματεύεται δ) τις ουσιαστικές υποχρεώσεις και τη μετάπτωση των δικαιωμάτων ψήφου του ΤΧΣ σε πλήρη δικαιώματα ψήφου, (ε) την παρακολούθηση του πραγματικού προφίλ κινδύνων της Τράπεζας σε σχέση με την εγκεκριμένη στρατηγική για τη διαχείριση κινδύνων και την κεφαλαιακή επάρκεια, (στ) τη συναίνεση του ΤΧΣ για τα Ουσιαστικά Θέματα, (ζ) τις Ουσιαστικές Δικαστικές Διαμάχες και Διαδικασίες που αφορούν στην Τράπεζα και (η) τα καθήκοντα, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του εκπροσώπου του ΤΧΣ στο Διοικητικό Συμβούλιο.

Περαιτέρω, η εν λόγω Συμφωνία-Πλαίσιο αναφέρει ότι, με την επιφύλαξη των όρων της, του ισχύοντος νόμου και των καταστατικών εγγράφων, τα όργανα της Τράπεζας που λαμβάνουν αποφάσεις θα συνεχίσουν να καθορίζουν ανεξάρτητα, μεταξύ άλλων, την εμπορική στρατηγική και πολιτική της Τράπεζας σε συμμόρφωση με το Σχέδιο Αναδιάρθρωσης και οι αποφάσεις σχετικά με την καθημερινή λειτουργία της Τράπεζας θα εξακολουθήσουν να παραμένουν στα αρμόδια όργανα και στελέχη της Τράπεζας, κατά περίπτωση, σύμφωνα με τις νόμιμες και καταστατικές υποχρεώσεις τους.

Επιπλέον, δυνάμει της εν θέματι Συμφωνίας-Πλαίσιο, η Τράπεζα οφείλει να παρέχει στο ΤΧΣ όλες τις πληροφορίες και τα στοιχεία που αφορούν τον Όμιλο και τα σχετιζόμενα με αυτόν θέματα, τα οποία το ΤΧΣ εύλογα κρίνει αναγκαία προκειμένου να διασφαλίσει τα περιουσιακά του στοιχεία, να παρακολουθεί την εκ μέρους της Τράπεζας εφαρμογή του Σχεδίου Αναδιάρθρωσης, και να ασκεί τα νόμιμα δικαιώματά και τις υποχρεώσεις του καθώς και τις Συμβατικές Υποχρεώσεις. Στο πλαίσιο της αποτελεσματικής εφαρμογής της Συμφωνίας – Πλαίσιο, η Τράπεζα και το ΤΧΣ θα συνεργάζονται αποτελεσματικά. Στελέχη της Τράπεζας και του ΤΧΣ θα πραγματοποιούν συναντήσεις σε τακτή βάση και θα συνεργάζονται στο πλαίσιο της διαδικασίας παρακολούθησης του Σχεδίου Αναδιάρθρωσης της Τράπεζας σύμφωνα με τον όρο 2.3 της Συμφωνίας – Πλαίσιο. Η Εκτελεστική

³⁶ Η Συμφωνία αυτή υπεγράφη στις 19 Αυγούστου 2015 μεταξύ του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας («ΕΜΣ» ή «ESM»), της Ελληνικής Κυβέρνησης, της Τράπεζας της Ελλάδος και του ΤΧΣ.

³⁷ Νοείται το μνημόνιο που υπεγράφη στις 19 Αυγούστου 2015 μεταξύ ΕSM, εκ μέρους της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, της Ελληνικής Κυβέρνησης και της Τράπεζας της Ελλάδος.

Επιτροπή του ΤΧΣ και η Ανώτατη Εκτελεστική Επιτροπή της Τράπεζας θα συνεδριάζουν τουλάχιστον μία φορά το τρίμηνο, ενώ η διοίκηση της Τράπεζας (συμπεριλαμβανομένου του Επικεφαλής των Οικονομικών Υπηρεσιών - CFO, του Επικεφαλής της Διαχείρισης Κινδύνων – CRO, και του Επικεφαλής της Στρατηγικής, ανάλογα με τα θέματα ημερησίας διάταξης) θα συνεδριάζει με τα ανώτατα στελέχη του ΤΧΣ τουλάχιστον μία φορά τον μήνα.

Περαιτέρω, ορίζεται ότι ο Εκπρόσωπος του ΤΧΣ στο Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας συμμετέχει ως μέλος σε όλες τις Επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας, ενώ προβλέπεται και ο ορισμός ενός εκπροσώπου του ΤΧΣ ως Παρατηρητή (χωρίς δικαίωμα ψήφου) στο Διοικητικό Συμβούλιο και τις Επιτροπές αυτού.

Επιπρόσθετα, η αναθεωρημένη Συμφωνία-Πλαίσιο προβλέπει, μεταξύ άλλων, τα εξής:

- Η Τράπεζα θα πρέπει κάθε φορά να υιοθετεί και να εφαρμόζει δομές εταιρικής διακυβέρνησης που να διασφαλίζουν την εφαρμογή της εν λόγω συμφωνίας, σε συμμόρφωση κάθε φορά προς τις απαιτήσεις του Νόμου, τις Συμβατικές Υποχρεώσεις και το Σχέδιο Αναδιάρθρωσης.
- Η Τράπεζα θα χορηγεί στο ΤΧΣ έγγραφα, όπως απαιτείται, με σκοπό να διασφαλίζει την αποτελεσματική παρακολούθηση της εφαρμογής του Σχεδίου Αναδιάρθρωσης και του πλαισίου για τη διαχείριση των Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων, ώστε να δίνεται η δυνατότητα στο ΤΧΣ να εκτελεί τον θεσμικό του ρόλο.
- Αν η Τράπεζα έχει απασχολήσει, πριν από τη σύναψη της εν λόγω Συμφωνίας, εταιρεία εξωτερικών ελεγκτών για χρονικό διάστημα το οποίο υπερβαίνει τα πέντε έτη, η Τράπεζα θα πρέπει να αντικαταστήσει την εταιρεία αυτή. Οι νέες συμβάσεις ανάθεσης δεν θα πρέπει να υπερβαίνουν τα πέντε έτη. Η πρώτη πενταετής περίοδος έληξε για την Τράπεζα μετά την εταιρική χρήση 2016. Στο πλαίσιο αυτό, το Διοικητικό Συμβούλιο ενέκρινε κατά τη συνεδρία του στις 18 Ιανουαρίου 2017 και έπειτα από σχετική σύσταση της Επιτροπής Ελέγχου, την PwC ως την πλέον κατάλληλη ελεγκτική εταιρεία για τον έλεγχο του Ομίλου για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2017. Ο διορισμός της PwC, εγκρίθηκε αρχικά από την Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Εθνικής Τράπεζας του 2017 και ο εκ νέου διορισμός της εγκρίθηκε από κάθε μία από τις επόμενες τέσσερις Τακτικές Γενικές Συνελεύσεις, κατόπιν σχετικής εισήγησης από την Επιτροπή Ελέγχου.

Ωστόσο, σύμφωνα με το άρθρο 28 του Ν. 4701/2020, το ΤΧΣ και τα πιστωτικά ιδρύματα που συμμετείχαν σε σχέδια ανακεφαλαιοποίησης ή τα επωφελούμενα πιστωτικά ιδρύματα που προέρχονται από τη μεταβίβαση τραπεζικών εργασιών λόγω διάσπασης ή μερικής απόσχισης κλάδου στο πλαίσιο εταιρικού μετασχηματισμού του Ν. 4601/2019 (εταιρικοί μετασχηματισμοί), μπορούν να αποφασίζουν την παράταση των συμβάσεων με τους ορκωτούς ελεγκτές στους οποίους έχει ανατεθεί ο έλεγχος του πιστωτικού ιδρύματος και μετά το πέρας της πενταετίας, για διάστημα που δεν υπερβαίνει συνολικά τη δεκαετία, σύμφωνα με το άρθρο 17 του Κανονισμού (ΕΕ) υπ' αριθ. 537/2014 (L 158), εφόσον η Γενική Συνέλευση των μετόχων του πιστωτικού ιδρύματος εγκρίνει τη σχετική αιτιολογημένη εισήγηση που υποβάλλει κατόπιν σύστασης της επιτροπής ελέγχου, το Διοικητικό Συμβούλιο.

- Σε περίπτωση τυχόν υφιστάμενων ή ευλόγως προβλεπόμενων ανεπιθύμητων αποκλίσεων στην επίδοση και το προφίλ κινδύνου του Ομίλου της Τράπεζας, αναφορικά με το βασικό σενάριο του Σχεδίου Αναδιάρθρωσης, ή αναφορικά με τον προϋπολογισμό, ή σχετικά με την Στρατηγική Διαχείρισης Κινδύνου και Κεφαλαιακής Επάρκειας, εάν οι ανεπιθύμητες αποκλίσεις έχουν ήδη εγκριθεί από το ΤΧΣ μέσω της έγκρισης του προϋπολογισμού, το Διοικητικό Συμβούλιο θα πρέπει άμεσα να υποβάλει τις προτεινόμενες διορθωτικές ενέργειες στο ΤΧΣ για επισκόπηση και έγκριση.
- Έλεγχος της επίδοσης σε σχέση με το Σχέδιο Αναδιάρθρωσης, καθώς και της εξέλιξης σε ουσιώδεις πρωτοβουλίες εκ μέρους της Τράπεζας (π.χ. εκποιήσεις, συγχωνεύσεις, κ.λπ.) θα διενεργείται με τους παρακάτω τρόπους:
 - i. Τακτικές συνεδριάσεις μεταξύ της διοίκησης της Τράπεζας και του ΤΧΣ.
 - ii. Έλεγχος παρακολούθησης της επίδοσης σε σχέση με το Σχέδιο Αναδιάρθρωσης ή τον προϋπολογισμό, εάν ανεπιθύμητες αποκλίσεις έχουν ήδη εγκριθεί από το ΤΧΣ μέσω της έγκρισης του προϋπολογισμού, σε τριμηνιαία βάση, σύμφωνα με διάστημα αναφορών των αποτελεσμάτων της Τράπεζας. Για το σκοπό των ελέγχων παρακολούθησης, η Τράπεζα θα παρέχει στο ΤΧΣ μία έκθεση αναφορικά με την χρηματοοικονομική και επιχειρηματική επίδοση σε σχέση με το Σχέδιο Αναδιάρθρωσης ή τον προϋπολογισμό, σε περίπτωση που οι ανεπιθύμητες αποκλίσεις έχουν ήδη εγκριθεί από το ΤΧΣ μέσω της έγκρισης των τριμηνιαίων στόχων του προϋπολογισμού, που να υπογραμμίζει σαφώς την μέχρι τότε επίδοση σε σχέση με τους στόχους του Σχεδίου Αναδιάρθρωσης, καθώς και προς τον προϋπολογισμό, τις βασικές πρωτοβουλίες και τον αναμενόμενο αντίκτυπό τους για τα επόμενα τέσσερα τρίμηνα και αναγνωρίζοντας κάθε ανεπιθύμητη απόκλιση από τους στόχους και τα συνδεδεμένα διορθωτικά μέτρα/πρωτοβουλίες, τα οποία θα πρέπει να εγκριθούν από το ΤΧΣ.
- Το ΤΧΣ θα παρακολουθεί και θα αξιολογεί την επίδοση του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας και των Επιτροπών αυτού.
- Η Τράπεζα θα πρέπει να λαμβάνει την προηγούμενη έγγραφη συναίνεση του ΤΧΣ για μια σειρά «Σημαντικών Θεμάτων», όπως προβλέπεται στη Συμφωνία-Πλαίσιο.
- Η Τράπεζα θα ενημερώνει γραπτώς το ΤΧΣ αμέσως μόλις εκτελεί μία μη δεσμευτική συμφωνία/Μνημόνιο Συνεννόησης για την πώληση (ή μόλις λαμβάνει κάποια πρόταση από τρίτα μέρη για την απόκτηση) θυγατρικής της Τράπεζας, ή μέρους των εργασιών της.
- Το Διοικητικό Συμβούλιο θα πρέπει να διενεργεί μία άσκηση αυτοαξιολόγησης σε ετήσια βάση όχι μόνο στο σύνολό του, όπως προβλέπεται από την ισχύουσα νομοθεσία, αλλά επίσης για κάθε μία από τις Επιτροπές του. Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης θα πρέπει να αναφέρονται στην Ετήσια Δήλωση/Έκθεση Εταιρικής Διακυβέρνησης.
- Το Διοικητικό Συμβούλιο θα πρέπει να εγκρίνει τις ακόλουθες Πολιτικές και τις τροποποιήσεις αυτών: την Στρατηγική της Τράπεζας και του Ομίλου, την Πολιτική και

Διακυβέρνηση αναφορικά με τη διαχείριση των δανείων σε καθυστέρηση και των Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων, την Πολιτική Σύγκρουσης Συμφερόντων, την Πολιτική για τις συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη, την Πολιτική Προβλέψεων Απομείωσης και Διαγραφών, την Πολιτική Χορηγιών και Δωρεών, την Πολιτική Εξωτερικής Ανάθεσης, την Πολιτική Αυτοαξιολόγησης Διοικητικού Συμβουλίου/Επιτροπών.

Σύμφωνα με τους όρους της εν λόγω Συμφωνίας - Πλαίσιο, ο Εκπρόσωπος του ΤΧΣ στο Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας έχει τα ακόλουθα δικαιώματα:

- Να ζητεί από το Διοικητικό Συμβούλιο να συγκαλέσει την Γενική Συνέλευση των Μετόχων ή να συμπεριληφθούν στην ημερήσια διάταξη συγκεκριμένα θέματα προς συζήτηση στη Γενική Συνέλευση που θα συγκληθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο. Το σχετικό αίτημα αναφορικά με τη σύγκληση της Γενικής Συνέλευσης θα υποβάλλεται εγγράφως προς τον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου και θα περιλαμβάνει τα προτεινόμενα θέματα ημερήσιας διάταξης. Το Διοικητικό Συμβούλιο έχει στην περίπτωση αυτή την υποχρέωση να συγκαλέσει τη Γενική Συνέλευση, μόλις υποβληθεί το προαναφερόμενο αίτημα από τον Εκπρόσωπο του ΤΧΣ. Επιπλέον, το Διοικητικό Συμβούλιο έχει την υποχρέωση να συμπεριλάβει τα προτεινόμενα θέματα στην πρόσκληση για τη σύγκληση της Γενικής Συνέλευσης.
- Να ζητεί την σύγκληση του Διοικητικού Συμβουλίου εντός επτά (7) ημερολογιακών ημερών από σχετική έγγραφη αίτησή του προς τον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου. Το σχετικό αίτημα υποβάλλεται εγγράφως στον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου και περιλαμβάνει και τα προτεινόμενα θέματα της ημερήσιας διάταξης. Στην περίπτωση αυτή, αν ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου δεν συγκαλέσει το Διοικητικό Συμβούλιο εντός της παραπάνω προθεσμίας ή αν δεν συμπεριλάβει όλα τα προτεινόμενα θέματα στην πρόσκληση, τότε ο Εκπρόσωπος του ΤΧΣ θα έχει δικαίωμα να συγκαλέσει το Διοικητικό Συμβούλιο εντός περιόδου πέντε (5) ημερών από την εκπνοή της παραπάνω επταήμερης προθεσμίας. Αυτή η πρόσκληση θα επικοινωνείται σε όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου.
- Να συμπεριλαμβάνει θέματα στην ημερήσια διάταξη μιας προγραμματισμένης συνεδρίασης του Διοικητικού Συμβουλίου, συμπεριλαμβάνοντας οποιαδήποτε θέμα σχετίζεται με οποιαδήποτε οντότητα του Ομίλου. Για το σκοπό αυτό, ο Εκπρόσωπος του ΤΧΣ θα υποβάλλει εγγράφως στον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου τα επιθυμητά πρόσθετα θέματα της ημερήσιας διάταξης τουλάχιστον (2) δύο εργάσιμες ημέρες πριν από την ημερομηνία συνεδρίασης του Διοικητικού Συμβουλίου. Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου, σε αυτήν την περίπτωση, πρέπει να περιλάβει τα θέματα αυτά στην ημερήσια διάταξη της προγραμματισμένης συνεδρίασης του Διοικητικού Συμβουλίου.
- Να ζητεί την αναβολή της συνεδρίασης του Διοικητικού Συμβουλίου ή της συζήτησης οποιουδήποτε θέματος έως τρεις (3) εργάσιμες ημέρες, εάν κρίνει ότι το συνοδευτικό υλικό, τα στοιχεία ή οι πληροφορίες και τα υποστηρικτικά έγγραφα τα οποία έχουν υποβληθεί στο ΤΧΣ, σχετικά με τα θέματα της ημερήσιας διάταξης, δεν είναι επαρκή.

- Να εγκρίνει το διορισμό του Γενικού Διευθυντή Οικονομικών Υπηρεσιών της Τράπεζας.

Το ΤΧΣ έχει το δικαίωμα να διεξάγει επιτόπιους και ad hoc ελέγχους με τη συμμετοχή ειδικών και/ή εξωτερικών ελεγκτών τους οποίους έχει ορίσει το ΤΧΣ, με στόχο να εκπληρώσει τις συμβατικές του υποχρεώσεις σύμφωνα με τη Συμφωνία – Πλαίσιο. Το ΤΧΣ έχει ελεύθερη πρόσβαση στα βιβλία και στοιχεία της Τράπεζας για τους σκοπούς του Ν. 3864/2010, όπως ισχύει, με συμβούλους ή/και στελέχη της επιλογής του, προκειμένου να εξασφαλισθεί η αποτελεσματική άσκηση των δικαιωμάτων του ΤΧΣ βάσει του παραπάνω νόμου, περιλαμβανομένης της παρακολούθησης της εφαρμογής του Σχεδίου Αναδιάρθρωσης.

Ε) Περιορισμοί στο δικαίωμα ψήφου

Δεν προβλέπονται περιορισμοί του δικαιώματος ψήφου που απορρέουν από τις κοινές μετοχές της Τράπεζας, εκτός από τους περιορισμούς που αφορούν στις κοινές μετοχές που κατέχει το ΤΧΣ, οι οποίες υπόκεινται στις διατάξεις του άρθρου 7α παρ. 2 Ν. 3864/2010, όπως ισχύει, όπως αυτές εκτέθηκαν παραπάνω.

Πιο συγκεκριμένα, οι εν λόγω μετοχές δίνουν στο ΤΧΣ δικαίωμα ψήφου στη Γενική Συνέλευση των Μετόχων μόνο για τις αποφάσεις τροποποίησης του καταστατικού, περιλαμβανομένης της αύξησης ή μείωσης κεφαλαίου ή της παροχής σχετικής εξουσιοδότησης στο διοικητικό συμβούλιο, συγχώνευσης, διάσπασης, μετατροπής, αναβίωσης, παράτασης της διάρκειας ή διάλυσης της εταιρείας, μεταβίβασης στοιχείων του ενεργητικού, περιλαμβανομένης της πώλησης θυγατρικών ή για όποιο άλλο θέμα απαιτείται αυξημένη πλειοψηφία κατά τα προβλεπόμενα στο Ν. 4548/2018. Ειδικότερα, για τους σκοπούς υπολογισμού της απαρτίας και πλειοψηφίας στη Γενική Συνέλευση, οι μετοχές του ΤΧΣ δεν λαμβάνονται υπόψη κατά τη λήψη αποφάσεων για θέματα άλλα από αυτά που αναφέρονται παραπάνω. Σύμφωνα με το ίδιο ως άνω άρθρο 7α Ν. 3864/2010, όπως ισχύει, το ΤΧΣ ασκεί πλήρως τα δικαιώματα ψήφου, χωρίς τους παραπάνω αναφερόμενους περιορισμούς και στην περίπτωση που διαπιστωθεί, με απόφαση των μελών του Γενικού Συμβουλίου του Ταμείου, ότι παραβιάζονται ουσιαστικές υποχρεώσεις του πιστωτικού ιδρύματος οι οποίες προβλέπονται στο σχέδιο αναδιάρθρωσης ή εμποδίζουν την υλοποίηση αυτού ή περιγράφονται στη «Συμφωνία Πλαίσιο» ανάμεσα στην Τράπεζα και το ΤΧΣ.

ΣΤ) Συμφωνίες μετόχων της Τράπεζας

Δεν έχουν γνωστοποιηθεί στην Τράπεζα συμφωνίες μεταξύ μετόχων που συνεπάγονται περιορισμούς στη μεταβίβαση μετοχών ή περιορισμούς στην άσκηση δικαιωμάτων ψήφου. Οι μόνοι περιορισμοί στη μεταβίβαση μετοχών ή στην άσκηση δικαιωμάτων ψήφου αφορούν μετοχές που κατέχει το ΤΧΣ, όπως αναφέρθηκε στις Ενότητες Β και Ε ανωτέρω («Περιορισμοί στη μεταβίβαση των μετοχών της Τράπεζας» και «Περιορισμοί στο δικαίωμα ψήφου»).

Ζ) Κανόνες διορισμού και αντικατάστασης μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και τροποποίησης καταστατικού

Οι κανόνες που προβλέπει το καταστατικό της Τράπεζας για το διορισμό και την αντικατάσταση των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου της, καθώς και για την τροποποίηση των διατάξεών του ευθυγραμμίζονται με τα προβλεπόμενα στο Ν. 4548/2018,

όπως ισχύει. Σχετικές προβλέψεις αναφορικά με το διορισμό και την αντικατάσταση μελών του Διοικητικού Συμβουλίου περιέχει ο Κώδικας Εταιρικής Διακυβέρνησης και ο Κανονισμός Λειτουργίας της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων, για τα οποία πιο αναλυτική αναφορά γίνεται στις Ενότητες «Α. Κώδικας Εταιρικής Διακυβέρνησης» και «Β. Βασικές Πολιτικές και Πρακτικές Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας» της Δήλωσης Εταιρικής Διακυβέρνησης.

Στο πλαίσιο της ανακεφαλαιοποίησης των ελληνικών τραπεζών σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 3864/2010, όπως ισχύει, και τις πράξεις υπουργικού συμβουλίου 15/2012 και 38/2012 και έπειτα από την εισφορά από το ΤΧΣ στην Τράπεζα την 28 Μαΐου 2012 ομολόγων του Ευρωπαϊκού Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας («ΕΤΧΣ») ως προκαταβολή συμμετοχής στην μελλοντική αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας, δυνάμει της από 28 Μαΐου 2012 Σύμβασης Προεγγραφής μεταξύ της Τράπεζας, του ΤΧΣ και του ΕΤΧΣ, όπως τροποποιήθηκε και κωδικοποιήθηκε την 21 Δεκεμβρίου 2012, το ΤΧΣ διατηρεί έναν Εκπρόσωπό του στο Διοικητικό Συμβούλιο, ο οποίος έχει τα προβλεπόμενα από τον Ν. 3864/2010 και τους όρους της Σύμβασης Πλαίσιο, όπως αυτή ισχύει, δικαιώματα.

Η) Αρμοδιότητα του Διοικητικού Συμβουλίου για την έκδοση νέων ή για την αγορά ιδίων μετοχών

Έκδοση νέων μετοχών

Σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 24 του Ν. 4548/2018, το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας έχει το δικαίωμα, κατόπιν σχετικής απόφασης της Γενικής Συνέλευσης που υπόκειται στις διατυπώσεις δημοσιότητας των άρθρων 12 και 13 του Ν. 4548/2018, να αυξάνει το μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας με την έκδοση νέων μετοχών, με απόφασή του που λαμβάνεται με πλειοψηφία τουλάχιστον των δύο τρίτων (2/3) του συνόλου των μελών του. Στην περίπτωση αυτή, και σύμφωνα με το άρθρο 5 του Καταστατικού της Τράπεζας, το μετοχικό κεφάλαιο μπορεί να αυξάνεται μέχρι το τριπλάσιο ποσό του κεφαλαίου που υπάρχει κατά την ημερομηνία που χορηγήθηκε στο Διοικητικό Συμβούλιο η παραπάνω εξουσία (έκτακτη αύξηση). Η ως άνω εξουσία του Διοικητικού Συμβουλίου μπορεί να ανανεώνεται από τη Γενική Συνέλευση για χρονικό διάστημα που δεν υπερβαίνει την πενταετία για κάθε ανανέωση.

Την 30^η Ιουνίου 2020, η Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων της Τράπεζας παρείχε εξουσιοδότηση στο Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας για λήψη απόφασης για αύξηση μετοχικού κεφαλαίου δυνάμει του άρθρου 24 παράγραφος 1 του Ν. 4548/2018 ή/και για έκδοση μετατρέψιμων ομολογιακών δανείων σύμφωνα με το άρθρο 71 του Ν. 4548/2018 ή/και για έκδοση ομολογιακών δανείων με κερδοφόρες ομολογίες σύμφωνα με το άρθρο 72 του Ν. 4548/2018, ή/και για έκδοση Τίτλων Κτήσης Μετοχών σύμφωνα με το άρθρο 56 παράγραφος 2 του Ν. 4548/2018 και του άρθρου 5 παράγραφος 5 του Καταστατικού της Τράπεζας.

Δικαιώματα προαίρεσης επί μετοχών

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 113 του Ν. 4548/2018, με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης μπορεί να θεσπισθεί πρόγραμμα διάθεσης μετοχών στα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και το προσωπικό της Τράπεζας και των συνδεδεμένων με αυτήν εταιρειών, με τη μορφή δικαιώματος προαίρεσης αγοράς μετοχών κατά τους ειδικότερους όρους της

απόφασης αυτής. Η απόφαση της Γενικής Συνέλευσης ορίζει, ιδίως, τον ανώτατο αριθμό μετοχών που μπορεί να εκδοθούν, των οποίων η συνολική ονομαστική αξία βάσει του νόμου δεν μπορεί να υπερβαίνει το 1/10 των υφιστάμενων μετοχών, εάν οι δικαιούχοι ασκήσουν το δικαίωμα (option) αγοράς μετοχών, την τιμή και τους όρους διάθεσης των μετοχών στους δικαιούχους.

Η Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων της Τράπεζας της 30^{ης} Ιουλίου 2021 ενέκρινε τη μείωση του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας με μείωση της ονομαστικής αξίας εκάστης κοινής ονομαστικής μετοχής από €3,00 σε €1,00 (χωρίς μεταβολή του συνολικού αριθμού των κοινών ονομαστικών μετοχών) με σκοπό τον συμψηφισμό ισόποσων σωρευμένων λογιστικών ζημιών προηγούμενων χρήσεων, στο πλαίσιο θέσπισης Προγράμματος Διάθεσης Μετοχών, σύμφωνα με το άρθρο 113 παρ. 4 του Ν. 4548/2018 (βλ. επίσης Ενότητα Α «Διάρθρωση μετοχικού κεφαλαίου» ανωτέρω). Επιπρόσθετα, αποφάσισε τη σχετική τροποποίηση του άρθρου 4 του Καταστατικού της Τράπεζας και την παροχή των σχετικών εξουσιοδοτήσεων. Περαιτέρω, η Τακτική Γενική Συνέλευση παρείχε εξουσιοδότηση προς το Διοικητικό Συμβούλιο για θέσπιση πενταετούς προγράμματος διάθεσης μετοχών με τη μορφή δικαιωμάτων προαίρεσης για απόκτηση μετοχών (stock options), κατ' άρθρο 113 παρ. 4 του Ν. 4548/2018, στα μέλη Διοικητικού Συμβουλίου, σε στελέχη της Διοίκησης και το προσωπικό της Τράπεζας και των συνδεδεμένων με αυτήν εταιρειών κατά την έννοια του άρθρου 32 του Ν. 4308/2014, υπό την αίρεση των περιορισμών που επιβάλλονται από το άρθρο 10 παρ.3 του Ν. 3864/2010 (για όσο διάστημα παραμένουν σε ισχύ) αναφορικά με την παροχή οποιουδήποτε είδους πρόσθετων απολαβών (bonus) σε μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και σε Ανώτατα Διευθυντικά στελέχη.

Στις 25 Νοεμβρίου 2021, το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας ενέκρινε την Εισήγηση σχετικά με το Πρόγραμμα Διάθεσης Μετοχών, για τη συμπλήρωση και θέση σε λειτουργία των υφιστάμενων διατάξεων της Πολιτικής Μεταβλητών Αποδοχών του Ομίλου μέσω της χορήγησης (έκδοσης και διάθεσης) δικαιωμάτων προαίρεσης για απόκτηση μετοχών (stock options) ως μακροπρόθεσμων κινήτρων, καθώς και σχετικά με την παροχή εξουσιοδότησης στον Διευθύνοντα Σύμβουλο του Ομίλου να υπογράψει οποιοδήποτε και το σύνολο των σχετικών απαιτούμενων εγγράφων, για την τροποποίηση των λειτουργικών όρων του προγράμματος.

Εντούτοις, το εν λόγω Πρόγραμμα Διάθεσης Μετοχών δεν έχει ακόμη τεθεί σε λειτουργία.

Αγορά ιδίων μετοχών

Τα άρθρα 49 και 50 του Ν. 4548/2018, καθορίζουν τους όρους για την απόκτηση ιδίων μετοχών, με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων. Εντούτοις, βάσει των περιορισμών που τίθενται από το άρθρο 16Γ του Ν. 3864/2010, όπως ισχύει, κατά το χρονικό διάστημα της συμμετοχής του Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας στο κεφάλαιο της Τράπεζας, δεν επιτρέπεται η αγορά ιδίων μετοχών χωρίς την έγκριση του Ταμείου.

Κατά τη διάρκεια της χρήσης 2021, η Εθνική Χρηματιστηριακή Α.Ε.Π.Ε.Υ. (η θυγατρική της Τράπεζας που διενεργεί συναλλαγές σε ίδιες μετοχές για τους σκοπούς της δραστηριότητάς της) απέκτησε 6.274.150 μετοχές της Τράπεζας συνολικής αξίας €15 εκατ. και διέθεσε 6.572.455 μετοχές αντί ποσού €16 εκατ. Την 31 Δεκεμβρίου 2021, η Τράπεζα δεν κατείχε ίδιες μετοχές, ενώ η Εθνική Χρηματιστηριακή Α.Ε.Π.Ε.Υ. κατείχε 37.513 μετοχές που αντιστοιχούν στο 0,004% του εκδοθέντος κοινού μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας.

Επεξηγηματική Έκθεση

επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων 31 Δεκεμβρίου 2021

Θ) Σημαντικές συμφωνίες που τίθενται σε ισχύ, τροποποιούνται ή λήγουν σε περίπτωση αλλαγής ελέγχου κατόπιν δημόσιας πρότασης

Δεν υφίστανται σημαντικές συμφωνίες, οι οποίες τίθενται σε ισχύ, τροποποιούνται ή λήγουν σε περίπτωση αλλαγής στον έλεγχο της Τράπεζας κατόπιν δημόσιας πρότασης.

Ι) Συμφωνίες με μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ή ανώτερα διευθυντικά στελέχη της Τράπεζας

Η Τράπεζα διατηρεί το δικαίωμα καταγγελίας των συμβάσεων του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου και των εκτελεστικών

μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, καθώς και των Ανωτάτων στελεχών (Γενικών Διευθυντών και Βοηθών Γενικών Διευθυντών) για λόγους που ελευθέρως εκείνη κρίνει, ακόμη και αν αυτοί δεν συνιστούν σπουδαίο λόγο, καταβάλλοντας όμως ως αποζημίωση ποσό, όπως προσδιορίζεται στη σύμβαση. Ειδικά ως προς τα Εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και τα Ανώτατα Στελέχη, η αποζημίωση καθορίζεται σύμφωνα με την εγκεκριμένη από την Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων του 2020 Πολιτική Αποδοχών των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και των Ανωτάτων Στελεχών της ΕΤΕ.

Αθήνα, 15 Μαρτίου 2022

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

ΓΚΙΚΑΣ Α. ΧΑΡΔΟΥΒΕΛΗΣ

ΠΑΥΛΟΣ Κ. ΜΥΛΩΝΑΣ

Έκθεση της Επιτροπής Ελέγχου προς τους μετόχους σχετικά με τις δράσεις της το έτος 2021

Πρόεδρος της Επιτροπής Ελέγχου

«Αγαπητοί Μέτοχοι,

Με την ιδιότητά μου ως Προέδρου της Επιτροπής Ελέγχου της Εθνικής Τράπεζας, είμαι στην ευχάριστη θέση να σας υποβάλω εκ μέρους της Επιτροπής Ελέγχου (η «Επιτροπή»), στο πλαίσιο της συμμόρφωσης με την κείμενη νομοθεσία όπως ισχύει, την Έκθεση της Επιτροπής Ελέγχου για το 2021.

Το 2021, η Επιτροπή Ελέγχου εργάστηκε συστηματικά για να επιτύχει το στόχο της να υποστηρίξει το Διοικητικό Συμβούλιο να εκπληρώσει την εποπτική του ευθύνη αναφορικά με την Αποτελεσματικότητα του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου, την Επίδοση της λειτουργίας των Μονάδων Εσωτερικού Ελέγχου, τη Διαδικασία Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης και τη Διαδικασία Εξωτερικού Ελέγχου σε περιόδους προκλήσεων, λαμβάνοντας υπόψη τον μετασχηματισμό της Τράπεζας που διαδραματίζεται για περισσότερα από τρία χρόνια, τη συνέχιση της πανδημίας COVID-19 και το συνεχώς μεταβαλλόμενο ρυθμιστικό περιβάλλον, συμπεριλαμβανομένων των εξελίξεων για το Περιβάλλον, την Κοινωνία και την Εταιρική Διακυβέρνηση («Environment, Social and Governance» ή «ESG»).

Η Επιτροπή αφιέρωσε σημαντικό χρόνο λαμβάνοντας ενημερώσεις από τον Γενικό Διευθυντή Οικονομικών Υπηρεσιών της Τράπεζας και του Ομίλου (Group Chief Financial Officer, «CFO»), τον Γενικό Διευθυντή Εσωτερικού Ελέγχου της Τράπεζας και του Ομίλου (Group Chief Audit Executive), την Βοηθό Γενική Διευθύντρια Chief Control Officer της Τράπεζας και του Ομίλου, τον Γενικό Διευθυντή Κανονιστικής Συμμόρφωσης και Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας και του Ομίλου (Group Chief Compliance Officer) και τους εξωτερικούς ελεγκτές αναφορικά με την πρόοδο και τα αποτελέσματα των θεμάτων που σχετίζονται με τον τομέα ευθύνης τους. Η Επιτροπή αξιολόγησε επίσης την αποτελεσματικότητα, την αντικειμενικότητα και την ανεξαρτησία των εξωτερικών ελεγκτών και συναντήθηκε μαζί τους για να συζητήσει οποιοδήποτε θέμα προέκυψε από τον έλεγχο.

Η συνεργασία της Επιτροπής με το Διοικητικό Συμβούλιο είναι πολύ αποτελεσματική και εποικοδομητική, ενώ η επικοινωνία με τις Επιτροπές Ελέγχου των θυγατρικών κρίνεται ικανοποιητική. Η Επιτροπή πραγματοποίησε επίσης την αυτοαξιολόγησή της για το 2021, η οποία κατέληξε στο συμπέρασμα ότι λειτουργεί με αποτελεσματικό τρόπο και ότι εκτελεί πλήρως τα καθήκοντά της.

Τέλος, θα ήθελα να ευχαριστήσω όλα τα μέλη της Επιτροπής για την πολύτιμη συμβολή και τη δέσμευσή τους στην Επιτροπή για την επίτευξη των στόχων της και για την αντιμετώπιση των προκλήσεων που προκύπτουν στο πλαίσιο του εξελισσόμενου κανονιστικού περιβάλλοντος.

Αθήνα, 15 Μαρτίου 2022

Matthieu Kiss

Πρόεδρος της Επιτροπής Ελέγχου

Η Επιτροπή απαρτίζεται από τα ακόλουθα μέλη:

Πρόεδρος	Matthieu Kiss
Αντιπρόεδρος	Claude Piret
Μέλη	Anne Marion-Bouchacourt
	Αβραάμ Γούναρης
	JP Rangaswami
	Περικλής Δρούγκας (εκπρόσωπος ΤΧΣ)

*Η κ. Anne Marion Bouchacourt είναι μέλος της Επιτροπής από τις 24 Φεβρουαρίου 2022.

Ο κ. JP Rangaswami είναι μέλος της Επιτροπής από την 31 Μαρτίου 2021.

Ο Mr. Wietze Reehoorn ήταν μέλος της Επιτροπής μέχρι τις 24 Φεβρουαρίου 2022.

Mr. Gikas Hardouvelis ήταν Αντιπρόεδρος της Επιτροπής μέχρι 31 Μαρτίου 2021.

Στο έργο της Επιτροπής συνδράμουν ο Γραμματέας της Επιτροπής και ο εξωτερικός της σύμβουλος.

Η Επιτροπή συνεδρίασε 21 φορές εντός του 2021. Σε μερικές περιπτώσεις, πραγματοποιήθηκαν κοινές συνεδριάσεις με άλλες Επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου. Εξαιτίας των περιορισμών λόγω COVID-19, όλες οι συνεδριάσεις πραγματοποιήθηκαν μέσω τηλεδιάσκεψης. Για τη συχνότητα των συνεδριάσεων της Επιτροπής καθώς και για τις Κύριες αρμοδιότητες της, βλ. «Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης - Επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου - Επιτροπή Ελέγχου» της Έκθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου.

Διακυβέρνηση της Επιτροπής

Η Επιτροπή Ελέγχου ενημέρωσε το Διοικητικό Συμβούλιο σχετικά με τις δραστηριότητές της μέσω τριμηνιαίων αναφορών που περιλάμβαναν τα σχόλια και τις προτάσεις της για τη διευθέτηση των υφιστάμενων ζητημάτων, καλύπτοντας τις δράσεις που περιλαμβάνονται στο Ετήσιο Πλάνο Εργασιών.

Στις συνεδριάσεις συμμετείχαν επίσης ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου, ο Γενικός Διευθυντής Εσωτερικού Ελέγχου της Τράπεζας και του Ομίλου, ο Γενικός Διευθυντής Οικονομικών Υπηρεσιών της Τράπεζας και του Ομίλου, καθώς και οι εξωτερικοί ελεγκτές. Ο Διευθύνων Σύμβουλος και λοιπά μέλη της Διοίκησης ήταν επίσης προσκεκλημένοι να συμμετέχουν στις συνεδριάσεις σύμφωνα με τα θέματα της ημερήσιας διάταξης προκειμένου η Επιτροπή να ενημερώνεται για θέματα που εμπύπτουν στη δικαιοδοσία της, δίνοντας προτεραιότητα σε τομείς όπως οι Οικονομικές Υπηρεσίες, ο Εσωτερικός Έλεγχος, οι Δικλείδες

Έκθεση Επιτροπής Ελέγχου για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2021

Ασφαλείας (Internal Control,) η Κανονιστική Συμμόρφωση και η Διαχείριση Κινδύνων.

Οι συνεδριάσεις της Επιτροπής πραγματοποιήθηκαν με τέτοιο τρόπο ώστε να διασφαλίζεται η τακτική και λεπτομερής ενημέρωση των μελών της Επιτροπής. Η παρουσία και η συμμετοχή των μελών της στις συνεδριάσεις κρίθηκε πολύ ικανοποιητική. Η συμμετοχή τους ήταν ενεργή και συνέβαλε στην ελεύθερη διατύπωση απόψεων σε πνεύμα εποικοδομητικού διαλόγου, ενώ η συζήτηση περιλάμβανε εποικοδομητικές διερευνητικές ερωτήσεις. Η Επιτροπή συμμορφώθηκε με τους όρους του Κανονισμού Λειτουργίας της, που εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο και ολοκλήρωσε επιτυχώς το Ετήσιο Πλάνο Εργασιών της για το έτος 2021.

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής είχε τακτική επικοινωνία με την Ανώτερη Διοίκηση της Τράπεζας και τον Διευθυντή Εσωτερικού Ελέγχου της Τράπεζας και του Ομίλου, τον Γενικό Διευθυντή Οικονομικών Υπηρεσιών της Τράπεζας και του Ομίλου, την Βοηθό Γενική Διευθύντρια Chief Control Officer της Τράπεζας και του Ομίλου και τους εξωτερικούς ελεγκτές, ώστε να συζητήσει τον προγραμματισμό της ημερήσιας διάταξης και συγκεκριμένα θέματα που προέκυψαν κατά τη διάρκεια του έτους εκτός του πλαισίου της επίσημης διαδικασίας της Επιτροπής. Με αυτό τον τρόπο διασφάλισε την έγκαιρη ανάδειξη των θεμάτων που έπρεπε να συζητηθούν στην Επιτροπή. Η Επιτροπή επίσης συνεδρίαζε τακτικά και διακριτά με τους εσωτερικούς και εξωτερικούς ελεγκτές και άλλα ανώτερα στελέχη για να συζητήσουν κατ' ιδίαν τα θέματα.

Κατά τη διάρκεια του έτους, η Επιτροπή μέσω του Προέδρου της επικοινωνήθηκε με τους Προέδρους των Επιτροπών Ελέγχου των θυγατρικών της Τράπεζας, ώστε να προωθήσουν μία κοινή προσέγγιση σε επίπεδο Ομίλου, σχετικά με τη διευθέτηση διάφορων θεμάτων υπό συζήτηση.

Η συνεργασία της Επιτροπής με το Διοικητικό Συμβούλιο, τη Διοίκηση, τα ανώτερα στελέχη της Τράπεζας και του Ομίλου και τους εσωτερικούς και εξωτερικούς ελεγκτές κρίνεται ως πολύ ικανοποιητική και δεν προέκυψαν εμπόδια στη λειτουργία της Επιτροπής. Η Διοίκηση της Τράπεζας παρείχε στην Επιτροπή όλα τα στοιχεία και τις πληροφορίες που ζητήθηκαν, καθώς και όλα τα απαραίτητα μέσα για να επιτελέσει το έργο της.

Ο Γραμματέας της Επιτροπής, καθώς και ο εξωτερικός σύμβουλος, συναντήθηκαν σε τακτά χρονικά διαστήματα με τον Πρόεδρο προκειμένου να διασφαλιστεί ότι η Επιτροπή εκπλήρωσε τις υποχρεώσεις στο πλαίσιο της διακυβέρνησής της και να εξετάσει τη συμβολή των ενδιαφερομένων μερών κατά την οριστικοποίηση των ημερήσιων διατάξεων των συνεδριάσεων, την παρακολούθηση της προόδου των δράσεων και των προτεραιοτήτων της Επιτροπής.

Συμμόρφωση με τις κανονιστικές απαιτήσεις

Το Διοικητικό Συμβούλιο έχει επιβεβαιώσει ότι κάθε μέλος της Επιτροπής είναι ανεξάρτητο, σύμφωνα με τον ορισμό της ανεξαρτησίας που καθορίζεται στο σχετικό πλαίσιο, και η Επιτροπή συνεχίζει να έχει τις δεξιότητες σχετικές με τον τομέα στον οποίο δραστηριοποιείται ο Όμιλος. Το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε

ότι ο Πρόεδρος της Επιτροπής πληροί τις απαιτήσεις του «ειδικού στα χρηματοοικονομικά» για τους σκοπούς του Ν. 4449/2017.

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής είχε τακτικές συναντήσεις με τις εποπτικές αρχές, συμπεριλαμβανομένης της ΕΚΤ/SSM, καθώς και συναντήσεις με τους εξωτερικούς ελεγκτές του Ομίλου (PwC).

Παρακολούθησε επίσης το νομικό και κανονιστικό περιβάλλον που σχετίζεται με τις αρμοδιότητές του.

Πως η Επιτροπή εκτέλεσε τις αρμοδιότητές της

Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου

Η Επιτροπή παρακολούθησε την αποτελεσματικότητα του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου του Ομίλου χωρίς να επηρεαστεί η ανεξαρτησία της.

Το 2021, η Επιτροπή αφιέρωσε σημαντικό χρόνο στην επίβλεψη της προσέγγισης της Διοίκησης για τη βελτίωση του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου, δίνοντας έμφαση στο περιβάλλον ελέγχου που υποστηρίζει χρηματοοικονομικές και άλλες εποπτικές αναφορές, ώστε να ανταποκριθεί στις εξελισσόμενες προσδοκίες των εποπτικών αρχών και άλλων ενδιαφερομένων μερών.

Η Επιτροπή λάμβανε τακτικές ενημερώσεις και επιβεβαιώσεις ότι η Διοίκηση είχε προέβη ή θα προέβαινε στις κατάλληλες ενέργειες για την έγκαιρη και κατάλληλη αποκατάσταση τυχόν αδυναμιών σε δικλείδες ασφαλείας που εντοπίστηκαν από τις διάφορες Μονάδες Διαχείρισης Κινδύνου και Δικλείδων Ασφαλείας, από τις Μονάδες Εσωτερικού Ελέγχου της Τράπεζας και του Ομίλου, καθώς και από τον εξωτερικό ελεγκτή και άλλες εποπτικές αρχές. Για περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο το Συμβούλιο εξέτασε την αποτελεσματικότητα των βασικών σημείων του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου, ανατρέξτε στη «Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης - Ε. Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου και Διαχείριση Κινδύνου» της Έκθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου.

Η Επιτροπή αξιολόγησε και πρότεινε στο Διοικητικό Συμβούλιο την ανάθεση στην PwC για την τριετή αξιολόγηση της επάρκειας του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου σύμφωνα με την Πράξη Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος 2577/2006. Η εν λόγω έκθεση θα εκδοθεί και θα υποβληθεί στην Τράπεζα της Ελλάδος τον Ιούνιο του 2022.

Χρηματοοικονομικές Αναφορές

Η Επιτροπή είναι υπεύθυνη για την επισκόπηση των χρηματοοικονομικών αναφορών του Ομίλου καθ' όλη τη διάρκεια του έτους, συμπεριλαμβανομένων των ετήσιων και ενδιάμεσων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, των τριμηνιαίων δελτίων τύπου και των γνωστοποιήσεων βάσει του Πυλώνα 3. Στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της, η Επιτροπή:

- επισκόπησε και ενέκρινε τις Ετήσιες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου του 2020, καθώς και τις ενδιάμεσες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας και του Ομίλου του 2021 και προέβη σε θετική εισήγηση προς το Διοικητικό Συμβούλιο για την έγκρισή τους,
- έκανε συναντήσεις με τη Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών της Τράπεζας και του Ομίλου αναφορικά με την επάρκεια και την αποτελεσματικότητα των διαδικασιών για την κατάρτιση

Έκθεση Επιτροπής Ελέγχου για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2021

των ετήσιων και τριμηνιαίων χρηματοοικονομικών καταστάσεων της Τράπεζας και του Ομίλου;

- έλαβε μηνιαίες επισκοπήσεις σχετικά με τις χρηματοοικονομικές επιδόσεις της Τράπεζας και του Ομίλου από τη Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών της Τράπεζας και του Ομίλου,
- ενημερώθηκε σχετικά με την εφαρμογή νέων ή τροποποιημένων Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς («ΔΠΧΑ»),
- ενημερώθηκε για τις εργασίες που εκτελούνται από τη Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών της Τράπεζας και του Ομίλου,
- αξιολόγησε την επάρκεια των πόρων της Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών της Τράπεζας και του Ομίλου.

Αληθής, εύλογη, πλήρης & κατανοητή παρουσίαση

Σε συνέχεια της επισκόπησης και της υποβολής διερευνητικών ερωτήσεων επί των ετήσιων και ενδιάμεσων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών γνωστοποιήσεων, η Επιτροπή εισηγήθηκε στο Διοικητικό Συμβούλιο ότι οι ετήσιες και ενδιάμεσες χρηματοοικονομικές καταστάσεις, στο σύνολό τους, ήταν αληθείς & εύλογες, πλήρεις και κατανοητές. Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις παρείχαν στους μετόχους τις απαραίτητες πληροφορίες για την αξιολόγηση της χρηματοοικονομικής θέσης και της χρηματοοικονομικής επίδοσης του Ομίλου και της Τράπεζας, του επιχειρηματικού μοντέλου, της στρατηγικής και των κινδύνων που αντιμετωπίζει ο Όμιλος, συμπεριλαμβανομένων των απαραίτητων γνωστοποιήσεων αναφορικά με τα αυξανόμενης σημασίας θέματα στο πλαίσιο του ESG.

Η Επιτροπή επισκόπησε την Ετήσια Χρηματοοικονομική Έκθεση για το 2021 και τις ανακοινώσεις βάσει του δελτίου τύπου. Κατά συνέπεια, η εν λόγω δράση, έδωσε τη δυνατότητα στην Επιτροπή να παράσχει εύλογη θετική διαβεβαίωση στο Διοικητικό Συμβούλιο ώστε να συνδράμει στη δήλωση που απαιτείται σύμφωνα με τον Ν. 3556/2007.

Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις

Οι λογιστικές πολιτικές βάσει των οποίων καταρτίστηκαν οι ετήσιες και ενδιάμεσες χρηματοοικονομικές καταστάσεις για το 2021, παρέμειναν ουσιαστικά αμετάβλητες συγκριτικά με εκείνες του προηγούμενου έτους. Στο σύνολό τους είναι σε συμμόρφωση με τα ΔΠΧΑ όπως έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Η κατάρτιση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ προϋποθέτει τη χρήση εκτιμήσεων και παραδοχών από τη Διοίκηση, οι οποίες επηρεάζουν όχι μόνο το υπόλοιπο των λογαριασμών των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων αλλά και τα έσοδα και τα έξοδα που αποτυπώνονται στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας και του Ομίλου, καθώς και τις σχετικές γνωστοποιήσεις. Η Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών της Τράπεζας και του Ομίλου ενημέρωνε σε τακτική βάση την Επιτροπή σχετικά με τις κρίσιμες λογιστικές παραδοχές και εκτιμήσεις που έγιναν από τη Διοίκηση. Η Διοίκηση πιστεύει ότι οι εκτιμήσεις που έγιναν και οι παραδοχές που υιοθετήθηκαν

για την κατάρτιση των ατομικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων αποτυπώνουν σωστά τα γεγονότα και τις συνθήκες που επικρατούσαν το 2021 και κατά την 31 Δεκεμβρίου 2021.

Κατά τη διάρκεια του 2021, η Επιτροπή συνέχισε να παρακολουθεί συγκεκριμένα θέματα υψηλής σημασίας όπως τον υπολογισμό και τη λογιστικοποίηση του αναβαλλόμενου φόρου, τη διαδικασία υπολογισμού των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών («ΑΠΖ»), συμπεριλαμβανομένου του αντίκτυπου της COVID-19 πανδημίας, την ανακτησιμότητα των απαιτήσεων εκτός από δάνεια σε πελάτες, θέματα σχετικά με το προσωπικό, τον εκσυγχρονισμό των πληροφοριακών εφαρμογών της Τράπεζας κ.α. Η Επιτροπή επισκόπησε επίσης τις σημαντικές και ασυνήθιστες συναλλαγές που είχαν σημαντική επίδραση στις ετήσιες και ενδιάμεσες χρηματοοικονομικές καταστάσεις και στις σχετικές γνωστοποιήσεις.

Η Επιτροπή είχε μία σειρά συναντήσεων με τους εξωτερικούς ελεγκτές της Τράπεζας, και ενημερωνόταν σε τακτά χρονικά διαστήματα για την κατάρτιση και εκτέλεση του προγραμματισμού εργασιών σχετικά με τον έλεγχο των ετήσιων και ενδιάμεσων χρηματοοικονομικών καταστάσεων 2021, την πρόοδο του ελέγχου, και τυχόν σημαντικών ευρημάτων και λογιστικών θεμάτων που εντόπισαν.

Η Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών της Τράπεζας και του Ομίλου, οι Εξωτερικοί Ελεγκτές και οι Μονάδες Εσωτερικού Ελέγχου της Τράπεζας και του Ομίλου, σε συνέχεια των εργασιών τους, επιβεβαίωσαν στην Επιτροπή ότι δεν εντόπισαν εκκρεμή ζητήματα τα οποία μέχρι την ημερομηνία της έγκρισής τους από το Διοικητικό Συμβούλιο, θα είχαν ουσιαστικό αντίκτυπο στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας και του Ομίλου για το 2021.

Συνέχιση της επιχειρηματικής δραστηριότητας (Going concern)

Η Επιτροπή λαμβάνοντας υπόψη την τρέχουσα θέση του Ομίλου και της Τράπεζας, καθώς επίσης και τους αναδυόμενους κινδύνους, προέβη σε αυστηρή αξιολόγηση των προοπτικών του Ομίλου και της Τράπεζας, προτού προβεί σε σύσταση προς το Διοικητικό Συμβούλιο ότι η εφαρμογή της αρχής της συνέχισης της επιχειρηματικής δραστηριότητας του Ομίλου για την κατάρτιση των Ετήσιων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων για το 2021 είναι κατάλληλη. Βλ. επίσης ενότητα, «Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση - Χρηματοοικονομικά Αποτελέσματα 2021 - Συνέχιση της επιχειρηματικής δραστηριότητας» της Έκθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου.

Εσωτερικός Έλεγχος της Τράπεζας και του Ομίλου

Ο Εσωτερικός Έλεγχος της Τράπεζας και του Ομίλου είναι μια ανεξάρτητη και αντικειμενική δραστηριότητα διασφάλισης και συμβουλευτικής, σχεδιασμένη να προσθέτει αξία και να βελτιώνει τη λειτουργική αποτελεσματικότητα του Ομίλου και να προστατεύει τα περιουσιακά του στοιχεία και τη φήμη του. Ο Εσωτερικός Έλεγχος επικουρεί τον Όμιλο στην επίτευξη των στόχων του, συμβάλλοντας στην τακτική, συστηματική αξιολόγηση και βελτίωση της αποτελεσματικότητας του πλαισίου εταιρικής διακυβέρνησης, διαχείρισης κινδύνων και εσωτερικών δικλίδων ασφαλείας του Ομίλου.

Έκθεση Επιτροπής Ελέγχου για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2021

Ο Εσωτερικός Έλεγχος του Ομίλου είναι ανεξάρτητος από τις ελεγχόμενες δραστηριότητες και δεν εμπλέκεται στο σχεδιασμό, την επιλογή, την εφαρμογή ή τη λειτουργία συγκεκριμένων δικλείδων ασφαλείας. Εκτελεί τις αναθέσεις του με δική του πρωτοβουλία, αμερόληπτα, σε όλους τους τομείς και τις δραστηριότητες του Ομίλου.

Ο Εσωτερικός Έλεγχος του Ομίλου τηρεί τις υποχρεωτικές οδηγίες του Ινστιτούτου Εσωτερικών Ελεγκτών. Ο Γενικός Διευθυντής Εσωτερικού Ελέγχου της Τράπεζας και του Ομίλου αναφέρεται στο Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας μέσω της Επιτροπής Ελέγχου, ενώ πραγματοποιούνται μεταξύ τους συχνές και τακτικές συναντήσεις.

Η ετήσια αξιολόγηση του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου σύμφωνα με την Πράξη Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος 2577/2006 υποβάλλεται στην Επιτροπή Ελέγχου. Οι τακτικές αναφορές που υποβάλλονται στην Επιτροπή Ελέγχου περιλαμβάνουν τα κύρια σημεία της δραστηριότητας εσωτερικού ελέγχου και τις βασικές αδυναμίες που εντοπίστηκαν, καθώς και την πρόοδο των σχετικών πλάνων δράσης αποκατάστασης. Το βάσει κινδύνων Ετήσιο Πλάνο Εσωτερικού Ελέγχου του Ομίλου και οι αναθεωρήσεις του, με βάση τους αναδυόμενους κινδύνους, εγκρίνονται από την Επιτροπή Ελέγχου.

Βάσει των αρμοδιοτήτων της, κατά το έτος 2021, η Επιτροπή επόπτευσε τη λειτουργία των Μονάδων Εσωτερικού Ελέγχου της Τράπεζας και του Ομίλου, παρακολούθησε την ολοκλήρωση του εγκεκριμένου Ετήσιου Πλάνου Εσωτερικού Ελέγχου του Ομίλου, συμπεριλαμβανομένης της παρακολούθησης των εκκρεμών αδυναμιών και αξιολόγησε τις επιδόσεις τους. Ενημερώθηκε, επίσης, σχετικά με την εφαρμογή τεχνολογιών αιχμής από τις Μονάδες Εσωτερικού Ελέγχου της Τράπεζας και του Ομίλου.

Σύμφωνα με την Πράξη Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος 2577/2006, η Επιτροπή αξιολόγησε την Ετήσια Έκθεση των Μονάδων Εσωτερικού Ελέγχου της Τράπεζας και του Ομίλου σχετικά με την Αξιολόγηση του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου της Τράπεζας και του Ομίλου που παρουσιάστηκε στο Διοικητικό Συμβούλιο προς έγκριση, και υποβλήθηκε στην Τράπεζα της Ελλάδος.

Επιπρόσθετα, η Επιτροπή ενέκρινε το Ετήσιο Πλάνο Εσωτερικού Ελέγχου του Ομίλου για το 2022 που περιλάμβανε τον προϋπολογισμό των Μονάδων Εσωτερικού Ελέγχου της Τράπεζας και του Ομίλου, καθώς και τον προγραμματισμό αναφορικά με το ανθρώπινο δυναμικό τους. Εγκρίθηκε, επίσης, η αναθεώρηση του Ετήσιου Πλάνου Εσωτερικού Ελέγχου του Ομίλου για το έτος 2021.

Η Επιτροπή προχώρησε, επίσης, στην επισκόπηση της αναθεώρησης των Κανονισμών Λειτουργίας των Μονάδων Εσωτερικού Ελέγχου και της οργανωτικής δομής των Μονάδων Εσωτερικού Ελέγχου της Τράπεζας και του Ομίλου.

Επιπλέον, η Επιτροπή παρουσίασε αναφορές στο Διοικητικό Συμβούλιο, συνοψίζοντας τις τριμηνιαίες αναφορές της δραστηριότητας των Μονάδων Εσωτερικού Ελέγχου του Ομίλου, καθώς και ενημερώσεις σχετικά με την πρόοδο επί των αδυναμιών που έχουν εντοπιστεί. Η Επιτροπή αναφέρει ότι η διαδικασία για

τον περιορισμό και την αποκατάσταση των αδυναμιών συνεχίζει να βελτιώνεται.

Κατά τη διάρκεια του έτους, η Επιτροπή διεξήγαγε την ετήσια αξιολόγηση της επίδοσης του Γενικού Διευθυντή Εσωτερικού Ελέγχου της Τράπεζας και του Ομίλου.

Internal Control Function της Τράπεζας και του Ομίλου

Η Επιτροπή είναι υπεύθυνη για την παρακολούθηση του έργου του Internal Control Function της Τράπεζας και του Ομίλου («ICF») μέσω τακτικών συνεδριάσεων, όπως προβλέπεται από τον Κανονισμό λειτουργίας του ICF. Στο πλαίσιο της εκτέλεσης των αρμοδιοτήτων της, η Επιτροπή:

- ενέκρινε το Ετήσιο Πλάνο Δραστηριότητας του ICF για το 2021,
- έλαβε τριμηνιαίες αναφορές για την πρόοδο και τα αποτελέσματα του εγκεκριμένου Ετήσιου Πλάνου Δραστηριότητας του ICF για το 2021, όπου περιλάμβαναν:
 - την πρόοδο της Καταγραφής και της Ενίσχυσης των Εσωτερικών Δικλείδων Ασφαλείας για τις διαδικασίες που προτεραιοποιήθηκαν βάσει του Ετήσιου Πλάνου Δραστηριότητας του ICF σύμφωνα με τη Μεθοδολογία Αναγνώρισης και Αξιολόγησης Δικλείδων Ασφαλείας της Τράπεζας και του Ομίλου (εφεξής η «Μεθοδολογία IC της Τράπεζας και του Ομίλου»),
 - την πρόοδο της αποκατάστασης τυχόν αδυναμιών στο σχεδιασμό των δικλείδων ασφαλείας, καθώς και την πρόοδο και τα αποτελέσματα των πρόσθετων δραστηριοτήτων που περιλαμβάνονταν στο Ετήσιο Πλάνο Δραστηριότητας του ICF για το 2021.
 - Η Επιτροπή αξιολόγησε, υπέβαλε διερευνητικές ερωτήσεις και ενέκρινε την Ταξινόμηση Δικλείδων Ασφαλείας του Ομίλου ΕΤΕ για την κατηγοριοποίηση των δικλείδων ασφαλείας στο πλαίσιο της δημιουργίας του Μητρώου Δικλείδων Ασφαλείας του Ομίλου ΕΤΕ, καθώς και τις βασικές επικαιροποιήσεις στη Μεθοδολογία IC της Τράπεζας και του Ομίλου.

Εξωτερικοί Ελεγκτές

Η Επιτροπή έχει την κύρια ευθύνη για την επίβλεψη της σχέσης με τον εξωτερικό ελεγκτή του Ομίλου, την PwC.

Η Επιτροπή, κατόπιν έγκρισης από το ΤΧΣ, πρότεινε στο Διοικητικό Συμβούλιο το διορισμό εξωτερικών ελεγκτών για το έτος 2021 ώστε το Διοικητικό Συμβούλιο να υποβάλει σχετική πρόταση στη Γενική Συνέλευση των Μετόχων.

Η PwC ολοκλήρωσε τον έλεγχο της, για πέμπτη χρονιά, υποβάλλοντας κατάλληλες διερευνητικές ερωτήσεις στη Διοίκηση και παρέχοντας αξιόπιστες ανεξάρτητες συμβουλές στην Επιτροπή αναφορικά με συγκεκριμένες εκτιμήσεις επί των χρηματοοικονομικών αναφορών και το περιβάλλον ελέγχου. Ο Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής που υπογράφει από το 2017 είναι ο Μάριος Ψάλτης. Η Επιτροπή εξέτασε την προσέγγιση και τη στρατηγική του εξωτερικού ελεγκτή για τον ετήσιο έλεγχο και λάμβανε τακτικές ενημερώσεις για την πρόοδο του ελέγχου,

Έκθεση Επιτροπής Ελέγχου για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2021

συμπεριλαμβανομένων των παρατηρήσεων για το περιβάλλον ελέγχου. Τα κύρια θέματα ελέγχου που συζητήθηκαν με την PwC παρατίθενται στην Έκθεση του Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή.

Η Επιτροπή πραγματοποίησε συναντήσεις με τους εξωτερικούς ελεγκτές κατά το σχεδιασμό, την εκτέλεση και την ολοκλήρωση του ελέγχου για να συζητήσει τις λογιστικές πολιτικές και πρακτικές, σημαντικά θέματα και την επικοινωνία με τη Διοίκηση της Τράπεζας και επίσης συναντήθηκε με τους εξωτερικούς ελεγκτές χωρίς την παρουσία της Διοίκησης της Τράπεζας για να συζητήσουν όλα τα ζητήματα που προέκυψαν κατά τη διάρκεια του ελέγχου.

Πλάνο εξωτερικού ελέγχου

Η Επιτροπή εξέτασε την προσέγγιση του ελέγχου, συμπεριλαμβανομένων του επιπέδου σημαντικότητας, της αξιολόγησης του κινδύνου και του εύρους του ελέγχου. Η PwC επισήμανε τις αλλαγές που γίνονται στην προσέγγισή της για τη βελτίωση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας του ελέγχου.

Αποτελεσματικότητα της διαδικασίας εξωτερικού ελέγχου

Η Επιτροπή αξιολόγησε την αποτελεσματικότητα όσον αφορά στην ποιότητα και στα αποτελέσματα του ελέγχου της PwC ως εξωτερικού ελεγκτή του Ομίλου. Η PwC επεσήμανε τις ενέργειες που προέβη ανταποκρινόμενη στην αξιολόγηση αυτή, συμπεριλαμβανομένης της ανάπτυξης δεικτών ποιότητας ελέγχου, οι οποίοι θα παρείχαν μια ισορροπημένη βαθμολογία και διαφανή αναφορά στην Επιτροπή Ελέγχου. Η αξιολόγηση επικεντρώθηκε στους ακόλουθους τομείς:

- **Ποιότητα υπηρεσιών και ανταπόκριση:** Η ποιότητα των ελεγκτικών υπηρεσιών που παρείχε η ελεγκτική εταιρεία καθ' όλη τη διάρκεια του 2021 ήταν σύμφωνη με τα πρότυπα απόδοσης όσον αφορά στην αποτελεσματικότητα και στην ανταπόκριση του ελεγκτή που απαιτούνται για την κατάρτιση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων του Ομίλου εντός των καθορισμένων αυστηρών προθεσμιών. Επιπλέον, το ελεγκτικό έργο που διενεργήθηκε και οι ώρες που δαπανήθηκαν ήταν επαρκείς για το μέγεθος, την πολυπλοκότητα και τους κινδύνους του Ομίλου.
- **Δεξιότητες, τεχνογνωσία και πόροι της ομάδας ελέγχου:** Η ελεγκτική εταιρεία διαθέτει τη σχετική γνώση και εμπειρία του κλάδου, γεωγραφική εμβέλεια, επαρκείς πόρους δικτύου και κατάλληλους ανθρώπους που είναι απαραίτητοι για να συνεχίσει να προσφέρει τις σχετικές υπηρεσίες στον Όμιλο. Η PwC έχει επιδείξει τη διαθεσιμότητα του απαραίτητου συνδυασμού εμπειρίας, δεξιοτήτων και γνώσεων σχετικά με τους συγκεκριμένους επιχειρηματικούς κινδύνους, διαδικασίες, συστήματα και λειτουργίες της Τράπεζας προκειμένου να αντιμετωπίσει τους κινδύνους τυχόν ουσιωδών ανακρίβειών. Από αυτή την άποψη, τυχόν πολύπλοκα λογιστικά και ελεγκτικά ζητήματα αντιμετωπίζονται από ειδικούς της ελεγκτικής εταιρείας έγκαιρα και αποτελεσματικά.
- **Επικοινωνία και αλληλεπίδραση με τη Διοίκηση της Τράπεζας:** Οι κύριοι επικεφαλής ελέγχου, καθώς και η ομάδα ελέγχου, διατήρησαν έναν επαγγελματικό και ανοιχτό διάλογο με τη Διοίκηση της Τράπεζας, εξηγώντας λογιστικά

και ελεγκτικά ζητήματα ή προβληματισμούς με κατανοητό τρόπο και παρέχοντας οποιαδήποτε πρόσθετη πληροφορία που ζητήθηκε από τον Όμιλο. Δεν υπήρχαν σημαντικές διαφορές στις απόψεις μεταξύ της Διοίκησης και του εξωτερικού ελεγκτή.

Η Επιτροπή θα συνεχίσει να λαμβάνει τακτικές ενημερώσεις από την PwC και τη Διοίκηση σχετικά με την πρόοδο του πλάνου εξωτερικού ελέγχου και την επίδοση της PwC αναφορικά με τους δείκτες ποιότητας του ελέγχου.

Η Επιτροπή παρακολούθησε την πολιτική για την πρόσληψη υπαλλήλων ή πρώην υπαλλήλων του εξωτερικού ελεγκτή και δεν επισημάνθηκαν παραβάσεις της Πολιτικής κατά τη διάρκεια του έτους.

Ο εξωτερικός ελεγκτής παρευρέθηκε στις περισσότερες συνεδριάσεις της Επιτροπής, ενώ ο Πρόεδρος διατηρεί τακτική επαφή με τον επικεφαλής ελέγχου και την ομάδα του καθ' όλη τη διάρκεια του έτους.

Η Επιτροπή κοινοποίησε στο Διοικητικό Συμβούλιο τα αποτελέσματα του εξωτερικού ελέγχου και ανέλυσε το ρόλο του εξωτερικού ελέγχου και της Επιτροπής σε σχέση με την ακεραιότητα της χρηματοοικονομικής αναφοράς.

Οι εξωτερικοί ελεγκτές παρείχαν στην Επιτροπή την ειδική έκθεσή τους για τον έλεγχο επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων του 2021, όπως απαιτείται από την ΕΕ και τον Ν.4449/2017.

Ανεξαρτησία και αντικειμενικότητα

Η Επιτροπή αξιολόγησε οποιοσδήποτε πιθανές απειλές κατά της ανεξαρτησίας που αυτοπροσδιορίστηκαν ή αναφέρθηκαν από την PwC. Η Επιτροπή θεώρησε ότι η PwC είναι ανεξάρτητη και η PwC, σύμφωνα με τα επαγγελματικά πρότυπα δεοντολογίας και τους ισχύοντες κανόνες και κανονισμούς, παρείχε στην Επιτροπή γραπτή επιβεβαίωση της ανεξαρτησίας της κατά τη διάρκεια του ελέγχου του 2021.

Η Επιτροπή βεβαιώνει ότι έχει συμμορφωθεί με τις διατάξεις του Ν. 4449/2017 σχετικά με τη διαγωνιστική διαδικασία επιλογής εξωτερικών ελεγκτών.

Ο διορισμός της PwC εγκρίθηκε από την Ετήσια Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Εθνικής που πραγματοποιήθηκε στις 30 Ιουνίου 2017 όπου ανέλαβε για πρώτη φορά τον έλεγχο/επισκόπηση των Ετήσιων και Εξαμηνιαίων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της Τράπεζας και του Ομίλου για το 2017. Η Ετήσια Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Εθνικής που πραγματοποιήθηκε στις 30 Ιουλίου 2021 επανεξέλεξε την PwC για να αναλάβει τον έλεγχο/επισκόπηση των Ετήσιων και Εξαμηνιαίων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της Τράπεζας και του Ομίλου για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2021.

Σύμφωνα με τις απαιτήσεις που θέτει η Αναθεωρημένη Σύμβαση Πλαισίου Συνεργασίας με το ΤΧΣ, η Τράπεζα θα πρέπει να αλλάζει την ελεγκτική εταιρεία κάθε πέντε χρόνια. Ωστόσο, μετά την εναρμόνιση της ελληνικής νομοθεσίας με το πλαίσιο της ΕΕ βάσει του οποίου επιτρέπεται η παράταση της θητείας των ελεγκτών για περίοδο που δεν υπερβαίνει τα 10 έτη, σύμφωνα με το άρθρο 28 του Ν. 4701/2020, η Τράπεζα αποφάσισε να παρατείνει τη θητεία

Έκθεση Επιτροπής Ελέγχου για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2021

των εξωτερικών ελεγκτών της και η Επιτροπή εισηγήθηκε στο Διοικητικό Συμβούλιο στην ανάθεση εκ νέου της PwC ως εξωτερικών ελεγκτών του Ομίλου για τη χρήση 2022.

Μη ελεγκτικές υπηρεσίες

Η Επιτροπή είναι υπεύθυνη για τον καθορισμό, την επισκόπηση και την παρακολούθηση της καταλληλότητας της παροχής μη ελεγκτικών υπηρεσιών από τον εξωτερικό ελεγκτή. Εφαρμόζει επίσης την Πολιτική του Ομίλου σχετικά με τις μη ελεγκτικές υπηρεσίες που παρέχονται από τον εξωτερικό ελεγκτή. Οι μη ελεγκτικές υπηρεσίες παρέχονται σύμφωνα με την πολιτική για την ανεξαρτησία του εξωτερικού ελεγκτή, προκειμένου να διασφαλίζεται ότι οι υπηρεσίες δε δημιουργούν σύγκρουση συμφερόντων. Όλες οι μη ελεγκτικές υπηρεσίες, είτε εγκρίνονται από την Επιτροπή, είτε από τον Γενικό Διευθυντή Οικονομικών Υπηρεσιών της Τράπεζας και του Ομίλου όταν εμπίπτουν εντός των ορίων και των κριτηρίων που ορίζει η Επιτροπή.

Κατά τη διάρκεια της περιόδου, η PwC δεν παρείχε μη επιτρεπόμενες μη υποχρεωτικές ελεγκτικές υπηρεσίες. Οι μη υποχρεωτικές ελεγκτικές υπηρεσίες που πραγματοποιήθηκαν από την PwC περιελάμβαναν υπηρεσίες που εγκρίθηκαν κατά τη διάρκεια του έτους. Η Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών της Τράπεζας και του Ομίλου, ως εκπρόσωπος της Επιτροπής, έκρινε ότι ήταν προς το συμφέρον του Ομίλου να χρησιμοποιήσει την PwC για αυτές τις υπηρεσίες, διότι ήταν:

- συναφείς εργασίες με τον υποχρεωτικό έλεγχο που πραγματοποιήθηκαν σε μεγάλο βαθμό από μέλη της ομάδας ανάθεσης του ελέγχου, με το αντικείμενο εργασίας να συνδέεται στενά με την εργασία που εκτελείται στο πλαίσιο του ελέγχου,
- αναθέσεις που καλύπτονται από άλλες υπηρεσίες διασφάλισης που απαιτούν την απόκτηση κατάλληλων ελεγκτικών τεκμηρίων για την έκφραση συμπερασμάτων που αποσκοπούν στην ενίσχυση του βαθμού εμπιστοσύνης των προοριζόμενων χρηστών, εκτός του υπεύθυνου μέρους, σχετικά με την υποκείμενη πληροφορία ή
- άλλες επιτρεπόμενες υπηρεσίες για συμβουλευτικές αναφορές διαβεβαίωσης σχετικά με τις εσωτερικές δικλίδες ασφαλείας ενός οργανισμού παροχής υπηρεσιών που έχουν καταρτιστεί κυρίως και χρησιμοποιούνται από τρίτους τελικούς χρήστες.

Για τις αμοιβές της PwC, βλ. στη Σημείωση 45 των Ετήσιων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων.

Πολιτική Αναφοράς Δυσλειτουργιών (Whistleblowing) σχετικά με θέματα χρηματοοικονομικής αναφοράς και ελέγχου

Όπως ορίζεται στην ενότητα «Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση» στην Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου, η Επιτροπή Κανονιστικής Συμμόρφωσης, Ηθικής και Κουλτούρας του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας είναι υπεύθυνη για τη θέσπιση και τη συνεχή παρακολούθηση της εφαρμογής αυτών των διαδικασιών, οι οποίες διασφαλίζουν εμπιστευτικότητα και το απόρρητο των αναφορών ή των σχολίων που λαμβάνονται.

Σε εξαμηνιαία βάση, η Επιτροπή ενημερώνεται από την Επιτροπή Κανονιστικής Συμμόρφωσης, Ηθικής και Κουλτούρας σχετικά με

τυχόν αναφορές δυσλειτουργιών που σχετίζονται με θέματα χρηματοοικονομικής αναφοράς και ελέγχου.

Κανονιστική Συμμόρφωση και λοιπές δραστηριότητες της Επιτροπής

Σύμφωνα με την Πράξη Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος 2577/2006, η Επιτροπή αξιολόγησε επίσης τις αναφορές τις οποίες η Διεύθυνση Κανονιστικής Συμμόρφωσης της Τράπεζας και του Ομίλου παρουσίασε στο Διοικητικό Συμβούλιο προς έγκριση και υποβολή στην Τράπεζα της Ελλάδος συμπεριλαμβανομένης της αναφοράς για θέματα που σχετίζονται με το ξέπλυμα χρήματος και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας.

Επίσης, ενέκρινε καινούργιες πολιτικές που καταρτίστηκαν από τη Διεύθυνση Κανονιστικής Συμμόρφωσης της Τράπεζας και του Ομίλου και τη Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών της Τράπεζας και του Ομίλου για θέματα που εμπίπτουν στη δικαιοδοσία της Επιτροπής.

Αξιολόγηση και αποτελεσματικότητα της επιτροπής

Σχετικά με την αξιολόγηση και την αποτελεσματικότητα της Επιτροπής, βλ. ενότητα «Δ. Διοικητικό Συμβούλιο και Λοιπά Διοικητικά, Διαχειριστικά και Εποπτικά Όργανα - Αξιολόγηση του Διευθύνοντος Συμβούλου, του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών του». Το συνολικό αποτέλεσμα ήταν θετικό, υποδεικνύοντας ότι υπάρχει μια αποτελεσματική Επιτροπή που εκτελεί πλήρως τα καθήκοντά της.

Πολιτική Βιώσιμης Ανάπτυξης της Τράπεζας και του Ομίλου

Το 2021, η Επιτροπή ενέκρινε την Πολιτική Βιώσιμης Ανάπτυξης της Τράπεζας και του Ομίλου (βλ. ενότητα «Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση - Πολιτική Βιώσιμης Ανάπτυξης της Τράπεζας και του Ομίλου» στην Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου).

Σε όλη την ιστορία της, η Τράπεζα έχει επιδείξει με συνέπεια την ανησυχία και το μακροχρόνιο ενδιαφέρον της για την προώθηση της ελληνικής οικονομίας, τη στήριξη της κοινωνίας, καθώς και την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος.

Η Διοίκηση δεσμεύεται να συνεχίσει την κοινωνική προσφορά της Τράπεζας, επιδεικνύοντας το σεβασμό της προς όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη και κατανοώντας τις ιδιαιτερότητες τους, τις προσδοκίες και τις ανάγκες τους, μέσω της επικοινωνίας και της αλληλεπίδρασης μαζί τους, για την αντιμετώπιση των ουσιαδών θεμάτων που τους απασχολούν. Για το σκοπό αυτό, η Τράπεζα δημιούργησε το 2021, την Επιτροπή Διαχείρισης Περιβαλλοντικών, Κοινωνικών και Θεμάτων Διακυβέρνησης ESG (Επιτροπή ESG) (βλ. ενότητα «Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης - Διοικητικά, Διαχειριστικά και εποπτικά όργανα της Τράπεζας – Εκτελεστικές Επιτροπές - Επιτροπή Διαχείρισης Περιβαλλοντικών, Κοινωνικών και Θεμάτων Διακυβέρνησης ESG (Επιτροπή ESG)» της Έκθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου).

Επιπλέον, τον Φεβρουάριο του 2022, το Διοικητικό Συμβούλιο ίδρυσε την Επιτροπή Καινοτομίας και Βιωσιμότητας διασφαλίζοντας τη συνεχή παρακολούθηση και τον εντοπισμό

Έκθεση Επιτροπής Ελέγχου για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2021

σημαντικών εξελίξεων και μακροπρόθεσμων τάσεων στον τομέα της Καινοτομίας, της Βιωσιμότητας, της Τεχνολογίας της Πληροφορίας, του ESG και τον τραπεζικό κλάδο (βλ. ενότητα «Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης - Επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου - Επιτροπή Καινοτομίας και Βιωσιμότητας»).

Έχοντας πλήρη επίγνωση της σημασίας του ρόλου της στη μετάβαση σε μια βιώσιμη οικονομία, στρατηγική απόφαση της Τράπεζας είναι η διαρκής αναβάθμιση του ρόλου και της συμβολής της στη βιώσιμη ανάπτυξη στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων και λειτουργιών της. Στο πλαίσιο αυτό, η Πολιτική Βιώσιμης Ανάπτυξης του Ομίλου καθορίζει το πλαίσιο των δράσεων της Τράπεζας για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη.

Οι βασικοί άξονες των ενεργειών για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη του Ομίλου και της Τράπεζας που πραγματοποιούνται με στόχο είτε τη μείωση των αρνητικών επιπτώσεων είτε την ενίσχυση των θετικών, καθώς και οι δεσμεύσεις της Τράπεζας περιγράφονται ανά κατηγορία στην ενότητα «Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση» και ειδικότερα στην υποενότητα «Α. Περιβαλλοντικά Θέματα» για τις περιβαλλοντικές επιδράσεις των χρηματοδοτήσεων και της εσωτερικής λειτουργίας και των υποδομών». Για τον κοινωνικοοικονομικό αντίκτυπο βλ. υποενότητα «Β. Κοινωνικά και εργασιακά θέματα».

Για τις πρωτοβουλίες βιώσιμης ανάπτυξης που ανέλαβε και ανέπτυξε η Τράπεζα το 2021, βλ. ενότητα «Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση - Οι επιδόσεις μας».

Αντίκτυπος της Υπεύθυνης Διακυβέρνησης

Αναγνωρίζοντας τον πρωταρχικό της ρόλο ως υπεύθυνη εταιρεία, η Τράπεζα δεσμεύεται να υιοθετεί αρχές που διασφαλίζουν υψηλό επίπεδο εταιρικής διακυβέρνησης, δομές που δημιουργούν αξιόπιστα πρότυπα επαγγελματικής συμπεριφοράς και επιχειρηματικής ηθικής, πολιτικές που συμβάλλουν στην ομαλή λειτουργία του οργανισμού και της αγοράς, και πρακτικές που συμβάλλουν στην ενίσχυση της εμπιστοσύνης όλων των ενδιαφερομένων μερών. Υπό αυτό το πρίσμα, η Τράπεζα εστιάζει στα ακόλουθα θέματα:

- Μέλη του διοικητικού συμβουλίου, ρόλοι και εξουσιοδοτήσεις.

- Κανονιστική συμμόρφωση και επιχειρηματική δεοντολογία (συμπεριλαμβανομένης της καταπολέμησης της διαφθοράς και της δωροδοκίας, της πρόληψης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και πρακτικών αθέμιτου ανταγωνισμού, υπεύθυνη φορολογική συμπεριφορά, προστασία δεδομένων, υπεύθυνες πρακτικές στις διαδικασίες προμηθειών).
- Διαφάνεια και Αξιοπιστία (ακριβής, ισότιμη, έγκαιρη, τακτική, αξιόπιστη και προσβάσιμη για όλους πληροφόρηση σχετικά με θέματα χρηματοοικονομικών και μη χρηματοοικονομικών αναφορών/γνωστοποιήσεων).
- Πολιτικές αποδοχών.
- Ίση μεταχείριση των μετόχων.
- Ισχυρό και αποτελεσματικό Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου (π.χ. Πλαίσιο Διαχείρισης Κινδύνων, κ.λπ.).

Το πλήρες κείμενο της Πολιτικής της Βιώσιμης Ανάπτυξης του Ομίλου βρίσκεται στην ιστοσελίδα της Τράπεζας (<https://www.nbg.gr/el/omilos/esg/perivallon/politiki-viwsimis-anaptiksis>).

Επικέντρωση στις μελλοντικές δραστηριότητες

Στην αρχή κάθε έτους, η Επιτροπή συζητά τις βασικές προτεραιότητές της για το επόμενο έτος. Το 2022, η Επιτροπή θα συνεχίσει να επικεντρώνεται έντονα στην επιτυχή εκτέλεση του Ετήσιου Πλάνου Εργασίας για το 2022. Βασική προτεραιότητα θα είναι η περαιτέρω ενσωμάτωση των γνωστοποιήσεων για το ESG και των σχετικών με το κλίμα, προκειμένου να ανταποκριθούν στις αυξανόμενες προσδοκίες των ενδιαφερομένων μερών, ιδίως την εφαρμογή ισχυρών διαδικασιών και δικλίδων ασφαλείας για την υποστήριξη αυτών των γνωστοποιήσεων.

Η Επιτροπή θα παρακολουθεί επίσης στενά:

- πώς θα ρυθμιστεί η οικονομία μετά την κρίση του COVID-19.
- ο αντίκτυπος της αναμενόμενης εξέλιξης του οικονομικού πλαισίου (πληθωρισμός, αύξηση επιτοκίων, μείωση της ποσοτικής χαλάρωσης της ΕΚΤ και αγορές περιουσιακών στοιχείων).
- τις συνέπειες της αλλαγής του γεωπολιτικού πλαισίου λόγω του πολέμου στην Ουκρανία.

Έκθεση Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή

Προς τους Μετόχους της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος Α.Ε.

Έκθεση ελέγχου επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Γνώμη

Έχουμε ελέγξει τις συνημμένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος Α.Ε. (Τράπεζα ή/και Όμιλος), οι οποίες αποτελούνται από την κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης της 31^{ης} Δεκεμβρίου 2021, τις καταστάσεις αποτελεσμάτων, συνολικών εσόδων, μεταβολών ιδίων κεφαλαίων και ταμειακών ροών της χρήσεως που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και τις σημειώσεις¹ επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων που περιλαμβάνουν και περίληψη των σημαντικών λογιστικών πολιτικών.

Κατά τη γνώμη μας, οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη άποψη, την χρηματοοικονομική θέση της Τράπεζας και του Ομίλου κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2021, την χρηματοοικονομική τους επίδοση και τις ταμειακές τους ροές, για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή, σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ), όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση και συνάδουν με τις κανονιστικές απαιτήσεις του Ν. 4548/2018.

Βάση γνώμης

Διενεργήσαμε τον έλεγχό μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου (ΔΠΕ), που έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία. Οι ευθύνες μας σύμφωνα με τα πρότυπα αυτά περιγράφονται περαιτέρω στο τμήμα της έκθεσής μας «Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των χρηματοοικονομικών καταστάσεων».

Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε αποκτήσει είναι επαρκή και κατάλληλα να παρέχουν βάση για τη γνώμη μας.

Ανεξαρτησία του Ελεγκτή

Καθ' όλη τη διάρκεια του διορισμού μας έχουμε παραμείνει ανεξάρτητοι από την Τράπεζα και τον Όμιλο, σύμφωνα με τον Κώδικα Δεοντολογίας για Επαγγελματίες Ελεγκτές του Συμβουλίου Διεθνών Προτύπων Δεοντολογίας Ελεγκτών (Κώδικας ΣΔΠΔΕ) που έχει ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, καθώς και τις απαιτήσεις δεοντολογίας του Ν. 4449/2017 και του Κανονισμού ΕΕ 537/2014, που σχετίζονται με τον έλεγχο των χρηματοοικονομικών καταστάσεων στην Ελλάδα. Έχουμε εκπληρώσει τις δεοντολογικές μας υποχρεώσεις σύμφωνα με τον Ν. 4449/2017, τον Κανονισμό ΕΕ 537/2014 και τις απαιτήσεις του Κώδικα ΣΔΠΔΕ.

Δηλώνουμε ότι οι μη ελεγκτικές μας υπηρεσίες προς την Τράπεζα και τις θυγατρικές της παρασχέθηκαν σύμφωνα με τους προαναφερόμενους όρους της ισχύουσας νομοθεσίας και ότι δεν έχουμε παράσχει μη ελεγκτικές υπηρεσίες οι οποίες απαγορεύονται από το άρθρο 5 παρ. 1 του Κανονισμού ΕΕ 537/2014.

Οι μη ελεγκτικές υπηρεσίες που έχουμε παράσχει στην Τράπεζα και στις θυγατρικές της, κατά τη χρήση που έληξε την 31^η Δεκεμβρίου 2021, γνωστοποιούνται στη Σημείωση 45 των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Κύρια θέματα ελέγχου

Τα κύρια θέματα ελέγχου είναι εκείνα τα θέματα που, κατά την επαγγελματική μας κρίση, ήταν εξέχουσας σημασίας στον έλεγχό μας επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων της ελεγχόμενης χρήσης. Τα θέματα αυτά αντιμετωπίστηκαν στο πλαίσιο του ελέγχου των χρηματοοικονομικών καταστάσεων ως σύνολο, για τη διαμόρφωση της γνώμης μας επί αυτών και δεν εκφέραμε ξεχωριστή γνώμη για τα θέματα αυτά.

¹ Ορισμένες γνωστοποιήσεις έχουν παρουσιαστεί σε διάφορα σημεία της Έκθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου, αντί στις σημειώσεις των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων. Οι γνωστοποιήσεις αυτές, στις οποίες παραπέμπουν οι Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις, επισημαίνονται ως ελεγμένες.

Κύριο θέμα ελέγχου	Πώς αντιμετωπίστηκε από τον έλεγχό μας το κύριο θέμα ελέγχου
Προβλέψεις για αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές από δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9	
<p>Λόγω του ύψους του υπολοίπου των δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών αλλά και του σημαντικού βαθμού κρίσης που απαιτείται από τη διοίκηση στους υπολογισμούς απομείωσης, η πρόβλεψη απομείωσης για δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών έχει κριθεί ιδιαίτερα σημαντική για τον έλεγχο των χρηματοοικονομικών καταστάσεων της Τράπεζας και του Ομίλου για την τρέχουσα χρήση.</p> <p>Ο υπολογισμός των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών («ΑΠΖ») εμπεριέχει κρίση και εκτιμήσεις από την διοίκηση και υπόκειται σε σημαντικό βαθμό εκτιμητικής αβεβαιότητας, έχοντας και τα δύο σημαντικά αυξηθεί ως αποτέλεσμα της πανδημίας (COVID-19).</p> <p>Οι σημαντικές υποθέσεις στις οποίες επικεντρωθήκαμε κατά τον έλεγχό μας είναι αυτές με το μεγαλύτερο βαθμό κρίσης από την διοίκηση και με την σημαντικότερη επίπτωση στις ΑΠΖ.</p> <p>Αυτές περιελάμβαναν:</p> <ul style="list-style-type: none">○ Την ανάπτυξη από την Διεύθυνση Οικονομικής Ανάλυσης του Ομίλου ενός αριθμού μελλοντικών μακροοικονομικών σεναρίων και των σχετικών πιθανοτήτων πραγματοποίησής τους, τα οποία ενσωματώνονται στη διαδικασία κατάταξης σε Στάδια και στον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών.○ Για τις χορηγήσεις που υπόκεινται σε ατομική αξιολόγηση, τις σημαντικές παραδοχές για το αν αυτές οι χορηγήσεις έχουν υποστεί απομείωση, καθώς και την εκτίμηση της ΑΠΖ τους, με βάση τις αναμενόμενες ταμειακές ροές τους και της ρευστοποίησης των εξασφαλίσεών τους, καθώς και τον χρόνο ανάκτησής τους.○ Για τις χορηγήσεις οι οποίες αξιολογούνται συλλογικά και, για τις οποίες οι προβλέψεις ΑΠΖ υπολογίζονται σε συλλογική βάση ανά τύπο χαρτοφυλακίου, τις μεθοδολογίες των στατιστικών μοντέλων απομείωσης που χρησιμοποιούνται για τον προσδιορισμό της πιθανότητας αθέτησης (ΠΑ), του ανοίγματος σε αθέτηση (ΑΣΑ) και ζημίας σε περίπτωση αθέτησης (ΖΠΑ), και της επικύρωσης της απόδοσής τους.○ Την εφαρμογή επιπλέον προσαρμογών από την διοίκηση, όπου αξιολογεί πως οι υπολογισθείσες ζημιές δεν είναι κατάλληλες, είτε λόγω περιορισμών των μοντέλων, ή όταν δεν αποτυπώνονται οι αναδυόμενοι κίνδυνοι ή οι υφιστάμενες συνθήκες και το περιβάλλον που	<p>Η εργασία μας περιέλαβε την κατανόηση της διαδικασίας της διοίκησης και την αξιολόγηση του σχεδιασμού διακυβέρνησης και των δικλίδων ασφαλείας αναφορικά με τον προσδιορισμό της πρόβλεψης απομείωσης για πιστωτικούς κινδύνους από δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών.</p> <p>Κατανοήσαμε την διαδικασία της εκτίμησης απομείωσης για πιστωτικούς κινδύνους και αξιολογήσαμε τη σχεδίαση, εφαρμογή και λειτουργία των βασικών εσωτερικών δικλίδων ασφαλείας αναφορικά με: (i) τον προσδιορισμό των οικονομικών σεναρίων που χρησιμοποιήθηκαν και των σταθμίσεων που εφαρμόστηκαν σε αυτά με βάση την πιθανότητα να υλοποιηθούν, (ii) την παρακολούθηση και την επικύρωση των μοντέλων απομείωσης, και (iii) τη ροή της βασικής πληροφόρησης από τα συστήματα παραγωγής στα μοντέλα που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό των ΑΠΖ.</p> <p>Πραγματοποιήσαμε τις ακόλουθες διαδικασίες, με την υποστήριξη, όπου κρίθηκε αναγκαίο, των εξειδικευμένων στελεχών μας:</p> <ul style="list-style-type: none">○ Για την παραγωγή, επιλογή και τη στάθμιση που εφαρμόστηκε στα μακροοικονομικά σενάρια: (i) αξιολογήσαμε την καταλληλότητα της επιλογής και χρήσης των εξωτερικών δεδομένων, (ii) Αξιολογήσαμε τη μεθοδολογία που εφαρμόστηκε για την κατάρτιση των οικονομικών σεναρίων που χρησιμοποιήθηκαν και για τον προσδιορισμό των σταθμίσεων που εφαρμόστηκαν σε αυτά με βάση την πιθανότητα να υλοποιηθούν, και (iii) Αξιολογήσαμε τον κίνδυνο μεροληψίας στις προγνώσεις, καθώς και την ύπαρξη αντίθετων ενδείξεων.○ Στις περιπτώσεις στις οποίες οι προβλέψεις απομείωσης υπολογίστηκαν σε συλλογική βάση: (i) εξετάσαμε την πληρότητα και την ακρίβεια των δεδομένων που χρησιμοποιήθηκαν στα μοντέλα απομείωσης, συμφωνώντας τα στοιχεία αυτά με τα συστήματα από τα οποία προήλθαν, (ii) αξιολογήσαμε τον σχεδιασμό και την εφαρμογή των μοντέλων, συμπεριλαμβανομένων των σημαντικών παραδοχών και της ποιότητας των παρατηρήσιμων δεδομένων που χρησιμοποιήθηκαν για τη διαμόρφωση των παραμέτρων των εν λόγω μοντέλων, και (iii) αξιολογήσαμε το εύλογο της μεθοδολογίας του μοντέλου απομείωσης που εφάρμοσε η διοίκηση και των κύριων κρίσεων που υιοθετήθηκαν στα μοντέλα για να προσδιοριστούν οι παράμετροι πιστωτικού κινδύνου για τον υπολογισμό της αναμενόμενης πιστωτικής ζημίας.

Έκθεση Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων 31 Δεκεμβρίου 2021

απορρέει από την κρίση της πανδημίας (COVID-19).

- Οι εκτιμήσεις της διοίκησης αναφορικά με την επιμέτρηση των δανείων που κατηγοριοποιούνται ως διακρατούμενα προς πώληση, είτε μέσω άμεσων πωλήσεων ή τιτλοποιήσεων.

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις σημαντικές λογιστικές κρίσεις και εκτιμήσεις στην εφαρμογή των λογιστικών αρχών που σχετίζονται με τη διαχείριση και επιμέτρηση του πιστωτικού κινδύνου από την Τράπεζα και τον Όμιλο, και με την πρόβλεψη απομείωσης για δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών, μπορείτε να ανατρέξετε στις σημειώσεις 3.6, 4.2 και 21 των ετήσιων χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Πρόσθετα, η εργασία μας περιέλαβε, μεταξύ άλλων, τις ακόλουθες διαδικασίες ελέγχου ουσιώδους εξασφάλισης:

- Για ένα δείγμα δανείων για τα οποία έχει αναγνωριστεί πρόβλεψη σε ατομική βάση, επανυπολογίσαμε την απομείωση και εξετάσαμε βασικές παραμέτρους συμπεριλαμβανομένων των αναμενόμενων ταμειακών εισροών, του εκτιμώμενου χρόνου της είσπραξής τους, των προεξοφλητικών επιτοκίων που έχουν χρησιμοποιηθεί και της αποτίμησης των ληφθεισών εξασφαλίσεων που συμπεριλήφθηκαν στις αναμενόμενες ταμειακές ροές.
- Για το παραπάνω δείγμα εξετάσαμε τις σχετικές συμβάσεις και λοιπά υποστηρικτικά έγγραφα ώστε να επιβεβαιώσουμε την ύπαρξη και το νόμιμο δικαίωμα στις εξασφαλίσεις. Αξιολογήσαμε τις τεχνικές που χρησιμοποιήθηκαν για την αποτίμηση των εξασφαλίσεων, συγκρίνοντας αυτές με τις πολιτικές της Τράπεζας και του Ομίλου, καθώς και με τα εκτιμητικά πρότυπα.
- Αξιολογήσαμε την καταλληλότητα των αναπροσαρμογών που πραγματοποίησε η διοίκηση λαμβάνοντας υπόψη τις πρόσφατες οικονομικές εξελίξεις και περιστάσεις, περιλαμβανομένης της επίδρασης από την κρίση της πανδημίας (COVID-19).
- Για τα διακρατούμενα προς πώληση δάνεια, είτε μέσω άμεσων πωλήσεων ή τιτλοποιήσεων, εξετάσαμε τις σχετικές προσφορές ή/και συμφωνίες και αξιολογήσαμε τους υπολογισμούς της διοίκησης για τον προσδιορισμό της εύλογης αξίας τους.

Με βάση τα τεκμήρια που αποκτήσαμε, κρίναμε ότι οι μεθοδολογίες, οι παραδοχές των μοντέλων απομείωσης, οι κρίσεις της διοίκησης και τα δεδομένα που χρησιμοποιήθηκαν για την αξιολόγηση της απομείωσης ήταν κατάλληλα και σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 9.

Ανακτησιμότητα Αναβαλλόμενων Φορολογικών Απαιτήσεων («ΑΦΑ»)

Η Τράπεζα και ο Όμιλος αναγνώρισαν ΑΦΑ ύψους 4,9 δις ευρώ σε σχέση με φορολογικά εκπιπόμενες προσωρινές διαφορές. Για την αξιολόγηση της ανακτησιμότητας τους απαιτείται σημαντική κρίση και η χρήση εκτιμήσεων.

Η Τράπεζα και ο Όμιλος έχουν αναγνωρίσει ΑΦΑ για εκπιπόμενες προσωρινές διαφορές στον βαθμό που θεωρούν ότι είναι ανακτήσιμες. Οι διαφορές αυτές αφορούν κυρίως:

- Τις ζημιές που προέκυψαν από τη συμμετοχή του Ομίλου στο πρόγραμμα ανταλλαγής ομολόγων Ελληνικού Δημοσίου (PSI+) και στο πρόγραμμα επαναγοράς του ελληνικού χρέους το 2012, οι οποίες υπόκεινται σε φορολογική

Έχουμε αξιολογήσει το εύλογο των παραδοχών που χρησιμοποιήθηκαν για την κατάρτιση του επιχειρηματικού πλάνου, το οποίο εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας και του Ομίλου, λαμβάνοντας υπόψη τους κινδύνους που σχετίζονται με την υλοποίηση του και την αβεβαιότητα που πηγάζει από το μακροοικονομικό περιβάλλον της Ελλάδας. Πιο συγκεκριμένα:

- Συγκρίναμε τις εν λόγω παραδοχές με τις δικές μας προσδοκίες που βασίζονται στη γνώση του κλάδου και την κατανόηση που έχουμε αποκτήσει κατά τη διάρκεια του ελέγχου μας,
- Πραγματοποιήσαμε μια ανάλυση ευαισθησίας για να προσδιορίσουμε την επίδραση ενδεχόμενων

Έκθεση Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων 31 Δεκεμβρίου 2021

απόσβεση για 30 έτη ξεκινώντας από το 2012, και

- ο Τις ζημιές που προκύπτουν από απομείωση δανείων οι οποίες μπορούν να συμψηφιστούν έναντι μελλοντικών φορολογητέων κερδών σύμφωνα με την ισχύουσα φορολογική νομοθεσία.

Η ανακτησιμότητα των αναγνωρισμένων ΑΦΑ εξαρτάται από την ικανότητα της Τράπεζας και του Ομίλου να παράγουν επαρκή μελλοντικά φορολογητέα κέρδη που θα καλύπτουν τις εκπιπτόμενες προσωρινές διαφορές όταν οι εν λόγω διαφορές οριστικοποιηθούν για φορολογικούς σκοπούς.

Η αξιολόγηση της διοίκησης αναφορικά με την ικανότητα της Τράπεζας και του Ομίλου να παράγουν μελλοντικά φορολογητέα κέρδη απαιτεί τις ακόλουθες σημαντικές κρίσεις και εκτιμήσεις:

- ο παραδοχές στις οποίες στηρίζεται το επιχειρηματικό πλάνο της Τράπεζας και του Ομίλου,
- ο προβλέψεις που πρέπει να καλύπτουν τον χρονικό ορίζοντα έως τη νομική εκπνοή της περιόδου εντός της οποίας μπορεί να ανακτηθεί η ΑΦΑ, και
- ο προσαρμογές που απαιτούνται για την εκτίμηση των φορολογητέων κερδών από τα προβλεπόμενα λογιστικά κέρδη για να συνάγεται το ποσό της ΑΦΑ που θα μπορεί να ανακτηθεί σε μελλοντικές χρήσεις.

Τα επιχειρηματικά πλάνα ενδέχεται να επηρεαστούν από τους κινδύνους και την αβεβαιότητα που πηγάζουν από το μακροοικονομικό περιβάλλον της Ελλάδας.

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις σημαντικές λογιστικές κρίσεις και εκτιμήσεις και τη σημείωση για τον αναβαλλόμενο φόρο μπορείτε να ανατρέξετε στις σημειώσεις 3,2 και 27 των ετήσιων χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

μεταβολών στις παραδοχές και τον τρόπο με τον οποίο η αβεβαιότητα της εκτίμησης μπορεί να επηρεάσει την προβλεπόμενη κερδοφορία της Τράπεζας και του Ομίλου.

Για τους σκοπούς της αξιολόγησης ανακτησιμότητας που διενεργήσαμε, επισκοπήσαμε την καταλληλότητα των αναπροσαρμογών που πραγματοποιήθηκαν για τη μετατροπή των λογιστικών κερδών σε φορολογητέα κέρδη και αξιολογήσαμε τις προβλέψεις της διοίκησης πέρα από τον χρονικό ορίζοντα του επιχειρηματικού πλάνου. Επίσης, οι διαδικασίες μας περιλάμβαναν και αξιολόγηση της ερμηνείας της ισχύουσας φορολογικής νομοθεσίας από τη διοίκηση σε σχέση με τις λογιστικές διαγραφές και τη σταδιακή απόσβεση της οριστικής φορολογικής ζημιάς από πωλήσεις μη εξυπηρετούμενων δανείων και διακανονισμούς άφεσης χρέους.

Αξιολογήσαμε την επάρκεια των γνωστοποιήσεων των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων των κύριων παραδοχών και κρίσεων.

Με βάση τα τεκμήρια που αποκτήσαμε, κρίναμε ότι η αξιολόγηση της διοίκησης σε σχέση με την ανακτησιμότητα των ΑΦΑ είναι εύλογη.

Πληροφοριακά συστήματα

Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας και του Ομίλου βασίζονται σε μεγάλο βαθμό σε πληροφορίες που παράγονται, επεξεργάζονται και παρουσιάζονται από τα πληροφοριακά συστήματα της Τράπεζας και του Ομίλου και τις αυτοματοποιημένες διαδικασίες και δικλίδες ασφαλείας που έχουν υλοποιηθεί στα συστήματα αυτά.

Η Τράπεζα και ο Όμιλος έχουν εφαρμόσει ένα πλαίσιο διακυβέρνησης και δικλίδων ασφαλείας πληροφοριακών συστημάτων για να αντιμετωπιστούν ρίσκα σχετικά με τη διαχείριση

Οι διαδικασίες μας περιέλαβαν την αξιολόγηση και εξέταση της αποτελεσματικότητας της σχεδίασης και λειτουργίας συγκεκριμένων δικλίδων ασφαλείας αναφορικά με την απρόσκοπτη ακεραιότητα των πληροφοριακών συστημάτων που σχετίζονται με την χρηματοοικονομική πληροφόρηση. Εξετάσαμε, σε δειγματοληπτική βάση, διαδικασίες και δικλίδες ασφαλείας σχετικά με τη διαχείριση των προσβάσεων, την ανάπτυξη πληροφοριακών συστημάτων και αλλαγών επ' αυτών, και των λειτουργιών της πληροφορικής για τα κύρια επίπεδα υποδομής (δηλ. εφαρμογές, λειτουργικά συστήματα, βάσεις δεδομένων), που αφορούν τα συστήματα που εμπίπτουν

Έκθεση Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων 31 Δεκεμβρίου 2021

προσβάσεων, την ανάπτυξη εφαρμογών και αλλαγών επί αυτών, όπως επίσης λειτουργιών της πληροφορικής για να διασφαλιστεί η απρόσκοπτη ακεραιότητα των πληροφοριακών συστημάτων που σχετίζονται με την χρηματοοικονομική πληροφόρηση.

Θεωρήσαμε ότι τα πληροφοριακά συστήματα είναι μια σημαντική περιοχή του ελέγχου μας εξαιτίας της πολυπλοκότητας, του υψηλού αριθμού των συναλλαγών και της σημασίας τους σε σχέση με την λειτουργία και χρηματοοικονομική πληροφόρηση της Τράπεζας και του Ομίλου.

στο εύρος του ελέγχου.

Επίσης εξετάσαμε, σε δειγματοληπτική βάση, τις δικλίδες ασφαλείας σε επίπεδο εφαρμογών πληροφορικής και των χειροκίνητων δικλίδων που εξαρτώνται από πληροφοριακά συστήματα, που ήταν βασικές για τον έλεγχό μας ώστε να αξιολογήσουμε την ακρίβεια συγκεκριμένων συστημικών υπολογισμών, την παραγωγή συγκεκριμένων αναφορών και την αποτελεσματική λειτουργία συγκεκριμένων αυτοματοποιημένων δικλίδων, και όπου ήταν εφαρμοστέο, πραγματοποιήσαμε επιπρόσθετες διαδικασίες ουσιαστικής επαλήθευσης.

Άλλες Πληροφορίες

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου είναι υπεύθυνα για τις Άλλες Πληροφορίες. Οι Άλλες Πληροφορίες, που περιέχονται στην προβλεπόμενη από τον Ν. 3556/2007 Ετήσια Χρηματοοικονομική Έκθεση, είναι οι Δηλώσεις των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, η Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου, η Επεξηγηματική Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου, η Έκθεση της Επιτροπής Ελέγχου, οι Γνωστοποιήσεις του Ν.4261/2014, Αρ. 81, οι Γνωστοποιήσεις του Ν.4261/2014, Αρ. 82 και η Πληροφόρηση σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6 του Ν. 4374/2016 (αλλά δεν περιλαμβάνουν τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις και την έκθεση ελέγχου επί αυτών), τις οποίες λάβαμε πριν από την ημερομηνία της παρούσας έκθεσης ελεγκτή.

Η γνώμη μας επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων δεν καλύπτει τις Άλλες Πληροφορίες και, εκτός των όσων ρητά αναφέρουμε στο παρόν τμήμα της Έκθεσής μας, δεν εκφράζουμε γνώμη ελέγχου ή άλλης διασφάλισης επί αυτών.

Σε σχέση με τον έλεγχό μας επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, η ευθύνη μας είναι να αναγνώσουμε τις Άλλες Πληροφορίες και με τον τρόπο αυτό να εξετάσουμε εάν οι Άλλες Πληροφορίες είναι ουσιωδώς ασυνεπείς με τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις ή τη γνώση που αποκτήσαμε κατά τον έλεγχο ή αλλιώς φαίνεται να είναι ουσιωδώς εσφαλμένες.

Εξετάσαμε εάν η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου περιλαμβάνει τις γνωστοποιήσεις οι οποίες απαιτούνται από το Ν. 4548/2018, και ότι έχει συνταχθεί η προβλεπόμενη από το άρθρο 152 του Ν. 4548/2018 Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης.

Με βάση τις εργασίες που εκτελέσαμε κατά τον έλεγχο μας, κατά τη γνώμη μας:

Τα πληροφοριακά στοιχεία που περιλαμβάνονται στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου της χρήσης που έληξε την 31^η Δεκεμβρίου 2021 αντιστοιχούν στις συνημμένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις,

Η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου έχει καταρτισθεί σύμφωνα με τις ισχύουσες νομικές απαιτήσεις των άρθρων 150, 151, 153 και 154 του Ν. 4548/2018,

Η Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης παρέχει τα πληροφοριακά στοιχεία που αναφέρονται στις περιπτώσεις (γ) και (δ) της παραγράφου 1 του άρθρου 152 του Ν. 4548/2018.

Επιπλέον, με βάση τη γνώση και κατανόηση που αποκτήσαμε κατά τον έλεγχό μας για την Τράπεζα και τον Όμιλο και το περιβάλλον τους, είμαστε υποχρεωμένοι να αναφέρουμε εάν έχουμε εντοπίσει ουσιώδεις ανακρίβειες στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού της Συμβουλίου και στις Άλλες Πληροφορίες τις οποίες λάβαμε πριν από την ημερομηνία της παρούσας έκθεσης ελεγκτή. Δεν έχουμε να αναφέρουμε τίποτα σχετικά με το θέμα αυτό.

Ευθύνες του Διοικητικού Συμβουλίου και των υπευθύνων για τη διακυβέρνηση επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Το Διοικητικό Συμβούλιο έχει την ευθύνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, τις απαιτήσεις του Ν. 4548/2018, όπως και για εκείνες τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που το Διοικητικό Συμβούλιο καθορίζει ως απαραίτητες, ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση χρηματοοικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Έκθεση Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων 31 Δεκεμβρίου 2021

Κατά την κατάρτιση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, το Διοικητικό Συμβούλιο είναι υπεύθυνο για την αξιολόγηση της ικανότητας της Τράπεζας και του Ομίλου να συνεχίσουν τις δραστηριότητες τους, γνωστοποιώντας όπου συντρέχει τέτοια περίπτωση, τα θέματα που σχετίζονται με τη συνεχιζόμενη δραστηριότητα και τη χρήση της λογιστικής βάσης της συνεχιζόμενης δραστηριότητας, εκτός και εάν το Διοικητικό Συμβούλιο είτε προτίθεται να ρευστοποιήσει την Τράπεζα και τον Όμιλο ή να διακόψει τις δραστηριότητες τους ή δεν έχει άλλη ρεαλιστική εναλλακτική επιλογή από το να προχωρήσει σ' αυτές τις ενέργειες.

Οι υπεύθυνοι για τη διακυβέρνηση έχουν την ευθύνη εποπτείας της διαδικασίας χρηματοοικονομικής αναφοράς της Τράπεζας και του Ομίλου.

Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Οι στόχοι μας είναι να αποκτήσουμε εύλογη διασφάλιση για το κατά πόσο οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις, στο σύνολο τους, είναι απαλλαγμένες από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος και να εκδώσουμε έκθεση ελεγκτή, η οποία περιλαμβάνει τη γνώμη μας. Η εύλογη διασφάλιση συνιστά διασφάλιση υψηλού επιπέδου, αλλά δεν είναι εγγύηση ότι ο έλεγχος που διενεργείται σύμφωνα με τα ΔΠΕ, που έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, θα εντοπίζει πάντα ένα ουσιώδες σφάλμα, όταν αυτό υπάρχει. Σφάλματα δύναται να προκύψουν από απάτη ή από λάθος και θεωρούνται ουσιώδη όταν, μεμονωμένα ή αθροιστικά, θα μπορούσε εύλογα να αναμένεται ότι θα επηρέαζαν τις οικονομικές αποφάσεις των χρηστών, που λαμβάνονται με βάση αυτές τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις.

Ως καθήκον του ελέγχου, σύμφωνα με τα ΔΠΕ που έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, ασκούμε επαγγελματική κρίση και διατηρούμε επαγγελματικό σκεπτικισμό καθ' όλη τη διάρκεια του ελέγχου. Επίσης:

Εντοπίζουμε και αξιολογούμε τους κινδύνους ουσιώδους σφάλματος στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος, σχεδιάζοντας και διενεργώντας ελεγκτικές διαδικασίες που ανταποκρίνονται στους κινδύνους αυτούς και αποκτούμε ελεγκτικά τεκμήρια που είναι επαρκή και κατάλληλα για να παρέχουν βάση για την γνώμη μας. Ο κίνδυνος μη εντοπισμού ουσιώδους σφάλματος που οφείλεται σε απάτη είναι υψηλότερος από αυτόν που οφείλεται σε λάθος, καθώς η απάτη μπορεί να εμπεριέχει συμπαιγνία, πλαστογραφία, εσκεμμένες παραλείψεις, ψευδείς διαβεβαιώσεις ή παράκαμψη των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου.

Κατανοούμε τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που σχετίζονται με τον έλεγχο, με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό την διατύπωση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου της Τράπεζας και του Ομίλου.

Αξιολογούμε την καταλληλότητα των λογιστικών πολιτικών και μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν και το εύλογο των λογιστικών εκτιμήσεων και των σχετικών γνωστοποιήσεων που έγιναν από το Διοικητικό Συμβούλιο.

Αποφαινόμαστε για την καταλληλότητα της χρήσης από το Διοικητικό Συμβούλιο της λογιστικής αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας και με βάση τα ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτήθηκαν για το εάν υπάρχει ουσιώδης αβεβαιότητα σχετικά με γεγονότα ή συνθήκες που μπορεί να υποδηλώνουν ουσιώδη αβεβαιότητα ως προς την ικανότητα της Τράπεζας και του Ομίλου να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους. Εάν συμπεράνουμε ότι υφίσταται ουσιώδης αβεβαιότητα, είμαστε υποχρεωμένοι στην έκθεση ελεγκτή να επιστήσουμε την προσοχή στις σχετικές γνωστοποιήσεις των χρηματοοικονομικών καταστάσεων ή εάν αυτές οι γνωστοποιήσεις είναι ανεπαρκείς να διαφοροποιήσουμε τη γνώμη μας. Τα συμπεράσματά μας βασίζονται σε ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτώνται μέχρι την ημερομηνία της έκθεσης ελεγκτή. Ωστόσο, μελλοντικά γεγονότα ή συνθήκες ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα η Τράπεζα και ο Όμιλος να παύσουν να λειτουργούν ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα.

Αξιολογούμε τη συνολική παρουσίαση, τη δομή και το περιεχόμενο των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων των γνωστοποιήσεων, καθώς και το κατά πόσο οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις απεικονίζουν τις υποκείμενες συναλλαγές και τα γεγονότα με τρόπο που επιτυγχάνεται η εύλογη παρουσίαση.

Συγκεντρώνουμε επαρκή και κατάλληλα ελεγκτικά τεκμήρια αναφορικά με τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση των οντοτήτων ή των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων εντός του Ομίλου για την έκφραση γνώμης επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων. Είμαστε υπεύθυνοι για την καθοδήγηση, την επίβλεψη και την εκτέλεση του ελέγχου της Τράπεζας και του Ομίλου. Παραμένουμε αποκλειστικά υπεύθυνοι για την ελεγκτική μας γνώμη.

Μεταξύ άλλων θεμάτων, κοινοποιούμε στους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση, το σχεδιαζόμενο εύρος και το χρονοδιάγραμμα του ελέγχου, καθώς και σημαντικά ευρήματα του ελέγχου, συμπεριλαμβανομένων όποιων σημαντικών ελλείψεων στις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου εντοπίζουμε κατά τη διάρκεια του ελέγχου μας.

Έκθεση Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων 31 Δεκεμβρίου 2021

Επιπλέον, δηλώνουμε προς τους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση ότι έχουμε συμμορφωθεί με τις σχετικές απαιτήσεις δεοντολογίας περί ανεξαρτησίας και γνωστοποιούμε προς αυτούς όλες τις σχέσεις και άλλα θέματα που μπορεί εύλογα να θεωρηθεί ότι επηρεάζουν την ανεξαρτησία μας και τα σχετικά μέτρα προστασίας, όπου συντρέχει περίπτωση.

Από τα θέματα που γνωστοποιήθηκαν στους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση, καθορίζουμε τα θέματα εκείνα που ήταν εξέχουσας σημασίας για τον έλεγχο των χρηματοοικονομικών καταστάσεων της τρέχουσας περιόδου και ως εκ τούτου αποτελούν τα κύρια θέματα ελέγχου. Περιγράφουμε τα θέματα αυτά στην έκθεση ελεγκτή.

Έκθεση επί άλλων νομικών και κανονιστικών απαιτήσεων

1. Συμπληρωματική Έκθεση προς την Επιτροπή Ελέγχου

Η γνώμη μας επί των συνημμένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων είναι συνεπής με την προβλεπόμενη από το άρθρο 11 του Κανονισμού ΕΕ 537/2014 Συμπληρωματική Έκθεσή μας προς την Επιτροπή Ελέγχου της Τράπεζας.

2. Διορισμός Ελεγκτή

Διοριστήκαμε για πρώτη φορά ως Ορκωτοί Ελεγκτές Λογιστές της Τράπεζας με την από 30 Ιουνίου 2017 απόφαση της ετήσιας τακτικής γενικής συνέλευσης των μετόχων. Ο διορισμός μας έχει αδιαλείπτως ανανεωθεί, καλύπτοντας μια συνολική περίοδο ελέγχου 5 ετών, με βάση τις κατ' έτος λαμβανόμενες αποφάσεις της τακτικής γενικής συνέλευσης των μετόχων.

3. Κανονισμός Λειτουργίας

Η Τράπεζα διαθέτει Κανονισμό Λειτουργίας σύμφωνα με το περιεχόμενο που προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 14 του Ν. 4706/2020.

4. Έκθεση Διασφάλισης επί του Ευρωπαϊκού Ενιαίου Ηλεκτρονικού Μορφότυπου Αναφοράς

Εξετάσαμε τα ψηφιακά αρχεία της Τράπεζας και του Ομίλου, τα οποία καταρτίστηκαν σύμφωνα με τον Ευρωπαϊκό Ενιαίο Ηλεκτρονικό Μορφότυπο (ESEF) που ορίζεται από τον κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (ΕΕ) 2019/815, όπως τροποποιήθηκε με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2020/1989 (εφεξής "Κανονισμός ESEF"), και τα οποία περιλαμβάνουν τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας και του Ομίλου για τη χρήση που έληξε την 31^η Δεκεμβρίου 2021, σε μορφή XHTML 5UMCZOEYKCVFAW8ZLO05-2021-12-31-el.html, καθώς και το προβλεπόμενο αρχείο XBRL 5UMCZOEYKCVFAW8ZLO05-2021-12-31-el.zip με την κατάλληλη σήμανση, επί των προαναφερόμενων χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Κανονιστικό πλαίσιο

Τα ψηφιακά αρχεία του Ευρωπαϊκού Ενιαίου Ηλεκτρονικού Μορφότυπου καταρτίζονται σύμφωνα με τον Κανονισμό ESEF και την 2020/C 379/01 Ερμηνευτική Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 10^{ης} Νοεμβρίου 2020, όπως προβλέπεται από το Ν. 3556/2007 και τις σχετικές ανακοινώσεις της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς και του Χρηματιστηρίου Αθηνών (εφεξής "Κανονιστικό Πλαίσιο ESEF").

Συνοπτικά το Πλαίσιο αυτό περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, τις ακόλουθες απαιτήσεις:

Όλες οι ετήσιες οικονομικές εκθέσεις θα πρέπει να συντάσσονται σε μορφότυπο XHTML.

Όσον αφορά τις ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις βάσει των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, η χρηματοοικονομική πληροφόρηση, που περιλαμβάνεται στην Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος, στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης, στην Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων και στην Κατάσταση Ταμειακών Ροών, θα πρέπει να επισημαίνεται με ετικέτες XBRL (XBRL 'tags'), σύμφωνα με την Ταξινόμια του ESEF (ESEF Taxonomy), όπως ισχύει. Οι τεχνικές προδιαγραφές για τον ESEF, συμπεριλαμβανομένης και της σχετικής ταξινόμιας, παρατίθενται στα Ρυθμιστικά Τεχνικά Πρότυπα (Regulatory Technical Standards) του ESEF.

Οι απαιτήσεις που ορίζονται από το ισχύον Κανονιστικό Πλαίσιο ESEF αποτελούν κατάλληλα κριτήρια για να εκφράσουμε συμπέρασμα που παρέχει εύλογη διασφάλιση.

Ευθύνες της διοίκησης και των υπευθύνων για τη διακυβέρνηση

Η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση και υποβολή των χρηματοοικονομικών καταστάσεων της Τράπεζας και του Ομίλου, για τη χρήση που έληξε την 31^η Δεκεμβρίου 2021, σύμφωνα με τις απαιτήσεις που ορίζονται από το Κανονιστικό Πλαίσιο ESEF, όπως και για εκείνες τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που η διοίκηση καθορίζει ως απαραίτητες, ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση των ψηφιακών αρχείων απαλλαγμένων από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Ευθύνες του Ελεγκτή

Η δική μας ευθύνη είναι ο σχεδιασμός και η διενέργεια αυτής της εργασίας διασφάλισης, σύμφωνα με την υπ' αρ. 214/4/11.02.2022 Απόφαση του Δ.Σ. της Επιτροπής Λογιστικής Τυποποίησης και Ελέγχων (ΕΛΤΕ) και τις "Κατευθυντήριες οδηγίες σε σχέση με την εργασία και την έκθεση διασφάλισης των Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών επί του Ευρωπαϊκού Ενιαίου Ηλεκτρονικού Μορφότυπου Αναφοράς (ESEF) των εκδοτών με κινητές αξίες εισηγμένες σε ρυθμιζόμενη αγορά στην Ελλάδα", όπως εκδόθηκαν από το Σώμα Ορκωτών Ελεγκτών την 14/02/2022 (εφεξής "Κατευθυντήριες Οδηγίες ESEF"), έτσι ώστε να αποκτήσουμε εύλογη διασφάλιση ότι οι εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας και του Ομίλου που καταρτίστηκαν από τη διοίκηση σύμφωνα με τον ESEF συμμορφώνονται από κάθε ουσιώδη άποψη με το ισχύον Κανονιστικό Πλαίσιο ESEF.

Η εργασία μας διενεργήθηκε σύμφωνα με τον Κώδικα Δεοντολογίας για Επαγγελματίες Ελεγκτές του Συμβουλίου Διεθνών Προτύπων Δεοντολογίας Ελεγκτών (Κώδικας ΣΔΠΔΕ), όπως αυτός έχει ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία και επιπλέον έχουμε εκπληρώσει τις δεοντολογικές υποχρεώσεις ανεξαρτησίας, σύμφωνα με το Ν. 4449/2017 και τον Κανονισμό (ΕΕ) 537/2014.

Η εργασία διασφάλισης που διενεργήσαμε καλύπτει περιοριστικά τα αντικείμενα που περιλαμβάνονται στις Κατευθυντήριες Οδηγίες ESEF και διενεργήθηκε σύμφωνα με το Διεθνές Πρότυπο Εργασιών Διασφάλισης 3000, "Έργα Διασφάλισης Πέραν Ελέγχου ή Επισκόπησης Ιστορικής Οικονομικής Πληροφόρησης". Η εύλογη διασφάλιση συνιστά διασφάλιση υψηλού επιπέδου, αλλά δεν είναι εγγύηση ότι η εργασία αυτή θα εντοπίζει πάντα ένα ουσιώδες σφάλμα αναφορικά με μη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις του κανονισμού ESEF.

Συμπέρασμα

Με βάση τη διενεργηθείσα εργασία και τα τεκμήρια που αποκτήθηκαν, διατυπώνουμε το συμπέρασμα ότι οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας και του Ομίλου, για τη χρήση που έληξε την 31^η Δεκεμβρίου 2021, σε μορφή αρχείου XHTML 5UMCZOEYKCVFAW8ZLO05-2021-12-31-el.html, καθώς και το προβλεπόμενο αρχείο XBRL 5UMCZOEYKCVFAW8ZLO05-2021-12-31-el.zip με την κατάλληλη σήμανση, επί των προαναφερόμενων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, έχουν καταρτιστεί, από κάθε ουσιώδη άποψη, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του Κανονιστικού Πλαισίου ESEF.

ΠράξιγουωτερχαουςΚούπερς

Ανώνυμη Ελεγκτική Εταιρεία

Λεωφ. Κηφισίας 268, Χαλάνδρι 152 32

Αρ. Μ. ΣΟΕΛ 113

Αθήνα, 29 Μαρτίου 2022

Ο Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής

Μάριος Ψάλτης

Αρ. Μ. ΣΟΕΛ 38081

NATIONAL BANK
OF GREECE

Όμιλος και Τράπεζα Ετήσιες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις

Για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2021

Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης

31 Δεκεμβρίου 2021

ΕΚΑΤ. €	Σημείωση	Όμιλος		Τράπεζα	
		31.12.2021	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2020
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ					
Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	17	15.827	9.313	15.539	9.006
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων	18	3.639	3.478	3.539	3.378
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	19	314	541	295	523
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	20	4.331	5.585	4.331	5.585
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	21	30.439	27.017	28.886	25.444
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων	22	14.937	15.227	14.552	14.721
Ακίνητα επενδύσεων	23	80	125	2	6
Συμμετοχές σε θυγατρικές επιχειρήσεις		-	-	1.133	1.166
Συμμετοχές με τη μέθοδο της καθαρής θέσης	24	18	22	17	20
Υπεραξία επιχειρήσεων, λογισμικό και λοιπά άυλα περιουσιακά στοιχεία	25	353	282	345	278
Ενσώματα πάγια στοιχεία	26	1.655	1.664	1.240	1.214
Απαιτήσεις από αναβαλλόμενους φόρους	27	4.912	4.915	4.906	4.906
Απαιτήσεις από φόρο εισοδήματος		289	338	285	330
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	28	2.671	2.282	2.584	2.187
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	29	4.493	6.695	866	3.246
Σύνολο ενεργητικού		83.958	77.484	78.520	72.010
ΠΑΘΗΤΙΚΟ					
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	30	14.731	12.736	14.900	13.021
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	20	3.014	3.321	3.014	3.321
Υποχρεώσεις προς πελάτες	31	53.493	49.061	52.228	47.510
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους	32	912	910	912	910
Λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	33	79	60	-	-
Υποχρεώσεις από αναβαλλόμενους φόρους	27	15	16	-	-
Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό	11	271	294	269	293
Υποχρεώσεις από φόρο εισοδήματος		4	2	-	-
Λοιπά στοιχεία παθητικού	34	2.250	2.658	1.956	2.340
Υποχρεώσεις σχετιζόμενες με μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	29	3.417	3.341	-	-
Σύνολο παθητικού		78.186	72.399	73.279	67.395
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ					
Μετοχικό κεφάλαιο	36	915	2.744	915	2.744
Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	36	13.866	13.866	13.863	13.863
Μείον: Ίδιες μετοχές	36	-	(1)	-	-
Αποθεματικά & αποτελέσματα εις νέον	38	(9.264)	(11.866)	(9.537)	(11.992)
Ποσά αναγνωρισμένα απευθείας στα ίδια κεφάλαια σχετιζόμενα με μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση		233	322	-	-
Ίδια κεφάλαια μετόχων Τράπεζας		5.750	5.065	5.241	4.615
Μη ελέγχουσες συμμετοχές	39	22	20	-	-
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων		5.772	5.085	5.241	4.615
Σύνολο παθητικού και ιδίων κεφαλαίων		83.958	77.484	78.520	72.010

Αθήνα, 15 Μαρτίου 2022

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ.

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΓΚΙΚΑΣ Α. ΧΑΡΔΟΥΒΕΛΗΣ

ΠΑΥΛΟΣ Κ. ΜΥΛΩΝΑΣ

ΧΡΙΣΤΟΣ Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

Οι σημειώσεις στις σελίδες 217 μέχρι 359 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των ετήσιων χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Κατάσταση Αποτελεσμάτων για την χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2021

εκατ. €	Σημείωση	Όμιλος		Τράπεζα	
		Από 1.1 έως 31.12.2021	31.12.2020 Όπως αναμορφώθηκε	Από 1.1 έως 31.12.2021	31.12.2020 Όπως αναμορφώθηκε
Συνεχιζόμενες δραστηριότητες					
Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα		1.361	1.385	1.260	1.276
Τόκοι και εξομοιούμενα έξοδα		(149)	(206)	(158)	(216)
Καθαρά έσοδα από τόκους	6	1.212	1.179	1.102	1.060
Έσοδα προμηθειών		421	367	370	324
Έξοδα προμηθειών		(134)	(107)	(121)	(96)
Καθαρά έσοδα από προμήθειες	7	287	260	249	228
Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων & τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου					
Κέρδη / (ζημιές) που προκύπτουν από την παύση αναγνώρισης χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων επιμετρώμενων στο αποσβεσμένο κόστος	8	180	386	172	383
Καθαρά λουπά έσοδα / (έξοδα)	9	(59)	(58)	(81)	(81)
Καθαρά λειτουργικά έσοδα		1.903	2.537	1.725	2.363
Δαπάνες προσωπικού	10	(545)	(532)	(503)	(489)
Γενικά διοικητικά και λοιπά λειτουργικά έξοδα	12	(207)	(199)	(179)	(170)
Αποσβέσεις ακινήτων επενδύσεων, ενσώματων παγίων και άλλων περιουσιακών στοιχείων	23, 25 & 26	(163)	(154)	(142)	(136)
Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων	13	(78)	(1.101)	(60)	(1.155)
Κόστος αναδιάρθρωσης	14	(111)	(137)	(109)	(135)
Κέρδη προ φόρων		799	414	732	278
Φόροι	15	(15)	(13)	-	-
Κέρδη περιόδου από συνεχιζόμενες δραστηριότητες		784	401	732	278
Διακοπήσεις δραστηριότητες					
Κέρδη από διακοπήσεις δραστηριότητες	29	85	(366)	(3)	(275)
Κέρδη περιόδου		869	35	729	3
Αναλογούντα σε:					
Μετόχους μη ελεγχουσών συμμετοχών		2	2	-	-
Μετόχους της Τράπεζας		867	33	729	3
Κέρδη ανά μετοχή (Ευρώ) – Βασικά και προσαρμοσμένα από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	16	€0,86	€0,44	€0,80	€0,30
Κέρδη ανά μετοχή (Ευρώ) – Βασικά και προσαρμοσμένα από συνεχιζόμενες και διακοπήσεις δραστηριότητες	16	€0,95	€0,04	€0,80	-

Αθήνα, 15 Μαρτίου 2022

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ.

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΓΚΙΚΑΣ Α. ΧΑΡΔΟΥΒΕΛΗΣ

ΠΑΥΛΟΣ Κ. ΜΥΛΩΝΑΣ

ΧΡΙΣΤΟΣ Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

Κατάσταση Συνολικών Εσόδων για την χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2021

εκατ. €	Σημείωση	Όμιλος		Τράπεζα	
		Από 1.1 έως		Από 1.1 έως	
		31.12.2021	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2020
		Όπως αναμορφώθηκε		Όπως αναμορφώθηκε	
Κέρδη περιόδου		869	35	729	3
Λοιπά συνολικά έσοδα/(έξοδα):					
Ποσά που αναταξινομούνται στα αποτελέσματα από:					
Αξιόγραφα διαθέσιμα προς πώληση, μετά από φόρους		(88)	97	-	-
Επενδύσεις σε χρεωστικούς τίτλους επιμετρώμενες στην εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων («ΕΑΜΛΣΕ»), μετά από φόρους		(145)	(264)	(145)	(264)
Συναλλαγματικές διαφορές, μετά από φόρους		10	(11)	1	(3)
Αντιστάθμιση ταμειακών ροών, μετά από φόρους		22	(16)	22	(16)
Ποσά που αναταξινομούνται στα αποτελέσματα		(201)	(194)	(122)	(283)
Ποσά που δεν αναταξινομούνται στα αποτελέσματα από:					
Επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους επιμετρώμενες στην ΕΑΜΛΣΕ, μετά από φόρους		11	(37)	10	(37)
Επανεκτίμηση της καθαρής υποχρέωσης / περιουσιακού στοιχείου από παροχές στο προσωπικό, μετά από φόρους		9	(18)	10	(17)
Ποσά που δεν αναταξινομούνται στα αποτελέσματα		20	(55)	20	(54)
Λοιπά συνολικά έσοδα/(έξοδα) περιόδου, μετά από φόρους	37	(181)	(249)	(102)	(337)
Συνολικά έσοδα / (έξοδα) περιόδου		688	(214)	627	(334)
Αναλογούντα σε:					
Μετόχους μη ελεγχουσών συμμετοχών		2	2	-	-
Μετόχους της Τράπεζας		686	(216)	627	(334)

Αθήνα, 15 Μαρτίου 2022

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ.

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΓΚΙΚΑΣ Α. ΧΑΡΔΟΥΒΕΛΗΣ

ΠΑΥΛΟΣ Κ. ΜΥΛΩΝΑΣ

ΧΡΙΣΤΟΣ Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων - Όμιλος για την χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2021

εκατ. €	Αναλογούνται σε μετόχους της Τράπεζας										Μη ελέγχουσες συμμετοχές	Σύνολο
	Μετοχικό Κεφάλαιο	Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	Ίδιες μετοχές	Αποθεματικό αξιογράφων στην ΕΑΜΛΣΕ	Αποθεματικό συναλ/κών διαφορών	Αποθεματικό αντιστάθμισης καθαρής επένδυσης	Αποθεματικό αντιστάθμισης ταμειακών ροών	Προγράμματα καθορισμένων παροχών	Λοιπά αποθεματικά και αποτ/ματα εις νέον	Σύνολο		
	Κοινές μετοχές	Κοινές μετοχές										
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2019	2.744	13.866	(1)	621	70	(111)	(24)	(191)	(11.715)	5.259	18	5.277
Επίδραση ΔΛΠ 19 - ΕΔΔΠΧΠ	-	-	-	-	-	-	-	1	8	9	-	9
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2019 & 1 Ιανουαρίου 2020	2.744	13.866	(1)	621	70	(111)	(24)	(190)	(11.707)	5.268	18	5.286
Λοιπά συνολικά έσοδα / (έξοδα) περιόδου	-	-	-	(191)	(11)	-	(16)	(18)	-	(236)	-	(236)
Κέρδη/ (ζημίες) από αξιόγραφα στην ΕΑΜΛΣΕ επαναταξινομούμενα στα αποτελέσματα εις νέο	-	-	-	(13)	-	-	-	-	13	-	-	-
Κέρδη περιόδου	-	-	-	-	-	-	-	-	33	33	2	35
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα / (έξοδα) περιόδου	-	-	-	(204)	(11)	-	(16)	(18)	46	(203)	2	(201)
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2020 και 1 Ιανουαρίου 2021	2.744	13.866	(1)	417	59	(111)	(40)	(208)	(11.661)	5.065	20	5.085
Λοιπά συνολικά έσοδα / (έξοδα) περιόδου	-	-	-	(223)	10	-	22	9	-	(182)	-	(182)
Κέρδη/ (ζημίες) από αξιόγραφα στην ΕΑΜΛΣΕ επαναταξινομούμενα στα αποτελέσματα εις νέο	-	-	-	1	-	-	-	-	(1)	-	-	-
Κέρδη περιόδου	-	-	-	-	-	-	-	-	867	867	2	869
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα / (έξοδα) περιόδου	-	-	-	(222)	10	-	22	9	866	685	2	687
Μείωση ονομαστικής αξίας μετοχής Εξαγορές / πωλήσεις & συμμετοχές σε αυξήσεις κεφαλαίου θυγατρικών & συμμετοχών με τη μέθοδο της καθαρής θέσης	(1.829)	-	-	-	-	-	-	-	1.829	-	-	-
(Αγορές) / πωλήσεις ιδίων μετοχών	-	-	1	-	-	-	-	-	(1)	(1)	-	(1)
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2021	915	13.866	-	195	69	(111)	(18)	(199)	(8.967)	5.750	22	5.772

Οι σημειώσεις στις σελίδες 217 μέχρι 359 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των ετήσιων χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων - Τράπεζα για την χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2021

Εκατ. €	Μετοχικό Κεφάλαιο Κοινές μετοχές	Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο Κοινές μετοχές	Αποθεματικό αξιογράφων στην ΕΑΜΛΣΕ	Αποθεματικό συναλ/κών διαφορών	Αποθεματικό αντιστάθμισης ταμιακών ροών	Προγράμματα καθορισμένων παροχών	Λοιπά αποθεματικά & αποτ/ματα εις νέον	Σύνολο
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2019 & 1 Ιανουαρίου 2020	2.744	13.863	377	(49)	(24)	(183)	(11.795)	4.933
Επίδραση ΔΛΠ 19 - ΕΔΔΠΧΠ	-	-	-	-	-	1	2	3
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2020	2.744	13.863	377	(49)	(24)	(182)	(11.793)	4.936
Λοιπά συνολικά έσοδα / (έξοδα) περιόδου	-	-	(288)	(3)	(16)	(17)	-	(324)
Κέρδη/ (Ζημιές) από αξιόγραφα στην ΕΑΜΛΣΕ επαναταξινομούμενα στα αποτελέσματα εις νέο	-	-	(13)	-	-	-	13	-
Κέρδη περιόδου	-	-	-	-	-	-	3	3
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα / (έξοδα) περιόδου	-	-	(301)	(3)	(16)	(17)	16	(321)
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2020 & 1 Ιανουαρίου 2021	2.744	13.863	76	(52)	(40)	(199)	(11.777)	4.615
Λοιπά συνολικά έσοδα / (έξοδα) περιόδου	-	-	(136)	1	22	10	-	(103)
Κέρδη/ (Ζημιές) από αξιόγραφα στην ΕΑΜΛΣΕ επαναταξινομούμενα στα αποτελέσματα εις νέο	-	-	1	-	-	-	(1)	-
Κέρδη περιόδου	-	-	-	-	-	-	729	729
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα / (έξοδα) περιόδου	-	-	(135)	1	22	10	728	626
Μείωση μετοχικού κεφαλαίου	(1.829)	-	-	-	-	-	1.829	-
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2021	915	13.863	(59)	(51)	(18)	(189)	(9.220)	5.241

Οι σημειώσεις στις σελίδες 217 μέχρι 359 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των ετήσιων χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Κατάσταση Ταμειακών Ροών για την χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2021

εκατ. €	Όμιλος		Τράπεζα	
	Από 1.1 έως 31.12.2021	31.12.2020 Όπως αναμορφώθηκε	Από 1.1 έως 31.12.2021	31.12.2020 Όπως αναμορφώθηκε
Ταμειακές ροές λειτουργικών δραστηριοτήτων				
Κέρδη προ φόρων	901	67	729	3
Προσαρμογές για:				
Μη ταμειακά στοιχεία που περιλαμβάνονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων & λοιπές προσαρμογές:	12	524	14	424
Αποσβέσεις ακινήτων επενδύσεων, ενσώματων παγίων στοιχείων, και άυλων περιουσιακών στοιχείων	163	154	142	136
Αποσβέσεις διαφοράς υπέρ / υπό το άρτιο επενδυτικού χαρτοφυλακίου, υποχρεώσεων από πιστωτικούς τίτλους και λοιπών δανειακών υποχρεώσεων	101	28	96	33
Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων	75	1.583	88	1.468
Προβλέψεις για παροχές προσωπικού	25	12	8	10
Αποτέλεσμα από αντιστάθμιση κινδύνου εύλογης αξίας και ταμειακών ροών	34	(34)	34	(34)
Έσοδα από μερίσματα αξιολογίων επενδύσεων	(4)	(8)	(3)	(12)
Καθαρό (κέρδος) / ζημία από πώληση ενσώματων παγίων στοιχείων & ακινήτων επενδύσεων	(8)	(17)	(4)	(4)
Καθαρό (κέρδος) / ζημία από πώληση αξιολογίων επενδύσεων	(182)	(415)	(172)	(381)
Κέρδος από την ανταλλαγή Ομολόγων Ελληνικού Δημοσίου	(209)	(766)	(209)	(766)
Δεδουλευμένοι τόκοι χρηματοδοτικών δραστηριοτήτων και αποτελέσματα από επαναγορά πιστωτικών τίτλων	-	(2)	2	(5)
Δεδουλευμένοι τόκοι επενδυτικού χαρτοφυλακίου	16	(33)	16	(31)
Προσαρμογές αποτίμησης χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	2	-	2	-
Λοιπές μη ταμειακές λειτουργικές ροές	(1)	22	14	10
Καθαρή (αύξηση) / μείωση λειτουργικών απαιτήσεων:	183	(2.732)	223	(2.765)
Υποχρεωτικές καταθέσεις σε Κεντρικές Τράπεζες	3	4	4	2
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων	232	(933)	298	(911)
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	212	(27)	207	(27)
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα ενεργητικού	1.236	(749)	1.235	(749)
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	(1.078)	(1.134)	(1.125)	(1.150)
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	(422)	107	(396)	70
Καθαρή αύξηση / (μείωση) λειτουργικών υποχρεώσεων:	5.534	13.249	5.607	13.257
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	1.995	8.270	1.879	8.242
Υποχρεώσεις προς πελάτες	4.430	4.726	4.701	4.749
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα παθητικού	(567)	283	(567)	283
Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό	(21)	(8)	(25)	(5)
Ασφαλιστικά αποθέματα και υποχρεώσεις	80	64	-	-
Φόρος εισοδήματος που (καταβλήθηκε) / εισπράχθηκε	32	26	52	32
Λοιπά στοιχεία παθητικού	(415)	(112)	(433)	(44)
Καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες	6.630	11.108	6.573	10.919
Ταμειακές ροές επενδυτικών δραστηριοτήτων				
Συμμετοχή στην (αύξηση)/μείωση μετοχικού κεφαλαίου θυγατρικών εταιρειών	-	-	(19)	(2)
Πωλήσεις θυγατρικών εταιρειών, εκτός ταμειακών διαθεσίμων και ισοδύναμων που πωλήθηκαν	-	55	-	55
Απόκτηση συμμετοχών με τη μέθοδο της καθαρής θέσης	-	(14)	-	(14)
Εισπραχθέντα μερίσματα από χαρτοφυλάκιο επενδύσεων και συμμετοχές με τη μέθοδο της καθαρής θέσης	4	8	3	10
Απόκτηση ακινήτων επενδύσεων, ενσώματων παγίων στοιχείων, και άυλων περιουσιακών στοιχείων	(179)	(178)	(167)	(167)
Εισπράξεις από διάθεση ενσώματων παγίων στοιχείων και ακινήτων επενδύσεων	19	64	5	12
Απόκτηση χαρτοφυλακίου επενδύσεων	(13.122)	(14.202)	(11.571)	(11.471)
Εισπράξεις από πώληση και εξόφληση χαρτοφυλακίου επενδύσεων	13.006	9.255	11.582	6.854
Καθαρές ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες	(272)	(5.012)	(167)	(4.723)
Ταμειακές ροές χρηματοδοτικών δραστηριοτήτων				
Εισπράξεις από έκδοση πιστωτικών τίτλων και λοιπών δανειακών υποχρεώσεων	19	558	-	509
Αποπληρωμή πιστωτικών τίτλων, λοιπών δανειακών υποχρεώσεων και προνομιούχων τίτλων	-	(952)	-	(959)
Αποπληρωμή κεφαλαίου στις καταβολές μισθωμάτων	(57)	(59)	(45)	(42)
Εισπράξεις από πώληση ιδίων μετοχών	16	17	-	-
Αγορά ιδίων μετοχών	(15)	(17)	-	-
Καθαρές ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες	(37)	(453)	(45)	(492)
Επίπτωση συναλλαγματικών διαφορών στο ταμείο και τα ταμειακά ισοδύναμα	-	(7)	(1)	(8)
Καθαρή αύξηση / (μείωση) ταμείου και ταμειακών ισοδύναμων	6.321	5.636	6.360	5.696
Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα έναρξης περιόδου	9.784	4.148	9.450	3.754
Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα τέλους περιόδου	16.105	9.784	15.810	9.450

Οι σημειώσεις στις σελίδες 217 μέχρι 359 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των ετήσιων χρηματοοικονομικών καταστάσεων

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 1: Γενικές πληροφορίες

Η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε. (εφεξής «ΕΤΕ» ή «Τράπεζα») ιδρύθηκε το 1841 και οι μετοχές της εισήχθησαν στο Χρηματιστήριο Αθηνών («ΧΑ») το 1880. Η Τράπεζα έχει την έδρα της στην οδό Αιόλου 86, 10559 Αθήνα, Ελλάδα (αριθμ. Γ.Ε.ΜΗ 237901000), τηλ.: (+30) 210 334 1000, www.nbg.gr. Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, η Τράπεζα μπορεί να ιδρύει καταστήματα, πρακτορεία και γραφεία αντιπροσωπείας οπουδήποτε στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. Η Τράπεζα κατά τη διάρκεια των 180 ετών λειτουργίας της, έχει επεκτείνει το φάσμα των τραπεζικών υπηρεσιών που προσφέρει και καλύπτει όλα τα σύγχρονα τραπεζικά προϊόντα. Η Τράπεζα μαζί με τις θυγατρικές της (εφεξής ο «Όμιλος») παρέχουν ένα ευρύ φάσμα χρηματοοικονομικών υπηρεσιών, το οποίο περιλαμβάνει κυρίως λιανική, εταιρική και επενδυτική τραπεζική, διαχείριση Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων, συναλλακτική τραπεζική, χρηματοδοτική μίσθωση, πρακτορεία επιχειρηματικών απαιτήσεων, χρηματιστηριακή μεσιτεία, διαχείριση ενεργητικού πελατών, διαχείριση ακίνητης περιουσίας και ασφαλιστικές υπηρεσίες. Ο Όμιλος δραστηριοποιείται κυρίως στην Ελλάδα, ωστόσο διατηρεί καταστήματα στο Ηνωμένο Βασίλειο, στην Κύπρο και στην Αίγυπτο και θυγατρικές στη Βόρεια Μακεδονία, στη Ρουμανία, στη Βουλγαρία, στην Κύπρο, στη Μάλτα και στο Λουξεμβούργο.

Η σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου, είναι η εξής:

Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου

(Μη Εκτελεστικό Μέλος)

Γκίκας Α. Χαρδούβελης⁽¹⁾

Ο Διευθύνων Σύμβουλος

Πάυλος Κ. Μυλωνάς

Εκτελεστικά Μέλη

Χριστίνα Θ. Θεοφιλίδη

Ανεξάρτητα Μη Εκτελεστικά Μέλη

Αβραάμ Κ. Γούναρης Ανώτερος Ανεξάρτητος Σύμβουλος ⁽²⁾

Wietze J.P. Reehoorn

Αικατερίνη Κ. Μπερίτση⁽¹⁾

Anne Clementine L. Marion-Bouchacourt

Elena Ana E.V. Cernat

Claude Edgar L.G. Piret

Matthieu A. Kiss

Jayaprakasa (JP) C.S. Rangaswami⁽¹⁾

Μη Εκτελεστικά Μέλη Δ.Σ. - Εκπρόσωπος του Ταμείου Χρηματοπιστωτικής

Σταθερότητας

Περικλής Φ. Δρούγκας

⁽¹⁾ Την 30 Ιουλίου 2021, κατά την Ετήσια Γενική Συνέλευση των Μετόχων, έληξε η θητεία του κ. Κώστα Π. Μιχαηλίδη. Την ίδια ημέρα, ο κ. Γκίκας Α. Χαρδούβελης εξελέγη Μη Εκτελεστικός Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου. Επίσης, κατά την ίδια Ετήσια Γενική Συνέλευση των Μετόχων η κα Αικατερίνη Κ. Μπερίτση και ο κ. JP Rangaswami, προηγουμένως Μη Εκτελεστικά Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, εξελέγησαν ως Ανεξάρτητα Μη Εκτελεστικά Μέλη.

⁽²⁾ Στις 22.12.2021, το Διοικητικό Συμβούλιο εξέλεξε το Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος, κ. Αβραάμ (Μάκης) Κ. Γούναρη ως Ανώτερο Ανεξάρτητο Σύμβουλο σε αντικατάσταση του κ. C. Piret, ο οποίος ασκούσε προσωρινά καθήκοντα Ανώτερου Ανεξάρτητου Συμβούλου από τις 22.4.2021.

Όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου εκλέγονται από τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων, για περίοδο που δεν υπερβαίνει τα 3 έτη και με δυνατότητα επανεκλογής.

Δεδομένου ότι η τριετής θητεία ολόκληρου του Διοικητικού Συμβουλίου της Εθνικής Τράπεζας επρόκειτο να λήξει στην Ετήσια Γενική Συνέλευση του 2021, η Ετήσια Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Τράπεζας που πραγματοποιήθηκε στις 30 Ιουλίου 2021 εξέλεξε νέο Διοικητικό Συμβούλιο με θητεία τριών ετών, δηλαδή μέχρι την Ετήσια Γενική Συνέλευση του 2024. Την ίδια μέρα, συνήλθε και συγκροτήθηκε σε σώμα το νέο Διοικητικό Συμβούλιο, σύμφωνα με το Νόμο και το Καταστατικό της Τράπεζας.

Οι Ετήσιες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις υπόκεινται στην έγκριση της Ετήσιας Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων της Τράπεζας.

Οι παρούσες Ετήσιες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις έχουν εγκριθεί για έκδοση από το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας την 15 Μαρτίου 2022.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 2: Περίληψη σημαντικών λογιστικών αρχών

2.1 Βάση παρουσίασης

Οι ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις του Ομίλου και οι ατομικές Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της Τράπεζας για την περίοδο που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2021 (οι «Ετήσιες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις»), έχουν συνταχθεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (εφεξής «ΔΠΧΑ»), όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση (η «Ε.Ε.»).

Τα ποσά απεικονίζονται στρογγυλοποιημένα σε εκατ. Ευρώ (εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά) για σκοπούς παρουσίασης. Όπου κρίθηκε απαραίτητο, τα συγκριτικά στοιχεία αναμορφώθηκαν προκειμένου να συνάδουν με αλλαγές στην παρουσίαση κατά την τρέχουσα περίοδο.

Οι Ετήσιες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις έχουν συνταχθεί σύμφωνα με την αρχή του ιστορικού κόστους, με εξαίρεση τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων, τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων και όλα τα συμβόλαια παραγώγων τα οποία επιμετρώνται στην εύλογη αξία τους.

Η σύνταξη των Ετήσιων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ, προϋποθέτει τη διενέργεια εκτιμήσεων και παραδοχών, οι οποίες ενδέχεται να επηρεάσουν τόσο τα λογιστικά υπόλοιπα των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, όσο και τις απαιτούμενες γνωστοποιήσεις για ενδεχόμενες απαιτήσεις και υποχρεώσεις κατά την ημερομηνία σύνταξης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, όπως επίσης και το ύψος των εσόδων και εξόδων που αναγνωρίστηκαν κατά τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς. Η χρήση των διαθέσιμων πληροφοριών και η άσκηση κρίσης, αποτελούν αναπόσπαστα στοιχεία για τη διενέργεια εκτιμήσεων στις ακόλουθες περιοχές: προβλέψεις απομείωσης αξίας δανείων και λοιπών απαιτήσεων, αποτίμηση χρηματοοικονομικών μέσων μη διαπραγματεύσιμων σε ενεργές αγορές συμπεριλαμβανομένων παραγώγων μη διαπραγματεύσιμων σε οργανωμένη αγορά και συγκεκριμένων χρεωστικών τίτλων, απομείωση αξίας χαρτοφυλακίου επενδύσεων, έλεγχος απομείωσης των άυλων περιουσιακών στοιχείων, αξιολόγηση της δυνατότητας ανάκτησης των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων, εκτίμηση των υποχρεώσεων από παροχές στο προσωπικό μετά την έξοδο από την υπηρεσία, ασφαλιστικά αποθέματα και υποχρεώσεις από εκκρεμείς δικαστικές υποθέσεις και ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις. Τα πραγματικά μελλοντικά αποτελέσματα ενδέχεται να διαφέρουν από αυτά που περιλαμβάνονται στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις.

Αναφορικά με την αξιολόγηση της χρηματοοικονομικής θέσης του Ομίλου υπό το πρίσμα της πανδημίας του κορωνοϊού ("COVID-19"), ο Όμιλος αξιολόγησε τα περιουσιακά του στοιχεία, συμπεριλαμβανομένων των άυλων περιουσιακών στοιχείων και των επενδύσεων σε συμμετοχικούς τίτλους, για πιθανή απομείωση και εξέτασε τις εύλογες αξίες των χρηματοοικονομικών μέσων που αποτιμώνται στην εύλογη αξία. Με βάση την αξιολόγησή μας την 31 Δεκεμβρίου 2021, δεν έχουν καταγραφεί σημαντικές απομειώσεις και δεν υπήρξαν σημαντικές αλλαγές στις εύλογες αξίες ούτε και στις ταξινομήσεις ιεραρχίας εύλογης αξίας. Όσον αφορά την επίδραση της COVID-19 στον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών («ΑΠΖ»), παρακαλώ δείτε τη Σημείωση 13 «Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων».

Οι περιοχές που εμπεριέχουν υψηλότερο βαθμό εκτιμήσεων, πολυπλοκότητας, ή περιοχές όπου οι παραδοχές και οι εκτιμήσεις έχουν σημαντική επίπτωση στις Ετήσιες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις, παρουσιάζονται στη Σημείωση 3 «Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και παραδοχές στην εφαρμογή των λογιστικών αρχών».

Ο Όμιλος και η Τράπεζα έχουν επαναδιατυπώσει ορισμένα συγκριτικά ποσά σε σχέση με τις Ετήσιες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις που δημοσιεύτηκαν για το 2020, βλέπε Σημείωση 48 «Αναμόρφωση».

2.2 Συνέχιση της επιχειρηματικής δραστηριότητας

Συμπέρασμα για τη συνέχιση της επιχειρηματικής δραστηριότητας

Λαμβάνοντας υπόψη (α) την σημαντική κερδοφορία στον Όμιλο και στην Τράπεζα β) την τρέχουσα χρηματοδότηση από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα («ΕΚΤ») αποκλειστικά μέσω των στοχευμένων πράξεων μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης ("TLTROs") και την τρέχουσα πρόσβαση στις διευκολύνσεις χρηματοδότησης του Ευρωσυστήματος με σημαντικά ποσά διαθέσιμων ενεχύρων, καθώς και τους Δείκτες Κάλυψης Ρευστότητας ("LCR") και Καθαρής Σταθερής Χρηματοδότησης ("NSFR"), οι οποίοι είναι αρκετά πάνω από το ελάχιστο εποπτικό όριο του 100%, (γ) τον δείκτη Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 ("CET1") του Ομίλου κατά την 31 Δεκεμβρίου 2021, ο οποίος υπερέρη τον ελάχιστο δείκτη Συνολικών Κεφαλαιακών Απαιτήσεων ("OCR"), και (δ) την εκτεταμένη και συνεχή δημοσιονομική και νομισματική υποστήριξη από τις ευρωπαϊκές αρχές για την αντιμετώπιση της άνευ προηγουμένου κρίσης της πανδημίας COVID-19 (βλ. ενότητα «Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19» στην Έκθεση Διοικητικού Συμβουλίου), το Διοικητικό Συμβούλιο κατέληξε στο συμπέρασμα ότι για τον Όμιλο η εφαρμογή της αρχής της συνέχισης της επιχειρηματικής του δραστηριότητας για την κατάρτιση αυτών των Ετήσιων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων είναι κατάλληλη.

Κερδοφορία

Τα κέρδη περιόδου από συνεχιζόμενες δραστηριότητες για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2021 ανήλθαν σε €784 εκατ. και €732 εκατ. για τον Όμιλο και την Τράπεζα αντίστοιχα, ενώ τα ποσά για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2020 ανήλθαν σε €401 εκατ. και €278 εκατ., για τον Όμιλο και την Τράπεζα αντίστοιχα.

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Τα κέρδη ανά μετοχή αυξήθηκαν από €0,44 το 2020 σε €0,86 το 2021 για τον Όμιλο ενώ ο αντίστοιχος δείκτης για την Τράπεζα αυξήθηκε από €0,30 το 2020 σε €0,80 το 2021.

Ρευστότητα

Την 31 Δεκεμβρίου 2021, η χρηματοδότηση από την ΕΚΤ αυξήθηκε κατά €1,1 δισ. μέσω πράξεων TLTROs και ανήλθε σε €11,6 δισ. (31 Δεκεμβρίου 2020: €10,5 δισ. από TLTROs). Επιπρόσθετα, την 31 Δεκεμβρίου 2021, η Τράπεζα είχε συνάψει συμβάσεις επαναγοράς ομολόγων με Πιστωτικά Ιδρύματα («Π.Ι.») του εξωτερικού (geros) ύψους €1,2 δισ., ενώ χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία της Τράπεζας εύλογης αξίας ύψους €24,5 δισ. ήταν διαθέσιμα για περαιτέρω αύξηση της ρευστότητας, με τους δείκτες ρευστότητας LCR και NSFR να ανέρχονται σε επίπεδα άνω του 100%.

Κεφαλαιακή επάρκεια

Την 31 Δεκεμβρίου 2021, ο Δείκτης βασικών ιδίων κεφαλαίων Tier 1 (“CET1”) και ο Συνολικός δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας του Ομίλου διαμορφώθηκαν σε 14,1% και 14,7% αντίστοιχα, υπερβαίνοντας τον δείκτη Συνολικών Κεφαλαιακών Απαιτήσεων ποσοστού 11,50% και 11,75% για το 2021 και 2022 αντίστοιχα, μετά τα μέτρα για την ελάφρυνση κεφαλαίου (βλ. Σημείωση 4.7 «Κεφαλαιακή επάρκεια»).

Εξελίξεις στο μακροοικονομικό περιβάλλον

Οι επιδόσεις της ελληνικής οικονομίας ξεπέρασαν τις προσδοκίες το 2021, με το ελληνικό Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν («ΑΕΠ») να αυξάνεται κατά 8,3% σε ετήσια βάση στο σύνολο του 2021, που αποτελεί μία από τις υψηλότερες επιδόσεις μεταξύ των χωρών της Ευρωζώνης. Το ΑΕΠ το 2021 ήταν μόλις 1,5% χαμηλότερο από το προ-πανδημίας επίπεδο του 2019, σε σταθερές τιμές. Αυτή η ισχυρή επίδοση βασίστηκε στην ταυτόχρονη ενίσχυση όλων των βασικών κατηγοριών δαπάνης που απαρτίζουν το ΑΕΠ.

Η ιδιωτική κατανάλωση ενισχύθηκε κατά 7,2% ετησίως το 2021 (και κατά 9,7% το 4^ο τρίμηνο του 2021), υποστηριζόμενη από το βελτιωμένο οικονομικό κλίμα, τις ευνοϊκές συνθήκες στην αγορά εργασίας και την ενεργοποίηση της ζήτησης που είχε ανασταλεί το προηγούμενο διάστημα. Ένα πλήθος βασικών δεικτών που σχετίζονται με την επιχειρηματική δραστηριότητα (όπως ο κύκλος εργασιών των επιχειρήσεων, η εταιρική κερδοφορία και ο σχηματισμός παγίου κεφαλαίου) κατέγραψαν αξιοσημείωτη βελτίωση υπερβαίνοντας τα προ-πανδημίας επίπεδα. Η τουριστική δραστηριότητα ανέκαμψε σημαντικά – με τα έσοδα να αυξάνονται κατά 144% ετησίως το 2021, ανερχόμενα περίπου στο 60% του αντίστοιχου επιπέδου του 2019 – ενώ οι εξαγωγές αγαθών ανήλθαν σε νέο ιστορικό υψηλό το 4ο τρίμηνο του 2021. Η ανταπόκριση της αγοράς εργασίας στην ανάκαμψη της οικονομικής δραστηριότητας ήταν ιδιαίτερα ενθαρρυντική, με το ποσοστό ανεργίας να υποχωρεί σημαντικά στο 12,8% το Δεκέμβριο του 2021 και την απασχόληση να αυξάνεται κατά 4,5% ετησίως μεταξύ Ιουλίου-Δεκεμβρίου του 2021.

Τα διαθέσιμα δεδομένα από δείκτες υψηλής συχνότητας βάσει ερευνών οικονομικής συγκυρίας, τον κύκλο εργασιών των επιχειρήσεων, τη βιομηχανική παραγωγή, τις τάσεις κινητικότητας της Google και τα φορολογικά έσοδα δείχνουν ότι η ισχυρή δυναμική συνεχίστηκε και το 1^ο τρίμηνο του 2022. Επιπλέον, ο δείκτης οικονομικού κλίματος στην Ελλάδα ανήλθε σε υψηλό 21 ετών τον Ιανουάριο του 2022 – με κινητήριες δυνάμεις τους τομείς της βιομηχανίας και των υπηρεσιών – υποδηλώνοντας ότι η οικονομία παραμένει ανθεκτική στις πιέσεις από τον επιταχυνόμενο πληθωρισμό, που ωθείται από την εν εξελίξει ενεργειακή κρίση, και τις δυσμενείς επιπτώσεις της πανδημίας. Ωστόσο, τα διαθέσιμα στοιχεία από δείκτες οικονομικής δραστηριότητας δεν αντικατοπτρίζουν ακόμη τον αντίκτυπο της ρωσικής εισβολής στην Ουκρανία τον Φεβρουάριο του 2022 και την ανοδική πίεση στις τιμές ενέργειας, η οποία πλέον δεν αναμένεται να υποχωρήσει σημαντικά μέχρι το 2023.

Η έξαρση του πληθωρισμού διεθνώς, σε ένα περιβάλλον ταχείας αύξησης των τιμών ενέργειας και επίμονων διαταραχών στις παγκόσμιες αλυσίδες εφοδιασμού, επηρέασε και την ελληνική οικονομία το 4^ο τρίμηνο του 2021. Ο πληθωρισμός, βάσει του δείκτη τιμών καταναλωτή («ΔΤΚ»), αυξήθηκε σε υψηλό 10% ετών, της τάξης του 4,5% ετησίως, το 4^ο τρίμηνο του 2021 (1,2% ετησίως, κατά μ.ο., στο σύνολο του έτους), με το μεγαλύτερο μέρος της αύξησης να οφείλεται στις ανατιμήσεις στα καύσιμα και τον ηλεκτρισμό. Ο πληθωρισμός, σύμφωνα με το βασικό μας σενάριο, αναμένεται να κορυφωθεί τους πρώτους μήνες του 2022 και σταδιακά να επιβραδυνθεί κατά το 2^ο μισό του έτους. Ωστόσο, οι αυξανόμενες γεωπολιτικές πιέσεις (κρίση στην Ουκρανία) και η επιβολή αυστηρών κυρώσεων στη Ρωσία από την ΕΕ και τις ΗΠΑ οδήγησαν σε σημαντική ανοδική αναθεώρηση των προβλέψεων της αγοράς για τις τιμές ενέργειας τα επόμενα τρίμηνα. Η άνοδος των τιμών ενέργειας και άλλων κατηγοριών εισαγόμενου πληθωρισμού μετακλιείται ταχύτατα, διαμέσου του υψηλότερου κόστους παραγωγής και μεταφοράς, στις τιμές ενός εύρους προϊόντων και υπηρεσιών. Σε αυτό το πλαίσιο, σημαντική αβεβαιότητα συνεχίζει να περιβάλλει τις εκτιμήσεις αναφορικά με το επίπεδο κορύφωσης του πληθωρισμού, την ταχύτητα της επιβράδυνσης το 2022 και τις πιθανές επιδράσεις στο διαθέσιμο εισόδημα και τη χρηματοοικονομική κατάσταση των νοικοκυριών και των επιχειρήσεων. Επιπλέον, πρόσθετοι κίνδυνοι για την ανάπτυξη θα μπορούσαν να προκύψουν από την περαιτέρω κλιμάκωση της εν εξελίξει γεωπολιτικής κρίσης, οι οποίοι θα μπορούσαν να επιβαρύνουν σημαντικά το οικονομικό κλίμα και την οικονομική δραστηριότητα στην Ελλάδα και την Ευρωζώνη.

Η κυβέρνηση έχει ήδη ανακοινώσει την παράταση των έκτακτων κρατικών μέτρων στήριξης για τον περιορισμό του αντίκτυπου από την αύξηση των τιμών ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου, ωστόσο, ο αντίκτυπος στον επιχειρηματικό τομέα ενδέχεται να είναι σημαντικός τους επόμενους μήνες. Επιπλέον, ο κίνδυνος μιας πιο παρατεταμένης πληθωριστικής έξαρσης διεθνώς αρχίζει να μεταβάλλει την αξιολόγηση των αγορών για τις εξελίξεις της νομισματικής πολιτικής μετά από μια παρατεταμένη περίοδο έντονα επεκτατικής στάσης. Σε αυτό το πλαίσιο, οι αποδόσεις των κρατικών ομολόγων αυξήθηκαν τον Ιανουάριο του 2022 στο υψηλότερο επίπεδο σε διάστημα άνω του 1 έτους, καθώς οι αγορές αρχίζουν να προεξοφλούν τον ταχύτερο τερματισμό της εξαιρετικά χαλαρής νομισματικής πολιτικής. Η απόδοση του 10ετούς ελληνικού κρατικού ομολόγου αυξήθηκε σε υψηλό 2 ετών 2,6% το 1^ο τρίμηνο του

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

2022 (με το περιθώριο του ελληνικού κρατικού ομολόγου από το αντίστοιχο γερμανικό στις 240 μονάδες βάσης), σε σύγκριση με το ιστορικό χαμηλό 0,9%, κατά μ.ο., το 2021 (με το περιθώριο του ελληνικού κρατικού ομολόγου από το αντίστοιχο γερμανικό στις 120 μονάδες βάσης στο σύνολο του 2021).

Η έκτακτη δημοσιονομική στήριξη λόγω πανδημίας άρχισε να αποσύρεται σταδιακά το 2ο εξάμηνο του 2021, ύστερα από πρόσθετη δημοσιονομική επέκταση το 1ο εξάμηνο του 2021. Ο Προϋπολογισμός του 2022 προβλέπει περιορισμένη μείωση του πρωτογενούς ελλείμματος Γενικής Κυβέρνησης στο 7,3% του ΑΕΠ το 2021 από 7,9% το 2020 (που αντιστοιχεί σε αύξηση του ελλείμματος κατά 2,5 ποσοστιαίες μονάδες σε κυκλικά προσαρμοσμένους όρους). Ωστόσο, το ετήσιο δημοσιονομικό αποτέλεσμα πιθανώς να είναι καλύτερο σε σύγκριση με τον στόχο του Προϋπολογισμού του έτους 2022, καθώς το πρωτογενές έλλειμμα του Κρατικού Προϋπολογισμού μειώθηκε κατά 43,2% ετησίως στο σύνολο του 2021, ήτοι κατά 1,5% του ΑΕΠ κάτω από τον στόχο του Προϋπολογισμού. Ο Προϋπολογισμός του 2022 προβλέπει, επίσης, σημαντική μείωση του πρωτογενούς ελλείμματος Γενικής Κυβέρνησης στο 1,2% του ΑΕΠ το 2022, υποστηριζόμενη από ευνοϊκές κυκλικές επιδράσεις, με τη μείωση του κυκλικά προσαρμοσμένου πρωτογενούς ελλείμματος μεταξύ 2022 και 2021 να εκτιμάται στο 3,8% του ΑΕΠ. Η ισχυρή αύξηση του ΑΕΠ αποτελεί έναν ακόμη καθοριστικό παράγοντα για την καλύτερη, από το αναμενόμενο, έκβαση του δημοσίου χρέους. Το χρέος της Γενικής Κυβέρνησης κορυφώθηκε το 2020 – ένα χρόνο νωρίτερα από ό,τι αναμενόταν προηγουμένως – στο 206,3% του ΑΕΠ και αναμένεται να μειωθεί στο 197,1% το 2021. Το 2022, το χρέος της Γενικής Κυβέρνησης προβλέπεται να μειωθεί στο 189,6% του ΑΕΠ ή ακόμη χαμηλότερα ύστερα από προσαρμογή για υψηλότερη αύξηση του ΑΕΠ και πιθανώς να είναι καλύτερο από το προϋπολογισμένο δημοσιονομικό αποτέλεσμα του 2021. Στην πραγματικότητα, τα δημοσιονομικά αποτελέσματα (ισοζύγιο γενικής κυβέρνησης και δημόσιο χρέος) ως ποσοστό του ΑΕΠ αναμένεται να είναι χαμηλότερα των εκτιμήσεων του Προϋπολογισμού, αφού το ΑΕΠ του 2021 (που δημοσιεύτηκε από την ΕΛΣΤΑΤ στις 4 Μαρτίου 2022) ήταν 2,9% υψηλότερο από την εκτίμηση που περιλαμβάνεται στον Προϋπολογισμό 2022. Ωστόσο, το αυξανόμενο ενεργειακό κόστος και ο εντεινόμενος κίνδυνος περαιτέρω επιτάχυνσης του πληθωρισμού, κυρίως λόγω ενεργειακών ανατιμήσεων, θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε υψηλότερες κρατικές δαπάνες, προκειμένου να στηριχθούν τα πιο ευάλωτα νοικοκυριά και επιχειρήσεις.

Η ελληνική αγορά ακινήτων διατήρησε της δυναμική της, ιδιαίτερα στον τομέα των κατοικιών. Οι τιμές κατοικιών αυξήθηκαν με μέσο ρυθμό 6,1% ετησίως το 9μηνο του 2021 και κατά 7,9% ετησίως το 3ο τρίμηνο του 2021. Οι τιμές των επαγγελματικών ακινήτων (δηλαδή ο μέσος όρος των τιμών των καταστημάτων και των γραφείων) αυξήθηκαν κατά 1,4% ετησίως το 1ο εξάμηνο του 2021, από 1,0% ετησίως το 2ο εξάμηνο του 2020 (1,7% στο σύνολο του 2020).

Συνολικά, η ελληνική οικονομία εισέρχεται στο 2022 με ισχυρή δυναμική, μετά την έντονη και ευρεία ανάκαμψη της οικονομικής δραστηριότητας το 2021, με την αύξηση του ΑΕΠ να εκτιμάται ότι θα συνεχιστεί με υγιή ρυθμό 4,4% το 2022, αλλά με αυξανόμενους τους κινδύνους ύστερα από την κλιμάκωση της αβεβαιότητας που σχετίζεται με τις γεωπολιτικές και ενεργειακές εξελίξεις. Αυτή η επίδοση θα υποστηριχθεί, κυρίως, από: α) τη μετακύλιση περίπου 1,6 ποσοστιαίων μονάδων στην ετήσια αύξηση του ΑΕΠ από την ισχυρή επίδοση του 2021, β) τη συνδυαστική αύξηση των ιδιωτικών και δημοσίων επενδύσεων που οδηγεί σε ανάκαμψη με κεντρικό άξονα την επενδυτική δαπάνη, με τις δημόσιες επενδύσεις να ανέρχονται σε υψηλό 18 ετών σύμφωνα με τις εκτιμήσεις του Προϋπολογισμού, γ) το σημαντικό περιθώριο περαιτέρω ενίσχυσης του τουρισμού, που αναμένεται να προσεγγίσει την επίδοση του 2019, έπειτα από ένα ιδιαίτερα ενθαρρυντικό 2021, δ) τα ισχυρά αποθέματα ρευστότητας του ιδιωτικού τομέα και την προσδοκία περαιτέρω ενίσχυσης των δανειακών ροών προς την οικονομία, ε) τις υποστηρικτικές συνθήκες στην αγορά εργασίας, σε συνδυασμό με αυξήσεις στον κατώτατο μισθό, που αντισταθμίζουν τις επιπτώσεις του πληθωρισμού στο πραγματικό διαθέσιμο εισόδημα, και στ) την υποστηρικτική εξωτερική ζήτηση, με την οικονομική ανάπτυξη των χωρών της Ευρωζώνης να παραμένει εύρωστη.

Οι κίνδυνοι που θα μπορούσαν να δράσουν ανασταλτικά στο βασικό σενάριο συνεχιζόμενης ισχυρής ανάκαμψης σχετίζονται, κυρίως, με τους ακόλουθους παράγοντες:

- Πληθωριστικές πιέσεις με μεγαλύτερη ένταση και διάρκεια από το αναμενόμενο, τροφοδοτούμενες κυρίως από την ενέργεια, που θα μπορούσαν να ενισχυθούν από γεωπολιτικές εντάσεις – σε συνέχεια της ρωσικής εισβολής στην Ουκρανία τον Φεβρουάριο του 2022 – και να συνδυαστούν με νέες πιέσεις από την πλευρά της προσφοράς, οδηγώντας σε πρόσθετη επιβάρυνση στο διαθέσιμο εισόδημα του ιδιωτικού τομέα και στην οικονομική κατάσταση των περισσότερο ευάλωτων επιχειρήσεων.
- Αποδυνάμωση της οικονομικής ανάπτυξης, λόγω της συγχρονισμένης μείωσης του διαθέσιμου εισοδήματος από τον πληθωρισμό και του οικονομικού κλίματος από την αυξημένη αβεβαιότητα, σε ένα περιβάλλον επιδεινούμενων γεωπολιτικών εντάσεων και ανταπόδοσης οικονομικών κυρώσεων, ιδιαίτερα όσων επηρεάζουν τον ενεργειακό τομέα. Αν και η άμεση έκθεση της ελληνικής οικονομίας στην περιοχή της κρίσης (Ρωσία, Ουκρανία) παραμένει περιορισμένη, ο ενεργειακός παράγοντας αποτελεί σημαντικό κίνδυνο για την οικονομική ανάπτυξη στην Ελλάδα και την Ευρωζώνη συνολικά, ενώ η παρατεταμένη αύξηση των γεωστρατηγικών κινδύνων θα μπορούσε να προκαλέσει σημαντική πίεση στις επιδόσεις άλλων τομέων οικονομικής δραστηριότητας, συμπεριλαμβανομένου του τουρισμού.
- Γεωπολιτικούς και χρηματοοικονομικούς κραδασμούς που θα μπορούσαν να μειώσουν τη διάθεση ανάληψης χρηματοοικονομικού κινδύνου, οδηγώντας σε αναβολή των αποφάσεων για ιδιωτικές δαπάνες – ειδικά για νέες επενδύσεις παγίου κεφαλαίου – και να ασκήσουν πίεση στην αξία των εμπράγματων εξασφαλίσεων.
- Τον κίνδυνο εμφάνισης πιο μεταδοτικών μεταλλάξεων του COVID-19, οι οποίες θα μπορούσαν να ανακόψουν την ανοδική τάση της οικονομικής δραστηριότητας, διακόπτοντας την ανάκαμψη του τουρισμού και προκαλώντας σημαντικές μακροοικονομικές επιπτώσεις, ελλείψει πρόσθετης δημοσιονομικής στήριξης. Ωστόσο, αυτή η εξέλιξη ενδέχεται να ανακόψει τη δυναμική του πληθωρισμού μέσω της επιβράδυνσης της ζήτησης.

Για τη λίστα των μέτρων που υιοθετήθηκαν το 2021, προκειμένου να υποστηριχθεί το ευρωπαϊκό τραπεζικό σύστημα και η ελληνική οικονομία για την αντιμετώπιση του COVID-19, βλ. ενότητα «Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19» στην Έκθεση Διοικητικού Συμβουλίου.

2.3 Υιοθέτηση των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ)

Τροποποιήσεις σε υπάρχοντα πρότυπα που τέθηκαν σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2021

-ΔΠΧΑ 16 (Τροποποίηση): Παραχωρήσεις ενοικίου που σχετίζονται με τον COVID-19 (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιουνίου 2020 και μετά, και σε ισχύ για τις ατομικές και ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις από την 1 Ιανουαρίου 2021). Η τροποποίηση παρέχει στους μισθωτές (αλλά όχι στους εκμισθωτές) την προαιρετική δυνατότητα εξαιρέσεως από την αξιολόγηση του κατά πόσον η παραχώρηση ενοικίου που σχετίζεται με τον COVID-19 αποτελεί τροποποίηση της μίσθωσης. Οι μισθωτές μπορούν να επιλέξουν να αντιμετωπίζουν λογιστικά τις παραχωρήσεις ενοικίου με τον ίδιο τρόπο όπως και τις αλλαγές που δεν θεωρούνται τροποποιήσεις μισθώσεων. Η τροποποίηση είναι υποχρεωτική για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιουνίου 2020 και μετά και ως εκ τούτου για τις ενοποιημένες και ατομικές ενδιάμεσες και ετήσιες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις από την 1 Ιανουαρίου 2021. Η υιοθέτηση της τροποποίησης δεν είχε σημαντική επίπτωση στις ενοποιημένες και ατομικές Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις.

- ΔΠΧΑ 9, ΔΛΠ 39, ΔΠΧΑ 7, ΔΠΧΑ 4 και ΔΠΧΑ 16 (Τροποποιήσεις): Αναμόρφωση επιτοκίων αναφοράς – Φάση 2 (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2021). Οι τροποποιήσεις εισάγουν μια πρακτική μέθοδο για τις αλλαγές που απαιτούνται από την αναμόρφωση επιτοκίων αναφοράς, διευκρινίζουν ότι οι σχέσεις λογιστικής αντιστάθμισης κινδύνου δεν διακόπτονται μόνο λόγω της αναμόρφωσης επιτοκίων αναφοράς και εισάγουν γνωστοποιήσεις που επιτρέπουν στους χρήστες των οικονομικών καταστάσεων να κατανοήσουν την φύση και την έκταση των κινδύνων που προκύπτουν από την αναμόρφωση επιτοκίων αναφοράς, τους τρόπους αντιμετώπισης των κινδύνων αυτών, καθώς και την πρόοδο και τον τρόπο μετάβασης στα εναλλακτικά επιτόκια αναφοράς. Για επιπτώσεις από την υιοθέτηση των τροποποιήσεων στις ενοποιημένες και ατομικές Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις βλ. ενότητες 2.8.9 «Αναμόρφωση επιτοκίου αναφοράς (IBOR)- Μεταχείριση αλλαγών στη βάση που χρησιμοποιείται για τον προσδιορισμό των συμβατικών ταμειακών ροών του στοιχείου μιας αντιστάθμισης», 2.11.1 «Αποαναγνώριση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων» και 2.12 «Αναγνώριση επιτοκίων αναφοράς (IBOR reform) παρακάτω.

-ΔΠΧΑ 4 (Τροποποίηση): Παράταση της προσωρινής εξαιρέσεως από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2021 και μετά). Η τροποποίηση αλλάζει την καθορισμένη ημερομηνία λήξης για την προσωρινή εξαιρέση στο ΔΠΧΑ 4 Ασφαλιστήρια συμβόλαια από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 Χρηματοοικονομικά Μέσα, έτσι ώστε οι οντότητες να εφαρμόσουν το ΔΠΧΑ 9 για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2023 και μετά. Η θυγατρική της Τράπεζας Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α., που έχει κατηγοριοποιηθεί ως διακοπέισα δραστηριότητα, εφαρμόζει αυτήν την τροποποίηση.

Οι τροποποιήσεις των υφιστάμενων προτύπων και του Πλαισίου, που ισχύουν από την 1η Ιανουαρίου 2021 εγκρίθηκαν από την ΕΕ.

Νέα πρότυπα και τροποποιήσεις σε υφιστάμενα πρότυπα και στο εννοιολογικό πλαίσιο που τέθηκαν σε ισχύ μετά την 1 Ιανουαρίου 2021

Νέο πρότυπο

-ΔΠΧΑ 17 Ασφαλιστήρια Συμβόλαια (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2023 και μετά, όπως εκδόθηκε από το IASB). Το ΔΠΧΑ 17 εκδόθηκε τον Μάιο του 2017 και αντικαθιστά το ΔΠΧΑ 4, ενώ τον Ιούνιο του 2020, το IASB εξέδωσε Σχέδιο Τροποποίησης Προτύπου. Το ΔΠΧΑ 17 ορίζει τις αρχές για την αναγνώριση, επιμέτρηση, παρουσίαση καθώς και τις γνωστοποιήσεις των ασφαλιστήριων συμβολαίων που βρίσκονται στο πεδίο εφαρμογής του εν λόγω προτύπου και σκοπός του είναι να διασφαλίσει ότι μία οντότητα παρέχει σχετικές πληροφορίες που απεικονίζουν ακριβοδίκαια τα συμβόλαια αυτά. Το νέο πρότυπο επιλύει τα προβλήματα συγκρισιμότητας που είχε δημιουργήσει το ΔΠΧΑ 4 καθώς απαιτεί όλα τα ασφαλιστήρια συμβόλαια να λογιστικοποιούνται με συνεπή τρόπο. Οι ασφαλιστικές υποχρεώσεις θα επιμετρώνται σε τρέχουσες αξίες και όχι σε ιστορικό κόστος. Το πρότυπο δεν έχει εγκριθεί ακόμη από την Ε.Ε.

Ο Όμιλος είναι σε διαδικασία υλοποίησης του ΔΠΧΑ 17 και αξιολόγησης της επίδρασης από την εφαρμογή του Προτύπου και των προτεινόμενων τροποποιήσεων. Η ασφαλιστική θυγατρική της Τράπεζας Α.Ε.Ε.Γ.Α., έχει ταξινομηθεί ως διακοπέισα δραστηριότητα στις 31 Δεκεμβρίου 2021.

Τροποποιήσεις

-ΔΠΧΑ 16 (Τροποποίηση): Παραχωρήσεις ενοικίου που σχετίζονται με τον COVID-19 (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Απριλίου 2021 και μετά, και σε ισχύ για ενοποιημένες και ατομικές Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις από την 1 Ιανουαρίου 2022). Η τροποποίηση παρατείνει την εφαρμογή της πρακτικής διευκόλυνσης που δόθηκε για τις παραχωρήσεις σε ενοίκια κατά ένα έτος για να καλύψει τις μειώσεις στα ενοίκια που οφείλονται στις ή έως τις 30 Ιουνίου 2022. Η υιοθέτηση της τροποποίησης δεν είχε σημαντική επίπτωση στις ενοποιημένες και ατομικές Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις.

- ΔΠΧΑ 3 (Τροποποιήσεις): Αναφορά στο Εννοιολογικό Πλαίσιο (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2022). Οι τροποποιήσεις ενημερώνουν μια αναφορά στο ΔΠΧΑ 3 για το Εννοιολογικό Πλαίσιο χωρίς να αλλάζουν τις λογιστικές απαιτήσεις για συνενώσεις επιχειρήσεων.

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

- **ΔΛΠ 16 (Τροποποιήσεις): Ενσώματα Πάγια: Εισπράξεις ποσών πριν από την προβλεπόμενη χρήση** (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2022). Οι τροποποιήσεις απαγορεύουν σε μια εταιρία να αφαιρεί από το κόστος των ενσώματων παγίων τα ποσά που εισπράττονται από την πώληση στοιχείων που έχουν παραχθεί ενώ το περιουσιακό στοιχείο βρίσκεται στη φάση προετοιμασίας για την προβλεπόμενη χρήση του. Αντ' αυτού, η εταιρία θα αναγνωρίζει τέτοιου είδους εισπράξεις από πωλήσεις και το σχετικό κόστος στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων. Η υιοθέτηση της τροποποίησης δεν είχε σημαντική επίπτωση στις ενοποιημένες και ατομικές Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις.

- **ΔΛΠ 37 (Τροποποιήσεις): Επαχθείς συμβάσεις: Κόστος Εκπλήρωσης Σύμβασης** (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2022). Οι τροποποιήσεις καθορίζουν τα κόστη που λαμβάνονται υπόψη, κατά την αξιολόγηση του κατά πόσο μια σύμβαση θα είναι ζημιογόνος. Η υιοθέτηση της τροποποίησης δεν είχε σημαντική επίπτωση στις ενοποιημένες και ατομικές Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις.

-**ΔΛΠ 1 (Τροποποίηση): Ταξινόμηση υποχρεώσεων ως βραχυπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων** (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2023 και μετά). Η τροποποίηση διευκρινίζει ότι οι υποχρεώσεις ταξινομούνται ως βραχυπρόθεσμες ή μακροπρόθεσμες ανάλογα με τα δικαιώματα που υπάρχουν στο τέλος της περιόδου αναφοράς. Η ταξινόμηση δεν επηρεάζεται από τις προσδοκίες της οντότητας ή από τα γεγονότα μετά την ημερομηνία αναφοράς. Η τροποποίηση για την ταξινόμηση των υποχρεώσεων ως βραχυπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων εκδόθηκε τον Ιανουάριο του 2020 και είναι σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2022 και μετά. Ωστόσο, λόγω της πανδημίας COVID-19, το IASB ανέβαλε την ημερομηνία εφαρμογής κατά ένα έτος ώστε να παρέχεται περισσότερος χρόνος στις οντότητες να εφαρμόσουν τυχόν αλλαγές στην ταξινόμηση που προκύπτουν από αυτές τις τροποποιήσεις. Η ταξινόμηση των υποχρεώσεων ως βραχυπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων είναι σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2023 και μετά. Παρόλο που η ενοποιημένη και ατομική Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης του Ομίλου παρουσιάζεται βάσει ρευστότητας, αυτή η τροποποίηση διευκρινίζει ότι ο διακανονισμός αναφέρεται σε μεταφορά στον αντισυμβαλλόμενο χρημάτων, μετοχικών τίτλων, άλλων περιουσιακών στοιχείων ή υπηρεσιών.

-**ΔΛΠ 1 και Οδηγία Εφαρμογής των ΔΠΧΑ Νο 2 (Τροποποιήσεις): Γνωστοποίηση Λογιστικών Πολιτικών** (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2023 και μετά). Οι τροποποιήσεις αντικαθιστούν την απαίτηση γνωστοποίησης «σημαντικών» λογιστικών πολιτικών με την απαίτηση γνωστοποίησης «ουσιωδών» λογιστικών πολιτικών. Περαιτέρω τροποποιήσεις εξηγούν πώς μια οικονομική οντότητα μπορεί να προσδιορίσει ως ουσιώδη μια λογιστική πολιτική. Περιλαμβάνονται παραδείγματα για το πότε μια λογιστική πολιτική είναι πιθανό να είναι ουσιώδης. Το Συμβούλιο ανέπτυξε οδηγίες και παραδείγματα προκειμένου να εξηγήσει και να υποστηρίξει την εφαρμογή της «μεθόδου ουσιωδότητας σε τέσσερα βήματα».

-**ΔΛΠ 8 (Τροποποίηση): Ορισμός των Λογιστικών Εκτιμήσεων** (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2023 και μετά). Η τροποποίηση αντικαθιστά τον ορισμό της αλλαγής σε λογιστικές εκτιμήσεις με τον ορισμό των λογιστικών εκτιμήσεων. Σύμφωνα με τον νέο ορισμό οι λογιστικές εκτιμήσεις αποτελούν «νομισματικά ποσά στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις που υπόκεινται σε αβεβαιότητα επιμέτρησης». Λογιστικές εκτιμήσεις χρησιμοποιούνται σε περιπτώσεις που οι λογιστικές πολιτικές απαιτούν, για στοιχεία των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, τρόπο επιμέτρησης που υπόκειται σε αβεβαιότητα επιμέτρησης. Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν ότι αλλαγές σε λογιστικές εκτιμήσεις που προέρχονται από νέες πληροφορίες ή νέες εξελίξεις δεν αποτελούν διόρθωση σφάλματος.

-**ΔΛΠ 12 (Τροποποιήσεις): Αναβαλλόμενος φόρος που σχετίζεται με περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις που προκύπτουν από μία ενιαία συναλλαγή** (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2023 και μετά). Οι τροποποιήσεις απαιτούν οι εταιρείες να αναγνωρίζουν αναβαλλόμενη φορολογία σε συγκεκριμένες συναλλαγές που, κατά την αρχική αναγνώριση, οδηγούν σε ίσα ποσά φορολογητέων και εκπεστέων προσωρινών διαφορών. Αυτό ισχύει συνήθως για συναλλαγές, όπως οι μισθώσεις για τους μισθωτές και οι υποχρεώσεις αποκατάστασης.

-**ΔΠΧΑ 17(Τροποποιήσεις): Αρχική εφαρμογή του ΔΠΧΑ 17 ΚΑΙ ΔΠΧΑ 9- Συγκριτική πληροφόρηση** (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2023 και μετά). Η τροποποίηση είναι μια μεταβατική επιλογή, που σχετίζεται με συγκριτικές πληροφορίες σχετικά με χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που παρουσιάζονται κατά την αρχική εφαρμογή του ΔΠΧΑ 17. Η τροποποίηση αποσκοπεί στο να βοηθήσει τις οικονομικές οντότητες να αποφύγουν προσωρινές λογιστικές αναντιστοιχίες μεταξύ χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων ασφαλιστικών συμβολαίων, και ως εκ τούτου να βελτιώσει τη χρησιμότητα της συγκριτικής πληροφόρησης για τους χρήστες των οικονομικών καταστάσεων.

-**Ετήσιες Βελτιώσεις στα ΔΠΧΑ 2018–2020** (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2022 και μετά). Οι τροποποιήσεις που έχουν εφαρμογή για τον Όμιλο και την Τράπεζα αναφέρονται στη συνέχεια:

-**ΔΠΧΑ 9 Χρηματοοικονομικά Μέσα: Αμοιβές στο τεστ «10 τοις εκατό» για παύση αναγνώρισης των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων.** Η τροποποίηση διευκρινίζει ποιες αμοιβές περιλαμβάνει μια οικονομική οντότητα όταν εφαρμόζει το τεστ «10 τοις εκατό» κατά την αξιολόγηση του κατά πόσον θα γίνει παύση αναγνώρισης μιας χρηματοοικονομικής υποχρέωσης. Στην αξιολόγηση περιλαμβάνονται μόνο οι αμοιβές που καταβάλλονται ή εισπράττονται μεταξύ της οντότητας (του δανειολήπτη) και του δανειστή, συμπεριλαμβανομένων των αμοιβών που καταβάλλονται ή εισπράττονται από την οντότητα ή τον δανειστή για λογαριασμό του άλλου.

ΔΠΧΑ 16: Κίνητρα Μίσθωσης. Η τροποποίηση του Επεξηγηματικού Παραδείγματος 13 που συνοδεύει το ΔΠΧΑ 16 αφαιρεί από το παράδειγμα την απεικόνιση της αποζημίωσης από τον εκμισθωτή των βελτιώσεων του μίσθου, προκειμένου να αποφευχθεί οποιαδήποτε πιθανή σύγχυση σχετικά με την αντιμετώπιση των κινήτρων μίσθωσης που ενδέχεται να προκύψουν λόγω του τρόπου με τον οποίο απεικονίζονται τα κίνητρα μίσθωσης σε αυτό παράδειγμα.

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Οι τροποποιήσεις των υφιστάμενων προτύπων με ισχύ μετά το 2021 έχουν εγκριθεί από την ΕΕ, με εξαίρεση τις τροποποιήσεις: ΔΛΠ 1 Παρουσίαση των οικονομικών καταστάσεων, ΔΛΠ 1 και Οδηγία Εφαρμογής των ΔΠΧΑ Νο 2, ΔΛΠ 8 Λογιστικές πολιτικές, μεταβολές των λογιστικών εκτιμήσεων και λάθη, ΔΛΠ 12 Φόροι εισοδήματος και ΔΠΧΑ 17 Ασφαλιστήρια Συμβόλαια, τα οποία δεν έχουν εγκριθεί από την ΕΕ.

Τροποποίηση που υιοθετήθηκε από τον Όμιλο σε προηγούμενες περιόδους

-Εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 Χρηματοοικονομικά Μέσα με το ΔΠΧΑ 4 Ασφαλιστήρια συμβόλαια (Τροποποίηση του ΔΠΧΑ 4). Η τροποποίηση, η οποία έχει υιοθετηθεί από την ΕΕ, εισάγει δύο προσεγγίσεις. Το τροποποιημένο πρότυπο θα α) παρέχει την επιλογή σε όλες τις οντότητες που εκδίδουν ασφαλιστήρια συμβόλαια να αναγνωρίζουν στα λοιπά συνολικά εισοδήματα αντί στην κατάσταση αποτελεσμάτων, τις τυχόν αποκλίσεις που θα προκύψουν λόγω της εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9, πριν από την έκδοση του νέου προτύπου για τα ασφαλιστήρια συμβόλαια (δηλ. τη διαφορά μεταξύ των ποσών που θα αναγνωρίζονταν στα αποτελέσματα σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9 και των ποσών που αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα σύμφωνα με το ΔΛΠ 39) – «μέθοδος επικάλυψης», και β) παρέχει στις οντότητες, οι δραστηριότητες των οποίων αφορούν κυρίως στον κλάδο των ασφαλίστρων, την επιλογή για προσωρινή απαλλαγή από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 έως το 2021 – «μέθοδος αναβολής». Οι οντότητες οι οποίες θα αναβάλουν την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9, θα συνεχίσουν να εφαρμόζουν το υπάρχον πρότυπο ΔΛΠ 39.

Η τροποποίηση «Παράταση της προσωρινής εξαίρεσης από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9» (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2021 και μετά) θα επεκτείνει την ημερομηνία λήξης της παράτασης που περιγράφεται παραπάνω από την 1 Ιανουαρίου 2021 έως την 1 Ιανουαρίου 2023.

Ο Όμιλος έχει επιλέξει την αναβολή της εφαρμογής των διατάξεων του ΔΠΧΑ 9 για τη θυγατρική ασφαλιστική εταιρεία, Εθνική Ανώνυμη Ελληνική Εταιρεία Γενικών Ασφαλειών («Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α.»), για την 1 Ιανουαρίου 2023 (βλ. παραπάνω).

Την 31 Δεκεμβρίου 2021, η Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α. έχει κατηγοριοποιηθεί ως διακοπείσα δραστηριότητα και συνεχίζει να εφαρμόζει το ΔΛΠ 39.

Έκδοση Απόφασης της Διεθνούς Επιτροπής Διερμηνείας Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΕΔΔΠΧΠ)

ΔΛΠ 19 «Παροχές σε εργαζομένους» - Κατανομή παροχών σε περιόδους υπηρεσίας: Τον Μάιο 2021, δημοσιεύθηκε απόφαση της ΕΔΔΠΧΠ αναφορικά με το ΔΛΠ 19 «Παροχές σε εργαζομένους» και ειδικότερα σε σχέση με το πώς οι λογιστικές αρχές και οι απαιτήσεις των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων εφαρμόζονται στην κατανομή παροχών σε περιόδους υπηρεσίας. Ο Όμιλος διερευνά τις επιπτώσεις της απόφασης της ΕΔΔΠΧΠ στις ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις. Η υιοθέτηση της απόφασης μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα την αναδρομική αλλαγή λογιστικής πολιτικής. Λόγω αυτής της απόφασης η Τράπεζα και ο Όμιλος έχουν επαναδιατυπώσει τα συγκριτικά ποσά της 31 Δεκεμβρίου 2020 σε σχέση με τις δημοσιευμένες Οικονομικές Καταστάσεις της 31 Δεκεμβρίου 2020, βλ. Σημείωση 48 «Αναμόρφωση».

2.4 Ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις

2.4.1 Αρχές ενοποίησης

Οι ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις περιλαμβάνουν τις ατομικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας και των θυγατρικών της (συμπεριλαμβανομένων των δομημένων εταιρειών), οι οποίες ελέγχονται από την Τράπεζα. Ο έλεγχος υφίσταται όταν και μόνο όταν, η Τράπεζα α) ασκεί εξουσία επί των θυγατρικών της β) διαθέτει τοποθετήσεις ή δικαιώματα με μεταβλητές αποδόσεις από τη συμμετοχή της στις θυγατρικές και γ) δυνατότητα να χρησιμοποιήσει την εξουσία της επί των θυγατρικών για να επηρεάσει το ύψος των αποδόσεών της.

Τα έσοδα και οι δαπάνες καθώς και τα λοιπά συνολικά έσοδα των θυγατρικών που αποκτώνται ή πωλούνται μέσα στη χρήση ενσωματώνονται στην ενοποιημένη κατάσταση αποτελεσμάτων και στην ενοποιημένη κατάσταση συνολικών εσόδων αντίστοιχα, από την ημερομηνία απόκτησης των θυγατρικών έως την ημερομηνία πώλησής τους, σε κάθε περίπτωση. Τα καθαρά κέρδη / (ζημιές) της περιόδου και τα συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα/(δαπάνες) των θυγατρικών επιμερίζονται μεταξύ των μετόχων της Τράπεζας και των μη ελεγχουσών συμμετοχών, ακόμη και αν αυτό έχει ως αποτέλεσμα να προκύπτει αρνητικό υπόλοιπο των μη ελεγχουσών συμμετοχών.

Στην περίπτωση που οι θυγατρικές εφαρμόζουν διαφορετικές λογιστικές αρχές από εκείνες του Ομίλου, γίνονται οι αναγκαίες προσαρμογές στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις τους, προκειμένου να υπάρχει ομοιομορφία με τις λογιστικές αρχές του Ομίλου.

Όλες οι διεταιρικές συναλλαγές, τα διεταιρικά υπόλοιπα και τα διεταιρικά έσοδα και έξοδα απαλείφονται κατά την ενοποίηση.

2.4.2 Μη ελέγχουσες συμμετοχές

Οι μη ελέγχουσες συμμετοχές αναγνωρίζονται αρχικά είτε στην εύλογη αξία είτε στο αναλογικό ποσοστό τους επί των καθαρών αναγνωρίσιμων περιουσιακών στοιχείων της αποκτώμενης θυγατρικής. Η επιλογή της βάσης επιμέτρησης γίνεται ανά συναλλαγή. Μετά την εξαγορά, η λογιστική αξία των μη ελεγχουσών συμμετοχών είναι η αξία αυτών κατά την αρχική αναγνώριση πλέον το μερίδιο των μη ελεγχουσών συμμετοχών στις μετέπειτα μεταβολές των ιδίων κεφαλαίων. Τα συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα / (έξοδα) επιμερίζονται στις μη ελέγχουσες συμμετοχές ακόμα και εάν αυτό έχει ως αποτέλεσμα να προκύπτει αρνητικό υπόλοιπο μη ελεγχουσών συμμετοχών.

2.4.3 Μεταβολές στο ποσοστό συμμετοχής του Ομίλου σε θυγατρικές οι οποίες δεν οδηγούν σε απώλεια του ελέγχου

Μεταβολές του ποσοστού συμμετοχής σε θυγατρική οι οποίες δεν επιφέρουν απώλεια του ελέγχου της, καταχωρούνται ως συναλλαγές μεταξύ των μετόχων.

Οι λογιστικές αξίες των ιδίων κεφαλαίων των μετόχων της Τράπεζας και των μη ελεγχουσών συμμετοχών αναπροσαρμόζονται, προκειμένου να απεικονιστούν οι μεταβολές στο ποσοστό συμμετοχής των παραπάνω μετόχων επί της θυγατρικής. Τυχόν διαφορά μεταξύ του ποσού αναπροσαρμογής των μη ελεγχουσών συμμετοχών και της εύλογης αξίας του τιμήματος που καταβλήθηκε ή εισπράχθηκε, αναγνωρίζεται απ' ευθείας στα ίδια κεφάλαια που αναλογούν στους μετόχους της Τράπεζας.

2.4.4 Απώλεια ελέγχου

Σε περίπτωση απώλειας του ελέγχου της θυγατρικής, το κέρδος ή η ζημία από την πώληση υπολογίζεται ως η διαφορά μεταξύ (i) του αθροίσματος της εύλογης αξίας του τιμήματος που εισπράχθηκε και της εύλογης αξίας του ποσοστού συμμετοχής που εξακολουθεί να υφίσταται στη θυγατρική και (ii) της λογιστικής αξίας, πριν από την πώληση, των περιουσιακών στοιχείων (συμπεριλαμβανομένης της υπεραξίας), των υποχρεώσεων και των μη ελεγχουσών συμμετοχών. Τα μη πραγματοποιημένα κέρδη ή ζημίες που είχαν αναγνωριστεί στα λοιπά συνολικά έσοδα και που προκύπτουν από την αποτίμηση στην εύλογη αξία περιουσιακών στοιχείων της θυγατρικής, λογιστικοποιούνται όπως εάν η Τράπεζα είχε πωλήσει απευθείας τα περιουσιακά αυτά στοιχεία (αναταξινόμηση στην κατάσταση αποτελεσμάτων ή απευθείας μεταφορά στα κέρδη εις νέον, σύμφωνα με τα ισχύοντα ΔΠΧΑ).

Η εύλογη αξία τυχόν συμμετοχής στη θυγατρική που εξακολουθεί να υφίσταται μετά την ημερομηνία της απώλειας του ελέγχου της, θεωρείται ως η εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9 Χρηματοοικονομικά Μέσα ή, όπου αυτό έχει εφαρμογή, ως το κόστος κατά την αρχική αναγνώριση μιας επένδυσης σε συγγενή εταιρεία ή κοινοπραξία.

2.4.5 Συγγενείς εταιρείες

Συγγενείς νοούνται οι εταιρείες επί των οποίων ο Όμιλος ασκεί ουσιώδη επιρροή, αλλά δεν ελέγχει. Εάν ο Όμιλος κατέχει, άμεσα ή έμμεσα, 20% ή περισσότερο των δικαιωμάτων ψήφου της εταιρείας στην οποία έχει επενδύσει, θεωρείται ότι ασκεί ουσιώδη επιρροή, εκτός εάν σαφώς μπορεί να αποδειχθεί ότι αυτό δεν ισχύει. Οι επενδύσεις σε συγγενείς εταιρείες ενσωματώνονται στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις με τη μέθοδο της καθαρής θέσης.

Σύμφωνα με τη μέθοδο της καθαρής θέσης, οι επενδύσεις σε συγγενείς εταιρείες καταχωρούνται αρχικά στην αξία κτήσης τους. Η υπεραξία που προκύπτει κατά την απόκτηση μιας συγγενούς εταιρείας συμπεριλαμβάνεται στη λογιστική αξία της επένδυσης (μετά από οποιεσδήποτε σωρευμένες προβλέψεις απομείωσης). Η λογιστική αξία της επένδυσης αυξάνεται ή μειώνεται ανάλογα με το ποσοστό συμμετοχής του Ομίλου στα κέρδη ή ζημίες της συγγενούς εταιρείας μετά την εξαγορά (αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων του Ομίλου) και από τις κινήσεις στα αποθεματικά (αναγνωρίζονται στα αποθεματικά του Ομίλου). Το ποσό των μερισμάτων που εισπράχθηκαν από τη συγγενή εταιρεία κατά τη διάρκεια της χρήσης μειώνει τη λογιστική αξία της συγκεκριμένης επένδυσης. Οι επενδύσεις σε συγγενείς εταιρείες που πραγματοποιήθηκαν με αποκλειστικό σκοπό τη διάθεσή τους εντός ενός έτους από την ημερομηνία αγοράς τους, όταν δηλαδή η ουσιώδης επιρροή που ασκεί ο Όμιλος κρίνεται προσωρινή, καταχωρούνται στο λογαριασμό «Μη κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού προοριζόμενα προς πώληση». Τα μη πραγματοποιηθέντα κέρδη από συναλλαγές μεταξύ του Ομίλου και των συγγενών εταιρειών, απαλείφονται σε ποσοστό που αφορά τη συμμετοχή του Ομίλου στις εταιρείες αυτές. Τυχόν τέτοιες ζημίες, που επίσης απαλείφονται, αποτελούν ένδειξη απομείωσης της αξίας του μεταβιβαζόμενου περιουσιακού στοιχείου. Όπου κρίθηκε απαραίτητο, τα οικονομικά στοιχεία των συγγενών επιχειρήσεων που χρησιμοποιήθηκαν κατά την εφαρμογή της μεθόδου της καθαρής θέσης τροποποιήθηκαν προκειμένου να διασφαλισθεί η συνέπειά τους με τις λογιστικές αρχές που έχει υιοθετήσει ο Όμιλος.

2.4.6 Σχήματα υπό κοινό έλεγχο

Σχήμα υπό κοινό έλεγχο είναι ένα σχήμα στο οποίο δύο ή περισσότερα μέρη έχουν κοινό έλεγχο. Ένα σχήμα υπό κοινό έλεγχο παρουσιάζει τα ακόλουθα χαρακτηριστικά:

- Τα μέρη δεσμεύονται από μια συμβατική ρύθμιση και
- Η συμβατική ρύθμιση παρέχει σε δύο ή περισσότερα από τα εν λόγω μέρη κοινό έλεγχο του σχήματος.

Κοινός έλεγχος είναι ο συμβατικά συμφωνηθείς επιμερισμός του ελέγχου ενός σχήματος, ο οποίος υπάρχει μόνο όταν οι αποφάσεις σχετικά με τις συναφείς δραστηριότητες απαιτούν την ομόφωνη συγκατάθεση των μερών στα οποία επιμερίζεται ο έλεγχος.

Ένα σχήμα υπό κοινό έλεγχο είναι είτε μια από κοινού ελεγχόμενη δραστηριότητα είτε μια κοινοπραξία.

Μία από κοινού ελεγχόμενη δραστηριότητα είναι ένα σχήμα υπό κοινό έλεγχο όπου τα μέρη που έχουν κοινό έλεγχο διαθέτουν δικαιώματα επί των περιουσιακών στοιχείων και ευθύνες επί των υποχρεώσεων, έναντι του σχήματος. Τα εν λόγω μέρη ονομάζονται συμμετέχοντες σε από κοινού ελεγχόμενη δραστηριότητα.

Κοινοπραξία είναι ένα σχήμα υπό κοινό έλεγχο όπου τα μέρη που έχουν κοινό έλεγχο διαθέτουν δικαιώματα επί των καθαρών περιουσιακών στοιχείων του σχήματος. Τα εν λόγω μέρη ονομάζονται κοινοπρακτούντες.

Ο προσδιορισμός από τον Όμιλο του τύπου σχήματος υπό κοινό έλεγχο στον οποίο συμμετέχει, ως από κοινού ελεγχόμενης δραστηριότητας ή ως κοινοπραξίας εξαρτάται από τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των μερών του σχήματος.

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Στην περίπτωση συμμετοχής του Ομίλου σε από κοινού ελεγχόμενη δραστηριότητα, ο Όμιλος αναγνωρίζει:

- α) τα περιουσιακά του στοιχεία, συμπεριλαμβανομένου του μεριδίου του σε οποιαδήποτε περιουσιακά στοιχεία του ανήκουν από κοινού,
- β) τις υποχρεώσεις του, συμπεριλαμβανομένου του μεριδίου του σε οποιοσδήποτε υποχρεώσεις τον βαρύνουν από κοινού,
- γ) τα έσοδά του από την πώληση του μεριδίου του από την παραγωγή που προκύπτει από την από κοινού ελεγχόμενη δραστηριότητα,
- δ) το μερίδιό του στα έσοδα από την πώληση της παραγωγής από την από κοινού ελεγχόμενη δραστηριότητα και
- ε) τις δαπάνες του, συμπεριλαμβανομένου του μεριδίου του σε οποιοσδήποτε δαπάνες που τον βαρύνουν από κοινού.

Σε περίπτωση που ο Όμιλος αποκτά συμμετοχή σε από κοινού ελεγχόμενη δραστηριότητα η οποία θεωρείται ενιαίο σύνολο δραστηριοτήτων και περιουσιακών στοιχείων οι οποίες υπό καθεστώς διαχείρισης μπορούν να αποφέρουν οικονομικά οφέλη και συνεπώς πληρούν τον ορισμό της συνένωσης επιχειρήσεων του ΔΠΧΑ 3 *Συνενώσεις επιχειρήσεων*, εφαρμόζει, όλες τις αρχές λογιστικής του ΔΠΧΑ 3 και άλλων προτύπων τα οποία δεν έρχονται σε αντίθεση με το ΔΠΧΑ 11 *Σχήματα υπό κοινό έλεγχο*, λαμβάνοντας υπόψη το ποσοστό συμμετοχής του στην από κοινού ελεγχόμενη δραστηριότητα. Ο χειρισμός αυτός εφαρμόζεται τόσο κατά την απόκτηση της αρχικής συμμετοχής όσο και στην απόκτηση επιπρόσθετου ποσοστού συμμετοχής στην από κοινού ελεγχόμενη δραστηριότητα σε μεταγενέστερο στάδιο, όταν αυτή συνιστά επιχείρηση.

Στην περίπτωση συμμετοχής του Ομίλου σε κοινοπραξία ο Όμιλος αναγνωρίζει τη συμμετοχή της ως επένδυση και λογιστικοποιεί την εν λόγω επένδυση με τη μέθοδο της καθαρής θέσης (βλ. Σημείωση 2.4.5 Συγγενείς εταιρείες).

2.4.7 Επενδύσεις σε θυγατρικές, συγγενείς και κοινοπραξίες στις ατομικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις

Στις ατομικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας οι θυγατρικές, οι συγγενείς και οι κοινοπραξίες καταχωρούνται στο κόστος κτήσης μείον τις προβλέψεις απομείωσης.

2.4.8 Έλεγχος απομείωσης των επενδύσεων σε θυγατρικές, συγγενείς και κοινοπραξίες στις ατομικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις

Ο Όμιλος και η Τράπεζα ελέγχουν σε κάθε ημερομηνία αναφοράς, εάν υπάρχει ένδειξη ότι μία επένδυση σε θυγατρική, συγγενή ή κοινοπραξία έχει υποστεί απομείωση. Εάν υπάρχει τέτοια ένδειξη, ο Όμιλος εκτιμά την ανακτήσιμη αξία της επένδυσης. Όταν η λογιστική αξία μίας επένδυσης υπερβαίνει την εκτιμώμενη ανακτήσιμη αξία, τότε η λογιστική αξία απομειώνεται άμεσα στην ανακτήσιμη αξία.

2.5 Συνένωση Επιχειρήσεων

2.5.1 Μέθοδος εξαγοράς

Οι εξαγορές επιχειρήσεων που emπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ΔΠΧΑ 3 καταχωρούνται με τη μέθοδο της εξαγοράς. Το τίμημα που καταβάλλεται σε μία συνένωση επιχειρήσεων αποτιμάται στην εύλογη αξία, η οποία υπολογίζεται ως το άθροισμα των ευλόγων αξιών, κατά την ημερομηνία εξαγοράς, των περιουσιακών στοιχείων που εισφέρθηκαν από τον Όμιλο, των υποχρεώσεων που αναλήφθηκαν από τον Όμιλο προς τους προηγούμενους ιδιοκτήτες της εξαγοραζόμενης επιχείρησης και των μετοχικών τίτλων που εξέδωσε ο Όμιλος σε αντάλλαγμα του ελέγχου της εξαγοραζόμενης επιχείρησης. Τα έξοδα που αφορούν στην εξαγορά καταχωρούνται στην κατάσταση αποτελεσμάτων όταν πραγματοποιούνται.

Κατά την ημερομηνία εξαγοράς, τα περιουσιακά στοιχεία που αποκτώνται και οι υποχρεώσεις που αναλαμβάνονται καταχωρούνται στην εύλογη αξία τους την ημερομηνία της εξαγοράς, εκτός από:

- α) αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις και υποχρεώσεις ή περιουσιακά στοιχεία που αφορούν σε παροχές σε εργαζομένους καταχωρούνται και επιμετρώνται σύμφωνα με το ΔΛΠ 12 Φορολογία εισοδήματος και ΔΛΠ 19 Παροχές σε Εργαζόμενους αντίστοιχα,
- β) υποχρεώσεις ή μετοχικούς τίτλους που αφορούν σε προγράμματα παροχών της εξαγοραζόμενης επιχείρησης που εξαρτώνται από αξία μετοχών ή προγράμματα παροχών του Ομίλου που εξαρτώνται από αξία μετοχών, που συνάφθηκαν προς αντικατάσταση προγραμμάτων παροχών της εξαγοραζόμενης επιχείρησης που εξαρτώνται από αξία μετοχών, καταχωρούνται σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 2 Παροχές που Εξαρτώνται από την Αξία των Μετοχών κατά την ημερομηνία της εξαγοράς (βλ. 2.28.2 Δικαιώματα προαίρεσης επί μετοχών), και
- γ) περιουσιακά στοιχεία (ή ομάδες περιουσιακών στοιχείων προς διάθεση) που έχουν ταξινομηθεί ως προοριζόμενα προς πώληση σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 5 Μη Κυκλοφορούντα Περιουσιακά Στοιχεία που Προορίζονται προς Πώληση και Διακοπείσες Δραστηριότητες καταχωρούνται σύμφωνα με αυτό το πρότυπο.

2.5.2 Υπεραξία

Η υπεραξία καταχωρείται ως το υπερβάλλον μεταξύ του αθροίσματος του τιμήματος που καταβλήθηκε, τυχόν μη ελεγχουσών συμμετοχών στην εξαγοραζόμενη επιχείρηση και της εύλογης αξίας τυχόν προηγούμενης συμμετοχής στην εξαγοραζόμενη επιχείρηση

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

και της καθαρής αξίας, κατά την ημερομηνία της εξαγοράς των περιουσιακών στοιχείων που αποκτήθηκαν και των υποχρεώσεων που αναλήφθηκαν. Εάν, μετά από επανεξέταση, η καθαρή αξία, κατά την ημερομηνία της εξαγοράς των περιουσιακών στοιχείων που αποκτήθηκαν και των υποχρεώσεων που αναλήφθηκαν υπερβαίνει το άθροισμα του τιμήματος που καταβλήθηκε, τυχόν μη ελεγχουσών συμμετοχών στην εξαγοραζόμενη επιχείρηση και της εύλογης αξίας τυχόν προηγούμενης συμμετοχής στην εξαγοραζόμενη επιχείρηση, η διαφορά καταχωρείται άμεσα στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Κατά τη 31 Δεκεμβρίου 2021 και 2020, ο Όμιλος δεν είχε ξεχωριστά αναγνωρίσιμη υπεραξία.

2.5.3 Ενδεχόμενο τίμημα

Σε περίπτωση που το τίμημα που συμφωνήθηκε κατά την συνένωση επιχειρήσεων, περιλαμβάνει περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις που προκύπτουν από ενδεχόμενο τίμημα, τότε το ενδεχόμενο τίμημα αποτιμάται στην εύλογη αξία του κατά την ημερομηνία εξαγοράς και συμπεριλαμβάνεται στο συνολικό τίμημα κατά τη συνένωση επιχειρήσεων. Μεταβολές στην εύλογη αξία του ενδεχόμενου τιμήματος οι οποίες εντάσσονται στις προσαρμογές της περιόδου οριστικοποίησης εξαγοράς αναγνωρίζονται αναδρομικά με αντίστοιχη προσαρμογή της υπεραξίας. Οι προσαρμογές της περιόδου οριστικοποίησης εξαγοράς προκύπτουν από νέες πληροφορίες που λαμβάνονται κατά την περίοδο οριστικοποίησης εξαγοράς (η οποία δε μπορεί να υπερβαίνει το ένα έτος από την ημερομηνία εξαγοράς) σχετικά με δεδομένα και καταστάσεις που υπήρχαν κατά την ημερομηνία εξαγοράς.

Μεταβολές στην εύλογη αξία του ενδεχόμενου τιμήματος οι οποίες δεν εντάσσονται στις προσαρμογές της περιόδου οριστικοποίησης εξαγοράς, λογιστικοποιούνται με βάση την ταξινόμηση του ενδεχόμενου τιμήματος. Όταν το ενδεχόμενο τίμημα ταξινομηθεί ως στοιχείο της καθαρής θέσης δεν επαναμετράται σε επόμενες περιόδους αναφοράς και η μετέπειτα εκκαθάριση του αναγνωρίζεται στην καθαρή θέση. Εάν το ενδεχόμενο τίμημα ταξινομηθεί ως χρηματοοικονομικό μέσο του ΔΠΧΑ 9 ή μη χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο ή υποχρέωση, σε επόμενες περιόδους αναφοράς επαναμετράται στην εύλογη αξία και το αποτέλεσμα της αποτίμησης (κέρδος ή ζημία) αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

2.5.4 Συνενώσεις επιχειρήσεων σε διαδοχικά στάδια

Όταν η συνένωση επιχειρήσεων πραγματοποιείται σε διαδοχικά στάδια, η συμμετοχή που κατείχε ο Όμιλος στην εξαγοραζόμενη επιχείρηση αποτιμάται στην εύλογη αξία κατά την ημερομηνία εξαγοράς (την ημερομηνία που ο Όμιλος αποκτά τον έλεγχο) και το προκύπτον κέρδος ή ζημία αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Ποσά που αναγνωρίστηκαν στα λοιπά συνολικά έσοδα και που προήλθαν από την εξαγοραζόμενη επιχείρηση πριν την απόκτηση του ελέγχου της, αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων, εφόσον ο χειρισμός αυτός θα ήταν ο κατάλληλος σε περίπτωση πώλησής της.

2.5.5 Προσωρινή λογιστικοποίηση

Εάν για κάποια ποσά που αφορούν στην αρχική καταχώρηση μίας επιχειρηματικής συνένωσης οι αξίες δεν έχουν οριστικοποιηθεί έως την ημερομηνία των χρηματοοικονομικών καταστάσεων της περιόδου στην οποία πραγματοποιήθηκε η επιχειρηματική συνένωση, ο Όμιλος καταχωρεί προσωρινές αξίες για τα ποσά αυτά. Τα προσωρινά ποσά προσαρμόζονται κατά την περίοδο οριστικοποίησης εξαγοράς (βλ. Ενδεχόμενο τίμημα), ή πρόσθετα περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις αναγνωρίζονται, ώστε να ληφθούν υπόψη νέες πληροφορίες σχετικά με δεδομένα και καταστάσεις που υπήρχαν κατά την ημερομηνία εξαγοράς, οι οποίες, εάν ήταν γνωστές, θα επηρέαζαν τα ποσά που αναγνωρίστηκαν εκείνη την ημερομηνία.

2.6 Συναλλαγές σε ξένο νόμισμα

Τα στοιχεία που περιέχουν οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις των εταιρειών του Ομίλου καταχωρούνται στο νόμισμα εκείνο που αποδίδει καλύτερα την οικονομική πραγματικότητα των υποκείμενων γεγονότων και συνθηκών που αφορούν την κάθε εταιρεία («λειτουργικό νόμισμα»). Οι ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις του Ομίλου παρουσιάζονται σε εκατομμύρια Ευρώ (€), που είναι το λειτουργικό νόμισμα της Τράπεζας.

Οι συναλλαγές σε ξένα νομίσματα μετατρέπονται στο λειτουργικό νόμισμα με βάση τις συναλλαγματικές ισοτιμίες που ίσχυαν την ημερομηνία διενέργειας της εκάστοτε συναλλαγής. Τα συναλλαγματικά κέρδη και ζημίες που προκύπτουν από την εκκαθάριση αυτών των συναλλαγών και από τη μετατροπή των νομισματικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων από ξένο νόμισμα καταχωρούνται στα αποτελέσματα, εκτός εάν αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά έσοδα ως κέρδη ή ζημίες από αποτελεσματική αντιστάθμιση ταμειακών ροών ή καθαρής επένδυσης. Οι συναλλαγματικές διαφορές από τη μετατροπή των χρεωστικών τίτλων και άλλων νομισματικών χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που αποτιμώνται σε εύλογες αξίες καταχωρούνται στο λογαριασμό «Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων και τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου». Οι συναλλαγματικές διαφορές από τη μετατροπή των μη νομισματικών χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων αποτελούν συστατικό στοιχείο της μεταβολής της εύλογης αξίας τους και καταχωρούνται είτε στην κατάσταση αποτελεσμάτων (π.χ. μετοχές του εμπορικού χαρτοφυλακίου) είτε στα Λοιπά συνολικά έσοδα (π.χ. μετοχές σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων). Μη νομισματικά στοιχεία που καταχωρούνται στο ιστορικό κόστος σε ξένο νόμισμα μετατρέπονται χρησιμοποιώντας την συναλλαγματική ισοτιμία την ημερομηνία της συναλλαγής.

Κατά την σύνταξη των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, τα περιουσιακά στοιχεία και οι υποχρεώσεις των οικονομικών μονάδων της αλλοδαπής μετατρέπονται σε Ευρώ χρησιμοποιώντας τις συναλλαγματικές ισοτιμίες που ίσχυαν κατά την ημερομηνία σύνταξης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, ενώ τα έσοδα και τα έξοδα μετατρέπονται με βάση τις μέσες συναλλαγματικές ισοτιμίες της περιόδου. Οι προκύπτουσες διαφορές από τη χρήση των συναλλαγματικών ισοτιμιών κατά την ημερομηνία σύνταξης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων και των μέσων ισοτιμιών της περιόδου καθώς και από την επανεκτίμηση των εκ μεταφοράς ιδίων

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

κεφαλαίων της οικονομικής οντότητας με την ισοτιμία της ημερομηνίας σύνταξης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, καταχωρούνται στα Λοιπά συνολικά έσοδα στο λογαριασμό «συναλλαγματικές διαφορές».

Στην περίπτωση που ένα νομισματικό στοιχείο, αποτελεί μέρος της καθαρής επένδυσης της Τράπεζας στο εξωτερικό και είναι σε νόμισμα διαφορετικό από το λειτουργικό νόμισμα του Ομίλου ή της οντότητας στο εξωτερικό, οι συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν στις ατομικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις και των δύο εταιρειών, αναγνωρίζονται κατά την ενοποίηση στα Λοιπά συνολικά έσοδα. Κατά την πώληση μιας τέτοιας οικονομικής οντότητας εξωτερικού, οι εν λόγω συναλλαγματικές διαφορές καταχωρούνται στα αποτελέσματα ως μέρος του κέρδους ή της ζημίας από την πώληση.

Η τυχόν υπεραξία και οι αναπροσαρμογές σε εύλογες αξίες που προκύπτουν κατά την εξαγορά μιας οικονομικής οντότητας εξωτερικού αντιμετωπίζονται λογιστικά όπως όλα τα περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις της οντότητας εξωτερικού και μετατρέπονται με τη συναλλαγματική ισοτιμία της ημερομηνίας σύνταξης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

2.7 Ταξινόμηση και Επιμέτρηση Χρηματοοικονομικών μέσων

2.7.1 Ταξινόμηση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Ο Όμιλος χρησιμοποιεί τις ακόλουθες κατηγορίες επιμέτρησης για τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία:

- Χρεωστικά χρηματοοικονομικά μέσα σε αποσβεσμένο κόστος.
- Χρεωστικά χρηματοοικονομικά μέσα σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων («ΕΑΜΛΣΕ»), όπου τα σωρευτικά κέρδη/ζημίες αναταξινομούνται στα αποτελέσματα κατά την παύση αναγνώρισης.
- Συμμετοχικοί τίτλοι προσδιορισμένοι ως επιμετρούμενοι σε ΕΑΜΛΣΕ, όπου τα κέρδη/ζημίες παραμένουν στα λοιπά συνολικά έσοδα και δεν αναταξινομούνται στα αποτελέσματα κατά την παύση αναγνώρισης.
- Χρεωστικά χρηματοοικονομικά μέσα, παράγωγα, επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους και αμοιβαία κεφάλαια σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων («ΕΑΜΑ»).

Με εξαίρεση τα χρεωστικά χρηματοοικονομικά μέσα που προσδιορίζονται ως επιμετρούμενα σε ΕΑΜΑ κατά την αρχική τους αναγνώριση ή αναγνωρίζονται σε ΕΑΜΑ υποχρεωτικά, τα περιουσιακά στοιχεία ταξινομούνται σε αποσβεσμένο κόστος ή σε ΕΑΜΛΣΕ με βάση:

- α) το επιχειρηματικό μοντέλο του Ομίλου βάσει του οποίου γίνεται η διαχείριση του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου, και
- β) τα χαρακτηριστικά των συμβατικών ταμειακών ρών του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου.

Το ΔΠΧΑ 9 απαγορεύει το διαχωρισμό τυχόν ενσωματωμένων παραγώγων από μια υβριδική σύμβαση όταν το κύριο συμβόλαιο αποτελεί χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο εντός του πεδίου εφαρμογής του προτύπου. Στις περιπτώσεις αυτές, το σύνολο του υβριδικού χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ταξινομείται σε μία από τις παραπάνω κατηγορίες. Ο Όμιλος συνεχίζει να αναγνωρίζει χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία κατά την ημερομηνία συναλλαγής.

2.7.2 Αξιολόγηση επιχειρηματικού μοντέλου

Τα επιχειρηματικά μοντέλα αντικατοπτρίζουν τον τρόπο με τον οποίο ο Όμιλος διαχειρίζεται τα χρεωστικά χρηματοοικονομικά μέσα για τη δημιουργία ταμειακών ρών. Η αξιολόγηση αυτή πραγματοποιείται βάσει σεναρίων τα οποία ο Όμιλος ευλόγως αναμένει να πραγματοποιηθούν και βασίζεται σε όλες τις σχετικές και αντικειμενικές πληροφορίες που είναι διαθέσιμες κατά το χρόνο αξιολόγησης των επιχειρηματικών μοντέλων. Αναφορικά με τα χρεωστικά χρηματοοικονομικά μέσα, ο Όμιλος έχει αναγνωρίσει τα ακόλουθα επιχειρηματικά μοντέλα:

- **Διακρατούμενα για την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ρών:** Ο σκοπός του Ομίλου είναι η διακράτηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και η είσπραξη των συμβατικών ταμειακών ρών. Όλα τα περιουσιακά στοιχεία αυτού του επιχειρηματικού μοντέλου δημιουργούν ταμειακές ροές σε καθορισμένες ημερομηνίες, οι οποίες συνίστανται αποκλειστικά σε πληρωμές κεφαλαίου και τόκων επί του εκάστοτε ανεξόφλητου κεφαλαίου (solely payments of principal and interest – SPPI). Τα χρεωστικά χρηματοοικονομικά μέσα που ταξινομούνται σε αυτό το επιχειρηματικό μοντέλο επιμετρώνται στο αποσβεσμένο κόστος. Τα δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών που εμπίπτουν σε αυτήν την κατηγορία ενδεχομένως να πουληθούν με σκοπό τη διαχείριση του κινδύνου συγκέντρωσης του πιστωτικού κινδύνου του Ομίλου σε συγκεκριμένο πιστούχο, χώρα ή κλάδο, χωρίς να αυξάνεται ο μεμονωμένος πιστωτικός κίνδυνος του περιουσιακού στοιχείου. Οι πωλήσεις αυτές συνάδουν με τον σκοπό του επιχειρηματικού μοντέλου μόνο αν είναι σποραδικές (ακόμα και αν είναι σημαντικής αξίας) ή μη σημαντικής αξίας τόσο μεμονωμένα όσο και συνολικά (ακόμη και αν είναι συχνές). Σε περιπτώσεις μη σποραδικών ή σημαντικής αξίας (τόσο μεμονωμένα όσο και συνολικά) πωλήσεων, ο Όμιλος αξιολογεί εάν και με ποιόν τρόπο αυτές οι πωλήσεις συνάδουν με το επιχειρηματικό μοντέλο είσπραξης συμβατικών ταμειακών ρών.
- **Διακρατούμενα για την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ρών καθώς και για ενδεχόμενη πώληση:** Ο σκοπός του επιχειρηματικού αυτού μοντέλου είναι η διαχείριση των καθημερινών αναγκών ρευστότητας, ο οποίος επιτυγχάνεται τόσο με την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ρών όσο και με την πώληση χρεωστικών χρηματοοικονομικών μέσων. Τα περιουσιακά στοιχεία αυτής της κατηγορίας δεν πωλούνται με σκοπό τη βραχυπρόθεσμη κερδοφορία, ωστόσο ενδέχεται να πραγματοποιηθούν συχνές πωλήσεις οι οποίες μπορεί να έχουν σημαντική αξία. Όλα τα περιουσιακά στοιχεία αυτού του

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

επιχειρηματικού μοντέλου δημιουργούν ταμειακές ροές που είναι SPPI. Τα χρεωστικά χρηματοοικονομικά μέσα αυτού του επιχειρηματικού μοντέλου επιμετρώνται σε ΕΑΜΛΣΕ.

- **Διακρατούμενα για εμπορικούς σκοπούς:** Στα πλαίσια αυτού του επιχειρηματικού μοντέλου, ο Όμιλος διαχειρίζεται ενεργά τα χρηματοοικονομικά μέσα ώστε να πραγματοποιεί κέρδη από μεταβολές στην εύλογη αξία που προκύπτουν λόγω αλλαγών στα πιστωτικά περιθώρια και στις καμπύλες αποδόσεων. Τα περιουσιακά στοιχεία αυτού του επιχειρηματικού μοντέλου επιμετρώνται σε ΕΑΜΑ.
- **Διακρατούμενα προς διαχείριση, η απόδοση των οποίων αξιολογείται βάσει της εύλογης αξίας:** Αφορά σε περιουσιακά στοιχεία τα οποία ο Όμιλος διαχειρίζεται βάσει της εύλογης αξίας τους, χωρίς να προτίθεται να τα πουλήσει στο άμεσο μέλλον. Τα περιουσιακά στοιχεία αυτού του επιχειρηματικού μοντέλου επιμετρώνται σε ΕΑΜΑ.

2.7.3 Χαρακτηριστικά συμβατικών ταμειακών ροών

Ο Όμιλος αξιολογεί τα χαρακτηριστικά των συμβατικών ταμειακών ροών των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων κατά την αρχική αναγνώριση, προκειμένου να διαπιστώσει αν οι ταμειακές ροές είναι SPPI. Αυτό αναφέρεται ως «αξιολόγηση SPPI». Το ποσό των τόκων σε μια τυπική δανειακή σύμβαση, αποτελείται συνήθως από το αντάλλαγμα για τη διαχρονική αξία του χρήματος καθώς και για τον πιστωτικό κίνδυνο που αναλαμβάνεται. Το ποσό των τόκων μπορεί επίσης να περιλαμβάνει αντάλλαγμα για άλλους βασικούς κινδύνους, όπως τον κίνδυνο ρευστότητας, λοιπά κόστη δανεισμού (π.χ. διαχείριση που σχετίζεται με τη διατήρηση του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου για μια συγκεκριμένη χρονική περίοδο), καθώς και ένα περιθώριο κέρδους. Το ποσό των τόκων μπορεί να είναι και αρνητικό αν ο Όμιλος αποφασίσει να καταβάλλει προμήθεια για τη φύλαξη των χρημάτων του για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα. Ο Όμιλος θεωρεί πως ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο το οποίο έχει δημιουργηθεί ή αγοραστεί από τρίτους μπορεί να αποτελεί τυπική δανειακή σύμβαση ανεξάρτητα από το αν πρόκειται για δάνειο με βάση τη νομική του μορφή και ανεξάρτητα από το αν αποκτήθηκε σε σημαντικά μειωμένη τιμή σε σχέση με την ονομαστική του αξία (“deep discount”).

2.7.4 Δάνεια χωρίς δικαίωμα αναγωγής

Όταν οι συμβατικές ταμειακές ροές ενός χρηματοοικονομικού μέσου προέρχονται ειδικά από συγκεκριμένα περιουσιακά στοιχεία του δανειολήπτη, ο Όμιλος αξιολογεί κατά πόσον οι ταμειακές ροές που προκύπτουν από το χρεωστικό χρηματοοικονομικό μέσο είναι SPPI. Προκειμένου να διαπιστωθεί ότι το δάνειο αποτελεί μια τυπική δανειακή σύμβαση και ότι η απόδοσή του δεν εξαρτάται από την απόδοση του υποκείμενου περιουσιακού στοιχείου ή έργου, ο Όμιλος αξιολογεί εάν υπάρχει επαρκές περιθώριο για την απορρόφηση πιστωτικών ζημιών.

2.7.5 Συμμετοχικοί τίτλοι προσδιορισμένοι ως επιμετρούμενοι σε ΕΑΜΛΣΕ

Ο Όμιλος μπορεί να αποκτήσει μια επένδυση σε συμμετοχικό τίτλο που δε διακρατείται για εμπορικούς σκοπούς ούτε αποτελεί ενδεχόμενο τίμημα που αναγνωρίζεται από τον αποκτώντα σε συνένωση επιχειρήσεων όπου έχει εφαρμογή το ΔΠΧΑ 3. Κατά την αρχική αναγνώριση, ο Όμιλος έχει την ευχέρεια να επιλέξει αμετάκλητα την απεικόνιση των μεταγενέστερων μεταβολών στην εύλογη αξία της επένδυσης, στα λοιπά συνολικά έσοδα, με εξαίρεση τους συμμετοχικούς τίτλους που δίνουν στον επενδυτή ουσιώδη επιρροή επί της επένδυσης, οι οποίοι αντιμετωπίζονται λογιστικά σύμφωνα με το ΔΛΠ 28 *Επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες*.

Η επιλογή προσδιορισμού μιας επένδυσης σε συμμετοχικό τίτλο σε ΕΑΜΛΣΕ γίνεται για κάθε χρηματοοικονομικό μέσο ξεχωριστά. Οι επενδύσεις σε αμοιβαία κεφάλαια δεν προσδιορίζονται ως επιμετρούμενες σε ΕΑΜΛΣΕ καθώς δεν πληρούν τον ορισμό της επένδυσης σε συμμετοχικό τίτλο βάσει του ΔΛΠ 32, κατά συνέπεια επιμετρώνται υποχρεωτικά σε ΕΑΜΑ.

2.7.6 Επιμέτρηση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που επιμετρώνται σε αποσβεσμένο κόστος

Ένα χρεωστικό χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο επιμετράται σε αποσβεσμένο κόστος εάν κατέχεται στα πλαίσια ενός επιχειρηματικού μοντέλου που αποσκοπεί στην είσπραξη των συμβατικών ταμειακών ροών και οι συμβατικοί όροι του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου δημιουργούν ταμειακές ροές που είναι SPPI.

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που ταξινομούνται σε αυτή την κατηγορία περιλαμβάνουν κυρίως τα παρακάτω περιουσιακά στοιχεία:

- Ταμείο και διαθέσιμα σε κεντρικές τράπεζες.
- Καταθέσεις όψεως και προθεσμίας σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα.
- Συμβάσεις αγοράς και επαναπώλησης χρεογράφων.
- Καταθέσεις σε λογαριασμούς περιθωρίου.
- Λοιπές απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων.
- Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος.
- Χρεωστικοί τίτλοι (επενδυτικά χρεόγραφα επιμετρούμενα σε αποσβεσμένο κόστος).
- Λοιπές απαιτήσεις που περιλαμβάνονται στα «λοιπά στοιχεία ενεργητικού»

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Μετά την αρχική αναγνώριση, το χρεωστικό χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο επιμετράται στο αποσβεσμένο κόστος χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου για την κατανομή και αναγνώριση των εσόδων από τόκους στο κονδύλι "τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα" της κατάστασης αποτελεσμάτων κατά τη διάρκεια της σχετικής περιόδου. Το αποσβεσμένο κόστος είναι το ποσό στο οποίο επιμετράται το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο κατά την αρχική αναγνώριση, μείον τυχόν αποπληρωμές κεφαλαίου, συν ή μείον τη σωρευμένη απόσβεση τυχόν διαφοράς ανάμεσα στο εν λόγω αρχικό ποσό και το αντίστοιχο ποσό στη λήξη, με τη χρήση της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου, αναπροσαρμοσμένο για τυχόν προβλέψεις απομείωσης. Η λογιστική αξία προ προβλέψεων απομείωσης είναι το αποσβεσμένο κόστος ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου, πριν από την αναπροσαρμογή για τυχόν προβλέψεις απομείωσης. Το έσοδο από τόκους για τα χρεωστικά χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που έχουν ταξινομηθεί στο Στάδιο 1 ή Στάδιο 2, υπολογίζεται βάσει της λογιστικής αξίας προ προβλέψεων απομείωσης. Όταν ένα χρεωστικό περιουσιακό στοιχείο γίνει απομειωμένο λόγω πιστωτικού κινδύνου (έχει ταξινομηθεί στο Στάδιο 3), το έσοδο από τόκους υπολογίζεται επί του αποσβεσμένου κόστους (δηλαδή βάσει της λογιστικής αξίας μετά από προβλέψεις απομείωσης).

Το πραγματικό επιτόκιο είναι το επιτόκιο που προεξοφλεί με ακρίβεια τις εκτιμώμενες μελλοντικές ταμειακές εισροές κατά την αναμενόμενη διάρκεια ζωής του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου στην λογιστική αξία προ προβλέψεων απομείωσης του στοιχείου. Κατά τον υπολογισμό του πραγματικού επιτοκίου, ο Όμιλος εκτιμά τις αναμενόμενες ταμειακές ροές λαμβάνοντας υπόψη όλους τους συμβατικούς όρους του χρηματοοικονομικού μέσου (π.χ. προπληρωμή, παράταση, δικαιώματα προαίρεσης αγοράς και παρόμοια δικαιώματα). Στον υπολογισμό περιλαμβάνονται όλες οι αμοιβές και οι μονάδες επιτοκίου που καταβλήθηκαν ή εισπράχθηκαν μεταξύ των συμβαλλομένων που αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του πραγματικού επιτοκίου, το κόστος συναλλαγών καθώς και κάθε διαφορά υπέρ ή υπό το άρτιο. Οι αμοιβές που αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του πραγματικού επιτοκίου ενός χρηματοοικονομικού μέσου αντιμετωπίζονται λογιστικά ως προσαρμογή στο πραγματικό επιτόκιο.

Με εξαίρεση τα αγορασμένα ή δημιουργημένα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία απομειωμένης πιστωτικής αξίας (purchased or originated credit impaired – POCI), οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές («ΑΠΖ») δεν λαμβάνονται υπόψη στον υπολογισμό του πραγματικού επιτοκίου. Για τα POCI χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία χρησιμοποιείται το πραγματικό επιτόκιο προσαρμοσμένο για τον πιστωτικό κίνδυνο στον υπολογισμό των εσόδων από τόκους, και αυτό είναι το επιτόκιο το οποίο προεξοφλεί με ακρίβεια τις εκτιμώμενες μελλοντικές ταμειακές ροές κατά την αναμενόμενη διάρκεια ζωής του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου, στο αποσβεσμένο κόστος αυτού. Ο Όμιλος συμπεριλαμβάνει τις αρχικές ΑΠΖ στις εκτιμώμενες ταμειακές ροές κατά τον υπολογισμό του πραγματικού επιτοκίου που είναι προσαρμοσμένο για τον πιστωτικό κίνδυνο των ως άνω στοιχείων.

Χρεωστικά χρηματοοικονομικά μέσα που επιμετρώνται σε ΕΑΜΛΣΕ

Ένα χρεωστικό χρηματοοικονομικό μέσο επιμετράται σε ΕΑΜΛΣΕ εάν κατέχεται στα πλαίσια ενός επιχειρηματικού μοντέλου που αποσκοπεί στην είσπραξη των συμβατικών ταμειακών ροών και σε πώληση του μέσου αυτού, και οι συμβατικοί όροι του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου δημιουργούν ταμειακές ροές που είναι SPPI.

Μετά την αρχική αναγνώριση, οι επενδύσεις σε χρεωστικά χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία επιμετρώνται στην εύλογη αξία στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης (χωρίς αφαίρεση του κόστους πώλησης ή διάθεσης) και τα μη πραγματοποιημένα κέρδη και ζημιές από την εύλογη αξία αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά έσοδα, μετά από φόρους εισοδήματος, μέχρι την παύση αναγνώρισης των επενδύσεων αυτών (πώληση ή είσπραξη). Κατά την παύση αναγνώρισης, τα σωρευμένα κέρδη ή ζημιές που είχαν προηγουμένως αναγνωριστεί στα λοιπά συνολικά έσοδα αναταξινομούνται από τα Ίδια Κεφάλαια στα «Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων & τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου» ως προσαρμογή από αναταξινόμηση.

Για τα χρεωστικά χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που επιμετρώνται σε αποσβεσμένο κόστος ή σε ΕΑΜΛΣΕ, αναγνωρίζονται τα εξής στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων:

- Προβλέψεις απομείωσης για ΑΠΖ που αναγνωρίζονται στις «Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων».
- Συναλλαγματικά κέρδη και ζημιές, που υπολογίζονται βάσει του αποσβεσμένου κόστους του μέσου, αναγνωρίζονται στα «Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων & τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου».
- Τα έσοδα από τόκους υπολογίζονται με βάση τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου και αναγνωρίζονται στο κονδύλι «Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα».
- Τα κέρδη ή οι ζημιές από τροποποίηση αναγνωρίζονται στις «Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων».

Επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους που έχουν προσδιοριστεί ως επιμετρούμενες σε ΕΑΜΛΣΕ

Μετά την αρχική αναγνώριση, οι επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους που έχουν προσδιοριστεί ως επιμετρούμενες σε ΕΑΜΛΣΕ επιμετρώνται στην εύλογη αξία, χωρίς να αφαιρούνται τα έξοδα πώλησης ή διάθεσης. Με εξαίρεση τα εισπραχθέντα μερίσματα, τα σχετικά κέρδη και ζημιές (συμπεριλαμβανομένης τυχόν σχετικής συναλλαγματικής διαφοράς), αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά έσοδα. Τα ποσά που έχουν παρουσιαστεί στα λοιπά συνολικά έσοδα δεν αναταξινομούνται μεταγενέστερα στα αποτελέσματα, αν'αυτού το σωρευμένο κέρδος ή ζημιά μεταφέρεται εντός της καθαρής θέσης από το αποθεματικό λοιπών συνολικών εσόδων στα αποτελέσματα εις νέον.

Τα μερίσματα αναγνωρίζονται στα «Καθαρά λοιπά έσοδα/(έξοδα)» της κατάστασης αποτελεσμάτων όταν πληρούνται όλα τα παρακάτω κριτήρια:

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

- Έχει εδραιωθεί το δικαίωμα του Ομίλου να εισπράξει το μέρισμα.
- Είναι πιθανό ότι τα οικονομικά οφέλη που συνδέονται με το μέρισμα θα εισρεύσουν στον Όμιλο.
- Το ποσό του μερίσματος μπορεί να επιμετρηθεί αξιόπιστα.
- Το μέρισμα σαφώς δεν αντιπροσωπεύει ανάκτηση μέρους του κόστους της επένδυσης.

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που επιμετρώνται σε ΕΑΜΑ

Μετά την αρχική αναγνώριση, τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που έχουν ταξινομηθεί σε ΕΑΜΑ, επιμετρώνται στην εύλογη αξία, χωρίς να αφαιρούνται τα έξοδα πώλησης ή διάθεσης. Τα κέρδη ή οι ζημιές που προκύπτουν από τον επαναπροσδιορισμό της εύλογης αξίας αναγνωρίζονται εξ' ολοκλήρου στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων, στο κονδύλι «Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων & τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου». Οι μεταβολές της εύλογης αξίας λόγω κινδύνου αγοράς μιας χρηματοοικονομικής υποχρέωσης που επιμετράται σε ΕΑΜΑ αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα, ενώ οι μεταβολές που οφείλονται στον πιστωτικό κίνδυνο του Ομίλου αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά έσοδα. Το ποσό που παρουσιάζεται στα λοιπά συνολικά έσοδα δεν μεταφέρεται μεταγενέστερα στα αποτελέσματα, ακόμη και όταν η υποχρέωση παύει να αναγνωρίζεται και το σχετικό ποσό θεωρείται πραγματοποιηθέν. Τα σωρευμένα κέρδη ή οι ζημιές αναταξινομούνται εντός της καθαρής θέσης από το αποθεματικό λοιπών συνολικών εσόδων στα αποτελέσματα εις νέον.

Αναταξινόμηση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Ο Όμιλος αναταξινομεί όλα τα επηρεαζόμενα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία μόνο όταν ο Όμιλος αλλάξει το επιχειρηματικό μοντέλο που εφαρμόζει για τη διαχείριση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων. Η αναταξινόμηση εφαρμόζεται μελλοντικά από την ημερομηνία αναταξινόμησης, η οποία είναι η πρώτη ημέρα της πρώτης τριμηνιαίας περιόδου αναφοράς μετά την αλλαγή του επιχειρηματικού μοντέλου.

Οι αλλαγές των επιχειρηματικών μοντέλων του Ομίλου είναι συνήθως αποτέλεσμα πολύ σημαντικών εξωτερικών ή εσωτερικών αλλαγών, που επηρεάζουν σημαντικά τις δραστηριότητες του Ομίλου.

Οι επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους που έχουν προσδιοριστεί ως επιμετρούμενες σε ΕΑΜΛΣΕ, ή τυχόν χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις που έχουν προσδιοριστεί ως επιμετρούμενες σε ΕΑΜΑ, δεν μπορούν να αναταξινομηθούν, καθώς η επιλογή προσδιορισμού τους σε ΕΑΜΛΣΕ ή ΕΑΜΑ αντίστοιχα, κατά την αρχική αναγνώριση, είναι αμετάκλητη.

2.7.7 Προβλέψεις Απομείωσης- Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές

Οι ΑΠΖ αναγνωρίζονται για όλα τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που επιμετρώνται σε αποσβεσμένο κόστος, χρεωστικά χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που επιμετρώνται σε ΕΑΜΛΣΕ, απαιτήσεις από μισθώματα, συμβόλαια χρηματοοικονομικής εγγύησης και συγκεκριμένες δανειακές δεσμεύσεις. Οι ΑΠΖ αντιπροσωπεύουν τη διαφορά ανάμεσα στις συμβατικές ταμειακές ροές και στις ταμειακές ροές που ο Όμιλος αναμένει να εισπράξει, προεξοφλημένων με το πραγματικό επιτόκιο του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου. Για τις δανειακές δεσμεύσεις και τις λοιπές πιστωτικές διευκολύνσεις για τις οποίες υπολογίζονται ΑΠΖ, οι αναμενόμενες υστερήσεις ταμειακών ροών καθορίζονται λαμβάνοντας υπόψη τις μελλοντικές εκταμειώσεις.

Αναγνώριση αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών

Κατά την αρχική αναγνώριση, απαιτείται πρόβλεψη απομείωσης για ΑΠΖ από γεγονότα αθέτησης που είναι πιθανό να επέλθουν εντός των επόμενων 12 μηνών (ΑΠΖ 12 μηνών), σταθμισμένης με τον κίνδυνο να γίνει αθέτηση. Τα μέσα της κατηγορίας αυτής αναφέρονται ως μέσα που βρίσκονται στο Στάδιο 1. Για μέσα με υπολειπόμενη διάρκεια ζωής μικρότερη των 12 μηνών, οι ΑΠΖ υπολογίζονται για τη συντομότερη αυτή περίοδο.

Σε περίπτωση που ο πιστωτικός κίνδυνος ενός χρηματοοικονομικού μέσου έχει αυξηθεί σημαντικά, απαιτείται πρόβλεψη απομείωσης ΑΠΖ, που αντιπροσωπεύει υστερήσεις ταμειακών ροών καθ' όλη τη διάρκεια ζωής του μέσου που θα προέκυπταν από όλα τα πιθανά γεγονότα αθέτησης κατά την αναμενόμενη διάρκεια ζωής του εν λόγω χρηματοοικονομικού μέσου (ΑΠΖ πλήρους διάρκειας ζωής), σταθμισμένης με τον κίνδυνο να γίνει αθέτηση. Τα μέσα της κατηγορίας αυτής αναφέρονται ως μέσα που βρίσκονται στο Στάδιο 2.

ΑΠΖ πλήρους διάρκειας ζωής αναγνωρίζονται πάντα για τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία για τα οποία υπάρχει αντικειμενική ένδειξη απομείωσης, ούτως ώστε να θεωρούνται ότι είναι σε αθέτηση, ή αλλιώς απομειωμένα λόγω πιστωτικού κινδύνου. Τα μέσα αυτά αναφέρονται ως μέσα που βρίσκονται στο Στάδιο 3.

Τα POCI κατατάσσονται ως απομειωμένα λόγω πιστωτικού κινδύνου. Ένα μέσο είναι POCI εάν έχει αγοραστεί με σημαντικά μειωμένη τιμή σε σχέση με την ονομαστική του αξία (deep discount), που αντιπροσωπεύει τις πραγματοποιηθείσες πιστωτικές ζημιές.

Για τα POCI, ο Όμιλος αναγνωρίζει τις δυσμενείς μεταβολές στις ΑΠΖ πλήρους διάρκειας ζωής από την αρχική τους αναγνώριση ως πρόβλεψη ζημίας, με αναγνώριση των μεταβολών στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων. Τα POCI αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία τους με τα έσοδα από τόκους να αναγνωρίζονται μεταγενέστερα βάσει του πραγματικού επιτοκίου προσαρμοσμένου στον πιστωτικό κίνδυνο. Τα POCI μπορεί επίσης να περιλαμβάνουν νέα χρηματοοικονομικά μέσα που αναγνωρίζονται μετά από ουσιαστική τροποποίηση και παραμένουν σε ξεχωριστή κατηγορία μέχρι τη λήξη. Τυχόν ευνοϊκές μεταβολές για τα εν λόγω περιουσιακά στοιχεία αποτελούν κέρδη από αντιλογισμό απομείωσης ΑΠΖ, ακόμη και αν οι αναμενόμενες ταμειακές ροές που προκύπτουν υπερβαίνουν τις εκτιμώμενες ταμειακές ροές κατά την αρχική τους αναγνώριση.

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Ο Όμιλος δεν εφαρμόζει την πρακτική διευκόλυνση χαμηλού πιστωτικού κινδύνου, σύμφωνα με την οποία επιτρέπεται η αναγνώριση ΑΠΖ πλήρους διάρκειας ζωής για τις απαιτήσεις από μισθώματα, ανεξάρτητα από το εάν έχει σημειωθεί σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου. Αντ'αυτού, ακολουθείται η τυπική μεθοδολογία υπολογισμού ΑΠΖ για όλες αυτές τις απαιτήσεις.

Οι προβλέψεις απομείωσης για ΑΠΖ αναγνωρίζονται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων με αντίστοιχη αναγνώριση της πρόβλεψης ΑΠΖ στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης ως μείωση της λογιστικής αξίας των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που επιμετρώνται σε αποσβεσμένο κόστος. Για τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που επιμετρώνται σε ΕΑΜΛΣΕ, η λογιστική τους αξία δε μειώνεται, αλλά αναγνωρίζεται πρόβλεψη ΑΠΖ στα λοιπά συνολικά έσοδα. Αναφορικά με τα χρηματοοικονομικά μέσα εκτός ισολογισμού, η πρόβλεψη ΑΠΖ παρουσιάζεται ως πρόβλεψη στις «λοιπές υποχρεώσεις». Οι προβλέψεις απομείωσης για ΑΠΖ αναγνωρίζονται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων στις «Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων».

Διαγραφές

Διαγραφή διενεργείται όταν ο Όμιλος δεν έχει εύλογη προσδοκία να ανακτήσει το σύνολο ή μέρος του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου. Οι διαγραφές μειώνουν το ποσό του κεφαλαίου μιας απαίτησης και αναγνωρίζονται έναντι προβλέψεων για πιστωτικές ζημιές που έχουν σχηματιστεί προγενέστερα. Οι ανακτήσεις, εν όλω ή εν μέρει, ποσών που έχουν προηγουμένως διαγραφεί καταχωρούνται γενικά σε πίστωση του λογαριασμού αποτελεσμάτων «προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων». Οι διαγραφές και οι μερικές διαγραφές αντιπροσωπεύουν γεγονότα παύσης αναγνώρισης ή μερικής παύσης αναγνώρισης.

Ορισμός Αθέτησης

Ο Όμιλος έχει εναρμονίσει τον ορισμό της αθέτησης για σκοπούς χρηματοοικονομικής αναφοράς με τον ορισμό των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων (Non Performing Exposures – NPE) για εποπτικούς σκοπούς, όπως αυτός ορίζεται από τα Εκτελεστικά Τεχνικά Πρότυπα της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Αρχής (European Banking Authority – EBA) αναφορικά με τα μη Εξυπηρετούμενα και υπό Ρύθμιση ανοίγματα, όπως υιοθετήθηκαν από τον Εκτελεστικό Κανονισμό της ΕΕ 2015/227 της 9ης Ιανουαρίου 2015, που τροποποιεί τον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 680/2014 της Επιτροπής για τη θέσπιση εκτελεστικών τεχνικών προτύπων όσον αφορά στην υποβολή εποπτικών αναφορών από τα ιδρύματα, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 575/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου («EBA ITS»). Κατόπιν της χρηματοοικονομικής κρίσης, η Ευρωπαϊκή Τραπεζική Αρχή θέσπισε αυστηρότερα πρότυπα, σχετικά με τον ορισμό της αθέτησης (άρθρο 178 CRR) για την επίτευξη μεγαλύτερης ευθυγράμμισης μεταξύ των τραπεζών και των δικαιοδοσιών που εφαρμόζονται από την 1η Ιανουαρίου 2021. Ο ορισμός της αθέτησης για σκοπούς χρηματοοικονομικής αναφοράς είναι συνεπής με αυτόν που χρησιμοποιείται για σκοπούς εσωτερικής διαχείρισης πιστωτικού κινδύνου. Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον ορισμό της αθέτησης βλ. Σημείωση 4.2.6.

Επιμέτρηση Αναμενόμενων Πιστωτικών Ζημιών

Ο Όμιλος αξιολογεί σε μακροπρόθεσμη βάση τις ΑΠΖ που αφορούν σε όλα τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που υπόκεινται σε απομείωση βάσει του ΔΠΧΑ 9. Ο Όμιλος αναγνωρίζει πρόβλεψη ΑΠΖ για τις ζημιές αυτές σε κάθε ημερομηνία αναφοράς. Η επιμέτρηση των ΑΠΖ αντιπροσωπεύει:

- Ένα αμερόληπτα καθορισμένο και σταθμισμένο βάσει πιθανοτήτων ποσό, το οποίο καθορίζεται μέσω της αξιολόγησης ενός εύρους πιθανών εκβάσεων. Ο Όμιλος χρησιμοποιεί τρία μακροοικονομικά σενάρια και εκτιμά τις ΑΠΖ που θα προέκυπταν σε κάθε ένα από αυτά. Σε κάθε σενάριο αντιστοιχίζεται ένας συντελεστής στάθμισης, έτσι ώστε οι σταθμισμένες πιθανότητες και των τριών σεναρίων να ισοδυναμούν με τη μονάδα. Η κατανομή των πιθανών ΑΠΖ ενδέχεται να μην είναι γραμμική, συνεπώς πραγματοποιούνται τρεις ξεχωριστοί υπολογισμοί, όπου οι σχετικές ΑΠΖ πολλαπλασιάζονται με το συντελεστή στάθμισης που αντιστοιχεί σε κάθε σενάριο. Το άθροισμα των τριών σταθμισμένων υπολογισμών ΑΠΖ αντιπροσωπεύει τις σταθμισμένες βάσει πιθανοτήτων ΑΠΖ.
- Τη διαχρονική αξία του χρήματος.
- Λογικές και βασίμες πληροφορίες, οι οποίες είναι διαθέσιμες χωρίς αδικαιολόγητο κόστος ή προσπάθεια κατά την ημερομηνία αναφοράς και αφορούν παρελθόντα γεγονότα, τρέχουσες συνθήκες και προβλέψεις των μελλοντικών οικονομικών συνθηκών.

Για τους σκοπούς επιμέτρησης των ΑΠΖ, η εκτίμηση των αναμενόμενων υστερήσεων ταμειακών ροών αντανακλά τις εισπράξεις που αναμένονται από τη ρευστοποίηση τυχόν εξασφαλίσεων και λοιπών τεχνικών μείωσης του πιστωτικού κινδύνου, που αποτελούν μέρος των συμβατικών όρων και δεν αναγνωρίζονται ξεχωριστά από τον Όμιλο. Η εκτίμηση των αναμενόμενων υστερήσεων ταμειακών ροών για ένα εξασφαλισμένο δανειακό άνοιγμα αντανακλά τις παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν σχετικά με το ποσό και το χρονοδιάγραμμα των ταμειακών ροών που αναμένονται από την κατάσχεση της εξασφάλισης, μείον το κόστος απόκτησης και πώλησης της εξασφάλισης, ανεξάρτητα από το εάν είναι πιθανή η κατάσχεση.

Οι υπολογισμοί ΑΠΖ βασίζονται στις ακόλουθες παραμέτρους:

- **Άνοιγμα σε αθέτηση (Exposure at Default - EAD):** Εκτίμηση του ανοίγματος σε μελλοντική ημερομηνία αθέτησης, λαμβάνοντας υπόψη τις αναμενόμενες μεταβολές του ανοίγματος μετά την ημερομηνία αναφοράς, συμπεριλαμβανομένων των αποπληρωμών του κεφαλαίου και των τόκων, καθώς και των αναμενόμενων εκταμιεύσεων επί δανειακών δεσμεύσεων.

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

- **Πιθανότητα αθέτησης (Probability of Default - PD):** Αντιπροσωπεύει την πιθανότητα ο πιστούχος/εκδότης να αθετήσει την χρηματοοικονομική υποχρέωσή του, η οποία αξιολογείται βάσει των οικονομικών συνθηκών που επικρατούν κατά την ημερομηνία αναφοράς, προσαρμοσμένη να λαμβάνει υπόψη εκτιμήσεις για τις μελλοντικές οικονομικές συνθήκες που ενδέχεται να επηρεάσουν τον κίνδυνο αθέτησης για τους επόμενους 12 μήνες για τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία του Σταδίου 1, ή για την υπόλοιπη διάρκεια ζωής της υποχρέωσης, για τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία του Σταδίου 2.
- **Ζημία σε περίπτωση αθέτησης (Loss given default - LGD):** Αντιπροσωπεύει την εκτίμηση του Ομίλου για την έκταση της ζημίας από ανοίγματα που βρίσκονται σε αθέτηση. Το LGD διαφέρει ανάλογα με τον τύπο του αντισυμβαλλομένου, το είδος και την εξοφλητική προτεραιότητα της απαίτησης καθώς και τη διαθεσιμότητα εξασφάλισης ή άλλων τεχνικών μείωσης του πιστωτικού κινδύνου που περιορίζουν την έκθεση της Τράπεζας. Ο προσδιορισμός του LGD λαμβάνει υπόψη τις αναμενόμενες ταμειακές ροές από τις εξασφαλίσεις και στοιχεία πιστωτικών βελτιώσεων εφόσον υπάρχουν, ή τις αναμενόμενες εισπράξεις/αποπληρωμές από διαδικασίες πτώχευσης για μη εξασφαλισμένες απαιτήσεις, την χρονική περίοδο μέχρι την ρευστοποίηση των εξασφαλίσεων καθώς και την προτεραιότητα εξόφλησης των απαιτήσεων. Το LGD εκφράζεται ως ποσοστό ζημίας ανά μονάδα ανοίγματος σε αθέτηση (EAD).
- **Επιτόκιο προεξόφλησης:** Ο τεκμαρτός συντελεστής προεξόφλησης βάσει του αρχικού πραγματικού επιτοκίου του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή μια προσέγγιση αυτού.

Το PD και το LGD καθορίζονται για τρία διαφορετικά σενάρια ενώ η προβολή για το EAD στο μέλλον καθορίζεται ανεξάρτητα από τα σενάρια.

Οι ΑΠΖ καθορίζονται από την προβολή των PD, LGD και EAD στο μέλλον, ανά χρονική περίοδο που μεσολαβεί μεταξύ των ημερομηνιών ταμειακών ροών για κάθε άνοιγμα ή σύνολο ανοιγμάτων που έχουν ομαδοποιηθεί, ξεχωριστά. Αυτά τα τρία στοιχεία πολλαπλασιάζονται μεταξύ τους και προσαρμόζονται για την πιθανότητα επιβίωσης, εάν απαιτείται. Με αυτόν τον τρόπο υπολογίζονται οι ΑΠΖ για κάθε μελλοντική περίοδο, οι οποίες στη συνέχεια προεξοφλούνται στην ημερομηνία αναφοράς και αθροίζονται.

Ο Όμιλος αναγνωρίζει ΑΠΖ σε μη ανακλητές δεσμεύσεις για επέκταση πιστώσεων, παροχή χρηματοοικονομικών εγγυήσεων και εγγυητικών επιστολών, κατά την ημερομηνία που παρέχεται η μη ανακλητή δέσμευση. Δεν αναγνωρίζονται ΑΠΖ σε ανακλητές δεσμεύσεις, καθώς αυτές οι δεσμεύσεις, δεν πληρούν τον ορισμό του χρηματοοικονομικού μέσου. Για τα ανακυκλούμενα δανειακά ανοίγματα (δηλ. τα ανοίγματα που περιέχουν ένα δάνειο και μία ανακλητή μη χρησιμοποιούμενη δέσμευση), το EAD αντιπροσωπεύει το αναμενόμενο υπόλοιπο σε περίπτωση αθέτησης, λαμβάνοντας υπόψη την αναμενόμενη χρήση του ορίου, σύμφωνα με την εμπειρία του Ομίλου, βάσει ιστορικών δεδομένων. Οι ΑΠΖ σε χρηματοοικονομικές εγγυήσεις και εγγυητικές επιστολές βασίζονται στον Συντελεστή Μετατροπής των εκτός Ισολογισμού στοιχείων σε ανοίγματα ("CCF") ο οποίος μετατρέπει τα ποσά των στοιχείων εκτός ισολογισμού σε EAD.

Ο αντίκτυπος από νέες οικονομικές συνθήκες, ως αποτέλεσμα απροσδόκων γεγονότων, ενδέχεται να μην αντικατοπτρίζεται έγκαιρα στα αποτελέσματα των υποδειγμάτων επιμέτρησης ΑΠΖ, καθώς τα δεδομένα και τα υποδείγματα που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό των ΑΠΖ ενδέχεται να μην έχουν ενσωματώσει όλα τα χαρακτηριστικά της αγοράς κατά την ημερομηνία αναφοράς των χρηματοοικονομικών καταστάσεων. Η διοίκηση αξιολογεί αυτές τις συνθήκες και κατά περίπτωση μπορεί να καταλήξει ότι η εφαρμογή επικαλύψεων είναι απαραίτητη προκειμένου να ληφθούν υπόψη τυχόν επιπρόσθετοι κίνδυνοι. Ενδεικτικές περιπτώσεις όπου ενδέχεται να εφαρμοστούν επικαλύψεις περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, μέτρα στήριξης προς τους πελάτες (λόγω της πανδημίας COVID-19), καθώς και εφαρμογή στρατηγικών σχετικά με τα μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα.

Εκτιμήσεις μελλοντικών οικονομικών συνθηκών

Οι πληροφορίες σχετικά με το μέλλον (Forward Looking Information – FLI) ενσωματώνονται στην επιμέτρηση των ΑΠΖ για δάνεια και χρεωστικούς τίτλους που αξιολογούνται συλλογικά, μέσω των μοντέλων PD και LGD. Οι αναμενόμενες ανακτήσεις (μέσω ταμειακών ροών ή ρευστοποίησης των εξασφαλίσεων) που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό ΑΠΖ των επιχειρηματικών δανείων που αξιολογούνται ατομικά, λαμβάνουν υπόψη πληροφορίες σχετικά με το μέλλον βάσει των εκτιμήσεων της Διοίκησης για την εξέλιξη των σχετικών μακροοικονομικών παραγόντων.

Ο Όμιλος χρησιμοποιεί τρία μακροοικονομικά σενάρια (βασικό, αισιόδοξο, δυσμενές), τα οποία καθορίζονται από τη Διεύθυνση Οικονομικής Ανάλυσης της Τράπεζας. Τα μακροοικονομικά σενάρια που χρησιμοποιούνται για την επιμέτρηση των ΑΠΖ είναι τα ίδια με εκείνα που χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση της σημαντικής αύξησης του πιστωτικού κινδύνου.

Οι βασικές μακροοικονομικές μεταβλητές που χρησιμοποιούνται από τον Όμιλο και επηρεάζουν το επίπεδο των ΑΠΖ είναι οι παρακάτω:

- Ρυθμός ανάπτυξης ΑΕΠ
- Δείκτης Τιμών Οικιστικών Ακινήτων (House Price Index - HPI)

Σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου

Ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο κατατάσσεται στο Στάδιο 2, όταν μια σημαντική αύξηση πιστωτικού κινδύνου έχει συμβεί από την ημέρα της αρχικής αναγνώρισης και όταν δεν πληρείται ο ορισμός για ταξινόμηση στο Στάδιο 3.

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Σε κάθε ημερομηνία αναφοράς, ο Όμιλος αξιολογεί κατά πόσον ο πιστωτικός κίνδυνος έχει αυξηθεί σημαντικά από την αρχική αναγνώριση, συγκρίνοντας τον κίνδυνο αθέτησης που παρατηρείται καθ' όλη την υπολειπόμενη αναμενόμενη διάρκεια ζωής του ανοίγματος με τον αναμενόμενο κίνδυνο αθέτησης που προσδιορίστηκε κατά την ημερομηνία της αρχικής αναγνώρισης.

Η διαδικασία του Ομίλου για την παραπάνω αξιολόγηση αποτελείται κυρίως από τρεις συνιστώσες:

- **Ποσοτικά κριτήρια**, που αφορούν στην ποσοτική σύγκριση της πιθανότητας αθέτησης ή της πιστοληπτικής διαβάθμισης κατά την ημερομηνία αναφοράς σε σχέση με την αντίστοιχη ένδειξη πιστωτικού κινδύνου κατά την αρχική αναγνώριση,
- **Ποιοτικά κριτήρια**, δηλ. όλα τα ρυθμισμένα εξυπηρετούμενα ανοίγματα (Forborne Performing Exposures - FPE) σύμφωνα με τα EBA ITS, και εταιρικοί οφειλέτες που έχουν συμπεριληφθεί στην εσωτερική λίστα παρακολούθησης, και
- **Δείκτης «ασφαλείας»**. Ο Όμιλος εφαρμόζει σε όλα τα δανειακά ανοίγματα το τεκμήριο που θέτει το ΔΠΧΑ 9, σύμφωνα με το οποίο ο πιστωτικός κίνδυνος ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου έχει αυξηθεί σημαντικά μετά την αρχική αναγνώριση όταν οι συμβατικές πληρωμές εμφανίζουν καθυστέρηση για διάστημα άνω των 30 ημερών. Επιπρόσθετα για λογαριασμούς που δεν εμπύπτουν στην κατηγορία χαμηλού πιστωτικού κινδύνου, η Τράπεζα εφαρμόζει τον δείκτη «ασφαλείας» της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Αρχής της τριπλάσιας αύξησης της πιθανότητας αθέτησης ως κριτήριο για την ταξινόμηση στο Στάδιο 2.

Τα δύο πρώτα κριτήρια αναλύονται παρακάτω ανά είδος ανοίγματος:

α. Επιχειρηματικά δανειακά ανοίγματα

Ο Όμιλος αξιολογεί κατά πόσο υπάρχει σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου βάσει των μεταβολών στην εσωτερική πιστοληπτική αξιολόγηση του πιστούχου από την αρχική αναγνώριση.

β. Δανειακά ανοίγματα λιανικής τραπεζικής

Η ταξινόμηση σε στάδια πραγματοποιείται βάσει της σύγκρισης της σταθμισμένης ανά σενάριο πιθανότητας αθέτησης καθ' όλη τη διάρκεια ζωής από την αξιολόγηση κινδύνου κατά την αρχική αναγνώριση σε σχέση με την πιθανότητα αθέτησης καθ' όλη τη διάρκεια ζωής σε κάθε ημερομηνία αναφοράς, για την υπολειπόμενη διάρκεια ζωής του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου. Η πιθανότητα αθέτησης καθ' όλη τη διάρκεια ζωής κατά την αρχική αναγνώριση μειώνεται με την πάροδο του χρόνου, καθώς το δάνειο πλησιάζει στη λήξη του.

γ. Χρεωστικοί τίτλοι και λουπά χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία

Όλοι οι χρεωστικοί τίτλοι και τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που αποτελούν απαιτήσεις κατά κρατών και χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, αξιολογούνται σε εξατομικευμένη βάση για σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου από την αρχική αναγνώριση, βάσει αξιολογήσεων πιστοληπτικής διαβάθμισης από οίκους αξιολόγησης. Αν μια αξιολόγηση πιστοληπτικής διαβάθμισης από οίκο αξιολόγησης είναι διαθέσιμη για έναν χρεωστικό τίτλο, τότε η αξιολόγηση για σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου πραγματοποιείται βάσει αυτής, αντί για την αξιολόγηση του εκδότη, ούτως ώστε να ληφθούν υπόψη τυχόν πιστωτικά χαρακτηριστικά που αφορούν στο εν λόγω μέσο. Όλα τα άλλα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που αποτελούν απαιτήσεις κατά κρατών και χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, όπως διατραπεζικές τοποθετήσεις, συμβάσεις αγοράς και επαναπώλησης χρεογράφων και χρεωστικοί τίτλοι χωρίς αξιολόγηση πιστοληπτικής διαβάθμισης από οίκο αξιολόγησης, αξιολογούνται για σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου βάσει της πιστοληπτικής διαβάθμισης του αντισυμβαλλομένου ή του εκδότη. Οποιοδήποτε από τα προαναφερθέντα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία έχει αξιολογηθεί ως "investment grade" κατά την ημερομηνία αναφοράς, θεωρείται ότι εμπεριέχει χαμηλό πιστωτικό κίνδυνο και ταξινομείται στο Στάδιο 1 χωρίς περαιτέρω ανάλυση σημαντικής αύξησης πιστωτικού κινδύνου.

δ. Μεταφορά χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων από το Στάδιο 2 στο Στάδιο 1

Τα δανειακά ανοίγματα, οι χρεωστικοί τίτλοι, και τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που αποτελούν απαιτήσεις κατά κρατών και χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων μεταφέρονται πίσω στο Στάδιο 1 όταν παύουν να πληρούνται τα κριτήρια για σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου.

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου βλέπε Σημείωση 4.2.6.

2.8 Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα και μέσα αντιστάθμισης

2.8.1 Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα

Τα παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα, τα οποία περιλαμβάνουν συμβόλαια επί συναλλαγματικών ισοτιμιών, προθεσμιακά συμβόλαια, συμβάσεις ανταλλαγής νομισμάτων και επιτοκίων, συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης, δικαιώματα προαίρεσης επί επιτοκίων και συναλλάγματος (πωληθέντα και αγορασθέντα) και άλλα παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα, καταχωρούνται στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης αρχικά και μεταγενέστερα στην εύλογη αξία τους. Τα παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα εμφανίζονται ως περιουσιακά στοιχεία όταν είναι προς όφελος του Ομίλου ή ως υποχρεώσεις όταν είναι προς όφελος των αντισυμβαλλομένων. Τα πραγματοποιηθέντα καθώς και τα εξ' αποτιμήσεως κέρδη και ζημίες των παραγώγων χρηματοπιστωτικών μέσων του χαρτοφυλακίου συναλλαγών καταχωρούνται στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης στα «Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων και τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου».

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Ένα παράγωγο μπορεί να είναι ενσωματωμένο σε ένα άλλο χρηματοοικονομικό μέσο, το οποίο ονομάζεται «κύριο συμβόλαιο». Το ΔΠΧΑ 9 δεν επιτρέπει το διαχωρισμό ενός ενσωματωμένου παραγώγου από την κύρια σύμβαση όταν πρόκειται για χρηματοοικονομικό μέσο ενεργητικού. Σε αυτήν την περίπτωση το χρηματοοικονομικό μέσο ενεργητικού επιμετρείται σε εύλογη αξία στο σύνολο του.

2.8.2 Συνέχιση των απαιτήσεων του ΔΛΠ 39 για την λογιστική αντιστάθμιση

Το ΔΠΧΑ 9 περιλαμβάνει ως επιλογή λογιστικής πολιτικής, την συνέχιση εφαρμογής των απαιτήσεων του ΔΛΠ 39 αναφορικά με την λογιστική αντιστάθμιση, την οποία ο Όμιλος έχει επιλέξει να εξασκήσει και θα συμμορφωθεί με τις αναθεωρημένες απαιτήσεις γνωστοποιήσεων για την λογιστική αντιστάθμιση που απαιτούνται από το ΔΠΧΑ 7 *Γνωστοποιήσεις*. Βλέπε Σημείωση 20 «Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα».

2.8.3 Λογιστική Αντιστάθμιση

Η διενέργεια συγκεκριμένων πράξεων σε παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα στοχεύει στην αποτελεσματική οικονομική αντιστάθμιση κινδύνων σύμφωνα με τις απόψεις της Διοίκησης του Ομίλου και δεν εμπίπτουν στην λογιστική αντιστάθμιση συμβατή με τους συγκεκριμένους κανόνες του Δ.Λ.Π. 39. Κατά συνέπεια, οι συγκεκριμένες πράξεις αντιμετωπίζονται με τον ίδιο τρόπο όπως τα παράγωγα μέσα του εμπορικού χαρτοφυλακίου.

Ο Όμιλος επίσης χρησιμοποιεί παράγωγα μέσα σαν μέρος της διαχείρισης των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων με σκοπό τη διαχείριση των κινδύνων που προκύπτουν από διακυμάνσεις επιτοκίων, συναλλαγματικών ισοτιμιών, πιστοληπτικής ικανότητας και προθεσμιακών συναλλαγών. Ο Όμιλος εφαρμόζει αντιστάθμιση εύλογης αξίας, ταμειακών ροών, ή καθαρής επένδυσης, όταν οι συναλλαγές αυτές πληρούν τα συγκεκριμένα κριτήρια λογιστικής αντιστάθμισης. Τα κριτήρια που πρέπει να πληρούνται προκειμένου να καταχωρήσει ο Όμιλος ένα παράγωγο χρηματοπιστωτικό μέσο ως κατεχόμενο για σκοπούς αντιστάθμισης περιλαμβάνουν:

- i. Την ύπαρξη κατά την έναρξη της σχέσης αντιστάθμισης επίσημης καταγραφής του μέσου αντιστάθμισης, του αντισταθμιζόμενου στοιχείου, του σκοπού και της στρατηγικής αντιστάθμισης και της αντισταθμιστικής σχέσης,
- ii. Η αντιστάθμιση να τεκμηριώνεται εφόσον καταδεικνύεται ότι είναι άκρως αποτελεσματική ως προς το συμψηφισμό των κινδύνων που απορρέουν από το αντισταθμιζόμενο στοιχείο καθ' όλη τη διάρκεια της αντισταθμιστικής σχέσης. Μία αντιστάθμιση κρίνεται ως άκρως αποτελεσματική όταν επιτυγχάνεται ο συμψηφισμός των μεταβολών της εύλογης αξίας που απορρέουν από τον αντισταθμιζόμενο κίνδυνο σε ποσοστό μεταξύ 80% και 125% και
- iii. Η αντιστάθμιση να είναι αποτελεσματική σε συνεχή βάση.

2.8.4 Αντισταθμίσεις εύλογης αξίας

Για να αναγνωρισθούν συναλλαγές αντιστάθμισης εύλογης αξίας, η μεταβολή της εύλογης αξίας του μέσου αντιστάθμισης καταχωρείται στα αποτελέσματα μαζί με την αντίστοιχη μεταβολή της εύλογης αξίας του αντισταθμιζόμενου στοιχείου, η οποία αφορά τον αντισταθμιζόμενο κίνδυνο. Στην περίπτωση όπου, η σχέση αντιστάθμισης διακόπτεται για λόγους διαφορετικούς από εκείνους που επιβάλλουν τη διαγραφή ενός αντισταθμιζόμενου στοιχείου ή ανακαλείται η αντισταθμιστική χρήση, ή η συνολική προσαρμογή της λογιστικής αξίας του αντισταθμιζόμενου στοιχείου, για τα τοκοφόρα στοιχεία, αποσβένεται στα αποτελέσματα στην υπολειπόμενη διάρκεια του αρχικού αντισταθμιζόμενου στοιχείου. Αντίθετα, στη περίπτωση ενός άτοκου αντισταθμιζόμενου στοιχείου, η ανωτέρω διαφορά μεταφέρεται εξ' ολοκλήρου στα αποτελέσματα. Στην περίπτωση, όπου το αντισταθμιζόμενο στοιχείο διαγράφεται λόγω πωλήσεως ή αποπληρωμής, το αναπόσβεστο ποσό της μεταβολής της εύλογης αξίας μεταφέρεται άμεσα στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

2.8.5 Αντισταθμίσεις ταμειακών ροών

Τα κέρδη ή ζημίες που σχετίζονται με μεταβολές στην εύλογη αξία και αφορούν στο αποτελεσματικό μέρος μιας αντιστάθμισης ταμειακών ροών, καταχωρούνται αρχικά στα Λοιπά συνολικά έσοδα. Όταν καταβληθούν οι ταμειακές ροές τις οποίες αντισταθμίζει το παράγωγο χρηματοπιστωτικό μέσο (στις οποίες περιλαμβάνονται και ταμειακές ροές από συναλλαγές που είχαν προβλεφθεί κατά το χρόνο δημιουργίας της αντισταθμιστικής σχέσης) και προκύπτουν κέρδη ή ζημίες, τότε τα κέρδη ή ζημίες που σχετίζονται με το παράγωγο αντιστάθμισης μεταφέρονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων από τα λοιπά συνολικά έσοδα.

Όταν η σχέση αντιστάθμισης των ταμειακών ροών μιας συναλλαγής, η οποία θα πραγματοποιηθεί στο μέλλον, δεν θεωρείται πλέον αποτελεσματική ή διακόπτεται, τότε τα συσσωρευμένα κέρδη ή ζημίες που αφορούν το μέσο αντιστάθμισης παραμένουν στα Λοιπά συνολικά έσοδα έως ότου η ανωτέρω συναλλαγή πραγματοποιηθεί οπότε και μεταφέρονται από τα λοιπά συνολικά έσοδα στα αποτελέσματα.

Ο συναλλαγματικός κίνδυνος μιας πολύ πιθανής διεταιρικής συναλλαγής μπορεί να αποτελεί αντισταθμιζόμενο στοιχείο στις ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις, υπό τις εξής προϋποθέσεις: α) η συναλλαγή να είναι εκφρασμένη σε νόμισμα διαφορετικό από το νόμισμα λειτουργίας της εταιρείας που πραγματοποιεί την συναλλαγή και β) ο συναλλαγματικός κίνδυνος να επηρεάζει τα αποτελέσματα του Ομίλου.

2.8.6 Αντιστάθμιση καθαρής επένδυσης

Οι αντισταθμίσεις καθαρής επένδυσης στο εξωτερικό λογιστικοποιούνται όπως και οι αντισταθμίσεις ταμειακών ροών. Το κέρδος ή ζημία του αποτελεσματικού μέρους του αντισταθμιστικού μέσου αναγνωρίζεται στα Λοιπά συνολικά έσοδα, ενώ το κέρδος ή ζημία

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

του μη αποτελεσματικού μέρους απευθείας στα αποτελέσματα. Τα σωρευμένα κέρδη ή ζημιές στα Λοιπά συνολικά έσοδα μεταφέρονται στα αποτελέσματα με την πώληση της επένδυσης στο εξωτερικό.

2.8.7 Έλεγχος αποτελεσματικότητας της αντιστάθμισης

Προκειμένου να πληρούνται τα κριτήρια λογιστικής αντιστάθμισης, ο Όμιλος απαιτεί κατά τη σύναψη μιας αντισταθμιστικής σχέσης και καθ' όλη τη διάρκειά αυτής, να καταδεικνύεται η αποτελεσματικότητά της και να επιδεικνύεται η πραγματική αποτελεσματικότητα της (αναδρομικός έλεγχος), σε συνεχή βάση.

Η τεκμηρίωση κάθε αντισταθμιστικής σχέσης καθορίζει πόσο αποτελεσματικά αξιολογείται η αντιστάθμιση. Η μέθοδος την οποία υιοθετεί ο Όμιλος για να αξιολογήσει την αποτελεσματικότητα μιας αντισταθμιστικής σχέσης εξαρτάται από τη στρατηγική διαχείρισης κινδύνου.

Ο Όμιλος εφαρμόζει διευκολύνσεις που έχουν εφαρμογή σε όλες τις σχέσεις αντιστάθμισης που επηρεάζονται άμεσα από την αναμόρφωση των επιτοκίων αναφοράς (Τροποποιήσεις για την Αναμόρφωση επιτοκίων αναφοράς, Φάση 1). Οι διευκολύνσεις ισχύουν κατά τη διάρκεια μιας περιόδου αβεβαιότητας πριν από την αντικατάσταση του υφιστάμενου επιτοκίου αναφοράς με ένα εναλλακτικό χωρίς κίνδυνο επιτόκιο αναφοράς. Μία σχέση αντιστάθμισης επηρεάζεται εάν η αναμόρφωση των επιτοκίων αναφοράς δημιουργεί αβεβαιότητα σχετικά με το χρόνο ή/και το ποσό των ταμειακών ρών που βασίζονται στο επιτόκιο αναφοράς του αντισταθμιζόμενου στοιχείου ή του μέσου αντιστάθμισης. Οι διευκολύνσεις αυτές παύουν να έχουν εφαρμογή όταν πληρούνται συγκεκριμένες προϋποθέσεις. Μια από αυτές είναι όταν έχει παύσει η αβεβαιότητα που προκύπτει από την αναμόρφωση του επιτοκίου όσον αφορά το χρόνο και το ποσό των ταμειακών ρών που βασίζονται στο επιτόκιο αναφοράς του αντισταθμιζόμενου στοιχείου, εάν η σχέση αντιστάθμισης διακόπτεται ή όταν αποδεσμεύονται ποσά στο αποθεματικό αντιστάθμισης ταμειακών ρών .

Το μη αποτελεσματικό μέρος μιας σχέσης αντιστάθμισης καταχωρείται στην κατάσταση αποτελεσμάτων, και συγκεκριμένα στον λογαριασμό «Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων και τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου».

2.8.8 Αντικατάσταση Παραγώγων και συνέχιση της λογιστικής αντιστάθμισης κινδύνου

Όταν ένα παράγωγο που έχει ταξινομηθεί ως μέσο αντιστάθμισης, α) αντικαθίσταται μέσω εκκαθαριστή και β) πληρούνται βασικά κριτήρια, η παύση της λογιστικής αντιστάθμισης κινδύνου αναιρείται.

2.8.9 Αναμόρφωση επιτοκίου αναφοράς (IBOR)- Μεταχείριση αλλαγών στη βάση που χρησιμοποιείται για τον προσδιορισμό των συμβατικών ταμειακών ρών του στοιχείου μιας αντιστάθμισης

Μη διακοπή των αντισταθμίσεων

Η τεκμηρίωση των υφιστάμενων αντισταθμίσεων θα επικαιροποιείται, ώστε να αντικατοπτρίζει τις αλλαγές που επιφέρει η μεταρρύθμιση του επιτοκίου αναφοράς στη βάση για τον προσδιορισμό των συμβατικών ταμειακών ρών των στοιχείων αντιστάθμισης. Αυτές οι ενημερώσεις που προκύπτουν από τη μεταρρύθμιση του επιτοκίου αναφοράς δεν προκαλούν τη διακοπή της αντιστάθμισης ούτε τον καθορισμό νέας λογιστικής αντιστάθμισης εάν ο στόχος αυτών των ενημερώσεων είναι μόνο να:

- προσδιορίσει το εναλλακτικό επιτόκιο αναφοράς (καθορίζεται συμβατικά ή μη) ως αντισταθμισμένο κίνδυνο.
- Επικαιροποιεί την περιγραφή του αντισταθμισμένου στοιχείου, συμπεριλαμβανομένης περιγραφής του αντισταθμισμένου τμήματος των ταμειακών ρών ή της εύλογης αξίας.
- Επικαιροποιεί την περιγραφή του μέσου αντιστάθμισης.
- Επικαιροποιεί την περιγραφή της μεθόδου που χρησιμοποιείται για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας της αντιστάθμισης. Αυτές οι ενημερώσεις πραγματοποιούνται καθώς και όταν γίνονται αλλαγές στα αντισταθμισμένα στοιχεία ή στα μέσα αντιστάθμισης. Μια σχέση λογιστικής αντιστάθμισης μπορεί να ενημερώνεται πολλές διαδοχικές φορές.

Οι αλλαγές που δεν προκύπτουν άμεσα από την εφαρμογή της μεταρρύθμισης του επιτοκίου αναφοράς και επηρεάζουν τη βάση που χρησιμοποιείται για τον προσδιορισμό των συμβατικών ταμειακών ρών των στοιχείων της σχέσης αντιστάθμισης ή της τεκμηρίωσης της αντιστάθμισης, αναλύονται εκ των προτέρων προκειμένου να επιβεβαιωθεί η συμμόρφωση με τα κριτήρια καταλληλότητας για τη λογιστική αντιστάθμιση.

Ειδικό λογιστικό χειρισμό

Αναφορικά με τις αντισταθμίσεις εύλογης αξίας και τις αντισταθμίσεις ταμειακών ρών, οι υπάρχουσες λογιστικές απαιτήσεις παραμένουν αμετάβλητες όσον αφορά την αναγνώριση των κερδών και ζημιών, οι οποίες προκύπτουν από την επαναξιολόγηση του στοιχείου αντιστάθμισης και του μέσου αντιστάθμισης λαμβάνοντας υπόψη τις προαναφερθείσες αλλαγές.

Για σκοπούς αξιολόγησης της αναδρομικής αποτελεσματικότητας, οι σωρευτικές μεταβολές της εύλογης αξίας δύναται να μηδενιστούν κατά περίπτωση για κάθε σχέση αντιστάθμισης, η οποία έχει τροποποιηθεί.

Τα ποσά κερδών η ζημιών που αναγνωρίζονται στη καθαρή θέση (ως μη πραγματοποιηθέντα ή αναβαλλόμενα κέρδη και ζημιές) και αφορούν αντισταθμίσεις ταμειακών ρών οι οποίες έχουν διακοπεί έπειτα από αλλαγή στα επιτόκια αναφοράς που χρησιμοποιούνται για την αντιστάθμιση των μελλοντικών ταμειακών ρών, παραμένουν στην καθαρή θέση ωστόσο οι αντισταθμισμένες ταμειακές ροές λογιστικοποιηθούν στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Όσον αφορά τα παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα της Τράπεζας, που έχουν ορισθεί ως μέσα αντιστάθμισης κινδύνου, η αλλαγή από το μέσο δείκτη των επιτοκίων του ευρώ για τοποθετήσεις στη χρηματαγορά διάρκειας μιας ημέρας («Euro Overnight Index Average ("EONIA")») σε επιτόκιο του ευρώ για βραχυπρόθεσμες συναλλαγές («Euro Short-Term Rate ("ESTER")») πραγματοποιήθηκε κατά το 2021 και δεν υπήρξε καμία επίδραση στην ενοποιημένη και αυτοτελή κατάσταση αποτελεσμάτων.

2.9 Εύλογη αξία χρηματοοικονομικών μέσων

Ο Όμιλος υπολογίζει την εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών μέσων βάσει ενός πλαισίου υπολογισμού της εύλογης αξίας που κατατάσσει τα χρηματοοικονομικά μέσα σε μια ιεραρχία τριών επιπέδων των δεδομένων που χρησιμοποιούνται στην αποτίμηση, όπως περιγράφεται κατωτέρω.

Επίπεδο 1: Μη προσαρμοσμένες χρηματιστηριακές τιμές σε ενεργή αγορά πανομοιότυπων χρηματοοικονομικών μέσων. Στο Επίπεδο 1 περιλαμβάνονται χρεόγραφα, μετοχές και παράγωγα που διαπραγματεύονται σε ενεργή αγορά. Ενεργή αγορά, είναι η αγορά στην οποία οι συναλλαγές έχουν επαρκή συχνότητα και όγκο έτσι ώστε η πληροφόρηση σχετικά με τιμές να παρέχεται σε συνεχή βάση και επιπλέον χαρακτηρίζεται από χαμηλά περιθώρια κέρδους.

Επίπεδο 2: Παρατηρήσιμα δεδομένα εκτός από τιμές του Επιπέδου 1, όπως χρηματιστηριακές τιμές παρόμοιων μέσων, τιμές από αγορές που δεν είναι ενεργές, ή άλλα δεδομένα που είναι παρατηρήσιμα ή μπορούν να επιβεβαιωθούν από παρατηρήσιμα δεδομένα (για παράδειγμα τιμές που προκύπτουν από παρατηρήσιμα δεδομένα) για σχεδόν το σύνολο της διάρκειας του μέσου. Στο Επίπεδο 2 περιλαμβάνονται χρεωστικοί τίτλοι για τους οποίους υπάρχουν προσφερόμενες τιμές, όμως παρουσιάζουν μικρότερη συχνότητα αγοραπωλησιών σε σχέση με άλλα χρηματοοικονομικά μέσα που διαπραγματεύονται σε χρηματιστηριακές αγορές, καθώς και χρεωστικοί τίτλοι χωρίς προσφερόμενες τιμές, καθώς και παράγωγα των οποίων οι αξίες υπολογίζονται χρησιμοποιώντας μοντέλα αποτίμησης, προεξόφληση ταμειακών ροών ή παρόμοιες τεχνικές, με δεδομένα που είναι παρατηρήσιμα στην αγορά ή μπορούν να υπολογιστούν ή να επιβεβαιωθούν από παρατηρήσιμα στοιχεία από την αγορά. Αυτή η κατηγορία γενικά περιλαμβάνει κρατικά και εταιρικά ομόλογα με τιμές σε αγορές που δεν είναι ενεργές και κάποια εξωχρηματιστηριακά παράγωγα.

Επίπεδο 3: Μη παρατηρήσιμα δεδομένα που υποστηρίζονται από λίγες ή καθόλου συναλλαγές σε ενεργή αγορά και επηρεάζουν σημαντικά την εύλογη αξία. Εάν η αποτίμηση ενός στοιχείου χρησιμοποιεί παρατηρήσιμα δεδομένα που απαιτούν σημαντικές προσαρμογές βασισμένες σε μη παρατηρήσιμα δεδομένα, αυτό το μέσο κατατάσσεται στο Επίπεδο 3. Σε αυτό το επίπεδο περιλαμβάνονται χρηματοοικονομικά μέσα των οποίων η αξία υπολογίζεται χρησιμοποιώντας μοντέλα αποτίμησης, προεξόφληση ταμειακών ροών ή παρόμοιες τεχνικές, καθώς και μέσα για τα οποία ο προσδιορισμός της εύλογης αξίας απαιτεί σημαντική κρίση ή εκτίμηση από τη Διοίκηση.

Το επίπεδο στην ιεραρχία εύλογης αξίας στο οποίο κατατάσσεται ένας υπολογισμός εύλογης αξίας προσδιορίζεται με βάση το κατώτερο επίπεδο δεδομένων που χρησιμοποιούνται στον υπολογισμό της εύλογης αξίας και έχουν σημαντική επίδραση. Για το σκοπό αυτό η σημαντικότητα ενός δεδομένου αξιολογείται σε σχέση με τη συνολική εύλογη αξία.

2.10 Αναγνώριση αναβαλλόμενου κέρδους ή ζημίας της ημέρας συναλλαγής

Υπάρχουν περιπτώσεις όπου η εύλογη αξία χρηματοοικονομικών προϊόντων προσδιορίζεται με τη χρήση μοντέλων αποτίμησης, τα οποία βασίζονται σε στοιχεία τιμών ή δεικτών τα οποία δεν είναι πάντοτε διαθέσιμα στην αγορά. Στις περιπτώσεις αυτές αρχικά, το χρηματοοικονομικό προϊόν αναγνωρίζεται από τον Όμιλο στη τιμή συναλλαγής, η οποία αποτελεί την ακριβέστερη ένδειξη της εύλογης αξίας του, παρά το γεγονός ότι ενδέχεται να διαφέρει από την αξία που παρέχει ένα ανάλογο μοντέλο αποτίμησης. Η διαφορά μεταξύ της τιμής συναλλαγής και της αξίας που προκύπτει από το μοντέλο αποτίμησης αναφέρεται ως αναβαλλόμενο κέρδος ή ζημία της ημέρας συναλλαγής. Η διαφορά αυτή δεν αναγνωρίζεται απ' ευθείας στα αποτελέσματα.

Το αναβαλλόμενο κέρδος ή ζημία της ημέρας συναλλαγής αναγνωρίζεται σταδιακά κατά τη διάρκεια της συναλλαγής. Μη αναγνωρισμένο κέρδος ή ζημία της ημέρας συναλλαγής μεταφέρεται άμεσα στα αποτελέσματα εφόσον η εύλογη αξία του συγκεκριμένου χρηματοοικονομικού μέσου δύναται να προσδιορισθεί, είτε μέσω της χρήσης στοιχείων τα οποία διατίθενται από την αγορά, είτε μέσω αναφοράς στη τιμή ενός διαθέσιμου στην αγορά χρηματοοικονομικού προϊόντος με συναφή χαρακτηριστικά ή κατά το διακανονισμό.

Με την ολοκλήρωση της συναλλαγής διενεργείται αποτίμηση του χρηματοοικονομικού προϊόντος στην εύλογη αξία του, αναμορφωμένη ως προς το αναβαλλόμενο κέρδος ή ζημία της ημέρας συναλλαγής. Μεταγενέστερες μεταβολές της εύλογης αξίας αναγνωρίζονται άμεσα στη κατάσταση των αποτελεσμάτων, χωρίς ωστόσο να αντλιογίζεται το άμεσο αναβαλλόμενο κέρδος και ζημία της ημέρας συναλλαγής.

2.11 Αποαναγνώριση

2.11.1 Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία

Ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο (ή αν ισχύει, μέρος χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή ομάδα παρόμοιων τέτοιων στοιχείων) παύει να αναγνωρίζεται όταν:

- εκπνεύσουν τα συμβατικά δικαιώματα επί των ταμειακών ροών του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου,

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

- ο Όμιλος διατηρεί τα συμβατικά δικαιώματα επί των ταμειακών ροών του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου, αλλά αναλαμβάνει συμβατική υποχρέωση να καταβάλλει τις ταμειακές ροές σε έναν ή περισσότερους παραλήπτες («pass-through διακανονισμός»),
- ο Όμιλος έχει μεταβιβάσει τα δικαιώματά του να εισπράξει ταμειακές ροές από το περιουσιακό στοιχείο και είτε (α) έχει μεταβιβάσει πραγματικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη του περιουσιακού στοιχείου, ή (β) δεν έχει ούτε μεταβιβάσει ούτε πραγματικά διατηρήσει όλους τους κινδύνους και τα οφέλη του περιουσιακού στοιχείου, αλλά έχει μεταβιβάσει τον έλεγχο του περιουσιακού στοιχείου, ή
- ο Όμιλος έχει μεταβιβάσει τα δικαιώματά του να εισπράξει ταμειακές ροές από το περιουσιακό στοιχείο και δεν έχει ούτε μεταβιβάσει, ούτε πραγματικά διατηρήσει όλους τους κινδύνους και τα οφέλη του περιουσιακού στοιχείου, ούτε έχει μεταβιβάσει τον έλεγχο του περιουσιακού στοιχείου, το περιουσιακό στοιχείο αναγνωρίζεται στο βαθμό τις συνεχιζόμενης ανάμειξης του Ομίλου στο περιουσιακό στοιχείο. Η συνεχής ανάμειξη με τη μορφή της εγγύησης επί του μεταβιβαζόμενου περιουσιακού στοιχείου επιμετρύται στο χαμηλότερο μεταξύ της λογιστικής αξίας του και του μέγιστου εκτιμώμενου ποσού που μπορεί ο Όμιλος να κληθεί να πληρώσει.

Ως μέρος των εργασιών του, ο Όμιλος τιτλοποιεί περιουσιακά στοιχεία, κυρίως με την πώληση αυτών των περιουσιακών στοιχείων σε εταιρείες ειδικού σκοπού, οι οποίες εκδίδουν χρεόγραφα τα οποία είναι πλήρως εξασφαλισμένα από αυτά τα περιουσιακά στοιχεία.

Στην περίπτωση που ο Όμιλος πωλήσει τα χρεόγραφα αυτά σε τρίτους, τα μεταφερόμενα περιουσιακά στοιχεία μπορεί να πληρούν τις προϋποθέσεις πλήρους ή μερικής αποαναγνώρισης. Κέρδη ή ζημιές από μεταβίβαση δικαιωμάτων που οδηγούν σε αποαναγνώριση βασίζονται στη λογιστική αξία των περιουσιακών στοιχείων που πληρούν την προϋπόθεση αποαναγνώρισης και το μερίδιο που παραμένει στον Όμιλο, υπολογισμένο με βάση τις σχετικές εύλογες αξίες κατά την ημερομηνία μεταβίβασης.

Τροποποίηση Όρων

Οι ρυθμίσεις δανείων δεν οδηγούν σε αποαναγνώριση εκτός και αν υπάρχουν αλλαγές στους συμβατικούς όρους που οδηγούν σε σημαντικά διαφοροποιημένο δάνειο δηλ. το δάνειο έχει αλλάξει με τέτοιο τρόπο ώστε οι συμβατικοί όροι του ρυθμισμένου δανείου να είναι σημαντικά διαφορετικοί από τους όρους της αρχικής σύμβασης. Όταν η τροποποίηση δεν θεωρείται σημαντική ώστε να οδηγήσει σε αποαναγνώριση, το κέρδος ή η ζημία που προέρχεται από την τροποποίηση υπολογίζεται ως η διαφορά μεταξύ της παρούσας αξίας των νέων ταμειακών ροών (δηλ. με βάση τους τροποποιημένους όρους) χρησιμοποιώντας ως προεξοφλητικό επιτόκιο το αρχικό πραγματικό επιτόκιο του δανείου και της λογιστικής αξίας του δανείου μετά την διαγραφή (εφόσον υπάρχει).

Αναμόρφωση επιτοκίου αναφοράς (IBOR)- Μεταχείριση των αλλαγών στη βάση που χρησιμοποιείται για τον προσδιορισμό των συμβατικών ταμειακών ροών των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων.

Η βάση για τον προσδιορισμό των συμβατικών ταμειακών ροών ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή υποχρέωσης μπορεί να τροποποιηθεί:

- είτε με τροποποίηση των συμβατικών όρων και προϋποθέσεων που τέθηκαν κατά την αρχική αναγνώριση του χρηματοπιστωτικού μέσου (παράδειγμα: όταν η συμφωνία επαναδιαπραγματεύεται, οι συμβατικοί όροι και προϋποθέσεις τροποποιούνται για να αντικαταστήσουν το αρχικό επιτόκιο αναφοράς από ένα εναλλακτικό), ή
- με την εφαρμογή των κατάλληλων εξωτερικών διατάξεων χωρίς να απαιτείται αλλαγή στους συμβατικούς όρους (παράδειγμα: η μέθοδος για τον καθορισμό του επιτοκίου αναφοράς τροποποιείται χωρίς καμία αλλαγή στους συμβατικούς όρους και τις προϋποθέσεις, δηλ. ο μέσος δείκτης των επιτοκίων του ευρώ για τοποθετήσεις στη χρηματαγορά διάρκειας μιας ημέρας (EONIA) διαπραγματεύεται σε συνάρτηση με το επιτόκιο του ευρώ για βραχυπρόθεσμες συναλλαγές (€STR) + 8,5 μ.β από τον Οκτώβριο 2019), ή
- ως αποτέλεσμα της ενεργοποίησης υφιστάμενου συμβατικού όρου ή προϋπόθεσης (παράδειγμα: εφαρμογή συμβατικής ρήτρας αντικατάστασης του επιτοκίου ή «εναλλακτικούς όρους»).

Εάν, στο πλαίσιο της αναμόρφωσης των επιτοκίων αναφοράς, υπάρχει αλλαγή της βάσης προσδιορισμού των συμβατικών ταμειακών ροών ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή μιας υποχρέωσης στο αποσβεσμένο κόστος ή ενός περιουσιακού στοιχείου στην εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων, η επανεκτίμηση των συμβατικών ταμειακών ροών θεωρείται τροποποίηση του πραγματικού επιτοκίου για τον προσδιορισμό μελλοντικών εσόδων ή εξόδων τόκων και δεν δημιουργεί κέρδος ή ζημία στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Ο άνω χειρισμός βασίζεται στην τήρηση των παρακάτω προϋποθέσεων:

- η αλλαγή της βάσης προσδιορισμού των συμβατικών ταμειακών ροών απαιτείται και απορρέει άμεσα από την αναμόρφωση των επιτοκίων αναφοράς, και
- η νέα βάση προσδιορισμού των συμβατικών ροών είναι οικονομικά ισοδύναμη της προηγούμενης χρησιμοποιούμενης βάσης πριν την αλλαγή.

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Παραδείγματα περιπτώσεων που οδηγούν σε μια νέα βάση προσδιορισμού των συμβατικών ταμειακών ροών και θεωρούνται οικονομικά ισοδύναμες στην προηγούμενη βάση, είναι:

- η αντικατάσταση υπάρχοντος επιτοκίου αναφοράς που χρησιμοποιείται για τον προσδιορισμό των συμβατικών ταμειακών ροών ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή μια υποχρέωσης από:
 - ένα εναλλακτικό επιτόκιο αναφοράς (ή από την αλλαγή της μεθόδου που χρησιμοποιείται για τον προσδιορισμό του εν λόγω επιτοκίου αναφοράς), με
 - την προσθήκη ενός σταθερού περιθωρίου απαραίτητου να καλύψει τη διαφορά βάσης μεταξύ του υπάρχοντος επιτοκίου αναφοράς και του αντίστοιχου εναλλακτικού
- αλλαγές στον προσδιορισμό του ποσού του τόκου ως αποτέλεσμα της εφαρμογής ενός νέου επιτοκίου αναφοράς (διαδικασία αναθεώρησης του επιτοκίου), και
- η προσθήκη ρήτρας εναλλακτικών όρων στους συμβατικούς όρους και προϋποθέσεις ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή μιας υποχρέωσης, ώστε να επιτρέπει την εφαρμογή των προαναφερθέντων αλλαγών (αντικατάσταση του επιτοκίου).

2.11.2 Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις

Μια χρηματοοικονομική υποχρέωση παύει να αναγνωρίζεται όταν ακυρώνεται, λήγει ή δεν υφίσταται πλέον.

Όταν μια υφιστάμενη χρηματοοικονομική υποχρέωση αντικαθίσταται από μια άλλη από τον ίδιο δανειστή με σημαντικά διαφορετικούς όρους, ή οι όροι της υφιστάμενης υποχρέωσης τροποποιούνται σημαντικά, αυτή η αλλαγή ή τροποποίηση θεωρείται ως παύση αναγνώρισης της αρχικής υποχρέωσης και αναγνώριση μιας νέας και η διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας της υποχρέωσης που παύει να υφίσταται ή μεταφέρεται και του ποσού που έχει καταβληθεί, συμπεριλαμβανομένων τυχόν μη ταμειακών περιουσιακών στοιχείων που έχουν μεταφερθεί ή υποχρεώσεων που έχουν αναληφθεί, αναγνωρίζεται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων.

Όταν οι συμμετοχικοί τίτλοι που εκδόθηκαν σε έναν πιστωτή για την εξάλειψη του συνόλου ή μέρους μιας χρηματοοικονομικής υποχρέωσης αναγνωρίζονται αρχικά, ο Όμιλος τους επιμετρά στην εύλογη αξία των συμμετοχικών τίτλων που εκδόθηκαν, εκτός εάν αυτή η εύλογη αξία δεν μπορεί να επιμετρηθεί αξιόπιστα.

2.12 Αναμόρφωση επιτοκίων αναφοράς (IBOR reform)

Η αναμόρφωση των διατραπεζικών επιτοκίων αναφοράς (IBOR: InterBank Offered Rates), η οποία ξεκίνησε το 2014 με πρωτοβουλία του Συμβουλίου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (Financial Stability Board- FSB), έχει ως στόχο την αντικατάσταση αυτών των επιτοκίων με εναλλακτικά επιτόκια, πιο συγκεκριμένα με επιτόκια μηδενικού κινδύνου (Risk-Free Rates- RFR). Η αναμόρφωση επισπεύσθηκε στις 5 Μαρτίου 2021, όταν η Αρχή Χρηματοπιστωτικής Συμπεριφοράς (Financial Conduct Authority- FCA) η οποία είναι επιφορτισμένη με την εποπτεία του LIBOR, ανακοίνωσε τις καταληκτικές ημερομηνίες, για την παύση και απώλεια αντιπροσωπευτικότητας:

- EUR και CHF LIBOR (όλοι οι όροι). GBP και JPY LIBOR (όροι: 1 ημέρα, 1 εβδομάδα, 2 μήνες και 12 μήνες). LIBOR USD (όροι: 1 εβδομάδα και 2 μήνες): η δημοσίευση αυτών των ρυθμίσεων αναφοράς που συνέβαλε μια ομάδα τραπεζών έχει σταματήσει οριστικά από την 1η Ιανουαρίου 2022.

Συγχρόνως, σχετικά με τα σημαντικότερα επιτόκια αναφοράς της ζώνης του ευρώ:

- EURIBOR: Το Ινστιτούτο Ευρωπαϊκών Χρηματαγορών («European Money Markets Institute» (“EMMI”)), το οποίο διαχειρίζεται τα επιτόκια αναφοράς, δεν σκέφτεται να διακόψει την έκδοσή τους. Επομένως, το EURIBOR θα συνεχίσει να χρησιμοποιείται τα επόμενα έτη;
- EONIA: Η δημοσίευσή του έπαυσε οριστικά στις 3 Ιανουαρίου 2022. Το επιτόκιο αντικατάστασης που προτείνει η ομάδα εργασίας της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας για τη ζώνη του ευρώ είναι το €STR στο οποίο βασίστηκε ο EONIA από τα τέλη του 2019.

Παράλληλα, άλλοι δείκτες επιτοκίων που βασίζονται στο LIBOR υπόκεινται επίσης σε μεταρρύθμιση (π.χ. SOR, MIFOR, THBFX, επιτόκιο ανταλλαγής ICE). Οι τοπικές ρυθμιστικές αρχές ή διαχειριστές συνεχίζουν να διευκρινίζουν τον οδικό χάρτη και να εκδίδουν συστάσεις για τη μείωση των κινδύνων που συνδέονται με αυτές τις μεταβάσεις.

Επίδραση της αναμόρφωσης στον Όμιλο

Έχοντας υπόψη τις προθεσμίες παύσης που ανακοινώθηκαν για το LIBOR και το EONIA, οι δημόσιες αρχές και οι ομάδες εργασίας που συγκροτήθηκαν από τις κεντρικές τράπεζες εξέδωσαν συστάσεις στον κλάδο. Αυτές οι συστάσεις στοχεύουν στη διακοπή της παραγωγής νέων συμβολαίων που αναφέρονται σε αυτούς τους δείκτες, καθώς και στην ενσωμάτωση των υφιστάμενων συμβάσεων που αναφέρονται στους εν λόγω δείκτες σε εναλλακτικά επιτόκια αναφοράς. Ο Όμιλος έλαβε τα ακόλουθα βήματα σχετικά με τη Μεταρρύθμιση:

- ενίσχυση των νέων συμβάσεων μέσω της συμπερίληψης εναλλακτικών ρητρών και προειδοποιήσεων κινδύνου

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

- παύση της παραγωγής νέων συναλλαγών που αναφέρονται σε LIBOR και EONIA (με ορισμένες εξαιρέσεις που προβλέπονται από τις ρυθμιστικές αρχές για το USD LIBOR) και χρήση εναλλακτικών λύσεων
- δίκαιη και ομοιογενής μεταχείριση των πελατών μέσω της εμπλοκής των ομάδων συμμόρφωσης στις επαναδιαπραγματεύσεις των συμβάσεων.

Το 2021 ο Όμιλος εστίασε τη δράση του στη μετάβαση των συμφωνιών του που αναφέρονται σε GBP LIBOR, CHF LIBOR, καθώς και EONIA. Ανάλογα με τα προϊόντα, η μετάβαση έχει, συνολικά, πραγματοποιηθεί σύμφωνα με τρεις βασικούς τρόπους:

- Τα δάνεια και τα πιστωτικά όρια υπόκεινται σε μεμονωμένες επαναδιαπραγματεύσεις, μαζί με τα σχετικά μέσα αντιστάθμισης κινδύνου, προκειμένου να διατηρηθεί η αποτελεσματικότητά τους.
- Τα περισσότερα από τα παράγωγα προϊόντα έχουν μετατραπεί με πρωτοβουλία των γραφείων συμψηφισμού ή με την ενεργοποίηση των εναλλακτικών ρητρών τους (πρωτόκολλο που έχει θεσπιστεί από την ISDA). Ορισμένα παράγωγα προϊόντα έχουν, ωστόσο, επαναδιαπραγματευτεί διμερώς.
- Τέλος, για ορισμένα προϊόντα (συνήθως: λογαριασμοί μετρητών και παρόμοια), η μετάβαση έγινε μέσω ενημέρωσης των γενικών όρων.

Στα τέλη Δεκεμβρίου του 2021, ο Όμιλος θεωρεί ότι έχει επιτύχει ουσιαστικά όλο το νομικό πρόγραμμα μετάβασης όσον αφορά τις συμβάσεις για δείκτες που λήγουν ή παύουν να είναι αντιπροσωπευτικοί στο τέλος του 2021.

Ανοίγματα του Ομίλου στις 31 Δεκεμβρίου 2021

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις και παράγωγα μέσα, που επηρεάζονται από την αναμόρφωση των δεικτών αναφοράς επιτοκίων (σε εκατ. ευρώ)

Τρέχοντα επιτόκια αναφοράς	Νέα πιθανά επιτόκια μηδενικού κινδύνου που θα αντικαταστήσουν τα τρέχοντα επιτόκια αναφοράς	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία (μη συμπεριλαμβανομένων των παραγώγων) τα οποία έχουν επηρεαστεί από την αναμόρφωση		Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις (μη συμπεριλαμβανομένων των παραγώγων) οι οποίες έχουν επηρεαστεί από την αναμόρφωση		Παράγωγα τα οποία έχουν επηρεαστεί από την αναμόρφωση	
		Λογιστική Αξία		Ονομαστική αξία	Εύλογη Αξία		
Δείκτες που η εισαγωγή τους λήγει 31/12/2021							
LIBOR - London							
Interbank Offered Rate	Swiss Average Rate						
CHF	Overnight (SARON)	273	2	0		0	
LIBOR - London							
Interbank Offered Rate	Euro Short-Term						
EUR	Rate (€STR)	1	0	0		0	
LIBOR - London							
Interbank Offered Rate	Reformed Sterling						
GBP	Overnight Index						
	Average (SONIA)	32	1	292		-7	
Σύνολο		306	3	292		-7	
Δείκτης που η εισαγωγή τους λήγει 30/06/2023							
LIBOR - London	Secured Overnight						
Interbank Offered Rate -	Financing Rate						
USD	(SOFR)	1.546	10	3.871		-41	
Σύνολο		1.546	10	3.871		-41	

Κίνδυνοι που συνδέονται με την αναμόρφωση των επιτοκίων

Οι κίνδυνοι που σχετίζονται με την αναμόρφωση του IBOR περιορίζονται πλέον κυρίως στο USD LIBOR για την περίοδο έως τον Ιούνιο του 2023. Έχουν προσδιοριστεί ως εξής:

- Κίνδυνος διακυβέρνησης και εκτέλεσης του προγράμματος, που ενδέχεται να προκαλέσει καθυστερήσεις και απώλεια ευκαιριών, παρακολουθείται ως μέρος των εργασιών των τακτικών επιτροπών και των οργάνων διαιτησίας.
- Κίνδυνος νομικής τεκμηρίωσης, που μπορεί να οδηγήσει σε δικαστικές διαφορές μετά τη μετάβαση, αντιμετωπίζεται μέσω εναλλακτικών ρητρών που ενσωματώνονται στις συμβάσεις ανάλογα με τη διαθεσιμότητα των προτύπων της αγοράς.
- Κίνδυνος αγοράς, με τη δημιουργία ενός κινδύνου βάσης μεταξύ των καμπυλών επιτοκίων που σχετίζονται με τους διαφορετικούς δείκτες, αποτελεί αντικείμενο στενής παρακολούθησης και εποπτείας.

- Λειτουργικούς κινδύνους κατά την εκτέλεση της μετάβασης των συναλλαγών, ανάλογα ιδίως με την προθυμία και την ετοιμότητα των αντισυμβαλλομένων, τον όγκο των συναλλαγών που πρόκειται να μεταφερθούν και τη διασπορά τους με την πάροδο του χρόνου.
- Κίνδυνος ρευστότητας που σχετίζεται με αυξημένες αναλήψεις σε ένα πλαίσιο αυξημένου πιστωτικού κόστους. Η συνάφεια της ενσωμάτωσης αυτής της συνιστώσας στα μοντέλα ρευστότητας θα αξιολογηθεί κατά την ετήσια επανεξέταση των μοντέλων ανάληψης
- Η διαχείριση του ρυθμιστικού κινδύνου σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές του Ομίλου, οι οποίες είναι σύμφωνες με τις συστάσεις των ρυθμιστικών αρχών και των ομάδων εργασίας για τη μετάβαση στο LIBOR. Αυτές οι οδηγίες αφορούν τα προϊόντα που, κατ' εξαίρεση, συνεχίζουν να αναφέρονται σε USD LIBOR.
- Κίνδυνος ανάρμοστης συμπεριφοράς, ο οποίος σχετίζεται με το τέλος του LIBOR, που αντιμετωπίζεται κυρίως μέσω:
 - ειδικών κατευθυντήριων γραμμών που περιγράφονται αναλυτικά ανά επιχειρηματικό τομέα.
 - εκπαίδευση των ομάδων.
 - επικοινωνία με τους πελάτες σχετικά με τους κινδύνους που σχετίζονται με τη μετάβαση, τις εναλλακτικές λύσεις που μπορούν να εφαρμοστούν και πώς θα μπορούσαν να επηρεαστούν.

2.13 Συμβάσεις πώλησης και επαναγοράς χρεογράφων

Χρεόγραφα τα οποία πωλούνται στα πλαίσια μιας σύμβασης πώλησης και επαναγοράς χρεογράφων σε μια προσυμφωνημένη τιμή («Repos») εξακολουθούν να καταχωρούνται στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης, ενώ η αντίστοιχη υποχρέωση απεικονίζεται κατά περίπτωση ως υποχρέωση προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, υποχρέωση προς πελάτες ή λοιπές καταθέσεις. Χρεόγραφα τα οποία αποκτώνται στα πλαίσια μιας σύμβασης αγοράς και επαναπώλησης χρεογράφων («Reverse Repos») καταχωρούνται ως απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων ή δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών, κατά περίπτωση. Η διαφορά μεταξύ της τιμής πώλησης και της τιμής επαναγοράς (ή της τιμής αγοράς και επαναπώλησης) καταχωρείται στο λογαριασμό τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα (ή τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα) και αναγνωρίζεται σταδιακά κατά τη διάρκεια της σύμβασης Repos (ή Reverse Repos), με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Σύμφωνα με την πολιτική του Ομίλου παρακολουθείται η αγοραία αξία του κεφαλαίου υπό δανεισμό με σύμβαση επαναγοράς και λαμβάνεται ή αποδίδεται η εξασφάλιση που έχει παραχωρηθεί από/στον αντισυμβαλλόμενο, επομένως αυτού του είδους οι συμβάσεις δεν ενέχουν σημαντικό πιστωτικό κίνδυνο.

2.14 Δανεισμός χρεογράφων

Χρεόγραφα που δανείζονται από ή σε τρίτους έχουν ως εξασφάλιση χρεόγραφα ή μετρητά. Μετρητά που έχουν δοθεί ή ληφθεί ως εξασφάλιση καταχωρούνται ως στοιχεία ενεργητικού ή παθητικού.

Χρεόγραφα που δανείζονται από τρίτους δεν καταχωρούνται στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης, εκτός και αν πωληθούν σε τρίτους. Σε αυτήν την περίπτωση αναγνωρίζεται η υποχρέωση επιστροφής του χρεογράφου στην εύλογη αξία ως υποχρέωση συναλλαγών και τυχόν κέρδη ή ζημιές καταχωρούνται ως αποτελέσματα του εμπορικού χαρτοφυλακίου.

Ο Όμιλος παρακολουθεί σε τακτική βάση την αγοραία αξία των χρεογράφων που δανείζονται από ή δανείζονται σε τρίτους και παρέχει ή απαιτεί πρόσθετες εξασφαλίσεις σε αντιστοιχία με τις υποκείμενες συμφωνίες. Οι αμοιβές και οι τόκοι που λαμβάνονται ή πληρώνονται καταχωρούνται ως έσοδο ή έξοδο από τόκους αντίστοιχα, σταδιακά όταν καταστούν δεδουλευμένα.

2.15 Αγορές και πωλήσεις κανονικής παράδοσης

Ο Όμιλος καταχωρεί όλες τις συναλλαγές αγοράς και πώλησης «κανονικής παράδοσης» χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων (δηλαδή εκείνων για τις οποίες απαιτείται παράδοση μέσα στα χρονικά όρια που ορίζει η νομοθεσία ή η αγορά) την ημερομηνία διακανονισμού («settlement date») με εξαίρεση τις συναλλαγές που αφορούν σε τίτλους αξιολογίων του χαρτοφυλακίου συναλλαγών και του χαρτοφυλακίου επενδύσεων, καθώς και σε όλα τα παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα, τα οποία καταχωρούνται κατά την ημερομηνία συναλλαγής («trade date»), η οποία αντιστοιχεί στην ημερομηνία κατά την οποία ο Όμιλος δεσμεύεται να αγοράσει ή να πωλήσει το περιουσιακό στοιχείο. Σε διαφορετική περίπτωση, οι ανωτέρω συναλλαγές αντιμετωπίζονται ως παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα έως την ημερομηνία διακανονισμού τους («settlement date»).

2.16 Συμψηφισμός

Η απεικόνιση στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις του καθαρού ποσού που προκύπτει από συμψηφισμό χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων επιτρέπεται, μόνο εφόσον υφίσταται συμβατικό δικαίωμα που επιτρέπει το συμψηφισμό των ποσών που έχουν καταχωρηθεί και παράλληλα υπάρχει πρόθεση είτε για ταυτόχρονο διακανονισμό του συνολικού ποσού, τόσο του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου όσο και της υποχρέωσης ταυτόχρονα, είτε για διακανονισμό του καθαρού ποσού που προκύπτει μετά το συμψηφισμό.

2.17 Διαπραγματευτής-μεσολαβητής εμπορευμάτων

Η τράπεζα ενεργεί ως μεσίτης-διαπραγματευτής σε σχέση με τα δικαιώματα εκπομπών και επιμετρά αυτά τα δικαιώματα εκπομπών, που δεν πληρούν τον ορισμό του παράγωγου χρηματοπιστωτικού μέσου, ως εμπόρευμα, στην εύλογη αξία μείον το κόστος πώλησης. Αυτά τα δικαιώματα εκπομπών παρουσιάζονται στα «Λοιπά στοιχεία ενεργητικού» της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης και οι μεταβολές στην εύλογη αξία μείον το κόστος πώλησης αναγνωρίζονται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων κατά την περίοδο της μεταβολής και παρουσιάζονται στα «Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων και τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου».

2.18 Αναγνώριση Έσοδων

Το έσοδο αναγνωρίζεται στο βαθμό που είναι πιθανό ότι ο Όμιλος θα αποκομίσει οικονομικά οφέλη και αυτά μπορούν να επιμετρηθούν αξιόπιστα. Έσοδα τα οποία είναι συνδεδεμένα με την παροχή υπηρεσιών αναγνωρίζονται με την μέθοδο του σταδίου ολοκλήρωσης των συναλλαγών κατά το τέλος της κάθε περιόδου αναφοράς.

2.18.1 Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα

Τόκοι έσοδα και έξοδα από τοκοφόρα χρηματοοικονομικά μέσα ενεργητικού και παθητικού, με εξαίρεση αυτών που έχουν την νομική μορφή παραγώνων, αναγνωρίζονται ως Τόκοι Έσοδα και Έξοδα με την μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου ("EIR"). Πραγματικό επιτόκιο είναι το επιτόκιο το οποίο προεξοφλεί τις μελλοντικές εισροές κατά τη διάρκεια της αναμενόμενης ζωής του χρηματοοικονομικού μέσου στην λογιστική του αξία προ απομείωσης. Στον υπολογισμό λαμβάνεται υπόψη το συμβατικό επιτόκιο, καθώς και αμοιβές ή άμεσα έξοδα του μέσου και όλες τις άλλες διαφορές υπέρ ή υπό το άρτιο.

2.18.2 Αμοιβές και Έσοδα από Προμήθειες

Οι αμοιβές και έσοδα από προμήθειες περιλαμβάνουν έσοδα από αμοιβές διαχείρισης ενεργητικού, προμήθειες, αμοιβές επενδυτικής τραπεζικής καθώς και έσοδα από πιστωτικές κάρτες. Ο Όμιλος αναγνωρίζει τα έσοδα από αμοιβές διαχείρισης ενεργητικού σύμφωνα με τον χρόνο που έχει περάσει, το οποίο αντικατοπτρίζει το στάδιο παροχής επενδυτικών υπηρεσιών προς τον πελάτη.

Έσοδα από προμήθειες περιλαμβάνουν πωλήσεις, αμοιβές διαχείρισης αμοιβαίων κεφαλαίων και προμήθειες χρηματιστηριακών εργασιών. Οι πωλήσεις και οι προμήθειες χρηματιστηριακών εργασιών γενικά αναγνωρίζονται κατά την στιγμή εκτέλεσης της συναλλαγής. Οι αμοιβές διαχείρισης αμοιβαίων κεφαλαίων αναγνωρίζονται σταδιακά μέσα στον χρόνο και υπολογίζονται γενικά, με βάση την μέση ημερήσια καθαρή αξία ενεργητικού του αμοιβαίου για την περίοδο.

Οι αμοιβές επενδυτικών υπηρεσιών περιλαμβάνουν αμοιβές για συμβουλευτικές υπηρεσίες και προμήθειες αναδοχής γενικά αναγνωρίζονται κατά την στιγμή επιτυχούς ολοκλήρωσης των επενδυτικών υπηρεσιών.

2.19 Ενσώματα πάγια στοιχεία, περιουσιακά στοιχεία με δικαίωμα χρήσης και περιουσιακά στοιχεία από πλειστηριασμούς

Τα ενσώματα πάγια στοιχεία περιλαμβάνουν γήπεδα και ακίνητα, βελτιώσεις μισθωμένων ακινήτων, μεταφορικά μέσα και εξοπλισμό, τα οποία κατέχονται από τον Όμιλο με σκοπό τη λειτουργική χρήση τους, αλλά και για διοικητικούς σκοπούς. Τα ενσώματα πάγια στοιχεία καταχωρούνται αρχικά στην αξία κτήσης τους, η οποία περιλαμβάνει όλες τις δαπάνες που απαιτούνται προκειμένου ένα πάγιο να τεθεί σε κατάσταση λειτουργίας. Τα περιουσιακά στοιχεία με δικαίωμα χρήσης παρουσιάζονται μαζί με τα ενσώματα πάγια στοιχεία στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης, και αναλύονται στη Σημείωση 26 «Ενσώματα Πάγια Στοιχεία». Για περισσότερες πληροφορίες, όσον αφορά το λογιστικό χειρισμό των περιουσιακών στοιχείων με δικαίωμα χρήσης, βλ. Σημείωση 2.24 «Μισθώσεις».

Μεταγενέστερα της αρχικής καταχώρησής τους, τα ενσώματα πάγια στοιχεία αποτιμώνται στο κόστος κτήσης τους μείον τις σωρευμένες αποσβέσεις και τις όποιες σωρευμένες προβλέψεις απομείωσης της αξίας τους. Οι δαπάνες που πραγματοποιούνται μεταγενέστερα της απόκτησης ενός παγίου που περιλαμβάνεται στο λογαριασμό «Ενσώματα πάγια στοιχεία», κεφαλαιοποιούνται μόνο στην περίπτωση όπου θεωρείται πιθανό ότι οι συγκεκριμένες δαπάνες θα αποφέρουν στο μέλλον πρόσθετα οικονομικά οφέλη για τον Όμιλο, πέρα από εκείνα τα οποία αναμένονταν αρχικά κατά την απόκτηση του παγίου. Σε διαφορετική περίπτωση, οι συγκεκριμένες δαπάνες μεταφέρονται απευθείας στα αποτελέσματα κατά το χρόνο πραγματοποίησής τους.

Η διενέργεια αποσβέσεων επί ενός ενσώματος παγίου στοιχείου αρχίζει με την έναρξη χρήσης του και διακόπτεται μόνο με την πώληση ή μεταβίβαση του ενσώματος παγίου στοιχείου. Κατά συνέπεια, η διενέργεια αποσβέσεων επί ενός ενσώματος παγίου στοιχείου το οποίο παύει να χρησιμοποιείται δε διακόπτεται, εκτός εάν έχει πλήρως αποσβεσθεί, αλλά επανεκτιμάται η ωφέλιμη ζωή του. Τα ενσώματα πάγια στοιχεία αποσβένονται με τη μέθοδο του σταθερού ποσού κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής τους ως εξής:

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Γήπεδα	Δεν αποσβένονται
Κτήρια	Έως 50 έτη
Βελτιώσεις μισθωμένων ακινήτων	Κατά την υπολειπόμενη διάρκεια της μίσθωσης, μη υπερβαίνουσα ωστόσο τα 12 έτη
Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	Έως 12 έτη
Μεταφορικά μέσα	Έως 10 έτη
Ηλεκτρονικός και λοιπός εξοπλισμός	Έως 5 έτη
Περιουσιακά στοιχεία με δικαίωμα χρήσης	Σταθερή μέθοδο στη διάρκεια της μίσθωσης

Ο Όμιλος εξετάζει σε κάθε ημερομηνία αναφοράς εάν υπάρχει ένδειξη ότι κάποιο ενσώματο πάγιο στοιχείο ή περιουσιακό στοιχείο με δικαίωμα χρήσης έχει υποστεί απομείωση της αξίας του. Αν υπάρχει μια τέτοια ένδειξη, ο Όμιλος υπολογίζει το ανακτήσιμο ποσό του ενσώματου παγίου στοιχείου. Όταν η λογιστική αξία ενός ενσώματου παγίου στοιχείου υπερβαίνει την ανακτήσιμη αξία του, ο Όμιλος σχηματίζει ανάλογη πρόβλεψη απομείωσης προκειμένου η λογιστική αξία του παγίου να απεικονίζει την ανακτήσιμη αξία του. Τα κέρδη και ζημιές από πώληση ενσώματων παγίων στοιχείων προσδιορίζονται βάσει της λογιστικής αξίας τους και λαμβάνονται υπόψη για τον προσδιορισμό των αποτελεσμάτων προ φόρων.

Περιουσιακά στοιχεία από πλειστηριασμούς

Τα περιουσιακά στοιχεία από πλειστηριασμούς καταχωρούνται στο λογαριασμό λοιπά στοιχεία ενεργητικού κατά την πραγματοποίηση του πλειστηριασμού ή όταν αποκτάται η εξασφάλιση μέσω συμφωνίας ή δικαστικής απόφασης. Τα περιουσιακά στοιχεία από πλειστηριασμούς προκύπτουν όταν ο Όμιλος ξεκινά νομικές ενέργειες για την είσπραξη της εξασφάλισης όταν δεν θεωρείται πλέον ότι μπορεί να επιτευχθεί η αποπληρωμή ή ρύθμιση της οφειλής. Σε περίπτωση που οι οφειλές εξασφαλίζονται με περιουσιακά στοιχεία, οι νομικές ενέργειες περιλαμβάνουν την έναρξη διαδικασίας πλειστηριασμού με στόχο την αποπληρωμή των οφειλών μέσω της ρευστοποίησης της αξίας της εξασφάλισης. Τα περιουσιακά στοιχεία από πλειστηριασμούς αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία μείον τα εκτιμώμενα έξοδα πώλησης. Πριν την απόκτηση του περιουσιακού στοιχείου, τυχόν απομειώσεις καταχωρούνται στις προβλέψεις ΑΠΖ.

Τα κέρδη και ζημιές που προκύπτουν από την πώληση περιουσιακών στοιχείων από πλειστηριασμούς και ζημιές ή κέρδη μέχρι το ποσό των προηγούμενων απομειώσεων που τυχόν προκύπτουν από την περιοδική επανεκτίμηση της αξίας τους περιλαμβάνονται στα «Καθαρά λοιπά έσοδα/(έξοδα)». Τα περιουσιακά στοιχεία από πλειστηριασμούς τα οποία κατέχονται με σκοπό την απόκτηση κεφαλαιακών κερδών ή την είσπραξη μισθωμάτων εμφανίζονται στα ακίνητα επενδύσεων. Τα περιουσιακά στοιχεία από πλειστηριασμούς που κατέχονται με σκοπό την απόκτηση κεφαλαιακών κερδών ή την είσπραξη μισθωμάτων, ταξινομούνται στα «Ακίνητα επενδύσεων».

2.20 Ακίνητα επενδύσεων

Οι επενδύσεις σε ακίνητα περιλαμβάνουν γήπεδα και κτήρια που είναι ιδιόκτητα (ή έχουν περιέλθει στη κατοχή του Ομίλου στα πλαίσια μίας σύμβασης χρηματοδοτικής μίσθωσης), τα οποία κατέχονται με σκοπό την είσπραξη μισθωμάτων ή / και την αποκόμιση κεφαλαιακών κερδών. Οι επενδύσεις σε ακίνητα αναγνωρίζονται αρχικά στην αξία κτήσης τους, η οποία περιλαμβάνει και τις δαπάνες συναλλαγής.

Μεταγενέστερα της αρχικής αναγνώρισής τους, οι επενδύσεις σε ακίνητα αποτιμώνται στην αξία κτήσης τους μείον τις σωρευμένες αποσβέσεις και τις όποιες σωρευμένες προβλέψεις απομείωσης της αξίας τους.

Οι επενδύσεις σε ακίνητα αποσβένονται με τη μέθοδο του σταθερού ποσού κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής τους, η οποία δε διαφέρει σημαντικά από την ωφέλιμη ζωή αντίστοιχων περιουσιακών στοιχείων που περιλαμβάνονται στο λογαριασμό «ενσώματα πάγια στοιχεία». Οι επενδύσεις σε ακίνητα εξετάζονται προκειμένου να διαπιστωθεί εάν υφίσταται πιθανή απομείωση της αξίας τους όταν υπάρχει ένδειξη απομείωσης ή τουλάχιστον σε ετήσια βάση.

2.21 Υπεραξία, λογισμικό και λοιπά άυλα περιουσιακά στοιχεία

2.21.1 Υπεραξία

Μεταγενέστερα της αρχικής αναγνώρισής της, η υπεραξία επιχειρήσεων αποτιμάται στην αξία κτήσης (βλ. Σημείωση 2.5 “Συνένωση επιχειρήσεων – Υπεραξία”) μείον τις όποιες συσσωρευμένες προβλέψεις από απομείωση της αξίας της.

Για σκοπούς ελέγχου απομείωσης, η υπεραξία κατανέμεται σε Μονάδες Δημιουργίας Ταμειακών Ροών («ΜΔΤΡ»). Η κατανομή γίνεται σε εκείνες της ΜΔΤΡ, οι οποίες αναμένεται να επωφεληθούν από την επιχειρηματική συνένωση από την οποία προέκυψε η υπεραξία.

Ο Όμιλος αξιολογεί σε ετήσια βάση, ή συχνότερα, εάν υπάρχουν ενδείξεις απομείωσης, τη λογιστική αξία της υπεραξίας των επιχειρήσεων, προκειμένου να διαπιστώσει εάν υφίσταται πιθανή απομείωση της αξίας της. Κατά την αξιολόγηση αυτή, εκτιμάται κατά πόσο η λογιστική αξία της υπεραξίας παραμένει πλήρως ανακτήσιμη. Η εκτίμηση γίνεται συγκρίνοντας τη λογιστική αξία της ΜΔΤΡ στην οποία έχει κατανεμηθεί η υπεραξία με το ανακτήσιμο ποσό της, το οποίο είναι το μεγαλύτερο μεταξύ της εύλογης αξίας μείον των εξόδων πώλησης και της αξίας από τη χρήση. Η εύλογη αξία εκτιμάται βάσει της αγοραίας αξίας, εφόσον υπάρχει διαθέσιμη, ή προσδιορίζεται από ανεξάρτητο εκτιμητή ή προκύπτει από μοντέλο αποτίμησης. Εάν η ανακτήσιμη αξία υπολείπεται της

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

λογιστικής, αναγνωρίζεται μη αναστρέψιμη πρόβλεψη απομείωσης και η υπεραξία απομειώνεται κατά το πλεόνασμα της λογιστικής αξίας της ΜΔΤΡ επί της ανακτήσιμης αξίας.

2.21.2 Άυλα περιουσιακά στοιχεία τα οποία αποκτήθηκαν από επιχειρηματικές συνενώσεις

Τα άυλα περιουσιακά στοιχεία τα οποία αποκτήθηκαν από επιχειρηματικές συνενώσεις περιλαμβάνουν εμπορικά σήματα, τα οποία έχουν απροσδιόριστη ωφέλιμη ζωή, καθώς επίσης καταθέσεις πρώτης ζήτησης και σχέσεις με πελάτες οι οποίες έχουν ωφέλιμη ζωή ορισμένης διάρκειας και αποσβένονται ισόποσα κάθε χρόνο κατά την διάρκεια της ωφέλιμης ζωής τους που κυμαίνεται από 6 έως 11 χρόνια.

2.21.3 Λογισμικό

Η αξία κτήσης του λογισμικού περιλαμβάνει δαπάνες οι οποίες συνδέονται άμεσα με συγκεκριμένα και διακριτά προϊόντα λογισμικού που ελέγχει ο Όμιλος και από τα οποία αναμένεται να προκύψουν μελλοντικά οφέλη για διάστημα μεγαλύτερο του ενός έτους και τα οποία θα υπερβαίνουν τα σχετικά με αυτά έξοδα κτήσης. Δαπάνες που βελτιώνουν ή επεκτείνουν τη λειτουργία των λογισμικών προγραμμάτων πέρα από τις αρχικές προδιαγραφές τους, κεφαλαιοποιούνται και προστίθενται στην αρχική αξία κτήσης τους.

Το λογισμικό αποσβένεται με την σταθερή μέθοδο κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής, σε περίοδο, όμως η οποία δε δύναται να υπερβαίνει τα 20 έτη.

Ειδικότερα, τα **εσωτερικώς δημιουργούμενα στοιχεία λογισμικού** αναγνωρίζονται αρχικά σε αξία ίση με το άθροισμα των εξόδων που πραγματοποιήθηκαν από την ημερομηνία που το στοιχείο ικανοποιεί τα κριτήρια αναγνώρισης. Όταν δεν μπορεί να αναγνωρισθεί άυλο περιουσιακό στοιχείο, τα έξοδα ανάπτυξης αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα την περίοδο που πραγματοποιήθηκαν.

Τα έξοδα έρευνας καταχωρούνται ως έξοδο όταν πραγματοποιούνται. Εσωτερικώς δημιουργούμενο λογισμικό που προκύπτει από έξοδα ανάπτυξης που έχουν πραγματοποιηθεί σε μεμονωμένο έργο, αναγνωρίζονται μόνο όταν ο Όμιλος μπορεί να αποδείξει:

- ότι διαθέτει την τεχνολογική δυνατότητα να ολοκληρώσει το εσωτερικώς δημιουργούμενο λογισμικό ώστε να καταστεί διαθέσιμο για χρήση,
- την πρόθεσή του να το ολοκληρώσει και να χρησιμοποιήσει το στοιχείο,
- την ικανότητά του να χρησιμοποιήσει το στοιχείο,
- πως το στοιχείο θα δημιουργήσει μελλοντικά οικονομικά οφέλη,
- ότι διαθέτει επαρκείς τεχνολογικούς, οικονομικούς και άλλους πόρους για την ολοκλήρωση της ανάπτυξης και τη χρήσης του στοιχείου και
- την ικανότητα να επιμετρά αξιόπιστα τα έξοδα κατά την ανάπτυξη του στοιχείου.

Μετά την αρχική αναγνώριση, τα εσωτερικώς δημιουργούμενα στοιχεία λογισμικού, καταχωρούνται στο κόστος κτήσης τους μείον τις σωρευμένες αποσβέσεις και τις όποιες σωρευμένες προβλέψεις απομείωσης της αξίας τους.

Δαπάνες όπως, οι δαπάνες ίδρυσης και πρώτης εγκατάστασης επιχειρησιακών μονάδων ή υποκαταστημάτων, δαπάνες εκπαίδευσης προσωπικού, δαπάνες διαφήμισης και προβολής και δαπάνες μετεγκατάστασης και αναδιοργάνωσης τμήματος ή όλου του Ομίλου, αναγνωρίζονται ως έξοδα κατά το χρόνο πραγματοποιήσεώς τους.

2.22 Απομείωση άυλων περιουσιακών στοιχείων

Ο Όμιλος αξιολογεί σε ετήσια βάση, ή συχνότερα, τη λογιστική αξία των άυλων περιουσιακών στοιχείων προκειμένου να διαπιστώσει εάν υφίσταται περίπτωση απομείωσης της αξίας τους. Εφόσον συντρέχει τέτοια περίπτωση, η διοίκηση του Ομίλου διενεργεί ανάλυση προκειμένου να διαπιστώσει εάν η λογιστική αξία των συγκεκριμένων περιουσιακών στοιχείων μπορεί πλήρως να ανακτηθεί. Όταν η λογιστική αξία ενός άυλου περιουσιακού στοιχείου υπερβαίνει την ανακτήσιμη αξία του, τότε διενεργείται ανάλογη πρόβλεψη για απομείωση.

2.23 Ασφαλιστικές δραστηριότητες

Η τροποποίηση του ΔΠΧΑ 4 «Ασφαλιστήρια Συμβόλαια»: «Εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 Χρηματοοικονομικά Μέσα με το ΔΠΧΑ 4 Ασφαλιστήρια συμβόλαια», που υιοθετήθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση στις 3 Νοεμβρίου 2017, παρέχει στις οντότητες των οποίων οι δραστηριότητες αφορούν κυρίως στον κλάδο των ασφαλίσεων, την επιλογή για αναβολή της εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9 έως την 1 Ιανουαρίου 2023. Το αποτέλεσμα αυτής της αναβολής είναι ότι αυτές οι οντότητες έχουν τη δυνατότητα να συνεχίσουν την προετοιμασία των χρηματοοικονομικών τους καταστάσεων με βάση το υπάρχον πρότυπο ΔΛΠ 39.

Η προσωρινή απαλλαγή από το ΔΠΧΑ 9, η οποία περιορίστηκε στους ομίλους που κατά κύριο λόγο αναλαμβάνουν ασφαλιστικές δραστηριότητες σύμφωνα με την τροποποίηση του IASB, επεκτάθηκε στον ασφαλιστικό τομέα των χρηματοπιστωτικών ομίλων όπως ορίζονται στην οδηγία 2002/87/ΕΚ όπως υιοθετήθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Ο Όμιλος εφαρμόζει αυτήν την τροποποίηση στην Εθνική Ανώνυμη Ελληνική Εταιρεία Γενικών Ασφαλειών (Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α.), την ασφαλιστική της εταιρία που συνεχίζει να εφαρμόζει το ΔΛΠ 39 «Χρηματοοικονομικά Μέσα: Αναγνώριση και Επιμέτρηση».

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Η Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α. έχει κατηγοριοποιηθεί ως διακοπείσα δραστηριότητα, συνεπώς όλα τα αποτελέσματα που επηρεάζουν την Κατάσταση Αποτελεσμάτων κατηγοριοποιούνται ως «Κέρδη/ζημίες από διακοπείσες δραστηριότητες». Παρομοίως, όλα τα περιουσιακά στοιχεία και οι υποχρεώσεις κατηγοριοποιούνται ως «Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση» και «Υποχρεώσεις σχετιζόμενες με μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση», αντίστοιχα.

2.23.1 Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων

Η κατηγορία αυτή έχει δύο υποκατηγορίες:

- Εμπορικό χαρτοφυλάκιο και
- Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις που έχουν προσδιοριστεί στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων.

Εμπορικό χαρτοφυλάκιο

- Το εμπορικό χαρτοφυλάκιο περιλαμβάνει χρεόγραφα που αποκτώνται είτε για τη δημιουργία κέρδους από τη βραχυπρόθεσμη μεταβολή στην τιμή ή το περιθώριο του διαπραγματευτή ή είναι χρεόγραφα που ανήκουν σε ένα χαρτοφυλάκιο χρεογράφων για τα οποία υπάρχει ιστορικό βραχυπρόθεσμης δημιουργίας κέρδους. Τα παράγωγα ανήκουν επίσης στο εμπορικό χαρτοφυλάκιο εκτός εάν έχουν χαρακτηριστεί ως και είναι αποτελεσματικά μέσα αντιστάθμισης.
- Το εμπορικό χαρτοφυλάκιο μπορεί να περιλαμβάνει χρεόγραφα που υπόκεινται σε συμφωνία πώλησης και επαναγοράς (βλ. 2.13 «Συμβάσεις πώλησης και επαναγοράς χρεογράφων» ως άνω).

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις προσδιορισμένα στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων

Κατά την αρχική αναγνώριση η Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α προσδιορίζει οποιοδήποτε χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο ή υποχρέωση, ως χρηματοοικονομικό μέσο αποτιμώμενο στην εύλογη αξία του μέσω των αποτελεσμάτων (σύμφωνα με το ΔΛΠ 39) όταν:

1. Απαλείφει ή μειώνει σημαντικά μια ανακολουθία στην επιμέτρηση ή την αναγνώριση (μερικές φορές αναφέρεται ως «λογιστική ασυμμετρία») που θα προέκυπτε εάν τα σχετιζόμενα παράγωγα χρηματοπιστωτικά προϊόντα αντιμετωπιζόνταν λογιστικά ως εμπορικό χαρτοφυλάκιο και τα υποκείμενα χρηματοοικονομικά μέσα επιμετρώνται στο αποσβεσμένο κόστος, όπως είναι δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών ή χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων και υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους.
2. Μια ομάδα χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων, υποχρεώσεων ή και των δύο τυγχάνει διαχείρισης και η απόδοσή της αξιολογείται σε βάση εύλογης αξίας, σύμφωνα με την τεκμηριωμένη στρατηγική διαχείρισης κινδύνων ή επενδύσεων και η πληροφόρηση σχετικά με την ομάδα παρέχεται εσωτερικά σε αυτό το επίπεδο στη διοίκηση της Εθνικής Α.Ε.Ε.Γ.Α, για παράδειγμα στο Δ.Σ. και στον Διευθύνοντα Σύμβουλο.
3. Τα χρηματοοικονομικά μέσα περιέχουν ένα ή περισσότερα ενσωματωμένα παράγωγα, η ύπαρξη των οποίων τροποποιεί ουσιαστικά τις ταμειακές ροές και για το λόγο αυτό θα έπρεπε να απεικονίζονται ξεχωριστά εάν δεν είχαν ταξινομηθεί σε αυτή την κατηγορία.

Ο προσδιορισμός κάποιου χρηματοοικονομικού στοιχείου ως επιμετρούμενο σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων είναι αμετάκλητος.

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων (εμπορικό χαρτοφυλάκιο και προσδιορισμένα στην εύλογη αξία) αρχικά αναγνωρίζονται στην εύλογη αξία και μεταγενέστερα επιμετρώνται στην εύλογη αξία τους. Τα έσοδα από μερίσματα αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων όταν έχει κατοχυρωθεί το δικαίωμα είσπραξης των μερισμάτων. Αυτή είναι η ημερομηνία έγκρισης των μερισμάτων από τη Γενική Συνέλευση για τους μετοχικούς τίτλους.

Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων

Το χαρτοφυλάκιο επενδύσεων αρχικά αναγνωρίζεται στην εύλογη αξία (συμπεριλαμβανομένων των δαπανών συναλλαγής) και περιλαμβάνει τίτλους που ταξινομούνται ως διαθέσιμοι προς πώληση, διακρατούμενοι μέχρι τη λήξη, ή δάνεια και απαιτήσεις βάσει των χαρακτηριστικών των τίτλων και της πρόθεσης της διοίκησης της Εθνικής Α.Ε.Ε.Γ.Α κατά την ημερομηνία αγοράς των τίτλων. Οι αγορές και πωλήσεις των τίτλων αυτών καταχωρούνται στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις κατά την ημερομηνία συναλλαγής, η οποία αντιστοιχεί στην ημερομηνία κατά την οποία η Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α δεσμεύεται να αγοράσει ή να πωλήσει το περιουσιακό στοιχείο. Όλες οι υπόλοιπες αγορές ή πωλήσεις περιουσιακών στοιχείων οι οποίες δεν εντάσσονται στις πρακτικές της αγοράς, καταχωρούνται, μέχρι την ημερομηνία διακανονισμού τους, ως προθεσμιακές συναλλαγές παράγωγων χρηματοπιστωτικών μέσων.

Οι διαθέσιμοι προς πώληση επενδυτικοί τίτλοι καταχωρούνται μεταγενέστερα της αρχικής αναγνώρισης στην εύλογη αξία τους. Στην περίπτωση όπου η εύλογη αξία μη εισηγμένων συμμετοχικών τίτλων δε δύναται να προσδιοριστεί κατά τρόπο αξιόπιστο και αντικειμενικό, τότε οι τίτλοι αυτοί απεικονίζονται στην αξία κτήσης τους. Τα μη πραγματοποιηθέντα κέρδη και ζημίες που προκύπτουν από μεταβολές της εύλογης αξίας των διαθέσιμων προς πώληση τίτλων καταχωρούνται στα Λοιπά συνολικά έσοδα, μετά την αφαίρεση του φόρου που τους αναλογεί (όπου απαιτείται), έως ότου οι συγκεκριμένοι τίτλοι πωληθούν, εισπραχθούν ή διατεθούν με οποιοδήποτε άλλο τρόπο ή έως ότου διαπιστωθεί ότι υπάρχει απομείωση της αξίας τους.

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Οι διαθέσιμοι προς πώληση επενδυτικοί τίτλοι είναι δυνατόν να πωληθούν προκειμένου να καλυφθούν ανάγκες ρευστότητας ή να αντιμετωπισθούν μεταβολές στα επιτόκια, στις συναλλαγματικές ισοτιμίες και στις τιμές χρεογράφων. Στη περίπτωση όπου ένας διαθέσιμος προς πώληση τίτλος πωλείται ή υφίσταται απομείωση της αξίας του, τα σωρευμένα μη πραγματοποιηθέντα κέρδη ή ζημίες, που περιλαμβάνονται στα Λοιπά συνολικά έσοδα, μεταφέρονται από τα ίδια κεφάλαια στη κατάσταση αποτελεσμάτων. Τα κέρδη και ζημίες που προκύπτουν κατά τη πώληση των διαθέσιμων προς πώληση τίτλων προσδιορίζονται με τη μέθοδο του κυλιόμενου μέσου σταθμικού κόστους.

Οι **διακρατούμενοι μέχρι τη λήξη** επενδυτικοί τίτλοι περιλαμβάνουν τίτλους που δεν είναι παράγωγα, διαπραγματεύονται σε οργανωμένες αγορές, με καθορισμένες ή προσδιοριστέες πληρωμές και έχουν καθορισμένη λήξη, και για τους οποίους υπάρχει, από τη διοίκηση της Εθνικής Α.Ε.Ε.Γ.Α, πρόθεση και ικανότητα διαρκούς κατοχής τους μέχρι την ημερομηνία λήξης τους.

Οι επενδυτικοί τίτλοι που έχουν κατηγοριοποιηθεί ως **δάνεια και απαιτήσεις** περιλαμβάνουν τίτλους που δεν είναι παράγωγα, έχουν καθορισμένες ή προσδιοριστέες πληρωμές και δεν διαπραγματεύονται σε ενεργές αγορές.

Οι επενδυτικοί τίτλοι που έχουν κατηγοριοποιηθεί ως διακρατούμενοι μέχρι τη λήξη ή δάνεια και απαιτήσεις καταχωρούνται στην αποσβεσμένη αξία τους εφαρμόζοντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου, μετά την αφαίρεση οποιασδήποτε απομείωσης της αξίας τους. Επιπλέον, ο υπολογισμός του αποσβεσμένου κόστους περιλαμβάνει οποιαδήποτε υπέρ (premium) ή υπό (discount) το άρτιο διαφορά προέκυψε κατά την ημερομηνία απόκτησης, πλέον των εξόδων συναλλαγής, προμηθειών και μονάδων βάσης (μ.β.) πληρωθέντων ή εισπραχθέντων.

Απομείωση: Η Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α. εκτιμά σε κάθε ημερομηνία σύνταξης οικονομικών καταστάσεων εάν υπάρχει αντικειμενική απόδειξη ότι ένας επενδυτικός τίτλος ή ομάδα αυτών έχει υποστεί απομείωση της αξίας του.

Ειδικά για επενδυτικούς μετοχικούς τίτλους που έχουν χαρακτηριστεί ως διαθέσιμοι προς πώληση, η σημαντική ή παρατεταμένη μείωση της εύλογης αξίας ενός χρεογράφου χαμηλότερα της αξίας κτήσης χρησιμοποιείται ως κριτήριο αξιολόγησης αν τα στοιχεία αυτά έχουν απομειωθεί.

Αν υπάρχουν κάποιες αντικειμενικές αποδείξεις απομείωσης για τα διαθέσιμα προς πώληση περιουσιακά στοιχεία, η σωρευμένη ζημία (που επιμετράται ως η διαφορά μεταξύ της τιμής κτήσης και της τρέχουσας εύλογης αξίας, μειούμενη από τυχόν πρόβλεψη απομείωσης στο στοιχείο αυτό, η οποία είχε αναγνωρισθεί στο παρελθόν στα αποτελέσματα) μεταφέρεται από τα Λοιπά συνολικά έσοδα στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Πρόβλεψη απομείωσης καταχωρημένη στα αποτελέσματα που αφορά σε μετοχικούς τίτλους δεν αντλιογίζεται στα αποτελέσματα. Αν σε μια μεταγενέστερη περίοδο, η εύλογη αξία ενός διαθέσιμου προς πώληση χρεωστικού μέσου αυξηθεί, και η αύξηση μπορεί αντικειμενικά να συσχετισθεί με ένα γεγονός που συνέβη μετά την καταχώρηση στα αποτελέσματα της πρόβλεψης απομείωσης, η πρόβλεψη απομείωσης αντλιογίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Για τους τίτλους του επενδυτικού χαρτοφυλακίου στις κατηγορίες διακρατούμενα στη λήξη και δάνεια και απαιτήσεις, τα οποία αποτιμώνται στο αποσβεσμένο κόστος, το ποσό της πρόβλεψης απομείωσης της αξίας τους, υπολογίζεται ως η διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας τους και της παρούσας αξίας των αναμενόμενων μελλοντικών ταμειακών ροών, προεξοφλημένων με το αρχικό πραγματικό επιτόκιο του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου.

2.23.2 Ταξινόμηση συμβολαίων

Σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 4, η Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α. χαρακτηρίζει τα συμβόλαια σε ασφαλιστικά και επενδυτικά.

α. Ασφαλιστικά συμβόλαια

Τα ασφαλιστικά συμβόλαια είναι τα συμβόλαια που εμπεριέχουν σημαντικό ασφαλιστικό κίνδυνο κατά την έναρξη του συμβολαίου. Ένα συμβόλαιο το οποίο εκθέτει την ασφαλιστική εταιρεία σε χρηματοοικονομικό κίνδυνο, χωρίς σημαντικό ασφαλιστικό κίνδυνο, δε χαρακτηρίζεται ως ασφαλιστικό συμβόλαιο.

Ο Όμιλος χαρακτηρίζει τις χρηματοοικονομικές εγγυήσεις που έχουν εκδοθεί από την ασφαλιστική εταιρεία ως ασφαλιστικά συμβόλαια.

Τα ασφαλιστικά συμβόλαια κατηγοριοποιούνται σε δυο κατηγορίες, σύμφωνα με τη φύση του ασφαλιστικού κινδύνου.

α1. Ασφαλιστήρια συμβόλαια ζωής

Οι ασφάλισεις ζωής περιλαμβάνουν όλους τους τύπους των παραδοσιακών καλύψεων (πρόσκαιρες, ισόβιες, μικτές, συνταξιοδοτικά προγράμματα) καθώς και προϊόντα που συνδέονται με επενδύσεις unit linked μεταβλητού κεφαλαίου τα οποία εγγυώνται μια ελάχιστη απόδοση κατά τη λήξη. Τα αναλογούντα ασφάλιστρα αναγνωρίζονται στην έκδοση ή στην ανανέωση των συμβολαίων.

α2. Ασφαλιστήρια συμβόλαια γενικών ασφαλίσεων

Τα ασφάλιστρα εγγράφονται με την έναρξη του συμβολαίου και αναγνωρίζονται ως έσοδα (Εγγεγραμμένα Ασφάλιστρα) σε αναλογική βάση κατά τη διάρκεια του συμβολαίου. Τα αναβαλλόμενα έσοδα μεταφέρονται στο απόθεμα μη δεδουλευμένων ασφαλίσεων.

β. Επενδυτικά συμβόλαια

Ως επενδυτικά συμβόλαια ορίζονται εκείνα που δεν κατηγοριοποιούνται ως ασφαλιστήρια συμβόλαια.

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

β1. Ομαδικά επενδυτικά συμβόλαια (Deposit Administration Funds – «DAF»)

Τα συμβόλαια αυτά προσφέρουν εγγυημένη επενδυτική απόδοση στις εισφορές των κατόχων, καθώς επίσης και χαρακτηριστικά προαιρετικής συμμετοχής σε επιπρόσθετες παροχές. Υπάρχουν συμβόλαια που απευθύνονται σε υπαλλήλους εταιρειών και προσδιορίζουν τις μελλοντικές τους παροχές. Οι χαμηλότερες αποδόσεις από τις εγγυημένες καλύπτονται από την εταιρεία που ανήκει το προσωπικό.

β2. Επενδυτικά συμβόλαια unit-linked

Συμβόλαια στα οποία ο ασφαλιζόμενος φέρει τον επενδυτικό κίνδυνο.

2.23.3 Αναβαλλόμενα έξοδα πρόσκτησης συμβολαίων (Deferred Acquisition Costs – «DAC»)

Προμήθειες και άλλα έξοδα πρόσκτησης που πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια της οικονομικής περιόδου για την έκδοση νέων συμβολαίων ή την ανανέωση υφιστάμενων συμβολαίων και τα οποία αφορούν μεταγενέστερες οικονομικές χρήσεις, μεταφέρονται και αναγνωρίζονται στην περίοδο που αναγνωρίζεται το έσοδο.

2.23.4 Ασφαλιστικά αποθέματα

Τα ασφαλιστικά αποθέματα περιλαμβάνουν τα αποθέματα σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία για τις ασφάλισης ζωής και ζημιών καθώς και τα αποτελέσματα του ελέγχου που διεξήχθη για να αξιολογήσει την επάρκεια των εν λόγω αποθεμάτων.

Μαθηματικά αποθέματα: Τα μαθηματικά αποθέματα ασφαλίσεων ζωής υπολογίζονται σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία χρησιμοποιώντας συγκεκριμένη τεχνική βάση όσον αφορά τα ποσοστά θνησιμότητας και το εγγυημένο τεχνικό επιτόκιο.

Απόθεμα εκκρεμών αποζημιώσεων: Τα αποθέματα εκκρεμών ζημιών περιλαμβάνουν τις προβλέψεις των πραγματογνωμών για το κόστος των ζημιών, τα επιπλέον ποσά που εκτιμήθηκαν αναλογιστικά για να καλύψουν τυχόν ανεπάρκειες των προαναφερθέντων προβλέψεων, το κόστος των ζημιών που δεν έχουν αναγγελθεί καθώς και τα έξοδα διαχείρισης των ζημιών. Το τελικό κόστος των εκκρεμών ζημιών υπολογίζεται με τη χρήση ενός φάσματος τυποποιημένων αναλογιστικών τεχνικών, όπως η Chain Ladder και η Bornhuetter-Ferguson μέθοδοι. Η κύρια υπόθεση στην οποία βασίζονται αυτές οι τεχνικές είναι ότι η εμπειρία που έχει αποκομίσει η εταιρεία από τις ζημιές του παρελθόντος μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την εκτίμηση των μελλοντικών ζημιών και συνεπώς για τον καθορισμό του τελικού κόστους των αξιώσεων.

Απόθεμα μη δεδουλευμένων ασφαλιστρών: Είναι το μέρος των ακαθάριστων ασφαλιστρών που αναλογεί σε κάθε ασφαλιστήριο συμβόλαιο, για την περίοδο από το κλείσιμο των χρηματοοικονομικών καταστάσεων μέχρι την λήξη της περιόδου, για την οποία έχουν καταχωρηθεί τα ασφάλιστρα στα μητρώα της επιχείρησης.

Απόθεμα λόγω κινδύνων σε ισχύ: Είναι η εκτίμηση της ευθύνης της επιχείρησης συμπεριλαμβανομένων και των διαχειριστικών εξόδων, σε σχέση με τους κινδύνους που αυτή έχει αναλάβει για την περίοδο που υπολογίστηκε το απόθεμα μη δεδουλευμένων ασφαλιστρών.

Εξέταση επάρκειας της ασφαλιστικής υποχρέωσης (Liability Adequacy Test – «LAT»): Ο Όμιλος αξιολογεί την επάρκεια των αναγνωριζόμενων ασφαλιστικών προβλέψεων εφαρμόζοντας τον έλεγχο επάρκειας των ασφαλιστικών υποχρεώσεων χρησιμοποιώντας τρέχουσες εκτιμήσεις των μελλοντικών ταμειακών ροών των ασφαλιστηρίων συμβολαίων. Στην περίπτωση που οι προκύπτουσες, από τον έλεγχο επάρκειας των ασφαλιστικών αποθεμάτων, υποχρεώσεις του Ομίλου υπερβαίνουν τα ασφαλιστικά αποθέματα που έχουν υπολογισθεί, η επιπρόσθετη πρόβλεψη αυξάνει τα αποθέματα των κλάδων τους οποίους αφορά και επιβαρύνει τα αποτελέσματα της χρήσης για την οποία διενεργείται ο έλεγχος.

2.23.5 Αντασφάλιση

Ο Όμιλος έχει συνάψει αντασφαλιστικές συμβάσεις βάσει των οποίων μεταφέρεται σημαντικός ασφαλιστικός κίνδυνος. Οι υποχρεώσεις των αντασφαλιστικών συμβάσεων υπολογίζονται βάσει μικτού κόστους αντασφάλισης και αναγνωρίζονται διακριτά ως στοιχεία ενεργητικού. Τα ποσά που καταβάλλονται για αναδρομική αντασφάλιση αναγνωρίζονται ως απαιτήσεις από αντασφαλιστές, αυξανόμενα κατά το ποσό των αποθεμάτων που σχετίζονται με τα αντασφαλιζόμενα ασφαλιστήρια συμβόλαια. Τυχόν κέρδος μεταφέρεται σε επόμενες χρήσεις και αποσβένεται μέχρι την εκκαθάριση των εκκρεμών ζημιών. Σε περίπτωση που τα καταβαλλόμενα ή προς καταβολή ποσά υπερβαίνουν τα αποθέματα που έχουν αναγνωρισθεί, το επιπλέον ποσό αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα χρήσης.

2.24 Μισθώσεις

Ο Όμιλος εξετάζει κατά την έναρξη μιας σύμβασης εάν η σύμβαση αποτελεί ή περιλαμβάνει μίσθωση εξετάζοντας εάν έχει το δικαίωμα να ελέγχει τη χρήση ενός αναγνωρισμένου περιουσιακού στοιχείου για μια χρονική περίοδο λαμβάνοντας όλα τα οικονομικά οφέλη από τη χρήση του περιουσιακού στοιχείου με αντάλλαγμα μία αμοιβή.

2.24.1 Ο Όμιλος ως μισθωτής

Ο Όμιλος εφαρμόζει ενιαίο λογιστικό χειρισμό για την αναγνώριση και επιμέτρηση όλων των συμβάσεων μίσθωσης, με εξαίρεση τις βραχυπρόθεσμες μισθώσεις και τις μισθώσεις χαμηλής αξίας, των οποίων οι πληρωμές μισθωμάτων αναγνωρίζονται ως λειτουργικά έξοδα με τη σταθερή μέθοδο κατά τη διάρκεια της μίσθωσης.

Κατά την έναρξη της μίσθωσης ο Όμιλος:

- α. Αναγνωρίζει το περιουσιακό στοιχείο με δικαίωμα χρήσης που αντιπροσωπεύει το δικαίωμα του Ομίλου να χρησιμοποιήσει το υποκείμενο περιουσιακό στοιχείο στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης.
- β. Αναγνωρίζει υποχρεώσεις από μίσθωση που αντιπροσωπεύει την παρούσα αξία των μισθωμάτων που θα καταβληθούν κατά τη χρονική διάρκεια της μισθωτικής περιόδου στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης.
- γ. Αναγνωρίζει αποσβέσεις του περιουσιακού στοιχείου με δικαίωμα χρήσης.
- δ. Εξετάζει εάν υπάρχει ένδειξη απομείωσης του περιουσιακού στοιχείου με δικαίωμα χρήσης. Οι ζημιές απομείωσης αναγνωρίζονται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων.
- ε. Αναγνωρίζει έσοδα τόκων στις υποχρεώσεις από μίσθωση στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων.
- στ. Παρουσιάζει τις ταμειακές εκροές που αφορούν αποπληρωμή κεφαλαίου στις ταμειακές ροές χρηματοδοτικών δραστηριοτήτων και τις ταμειακές εκροές που αφορούν πληρωμή τόκων στις ταμειακές ροές λειτουργικών δραστηριοτήτων.

2.24.2 Περιουσιακά στοιχεία με δικαίωμα χρήσης

Όπως αναφέρθηκε παραπάνω, ο Όμιλος αναγνωρίζει το περιουσιακό στοιχείο με δικαίωμα χρήσης κατά την ημερομηνία έναρξης της μισθωτικής περιόδου (δηλ. την ημέρα που το υποκείμενο περιουσιακό στοιχείο καθίσταται διαθέσιμο προς χρήση). Το περιουσιακό στοιχείο με δικαίωμα χρήσης επιμετράται στο κόστος, μειωμένο κατά τις σωρευμένες αποσβέσεις και ζημιές απομείωσης, προσαρμοσμένο κατά την τυχόν επανεπίμετρηση της υποχρέωσης από τη μίσθωση. Το κόστος του περιουσιακού στοιχείου με δικαίωμα χρήσης αποτελείται από το ποσό της αρχικής επίμετρησης της υποχρέωσης από τη μίσθωση, τις αρχικές άμεσες δαπάνες, το κόστος αποκατάστασης του υποκείμενου περιουσιακού στοιχείου σε συγκεκριμένη κατάσταση και από τα μισθώματα τα οποία καταβλήθηκαν κατά την ημερομηνία έναρξης της μίσθωσης ή προγενέστερα, μείον τυχόν εισπρακτέα κίνητρα μίσθωσης. Το περιουσιακό στοιχείο με δικαίωμα χρήσης αποσβένεται με τη σταθερή μέθοδο στη διάρκεια της μίσθωσης.

Τα περιουσιακά στοιχεία με δικαίωμα χρήσης παρουσιάζονται στα «Ενσώματα πάγια στοιχεία».

2.24.3 Υποχρεώσεις μίσθωσης

Όπως αναφέρθηκε παραπάνω, κατά την ημερομηνία έναρξης της μισθωτικής περιόδου, ο Όμιλος αναγνωρίζει υποχρεώσεις από μίσθωση οι οποίες επιμετρώνται στην παρούσα αξία των μισθωμάτων που θα καταβληθούν κατά τη χρονική διάρκεια της μισθωτικής περιόδου, χρησιμοποιώντας το τεκμαρτό προεξοφλητικό επιτόκιο της σύμβασης ή στην περίπτωση που το επιτόκιο αυτό δεν μπορεί να προσδιοριστεί, χρησιμοποιώντας το διαφορικό επιτόκιο δανεισμού (IBR) του μισθωτή. Το IBR είναι το επιτόκιο που θα κατέβαλλε ο Όμιλος προκειμένου να δανειστεί το ποσό που θα χρειαζόταν να καταβάλει ώστε να αποκτήσει περιουσιακό στοιχείο αντίστοιχο με το περιουσιακό στοιχείο με δικαίωμα χρήσης, για το αντίστοιχο χρονικό διάστημα, με αντίστοιχες εξασφαλίσεις, σε αντίστοιχο οικονομικό περιβάλλον.

Τα μισθώματα αποτελούνται από τα σταθερά μισθώματα (μειωμένα κατά τα τυχόν εισπρακτέα κίνητρα μίσθωσης), τα κυμαινόμενα μισθώματα που εξαρτώνται από έναν δείκτη ή ένα επιτόκιο και από τα ποσά που αναμένεται να καταβάλλει ο μισθωτής βάσει των εγγυήσεων υπολειμματικής αξίας. Τα μισθώματα επίσης περιλαμβάνουν την τιμή άσκησης του δικαιώματος αγοράς εάν είναι μάλλον βέβαιο ότι θα ασκηθεί από τον Όμιλο, καθώς και τις τυχόν καταβολές ποινής για καταγγελία της μίσθωσης, εάν η διάρκεια μίσθωσης αποτυπώνει την άσκηση δικαιώματος καταγγελίας από τον Όμιλο.

Τα κυμαινόμενα μισθώματα που δεν εξαρτώνται από έναν δείκτη ή ένα επιτόκιο αναγνωρίζονται ως έσοδα στη χρονική περίοδο κατά την οποία προέκυψε το γεγονός ή η κατάσταση που οδήγησε στην πληρωμή. Η υποχρέωση μίσθωσης επανεπιμετράται όταν υπάρχει μεταβολή στις μελλοντικές πληρωμές μισθωμάτων που προκύπτει από μεταβολή σε δείκτη ή επιτόκιο, εάν υπάρχει μεταβολή στην εκτίμηση του Ομίλου για τα ποσά που αναμένεται να καταβληθούν ως εγγύηση υπολειμματικής αξίας ή εάν υπάρξει αλλαγή στην εκτίμηση του Ομίλου σχετικά με το αν θα ασκήσει ένα δικαίωμα αγοράς, παράτασης ή τερματισμού της μίσθωσης. Όταν η υποχρέωση μίσθωσης επανεπιμετράται κατ'αυτόν τον τρόπο, πραγματοποιείται αντίστοιχη προσαρμογή στη λογιστική αξία του περιουσιακού στοιχείου με δικαίωμα χρήσης ή καταχωρείται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων εάν η λογιστική αξία του περιουσιακού στοιχείου με δικαίωμα χρήσης έχει μειωθεί στο μηδέν.

2.24.4 Βραχυπρόθεσμες μισθώσεις ή μισθώσεις περιουσιακών στοιχείων χαμηλής αξίας

Ο Όμιλος έχει επιλέξει να μην αναγνωρίζει περιουσιακά στοιχεία με δικαίωμα χρήσης και υποχρεώσεις μίσθωσης για βραχυπρόθεσμες μισθώσεις με διάρκεια ίση ή μικρότερη των 12 μηνών καθώς και μισθώσεις περιουσιακών στοιχείων χαμηλής αξίας (μικρότερη των €5.000). Ο Όμιλος αναγνωρίζει τις πληρωμές μισθωμάτων που σχετίζονται με τις εν λόγω μισθώσεις ως έξοδο κατά τη διάρκεια της μίσθωσης με τη σταθερή μέθοδο (Σημείωση 12).

2.24.5 Ο Όμιλος ως εκμισθωτής

Χρηματοδοτικές μισθώσεις: Όταν τα ενσώματα πάγια στοιχεία έχουν μισθωθεί με χρηματοδοτική μίσθωση, η παρούσα αξία των ελάχιστων καταβαλλόμενων μισθωμάτων απεικονίζεται ως απαίτηση. Τα έσοδα από χρηματοδοτικές μισθώσεις αναγνωρίζονται κατά τη διάρκεια της μίσθωσης με τη μέθοδο της καθαρής επένδυσης (προ φόρων), η οποία αντικατοπτρίζει ένα σταθερό συντελεστή απόδοσης. Οι απαιτήσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις περιλαμβάνονται στο λογαριασμό «Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών».

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Λειτουργικές μισθώσεις: Τα πάγια περιουσιακά στοιχεία που εκμισθώνονται στα πλαίσια συμβάσεων λειτουργικής μίσθωσης, απεικονίζονται στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης ανάλογα με τη λειτουργική φύση τους. Τα εκμισθωμένα ενσώματα πάγια στοιχεία αποσβένονται κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής τους, η οποία θα πρέπει να συμπίπτει με την ωφέλιμη ζωή ομοειδών ενσώματων παγίων στοιχείων. Τα έσοδα από μισθώματα (μείον την αξία τυχόν κινήτρων που παρέχονται στον μισθωτή) αναγνωρίζονται με τη σταθερή μέθοδο κατά τη διάρκεια της μίσθωσης.

2.25 Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα

Για τους σκοπούς σύνταξης της κατάστασης ταμειακών ροών, ως ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα νοούνται τα υπόλοιπα των λογαριασμών «ταμείο», «μη δεσμευμένα χρηματικά διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες», «απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων» και τα υψηλής ρευστότητας χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία διάρκειας μικρότερης των τριών μηνών από την ημερομηνία απόκτησής τους όπως, έντοκα γραμμάτια και άλλα αξιόγραφα, αξιόγραφα του επενδυτικού και εμπορικού χαρτοφυλακίου, των οποίων ο κίνδυνος μεταβολής της εύλογης αξίας τους είναι ασήμαντος και τα οποία χρησιμοποιούνται από τον Όμιλο για την εξυπηρέτηση των βραχυπροθέσμων υποχρεώσεων του.

2.26 Προβλέψεις

Ο Όμιλος διενεργεί προβλέψεις όταν υπάρχει παρούσα νομική ή τεκμαιρόμενη υποχρέωση ως αποτέλεσμα παρελθόντων γεγονότων, μεγάλη πιθανότητα εκροής πόρων που εμπεριέχουν οικονομικά οφέλη για το διακανονισμό της υποχρέωσης και είναι εφικτό να εκτιμηθεί αξιόπιστα το ποσό της υποχρέωσης.

2.27 Συμβόλαια χρηματοοικονομικών εγγυήσεων

Συμβόλαιο χρηματοοικονομικής εγγύησης είναι το συμβόλαιο βάσει του οποίου ο εκδότης δεσμεύεται να πραγματοποιήσει καθορισμένες πληρωμές προκειμένου να αποζημιώσει τον κάτοχο, για ζημιές λόγω εκπροθέσμων πληρωμών από τον οφειλέτη, βάσει των αρχικών ή των τροποποιημένων όρων ενός χρεωστικού μέσου.

Τα συμβόλαια χρηματοοικονομικής εγγύησης, εκτός αυτών που έχουν χαρακτηριστεί ως ασφαλιστήρια συμβόλαια, αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία και μεταγενέστερα επιμετρούνται στην υψηλότερη από (α) την αξία του αναπόσβεστου υπολοίπου των εισπραχθέντων αμοιβών και των αμοιβών επομένων περιόδων και (β) το ποσό των προβλέψεων απομείωσης ΑΠΖ όπως καθορίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του ΔΠΧΑ 9.

2.28 Παροχές προς εργαζομένους

Οι εταιρείες του Ομίλου καταβάλλουν εισφορές σε προγράμματα παροχών σε εργαζομένους μετά την έξοδο από την υπηρεσία σύμφωνα με τις συνθήκες και τις πρακτικές που επικρατούν στην κάθε χώρα. Τα προγράμματα αυτά διαχωρίζονται σε προγράμματα καθορισμένων παροχών και σε προγράμματα καθορισμένων εισφορών.

2.28.1 Συνταξιοδοτικά προγράμματα

α. Προγράμματα καθορισμένων παροχών

Ως πρόγραμμα καθορισμένων παροχών ορίζεται ένα πρόγραμμα παροχών σε εργαζομένους μετά την έξοδο από την υπηρεσία, στο οποίο οι παροχές καθορίζονται με βάση οικονομικές και δημογραφικές παραδοχές. Οι πιο σημαντικές παραδοχές, μεταξύ άλλων, είναι η ηλικία, τα έτη προϋπηρεσίας, ο μισθός, οι δείκτες προσδόκιμης ζωής, το επιτόκιο προεξόφλησης, ο ρυθμός αύξησης αποδοχών και συντάξεων. Στα προγράμματα καθορισμένων παροχών, η αξία της υποχρέωσης είναι ίση με την παρούσα αξία των καθορισμένων πληρωτέων παροχών κατά την ημερομηνία σύνταξης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων μειωμένης κατά την εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων του προγράμματος.

Η υποχρέωση καθορισμένων παροχών και το σχετικό έξοδο εκτιμάται ετησίως κατά την ημερομηνία σύνταξης των ετήσιων χρηματοοικονομικών καταστάσεων από ανεξάρτητους αναλογιστές με τη χρήση της μεθόδου της προβεβλημένης πιστωτικής μονάδας. Η παρούσα αξία της υποχρέωσης προσδιορίζεται προεξοφλώντας τις εκτιμώμενες μελλοντικές ταμειακές εκροές με το επιτόκιο υψηλής ποιότητας εταιρικών ομολόγων ή κρατικών ομολόγων στο ίδιο νόμισμα με εκείνο της υποχρέωσης και με διάρκεια ανάλογη της υποχρέωσης, ή για νομίσματα για τα οποία η συχνότητα των συναλλαγών της αγοράς σε τέτοια εταιρικά ομόλογα υψηλής ποιότητας, είναι μικρή, χρησιμοποιούνται οι αποδόσεις της αγοράς (κατά το τέλος της περιόδου αναφοράς) κρατικών ομολόγων που έχουν εκδοθεί στο νόμισμα αυτό. Το καθαρό χρηματοοικονομικό κόστος υπολογίζεται με το συντελεστή προεξόφλησης στην αρχή της περιόδου προς την καθαρή υποχρέωση/(απαίτηση). Το κόστος υπηρεσίας (τρέχουσας και προϋπηρεσίας) συμπεριλαμβανομένων των περικοπών και τα κέρδη ή οι ζημιές που προκύπτουν από διακανονισμούς και το καθαρό χρηματοοικονομικό κόστος της καθαρής υποχρέωσης/(απαίτησης) των καθορισμένων παροχών αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων και περιλαμβάνονται στις Δαπάνες προσωπικού. Η καθαρή υποχρέωση καθορισμένων παροχών (μετά την αφαίρεση των περιουσιακών στοιχείων) αναγνωρίζεται στην κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης, με τις μεταβολές που προκύπτουν από την επαναμέτρηση (περιλαμβανομένων των αναλογιστικών κερδών και ζημιών, την επίδραση της μεταβολής του ανώτατου επιτρεπόμενου ορίου των περιουσιακών στοιχείων (αν υφίσταται) και της αναμενόμενης απόδοσης των περιουσιακών στοιχείων (εξαιρουμένου του επιτοκίου)), να αναγνωρίζονται άμεσα στα Λοιπά Συνολικά Έσοδα, χωρίς να επιτρέπεται μεταγενέστερα η

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

αναταξινόμησή της στην κατάσταση αποτελεσμάτων, προκειμένου να αντικατοπτρίζεται πλήρως η αξία του ελλείμματος ή πλεονάσματος του προγράμματος.

β. Προγράμματα καθορισμένων εισφορών

Ως πρόγραμμα καθορισμένων εισφορών ορίζεται το πρόγραμμα παροχών σε εργαζομένους μετά την έξοδο από την υπηρεσία, σύμφωνα με το οποίο ο εργοδότης καταβάλλει συγκεκριμένες εισφορές σε κάποιο Ταμείο χωρίς καμία άλλη νομική ή τεκμαιρόμενη δέσμευση για περαιτέρω εισφορές στην περίπτωση που το Ταμείο δεν έχει τα απαιτούμενα περιουσιακά στοιχεία ώστε να πληρώσει τις παροχές των ασφαλισμένων που αφορούν στην τρέχουσα και στις προηγούμενες περιόδους. Οι εισφορές του Ομίλου στα προγράμματα καθορισμένων εισφορών καταχωρούνται στα αποτελέσματα κατά τη διάρκεια της περιόδου που αφορούν και περιλαμβάνονται στις δαπάνες προσωπικού.

2.28.2 Δικαιώματα προαίρεσης επί μετοχών

Η εύλογη αξία των υπηρεσιών που παρέχονται από τους εργαζόμενους ως αντάλλαγμα των μετοχικών δικαιωμάτων προαίρεσης που χορηγούνται επιμετρικά με βάση την εύλογη αξία των δικαιωμάτων προαίρεσης κατά την ημερομηνία χορήγησης και αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων καθ' όλη τη διάρκεια της παροχής των υπηρεσιών, η οποία αποτελεί και την περίοδο κατοχύρωσης. Το συνολικό ποσό που πρέπει να επιβαρύνει τα αποτελέσματα κατά την περίοδο κατοχύρωσης, προσδιορίζεται με αναφορά στην εύλογη αξία των μετοχικών δικαιωμάτων προαίρεσης που χορηγήθηκαν. Η εύλογη αξία προσδιορίζεται με τη χρήση μοντέλου αποτίμησης, το οποίο λαμβάνει υπόψη την τιμή της μετοχής την ημερομηνία της χορήγησης των δικαιωμάτων, την τιμή άσκησης των δικαιωμάτων, την εκτιμώμενη περίοδο των δικαιωμάτων, την εκτιμώμενη διακύμανση της τιμής της μετοχής καθ' όλη τη διάρκεια των δικαιωμάτων, το εκτιμώμενο ύψος των μερισμάτων των μετοχών και το εκτιμώμενο επιτόκιο μηδενικού κινδύνου για την διάρκεια των μετοχικών δικαιωμάτων προαίρεσης.

Κατά την άσκηση των δικαιωμάτων προαίρεσης μετοχών εκδίδονται νέες μετοχές και το ποσό που εισπράττεται (αφού αφαιρεθούν τυχόν έξοδα συναλλαγής) απεικονίζεται στο λογαριασμό «Μετοχικό Κεφάλαιο» μέχρι την ονομαστική αξία των μετοχών που εκδίδονται ενώ το υπερβάλλον στο λογαριασμό «Αποθεματικό υπέρ το άρτιο». Δεν υπήρχαν συναλλαγές με δικαιώματα προαίρεσης επί μετοχών για τον Όμιλο και την Τράπεζα, όσον αφορά το 2020 και το 2021

2.28.3 Παροχές εξόδου από την υπηρεσία

Η υποχρέωση για την παροχή εξόδου από την υπηρεσία αναγνωρίζεται το νωρίτερο μεταξύ του πότε ο Όμιλος και η Τράπεζα δεν μπορούν να αποσύρουν μία προσφορά για παροχές εξόδου από την υπηρεσία και του πότε αναγνωρίζουν οποιοσδήποτε σχετικές δαπάνες αναδιάρθρωσης.

2.29 Φόροι εισοδήματος

Η βάση υπολογισμού του πληρωτέου φόρου εισοδήματος είναι τα φορολογητέα κέρδη της χρήσης. Τα φορολογητέα κέρδη διαφέρουν από τα κέρδη προ φόρων που εμφανίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων λόγω της εξαιρέσης εσόδων ή δαπανών τα οποία θα φορολογηθούν ή θα εκπέσουν φορολογικά σε επόμενες χρήσεις. Και επίσης εξαιρούνται τα αφορολόγητα έσοδα και οι δαπάνες οι οποίες δεν αναγνωρίζονται φορολογικά προς έκπτωση. Ο πληρωτέος φόρος εισοδήματος του Ομίλου υπολογίζεται χρησιμοποιώντας τους φορολογικούς συντελεστές που είναι σε ισχύ ή ουσιαστικά σε ισχύ κατά την ημερομηνία σύνταξης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων. Ο αναβαλλόμενος φόρος είναι ο φόρος που αναμένεται να πληρωθεί ή να ανακτηθεί ο οποίος υπολογίζεται επί της διαφοράς μεταξύ της λογιστικής βάσης των στοιχείων του ενεργητικού και των υποχρεώσεων και της αντίστοιχης φορολογικής βάσης αυτών, η οποία χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό των φορολογητέων κερδών και υπολογίζεται με τη μέθοδο της υποχρέωσης.

Οι σημαντικότερες προσωρινές διαφορές προκύπτουν από την αποτίμηση χρηματοοικονομικών στοιχείων, συμπεριλαμβανομένων χρεογράφων και παραγώγων, από τα ασφαλιστικά αποθέματα και τις προβλέψεις για παροχές για έξοδο από την υπηρεσία, από τη ζημιά λόγω του Private Sector Initiative ("PSI") και τα πάγια περιουσιακά στοιχεία. Τα φορολογικά οφέλη τα οποία δύνανται να προκύψουν από αξιοποιημένες φορολογικές ζημιές που μεταφέρονται σε επόμενες χρήσεις προς συμψηφισμό, αναγνωρίζονται ως περιουσιακά στοιχεία όταν θεωρείται πιθανή η πραγματοποίηση μελλοντικών φορολογητέων κερδών, τα οποία θα είναι επαρκή για το συμψηφισμό των σωρευμένων φορολογικών ζημιών.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις προσδιορίζονται με βάση τους φορολογικούς συντελεστές, οι οποίοι αναμένεται ότι θα ισχύουν την περίοδο κατά την οποία θα ρευστοποιηθεί το περιουσιακό στοιχείο ή θα διακανονισθεί η υποχρέωση και οι οποίοι βασίζονται σε νόμους που είναι σε ισχύ ή ουσιαστικά σε ισχύ κατά την ημερομηνία σύνταξης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις δεν αναγνωρίζονται εάν οι προσωρινές διαφορές προκύπτουν κατά την αρχική αναγνώριση υπεραξίας, ή κατά την αρχική αναγνώριση περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων (εκτός από συνένωση επιχειρήσεων), σε συναλλαγή που δεν επηρεάζει ούτε τα φορολογητέα ούτε τα λογιστικά κέρδη.

Η αναγνώριση αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων βασίζεται στην πεποίθηση της Διοίκησης, η οποία στηρίζεται σε διαθέσιμα υποστηρικτικά στοιχεία, ότι φορολογικά οφέλη που συνδέονται με προσωρινές διαφορές, όπως, φορολογικές ζημιές μεταφερόμενες σε επόμενες χρήσεις και φορολογικές απαιτήσεις είναι πιθανό να πραγματοποιηθούν. Η λογιστική αξία των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων εξετάζεται σε εξαμηνιαία βάση και μειώνεται στο βαθμό που δε θεωρείται πλέον πιθανό ότι θα υπάρξουν

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

επαρκή φορολογητέα κέρδη για την ανάκτηση όλου ή μέρους αυτής. Προκειμένου, ο Όμιλος και η Τράπεζα, να πάρουν την απόφαση να αναγνωρίσουν αυτές τις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις εξετάζουν όλα τα διαθέσιμα, θετικά και αρνητικά, στοιχεία, περιλαμβανομένης της πραγματοποίησης: των ήδη υπαρκτών φορολογικών προσωρινών διαφορών, των προβλεπόμενων μελλοντικών φορολογικών κερδών και των πρόσφατων οικονομικών αποτελεσμάτων. Στην περίπτωση που ο Όμιλος και η Τράπεζα διαπιστώσουν ότι στο μέλλον είναι πιθανό να ανακτήσουν αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις πέραν αυτών που έχουν ήδη αναγνωρίσει, τότε προβαίνουν σε αύξηση της λογιστικής αξίας των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων.

Οι τρέχουσες και οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις συμψηφίζονται υπό την προϋπόθεση ότι οι φορολογικές αρχές παρέχουν το δικαίωμα συμψηφισμού των απαιτήσεων και υποχρεώσεων και εφόσον οι απαιτήσεις και υποχρεώσεις από αναβαλλόμενους φόρους αφορούν στην ίδια φορολογική αρχή και η διοίκηση προτίθεται να διακανονίσει το καθαρό ποσό που προκύπτει μετά το συμψηφισμό.

Αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος αναγνωρίζεται σε προσωρινές διαφορές που προκύπτουν από επενδύσεις σε θυγατρικές εταιρείες, συγγενείς και κοινοπραξίες εκτός από τις περιπτώσεις στις οποίες η χρονική στιγμή της αντιστροφής της προσωρινής διαφοράς μπορεί να ελεγχθεί από τον Όμιλο και υπάρχει σημαντική πιθανότητα ότι η διαφορά δεν θα αντιστραφεί στο προσεχές μέλλον.

Οι απαιτήσεις ή υποχρεώσεις από αναβαλλόμενους φόρους που σχετίζονται με μεταβολές της εύλογης αξίας των επενδυτικών τίτλων που επιμετρώνται σε ΕΑΜΛΣΕ και αντισταθμίσεις ταμειακών ροών, οι οποίες καταχωρούνται σε χρέωση ή πίστωση των Λοιπών συνολικών εσόδων, καταχωρούνται επίσης σε χρέωση ή πίστωση των Λοιπών συνολικών εσόδων και αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα, όταν μεταφερθούν στα αποτελέσματα και τα σχετικά κέρδη ή ζημίες.

2.30 Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις

Οι υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις καταχωρούνται αρχικά στην εύλογη αξία των κεφαλαίων που λαμβάνονται (τα έσοδα της έκδοσης), μετά την αφαίρεση των πραγματοποιηθέντων εξόδων που αφορούν την έκδοσή τους. Μεταγενέστερα της αρχικής καταχώρησης, επιμετρώνται στο αποσβεσμένο κόστος (εκτός εάν έχουν προσδιοριστεί στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων) και η οποιαδήποτε διαφορά μεταξύ των καθαρών εσόδων από την έκδοση των πιστωτικών τίτλων και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις και του ποσού που απαιτείται για την αποπληρωμή τους, αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα κατά τη διάρκεια των τίτλων με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου.

2.31 Μετοχικό κεφάλαιο, ίδιες μετοχές και λοιποί εκδοθέντες μετοχικοί τίτλοι

Έξοδα εκδόσεως μετοχικού κεφαλαίου και λοιπών μετοχικών τίτλων: Τα έξοδα που πραγματοποιούνται για την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου, εκτός από τις περιπτώσεις συνένωσης επιχειρήσεων, απεικονίζονται αφαιρετικά των ιδίων κεφαλαίων μειωμένα κατά το φόρο εισοδήματος που αναλογεί σε αυτά.

Μερίσματα επί κοινών μετοχών και προνομιούχων μετοχών και προνομιούχων τίτλων: Τα μερίσματα που αναλογούν στις κοινές μετοχές, αναγνωρίζονται ως υποχρέωση κατά την περίοδο στην οποία εγκρίνονται από την Ετήσια Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Τράπεζας. Μερίσματα επί προνομιούχων μετοχών και προνομιούχων τίτλων καταχωρημένων στα Ίδια Κεφάλαια αναγνωρίζονται ως υποχρέωση κατά την περίοδο που ο Όμιλος δεσμεύεται να καταβάλλει το μερίσμα.

Ίδιες μετοχές: Οι μετοχές της Τράπεζας που κατέχονται από τον Όμιλο, καταχωρούνται στην αξία κτήσης τους, περιλαμβάνονται στο λογαριασμό «ίδιες μετοχές» και απεικονίζονται αφαιρετικά των ιδίων κεφαλαίων του Ομίλου έως ότου ακυρωθούν, επανεκδοθούν ή επαναπωληθούν. Η αξία κτήσης των ιδίων μετοχών περιλαμβάνει και δαπάνες συναλλαγών, μετά την αφαίρεση του φόρου εισοδήματος που αναλογεί σε αυτά. Ο αριθμός των ιδίων μετοχών που κατέχονται από τον Όμιλο δεν μειώνει τον αριθμό των μετοχών που βρίσκονται σε κυκλοφορία, ωστόσο επηρεάζει τον αριθμό των μετοχών που περιλαμβάνονται στον υπολογισμό των κερδών ανά μετοχή. Οι ίδιες μετοχές που κατέχονται από την Τράπεζα δεν ενσωματώνουν δικαίωμα είσπραξης μερίσματος. Η διαφορά μεταξύ της αξίας κτήσης και του οριστικού τιμήματος από την επαναπώληση (ή επανέκδοση) των ιδίων μετοχών, καταχωρείται στα ίδια κεφάλαια και δεν περιλαμβάνεται στο αποτέλεσμα της χρήσης.

2.32 Τομείς δραστηριότητας

Οι τομείς δραστηριότητας στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις, παρουσιάζονται με τρόπο αντίστοιχο με τους τομείς δραστηριότητας στις εσωτερικές αναφορές οι οποίες χρησιμοποιούνται από τον αρμόδιο επικεφαλής ή το αρμόδιο όργανο για την λήψη επιχειρηματικών αποφάσεων. Ο αρμόδιος επικεφαλής ή το αρμόδιο όργανο είναι υπεύθυνο για τη λήψη αποφάσεων σχετικά με τον καταμερισμό των πόρων ανά τομέα δραστηριότητας και την αξιολόγηση της απόδοσής του. Ο Όμιλος όρισε ως αρμόδιο όργανο για την λήψη επιχειρηματικών αποφάσεων, την Ανώτατη Εκτελεστική Επιτροπή.

Όλες οι συναλλαγές μεταξύ των τομέων δραστηριότητας διεξάγονται με όρους αγοράς, ενώ τα έσοδα και τα έξοδα των συναλλαγών μεταξύ τομέων απαλείφονται. Τα έσοδα και τα έξοδα που σχετίζονται άμεσα με τον κάθε τομέα λαμβάνονται υπόψη για την αξιολόγηση της απόδοσής του.

Οι γεωγραφικοί τομείς περιλαμβάνουν έσοδα από περιουσιακά στοιχεία που βρίσκονται ή η διαχείρισή τους γίνεται στην αντίστοιχη γεωγραφική περιοχή.

2.33 Στοιχεία ενεργητικού και παθητικού προοριζόμενα προς πώληση και διακοπείσες δραστηριότητες

Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις (ή ομάδες στοιχείων) των οποίων η λογιστική αξία πρόκειται να ανακτηθεί κατά το μεγαλύτερο μέρος της μέσω πώλησης παρά μέσω συνεχόμενης χρήσης τους, καταχωρούνται ως στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση. Για να ταξινομηθούν ως τέτοια, τα περιουσιακά στοιχεία (ή ομάδες στοιχείων) πρέπει να είναι διαθέσιμα για άμεση πώληση στην τρέχουσα κατάστασή τους και η πώλησή τους πρέπει να είναι πολύ πιθανή. Η Διοίκηση πρέπει να έχει δεσμευτεί για την πώληση, η οποία θα πρέπει να έχει ολοκληρωθεί εντός ενός έτους από την ημερομηνία ταξινόμησης των περιουσιακών στοιχείων (ή ομάδων στοιχείων) ως στοιχείων προοριζόμενων προς πώληση, υπό τις εξαιρέσεις του ΔΠΧΑ 5 και οι ενέργειες που απαιτούνται για την ολοκλήρωση της πώλησης θα πρέπει να υποδεικνύουν ότι δεν είναι πιθανό να γίνουν σημαντικές μεταβολές στο πρόγραμμα ή το πρόγραμμα να ανακληθεί.

Κατά την αρχική καταχώρησή τους ως μη κυκλοφορούντα στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση, η αξία τους προσδιορίζεται ως η χαμηλότερη τιμή μεταξύ της λογιστικής και εύλογης αξίας αφαιρουμένων των εξόδων της πώλησης και απεικονίζονται στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης ξεχωριστά από τα λοιπά περιουσιακά στοιχεία.

Κατά την αρχική καταχώρηση των προοριζόμενων προς πώληση περιουσιακών στοιχείων, οποιαδήποτε απομείωση της αξίας τους περιλαμβάνεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων, ακόμα και στην περίπτωση της αναπροσαρμογής. Το ίδιο ισχύει και στην περίπτωση κερδών ή ζημιών που προκύπτουν από μεταγενέστερες επανεπιμετρήσεις.

Αν ο Όμιλος έχει κατατάξει περιουσιακό στοιχείο (ή ομάδα στοιχείων) ως προοριζόμενο προς πώληση, αλλά δεν πληρούνται πλέον τα κριτήρια για την ταξινόμηση ως τέτοιο, ο Όμιλος παύει να ταξινομεί το περιουσιακό στοιχείο (ή την ομάδα στοιχείων) ως προοριζόμενο προς πώληση. Ο Όμιλος επιμετρά το μη κυκλοφορούν περιουσιακό στοιχείο που παύει να ταξινομείται ως προοριζόμενο προς πώληση (ή που παύει να συμπεριλαμβάνεται σε ομάδα στοιχείων που προορίζεται προς πώληση) στην χαμηλότερη αξία μεταξύ:

- α) της λογιστικής αξίας πριν το περιουσιακό στοιχείο (ή η ομάδα στοιχείων) ταξινομηθεί ως προοριζόμενο προς πώληση, προσαρμοσμένη με τυχόν αποσβέσεις ή αναπροσαρμογές που θα είχαν αναγνωριστεί αν το περιουσιακό στοιχείο (ή η ομάδα στοιχείων) δεν είχε ταξινομηθεί ως προοριζόμενο προς πώληση και
- β) του ανακτήσιμου ποσού του κατά την ημερομηνία της μεταγενέστερης απόφασης να μην πωληθεί.

Μία διακοπείσα δραστηριότητα αποτελεί μέρος της δραστηριότητας του Ομίλου και αντιπροσωπεύει μία κύρια ξεχωριστή δραστηριότητα ή γεωγραφική περιοχή λειτουργίας, η οποία είτε έχει πωληθεί είτε έχει καταχωρηθεί ως στοιχείο προοριζόμενο προς πώληση, είτε αποτελεί μία θυγατρική η οποία αποκτήθηκε με σκοπό τη μεταπώλησή της. Ο χαρακτηρισμός μιας δραστηριότητας ως διακοπείσας γίνεται κατά τη πώληση ή όταν η εν λόγω δραστηριότητα πληροί τα κριτήρια των στοιχείων που προορίζονται προς πώληση.

Τα αποτελέσματα από τις διακοπείσες δραστηριότητες απεικονίζονται ως ένα ποσό στη κατάσταση αποτελεσμάτων, το οποίο αποτελείται από τα κέρδη ή ζημίες μετά από φόρους από τη λειτουργία των διακοπείσων δραστηριοτήτων και από τα κέρδη ή ζημίες μετά από φόρους τα οποία αναγνωρίζονται είτε λόγω επιμέτρησης αυτών στην εύλογη αξία αφαιρουμένων των εξόδων της πώλησης ή λόγω πώλησης των διακοπείσων δραστηριοτήτων.

2.34 Κρατικές επιχορηγήσεις

Οι κρατικές επιχορηγήσεις αναγνωρίζονται στην εύλογη αξία τους όταν αναμένεται με βεβαιότητα ότι η επιχορήγηση θα εισπραχθεί και ο Όμιλος θα συμμορφωθεί με όλους τους προβλεπόμενους όρους. Κρατικές επιχορηγήσεις που αφορούν έξοδα, μεταφέρονται και αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα έτσι ώστε να αντιστοιχίζονται με τα έξοδα που προορίζονται να αποζημιώσουν. Οι κρατικές επιχορηγήσεις που σχετίζονται με τα ενσώματα πάγια, περιλαμβάνονται στις λοιπές υποχρεώσεις και μεταφέρονται ως έσοδα στην κατάσταση αποτελεσμάτων με την σταθερή μέθοδο κατά την αναμενόμενη ωφέλιμη ζωή των σχετικών περιουσιακών στοιχείων.

Ο Όμιλος καταχωρεί την πιθανή μείωση επιτοκίου δανεισμού λόγω του Προγράμματος Στοχευμένων Συναλλαγών Μακροχρόνιας Αναχρηματοδότησης III (TLTRO III) ως κρατική επιχορήγηση σύμφωνα με το ΔΛΠ 20. Το έσοδο από τη κρατική επιχορήγηση παρουσιάζεται στα καθαρά έσοδα από τόκους και αναγνωρίζεται όταν υπάρχει εύλογη βεβαιότητα ότι ο Όμιλος θα πληροί τις απαιτούμενες προϋποθέσεις και θα λάβει την επιχορήγηση.

2.35 Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη

Στα συνδεδεμένα μέρη περιλαμβάνονται επιχειρήσεις, στις οποίες η Τράπεζα διατηρεί τον έλεγχο ή ασκεί ουσιώδη επιρροή στη διαχείριση και οικονομική πολιτική τους. Επίσης, ως συνδεδεμένα μέρη θεωρούνται τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, οι Γενικοί Διευθυντές, τα μέλη των Εκτελεστικών Επιτροπών της Τράπεζας, στενά συγγενικά με αυτά πρόσωπα, καθώς και εταιρείες που ελέγχονται από τα πρόσωπα αυτά ή στις οποίες ασκείται από κοινού έλεγχος, ή ουσιώδης επιρροή στη διαχείριση και οικονομική πολιτική τους.

2.36 Θεματοφυλακή και διαχείριση περιουσιακών στοιχείων τρίτων

Ο Όμιλος παρέχει υπηρεσίες θεματοφυλακής και διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων σε φυσικά και νομικά πρόσωπα, κατά τις οποίες φυλάσσει, διαχειρίζεται και επενδύει τα κεφάλαια τρίτων σε διάφορα χρηματοοικονομικά προϊόντα κατόπιν υποδείξεων των κατόχων τους. Για τη παροχή των ανωτέρω υπηρεσιών ο Όμιλος εισπράττει προμήθεια. Τα ανωτέρω περιουσιακά στοιχεία δεν αποτελούν ιδιοκτησία του Ομίλου και ως εκ τούτου δεν απεικονίζονται στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις. Ο Όμιλος δεν παρέχει καμία εγγύηση στους κατόχους των περιουσιακών στοιχείων για την απόδοση των τοποθετήσεων που πραγματοποιεί για λογαριασμό τους και συνεπώς δεν διατρέχει κανένα πιστωτικό κίνδυνο αναφορικά με τα περιουσιακά στοιχεία τα οποία διαχειρίζεται.

2.37 Κέρδη/(ζημιές) ανά μετοχή

Ο δείκτης των βασικών κερδών ανά μετοχή (EPS) υπολογίζεται διαιρώντας το καθαρό κέρδος ή τη ζημία της περιόδου που αναλογεί στους κοινούς μετόχους με το μέσο σταθμισμένο αριθμό των κοινών μετοχών σε κυκλοφορία κατά τη διάρκεια της περιόδου, αφαιρουμένων των μετοχών που αποκτήθηκαν από τον Όμιλο και κατέχονται ως ίδιες μετοχές.

Ο δείκτης των «προσαρμοσμένων» κερδών ανά μετοχή υπολογίζεται με την ίδια μέθοδο όπως και του δείκτη των βασικών κερδών ανά μετοχή, ωστόσο τα κέρδη και ο αριθμός των μετοχών προσαρμόζονται ανάλογα, προκειμένου να απεικονίσουν την ενδεχόμενη μείωση των κερδών ανά μετοχή που θα μπορούσε να επιφέρει η μετατροπή τυχόν μετατρέψιμων ομολογιών ή η εξάσκηση δικαιωμάτων προαίρεσης αγοράς μετοχών ή άλλων συναφών συμβολαίων, σε κοινές μετοχές.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 3: Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και παραδοχές στην εφαρμογή των λογιστικών αρχών

Η σύνταξη των χρηματοοικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ προϋποθέτει τη διενέργεια εκτιμήσεων, κρίσεων και παραδοχών από τη διοίκηση, οι οποίες επηρεάζουν τόσο τις λογιστικές αξίες των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, όσο και τα έσοδα και έξοδα που αναγνωρίστηκαν στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις του Ομίλου και της Τράπεζας και τις σημειώσεις που τις συνοδεύουν. Η διοίκηση του Ομίλου πιστεύει ότι οι εκτιμήσεις, κρίσεις και παραδοχές που έχουν διενεργηθεί για τη σύνταξη των ενοποιημένων και ατομικών χρηματοοικονομικών καταστάσεων αντικατοπτρίζουν κατάλληλα τις επικρατούσες συνθήκες.

Οι πιο σημαντικές περιπτώσεις όπου ο Όμιλος διενεργεί εκτιμήσεις και παραδοχές, κατά την εφαρμογή των λογιστικών αρχών, είναι οι ακόλουθες:

3.1 Εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών μέσων

Η εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών μέσων τα οποία δεν διαπραγματεύονται σε οργανωμένες χρηματιστηριακές αγορές προσδιορίζεται με τη χρήση διαφόρων μεθόδων αποτίμησης. Αυτές περιλαμβάνουν μεθόδους προεξόφλησης χρηματοοικονομικών καθώς και άλλα μοντέλα που βασίζονται κυρίως σε παρατηρήσιμα δεδομένα και σε μικρότερο βαθμό σε μη παρατηρήσιμα δεδομένα. Τα μοντέλα αποτίμησης χρησιμοποιούνται κυρίως για την αποτίμηση παράγωγων χρηματοοικονομικών μέσων που διαπραγματεύονται εξωχρηματιστηριακά (OTC).

Τα μοντέλα αυτά λαμβάνουν υπόψη την επίδραση του πιστωτικού κινδύνου. Για τα παράγωγα, η επίδραση αυτή εκτιμάται υπολογίζοντας την αποτίμηση του πιστωτικού κινδύνου ("CVA") σε μεμονωμένη βάση για κάθε αντισυμβαλλόμενο με τον οποίο ο Όμιλος διατηρεί ανοικτή θέση. Ο υπολογισμός λαμβάνει υπόψη την αναμενόμενη έκθεση, η οποία εκτιμάται χρησιμοποιώντας τεχνικές προσομοίωσης, καθώς και συμφωνίες συμψηφισμού και ληφθείσες εξασφαλίσεις. Επίσης, ο υπολογισμός του CVA βασίζεται σε συντελεστές αναμενόμενης ζημιάς όπως αυτοί εξάγονται από τις αγοραίες τιμές των Συμβολαίων Ανταλλαγής Πιστωτικής Αθέτησης ("CDS"), ή, στην περίπτωση που οι τελευταίες δεν είναι διαθέσιμες, από την πιθανότητα αθέτησης του αντισυμβαλλομένου όπως αυτή προσδιορίζεται από εσωτερικά μοντέλα αξιολόγησης, ή διαφορετικά από τους εποπτικούς συντελεστές στάθμισης. Αναφορικά με την επίδραση του ίδιου πιστωτικού κινδύνου στην αποτίμηση των παραγώγων, ο Όμιλος εφαρμόζει μία μεθοδολογία συμμετρική με εκείνη που εφαρμόζεται για τον υπολογισμό του CVA.

Όλα τα μοντέλα αποτίμησης ελέγχονται ως προς την εγκυρότητά τους πριν εφαρμοσθούν για σκοπούς χρηματοοικονομικής αναφοράς. Τα αποτελέσματα της αποτίμησης των μοντέλων υπόκεινται σε περιοδική αξιολόγηση από εξειδικευμένο προσωπικό, που είναι ανεξάρτητο από το προσωπικό που ανέπτυξε το μοντέλο. Όπου είναι εφικτό, γίνεται σύγκριση των αποτελεσμάτων που προκύπτουν από τα μοντέλα αποτίμησης τόσο με τις τιμές χρηματιστηριακών αγορών για παρόμοια χρηματοοικονομικά μέσα, όσο και με πραγματικές τιμές, με σκοπό τον περαιτέρω έλεγχο της εγκυρότητας και αξιοπιστίας των μοντέλων. Μεταξύ των μεταβλητών που ενσωματώνονται στα μοντέλα που χρησιμοποιούνται στον Όμιλο, περιλαμβάνονται πραγματικές και εκτιμώμενες τιμές και δείκτες αγοράς, όπως δείκτες διακύμανσης και χρονικές αξίες, δείκτες βάθους αγοράς και ρευστότητας, καθώς και μεταβολές στον πιστωτικό κίνδυνο που αφορά στην ίδια την Τράπεζα (own credit risk) για χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις.

Τα μοντέλα αυτά εφαρμόζονται με συνέπεια από περίοδο σε περίοδο, διασφαλίζοντας τη συγκρισιμότητα και τη συνέχεια της αποτίμησης διαχρονικά, ωστόσο, ο προσδιορισμός της εύλογης αξίας εμπεριέχει σημαντικό βαθμό κρίσης. Για το λόγο αυτό, η διοίκηση επανεξετάζει περιοδικά τα αποτελέσματα που προκύπτουν από τα ανωτέρω μοντέλα, προκειμένου να καλύψει τους κινδύνους που συνδέονται με την εκτίμηση μη παρατηρήσιμων δεδομένων και με τις παραδοχές στα μοντέλα αποτίμησης.

Παρόλο που σε ορισμένες περιπτώσεις ο προσδιορισμός της εύλογης αξίας προϋποθέτει σε αρκετά σημαντικό βαθμό την άσκηση κρίσης, η διοίκηση πιστεύει ότι οι εύλογες αξίες που έχουν καταχωρηθεί στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης καθώς και οι

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

μεταβολές τους που έχουν καταχωρηθεί στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων ή στην Κατάσταση Λοιπών Συνολικών Εσόδων, έχουν εκτιμηθεί με βάση την αρχή της συντηρητικότητας και αντικατοπτρίζουν τις υφιστάμενες οικονομικές συνθήκες, βάσει των δικλείδων ασφαλείας και των διαδικασιών διασφάλισης που εφαρμόζονται.

Περαιτέρω πληροφορίες σε σχέση με την εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών μέσων περιλαμβάνονται στη Σημείωση 4.8 «Εύλογες αξίες χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και παθητικού».

3.2 Φόροι εισοδήματος

Ο Όμιλος υπόκειται σε φόρο εισοδήματος σε διάφορες χώρες. Η εκτίμηση της συνολικής πρόβλεψης φόρου εισοδήματος και της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης που είναι ανακτήσιμη, προϋποθέτει την άσκηση σημαντικής κρίσης. Προκειμένου να προβεί ο Όμιλος στην εκτίμηση της απαιτούμενης πρόβλεψης φόρου εισοδήματος σε κάθε χώρα, λαμβάνονται υπ' όψιν παράγοντες όπως οι νομοθετικές διατάξεις και οι εποπτικοί κανόνες και κανόνες δικαίου που ισχύουν. Στο πλαίσιο της συνήθους δραστηριότητας του Ομίλου, υπάρχουν πολλές συναλλαγές και υπολογισμοί για τους οποίους είναι αβέβαιος ο τελικός προσδιορισμός του φόρου. Ο Όμιλος αναγνωρίζει υποχρεώσεις για φόρο εισοδήματος από ενδεχόμενο φορολογικό έλεγχο βασιζόμενος στα τεχνικά πλεονεκτήματα της φορολογικής θέσης που έλαβε και σε εκτιμήσεις για το κατά πόσον ενδεχομένως να προκύψουν επιπρόσθετοι φόροι. Σε περίπτωση που το τελικό ύψος του φόρου εισοδήματος που θα προκύψει είναι διαφορετικό από τα ποσά που είχαν αρχικά αναγνωρισθεί, οι διαφορές αυτές θα επηρεάσουν το φόρο εισοδήματος και τους αναβαλλόμενους φόρους της περιόδου στην οποία γίνεται ο τελικός προσδιορισμός του φόρου.

Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις που αφορούν σε φορολογικές ζημίες και εκπεστές προσωρινές διαφορές αναγνωρίζονται στο βαθμό που πιθανολογείται ότι στο μέλλον θα υπάρξουν φορολογητέα κέρδη επαρκή ώστε να καλύψουν τις φορολογικές ζημίες και τις εκπεστές προσωρινές διαφορές. Η εκτίμηση των αναμενόμενων μελλοντικών φορολογητέων κερδών απαιτεί την άσκηση κρίσης και την υιοθέτηση παραδοχών σχετικών με τις τάσεις και τους βασικούς παράγοντες δημιουργίας κερδοφορίας, όπως ο όγκος των δανείων και των καταθέσεων, τα περιθώρια κέρδους και οι λειτουργικές δαπάνες.

Την 31 Δεκεμβρίου 2021, η Τράπεζα προέβη σε αξιολόγηση της ανακτησιμότητας της αναβαλλόμενης φορολογικής της απαίτησης, λαμβάνοντας υπόψη την πραγματική επίδοση για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2021, τις ολοκληρωμένες και συμφωνηθείσες πωλήσεις των θυγατρικών της Τράπεζας, την χρηματοδότηση από το Ευρωσύστημα και την εκτενή και διαρκή φορολογική και νομισματική υποστήριξη από τις Ευρωπαϊκές και Ελληνικές αρχές για την αντιμετώπιση της πρωτοφανούς κρίσης COVID-19 (βλ. Σημείωση 2.2 Συνέχιση της επιχειρηματικής δραστηριότητας»).

Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω, η διοίκηση συνέταξε αναλυτικές οικονομικές προβλέψεις μέχρι και το τέλος του 2023 και χρησιμοποίησε την καλύτερη δυνατή εκτίμηση όσον αφορά στις παραδοχές ανάπτυξης από εκεί και μετά. Βάσει των παραπάνω, η διοίκηση κατέληξε ότι αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση ύψους €4.912 εκατ. για τον Όμιλο και €4.906 εκατ. για την Τράπεζα, μπορεί να θεωρηθεί ως ανακτήσιμη.

Το ποσό της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης επί των φορολογικών ζημιών και επί των εκπεστέων προσωρινών διαφορών που δε θεωρείται ανακτήσιμο, θα μπορούσε να αναγνωρισθεί στο μέλλον εάν οι εκτιμήσεις για τα μελλοντικά φορολογητέα κέρδη βελτιωθούν κατά την περίοδο που ισχύει το δικαίωμα χρήσης των φορολογικών ζημιών και των εκπεστέων προσωρινών διαφορών. Τα φορολογητέα κέρδη υπολογίζονται σύμφωνα με την ελληνική φορολογική νομοθεσία και συνεπώς δεν θα πρέπει να θεωρηθούν ισόδυναμα του αποτελέσματος που προσδιορίζεται βάσει των λογιστικών κανόνων.

3.3 Συνταξιοδοτικές παροχές - Κόστος προγραμμάτων καθορισμένων παροχών

Η παρούσα αξία των υποχρεώσεων καθορισμένων παροχών βασίζεται σε μια σειρά από παράγοντες που καθορίζονται σε αναλογιστική βάση, χρησιμοποιώντας μια σειρά από παραδοχές όπως θνησιμότητα, ανικανότητα, βαθμός αποχώρησης προσωπικού καθώς και χρηματοοικονομικές παραδοχές όπως προεξοφλητικό επιτόκιο, μεταβολές μισθών καθώς και επίπεδα παροχών. Τυχόν αλλαγές στις παραδοχές αυτές, θα επηρεάσουν τη λογιστική αξία των υποχρεώσεων καθορισμένων παροχών. Ο Όμιλος προσδιορίζει το κατάλληλο προεξοφλητικό επιτόκιο στο τέλος κάθε έτους με αναφορά σε επιτόκια της αγοράς που βασίζονται σε εταιρικά ομόλογα υψηλής ποιότητας εκφρασμένα στο νόμισμα στο οποίο θα καταβάλλονται οι παροχές και των οποίων οι όροι μέχρι τη λήξη τους προσιδιάζουν στους όρους των σχετικών υποχρεώσεων καθορισμένων παροχών. Όταν δεν υπάρχει αγορά με πολλές συναλλαγές τέτοιων ομολόγων, χρησιμοποιούνται εκτιμήσεις επιτοκίων οι οποίες λαμβάνουν υπόψη τους τον κίνδυνο και την ληκτότητα των σχετικών υποχρεώσεων.

Επιπρόσθετες πληροφορίες σχετικά με άλλες βασικές παραδοχές για τις υποχρεώσεις καθορισμένων παροχών περιλαμβάνονται στη Σημείωση 11 «Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό».

Η Τράπεζα και ο Όμιλος έχουν επαναδιατυπώσει τα συγκριτικά ποσά της 31 Δεκεμβρίου 2020 σε σχέση με τις δημοσιευμένες Οικονομικές Καταστάσεις της 31 Δεκεμβρίου 2020, βλ. Σημείωση 48 «Αναμόρφωση».

3.4 Έλεγχος απομείωσης των επενδύσεων σε θυγατρικές, συγγενείς, και κοινοπραξίες στις ατομικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις

Ο τρόπος με τον οποίο αξιολογείται το ενδεχόμενο απομείωσης των επενδύσεων σε θυγατρικές εταιρίες, συγγενείς εταιρίες και κοινοπραξίες στις ατομικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις περιγράφεται στη Σημείωση 2.4.8. Η αξιολόγηση αυτή απαιτεί τη

διενέργεια παραδοχών και εκτιμήσεων, για τις οποίες η διοίκηση πιστεύει ότι είναι λογικές και αντικατοπτρίζουν τις επικρατούσες συνθήκες της αγοράς και επιπλέον, είναι ανάλογες των κινδύνων που απορρέουν από τα περιουσιακά στοιχεία που αποτιμώνται. Ωστόσο, διαφορετικές εκτιμήσεις και παραδοχές θα οδηγούσαν σε διαφορετικά αποτελέσματα.

3.5 Αξιολόγηση των συμβατικών ταμειακών ροών στα πλαίσια του SPPI: Έλλειψη δικαιώματος αναγωγής

Ο Όμιλος εφαρμόζει εκτιμήσεις όταν αξιολογεί αν η έλλειψη δικαιώματος αναγωγής επηρεάζει σημαντικά τις μελλοντικές ταμειακές ροές. Προκειμένου να καταλήξει σε συμπέρασμα σχετικά με το αν η δανειακή απαίτηση συνιστά μια τυπική δανειακή σύμβαση και η απόδοσή της δεν επηρεάζεται από την απόδοση του υποκείμενου περιουσιακού στοιχείου ή έργου, ο Όμιλος εξετάζει εάν υπάρχει επαρκές περιθώριο για την απορρόφηση πιστωτικών ζημιών κυρίως συγκρίνοντας την τιμή δεικτών απόδοσης περιουσιακών στοιχείων (π.χ. δείκτης δανείου προς αξία εξασφάλισης - loan to value ratio, μέσος δείκτης κάλυψης εξυπηρέτησης χρέους - average debt servicing coverage ratio) σε σχέση με προκαθορισμένα όρια.

3.6 Αβεβαιότητα επιμέτρησης κατά τον προσδιορισμό παραμέτρων ΑΠΖ

Ο υπολογισμός των ΑΠΖ απαιτεί από τη διοίκηση την άσκηση σημαντικής κρίσης και τη διενέργεια παραδοχών που εμπεριέχουν υψηλό επίπεδο αβεβαιότητας κατά τη χρονική στιγμή προσδιορισμού τους. Αλλαγές σε αυτές τις εκτιμήσεις και παραδοχές έχουν ως αποτέλεσμα να μεταβάλλεται σημαντικά η αξία καθώς και η χρονική στιγμή αναγνώρισης των ΑΠΖ. Οι πιο σημαντικές πηγές αβεβαιότητας επιμέτρησης αφορούν στις παρακάτω παραμέτρους ΑΠΖ:

Προσδιορισμός σημαντικής αύξησης πιστωτικού κινδύνου

Ο Όμιλος αξιολογεί κατά πόσον έχει προκύψει σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου σε σχέση με την αρχική αναγνώριση βάσει ποιοτικών και ποσοτικών κριτηρίων, τα οποία περιλαμβάνουν σημαντικές εκτιμήσεις της διοίκησης. Επιπρόσθετες πληροφορίες για τα κριτήρια αυτά περιλαμβάνονται στη Σημείωση 2.7.7 Αυστηρότερα κριτήρια θα μπορούσαν να αυξήσουν σημαντικά τον αριθμό των χρηματοοικονομικών μέσων που ταξινομούνται στο Στάδιο 2. Όλα τα κριτήρια ταξινόμησης καθώς και τα σχετικά όρια που καθορίζονται βάσει πληροφοριών σχετικά με το μέλλον υπόκεινται σε επικύρωση από τον Τομέα Επικύρωσης Υποδειγμάτων της Τράπεζας. Οι μεταβολές των κριτηρίων ταξινόμησης εγκρίνονται από την Εκτελεστική Επιτροπή και την Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων του Ομίλου.

Εγγενής κίνδυνος υποδείγματος στα μοντέλα του ΔΠΧΑ 9

Η συμμόρφωση με το μοντέλο απομείωσης του ΔΠΧΑ 9 απαιτεί την εφαρμογή πληθώρας υποδειγμάτων. Η πολυπλοκότητα των υποδειγμάτων αυτών, καθώς και ο βαθμός εξάρτησής τους από παραμέτρους που εκτιμώνται μέσω λοιπών υποδειγμάτων είναι υψηλού επιπέδου, συνεπώς, τυχόν αλλαγές στις παραμέτρους και στα δεδομένα (π.χ. εσωτερικές αξιολογήσεις πιστοληπτικής ικανότητας, συμπεριφορικά σκορ κλπ.), καθώς και νέα ή αναθεωρημένα υποδείγματα, ενδέχεται να επηρεάσουν σημαντικά τις ΑΠΖ. Τα υποδείγματα επικυρώνονται από τη Μονάδα Επικύρωσης Υποδειγμάτων της Τράπεζας, σύμφωνα με το Πλαίσιο Επικύρωσης Υποδειγμάτων του Ομίλου.

Πληροφορίες σχετικά με το μέλλον

Οι πληροφορίες σχετικά με το μέλλον ενσωματώνονται στην επιμέτρηση ΑΠΖ των δανείων και των χρεωστικών τίτλων που αξιολογούνται συλλογικά μέσω των υποδειγμάτων PD και LGD. Οι εκτιμώμενες ανακτήσεις (με τη μορφή ταμειακών ροών ή ρευστοποίησης εξασφαλίσεων) που χρησιμοποιούνται στον υπολογισμό ΑΠΖ για τα ανοίγματα επιχειρηματικών δανείων που αξιολογούνται ατομικά, λαμβάνουν υπόψη πληροφορίες σχετικά με το μέλλον βάσει των προβλέψεων της Τράπεζας για τους σχετικούς μακροοικονομικούς παράγοντες. Η διοίκηση επιλέγει σενάρια σχετικά με το μέλλον και κρίνει την καταλληλότητα των αντίστοιχων συντελεστών στάθμισης που πρέπει να εφαρμοστούν. Κάθε ένα από τα σενάρια βασίζεται στις παραδοχές της διοίκησης σχετικά με τις μελλοντικές οικονομικές συνθήκες με τη μορφή μακροοικονομικών, αγοραίων καθώς και άλλων παραγόντων. Ενδεχόμενες αλλαγές στα σενάρια και στους συντελεστές στάθμισης, στις σχετικές μακροοικονομικές μεταβλητές καθώς και στις παραδοχές που έγιναν στο πλαίσιο αυτών των μεταβλητών για τον χρονικό ορίζοντα πρόβλεψης, θα είχαν σημαντική επίδραση στις ΑΠΖ. Επιπρόσθετες πληροφορίες περιλαμβάνονται στη Σημείωση 4.2.6. «Απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που επιμετρώνται στο αποσβεσμένο κόστος ή σε ΕΑΜΛΣΕ».

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 4: Διαχείριση χρηματοοικονομικών κινδύνων

Ο Όμιλος θεωρεί την αποτελεσματική διαχείριση κινδύνων ως βασικό παράγοντα για την ικανότητά του να αποφέρει σημαντικές αποδόσεις σε βάθος χρόνου στους μετόχους του. Στο πλαίσιο αυτό, ο Όμιλος χρησιμοποιεί σημαντικό μέρος των πόρων του, προκειμένου να αναβαθμίζει τις πολιτικές, τις διαδικασίες, τις μεθόδους και τις υποδομές του ώστε να διασφαλίζεται η συμμόρφωση με τις βέλτιστες διεθνείς πρακτικές, καθώς και τις επιταγές της Επιτροπής της Βασιλείας για την Τραπεζική Εποπτεία.

4.1 Πλαίσιο διακυβέρνησης διαχείρισης κινδύνων του Ομίλου

Ο Όμιλος στοχεύει στην υιοθέτηση πρακτικών αναφορικά με τη διακυβέρνηση της διαχείρισης κινδύνων, λαμβάνοντας υπόψη όλες τις σχετικές οδηγίες και εποπτικές απαιτήσεις. Οι διαδικασίες διαχείρισης κινδύνων του Ομίλου διαχωρίζουν τα ακόλουθα είδη

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

κινδύνων: πιστωτικό κίνδυνο, κίνδυνο συγκέντρωσης, κίνδυνο αγοράς, κίνδυνο επιτοκίων στο τραπεζικό χαρτοφυλάκιο, πιστωτικό κίνδυνο αντισυμβαλλομένου, κίνδυνο ρευστότητας, λειτουργικό κίνδυνο και κίνδυνο υποδειγμάτων.

Το Πλαίσιο διακυβέρνησης διαχείρισης κινδύνων περιγράφεται αναλυτικά στην ενότητα Διαχείριση Κινδύνων της Έκθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου.

4.2 Πιστωτικός κίνδυνος

Πιστωτικός κίνδυνος είναι ο κίνδυνος ζημίας εξαιτίας αδυναμίας του αντισυμβαλλομένου να ανταποκριθεί στους όρους και στις υποχρεώσεις που απορρέουν από οποιαδήποτε συμβατική του υποχρέωση. Προέρχεται από τις πιστοδοτικές δραστηριότητες καθώς και συναφείς δραστηριότητες που δημιουργούν έκθεση σε κίνδυνο αθέτησης, όπως οι δραστηριότητες του Ομίλου σε χρηματιστηριακές αγορές, αγορές κεφαλαίου και εκκαθαρίσεις συναλλαγών. Αυτός είναι ο σημαντικότερος κίνδυνος που αντιμετωπίζει ο Όμιλος. Η διαδικασία αξιολόγησης πιστωτικού κινδύνου διενεργείται ξεχωριστά από την Τράπεζα και από κάθε μία από τις θυγατρικές της. Το σύνολο των διαδικασιών αξιολόγησης του πιστωτικού κινδύνου που εφαρμόζονται από τις θυγατρικές εταιρείες του Ομίλου συντονίζεται από τη Διεύθυνση Ελέγχου Πιστωτικού Κινδύνου της Τράπεζας και του Ομίλου (Δ.Ε.Π.Κ.Τ&Ο). Οι παρακάτω ενότητες αναφέρονται στις διαδικασίες που ακολουθεί η Τράπεζα.

4.2.1 Πιστωτική Πολιτική για το Επιχειρηματικό Χαρτοφυλάκιο

Οι πιστωτικές πολιτικές για τις χορηγήσεις επιχειρηματικού χαρτοφυλακίου της Τράπεζας και των θυγατρικών εταιρειών του Ομίλου παρουσιάζουν τις θεμελιώδεις αρχές για την αναγνώριση, μέτρηση, έγκριση, παρακολούθηση και παραγωγή αναφορών του πιστωτικού κινδύνου που αφορούν στο επιχειρηματικό χαρτοφυλάκιο και διασφαλίζουν την ίση μεταχείριση για όλους τους πιστούχους.

Η πιστωτική πολιτική της Τράπεζας («Πιστωτική Πολιτική Επιχειρηματικού Χαρτοφυλακίου») εγκρίνεται από το Δ.Σ. κατόπιν γνωμοδότησης της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων του Δ.Σ. μετά από εισήγηση που υποβάλλεται από το Γενικό Διευθυντή Διαχείρισης Κινδύνων της Τράπεζας και του Ομίλου, στην Ανώτατη Εκτελεστική Επιτροπή και στην Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων του Δ.Σ. Η Πιστωτική Πολιτική Επιχειρηματικού Χαρτοφυλακίου επισκοπείται σε ετήσια βάση και αναθεωρείται όποτε αυτό κριθεί απαραίτητο και σε κάθε περίπτωση κάθε δυο χρόνια.

Εξαιρέσεις από την Πιστωτική Πολιτική Επιχειρηματικού Χαρτοφυλακίου εγκρίνονται από το Δ.Σ. κατόπιν γνωμοδότησης της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων του Δ.Σ. μετά από εισήγηση που υποβάλλεται από το Γενικό Διευθυντή Διαχείρισης Κινδύνων της Τράπεζας και του Ομίλου στην Ανώτατη Εκτελεστική Επιτροπή και στην Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων του Δ.Σ.

4.2.2 Πιστωτική Πολιτική για το Χαρτοφυλάκιο Λιανικής Τραπεζικής

Η πιστωτική πολιτική για τις χορηγήσεις λιανικής τραπεζικής («Πιστωτική Πολιτική Λιανικής Τραπεζικής») καθορίζει τα ελάχιστα πιστωτικά κριτήρια, τις πολιτικές, τις διαδικασίες και τις κατευθυντήριες γραμμές για τη διαχείριση και τον έλεγχο του πιστωτικού κινδύνου που αναλαμβάνεται στα χαρτοφυλάκια λιανικής τόσο σε επίπεδο Τράπεζας όσο και σε επίπεδο Ομίλου. Το κύριο πεδίο εφαρμογής της είναι η ενίσχυση, καθοδήγηση και ρύθμιση της αποτελεσματικής και επαρκούς διαχείρισης του πιστωτικού κινδύνου, επιτυγχάνοντας έτσι μια βιώσιμη ισορροπία μεταξύ κινδύνου και απόδοσης.

Η Πιστωτική Πολιτική Λιανικής Τραπεζικής γνωστοποιείται μέσω της χρήσης αντίστοιχων εγχειριδίων πιστωτικής πολιτικής ("Εγχειρίδιο Πιστωτικής Πολιτικής"). Το Εγχειρίδιο Πιστωτικής Πολιτικής αποσκοπεί στην επίτευξη τριών βασικών στόχων:

- να καθορίσει το πλαίσιο των βασικών πιστωτικών κριτηρίων, πολιτικών και διαδικασιών,
- να ενοποιήσει τις πιστωτικές πολιτικές λιανικής τραπεζικής του Ομίλου, και
- να καθιερώσει μια κοινή προσέγγιση διαχείρισης των κινδύνων λιανικής τραπεζικής.

Η Πιστωτική Πολιτική Λιανικής Τραπεζικής εγκρίνεται από το Δ.Σ. κατόπιν εισήγησης της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων του Δ.Σ., σε συνέχεια πρότασης του Γενικού Διευθυντή Διαχείρισης Κινδύνων της Τράπεζας και του Ομίλου προς την Ανώτατη Εκτελεστική Επιτροπή και την Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων. Η Πιστωτική Πολιτική επισκοπείται σε ετήσια βάση και αναθεωρείται όποτε αυτό κριθεί απαραίτητο και σε κάθε περίπτωση κάθε δυο χρόνια.

Η Διεύθυνση Πίστης Λιανικής Τραπεζικής του Ομίλου αναφέρεται απευθείας στο Γενικό Διευθυντή Πίστης και κύρια αρμοδιότητά της είναι να αξιολογήσει, να σχεδιάσει και να εγκρίνει την Πιστωτική Πολιτική που διέπει τα προϊόντα λιανικής τραπεζικής τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό. Επιπλέον, η Διεύθυνση Πίστης Λιανικής Τραπεζικής του Ομίλου παρακολουθεί στενά τη συνεπή εφαρμογή τόσο της Πιστωτικής Πολιτικής Λιανικής Τραπεζικής όσο και των διαδικασιών χορήγησης πιστώσεων.

Μέσω της εφαρμογής της Πιστωτικής Πολιτικής Λιανικής Τραπεζικής διενεργείται αποτελεσματικά η αξιολόγηση και εκτίμηση του πιστωτικού κινδύνου, τόσο για νέα όσο και για υφιστάμενα προϊόντα. Η Ανώτατη Εκτελεστική Επιτροπή ενημερώνεται τακτικά για όλες τις πτυχές της Πιστωτικής Πολιτικής Λιανικής Τραπεζικής. Καταρτίζονται σχέδια δράσης με τις απαιτούμενες διορθωτικές ενέργειες για την επίλυση θεμάτων, όποτε κρίνεται απαραίτητο, εντός των πλαισίων διάθεσης ανάληψης κινδύνου και στρατηγικού προσανατολισμού της Τράπεζας.

4.2.3 Διαδικασίες πιστοδοτικών λειτουργιών

Οι πιστοδοτικές λειτουργίες του Ομίλου περιλαμβάνονται στην ενότητα «*Διαχείριση Κινδύνων - Πιστωτικός Κίνδυνος*» της Έκθεσης Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου.

4.2.4 Αξιολόγηση πιστωτικού κινδύνου, παρακολούθηση και εσωτερικές διαβαθμίσεις

Η διαδικασία αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας των δανειοληπτών της Τράπεζας καθορίζεται κεντρικά από τη Δ.Ε.Π.Κ.Τ&Ο., η οποία συνεργάζεται στενά με τη Διεύθυνση Πίστης και τις κεντροποιημένες πιστοδοτικές Διευθύνσεις που είναι υπεύθυνες για συγκεκριμένες κατηγορίες πιστοδοτήσεων.

Η Τράπεζα χρησιμοποιεί διάφορα υποδείγματα και μεθοδολογίες αξιολόγησης πιστωτικού κινδύνου, με βάση τον σκοπό χρήσης και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των δανειακών χαρτοφυλακίων τα οποία παρακολουθούνται συστηματικά από τη Δ.Ε.Π.Κ.Τ&Ο και επικυρώνονται σύμφωνα με τα καθοριζόμενα στην Πολιτική Επικύρωσης Υποδειγμάτων από τον Τομέα Επικύρωσης Υποδειγμάτων. Συγκεκριμένα:

Επιχειρηματικό Χαρτοφυλάκιο

Η Τράπεζα έχει αναπτύξει ένα ενιαίο σύστημα διαβάθμισης για το επιχειρηματικό χαρτοφυλάκιο, το οποίο –μετά από τη λήψη της απαιτούμενης έγκρισης και πιστοποίησής του από την Τράπεζα της Ελλάδος– χρησιμοποιείται για την ποσοτικοποίηση των παραμέτρων κινδύνου, όπως η Πιθανότητα Αθέτησης και εξυπηρετεί κυρίως την εγκριτική διαδικασία ενώ επίσης χρησιμοποιείται για σκοπούς τιμολόγησης, εκτίμησης του Εσωτερικού Κεφαλαίου της Τράπεζας (ICAAP), εσωτερικών/εξωτερικών αναφορών, καθώς και στη διαδικασία υπολογισμού των προβλέψεων. Οι κανόνες ταξινόμησης των επιχειρηματικών πιστούχων σε βαθμίδες παρουσιάζονται με λεπτομέρεια στην Πιστωτική Πολιτική Επιχειρηματικού Χαρτοφυλακίου. Συνοπτικά, αναφέρουμε ότι η κλίμακα διαβάθμισης σχετίζεται με την Πιθανότητα Αθέτησης του αντισυμβαλλομένου πιστούχου και περιλαμβάνει συνολικά 21 βαθμίδες, από τις οποίες οι 19 αντιστοιχούν σε πιστούχους που δεν έχουν παρουσιάσει αθέτηση υποχρέωσης και οι 2 σε πιστούχους οι οποίοι έχουν περιέλθει σε κατάσταση αθέτησης. Διαφορετικά χρηματοδοτικά ανοίγματα έναντι του ίδιου πιστούχου, ταξινομούνται στην ίδια βαθμίδα, ανεξάρτητα από τις τυχόν διαφορές μεταξύ των πιστοδοτικών τους χαρακτηριστικών (π.χ. είδος ανοίγματος, προσφερόμενες εξασφαλίσεις κ.λπ.). Η διαδικασία ταξινόμησης πραγματοποιείται τουλάχιστον σε ετήσια βάση, ή και νωρίτερα σε περίπτωση που προκύπτουν νέες πληροφορίες ή δημοσιεύονται πρόσφατα οικονομικά στοιχεία, που δύνανται να επηρεάσουν τον αναληφθέντα κίνδυνο. Για την αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας των πιστούχων, η Τράπεζα χρησιμοποιεί τέσσερα είδη υποδειγμάτων, τα οποία υλοποιούνται μέσω της διαδικτυακής πλατφόρμας Credit Lens (CL) που αναπτύχθηκε από την Moody's. Οι επιχειρηματικοί πιστούχοι, αξιολογούνται μέσω των κάτωθι υποδειγμάτων:

1. Μοντέλο Αξιολόγησης Επιχειρηματικών Πιστοδοτήσεων (ΜΑΕΠ): Αποτελεί «Υβριδικό» υπόδειγμα διαβάθμισης το οποίο υλοποιείται μέσω της πλατφόρμας Credit Lens (CL) (αποτελεί την αναβαθμισμένη έκδοση του λογισμικού Moody's Risk Analyst) η χρήση του οποίου εστιάζεται σε εταιρείες με πλήρη οικονομικά στοιχεία.
2. Εμπειρικό Υπόδειγμα: Με τη χρήση του Υποδείγματος αξιολογούνται πιστούχοι που αποτελούν ειδικές περιπτώσεις (π.χ. αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης, Μ.Κ.Ο κ.λπ.) για τους οποίους δεν είναι δυνατή η χρήση του ΜΑΕΠ των λοιπών υποδειγμάτων που λειτουργούν στην επιχειρηματική πλατφόρμα (Credit Lens).
3. Μεθοδολογία Ειδικών Συντελεστών Στάθμισης Κινδύνων – 'Ειδικός Δανεισμός': Μέσω αυτών αξιολογούνται προτάσεις πιστοδότησης μεγάλων και σύνθετων έργων υποδομής και απόκτησης περιουσιακών στοιχείων (Project & Object Finance scorecards).
4. Σκοροκάρτα Αξιολόγησης Επιχειρήσεων με περιορισμένα οικονομικά στοιχεία: Χρησιμοποιείται για την αξιολόγηση νεοϊδρυθεισών επιχειρήσεων καθώς και μικρότερων επιχειρήσεων με περιορισμένα οικονομικά στοιχεία, που τηρούν Βιβλία Β' Κατηγορίας (δηλ. απλογραφικά βιβλία).

Με τη χρήση όλων αυτών των υποδειγμάτων παράγονται σε τακτή βάση ταξινομήσεις των πιστούχων στην κλίμακα οι οποίες στη συνέχεια αντιστοιχίζονται σε μία μοναδική Πιθανότητα Αθέτησης. Τα υποδείγματα βαθμονομούνται όποτε κριθεί απαραίτητο.

Εκτός από τα παραπάνω υποδείγματα, η Τράπεζα έχει αναπτύξει και εφαρμόσει το Σύστημα Έγκαιρης Προειδοποίησης (ΣΕΠ) για το επιχειρηματικό της πελατολόγιο που αποτελεί ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο μέσω του οποίου, σε πολύ πρώιμα στάδια εντοπίζονται, παρακολουθούνται και διαχειρίζονται οι οφειλότες που έχουν υποστεί επιδείνωση της πιστοληπτικής τους ικανότητας. Το ΣΕΠ εισήχθη στην Τράπεζα το 2018 και περιλαμβάνει αποδοτικές και αποτελεσματικές δομές, διαδικασίες, καθώς και κατάλληλα εργαλεία για την υποστήριξη της έγκαιρης διαχείρισης των καθυστερούμενων οφειλών.

Η τιμολόγηση των επιχειρηματικών πιστούχων διενεργείται μέσω ενός καλά εδραιωμένου Πλαισίου Τιμολόγησης με βάση τον συνδεδεμένο κίνδυνο (Risk-Based Pricing). Το Πλαίσιο αυτό βασίζεται σε θεμελιώδεις αρχές τιμολόγησης και διέπεται από σχετικές πολιτικές, ευρέως αποδεκτές μεθοδολογίες, και κατάλληλα εργαλεία τιμολόγησης. Καλύπτει τόσο τις νέες πιστοδοτήσεις όσο και την ανανέωση των υφιστάμενων πιστοδοτήσεων που εμπίπτουν στο επιχειρηματικό χαρτοφυλάκιο της Τράπεζας. Επιπλέον, το Πλαίσιο Τιμολόγησης είναι ευθυγραμμισμένο με το Πλαίσιο Διάθεσης Ανάληψης Κινδύνων της Τράπεζας (Risk Appetite Framework), λαμβάνει υπ' όψιν το ισχύον εποπτικό πλαίσιο, τα διεθνή λογιστικά πρότυπα και τα αντίστοιχα υποδείγματα υπολογισμού προβλέψεων, τις μακροοικονομικές τάσεις, ενώ διασφαλίζει τη δίκαιη και ίση αντιμετώπιση όλων των πιστούχων. Σε τακτική βάση (τουλάχιστον ετησίως) επισκοπείται, και αναθεωρείται εφόσον κριθεί απαραίτητο.

Το σύνολο των υποδειγμάτων που σχετίζονται με το επιχειρηματικό χαρτοφυλάκιο της Τράπεζας παρουσιάζεται παρακάτω:

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Υποδείγματα Πιστωτικού Κινδύνου με βάση τη χρήση, τον τύπο και το χαρτοφυλάκιο αναφοράς

Χρήση Υποδείγματος	Τύπος Υποδείγματος	Επιχειρηματικό Χαρτοφυλάκιο
Υποδείγματα IFRS 9	PD	1
	EAD	1
	LGD	1
Υπολογισμός Εσωτερικού Κεφαλαίου (Πυλώνας II – ICAAP)	PD	5
	EAD	-
	LGD	-
Τιμολόγηση	Εργαλείο Τιμολόγησης	1
Σύστημα Έγκαιρης Προειδοποίησης (ΣΕΠ)	Υπόδειγμα ΣΕΠ	1
Σύνολο		10

Λιανική Τραπεζική

Η διαχείριση του πιστωτικού κινδύνου για το χαρτοφυλάκιο λιανικής τραπεζικής ξεκινά κατά το στάδιο της έγκρισης. Η διαδικασία χορήγησης είναι κεντροποιημένη, γεγονός που διασφαλίζει το διαχωρισμό καθηκόντων και την ομοιόμορφη εφαρμογή των πιστοδοτικών προτύπων. Κάθε νέο αίτημα αξιολογείται με τη χρήση υποδειγμάτων αξιολόγησης (application/origination scorecards), εξειδικευμένων για την εκάστοτε ομάδα προϊόντων. Επιπλέον, καθ' όλη τη διάρκεια ζωής του κάθε δανείου παρακολουθείται σε τακτική βάση η συμπεριφορά αποπληρωμής τους με χρήση στατιστικών υποδειγμάτων (behavioural scorecards). Η Δ.Ε.Π.Κ.Τ&Ο παράγει περιοδικές αναφορές (συχνότερες του έτους) για την ποιότητα των χαρτοφυλακίων οι οποίες παρέχονται στη Διοίκηση και προτείνει διορθωτικά μέτρα για την άμβλυνση και τον έλεγχο του πιστωτικού κινδύνου όταν αυτό κρίνεται απαραίτητο.

Ειδικότερα, το χαρτοφυλάκιο των στεγαστικών δανείων παρακολουθείται με τη χρήση πιο εξελιγμένων μεθόδων, δεδομένου ότι η Τράπεζα έχει υιοθετήσει από το 2008 την εφαρμογή της Προσέγγισης Εσωτερικών Διαβαθμίσεων (A-IRB) για τον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων έναντι του πιστωτικού κινδύνου για τα ανοίγματα δανείων με εμπράγματη εξασφάλιση κατοικία. Το υπόδειγμα της Τράπεζας για την εκτίμηση της Πιθανότητας Αθέτησης (PD Model) αναπτύχθηκε το 2009 και βάσει πιο πρόσφατων επαναβαθμονομήσεων χρησιμοποιούταν για σκοπούς υπολογισμού κεφαλαιακών απαιτήσεων βάσει της προσέγγισης εσωτερικών διαβαθμίσεων (IRB). Μετά την επιστροφή της Τράπεζας στην Τυποποιημένη Προσέγγιση (Standardized Approach) τον Ιούνιο 2019, το υπόδειγμα χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό εσωτερικού κεφαλαίου, καθώς και για σκοπούς παραγωγής εσωτερικών αναφορών και παρακολούθησης χαρτοφυλακίου. Κάθε μη αθετημένο άνοιγμα αξιολογείται με τη χρήση αυτού του Υποδείγματος Εκτίμησης της Πιθανότητας Αθέτησης σε μηνιαία βάση και κατατάσσεται σε μία από τις 10 διαβαθμίσεις (pools) με κοινά χαρακτηριστικά κινδύνου. Κάθε διαβάθμιση λαμβάνει μία διαφορετική Πιθανότητα Αθέτησης (PD). Όλα τα αθετημένα ανοίγματα λαμβάνουν Πιθανότητα Αθέτησης ίση με 100%.

Επιπλέον, το υπόδειγμα εκτίμησης Ζημίας σε Περίπτωση Αθέτησης (LGD model) για τα στεγαστικά δάνεια που αναπτύχθηκε εσωτερικά, χρησιμοποιείται κυρίως για σκοπούς χρηματοοικονομικής αναφοράς, καθώς και για σκοπούς υπολογισμού Εσωτερικού Κεφαλαίου (ICAAP), Stress Test και Budget/Business/NPE/Recovery Planning. Το υπόδειγμα περιλαμβάνει τρία στοιχεία: το πρώτο παράγει πιθανότητες επιστροφής σε μη αθετημένη κατάσταση (curing) λαμβάνοντας υπόψη μακροοικονομικούς παράγοντες, το δεύτερο εκτιμά ποσοστά ανάκτησης (recovery rates) και το τρίτο ενσωματώνει το αναμενόμενο ποσό ανάκτησης από τη ρευστοποίηση των στοιχείων εξασφάλισης. Και τα δύο προαναφερθέντα υποδείγματα PD και LGD επικυρώνονται από τον ανεξάρτητο Τομέα Επικύρωσης Υποδειγμάτων σύμφωνα με τα οριζόμενα στην Πολιτική Επικύρωσης Υποδειγμάτων και παρακολουθούνται τακτικά από τη Δ.Ε.Π.Κ.Τ&Ο.

Αναφορικά με τις πιστοδοτήσεις προς Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις, ακολουθείται η ίδια βασική αρχή κεντροποιημένης αξιολόγησης και παρακολούθησής τους με το επιχειρηματικό χαρτοφυλάκιο. Όλα τα αιτήματα πιστοδότησης αξιολογούνται κατά την αρχική τους έγκριση, και στη συνέχεια με ετήσια τουλάχιστον συχνότητα, καθώς και κατά τις ημερομηνίες ανανέωσης των πιστοδοτικών πλαισίων. Η αξιολόγηση στηρίζεται στο Υπόδειγμα Αξιολόγησης Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων (YAMME), μέσω του οποίου παράγεται μια τελική αξιολογική βαθμίδα που στη συνέχεια αντιστοιχίζεται σε μία Πιθανότητα Αθέτησης. Το υπόδειγμα ενσωματώνει μια ανεξάρτητη μεταβλητή “συμπεριφορικού σκορ”. Μια τυπική συμπεριφορική σκορόκαρτα εξετάζει τη συμπεριφορά του πιστούχου σε όλους τους δανειακούς και καταθετικούς του λογαριασμούς, σταθμίζει ένα πλήθος μεταβλητών (π.χ. καθυστερήσεις, χρήση ορίων κ.λπ.) παράγοντας αυτόματα σε μηνιαία βάση ένα συμπεριφορικό σκορ. Η προσθήκη αυτή αύξησε σημαντικά την προβλεπτική ικανότητα του Υποδείγματος.

Σύμφωνα με τις αρχές που διέπουν τις πιστοδοτήσεις της Επιχειρηματικής Τραπεζικής, οι πιστοδοτήσεις προς Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις καλύπτονται από αναγνωρίσιμες εξασφαλίσεις όπως βάρη επί επιχειρηματικών ή αστικών ακινήτων, ενεχυρίαση επιταγών – συναλλαγματικών και λουπών ρευστοποιήσιμων στοιχείων που έχουν ως στόχο να περιορίσουν τον πιστωτικό κίνδυνο. Το υπόδειγμα Ζημίας σε Περίπτωση Αθέτησης αναπτύχθηκε εσωτερικά το 2011 με σκοπό την χρησιμοποίησή του στον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων βάσει της προσέγγισης εσωτερικών διαβαθμίσεων (IRB). Από τον Ιούνιο του 2019, όπου η Τράπεζα επανήλθε στην Τυποποιημένη Προσέγγιση (Standardised Approach), το υπόδειγμα εξυπηρετεί τους σκοπούς της παρακολούθησης της απόδοσης του χαρτοφυλακίου, της διοικητικής πληροφόρησης, καθώς και του υπολογισμού του εσωτερικού κεφαλαίου (ICAAP). Το υπόδειγμα εκτιμά για κάθε πιστούχο το ποσοστό ζημίας για την Τράπεζα σε περίπτωση που ο πιστούχος περιέλθει σε κατάσταση αθέτησης. Η εκτίμηση πραγματοποιείται σε δύο επίπεδα: στο πρώτο αρχικά εκτιμάται η πιθανότητα μετάβασης κάθε πιστούχου σε

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

κατάσταση καταγγελίας (οριστική καθυστέρηση), ενώ στο δεύτερο ακολουθεί η εκτίμηση του ποσοστού ανάκτησης έπειτα από την ημερομηνία καταγγελίας.

Όπως και στο επιχειρηματικό χαρτοφυλάκιο, η Τράπεζα εφαρμόζει ΣΕΠ για το σύνολο του πελατολογίου Λιανικής Τραπεζικής και συγκεκριμένα των χαρτοφυλακίων Στεγαστικής Πίστης, Καταναλωτικής Πίστης και Μικρών Επιχειρήσεων, με στόχο την αναγνώριση πιθανών πιστωτικών ζημιών σε πολύ πρώιμο στάδιο. Το ΣΕΠ υποστηρίζεται από κατάλληλη τεκμηρίωση διαδικασιών, δικλίδων ασφαλείας και εργαλείων για την επίτευξη αποτελεσματικής διαχείρισης των καθυστερημένων οφειλών.

Για την τιμολόγηση των πελατών Λιανικής Τραπεζικής, εφαρμόζεται ένα καλά εδραιωμένο Πλαίσιο Τιμολόγησης με βάση τον κίνδυνο (Risk-Based Pricing), το οποίο διέπεται από σχετικές πολιτικές, γενικώς αποδεκτές μεθοδολογίες και κατάλληλα εργαλεία τιμολόγησης.

Το σύνολο των υποδειγμάτων που σχετίζονται με το χαρτοφυλάκιο Λιανικής Τραπεζικής παρουσιάζεται παρακάτω:

Υποδείγματα Πιστωτικού Κινδύνου με βάση τη χρήση, τον τύπο και το χαρτοφυλάκιο αναφοράς

Χρήση Υποδείγματος	Τύπος Υποδείγματος	Στεγαστικά Δάνεια	Καταναλωτικά Δάνεια	Πιστωτικές Κάρτες & Ανοιχτά Δάνεια	Μικρές Επιχ/σεις	Σύνολο
Υποδείγματα IFRS 9	PD	1	1	1	1	4
	EAD	-	-	1	1	2
	LGD	1	1	1	1	4
Υπολογισμός Εσωτερικού Κεφαλαίου (Πυλώνας II – ICAAP)	PD	1	-	-	3	4
	EAD	-	-	-	1	1
	LGD	1	-	-	1	2
Τιμολόγηση	Εργαλείο Τιμολόγησης	1	1	1	1	4
Σύστημα Έγκαιρης Προειδοποίησης (ΣΕΠ)	Υπόδειγμα ΣΕΠ	1	1	2	1	5
Σκορόκαρτες	Σκορόκαρτα Αιτήσεων	1	2	2	-	5
	Συμπεριφορική Σκορόκαρτα	3	2	6	-	11
Σύνολο		10	8	14	10	42

4.2.5 Διαχείριση Κινδύνου Συγκέντρωσης

Η Τράπεζα διαχειρίζεται τη χορήγηση πιστοδοτήσεων, ελέγχει την έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο και διασφαλίζει την εποπτική της συμμόρφωση, μέσω ενός συστήματος εσωτερικών ορίων. Η διαδικασία διαχείρισης του κινδύνου συγκέντρωσης περιγράφεται στην ενότητα «Διαχείριση Κινδύνων - Κίνδυνος Συγκέντρωσης» της Έκθεσης Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου.

4.2.6 Απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που επιμετρώνται στο αποσβεσμένο κόστος ή σε ΕΑΜΛΣΕ

Πρόβλεψη ΑΠΖ αναγνωρίζεται για όλα τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που επιμετρώνται σε αποσβεσμένο κόστος, χρεωστικά χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που επιμετρώνται σε ΕΑΜΛΣΕ, απαιτήσεις από μισθώματα, συμβόλαια χρηματοοικονομικής εγγύησης και συγκεκριμένες δανειακές δεσμεύσεις που πληρούν τον ορισμό του χρηματοοικονομικού μέσου. Η Τράπεζα έχει υιοθετήσει μια πολιτική διενέργειας προβλέψεων χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9 (η «Πολιτική Απομείωσης»), η οποία εφαρμόζεται επίσης και απ' όλες τις θυγατρικές και θέτει κατευθυντήριες γραμμές για την επιμέτρηση των ΑΠΖ. Οι λογιστικές πολιτικές του Ομίλου για την αναγνώριση και επιμέτρηση προβλέψεων ΑΠΖ περιγράφονται στη Σημείωση 2.7.7 Προβλέψεις Απομείωσης- Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές. Βάσει της Πολιτικής Απομείωσης, η Επιτροπή Προβλέψεων Απομείωσης και Διαγραφών Χρηματοοικονομικών Περιουσιακών Στοιχείων του Ομίλου έχει τις εξής αρμοδιότητες:

- Εγκρίνει τα μακροοικονομικά σενάρια και τους συντελεστές στάθμισης των σεναρίων.
- Διασφαλίζει ότι οι προβλέψεις ΑΠΖ για όλα τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και τις δεσμεύσεις εκτός ισολογισμού, που είναι εντός πεδίου εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9, διενεργούνται σύμφωνα με την Πολιτική Απομείωσης.
- Διασφαλίζει τη συμμόρφωση με τις εγκεκριμένες διαδικασίες υπολογισμού προβλέψεων απομείωσης χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων.
- Επισκοπεί και εγκρίνει το ποσό των προβλέψεων ΑΠΖ που έχουν εκτιμηθεί, είτε σε ατομική βάση από τις αρμόδιες Διευθύνσεις, ή σε συλλογική βάση από το εξειδικευμένο πληροφοριακό σύστημα υπολογισμού ΑΠΖ.
- Αναφέρει στην Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων το ποσό των προβλέψεων ΑΠΖ για τις ετήσιες και ενδιάμεσες, ατομικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις.
- Αναφέρει στην Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων και στην Επιτροπή Ελέγχου, μεταβολές στις παραμέτρους πιστωτικού κινδύνου που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό προβλέψεων ΑΠΖ.

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Ορισμός Αθέτησης

Ο Όμιλος έχει εναρμονίσει τον ορισμό της αθέτησης για σκοπούς χρηματοοικονομικών αναφορών με τον ορισμό των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων (ΜΕΑ) για εποπτικούς σκοπούς, όπως αυτός ορίζεται από τα ΕΒΑ ITS, και κατά συνέπεια ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο θεωρείται ως απομειωμένο και κατατάσσεται στο Στάδιο 3, όταν έχει ταξινομηθεί ως ΜΕΑ, σύμφωνα με την Πολιτική Ταξινόμησης των Μη Εξυπηρετούμενων και υπό Ρύθμιση Ανοιγμάτων του Ομίλου. Επιπρόσθετα, η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών δημοσίευσε τις Τελικές Οδηγίες σχετικά με την εφαρμογή του ορισμού της αθέτησης δυνάμει του άρθρου 178 του Κανονισμού (ΕΕ) υπ' αρ. 575/2013 (ΕΒΑ/GL/2016/07), και του Κανονισμού (ΕΕ) 2018/1845 της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας («ΕΚΤ») σχετικά με τον καθορισμό του ορίου σημαντικότητας βάσει του οποίου εκτιμάται το ουσιώδες των καθυστερημένων πιστωτικών υποχρεώσεων, με στόχο την εναρμόνιση της εφαρμογής του μεταξύ των ευρωπαϊκών πιστωτικών ιδρυμάτων και τη βελτίωση της συνοχής στην εφαρμογή των εποπτικών διατάξεων σχετικά με την κεφαλαιακή θέση από τα ευρωπαϊκά πιστωτικά ιδρύματα, οι οποίες έχουν τεθεί σε ισχύ από την 1^η Ιανουαρίου 2021.

Σύμφωνα με το νέο ορισμό αθέτησης τα ανοίγματα (εκτός εκείνων που διακρατούνται για εμπορικούς σκοπούς ή των χρεωστικών τίτλων όπου ο Όμιλος δεν έχει άλλα ανοίγματα προς τον οφειλέτη) θα ταξινομούνται σε Στάδιο 3 βάσει των ακόλουθων κύριων κριτηρίων:

(α) Ληξιπρόθεσμες οφειλές Λιανικής Τραπεζικής άνω των €100 και άνω των €500 για τα υπόλοιπα χαρτοφυλάκια που τελούν σε υπερημερία για χρονικό διάστημα που υπερβαίνει τις 90 μέρες, αποτελώντας τουλάχιστον 1% του συνολικού ανοίγματος του πιστούχου. Για το Επιχειρηματικό Χαρτοφυλάκιο η αξιολόγηση διενεργείται σε επίπεδο συνολικών οφειλών του πιστούχου στον Όμιλο, σε αντίθεση με τα ανοίγματα της Λιανικής όπου η αξιολόγηση διενεργείται σε επίπεδο πιστοδότησης. Στην περίπτωση των πιστωτικών καρτών, το άνοιγμα θεωρείται μη εξυπηρετούμενο σε περίπτωση μη καταβολής περισσότερων από τρεις (3) μηνιαίες δόσεις. Η ταξινόμηση σε Στάδιο 3 για υπερημερία που υπερβαίνει τις 90 ημέρες μπορεί να αποφευχθεί μόνο σε περιπτώσεις ληξιπρόθεσμων οφειλών που οφείλονται σε επιχειρηματικές δικαστικές διαφορές, σε συγκεκριμένους συμβατικούς όρους ή σε τεχνικούς λόγους που σχετίζονται με τα πληροφοριακά συστήματα (δηλ. καταστάσεις «τεχνικής καθυστέρησης»).

(β) Τρίμηνη δοκιμαστική περίοδος για μη-ρυθμισμένα ανοίγματα, κατά τη διάρκεια της οποίας δεν εφαρμόζονται κριτήρια αθέτησης.

(γ) Λοιπά κριτήρια που αποδεικνύουν, ακόμα και σε περίπτωση απουσίας ληξιπρόθεσμης οφειλής, ότι ο αντισυμβαλλόμενος δεν είναι σε θέση να εξυπηρετήσει όλες τις χρηματοοικονομικές του υποχρεώσεις, περιλαμβάνουν ενδεικτικά τα ακόλουθα:

- ο Παραχωρήσεις σε πιστούχους που αντιμετωπίζουν ή πρόκειται να αντιμετωπίσουν δυσκολίες στην εξυπηρέτηση των χρηματοοικονομικών τους δεσμεύσεων που οδηγούν σε μείωση της παρούσας αξίας των ταμειακών ροών άνω του 1% σε σύγκριση με την αρχική αξία (επείγουσα αναδιάρθρωση που οδηγεί σε μείωση χρηματοοικονομικής υποχρέωσης).
- ο Μερική ή ολική πώληση πιστωτικών υποχρεώσεων με σημαντική οικονομική ζημία, ήτοι >5%.
- ο Ζημιές που έχουν αναγνωριστεί στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων Χρήσης για μέσα που επιμετρώνται σε εύλογη αξία, οι οποίες αντιπροσωπεύουν πιστωτικές ζημιές.

Η υιοθέτηση του νέου ορισμού αθέτησης δεν είχε σημαντική επίδραση στις ενοποιημένες και ατομικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις.

Μία δέσμευση θεωρείται ως ΜΕΑ εάν, όταν εκταμειωθεί ή χρησιμοποιηθεί με άλλο τρόπο, δημιουργεί ανοίγματα που φέρουν τον κίνδυνο να μην εξοφληθούν πλήρως χωρίς την ρευστοποίηση των σχετικών καλυμμάτων. Οι χρηματοοικονομικές εγγυήσεις που έχουν εκδοθεί από την Τράπεζα θεωρούνται ως ΜΕΑ στο σύνολο της ονομαστικής τους αξίας, όταν υπάρχει κίνδυνος να γίνει κατάπτωση της εγγύησης από τον λήπτη, καθώς και όταν πληρούνται οι προϋποθέσεις ταξινόμησης ως ΜΕΑ του υποκείμενου εγγυημένου ανοίγματος.

Ένας χρεωστικός τίτλος θεωρείται απομειωμένος και κατατάσσεται στο στάδιο 3 βάσει αντικειμενικών κριτηρίων, όταν ο εκδότης έχει καθυστερήσει τουλάχιστον μία πληρωμή κεφαλαίου ή τόκων, βάσει των συμβατικών όρων του τίτλου, ανεξάρτητα από τις ημέρες καθυστέρησης. Επιπλέον, ένας χρεωστικός τίτλος θεωρείται απομειωμένος εάν υπάρχει τουλάχιστον μία εξωτερική αξιολόγηση πιστοληπτικής διαβάθμισης του τίτλου ή του εκδότη, που αντιστοιχεί σε Χρεοκοπία (Default) ή Επιλεκτική Χρεοκοπία (Selective Default).

Σημαντική αύξηση πιστωτικού κινδύνου

Ένα μη απομειωμένο χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο ταξινομείται στο Στάδιο 2 όταν έχει υποστεί σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου μετά την αρχική του αναγνώριση, αλλιώς ταξινομείται στο Στάδιο 1. Η αξιολόγηση του κατά πόσον ο πιστωτικός κίνδυνος έχει αυξηθεί σημαντικά μετά την αρχική αναγνώριση διενεργείται σε κάθε περίοδο αναφοράς, εξετάζοντας τη μεταβολή του κινδύνου αθέτησης καθ' όλη την εναπομένουσα διάρκεια ζωής του χρηματοπιστωτικού μέσου. Η αξιολόγηση συγκρίνει τον κίνδυνο αθέτησης κατά την ημερομηνία αναφοράς σε σύγκριση με τον αντίστοιχο κίνδυνο αθέτησης κατά την αρχική αναγνώριση, λαμβάνοντας υπόψη λογικές και βάσιμες παραδοχές, καθώς και στοιχεία για παρελθοντικά γεγονότα, τρέχουσες και μελλοντικές οικονομικές συνθήκες. Η αξιολόγηση είναι αμερόληπτη, σταθμισμένη βάσει πιθανοτήτων, και στο βαθμό που αυτό είναι σχετικό, βασίζεται σε πληροφορίες σχετικά με το μέλλον, οι οποίες είναι συνεπείς με τις αντίστοιχες πληροφορίες που χρησιμοποιούνται για την επιμέτρηση των ΑΠΖ.

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Η Τράπεζα διενεργεί την αξιολόγηση της σημαντικής αύξησης του πιστωτικού κινδύνου βάσει των αρχών που διατυπώνονται στην Πολιτική Απομείωσης και αποτελείται κυρίως από τα παρακάτω:

- Ποσοτικά κριτήρια, που αφορούν στην ποσοτική σύγκριση της πιθανότητας αθέτησης ή της πιστοληπτικής διαβάθμισης κατά την ημερομηνία αναφοράς σε σχέση με την αντίστοιχη ένδειξη πιστωτικού κινδύνου κατά την αρχική αναγνώριση,
- Ποιοτικά κριτήρια, ήτοι όλα τα ανοίγματα που έχουν ταξινομηθεί ως εξυπηρετούμενα ανοίγματα υπό ρύθμιση και εταιρικοί οφειλέτες που έχουν συμπεριληφθεί στην εσωτερική λίστα παρακολούθησης, και
- Δείκτες «ασφαλείας». Ο Όμιλος εφαρμόζει σε όλα τα δανειακά ανοίγματα το τεκμήριο που θέτει το ΔΠΧΑ 9, σύμφωνα με το οποίο ο πιστωτικός κίνδυνος ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου θεωρείται ότι έχει αυξηθεί σημαντικά μετά την αρχική αναγνώριση όταν οι συμβατικές πληρωμές εμφανίζουν καθυστέρηση για διάστημα άνω των 30 ημερών. Επιπλέον, για ανοίγματα που δεν εμπίπτουν στην κατηγορία «χαμηλού πιστωτικού κινδύνου» (low credit risk segment), η Τράπεζα εφαρμόζει τον κανόνα της τριπλάσιας αύξησης της πιθανότητας αθέτησης (EBA threefold increase) για την ταξινόμηση των ανοιγμάτων στο Στάδιο 2.

Μεταφορά χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων στο Στάδιο 1

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία μεταφέρονται πίσω στο Στάδιο 1 όταν παύουν να πληρούνται τα κριτήρια για σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου.

Περίοδος επιμέτρησης ΑΠΖ

Η περίοδος επιμέτρησης των ΑΠΖ πλήρους διάρκειας ζωής βασίζεται στη μέγιστη συμβατική περίοδο κατά την οποία η Τράπεζα εκτίθεται σε πιστωτικό κίνδυνο, η οποία προσδιορίζεται βάσει των ουσιαστικών συμβατικών όρων. Για τα ανακυκλούμενα δανειακά ανοίγματα, η περίοδος έκθεσης σε πιστωτικό κίνδυνο προσδιορίζεται βάσει των αναμενόμενων ενεργειών διαχείρισης του πιστωτικού κινδύνου και ιστορικής πληροφόρησης.

Ενσωμάτωση πληροφοριών σχετικά με τις μελλοντικές τάσεις στο οικονομικό περιβάλλον

Η επιμέτρηση των ΑΠΖ ενσωματώνει πληροφορίες σχετικά με τη μελλοντική εξέλιξη μακροοικονομικών μεταβλητών. Ο Όμιλος επιλέγει τρία σενάρια προβλέψεων αναφορικά με τη δυναμική πορεία της οικονομικής δραστηριότητας στην Ελλάδα και τα συνδυάζει με ένα αντίστοιχο σετ συντελεστών στάθμισης που αποτυπώνουν την πιθανότητα να συμβεί καθένα από αυτά τα σενάρια. Ο Όμιλος αξιολογεί την καταλληλότητα, τη συνέπεια και την ευλογοφάνεια του αντίστοιχου σταθμισμένου σεναρίου συνδυάζοντας σχετικές πληροφορίες από επίσημες πηγές, τους κύριους οικους αξιολόγησης και αξιόπιστους ιδιωτικούς φορείς, και χρησιμοποιεί ένα οικονομετρικό υπόδειγμα εκτίμησης που συσχετίζει την εξέλιξη του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος (ΑΕΠ) με την πορεία των υπόλοιπων μακροοικονομικών μεταβλητών που χρησιμοποιούνται στους υπολογισμούς των ΑΠΖ, καθώς και ενός ελάχιστου αριθμού λοιπών εξωγενών ερμηνευτικών μεταβλητών. Τα επιλεγμένα σενάρια αναφορικά με τη μελλοντική πορεία του ρυθμού μεταβολής του ΑΕΠ και οι σχετικοί συντελεστές στάθμισης εγκρίνονται από τη Διοίκηση. Πιο συγκεκριμένα, η Τράπεζα εφαρμόζει τρία μακροοικονομικά σενάρια αναφορικά με τη δυναμική πορεία των εξελίξεων, τα οποία χαρακτηρίζονται ως «βασικό», «αισιόδοξο» και «δυσμενές», με συντελεστές στάθμισης 55%, 20% και 25% αντιστοίχως, τα οποία αναπτύσσονται από τη Διεύθυνση Οικονομικής Ανάλυσης. Τα μακροοικονομικά σενάρια καθώς και οι συντελεστές στάθμισής τους, εγκρίνονται από την Επιτροπή Προβλέψεων Απομείωσης και Διαγραφών Χρηματοοικονομικών Περιουσιακών Στοιχείων του Ομίλου και η απόδοσή τους αποτιμάται μέσω της επικύρωσης των υποδειγμάτων εκτίμησης των ΑΠΖ από τον Τομέα Επικύρωσης Υποδειγμάτων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην Πολιτική Επικύρωσης Υποδειγμάτων. Τα μακροοικονομικά σενάρια που χρησιμοποιούνται για την επιμέτρηση των ΑΠΖ είναι τα ίδια με εκείνα που χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση της σημαντικής αύξησης του πιστωτικού κινδύνου.

Η Τράπεζα χρησιμοποιεί μακροοικονομικές μεταβλητές που σχετίζονται με εξελίξεις που αφορούν στην ελληνική οικονομία και η πρόβλεψη ΑΠΖ συναρτάται κυρίως από τις μεταβολές στο ΑΕΠ και τον Δείκτη Τιμών Οικιστικών Ακινήτων (House Price Index - HPI). Όσον αφορά στο HPI, οι τιμές που αντιστοιχούν στο αισιόδοξο σενάριο έχουν θεωρηθεί εξωγενώς ίσες με αυτές του βασικού σεναρίου για την περίοδο πρόβλεψης, με δεδομένη την αβεβαιότητα και εξαιτίας του σημαντικού ρόλου που έχουν ιδιοσυγκρασιακοί παράγοντες, οι οποίοι επενεργούν στην τρέχουσα συγκυρία και δεν ενσωματώνονται στο υπόδειγμα εκτίμησης, αλλά ενδέχεται να επηρεάζουν τη συγκεκριμένη αγορά κατά την περίοδο αναφοράς. Οι μέσες ετήσιες προβλέψεις σε μεσοπρόθεσμο ορίζοντα (2022-2026) για τις δύο κύριες μεταβλητές υπό κάθε μακροοικονομικό σενάριο ξεχωριστά έχουν ως εξής:

	Βασικό	Αισιόδοξο	Δυσμενές
Ρυθμός μεταβολής ΑΕΠ	3,0	4,7	-1,0
Ρυθμός μεταβολής HPI	4,4	4,4	1,5

Η πρόβλεψη ΑΠΖ είναι ευαίσθητη σε μεταβολές των σεναρίων σχετικά με τις μελλοντικές εκτιμήσεις των παραπάνω μακροοικονομικών μεταβλητών. Δεδομένου ότι η πρόβλεψη ΑΠΖ του Ομίλου επηρεάζεται κυρίως από την Τράπεζα, η Διοίκηση αξιολόγησε την ευαισθησία της πρόβλεψης ΑΠΖ για δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος της Τράπεζας, έναντι εύλογα πιθανών μεταβολών στις συγκεκριμένες μεταβλητές, σε σύγκριση με τα αντίστοιχα σενάρια εκτιμήσεων που χρησιμοποιήθηκαν στην επιμέτρηση ΑΠΖ κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2021. Η ανάλυση ευαισθησίας διενεργήθηκε με την υπόθεση μιας «ευνοϊκής» και μιας «δυσμενούς» μετατόπισης των τριών σεναρίων μελλοντικών εκτιμήσεων του ρυθμού μεταβολής του ΑΕΠ και του HPI, διατηρώντας τους ίδιους συντελεστές στάθμισης ανά σενάριο (δηλ. 55%, 20% και 25%, για το βασικό, αισιόδοξο και δυσμενές

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

σενάριο, αντίστοιχα). Δεδομένου ότι ο ρυθμός μεταβολής του ΑΕΠ διαδραματίζει καίριο ρόλο στον προσδιορισμό των λοιπών μακροοικονομικών μεταβλητών, αυτές οι δύο παραλλαγές εξωγενούς μετατόπισης των αρχικών σεναρίων του ρυθμού μεταβολής του ΑΕΠ έχουν χρησιμοποιηθεί για να παραχθούν δύο εκδοχές μακροοικονομικών σεναρίων – βασισμένων στα σχετικά υποδείγματα – για το σύνολο των μακροοικονομικών μεταβλητών (συμπεριλαμβανομένου και του ΗΠΙ) . Επιπροσθέτως, διενεργήθηκε μια επιπλέον ανάλυση ευαισθησίας που εστιάζει αποκλειστικά στη μεταβολή του ΗΠΙ, διατηρώντας σταθερές στις αρχικές τους τιμές όλες τις υπόλοιπες μακροοικονομικές μεταβλητές.

Τα εναλλακτικά υποθετικά σενάρια εφαρμόστηκαν στο σύνολο της προβλεπτικής περιόδου (2022-2050), με την υποθετική μέση απόκλιση που έχει εφαρμοστεί ανά μακροοικονομική μεταβλητή και σενάριο να παρουσιάζεται στον ακόλουθο πίνακα:

Μεταβολή συγκριτικά με τα σενάρια που χρησιμοποιήθηκαν στην επιμέτρηση ΑΠΖ κατά την 31η Δεκεμβρίου 2021, εκφρασμένη σε ποσοστιαίες μονάδες

Εναλλακτικό υποθετικό σενάριο	Βασικό	Αισιόδοξο	Δυσμενές
Υψηλότερο ΑΕΠ	+1,0	+1,0	+1,0
Χαμηλότερο ΑΕΠ	-1,0	-1,0	-1,0
Υψηλότερο ΗΠΙ	+1,0	+1,0	+1,0
Χαμηλότερο ΗΠΙ	-1,0	-1,0	-1,0

Ο ακόλουθος πίνακας περιλαμβάνει την επίδραση στις προβλέψεις ΑΠΖ για κάθε ένα εναλλακτικό υποθετικό σενάριο, η οποία εκφράζεται σαν ποσοστό της πρόβλεψης ΑΠΖ για δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος της Τράπεζας κατά την 31 Δεκεμβρίου 2021. Η επίδραση στις προβλέψεις ΑΠΖ θα πρέπει να αξιολογείται στο πλαίσιο της ανάλυσης ευαισθησίας στο σύνολό της, σε συνδυασμό με τις παραπάνω επεξηγηματικές σημειώσεις.

Εναλλακτικό υποθετικό σενάριο	Επίδραση στην πρόβλεψη ΑΠΖ
Υψηλότερο ΑΕΠ	-3,0%
Χαμηλότερο ΑΕΠ	+3,4%
Υψηλότερο ΗΠΙ	-0,7%
Χαμηλότερο ΗΠΙ	+0,7%

Εγγενής κίνδυνος υποδείγματος στα μοντέλα του ΔΠΧΑ 9

Η συμμόρφωση με τις απαιτήσεις απομείωσης του ΔΠΧΑ 9 απαιτεί την εφαρμογή πληθώρας υποδειγμάτων. Η πολυπλοκότητα των υποδειγμάτων αυτών, καθώς και ο βαθμός εξάρτησής τους από παραμέτρους που εκτιμώνται μέσω λοιπών υποδειγμάτων είναι υψηλού επιπέδου, συνεπώς, τυχόν αλλαγές στις παραμέτρους και στα δεδομένα (π.χ. εσωτερικές αξιολογήσεις πιστοληπτικής ικανότητας, συμπεριφορικά σκορ κλπ.), καθώς και νέα ή αναθεωρημένα υποδείγματα, ενδέχεται να επηρεάσουν σημαντικά τις προβλέψεις ΑΠΖ. Τα υποδείγματα επικυρώνονται από τον Τομέα Επικύρωσης Υποδειγμάτων της Τράπεζας, σύμφωνα με το Πλαίσιο Διαχείρισης Κινδύνου Υποδειγμάτων της Τράπεζας. Η Πολιτική Επικύρωσης Υποδειγμάτων της Τράπεζας περιλαμβάνει συγκεκριμένες μετρικές και στατιστικούς ελέγχους που εφαρμόζονται για την ποσοτική επικύρωση του πιστωτικού κινδύνου και συγκεκριμένα για τα ακόλουθα υποδείγματα και μεθοδολογίες:

- Μοντέλα PD, LGD και EAD
- Μεθοδολογία σημαντικής αύξησης πιστωτικού κινδύνου
- Μακροοικονομικά μοντέλα πληροφοριών σχετικά με το μέλλον

Η διαδικασία της επικύρωσης ενός υποδείγματος περιλαμβάνει την αξιολόγηση των ποιοτικών και ποσοτικών του χαρακτηριστικών, όπως αυτά παρουσιάζονται αναλυτικά στην Πολιτική Επικύρωσης Υποδειγμάτων και στα Παραρτήματά της. Τα ποιοτικά κριτήρια αφορούν κυρίως στον έλεγχο της πληρότητας, της ορθότητας και της συνέπειας των χρησιμοποιούμενων δεδομένων, τον σχεδιασμό του υποδείγματος, τη συμμόρφωσή του με εσωτερικές και εποπτικές απαιτήσεις καθώς και τη χρήση του, ενώ τα ποσοτικά περιλαμβάνουν τη μέτρηση της ακρίβειας, της προβλεπτικής ικανότητας αλλά και της σταθερότητας των παραγόμενων αποτελεσμάτων.

4.2.7 Μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο πριν τη λήψη εξασφαλίσεων και λοιπών τεχνικών μείωσης του πιστωτικού κινδύνου

Ο ακόλουθος πίνακας απεικονίζει το χειρότερο σενάριο έκθεσης του Ομίλου και της Τράπεζας σε πιστωτικό κίνδυνο κατά την 31 Δεκεμβρίου 2021 και 31 Δεκεμβρίου 2020 αντίστοιχα, πριν ληφθούν υπόψη τυχόν ληφθείσες εξασφαλίσεις και λοιπές τεχνικές μείωσης του πιστωτικού κινδύνου.

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο πριν τη λήψη εξασφαλίσεων και λοιπών τεχνικών μείωσης πιστωτικού κινδύνου

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2020
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων (Σημείωση 18)	3.639	3.478	3.539	3.378
Εμπορικό Χαρτοφυλάκιο (Σημείωση 19)	282	505	276	505
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα (Σημείωση 20)	4.331	5.585	4.331	5.585
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών (Σημείωση 21)	30.439	27.017	28.886	25.444
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων (Σημείωση 22)	14.851	15.145	14.475	14.647
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού (Σημείωση 28)	2.212	1.820	2.136	1.745
Δανειακές δεσμεύσεις (Σημείωση 35)*	3.979	3.042	4.241	3.302
Σύνολο	59.733	56.592	57.884	54.606

* Επιπρόσθετα των ανωτέρω, την 31 Δεκεμβρίου 2021 οι δανειακές δεσμεύσεις περιλαμβάνουν εγκεκριμένες δανειακές συμβάσεις και πιστωτικά όρια ύψους €9.225 εκατ. για τον Όμιλο (31 Δεκεμβρίου 2020: €7.704 εκατ.) και €8.242 εκατ. για την Τράπεζα (2020: €6.901 εκατ.). Οι εγκεκριμένες μη εκταμιευμένες δανειακές συμβάσεις και τα εγκεκριμένα πιστωτικά όρια δεν περιλαμβάνουν ποσά που δεν μπορούν να ακυρωθούν άνευ όρων ανά πάσα στιγμή χωρίς προειδοποίηση ή δεν προβλέπεται αυτόματα ακύρωση εξαιτίας της χειροτέρευσης της φερεγγυότητας του δανειολήπτη.

4.2.8 Εξασφαλίσεις και άλλες τεχνικές μείωσης πιστωτικού κινδύνου

Πιστωτικός κίνδυνος αντισυμβαλλομένου

Οι διαδικασίες διαχείρισης του πιστωτικού κινδύνου αντισυμβαλλομένου περιλαμβάνονται στην ενότητα «Διαχείριση Κινδύνων - Πιστωτικός Κίνδυνος Αντισυμβαλλομένου» της Έκθεσης Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου.

Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών

Η συνηθέστερη πρακτική που χρησιμοποιεί ο Όμιλος για τη μείωση του πιστωτικού κινδύνου από δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών είναι η λήψη εξασφαλίσεων. Ο Όμιλος έχει θέσει σε εφαρμογή οδηγίες σχετικά με την αποδοχή συγκεκριμένων κατηγοριών εξασφαλίσεων, όπως αυτές περιγράφονται στην Πιστωτική Πολιτική Επιχειρηματικού Χαρτοφυλακίου και στην Πιστωτική Πολιτική Λιανικής Τραπεζικής. Στις εν λόγω Πιστωτικές Πολιτικές αναφέρονται διακριτά όλες οι εξασφαλίσεις που είναι αποδεκτές για εποπτικούς σκοπούς (χρηματοδοτούμενες και μη τεχνικές μείωσης πιστωτικού κινδύνου).

Οι βασικότερες κατηγορίες εξασφαλίσεων για δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών είναι οι ακόλουθες:

Εξασφαλίσεις επί ακίνητης περιουσίας

- Οικιστικά ακίνητα,
- Εμπορικά ακίνητα,
- Βιομηχανικά ακίνητα,

Χρηματοοικονομικές εξασφαλίσεις

- Μετρητά,
- Εκχωρημένες απαιτήσεις,
- Ενεχυρίαση επί χρηματοοικονομικών μέσων όπως χρεωστικών και μετοχικών τίτλων.

Λοιπές εξασφαλίσεις

- Κρατικές εγγυήσεις, πλοία, εξοπλισμός, αποθέματα και λοιπές εξασφαλίσεις.

Εγγυήσεις

- Προσωπικές, Εταιρικές, Νομικά Πρόσωπα Δημόσιου Τομέα, Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης και λοιπές εγγυήσεις.

Η Τράπεζα με στόχο τον εκσυγχρονισμό της διαχείρισης και παρακολούθησης των εξασφαλίσεων που λαμβάνονται για δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών του επιχειρηματικού και του λιανικού χαρτοφυλακίου, αλλά και για την κάλυψη των απαιτήσεων του εποπτικού πλαισίου, έχει αναπτύξει εσωτερικά ένα Σύστημα Διαχείρισης Εξασφαλίσεων. Μέσω του εν λόγω συστήματος παρέχεται η δυνατότητα άντλησης πληροφόρησης για τις εξασφαλίσεις σε διάφορα επίπεδα, παρακολουθούνται στοιχεία που είναι ουσιώδη για την ποιοτική αξιολόγηση της εξασφάλισης, καθώς και στοιχεία που επιτρέπουν τον αυτόματο προσδιορισμό της διασφαλιστικής αξίας της εξασφάλισης.

Επιπλέον, μέσω του Συστήματος Διαχείρισης Εξασφαλίσεων παρέχεται η δυνατότητα πληροφόρησης για τους κινδύνους που έχουν αναληφθεί ανά εγγυητή από εγγυήσεις επί πιστοδοτήσεων. Τα κύρια είδη εγγυήσεων είναι τα ακόλουθα:

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Εγγυήσεις Τραπεζών

Η εγγύηση αυτή θεωρείται αποδεκτή μορφή κάλυψης πιστωτικών κινδύνων και παρέχεται με έκδοση εγγυητικών επιστολών και ενέγγυων πιστώσεων από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα του εσωτερικού ή εξωτερικού.

Εγγύηση Δημοσίου

Η εγγύηση αυτή θεωρείται ρευστοποιήσιμη εξασφάλιση, εφόσον παρέχεται χωρίς επιφυλάξεις, μελλοντικές αιρέσεις και ειδικούς όρους, που η τήρησή τους αφορά σε εξωτερικούς από την Τράπεζα παράγοντες.

Εγγύηση ΕΤΕΑΝ (πρώην ΤΕΜΠΜΕ)

Η εγγύηση αυτή θεωρείται ρευστοποιήσιμη εξασφάλιση εφόσον η εγκριτική απόφαση του ΕΤΕΑΝ δεν περιλαμβάνει επιφυλάξεις, μελλοντικές αιρέσεις και ειδικούς όρους που αφορούν σε παράγοντες εκτός του ελέγχου της Τράπεζας.

Μακροπρόθεσμες χρηματοδοτήσεις και δάνεια σε επιχειρήσεις είναι γενικώς εξασφαλισμένα, ενώ οι ανοιχτοί αλληλόχρεοι λογαριασμοί σε ιδιώτες συνήθως δεν έχουν εξασφαλίσεις. Επιπρόσθετα, για να ελαχιστοποιηθεί η πιστωτική ζημία, ο Όμιλος ζητά πρόσθετες εξασφαλίσεις από τον αντισυμβαλλόμενο όταν υπάρχουν ενδείξεις απομείωσης για τα σχετικά δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών. Χρεωστικοί τίτλοι, έντοκα γραμμάτια και λουπά αξιόγραφα γενικώς δεν έχουν εξασφαλίσεις.

Εκτίμηση εξασφαλίσεων

Η εκτίμηση εξασφαλίσεων που συνδέονται με δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών διενεργείται αρχικά κατά τη διαδικασία έγκρισης του δανείου με βάση την εύλογη αξία τους και επικαιροποιείται ανά τακτά χρονικά διαστήματα, βάσει της Πολιτικής Εκτιμήσεων της Τράπεζας και του Ομίλου.

Οι εκτιμήσεις των εξασφαλίσεων επί ακίνητης περιουσίας, που δύνανται να εξασφαλίζουν δάνεια και απαιτήσεις κατά φυσικών ή νομικών προσώπων, πραγματοποιούνται από την Κεντρική Μονάδα Τεχνικών Αξιολογήσεων Κινητής & Ακίνητης Περιουσίας, από εσωτερικούς ή εξωτερικούς πιστοποιημένους εκτιμητές, βάσει προκαθορισμένων κριτηρίων (επαγγελματικά προσόντα και εμπειρία), σύμφωνα με την Πολιτική Εκτιμήσεων του Ομίλου.

Οι εκτιμήσεις εξασφαλίσεων επί ακίνητης περιουσίας κατηγοριοποιούνται σε εκτιμήσεις ξεχωριστά για κάθε περίπτωση συγκεκριμένου περιουσιακού στοιχείου και διεξάγονται είτε μέσω επιτόπιας αυτοψίας, είτε από γραφείου (desktop) είτε μέσω δεικτών ακινήτων βάσει στατιστικής μεθοδολογίας (Propindex κλπ).

Οι εκτιμήσεις εξασφαλίσεων επί ακίνητης περιουσίας κατά τη χορήγηση νέων δανείων για τον προσδιορισμό της αξίας εξασφάλισης διενεργούνται πάντα μέσω επιτόπιας αυτοψίας.

Σύμφωνα με την Πολιτική Εκτιμήσεων του Ομίλου, ο Όμιλος αποδέχεται τις παρακάτω μεθόδους εκτίμησης όπως παρέχονται από τα Διεθνή και Ευρωπαϊκά Πρότυπα Εκτιμήσεων (IVS/EVS):

- α. Μέθοδος αγοράς ή Μέθοδος Συγκριτικών Στοιχείων
- β. Μέθοδος εισοδήματος
- γ. Μέθοδος κόστους ή Μέθοδος αποσβεσμένου κόστους αντικατάστασης
- δ. Μέθοδος υπολειμματικής εκτίμησης

Η συχνότητα διενέργειας των εκτιμήσεων περιουσιακών στοιχείων που αφορούν εξασφαλίσεις δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών καθορίζεται στην Πολιτική Εκτιμήσεων του Ομίλου και είναι εναρμονισμένη με τον Κανονισμό (ΕΕ) 575/2013 και την Οδηγία της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας σχετικά με τα Μη Εξυπηρετούμενα Δάνεια. Ο Όμιλος επικαιροποιεί τις εκτιμήσεις των εξασφαλίσεων για όλα τα ανοίγματα τουλάχιστον ετησίως σύμφωνα με την Πολιτική Εκτιμήσεων του Ομίλου. Επιπρόσθετα, η εκτίμηση εξασφαλίσεων επί ακίνητης περιουσίας επικαιροποιείται ξεχωριστά για κάθε περίπτωση τη στιγμή που το Άνοιγμα καθίσταται Μη Εξυπηρετούμενο (ΜΕΑ) και τουλάχιστον ετησίως για το χρονικό διάστημα που παραμένει στην εν λόγω κατηγοριοποίηση.

Η Διοίκηση παρακολουθεί συνεχώς τις συνθήκες στην ελληνική αγορά ακινήτων είτε εσωτερικά μέσω μακροοικονομικών αναφορών από το Διευθυντή Οικονομικής Ανάλυσης του Ομίλου, είτε εξωτερικά μέσω αναφορών από την Κεντρική Μονάδα Τεχνικών Αξιολογήσεων ή από διεθνείς ανεξάρτητες εκτιμητικές εταιρείες. Οι αλλαγές στις συνθήκες της αγοράς θεωρούνται σημαντικός παράγοντας στον προσδιορισμό της εύλογης αξίας των εξασφαλίσεων επί ακίνητης περιουσίας. Μια πιο ευμετάβλητη αγορά μπορεί να δημιουργήσει την ανάγκη για συχνότερες εκτιμήσεις εξασφαλίσεων. Οι εκτιμήσεις εξασφαλίσεων διενεργήθηκαν λαμβάνοντας υπόψη την επίδραση της αυξημένης εκτιμητικής αβεβαιότητας, τις λοιπές πηγές αβεβαιότητας και τις προσαρμογές στις παραδοχές αναφορικά με την εμφάνιση της πανδημίας COVID-19.

Στις περιπτώσεις που η αξία των εξασφαλίσεων υπερβαίνει την αξία του δανείου, η αξία της εξασφάλισης περιορίζεται στη λογιστική αξία του δανείου προ προβλέψεων ΑΠΖ. Η ανάλυση των εξασφαλίσεων και εγγυήσεων που λαμβάνονται για τον περιορισμό της έκθεσης σε πιστωτικό κίνδυνο από δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών, συνοψίζεται ως κάτωθι:

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Ανάλυση εξασφαλίσεων και εγγυήσεων | Όμιλος

	31.12.2021					31.12.2020				
	Αξία εξασφαλίσεων				Αξία εγγυήσεων ν	Αξία εξασφαλίσεων				Αξία εγγυήσεων ν
	Εξασφαλίσεις επί ακίνητης περιουσίας	Χρηματ/κες εξασφαλίσεις	Λοιπές εξασφαλίσεις	Σύνολο εξασφαλίσεων		Εξασφαλίσεις επί ακίνητης περιουσίας	Χρηματ/κες εξασφαλίσεις	Λοιπές εξασφαλίσεις	Σύνολο εξασφαλίσεων	
Λιανική Τραπεζική	8.073	389	655	9.117	5.016	8.734	315	770	9.819	5.812
Επιχειρηματική Τραπεζική ⁽¹⁾	3.162	1.690	6.934	11.786	6.231	3.853	1.644	3.257	8.754	8.359
Δημόσιος Τομέας	50	40	68	158	119	39	29	32	100	100
Σύνολο	11.285	2.119	7.657	21.061	11.366	12.626	1.988	4.059	18.673	14.271

¹ Οι λοιπές εξασφαλίσεις περιλαμβάνουν την εγγύηση από την Ελληνική Δημοκρατία στο πλαίσιο του Ελληνικού Προγράμματος Προστασίας Περιουσιακών Στοιχείων για τα ομόλογα υψηλής διαβάθμισης της τιτλοποίησης Frontier (Σημείωση 29 «Περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις προοριζόμενα προς πώληση και διακοπείσες δραστηριότητες»). Η αξία της εγγύησης έχει ανώτατο όριο τη λογιστική αξία προ προβλέψεων των ομολόγων υψηλής διαβάθμισης Frontier, ύψους €3.145 εκατ.

Ανάλυση εξασφαλίσεων και εγγυήσεων για απομειωμένα δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών | Όμιλος

	31.12.2021					31.12.2020				
	Αξία εξασφαλίσεων				Αξία εγγυήσεων ν	Αξία εξασφαλίσεων				Αξία εγγυήσεων ν
	Εξασφαλίσεις επί ακίνητης περιουσίας	Χρηματ/κες εξασφαλίσεις	Λοιπές εξασφαλίσεις	Σύνολο εξασφαλίσεων		Εξασφαλίσεις επί ακίνητης περιουσίας	Χρηματ/κες εξασφαλίσεις	Λοιπές εξασφαλίσεις	Σύνολο εξασφαλίσεων	
Λιανική Τραπεζική	556	24	104	684	563	1.411	29	188	1.628	1.085
Επιχειρηματική Τραπεζική	506	69	169	744	711	913	107	269	1.289	1.207
Δημόσιος Τομέας	15	-	1	16	4	15	-	1	16	1
Σύνολο	1.077	93	274	1.444	1.278	2.339	136	458	2.933	2.293

Ανάλυση εξασφαλίσεων και εγγυήσεων | Τράπεζα

	31.12.2021					31.12.2020				
	Αξία εξασφαλίσεων				Αξία εγγυήσεων ν	Αξία εξασφαλίσεων				Αξία εγγυήσεων ν
	Εξασφαλίσεις επί ακίνητης περιουσίας	Χρηματ/κες εξασφαλίσεις	Λοιπές εξασφαλίσεις	Σύνολο εξασφαλίσεων		Εξασφαλίσεις επί ακίνητης περιουσίας	Χρηματ/κες εξασφαλίσεις	Λοιπές εξασφαλίσεις	Σύνολο εξασφαλίσεων	
Λιανική Τραπεζική	7.688	372	615	8.675	5.016	8.392	289	718	9.399	5.540
Επιχειρηματική Τραπεζική ⁽¹⁾	2.580	1.686	6.004	10.270	6.207	3.229	1.627	2.360	7.216	6.798
Δημόσιος Τομέας	51	40	40	131	119	39	29	29	97	84
Σύνολο	10.319	2.098	6.659	19.076	11.342	11.660	1.945	3.107	16.712	12.422

¹ Οι λοιπές εξασφαλίσεις περιλαμβάνουν την εγγύηση από την Ελληνική Δημοκρατία στο πλαίσιο του Ελληνικού Προγράμματος Προστασίας Περιουσιακών Στοιχείων για τα ομόλογα υψηλής διαβάθμισης της τιτλοποίησης Frontier (Σημείωση 29 «Περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις προοριζόμενα προς πώληση και διακοπείσες δραστηριότητες»). Η αξία της εγγύησης έχει ανώτατο όριο τη λογιστική αξία προ προβλέψεων των ομολόγων υψηλής διαβάθμισης Frontier, ύψους €3.145 εκατ.

Ανάλυση εξασφαλίσεων και εγγυήσεων για απομειωμένα δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών | Τράπεζα

	31.12.2021					31.12.2020				
	Αξία εξασφαλίσεων				Αξία εγγυήσεων ν	Αξία εξασφαλίσεων				Αξία εγγυήσεων ν
	Εξασφαλίσεις επί ακίνητης περιουσίας	Χρηματ/κες εξασφαλίσεις	Λοιπές εξασφαλίσεις	Σύνολο εξασφαλίσεων		Εξασφαλίσεις επί ακίνητης περιουσίας	Χρηματ/κες εξασφαλίσεις	Λοιπές εξασφαλίσεις	Σύνολο εξασφαλίσεων	
Λιανική Τραπεζική	534	24	104	662	563	1.385	29	180	1.594	1.085
Επιχειρηματική Τραπεζική	451	69	159	679	711	816	107	207	1.130	1.207
Δημόσιος Τομέας	15	-	1	16	4	15	-	1	16	1
Σύνολο	1.000	93	264	1.357	1.278	2.216	136	388	2.740	2.293

Δείκτης Δανείου προς Αξία Εξασφάλισης Στεγαστικού χαρτοφυλακίου

Ο Δείκτης δανείου προς αξία εξασφάλισης απεικονίζει την σχέση του δανείου και της αξίας του ακινήτου που κατέχεται ως εξασφάλιση. Στον παρακάτω πίνακα απεικονίζεται η ανάλυση των στεγαστικών δανείων ανά εύρος του σχετικού δείκτη:

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

	Όμιλος				Τράπεζα			
	Εκ των οποίων:		Εκ των οποίων:		Εκ των οποίων:		Εκ των οποίων:	
	31.12.2021	Απομειωμένα	31.12.2020	Απομειωμένα	31.12.2021	Απομειωμένα	31.12.2020	Απομειωμένα
Κάτω από 50%	1.930	66	1.820	133	1.836	63	1.725	130
50%-70%	1.898	84	1.793	205	1.804	83	1.697	197
71%-80%	1.048	63	1.033	137	1.002	58	998	137
81%-90%	795	58	849	133	773	54	842	133
91%-100%	836	47	984	158	834	46	981	157
101%-120%	791	70	1.062	190	788	69	1.062	190
121%-150%	588	62	862	189	586	61	860	188
Πάνω από 150%	456	88	785	344	452	86	781	341
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	8.342	538	9.188	1.489	8.075	520	8.946	1.473
Μέσος όρος δείκτη	78,1%	98,2%	85,4%	107,6%	78,8%	98,8%	86,3%	108,2%

4.2.9 Πιστωτική ποιότητα δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος

Πιστωτική ποιότητα δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος ανά εύρος πιθανότητας αθέτησης

Η ανάλυση του χαρτοφυλακίου ανά εύρος πιθανότητας αθέτησης για τον Όμιλο συνοψίζεται ως ακολούθως:

31 Δεκεμβρίου 2021	Στεγαστικά Δάνεια				Καταναλωτικά Δάνεια			
	Πιθανότητα αθέτησης 12 μηνών	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα
0,01% - 2%	4.295	1.701	-	5.996	965	154	-	1.119
2,01% - 10%	245	910	-	1.155	269	47	-	316
10,01% - 20%	491	121	-	612	19	19	-	38
20,01% και πάνω	-	41	538	579	1	13	161	175
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	5.031	2.773	538	8.342	1.254	233	161	1.648

31 Δεκεμβρίου 2021	Πιστωτικές Κάρτες				Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις			
	Πιθανότητα αθέτησης 12 μηνών	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα
0,01% - 2%	299	22	-	321	105	8	-	113
2,01% - 10%	67	3	-	70	410	220	-	630
10,01% - 20%	20	4	-	24	7	43	-	50
20,01% και πάνω	-	-	22	22	51	393	220	664
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	386	29	22	437	573	664	220	1.457

31 Δεκεμβρίου 2021	Επιχειρηματική Τραπεζική				Χορηγήσεις σε Δημόσιο Τομέα			
	Πιθανότητα αθέτησης 12 μηνών	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα
0,01% - 2%	15.924	469	-	16.393	471	3	-	474
2,01% - 10%	1.059	438	-	1.497	19	6	-	25
10,01% - 20%	33	60	-	93	-	1	-	1
20,01% και πάνω	36	69	1.241	1.346	1	2	31	34
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	17.052	1.036	1.241	19.329	491	12	31	534

31 Δεκεμβρίου 2021	Σύνολο Δανείων			
	Πιθανότητα αθέτησης 12 μηνών	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα
0,01% - 2%	22.059	2.357	-	24.416
2,01% - 10%	2.069	1.624	-	3.693
10,01% - 20%	570	248	-	818
20,01% και πάνω	89	518	2.213	2.820
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	24.787	4.747	2.213	31.747

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

31 Δεκεμβρίου 2020 Πιθανότητα αθέτησης 12 μηνών	Στεγαστικά Δάνεια				Καταναλωτικά Δάνεια			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο
0,01% - 2%	3.788	820	-	4.608	888	165	-	1.053
2,01% - 10%	683	1.664	-	2.347	289	80	-	369
10,01% - 20%	504	144	-	648	34	12	-	46
20,01% και πάνω	1	95	1.489	1.585	2	36	323	361
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	4.976	2.723	1.489	9.188	1.213	293	323	1.829

31 Δεκεμβρίου 2020 Πιθανότητα αθέτησης 12 μηνών	Πιστωτικές Κάρτες				Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο
0,01% - 2%	350	5	-	355	481	117	-	598
2,01% - 10%	35	35	-	70	109	168	-	277
10,01% - 20%	-	-	-	-	23	139	-	162
20,01% και πάνω	-	1	38	39	4	118	491	613
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	385	41	38	464	617	542	491	1.650

31 Δεκεμβρίου 2020 Πιθανότητα αθέτησης 12 μηνών	Επιχειρηματική Τραπεζική				Χορηγήσεις σε Δημόσιο Τομέα			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο
0,01% - 2%	11.682	308	-	11.990	282	114	-	396
2,01% - 10%	1.421	374	-	1.795	8	29	-	37
10,01% - 20%	21	45	-	66	-	-	-	-
20,01% και πάνω	66	113	2.045	2.224	-	1	28	29
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	13.190	840	2.045	16.075	290	144	28	462

31 Δεκεμβρίου 2020 Πιθανότητα αθέτησης 12 μηνών	Σύνολο Δανείων			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο
0,01% - 2%	17.471	1.529	-	19.000
2,01% - 10%	2.545	2.350	-	4.895
10,01% - 20%	582	340	-	922
20,01% και πάνω	73	364	4.414	4.851
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	20.671	4.583	4.414	29.668

Η ανάλυση του χαρτοφυλακίου ανά εύρος πιθανότητας αθέτησης για την Τράπεζα συνοψίζεται ως ακολούθως:

31 Δεκεμβρίου 2021 Πιθανότητα αθέτησης 12 μηνών	Στεγαστικά Δάνεια				Καταναλωτικά Δάνεια			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο
0,01% - 2%	4.142	1.698	-	5.840	486	152	-	638
2,01% - 10%	237	829	-	1.066	218	24	-	242
10,01% - 20%	490	121	-	611	18	6	-	24
20,01% και πάνω	-	38	520	558	1	5	125	131
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	4.869	2.686	520	8.075	723	187	125	1.035

31 Δεκεμβρίου 2021 Πιθανότητα αθέτησης 12 μηνών	Πιστωτικές Κάρτες				Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο
0,01% - 2%	262	11	-	273	79	5	-	84
2,01% - 10%	66	-	-	66	360	208	-	568
10,01% - 20%	20	4	-	24	7	39	-	46
20,01% και πάνω	-	-	21	21	51	376	217	644
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	348	15	21	384	497	628	217	1.342

31 Δεκεμβρίου 2021 Πιθανότητα αθέτησης 12 μηνών	Επιχειρηματική Τραπεζική				Χορηγήσεις σε Δημόσιο Τομέα			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο
0,01% - 2%	16.249	392	-	16.641	446	-	-	446
2,01% - 10%	619	298	-	917	19	6	-	25
10,01% - 20%	3	26	-	29	-	1	-	1
20,01% και πάνω	36	9	1.114	1.159	1	2	31	34
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	16.907	725	1.114	18.746	466	9	31	506

31 Δεκεμβρίου 2021 Πιθανότητα αθέτησης 12 μηνών	Σύνολο Δανείων			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο
0,01% - 2%	21.664	2.258	-	23.922
2,01% - 10%	1.519	1.365	-	2.884
10,01% - 20%	538	197	-	735
20,01% και πάνω	89	430	2.028	2.547
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	23.810	4.250	2.028	30.088

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

31 Δεκεμβρίου 2020 Πιθανότητα αθέτησης 12 μηνών	Στεγαστικά Δάνεια				Καταναλωτικά Δάνεια			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο
0,01% - 2%	3.645	818	-	4.463	666	165	-	831
2,01% - 10%	678	1.592	-	2.270	51	54	-	105
10,01% - 20%	504	143	-	647	1	8	-	9
20,01% και πάνω	-	93	1.473	1.566	-	7	285	292
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	4.827	2.646	1.473	8.946	718	234	285	1.237

31 Δεκεμβρίου 2020 Πιθανότητα αθέτησης 12 μηνών	Πιστωτικές Κάρτες				Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο
0,01% - 2%	326	4	-	330	445	116	-	561
2,01% - 10%	34	4	-	38	63	156	-	219
10,01% - 20%	-	-	-	-	23	138	-	161
20,01% και πάνω	-	-	34	34	4	107	454	565
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	360	8	34	402	535	517	454	1.506

31 Δεκεμβρίου 2020 Πιθανότητα αθέτησης 12 μηνών	Επιχειρηματική Τραπεζική				Χορηγήσεις σε Δημόσιο Τομέα			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο
0,01% - 2%	12.144	272	-	12.416	282	114	-	396
2,01% - 10%	852	232	-	1.084	8	25	-	33
10,01% - 20%	-	10	-	10	-	-	-	-
20,01% και πάνω	9	37	1.830	1.876	-	1	28	29
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	13.005	551	1.830	15.386	290	140	28	458

31 Δεκεμβρίου 2020 Πιθανότητα αθέτησης 12 μηνών	Σύνολο Δανείων			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο
0,01% - 2%	17.508	1.489	-	18.997
2,01% - 10%	1.686	2.063	-	3.749
10,01% - 20%	528	299	-	827
20,01% και πάνω	13	245	4.104	4.362
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	19.735	4.096	4.104	27.935

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

Ανάλυση ενηλικίωσης δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος

Ανάλυση ενηλικίωσης δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος | Όμιλος

31 Δεκεμβρίου 2021	Στεγαστικά Δάνεια				Καταναλωτικά Δάνεια			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο
Ενήμερα	4.998	2.679	318	7.995	1.153	200	45	1.398
1-30 ημέρες	33	72	8	113	101	21	6	128
31-60 ημέρες	-	14	4	18	-	9	3	12
61-90 ημέρες	-	8	2	10	-	3	3	6
91-180 ημέρες	-	-	9	9	-	-	7	7
Πάνω από 180 ημέρες	-	-	197	197	-	-	97	97
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	5.031	2.773	538	8.342	1.254	233	161	1.648
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(30)	(81)	(184)	(295)	(21)	(32)	(111)	(164)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	5.001	2.692	354	8.047	1.233	201	50	1.484

31 Δεκεμβρίου 2021	Πιστωτικές Κάρτες				Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο
Ενήμερα	378	15	-	393	552	581	53	1.186
1-30 ημέρες	8	3	1	12	21	70	10	101
31-60 ημέρες	-	5	-	5	-	9	1	10
61-90 ημέρες	-	6	-	6	-	4	1	5
91-180 ημέρες	-	-	3	3	-	-	6	6
Πάνω από 180 ημέρες	-	-	18	18	-	-	149	149
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	386	29	22	437	573	664	220	1.457
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(5)	(1)	(22)	(28)	(10)	(92)	(160)	(262)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	381	28	-	409	563	572	60	1.195

31 Δεκεμβρίου 2021	Μεγάλες Επιχειρήσεις				Μεσαίες Επιχειρήσεις			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο
Ενήμερα	12.991	429	246	13.666	3.068	481	112	3.661
1-30 ημέρες	598	39	205	842	395	68	35	498
31-60 ημέρες	-	2	3	5	-	12	4	16
61-90 ημέρες	-	-	22	22	-	5	1	6
91-180 ημέρες	-	-	29	29	-	-	11	11
Πάνω από 180 ημέρες	-	-	383	383	-	-	190	190
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	13.589	470	888	14.947	3.463	566	353	4.382
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(102)	(35)	(512)	(649)	(30)	(30)	(175)	(235)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	13.487	435	376	14.298	3.433	536	178	4.147

31 Δεκεμβρίου 2021	Χορηγήσεις σε Δημόσιο Τομέα				Σύνολο Δανείων			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο
Ενήμερα	488	9	15	512	23.628	4.394	789	28.811
1-30 ημέρες	3	-	-	3	1.159	273	265	1.697
31-60 ημέρες	-	3	-	3	-	54	15	69
61-90 ημέρες	-	-	-	-	-	26	29	55
91-180 ημέρες	-	-	2	2	-	-	67	67
Πάνω από 180 ημέρες	-	-	14	14	-	-	1.048	1.048
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	491	12	31	534	24.787	4.747	2.213	31.747
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(6)	(1)	(15)	(22)	(204)	(272)	(1.179)	(1.655)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	485	11	16	512	24.583	4.475	1.034	30.092

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

31 Δεκεμβρίου 2020	Στεγαστικά Δάνεια				Καταναλωτικά Δάνεια			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο
Ενήμερα	4.818	2.335	733	7.886	1.100	229	49	1.378
1-30 ημέρες	158	293	107	558	113	29	7	149
31-60 ημέρες	-	69	49	118	-	24	8	32
61-90 ημέρες	-	26	27	53	-	11	5	16
91-180 ημέρες	-	-	48	48	-	-	12	12
Πάνω από 180 ημέρες	-	-	525	525	-	-	242	242
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	4.976	2.723	1.489	9.188	1.213	293	323	1.829
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(32)	(74)	(472)	(578)	(22)	(42)	(199)	(263)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	4.944	2.649	1.017	8.610	1.191	251	124	1.566

31 Δεκεμβρίου 2020	Πιστωτικές Κάρτες				Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο
Ενήμερα	357	28	-	385	593	433	58	1.084
1-30 ημέρες	28	7	-	35	24	86	9	119
31-60 ημέρες	-	4	-	4	-	14	3	17
61-90 ημέρες	-	2	-	2	-	9	3	12
91-180 ημέρες	-	-	8	8	-	-	14	14
Πάνω από 180 ημέρες	-	-	30	30	-	-	404	404
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	385	41	38	464	617	542	491	1.650
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(2)	(1)	(35)	(38)	(8)	(54)	(345)	(407)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	383	40	3	426	609	488	146	1.243

31 Δεκεμβρίου 2020	Μεγάλες Επιχειρήσεις				Μεσαίες Επιχειρήσεις			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο
Ενήμερα	9.411	372	475	10.258	3.072	298	224	3.594
1-30 ημέρες	536	86	170	792	171	45	63	279
31-60 ημέρες	-	8	3	11	-	18	5	23
61-90 ημέρες	-	8	25	33	-	5	11	16
91-180 ημέρες	-	-	1	1	-	-	13	13
Πάνω από 180 ημέρες	-	-	568	568	-	-	487	487
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	9.947	474	1.242	11.663	3.243	366	803	4.412
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(78)	(32)	(815)	(925)	(30)	(32)	(425)	(487)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	9.869	442	427	10.738	3.213	334	378	3.925

31 Δεκεμβρίου 2020	Χορηγήσεις σε Δημόσιο Τομέα				Σύνολο Δανείων			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο
Ενήμερα	276	26	16	318	19.627	3.721	1.555	24.903
1-30 ημέρες	14	1	2	17	1.044	547	358	1.949
31-60 ημέρες	-	113	-	113	-	250	68	318
61-90 ημέρες	-	4	-	4	-	65	71	136
91-180 ημέρες	-	-	-	-	-	-	96	96
Πάνω από 180 ημέρες	-	-	10	10	-	-	2.266	2.266
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	290	144	28	462	20.671	4.583	4.414	29.668
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(2)	(5)	(15)	(22)	(174)	(240)	(2.306)	(2.720)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	288	139	13	440	20.497	4.343	2.108	26.948

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Ανάλυση ενηλικίωσης δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος | Τράπεζα

31 Δεκεμβρίου 2021	Στεγαστικά Δάνεια				Καταναλωτικά Δάνεια			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο
Ενήμερα	4.846	2.602	316	7.764	666	173	44	883
1-30 ημέρες	23	65	8	96	57	10	5	72
31-60 ημέρες	-	12	3	15	-	3	2	5
61-90 ημέρες	-	7	2	9	-	1	2	3
91-180 ημέρες	-	-	8	8	-	-	4	4
Πάνω από 180 ημέρες	-	-	183	183	-	-	68	68
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	4.869	2.686	520	8.075	723	187	125	1.035
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(30)	(80)	(177)	(287)	(16)	(29)	(92)	(137)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	4.839	2.606	343	7.788	707	158	33	898

31 Δεκεμβρίου 2021	Πιστωτικές Κάρτες				Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο
Ενήμερα	341	5	-	346	489	552	53	1.094
1-30 ημέρες	7	-	1	8	8	66	9	83
31-60 ημέρες	-	5	-	5	-	7	1	8
61-90 ημέρες	-	5	-	5	-	3	-	3
91-180 ημέρες	-	-	3	3	-	-	6	6
Πάνω από 180 ημέρες	-	-	17	17	-	-	148	148
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	348	15	21	384	497	628	217	1.342
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(5)	(1)	(21)	(27)	(9)	(92)	(158)	(259)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	343	14	-	357	488	536	59	1.083

31 Δεκεμβρίου 2021	Μεγάλες Επιχειρήσεις				Μεσαίες Επιχειρήσεις			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο
Ενήμερα	13.639	310	244	14.193	2.524	329	100	2.953
1-30 ημέρες	413	23	204	640	331	48	23	402
31-60 ημέρες	-	2	3	5	-	8	2	10
61-90 ημέρες	-	-	22	22	-	5	2	7
91-180 ημέρες	-	-	29	29	-	-	10	10
Πάνω από 180 ημέρες	-	-	344	344	-	-	131	131
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	14.052	335	846	15.233	2.855	390	268	3.513
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(113)	(34)	(483)	(630)	(26)	(24)	(131)	(181)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	13.939	301	363	14.603	2.829	366	137	3.332

31 Δεκεμβρίου 2021	Χορηγήσεις σε Δημόσιο Τομέα				Σύνολο Δανείων			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο
Ενήμερα	463	9	16	488	22.968	3.980	773	27.721
1-30 ημέρες	3	-	-	3	842	212	250	1.304
31-60 ημέρες	-	-	-	-	-	37	11	48
61-90 ημέρες	-	-	-	-	-	21	28	49
91-180 ημέρες	-	-	2	2	-	-	62	62
Πάνω από 180 ημέρες	-	-	13	13	-	-	904	904
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	466	9	31	506	23.810	4.250	2.028	30.088
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(6)	(1)	(15)	(22)	(205)	(261)	(1.077)	(1.543)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	460	8	16	484	23.605	3.989	951	28.545

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

31 Δεκεμβρίου 2020	Στεγαστικά Δάνεια				Καταναλωτικά Δάνεια			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο
Ενήμερα	4.678	2.268	732	7.678	647	199	48	894
1-30 ημέρες	149	287	107	543	71	21	7	99
31-60 ημέρες	-	67	49	116	-	10	8	18
61-90 ημέρες	-	24	27	51	-	4	5	9
91-180 ημέρες	-	-	47	47	-	-	11	11
Πάνω από 180 ημέρες	-	-	511	511	-	-	206	206
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	4.827	2.646	1.473	8.946	718	234	285	1.237
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(32)	(74)	(469)	(575)	(15)	(34)	(181)	(230)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	4.795	2.572	1.004	8.371	703	200	104	1.007

31 Δεκεμβρίου 2020	Πιστωτικές Κάρτες				Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο
Ενήμερα	334	2	-	336	520	414	54	988
1-30 ημέρες	26	1	-	27	15	82	8	105
31-60 ημέρες	-	3	-	3	-	13	3	16
61-90 ημέρες	-	2	-	2	-	8	3	11
91-180 ημέρες	-	-	8	8	-	-	13	13
Πάνω από 180 ημέρες	-	-	26	26	-	-	373	373
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	360	8	34	402	535	517	454	1.506
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(2)	(1)	(33)	(36)	(8)	(53)	(326)	(387)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	358	7	1	366	527	464	128	1.119

31 Δεκεμβρίου 2020	Μεγάλες Επιχειρήσεις				Μεσαίες Επιχειρήσεις			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο
Ενήμερα	9.775	272	459	10.506	2.629	173	210	3.012
1-30 ημέρες	483	74	170	727	118	11	54	183
31-60 ημέρες	-	7	2	9	-	10	4	14
61-90 ημέρες	-	1	25	26	-	3	8	11
91-180 ημέρες	-	-	1	1	-	-	9	9
Πάνω από 180 ημέρες	-	-	519	519	-	-	369	369
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	10.258	354	1.176	11.788	2.747	197	654	3.598
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(85)	(27)	(776)	(888)	(25)	(26)	(371)	(422)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	10.173	327	400	10.900	2.722	171	283	3.176

31 Δεκεμβρίου 2020	Χορηγήσεις σε Δημόσιο Τομέα				Σύνολο Δανείων			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο
Ενήμερα	276	26	16	318	18.859	3.354	1.519	23.732
1-30 ημέρες	14	1	2	17	876	477	348	1.701
31-60 ημέρες	-	113	-	113	-	223	66	289
61-90 ημέρες	-	-	-	-	-	42	68	110
91-180 ημέρες	-	-	-	-	-	-	89	89
Πάνω από 180 ημέρες	-	-	10	10	-	-	2.014	2.014
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	290	140	28	458	19.735	4.096	4.104	27.935
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(2)	(5)	(15)	(22)	(169)	(220)	(2.171)	(2.560)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	288	135	13	436	19.566	3.876	1.933	25.375

4.2.10 Ανάλυση εσόδων από τόκους δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών

Ανάλυση εσόδων από τόκους δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος | Όμιλος

	31.12.2021		
	Μη απομειωμένα δάνεια	Απομειωμένα δάνεια	Σύνολο Εσόδων από Τόκους
Λιανική Τραπεζική	375	132	507
Επιχειρηματική Τραπεζική	483	67	550
Σύνολο εσόδων από τόκους	858	199	1.057

	31.12.2020		
	Μη απομειωμένα δάνεια	Απομειωμένα δάνεια	Σύνολο Εσόδων από Τόκους
Λιανική Τραπεζική	381	148	529
Επιχειρηματική Τραπεζική	503	79	582
Χορηγήσεις σε Δημόσιο Τομέα	1	-	1
Σύνολο εσόδων από τόκους	885	227	1.112

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Ανάλυση εσόδων από τόκους δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος | Τράπεζα

	31.12.2021		
	Μη απομειωμένα δάνεια	Απομειωμένα δάνεια	Σύνολο Εσόδων από Τόκους
Λιανική Τραπεζική	319	131	450
Επιχειρηματική Τραπεζική	448	63	511
Σύνολο εσόδων από τόκους	767	194	961

	31.12.2020		
	Μη απομειωμένα δάνεια	Απομειωμένα δάνεια	Σύνολο Εσόδων από Τόκους
Λιανική Τραπεζική	326	147	473
Επιχειρηματική Τραπεζική	456	77	533
Σύνολο εσόδων από τόκους	782	224	1.006

4.2.11 Ρυθμίσεις

Οι ρυθμίσεις εφαρμόζονται σε περιπτώσεις που αναγνωρίζεται οικονομική αδυναμία του πιστούχου να εξυπηρετήσει το δάνειο σύμφωνα με τους αρχικούς όρους της δανειακής σύμβασης. Αξιολογώντας αυτές τις δυσκολίες, ο Όμιλος τροποποιεί τους όρους της δανειακής σύμβασης, ώστε να δώσει στον οφειλέτη τη δυνατότητα να εξυπηρετήσει ή να αναχρηματοδοτήσει το δάνειο, είτε ολικώς είτε μερικώς.

Το κύριο πρόγραμμα ρύθμισης που εφαρμόζεται στο χαρτοφυλάκιο στεγαστικών και εξασφαλισμένων καταναλωτικών δανείων από τον Απρίλιο 2019 είναι το "Διαχωρίζω και Διευθετώ" ("Split & Settle"), ένα προϊόν διαχωρισμού οφειλής. Το κύριο χαρακτηριστικό του είναι ο διαχωρισμός του οφειλόμενου ποσού σε δύο μέρη: το μέρος της οφειλής (split) που αποπληρώνεται σε μηνιαίες δόσεις (κεφάλαιο και τόκος), και το μέρος της οφειλής που αφορά σε ενδεχόμενη άφεση (settle), το οποίο παραμένει άτοκο. Η άφεση χρέους πραγματοποιείται ένα μήνα μετά τη λήξη της περιόδου αποπληρωμής, με την προϋπόθεση ότι πληρούνται οι συμβατικά συμφωνηθέντες όροι αναφορικά με την έγκαιρη αποπληρωμή του δανείου. Οι δανειολήπτες που έχουν υποβάλει αίτηση για προσαρτία σύμφωνα με το Ν.3869/2010, έχουν επίσης δικαίωμα συμμετοχής στο πρόγραμμα αυτό, εφόσον παραιτηθούν από την αίτησή τους.

Επιπλέον, παρόμοια προγράμματα "Split & Settle" με το προαναφερθέν χαρακτηριστικό του διαχωρισμού οφειλής, έχουν ήδη ξεκινήσει από το 2018, για τη ρύθμιση δανείων σε μικρές επιχειρήσεις (επιχειρηματίες/ελεύθερους επαγγελματίες) καθώς επίσης και για οφειλές από πιστωτικές κάρτες και καταναλωτικά προϊόντα (χωρίς εξασφαλίσεις).

Τέλος, το πρόγραμμα ρύθμισης "Τμηματική Πληρωμή" ("Fractional Payment") που εφαρμόζεται στο χαρτοφυλάκιο στεγαστικής και καταναλωτικής τραπεζικής (στεγαστικά δάνεια, καταναλωτικά δάνεια, πιστωτικές κάρτες) προσφέρει μείωση δόσεων που επιτυγχάνεται μέσω επιμήκυνσης της διάρκειας του δανείου σε συνδυασμό με σχήμα κλασματικών δόσεων έως 72 μήνες, όπου ο οφειλέτης καταβάλει ένα μέρος της οφειλόμενης δόσης, βάσει της οικονομικής του δυνατότητας. Για τη ρύθμιση οφειλών από χορηγήσεις προς μικρές επιχειρήσεις, το πρόγραμμα "Επανεκκίνηση" ("Restart"), το οποίο ξεκίνησε από το 2021, προσφέρει μείωση δόσεων μέσω επιμήκυνσης της διάρκειας του δανείου η οποία δύναται να συνδυαστεί με σχήμα κλασματικών δόσεων έως 24 μήνες στις περιπτώσεις ύπαρξης υπέγγυου ακινήτου.

Για το επιχειρηματικό χαρτοφυλάκιο, τα προγράμματα ρύθμισης που εφαρμόζονται περιλαμβάνουν λύσεις προσαρμοσμένες στις τρέχουσες συνθήκες της αγοράς και στις εκτιμώμενες ταμειακές ροές του δανειολήπτη.

Τόσο για το επιχειρηματικό χαρτοφυλάκιο, όσο και για τα χαρτοφυλάκια της λιανικής τραπεζικής, στα αντίστοιχα εγχειρίδια Πιστωτικής Πολιτικής παρέχονται σαφείς κατευθυντήριες οδηγίες, με τις οποίες αποτυπώνεται πλήρως το σύνολο των παρεχόμενων προϊόντων ρύθμισης, οι προϋποθέσεις ένταξης των πιστούχων και η διαχείριση και παρακολούθηση ρυθμισμένων δανείων από το στάδιο της έγκρισης μέχρι και το στάδιο λύσης της σύμβασης. Περιγράφονται επίσης οι εγκριτικές αρμοδιότητες των Επιτροπών Πιστοδοτήσεων.

Η Διοίκηση διαχειρίζεται και παρακολουθεί ξεχωριστά από το υπόλοιπο χαρτοφυλάκιο τα δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών που έχουν ρυθμιστεί. Για παράδειγμα, εξετάζεται η εξέλιξη των ρυθμισμένων δανείων βάσει των νέων αθετήσεων, αναγνωρίζονται τα αίτια και όπου απαιτείται επαναπροσδιορίζεται η πολιτική ρυθμίσεων.

Οι ρυθμίσεις δεν οδηγούν σε παύση αναγνώρισης της απαίτησης εκτός και αν οι αλλαγές στους αρχικούς όρους της σύμβασης, οδηγήσουν ουσιαστικά σε διαφορετική απαίτηση, όπως για παράδειγμα η απαίτηση να έχει μεταβληθεί με τέτοιο τρόπο ώστε οι όροι της τροποποιημένης σύμβασης να είναι ουσιαστικά διαφορετικοί από αυτούς που προβλέπει η αρχική σύμβαση.

Στον παρακάτω πίνακα συνοψίζονται τα ρυθμισμένα δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών ανά είδος ρύθμισης:

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Ανάλυση ρυθμισμένων δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος ανά είδος ρύθμισης

Είδη ρύθμισης	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2020
Πρόγραμμα μειωμένων πληρωμών	1.080	1.137	1.080	1.137
Συνδυασμός μέτρων ρύθμισης	843	950	843	950
Επέκταση διάρκειας δανείου	750	997	690	890
Μετάθεση πληρωμής κεφαλαίου	72	159	71	158
Λοιπά μέτρα ρύθμισης	204	369	165	326
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	2.949	3.612	2.849	3.461

Πιστωτική ποιότητα ρυθμισμένων δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος

	Όμιλος			Τράπεζα		
	Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	Ρυθμισμένα δάνεια	Ποσοστό Ρυθμισμένων Δανείων	Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	Ρυθμισμένα δάνεια	Ποσοστό Ρυθμισμένων Δανείων
31 Δεκεμβρίου 2021						
Στάδιο 1	24.787	-	0%	23.810	-	0%
Στάδιο 2	4.747	2.446	52%	4.250	2.380	56%
Απομειωμένα	2.213	1.100	50%	2.028	1.030	51%
Σύνολο προ προβλέψεων ΑΠΖ	31.747	3.546	11%	30.088	3.410	11%
Πρόβλεψη ΑΠΖ - Σε ατομική βάση	(630)	(322)	51%	(559)	(287)	51%
Πρόβλεψη ΑΠΖ - Σε συλλογική βάση	(1.025)	(275)	27%	(984)	(274)	28%
Σύνολο μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	30.092	2.949	10%	28.545	2.849	10%
Ληφθείσες Εξασφαλίσεις	21.061	2.808	13%	19.076	2.753	14%

Στις 31 Δεκεμβρίου 2021 τα απομειωμένα δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος που έχουν ρυθμιστεί περιλαμβάνουν δάνεια με καθυστέρηση μικρότερη των 90 ημερών.

	Όμιλος	Τράπεζα
Στεγαστικά δάνεια	305	303
Καταναλωτικά δάνεια	23	22
Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις	52	51
Χορηγήσεις σε επιχειρήσεις	504	485
Σύνολο	884	861

	Όμιλος			Τράπεζα		
	Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	Ρυθμισμένα δάνεια	Ποσοστό Ρυθμισμένων Δανείων	Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	Ρυθμισμένα δάνεια	Ποσοστό Ρυθμισμένων Δανείων
31 Δεκεμβρίου 2020						
Στάδιο 1	20.671	-	0%	19.735	-	0%
Στάδιο 2	4.583	2.438	53%	4.096	2.347	57%
Απομειωμένα	4.414	2.190	50%	4.104	2.079	51%
Σύνολο προ προβλέψεων ΑΠΖ	29.668	4.628	16%	27.935	4.426	16%
Πρόβλεψη ΑΠΖ - Σε ατομική βάση	(1.014)	(503)	50%	(1.005)	(455)	45%
Πρόβλεψη ΑΠΖ - Σε συλλογική βάση	(1.706)	(513)	30%	(1.555)	(510)	33%
Σύνολο μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	26.948	3.612	13%	25.375	3.461	14%
Ληφθείσες Εξασφαλίσεις	18.673	3.627	19%	16.712	3.495	21%

Στις 31 Δεκεμβρίου 2020 τα απομειωμένα δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος που έχουν ρυθμιστεί περιλαμβάνουν δάνεια με καθυστέρηση μικρότερη των 90 ημερών.

	Όμιλος	Τράπεζα
Στεγαστικά δάνεια	897	896
Καταναλωτικά δάνεια	36	36
Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις	69	69
Χορηγήσεις σε επιχειρήσεις	784	768
Σύνολο	1.786	1.769

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

Μεταβολή ρυθμισμένων δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος μετά από προβλέψεις ΑΠΖ

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2020
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ κατά την έναρξη	3.612	5.327	3.461	5.142
Δάνεια και απαιτήσεις που εντάχθηκαν σε καθεστώς ρύθμισης εντός της περιόδου	263	418	232	382
Έσοδα από τόκους	125	147	123	141
Αποπληρωμές	(384)	(383)	(354)	(350)
Δάνεια και απαιτήσεις που εξήλθαν από το καθεστώς ρύθμισης εντός της περιόδου	(459)	(284)	(451)	(243)
Διαγραφές και πωλήσεις	(76)	(255)	(68)	(255)
Προβλέψεις απομείωσης για ΑΠΖ	61	(144)	68	(142)
Ταξινομηθέντα ως προσωριζόμενα προς πώληση	(193)	(1.214)	(162)	(1.214)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ κατά την 31 Δεκεμβρίου	2.949	3.612	2.849	3.461

Ρυθμισμένα δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος μετά από προβλέψεις ΑΠΖ ανά είδος προϊόντος

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2020
Χορηγήσεις Λιανικής Τραπεζικής	2.379	2.723	2.362	2.705
Στεγαστικά δάνεια	2.160	2.397	2.152	2.388
Καταναλωτικά δάνεια	133	172	128	171
Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις	86	154	82	146
Χορηγήσεις Επιχειρηματικής Τραπεζικής	550	853	467	720
Μεγάλες επιχειρήσεις	364	586	324	540
Μεσαίες επιχειρήσεις	186	267	143	180
Χορηγήσεις Δημοσίου Τομέα	20	36	20	36
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	2.949	3.612	2.849	3.461

Ρυθμισμένα δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος μετά από προβλέψεις ΑΠΖ ανά γεωγραφική περιοχή

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2020
Ελλάδα	2.904	3.535	2.849	3.429
Νοτιοανατολική Ευρώπη & Λοιπές χώρες	45	77	-	32
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	2.949	3.612	2.849	3.461

4.2.12 Ανάκτηση εξασφαλίσεων

Στις 31 Δεκεμβρίου 2021, τα περιουσιακά στοιχεία από ανάκτηση εξασφαλίσεων ανήλθαν σε €490 εκατ. για τον Όμιλο και €418 εκατ. για την Τράπεζα (2020: €569 εκατ. και €411 εκατ. αντίστοιχα). Κατά τη διάρκεια του 2021 περιήλθαν στην κυριότητα του Ομίλου από ανάκτηση εξασφαλίσεων περιουσιακά στοιχεία ύψους €52 εκατ. και €50 εκατ. για τον Όμιλο και για την Τράπεζα αντίστοιχα (2020: €111 εκατ. και €96 εκατ. αντίστοιχα).

Όλα σχεδόν τα ανακτηθέντα περιουσιακά στοιχεία αφορούν σε ακίνητα. Τα ακίνητα που ανακτήθηκαν εκποιούνται το συντομότερο δυνατό. Τα ανακτηθέντα περιουσιακά στοιχεία περιλαμβάνονται στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης στα «Λοιπά στοιχεία ενεργητικού», εκτός των ακινήτων που κατέχονται με σκοπό την απόκτηση κεφαλαιακών κερδών ή την είσπραξη μισθωμάτων, τα οποία ταξινομούνται στα «Ακίνητα επενδύσεων».

4.2.13 Κατανομή πιστωτικού κινδύνου δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος και πιστωτικών δεσμεύσεων

Η κατανομή του πιστωτικού κινδύνου δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος και πιστωτικών δεσμεύσεων του Ομίλου και της Τράπεζας κατά γεωγραφική περιοχή και κλάδο συνοψίζεται στους παρακάτω πίνακες:

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος, απομειωμένα δάνεια και προβλέψεις ΑΠΖ ανά προϊόν δανείου, τομέα δραστηριότητας και γεωγραφική περιοχή | Όμιλος

	Ελλάδα			Νοτιανατολική Ευρώπη			Λοιπές χώρες			Σύνολο		
	Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	Απομειωμένα	Πρόβλεψη ΑΠΖ	Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	Απομειωμένα	Πρόβλεψη ΑΠΖ	Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	Απομειωμένα	Πρόβλεψη ΑΠΖ	Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	Απομειωμένα	Πρόβλεψη ΑΠΖ
31 Δεκεμβρίου 2021												
Λιανική Τραπεζική	10.880	883	(710)	948	42	(31)	56	16	(8)	11.884	941	(749)
Στεγαστικά δάνεια	8.075	520	(287)	224	4	(2)	43	14	(6)	8.342	538	(295)
Καταναλωτικά δάνεια	1.043	124	(136)	593	35	(26)	12	2	(2)	1.648	161	(164)
Πιστωτικές κάρτες	384	21	(27)	52	1	(1)	1	-	-	437	22	(28)
Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις	1.378	218	(260)	79	2	(2)	-	-	-	1.457	220	(262)
Επιχειρηματική Τραπεζική	18.705	1.144	(805)	435	53	(41)	189	44	(38)	19.329	1.241	(884)
Βιομηχανία και ορυχεία - μεταλλεία	3.168	449	(333)	166	23	(16)	17	2	(15)	3.351	474	(364)
Εμπόριο και υπηρεσίες (εκτός τουρισμού)	6.312	260	(187)	109	13	(10)	172	42	(23)	6.593	315	(220)
Κατασκευές και διαχείριση ακίνητης περιουσίας	1.911	116	(67)	59	5	(4)	-	-	-	1.970	121	(71)
Ενέργεια	2.287	3	(21)	30	-	(1)	-	-	-	2.317	3	(22)
Τουρισμός	1.212	188	(109)	15	5	(3)	-	-	-	1.227	193	(112)
Ναυτιλία	2.191	36	(23)	-	-	-	-	-	-	2.191	36	(23)
Μεταφορές και τηλεπικοινωνίες	1.044	48	(40)	10	2	(1)	-	-	-	1.054	50	(41)
Λουπά	580	44	(25)	46	5	(6)	-	-	-	626	49	(31)
Χορηγήσεις σε Δημόσιο Τομέα	534	31	(22)	-	-	-	-	-	-	534	31	(22)
Σύνολο	30.119	2.058	(1.537)	1.383	95	(72)	245	60	(46)	31.747	2.213	(1.655)

	Ελλάδα			Νοτιανατολική Ευρώπη			Λοιπές χώρες			Σύνολο		
	Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	Απομειωμένα	Πρόβλεψη ΑΠΖ	Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	Απομειωμένα	Πρόβλεψη ΑΠΖ	Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	Απομειωμένα	Πρόβλεψη ΑΠΖ	Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	Απομειωμένα	Πρόβλεψη ΑΠΖ
31 Δεκεμβρίου 2020												
Λιανική Τραπεζική	12.167	2.280	(1.246)	901	47	(37)	63	14	(3)	13.131	2.341	(1.286)
Στεγαστικά δάνεια	8.947	1.473	(574)	197	4	(2)	44	12	(2)	9.188	1.489	(578)
Καταναλωτικά δάνεια	1.237	284	(230)	574	37	(32)	18	2	(1)	1.829	323	(263)
Πιστωτικές κάρτες	401	34	(36)	62	4	(2)	1	-	-	464	38	(38)
Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις	1.582	489	(406)	68	2	(1)	-	-	-	1.650	491	(407)
Επιχειρηματική Τραπεζική	15.333	1.947	(1.347)	389	59	(41)	353	39	(24)	16.075	2.045	(1.412)
Βιομηχανία και ορυχεία - μεταλλεία	3.192	764	(554)	132	20	(17)	47	1	(2)	3.371	785	(573)
Εμπόριο και υπηρεσίες (εκτός τουρισμού)	3.133	611	(385)	96	18	(11)	132	19	(16)	3.361	648	(412)
Κατασκευές και διαχείριση ακίνητης περιουσίας	1.981	174	(111)	68	4	(3)	31	9	(1)	2.080	187	(115)
Ενέργεια	2.082	2	(21)	29	6	(2)	30	2	(1)	2.141	10	(24)
Τουρισμός	1.236	156	(104)	14	2	(3)	16	2	(1)	1.266	160	(108)
Ναυτιλία	1.667	37	(14)	-	-	-	29	-	-	1.696	37	(14)
Μεταφορές και τηλεπικοινωνίες	1.198	117	(87)	14	1	(1)	54	3	-	1.266	121	(88)
Λουπά	844	86	(71)	36	8	(4)	14	3	(3)	894	97	(78)
Χορηγήσεις σε Δημόσιο Τομέα	462	28	(22)	-	-	-	-	-	-	462	28	(22)
Σύνολο	27.962	4.255	(2.615)	1.290	106	(78)	416	53	(27)	29.668	4.414	(2.720)

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος, απομειωμένα δάνεια και προβλέψεις ΑΠΖ ανά προϊόν δανείου, τομέα δραστηριότητας και γεωγραφική περιοχή | Τράπεζα

	Ελλάδα			Νοτιανατολική Ευρώπη			Λοιπές χώρες			Σύνολο		
	Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	Απομειωμένα	Πρόβλεψη ΑΠΖ	Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	Απομειωμένα	Πρόβλεψη ΑΠΖ	Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	Απομειωμένα	Πρόβλεψη ΑΠΖ	Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	Απομειωμένα	Πρόβλεψη ΑΠΖ
31 Δεκεμβρίου 2021												
Λιανική Τραπεζική	10.832	882	(709)	-	-	-	4	1	(1)	10.836	883	(710)
Στεγαστικά δάνεια	8.075	520	(287)	-	-	-	-	-	-	8.075	520	(287)
Καταναλωτικά δάνεια	1.031	124	(136)	-	-	-	4	1	(1)	1.035	125	(137)
Πιστωτικές κάρτες	384	21	(27)	-	-	-	-	-	-	384	21	(27)
Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις	1.342	217	(259)	-	-	-	-	-	-	1.342	217	(259)
Επιχειρηματική Τραπεζική	18.722	1.109	(793)	-	-	-	24	5	(18)	18.746	1.114	(811)
Βιομηχανία και ορυχεία - μεταλλεία	2.799	448	(333)	-	-	-	17	2	(15)	2.816	450	(348)
Εμπόριο και υπηρεσίες (εκτός τουρισμού)	6.882	226	(175)	-	-	-	7	3	(3)	6.889	229	(178)
Κατασκευές και διαχείριση ακίνητης περιουσίας	1.834	116	(67)	-	-	-	-	-	-	1.834	116	(67)
Ενέργεια	2.271	3	(21)	-	-	-	-	-	-	2.271	3	(21)
Τουρισμός	1.201	188	(109)	-	-	-	-	-	-	1.201	188	(109)
Ναυτιλία	2.191	36	(23)	-	-	-	-	-	-	2.191	36	(23)
Μεταφορές και τηλεπικοινωνίες	1.042	48	(40)	-	-	-	-	-	-	1.042	48	(40)
Λουτά	502	44	(25)	-	-	-	-	-	-	502	44	(25)
Χορηγήσεις σε Δημόσιο Τομέα	506	31	(22)	-	-	-	-	-	-	506	31	(22)
Σύνολο	30.060	2.022	(1.524)	-	-	-	28	6	(19)	30.088	2.028	(1.543)

	Ελλάδα			Νοτιανατολική Ευρώπη			Λοιπές χώρες			Σύνολο		
	Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	Απομειωμένα	Πρόβλεψη ΑΠΖ	Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	Απομειωμένα	Πρόβλεψη ΑΠΖ	Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	Απομειωμένα	Πρόβλεψη ΑΠΖ	Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	Απομειωμένα	Πρόβλεψη ΑΠΖ
31 Δεκεμβρίου 2020												
Λιανική Τραπεζική	12.083	2.245	(1.227)	-	-	-	8	1	(1)	12.091	2.246	(1.228)
Στεγαστικά δάνεια	8.946	1.473	(575)	-	-	-	-	-	-	8.946	1.473	(575)
Καταναλωτικά δάνεια	1.229	284	(229)	-	-	-	8	1	(1)	1.237	285	(230)
Πιστωτικές κάρτες	402	34	(36)	-	-	-	-	-	-	402	34	(36)
Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις	1.506	454	(387)	-	-	-	-	-	-	1.506	454	(387)
Επιχειρηματική Τραπεζική	15.114	1.827	(1.297)	-	-	-	272	3	(13)	15.386	1.830	(1.310)
Βιομηχανία και ορυχεία - μεταλλεία	2.887	741	(548)	-	-	-	25	-	(1)	2.912	741	(549)
Εμπόριο και υπηρεσίες (εκτός τουρισμού)	3.423	518	(346)	-	-	-	51	-	(8)	3.474	518	(354)
Κατασκευές και διαχείριση ακίνητης περιουσίας	1.941	172	(110)	-	-	-	1	-	-	1.942	172	(110)
Ενέργεια	2.023	1	(20)	-	-	-	7	-	(1)	2.030	1	(21)
Τουρισμός	1.216	155	(104)	-	-	-	6	-	-	1.222	155	(104)
Ναυτιλία	1.667	37	(14)	-	-	-	29	-	-	1.696	37	(14)
Μεταφορές και τηλεπικοινωνίες	1.174	117	(87)	-	-	-	39	-	-	1.213	117	(87)
Λουτά	783	86	(68)	-	-	-	114	3	(3)	897	89	(71)
Χορηγήσεις σε Δημόσιο Τομέα	458	28	(22)	-	-	-	-	-	-	458	28	(22)
Σύνολο	27.655	4.100	(2.546)	-	-	-	280	4	(14)	27.935	4.104	(2.560)

4.2.14 Χρεωστικοί Τίτλοι

Οι παρακάτω πίνακες παρουσιάζουν την κίνηση της αναμενόμενης πιστωτικής ζημιάς για χρεωστικούς τίτλους κατά τη διάρκεια του 2021 και 2020, για τον Όμιλο και την Τράπεζα:

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

Κίνηση αναμενόμενης πιστωτικής ζημιάς για χρεωστικούς τίτλους - Όμιλος & Τράπεζα 2021

	Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε αποσβεσμένο κόστος		Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων	
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 1	Στάδιο 2
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	24	68	9	-
Καθαρή επιμέτρηση της πρόβλεψης ΑΠΖ	(7)	(11)	(3)	1
Ζημιές απομείωσης νέων περιουσιακών στοιχείων	7	-	3	-
Παύση αναγνώρισης χρεωστικών τίτλων	(6)	-	(5)	-
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	18	57	4	1

Κίνηση αναμενόμενης πιστωτικής ζημιάς για χρεωστικούς τίτλους - Όμιλος & Τράπεζα 2020

	Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε αποσβεσμένο κόστος		Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων	
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 1	Στάδιο 2
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	17	53	7	-
Καθαρή επιμέτρηση της πρόβλεψης ΑΠΖ	(2)	15	-	-
Ζημιές απομείωσης νέων περιουσιακών στοιχείων	25	-	6	-
Παύση αναγνώρισης χρεωστικών τίτλων	(16)	-	(4)	-
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	24	68	9	-

Οι παρακάτω πίνακες παρουσιάζουν ανάλυση των ομολόγων, των εντόκων γραμματίων και άλλων χρεωστικών τίτλων ανά συντελεστή διαβάθμισης των τίτλων στις 31 Δεκεμβρίου 2021 και 2020, βάσει της χαμηλότερης αξιολόγησης μεταξύ της Moody's και της S&P εκφρασμένης σε κλίμακα της Moody's:

Πιστοληπτική διαβάθμιση χρεογράφων - Όμιλος

	Χρεωστικά χρηματοοικονομικά μέσα σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	Χρεωστικά χρηματοοικονομικά μέσα σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων	Χρεωστικά χρηματοοικονομικά μέσα σε αποσβεσμένο κόστος	Σύνολο
31 Δεκεμβρίου 2021				
Aaa	-	525	-	525
Aa1 έως A3	163	83	-	246
Baa1 έως Ba3	74	1.931	11.936	13.941
Χαμηλότερα από Ba3	31	210	166	407
Σύνολο	268	2.749	12.102	15.119

	Χρεωστικά χρηματοοικονομικά μέσα σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	Χρεωστικά χρηματοοικονομικά μέσα σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων	Χρεωστικά χρηματοοικονομικά μέσα σε αποσβεσμένο κόστος	Σύνολο
31 Δεκεμβρίου 2020				
Aaa	53	525	-	578
Aa1 έως A3	272	84	-	356
Baa1 έως Ba3	78	2.137	12.324	14.539
Χαμηλότερα από Ba3	39	60	15	114
Σύνολο	442	2.806	12.339	15.587

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Πιστοληπτική Διαβάθμιση χρεογράφων – Τράπεζα

31 Δεκεμβρίου 2021	Χρεωστικά χρηματοοικονομικά μέσα σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	Χρεωστικά χρηματοοικονομικά μέσα σε εύλογη αξία μέσω λυτών συνολικών εσόδων	Χρεωστικά χρηματοοικονομικά μέσα σε αποσβεσμένο κόστος	Σύνολο
Aaa	-	525	-	525
Aa1 έως A3	163	83	-	246
Baa1 έως Ba3	74	1.867	11.624	13.565
Χαμηλότερα από Ba3	31	211	165	407
Σύνολο	268	2.686	11.789	14.743

31 Δεκεμβρίου 2020	Χρεωστικά χρηματοοικονομικά μέσα σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	Χρεωστικά χρηματοοικονομικά μέσα σε εύλογη αξία μέσω λυτών συνολικών εσόδων	Χρεωστικά χρηματοοικονομικά μέσα σε αποσβεσμένο κόστος	Σύνολο
Aaa	53	525	-	578
Aa1 έως A3	272	84	-	356
Baa1 έως Ba3	78	2.071	11.891	14.040
Χαμηλότερα από Ba3	39	60	16	115
Σύνολο	442	2.740	11.907	15.089

Κατά τη διάρκεια του 2020, η πιστοληπτική διαβάθμιση της Ελληνικής Δημοκρατίας αναβαθμίστηκε από τον οίκο πιστοληπτικής διαβάθμισης Moody's. Συγκεκριμένα, η πιστοληπτική διαβάθμιση της Ελληνικής Δημοκρατίας αναβαθμίστηκε από τη Moody's σε «Ba3» από «B1» .

4.3 Κίνδυνος Αγοράς

Ο κίνδυνος αγοράς είναι ο υφιστάμενος ή ενδεχόμενος κίνδυνος επί των αποτελεσμάτων και του κεφαλαίου λόγω δυσμενών μεταβολών στα επιτόκια, στις τιμές μετοχών και εμπορευμάτων, στις συναλλαγματικές ισοτιμίες, καθώς και στη μεταβλητότητα αυτών. Η Τράπεζα έχει την κυριότερη συνεισφορά στον κίνδυνο αγοράς του Ομίλου. Οι σημαντικότερες κατηγορίες κινδύνου αγοράς για τον Όμιλο είναι ο επιτοκιακός, ο μετοχικός και ο συναλλαγματικός κίνδυνος. Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με του σημαντικούς παράγοντες κινδύνου βλέπε «Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου» ενότητα «Διαχείριση Κινδύνων – Κίνδυνος Αγοράς».

4.3.1 Κίνδυνος αγοράς για το εμπορικό χαρτοφυλάκιο και το χαρτοφυλάκιο «διακρατούμενων για την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών και για ενδεχόμενη πώληση» - Μέγιστη Δυνητική Ζημία («ΜΔΖ»)

Η Τράπεζα αναπτύσσει και εφαρμόζει εσωτερικά μοντέλα για την εκτίμηση και ποσοτικοποίηση του κινδύνου αγοράς του χαρτοφυλακίου της, βάσει διεθνώς αναγνωρισμένων πρακτικών και μεθόδων μέτρησης κινδύνου. Ειδικότερα, η Τράπεζα εκτιμά τη Μέγιστη Δυνητική Ζημία (ΜΔΖ) του εμπορικού χαρτοφυλακίου και του χαρτοφυλακίου «διακρατούμενων για την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών και για ενδεχόμενη πώληση», μέσω του συστήματος RiskWatch, της εταιρείας Algorithmics (πλέον SS&C Technologies). Συγκεκριμένα, η Τράπεζα εφαρμόζει τη μεθοδολογία της διακύμανσης-συνδιακύμανσης, με χρονικό ορίζοντα μίας ημέρας και διάστημα εμπιστοσύνης 99%. Σε καθημερινή βάση, εκτιμάται η ΜΔΖ τόσο του συνολικού, όσο και των επιμέρους κινδύνων (επιτοκιακού, μετοχικού, συναλλαγματικού) του εμπορικού χαρτοφυλακίου και του χαρτοφυλακίου «διακρατούμενων για την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών και για ενδεχόμενη πώληση». Οι εκτιμήσεις της ΜΔΖ χρησιμεύουν αφενός ως εργαλείο διαχείρισης κινδύνων και αφετέρου για εποπτικούς σκοπούς. Ως εργαλείο διαχείρισης κινδύνων, οι εκτιμήσεις της ΜΔΖ αφορούν στο σύνολο των δύο προαναφερόμενων χαρτοφυλακίων της Τράπεζας και για τον υπολογισμό των σχετικών διακυμάνσεων-συνδιακυμάνσεων χρησιμοποιούνται 75 σταθμισμένες ημερήσιες παρατηρήσεις ανά παράγοντα κινδύνου. Για εποπτικούς σκοπούς, οι εκτιμήσεις της ΜΔΖ αφορούν μόνο στο εμπορικό χαρτοφυλάκιο της Τράπεζας και ο υπολογισμός των σχετικών διακυμάνσεων-συνδιακυμάνσεων βασίζεται σε 252, ισοσταθμισμένες, ημερήσιες παρατηρήσεις ανά παράγοντα κινδύνου. Ως παράγοντες κινδύνου ορίζονται τα επιτόκια, οι τιμές των μετοχικών δεικτών, οι συναλλαγματικές ισοτιμίες και οι τιμές των εμπορευμάτων. Επιπροσθέτως, η Δ.Δ.Χ.Κ.Ρ.Τ.&Ο εκτιμά τη ΜΔΖ του εμπορικού χαρτοφυλακίου της Τράπεζας υπό ακραίες συνθήκες, για τον υπολογισμό της οποίας η βαθμονόμηση των παραμέτρων του υποδείγματος γίνεται σύμφωνα με ιστορικά δεδομένα από μια συνεχή δωδεκάμηνη περίοδο σημαντικών ακραίων χρηματοοικονομικών συνθηκών, συναφών προς το χαρτοφυλάκιο της Τράπεζας. Οι σχετικές διακυμάνσεις-συνδιακυμάνσεις προκύπτουν από μια περίοδο ακραίων συνθηκών στις αγορές, η οποία επιλέγεται από ένα διάστημα αρχής γενομένης από τον Ιανουάριο του 2008. Η ΜΔΖ υπό ακραίες συνθήκες υπολογίζεται επίσης σε καθημερινή βάση, με χρονικό ορίζοντα 1 ημέρας και διάστημα εμπιστοσύνης 99%.

Οι πίνακες που ακολουθούν απεικονίζουν τη ΜΔΖ της Τράπεζας (99%, 1 ημέρα) για τα έτη που έληξαν την 31 Δεκεμβρίου του 2021 και 2020, αντίστοιχα:

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

2021 (σε € 000)	Συνολική ΜΔΖ	ΜΔΖ Επιτοκιακού Κινδύνου	ΜΔΖ Μετοχικού Κινδύνου	ΜΔΖ Συναλλαγματικού Κινδύνου
31 Δεκεμβρίου	11.034	11.103	1.394	271
Μέσος όρος (ημερήσια τιμή)	13.305	12.916	1.064	234
Μέγιστο (ημερήσια τιμή)	28.166	27.721	1.925	571
Ελάχιστο (ημερήσια τιμή)	7.947	7.335	523	52

2020 (σε € 000)	Συνολική ΜΔΖ	ΜΔΖ Επιτοκιακού Κινδύνου	ΜΔΖ Μετοχικού Κινδύνου	ΜΔΖ Συναλλαγματικού Κινδύνου
31 Δεκεμβρίου	10.150	9.319	1.684	128
Μέσος όρος (ημερήσια τιμή)	21.156	20.222	1.969	243
Μέγιστο (ημερήσια τιμή)	110.122	107.449	4.434	588
Ελάχιστο (ημερήσια τιμή)	5.070	4.798	807	64

Η Τράπεζα έχει έκθεση κυρίως σε επιτοκιακό κίνδυνο, ο οποίος επιμετράται μέσω των εκτιμήσεων της αντίστοιχης ΜΔΖ. Η εξέλιξη της ΜΔΖ για τον επιτοκιακό κίνδυνο εξαρτάται από την ευαισθησία του εμπορικού χαρτοφυλακίου και του χαρτοφυλακίου «διακρατούμενων για την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών και για ενδεχόμενη πώληση» της Τράπεζας σε βασικούς παράγοντες κινδύνων, όπως είναι η καμπύλη ανταλλαγής επιτοκίων του Ευρώ και οι αποδόσεις των κυβερνητικών ομολόγων της περιφέρειας, καθώς επίσης και το επίπεδο της μεταβλητότητας τους.

Κατά τη διάρκεια του πρώτου εξαμήνου του 2021, τα πιστωτικά περιθώρια των ευρωπαϊκών κυβερνητικών ομολόγων της περιφέρειας σημείωσαν σημαντικές διακυμάνσεις, οι οποίες οδήγησαν στην αύξηση της μεταβλητότητας των αποδόσεων των αντίστοιχων κυβερνητικών καμπυλών. Επιπλέον, στο τέλος του δεύτερου τριμήνου, η καμπύλη ανταλλαγής επιτοκίων του Ευρώ και οι αποδόσεις των κυβερνητικών ομολόγων της περιφέρειας παρουσίασαν μη-παράλληλες μεταβολές. Οι ανωτέρω παράγοντες, σε συνδυασμό με την έκθεση του χαρτοφυλακίου «διακρατούμενων για την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών και για ενδεχόμενη πώληση» σε Ελληνικά κυβερνητικά ομόλογα και άλλα κυβερνητικά ομόλογα της Ευρωζώνης, καθώς και των συναλλαγών ανταλλαγής επιτοκίων που χρησιμοποιούνται για την αντιστάθμιση του επιτοκιακού τους κινδύνου, είχαν ως αποτέλεσμα της διαμόρφωση της ΜΔΖ σε υψηλότερα επίπεδα, η οποία ωστόσο παρέμεινε εντός των προκαθορισμένων ορίων. Στη συνέχεια, οι εκτιμήσεις της ΜΔΖ του εμπορικού και του «διακρατούμενων για την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών και για ενδεχόμενη πώληση» χαρτοφυλακίου σταδιακά μειώθηκαν και επέστρεψαν στα επίπεδα του τέλους του 2020.

Ωστόσο, μετά την απόφαση της ΕΚΤ στις 28 Οκτωβρίου του 2021, οι πιέσεις στις αγορές προκάλεσαν την απότομη διεύρυνση των πιστωτικών περιθωρίων της περιφέρειας και την εκτίναξη της μεταβλητότητας των αντίστοιχων αποδόσεων. Το γεγονός αυτό οδήγησε στην απότομη αύξηση της επιτοκιακής και συνολικής ΜΔΖ, η οποία κατέγραψε την υψηλότερη τιμή της στις 2 Νοεμβρίου του 2021 (€28 εκατ.), υπερβαίνοντας το όριο προειδοποίησης (soft limit) για μία ημέρα. Στη συνέχεια, οι εκτιμήσεις της ΜΔΖ υποχώρησαν, καθώς αποφασίστηκε η περαιτέρω μείωση των θέσεων σε κυβερνητικά ομόλογα της περιφέρειας στο «διακρατούμενων για την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών και για ενδεχόμενη πώληση» χαρτοφυλακίου της Τράπεζας. Εν κατακλείδι, στο τέλος του 2021, η ΜΔΖ του εμπορικού και του «διακρατούμενων για την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών και για ενδεχόμενη πώληση» χαρτοφυλακίου της Τράπεζας είχε διαμορφωθεί στα €11 εκατ., ελαφρώς υψηλότερα από το επίπεδο στο οποίο ανερχόταν στο τέλος του προηγούμενου έτους.

Δοκιμαστικός εκ των Υστέρων Έλεγχος (Back-testing)

Η Τράπεζα πραγματοποιεί σε καθημερινή βάση δοκιμαστικό εκ των υστέρων έλεγχο (back-testing), προκειμένου να διασφαλιστεί η αξιοπιστία του υποδείγματος μέτρησης της ΜΔΖ. Σύμφωνα με τις οδηγίες του Κανονισμού Εποπτείας Πιστωτικών Ιδρυμάτων 575/2013, ο έλεγχος πραγματοποιείται μόνο στο εμπορικό χαρτοφυλάκιο της Τράπεζας και συνίσταται στη συγκρισιμότητα των υποθετικών, καθώς επίσης και των πραγματικών ημερήσιων κερδών/ζημιών στην αξία του χαρτοφυλακίου, με τις αντίστοιχες εκτιμήσεις του υποδείγματος της ΜΔΖ που χρησιμοποιείται για τους εποπτικούς σκοπούς. Τα υποθετικά κέρδη/ζημιές προκύπτουν από τη μεταβολή στην αξία του χαρτοφυλακίου μεταξύ των ημερών t και $t+1$, με την υπόθεση ότι οι θέσεις στο χαρτοφυλάκιο παραμένουν σταθερές μεταξύ των δύο ημερών. Αντιστοίχως, τα πραγματικά κέρδη/ζημιές είναι η μεταβολή στην αξία του χαρτοφυλακίου κατά το κλείσιμο των ημερών t και $t+1$, λαμβάνοντας υπόψη όλες τις συναλλαγές ή/και τυχόν πραγματοποιηθέντα κέρδη/ζημιές που διενεργήθηκαν κατά τη διάρκεια της ημέρας $t+1$, με εξαίρεση την καταβολή/είσπραξη προμηθειών και καθαρά έσοδα από τόκους.

Σε περίπτωση υπέρβασης των υποθετικών/πραγματικών ζημιών της εκτίμησης της ΜΔΖ, τότε ενημερώνονται οι εποπτικές αρχές, το αργότερο εντός 5 εργάσιμων ημερών. Το εμπορικό χαρτοφυλάκιο της Τράπεζας έχει κυρίως έκθεση σε κίνδυνο επιτοκίων της Ευρωζώνης, και συγκεκριμένα στις καμπύλες ανταλλαγής επιτοκίων του Ευρώ και τις αντίστοιχες καμπύλες αποδόσεων κυβερνητικών ομολόγων (ιδιαίτερα της Γερμανικής). Η μεταβλητότητα στις αγορές το τελευταίο τρίμηνο του έτους, οδήγησε σε επαναλαμβανόμενες υπερβάσεις της εποπτικής ΜΔΖ, με αποτέλεσμα να καταγραφούν συνολικά 6 περιπτώσεις όπου το αποτέλεσμα του δοκιμαστικού εκ των υστέρων ελέγχου υπερέβη την αντίστοιχη εκτίμηση του υποδείγματος, κατά τη διάρκεια του 2021.

Προσομοίωση Ακραίων Καταστάσεων (Stress Testing)

Η εκτίμηση της ΜΔΖ βασίζεται σε θεωρητικές παραδοχές, οι οποίες αναφέρονται σε «κανονικές συνθήκες» αγορών και δε λαμβάνουν υπόψη τυχόν ακραία γεγονότα.

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Για τη βελτίωση της ικανότητας πρόβλεψης του υποδείγματος εκτίμησης της ΜΔΖ και την ελαχιστοποίηση της επίδρασης των ανωτέρω περιορισμών, η Τράπεζα διενεργεί σε εβδομαδιαία βάση άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων (stress testing). Σκοπός του stress testing είναι η αξιολόγηση του κέρδους/ζημίας που ενδέχεται να προκύψουν σε συνθήκες ακραίων μεταβολών στις αγορές και αφορά και τα δύο χαρτοφυλάκια, του εμπορικού και «διακρατούμενων για την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών και για ενδεχόμενη πώληση» χαρτοφυλακίου. Τα σενάρια που εφαρμόζονται, παρουσιάζονται στους πίνακες που ακολουθούν:

Σενάρια μεταβολής επιτοκίων:

Σενάριο	Περιγραφή	0-3 μήνες	3 μήνες-5 έτη	>5 έτη
1	Παράλληλη μετατόπιση της καμπύλης	+200 μ.β.	+200 μ.β.	+200 μ.β.
2	Παράλληλη μετατόπιση της καμπύλης	-200 μ.β.	-200 μ.β.	-200 μ.β.
3	Αύξηση κλίσης της καμπύλης	0 μ.β.	+100 μ.β.	+200 μ.β.
4	Μείωση κλίσης της καμπύλης	+200 μ.β.	+100 μ.β.	0 μ.β.

Σενάριο μεταβολής μετοχικών δεικτών:

Σενάριο	Περιγραφή
1	-30% για όλους τους δείκτες

Σενάρια μεταβολής συναλλαγματικών ισοτιμιών:

Σενάριο	Περιγραφή
1	Ανατίμηση ευρώ κατά 30%
2	Υποτίμηση ευρώ κατά 30%

Επιπλέον, έχουν οριστεί τα παρακάτω σενάρια μεταβλητότητας σε ακραίες καταστάσεις και εφαρμόζονται στο εμπορικό και το «διακρατούμενων για την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών και για ενδεχόμενη πώληση» χαρτοφυλάκιο, σε ημερήσια βάση:

Σενάρια μεταβλητότητας:

Σενάριο	Περιγραφή
1	Επιτόκια: κανονικές μεταβλητότητες +1μ.β., λογαριθμοκανονικές μεταβλητότητες +1%, Μετοχικοί Δείκτες & Συναλλαγματικές Ισοτιμίες: +1%
2	Επιτόκια: κανονικές μεταβλητότητες +5μ.β., λογαριθμοκανονικές μεταβλητότητες +5%, Μετοχικοί Δείκτες & Συναλλαγματικές Ισοτιμίες: +5%
3	Επιτόκια: κανονικές μεταβλητότητες +10μ.β., λογαριθμοκανονικές μεταβλητότητες +10%, Μετοχικοί Δείκτες & Συναλλαγματικές Ισοτιμίες: +10%
4	Επιτόκια: κανονικές μεταβλητότητες -1μ.β., λογαριθμοκανονικές μεταβλητότητες -1%, Μετοχικοί Δείκτες & Συναλλαγματικές Ισοτιμίες: -1%
5	Επιτόκια: κανονικές μεταβλητότητες -5μ.β., λογαριθμοκανονικές μεταβλητότητες -5%, Μετοχικοί Δείκτες & Συναλλαγματικές Ισοτιμίες: -5%
6	Επιτόκια: κανονικές μεταβλητότητες -10μ.β., λογαριθμοκανονικές μεταβλητότητες -10%, Μετοχικοί Δείκτες & Συναλλαγματικές Ισοτιμίες: -10%

4.3.2 Περιορισμοί του υποδείγματος ΜΔΖ

Η μέθοδος της ΜΔΖ βασίζεται σε θεωρητικές παραδοχές, οι οποίες υπό ακραίες συνθήκες στις αγορές ενδέχεται να μην αντικατοπτρίζουν πλήρως τη μέγιστη ζημιά που μπορεί να υποστεί η Τράπεζα. Οι περιορισμοί της μεθοδολογίας συνοψίζονται ως εξής:

- Η χρήση διακυμάνσεων και συσχετίσεων ως μέτρο πρόβλεψης της μελλοντικής συμπεριφοράς των παραγόντων κινδύνων δύναται να αποδειχθεί ανεπαρκής σε περιόδους έντονης διακύμανσης στις αγορές. Ωστόσο, ο εν λόγω περιορισμός μετριάζεται με τον υπολογισμό της ΜΔΖ υπό ακραίες συνθήκες.
- Ο χρονικός ορίζοντας των δέκα ημερών για τον υπολογισμό της ΜΔΖ (που χρησιμοποιείται για εποπτικούς σκοπούς και κεφαλαιακές απαιτήσεις), υποδηλώνει ότι η Τράπεζα μπορεί να ρευστοποιήσει το σύνολο του εμπορικού χαρτοφυλακίου εντός της περιόδου αυτής. Εντούτοις, η παραδοχή αυτή μπορεί να υποεκτιμά τον κίνδυνο αγοράς σε περιόδους μη επαρκούς ρευστότητας στις χρηματοοικονομικές αγορές.
- Η ΜΔΖ αναφέρεται σε πιθανές ζημίες για διάστημα εμπιστοσύνης 99%, χωρίς να λαμβάνονται υπόψη ζημίες πέρα από το διάστημα αυτό.

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

- Όλοι οι υπολογισμοί της ΜΔΖ βασίζονται στις θέσεις κατά το κλείσιμο κάθε εργάσιμης ημέρας, μη λαμβάνοντας υπόψη τις ενδοημερήσιες μεταβολές στο εν λόγω χαρτοφυλάκιο.
- Οι εκτιμήσεις της ΜΔΖ βασίζονται σε μικρές μεταβολές στις τιμές των σχετικών παραγόντων κινδύνων. Σε περίπτωση μεγαλύτερων μεταβολών (tail events), το υπόδειγμα ενδέχεται να μην αποτυπώσει πλήρως την επίδρασή τους στην αξία του χαρτοφυλακίου, και
- Οι αποδόσεις επί των μεμονωμένων παραγόντων κινδύνου βασίζονται στην υπόθεση ότι ακολουθούν κανονική κατανομή. Εάν αυτό δεν ισχύει, η πιθανότητα ακραίων μεταβολών στην αγορά θα μπορούσε να υποεκτιμηθεί. Ο εν λόγω περιορισμός μετριάζεται μέσω της διενέργειας προγράμματος προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων κρίσης (stress testing), το οποίο αναλύθηκε ανωτέρω.

4.3.3 Κίνδυνος επιτοκίου στο τραπεζικό χαρτοφυλάκιο

Ο κίνδυνος επιτοκίου από δραστηριότητες στο τραπεζικό χαρτοφυλάκιο αναφέρεται στον υφιστάμενο ή μελλοντικό κίνδυνο για τα κέρδη και το κεφάλαιο του Ομίλου και της Τράπεζας, ο οποίος προκύπτει από δυσμενείς διακυμάνσεις των επιτοκίων που επηρεάζουν τα στοιχεία του ενεργητικού και του παθητικού της Τράπεζας. Ο κίνδυνος επιτοκίου από δραστηριότητες στο τραπεζικό χαρτοφυλάκιο πηγάζει κυρίως από τους εξής παράγοντες: κίνδυνος επιτοκιακού ανοίγματος, κίνδυνος βάσης και κίνδυνος δικαιώματος προαίρεσης. Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με του σημαντικούς παράγοντες κινδύνου βλ. «Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου» ενότητα «Διαχείριση Κινδύνων – Επιτοκιακός Κίνδυνος στο Τραπεζικό Χαρτοφυλάκιο (IRRBB)».

4.3.4 Επιτοκιακός κίνδυνος βάσει της ημερομηνίας επόμενης αναπροσαρμογής επιτοκίου

Ο επιτοκιακός κίνδυνος στον οποίο εκτίθεται ο Όμιλος και η Τράπεζα και αφορά σε χρηματοοικονομικά μέσα με βάση την ημερομηνία του αμέσως επόμενου επαναπροσδιορισμού των επιτοκίων, συνοψίζεται ως ακολούθως:

Ημερομηνίες επαναπροσδιορισμού επιτοκίου - Όμιλος

31 Δεκεμβρίου 2021	Έως 1 μήνα	1 έως 3 μήνες	3 έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	Πάνω από 5 έτη	Μη τοκοφόρα	Σύνολο
Στοιχεία Ενεργητικού							
Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	7	1	-	-	-	15.819	15.827
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων	3.224	35	136	144	-	100	3.639
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε ΕΑΜΑ	31	7	19	100	122	35	314
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	15.680	4.695	5.117	2.659	1.650	638	30.439
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε ΕΑΜΛΣΕ	37	688	121	204	1.699	85	2.834
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε αποσβεσμένο κόστος	21	77	2.389	534	9.080	2	12.103
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	-	3	-	-	-	2.208	2.211
Σύνολο	19.000	5.506	7.782	3.641	12.551	18.887	67.367
Στοιχεία Παθητικού							
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	2.570	31	1.588	10.437	105	-	14.731
Υποχρεώσεις προς πελάτες	42.679	2.778	4.644	2.575	2	815	53.493
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους & λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	53	36	118	632	132	20	991
Λοιπά στοιχεία παθητικού	1	-	-	-	-	878	879
Υποχρέωση από μισθώσεις	7	13	59	344	816	-	1.239
Σύνολο	45.310	2.858	6.409	13.988	1.055	1.713	71.333
Διαφορά επαναπροσδιορισμού επιτοκίων	(26.310)	2.648	1.373	(10.347)	11.496	17.174	(3.966)

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Ημερομηνίες επαναπροσδιορισμού επιτοκίου - Όμιλος

31 Δεκεμβρίου 2020	Έως 1 μήνα	1 έως 3 μήνες	3 έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	Πάνω από 5 έτη	Μη τοκοφόρα	Σύνολο
Στοιχεία Ενεργητικού							
Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	130	2	-	-	-	9.181	9.313
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων	3.084	-	87	172	-	135	3.478
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε ΕΑΜΑ	44	20	41	106	247	83	541
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	15.780	3.975	4.758	1.395	585	524	27.017
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε ΕΑΜΛΣΕ	250	144	830	176	1.406	81	2.887
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε αποσβεσμένο κόστος	22	25	3.523	882	7.886	2	12.340
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	11	-	-	3	-	1.802	1.816
Σύνολο	19.321	4.166	9.239	2.734	10.124	11.808	57.392
Στοιχεία Παθητικού							
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	1.774	37	53	10.732	140	-	12.736
Υποχρεώσεις προς πελάτες	36.557	3.203	6.174	2.372	2	753	49.061
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους & λουιές δανειακές υποχρεώσεις	51	32	98	524	245	20	970
Λοιπά στοιχεία παθητικού	70	-	-	-	-	1.214	1.284
Υποχρέωση από μισθώσεις	7	13	59	335	834	-	1.248
Σύνολο	38.459	3.285	6.384	13.963	1.221	1.987	65.299
Διαφορά επαναπροσδιορισμού επιτοκίων	(19.138)	881	2.855	(11.229)	8.903	9.821	(7.907)

Ημερομηνίες επαναπροσδιορισμού επιτοκίου - Τράπεζα

31 Δεκεμβρίου 2021	Έως 1 μήνα	1 έως 3 μήνες	3 έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	Πάνω από 5 έτη	Μη τοκοφόρα	Σύνολο
Στοιχεία Ενεργητικού							
Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	-	1	-	-	-	15.538	15.539
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων	3.081	29	188	144	-	97	3.539
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε ΕΑΜΑ	20	7	19	100	122	27	295
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	15.093	4.697	4.936	2.159	1.499	502	28.886
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε ΕΑΜΛΣΕ	-	686	97	204	1.699	77	2.763
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε αποσβεσμένο κόστος	-	77	2.384	341	8.987	-	11.789
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	-	-	-	-	-	2.134	2.134
Σύνολο	18.194	5.497	7.624	2.948	12.307	18.375	64.945
Στοιχεία Παθητικού							
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	2.739	31	1.588	10.437	105	-	14.900
Υποχρεώσεις προς πελάτες	42.223	2.671	4.008	2.470	-	856	52.228
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους & λουιές δανειακές υποχρεώσεις	13	26	116	617	122	18	912
Λοιπά στοιχεία παθητικού	-	-	-	-	-	746	746
Υποχρέωση από μισθώσεις	7	13	59	325	654	-	1.058
Σύνολο	44.982	2.741	5.771	13.849	881	1.620	69.844
Διαφορά επαναπροσδιορισμού επιτοκίων	(26.788)	2.756	1.853	(10.901)	11.426	16.755	(4.899)

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

Ημερομηνίες επαναπροσδιορισμού επιτοκίου - Τράπεζα

31 Δεκεμβρίου 2020	Έως 1 μήνα	1 έως 3 μήνες	3 έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	Πάνω από 5 έτη	Μη τοκοφόρα	Σύνολο
Στοιχεία ενεργητικού							
Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	6	2	-	-	-	8.998	9.006
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων	2.966	35	87	172	-	118	3.378
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε ΕΑΜΑ	28	20	41	106	247	81	523
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	14.548	4.799	4.245	1.050	446	356	25.444
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε ΕΑΜΛΣΕ	219	144	795	176	1.406	74	2.814
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε αποσβεσμένο κόστος	-	1	3.407	698	7.801	-	11.907
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	-	-	-	-	-	1.744	1.744
Σύνολο	17.767	5.001	8.575	2.202	9.900	11.371	54.816
Στοιχεία Παθητικού							
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	1.877	80	88	10.747	156	73	13.021
Υποχρεώσεις προς πελάτες	36.161	3.059	5.375	2.234	-	681	47.510
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους & λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	11	22	98	521	240	18	910
Λοιπά στοιχεία παθητικού	-	-	-	-	-	1.165	1.165
Υποχρέωση από μισθώσεις	7	14	60	314	621	-	1.016
Σύνολο	38.056	3.175	5.621	13.816	1.017	1.937	63.622
Διαφορά επαναπροσδιορισμού επιτοκίων	(20.289)	1.826	2.954	(11.614)	8.883	9.434	(8.806)

4.3.5 Συναλλαγματικός κίνδυνος

Συναλλαγματικός Κίνδυνος είναι ο κίνδυνος που αφορά στην ενδεχόμενη ζημία λόγω μεταβολών στις συναλλαγματικές ισοτιμίες. Η Ανοικτή Συναλλαγματική Θέση της Τράπεζας προέρχεται κυρίως από τις τρέχουσες και προθεσμιακές συναλλαγές σε ξένο νόμισμα, καθώς και την αποτίμηση των εξωχρηματοπιστηριακών παραγώγων προϊόντων σε ξένο νόμισμα.

Η έκθεση του Ομίλου και της Τράπεζας στον συναλλαγματικό κίνδυνο την 31 Δεκεμβρίου 2021 και 31 Δεκεμβρίου 2020 είχε ως εξής:

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Συγκέντρωση συναλλαγματικού κινδύνου - Όμιλος

31 Δεκεμβρίου 2021	EURO	USD	GBP	JPY	CHF	Λοιπά	Σύνολο
Στοιχεία Ενεργητικού							
Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	15.674	16	6	-	3	128	15.827
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων	3.223	301	27	15	21	52	3.639
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην							
εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	276	38	-	-	-	-	314
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	4.214	105	4	-	-	8	4.331
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	26.796	2.356	32	-	288	967	30.439
Χαρτ/κιο επενδύσεων – σε εύλογη αξία μέσω λοιπών							
συνολικών εσόδων	2.780	7	-	-	-	46	2.833
Χαρτ/κιο επενδύσεων – σε αποσβεσμένο κόστος	12.039	46	-	-	-	19	12.104
Ακίνητα επενδύσεων	70	-	-	-	-	10	80
Συμμετοχές με τη μέθοδο της καθαρής θέσης	18	-	-	-	-	-	18
Υπεραξία, λογισμικό και λοιπά άυλα περιουσιακά							
στοιχεία	351	-	-	-	-	2	353
Ενώματα πάγια στοιχεία	1.637	-	-	-	-	18	1.655
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	7.708	123	1	-	3	37	7.872
Σύνολο ενεργητικού (εξαφ. μη κυκλοφ. περιουσιακών στοιχείων προοριζόμενων προς πώληση)	74.786	2.992	70	15	315	1.287	79.465
Μη κυκλοφ. περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς							
πώληση	4.451	6	-	-	18	18	4.493
Σύνολο ενεργητικού	79.237	2.998	70	15	333	1.305	83.958
31 Δεκεμβρίου 2021	EURO	USD	GBP	JPY	CHF	Λοιπά	Σύνολο
Στοιχεία Παθητικού							
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	14.450	16	11	1	253	-	14.731
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	2.843	159	10	-	-	2	3.014
Υποχρεώσεις προς πελάτες	49.321	2.499	138	1	44	1.490	53.493
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους & λοιπές							
δανειακές υποχρεώσεις	975	-	-	-	-	16	991
Λοιπά στοιχεία παθητικού	2.161	55	3	-	-	50	2.269
Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό	270	-	-	-	-	1	271
Σύνολο παθητικού (εξ. Υποχρ. σχετιζ/νων με μη κυκλοφ. περιουσ. στοιχεία προοριζόμενων προς πώληση)	70.020	2.729	162	2	297	1.559	74.769
Υποχρεώσεις σχετιζόμενες με μη κυκλοφ. περιουσ.							
στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	3.403	2	-	-	-	12	3.417
Σύνολο παθητικού	73.423	2.731	162	2	297	1.571	78.186
Καθαρή συναλλαγματική θέση	5.814	267	(92)	13	36	(266)	5.772

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

Συγκέντρωση συναλλαγματικού κινδύνου - Όμιλος

31 Δεκεμβρίου 2020	EURO	USD	GBP	JPY	CHF	Λοιπά	Σύνολο
Στοιχεία Ενεργητικού							
Ταμεία και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	9.177	13	7	-	3	113	9.313
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων	3.184	155	32	14	40	53	3.478
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	430	106	-	-	-	5	541
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	5.409	145	12	4	-	15	5.585
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	23.794	1.924	30	-	350	919	27.017
Χαρτ/κιο επενδύσεων – σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων	2.766	53	-	-	-	68	2.887
Χαρτ/κιο επενδύσεων – σε αποσβεσμένο κόστος	12.237	44	-	-	-	59	12.340
Ακίνητα επενδύσεων	110	-	-	-	-	15	125
Συμμετοχές με τη μέθοδο της καθαρής θέσης	22	-	-	-	-	-	22
Υπεραξία, λογισμικό και λοιπά άυλα περιουσιακά στοιχεία	280	-	-	-	-	2	282
Ενσώματα πάγια στοιχεία	1.645	-	-	-	-	19	1.664
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	7.263	196	28	4	4	40	7.535
Σύνολο ενεργητικού (εξαφ. μη κυκλοφ. Περιουσιακών στοιχείων προοριζόμενων προς πώληση)	66.317	2.636	109	22	397	1.308	70.789
Μη κυκλοφ. περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	6.525	15	-	-	130	25	6.695
Σύνολο ενεργητικού	72.842	2.651	109	22	527	1.333	77.484
31 Δεκεμβρίου 2020	EURO	USD	GBP	JPY	CHF	Λοιπά	Σύνολο
Στοιχεία Παθητικού							
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	12.501	11	9	1	204	10	12.736
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	3.136	152	18	1	11	3	3.321
Υποχρεώσεις προς πελάτες	45.349	2.011	139	1	39	1.522	49.061
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους & λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	951	-	-	-	-	19	970
Λοιπά στοιχεία παθητικού	2.392	209	35	1	-	39	2.676
Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό	293	-	-	-	-	1	294
Σύνολο παθητικού (εξ. Υποχρ. σχετιζ/νων με μη κυκλοφ. περιουσ. στοιχεία προοριζόμενων προς πώληση)	64.622	2.383	201	4	254	1.594	69.058
Υποχρεώσεις σχετιζόμενες με μη κυκλοφ. περιουσ. στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	3.329	1	-	-	-	11	3.341
Σύνολο παθητικού	67.951	2.384	201	4	254	1.605	72.399
Καθαρή συναλλαγματική θέση	4.891	267	(92)	18	273	(272)	5.085

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Συγκέντρωση συναλλαγματικού κινδύνου - Τράπεζα

31 Δεκεμβρίου 2021	EURO	USD	GBP	JPY	CHF	Λουιά	Σύνολο
Στοιχεία ενεργητικού							
Ταμείο και διαθέσιμα στη Κεντρική Τράπεζα	15.510	14	6	-	2	7	15.539
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων	3.206	261	16	14	14	28	3.539
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	257	38	-	-	-	-	295
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	4.214	105	4	-	-	8	4.331
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	26.232	2.334	32	-	287	1	28.886
Χαρτ/κιο επενδύσεων – σε εύλογη αξία μέσω λουιτών συνολικών εσόδων	2.762	1	-	-	-	-	2.763
Χαρτ/κιο επενδύσεων – σε αποσβεσμένο κόστος	11.743	46	-	-	-	-	11.789
Συμμετοχές σε θυγατρικές	1.133	-	-	-	-	-	1.133
Ακίνητα επενδύσεων	2	-	-	-	-	-	2
Συμμετοχές με τη μέθοδο της καθαρής θέσης	17	-	-	-	-	-	17
Υπεραξία, λογισμικό και λουιά άυλα περιουσιακά στοιχεία	345	-	-	-	-	-	345
Ενσώματα πάγια στοιχεία	1.236	-	-	-	-	4	1.240
Λουιά στοιχεία ενεργητικού	7.645	123	-	-	2	5	7.775
Σύνολο ενεργητικού (εξαίρ. μη κυκλοφ. Περιουσιακών στοιχείων προοριζόμενων προς πώληση)	74.302	2.922	58	14	305	53	77.654
Μη κυκλοφ. περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	852	-	-	-	14	-	866
Σύνολο ενεργητικού	75.154	2.922	58	14	319	53	78.520

31 Δεκεμβρίου 2021	EURO	USD	GBP	JPY	CHF	Λουιά	Σύνολο
Στοιχεία Παθητικού							
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	14.557	74	11	1	253	4	14.900
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	2.843	159	10	-	-	2	3.014
Υποχρεώσεις προς πελάτες	48.913	2.424	218	3	37	633	52.228
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους & λουιτές δανειακές υποχρεώσεις	912	-	-	-	-	-	912
Λουιά στοιχεία παθητικού	1.884	46	1	-	-	25	1.956
Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό	269	-	-	-	-	-	269
Σύνολο παθητικού (εξαίρ. Υποχρεώσεων σχετιζ/νων με μη κυκλ. Περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση)	69.378	2.703	240	4	290	664	73.279
Σύνολο παθητικού	69.378	2.703	240	4	290	664	73.279
Καθαρή συναλλαγματική θέση	5.776	219	(182)	10	29	(611)	5.241

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Συγκέντρωση συναλλαγματικού κινδύνου - Τράπεζα

31 Δεκεμβρίου 2020	EURO	USD	GBP	JPY	CHF	Λουιά	Σύνολο
Στοιχεία ενεργητικού							
Ταμεία και διαθέσιμα στη Κεντρική Τράπεζα	8.970	11	7	-	1	17	9.006
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων	3.175	112	21	14	33	23	3.378
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	412	106	-	-	-	5	523
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	5.409	145	12	4	-	15	5.585
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	23.130	1.913	29	-	348	24	25.444
Χαρτ/κιο επενδύσεων – σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων	2.761	53	-	-	-	-	2.814
Χαρτ/κιο επενδύσεων – σε αποσβεσμένο κόστος	11.863	44	-	-	-	-	11.907
Συμμετοχές σε θυγατρικές	1.166	-	-	-	-	-	1.166
Ακίνητα επενδύσεων	6	-	-	-	-	-	6
Συμμετοχές με τη μέθοδο της καθαρής θέσης	20	-	-	-	-	-	20
Υπεραξία, λογισμικό και λοιπά άυλα περιουσιακά στοιχεία	278	-	-	-	-	-	278
Ενσώματα πάγια στοιχεία	1.210	-	-	-	-	4	1.214
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	7.174	214	27	4	3	1	7.423
Σύνολο ενεργητικού (εξαμ. μη κυκλοφ. Περιουσιακών στοιχείων προοριζόμενων προς πώληση)	65.574	2.598	96	22	385	89	68.764
Μη κυκλοφ. περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	3.111	5	-	-	130	-	3.246
Σύνολο ενεργητικού	68.685	2.603	96	22	515	89	72.010
31 Δεκεμβρίου 2020	EURO	USD	GBP	JPY	CHF	Λουιά	Σύνολο
Στοιχεία Παθητικού							
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	12.657	61	95	3	204	1	13.021
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	3.136	152	18	1	11	3	3.321
Υποχρεώσεις προς πελάτες	44.758	1.931	128	1	32	660	47.510
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους & λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	909	-	-	-	-	1	910
Λοιπά στοιχεία παθητικού	2.083	203	33	1	-	20	2.340
Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό	293	-	-	-	-	-	293
Σύνολο παθητικού (εξ. Υποχρ. σχετιζ/ων με μη κυκλοφ. περιουσ. στοιχεία προοριζόμενων προς πώληση)	63.836	2.347	274	6	247	685	67.395
Σύνολο παθητικού	63.836	2.347	274	6	247	685	67.395
Καθαρή συναλλαγματική θέση	4.849	256	(178)	16	268	(596)	4.615

4.4 Κίνδυνος χώρας

Ο κίνδυνος χώρας είναι ο υφιστάμενος ή ενδεχόμενος κίνδυνος επί των αποτελεσμάτων και του κεφαλαίου λόγω των γεγονότων που συντελούνται σε μια χώρα, τα οποία βρίσκονται τουλάχιστον έως ένα βαθμό υπό τον έλεγχο της κυβέρνησης, αλλά όχι υπό τον έλεγχο κάποιας εταιρείας ή ατόμου. Οι κύριες κατηγορίες του κινδύνου χώρας περιλαμβάνουν τον κίνδυνο στάσης πληρωμών (sovereign risk), τον κίνδυνο αδυναμίας μετατροπής του εγχώριου νομίσματος σε διεθνή βασικά νομίσματα αποθεμάτων (convertibility risk) και τον κίνδυνο μη αποπληρωμής υποχρεώσεων στο εξωτερικό (transfer risk). Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με του σημαντικούς παράγοντες κινδύνου βλέπε «Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου» ενότητα «Διαχείριση Κινδύνων – Κίνδυνος Χώρας».

4.5 Κίνδυνος ρευστότητας

4.5.1 Διαχείριση κινδύνου ρευστότητας

Ως κίνδυνος ρευστότητας ορίζεται ο υφιστάμενος ή μελλοντικός κίνδυνος επί των αποτελεσμάτων και του κεφαλαίου ο οποίος απορρέει από την αδυναμία του οργανισμού να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του όταν αυτές καταστούν πληρωτέες, χωρίς να υποστεί σημαντικές ζημιές.

Αντικατοπτρίζει την πιθανότητα οι ταμειακές εκροές να μην καλύπτονται επαρκώς από ταμειακές εισροές, λαμβάνοντας υπόψη μη αναμενόμενες καθυστερήσεις σε αποπληρωμές (term liquidity risk), ή αναλήψεις υψηλότερες των αναμενόμενων (withdrawal/call risk). Ο κίνδυνος ρευστότητας περιλαμβάνει τον κίνδυνο μη αναμενόμενων αυξήσεων στο κόστος χρηματοδότησης του χαρτοφυλακίου των περιουσιακών στοιχείων στις κατάλληλες προθεσμίες λήξης, καθώς και τον κίνδυνο αδυναμίας του οργανισμού να ρευστοποιήσει μια θέση έγκαιρα και με εύλογους όρους. Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με του σημαντικούς παράγοντες κινδύνου βλέπε «Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου» ενότητα «Διαχείριση Κινδύνων – Κίνδυνος Ρευστότητας».

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

4.5.2 Συμβατικές μη προεξοφλημένες ταμειακές ροές

Οι συμβατικές μη προεξοφλημένες ταμειακές εκροές του Ομίλου και της Τράπεζας από χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις πλην παραγώνων παρουσιάζονται στους παρακάτω πίνακες. Ο κίνδυνος ρευστότητας από παράγωγα δεν θεωρείται σημαντικός.

Ανάλυση συμβατικών λήξεων για χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις (μη προεξοφλημένες ταμειακές εκροές) - Όμιλος

31 Δεκεμβρίου 2021	Έως		3 έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	Πάνω από 5 έτη	Σύνολο
	1 μήνα	1 έως 3 μήνες				
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	2.107	104	1.670	9.937	741	14.559
Υποχρεώσεις προς πελάτες	46.454	2.647	3.653	350	3	53.107
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους & λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	11	2	98	202	1.042	1.355
Λοιπές υποχρεώσεις	136	454	179	-	48	817
Υποχρέωση από μισθώσεις	7	14	65	293	1.250	1.629
Σύνολο στοιχείων ισολογισμού	48.715	3.221	5.665	10.782	3.084	71.467
Δανειακές δεσμεύσεις	976	300	648	441	1.612	3.977

Ανάλυση συμβατικών λήξεων για χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις (μη προεξοφλημένες ταμειακές εκροές) - Όμιλος

31 Δεκεμβρίου 2020	Έως		3 έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	Πάνω από 5 έτη	Σύνολο
	1 μήνα	1 έως 3 μήνες				
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	1.284	32	54	10.475	636	12.481
Υποχρεώσεις προς πελάτες	40.506	3.090	4.936	503	50	49.085
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους & λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	-	10	86	194	1.044	1.334
Λοιπές υποχρεώσεις	123	862	198	1	49	1.233
Υποχρέωση από μισθώσεις	7	14	61	293	1.248	1.623
Σύνολο στοιχείων ισολογισμού	41.920	4.008	5.335	11.466	3.027	65.756
Δανειακές δεσμεύσεις	176	163	825	333	1.266	2.763

Ανάλυση συμβατικών λήξεων για χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις (μη προεξοφλημένες ταμειακές εκροές) - Τράπεζα

31 Δεκεμβρίου 2021	Έως		3 έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	Πάνω από 5 έτη	Σύνολο
	1 μήνα	1 έως 3 μήνες				
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	2.281	104	1.670	9.937	741	14.733
Υποχρεώσεις προς πελάτες	46.105	2.566	3.349	218	-	52.238
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους & λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	-	-	47	188	1.031	1.266
Λοιπές υποχρεώσεις	4	462	180	-	48	694
Υποχρέωση από μισθώσεις	7	14	65	290	1.246	1.622
Σύνολο στοιχείων ισολογισμού	48.397	3.146	5.311	10.633	3.066	70.553
Δανειακές δεσμεύσεις	974	295	617	411	1.944	4.241

Ανάλυση συμβατικών λήξεων για χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις (μη προεξοφλημένες ταμειακές εκροές) - Τράπεζα

31 Δεκεμβρίου 2020	Έως		3 έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	Πάνω από 5 έτη	Σύνολο
	1 μήνα	1 έως 3 μήνες				
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	1.468	81	74	10.491	653	12.767
Υποχρεώσεις προς πελάτες	39.635	2.877	4.625	343	47	47.527
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους & λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	-	-	47	190	1.038	1.275
Λοιπές υποχρεώσεις	4	865	199	-	51	1.119
Υποχρέωση από μισθώσεις	11	14	61	290	1.246	1.622
Σύνολο στοιχείων ισολογισμού	41.118	3.837	5.006	11.314	3.035	64.310
Δανειακές δεσμεύσεις	167	155	795	310	1.590	3.017

Στις «Λοιπές Υποχρεώσεις» περιλαμβάνονται κυρίως τόκοι και προμήθειες πληρωτέοι, υποχρεώσεις προς προμηθευτές, υποχρεώσεις προς το Δημόσιο και επιχειρήσεις του Δημοσίου, υποχρεώσεις από φόρους και τέλη (εκτός φόρου εισοδήματος), δεδουλευμένα έξοδα.

4.6 Ασφαλιστικός κίνδυνος

Τα ασφαλιστήρια συμβόλαια που εκδίδει ο Όμιλος περιλαμβάνουν ασφαλιστικό κίνδυνο. Ο κίνδυνος αφορά στην πιθανότητα επέλευσης του ασφαλισμένου γεγονότος και της επακόλουθης ζημιάς. Ο κίνδυνος βασίζεται σε τυχαία γεγονότα και για το λόγο αυτό είναι απρόβλεπτος.

Ο πρωταρχικός κίνδυνος που πιθανόν να αντιμετωπίσει ο Όμιλος από τα ασφαλιστήρια συμβόλαια που έχει εκδώσει είναι η απόκλιση από τις αντίστοιχες εκτιμήσεις του πραγματικού αριθμού ζημιών, του χρόνου επέλευσής τους και του ύψους της αποζημίωσης. Αυτό θα μπορούσε να συμβεί γιατί η συχνότητα και/ή η σφοδρότητα των ζημιών είναι μεγαλύτερες από τις εκτιμηθείσες. Ανάλογα με το ασφαλιστικό προϊόν, ο κίνδυνος αυτός επηρεάζεται από μεταβολές σε μακροοικονομικά μεγέθη, μεταβολές στη συμπεριφορά των ασφαλισμένων, μεταβολές στη δημόσια υγεία, από πανδημίες και καταστροφικά γεγονότα (σεισμούς, βιομηχανική καταστροφή, φωτιές, εξεγέρσεις, τρομοκρατία, κ.λπ.).

Η έκθεση στους παραπάνω κινδύνους μετριάζεται μέσω της διασποράς τους σε ένα πολυπληθές χαρτοφυλάκιο ασφαλιστηρίων συμβολαίων. Η διασπορά αυτή βελτιώνεται περαιτέρω μέσω της εφαρμογής επιλεκτικής πρακτικής ανάληψης των κινδύνων, κατάλληλης αντασφαλιστικής πολιτικής και εσωτερικών κανόνων λειτουργίας σε ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο πολιτικής διαχείρισης κινδύνου. Επιπλέον, η τιμολογιακή πολιτική βασίζεται σε παραδοχές και στατιστικές μελέτες, καθώς και στα εμπειρικά δεδομένα του Ομίλου, λαμβάνοντας υπόψη τις επικρατούσες τάσεις και τις τρέχουσες συνθήκες αγοράς.

Οι αντασφαλιστικές συμβάσεις διακρίνονται σε προαιρετικές, συμβατικές (αναλογικές και μη) και καταστροφικού τύπου (catastrophe reinsurance).

Ασφαλιστήρια συμβόλαια Ζωής

Τα ασφαλιστήρια συμβόλαια Ζωής που παρέχονται από τον Όμιλο περιλαμβάνουν ισόβια, μικτή, πρόσκαιρη ασφάλιση, πρόσκαιρη ασφάλιση με παροχή επιβίωσης, συνταξιοδοτικά προϊόντα, προϊόντα συνδεδεμένα με επενδύσεις (Unit-Linked) και συμπληρωματικές καλύψεις προσαρτημένες στα ασφαλιστήρια συμβόλαια ζωής.

Παραδοσιακά προϊόντα ασφάλισης ζωής

Τα ασφαλιστήρια συμβόλαια Ζωής ασφαλίζουν γεγονότα τα οποία σχετίζονται με την ανθρώπινη ζωή (π.χ. θάνατο ή επιβίωση). Οι παροχές συνίστανται είτε στην καταβολή ορισμένου χρηματικού ποσού εφάπαξ ή σε περιοδικές προσόδους είτε στην αποκατάσταση της συγκεκριμένης οικονομικής ζημιάς που προήλθε από την επέλευση του γεγονότος.

Οι κύριοι κίνδυνοι στους οποίους εκτίθεται ο Όμιλος σχετικά με τα συμβόλαια Ζωής είναι οι ακόλουθοι:

- **Κίνδυνος θνησιμότητας:** ο κίνδυνος που προκύπτει λόγω διαφοροποίησης μεταξύ του πραγματικού αριθμού των θανάτων και του αναμενόμενου αριθμού τους.
- **Κίνδυνος επιβίωσης:** ο κίνδυνος που προκύπτει λόγω μεγαλύτερης της εκτιμηθείσας, διάρκειας ζωής των ασφαλισμένων.
- **Κίνδυνος εξόδων:** ο κίνδυνος που προκύπτει λόγω απόκλισης των πραγματικών εξόδων έναντι της σχετικής εκτίμησής.
- **Κίνδυνος ακυρωσιμότητας:** ο κίνδυνος που προκύπτει λόγω ακύρωσης ή εξαγοράς των ασφαλιστηρίων συμβολαίων.

Ο Όμιλος έχει επίσης σημαντική έκθεση σε συμβόλαια με εγγυημένες αποδόσεις.

Βασικές παραδοχές

Οι παραδοχές που χρησιμοποιούνται βασίζονται στα εμπειρικά δεδομένα του Ομίλου και στις τρέχουσες συνθήκες αγοράς. Οι ασφαλιστικές προβλέψεις κατά την ανάληψη των κινδύνων εκτιμώνται με βάση τις τιμές των παραμέτρων που ισχύουν κατά την έκδοσή τους (επικείμενοι θάνατοι, ακυρώσεις συμβολαίων, αποδόσεις επενδύσεων, διαχειριστικά έξοδα κ.α.). Συνεπώς, νέες εκτιμήσεις παράγονται σε κάθε ημερομηνία σύνταξης Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων για την επάρκεια των ασφαλιστικών αποθεμάτων κάτω από το πρίσμα της τρέχουσας εμπειρίας.

Οι θεμελιώδεις παραδοχές, στις οποίες οι ασφαλιστικές προβλέψεις επιδεικνύουν ιδιαίτερη ευαισθησία, είναι οι ακόλουθες:

- **Θνησιμότητα:** Για τη θνησιμότητα η ανάλυση βασίστηκε σε εμπειρικά δεδομένα δέκα ετών βάσει των οποίων αναπροσαρμόζονται οι πιο αναθεωρημένοι πίνακες θνησιμότητας της Ένωσης Αναλογιστών Ελλάδος (διαφορετικοί πίνακες ανά φύλο και τύπο ασφαλιστικού προγράμματος).
- **Έξοδα:** Οι παραδοχές σχετικά με τα λειτουργικά έξοδα της εταιρίας αντανακλούν τις εκτιμώμενες δαπάνες για τη διατήρηση/ ανανέωση και εξυπηρέτηση του εν ισχύ χαρτοφυλακίου. Το επίπεδο των εξόδων όπως έχει διαμορφωθεί την 31 Δεκεμβρίου 2021 έχει θεωρηθεί αποδεκτό, προσαρμοσμένο με τον εκτιμώμενο πληθωρισμό όπου χρειάζεται.
- **Ποσοστά ακυρώσεων και εξαγορών:** Οι ακυρώσεις αφορούν στον τερματισμό των συμβολαίων λόγω μη καταβολής ασφαλίσεων. Οι εξαγορές αφορούν στον εθελούσιο τερματισμό των συμβολαίων από τους ασφαλισμένους. Για τη μελέτη της ακυρωσιμότητας η ανάλυση βασίστηκε στα ιστορικά δεδομένα με κατάλληλη κατηγοριοποίηση των προϊόντων, ούτως ώστε τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των προγραμμάτων να αντικατοπτρίζονται στις μελλοντικές εκτιμήσεις.

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

- **Συντελεστής προεξόφλησης:** Η εκτίμηση της επάρκειας των υποχρεώσεων στηρίζεται στην εκτίμηση των μελλοντικών ταμειακών ροών. Οι μελλοντικές ταμειακές ροές προεξοφλούνται χρησιμοποιώντας την καμπύλη επιτοκίων άνευ κινδύνου, όπως αυτή δημοσιεύεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή Ασφαλίσεων και Επαγγελματικών Συντάξεων (“ΕΙΟΡΑ”), προσαυξημένη κατά το περιθώριο ρευστότητας (“illiquidity premium”). Το περιθώριο ρευστότητας προσδιορίζεται ως η παράλληλη μετατόπιση της καμπύλης άνευ κινδύνου που επιτυγχάνει την αντιστοίχιση του παθητικού και του ενεργητικού, μειωμένη κατά το βασικό πιστωτικό περιθώριο (“fundamental spread”) όπως δημοσιεύεται από την ΕΙΟΡΑ.
- **Ποσοστό άσκησης δικαιώματος εξαγοράς στην έναρξη της συνταξιοδότησης:** Το ποσοστό των ασφαλισμένων ατομικών συνταξιοδοτικών προγραμμάτων που επιλέγουν την καταβολή εφάπαξ ποσού (αξία εξαγοράς) αντί της καταβολής μηνιαίας σύνταξης, το οποίο εκτιμάται με βάση την εμπειρία της εταιρίας.

Έλεγχος επάρκειας

Τα ασφαλιστικά προγράμματα του Κλάδου Ζωής ταξινομήθηκαν ανάλογα με τη φύση των αντίστοιχων καλύψεων σε τρεις κύριες κατηγορίες:

i. Ατομικά παραδοσιακά προγράμματα (απλή ασφάλεια θανάτου, μικτή, συνταξιοδοτικό πρόγραμμα κ.α.):

Ο έλεγχος βασίστηκε στην προβολή των μελλοντικών ταμειακών ροών χρησιμοποιώντας τρέχουσες υποθέσεις θνησιμότητας, ακυρωσιμότητας, αναλογίας ασφαλισμένων που λαμβάνουν εφάπαξ παροχή έναντι μηνιαίας κατά τη έναρξη της συνταξιοδότησης, επιτοκίου και εξόδων, για την προσδοκώμενη υπολειπόμενη διάρκεια των ασφαλιστηρίων συμβολαίων. Από την παραπάνω διαδικασία δεν προκύπτει η ανάγκη σχηματισμού επιπλέον αποθέματος.

ii. Ατομικά ασφαλιστήρια ζωής που συνδέονται με επενδύσεις (Unit-Linked) με εγγυημένες παροχές λήξης:

Αναλύθηκαν τόσο οι κίνδυνοι που σχετίζονται με τις παραμέτρους (θνησιμότητα, ακυρωσιμότητα, έξοδα, επιτόκιο) όσο και αυτοί που σχετίζονται με την εγγυημένη παροχή στη λήξη των ασφαλιστηρίων συμβολαίων. Παρά την αύξηση που σημείωσαν οι τιμές των μεριδίων των συνδεδεμένων κεφαλαίων το τελευταίο έτος, εξακολουθεί να είναι αναγκαίος ο σχηματισμός επιπλέον αποθέματος για την κάλυψη των εγγυήσεων προς τους ασφαλισμένους.

iii. Ατομικά ασφαλιστήρια ζωής που συνδέονται με επενδύσεις (Unit-Linked) με εγγυημένη παροχή θανάτου:

Η Εθνική Ασφαλιστική μετά την παύση διάθεσης προγραμμάτων αποταμιευτικού χαρακτήρα με εγγυημένες παροχές, έχει προβεί στην ανάπτυξη προγραμμάτων χωρίς επενδυτικές εγγυήσεις. Για τα συγκεκριμένα προγράμματα αναλύθηκαν οι υποκείμενοι κίνδυνοι (θνησιμότητα, έξοδα) και δεν προκύπτει ανάγκη σχηματισμού αποθέματος πέραν της αξίας των υποκείμενων κεφαλαίων.

iv. Συνταξιούχοι που προέρχονται από ομαδικά συμβόλαια της μορφής DAF:

Από την εφαρμογή ανάλογης μεθοδολογίας με τα ατομικά ασφαλιστήρια προέκυψε η ανάγκη επιπλέον αποθέματος για την κάλυψη του κινδύνου μακροβιότητας.

Ανάλυση ευαισθησίας

Η ανάλυση ευαισθησίας που απεικονίζεται παρακάτω πραγματοποιείται για τους παράγοντες εκείνους οι οποίοι θεωρούνται σημαντικοί (επιτόκιο προεξόφλησης και ποσοστά ακυρώσεων) αναφορικά με την επίπτωση που επιφέρει η μεταβολή τους στο σύνολο των προβλέψεων που έχουν καταχωρηθεί.

Τα αποτελέσματα της ανάλυσης ευαισθησίας αφορούν στις υποχρεώσεις που συνδέονται με το χαρτοφυλάκιο των παραδοσιακών ασφαλίσεων ζωής, τις παροχές προς τους συνταξιούχους που προέρχονται από ομαδικά προγράμματα DAF, καθώς και το χαρτοφυλάκιο συμβολαίων Unit Linked με εγγυημένες παροχές της Εθνικής Ασφαλιστικής.

Ανάλυση ευαισθησίας

2021	Μεταβολή Παραδοχών	Επιπτώσεις στις Υποχρεώσεις
Επιτόκιο Προεξόφλησης	+0,5%	(11)
	-0,5%	46
Ποσοστά Ακυρώσεων και Εξαγορών	Αύξηση κατά +10%	(1)
	Μείωση κατά -10%	2
Ρυθμός Θνησιμότητας	Αύξηση κατά +10%	(1)
	Μείωση κατά -10%	2
Εξοδα Διαχείρισης	Αύξηση κατά +10%	-

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

2020	Μεταβολή Παραδοχών	Επιπτώσεις στις Υποχρεώσεις
Επιτόκιο Προεξόφλησης	+0,5%	(46)
	-0,5%	51
Ποσοστά Ακυρώσεων και Εξαγορών	Αύξηση κατά +10%	(7)
	Μείωση κατά -10%	8
Ρυθμός Θνησιμότητας	Αύξηση κατά +10%	(1)
	Μείωση κατά -10%	2
Έξοδα Διαχείρισης	Αύξηση κατά +10%	4

Συμπληρωματικές καλύψεις σε συμβόλαια ασφάλισης ζωής

Τα συμβόλαια Ζωής μπορεί να περιλαμβάνουν και συμπληρωματικές καλύψεις ασφάλισης ατυχημάτων και ασθενειών, καλύπτοντας τις συνέπειες της ανικανότητας ή την ανάγκη νοσηλείας εξαιτίας ατυχήματος ή και ασθένειας του ασφαλισμένου ή των εξαρτημένων μελών του.

Οι κύριοι κίνδυνοι στους οποίους εκτίθεται ο Όμιλος σχετικά με τις συμπληρωματικές καλύψεις των συμβολαίων Ζωής είναι οι ακόλουθοι:

- **Κίνδυνος νοσηρότητας:** ο κίνδυνος που προκύπτει λόγω διαφοροποίησης του κόστους αποζημιώσεων που σχετίζονται με νοσοκομειακές καλύψεις έναντι του εκτιμηθέντος κόστους.
- **Κίνδυνος εξόδων:** ο κίνδυνος που προκύπτει λόγω απόκλισης των πραγματικών εξόδων έναντι της σχετικής εκτίμησης.
- **Κίνδυνος ακυρωσιμότητας:** ο κίνδυνος που προκύπτει λόγω ακύρωσης ή εξαγοράς των ασφαλιστηρίων συμβολαίων.

Βασικές παραδοχές

Οι θεμελιώδεις παραδοχές (πέραν αυτών που αφορούν στην ακυρωσιμότητα, στα έξοδα και τα επιτόκια προεξόφλησης), στις οποίες οι ασφαλιστικές προβλέψεις επιδεικνύουν ιδιαίτερη ευαισθησία, είναι οι ακόλουθες:

- **Νοσηρότητα:** Η συχνότητα και σφοδρότητα νοσηλείας καθώς και η εξέλιξη τους ανά ηλικία, φύλο και τύπο κάλυψης που προέρχονται από την ιστορική εμπειρία.
- **Ανικανότητα:** Τα ποσοστά ανικανότητας για τις συμπληρωματικές καλύψεις ζωής με παροχές σε περίπτωση ανικανότητας του ασφαλισμένου, βασίζονται κυρίως στα αντίστοιχα ποσοστά των εν ενεργεία αντασφαλιστικών συμβάσεων.

Έλεγχος επάρκειας

Τα ασφαλιστικά προγράμματα του Κλάδου Ζωής ταξινομήθηκαν ανάλογα με τη φύση των αντίστοιχων καλύψεων σε δύο κύριες κατηγορίες:

- **Συμπληρωματικές καλύψεις εξόδων νοσοκομειακής περίθαλψης:** Για τη διενέργεια του ελέγχου λήφθηκαν υπόψη οι τρέχουσες εκτιμήσεις για το επιτόκιο προεξόφλησης, τους δείκτες νοσηρότητας, τον ιατρικό πληθωρισμό των αποζημιώσεων, την ακυρωσιμότητα των συμβολαίων, τα έξοδα και την ετήσια αύξηση των ασφαλιστρών. Από την παραπάνω διαδικασία δεν προέκυψε η ανάγκη σχηματισμού επιπλέον αποθέματος.
- **Λοιπές συμπληρωματικές καλύψεις:** Για τον έλεγχο επάρκειας λήφθηκαν υπόψη οι τρέχουσες εκτιμήσεις για το επιτόκιο προεξόφλησης, τους δείκτες ανικανότητας, την ακυρωσιμότητα των συμβολαίων και τα έξοδα. Από τον έλεγχο προέκυψε η ανάγκη σχηματισμού επιπλέον αποθέματος.

Για τα ατομικά προγράμματα νοσοκομειακής περίθαλψης ο έλεγχος επάρκειας βασίζεται στην εκτίμηση της παρούσας αξίας των χρηματορρών του χαρτοφυλακίου. Για την ημερομηνία αναφοράς η εκτίμηση αυτή δεν υπερβαίνει το απόθεμα μη δεδουλευμένων ασφαλιστρών που έχει καταχωρηθεί και δεν σχηματίζεται επιπλέον τεχνική πρόβλεψη.

Ανάλυση ευαισθησίας

Στον επόμενο πίνακα απεικονίζεται η επίπτωση που θα είχε στο τελικό αποτέλεσμα η μεταβολή των κύριων παραμέτρων που επηρεάζουν το ύψος των τεχνικών αποθεμάτων του συγκεκριμένου χαρτοφυλακίου της εταιρίας.

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Ανάλυση ευαισθησίας

2021	Μεταβολή Παραδοχών	Επιπτώσεις στις Υποχρεώσεις
Ποσοστά Ανικανότητας	Αύξηση κατά +10%	2
	Μείωση κατά -10%	(2)
Ποσοστά Νοσηρότητας	Αύξηση κατά +5%	42
	Μείωση κατά -5%	-

2020	Μεταβολή Παραδοχών	Επιπτώσεις στις Υποχρεώσεις
Ποσοστά Ανικανότητας	Αύξηση κατά +10%	2
	Μείωση κατά -10%	(2)
Ποσοστά Νοσηρότητας	Αύξηση κατά +5%	31
	Μείωση κατά -5%	-

Γενικές Ασφαλίσεις

Τα προσφερόμενα προϊόντα καλύπτουν όλο το εύρος των γενικών ασφαλίσεων για κάλυψη προσωπικών, εμπορικών και βιομηχανικών κινδύνων που σχετίζονται με την απώλεια περιουσίας και την αστική ευθύνη έναντι τρίτων.

Η έκθεση στους παραπάνω κινδύνους μετριάζεται μέσω της διασποράς τους σε ένα πολυπληθές χαρτοφυλάκιο. Η διασπορά αυτή βελτιώνεται περαιτέρω μέσω της εφαρμογής επιλεκτικής πρακτικής αποδοχής των κινδύνων, κατάλληλης αντασφαλιστικής κάλυψης και εσωτερικών κανόνων λειτουργίας σε ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο πολιτικής διαχείρισης κινδύνου. Επιπλέον, η τιμολόγηση των προγραμμάτων βασίζεται σε εμπειρία του παρελθόντος, λαμβάνοντας υπόψη τις επικρατούσες τάσεις και τις τρέχουσες συνθήκες αγοράς.

Για την αντιμετώπιση συγκεκριμένων κινδύνων που σχετίζονται με πλήθος ζημιών και αντίστοιχων καταβολών αποζημιώσεων πέραν των αναμενόμενων μεγεθών, εφαρμόζονται κατάλληλες πρακτικές πρόληψης σε όλα τα επίπεδα λειτουργίας του Ομίλου:

Διαδικασία ανάληψης κινδύνων (“underwriting”): Τα κριτήρια αποδοχής για όλους τους κλάδους ασφάλισης είναι τέτοια που εξασφαλίζουν τη γεωγραφική διασπορά των κινδύνων και την κατανομή τους σε διαφορετικούς τομείς δραστηριότητας. Επιπλέον, όπου αυτό κρίνεται απαραίτητο, επιβάλλονται ανώτατα όρια κάλυψης και εκπιπτόμενα, που μειώνουν την ευθύνη του Ομίλου. Επίσης, σε πολλές περιπτώσεις οι ασφαλιστικές συμβάσεις περιλαμβάνουν εξαιρέσεις κάλυψης κινδύνων των οποίων, τόσο ο χρόνος επέλευσης, όσο και οι οικονομικές συνέπειες, είναι δύσκολο να εκτιμηθούν (οι κίνδυνοι αυτοί είναι κυρίως αστικής ευθύνης ή περιβαλλοντικοί κίνδυνοι με δυσδιάκριτα αιτιογόνα γεγονότα και προσαγωγή ευθυνών).

Διαχείριση αποζημιώσεων: Η πολιτική διαχείρισης των ζημιών αποσκοπεί στην όσο το δυνατόν ταχύτερη καταβολή της αποζημίωσης και την αποφυγή φαινομένων εξαπάτησης του Ομίλου με ατυχήματα προκαλούμενα από δόλο. Αυτό επιτυγχάνεται με τη χρησιμοποίηση σύγχρονων πληροφοριακών συστημάτων, αξιόπιστων διαδικασιών πραγματογνωμοσύνης και την επάνδρωση των αρμοδίων τμημάτων με ανθρώπινο δυναμικό με τις τεχνικές γνώσεις και την ηθική ακεραιότητα που απαιτούνται.

Προβλέψεις εκκρεμών αποζημιώσεων: Πέραν από την κατά περίπτωση εκτίμηση των προβλεπόμενων ποσών αποζημίωσης, εφαρμόζονται αναλογιστικές και στατιστικές τεχνικές που αποσκοπούν σε μια ασφαλέστερη συνολική εκτίμηση των μελλοντικών υποχρεώσεων και το σχηματισμό επαρκών αποθεμάτων. Οι τεχνικές αυτές βασίζονται στη μελέτη των ιστορικών δεδομένων για τον προσδιορισμό του τελικού κόστους και σε υποθέσεις σχετικά με το μέσο κόστος αποζημίωσης, τον μελλοντικό πληθωρισμό, τις μεταβολές των κανόνων του νομικού πλαισίου που εφαρμόζονται καθώς και στην κρίση των εμπειρογνομόνων. Η διαδικασία αυτή ενέχει σημαντικό βαθμό υποκειμενικότητας, ειδικότερα κατά την εκτίμηση του αποθέματος των αναγγελθεισών ζημιών στις περιπτώσεις σωματικών βλαβών, απώλειας ζωής, νομικών υποθέσεων και καταστροφής περιουσίας. Στη διαδικασία αυτή εντάσσεται και ο σχηματισμός αποθεμάτων για ζημιές που δεν έχουν γνωστοποιηθεί στις εταιρίες του Ομίλου μέχρι την ημερομηνία αποτίμησης.

Αντασφαλιστική πολιτική: Η επιλογή κατάλληλης αντασφαλιστικής κάλυψης ποικίλλει ανάλογα με τη φύση των αναλαμβανόμενων κινδύνων, την κεφαλαιακή επάρκεια του Ομίλου για κάλυψη δυσμενών γεγονότων, συνυπολογίζοντας και το αντίστοιχο απαιτούμενο κόστος. Η δομή του τελικά επιλεγόμενου προγράμματος είναι τέτοια που να εξασφαλίζει κάλυψη για ασυνήθιστα μεγάλο πλήθος ζημιών ή μεμονωμένων αποζημιώσεων που αποκλίνουν σημαντικά από τα προσδοκώμενα μέσα μεγέθη. Ιδιαίτερη ευαισθησία επιδεικνύεται στην κάλυψη καταστροφικών φυσικών φαινομένων, κυρίως σεισμού, επιλέγοντας προγράμματα κάλυψης γεγονότων με πολύ μικρή πιθανότητα να συμβούν.

Έλεγχος επάρκειας

Έλεγχος επάρκειας των τεχνικών προβλέψεων διενεργείται σε όλους τους Κλάδους. Ειδικά για τον Κλάδο Αυτοκινήτων (τον μεγαλύτερο κλάδο βάσει ασφαλιστικών αποθεμάτων), επεξεργάστηκαν ιστορικά δεδομένα βάσει των αναλυτικών κινήσεων ανά περίπτωση ζημιάς, για κάθε έτος ατυχήματος μετά το 2000 και εφαρμόστηκαν οι κλασικές μέθοδοι προβολής των συσσωρευμένων πληρωμών, των επισυμβασών ζημιών, του μέσου κόστους ζημιών, καθώς και οι μεθοδολογίες Bornhuetter-Ferguson, Cape Cod και Benktander. Τελικά τα αποτελέσματα της μεθόδου προβολής των επισυμβασών ζημιών επιλέχθηκαν για την εκτίμηση του τελικού κόστους για κάθε έτος ατυχήματος.

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Πίνακες εξέλιξης κόστους αποζημιώσεων

Στους παρακάτω πίνακες απεικονίζεται η εξέλιξη του συνολικού κόστους αποζημιώσεων της Μητρικής Εταιρίας για καθένα έτος ζημιάς από το 2015 έως το 2021. Επιπρόσθετα εμφανίζονται τα σωρευτικά ποσά πληρωμών, ούτως ώστε να είναι ευδιάκριτος ο επιμερισμός του εκάστοτε συνολικού κόστους σε πληρωμές που έχουν ήδη πραγματοποιηθεί και σε προβλέψεις μελλοντικών πληρωμών για τις ζημιές που βρίσκονται σε εκκρεμότητα. Για τα έτη πριν το 2015 απεικονίζεται, για λόγους συμφωνίας, το ποσό της τρέχουσας εκτίμησης για τα αποθέματα εκκρεμών ζημιών.

Σημειώνεται ότι για την κάλυψη αστικής ευθύνης αυτοκινήτων το επιπλέον απόθεμα που σχηματίζεται, πέραν των κατά περίπτωση προβλέψεων, ως αποτέλεσμα του ελέγχου επάρκειας που πραγματοποιείται (για ζημιές που δεν έχουν αναγγελθεί καθώς και επιπλέον ζημιών των εκτιμήσεων που έχουν γίνει), συμπεριλαμβάνεται στις εκτιμήσεις που απεικονίζονται.

Για τον κλάδο ασφαλίσεων πυρός (τον δεύτερο μεγαλύτερο κλάδο καλύψεων περιουσίας μετά την κάλυψη αστικής ευθύνης αυτοκινήτων), το συνολικό ετήσιο κόστος είναι το άθροισμα των συνολικών πληρωμών και της πρόβλεψης που σχηματίζεται κατά περίπτωση (δεν προέκυψε επιπλέον απόθεμα ως αποτέλεσμα του ελέγχου επάρκειας που πραγματοποιείται).

Σημειώνεται ότι τα αποθέματα εκκρεμών ζημιών για τους δύο μεγαλύτερους κλάδους υπερβαίνει το 80% του συνολικού αποθέματος εκκρεμών ζημιών για τις γενικές ασφαλίσεις.

Εξέλιξη ζημιών κλάδου αστικής ευθύνης αυτοκινήτου

Έτος ζημιάς	Απόθεμα προ του 2015	Όμιλος								Σύνολο αποθεμάτων
		2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021		
Έτος ζημιάς	-	50	48	40	45	43	35	39	-	
Μετά ένα έτος	-	52	46	50	52	47	38	-	-	
Μετά δύο έτη	-	51	48	51	53	50	-	-	-	
Μετά τρία έτη	-	51	48	51	52	-	-	-	-	
Μετά τέσσερα έτη	-	51	47	51	-	-	-	-	-	
Μετά πέντε έτη	-	50	46	-	-	-	-	-	-	
Μετά έξι έτη	-	35	-	-	-	-	-	-	-	
Εκτίμηση συνολικού κόστους αποζημιώσεων	-	35	46	51	52	50	38	39	-	
Έτος ζημιάς	-	(11)	(11)	(10)	(10)	(9)	(8)	(8)	-	
Μετά ένα έτος	-	(18)	(20)	(17)	(17)	(15)	(13)	-	-	
Μετά δύο έτη	-	(21)	(22)	(20)	(20)	(17)	-	-	-	
Μετά τρία έτη	-	(23)	(24)	(21)	(22)	-	-	-	-	
Μετά τέσσερα έτη	-	(25)	(26)	(24)	-	-	-	-	-	
Μετά πέντε έτη	-	(31)	(27)	-	-	-	-	-	-	
Μετά έξι έτη	-	(28)	-	-	-	-	-	-	-	
Σωρευμένες πληρωθείσες αποζημιώσεις	-	(28)	(27)	(24)	(22)	(17)	(13)	(8)	-	
Συνολικό απόθεμα εκκρεμών ζημιών	50	7	19	27	30	33	25	31	222	

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

Εξέλιξη ζημιών κλάδου πυρός

Έτος ζημιάς	Όμιλος								Σύνολο αποθεμάτων
	Απόθεμα προ του 2015	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	
Έτος ζημιάς	-	36	17	14	14	10	8	11	-
Μετά ένα έτος	-	34	21	22	19	9	8	-	-
Μετά δύο έτη	-	14	22	22	19	13	-	-	-
Μετά τρία έτη	-	14	22	21	22	-	-	-	-
Μετά τέσσερα έτη	-	12	21	11	-	-	-	-	-
Μετά πέντε έτη	-	12	22	-	-	-	-	-	-
Μετά έξι έτη	-	12	-	-	-	-	-	-	-
Εκτίμηση συνολικού κόστους αποζημιώσεων	-	12	22	11	22	13	8	11	-
Έτος ζημιάς	-	(5)	(12)	(3)	(9)	(3)	(2)	(3)	-
Μετά ένα έτος	-	(11)	(15)	(7)	(12)	(6)	(6)	-	-
Μετά δύο έτη	-	(11)	(18)	(8)	(12)	(6)	-	-	-
Μετά τρία έτη	-	(11)	(19)	(10)	(12)	-	-	-	-
Μετά τέσσερα έτη	-	(12)	(21)	(11)	-	-	-	-	-
Μετά πέντε έτη	-	(12)	(21)	-	-	-	-	-	-
Μετά έξι έτη	-	(12)	-	-	-	-	-	-	-
Σωρευμένες πληρωθείσες αποζημιώσεις	-	(12)	(21)	(11)	(12)	(6)	(6)	(3)	-
Συνολικό απόθεμα εκκρεμών ζημιών	4	-	1	-	10	7	2	8	32

4.7 Κεφαλαιακή επάρκεια

Τον Ιούνιο του 2013, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο της Ευρώπης, εξέδωσαν την Οδηγία 2013/36/ΕΕ και τον Κανονισμό (ΕΕ) 575/2013 (γνωστά ως Οδηγία IV περί Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (“Capital Requirements Directive IV (CRD IV)”) και Κανονισμός Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (“Capital Requirements Regulation (CRR)”) αντίστοιχα), μέσω των οποίων έγινε η ενσωμάτωση και προσαρμογή σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης, των αλλαγών εκείνων που έχουν προταθεί από την Επιτροπή της Βασιλείας (Basel III). Η Οδηγία 2013/36/ΕΕ ενσωματώθηκε στην ελληνική νομοθεσία με τον Ν.4261/2014, ενώ ο Κανονισμός (ΕΕ) 575/2013 ήταν άμεσα εφαρμόσιμος σε όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ από την 1 Ιανουαρίου 2014 και ορισμένες διατάξεις της CRD IV εφαρμόστηκαν σταδιακά.

Ο Κανονισμός (ΕΕ) 575/2013 όπως τροποποιήθηκε από τον Κανονισμό (ΕΕ) 876/2019 (CRR2), ορίζει τις ελάχιστες απαιτήσεις ιδίων κεφαλαίων (Απαιτήσεις Πυλώνα Ι) και η Οδηγία 2013/36/ΕΕ όπως τροποποιήθηκε από την Οδηγία 2019/878/ΕΕ (CRD V), ορίζει τις συνδυασμένες απαιτήσεις αποθέματος ασφαλείας για τα ευρωπαϊκά πιστωτικά ιδρύματα. Επιπρόσθετα, σύμφωνα με το άρθρο 97 της Οδηγίας 2013/36/ΕΕ, οι Εποπτικές Αρχές διενεργούν σε τακτική βάση Εποπτικό Έλεγχο και Διαδικασία Αξιολόγησης (Supervisory Review and Evaluation Process “SREP”), με σκοπό την αξιολόγηση και μέτρηση των κινδύνων που δεν καλύπτονται, ή δεν είναι πλήρως καλυμμένοι σύμφωνα με τον Πυλώνα Ι και τον ορισμό πρόσθετων απαιτήσεων ιδίων κεφαλαίων και ρευστότητας (Απαιτήσεις Πυλώνα ΙΙ). Η άσκηση SREP διενεργείται υπό την εποπτεία της ΕΚΤ. Η απόφαση για τις πρόσθετες απαιτήσεις είναι προσαρμοσμένη στο ατομικό προφίλ της κάθε τράπεζας.

Ο παρακάτω πίνακας συνοψίζει τις κεφαλαιακές απαιτήσεις για το 2022 και το 2021 του Πυλώνα Ι & ΙΙ για τον Όμιλο:

	Κεφαλαιακές Απαιτήσεις Κεφαλαίου κοινών μετοχών κατηγορίας 1				Συνολικές Κεφαλαιακές Απαιτήσεις			
	2022 με τα μέτρα ελάφρυνσης	2021 με τα μέτρα ελάφρυνσης	2022	2021	2022 με τα μέτρα ελάφρυνσης	2021 με τα μέτρα ελάφρυνσης	2022	2021
	Πυλώνας Ι	4,50%	4,50%	4,50%	4,50%	8,00%	8,00%	8,00%
Πυλώνας ΙΙ	1,69%	1,69%	1,69%	1,69%	3,00%	3,00%	3,00%	3,00%
Απόθεμα ασφαλείας διατήρησης κεφαλαίου	-	-	2,50%	2,50%	-	-	2,50%	2,50%
Απόθεμα ασφαλείας O-SII	0,75%	0,50%	0,75%	0,50%	0,75%	0,50%	0,75%	0,50%
Σύνολο	6,94%	6,69%	9,44%	9,19%	11,75%	11,50%	14,25%	14,00%

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Οι δείκτες κεφαλαιακής επάρκειας του Ομίλου και της Τράπεζας παρουσιάζονται στον πίνακα που ακολουθεί:

	Όμιλος			Τράπεζα		
	31.12.2021	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2021	31.12.2020
	Pro-forma ¹			Pro-forma ¹		
Δείκτης κεφαλαίου κοινών μετοχών κατηγορίας 1 (Common Equity Tier 1)	14.1%	16.9%	15.7%	14.1%	16.6%	15.7%
Δείκτης βασικών ιδίων κεφαλαίων (Tier I)	14.1%	16.9%	15.7%	14.1%	16.6%	15.7%
Συνολικός δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας	14.7%	17.5%	16.7%	14.8%	17.3%	16.8%

⁽¹⁾ Τα κονδύλια της 31.12.2021 έχουν υπολογιστεί συμπεριλαμβάνοντας τα κέρδη της περιόδου.

Νόμος περί αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων

Το άρθρο 27Α του Ν. 4172/2013, όπως ισχύει, περί Αναβαλλόμενων Φορολογικών Πιστώσεων («ΑΦΠ» ή “Deferred Tax Credit”), επιτρέπει υπό προϋποθέσεις, στα Πιστωτικά Ιδρύματα από το 2017 και μετά, να μετατρέψουν τις Αναβαλλόμενες Φορολογικές Απαιτήσεις («ΑΦΑ») προερχόμενες από: (α) τις ζημίες του Private Sector Initiative (“PSI”), (β) σωρευμένες προβλέψεις έναντι πιστωτικού κινδύνου που έχουν αναγνωριστεί έως τις 30 Ιουνίου 2015, (γ) ζημίες από οριστικές διαγραφές ή από πωλήσεις δανείων και (δ) λογιστικές διαγραφές, οι οποίες τελικά θα οδηγήσουν σε οριστικές διαγραφές και ζημίες από πώληση, σε απαίτηση («Φορολογικές Πιστώσεις» ή “Tax Credit”) έναντι του Ελληνικού Δημοσίου. Οι κατηγορίες (γ) και (δ) ανωτέρω προστέθηκαν με τον Ν. 4465/2017, ο οποίος τέθηκε σε ισχύ στις 29 Μαρτίου 2017. Ο Ν. 4465/2017 θεσπίζει ότι οι Φορολογικές Πιστώσεις που αφορούν τις περιπτώσεις (β) έως (δ) δεν μπορούν να υπερβούν τον φόρο που αντιστοιχούσε στις συσσωρευμένες προβλέψεις που είχαν αναγνωριστεί έως τις 30 Ιουνίου 2015, μείον: (α) κάθε οριστική και εκκαθαρισμένη φορολογική πίστωση σε περίπτωση που σε μία χρήση προέκυψε λογιστική ζημία, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 27Α του Ν. 4172/2013, όπως ισχύει, και η οποία αφορά στις ανωτέρω σωρευμένες προβλέψεις, (β) το ποσό του φόρου που αντιστοιχεί σε οποιοσδήποτε μεταγενέστερες ειδικές προβλέψεις, οι οποίες αφορούν τις ανωτέρω σωρευμένες προβλέψεις και (γ) το ποσό του φόρου που αντιστοιχεί στην ετήσια απόσβεση της χρεωστικής διαφοράς η οποία αφορά τις ανωτέρω προβλέψεις και λοιπές εν γένει ζημίες λόγω πιστωτικού κινδύνου.

Βασική προϋπόθεση για την μετατροπή των ΑΦΑ σε οριστική και εκκαθαρισμένη απαίτηση από το Ελληνικό Δημόσιο είναι η ύπαρξη λογιστικής ζημίας, σε επίπεδο Τράπεζας, της αντίστοιχης χρήσης, ξεκινώντας από την οικονομική χρήση 2016 και μετά. Το ποσό της οριστικής και εκκαθαρισμένης απαίτησης θα προσδιορίζεται διά του πολλαπλασιασμού του συνολικού ποσού των ΑΦΑ με το ποσοστό που αντιπροσωπεύει η λογιστική, μετά από φόρους, ζημία χρήσης στο σύνολο των ιδίων κεφαλαίων, όπως αυτά εμφανίζονται στις εκάστοτε ετήσιες ατομικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις, μη συμπεριλαμβανομένης σε αυτά της λογιστικής ζημίας χρήσης. Η οριστική και εκκαθαρισμένη απαίτηση από το Ελληνικό Δημόσιο θα μετατρέπεται την επόμενη χρήση από τη χρήση που εμφανίστηκαν οι λογιστικές ζημίες. Η απαίτηση μπορεί να συμψηφίζεται με τον φόρο εισοδήματος. Το μη συμψηφιζόμενο μέρος της αναγνωρίζεται άμεσα ως απαίτηση από το Ελληνικό Δημόσιο. Η Τράπεζα υποχρεούται στην έκδοση δικαιωμάτων μετατροπής υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου αξίας ίσης με το 100% του ποσού της αρχικής οριστικής και εκκαθαρισμένης απαίτησης από το Ελληνικό Δημόσιο και στο σχηματισμό ισόποσου ειδικού αποθεματικού προοριζόμενο αποκλειστικά για την αύξηση του μετοχικού της κεφαλαίου. Οι κοινόι μέτοχοι θα έχουν δικαίωμα προτίμησης επί των ανωτέρω δικαιωμάτων μετατροπής. Το εν λόγω αποθεματικό θα κεφαλαιοποιηθεί και θα εκδοθούν κοινές μετοχές υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου. Ο νόμος επιτρέπει στα Πιστωτικά Ιδρύματα να αντιμετωπίζουν τις συγκεκριμένες ΑΦΑ ως «μη βασιζόμενες στη μελλοντική κερδοφορία» σύμφωνα με τις διατάξεις της CRD IV, με αποτέλεσμα να μην αφαιρούνται από τον CET1 και συνεπώς να βελτιώνουν την κεφαλαιακή τους θέση.

Επιπρόσθετα, ο Ν. 4465/2017 τροποποίησε το άρθρο 27 «Μεταφορά ζημιών», εισάγοντας περίοδο απόσβεσης 20 ετών για ζημίες που προέρχονται από διαγραφές δανείων ως συνέπεια διακανονισμού ή αναδιάρθρωσης και για οριστικές ζημίες που απορρέουν από πωλήσεις δανείων. Επιπλέον, το 2021 ο Ελληνικός Νόμος 4831 τροποποίησε περαιτέρω το άρθρο 27 του Ελληνικού Νόμου 4172/2013 (βλ. Σημείωση 27 «Απαιτήσεις και υποχρεώσεις από αναβαλλόμενους φόρους»).

Στις 7 Νοεμβρίου 2014, η Έκτακτη Γενική Συνέλευση αποφάσισε την ένταξη της Τράπεζας στις διατάξεις του ανωτέρω νόμου. Η έξοδος της Τράπεζας από τις διατάξεις του ανωτέρω νόμου προϋποθέτει την έγκριση των εποπτικών αρχών και απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων.

Την 31 Δεκεμβρίου 2021, το ποσό των ΑΦΑ που θα ήταν δυνατό να μετατραπεί ως απαίτηση από το Ελληνικό Δημόσιο σύμφωνα με τις διατάξεις του ανωτέρω νόμου ήταν €4,1 δισ. (31 Δεκεμβρίου 2020: €4,3 δισ.). Στη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2021 δεν ικανοποιήθηκαν τα κριτήρια για τα δικαιώματα μετατροπής και ως εκ τούτου δεν θα υπάρξει έκδοση δικαιωμάτων μετατροπής το 2022.

Άσκηση Προσομοίωσης Ακραίων Καταστάσεων (2021 EU-wide Stress Test)

Στις 29 Ιανουαρίου 2021, η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών (“European Banking Authority” ή “EBA”) ανακοίνωσε την έναρξη της Άσκησης Προσομοίωσης Ακραίων Καταστάσεων στην ΕΕ για το 2021, μετά την αναβολή της άσκησης το 2020, λόγω της πανδημίας COVID-19. Η άσκηση καθοδηγήθηκε από την ΕΚΤ, σύμφωνα με τους κοινούς μεθοδολογικούς κανόνες που καθορίστηκαν από την ΕΒΑ και τις παραδοχές των σεναρίων εξέλιξης μακροοικονομικών δεικτών και συνθηκών αγορών όπως δημοσιεύθηκαν την ίδια ημερομηνία.

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

Η ΕΚΤ δημοσίευσε στις 30 Ιουλίου 2021 τα αποτελέσματα της Άσκησης Προσομοίωσης Ακραίων Καταστάσεων 2021, τα οποία δείχνουν ότι το τραπεζικό σύστημα της Ευρωζώνης είναι ανθεκτικό στις δυσμενείς οικονομικές εξελίξεις. Η Άσκηση Προσομοίωσης δεν είναι άσκηση επιτυχίας ή αποτυχίας και δεν ορίζεται κατώτατο όριο που να καθορίζει την αποτυχία ή την επιτυχία των τραπεζών για τους σκοπούς της άσκησης. Αντίθετα, τα ευρήματα της Άσκησης Προσομοίωσης θα αποτελέσουν τη βάση του συνεχιζόμενου εποπτικού διαλόγου.

Η άσκηση προσομοίωσης βασίστηκε σε μια Στατική προσέγγιση του Ισολογισμού, λαμβάνοντας υπόψη τη χρηματοοικονομική και κεφαλαιακή θέση του Ομίλου κατά την 31 Δεκεμβρίου 2020 ως σημείο εκκίνησης, επί του οποίου και πραγματοποιήθηκε προσομοίωση ακραίων καταστάσεων βάσει ενός Βασικού και ενός Δυσμενούς σεναρίου με ορίζοντα τριετίας (2021 - 2023).

Σύμφωνα με το Βασικό σενάριο, ο Δείκτης Κύριων Βασικών Ιδίων Κεφαλαίων με πλήρη επίδραση του ΔΠΧΑ 9 (“Fully Loaded CET1” ή “FL CET1”), διαμορφώθηκε στο 15,5% το 2023 από 12,8% το 2020 (ως σημείο αφετηρίας), ενώ υπό το Δυσμενές σενάριο διαμορφώθηκε σε 6,4% το 2023.

Δεδομένης της μεθοδολογίας του Στατικού Ισολογισμού, η Άσκηση Προσομοίωσης Ακραίων Καταστάσεων του 2021 δε λαμβάνει υπόψη τη θετική επίδραση κεφαλαιακών ενεργειών που έπονται της 31 Δεκεμβρίου 2020.

Πανδημία COVID-19

Η ΕΚΤ ανακοίνωσε σειρά μέτρων για να εξασφαλίσει ότι οι άμεσα εποπτευόμενες τράπεζες της θα μπορέσουν να συνεχίσουν να εκπληρώνουν το ρόλο τους στη χρηματοδότηση της πραγματικής οικονομίας, καθώς έγιναν εμφανείς οι οικονομικές επιπτώσεις του COVID-19, (βλ. ενότητα της Έκθεσης Διοικητικού Συμβουλίου «Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19»).

Επιπρόσθετα, στις 24 Ιουνίου 2020, το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης ανακοίνωσε ότι εξέδωσε τον Κανονισμό (ΕΕ) 873/2020 (“CRR Quick Fix”), για την τροποποίηση των Κανονισμών (ΕΕ) 575/2013 και (ΕΕ) 876/2019, σχετικά με συγκεκριμένες προσαρμογές για την αντιμετώπιση της πανδημίας του COVID-19.

Πιο συγκεκριμένα, μεταξύ άλλων οι τροποποιήσεις αφορούν στα εξής:

- Μεταβατικές ρυθμίσεις σχετικά με την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9: Παράταση της μεταβατικής περιόδου για τον μετριασμό των επιπτώσεων στα ίδια κεφάλαια από πιθανή απότομη αύξηση των προβλέψεων για αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές.
- Προληπτική αντιμετώπιση των στοιχείων ενεργητικού στην κατηγορία του λογισμικού.
- Αναθεωρημένος συντελεστής στήριξης για Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις («ΜΜΕ»): Επέκταση της χρήσης του προνομιακού συντελεστή στάθμισης σε όλα τα ανοίγματα ΜΜΕ με εύρος από 76,19% έως 85%.
- Χαμηλότερος συντελεστής στάθμισης κινδύνου για ορισμένα δάνεια που χορηγούνται από τα πιστωτικά ιδρύματα σε συνταξιούχους ή εργαζομένους με σύμβαση αορίστου χρόνου (35% αντί για 75%) και για τη χρηματοδότηση υποδομών (75% αντί για 100%).

Απαιτήσεις MREL

Σύμφωνα με την Οδηγία 2014/59 (Οδηγία ανάκαμψης και εξυγίανσης τραπεζών ή (“BRRD”), όπως τροποποιήθηκε από την Οδηγία 2019/879 (BRRD II), οι τράπεζες στην Ευρωπαϊκή Ένωση υποχρεούνται να διατηρούν την ελάχιστη απαίτηση για ίδια κεφάλαια και επιλέξιμες υποχρεώσεις (“MREL”), η οποία εξασφαλίζει επαρκή ικανότητα απορρόφησης ζημιών στην εξυγίανση. Το “MREL” περιλαμβάνει μια διάσταση που βασίζεται στους κινδύνους που αναλαμβάνει το πιστωτικό ίδρυμα και μια στην μόχλευση που διατηρεί το πιστωτικό ίδρυμα. Ως εκ τούτου, το “MREL” εκφράζεται μέσω δύο δεικτών που πρέπει να πληρούνται και οι δύο: (i) ως ποσοστό επί του Συνολικού Ποσού Έκθεσης Κινδύνου (“TREA”), (το “MREL-TREA”), και (ii) ως ποσοστό επί της έκθεσης του δείκτη μόχλευσης (“LRE”), (το “MREL-LRE”).

Τα επιλέξιμα μέσα που πληρούν τις προϋποθέσεις για το “MREL” είναι τα ίδια κεφάλαια (μέσα κοινών μετοχών της κατηγορίας 1, πρόσθετα μέσα της κατηγορίας 1 και μέσα κατηγορίας 2), καθώς και ορισμένες επιλέξιμες υποχρεώσεις (κυρίως μη εξασφαλισμένα ομόλογα). Ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 806/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, όπως τροποποιήθηκε από τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 877/2019 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, επιτρέπει στο Ενιαίο Συμβούλιο Εξυγίανσης (“SRB”) να ορίσει εκτός από την απαίτηση “MREL”, και μια απαίτηση μειωμένης εξασφάλισης εντός του MREL, έναντι της οποίας υπολογίζονται μόνο οι υποχρεώσεις μειωμένης εξασφάλισης και τα ίδια κεφάλαια.

Στις 24 Ιανουαρίου 2022, η Τράπεζα, έχοντας προσδιοριστεί από το Ενιαίο Συμβούλιο Εξυγίανσης (“SRB”) ως μοναδικό σημείο έναρξης (“SPE”) του Ομίλου και ως η μόνη οντότητα που απαιτείται να διατηρεί “MREL”, έλαβε από την Τράπεζα της Ελλάδος την απόφαση του Ενιαίου Συμβουλίου Εξυγίανσης (“SRB”) ότι πρέπει να ικανοποιήσει έως τις 31 Δεκεμβρίου 2025 τον στόχο “MREL” ο οποίος ανέρχεται σε ποσοστό 23,29% επί του συνολικού ποσού έκθεσης κινδύνου (“TREA”) και σε ποσοστό 5,87% επί του δείκτη έκθεσης μόχλευσης (“LRE”), σε ενοποιημένη βάση. Επιπλέον, σύμφωνα με την απόφαση “MREL”, η Τράπεζα θα πρέπει επίσης να επιτύχει έως την 1η Ιανουαρίου 2022 έναν ενδιάμεσο δεσμευτικό στόχο ο οποίος ανέρχεται σε 14,79% επί του “TREA” και σε 5,85% επί της “LRE” σε ενοποιημένη βάση. Στις παραπάνω απαιτήσεις θα πρέπει να προστεθεί και η απαίτηση αποθέματος ασφαλείας (“CBR”), η οποία την 1η Ιανουαρίου 2022 ανέρχεται σε ποσοστό 3,25% επί του “TREA” και αναμένεται να αυξηθεί σε 3,50% επί του “TREA” έως τις 31 Δεκεμβρίου 2025. Η Τράπεζα διατηρεί το απαιτούμενο ποσό “MREL”, ώστε να ικανοποιεί τόσο τους στόχους επί του δείκτη έκθεσης μόχλευσης (“LRE”), όσο και τον ενδιάμεσο δεσμευτικό στόχο της 1ης Ιανουαρίου 2022 που ανέρχεται σε 18,04 % επί

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

του "TREA" (συμπεριλαμβανομένου του "CBR"). Τέλος, σύμφωνα με την προαναφερθείσα απόφαση του SRB, για το 2022 δεν απαιτείται από την Τράπεζα η τήρηση απαίτησης μειωμένης εξασφάλισης.

4.8 Εύλογες αξίες χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και παθητικού

α. Χρηματοοικονομικά μέσα που δεν επιμετρώνται σε εύλογη αξία

Ο ακόλουθος πίνακας συνοψίζει τη λογιστική και την εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων που δεν επιμετρώνται σε εύλογη αξία στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης του Ομίλου και της Τράπεζας και για τα οποία η εύλογη αξία διαφέρει σημαντικά από τη λογιστική αξία.

Χρηματοοικονομικά μέσα που δεν επιμετρώνται σε εύλογη αξία - Όμιλος

	Λογιστική αξία 31.12.2021	Εύλογη αξία 31.12.2021	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία					
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος	30.092	29.467	-	-	29.467
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε αποσβεσμένο κόστος	12.102	12.128	3.860	7.057	1.211
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις					
Υποχρεώσεις προς πελάτες	53.026	53.090	44.434	8.656	-
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους	912	974	-	974	-

	Λογιστική αξία 31.12.2020	Εύλογη αξία 31.12.2020	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία					
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος	26.947	26.885	-	-	26.885
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε αποσβεσμένο κόστος	12.339	12.844	4.322	7.350	1.172
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις					
Υποχρεώσεις προς πελάτες	48.635	48.680	37.704	10.976	-
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους	910	937	-	937	-

Χρηματοοικονομικά μέσα που δεν επιμετρώνται σε εύλογη αξία - Τράπεζα

	Λογιστική αξία 31.12.2021	Εύλογη αξία 31.12.2021	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία					
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος	28.545	27.919	-	-	27.919
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε αποσβεσμένο κόστος	11.790	11.812	3.794	6.807	1.211
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις					
Υποχρεώσεις προς πελάτες	51.761	51.825	43.846	7.979	-
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους	912	974	-	974	-

	Λογιστική αξία 31.12.2020	Εύλογη αξία 31.12.2020	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία					
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος	25.375	25.313	-	-	25.313
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε αποσβεσμένο κόστος	11.908	12.407	4.322	6.913	1.172
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις					
Υποχρεώσεις προς πελάτες	47.084	47.129	37.056	10.073	-
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους	910	937	-	937	-

Οι ακόλουθες μέθοδοι και παραδοχές χρησιμοποιήθηκαν για την εκτίμηση της εύλογης αξίας των ανωτέρω χρηματοοικονομικών μέσων στις 31 Δεκεμβρίου 2021 και 31 Δεκεμβρίου 2020:

Η λογιστική αξία του ταμείου και των διαθεσίμων με τις κεντρικές τράπεζες, των απαιτήσεων κατά και των υποχρεώσεων προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, των λουπών δανειακών υποχρεώσεων όπως και των δεδουλευμένων τόκων, προσεγγίζει την εύλογη αξία τους.

Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος: Η εκτίμηση της εύλογης αξίας των δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος διενεργείται με τη χρήση μοντέλων προεξόφλησης χρηματοροών. Τα προεξοφλητικά επιτόκια βασίζονται στα τρέχοντα επιτόκια της αγοράς που προσφέρονται για χρηματοοικονομικά μέσα με παρόμοιους όρους σε δανειολήπτες με παρόμοια χαρακτηριστικά πιστωτικού κινδύνου.

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε αποσβεσμένο κόστος: Η εύλογη αξία των χρεογράφων που επιμετρώνται σε αποσβεσμένο κόστος υπολογίζεται με τη χρήση τιμών αγοράς ή με τη χρήση μοντέλων προεξόφλησης χρηματοροών που βασίζονται σε τρέχοντα επιτόκια της αγοράς για χρεόγραφα με παρόμοια χαρακτηριστικά πιστωτικού κινδύνου.

Υποχρεώσεις προς πελάτες: Η εύλογη αξία καταθέσεων άμεσης ζήτησης και καταθέσεων χωρίς προκαθορισμένη ημερομηνία λήξης προσδιορίζεται ως το πληρωτέο ποσό κατά την ημερομηνία αναφοράς. Η εύλογη αξία των προθεσμιακών καταθέσεων εκτιμάται με τη χρήση μοντέλων προεξόφλησης χρηματοροών, βάσει επιτοκίων αγοράς που προσφέρονται για αντίστοιχα προϊόντα με παρόμοιες ημερομηνίες λήξης.

Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους: Η εύλογη αξία των υποχρεώσεων από πιστωτικούς τίτλους εκτιμάται βάσει τιμών αγοράς, ή σε περίπτωση που δεν υπάρχουν, με τη χρήση μοντέλων προεξόφλησης χρηματοροών βάσει επιτοκίων αγοράς για πιστωτικούς τίτλους αντίστοιχης διάρκειας και με παρόμοια χαρακτηριστικά πιστωτικού κινδύνου.

β. Χρηματοοικονομικά μέσα που επιμετρώνται σε εύλογη αξία

Οι ακόλουθοι πίνακες συνοψίζουν την εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων που επιμετρώνται σε εύλογη αξία στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης του Ομίλου και της Τράπεζας, ανά Επίπεδο εύλογης αξίας, την 31 Δεκεμβρίου 2021 και 31 Δεκεμβρίου 2020:

Χρηματοοικονομικά μέσα που επιμετρώνται σε εύλογη αξία - Όμιλος

31 Δεκεμβρίου 2021

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	Επιμέτρηση σε εύλογη αξία με βάση			Σύνολο σε εύλογη αξία
	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	167	114	-	281
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που επιμετρώνται υποχρεωτικά σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	1	24	354	379
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	1	4.296	34	4.331
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων	2.002	807	26	2.835
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	330	-	-	330
Σύνολο	2.501	5.241	414	8.156

Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις

Υποχρεώσεις προς πελάτες που έχουν προσδιοριστεί σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	-	467	-	467
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	-	3.008	6	3.014
Σύνολο	-	3.475	6	3.481

31 Δεκεμβρίου 2020

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	Επιμέτρηση σε εύλογη αξία με βάση			Σύνολο σε εύλογη αξία
	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	302	142	-	444
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που επιμετρώνται υποχρεωτικά σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	67	23	78	168
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	1	5.568	16	5.585
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων	795	2.067	26	2.888
Σύνολο	1.165	7.800	120	9.085

Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις

Υποχρεώσεις προς πελάτες που έχουν προσδιοριστεί σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	-	426	-	426
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	-	3.318	3	3.321
Σύνολο	-	3.744	3	3.747

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Χρηματοοικονομικά μέσα που επιμετρώνται σε εύλογη αξία - Τράπεζα

31 Δεκεμβρίου 2021	Επιμέτρηση σε εύλογη αξία με βάση			Σύνολο σε εύλογη αξία
	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία				
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	156	115	-	271
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που επιμετρώνται υποχρεωτικά σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	-	24	341	365
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	1	4.296	34	4.331
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων	1.995	741	26	2.762
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	330	-	-	330
Σύνολο	2.482	5.176	401	8.059
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις				
Υποχρεώσεις προς πελάτες που έχουν προσδιοριστεί σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	-	467	-	467
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	-	3.007	6	3.013
Σύνολο	-	3.474	6	3.480

31 Δεκεμβρίου 2020	Επιμέτρηση σε εύλογη αξία με βάση			Σύνολο σε εύλογη αξία
	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία				
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	286	142	-	428
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που επιμετρώνται υποχρεωτικά σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	65	23	78	166
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	1	5.568	16	5.585
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων	789	1.999	26	2.814
Σύνολο	1.141	7.732	120	8.993
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις				
Υποχρεώσεις προς πελάτες που έχουν προσδιοριστεί σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	-	426	-	426
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	-	3.318	3	3.321
Σύνολο	-	3.744	3	3.747

Τα λοιπά στοιχεία ενεργητικού του Ομίλου και για της Τράπεζας, περιλαμβάνουν επένδυση σε τρέχουσα θέση (spot) για δικαιώματα εκπομπής, η οποία αποτιμάται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.

Οι ακόλουθοι πίνακες συνοψίζουν την εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων που έχουν καταχωρηθεί ως στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης του Ομίλου και της Τράπεζας και επιμετρώνται στην εύλογη αξία, στις 31 Δεκεμβρίου 2021 και 2020:

Δραστηριότητες προοριζόμενες προς πώληση - Χρηματοοικονομικά μέσα που επιμετρώνται σε εύλογη αξία - Όμιλος

31 Δεκεμβρίου 2021	Επιμέτρηση σε εύλογη αξία με βάση			Σύνολο σε εύλογη αξία
	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία				
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	7	20	-	27
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων	1.467	1.722	15	3.204
Απαιτήσεις από ασφαλιστικές δραστηριότητες	173	112	-	285
Σύνολο	1.647	1.854	15	3.516

Δραστηριότητες προοριζόμενες προς πώληση - Χρηματοοικονομικά μέσα που επιμετρώνται σε εύλογη αξία - Όμιλος

31 Δεκεμβρίου 2020	Επιμέτρηση σε εύλογη αξία με βάση			Σύνολο σε εύλογη αξία
	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία				
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	6	20	-	26
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	-	1	-	1
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων	1.348	1.719	10	3.077
Απαιτήσεις από ασφαλιστικές δραστηριότητες	115	126	-	241
Σύνολο	1.469	1.866	10	3.345

Μεταφορές μεταξύ του Επιπέδου 1 και του Επιπέδου 2

Κατά την 31 Δεκεμβρίου 2021 και 31 Δεκεμβρίου 2020, ομόλογα που έχουν εκδοθεί από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας (ESM) και περιλαμβάνονται στην κατηγορία των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, μεταφέρθηκαν από το Επίπεδο 2 στο Επίπεδο 1, διότι πληρούνταν τα κριτήρια ρευστότητας και εμπορευσιμότητας του συγκεκριμένου Επιπέδου που έχει θεσπίσει ο Όμιλος. Την 31 Δεκεμβρίου 2021 και 31 Δεκεμβρίου 2020, η λογιστική αξία των μεταφερόμενων χρεογράφων σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, ήταν €4 εκατ. και €43 εκατ. αντίστοιχα.

Για όλες τις μεταφορές χρηματοοικονομικών στοιχείων μεταξύ των διαφορετικών επιπέδων, γίνεται η παραδοχή ότι λαμβάνουν χώρα στο τέλος κάθε περιόδου αναφοράς.

Χρηματοοικονομικά μέσα του Επιπέδου 3

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του Επιπέδου 3 στις 31 Δεκεμβρίου 2021 και 31 Δεκεμβρίου 2020 περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

- (α) Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα που αποτιμώνται με μοντέλα αποτίμησης, στα οποία χρησιμοποιούνται και σημαντικά, μη παρατηρήσιμα δεδομένα και περιλαμβάνουν προϊόντα τα οποία βασίζονται στη συσχέτιση μεταξύ διαφόρων δεικτών επιτοκίων. Επίσης, περιλαμβάνουν παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα για τα οποία η αποτίμηση πιστωτικού κινδύνου (CVA) εκτιμήθηκε βάσει σημαντικών, μη παρατηρήσιμων δεδομένων και το ποσό που αντιστοιχεί στο CVA είναι σημαντικό σε σχέση με το σύνολο της εύλογης αξίας του παραγώγου.
- (β) Χρεόγραφα που επιμετρώνται υποχρεωτικά σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, για τα οποία τα μοντέλα που χρησιμοποιούνται για την εκτίμηση της εύλογης αξίας τους βασίζονται σε μη παρατηρήσιμα περιθώρια πιστωτικού κινδύνου ή για τα οποία χρησιμοποιήθηκαν τιμές από τους εκδότες των χρεογράφων. Επίσης, περιλαμβάνουν δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών που επιμετρώνται υποχρεωτικά σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, τα οποία αποτιμώνται μέσω της μεθόδου προεξόφλησης ταμειακών ροών και περιλαμβάνουν μη παρατηρήσιμα στην αγορά περιθώρια πιστωτικού κινδύνου. Επιπρόσθετα περιλαμβάνουν απαιτήσεις από πώληση χαρτοφυλακίων δανειακών συμβάσεων, μέσω του project ICON και του project Danube (βλ. Σημείωση 29 «Περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις προοριζόμενα προς πώληση και διακοπήσεις δραστηριότητας»). Το κύριο μέρος των εν λόγω απαιτήσεων θα καταβληθεί σε προκαθορισμένη ημερομηνία άνευ όρων και το υπόλοιπο αποτελεί μελλοντική απαίτηση που εξαρτάται από την επίτευξη προκαθορισμένων στόχων εισπράξεων επί των πωληθέντων δανείων. Η αποτίμηση της ενδεχόμενης μελλοντικής απαίτησης περιλαμβάνει ένα εύρος μη παρατηρήσιμων δεδομένων, κατά συνέπεια ο Όμιλος εκτιμά ότι οι εν λόγω απαιτήσεις κατηγοριοποιούνται στο χαμηλότερο επίπεδο κατηγοριοποίησης εύλογης αξίας. Επιπλέον, περιλαμβάνουν το τμήμα Mezzanine της τιτλοποίησης Frontier (βλ. Σημείωση 21: «Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών»), η τιμή οποιού βασίστηκε στις προσφορές που ελήφθησαν κατά το κλείσιμο της συναλλαγής.
- (γ) Συμμετοχικούς τίτλους σε εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων, μη εισηγμένους σε χρηματιστηριακή αγορά και η εύλογη αξία τους εκτιμάται βάσει μοντέλων προσεγγίσεων εισοδήματος ή αγοράς, όπου οι βασικές παράμετροι που χρησιμοποιούνται δεν είναι παρατηρήσιμες στην αγορά.

Ο κατωτέρω πίνακας παρουσιάζει τη συμφωνία όλων των αποτιμήσεων του Επιπέδου 3 για την περίοδο που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2021 και 31 Δεκεμβρίου 2020, συμπεριλαμβανομένων των πραγματοποιηθέντων και μη-πραγματοποιηθέντων κερδών/(ζημιών), που περιλαμβάνονται στην «Κατάσταση Αποτελεσμάτων» και στην «Κατάσταση Λοιπών Συνολικών Εσόδων».

Μεταφορές προς και από το Επίπεδο 3

Σε τριμηνιαία βάση ο Όμιλος διενεργεί διεξοδική ανάλυση της κατηγοριοποίησης όλων των χρηματοοικονομικών στοιχείων σε επίπεδα εύλογης αξίας.

Για την περίοδο που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2021, δεν υπήρχαν μεταφορές προς και από το Επίπεδο 3.

Για την περίοδο που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020, οι μεταφορές από το Επίπεδο 2 στο Επίπεδο 3 αφορούν σε παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα για τα οποία η προσαρμογή της εύλογης αξίας λόγω CVA είναι σημαντική σε σχέση με την εύλογη αξία τους. Οι μεταφορές από το Επίπεδο 3 στο Επίπεδο 2 αφορούν σε παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα για τα οποία η προσαρμογή της εύλογης αξίας λόγω CVA δεν είναι πλέον σημαντική σε σχέση με την εύλογη αξία τους.

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

Μεταβολή των χρηματοοικονομικών στοιχείων που επιμετρώνται βάσει Επιπέδου 3 - Όμιλος

Όμιλος	2021		
	Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε ΕΑΜΛΣΕ	Υποχρεωτικά σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	13	26	78
Κέρδη/(ζημιές) στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων	16	-	7
Προσθήκες	-	-	296
Αποπληρωμές	(1)	-	(27)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	28	26	354

Όμιλος	2020		
	Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε ΕΑΜΛΣΕ	Υποχρεωτικά σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	2	34	136
Κέρδη/(ζημιές) στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων	6	-	(2)
Κέρδη/(ζημιές) στα Λοιπά Συνολικά Έσοδα	-	(8)	-
Αποπληρωμές	-	-	(56)
Μεταφορά σε/(από) επίπεδο 3	5	-	-
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	13	26	78

Μεταβολή των χρηματοοικονομικών στοιχείων που επιμετρώνται βάσει Επιπέδου 3 - Τράπεζα

Τράπεζα	2021		
	Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε ΕΑΜΛΣΕ	Υποχρεωτικά σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	13	27	78
Κέρδη/(ζημιές) στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων	16	-	7
Προσθήκες	-	-	281
Αποπληρωμές	(1)	(1)	(25)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	28	26	341

Τράπεζα	2020		
	Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε ΕΑΜΛΣΕ	Υποχρεωτικά σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	2	34	136
Κέρδη/(ζημιές) στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων	6	-	(2)
Κέρδη/(ζημιές) στα Λοιπά Συνολικά Έσοδα	-	(7)	-
Αποπληρωμές	-	-	(56)
Μεταφορά σε/(από) επίπεδο 3	5	-	-
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	13	27	78

Η μεταβολή των μη πραγματοποιημένων κερδών/(ζημιών) που περιλαμβάνεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων, των χρηματοοικονομικών μέσων που επιμετρώνται στην εύλογη αξία με μοντέλα αποτίμησης στα οποία χρησιμοποιήθηκαν σημαντικά μη άμεσα παρατηρήσιμα δεδομένα (Επίπεδο 3), αφορά στα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που επιμετρώνται υποχρεωτικά σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων και στα παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα, και ανέρχεται σε €(3) εκατ. και €18 εκατ. αντίστοιχα, για τον Όμιλο και την Τράπεζα, για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2021, και σε €(1) εκατ. και €8 εκατ. αντίστοιχα, για τον Όμιλο και την Τράπεζα, για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020.

Διαδικασίες Αποτίμησης και Ελέγχου

Ο Όμιλος έχει θεσπίσει διάφορες διαδικασίες για να διασφαλίσει ότι η εύλογη αξία των στοιχείων του ενεργητικού και του παθητικού υπολογίζονται σε λογική και δίκαιη βάση και έχει δημιουργήσει ένα κατάλληλο πλαίσιο δικλείδων ασφαλείας που είναι σχεδιασμένο ώστε να διασφαλίσει ότι οι εύλογες αξίες επικυρώνονται από μονάδες του Ομίλου που είναι ανεξάρτητες από τις μονάδες διαπραγματευτών που αναλαμβάνουν και τον αντίστοιχο κίνδυνο. Για το σκοπό αυτό, ο Όμιλος χρησιμοποιεί διάφορες πηγές δεδομένων για τον προσδιορισμό της εύλογης αξίας των χρηματοοικονομικών προϊόντων, οι οποίες αξιολογούνται μέσω εσωτερικών ανεξάρτητων διαδικασιών όπου αυτό είναι εφικτό.

Οι εύλογες αξίες των χρεωστικών τίτλων προσδιορίζονται είτε με αναφορά σε χρηματιστηριακές τιμές ενεργών αγορών ή με αναφορά σε προσφορά τιμών από εξωτερικούς διαπραγματευτές ή με αναφορά σε γενικώς αποδεκτά μοντέλα αποτίμησης χρηματοοικονομικών στοιχείων που βασίζονται σε παρατηρήσιμα ή μη άμεσα παρατηρήσιμα δεδομένα, στις περιπτώσεις που οι δύο πρώτες μέθοδοι δεν είναι διαθέσιμες, καθώς επίσης με αναφορά σε σχετικές παραμέτρους της αγοράς, όπως επιτόκια, μεταβλητότητα δικαιωμάτων προαίρεσης, συναλλαγματικές ισοτιμίες κλπ.

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Επιπρόσθετα ο Όμιλος, ενδέχεται σε ορισμένες περιπτώσεις να χρησιμοποιεί τιμές προερχόμενες από τρίτους των χρηματοοικονομικών στοιχείων διενεργώντας διαδικασίες επικύρωσης των τιμών στο βαθμό που αυτό είναι δυνατό, ή να χρησιμοποιεί τιμές με τις οποίες πραγματοποιήθηκαν οι τελευταίες συναλλαγές δεδομένης της απουσίας ενεργού αγοράς ή παρόμοιων συναλλαγών ή άλλων δεδομένων παρατηρήσιμων στην αγορά. Όλα τα χρηματοοικονομικά στοιχεία τα οποία έχουν αποτιμηθεί με βάση τις παραπάνω μεθόδους, έχουν κατηγοριοποιηθεί στην χαμηλότερη βαθμίδα της ιεραρχίας της εύλογης αξίας (Επίπεδο 3).

Γενικότερα, οι εύλογες αξίες των χρεωστικών τίτλων του Ομίλου, συμπεριλαμβανομένων και των σημαντικών παραδοχών στα μοντέλα αποτίμησης, ελέγχονται και επικυρώνονται από τις ανεξάρτητες μονάδες του Middle Office και της Διαχείρισης Κινδύνων, σε συστηματική βάση.

Η εύλογη αξία των παραγώγων χρηματοπιστωτικών μέσων προσδιορίζεται με βάση τεχνικές αποτίμησης οι οποίες περιλαμβάνουν μοντέλα προεξόφλησης ταμειακών ροών, μοντέλα υπολογισμού δικαιωμάτων προαίρεσης (“option pricing models”) ή άλλα κατάλληλα για την κάθε περίπτωση, ευρέως αποδεκτά μοντέλα αποτίμησης. Επαρκείς διαδικασίες ελέγχου έχουν θεσπιστεί για την επικύρωση αυτών των μοντέλων συμπεριλαμβανομένων και των παραμέτρων που χρησιμοποιούνται στην αποτίμηση, σε συστηματική βάση. Οι μονάδες Διαχείρισης Κινδύνου και το Middle Office παρέχουν το απαραίτητο ελεγκτικό πλαίσιο ώστε να διασφαλίζεται ότι οι τιμές των παραγώγων χρηματοπιστωτικών μέσων είναι εύλογες και αντικατοπτρίζουν τις τρέχουσες συνθήκες της αγοράς και οικονομικές συγκυρίες. Επιπρόσθετα, οι αποτιμήσεις των εξωχρηματιστηριακών (over-the-counter) παραγώγων συγκρίνονται σε ημερήσια βάση με τις αντίστοιχες τιμές αντισυμβαλλομένων, στα πλαίσια της ημερήσιας διαδικασίας παροχής εξασφαλίσεων και διακανονισμού παραγώγων.

Προσαρμογές Αγοράς στις Τιμές Αποτίμησης

Προσαρμογές για πιστωτικό κίνδυνο αντισυμβαλλομένου εφαρμόζονται σε όλα τα εξωχρηματιστηριακά παράγωγα. Προσαρμογές για τον ίδιο πιστωτικό κίνδυνο (own credit risk) εφαρμόζονται προκειμένου να απεικονίζεται ο πιστωτικός κίνδυνος του Ομίλου κατά την αποτίμηση των παράγωγων χρηματοοικονομικών μέσων. Οι εν λόγω προσαρμογές υπολογίζονται με βάση τις αναμενόμενες ταμειακές ροές μεταξύ των δύο μερών, και λαμβάνουν υπόψη το διαφορετικό επίπεδο κινδύνου του κάθε αντισυμβαλλομένου στην αποτίμηση αυτών των ροών. Στη διαμόρφωση των εν λόγω προσαρμογών λαμβάνονται υπόψη οι συμφωνιές περιορισμού της έκτασης του αναλαμβανόμενου πιστωτικού κινδύνου, συμπεριλαμβανομένων των συμφωνιών για παροχή των αναγκαίων αμοιβαίων εξασφαλίσεων μεταξύ των αντισυμβαλλομένων, όπως αυτοί διέπονται και λειτουργούν βάσει των σχετικών συμβάσεων κάλυψης πιστωτικού κινδύνου, όσο και των συμφωνιών συμψηφισμού των εκατέρωθεν απαιτήσεων και υποχρεώσεων.

Ποσοτικές πληροφορίες για τα χρηματοοικονομικά μέσα που επιμετρώνται βάσει του Επιπέδου 3 | 31 Δεκεμβρίου 2021

Χρηματοοικονομικό Μέσο	Εύλογη Αξία	Μέθοδος Αποτίμησης	Σημαντικά μη παρατηρήσιμα δεδομένα	Εύρος Δεδομένων	
				Χαμηλό	Υψηλό
Χρεωστικοί τίτλοι υποχρεωτικά σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	1	Προεξόφληση ταμειακών ροών	Περιθώριο πιστωτικού κινδύνου	766 bps	766 bps
	6	Βασισμένο σε Τιμή Εκδότη	Τιμή	28,19	28,19
Παράγωγα επί επιτοκίων	29	Προεξόφληση ταμειακών ροών, Εσωτερικό Μοντέλο για Υπολογισμό CVA/DVA	Περιθώριο πιστωτικού κινδύνου	166 μ.β.	488 μ.β.
	(2)	Προεξόφληση ταμειακών ροών	Συντελεστής ανταλλαγής ροών σταθερής λήξης για διαφορετικές χρονικές περιόδους	72,80%	100,00%
Λουπά Παράγωγα	1	Προεξόφληση ταμειακών ροών, Εσωτερικό Μοντέλο για Υπολογισμό CVA/DVA	Περιθώριο πιστωτικού κινδύνου	352 μ.β.	488 μ.β.
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε εύλογη αξία μέσω λουπών συνολικών εσόδων	26	Προσέγγιση εισοδήματος ή αγοράς	δ/α ¹	δ/α ¹	δ/α ¹
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών υποχρεωτικά σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	61	Προεξόφληση ταμειακών ροών	Περιθώριο πιστωτικού κινδύνου	200 μ.β.	650 μ.β.
	286	Προεξόφληση ταμειακών ροών	Περιθώριο πιστωτικού κινδύνου	δ/α ²	δ/α ²

¹: Οι συμμετοχικοί τίτλοι σε εύλογη αξία μέσω λουπών συνολικών εσόδων και σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων περιλαμβάνουν τίτλους που δεν διαπραγματεύονται σε ενεργές αγορές. Ελλείψει δεδομένων από ενεργές αγορές, η εύλογη αξία των τίτλων αυτών εκτιμάται με τη χρήση μοντέλων προσέγγισης εισοδήματος ή αγοράς. Δεδομένης της διαφορετικής φύσης της επένδυσης σε κάθε μία από τις εταιρίες αυτές, δεν είναι πρακτικά εφαρμόσιμη η γνωστοποίηση του εύρους των σημαντικών μη παρατηρήσιμων δεδομένων.

²: Η αποτίμηση της ενδεχόμενης μελλοντικής απαίτησης που περιλαμβάνεται στις απαιτήσεις από πώληση δανειακών συμβάσεων, γίνεται με την μέθοδο προεξόφλησης ταμειακών ροών και περιλαμβάνει εύρος μη παρατηρήσιμων δεδομένων, για το οποίο δεν είναι πρακτικά εφαρμόσιμη η γνωστοποίηση.

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Ποσοτικές πληροφορίες για τα χρηματοοικονομικά μέσα που επιμετρώνται βάσει του Επιπέδου 3 | 31 Δεκεμβρίου 2020

Χρηματοοικονομικό Μέσο	Εύλογη Αξία	Μέθοδος Αποτίμησης	Σημαντικά μη παρατηρήσιμα δεδομένα	Εύρος Δεδομένων	
				Χαμηλό	Υψηλό
Χρεωστικοί τίτλοι υποχρεωτικά σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	8	Βασισμένο σε Τιμή Εκδότη	Τιμή	102,00	102,00
	1	Προεξόφληση ταμειακών ροών	Περιθώριο πιστωτικού κινδύνου	824 μ.β.	824 μ.β.
Παράγωγα επί επιτοκίων	10	Προεξόφληση ταμειακών ροών, Εσωτερικό Μοντέλο για Υπολογισμό CVA/DVA	Περιθώριο πιστωτικού κινδύνου	210 μ.β.	453 μ.β.
	(1)	Προεξόφληση ταμειακών ροών	Συντελεστής ανταλλαγής ροών σταθερής λήξης για διαφορετικές χρονικές περιόδους	72,80%	100,00%
Λοιπά Παράγωγα	3	Προεξόφληση ταμειακών ροών, Εσωτερικό Μοντέλο για Υπολογισμό CVA/DVA	Περιθώριο πιστωτικού κινδύνου	210 μ.β.	453 μ.β.
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων	26	Προσέγγιση εισοδήματος ή αγοράς	δ/α ¹	δ/α ¹	δ/α ¹
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών υποχρεωτικά σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	69	Προεξόφληση ταμειακών ροών	Περιθώριο πιστωτικού κινδύνου	200 μ.β.	650 μ.β.

¹: Οι συμμετοχικοί τίτλοι σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων περιλαμβάνουν τίτλους που δεν διαπραγματεύονται σε ενεργές αγορές. Ελλείψει δεδομένων από ενεργές αγορές, η εύλογη αξία των τίτλων αυτών εκτιμάται με τη χρήση μοντέλων προσέγγισης εισοδήματος ή αγοράς. Δεδομένης της διαφορετικής φύσης της επένδυσης σε κάθε μία από τις εταιρείες αυτές, δεν είναι πρακτικά εφαρμόσιμη η γνωστοποίηση του εύρους των σημαντικών μη παρατηρήσιμων δεδομένων.

Ανάλυση Ευαισθησίας για τα σημαντικά μη παρατηρήσιμα δεδομένα

Στα εξωχρηματιστηριακά παράγωγα επί επιτοκίων συμπεριλαμβάνονται δομημένα παράγωγα, για τα οποία μια σημαντική μεταβολή στους συντελεστές μεταβλητότητας ή συσχέτισης μεταξύ δύο μεταβλητών (δηλ. στο βαθμό συσχέτισης μεταξύ δύο διαφορετικών επιτοκίων ή μεταξύ επιτοκίων και συναλλαγματικών ισοτιμιών) ενδεχομένως να επέφερε σημαντική μεταβολή στην εύλογη αξία των μεμονωμένων χρηματοοικονομικών μέσων, όμως η σημαντικότητα και η κατεύθυνση της μεταβολής εξαρτάται από το αν ο Όμιλος κατέχει θέση αγοράς ("long position") ή θέση πώλησης ("short position") στα προϊόντα αυτά, καθώς και από άλλους παράγοντες. Εξαιτίας της περιορισμένης έκθεσης του Ομίλου στα συγκεκριμένα χρηματοοικονομικά μέσα, μια εύλογη μεταβολή στα μη παρατηρήσιμα δεδομένα που χρησιμοποιούνται για την αποτίμησή τους δεν θα επέφερε σημαντική μεταβολή στα αποτελέσματα του Ομίλου. Στην ίδια κατηγορία περιλαμβάνονται παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα επί επιτοκίων για τα οποία η προσαρμογή λόγω CVA είναι σημαντική σε σχέση με την εύλογη αξία των μέσων αυτών. Η προσαρμογή λόγω πιστωτικού κινδύνου του αντισυμβαλλομένου στις περιπτώσεις αυτές εξαρτάται κυρίως από την εσωτερική πιστοληπτική αξιολόγηση του εν λόγω αντισυμβαλλομένου. Μια εύλογη μεταβολή στο περιθώριο πιστωτικού κινδύνου των αντισυμβαλλόμενων αυτών δεν θα επέφερε σημαντική μεταβολή στην εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών μέσων του Ομίλου και της Τράπεζας.

Στην κατηγορία Λοιπά παράγωγα περιλαμβάνονται παράγωγα για τα οποία η προσαρμογή λόγω CVA είναι σημαντική σε σχέση με την εύλογη αξία των μέσων αυτών. Μια εύλογη μεταβολή στο περιθώριο πιστωτικού κινδύνου των αντισυμβαλλόμενων των μέσων αυτών δεν θα επέφερε σημαντική μεταβολή στην εύλογη αξία τους για τον Όμιλο και την Τράπεζα.

Η μέθοδος αποτίμησης των δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών που επιμετρώνται υποχρεωτικά σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων περιλαμβάνει ως σημαντικό μη παρατηρήσιμο δεδομένο το περιθώριο πιστωτικού κινδύνου των πελατών. Μια εύλογη μεταβολή στο αντίστοιχο περιθώριο πιστωτικού κινδύνου δεν έχει σημαντική επίπτωση στην εύλογη αξία των εν λόγω δανείων και απαιτήσεων για τον Όμιλο και την Τράπεζα.

Η αποτίμηση της ενδεχόμενης μελλοντικής απαίτησης που περιλαμβάνεται στις απαιτήσεις από πώληση δανειακών συμβάσεων, υποχρεωτικά σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, περιλαμβάνει εύρος μη παρατηρήσιμων δεδομένων. Μια εύλογη μεταβολή στα μη παρατηρήσιμα δεδομένα δεν έχει σημαντική επίπτωση στην εύλογη αξία των εν λόγω απαιτήσεων.

4.9 Συμψηφισμός χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις συμψηφίζονται και το καθαρό ποσό που προκύπτει από τον συμψηφισμό απεικονίζεται στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης του Ομίλου και της Τράπεζας, μόνο στην περίπτωση που υφίσταται συμβατικό δικαίωμα το οποίο επιτρέπει το συμψηφισμό των ποσών που έχουν καταχωρηθεί και παράλληλα υπάρχει πρόθεση είτε για ταυτόχρονο διακανονισμό του συνολικού ποσού, τόσο του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου όσο και της υποχρέωσης αντίστοιχα, είτε για διακανονισμό του καθαρού ποσού που προκύπτει μετά το συμψηφισμό. Ο Όμιλος και η Τράπεζα υπεισέρχονται σε κύριες συμβάσεις συμψηφισμού ή παρεμφερείς συμβάσεις, οι οποίες δεν πληρούν τα κριτήρια που έχουν θεσπιστεί από το εφαρμοστέο λογιστικό πρότυπο για συμψηφισμό στην κατάσταση οικονομικής θέσης, παρέχουν ωστόσο το δικαίωμα συμψηφισμού των συναφών ποσών σε περίπτωση αθέτησης των συμφωνηθέντων όρων από τον αντισυμβαλλόμενο (όπως λόγω χρεοκοπίας, αδυναμίας πληρωμής ή διεκπεραίωσης). Ο κατωτέρω πίνακας απεικονίζει τα αναγνωρισθέντα, κατά την 31 Δεκεμβρίου 2021 και 2020, χρηματοοικονομικά μέσα τα οποία είτε έχουν συμψηφιστεί είτε όχι αλλά υπόκεινται σε κύριες ή παρεμφερείς συμβάσεις συμψηφισμού καθώς επίσης και την καθαρή επίδραση που θα επέφερε στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης του Ομίλου και της Τράπεζας η πλήρης εξάσκηση των δικαιωμάτων συμψηφισμού ('Καθαρό ποσό').

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

α. Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία υποκείμενα σε συμψηφισμό, εκτελεστές συμβάσεις συμψηφισμού και παρεμφερείς συμβάσεις

	Όμιλος				Τράπεζα			
	Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα ⁽¹⁾	Συμβάσεις αγοράς επαναπώλησης χρεογράφων ⁽²⁾	Καταθέσεις σε λογ/σμούς περιθωρίου ⁽³⁾	Σύνολο	Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα ⁽¹⁾	Συμβάσεις αγοράς επαναπώλησης χρεογράφων ⁽²⁾	Καταθέσεις σε λογ/σμούς περιθωρίου ⁽³⁾	Σύνολο
Την 31 Δεκεμβρίου 2021								
Αναγνωρισθέντα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία (Μικτό ποσό)	5.060	30	4.129	9.219	5.060	30	4.129	9.219
Θετικές τιμές αγοράς από παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα που έχουν συμψηφιστεί	(729)	-	-	(729)	(729)	-	-	(729)
Αρνητικές τιμές αγοράς από παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	-	-	(959)	(959)	-	-	(959)	(959)
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που απεικονίζονται στην κατάσταση οικονομικής θέσης (Καθαρό ποσό)	4.331	30	3.170	7.531	4.331	30	3.170	7.531
Συναφή ποσά, μη συμψηφισθέντα στην κατάσταση οικονομικής θέσης	(496)	(30)	-	(526)	(496)	(30)	-	(526)
Χρηματοοικονομικά μέσα	(496)	(30)	-	(526)	(496)	(30)	-	(526)
Ληφθείσες χρηματικές εγγυήσεις	(715)	-	-	(715)	(715)	-	-	(715)
Καθαρό ποσό	3.120	-	3.170	6.290	3.120	-	3.170	6.290

(1) Περιλαμβάνονται στο λογαριασμό απαιτήσεις από Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα της κατάστασης χρηματοοικονομικής θέσης του Ομίλου και της Τράπεζας της 31 Δεκεμβρίου 2021.

(2) Περιλαμβάνονται στο λογαριασμό Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών της κατάστασης χρηματοοικονομικής θέσης του Ομίλου και της Τράπεζας αντίστοιχα κατά την 31 Δεκεμβρίου 2021.

(3) Περιλαμβάνονται στο λογαριασμό Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων της κατάστασης χρηματοοικονομικής θέσης του Ομίλου και της Τράπεζας αντίστοιχα κατά την 31 Δεκεμβρίου 2021.

	Όμιλος				Τράπεζα			
	Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα ⁽¹⁾	Συμβάσεις αγοράς επαναπώλησης χρεογράφων ⁽²⁾	Καταθέσεις σε λογ/σμούς περιθωρίου ⁽²⁾	Σύνολο	Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα ⁽¹⁾	Συμβάσεις αγοράς επαναπώλησης χρεογράφων ⁽²⁾	Καταθέσεις σε λογ/σμούς περιθωρίου ⁽²⁾	Σύνολο
Την 31 Δεκεμβρίου 2020								
Αναγνωρισθέντα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία (Μικτό ποσό)	6.311	200	6.557	13.068	6.311	200	6.557	13.068
Θετικές τιμές αγοράς από παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα που έχουν συμψηφιστεί	(726)	-	-	(726)	(726)	-	-	(726)
Αρνητικές τιμές αγοράς από παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	-	-	(2.225)	(2.225)	-	-	(2.225)	(2.225)
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που απεικονίζονται στην κατάσταση οικονομικής θέσης (Καθαρό ποσό)	5.585	200	4.332	10.117	5.585	200	4.332	10.117
Συναφή ποσά, μη συμψηφισθέντα στην κατάσταση οικονομικής θέσης	(647)	(200)	-	(847)	(647)	(200)	-	(847)
Χρηματοοικονομικά μέσα	(647)	(200)	-	(847)	(647)	(200)	-	(847)
Ληφθείσες χρηματικές εγγυήσεις	(880)	-	-	(880)	(880)	-	-	(880)
Καθαρό ποσό	4.058	-	4.332	8.390	4.058	-	4.332	8.390

(1) Περιλαμβάνονται στο λογαριασμό απαιτήσεις από Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα της κατάστασης χρηματοοικονομικής θέσης του Ομίλου και της Τράπεζας της 31 Δεκεμβρίου 2020.

(2) Περιλαμβάνονται στο λογαριασμό Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων της κατάστασης χρηματοοικονομικής θέσης του Ομίλου και της Τράπεζας αντίστοιχα κατά την 31 Δεκεμβρίου 2020.

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

β. Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις υποκείμενες σε συμψηφισμό, εκτελεστές συμβάσεις συμψηφισμού και παρεμφερείς συμβάσεις

	Όμιλος			Τράπεζα		
	Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα ⁽¹⁾	Συμβάσεις πώλησης επαναγοράς χρεογράφων ⁽²⁾	Σύνολο	Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα ⁽¹⁾	Συμβάσεις πώλησης επαναγοράς χρεογράφων ⁽²⁾	Σύνολο
Την 31 Δεκεμβρίου 2021						
Αναγνωρισμένες χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις (Μικτό ποσό)	4.702	1.239	5.941	4.701	1.239	5.940
Αρνητικές τιμές αγοράς από παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα που έχουν συμψηφιστεί	(729)	-	(729)	(729)	-	(729)
Καταθέσεις σε λογαριασμούς περιθωρίου	(959)	-	(959)	(959)	-	(959)
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που απεικονίζονται στην κατάσταση οικονομικής θέσης (Καθαρό ποσό)	3.014	1.239	4.253	3.013	1.239	4.252
Συναφή ποσά, μη συμψηφισθέντα στην κατάσταση οικονομικής θέσης						
Χρηματοοικονομικά μέσα	(1.253)	(1.239)	(2.492)	(1.253)	(1.239)	(2.492)
Δοθείσες χρηματικές εγγυήσεις	(1.204)	-	(1.204)	(1.204)	-	(1.204)
Καθαρό ποσό	557	-	557	556	-	556

(1) Περιλαμβάνονται στο λογαριασμό Υποχρεώσεις από Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα της κατάστασης χρηματοοικονομικής θέσης του Ομίλου και της Τράπεζας της 31 Δεκεμβρίου 2021.

(2) Περιλαμβάνονται στο λογαριασμό Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα της κατάστασης χρηματοοικονομικής θέσης του Ομίλου και της Τράπεζας της 31 Δεκεμβρίου 2021.

	Όμιλος			Τράπεζα		
	Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα ⁽¹⁾	Συμβάσεις πώλησης επαναγοράς χρεογράφων ⁽²⁾	Σύνολο	Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα ⁽¹⁾	Συμβάσεις πώλησης επαναγοράς χρεογράφων ⁽²⁾	Σύνολο
Την 31 Δεκεμβρίου 2020						
Αναγνωρισμένες χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις (Μικτό ποσό)	6.272	517	6.789	6.272	517	6.789
Αρνητικές τιμές αγοράς από παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα που έχουν συμψηφιστεί	(726)	-	(726)	(726)	-	(726)
Καταθέσεις σε λογαριασμούς περιθωρίου	(2.225)	-	(2.225)	(2.225)	-	(2.225)
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που απεικονίζονται στην κατάσταση οικονομικής θέσης (Καθαρό ποσό)	3.321	517	3.838	3.321	517	3.838
Συναφή ποσά, μη συμψηφισθέντα στην κατάσταση οικονομικής θέσης						
Χρηματοοικονομικά μέσα	(1.507)	(517)	(2.024)	(1.507)	(517)	(2.024)
Δοθείσες χρηματικές εγγυήσεις	(1.217)	-	(1.217)	(1.217)	-	(1.217)
Καθαρό ποσό	597	-	597	597	-	597

(1) Περιλαμβάνονται στο λογαριασμό Υποχρεώσεις από Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα της κατάστασης χρηματοοικονομικής θέσης του Ομίλου και της Τράπεζας της 31 Δεκεμβρίου 2020.

(2) Περιλαμβάνονται στο λογαριασμό Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα της κατάστασης χρηματοοικονομικής θέσης του Ομίλου και της Τράπεζας της 31 Δεκεμβρίου 2020.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 5: Τομείς δραστηριότητας

Ο Όμιλος παρακολουθεί τις δραστηριότητές του μέσω των ακόλουθων επιχειρηματικών τομέων:

Λιανικής τραπεζικής

Η λιανική τραπεζική περιλαμβάνει όλους τους ιδιώτες πελάτες, τους επαγγελματίες, τις μικρομεσαίες και τις μικρές επιχειρήσεις (επιχειρήσεις με ετήσιο τζίρο μέχρι €2,5 εκατ.). Η Τράπεζα, μέσω του εκτεταμένου δικτύου καταστημάτων και ψηφιακών δικτύων που διαθέτει, προσφέρει στους πελάτες της λιανικής τραπεζικής ευρύ φάσμα δανειακών προϊόντων (στεγαστικά, καταναλωτικά και χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις), καρτών (χρεωστικές, πιστωτικές και προπληρωμένες κάρτες), καταθετικών, επενδυτικών και ασφαλιστικών προϊόντων, καθώς επίσης και άλλα παραδοσιακά προϊόντα και υπηρεσίες.

Επιχειρηματικής και επενδυτικής τραπεζικής

Ο τομέας της επιχειρηματικής και επενδυτικής τραπεζικής περιλαμβάνει τις πιστοδοτήσεις όλων των μεγάλων και μεσαίου μεγέθους επιχειρήσεων και τη χρηματοδότηση της ναυτιλίας εκτός των πιστοδοτήσεων που μεταφέρθηκαν στη μονάδα πιστοδοτήσεων ειδικής διαχείρισης και την επενδυτική τραπεζική. Ο Όμιλος προσφέρει στους πελάτες επιχειρηματικής τραπεζικής ευρύ φάσμα προϊόντων και υπηρεσιών, που περιλαμβάνουν την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών χρηματοοικονομικής και επενδυτικής φύσης, τη διαχείριση καταθέσεων, τη χορήγηση δανείων (σε ευρώ και σε ξένα νομίσματα), υπηρεσίες συναλλάγματος και την υποστήριξη εμπορικών δραστηριοτήτων.

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Μονάδα πιστοδοτήσεων ειδικής διαχείρισης

Προκειμένου (α) να διαχειριστεί αποτελεσματικότερα τα δάνεια σε καθυστέρηση, τα μη εξυπηρετούμενα και τα καταγγεμένα δάνεια και (β) να διασφαλίσει πλήρη συμμόρφωση με την Πράξη 42/30.5.2014 και την Πράξη 47/9.2.2015 της Εκτελεστικής Επιτροπής της Τράπεζας της Ελλάδος και τον Κώδικα Δεοντολογίας Τραπεζών (άρθρο 1 παρ.2 Ν. 4224/2013), η Τράπεζα συνέστησε δύο ανεξάρτητες μονάδες, η πρώτη υπεύθυνη για τη διαχείριση των δανείων λιανικής τραπεζικής (μονάδα Διαχείρισης Απαιτήσεων Λιανικής Τραπεζικής [«ΔΑΛΤ»]) και η δεύτερη για δάνεια επιχειρηματικής τραπεζικής (Μονάδα Εταιρικών Πιστοδοτήσεων Ειδικής Διαχείρισης [«ΜΕΠΕΔ»]), οι οποίες έχουν τη συνολική ευθύνη για τη διαχείριση των εν λόγω δανείων. Στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της χρήσης 2020 η ΔΑΛΤ περιλαμβάνονταν στον τομέα Λιανικής Τραπεζικής. Προκειμένου να αποτυπώνονται κατά τρόπο σύμφωνο με τις εσωτερικές αναφορές οι οποίες χρησιμοποιούνται από τον αρμόδιο επικεφαλής ή το αρμόδιο όργανο για την λήψη επιχειρηματικών αποφάσεων, οι συγκριτικές πληροφορίες της σημείωσης 5 «Τομείς δραστηριότητας» αναμορφώθηκαν με την αναταξινόμηση της ΔΑΛΤ από το Τομέα Λιανικής Τραπεζικής στον τομέα ΜΕΠΕΔ. Η επίδραση από την αναταξινόμηση αναλύεται στο πίνακα Αναμόρφωση - Ανάλυση ανά Τομέα Δραστηριότητας, στο τέλος της παρούσας σημείωσης.

Χρηματαγορών – κεφαλαιαγορών και διαχείριση περιουσίας

Ο τομέας χρηματαγορών – κεφαλαιαγορών και διαχείριση περιουσίας περιλαμβάνει τη διαχείριση διαθεσίμων και χαρτοφυλακίου ιδιωτών, τη διαχείριση περιουσίας (αμοιβαία κεφάλαια και αμοιβαία κεφάλαια κλειστού τύπου), υπηρεσίες θεματοφυλακής, υπηρεσίες private equity καθώς και υπηρεσίες χρηματοοικονομικής μεσιτείας.

Ασφαλιστικών δραστηριοτήτων

Ο Όμιλος προσφέρει ευρύ φάσμα ασφαλιστικών προϊόντων μέσω της θυγατρικής εταιρείας Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α. και άλλων θυγατρικών στη Νοτιοανατολική Ευρώπη. Η Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α έχει ταξινομηθεί στα μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση και στις διακοπείσες δραστηριότητες (βλ. Σημείωση 29 «Περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις προοριζόμενα προς πώληση και διακοπείσες δραστηριότητες»).

Διεθνών τραπεζικών δραστηριοτήτων

Οι διεθνείς τραπεζικές δραστηριότητες του Ομίλου, περιλαμβάνουν ευρύ φάσμα παραδοσιακών τραπεζικών υπηρεσιών, όπως χορήγηση λιανικών και εμπορικών πιστώσεων, τη χρηματοδότηση εμπορίου, τις υπηρεσίες συναλλάγματος και ανάληψης καταθέσεων. Επιπλέον, ο Όμιλος προσφέρει υπηρεσίες χρηματοδότησης της ναυτιλίας, επενδυτικής τραπεζικής και υπηρεσίες χρηματοοικονομικής μεσιτείας, μέσω του δικτύου καταστημάτων και θυγατρικών που διαθέτει στο εξωτερικό.

Κατά την 31 Δεκεμβρίου 2021 και 31 Δεκεμβρίου 2020, η CAC Coral Ltd έχει ταξινομηθεί στα μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση και στις διακοπείσες δραστηριότητες. Τα κέρδη ή οι ζημιές από διακοπείσες δραστηριότητες για την περίοδο που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2021 και 31 Δεκεμβρίου 2020, περιλαμβάνουν την CAC Coral Ltd. Η ΕΤΕ Κύπρου ΛΤΔ («ΕΤΕ Κύπρου») αναταξινομήθηκε στις συνεχιζόμενες δραστηριότητες (βλ. Σημείωση 29 «Περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις προοριζόμενα προς πώληση και διακοπείσες δραστηριότητες»).

Λοιπών δραστηριοτήτων

Περιλαμβάνουν τη διαχείριση ιδιόκτητης ακίνητης περιουσίας, τις αποθηκευτικές δραστηριότητες καθώς επίσης και τα μη κατανεμημένα έσοδα και δαπάνες του Ομίλου.

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

Ανάλυση ανά τομέα δραστηριότητας

Από 1.1 έως 31.12.2021	Λιανικής τραπεζικής	Επιχειρημα- τικής & Επενδυτικής τραπεζικής	Μονάδας πιστοδοτήσεω ν ειδικής διαχείρισης	Χρηματο- γορών – Κεφαλαια- γορών & Διαχείρισης περιουσίας	Ασφαλι- στικών δραστη- ριοτήτων	Διεθνών τραπεζικών δραστη- ριοτήτων	Λουτών δραστη- ριοτήτων	Όμιλος
Καθαρά έσοδα από τόκους	197	464	254	230	-	67	-	1.212
Καθαρά έσοδα από προμήθειες	141	92	12	21	-	18	3	287
Λοιπά αποτελέσματα εκμετάλλευσης	(17)	(3)	(26)	464	-	6	(20)	404
Καθαρά λειτουργικά έσοδα	321	553	240	715	-	91	(17)	1.903
Άμεσες δαπάνες	(315)	(41)	(5)	(22)	-	(77)	(226)	(686)
Κατανομή δαπανών & προβλέψεων (1)	(178)	(46)	(18)	7	-	(16)	(167)	(418)
Κέρδη/(ζημίες) προ φόρων	(172)	466	217	700	-	(2)	(410)	799
Φόροι						-	-	(15)
Κέρδη περιόδου από συνεχιζόμενες δραστηριότητες								784
Μη ελέγχουσες συμμετοχές								(2)
Κέρδη/(ζημίες) περιόδου από διακοπείσες δραστηριότητες					88	-	(3)	85
Κέρδη που αναλογούν στους μετόχους της Τράπεζας						-	-	867
Αποσβέσεις	70	4	2	2	-	9	76	163
Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων	17	15	(15)	(20)	-	16	65	78
Προσθήκες μη κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων	13	3	-	-	-	3	152	171

(1) Περιλαμβάνει αποσβέσεις ακινήτων επενδύσεων, ενσώματων παγίων στοιχείων, λογισμικού & λουτών άυλων περιουσιακών στοιχείων.

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Ανάλυση ανά τομέα δραστηριότητας

Από 1.1 έως 31.12.2020	Λιανικής τραπεζικής	Επιχειρημα- τικής & Επενδυτικής τραπεζικής	Μονάδας πιστοδοτήσεων ειδικής διαχείρισης	Χρηματαγορών – Κεφαλαιαγορών & Διαχείρισης περιουσίας	Ασφαλιστι- κών δραστηριο- τήτων	Διεθνών τραπεζικών δραστηριο- τήτων	Λοιπών δραστηριο- τήτων	Όμιλος
Καθαρά έσοδα από τόκους	164	456	282	204	-	73	-	1.179
Καθαρά έσοδα από προμήθειες	128	83	13	17	-	16	3	260
Λοιπά αποτελέσματα εκμετάλλευσης	(16)	(3)	(10)	1.157	-	1	(31)	1.098
Καθαρά λειτουργικά έσοδα	276	536	285	1.378	-	90	(28)	2.537
Άμεσες δαπάνες	(334)	(38)	(17)	(22)	-	(66)	(157)	(634)
Κατανομή δαπανών & προβλέψεων (2)	(119)	(85)	(1.064)	(36)	-	(6)	(179)	(1.489)
Κέρδη/(ζημιές) προ φόρων	(177)	413	(796)	1.320	-	18	(364)	414
Φόροι							-	(13)
Κέρδη περιόδου από συνεχιζόμενες δραστηριότητες								401
Μη ελέγχουσες συμμετοχές								(2)
Κέρδη / (ζημιές) περιόδου από διακοπείσες δραστηριότητες					(364)	(2)	-	(366)
Κέρδη που αναλογούν στους μετόχους της Τράπεζας								33
Αποσβέσεις και προβλέψεις απομείωσης ⁽²⁾	68	4	1	2	-	6	73	154
Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων	(38)	53	1.021	25	-	6	34	1.101
Προσθήκες μη κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων	13	5	-	-	-	2	151	171

(2) Περιλαμβάνει αποσβέσεις ακινήτων επενδύσεων, ενσωμάτων παγίων στοιχείων και λογισμικού & λοιπών άυλων περιουσιακών στοιχείων.

Ανάλυση ανά τομέα δραστηριότητας

	Λιανικής τραπεζικής	Επιχειρημα- τικής & Επενδυτικής τραπεζικής	Μονάδας πιστοδοτήσεων ειδικής διαχείρισης	Χρηματαγορών – Κεφαλαια- γορών & Διαχείρισης περιουσίας	Ασφαλιστικών δραστη- ριοτήτων	Διεθνών τραπεζικών δραστη- ριοτήτων	Λοιπών δραστη- ριοτήτων	Όμιλος
Περιουσιακά στοιχεία ανά τομέα την 31 Δεκεμβρίου 2021								
Περιουσιακά στοιχεία ανά τομέα	7.052	18.395	3.559	38.420	-	2.739	4.099	74.264
Απαιτήσεις από φόρο εισοδήματος και αναβαλλόμενους φόρους								5.201
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	-	-	445	-	3.893	-	155	4.493
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων								83.958
Υποχρεώσεις ανά τομέα την 31 Δεκεμβρίου 2021								
Υποχρεώσεις ανά τομέα	43.482	6.325	186	19.250	-	1.951	3.556	74.750
Υποχρεώσεις από φόρο εισοδήματος και αναβαλλόμενους φόρους								19
Υποχρεώσεις σχετιζόμενες με μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	-	-	-	-	3.413	4	-	3.417
Σύνολο υποχρεώσεων								78.186

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

	Λιανικής τραπεζικής	Επιχειρημα- τικής & Επενδυτικής τραπεζικής	Μονάδας πιστοδοτήσεων ειδικής διαχείρισης	Χρηματαγορών – Κεφαλαια- γορών & Διαχείρισης περιουσίας	Ασφαλιστικών δραστη- ριοτήτων	Διεθνών τραπεζικών δραστη- ριοτήτων	Λοιπών δραστη- ριοτήτων	Όμιλος
Περιουσιακά στοιχεία ανά τομέα την 31 Δεκεμβρίου 2020								
Περιουσιακά στοιχεία ανά τομέα	7.191	13.950	4.416	33.274	-	2.777	3.928	65.536
Απαιτήσεις από φόρο εισοδήματος και αναβαλλόμενους φόρους								5.253
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	-	25	2.883	-	3.696	91	-	6.695
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων								77.484
Υποχρεώσεις ανά τομέα την 31 Δεκεμβρίου 2020								
Υποχρεώσεις ανά τομέα	40.514	4.413	229	18.100	-	2.116	3.668	69.040
Υποχρεώσεις από φόρο εισοδήματος και αναβαλλόμενους φόρους								18
Υποχρεώσεις σχετιζόμενες με μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	-	-	-	-	3.340	1	-	3.341
Σύνολο υποχρεώσεων								72.399

Γεωγραφική κατανομή

Από 1.1 έως 31.12.2021

	Ελλάδα	N.A. Ευρώπη	Άλλες χώρες	Σύνολο
Καθαρά έσοδα από τόκους	1.145	58	9	1.212
Καθαρά έσοδα από προμήθειες	269	13	5	287
Λοιπά αποτελέσματα εκμετάλλευσης	398	2	4	404
Καθαρά λειτουργικά έσοδα	1.812	73	18	1.903
Άμεσες δαπάνες	(609)	(29)	(48)	(686)
Κατανομή δαπανών & προβλέψεων ⁽¹⁾	(402)	(16)	-	(418)
Κέρδη/(ζημίες) προ φόρων	801	28	(30)	799
Φόροι				(15)
Κέρδη / (ζημίες) περιόδου από συνεχιζόμενες δραστηριότητες				784
Μη ελέγχουσες συμμετοχές				(2)
Κέρδη/(ζημίες) από διακοπείσες δραστηριότητες	88	-	(3)	85
Κέρδη αναλογούντα σε μετόχους της Τράπεζας				867
Αποσβέσεις ⁽¹⁾	154	3	6	163
Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων	62	16	-	78
Προσθήκες μη κυκλοφορούντων στοιχείων ενεργητικού	168	2	1	171
Μη κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού	2.460	33	20	2.513

⁽¹⁾ Περιλαμβάνει αποσβέσεις ακινήτων επενδύσεων, ενσωμάτων παγίων στοιχείων και λογισμικού & λοιπών άυλων περιουσιακών στοιχείων.

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

Γεωγραφική κατανομή

Από 1.1 έως 31.12.2020

	Ελλάδα	N.A. Ευρώπη	Άλλες χώρες	Σύνολο
Καθαρά έσοδα από τόκους	1.106	55	18	1.179
Καθαρά έσοδα από προμήθειες	243	11	6	260
Λοιπά αποτελέσματα εκμετάλλευσης	1.098	4	(4)	1.098
Καθαρά λειτουργικά έσοδα	2.447	70	20	2.537
Άμεσες δαπάνες	(568)	(32)	(34)	(634)
Κατανομή δαπανών & προβλέψεων ⁽¹⁾	(1.482)	(9)	2	(1.489)
Κέρδη/(ζημίες) προ φόρων	397	29	(12)	414
Φόροι				(13)
Κέρδη / (ζημίες) περιόδου από συνεχιζόμενες δραστηριότητες				401
Μη ελέγχουσες συμμετοχές				(2)
Κέρδη / (ζημίες) από διακοπείσες δραστηριότητες	(364)	(2)	-	(366)
Κέρδη αναλογούντα σε μετόχους της Τράπεζας				33
Αποσβέσεις ⁽¹⁾	148	4	2	154
Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων	1.095	8	(2)	1.101
Προσθήκες μη κυκλοφορούντων στοιχείων ενεργητικού	169	2	-	171
Μη κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού	2.446	42	8	2.496

⁽¹⁾ Περιλαμβάνει αποσβέσεις ακινήτων επενδύσεων, ενσωμάτων παγίων στοιχείων και λογισμικού & λοιπών άυλων περιουσιακών.

Αναμόρφωση ανάλυσης ανά τομέα δραστηριότητας

	Λιανικής Τραπεζικής	Επιχειρηματικής & Επενδυτικής Τραπεζικής	Μονάδα πισοδοτήσεων ειδικής διαχείρισης	Χρηματογορών - Κεφαλαιαγορών & Διαχείρισης περιουσίας	Ασφαλιστικών δραστηριοτήτων	Διεθνών τραπεζικών δραστηριοτήτων	Λοιπών δραστηριοτήτων	Όμιλος
Από 1.1 έως 31.12.2020								
Καθαρά έσοδα από τόκους	(189)	-	189	-	-	11	(1)	10
Καθαρά έσοδα από προμήθειες	(10)	-	10	-	-	4	-	4
Λοιπά αποτελέσματα εκμετάλλευσης	10	-	(10)	-	-	1	-	1
Καθαρά λειτουργικά έσοδα	(189)	-	189	-	-	16	(1)	15
Άμεσες δαπάνες	6	-	(6)	-	-	(20)	-	(20)
Κατανομή δαπανών και προβλέψεων	931	-	(931)	-	-	5	1	6
Κέρδη/(Ζημίες) προ φόρων	748	-	(748)	-	-	1	-	1

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 6: Καθαρά έσοδα από τόκους

Συνεχιζόμενες δραστηριότητες	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2020
Έσοδα τόκων από:				
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων	114	70	115	72
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	4	7	4	7
Χαρτοφυλάκιο Επενδύσεων	186	196	180	191
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	1.057	1.112	961	1.006
Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα	1.361	1.385	1.260	1.276
Έξοδα τόκων από:				
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	(42)	(24)	(42)	(17)
Υποχρεώσεις προς πελάτες	(33)	(95)	(29)	(96)
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	(49)	(59)	(48)	(59)
Υποχρεώσεις από μισθώσεις	(25)	(28)	(39)	(44)
Τόκοι και εξομοιούμενα έξοδα	(149)	(206)	(158)	(216)
Καθαρά έσοδα από τόκους	1.212	1.179	1.102	1.060

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 7: Καθαρά έσοδα από προμήθειες

Συνεχιζόμενες δραστηριότητες	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2020
Θεματοφυλακής, χρηματιστηριακών υπηρεσιών & επενδυτικής τραπεζικής	11	13	4	8
Λιανικής τραπεζικής	25	23	21	20
Επιχειρηματικής τραπεζικής	92	84	80	74
Τραπεζικών εργασιών διαμεσολάβησης και καταθέσεων	147	130	144	126
Διαχείρισης κεφαλαίων	12	10	-	-
Καθαρά έσοδα από προμήθειες	287	260	249	228

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 8: Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων και τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου και κέρδη/(ζημίες) από παύση αναγνώρισης χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που επιμετρώνται σε αποσβεσμένο κόστος

Συνεχιζόμενες δραστηριότητες	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2020
Καθαρό αποτέλεσμα εμπορικού χαρτοφυλακίου και λοιπά καθαρά μη πραγματοποιημένα κέρδη / (ζημίες) χρηματοοικονομικών στοιχείων	82	-	75	-
Καθαρά κέρδη / (ζημίες) από πώληση χρεωστικών τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου	98	386	97	383
Σύνολο	180	386	172	383

Τα καθαρά κέρδη / (ζημίες) από πώληση χρεωστικών τίτλων του επενδυτικού χαρτοφυλακίου κατά την 31 Δεκεμβρίου 2021 και την 31 Δεκεμβρίου 2020 περιλαμβάνουν κέρδος από την πώληση Ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου ύψους €71 εκατ. και €373 εκατ. αντίστοιχα.

Συνεχιζόμενες δραστηριότητες	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2020
Κέρδη/(ζημίες) από παύση αναγνώρισης χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που επιμετρώνται σε αποσβεσμένο κόστος	283	770	283	773

Την 13 Ιανουαρίου 2021, ο Ελληνικός Οργανισμός Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους («Ο.Δ.ΔΗ.Χ») και η Τράπεζα προέβησαν σε μια νέα ανταλλαγή Ομολόγων Ελληνικού Δημοσίου. Η Τράπεζα αντάλλαξε €1,0 δισ. ονομαστικής αξίας λογιστικής αξία €1,3 δισ. και αξίας διακανονισμού €1,5 δισ. από το νέο Ομόλογο Ελληνικού Δημοσίου λήξης 20 Μαρτίου 2050, με μια σειρά από άλλα Ομόλογα Ελληνικού Δημοσίου μικρότερης διάρκειας, συνολικής ονομαστικής αξίας €2,8 δισ. και αξίας διακανονισμού €3,6 δισ., (σύμφωνα με τα σχετικά Υπουργικά Διατάγματα). Η ανταλλαγή πραγματοποιήθηκε με όρους αγοράς και η διαφορά μεταξύ της αξίας

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

διακανονισμού του ομολόγου που ανταλλάχθηκε και των ομολόγων που ελήφθησαν από την ανταλλαγή, διακανονίστηκε με μετρητά. Η ανταλλαγή διακανονίστηκε την 20 Ιανουαρίου 2021. Ο Όμιλος και η Τράπεζα πραγματοποίησαν κέρδη ύψους €209 εκατ. από παύση αναγνώρισης χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που επιμετρώνται σε αποσβεσμένο κόστος.

Τον Ιανουάριο του 2020, η Ελληνική Κυβέρνηση, μέσω του Ο.Δ.ΔΗ.Χ., και η Τράπεζα συμμετείχαν στην ανταλλαγή Ομολόγων, που περιλάμβανε Ομόλογα Ελληνικού Δημοσίου διακρατούμενα από την Τράπεζα, με ένα νέο 30ετές Ομόλογο Ελληνικού Δημοσίου. Η ανταλλαγή πραγματοποιήθηκε με όρους αγοράς και διακανονίστηκε την 21 Ιανουαρίου 2020. Η Τράπεζα πραγματοποίησε κέρδος €515 εκατ. (με βάση τη λογιστική αξία των υφιστάμενων Ομολόγων Ελληνικού Δημοσίου) που προέκυψε από την σχετική μεταβολή της απόδοσης του Ελληνικού χρέους λόγω μεταβολής των επιτοκίων.

Την 3 Δεκεμβρίου 2020 και 18 Δεκεμβρίου 2020, η Τράπεζα συμμετείχε σε δυο ανταλλαγές Ομολόγων Ελληνικού Δημοσίου, με αντισυμβαλλόμενο τον Ελληνικό Οργανισμό Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους. Συγκεκριμένα, η Τράπεζα αντάλλαξε συνολικά €950 εκατ. ονομαστικής αξίας και €1,2 δισ. λογιστικής αξίας για αξία διακανονισμού €1,4 δισ. από το νέο Ομόλογο Ελληνικού Δημοσίου λήξης 20 Μαρτίου 2050, με μια σειρά από άλλα Ομόλογα Ελληνικού Δημοσίου μικρότερης διάρκειας, συνολικής ονομαστικής αξίας €1,6 δισ. και αξίας διακανονισμού €2,1 δισ. (σύμφωνα με τα σχετικά Υπουργικά Διατάγματα). Οι ανταλλαγές πραγματοποιήθηκαν με όρους αγοράς και η διαφορά μεταξύ της αξίας διακανονισμού των ομολόγων που ανταλλάχθηκαν και των ομολόγων που ελήφθησαν από τις ανταλλαγές, διακανονίστηκε με μετρητά. Οι ανταλλαγές διακανονίστηκαν την 11 Δεκεμβρίου 2020 και 28 Δεκεμβρίου 2020 αντίστοιχα. Από τις δύο ανταλλαγές πραγματοποιήθηκε κέρδος €251 εκατ. για τον Όμιλο και την Τράπεζα αντίστοιχα. Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις ανταλλαγές που πραγματοποιήθηκαν κατά το 2020, βλέπε Σημείωση 22 «Χαρτοφυλάκιο Επενδύσεων».

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 9: Καθαρά λοιπά έσοδα / (έξοδα)

Συνεχιζόμενες δραστηριότητες	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2020
Έσοδα / (έξοδα) από μη Τραπεζικές εργασίες	43	45	18	11
Έσοδα από μερίσματα	3	4	3	12
Εισφορές σε Ταμείο Εγγύησης Καταθέσεων και Εξυγίανσης	(52)	(52)	(49)	(49)
Παρακρατούμενοι φόροι και τέλη επί δανείων	(53)	(55)	(53)	(55)
Σύνολο	(59)	(58)	(81)	(81)

Οι εισφορές σε Ταμεία Εγγύησης Καταθέσεων και Εξυγίανσης για την Τράπεζα περιλαμβάνουν €33 εκατ. που αφορούν την τακτική εισφορά στο σκέλος εξυγίανσης του Ταμείου Εγγύησης Καταθέσεων («ΤΕΚΕ») (2020: €31 εκατ.) και €15 εκατ. εισφορές στο Ενιαίο Ταμείο Εξυγίανσης (Single Resolution Fund, ("SRF")) (2020: €18 εκατ.).

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 10: Δαπάνες προσωπικού

Συνεχιζόμενες δραστηριότητες	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2020
Μισθοί και λοιπές παροχές προσωπικού	537	522	496	480
Έξοδα προγραμμάτων καθορισμένων παροχών (βλέπε Σημείωση 11)	8	10	7	9
Σύνολο	545	532	503	489

Οι «Μισθοί και οι λοιπές παροχές προσωπικού» για την περίοδο που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2021 περιλαμβάνουν το ποσό των €77 εκατ., το οποίο καταβλήθηκε στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ ύστερα από την ένταξη του ταμείου σύνταξης των υπαλλήλων της Εθνικής Τράπεζας στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ την 1 Αυγούστου 2008, σύμφωνα με το Ν.3655/2008 και αντιστοιχεί στη συνολική υπολειπόμενη υποχρέωση (βλ. Σημείωση 11 «Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό»).

Επίσης, οι «Μισθοί και οι λοιπές παροχές προσωπικού» το 2021 περιλαμβάνουν την ασφαλιστική εισφορά του Λογαριασμού Επικουρήσεως Προσωπικού Εθνικής Τράπεζας («ΛΕΠΕΤΕ») στον e-ΕΦΚΑ ύψους €35 εκατ. Το 2020 το αντίστοιχο ποσό της ασφαλιστικής εισφοράς ανήλθε σε €37 εκατ. (βλ. Σημείωση 11 «Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό»).

Ο μέσος αριθμός εργαζομένων του Ομίλου σε συνεχιζόμενες δραστηριότητες για την περίοδο από την 1 Ιανουαρίου 2021 μέχρι την 31 Δεκεμβρίου 2021 ανήλθε σε 9.224 (31 Δεκεμβρίου 2020: 9.762) και για την Τράπεζα σε 7.810 (31 Δεκεμβρίου 2020: 8.191). Η μείωση στον αριθμό του προσωπικού στις 31 Δεκεμβρίου 2021 οφείλεται στα Προγράμματα Εθελουσίας Εξόδου του Προσωπικού που ξεκίνησαν το 2021, μειώνοντας σταδιακά τον αριθμό του προσωπικού κατά 472 και 469 εργαζόμενους για τον Όμιλο και την Τράπεζα, αντίστοιχα (βλ. Σημείωση 11 «Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό»).

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 11: Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό

I. Προγράμματα καθορισμένης εισφοράς

Ταμείο Σύνταξης Προσωπικού της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος

Δυνάμει του Ν. 3655/2008 που τέθηκε σε ισχύ τον Απρίλιο του 2008, το ταμείο κύριας σύνταξης της Τράπεζας, το οποίο ήταν πρόγραμμα καθορισμένων εισφορών, εντάχθηκε στον κύριο κλάδο σύνταξης του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ από την 1 Αυγούστου 2008. Σύμφωνα με την νομοθεσία, οι εργοδοτικές εισφορές της Τράπεζας, θα μειώνονται ισόποσα κάθε 3 έτη, από 26,50% το 2013 έως το 13,33% των μικτών αποδοχών για τους εργαζόμενους που ανήκαν σε οποιοδήποτε ασφαλιστικό Ταμείο πριν την 1 Ιανουαρίου 1993.

Ωστόσο, σε εφαρμογή του Ν.4387/2016 και της Υπουργικής Απόφασης Φ11321/ΟΙΚ.45947/1757/2016 (Φ.Ε.Κ. 4458/Β/30.12.2016) οι εργοδοτικές εισφορές μειώθηκαν ισόποσα ξεκινώντας από την 1 Ιανουαρίου 2017, ώστε το 2020 έφτασαν το 13,33%. Επιπρόσθετα, με τον ίδιο νόμο εφαρμόστηκε για πρώτη φορά, το μέγιστο ύψος μικτών μηνιαίων αποδοχών €5.860,80, επί των οποίων κρατούνται εργοδοτικές εισφορές (το ποσό αυξήθηκε σε €6.500 την 1 Φεβρουαρίου 2019). Οι εργοδοτικές εισφορές για τους εργαζομένους που εντάχθηκαν σε οποιοδήποτε ασφαλιστικό ταμείο μετά την 1 Ιανουαρίου 1993, θα παραμείνουν στο 13,33%.

Λογαριασμός Επικούρησης Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος («ΛΕΠΕΤΕ»)

Αναφορικά με τον Λογαριασμό Επικούρησης Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος («ΛΕΠΕΤΕ»), την 19 Μαρτίου 2020, ψηφίστηκε νομοθετική τροπολογία (άρθρο 63, Ν.4680/2020) επί του άρθρου 24 του Ν.4618/2019 (η «τροποποίηση»), τροποποιώντας το προηγούμενο καθεστώς που περιγράφεται ανωτέρω. Σύμφωνα με την τροποποίηση, οι ασφαλισμένοι στο ΛΕΠΕΤΕ καθίστανται ασφαλισμένοι του τ. ΕΤΕΑΕΠ και διέπονται τώρα από τις διατάξεις της νομοθεσίας του Κλάδου Επικουρικής Ασφάλισης του Ενιαίου Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης («ε-ΕΦΚΑ»). Αυτό είχε ως αποτέλεσμα, η Τράπεζα να είναι υπόχρεη στις καθορισμένες εισφορές. Η Τράπεζα υποχρεούται επίσης να καταβάλλει στον Κλάδο Επικουρικής Ασφάλισης του ε-ΕΦΚΑ, για τα έτη 2018-2032 επιπρόσθετη ασφαλιστική εισφορά, η οποία ανέρχεται κατ' έτος σε ποσοστό 12,0% επί των μικτών αποδοχών των απασχολούμενων με οποιαδήποτε σχέση εργασίας στην Τράπεζα στις 31 Δεκεμβρίου του αντίστοιχου έτους. Η ετήσια επιπρόσθετη εισφορά από την Τράπεζα για το έτος 2020 και 2019 ανήλθε σε €35 εκατ. και €37 εκατ. αντίστοιχα.

Λοιπά συνταξιοδοτικά προγράμματα καθορισμένης εισφοράς

Το κατάστημα του Λονδίνου, η Εθνική Asset Management Α.Ε.Δ.Α.Κ., η Προνομιούχος Α.Ε. Γενικών Αποθηκών Ελλάδος και η Εθνική Leasing Α.Ε. καταβάλλουν εργοδοτικές εισφορές σε προγράμματα καθορισμένης εισφοράς.

Προγράμματα υγείας καθορισμένης εισφοράς

Η Τράπεζα καταβάλλει καθορισμένες εισφορές προς το Ταμείο Υγείας Προσωπικού Εθνικής Τράπεζας («Τ.Υ.Π.Ε.Τ.»), οι οποίες ανέρχονται σε 6,25% των αποδοχών των εργαζομένων. Οι εισφορές μελών εν ενεργεία ανέρχονται σε 2,5% των αποδοχών τους. Επιπλέον εισφορές καταβάλλονται για ασφαλιζόμενα μέλη της οικογένειας των ασφαλισμένων (όπως σύζυγος που δεν εργάζεται και παιδιά), ενώ αυξάνονται περισσότερο σε περίπτωση ασφάλισης συζύγου που εργάζεται και μελών της πατρικής οικογένειας. Οι εισφορές συνταξιούχων μελών ανέρχονται σε 4% των συντάξεών τους ενώ πρόσθετες εισφορές καταβάλλονται για άλλα ασφαλιζόμενα μέλη της οικογένειάς τους. Το Τ.Υ.Π.Ε.Τ. παρέχει κάλυψη για υγειονομική περίθαλψη στους εργαζόμενους πριν και μετά τη συνταξιοδότησή τους, και στα ασφαλισμένα σε αυτό μέλη της οικογένειάς τους.

Το συνολικό ποσό των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης σε κρατικά ταμεία και προγράμματα καθορισμένων εισφορών για τον Όμιλο, που καταβλήθηκαν για το 2021 και 2020 ανήλθε σε €206 εκατ. και €174 εκατ. αντίστοιχα. Για την Τράπεζα τα αντίστοιχα ποσά ανήλθαν σε €198 εκατ. και €166 εκατ. Όπως προαναφέρθηκε, το Ταμείο Σύνταξης Προσωπικού της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος εντάχθηκε την 1 Αυγούστου 2008 στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ και επομένως σταμάτησε να υφίστανται ως ξεχωριστό ταμείο καθορισμένων εισφορών.

Ταμείο Αυτασφάλειας Προσωπικού της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος

Μέχρι και το 2013, η Τράπεζα δεν κατέβαλλε εισφορές στο παραπάνω ταμείο. Έπειτα από σχετική τροποποίηση του κανονισμού του, από 1 Ιανουαρίου 2014, η Τράπεζα καταβάλλει οικειοθελώς εισφορές οι οποίες ανέρχονται σε 2,0% επί των πάσης φύσεως αποδοχών έως του ύψους των €11.820,00 την 1 Δεκεμβρίου 2021, από €11.640,00 την 1 Δεκεμβρίου 2020 και €11.556,00 την 1 Δεκεμβρίου 2019.

II. Προγράμματα καθορισμένων παροχών

Αποζημιώσεις λόγω εξόδου από την υπηρεσία

Οι περισσότερες εταιρείες του Ομίλου είναι υποχρεωμένες από το νόμο που ισχύει στις χώρες τις οποίες εδρεύουν να παρέχουν αποζημίωση στους εργαζόμενους που αποχωρούν από την υπηρεσία λόγω συνταξιοδότησης. Οι αποζημιώσεις αυτές είναι συνήθως ένα εφάπαξ ποσό με βάση τον τελικό μισθό και τα χρόνια υπηρεσίας, ο υπολογισμός του οποίου διαφέρει ανά χώρα και κατηγορία εργαζομένου (π.χ. στην Ελλάδα η αποζημίωση των υπαλλήλων, των εργατοτεχνιτών και των δικηγόρων υπολογίζεται βάσει

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

διαφορετικής κλίμακας). Σε ορισμένες περιπτώσεις οι κανονισμοί των εταιρειών του Ομίλου προβλέπουν επιπλέον αποζημίωση πέραν της προβλεπόμενης από το νόμο.

Σύμφωνα με τον Ν. 4046/2012 και της υπ' αριθμόν 6/28.2.2012 Πράξης Υπουργικού Συμβουλίου, από την 14 Φεβρουαρίου 2012 και μετά, οι συμβάσεις εργασίας των εργαζομένων που λήγουν με τη συμπλήρωση ορίου ηλικίας ή με τη συμπλήρωση των προϋποθέσεων συνταξιοδότησης νοούνται ως συμβάσεις εργασίας αορίστου χρόνου και σε περίπτωση λύσης αυτών, εφαρμόζονται οι διατάξεις του Ν. 2112/1920.

Πριν τεθεί σε εφαρμογή ο παραπάνω νόμος, οι ανωτέρω συμβάσεις εργασίας για την Τράπεζα ήταν ορισμένου χρόνου και κατά συνέπεια δεν είχε σχηματιστεί αντίστοιχη πρόβλεψη για αποζημιώσεις προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία.

Στις 12 Νοεμβρίου 2012 ο νέος Ν. 4093/2012, (ΦΕΚ Α' 222), μείωσε την πρόβλεψη για αποζημίωση προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία στην περίπτωση απόλυσης ή συνταξιοδότησης με βάση τα οριζόμενα του Ν. 2112/1920. Σύμφωνα με τις διατάξεις του νέου νόμου, το μέγιστο ποσό αποζημίωσης λόγω απόλυσης ή συνταξιοδότησης των υπαλλήλων περιορίζεται σε 12 μηνιαίους μισθούς αντί για 24 μισθούς.

Οι μεταβατικές διατάξεις του εν λόγω νόμου προβλέπουν ότι για τους υπαλλήλους οι οποίοι την 12 Νοεμβρίου 2012 είχαν συμπληρωμένα 17 ή παραπάνω έτη υπηρεσίας στον ίδιο εργοδότη υπάρχει πρόσθετη αποζημίωση 1 επιπλέον μηνιαίου μισθού για κάθε συμπληρωμένο έτος και μέχρι 24 μηνιαίους μισθούς. Σε περίπτωση απόλυσης ο επιπλέον μισθός περιορίζεται σε 2.000 ευρώ.

Εφαρμογή της Απόφασης της Επιτροπής Διεργητικών των ΔΠΧΑ, σχετικά με την κατανομή των καθορισμένων παροχών προσωπικού λόγω συνταξιοδότησης, σύμφωνα με το ΔΛΠ 19 Παροχές σε εργαζόμενους

Η Επιτροπή Διεργητικών των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς («η Επιτροπή»), εξέδωσε τον Μάιο του 2021 την οριστική απόφαση («Απόφαση»), ημερήσιας διάταξης υπό τον τίτλο «Κατανομή παροχών σε περιόδους υπηρεσίας (ΔΛΠ 19)». Με βάση την ως άνω Απόφαση διαφοροποιείται ο τρόπος με τον οποίο εφαρμόζονταν στην Ελλάδα κατά το παρελθόν οι βασικές αρχές του ΔΛΠ 19 ως προς το θέμα αυτό, και κατά συνέπεια, σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στο «IASB Due Process Handbook (παρ. 8.6)», οι οικονομικές οντότητες που συντάσσουν τις χρηματοοικονομικές τους καταστάσεις σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ απαιτείται να τροποποιήσουν ανάλογα την λογιστική τους πολιτική ως προς το θέμα αυτό.

Η εν λόγω Απόφαση διευκρινίζει το χειρισμό των προβλέψεων για αποζημίωση των εργαζομένων, που καταβάλλεται σε αυτούς όταν αποχωρούν λόγω συνταξιοδότησης, η οποία βάσει των διατάξεων της ελληνικής εργατικής νομοθεσίας (Ν. 3198/1955) φθάνει στο μέγιστο σημείο μετά από 16 έτη υπηρεσίας στον ίδιο εργοδότη.

Ο Όμιλος και η Τράπεζα υιοθέτησαν την Απόφαση της Επιτροπής, η οποία αποτελεί μεταβολή της λογιστικής πολιτικής, η αναδρομική επίδραση της οποίας καταχωρήθηκε στα Ίδια Κεφάλαια του Ομίλου και της Τράπεζας κατά την 1 Ιανουαρίου 2020 (βλ. Σημείωση 48 «Αναμόρφωση»).

Παροχές εφάπαξ και σύνταξης

Οι εργαζόμενοι της πρώην Εθνοκάρτας δικαιούνται παροχών που απορρέουν από ομαδικά συμβόλαια τύπου Deposit Administration Fund («DAF»), τα οποία παρέχουν εφάπαξ και σύνταξη, πλέον αυτών που παρέχονται από τα κύρια ταμεία τους. Οι παροχές αυτές εξαρτώνται συνήθως από το μισθό των εργαζομένων και τα έτη υπηρεσίας, και ποικίλουν ανάλογα με τις διατάξεις κάθε συμβολαίου.

Έξοδα προγραμμάτων καθορισμένων παροχών

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2020
Κόστος υπηρεσίας	7	7	7	7
Καθαρό χρηματοοικονομικό κόστος στην καθαρή υποχρέωση καθορισμένων παροχών	1	3	1	3
Ζημιές / (έσοδα) από περικοπές / διακανονισμούς και λοιπά έξοδα / (έσοδα)	64	108	63	106
Σύνολο	72	118	71	116

Το 2021, οι «Ζημιές / (έσοδα) από περικοπές / διακανονισμούς και λοιπά έξοδα / (έσοδα)» περιλαμβάνουν το κόστος του προγράμματος εθελουσίας αποχώρησης των εργαζομένων του 2021 που εφαρμόστηκε κυρίως από την Τράπεζα, ποσού €64 εκατ. για τον Όμιλο και €63 εκατ. για την Τράπεζα.

Επιπλέον, το ποσό των €64 εκατ. και των €63 εκατ. για τον Όμιλο και την Τράπεζα αντίστοιχα, έχει αναγνωριστεί ως κόστος αναδιοργάνωσης της Τράπεζας (βλ. επίσης Σημείωση 14: «Κόστος Αναδιάρθρωσης»), το οποίο αναγνώρισε η Τράπεζα κατά την διάρκεια του 2021, στο πλαίσιο του 2019 Σχεδίου Αναδιάρθρωσης από το οποίο έχει δεσμευτεί να περιορίσει τον αριθμό του προσωπικού στην Ελλάδα (βλ. Σημείωση 46 «Σχέδιο Αναδιάρθρωσης»).

Το 2020, οι «Ζημιές / (έσοδα) από περικοπές / διακανονισμούς και λοιπά έξοδα / (έσοδα)» περιλαμβάνουν κυρίως το κόστος του προγράμματος εθελουσίας αποχώρησης των εργαζομένων του 2020, καθώς και του σε εξέλιξη προγράμματος της εθελουσίας αποχώρησης των εργαζομένων κυρίως της Τράπεζας και των θυγατρικών εσωτερικού του 2019, ποσού €108 εκατ. για τον Όμιλο και €106 εκατ. για την Τράπεζα.

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Επιπλέον, το ποσό των €108 εκατ. έχει αναγνωριστεί ως κόστος αναδιάρθρωσης, το οποίο αναγνώρισε η Τράπεζα κατά την διάρκεια του 2020, στο πλαίσιο του 2019 Σχεδίου Αναδιάρθρωσης από το οποίο η Τράπεζα έχει δεσμευτεί να περιορίσει τον αριθμό του προσωπικού στην Ελλάδα (βλ. Σημείωση 14 «Κόστος Αναδιάρθρωσης»).

Καθαρή υποχρέωση στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2020
		Όπως αναμορφώθηκε		Όπως αναμορφώθηκε
Παρούσα αξία χρηματοδοτούμενων υποχρεώσεων	130	146	130	146
Εύλογη αξία περιουσιακών στοιχείων	(3)	(2)	(3)	(2)
	127	144	127	144
Παρούσα αξία μη χρηματοδοτούμενων υποχρεώσεων	144	150	142	149
Σύνολο	271	294	269	293

Μεταβολή καθαρής υποχρέωσης

	Όμιλος		Τράπεζα	
	2021	2020	2021	2020
		Όπως αναμορφώθηκε		Όπως αναμορφώθηκε
Καθαρή υποχρέωση κατά την έναρξη της περιόδου	294	267	293	264
Προσαρμογή λόγω αλλαγής λογιστικής πολιτικής	-	(5)	-	(3)
Εργοδοτικές εισφορές που καταβλήθηκαν	(17)	(5)	(17)	(5)
Παροχές καταβληθείσες από τον Όμιλο / Τράπεζα	(69)	(98)	(68)	(95)
Σύνολο εξόδων που αναγνωρίστηκαν στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων - συνεχιζόμενες δραστηριότητες	72	118	71	116
Ποσό αναγνωριζόμενο στα Λοιπά Συνολικά Έσοδα	(9)	17	(10)	16
Καθαρή υποχρέωση κατά τη λήξη της περιόδου	271	294	269	293

Προσαρμογές στην καθαρή υποχρέωση

	Όμιλος		Τράπεζα	
	2021	2020	2021	2020
Υποχρέωση (κέρδος)/ζημιά από αλλαγή παραδοχών	(11)	15	(12)	15
Υποχρέωση (κέρδος)/ζημιά από εμπειρικές προσαρμογές	2	2	2	1
Ποσό αναγνωριζόμενο στα Λοιπά Συνολικά Έσοδα	(9)	17	(10)	16

Κατά το 2022, ο Όμιλος και η Τράπεζα αναμένεται να καταβάλουν €8 εκατ. και €8 εκατ. αντίστοιχα σε εισφορές προς ταμεία χρηματοδοτούμενων παροχών και να καταβάλουν €28 εκατ. και €27 εκατ. αντίστοιχα σε αποζημιώσεις λόγω συνταξιοδότησης.

Μεταβολή υποχρέωσης προγραμμάτων καθορισμένων παροχών

	Όμιλος		Τράπεζα	
	2021	2020	2021	2020
		Όπως αναμορφώθηκε		Όπως αναμορφώθηκε
Υποχρέωση καθορισμένων παροχών κατά την έναρξη της περιόδου	296	273	295	270
Προσαρμογή λόγω αλλαγής λογιστικής πολιτικής	-	(5)	-	(3)
Κόστος υπηρεσίας-συνεχιζόμενες δραστηριότητες	7	7	7	7
Χρηματοοικονομικό κόστος-συνεχιζόμενες δραστηριότητες	1	3	1	3
Εισφορές εργαζομένων	2	1	2	1
Παροχές ταμείων	(18)	(10)	(18)	(10)
Παροχές καταβληθείσες από τον Όμιλο / Τράπεζα	(69)	(98)	(68)	(95)
Ζημίες/(κέρδη) από περικοπές/ διακανονισμούς- συνεχιζόμενες δραστηριότητες	64	108	63	106
Προσαρμογές (κέρδη)/ζημίες:				
Ζημίες/(κέρδη) από μεταβολές χρηματοοικονομικών παραδοχών	(11)	15	(12)	15
Ζημίες/(κέρδη) από μεταβολές εμπειρικών παραδοχών	2	2	2	1
Υποχρέωση καθορισμένων παροχών κατά τη λήξη της περιόδου	274	296	272	295

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Συμφωνία περιουσιακών στοιχείων προγράμματος

	Όμιλος		Τράπεζα	
	2021	2020	2021	2020
		Όπως αναμορφώθηκε		Όπως αναμορφώθηκε
Εύλογη αξία περιουσιακών στοιχείων προγράμματος κατά την έναρξη της περιόδου	2	6	2	6
Εργοδοτικές εισφορές	17	5	17	5
Εισφορές εργαζομένων	2	1	2	1
Παροχές ταμείων	(18)	(10)	(18)	(10)
Εύλογη αξία περιουσιακών στοιχείων προγράμματος κατά τη λήξη της περιόδου	3	2	3	2

Οι μέσες σταθμισμένες αναλογιστικές παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν για τον προσδιορισμό των εξόδων προγραμμάτων καθορισμένων παροχών για τις χρήσεις που έληξαν 31 Δεκεμβρίου 2021 και 2020 είναι:

Μέσες σταθμισμένες αναλογιστικές παραδοχές στο τέλος της περιόδου αναφοράς

	Όμιλος		Τράπεζα	
	2021	2020	2021	2020
Επιτόκιο προεξόφλησης	0.9%	0.5%	1.0%	0.5%
Πληθωρισμός	1.9%	1.5%	2.0%	1.5%
Ρυθμός αύξησης αποδοχών	1.5%	1.5%	1.5%	1.5%
Ρυθμός αύξησης συντάξεων	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
Διάρκεια προγραμμάτων	11.9	12.9	11.8	13.0

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει την ανάλυση ευαισθησίας για κάθε σημαντική αναλογιστική παραδοχή παραθέτοντας πώς η υποχρέωση καθορισμένων παροχών θα επηρεαζόταν από τις μεταβολές στη σχετική αναλογιστική παραδοχή και οι οποίες θα ήταν πιθανές κατά την ημερομηνία του ισολογισμού.

Ανάλυση ευαισθησίας σημαντικών αναλογιστικών παραδοχών-Όμιλος

Αναλογιστική παραδοχή	Μεταβολή στην παραδοχή	31 Δεκεμβρίου 2021
		Αύξηση / (μείωση) στην υποχρέωση καθορισμένων παροχών
Επιτόκιο προεξόφλησης	Αύξηση κατά 50 μονάδες βάσης	(5,7) %
	Μείωση κατά 50 μονάδες βάσης	6,1%
Πληθωρισμός	Αύξηση κατά 50 μονάδες βάσης	0,4%
	Μείωση κατά 50 μονάδες βάσης	(0,6)%
Ρυθμός αύξησης αποδοχών	Αύξηση κατά 50 μονάδες βάσης	4,4%
	Μείωση κατά 50 μονάδες βάσης	(4,2)%
Ρυθμός αύξησης συντάξεων	Αύξηση κατά 50 μονάδες βάσης	1,3%
	Μείωση κατά 50 μονάδες βάσης	(1,4)%
Αναμενόμενη διάρκεια ζωής	Πλέον ενός έτους	0,8%
	Λιγότερο κατά ένα έτος	(1,0)%

Ανάλυση ευαισθησίας σημαντικών αναλογιστικών παραδοχών-Τράπεζα

Αναλογιστική παραδοχή	Μεταβολή στην παραδοχή	31 Δεκεμβρίου 2021
		Αύξηση / (μείωση) στην υποχρέωση καθορισμένων παροχών
Επιτόκιο προεξόφλησης	Αύξηση κατά 50 μονάδες βάσης	(5,8)%
	Μείωση κατά 50 μονάδες βάσης	6,1%
Πληθωρισμός	Αύξηση κατά 50 μονάδες βάσης	0,3%
	Μείωση κατά 50 μονάδες βάσης	(0,5)%
Ρυθμός αύξησης αποδοχών	Αύξηση κατά 50 μονάδες βάσης	4,4%
	Μείωση κατά 50 μονάδες βάσης	(4,2)%
Ρυθμός αύξησης συντάξεων	Αύξηση κατά 50 μονάδες βάσης	1,3%
	Μείωση κατά 50 μονάδες βάσης	(1,4)%
Αναμενόμενη διάρκεια ζωής	Πλέον ενός έτους	0,8%
	Λιγότερο κατά ένα έτος	(1,0)%

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

Κατανομή των περιουσιακών στοιχείων των χρηματοδοτούμενων προγραμμάτων παροχών

Η κατανομή των περιουσιακών στοιχείων των χρηματοδοτούμενων προγραμμάτων παροχών την 31 Δεκεμβρίου 2021 του Ομίλου και της Τράπεζας ποσού €3 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2020: €2 εκατ.) σχετίζεται κυρίως με τα συμβόλαια Ομαδικών Προγραμμάτων Προσωπικού (DAF) που έχουν εκδοθεί από την ασφαλιστική εταιρία του Ομίλου Εθνική Ασφαλιστική.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 12: Γενικά διοικητικά και λοιπά λειτουργικά έξοδα

Συνεχιζόμενες δραστηριότητες	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2020
Φόροι και τέλη	15	18	11	12
Κοινόχρηστες δαπάνες	52	50	46	46
Έξοδα ATM και POS	2	3	2	2
Έξοδα ταξιδίων και μεταφορικά έξοδα	8	9	6	6
Ενοίκια	1	2	1	2
Έξοδα επισκευών και συντήρησης	16	14	13	12
Έξοδα συμβουλευτικών, ελεγκτικών, νομικών και εξωτερικών αναθέσεων υπηρεσιών	44	49	36	39
Έξοδα διαφήμισης, προωθητικών ενεργειών και δωρεών	38	27	36	26
Συνδρομές, συνεισφορές, αναλώσιμα και έξοδα ψυχαγωγίας	18	17	17	16
Λοιπές δαπάνες διοίκησης	13	10	11	9
Σύνολο	207	199	179	170

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 13: Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων

Συνεχιζόμενες δραστηριότητες	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2020
α. Προβλέψεις απομείωσης για ΑΠΖ				
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος	54	1.058	29	1.103
Καθαρή ζημία από τροποποίηση συμβατικών όρων	18	14	18	14
	72	1.072	47	1.117
β. Προβλέψεις απομείωσης χρεογράφων				
Επενδύσεις σε χρεωστικούς τίτλους	(20)	25	(20)	25
	(20)	25	(20)	25
γ. Λοιπές προβλέψεις και προβλέψεις απομείωσης				
Απομείωση ακινήτων επενδύσεων, ενσώματων παγίων στοιχείων, λογισμικού και λοιπών άλλων περιουσιακών στοιχείων και λοιπών στοιχείων ενεργητικού	6	(4)	6	4
Απομείωση συμμετοχών σε θυγατρικές και σε εταιρίες με τη μέθοδο της καθαρής θέσης	(10)	(6)	9	4
Προβλέψεις για επίδικες υποθέσεις και λοιπές προβλέψεις	30	14	18	5
	26	4	33	13
Σύνολο	78	1.101	60	1.155

Οι προβλέψεις απομείωσης για ΑΠΖ του Ομίλου και της Τράπεζας στις 31 Δεκεμβρίου 2021 περιλαμβάνουν όφελος €0,2 δισ. από το Project Frontier, ενώ οι προβλέψεις απομείωσης για ΑΠΖ του Ομίλου και της Τράπεζας στις 31 Δεκεμβρίου 2020 περιλαμβάνουν προβλέψεις απομείωσης €0,4 δισ. από την ταξινόμηση της συναλλαγής του Project Frontier στα μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση, καθώς επίσης και τις συνολικές σχετιζόμενες με την πανδημία COVID-19 προβλέψεις ύψους €0,4 δισ.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 14: Κόστος Αναδιάρθρωσης

Για την περίοδο που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2021, τα έξοδα αναδιοργάνωσης περιλαμβάνουν €83 εκατ. για τον Όμιλο και την Τράπεζα για το Πρόγραμμα Εξόδου και έξοδα αναδιοργάνωσης ύψους €28 εκατ. και €26 εκατ. για τον Όμιλο και την Τράπεζα αντίστοιχα, τα οποία αφορούν σε άμεσα έξοδα σχετικά με το Πρόγραμμα Μετασχηματισμού.

Για την περίοδο που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2020, τα έξοδα αναδιοργάνωσης περιλαμβάνουν €126 εκατ. και €124 εκατ. για τον Όμιλο και την Τράπεζα αντίστοιχα, για το Πρόγραμμα Εθελούσιας Εξόδου για το 2020 και έξοδα αναδιοργάνωσης ποσού €11 εκατ. τα οποία αφορούν σε άμεσα έξοδα σχετικά με το Πρόγραμμα Μετασχηματισμού.

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 15: Φόροι

Συνεχιζόμενες δραστηριότητες	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2020
Φόροι περιόδου	(13)	(7)	-	-
Αναβαλλόμενοι φόροι	(2)	(6)	-	-
Φόροι	(15)	(13)	-	-

Κέρδη προ φόρων	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2020
Κέρδη προ φόρων	799	414	732	278
Φόρος υπολογιζόμενος με βάση τον τρέχοντα φορολογικό συντελεστή 29% (2020: 29%)	(232)	(120)	(212)	(81)
Επίπτωση διαφορετικών φορολογικών συντελεστών σε θυγατρικές	7	7	-	-
Έσοδα απαλλασσόμενα της φορολογίας και λοιπές μόνιμες διαφορές	9	3	4	4
Μη φορολογικά εκπιπτόμενες δαπάνες	(44)	(17)	(41)	(28)
Φορολογικά εκπεστέες διαφορές και μη χρησιμοποιούμενες φορολογικές ζημιές για τις οποίες δεν αναγνωρίστηκε αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση	14	(215)	17	(222)
Φορολογική επίπτωση από χρήση φορολογικών ζημιών για τις οποίες δεν είχε προηγουμένως αναγνωριστεί αναβαλλόμενος φόρος	35	178	35	178
Φορολογική επίπτωση από χρήση εκπεστέων προσωρινών διαφορών οι οποίες δεν είχαν προηγουμένως αναγνωριστεί	198	149	198	149
Λοιπές διαφορές	(2)	2	(1)	-
Φόροι έξοδο	(15)	(13)	-	-
Πραγματικός φορολογικός συντελεστής περιόδου	1.84%	3.24%	-	-

Ο συντελεστής φορολογίας εισοδήματος της Τράπεζας για τις χρήσεις 2021 και 2020 ανέρχεται σε 29%. Σύμφωνα με το Ν. 4646/2019, ο συντελεστής παρακράτησης φόρου επί μερισμάτων που διανέμονται μετά την 1 Ιανουαρίου 2020 μειώνεται από 10% σε 5%.

Οι ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις των εταιρειών που ενοποιούνται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης και των θυγατρικών εταιρειών του Ομίλου, παρουσιάζονται στη Σημείωση 24 «Συμμετοχές με τη μέθοδο της καθαρής θέσης» και στη Σημείωση 44 «Ενοποιούμενες Εταιρείες», αντίστοιχα.

Σύμφωνα με το Άρθρο 120 του Ν. 4799/2021 (ΦΕΚ Α78/18.05.2021), σε ισχύ από το 2021, ο συντελεστής φορολογίας εισοδήματος των νομικών προσώπων, πλην των πιστωτικών ιδρυμάτων, μειώθηκε από 24% σε 22%.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 16: Κέρδη ανά μετοχή

	Όμιλος		Τράπεζα	
	Από 1.1 έως 31.12.2021	Από 1.1 έως 31.12.2020	Από 1.1 έως 31.12.2021	Από 1.1 έως 31.12.2020
Κέρδη περιόδου αναλογούντα στους κοινούς μετόχους της Τράπεζας από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	782	399	732	278
Κέρδη/ (ζημιές) περιόδου από διακοπείσες δραστηριότητες	85	(366)	(3)	(275)
Κέρδη αναλογούντα στους κοινούς μετόχους της Τράπεζας από συνεχιζόμενες και διακοπείσες δραστηριότητες	867	33	729	3
Μέσος σταθμισμένος αριθμός κοινών μετοχών για βασικά και προσαρμοσμένα κέρδη ανά μετοχή	914.586.334	914.533.676	914.715.153	914.715.153
Κέρδη ανά μετοχή (Ευρώ) – Βασικά και προσαρμοσμένα από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	0,86	0,44	0,80	0,30
Κέρδη ανά μετοχή (Ευρώ) – Βασικά και προσαρμοσμένα από συνεχιζόμενες και διακοπείσες δραστηριότητες	0,95	0,04	0,80	-

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 17: Ταμείο και διαθέσιμα στη Κεντρική Τράπεζα

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2020
Ταμείο	685	614	647	574
Καταθέσεις σε Κεντρικές Τράπεζες	15.142	8.699	14.892	8.432
Σύνολο	15.827	9.313	15.539	9.006
Εκ των οποίων				
Υποχρεωτικές καταθέσεις σε Κεντρικές Τράπεζες	234	274	4	7

Η Τράπεζα είναι υποχρεωμένη να διατηρεί τρεχούμενο λογαριασμό στην ΤτΕ, με σκοπό τη διευκόλυνση των διατραπεζικών συναλλαγών με τη κεντρική τράπεζα, τις τράπεζες μέλη της και τα άλλα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα μέσω του συστήματος TARGET (Trans-European Automated Real-Time Gross Settlement Express Transfer system).

Η ΤτΕ απαιτεί από όλα τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα που είναι εγκατεστημένα στην Ελλάδα να διατηρούν καταθέσεις στη ΤτΕ που αντιστοιχούν στο 1% των συνολικών καταθέσεων των πελατών τους, με βάση τις οδηγίες της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας. Ανάλογες δεσμεύσεις υφίστανται και για τις θυγατρικές τράπεζες του Ομίλου. Οι καταθέσεις της Τράπεζας στην ΤτΕ τοκίζονται με το επιτόκιο αναηρηματοδότησης της ΕΚΤ 0.00% την 31 Δεκεμβρίου 2021, ενώ οι αντίστοιχες καταθέσεις κάποιων άλλων θυγατρικών είναι μη τοκοφόρες.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 18: Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2020
Καταθέσεις όψεως σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	286	287	187	207
Καταθέσεις προθεσμίας σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	69	82	78	69
Συμφωνίες αγοράς και επαναπώλησης χρεογράφων	-	200	-	200
Καταθέσεις σε λογαριασμούς περιθωρίου	2.962	2.586	2.962	2.586
Λοιπές	322	323	312	316
Σύνολο	3.639	3.478	3.539	3.378

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 19: Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2020
Εμπορικό χαρτοφυλάκιο:				
Κρατικά Ομόλογα	221	358	221	358
Έντοκα Γραμμάτια	30	60	30	60
Μετοχές	30	24	19	8
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία υποχρεωτικά κατηγοριοποιημένα στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων:				
Λοιπές ομολογίες	17	24	17	24
Μερίδια αμοιβαίων κεφαλαίων	2	12	-	10
Λοιπά	14	63	8	63
Σύνολο	314	541	295	523

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 20: Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα

	Όμιλος			Τράπεζα		
	31.12.2021			31.12.2021		
	Ονομαστική Αξία	Εύλογη Αξία Απαιτήσεις	Εύλογη Αξία Υποχρεώσεις	Ονομαστική Αξία	Εύλογη Αξία Απαιτήσεις	Εύλογη Αξία Υποχρεώσεις
Παράγωγα εμπορικού χαρτοφυλακίου						
Εξωχρηματιστηριακά παράγωγα επί επιτοκίων	35.534	4.201	2.069	35.534	4.201	2.069
Εξωχρηματιστηριακά παράγωγα επί συναλλαγματικών ισοτιμιών	3.141	64	55	3.130	64	55
Λοιπές μορφές εξωχρηματιστηριακών παραγώγων	425	60	137	425	60	137
Χρηματιστηριακά παράγωγα επί επιτοκίων	1.370	1	-	1.370	1	-
Λοιπές μορφές χρηματιστηριακών παραγώγων	1.191	1	-	1.178	1	-
Σύνολο	41.661	4.327	2.261	41.637	4.327	2.261
Παράγωγα αντιστάθμισης εύλογης αξίας						
Εξωχρηματιστηριακά παράγωγα επί επιτοκίων	1.260	4	753	1.260	4	753
Σύνολο	1.260	4	753	1.260	4	753
Σύνολο	42.921	4.331	3.014	42.897	4.331	3.014

	Όμιλος			Τράπεζα		
	31.12.2020			31.12.2020		
	Ονομαστική Αξία	Εύλογη Αξία Απαιτήσεις	Εύλογη Αξία Υποχρεώσεις	Ονομαστική Αξία	Εύλογη Αξία Απαιτήσεις	Εύλογη Αξία Υποχρεώσεις
Παράγωγα εμπορικού χαρτοφυλακίου						
Εξωχρηματιστηριακά παράγωγα επί επιτοκίων	33.440	5.467	2.757	33.440	5.467	2.757
Εξωχρηματιστηριακά παράγωγα επί συναλλαγματικών ισοτιμιών	2.535	72	48	2.535	72	48
Λοιπές μορφές εξωχρηματιστηριακών παραγώγων	793	19	23	793	19	23
Χρηματιστηριακά παράγωγα επί επιτοκίων	2.882	-	-	2.882	-	-
Λοιπές μορφές χρηματιστηριακών παραγώγων	898	3	-	878	3	-
Σύνολο	40.548	5.561	2.828	40.528	5.561	2.828
Παράγωγα αντιστάθμισης εύλογης αξίας						
Εξωχρηματιστηριακά παράγωγα επί επιτοκίων	910	24	493	910	24	493
Σύνολο	910	24	493	910	24	493
Σύνολο	41.458	5.585	3.321	41.438	5.585	3.321

Πιστωτικός κίνδυνος

Ο υπολογισμός της επίδρασης του CVA διενεργείται σε μεμονωμένη βάση για κάθε ένα αντισυμβαλλόμενο με τον οποίο ο Όμιλος διατηρεί ανοικτή θέση, λαμβάνοντας υπόψη την αναμενόμενη έκθεση όπως αυτή προσδιορίζεται μέσα από τεχνικές προσομοίωσης καθώς και συμφωνίες συμψηφισμού και ληφθείσες εξασφαλίσεις. Επίσης, ο υπολογισμός του CVA βασίζεται σε συντελεστές αναμενόμενων ζημιών όπως αυτοί εξαγονται από τις αγοραίες τιμές των CDS, ή, στην περίπτωση που οι τελευταίες δεν είναι διαθέσιμες, από την πιθανότητα αθέτησης των υποχρεώσεων του αντισυμβαλλομένου όπως αυτή προσδιορίζεται από εσωτερικά μοντέλα αξιολόγησης, ή διαφορετικά από τους εποπτικούς συντελεστές στάθμισης.

Αναφορικά με την επίδραση της αποτίμησης του ίδιου πιστωτικού κινδύνου, ο Όμιλος υπολογίζει την αποτίμηση του ίδιου πιστωτικού κινδύνου ("DVA") εφαρμόζοντας συμμετρικά την ίδια μεθοδολογία με εκείνη που εφαρμόζεται για τον υπολογισμό του CVA. Το καθαρό CVA για τον Όμιλο και την Τράπεζα την 31 Δεκεμβρίου 2021 ανήλθε σε σωρευτική ζημιά €6 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2020: σωρευτική ζημιά €3 εκατ.).

Αντισταθμίσεις εύλογης αξίας

Τα παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα που χρησιμοποιεί ο Όμιλος και η Τράπεζα για αντισταθμίσεις εύλογης αξίας, αποτελούνται από συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων. Τα συγκεκριμένα παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα χρησιμοποιούνται για αντιστάθμιση των μεταβολών της εύλογης αξίας μακροπρόθεσμων χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων σταθερού επιτοκίου που οφείλονται σε διακυμάνσεις των επιτοκίων της αγοράς.

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

31.12.2021					31.12.2021			
Χρηματοπιστωτικά μέσα αντιστάθμισης					Αντισταθμιζόμενα στοιχεία			
Παράγωγο Μέσο	Ονομαστική Αξία	Εύλογη Αξία	Γραμμή Ισολογισμού	Μεταβολή ή εύλογης αξίας	Λογιστική Αξία	Συσσωρευμένες προσαρμογές αντιστάθμισης στο αντισταθμιζόμενο στοιχείο	Γραμμή Ισολογισμού	Μεταβολή εύλογης αξίας λόγω αντιστάθμισης κινδύνου
Συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων	425	4	Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα - απαιτήσεις	13	10.802	706	Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε αποσβεσμένο κόστος	208
Συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων	7.204	1	Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων ⁽¹⁾	174				
Συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων	675	641	Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα - υποχρεώσεις	(420)	1.490	N/A	Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε ΕΑΜΛΣΕ	9
Συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων	160	112	Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα - υποχρεώσεις	(30)				
Συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων	780	15	Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων ⁽¹⁾	16	12.292	706		217
Σύνολο	9.244	(733)		(247)				
31.12.2020					31.12.2020			
Χρηματοπιστωτικά μέσα αντιστάθμισης					Αντισταθμιζόμενα στοιχεία			
Παράγωγο Μέσο	Ονομαστική Αξία	Εύλογη Αξία	Γραμμή Ισολογισμού	Μεταβολή ή εύλογης αξίας	Λογιστική Αξία	Συσσωρευμένες προσαρμογές αντιστάθμισης στο αντισταθμιζόμενο στοιχείο	Γραμμή Ισολογισμού	Μεταβολή εύλογης αξίας λόγω αντιστάθμισης κινδύνου
Συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων	50	24	Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα - απαιτήσεις	21	8.827	1.154	Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε αποσβεσμένο κόστος	765
Συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων	4.487	(539)	Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων ⁽¹⁾	(471)				
Συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων	800	489	Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα - υποχρεώσεις	(339)	952	N/A	Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε ΕΑΜΛΣΕ	24
Συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων	60	4	Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα - υποχρεώσεις	(3)				
Συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων	483	(21)	Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων ⁽¹⁾	(20)	9.779	1.154		789
Σύνολο	5.880	(1.029)		(812)				

⁽¹⁾ Αφορά σε συναλλαγές παραγώγων με Κεντρικούς αντισυμβαλλόμενους (CCPs). Βλέπε σχετική αναφορά Σημείωση 4.9 «Συμφηφισμός χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων».

Το συσσωρευμένο ποσό της εύλογης αξίας από προσαρμογές αντιστάθμισης που παραμένει στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης και αφορά σε διακοπείσες αντισταθμίσεις για τον Όμιλο και την Τράπεζα ανέρχεται σε €498 εκατ. και €379 εκατ. την 31 Δεκεμβρίου 2021 και 2020 αντίστοιχα.

Η αναποτελεσματικότητα της αντιστάθμισης κινδύνου που αναγνωρίστηκε στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων για τον Όμιλο και την Τράπεζα ανέρχεται σε €(30) εκατ. και €(22) εκατ. την 31 Δεκεμβρίου 2021 και 2020 αντίστοιχα.

Αντισταθμίσεις ταμειακών ροών

Την 31 Δεκεμβρίου 2021 και 2020, οι σχέσεις αντιστάθμισης ταμειακών ροών του Ομίλου αποτελούνται από συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων που αποσκοπούν στην αντιστάθμιση των διακυμάνσεων των ταμειακών ροών που απορρέουν από τις δανειακές υποχρεώσεις του Ομίλου και οι οποίες αποδίδονται στη μεταβολή των επιτοκίων της αγοράς.

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

31.12.2021				
Χρηματοπιστωτικά μέσα αντιστάθμισης				
Ταράγωγο Μέσο	Ονομαστική Αξία	Εύλογη Αξία	Γραμμή Ισολογισμού	Μεταβολή ή εύλογης αξίας
Συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων	500	(23)	Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων ⁽¹⁾	2
Σύνολο	500	(23)		2

31.12.2020				
Χρηματοπιστωτικά μέσα αντιστάθμισης				
Ταράγωγο Μέσο	Ονομαστική Αξία	Εύλογη Αξία	Γραμμή Ισολογισμού	Μεταβολή ή εύλογης αξίας
Συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων	500	(41)	Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων ⁽¹⁾	(40)
Σύνολο	500	(41)		(40)

⁽¹⁾ Αφορά σε συναλλαγές παραγώγων με Κεντρικούς αντισυμβαλλόμενους (CCPs). Βλέπε Σημείωση 4.9 «Συμψηφισμός χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων».

Για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2021, τα κέρδη ή οι ζημιές που προέκυψαν από αντισταθμίσεις κινδύνου και αναγνωρίστηκαν στην Κατάσταση Συνολικών Εσόδων ανέρχονται σε €(22) εκατ. (2020: €16 εκατ.) ενώ το μέρος της μη αποτελεσματικής αντιστάθμισης κινδύνου που αναγνωρίστηκε στα «Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων και τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου» ανέρχεται σε μηδέν (2020: μηδέν) για τον Όμιλο και την Τράπεζα.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 21: Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2020
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος				
Στεγαστικά δάνεια	8.342	9.188	8.075	8.946
Καταναλωτικά δάνεια	1.648	1.829	1.035	1.237
Πιστωτικές κάρτες	437	464	384	402
Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις	1.457	1.650	1.342	1.506
Λιανική τραπεζική	11.884	13.131	10.836	12.091
Επιχειρηματική τραπεζική & χορηγήσεις σε δημόσιο τομέα	19.863	16.537	19.252	15.844
Λογιστική αξία δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος προ προβλέψεων ΑΠΖ	31.747	29.668	30.088	27.935
Πρόβλεψη ΑΠΖ δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος	(1.655)	(2.720)	(1.543)	(2.560)
Λογιστική αξία δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	30.092	26.948	28.545	25.375
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών που επιμετρώνται υποχρεωτικά σε ΕΑΜΑ	347	69	341	69
Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών	30.439	27.017	28.886	25.444

Στις 31 Δεκεμβρίου 2021, η λογιστική αξία δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος προ προβλέψεων ΑΠΖ περιλαμβάνει τα ομόλογα υψηλής διαβάθμισης της τιτλοποίησης Frontier, ύψους €3.145 εκατ.

Τα δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών που επιμετρώνται υποχρεωτικά σε ΕΑΜΑ περιλαμβάνουν την εύλογη αξία των ομολόγων ενδιάμεσης διαβάθμισης ύψους €6 εκατ. καθώς επίσης και την εύλογη αξία των ομολόγων χαμηλής διαβάθμισης ύψους €1 εκατ. της τιτλοποίησης Frontier. Επίσης, τα δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών που επιμετρώνται υποχρεωτικά σε ΕΑΜΑ περιλαμβάνουν την εύλογη αξία των απαιτήσεων από τις πωλήσεις χαρτοφυλακίων μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων που ολοκληρώθηκαν στις 12 Φεβρουαρίου 2021 (Project Icon) και στις 20 Μαΐου 2021 (Project Danube), όπως αναλύονται στη Σημείωση 29 «Περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις προοριζόμενα προς πώληση και διακοπείσες δραστηριότητες», που ανέρχεται σε €259 εκατ. και €23 εκατ. αντίστοιχα, για τον Όμιλο, και σε €259 εκατ. και €17 εκατ. αντίστοιχα, για την Τράπεζα.

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών που επιμετρώνται σε αποσβεσμένο κόστος και υποχρεωτικά σε ΕΑΜΑ | Όμιλος

31 Δεκεμβρίου 2021	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα		Σύνολο
	ΑΠΖ 12 μηνών	ΑΠΖ πλήρους διάρκειας ζωής	ΑΠΖ πλήρους διάρκειας ζωής	Ατομική Αξιολόγηση	
			Ατομική Αξιολόγηση	Συλλογική Αξιολόγηση	
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος					
Στεγαστικά δάνεια					
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	5.031	2.773	-	538	8.342
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(30)	(81)	-	(184)	(295)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	5.001	2.692	-	354	8.047
Ληφθείσες εξασφαλίσεις για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	4.779	2.594	-	456	7.829
Καταναλωτικά δάνεια					
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	1.254	233	-	161	1.648
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(21)	(32)	-	(111)	(164)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	1.233	201	-	50	1.484
Ληφθείσες εξασφαλίσεις για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	191	68	-	42	301
Πιστωτικές κάρτες					
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	386	29	-	22	437
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(5)	(1)	-	(22)	(28)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	381	28	-	-	409
Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις					
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	573	664	-	220	1.457
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(10)	(92)	-	(160)	(262)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	563	572	-	60	1.195
Ληφθείσες εξασφαλίσεις για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	345	456	-	186	987
Επιχειρηματική τραπεζική ⁽¹⁾					
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	17.052	1.036	1.013	228	19.329
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(132)	(65)	(615)	(72)	(884)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	16.920	971	398	156	18.445
Ληφθείσες εξασφαλίσεις για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	10.311	731	583	161	11.786
Χορηγήσεις σε δημόσιο τομέα					
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	491	12	30	1	534
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(6)	(1)	(15)	-	(22)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	485	11	15	1	512
Ληφθείσες εξασφαλίσεις για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	132	10	16	-	158
Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος					
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	24.787	4.747	1.043	1.170	31.747
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(204)	(272)	(630)	(549)	(1.655)
Λογιστική αξία δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	24.583	4.475	413	621	30.092
Ληφθείσες εξασφαλίσεις για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	15.758	3.859	599	845	21.061
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών που επιμετρώνται υποχρεωτικά σε ΕΑΜΑ					347
Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών					30.439

⁽¹⁾ Τα ομόλογα υψηλής διαβάθμισης της τιτλοποίησης Frontier ύψους €3.145 εκατ. περιλαμβάνονται στο Στάδιο 1 της επιχειρηματικής τραπεζικής.

Τα ανοίγματα στεγαστικών δανείων του Σταδίου 1 και τα απομειωμένα περιλαμβάνουν στεγαστικά δάνεια ύψους €490 εκατ. και €6 εκατ. αντίστοιχα, εγγυημένα από την Ελληνική Δημοκρατία. Για σκοπούς αξιολόγησης της ταξινόμησης των συγκεκριμένων εγγυημένων στεγαστικών δανείων ως Μη Εξυπηρετούμενων, η Τράπεζα εξομοιώνει τον εγγυητή, δηλ. την Ελληνική Δημοκρατία, με τον πιστούχο. Επί της ουσίας, για αυτά τα συγκεκριμένα ανοίγματα, η εγγύηση της Ελληνικής Δημοκρατίας θεωρείται υποκατάσταση πιστούχου, παρά μέσο πιστωτικής ενίσχυσης. Συνεπώς, τα συγκεκριμένα ανοίγματα ταξινομούνται στο Στάδιο 1, εκτός αν υπάρχουν συγκεκριμένες συνθήκες.

Τα ανοίγματα από χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις περιλαμβάνουν απομειωμένα δάνεια ύψους €71 εκατ., μερικώς εγγυημένα από την Ελληνική Δημοκρατία.

Τα ανοίγματα επιχειρηματικής τραπεζικής του Σταδίου 1 περιλαμβάνουν δάνεια σε επιχειρήσεις ύψους €15 εκατ., μερικώς εγγυημένα από την Ελληνική Δημοκρατία, εξαιρουμένων των δανείων εγγυημένων από την Ελληνική Δημοκρατία με συμμετοχή της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας στο πλαίσιο των μέτρων στήριξης λόγω COVID-19. Τα ανοίγματα επιχειρηματικής τραπεζικής του Σταδίου 2 και τα απομειωμένα περιλαμβάνουν δάνεια σε επιχειρήσεις ύψους €1 εκατ. και €122 εκατ., αντίστοιχα, μερικώς εγγυημένα από την Ελληνική Δημοκρατία.

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

31 Δεκεμβρίου 2020

	Στάδιο 2		Απομειωμένα		Σύνολο
	Στάδιο 1 ΑΠΖ 12 μηνών	ΑΠΖ πλήρους διάρκειας ζωής	ΑΠΖ πλήρους Ατομική Αξιολόγηση	ΑΠΖ πλήρους Συλλογική Αξιολόγηση	
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος					
Στεγαστικά δάνεια					
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	4.976	2.723	-	1.489	9.188
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(32)	(74)	-	(472)	(578)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	4.944	2.649	-	1.017	8.610
Ληφθείσες εξασφαλίσεις για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	4.690	2.518	-	1.227	8.435
Καταναλωτικά δάνεια					
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	1.213	293	-	323	1.829
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(22)	(42)	-	(199)	(263)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	1.191	251	-	124	1.566
Ληφθείσες εξασφαλίσεις για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	174	59	-	65	298
Πιστωτικές κάρτες					
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	385	41	-	38	464
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(2)	(1)	-	(35)	(38)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	383	40	-	3	426
Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις					
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	617	542	-	491	1.650
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(8)	(54)	-	(345)	(407)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	609	488	-	146	1.243
Ληφθείσες εξασφαλίσεις για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	358	392	-	336	1.086
Επιχειρηματική τραπεζική					
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	13.190	840	1.566	479	16.075
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(108)	(64)	(1.001)	(239)	(1.412)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	13.082	776	565	240	14.663
Ληφθείσες εξασφαλίσεις για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	6.852	613	1.089	200	8.754
Χορηγήσεις σε δημόσιο τομέα					
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	290	144	24	4	462
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(2)	(5)	(13)	(2)	(22)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	288	139	11	2	440
Ληφθείσες εξασφαλίσεις για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	79	5	13	3	100
Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος					
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	20.671	4.583	1.590	2.824	29.668
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(174)	(240)	(1.014)	(1.292)	(2.720)
Λογιστική αξία δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	20.497	4.343	576	1.532	26.948
Ληφθείσες εξασφαλίσεις για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	12.153	3.587	1.102	1.831	18.673
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών που επιμετρώνται υποχρεωτικά σε ΕΑΜΑ					
					69
Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών					
					27.017

Τα ανοίγματα στεγαστικών δανείων του Σταδίου 1 και τα απομειωμένα περιλαμβάνουν στεγαστικά δάνεια ύψους €500 εκατ. και €74 εκατ. αντίστοιχα, εγγυημένα από την Ελληνική Δημοκρατία. Για σκοπούς αξιολόγησης της ταξινόμησης των συγκεκριμένων εγγυημένων στεγαστικών δανείων ως Μη Εξυπηρετούμενων, η Τράπεζα εξομοιώνει τον εγγυητή, δηλ. την Ελληνική Δημοκρατία, με τον πιστούχο. Επί της ουσίας, για αυτά τα συγκεκριμένα ανοίγματα, η εγγύηση της Ελληνικής Δημοκρατίας θεωρείται υποκατάσταση πιστούχου, παρά μέσο πιστωτικής ενίσχυσης. Συνεπώς, τα συγκεκριμένα ανοίγματα ταξινομούνται στο Στάδιο 1, εκτός αν υπάρχουν συγκεκριμένες συνθήκες.

Τα ανοίγματα από χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις του Σταδίου 2 και τα απομειωμένα περιλαμβάνουν δάνεια ύψους €4 εκατ. και €81 εκατ., αντίστοιχα, μερικώς εγγυημένα από την Ελληνική Δημοκρατία.

Τα ανοίγματα επιχειρηματικής τραπεζικής του Σταδίου 1 περιλαμβάνουν δάνεια σε επιχειρήσεις ύψους €19 εκατ., μερικώς εγγυημένα από την Ελληνική Δημοκρατία, εξαιρουμένων των δανείων εγγυημένων από την Ελληνική Δημοκρατία με συμμετοχή της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας στο πλαίσιο των μέτρων στήριξης λόγω COVID-19. Τα ανοίγματα επιχειρηματικής τραπεζικής του Σταδίου 2 και τα απομειωμένα περιλαμβάνουν δάνεια σε επιχειρήσεις ύψους €4 εκατ. και €154 εκατ., αντίστοιχα, μερικώς εγγυημένα από την Ελληνική Δημοκρατία.

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών που επιμετρώνται σε αποσβεσμένο κόστος και υποχρεωτικά σε ΕΑΜΑ | Τράπεζα

	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα		Σύνολο
	ΑΠΖ 12 μηνών	ΑΠΖ πλήρους διάρκειας ζωής	ΑΠΖ πλήρους διάρκειας ζωής	ΑΠΖ πλήρους διάρκειας ζωής	
			Ατομική Αξιολόγηση	Συλλογική Αξιολόγηση	
31 Δεκεμβρίου 2021					
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος					
Στεγαστικά δάνεια					
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	4.869	2.686	-	520	8.075
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(30)	(80)	-	(177)	(287)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	4.839	2.606	-	343	7.788
Ληφθείσες εξασφαλίσεις για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	4.642	2.513	-	452	7.607
Καταναλωτικά δάνεια					
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	723	187	-	125	1.035
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(16)	(29)	-	(92)	(137)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	707	158	-	33	898
Ληφθείσες εξασφαλίσεις για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	107	42	-	26	175
Πιστωτικές κάρτες					
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	348	15	-	21	384
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(5)	(1)	-	(21)	(27)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	343	14	-	-	357
Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις					
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	497	628	-	217	1.342
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(9)	(92)	-	(158)	(259)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	488	536	-	59	1.083
Ληφθείσες εξασφαλίσεις για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	282	427	-	184	893
Επιχειρηματική τραπεζική ⁽¹⁾					
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	16.907	725	900	214	18.746
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(139)	(58)	(544)	(70)	(811)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	16.768	667	356	144	17.935
Ληφθείσες εξασφαλίσεις για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	9.100	491	547	132	10.270
Χορηγήσεις σε δημόσιο τομέα					
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	466	9	30	1	506
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(6)	(1)	(15)	-	(22)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	460	8	15	1	484
Ληφθείσες εξασφαλίσεις για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	108	7	16	-	131
Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος					
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	23.810	4.250	930	1.098	30.088
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(205)	(261)	(559)	(518)	(1.543)
Λογιστική αξία δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	23.605	3.989	371	580	28.545
Ληφθείσες εξασφαλίσεις για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	14.239	3.480	563	794	19.076
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών που επιμετρώνται υποχρεωτικά σε ΕΑΜΑ					341
Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών					28.886

⁽¹⁾ Τα ομόλογα υψηλής διαβάθμισης της τιτλοποίησης Frontier ύψους €3.145 εκατ. περιλαμβάνονται στο Στάδιο 1 της επιχειρηματικής τραπεζικής.

Τα ανοίγματα στεγαστικών δανείων του Σταδίου 1 και τα απομειωμένα περιλαμβάνουν στεγαστικά δάνεια ύψους €490 εκατ. και €6 εκατ. αντίστοιχα, εγγυημένα από την Ελληνική Δημοκρατία. Για σκοπούς αξιολόγησης της ταξινόμησης των συγκεκριμένων εγγυημένων στεγαστικών δανείων ως Μη Εξυπηρετούμενων, η Τράπεζα εξομοιώνει τον εγγυητή, δηλ. την Ελληνική Δημοκρατία, με τον πιστούχο. Επί της ουσίας, για αυτά τα συγκεκριμένα ανοίγματα, η εγγύηση της Ελληνικής Δημοκρατίας θεωρείται υποκατάσταση πιστούχου, παρά μέσο πιστωτικής ενίσχυσης. Συνεπώς, τα συγκεκριμένα ανοίγματα ταξινομούνται στο Στάδιο 1, εκτός αν υπάρχουν συγκεκριμένες συνθήκες.

Τα ανοίγματα από χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις περιλαμβάνουν απομειωμένα δάνεια ύψους €71 εκατ., μερικώς εγγυημένα από την Ελληνική Δημοκρατία.

Τα ανοίγματα επιχειρηματικής τραπεζικής του Σταδίου 1 περιλαμβάνουν δάνεια σε επιχειρήσεις ύψους €15 εκατ., μερικώς εγγυημένα από την Ελληνική Δημοκρατία, εξαιρουμένων των δανείων εγγυημένων από την Ελληνική Δημοκρατία με συμμετοχή της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας στο πλαίσιο των μέτρων στήριξης λόγω COVID-19. Τα ανοίγματα επιχειρηματικής τραπεζικής του Σταδίου 2 και τα απομειωμένα περιλαμβάνουν δάνεια σε επιχειρήσεις ύψους €1 εκατ. και €122 εκατ., αντίστοιχα, μερικώς εγγυημένα από την Ελληνική Δημοκρατία.

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα		Σύνολο
	ΑΠΖ 12 μηνών	ΑΠΖ πλήρους διάρκειας ζωής	ΑΠΖ πλήρους διάρκειας ζωής	Ατομική Συλλογική Αξιολόγηση Αξιολόγηση	
31 Δεκεμβρίου 2020					
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος					
Στεγαστικά δάνεια					
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	4.827	2.646	-	1.473	8.946
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(32)	(74)	-	(469)	(575)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	4.795	2.572	-	1.004	8.371
Ληφθείσες εξασφαλίσεις για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	4.545	2.442	-	1.211	8.198
Καταναλωτικά δάνεια					
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	718	234	-	285	1.237
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(15)	(34)	-	(181)	(230)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	703	200	-	104	1.007
Ληφθείσες εξασφαλίσεις για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	110	48	-	62	220
Πιστωτικές κάρτες					
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	360	8	-	34	402
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(2)	(1)	-	(33)	(36)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	358	7	-	1	366
Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις					
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	535	517	-	454	1.506
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(8)	(53)	-	(326)	(387)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	527	464	-	128	1.119
Ληφθείσες εξασφαλίσεις για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	290	370	-	321	981
Επιχειρηματική τραπεζική					
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	13.005	551	1.545	285	15.386
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(110)	(53)	(992)	(155)	(1.310)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	12.895	498	553	130	14.076
Ληφθείσες εξασφαλίσεις για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	5.692	394	966	164	7.216
Χορηγήσεις σε δημόσιο τομέα					
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	290	140	24	4	458
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(2)	(5)	(13)	(2)	(22)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	288	135	11	2	436
Ληφθείσες εξασφαλίσεις για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	76	5	13	3	97
Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος					
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	19.735	4.096	1.569	2.535	27.935
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(169)	(220)	(1.005)	(1.166)	(2.560)
Λογιστική αξία δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	19.566	3.876	564	1.369	25.375
Ληφθείσες εξασφαλίσεις για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	10.713	3.259	979	1.761	16.712
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών που επιμετρώνται υποχρεωτικά σε ΕΑΜΑ					69
Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών					25.444

Τα ανοίγματα στεγαστικών δανείων του Σταδίου 1 και τα απομειωμένα περιλαμβάνουν στεγαστικά δάνεια ύψους €500 εκατ. και €74 εκατ. αντίστοιχα, εγγυημένα από την Ελληνική Δημοκρατία. Για σκοπούς αξιολόγησης της ταξινόμησης των συγκεκριμένων εγγυημένων στεγαστικών δανείων ως Μη Εξυπηρετούμενων, η Τράπεζα εξομοιώνει τον εγγυητή, δηλ. την Ελληνική Δημοκρατία, με τον πιστούχο. Επί της ουσίας, για αυτά τα συγκεκριμένα ανοίγματα, η εγγύηση της Ελληνικής Δημοκρατίας θεωρείται υποκατάσταση πιστούχου, παρά μέσο πιστωτικής ενίσχυσης. Συνεπώς, τα συγκεκριμένα ανοίγματα ταξινομούνται στο Στάδιο 1, εκτός αν υπάρχουν συγκεκριμένες συνθήκες.

Τα ανοίγματα από χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις του Σταδίου 2 και τα απομειωμένα περιλαμβάνουν δάνεια ύψους €4 εκατ. και €81 εκατ., αντίστοιχα, μερικώς εγγυημένα από την Ελληνική Δημοκρατία.

Τα ανοίγματα επιχειρηματικής τραπεζικής του Σταδίου 1 περιλαμβάνουν δάνεια σε επιχειρήσεις ύψους €19 εκατ., μερικώς εγγυημένα από την Ελληνική Δημοκρατία, εξαιρουμένων των δανείων εγγυημένων από την Ελληνική Δημοκρατία με συμμετοχή της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας στο πλαίσιο των μέτρων στήριξης λόγω COVID-19. Τα ανοίγματα επιχειρηματικής τραπεζικής του Σταδίου 2 και τα απομειωμένα περιλαμβάνουν δάνεια σε επιχειρήσεις ύψους €4 εκατ. και €154 εκατ., αντίστοιχα, μερικώς εγγυημένα από την Ελληνική Δημοκρατία.

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Μεταβολή λογιστικής αξίας δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος προ προβλέψεων ΑΠΖ | Όμιλος

	Λιανική τραπεζική				Επιχειρηματική τραπεζική & χορηγήσεις σε δημόσιο τομέα				Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών			
			Απομειω-	Σύνολο			Απομειω-	Σύνολο			Απομειω-	Σύνολο
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	μένα		Στάδιο 1	Στάδιο 2	μένα		Στάδιο 1	Στάδιο 2	μένα	
31 Δεκεμβρίου 2021												
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ 1.1.2021	7.191	3.599	2.341	13.131	13.480	984	2.073	16.537	20.671	4.583	4.414	29.668
Μεταφορά στο Στάδιο 1 (από το 2 ή 3)	800	(719)	(81)	-	258	(250)	(8)	-	1.058	(969)	(89)	-
Μεταφορά στο Στάδιο 2 (από το 1 ή 3)	(528)	1.205	(677)	-	(515)	593	(78)	-	(1.043)	1.798	(755)	-
Μεταφορά στο Στάδιο 3 (από το 1 ή 2)	(99)	(230)	329	-	(61)	(119)	180	-	(160)	(349)	509	-
Νέα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία δημιουργημένα ή αγορασμένα ⁽¹⁾	882	99	-	981	8.008	118	-	8.126	8.890	217	-	9.107
Παύση αναγνώρισης χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	-	-	-	-	-	-	(36)	(36)	-	-	(36)	(36)
Αποπληρωμές & λοιπές μεταβολές	(1.005)	(254)	(7)	(1.266)	(3.768)	(275)	(118)	(4.161)	(4.773)	(529)	(125)	(5.427)
Μεταβολές λόγω τροποποιήσεων που δεν επέφεραν παύση αναγνώρισης	-	-	(32)	(32)	-	-	(2)	(2)	-	-	(34)	(34)
Διαγραφές απαιτήσεων	-	(4)	(195)	(199)	-	-	(271)	(271)	-	(4)	(466)	(470)
Συναλλαγματικές διαφορές	5	4	2	11	152	7	9	168	157	11	11	179
Ταξινομηθέντα ως προοριζόμενα προς πώληση	(2)	(1)	(739)	(742)	(11)	(10)	(477)	(498)	(13)	(11)	(1.216)	(1.240)
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ 31.12.2021	7.244	3.699	941	11.884	17.543	1.048	1.272	19.863	24.787	4.747	2.213	31.747
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(66)	(206)	(477)	(749)	(138)	(66)	(702)	(906)	(204)	(272)	(1.179)	(1.655)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ 31.12.2021	7.178	3.493	464	11.135	17.405	982	570	18.957	24.583	4.475	1.034	30.092

⁽¹⁾ Τα ομόλογα υψηλής διαβάθμισης της τιτλοποίησης Frontier ύψους €3.145 εκατ. περιλαμβάνονται στο Στάδιο 1 της επιχειρηματικής τραπεζικής & χορηγήσεων σε δημόσιο τομέα.

	Λιανική τραπεζική				Επιχειρηματική τραπεζική & χορηγήσεις σε δημόσιο τομέα				Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών			
			Απομειω-	Σύνολο			Απομειω-	Σύνολο			Απομειω-	Σύνολο
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	μένα		Στάδιο 1	Στάδιο 2	μένα		Στάδιο 1	Στάδιο 2	μένα	
31 Δεκεμβρίου 2020												
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ 1.1.2020	7.392	4.038	8.083	19.513	11.915	860	2.837	15.612	19.307	4.898	10.920	35.125
Μεταφορά στο Στάδιο 1 (από το 2 ή 3)	687	(672)	(15)	-	93	(75)	(18)	-	780	(747)	(33)	-
Μεταφορά στο Στάδιο 2 (από το 1 ή 3)	(530)	1.138	(608)	-	(279)	349	(70)	-	(809)	1.487	(678)	-
Μεταφορά στο Στάδιο 3 (από το 1 ή 2)	(97)	(330)	427	-	(62)	(84)	146	-	(159)	(414)	573	-
Νέα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία δημιουργημένα ή αγορασμένα	743	50	-	793	5.066	86	-	5.152	5.809	136	-	5.945
Παύση αναγνώρισης χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	-	-	-	-	-	-	(53)	(53)	-	-	(53)	(53)
Αποπληρωμές & λοιπές μεταβολές	(999)	(274)	(67)	(1.340)	(3.102)	(130)	(83)	(3.315)	(4.101)	(404)	(150)	(4.655)
Μεταβολές λόγω τροποποιήσεων που δεν επέφεραν παύση αναγνώρισης	-	-	(24)	(24)	-	-	(5)	(5)	-	-	(29)	(29)
Διαγραφές απαιτήσεων	-	(68)	(489)	(557)	-	(7)	(135)	(142)	-	(75)	(624)	(699)
Συναλλαγματικές διαφορές	-	1	2	3	(151)	(13)	(10)	(174)	(151)	(12)	(8)	(171)
Ταξινομηθέντα ως προοριζόμενα προς πώληση	(5)	(284)	(4.968)	(5.257)	-	(2)	(536)	(538)	(5)	(286)	(5.504)	(5.795)
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ 31.12.2020	7.191	3.599	2.341	13.131	13.480	984	2.073	16.537	20.671	4.583	4.414	29.668
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(64)	(171)	(1.051)	(1.286)	(110)	(69)	(1.255)	(1.434)	(174)	(240)	(2.306)	(2.720)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ 31.12.2020	7.127	3.428	1.290	11.845	13.370	915	818	15.103	20.497	4.343	2.108	26.948

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Μεταβολή λογιστικής αξίας δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος προ προβλέψεων ΑΠΖ | Τράπεζα

	Λιανική τραπεζική				Επιχειρηματική τραπεζική & χορηγήσεις σε δημόσιο τομέα				Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών			
	Στάδιο 1		Στάδιο 2		Στάδιο 1		Στάδιο 2		Στάδιο 1		Στάδιο 2	
	Απομειωμένα	Σύνολο	Απομειωμένα	Σύνολο	Απομειωμένα	Σύνολο	Απομειωμένα	Σύνολο	Απομειωμένα	Σύνολο		
31 Δεκεμβρίου 2021												
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ 1.1.2021	6.440	3.405	2.246	12.091	13.295	691	1.858	15.844	19.735	4.096	4.104	27.935
Μεταφορά στο Στάδιο 1 (από το 2 ή 3)	753	(673)	(80)	-	247	(239)	(8)	-	1.000	(912)	(88)	-
Μεταφορά στο Στάδιο 2 (από το 1 ή 3)	(472)	1.147	(675)	-	(453)	528	(75)	-	(925)	1.675	(750)	-
Μεταφορά στο Στάδιο 3 (από το 1 ή 2)	(92)	(220)	312	-	(59)	(108)	167	-	(151)	(328)	479	-
Νέα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία δημιουργημένα ή αγορασμένα ⁽²⁾	544	73	-	617	7.636	87	-	7.723	8.180	160	-	8.340
Παύση αναγνώρισης χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	-	-	-	-	-	-	(36)	(36)	-	-	(36)	(36)
Αποπληρωμές & λουιτές μεταβολές	(741)	(216)	(6)	(963)	(3.445)	(232)	(91)	(3.768)	(4.186)	(448)	(97)	(4.731)
Μεταβολές λόγω τροποποιήσεων που δεν επέφεραν παύση αναγνώρισης	-	-	(32)	(32)	-	-	(2)	(2)	-	-	(34)	(34)
Διαγραφές απαιτήσεων	-	(4)	(175)	(179)	-	-	(269)	(269)	-	(4)	(444)	(448)
Συναλλαγματικές διαφορές	5	4	1	10	152	7	9	168	157	11	10	178
Ταξινομηθέντα ως προοριζόμενα προς πώληση	-	-	(708)	(708)	-	-	(408)	(408)	-	-	(1.116)	(1.116)
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ 31.12.2021	6.437	3.516	883	10.836	17.373	734	1.145	19.252	23.810	4.250	2.028	30.088
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(60)	(202)	(448)	(710)	(145)	(59)	(629)	(833)	(205)	(261)	(1.077)	(1.543)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ 31.12.2021	6.377	3.314	435	10.126	17.228	675	516	18.419	23.605	3.989	951	28.545

⁽²⁾ Τα ομόλογα υψηλής διαβάθμισης της τιτλοποίησης Frontier ύψους €3.145 εκατ. περιλαμβάνονται στο Στάδιο 1 της επιχειρηματικής τραπεζικής & χορηγήσεων σε δημόσιο τομέα.

	Λιανική τραπεζική				Επιχειρηματική τραπεζική & χορηγήσεις σε δημόσιο τομέα				Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών			
	Στάδιο 1		Στάδιο 2		Στάδιο 1		Στάδιο 2		Στάδιο 1		Στάδιο 2	
	Απομειωμένα	Σύνολο	Απομειωμένα	Σύνολο	Απομειωμένα	Σύνολο	Απομειωμένα	Σύνολο	Απομειωμένα	Σύνολο		
31 Δεκεμβρίου 2020												
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ 1.1.2020	6.571	3.948	7.973	18.492	11.712	646	2.541	14.899	18.283	4.594	10.514	33.391
Μεταφορά στο Στάδιο 1 (από το 2 ή 3)	655	(640)	(15)	-	65	(48)	(17)	-	720	(688)	(32)	-
Μεταφορά στο Στάδιο 2 (από το 1 ή 3)	(381)	986	(605)	-	(197)	237	(40)	-	(578)	1.223	(645)	-
Μεταφορά στο Στάδιο 3 (από το 1 ή 2)	(97)	(326)	423	-	(64)	(74)	138	-	(161)	(400)	561	-
Νέα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία δημιουργημένα ή αγορασμένα	528	27	-	555	4.685	34	-	4.719	5.213	61	-	5.274
Παύση αναγνώρισης χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	-	-	-	-	-	-	(53)	(53)	-	-	(53)	(53)
Αποπληρωμές & λουιτές μεταβολές	(831)	(239)	(62)	(1.132)	(2.756)	(85)	(60)	(2.901)	(3.587)	(324)	(122)	(4.033)
Μεταβολές λόγω τροποποιήσεων που δεν επέφεραν παύση αναγνώρισης	-	-	(24)	(24)	-	-	(5)	(5)	-	-	(29)	(29)
Διαγραφές απαιτήσεων	-	(68)	(478)	(546)	-	(4)	(100)	(104)	-	(72)	(578)	(650)
Συναλλαγματικές διαφορές	-	1	2	3	(150)	(13)	(10)	(173)	(150)	(12)	(8)	(170)
Ταξινομηθέντα ως προοριζόμενα προς πώληση	(5)	(284)	(4.968)	(5.257)	-	(2)	(536)	(538)	(5)	(286)	(5.504)	(5.795)
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ 31.12.2020	6.440	3.405	2.246	12.091	13.295	691	1.858	15.844	19.735	4.096	4.104	27.935
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(57)	(162)	(1.009)	(1.228)	(112)	(58)	(1.162)	(1.332)	(169)	(220)	(2.171)	(2.560)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ 31.12.2020	6.383	3.243	1.237	10.863	13.183	633	696	14.512	19.566	3.876	1.933	25.375

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Μεταβολή πρόβλεψης ΑΠΖ δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος | Όμιλος

31 Δεκεμβρίου 2021	Λιανική τραπεζική				Επιχειρηματική τραπεζική & χορηγήσεις σε δημόσιο τομέα				Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών			
	Απομειωμένα		Σύνολο	Στάδιο 1	Απομειωμένα		Σύνολο	Στάδιο 1	Απομειωμένα		Σύνολο	
	Στάδιο 1	Στάδιο 2			Στάδιο 1	Στάδιο 2			Στάδιο 1	Στάδιο 2		
Πρόβλεψη ΑΠΖ 1.1.2021	64	171	1.051	1.286	110	69	1.255	1.434	174	240	2.306	2.720
Μεταφορά στο Στάδιο 1 (από το 2 ή 3)	53	(23)	(30)	-	20	(18)	(2)	-	73	(41)	(32)	-
Μεταφορά στο Στάδιο 2 (από το 1 ή 3)	(6)	176	(170)	-	(7)	32	(25)	-	(13)	208	(195)	-
Μεταφορά στο Στάδιο 3 (από το 1 ή 2)	(1)	(18)	19	-	(1)	(15)	16	-	(2)	(33)	35	-
Καθαρή επιμέτρηση της πρόβλεψης απομείωσης για ΑΠΖ (α)	(53)	(105)	112	(46)	(31)	6	61	36	(84)	(99)	173	(10)
Προβλέψεις απομείωσης για ΑΠΖ νέων περιουσιακών στοιχείων (β)	8	7	-	15	45	4	-	49	53	11	-	64
Προβλέψεις απομείωσης για ΑΠΖ δανείων (α+β)	(45)	(98)	112	(31)	14	10	61	85	(31)	(88)	173	54
Παύση αναγνώρισης δανείων	-	-	199	199	-	-	(15)	(15)	-	-	184	184
Επίπτωση τροποποιήσεων συμβατικών όρων στις ΑΠΖ	-	-	(14)	(14)	-	-	(2)	(2)	-	-	(16)	(16)
Διαγραφές απαιτήσεων	-	(4)	(195)	(199)	-	-	(271)	(271)	-	(4)	(466)	(470)
Συναλλαγματικές διαφορές & λοιπές μεταβολές	1	2	(17)	(14)	2	(8)	(4)	(10)	3	(6)	(21)	(24)
Μεταβολή της παρούσας αξίας της πρόβλεψης ΑΠΖ	-	-	(47)	(47)	-	-	(6)	(6)	-	-	(53)	(53)
Ταξινομηθέντα ως προοριζόμενα προς πώληση	-	-	(431)	(431)	-	(4)	(305)	(309)	-	(4)	(736)	(740)
Πρόβλεψη ΑΠΖ 31.12.2021	66	206	477	749	138	66	702	906	204	272	1.179	1.655

31 Δεκεμβρίου 2020	Λιανική τραπεζική				Επιχειρηματική τραπεζική & χορηγήσεις σε δημόσιο τομέα				Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών			
	Απομειωμένα		Σύνολο	Στάδιο 1	Απομειωμένα		Σύνολο	Στάδιο 1	Απομειωμένα		Σύνολο	
	Στάδιο 1	Στάδιο 2			Στάδιο 1	Στάδιο 2			Στάδιο 1	Στάδιο 2		
Πρόβλεψη ΑΠΖ 1.1.2020	62	269	3.613	3.944	89	60	1.682	1.831	151	329	5.295	5.775
Μεταφορά στο Στάδιο 1 (από το 2 ή 3)	33	(27)	(6)	-	4	(2)	(2)	-	37	(29)	(8)	-
Μεταφορά στο Στάδιο 2 (από το 1 ή 3)	(4)	140	(136)	-	(2)	19	(17)	-	(6)	159	(153)	-
Μεταφορά στο Στάδιο 3 (από το 1 ή 2)	(2)	(34)	36	-	(1)	(5)	6	-	(3)	(39)	42	-
Καθαρή επιμέτρηση της πρόβλεψης απομείωσης για ΑΠΖ (α)	(26)	48	848	870	(20)	(10)	164	134	(46)	38	1.012	1.004
Προβλέψεις απομείωσης για ΑΠΖ νέων περιουσιακών στοιχείων (β)	7	1	-	8	40	6	-	46	47	7	-	54
Προβλέψεις απομείωσης για ΑΠΖ δανείων (α+β)	(19)	49	848	878	20	(4)	164	180	1	45	1.012	1.058
Παύση αναγνώρισης δανείων	-	-	-	-	-	-	(35)	(35)	-	-	(35)	(35)
Επίπτωση τροποποιήσεων συμβατικών όρων στις ΑΠΖ	-	-	(11)	(11)	-	-	(4)	(4)	-	-	(15)	(15)
Διαγραφές απαιτήσεων	-	(68)	(489)	(557)	-	(7)	(135)	(142)	-	(75)	(624)	(699)
Συναλλαγματικές διαφορές & λοιπές μεταβολές	(3)	1	(33)	(35)	-	9	(21)	(12)	(3)	10	(54)	(47)
Μεταβολή της παρούσας αξίας της πρόβλεψης ΑΠΖ	-	-	(62)	(62)	-	-	(13)	(13)	-	-	(75)	(75)
Ταξινομηθέντα ως προοριζόμενα προς πώληση	(3)	(159)	(2.709)	(2.871)	-	(1)	(370)	(371)	(3)	(160)	(3.079)	(3.242)
Πρόβλεψη ΑΠΖ 31.12.2020	64	171	1.051	1.286	110	69	1.255	1.434	174	240	2.306	2.720

Μεταβολή πρόβλεψης ΑΠΖ δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος | Τράπεζα

31 Δεκεμβρίου 2021	Λιανική τραπεζική				Επιχειρηματική τραπεζική & χορηγήσεις σε δημόσιο τομέα				Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών			
	Απομειωμένα		Σύνολο	Στάδιο 1	Απομειωμένα		Σύνολο	Στάδιο 1	Απομειωμένα		Σύνολο	
	Στάδιο 1	Στάδιο 2			Στάδιο 1	Στάδιο 2			Στάδιο 1	Στάδιο 2		
Πρόβλεψη ΑΠΖ 1.1.2021	57	162	1.009	1.228	112	58	1.162	1.332	169	220	2.171	2.560
Μεταφορά στο Στάδιο 1 (από το 2 ή 3)	48	(18)	(30)	-	19	(17)	(2)	-	67	(35)	(32)	-
Μεταφορά στο Στάδιο 2 (από το 1 ή 3)	(4)	174	(170)	-	(5)	30	(25)	-	(9)	204	(195)	-
Μεταφορά στο Στάδιο 3 (από το 1 ή 2)	(1)	(13)	14	-	(1)	(13)	14	-	(2)	(26)	28	-
Καθαρή επιμέτρηση της πρόβλεψης απομείωσης για ΑΠΖ (α)	(46)	(104)	92	(58)	(25)	(1)	56	30	(71)	(105)	148	(28)
Προβλέψεις απομείωσης για ΑΠΖ νέων περιουσιακών στοιχείων (β)	6	5	-	11	43	3	-	46	49	8	-	57
Προβλέψεις απομείωσης για ΑΠΖ δανείων (α+β)	(40)	(99)	92	(47)	18	2	56	76	(22)	(97)	148	29
Παύση αναγνώρισης δανείων	-	-	199	199	-	-	(15)	(15)	-	-	184	184
Επίπτωση τροποποιήσεων συμβατικών όρων στις ΑΠΖ	-	-	(14)	(14)	-	-	(2)	(2)	-	-	(16)	(16)
Διαγραφές απαιτήσεων	-	(4)	(175)	(179)	-	-	(269)	(269)	-	(4)	(444)	(448)
Συναλλαγματικές διαφορές & λοιπές μεταβολές	-	-	(18)	(18)	2	(1)	(10)	(9)	2	(1)	(28)	(27)
Μεταβολή της παρούσας αξίας της πρόβλεψης ΑΠΖ	-	-	(47)	(47)	-	-	(6)	(6)	-	-	(53)	(53)
Ταξινομηθέντα ως προοριζόμενα προς πώληση	-	-	(412)	(412)	-	-	(274)	(274)	-	-	(686)	(686)
Πρόβλεψη ΑΠΖ 31.12.2021	60	202	448	710	145	59	629	833	205	261	1.077	1.543

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

31 Δεκεμβρίου 2020	Λιανική τραπεζική				Επιχειρηματική τραπεζική & χορηγήσεις σε δημόσιο τομέα				Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών				
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα		Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα		Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα		Σύνολο
			Σύνολο	Απομειωμένα			Σύνολο	Απομειωμένα			Σύνολο	Απομειωμένα	
Πρόβλεψη ΑΠΖ 1.1.2020	54	263	3.558	3.875	93	49	1.549	1.691	147	312	5.107	5.566	
Μεταφορά στο Στάδιο 1 (από το 2 ή 3)	31	(25)	(6)	-	4	(2)	(2)	-	35	(27)	(8)	-	
Μεταφορά στο Στάδιο 2 (από το 1 ή 3)	(4)	139	(135)	-	(2)	14	(12)	-	(6)	153	(147)	-	
Μεταφορά στο Στάδιο 3 (από το 1 ή 2)	(2)	(33)	35	-	(1)	(5)	6	-	(3)	(38)	41	-	
Καθαρή επιμέτρηση της πρόβλεψης απομείωσης για ΑΠΖ (α)	(24)	43	852	871	28	(3)	157	182	4	40	1.009	1.053	
Προβλέψεις απομείωσης για ΑΠΖ νέων περιουσιακών στοιχείων (β)	5	-	-	5	39	6	-	45	44	6	-	50	
Προβλέψεις απομείωσης για ΑΠΖ δανείων (α+β)	(19)	43	852	876	67	3	157	227	48	46	1.009	1.103	
Παύση αναγνώρισης δανείων	-	-	-	-	-	-	(35)	(35)	-	-	(35)	(35)	
Επίπτωση τροποποιήσεων συμβατικών όρων στις ΑΠΖ	-	-	(11)	(11)	-	-	(4)	(4)	-	-	(15)	(15)	
Διαγραφές απαιτήσεων	-	(68)	(478)	(546)	-	(4)	(100)	(104)	-	(72)	(578)	(650)	
Συναλλαγματικές διαφορές & λοιπές μεταβολές	-	2	(35)	(33)	(49)	4	(14)	(59)	(49)	6	(49)	(92)	
Μεταβολή της παρούσας αξίας της πρόβλεψης ΑΠΖ	-	-	(62)	(62)	-	-	(13)	(13)	-	-	(75)	(75)	
Ταξινομηθέντα ως προοριζόμενα προς πώληση	(3)	(159)	(2.709)	(2.871)	-	(1)	(370)	(371)	(3)	(160)	(3.079)	(3.242)	
Πρόβλεψη ΑΠΖ 31.12.2020	57	162	1.009	1.228	112	58	1.162	1.332	169	220	2.171	2.560	

Τροποποιήσεις συμβατικών όρων δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος

Το αποσβεσμένο κόστος (πριν την τροποποίηση) των δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών με ΑΠΖ πλήρους διάρκειας ζωής, των οποίων οι ταμειακές ροές τροποποιήθηκαν κατά την διάρκεια του έτους, ανήλθε την 31^η Δεκεμβρίου 2021 σε €1.001 εκατ. για τον Όμιλο και την Τράπεζα (31 Δεκεμβρίου 2020: €1.282 εκατ.) οδηγώντας σε ζημία τροποποίησης €34 εκατ. για τον Όμιλο και την Τράπεζα (2020: €29 εκατ.).

Η εν λόγω ζημία αντιπροσωπεύει τη διαφορά της παρούσας αξίας των νέων συμβατικών ταμειακών ροών (δηλ. με βάση τους τροποποιημένους όρους του δανείου) χρησιμοποιώντας ως προεξοφλητικό επιτόκιο το αρχικό πραγματικό επιτόκιο του δανείου και της λογιστικής αξίας του δανείου μετά την διαγραφή (εφόσον υπάρχει). Η επίπτωση της τροποποίησης στην πρόβλεψη ΑΠΖ που σχετίζεται με αυτά τα περιουσιακά στοιχεία για τον Όμιλο και την Τράπεζα ήταν όφελος ύψους €16 εκατ. (2020: €15 εκατ.). Η καθαρή επίπτωση στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων για την περίοδο ήταν συνεισώς €18 εκατ. για τον Όμιλο και την Τράπεζα (2020: €14 εκατ.).

Καλυμμένες ομολογίες

Τα δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών στο αποσβεσμένο κόστος περιλαμβάνουν δάνεια που έχουν χρησιμοποιηθεί ως κάλυμμα στα προγράμματα καλυμμένων ομολογιών, ως ακολούθως:

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2020
Στεγαστικά δάνεια	3.597	3.780	3.597	3.780
<i>εκ των οποίων αποδεκτές εξασφαλίσεις</i>	<i>3.485</i>	<i>3.643</i>	<i>3.485</i>	<i>3.643</i>

Την 31 Δεκεμβρίου 2021, στο πλαίσιο των Προγραμμάτων Ι και ΙΙ των καλυμμένων ομολογιών, η Τράπεζα έχει τις παρακάτω Σειρές σε κυκλοφορία:

Πρόγραμμα	Αριθμός Σειράς	Τιτλοποιημένα δάνεια	Ημερομηνία έκδοσης	Ημερομηνία λήξης	Ονομαστική αξία σε εκατ. €	Επιτόκιο
Πρόγραμμα Ι ⁽¹⁾	Σειρά 6	Στεγαστικά δάνεια ιδιωτών	5 Οκτωβρίου 2016	5 Απριλίου 2023	1.500	Τριμηνιαία πληρωμή τόκων με επιτόκιο ίσο με το Euribor 3 μηνών πλέον περιθωρίου 30 μ.β.
Πρόγραμμα ΙΙ ⁽¹⁾	Σειρά 8	Στεγαστικά δάνεια ιδιωτών	30 Ιουλίου 2018	28 Ιουλίου 2023	200	Ετήσια πληρωμή τόκων με επιτόκιο σταθερό ίσο με 1,85%

⁽¹⁾ Το πρόγραμμα αυτό έχει αξιολογηθεί από τους οίκους πιστοληπτικής διαβάθμισης Moody's και Standard & Poor ("S&P") με πιστοληπτική διαβάθμιση A3 και A-, αντίστοιχα.

Την 14 Αυγούστου 2020, έληξαν οι εναπομείνουσες καλυμμένες ομολογίες ύψους €300 εκατ. (Σειρά 9), που είχαν εκδοθεί στο πλαίσιο του Προγράμματος ΙΙ Έκδοσης Καλυμμένων Ομολογιών, σε συνέχεια της μερικής ακύρωσης των €100 εκατ. καλυμμένων ομολογιών στις 19 Μαρτίου 2020.

Την 19 Οκτωβρίου 2020, έληξαν οι καλυμμένες ομολογίες ύψους €750 εκατ. (Σειρά 7), που είχαν εκδοθεί στο πλαίσιο του Προγράμματος ΙΙ Έκδοσης Καλυμμένων Ομολογιών.

Την 11 Νοεμβρίου 2020, η Τράπεζα εξάσκησε το δικαίωμα προαίρεσης για την επαναγορά €200 εκατ. καλυμμένων ομολόγων που κατείχε η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων.

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Σημειώνεται ότι, η έκδοση των Σειρών 6 και 8 δεν έχει διατεθεί σε θεσμικούς επενδυτές, διακρατείται από την Τράπεζα και κατά συνέπεια δεν απεικονίζεται στις «Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους» (βλ. Σημείωση 32).

Επιπλέον, την 25 Φεβρουαρίου 2021, η Τράπεζα προέβη σε τροποποίηση των όρων των Καλυμμένων Ομολογιών Σειρά 6, με την επέκταση της ημερομηνίας λήξης από 5 Απριλίου 2021 σε 5 Απριλίου 2023, και το περιθώριο επιτοκίου μειώθηκε από 50 μ.β. σε 30 μ.β. με ημερομηνία εφαρμογής στις 5 Απριλίου 2021.

Πληροφορίες σχετικά με τις καλυμμένες ομολογίες και τις τιτλοποιήσεις παρέχονται στην ιστοσελίδα της Τράπεζας (www.nbg.gr) στη θέση «Ενημέρωση επενδυτών\Εκδόσεις Χρέους σε Κυκλοφορία».

Τα δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος περιλαμβάνουν απαιτήσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις:

	Όμιλος	
	2021	2020
Ληκτότητα		
Έως ένα (1) έτος	175	227
Από ένα (1) έτος έως και πέντε (5) έτη	272	277
Πέραν των πέντε (5) ετών	286	245
	733	749
Μη δεδουλευμένα έσοδα από χρηματοδοτικές μισθώσεις	(117)	(96)
Απαιτήσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις (καθαρό ποσό)	616	653

Οι προβλέψεις ΑΠΖ για τις απαιτήσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις στις 31 Δεκεμβρίου 2021 ανέρχονται σε €27 εκατ (31 Δεκεμβρίου 2020: €74 εκατ).

Το καθαρό ποσό των απαιτήσεων από χρηματοδοτικές μισθώσεις αναλύεται ως εξής:

	Όμιλος	
	2021	2020
Ληκτότητα		
Έως ένα (1) έτος	151	207
Από ένα (1) έτος έως και πέντε (5) έτη	208	230
Πέραν των πέντε (5) ετών	257	216
Απαιτήσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις (καθαρό ποσό)	616	653

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 22: Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2020
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων - σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων:				
Χρεωστικοί τίτλοι				
Ομόλογα Ελληνικού Δημοσίου	299	1.228	299	1.228
Έντοκα Γραμμάτια Ελληνικού Δημοσίου και άλλα αξιόγραφα	712	1.117	649	1.051
Ομολογίες κυβερνήσεων και δημοσίων επιχειρήσεων άλλων κρατών	1.460	281	1.460	281
Ομόλογα εταιρειών με έδρα εντός Ελλάδος	198	169	198	169
Ομόλογα εταιρειών με έδρα εκτός Ελλάδος	11	11	11	11
Χρεόγραφα πιστωτικών ιδρυμάτων με έδρα εντός Ελλάδος	69	-	69	-
Σύνολο χρεωστικών τίτλων	2.749	2.806	2.686	2.740
Μετοχές	86	82	77	74
Σύνολο χαρτοφυλακίου επενδύσεων - σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων	2.835	2.888	2.763	2.814
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων - σε αποσβεσμένο κόστος				
Ομόλογα Ελληνικού Δημοσίου	7.366	7.488	7.366	7.488
Έντοκα Γραμμάτια Ελληνικού Δημοσίου και άλλα αξιόγραφα	-	1.924	-	1.798
Ομολογίες κυβερνήσεων και δημοσίων επιχειρήσεων άλλων κρατών	4.550	2.891	4.247	2.595
Ομόλογα εταιρειών με έδρα εντός Ελλάδος	27	26	27	26
Χρεόγραφα πιστωτικών ιδρυμάτων με έδρα εντός Ελλάδος	159	10	149	-
Σύνολο χαρτοφυλακίου επενδύσεων - σε αποσβεσμένο κόστος	12.102	12.339	11.789	11.907
Σύνολο χαρτοφυλακίου επενδύσεων	14.937	15.227	14.552	14.721

Τον Ιανουάριο του 2020, η Ελληνική Κυβέρνηση, μέσω του Οργανισμού Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους («Ο.Δ.ΔΗ.Χ»), και η Τράπεζα συμμετείχαν στην ανταλλαγή Ομολόγων, που περιλάμβανε τα τρία προαναφερθέντα Ομόλογα Ελληνικού Δημοσίου διακρατούμενα από την Τράπεζα, με ένα νέο 30ετές Ομόλογο Ελληνικού Δημοσίου. Οι όροι των υφισταμένων και του νέου Ομολόγου Ελληνικού Δημοσίου έχουν ως εξής:

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Υφιστάμενα Ομόλογα Ελληνικού Δημοσίου

ISIN	Ληκτότητα	Επιτόκιο	Ονομαστική αξία σε Έκατ.	Αξία διακανονισμού σε Έκατ.
GR0112009718	20 Μαρτίου 2023	2,9%	250	271
GR0116007924	20 Μαρτίου 2025	3,25%	964	1.092
GR0118018663	20 Μαρτίου 2026	3,55%	2.100	2.440

Νέο Ομόλογο Ελληνικού Δημοσίου σε τιμή έκδοσης €114,71

ISIN	Ληκτότητα	Επιτόκιο	Ονομαστική αξία σε Έκατ.	Ημερομηνία έκδοσης
GR0138016820	20 Μαρτίου 2050	3,25%	3.314	21 Ιανουαρίου 2020

Η ανταλλαγή πραγματοποιήθηκε με όρους αγοράς και διακανονίστηκε την 21 Ιανουαρίου 2020. Η Τράπεζα πραγματοποίησε κέρδος ύψους €515 εκατ. (με βάση τη λογιστική αξία των υφιστάμενων Ομολόγων Ελληνικού Δημοσίου) που προέκυψε από την σχετική μεταβολή της απόδοσης του Ελληνικού χρέους λόγω μεταβολής των επιτοκίων.

Στις 3 και 18 Δεκεμβρίου 2020, η Τράπεζα συμμετείχε σε δυο ανταλλαγές Ομολόγων Ελληνικού Δημοσίου, με αντισυμβαλλόμενο τον Ελληνικό Οργανισμό Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους. Συγκεκριμένα, η Τράπεζα αντάλλαξε συνολικά €950 εκατ. ονομαστικής αξίας και €1,2 δισ. λογιστικής αξίας για αξία διακανονισμού €1,4 δισ. από το νέο Ομόλογο Ελληνικού Δημοσίου λήξης 20 Μαρτίου 2050, με μια σειρά από άλλα Ομόλογα Ελληνικού Δημοσίου μικρότερης διάρκειας, συνολικής ονομαστικής αξίας €1,6 δισ. και αξίας διακανονισμού €2,1 δισ. (σύμφωνα με τα σχετικά Υπουργικά Διατάγματα). Οι ανταλλαγές πραγματοποιήθηκαν με όρους αγοράς και η διαφορά μεταξύ της αξίας διακανονισμού των ομολόγων που ανταλλάχθηκαν και των ομολόγων που ελήφθησαν από τις ανταλλαγές, διακανονίστηκε με μετρητά. Οι ανταλλαγές διακανονίστηκαν την 11 Δεκεμβρίου 2020 και 28 Δεκεμβρίου 2020 αντίστοιχα. Από τις δύο ανταλλαγές πραγματοποιήθηκε κέρδος €251 εκατ. για τον Όμιλο και την Τράπεζα αντίστοιχα, στα «Αποτελέσματα από την παύση αναγνώρισης χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων σε αποσβεσμένο κόστος».

Επιπρόσθετα, την 13 Ιανουαρίου 2021, ο Ελληνικός Οργανισμός Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους και η Τράπεζα προέβησαν σε μια νέα ανταλλαγή Ομολόγων Ελληνικού Δημοσίου. Η Τράπεζα αντάλλαξε €1,0 δισ. ονομαστικής αξίας λογιστικής αξία €1,3 δισ. και αξίας διακανονισμού €1,5 δισ. από το νέο Ομόλογο Ελληνικού Δημοσίου λήξης 20 Μαρτίου 2050, με μια σειρά από άλλα Ομόλογα Ελληνικού Δημοσίου μικρότερης διάρκειας, συνολικής ονομαστικής αξίας €2,8 δισ. και αξίας διακανονισμού €3,6 δισ., (σύμφωνα με τα σχετικά Υπουργικά Διατάγματα). Η ανταλλαγή πραγματοποιήθηκε με όρους αγοράς και η διαφορά μεταξύ της αξίας διακανονισμού του ομολόγου που ανταλλάχθηκε και των ομολόγων που ελήφθησαν από την ανταλλαγή, διακανονίστηκε με μετρητά. Η ανταλλαγή διακανονίστηκε την 20 Ιανουαρίου 2021. Ο Όμιλος και η Τράπεζα πραγματοποίησαν κέρδη ύψους €209 εκατ.

Επιπρόσθετα, την 15 Δεκεμβρίου 2021, ο Ελληνικός Οργανισμός Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους και η Τράπεζα προέβησαν σε άλλη μια ανταλλαγή Ομολόγων Ελληνικού Δημοσίου. Συγκεκριμένα, η Τράπεζα αντάλλαξε €128 εκατ. ονομαστικής αξίας, λογιστικής αξίας €173 εκατ. και αξίας διακανονισμού €171 εκατ., των ομολόγων του PSI, με μια σειρά από άλλα Ομόλογα Ελληνικού Δημοσίου, συνολικής ονομαστικής αξίας €125 εκατ. και αξίας διακανονισμού €171 εκατ.. Η ανταλλαγή πραγματοποιήθηκε με όρους αγοράς και αντιμετωπίστηκε ως τροποποίηση των χρηματοοικονομικών μέσων που ανταλλάχθηκαν, έχοντας ως αποτέλεσμα ζημιά ύψους €2 εκατ.

Η μεταβολή του χαρτοφυλακίου επενδύσεων συνοψίζεται ως ακολούθως:

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2020
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων - σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων				
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	2.888	2.843	2.814	2.757
Προσθήκες περιόδου	9.397	7.471	9.008	6.894
Μειώσεις (πωλήσεις και αποπληρωμές) περιόδου	(9.389)	(7.535)	(8.997)	(6.945)
Κέρδη/(ζημιές) από μεταβολές της εύλογης αξίας	(32)	114	(33)	113
Απόσβεση διαφοράς υπέρ/υπό το άρτιο	(29)	(5)	(29)	(5)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	2.835	2.888	2.763	2.814
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων - σε αποσβεσμένο κόστος				
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	12.339	6.200	11.907	5.831
Προσθήκες περιόδου	4.172	11.631	4.076	11.241
Μειώσεις (πωλήσεις και αποπληρωμές) περιόδου	(4.357)	(5.440)	(4.147)	(5.111)
Πρόβλεψη απομείωσης	15	(23)	17	(23)
Απόσβεση διαφοράς υπέρ/υπό το άρτιο	(70)	(26)	(67)	(27)
Συναλλαγματικές διαφορές	3	(3)	3	(4)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	12.102	12.339	11.789	11.907

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 23: Ακίνητα επενδύσεων

	Όμιλος		
	Γήπεδα και οικόπεδα	Κτήρια	Σύνολο
Αξία κτήσης			
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2020	60	133	193
Μεταφορές	2	7	9
Μεταφορές σε μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	(1)	(5)	(6)
Πωλήσεις και διαγραφές	(9)	(25)	(34)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2020	52	110	162
Συσσωρευμ. αποσβέσεις & προβλέψεις απομείωσης			
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2020	(8)	(32)	(40)
Μεταφορές	(1)	5	4
Πωλήσεις και διαγραφές	-	3	3
Αποσβέσεις	-	(3)	(3)
Απομειώσεις	(1)	-	(1)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2020	(10)	(27)	(37)
Αναπόσβεστη αξία 31 Δεκεμβρίου 2020	42	83	125
Αξία κτήσης			
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2021	52	110	162
Μεταφορές	(2)	(3)	(5)
Μεταφορές σε μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	(12)	(34)	(46)
Πωλήσεις και διαγραφές	(3)	(6)	(9)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2021	35	67	102
Συσσωρευμ. αποσβέσεις & προβλέψεις απομείωσης			
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2021	(10)	(27)	(37)
Μεταφορές	-	2	2
Μεταφορές σε μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	3	6	9
Πωλήσεις και διαγραφές	3	8	11
Αποσβέσεις	-	(2)	(2)
Απομειώσεις	(2)	(3)	(5)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2021	(6)	(16)	(22)
Αναπόσβεστη αξία 31 Δεκεμβρίου 2021	29	51	80

Η εύλογη αξία των ακινήτων επενδύσεων στις 31 Δεκεμβρίου 2021 είναι μεγαλύτερη από τη λογιστική τους αξία και ανέρχεται σε €102 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2020: €171 εκατ.). Τα έσοδα από ενοίκια για τη χρήση 2021 ανέρχονται σε €3 εκατ. (2020: €3 εκατ.).

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 24: Συμμετοχές με τη μέθοδο της καθαρής θέσης

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2020
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	22	8	20	6
Προσθήκες / Μεταφορές	-	14	-	14
Απομείωση	(4)	-	(3)	-
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	18	22	17	20

Η Τράπεζα συμμετείχε στις 6 Ιουλίου 2020, στην ίδρυση της εταιρείας ΠΕΡΙΓΕΝΗΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΑΚΙΝΗΤΩΝ Α.Ε. Η συμμετοχή στο μετοχικό κεφάλαιο ήταν €14 εκατ., το οποίο αντιπροσωπεύει ποσοστό συμμετοχής στην εταιρεία 28,5%. Η εταιρεία έχει κατηγοριοποιηθεί σαν συμμετοχή με τη μέθοδο της καθαρής θέσης.

Οι συμμετοχές με τη μέθοδο της καθαρής θέσης του Ομίλου και της Τράπεζας έχουν ως ακολούθως:

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

	Έδρα	Ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις	Όμιλος		Τράπεζα	
			31.12.2021	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2020
Α.Ε.Δ.Α.Κ. Ασφαλιστικών Οργανισμών	Ελλάδα	2016-2021	20,00%	20,00%	20,00%	20,00%
ΛΑΡΚΟ Α.Ε.	Ελλάδα	2011-2021	33,36%	33,36%	33,36%	33,36%
ΕΒΙΟΠ ΤΕΜΠΟ Α.Ε.	Ελλάδα	2016-2021	21,21%	21,21%	21,21%	21,21%
ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε.	Ελλάδα	2011-2021	39,93%	39,93%	39,93%	39,93%
PLANET Α.Ε.	Ελλάδα	2016-2021	36,99%	36,99%	36,99%	36,99%
ΠΥΡΡΙΧΟΣ Α.Ε. ΑΚΙΝΗΤΩΝ	Ελλάδα	2011-2021	21,83%	21,83%	21,83%	21,83%
ΣΑΤΟ Α.Ε. ΕΙΔΩΝ ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΚΑΙ ΣΠΙΤΙΟΥ	Ελλάδα	2016-2021	23,74%	23,74%	23,74%	23,74%
ΟΛΓΑΝΟΣ Α.Ε. ΑΚΙΝΗΤΩΝ	Ελλάδα	2011-2021	33,60%	33,60%	33,60%	33,60%
ΠΕΡΙΓΕΝΗΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΑΚΙΝΗΤΩΝ Α.Ε.	Ελλάδα	-	28,50%	28,50%	28,50%	28,50%

Κατωτέρω παραθέτουμε συνοπτικά οικονομικά στοιχεία των συμμετοχών με τη μέθοδο της καθαρής θέσης του Ομίλου με βάση τις πιο πρόσφατες χρηματοοικονομικές πληροφορίες:

	31.12.2021	31.12.2020
Σύνολο ενεργητικού	88	60
Σύνολο παθητικού	22	27
Ίδια κεφάλαια	66	33
Αναλογία Ομίλου επί των ίδιων κεφαλαίων των συμμετοχών με τη μέθοδο της καθαρής θέσης	18	22
Σύνολο κύκλου εργασιών	50	58
Σύνολο κερδών/(ζημιών)	1	(1)

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 25: Υπεραξία επιχειρήσεων, λογισμικό και λοιπά άυλα περιουσιακά στοιχεία

	Όμιλος			Τράπεζα		
	Λογισμικό	Λοιπά άυλα περιουσιακά στοιχεία	Σύνολο	Λογισμικό	Λοιπά άυλα περιουσιακά στοιχεία	Σύνολο
Αξία κτήσης						
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2020	830	44	874	776	38	814
Μεταφορές	-	-	-	(1)	-	(1)
Προσθήκες	129	-	129	127	-	127
Πωλήσεις και διαγραφές	(6)	-	(6)	-	-	-
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2020	953	44	997	902	38	940
Συσσωρευμένες αποσβέσεις & προβλέψεις απομείωσης						
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2020	(628)	(44)	(672)	(577)	(38)	(615)
Πωλήσεις και διαγραφές	6	-	6	-	-	-
Αποσβέσεις	(48)	-	(48)	(47)	-	(47)
Απομείωση	(1)	-	(1)	-	-	-
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2020	(671)	(44)	(715)	(624)	(38)	(662)
Αναπόσβεστη αξία 31 Δεκεμβρίου 2020	282	-	282	278	-	278
Αξία κτήσης						
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2021	953	44	997	902	38	940
Προσθήκες	127	-	127	126	-	126
Ταξινομηθέντα ως προοριζόμενα προς πώληση	-	(3)	(3)	- (3)	-	-
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2021	1.080	41	1.121	1.028	38	1.066
Συσσωρευμ. αποσβέσεις & προβλέψεις απομείωσης						
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2021	(671)	(44)	(715)	(624)	(38)	(662)
Ταξινομηθέντα ως προοριζόμενα προς πώληση	-	3	3	-	-	-
Αποσβέσεις	(58)	-	(58)	(55)	-	(55)
Απομείωση	2	-	2	(4)	-	(4)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2021	(727)	(41)	(768)	(683)	(38)	(721)
Αναπόσβεστη αξία 31 Δεκεμβρίου 2021	353	-	353	345	-	345

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 26: Ενσώματα πάγια στοιχεία

Όμιλος	Γήπεδα και οικόπεδα	Κτήρια	Μεταφορικά μέσα και εξοπλισμός	Ακίνητοποιήσεις υπό εκτέλεση	Γήπεδα - οικόπεδα & κτήρια - Δικαιώματα χρήσης	Βελτιώσεις σε μισθωμένα ακίνητα τρίτων	Σύνολο
Αξία κτήσης							
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2020	389	188	760	1	1.314	209	2.861
Μεταφορές	-	-	-	(1)	-	1	-
Προσθήκες	2	4	26	1	7	9	49
Τροποποιήσεις / Επαναμετρήσεις / Λήξη	-	-	-	-	(14)	-	(14)
Πωλήσεις και διαγραφές	-	(2)	(1)	-	-	-	(3)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2020	391	190	785	1	1.307	219	2.893
Συσσωρευμ. αποσβέσεις & προβλέψεις απομείωσης							
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2020	(163)	(97)	(679)	-	(56)	(140)	(1.135)
Ταξινομηθέντα ως προοριζόμενα προς πώληση	-	-	1	-	(4)	-	(3)
Πωλήσεις και διαγραφές	-	1	1	-	-	-	2
Αποσβέσεις	-	(3)	(19)	-	(73)	(9)	(104)
Απομειώσεις	3	5	-	-	3	-	11
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2020	(160)	(94)	(696)	-	(130)	(149)	(1.229)
Αναπόσβ. αξία 31 Δεκεμβρίου 2020	231	96	89	1	1.177	70	1.664
Αξία κτήσης							
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2021	391	190	785	1	1.307	219	2.893
Μεταφορές	(10)	(14)	-	-	-	-	(24)
Προσθήκες	1	4	23	1	181	16	226
Τροποποιήσεις / Επαναμετρήσεις / Λήξη	-	-	-	-	(140)	-	(140)
Πωλήσεις και διαγραφές	(1)	(3)	(4)	-	-	(3)	(11)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2021	381	177	804	2	1.348	232	2.944
Συσσωρευμ. αποσβέσεις & προβλέψεις απομείωσης							
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2021	(160)	(94)	(696)	-	(130)	(149)	(1.229)
Μεταφορές	2	4	-	-	-	-	6
Πωλήσεις και διαγραφές	-	2	4	-	-	1	7
Αποσβέσεις	-	(3)	(15)	-	(75)	(9)	(102)
Τροποποιήσεις / Επαναμετρήσεις / Λήξη	-	-	-	-	13	-	13
Απομειώσεις	10	1	1	-	4	-	16
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2021	(148)	(90)	(706)	-	(188)	(157)	(1.289)
Αναπόσβ. αξία 31 Δεκεμβρίου 2021	233	87	98	2	1.160	75	1.655

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

	Γήπεδα και οικόπεδα	Κτήρια	Μεταφορικά μέσα και εξοπλισμός	Ακίνητοι πόροι υπό εκτέλεση	Γήπεδα και οικόπεδα - Κτήρια - Δικαιώματα χρήσης	Οχήματα - Διακίωματα χρήσης	Βελτιώσεις σε μισθωμένα ακίνητα τρίτων	Σύνολο
Τράπεζα								
Αξία κτήσης								
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2020	82	94	685	1	1.051	6	206	2.125
Μεταφορές	-	-	2	(1)	5	-	3	9
Προσθήκες	2	4	24	1	6	1	9	47
Τροποποιήσεις / Επαναμετρήσεις / Λήξη	-	-	-	-	(17)	(1)	-	(18)
Πωλήσεις και διαγραφές	-	(2)	-	-	-	-	-	(2)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2020	84	96	711	1	1.045	6	218	2.161
Συσσωρευμ. αποσβέσεις & προβλέψεις απομείωσης								
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2020	(6)	(45)	(608)	-	(63)	(1)	(138)	(861)
Μεταφορές	-	-	(1)	-	-	-	(2)	(3)
Πωλήσεις και διαγραφές	-	1	-	-	-	-	-	1
Αποσβέσεις	-	(1)	(18)	-	(60)	(1)	(9)	(89)
Τροποποιήσεις / Επαναμετρήσεις / Λήξη	-	-	-	-	5	-	-	5
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2020	(6)	(45)	(627)	-	(118)	(2)	(149)	(947)
Αναπόσβ. αξία 31 Δεκεμβρίου 2020	78	51	84	1	927	4	69	1.214
Αξία κτήσης								
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2021	84	96	711	1	1.045	6	218	2.161
Μεταφορές	(9)	(14)	-	-	-	-	-	(23)
Προσθήκες	-	3	22	-	181	2	16	224
Τροποποιήσεις / Επαναμετρήσεις / Λήξη	-	-	-	-	(102)	(1)	-	(103)
Πωλήσεις και διαγραφές	(1)	(3)	(3)	-	-	-	(2)	(9)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2021	74	82	730	1	1.124	7	232	2.250
Συσσωρευμ. αποσβέσεις & προβλέψεις απομείωσης								
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2021	(6)	(45)	(627)	-	(118)	(2)	(149)	(947)
Μεταφορές	2	4	-	-	-	-	-	6
Πωλήσεις και διαγραφές	-	2	3	-	-	-	-	5
Αποσβέσεις	-	(1)	(13)	-	(62)	(1)	(9)	(86)
Τροποποιήσεις / Επαναμετρήσεις / Λήξη	-	-	-	-	12	-	-	12
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2021	(4)	(40)	(637)	-	(168)	(3)	(158)	(1.010)
Αναπόσβ. αξία 31 Δεκεμβρίου 2021	70	42	93	1	956	4	74	1.240

Κατά το 2021, η Prodea Investments A.E., ο κύριος εκμισθωτής της Τράπεζας, πούλησε ορισμένα ακίνητα σε τρίτους, και κατά συνέπεια η Τράπεζα υπέγραψε νέες συμβάσεις μίσθωσης αναφορικά με αυτά τα ακίνητα με τον νέο ιδιοκτήτη. Αυτή η συναλλαγή είχε ως αποτέλεσμα την αποαγνώριση δικαιωμάτων χρήσης κτηρίων με την Prodea Investments A.E. και την αγνώριση των νέων δικαιωμάτων χρήσης κτηρίων. Το αποτέλεσμα αυτής της συναλλαγής αναφορικά με τη κίνηση των δικαιωμάτων χρήσης κτηρίων ανήλθε σε αξία €139 εκατ. και €105 εκατ. για τον Όμιλο και την Τράπεζα αντίστοιχα, που περιλαμβάνονται στη γραμμή Τροποποιήσεις / επαναμετρήσεις / τερματισμός συμβάσεων του παραπάνω πίνακα. Ο Όμιλος και η Τράπεζα αναγνώρισαν νέα δικαιώματα χρήσης κτηρίων αξίας €172 εκατ., που περιλαμβάνονται στη γραμμή Προσθήκες του παραπάνω πίνακα. Για τις επιπτώσεις αυτής της συναλλαγής στις υποχρεώσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις βλ. Σημείωση 34 «Λοιπές υποχρεώσεις».

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 27: Απαιτήσεις και υποχρεώσεις από αναβαλλόμενους φόρους

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2020
Απαιτήσεις από αναβαλλόμενους φόρους:				
Αναπόσβεστο υπόλοιπο ζημιών PSI	1.834	1.926	1.834	1.926
Ενσώματα πάγια στοιχεία και άυλα περιουσιακά στοιχεία	1	1	-	-
Ζημίες από δάνεια αναγνωριζόμενες ως απαιτήσεις από το Ελληνικό Δημόσιο ("DTC")	393	1.451	393	1.451
Αναπόσβεστες χρεωστικές διαφορές σχετιζόμενες με οριστικές ζημιές από δάνεια, αναγνωριζόμενες ως απαιτήσεις από το Ελληνικό Δημόσιο ("DTC")	1.889	937	1.889	937
Ζημίες από δάνεια που δημιουργήθηκαν μετά την 30.06.2015, μη αναγνωριζόμενες ως απαιτήσεις από το Ελληνικό Δημόσιο ("DTC")	790	592	790	592
Λοιπές διαφορές από δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών, στο αποσβέσιμο κόστος	2	8	-	-
Φορολογικές ζημιές	3	-	-	-
Απαιτήσεις από αναβαλλόμενους φόρους	4.912	4.915	4.906	4.906

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2020
Υποχρεώσεις από αναβαλλόμενους φόρους:				
Ενσώματα πάγια στοιχεία και άυλα περιουσιακά στοιχεία	5	5	-	-
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών, στο αποσβέσιμο κόστος	8	8	-	-
Λοιπές προσωρινές διαφορές	2	3	-	-
Υποχρεώσεις από αναβαλλόμενους φόρους	15	16	-	-

Δαπάνες από αναβαλλόμενους φόρους:

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2020
Αναπόσβεστο υπόλοιπο ζημιών PSI	(92)	(92)	(92)	(92)
Ενσώματα πάγια στοιχεία και άυλα περιουσιακά στοιχεία	-	(2)	-	-
Χρεωστικές διαφορές σχετιζόμενες με οριστικές ζημιές από δάνεια, αναγνωριζόμενες ως απαιτήσεις από το Ελληνικό Δημόσιο ("DTC")	(106)	(57)	(106)	(57)
Ζημίες από δάνεια που δημιουργήθηκαν μετά την 30.06.2015, μη αναγνωριζόμενες ως απαιτήσεις από το Ελληνικό Δημόσιο ("DTC")	198	149	198	149
Λοιπές διαφορές από δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών, στο αποσβέσιμο κόστος	(1)	(2)	-	-
Φορολογικές ζημιές	-	(3)	-	-
Λοιπές προσωρινές διαφορές	(1)	1	-	-
Δαπάνες από αναβαλλόμενους φόρους	(2)	(6)	-	-
Καθαρή μεταβολή αναβαλλόμενων φόρων	(2)	(6)	-	-

Την 23 Σεπτεμβρίου 2021, ο Ν. 4831/2021 με το άρθρο 125 τροποποίησε περαιτέρω το άρθρο 27 του Ν. 4172/2013. Σύμφωνα με αυτή την τροποποίηση, η ετήσια απόσβεση / έκπτωση της χρεωστικής διαφοράς που προκύπτει από ζημιές PSI αφαιρείται κατά προτεραιότητα έναντι της χρεωστικής διαφοράς που προκύπτει από πραγματοποιηθείσες ζημιές Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων («ΜΕΔ»). Το ποσό της ετήσιας έκπτωσης της χρεωστικής διαφοράς που προκύπτει από πραγματοποιηθείσες ζημιές ΜΕΔ περιορίζεται στο ποσό των κερδών που προσδιορίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις της φορολογικής νομοθεσίας όπως ίσχυε πριν από την αφαίρεση τέτοιων χρεωστικών διαφορών και μετά την αφαίρεση της χρεωστικής διαφοράς που προκύπτει από απώλειες PSI. Το υπόλοιπο ποσό της ετήσιας έκπτωσης που δεν έχει συμψηφιστεί, μεταφέρεται για χρήση στις 20 επόμενες φορολογικές χρήσεις, στις οποίες θα υπάρχει επαρκές κέρδος μετά την αφαίρεση των παραπάνω χρεωστικών διαφορών (ζημιές PSI & ΜΕΔ) που αντιστοιχούν σε αυτά τα έτη. Κατά τη σειρά αφαίρεσης των μεταφερθέντων (αχρησιμοποίητων) ποσών, τα παλαιότερα υπόλοιπα χρεωστικής διαφοράς έχουν προτεραιότητα έναντι των νεότερων υπολοίπων. Εάν στο τέλος της 20ετούς περιόδου απόσβεσης υπάρχουν υπόλοιπα που δεν έχουν συμψηφιστεί, αυτά χαρακτηρίζονται ως φορολογικές ζημιές που υπόκεινται στην πενταετή παραγραφή.

Ο Όμιλος και η Τράπεζα θεωρούν ότι η ανακτησιμότητα των απαιτήσεων από αναβαλλόμενους φόρους, κατά την 31 Δεκεμβρίου 2021, ποσού €4.912 εκατ. και €4.906 εκατ. αντίστοιχα, είναι πιθανή με βάση τις εκτιμήσεις για τα μελλοντικά φορολογητέα κέρδη του Ομίλου και της Τράπεζας.

Κατά την 31 Δεκεμβρίου 2021, οι συσσωρευμένες φορολογικές ζημιές του Ομίλου ανέρχονταν σε €541 εκατ. (2020: €2.638 εκατ.) και δημιουργήθηκαν τα έτη 2017 έως 2021. Το αντίστοιχο ποσό της Τράπεζας ανέρχεται σε €406 εκατ. (2019: €2.518 εκατ.) και δημιουργήθηκε τα έτη 2017 έως 2021. Η Διοίκηση έχει εκτιμήσει ότι φορολογικές ζημιές €29 εκατ. για τον Όμιλο και μηδέν για την Τράπεζα (2020: €29 εκατ. και μηδέν) μπορούν να χρησιμοποιηθούν και για το λόγο αυτό αναγνωρίστηκε αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση €3 εκατ. και μηδέν (2020: €3 εκατ. και μηδέν) αντίστοιχα. Οι μη χρησιμοποιημένες φορολογικές ζημιές ανήλθαν σε €512 εκατ. για τον Όμιλο και €406 εκατ. για την Τράπεζα (2020: €2.607 εκατ. και €2.518 εκατ.) και η μη αναγνωρισμένη φορολογική απαίτηση ανήλθε σε €140 εκατ. και €118 εκατ. (2020: €748 εκατ. και €730 εκατ.) αντίστοιχα.

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Ο ακόλουθος πίνακας απεικονίζει το έτος που παραγράφονται οι αχρησιμοποίητες φορολογικές ζημιές για τον Όμιλο και την Τράπεζα.

Έτος	Όμιλος	Τράπεζα
	31.12.2021	31.12.2021
2022	238	214
2023	69	-
2024	196	192
2025	21	-
2026	17	-
Σύνολο φορολογικών ζημιών	541	406

Ο Όμιλος και η Τράπεζα έχουν συμφηφίσει τις απαιτήσεις και υποχρεώσεις από αναβαλλόμενους φόρους ανά εταιρεία ξεχωριστά, υπό την προϋπόθεση ότι οι τοπικές φορολογικές αρχές της κάθε χώρας παρέχουν το δικαίωμα συμφηφισμού των απαιτήσεων και υποχρεώσεων από κύριο φόρο εισοδήματος ανά εταιρεία και εφόσον οι απαιτήσεις και υποχρεώσεις από αναβαλλόμενους φόρους αφορούν στην ίδια φορολογική αρχή.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 28: Λοιπά στοιχεία ενεργητικού

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2020
Δεδουλευμένοι τόκοι και προμήθειες	179	80	179	81
Απαιτήσεις από το Ελληνικό Δημόσιο	894	887	893	883
Προκαταβολές φόρων και λοιπές απαιτήσεις φόρων	1	5	-	1
Απαιτήσεις από εμπορικές δραστηριότητες	39	21	9	2
Περιουσιακά στοιχεία από πλειστηριασμούς	425	425	418	411
Προπληρωθέντα έξοδα	34	37	30	31
Ταμείο Εγγυήσεως Καταθέσεων και Επενδύσεων	493	494	493	494
Συναλλαγές επιταγών και πιστωτικών καρτών υπό εκκαθάριση	44	46	40	45
Λοιπά	562	287	522	239
Σύνολο	2.671	2.282	2.584	2.187

Οι Απαιτήσεις από το Ελληνικό Δημόσιο για τον Όμιλο και την Τράπεζα ανέρχονται την 31 Δεκεμβρίου 2021 σε €894 εκατ., και €893 εκατ., αντίστοιχα (31 Δεκεμβρίου 2020: €887 εκατ. και €883 εκατ., αντίστοιχα), και αφορούν κυρίως δάνεια με την εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου.

Με το άρθρο 9 του Ν. 4370/07.03.2016 το ανώτατο όριο κάλυψης του συνόλου των καταθέσεων κάθε καταθέτη σε πιστωτικό ίδρυμα, που καλύπτεται από το σύστημα εγγυήσεως καταθέσεων του Ταμείου Εγγυήσεως Καταθέσεων και Επενδύσεων («ΤΕΚΕ»), είναι €100 χιλ. Αντίστοιχα, αυξήθηκαν τα ποσοστά υπολογισμού της εισφοράς που καταβάλλουν τα πιστωτικά ιδρύματα στο ΤΕΚΕ από το έτος 2008 και μετά.

Στο Ν. 4370/07.03.2016 άρθρο 25 παρ.8, 9, 10 προβλέπεται ότι το Πρόσθετο Κεφάλαιο Κάλυψης Καταθέσεων («ΠΚΚΚ»), αποτελεί ειδική ομάδα περιουσίας, η οποία προέκυψε από τις εισφορές των πιστωτικών ιδρυμάτων κατ' εφαρμογή της παρ.2 του άρθρου 6 του Ν. 3714/2008 (Α' 231). Το ενεργητικό του ΠΚΚΚ θεωρείται ότι αποτελεί ενεργητικό των συμμετεχόντων σε αυτό πιστωτικών ιδρυμάτων, κατά το λόγο συμμετοχής τους σε αυτό και αποτελεί μέρος των διαθεσίμων και αντικείμενο διαχείρισης από το ΤΕΚΕ προς επίτευξη των σκοπών του.

Με το άρθρο 13 του Ν.4370/2016 ορίζεται σύστημα εγγυήσεως επενδύσεων, το οποίο θα καλύπτει ποσό επενδύσεων έως €30 χιλ. ανά επενδυτή. Η καταβολή της πρώτης εισφοράς από τα συμμετέχοντα πιστωτικά ιδρύματα πραγματοποιήθηκε εντός του 2010. Οι εισφορές των πιστωτικών ιδρυμάτων για την εγγύηση των επενδύσεων περιέρχονται σε ειδική ομάδα περιουσίας, της οποίας τα επιμέρους στοιχεία ανήκουν εξ αδιαιρέτου, κατά το ποσοστό συμμετοχής εκάστου, στα συμμετέχοντα πιστωτικά ιδρύματα. Κάθε πιστωτικό ίδρυμα που συμμετέχει στο Σκέλος Κάλυψης Επενδύσεων («ΣΚΕ») έχει μία ατομική μερίδα σε αυτό. Οι ατομικές μερίδες αντιστοιχούν στο ποσοστό συμμετοχής του κάθε συμμετέχοντος στο Ενεργητικό του ΣΚΕ πιστωτικού ιδρύματος, άρθρο 30 του Ν.4370/2016.

Με το άρθρο 36 του Ν.4370/2016 ορίζεται ότι τα διαθέσιμα του Σκέλους Εξυγίανσης («ΣΕ»), ως Ταμείου Εξυγίανσης για τα πιστωτικά ιδρύματα, προέρχονται από τακτικές εκ των προτέρων εισφορές, έκτακτες εκ των υστέρων εισφορές και εναλλακτικά μέσα χρηματοδότησης κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στα εσωτερικά άρθρα 98, 99 και 100 αντίστοιχα του άρθρου 2 του Ν. 4355/2015. Οι εισφορές καθορίζονται κατ' εφαρμογή των ισχυουσών διατάξεων.

Επίσης σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 806/2014 η Τράπεζα συμμετέχει στο Ενιαίο Ταμείο Εξυγίανσης ("Single Resolution Fund"), μέσω προκαθορισμένων τακτικών ετήσιων εισφορών καθορισμένων από το Single Resolution Board ("SRB").

Στα «Λοιπά», περιλαμβάνεται επένδυση σε εμπορεύσιμα δικαιώματα εκπομπής ρύπων, η οποία αποτιμάται στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων για τον Όμιλο και την Τράπεζα ποσού €330 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2020: μηδέν), καθώς και επένδυση που αφορά τη λογιστική αξία υπεκμίσθωσης στον Όμιλο και την Τράπεζα, ποσού €45 εκατ. την 31 Δεκεμβρίου 2021 (31 Δεκεμβρίου 2020: €44 εκατ.).

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 29: Περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις προοριζόμενα προς πώληση και διακοπείσες δραστηριότητες

A. Μη κυκλοφορούντα Περιουσιακά Στοιχεία και Ομάδες Περιουσιακών Στοιχείων ταξινομημένων ως Προοριζόμενων προς Πώληση και Διακοπείσες Δραστηριότητες

Τα μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση την 31 Δεκεμβρίου 2021 περιλαμβάνουν τις εταιρείες: Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α, CAC Coral Ltd και την Probank Leasing Ltd (Project Pronto) ενώ την 31 Δεκεμβρίου 2020 περιλαμβάνουν τις: Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α και CAC Coral Ltd. Τα μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προς πώληση, την 31 Δεκεμβρίου 2021, περιλαμβάνουν επίσης σχεδιαζόμενες πωλήσεις δανειακών χαρτοφυλακίων που σχετίζονται κυρίως με τα έργα Frontier II, Solar και Pronto ενώ την 31 Δεκεμβρίου 2020 περιλαμβάνουν τα έργα Frontier, ICON και Danube. Τα κέρδη και οι ζημιές από διακοπείσες δραστηριότητες για την περίοδο που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2021 περιλαμβάνουν, τις εταιρείες: Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α και CAC Coral Ltd. Τα κέρδη ή ζημιές από διακοπείσες δραστηριότητες της συγκριτικής περιόδου περιλαμβάνουν τις Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α και CAC Coral Ltd.

Ανώνυμος Ελληνική Εταιρεία Γενικών Ασφαλειών

Η Τράπεζα, τον Οκτώβριο του 2019, επανεκκίνησε τη διαδικασία πώλησης της Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α. Η Τράπεζα έλαβε δεσμευτική προσφορά από την CVC Capital Partners βάσει αποτίμησης που προέκυψε από έλεγχο στη μετά COVID-19 περίοδο.

Στις 24 Μαρτίου 2021, το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας ενέκρινε την πώληση του 90,01% από το 100% των μετοχών της Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α και εξουσιοδότησε τη διοίκηση της Τράπεζας να προχωρήσει στην υπογραφή της Σύμβασης Πώλησης την 26 Μαρτίου 2021. Η συναλλαγή εγκρίθηκε από την Έκτακτη Γενική Συνέλευση των μετόχων της Εθνικής Τράπεζας που έλαβε χώρα την 21 Απριλίου 2021. Το ισοδύναμο ονομαστικό αντάλλαγμα που αντιστοιχεί στο 100% της Εθνικής Α.Ε.Ε.Γ.Α. θα είναι €505 εκατ., συμπεριλαμβανομένης μιας ειδικής ρήτρας πληρωμής «κέρδους» έως €120 εκατ., η οποία θα υπόκειται στην εκπλήρωση συμφωνημένων στόχων απόδοσης

για τις ασφαλιστικές εργασίες που θα παρέχει η Τράπεζα μέσω του δικτύου της μέχρι το 2026. Η συναλλαγή περιλαμβάνει 15ετή συνεργασία για παροχή ασφαλιστικών εργασιών από την Τράπεζα.

Η ολοκλήρωση της συναλλαγής αναμένεται εντός του πρώτου εξαμήνου του 2022 καθώς υπόκειται σε συνήθεις τρέχουσες κανονιστικές εγκρίσεις. Την 24 Φεβρουαρίου 2022 λήφθηκε η έγκριση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή Ανταγωνισμού.

Η Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α. έχει ταξινομηθεί ως «Προοριζόμενη προς πώληση» και «Διακοπείσες δραστηριότητες».

CAC Coral Ltd

Την 16 Οκτωβρίου 2020 υπογράφηκε σύμβαση πώλησης με την Bain Capital Credit για την πώληση του 100% της συμμετοχής στην CAC Coral Ltd. Η συναλλαγή αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός του δεύτερου τριμήνου 2022, μετά την έγκριση της συναλλαγής από τις αρμόδιες εποπτικές αρχές.

Η CAC Coral Ltd έχει ταξινομηθεί ως «Προοριζόμενη προς πώληση» και «Διακοπείσες δραστηριότητες».

Project DANUBE

Η Τράπεζα συνήψε οριστική συμφωνία με την Bain Capital Credit για τη διάθεση ενός επιχειρηματικού χαρτοφυλακίου Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων με κίνδυνο Ρουμανίας ("Project Danube"), καθαρής λογιστικής αξίας €23 εκατ. κατά την 20 Μαΐου 2021, ημερομηνία που ολοκληρώθηκε η συναλλαγή.

Project ICON

Στις 5 Ιουνίου 2020, στο πλαίσιο της υλοποίησης του Προγράμματος Μετασχηματισμού, η Τράπεζα ανακοίνωσε τη σύναψη οριστικής συμφωνίας με την Επενδυτική Εταιρεία Bain Capital Credit ("Bain Capital") για την πώληση ενός χαρτοφυλακίου, περίπου 2.800 Μη Εξυπηρετούμενων επιχειρηματικών δανειακών συμβάσεων ("Project ICON"), κυρίως εξασφαλισμένων, καθαρής λογιστικής αξίας €258 εκατ. στις 12 Φεβρουαρίου 2021. Η συναλλαγή ολοκληρώθηκε στις 12 Φεβρουαρίου 2021.

Project FRONTIER

Στο πλαίσιο της μείωσης των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων, η Τράπεζα τον Οκτώβριο 2021 υπέγραψε οριστική συμφωνία με κοινοπραξία αποτελούμενη από θυγατρικές των επενδυτικών εταιρειών Bain Capital, Fortress Investment Group και την doValue Greece, για την πώληση του 95% ομολογίων μεσαίας και μειωμένης εξοφλητικής προτεραιότητας στο πλαίσιο αξιολογημένης τιτλοποίησης χαρτοφυλακίου ελληνικών μη-εξυπηρετούμενων δανείων. Η συναλλαγή περιλαμβάνει ένα χαρτοφυλάκιο εξασφαλισμένων δανείων μεγάλων, μικρομεσαίων και μικρών επιχειρήσεων καθώς και στεγαστικών και καταναλωτικών δανείων, συνολικής λογιστικής αξίας €6,0 δισ. στις 30 Ιουνίου 2020.

Στις 29 Ιανουαρίου 2021, η Τράπεζα υπέβαλε αίτηση, στο πλαίσιο του Συστήματος Προστασίας Περιουσιακών Στοιχείων «ΗΡΑΚΛΗΣ», σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 4649/2019, που αφορά στην παροχή εγγύησης από το Ελληνικό Δημόσιο για τις ομολογίες υψηλής εξοφλητικής προτεραιότητας ύψους έως €3,3 δισ.

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Η ολοκλήρωση της συναλλαγής έλαβε χώρα την 17 Δεκεμβρίου 2021. Η καθαρή λογιστική αξία του χαρτοφυλακίου κατά την ημερομηνία της συναλλαγής, ανήλθε σε €2,7 δις. Η Τράπεζα διακράτησε το 100% των ομολογιών υψηλής εξοφλητικής προτεραιότητας, κάνοντας χρήση των διατάξεων του Ελληνικού Προγράμματος Προστασίας Περιουσιακών Στοιχείων, και το 5% των ομολογιών μεσαίας και μειωμένης εξοφλητικής προτεραιότητας.

Project FRONTIER II

Στο πλαίσιο της μείωσης των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων της μέσω ανόργανων ενεργειών και σύμφωνα με την Πολιτική Αποεπένδυσης, η Τράπεζα αποφάσισε τη διάθεση ενός χαρτοφυλακίου Ελληνικών Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων με τη μορφή διαβαθμισμένης τιτλοποίησης που θα κάνει χρήση τις πρόνοιες του Συστήματος Προστασίας Περιουσιακών Στοιχείων «ΗΡΑΚΛΗΣ». Η περίμετρος του Frontier II ανέρχεται σε περίπου €900 εκατ., μεικτή λογιστική αξία. Το χαρτοφυλάκιο περιλαμβάνει εξασφαλισμένα δάνεια Μεγάλων Επιχειρήσεων, Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων, Μικρών Επιχειρήσεων, Στεγαστικά Δάνεια και Καταναλωτικά δάνεια. Η συναλλαγή εκτιμάται ότι θα ολοκληρωθεί εντός του 3ου τριμήνου του 2022.

Project Pronto

Η Τράπεζα αποφάσισε τη διάθεση των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων από συμβάσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης (Πώληση μετοχών της Probank Leasing SA, πώληση χαρτοφυλακίου χρηματοδοτικών μισθώσεων της Τράπεζας (πρώην FBB) και πώληση χαρτοφυλακίου χρηματοδοτικών μισθώσεων της NBG Leasing SA ("NBGL"). Την 31 Δεκεμβρίου 2021, η καθαρή θέση της Probank Leasing A.E., σε επίπεδο Ομίλου, ανερχόταν σε €36 εκατ. (σε επίπεδο Τράπεζας €20 εκατ.), ενώ η καθαρή λογιστική αξία των χαρτοφυλακίων χρηματοδοτικής μίσθωσης της Τράπεζας και της NBGL, την ίδια ημερομηνία, ανερχόταν σε €30 εκατ..

Το κλείσιμο της συναλλαγής αναμένεται να ολοκληρωθεί έως το τέλος του 2022.

Project Solar

Η Τράπεζα αποφάσισε να ξεκινήσει την αποεπένδυση του χαρτοφυλακίου Solar μέσω κοινής διαδικασίας τιτλοποίησης βάσει του νόμου περί Συστήματος Προστασίας Περιουσιακών Στοιχείων «ΗΡΑΚΛΗΣ», ενώ παράλληλα συνεχίζει να διερευνά την εκποίηση μέσω εναλλακτικών οδών τον Νοέμβριο του 2021. Το μερίδιο του χαρτοφυλακίου της Τράπεζας περιλαμβάνει εξασφαλισμένα δάνεια Μεσαίων Επιχειρήσεων με μεικτή λογιστική αξία περίπου €170 εκατ..

Η αποεπένδυση αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός του 4ου τριμήνου του 2022.

Συνοπτική Κατάσταση Αποτελεσμάτων από διακοπείσες δραστηριότητες ⁽¹⁾

Εκατ. €	Όμιλος		Τράπεζα	
	Από 1.1. έως 31.12.2021	31.12.2020	Από 1.1. έως 31.12.2021	31.12.2020
Καθαρά έσοδα από τόκους	43	44	-	-
Καθαρά έσοδα από προμήθειες	(13)	(2)	-	-
Καθαρά έσοδα από ασφαλιστικές δραστηριότητες	113	107	-	-
Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων & τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου	18	16	-	-
Λοιπά έσοδα	6	10	-	-
Καθαρά λειτουργικά έσοδα	167	175	-	-
Λειτουργικά έξοδα	(89)	(73)	-	(1)
Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων	24	(449)	(3)	(274)
Κέρδη προ φόρων	102	(347)	(3)	(275)
Φόροι	(17)	(19)	-	-
Κέρδη/ (ζημιές) περιόδου από διακοπείσες δραστηριότητες	85	(366)	(3)	(275)
Συνολικό κέρδος / (ζημιά) περιόδου από διακοπείσες δραστηριότητες (αναλογούντα στους μετόχους της Τράπεζας)	85	(366)	(3)	(275)

⁽¹⁾ Περιλαμβάνει τις AEEFA και CAC Coral Ltd.

Εκατ. €	31.12.2021	31.12.2020
Ταμειακές Ροές από διακοπείσες δραστηριότητες		
Καθαρές ταμειακές εισροές / (εκροές) από λειτουργικές δραστηριότητες	131	125
Καθαρές ταμειακές εισροές / (εκροές) από επενδυτικές δραστηριότητες	(226)	(197)
Καθαρές ταμειακές εισροές / (εκροές) από χρηματοδοτικές δραστηριότητες	98	1
Καθαρές ταμειακές εισροές / (εκροές)	3	(71)

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Ανάλυση των μη κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων προοριζόμενων προς πώληση και των υποχρεώσεων σχετιζόμενων με τα μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση

Ενεργητικό	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2021 ⁽¹⁾	31.12.2020 ⁽²⁾	31.12.2021	31.12.2020
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων	64	44	-	-
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	27	26	-	-
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	-	1	-	-
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	606	3.009	497	2.899
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων	3.245	3.117	-	-
Ακίνητα επενδύσεων	-	3	-	-
Συμμετοχή σε θυγατρικές επιχειρήσεις	-	-	352	335
Απαιτήσεις από αναβαλλόμενους φόρους	17	3	-	-
Απαιτήσεις από ασφαλιστικές δραστηριότητες	469	435	-	-
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	57	51	-	-
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	8	6	17	12
Σύνολο ενεργητικού	4.493	6.695	866	3.246
Παθητικό				
Ασφαλιστικά αποθέματα και υποχρεώσεις	2.575	2.495	-	-
Υποχρεώσεις από αναβαλλόμενους φόρους	(1)	-	-	-
Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό	73	54	-	-
Φόρος εισοδήματος	5	9	-	-
Λοιπά στοιχεία παθητικού	765	783	-	-
Σύνολο παθητικού	3.417	3.341	-	-

⁽¹⁾ Περιλαμβάνει την AEEGA, την Probank Leasing SA και την CAC Coral Ltd.

⁽²⁾ Περιλαμβάνει την AEEGA και την CAC Coral Ltd.

B. Αλλαγή σε προγραμματισμένη πώληση

Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος – Δίκτυο Καταστήματος Αιγύπτου

Την 31 Δεκεμβρίου 2018 η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος – Δίκτυο Καταστήματος Αιγύπτου («ETE Αιγύπτου») ταξινομήθηκε ως «Προοριζόμενη προς πώληση» και «Διακοπείσες δραστηριότητες».

Στις 2 Μαΐου 2019, η Τράπεζα υπέγραψε οριστική συμφωνία με την Bank Audi SAE για την πώληση συγκεκριμένων περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων της ETE Αιγύπτου. Η ολοκλήρωση της συναλλαγής υπόκειται στην έγκριση της Κεντρικής Τράπεζας της Αιγύπτου. Η Κεντρική Τράπεζα του Λιβάνου ενέκρινε τη συναλλαγή τον Ιούνιο του 2019.

Δεδομένου ότι η έγκριση από την Κεντρική Τράπεζα της Αιγύπτου εκκρεμούσε για έξι μήνες από την ημερομηνία υπογραφής της οριστικής συμφωνίας, η Bank Audi SAE εξέδωσε το Νοέμβριο του 2019 ειδοποίηση παύσης της συμφωνίας.

Στις 11 Μαΐου 2020 η Bank Audi SAE πληροφόρησε την Τράπεζα ότι δεν θα προχωρήσει με την εξαγορά της ETE Αιγύπτου.

Συνεπώς, οι ενδιάμεσες χρηματοοικονομικές καταστάσεις του Ομίλου τροποποιήθηκαν εκ των υστέρων σαν να μην ταξινομήθηκε ποτέ η ETE Αιγύπτου ως προοριζόμενη προς πώληση και διακοπείσες δραστηριότητες.

Τον Μάιο του 2021, η Τράπεζα έλαβε την έγκριση από την Κεντρική Τράπεζα της Αιγύπτου για τη μείωση και τελικά τη διακοπή των δραστηριοτήτων στην Αίγυπτο.

Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος (Κύπρος) ΛΤΔ

Την 31 Δεκεμβρίου 2018, η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος (Κύπρος) ΛΤΔ («ETE Κύπρου») είχε ταξινομηθεί ως κατεχόμενη προς πώληση και διακοπείσες δραστηριότητες.

Την 26 Νοεμβρίου 2019 η Τράπεζα υπέγραψε σύμβαση πώλησης ("SPA") με την Astrobank για την πώληση του συνόλου του 100% της συμμετοχής της στην ETE Κύπρου.

Ωστόσο, στις 26 Νοεμβρίου 2020, η οποία ήταν η τελευταία ημερομηνία ("Longstop Date") για την Astrobank να εκπληρώσει ορισμένους όρους, που καθορίζονται στο SPA, που συνάφθηκε μεταξύ της Εθνικής Τράπεζας και της Astrobank, η Τράπεζα διαπίστωσε ότι αυτοί οι όροι δεν εκπληρώθηκαν και την 27 Νοεμβρίου 2020 αποφάσισε να καταγγείλει τη σύμβαση.

Αν και η Τράπεζα παρέμεινε δεσμευμένη στην εφαρμογή όλων των επιλογών συμμόρφωσης με τις δεσμεύσεις της βάσει του Αναθεωρημένου Σχεδίου Αναδιάρθρωσης του 2019, οι προσπάθειες για τις εναλλακτικές επιλογές της αποεπένδυσης της θυγατρικής δεν υλοποιήθηκαν.

Η Εθνική Τράπεζα παραμένει προσηλωμένη στην εφαρμογή εναλλακτικών επιλογών έτσι ώστε να συμμορφωθεί με τις δεσμεύσεις της στο πλαίσιο του Σχεδίου Αναδιάρθρωσης όπως συμφωνήθηκε με τη Ευρωπαϊκή Επιτροπή Ανταγωνισμού.

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Ως εκ τούτου, οι οικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας και του Ομίλου τροποποιήθηκαν αναδρομικά ως εάν η ΕΤΕ Κύπρου δεν ταξινομήθηκε ποτέ ως προοριζόμενη προς πώληση και διακοπείσες δραστηριότητες.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 30: Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2020
Καταθέσεις όψεως πιστωτικών ιδρυμάτων	225	190	258	313
Καταθέσεις προθεσμίας πιστωτικών ιδρυμάτων	156	132	295	267
Καταθέσεις διατραπεζικής αγοράς	3	17	-	43
Υποχρεώσεις προς την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και Κεντρικές Τράπεζες	11.600	10.500	11.600	10.500
Καταθέσεις πιστωτικών ιδρυμάτων υπό μορφή γερως	1.239	517	1.239	517
Λογαριασμοί περιθωρίου	989	954	989	954
Λουπές καταθέσεις	519	426	519	427
Σύνολο	14.731	12.736	14.900	13.021

Πρόγραμμα Στοχευμένων Συναλλαγών Μακροχρόνιας Αναχρηματοδότησης (TLTRO)

Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) ανακοίνωσε το 2019 την τρίτη σειρά του Προγράμματος Στοχευμένων Συναλλαγών Μακροχρόνιας Αναχρηματοδότησης (TLTRO) με σκοπό τη διατήρηση ευνοϊκών όρων χρηματοδότησης στην ζώνη του Ευρώ. Όπως στα δύο προηγούμενα προγράμματα το επίπεδο αποζημίωσης των δανείων εξαρτάται από την απόδοση των δανειζόμενων τραπεζικών ιδρυμάτων όσον αφορά τα δάνεια που χορηγούνται σε ιδιώτες/νοικοκυριά (εξαιρουμένων των στεγαστικών δανείων) και νομικά πρόσωπα/εμπόρους (εξαιρουμένων των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων). Ανάλογα με αυτές τις επιδόσεις, τα δανειζόμενα ιδρύματα, ενδέχεται να επωφεληθούν από ένα μειωμένο επιτόκιο και μία πρόσθετη προσωρινή πριμοδότηση που θα ισχύει για την περίοδο από 24 Ιουνίου 2020 έως 23 Ιουνίου 2021 (μείωση κατά 50 μονάδες βάσης του μέσου επιτοκίου της διευκόλυνσης καταθέσεων με το κατώτατο επιτόκιο να ορίζεται στο -1%). Αυτά τα προγράμματα TLTRO III πραγματοποιούνται σε τριμηνιαία βάση μεταξύ Σεπτεμβρίου 2019 και Δεκεμβρίου 2021, με ένα σύνολο 10 πιθανών εκταμιεύσεων. Κάθε τέτοιο πρόγραμμα έχει τριετή διάρκεια και περιλαμβάνει δυνατότητα πρόωρης αποπληρωμής. Κάποιοι όροι και προϋποθέσεις τροποποιήθηκαν τον Μάρτιο του 2020, συγκεκριμένα οι στόχοι παραγωγής δανείων, οι όροι επιτοκίων και τα όρια εκταμίευσης, ώστε να υποστηριχτεί περαιτέρω η δανειοδότηση έναντι της κρίσης COVID-19.

Τον Ιανουάριο του 2021, η ΕΚΤ αποφάσισε να παρατείνει την προσωρινή πρόσθετη πριμοδότηση επιτοκίου για την περίοδο από τις 24 Ιουνίου 2021 έως τις 23 Ιουνίου 2022, με την επιφύλαξη της απόδοσης ως προς τον αριθμό των χορηγηθέντων δανείων που παρατηρήθηκε σε μια νέα περίοδο αναφοράς από την 1 Οκτωβρίου 2020 έως τις 31 Δεκεμβρίου 2021. Ο Όμιλος χρησιμοποιεί το επιτόκιο -1% για τον προσδιορισμό του ποσού του τόκου που αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα για τα δάνεια TLTRO όταν έχει εύλογη βεβαιότητα ότι πληρούνται τα κριτήρια για την χρήση του ευνοϊκού επιτοκίου δανεισμού.

Ο Όμιλος συμμετείχε στα προγράμματα TLTRO III και την 31 Δεκεμβρίου 2021 και την 31 Δεκεμβρίου 2020, η συνολική υποχρέωση ανήλθε σε €11,6 δις και €10,5 δις αντίστοιχα και παρουσιάζονται στις «Υποχρεώσεις προς την ΕΚΤ και Κεντρικές Τράπεζες».

Με βάση τα δάνεια που χορηγήθηκαν το 2020 και το 2021, ο Όμιλος έχει επιτύχει τους δανειοδοτικούς στόχους και, κατά συνέπεια, δικαιούται να επωφεληθεί από το ευνοϊκό επιτόκιο δανεισμού (δηλαδή -1%). Τα έσοδα από τόκους που καταγράφηκαν το 2020 και το 2021 σε σχέση με αυτές τις συναλλαγές και δεδουλευμένα με ευνοϊκό επιτόκιο δανεισμού, παρουσιάζονται στα Καθαρά Έσοδα από τόκους στις «Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων» (βλ. Σημείωση 6 «Καθαρά έσοδα από τόκους») και ανήλθαν σε €65 εκατ. και €113 εκατ. αντίστοιχα.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 31: Υποχρεώσεις προς πελάτες

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2020
Καταθέσεις:				
Ιδιωτών	39.835	36.865	38.333	35.277
Επιχειρήσεων	11.912	9.618	12.156	9.670
Δημοσίου και επιχειρήσεων του Δημοσίου	1.746	2.578	1.739	2.563
Σύνολο	53.493	49.061	52.228	47.510
	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2020
Καταθέσεις:				
Ταμειωτηρίου	28.957	24.564	28.667	24.281
Τρεχούμενοι & Όψεως	15.311	13.059	15.033	12.691
Προθεσμίας	7.971	10.431	7.293	9.528
Λουπές	1.254	1.007	1.235	1.010
Σύνολο	53.493	49.061	52.228	47.510

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Στις καταθέσεις προθεσμίας περιλαμβάνονται προϊόντα καταθέσεων με ενσωματωμένα ένα ή περισσότερα παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα. Ο Όμιλος έχει προσδιορίσει τις καταθέσεις αυτές ως χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων. Την 31 Δεκεμβρίου 2021, οι καταθέσεις αυτές ανέρχονται σε €467 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2020: €426 εκατ.).

Σύμφωνα με το Ν. 4151/2013, όλοι οι αδρανείς λογαριασμοί καταθέσεων μετά την πάροδο 20 ετών υπόκεινται σε παραγραφή υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου. Όλες οι τράπεζες που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα υποχρεούνται μέχρι το τέλος Απριλίου κάθε έτους να αποδίδουν τα ταμειακά διαθέσιμα αυτών των αδρανών λογαριασμών στο Ελληνικό Δημόσιο. Η Τράπεζα, κατά την χρήση 2021 και μέχρι την 31 Δεκεμβρίου 2021, απέδωσε στο Ελληνικό Δημόσιο μηδέν, που αφορούσε καταθέσεις που είχαν υπαχθεί σε αδράνεια (2020: €2 εκατ.).

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 32: Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους

	Όμιλος			Τράπεζα		
	Σταθμισμένο Επιτόκιο	31.12.2021	31.12.2020	Σταθμισμένο Επιτόκιο	31.12.2021	31.12.2020
Τίτλοι σταθερού επιτοκίου	5,25%	912	910	5,25%	912	910
Σύνολο		912	910		912	910

Οι οικονομικοί όροι των πιστωτικών τίτλων την 31 Δεκεμβρίου 2021, είναι οι ακόλουθοι:

Εκδότης	Περιγραφή	Ημερομηνία έκδοσης	Ημερομηνία λήξης	Νόμισμα	Εναπ/σα Ονομαστική Αξία	Επιτόκιο
Τίτλοι σταθερού επιτοκίου						
NBG	Ομολογιακοί Τίτλοι Μειωμένης Εξασφάλισης (Tier II)	18 Ιουλίου 2019	Ιούλιος 2029 ⁽¹⁾	EUR	400	Ετήσια πληρωμή τόκων με σταθερό επιτόκιο 8,25%
NBG	Πράσινο Όμολογο Υψηλής Εξασφάλισης (MREL Note)	8 Οκτωβρίου 2020	Οκτώβριος 2026 ⁽²⁾	EUR	500	Ετήσια πληρωμή τόκων με σταθερό επιτόκιο 2,75%

⁽¹⁾ Ημερομηνία πρώτης ανάκλησης : 18 Ιουλίου 2024

⁽²⁾ Ημερομηνία πρώτης ανάκλησης : 8 Οκτωβρίου 2025

Η μεταβολή των υποχρεώσεων από πιστωτικούς τίτλους είναι ως ακολούθως:

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2020
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	910	1.365	910	1.365
Προσθήκες περιόδου	-	500	-	500
Μειώσεις (πωλήσεις και αποπληρωμές) περιόδου	-	(750)	-	(750)
Επαναπώληση / (Επαναγορά)	-	(200)	-	(200)
Δεδουλευμένοι τόκοι	-	(2)	-	(2)
Απόσβεση διαφοράς υπέρ / υπό το άρτιο	2	(3)	2	(3)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	912	910	912	910

Στο 2020, οι προσθήκες περιόδου περιλαμβάνουν την έκδοση του Πράσινου Ομολόγου Υψηλής Εξασφάλισης της Τράπεζας ύψους €500 εκατ. (βλ. ανωτέρω), ενώ οι μειώσεις (πωλήσεις και αποπληρωμές) περιόδου περιλαμβάνουν τις καλυμμένες ομολογίες ύψους €750 εκατ. (Σειρά 7), που είχαν εκδοθεί στο πλαίσιο του Προγράμματος II Έκδοσης Καλυμμένων Ομολογίων. Επιπρόσθετα, οι επαναγορές αφορούν την επαναγορά από την Τράπεζα ποσού €200 εκατ. Καλυμμένων Ομολογίων της Σειράς 8, που κατείχε η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων.

Για τις Καλυμμένες Ομολογίες που έχουν εκδοθεί στο πλαίσιο του Προγράμματος I και II, βλ. Σημείωση 21 «Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών».

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 33: Λοιπές δανειακές υποχρεώσεις

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2020
Δάνεια σταθερού επιτοκίου	27	9	-	-
Δάνεια κυμαινόμενου επιτοκίου	52	51	-	-
Σύνολο	79	60	-	-

Η μεταβολή των λοιπών δανειακών υποχρεώσεων συνοψίζεται ως ακολούθως:

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2020
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	60	5	-	-
Προσθήκες περιόδου	19	58	-	-
Μειώσεις (πωλήσεις και αποπληρωμές) περιόδου	-	(3)	-	-
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	79	60	-	-

Το 2021, τα δάνεια σταθερού και κυμαινόμενου επιτοκίου του Ομίλου περιλαμβάνουν δάνεια της Εθνική Factors A.E. και της Storanska Banka A.D. Τα δάνεια σταθερού επιτοκίου ανέρχονται σε €27 εκατ., στο σύνολό τους σε EUR, και τα δάνεια κυμαινόμενου επιτοκίου ανέρχονται σε €52 εκατ. (εκ των οποίων €50 εκατ. σε EUR και €2 εκατ. σε MKD).

Το 2020, τα δάνεια σταθερού και κυμαινόμενου επιτοκίου του Ομίλου περιλαμβάνουν δάνεια της Εθνική Factors A.E. και της Storanska Banka A.D. Τα δάνεια σταθερού επιτοκίου ανέρχονται σε €9 εκατ., στο σύνολό τους σε EUR, ενώ τα δάνεια κυμαινόμενου επιτοκίου ανέρχονται σε €51 εκατ. (εκ των οποίων €50 εκατ. σε EUR και €1 εκατ. σε MKD).

Επιπρόσθετα, στο 2021, οι προσθήκες περιόδου περιλαμβάνουν κυρίως την έκδοση δανείων σταθερού επιτοκίου ύψους €19 εκατ. της Storanska Banka A.D.

Οι προσθήκες στο 2020 περιλαμβάνουν κατά κύριο λόγο την έκδοση δανείων κυμαινόμενου επιτοκίου ύψους €50 εκατ. της Εθνική Factors A.E.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 34: Λοιπές υποχρεώσεις

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2020
Προμήθειες και τόκοι πληρωτέοι	3	4	3	4
Πιστωτές και προμηθευτές	240	256	141	171
Οφειλές προς το Δημόσιο και επιχειρήσεις του Δημοσίου	30	36	30	36
Εισπράξεις από τρίτους προς απόδοση	154	352	154	352
Λοιπές προβλέψεις	198	179	202	202
Υποχρεώσεις από φόρους και τέλη (εκτός φόρου εισοδήματος)	26	37	31	34
Έξοδα πληρωτέα και έσοδα επομένων χρήσεων	125	75	120	71
Οφειλόμενες αμοιβές και έξοδα προσωπικού	34	27	33	26
Μη διακανονισμένες συναλλαγές επί χρεωστικών τίτλων	3	234	3	234
Υποχρεώσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις	1.239	1.248	1.058	1.016
Λοιπά	198	210	181	194
Σύνολο	2.250	2.658	1.956	2.340

Η μεταβολή των υποχρεώσεων από μισθώσεις για τον Όμιλο και την Τράπεζα παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα:

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2020
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	1.248	1.311	1.016	1.062
Μεταφορά από Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	-	3	-	-
Προσθήκες	180	7	182	7
Τροποποιήσεις / επανεπιμετρήσεις / τερματισμός συμβάσεων	(131)	(16)	(94)	(11)
Έξοδα από τόκους	25	28	39	44
Πληρωμές μισθωμάτων στην διάρκεια του έτους	(83)	(85)	(85)	(86)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	1.239	1.248	1.058	1.016

Υποχρέωση μίσθωσης

Την 31 Δεκεμβρίου 2021 οι υποχρεώσεις από μισθώσεις ανήλθαν σε €1.239 εκατ. και €1.058 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2020: €1.248 εκατ. και €1.016 εκατ.) για τον Όμιλο και την Τράπεζα αντίστοιχα και προεξοφλήθηκαν με μέσο σταθμικό επιτόκιο προεξόφλησης 1,94% και 3,63% (2020: 2,13% και 4,25%) για τον Όμιλο και την Τράπεζα αντίστοιχα. Κατά το 2021, η Prodea Investments A.E., ο κύριος εκμισθωτής της τράπεζας, πούλησε ορισμένα ακίνητα σε τρίτους, κατά συνέπεια η Τράπεζα υπέγραψε νέες συμβάσεις μίσθωσης αναφορικά με αυτά τα ακίνητα με τον νέο ιδιοκτήτη. Αυτή η συναλλαγή είχε ως αποτέλεσμα την αποαναγνώριση υποχρεώσεων από χρηματοδοτικές μισθώσεις με την Prodea Investments A.E., αξίας €142 εκατ. και €110 εκατ. για τον Όμιλο και την Τράπεζα αντίστοιχα, που περιλαμβάνονται στη γραμμή Τροποποιήσεις/ επανεπιμετρήσεις/ τερματισμός συμβάσεων του παραπάνω πίνακα. Ο Όμιλος και η Τράπεζα αναγνώρισαν νέες υποχρεώσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις αξίας €172 εκατ., που περιλαμβάνονται στη γραμμή Προσθήκες του παραπάνω πίνακα.

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Δικαιώματα παράτασης της διάρκειας μίσθωσης

Η Τράπεζα μισθώνει έναν αριθμό κτιρίων με δικαίωμα παράτασης της διάρκειας της μίσθωσης που μπορεί να εξασκηθεί αποκλειστικά από την Τράπεζα. Τα δικαιώματα αυτά χρησιμοποιούνται για τη μεγιστοποίηση της λειτουργικής ευελιξίας όσον αφορά στη διαχείριση των περιουσιακών στοιχείων που χρησιμοποιούνται στις δραστηριότητες της Τράπεζας. Οι μισθώσεις αυτές έχουν μεσοσταθμική μη ακυρώσιμη περίοδο 17 ετών και μια πρόσθετη μεσοσταθμική μέγιστη περίοδο παράτασης 10 ετών που μπορεί να ασκηθεί κατά επιλογή της Τράπεζας (εξαιρουμένων των μηχανισμών ευελιξίας και ακύρωσης που περιγράφονται κατωτέρω). Η τρέχουσα εκτιμώμενη περίοδος παράτασης των συμβάσεων μίσθωσης σε μεσοσταθμική βάση είναι περίπου 4,6 έτη δεδομένου ότι η Τράπεζα εκτιμά ότι θα κάνει χρήση της επιλογής παράτασης της διάρκειας μίσθωσης, μόνο για συγκεκριμένα στρατηγικά ακίνητα.

Μηχανισμός ευελιξίας και μηχανισμός ακύρωσης

Μέσω του μηχανισμού ευελιξίας η Τράπεζα έχει τη δυνατότητα τερματισμού των μισθώσεων με την Prodea Investments ετησίως, μέχρι και το 0,83% του ΣΒΜ (Συνολικό Βασικό Μίσθωμα). Η Τράπεζα έχει το δικαίωμα να μετακυλύει τυχόν μη χρησιμοποιούμενα ποσοστά του ΣΒΜ σε επόμενα έτη μίσθωσης, για μέγιστο διάστημα τριών ετών για κάθε ετήσιο μη χρησιμοποιούμενο ποσοστό. Καμία μίσθωση δεν μπορεί να τερματιστεί για μέρος του μισθωμένου χώρου και να παραμείνει σε ισχύ για το υπόλοιπο.

Ο μηχανισμός ακύρωσης δίνει στην Τράπεζα το δικαίωμα τερματισμού συγκεκριμένων μισθώσεων με την Prodea Investments μετά το 2028 και μέχρι τη λήξη τους, εφόσον οι μισθώσεις που τερματίζονται δεν υπερβαίνουν το 65% του ΣΒΜ, συμπεριλαμβανομένων όλων των μισθώσεων που έχουν ήδη τερματιστεί με τη διαδικασία που περιγράφεται στην προηγούμενη παράγραφο.

Την 31 Δεκεμβρίου 2021, περίπου το 72% και 69% (2020: 87% και 85%) των υποχρεώσεων από μισθώσεις που αναγνωρίζονται από τον Όμιλο και την Τράπεζα αντίστοιχα πληρούν τις προϋποθέσεις για να ενταχθούν στους μηχανισμούς ευελιξίας και ακύρωσης.

Λοιπές Προβλέψεις

Η μεταβολή των λοιπών προβλέψεων για τον Όμιλο και την Τράπεζα έχει ως εξής:

	Όμιλος							
	2021				2020			
	Επίδικες απαιτήσεις	Προβλέψεις για κατάπτωση εγγυητικών επιστολών	Λοιποί κίνδυνοι	Σύνολο	Επίδικες απαιτήσεις	Προβλέψεις για κατάπτωση εγγυητικών επιστολών	Λοιποί κίνδυνοι	Σύνολο
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	54	56	69	179	54	51	51	156
Προβλέψεις που χρησιμοποιήθηκαν στην τρέχουσα περίοδο	(1)	-	(64)	(65)	(6)	-	(116)	(122)
Προβλέψεις περιόδου/(Εσοδα από ακυρωσθέντες προβλέψεις περιόδου)	12	(2)	74	84	6	5	134	145
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	65	54	79	198	54	56	69	179

	Τράπεζα							
	2021				2020			
	Επίδικες απαιτήσεις	Προβλέψεις για κατάπτωση εγγυητικών επιστολών	Λοιποί κίνδυνοι	Σύνολο	Επίδικες απαιτήσεις	Προβλέψεις για κατάπτωση εγγυητικών επιστολών	Λοιποί κίνδυνοι	Σύνολο
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	41	105	56	202	49	53	29	131
Προβλέψεις που χρησιμοποιήθηκαν στην τρέχουσα περίοδο	(1)	(26)	(65)	(92)	(6)	-	(109)	(115)
Προβλέψεις περιόδου/(Εσοδα από ακυρωσθέντες προβλέψεις περιόδου)	10	(2)	84	92	(2)	52	136	186
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	50	77	75	202	41	105	56	202

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 35: Ενδεχόμενες Υποχρεώσεις, Εξασφαλίσεις, μεταφορές χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και Δεσμεύσεις

α. Νομικά θέματα

Υπάρχουν ορισμένες εκκρεμείς απαιτήσεις και δικαστικές αγωγές κατά της Τράπεζας και συγκεκριμένων θυγατρικών εταιριών της, στο πλαίσιο της συνήθους επιχειρηματικής δραστηριότητας. Οι εν λόγω απαιτήσεις και αγωγές βασίζονται γενικά σε εικαζόμενες παραβιάσεις της προστασίας των καταναλωτών, του τραπεζικού τομέα, της απασχόλησης και άλλων νόμων. Καμία από αυτές τις

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

απαιτήσεις και αγωγές εξατομικευμένα δεν είναι σημαντικές. Ο Όμιλος και η Τράπεζα προβαίνουν σε προβλέψεις για όλες τις υποθέσεις, για τις οποίες πιστεύουν ότι είναι πιθανό να προκύψει ζημία και το ποσό της ζημίας μπορεί εύλογα να εκτιμηθεί. Αυτές οι προβλέψεις ενδέχεται να μεταβάλλονται κατά διαστήματα, ανάλογα με την περίπτωση, βάσει επιπρόσθετων πληροφοριών. Για τις περιπτώσεις για τις οποίες δεν έχει αναγνωριστεί πρόβλεψη, η Διοίκηση δεν είναι σε θέση να εκτιμήσει την πιθανή ζημία, επειδή οι αγωγές μπορεί να διαρκέσουν πολλά χρόνια, πολλές από τις αγωγές βρίσκονται σε αρχικό στάδιο, υπάρχει αβεβαιότητα σχετικά με την πιθανότητα της τελικής έκβασης, υπάρχει αβεβαιότητα ως προς την έκβαση των εκκρεμών προσφυγών και υπάρχουν σημαντικά ζητήματα που πρέπει να επιλυθούν. Ωστόσο, κατά την άποψη της Διοίκησης, λαμβάνοντας υπόψη και τη γνώμη της Διεύθυνσης Νομικών Υπηρεσιών, η οριστική διευθέτησή τους και οι πιθανές δικαστικές αποφάσεις δεν αναμένεται να έχουν σημαντική επίπτωση στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης, στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων και στην Κατάσταση Ταμειακών Ροών του Ομίλου και της Τράπεζας, λαμβάνοντας υπόψη ότι την 31 Δεκεμβρίου 2021 ο Όμιλος και η Τράπεζα είχαν σχηματίσει πρόβλεψη €65 εκατ. και €50 εκατ. αντίστοιχα για επίδικες απαιτήσεις (31 Δεκεμβρίου 2020: €54 εκατ. και €41 εκατ. αντίστοιχα).

β. Εκκρεμείς φορολογικοί έλεγχοι

Οι εταιρείες του Ομίλου δεν έχουν ελεγχθεί φορολογικά από τις φορολογικές αρχές για ορισμένες χρήσεις, και επομένως, οι φορολογικές υποχρεώσεις τους για τις χρήσεις αυτές δεν έχουν καταστεί οριστικές. Συνεπώς, ως αποτέλεσμα των ελέγχων αυτών, είναι πιθανόν να επιβληθούν επιπλέον πρόστιμα και φόροι, τα ποσά των οποίων δεν είναι δυνατόν να προσδιοριστούν με ακρίβεια επί του παρόντος. Ωστόσο, εκτιμάται ότι δεν θα έχουν σημαντική επίπτωση στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης του Ομίλου και της Τράπεζας.

Οι χρήσεις των ετών 2011-2016 έχουν ελεγχθεί φορολογικά από τη Deloitte Ανώνυμη Εταιρία Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών, σύμφωνα με το άρθρο 82 του Ν.2238/1994 και μεταγενέστερα με το άρθρο 65Α Ν.4174/2013 και οι σχετικές εκθέσεις φορολογικής συμμόρφωσης, οι οποίες δεν είχαν παρατηρήσεις, εκδόθηκαν την 27 Ιουλίου 2012, 27 Σεπτεμβρίου 2013, 10 Ιουλίου 2014, 30 Οκτωβρίου 2015, 30 Σεπτεμβρίου 2016 και 23 Οκτωβρίου 2017 αντίστοιχα. Οι χρήσεις 2017, 2018 2019 και 2020 έχουν ελεγχθεί φορολογικά από την εταιρεία PwC Α.Ε. και οι σχετικές εκθέσεις φορολογικής συμμόρφωσης, οι οποίες δεν είχαν παρατηρήσεις, εκδόθηκαν την 26 Οκτωβρίου 2018, την 31 Οκτωβρίου 2019, την 27 Οκτωβρίου 2020 και την 27 Οκτωβρίου 2021, αντίστοιχα. Η χρήση του 2021 ομοίως θα ελεγχθεί φορολογικά από την εταιρεία PwC Α.Ε., ωστόσο, δεν αναμένεται να υπάρχει σημαντική επίδραση στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης του Ομίλου και της Τράπεζας.

Το δικαίωμα του Δημοσίου για έκδοση πράξης διορθωτικού προσδιορισμού φόρου εισοδήματος μέχρι και τη χρήση 2014 παραγράφηκε την 31 Δεκεμβρίου 2021. Για τα φορολογικά έτη 2015 και επόμενα, σύμφωνα με την ΠΟΛ.1006/2016, δεν εξαιρούνται από τη διενέργεια τακτικού φορολογικού ελέγχου από τις αρμόδιες φορολογικές αρχές οι επιχειρήσεις που έχουν ελεγχθεί φορολογικά από ανεξάρτητο ελεγκτή και για τις οποίες εκδίδεται φορολογικό πιστοποιητικό χωρίς επιφυλάξεις για παραβάσεις της φορολογικής νομοθεσίας.

Συνεπώς οι φορολογικές αρχές είναι δυνατόν να επανέλθουν και να διενεργήσουν τον δικό τους φορολογικό έλεγχο στα βιβλία της Τράπεζας για αυτές τις χρήσεις. Ωστόσο, δεν αναμένεται να έχει σημαντική επίδραση στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης του Ομίλου και της Τράπεζας.

Πληροφορίες σχετικά με τις ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις για τις θυγατρικές και τις συμμετοχές με τη μέθοδο της καθαρής θέσης υπάρχουν στις Σημειώσεις 44 «Ενοποιούμενες εταιρείες» και 24 «Συμμετοχές με τη μέθοδο της καθαρής θέσης», αντίστοιχα.

γ. Δανειακές δεσμεύσεις

Ο Όμιλος, στο πλαίσιο των συνήθων χρηματοδοτικών δραστηριοτήτων του, υπεισέρχεται σε συμβατικές δεσμεύσεις εκ μέρους των πελατών του και συμμετέχει σε χρηματοοικονομικά μέσα που ενέχουν εκτός ισολογισμού κινδύνους, ώστε να εξυπηρετήσει τις χρηματοδοτικές ανάγκες των πελατών του. Οι συμβατικές δεσμεύσεις αφορούν σε υποχρεώσεις από εγκεκριμένες δανειακές συμβάσεις, ενέγγυες και ανοιχθείσες πιστώσεις προς εκτέλεση και εκδοθείσες εγγυητικές επιστολές. Οι υποχρεώσεις από εγκεκριμένες δανειακές συμβάσεις είναι συμφωνίες χορηγήσεων που προϋποθέτουν τη μη αθέτηση των αναγραφόμενων όρων της σύμβασης. Οι ενέγγυες πιστώσεις προς εκτέλεση, αφορούν στη χρηματοδότηση από την Τράπεζα της εμπορικής συμφωνίας μεταφοράς αγαθών στο εσωτερικό ή στο εξωτερικό, με απευθείας πληρωμή του συναλλασσόμενου, με τον οποίο ο πελάτης της Τράπεζας έχει συνάψει τη συμφωνία. Οι ανοιχθείσες ενέγγυες πιστώσεις και εκδοθείσες εγγυητικές επιστολές αφορούν σε δεσμεύσεις υπό όρους και εκδίδονται από τον Όμιλο προκειμένου να παρασχεθεί εγγύηση για την εκπλήρωση από τον πελάτη των όρων της συμφωνίας. Όλες οι προαναφερθείσες συμφωνίες σχετίζονται με τις συνήθεις χρηματοδοτικές δραστηριότητες του Ομίλου. Στην περίπτωση μη καλής εκτέλεσης από τον αντισυμβαλλόμενο του χρηματοοικονομικού μέσου που αφορά σε εγκεκριμένες δανειακές συμβάσεις, ενέγγυες και ανοιχθείσες πιστώσεις προς εκτέλεση καθώς και εκδοθείσες εγγυητικές επιστολές, ο κίνδυνος έκθεσης σε ζημίες που αντιμετωπίζουν ο Όμιλος και Τράπεζα ανυποστηρίζεται από την συμβατική ονομαστική αξία των μέσων αυτών. Σε αυτές τις περιπτώσεις, ο Όμιλος και η Τράπεζα ακολουθούν την ίδια πιστωτική πολιτική με αυτή που ακολουθούν για τους εντός χρηματοοικονομικής θέσης κινδύνους.

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

	Όμιλος		Τράπεζα	
	Λογιστική Αξία μεταβιβασμένων περιουσιακών στοιχείων	Λογιστική Αξία συνδεδεμένων υποχρεώσεων	Λογιστική Αξία μεταβιβασμένων περιουσιακών στοιχείων	Λογιστική Αξία συνδεδεμένων υποχρεώσεων
	31.12.2020			
Υποχρεώσεις προς την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και Κεντρικές Τράπεζες				
Τίτλοι εμπορικού και επενδυτικού χαρτοφυλακίου	6.458	5.804	6.458	5.804
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος	5.307	3.517	5.307	3.517
Καταθέσεις πιστωτικών ιδρυμάτων υπό μορφή γeros				
Τίτλοι εμπορικού και επενδυτικού χαρτοφυλακίου	793	766	738	721
Λοιπά				
Τίτλοι εμπορικού και επενδυτικού χαρτοφυλακίου	1.091	-	1.091	-
Σύνολο	13.649	10.087	13.594	10.042

Οι συναλλαγές σύμφωνα με τις οποίες τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία μεταβιβάζονται, αλλά συνεχίζουν να αναγνωρίζονται στο σύνολό τους στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης του Ομίλου αφορούν σε άντληση ρευστότητας μέσω του Ευρωσυστήματος σύμφωνα με τους γενικούς όρους που ισχύουν για τέτοιου είδους συμφωνίες, καθώς και συμφωνίες επαναγοράς τίτλων (γeros) με χρηματοπιστωτικά ιδρύματα (βλ. Σημείωση 2.13 «Συμβάσεις πώλησης και επαναγοράς χρεογράφων» και Σημείωση 30 «Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα»), οι οποίες γενικά διεξάγονται σύμφωνα με τυποποιημένες συμβάσεις αγοράς. Όσον αφορά στην παροχή ρευστότητας από το Ευρωσύστημα, οι παρεχόμενες εμπράγματα εξασφαλίσεις υφίστανται γενικά μια έκπτωση, η οποία έχει ως αποτέλεσμα η λογιστική αξία των συνδεδεμένων υποχρεώσεων να είναι χαμηλότερη από τη λογιστική αξία των μεταβιβασμένων περιουσιακών στοιχείων. Ως αποτέλεσμα των εν λόγω συναλλαγών, ο Όμιλος και η Τράπεζα δεν είναι σε θέση να χρησιμοποιήσουν, πουλήσουν ή ενεχυριάσουν τα μεταβιβασμένα περιουσιακά στοιχεία καθ'όλη τη διάρκεια της συναλλαγής. Ο Όμιλος και η Τράπεζα παραμένουν εκτεθειμένοι σε επιτοκιακό και πιστωτικό κίνδυνο επί αυτών των ενεχυριασμένων μέσων. Το δικαίωμα αναγωγής του αντισυμβαλλόμενου δεν περιορίζεται μόνο στα μεταβιβασμένα περιουσιακά στοιχεία.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 36: Μετοχικό Κεφάλαιο, Διαφορά Από Έκδοση Μετοχών Υπέρ Το Άρτιο Και Ίδιες Μετοχές

Μετοχικό Κεφάλαιο-Κοινές Μετοχές

Το σύνολο των κοινών μετοχών την 31 Δεκεμβρίου 2021 ανερχόταν σε 914.715.153 ονομαστικής αξίας 1,00 Ευρώ ανά μετοχή και την 31 Δεκεμβρίου 2020 ανερχόταν σε 914.715.153 ονομαστικής αξίας 3,00 Ευρώ ανά μετοχή.

Κατόπιν της απόφασης της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των μετόχων της 30 Ιουλίου 2021, για τη μείωση του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας κατά το ποσό €1.829 εκατ. από €2.744 εκατ., με μείωση της ονομαστικής αξίας εκάστης κοινής ονομαστικής μετοχής από 3,00 Ευρώ σε 1,00 Ευρώ (χωρίς μεταβολή του συνολικού αριθμού των κοινών ονομαστικών μετοχών), με σκοπό το συμψηφισμό ισόποσων σωρευμένων λογιστικών ζημιών προηγούμενων χρήσεων, στις 26 Οκτωβρίου 2021 το Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων με την υπ' αριθ. πρωτοκόλλου 2420390/26.10.2021 απόφασή του, ενέκρινε τη μείωση αυτή.

Η Επιτροπή Εταιρικών Πράξεων του Χρηματιστηρίου Αθηνών ενημερώθηκε κατά τη συνεδρίασή της την 18η Νοεμβρίου 2021 σχετικά με τη μείωση της ονομαστικής αξίας των μετοχών της Τράπεζας. Κατόπιν τούτου, προσδιορίστηκε η 22α Νοεμβρίου 2021 ως η ημερομηνία αλλαγής της ονομαστικής αξίας της Τράπεζας σε 1,00 Ευρώ.

Ίδιες Μετοχές

Οι συναλλαγές των ιδίων μετοχών διενεργούνται από τη θυγατρική εταιρεία Εθνική Χρηματιστηριακή Α.Ε.Π.Ε.Υ. και συνοψίζονται ως ακολούθως:

	Όμιλος	
	Αριθμός Μετοχών	εκατ. €
Την 1 Ιανουαρίου 2020	300.123	1
Αγορές	12.259.613	17
Πωλήσεις	(12.223.918)	(17)
Την 31 Δεκεμβρίου 2020	335.818	1
Αγορές	6.274.150	15
Πωλήσεις	(6.572.455)	(16)
Την 31 Δεκεμβρίου 2021	37.513	-

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 37: Φορολογικές Επιδράσεις Σχετιζόμενες Με Τα Λοιπά Συνολικά Έσοδα/(Έξοδα) Περιόδου

Όμιλος	Από 1.1 έως 31.12.2021			Από 1.1 έως 31.12.2020		
	Μικτά	Φόρος	Καθαρά	Μικτά	Φόρος	Καθαρά
Ποσά που αναταξινομούνται στα αποτελέσματα από:						
Μη πραγματοποιηθέντα κέρδη/(ζημιές) χρεογράφων διαθεσίμων προς πώληση περιόδου	(92)	28	(64)	155	(32)	123
Αναταξινομήσεις χρεογράφων διαθεσίμων προς πώληση που περιλαμβάνονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων	(28)	3	(25)	(40)	6	(34)
Αναγνώριση απομείωσης χρεογράφων διαθεσίμων προς πώληση	1	-	1	10	(2)	8
Μη πραγματοποιηθέντα κέρδη/(ζημιές) από χρεωστικούς τίτλους που επιμετρώνται στην ΕΑΜΛΣΕ (Κέρδη) / ζημιές από χρεωστικούς τίτλους που επιμετρώνται στην ΕΑΜΛΣΕ και αναταξινομήθηκαν στην κατάσταση αποτελεσμάτων λόγω πώλησης	(43)	-	(43)	117	-	117
Πρόβλεψη ΑΠΖ που αναγνωρίστηκε στην κατάσταση αποτελεσμάτων	(98)	-	(98)	(383)	-	(383)
	(4)	-	(4)	2	-	2
Επενδύσεις σε χρεόγραφα	(264)	31	(233)	(139)	(28)	(167)
Συναλλαγματικές διαφορές	10	-	10	(11)	-	(11)
Αντιτάθμιση ταμειακών ροών	22	-	22	(16)	-	(16)
Ποσά που αναταξινομούνται στα αποτελέσματα	(232)	31	(201)	(166)	(28)	(194)
Ποσά που δεν αναταξινομούνται στα αποτελέσματα από:						
Κέρδη/(ζημιές) συμμετοχικών τίτλων που επιμετρώνται στην ΕΑΜΛΣΕ (Κέρδη) / ζημιές συμμετοχικών τίτλων που επιμετρώνται στην ΕΑΜΛΣΕ και μεταφέρθηκαν στα αποτελέσματα εις νέον λόγω πώλησης	10	-	10	(24)	-	(24)
Επανεκτίμηση της καθαρής (υποχρέωσης)/περιουσιακού στοιχείου	1	-	1	(13)	-	(13)
	9	-	9	(19)	1	(18)
Ποσά που δεν αναταξινομούνται στα αποτελέσματα	20	-	20	(56)	1	(55)
Λοιπά συνολικά έσοδα / (έξοδα) περιόδου	(212)	31	(181)	(222)	(27)	(249)
Τράπεζα						
Στοιχεία τα οποία μεταγενέστερα μπορούν να μεταφερθούν στα αποτελέσματα:						
Μη πραγματοποιηθέντα κέρδη/(ζημιές) από χρεωστικούς τίτλους που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων («ΕΑΜΛΣΕ») (Κέρδη) / ζημιές από χρεωστικούς τίτλους που επιμετρώνται στην ΕΑΜΛΣΕ και αναταξινομήθηκαν στην κατάσταση αποτελεσμάτων λόγω πώλησης	(43)	-	(43)	117	-	117
Πρόβλεψη ΑΠΖ που αναγνωρίστηκε στην κατάσταση αποτελεσμάτων	(97)	-	(97)	(383)	-	(383)
	(5)	-	(5)	2	-	2
Επενδύσεις σε χρεόγραφα	(145)	-	(145)	(264)	-	(264)
Συναλλαγματικές διαφορές	1	-	1	(3)	-	(3)
Αντιτάθμιση ταμειακών ροών	22	-	22	(16)	-	(16)
Σύνολο στοιχείων τα οποία μεταγενέστερα μπορούν να μεταφερθούν στα αποτελέσματα	(122)	-	(122)	(283)	-	(283)
Στοιχεία τα οποία μεταγενέστερα δεν μπορούν να μεταφερθούν στα αποτελέσματα:						
Κέρδη/(ζημιές) συμμετοχικών τίτλων που επιμετρώνται στην ΕΑΜΛΣΕ (Κέρδη) / ζημιές συμμετοχικών τίτλων που επιμετρώνται στην ΕΑΜΛΣΕ και μεταφέρθηκαν στα αποτελέσματα εις νέον λόγω πώλησης	9	-	9	(24)	-	(24)
Επανεκτίμηση της καθαρής (υποχρέωσης)/περιουσιακού στοιχείου	1	-	1	(13)	-	(13)
	10	-	10	(17)	-	(17)
Σύνολο στοιχείων τα οποία μεταγενέστερα δεν μπορούν να μεταφερθούν στα αποτελέσματα	20	-	20	(54)	-	(54)
Λοιπά συνολικά έσοδα/(έξοδα) περιόδου	(102)	-	(102)	(337)	-	(337)

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 38: Αποθεματικά και αποτελέσματα εις νέον

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2020
Τακτικό αποθεματικό	310	308	297	297
Αποθεματικό αναπροσαρμογής επενδύσεων σε χρεόγραφα	(52)	82	(59)	76
Προγράμματα καθορισμένων παροχών	(190)	(200)	(189)	(199)
Αποθεματικό συναλλαγματικών διαφορών	73	62	(51)	(52)
Λοιπά αποθεματικά και αποτελέσματα εις νέον	(9.405)	(12.118)	(9.535)	(12.114)
Σύνολο	(9.264)	(11.866)	(9.537)	(11.992)

Η κίνηση του αποθεματικού αναπροσαρμογής των επενδύσεων σε χρεόγραφα συνοψίζεται παρακάτω:

	Όμιλος		Τράπεζα	
	2021	2020	2021	2020
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	82	377	76	377
Μεταφορά από ταξινομηθέντα προοριζόμενα προς πώληση	-	6	-	-
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) από χρεωστικούς τίτλους που επιμετρώνται στην ΕΑΜΛΣΕ	(43)	117	(44)	117
Καθαρά (κέρδη) / ζημιές από χρεωστικούς τίτλους που επιμετρώνται στην ΕΑΜΛΣΕ και αναταξινομήθηκαν στην κατάσταση αποτελεσμάτων λόγω πώλησης	(97)	(383)	(97)	(383)
Αναγνώριση απομείωσης χρεωστικών τίτλων που επιμετρώνται στην ΕΑΜΛΣΕ και αναταξινομήθηκε στην κατάσταση αποτελεσμάτων	(5)	2	(5)	2
Κέρδη/(ζημιές) συμμετοχικών τίτλων που επιμετρώνται στην ΕΑΜΛΣΕ	10	(24)	10	(24)
Αναταξινόμηση στα Κέρδη εις Νέον λόγω της πώλησης συμμετοχικών τίτλων επιμετρώμενων στην ΕΑΜΛΣΕ	1	(13)	1	(13)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	(52)	82	(59)	76

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 39: Μη ελέγχουσες συμμετοχές

	Όμιλος	
	2021	2020
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	20	18
Αναλογία στα αποτελέσματα θυγατρικών εταιρειών	2	2
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	22	20

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 40: Μέρισμα ανά μετοχή

Ο Ν. 4548/2018, ο οποίος είναι σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2019, επιβάλλει περιορισμούς όσον αφορά τη διανομή μερίσματος. Συγκεκριμένα, ορίζει ότι δεν μπορεί να γίνει οποιαδήποτε διανομή στους μετόχους εφόσον, κατά την ημερομηνία λήξης της τελευταίας χρήσης, το σύνολο των ιδίων κεφαλαίων της εταιρείας, είναι ή μετά από τη διανομή αυτή θα γίνει κατώτερο από το ποσό του μετοχικού κεφαλαίου, προσαυξημένου με τα αποθεματικά για τα οποία η διανομή τους απαγορεύεται από το νόμο ή το καταστατικό, τα πιστωτικά κονδύλια της καθαρής θέσης η διανομή των οποίων δεν επιτρέπεται και τα μη πραγματοποιηθέντα κέρδη της κατάστασης αποτελεσμάτων. Το ποσό αυτού του μετοχικού κεφαλαίου μειώνεται κατά το ποσό που δεν έχει ακόμη κληθεί να καταβληθεί.

Επιπλέον, ο νόμος ορίζει ότι το ποσό που διανέμεται στους μετόχους δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό των αποτελεσμάτων της τελευταίας χρήσης που έχει λήξει προσαυξημένο με τα κέρδη που προέρχονται από προηγούμενες χρήσεις και τα αποθεματικά για τα οποία επιτρέπεται και αποφασίστηκε από τη Γενική Συνέλευση η διανομή τους και μειωμένο κατά τα μη πραγματοποιηθέντα κέρδη, το ποσό των ζημιών προηγούμενων χρήσεων και τα ποσά που επιβάλλεται να διατεθούν για το σχηματισμό αποθεματικών σύμφωνα με το νόμο και το καταστατικό.

Λόγω των ανωτέρω περιορισμών δεν υπήρχαν διανεμόμενα κέρδη κατά τη λήξη του 2020 και για το λόγο αυτό η Ετήσια Γενική Συνέλευση των μετόχων της Τράπεζας, που έλαβε χώρα την 30 Ιουλίου 2021, αποφάσισε τη μη διανομή μερίσματος.

Για τον ίδιο λόγο το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας θα προτείνει τη μη διανομή μερίσματος στην Ετήσια Γενική Συνέλευση των Μετόχων του 2022.

Περαιτέρω, σύμφωνα με το νόμο του Ελληνικού Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας («ΕΤΧΣ») και σε συμμόρφωση με τις διατάξεις του Τροποποιημένου Πλαισίου Σύμβασης Συνεργασίας με το ΕΤΧΣ, ο εκπρόσωπος του ΕΤΧΣ στο Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας έχει δικαίωμα αρνησικυρίας επί της απόφασης για διανομή μερίσματος.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 41: Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2020
Ταμείο και διαθέσιμα στις Κεντρικές Τράπεζες	15.674	9.156	15.536	8.998
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων	351	568	223	423
Τίτλοι εμπορικού χαρτοφυλακίου	1	15	1	15
Τίτλοι επενδυτικού χαρτοφυλακίου	79	45	50	14
Σύνολο	16.105	9.784	15.810	9.450

Την 31 Δεκεμβρίου 2021, στο κονδύλιο «Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων» του Ομίλου, περιλαμβάνεται ποσό €19 εκατ., που αφορά θυγατρικές που έχουν ταξινομηθεί ως Προοριζόμενες προς Πώληση.

Την 31 Δεκεμβρίου 2020, στο κονδύλιο «Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων» του Ομίλου, περιλαμβάνεται ποσό €18 εκατ., που αφορά θυγατρικές που έχουν ταξινομηθεί ως Προοριζόμενες προς Πώληση.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 42: Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη

Η φύση των σημαντικών συναλλαγών τις οποίες πραγματοποίησε ο Όμιλος με συνδεδεμένα μέρη για τη 12-μηνη περίοδο που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2021 και την 31 Δεκεμβρίου 2020 καθώς και τα σημαντικά εκκρεμή υπόλοιπα που προέκυψαν από τις συναλλαγές αυτές κατά την 31 Δεκεμβρίου 2021 και την 31 Δεκεμβρίου 2020 παρατίθενται παρακάτω.

α. Συναλλαγές του Ομίλου με τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και της Διοίκησης

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, οι Γενικοί Διευθυντές και τα μέλη των Εκτελεστικών Επιτροπών της Τράπεζας, μέλη της Διοίκησης θυγατρικών εταιρειών καθώς και στενά συγγενικά μέλη και εταιρείες που ελέγχονται ατομικά ή από κοινού από τα πρόσωπα αυτά, πραγματοποίησαν συναλλαγές με τον Όμιλο και την Τράπεζα.

Όλα τα δάνεια προς τα συνδεδεμένα μέρη (i) χορηγήθηκαν υπό το σύνηθες επιχειρηματικό πλαίσιο, (ii) περιλάμβαναν τους ίδιους όρους, συμπεριλαμβανομένων των επιτοκίων και των εξασφαλίσεων, με παρόμοια δάνεια που χορηγήθηκαν την ίδια περίοδο σε τρίτους και (iii) δεν εμπεριέχουν μεγαλύτερο από το σύνηθες κίνδυνο αποπληρωμής ή δεν περιλαμβάνουν άλλα δυσμενή χαρακτηριστικά.

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας παρατίθενται στη Σημείωση 1 «Γενικές πληροφορίες».

Κατά την 31 Δεκεμβρίου 2021, το ύψος των δανείων, των καταθέσεων/υποχρεώσεων και των εγγυητικών επιστολών ανήλθαν, σε επίπεδο Ομίλου, σε €4 εκατ., €5 εκατ. και μηδέν αντίστοιχα (31 Δεκεμβρίου 2020: €3 εκατ., €5 εκατ. και μηδέν αντίστοιχα) και σε επίπεδο Τράπεζας σε €4 εκατ., €4 εκατ. και μηδέν αντίστοιχα (31 Δεκεμβρίου 2020: €3 εκατ., €4 εκατ. και μηδέν αντίστοιχα).

Οι συνολικές απολαβές των συνδεδεμένων μερών για την περίοδο που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2021, ανήλθαν σε €9 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2020: €10 εκατ.) για τον Όμιλο και σε €8 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2020: €8 εκατ.) για την Τράπεζα, περιλαμβάνοντας βραχυπρόθεσμες παροχές κυρίως μισθούς και ασφαλιστικές εισφορές.

β. Συναλλαγές με θυγατρικές, συγγενείς και κοινοπραξίες

Οι συναλλαγές και τα υπόλοιπα μεταξύ της Τράπεζας, των θυγατρικών, των συγγενών εταιρειών και των κοινοπραξιών της παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα. Σε επίπεδο Ομίλου περιλαμβάνονται μόνο οι συναλλαγές και τα υπόλοιπα με τις συγγενείς επιχειρήσεις και τις κοινοπραξίες καθότι οι συναλλαγές και τα υπόλοιπα με τις θυγατρικές έχουν απαλειφθεί κατά την ενοποίηση.

	Όμιλος	
	31.12.2021	31.12.2020
Απαιτήσεις	5	9
Υποχρεώσεις	17	14
Εγγυητικές επιστολές, ενδεχόμενες υποχρεώσεις και λουιτοί λογαριασμοί τάξεως	2	2
	Από 1.1 έως	
	31.12.2021	31.12.2020
Έσοδα από τόκους, προμήθειες και λουιτά έσοδα	-	-
Έξοδα από τόκους, προμήθειες και λουιτά έξοδα	3	5

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

	Τράπεζα					
	31.12.2021			31.12.2020		
	Θυγατρικές	Συγγενείς & Κοινοπραξίες	Σύνολο	Θυγατρικές	Συγγενείς & Κοινοπραξίες	Σύνολο
Απαιτήσεις	1.367	5	1.372	1.089	9	1.098
Υποχρεώσεις	1.221	17	1.238	1.206	14	1.220
Εγγυητικές επιστολές, ενδεχόμενες υποχρεώσεις και λοιποί λογαριασμοί τάξεως	516	2	518	729	2	731
	Από 1.1 έως 31.12.2021			Από 1.1 έως 31.12.2020		
Έσοδα από τόκους, προμήθειες και λοιπά έσοδα	55	-	55	55	-	55
Έξοδα από τόκους, προμήθειες και λοιπά έξοδα	13	3	16	15	5	20

γ. Συναλλαγές με λοιπά συνδεδεμένα μέρη

Το σύνολο των απαιτήσεων για τον Όμιλο και την Τράπεζα, την 31 Δεκεμβρίου 2021 από τα ταμεία και τους λογαριασμούς ασφάλισης του προσωπικού ανερχόταν σε €747 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2020: €747 εκατ.). Για τις απαιτήσεις αυτές ο Όμιλος και η Τράπεζα αναγνώρισαν πρόβλεψη €739 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2020: €742 εκατ.).

Το σύνολο των υποχρεώσεων για τον Όμιλο και την Τράπεζα, την 31 Δεκεμβρίου 2021 προς τα ταμεία και τους λογαριασμούς ασφάλισης του προσωπικού ανερχόταν σε €112 εκατ. Και €32 εκατ. αντίστοιχα (31 Δεκεμβρίου 2020: €102 εκατ. και €29 εκατ. αντίστοιχα).

δ. Συναλλαγές με το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας

Λαμβάνοντας υπόψη το νόμο του Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας («ΤΧΣ»), το Πλαίσιο Συνεργασίας ("RFA") μεταξύ της Τράπεζας και του ΤΧΣ, το οποίο υπογράφηκε το Δεκέμβριο 2015, το γεγονός ότι το ΤΧΣ κατέχει το 40,39% των κοινών μετοχών της Τράπεζας, εκ των οποίων 38,92% είναι με πλήρη δικαιώματα ψήφου, καθώς επίσης ότι το ΤΧΣ εκπροσωπείται στο Διοικητικό Συμβούλιο και στις επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας, το ΤΧΣ θεωρείται συνδεδεμένο μέρος του Ομίλου. Εκτός από τις κοινές μετοχές που έχουν εκδοθεί από την Τράπεζα και διακρατούνται από το ΤΧΣ, δεν υπάρχουν σημαντικά υπόλοιπα ή άλλες συναλλαγές με το ΤΧΣ.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 43: Εξαγορές, πωλήσεις και συγχωνεύσεις εταιρειών

Η κίνηση των επενδύσεων σε θυγατρικές συνοψίζεται ως ακολούθως :

	Τράπεζα	
	2021	2020
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	1.166	1.139
Αγορές επιπλέον μεριδίων / αυξήσεις μετοχικού κεφαλαίου υφιστάμενων θυγατρικών	26	3
Μειωση μετοχικού κεφαλαίου υφιστάμενων θυγατρικών	(7)	-
Εκκαθάριση	-	(2)
Απομείωση	(32)	(7)
Αντιλογισμός Απομείωσης	-	3
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα για πώληση	(20)	-
Μεταφορά από μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα για πώληση	-	30
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	1.133	1.166

Το 2021, οι αγορές επιπλέον μεριδίων / αυξήσεις μετοχικού κεφαλαίου υφιστάμενων θυγατρικών αφορούν κυρίως την αύξηση μετοχικού κεφαλαίου της NBG Leasing S.R.L. ποσού €26 εκατ. (δείτε παρακάτω πίνακα), ενώ η μείωση μετοχικού κεφαλαίου σε υφιστάμενες θυγατρικές, αφορά την NBG Greek Fund Ltd, ποσού €7 εκατ.

Η ζημιά απομείωσης που αναγνώρισε η Τράπεζα για το 2021 αφορά το κόστος της επένδυσης στην Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος (Κύπρος) ΛΤΔ ποσού €6 εκατ., και της NBG Leasing S.R.L. ποσού €26 εκατ.

Τα μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα για πώληση το 2021 περιλαμβάνουν το κόστος κτήσης της Probank Χρηματοδοτικές Μισθώσεις Α.Ε. (βλ. Σημείωση 29 «Περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις προοριζόμενα προς πώληση και διακοπή δραστηριότητας»).

Η εκκαθάριση το 2020 αφορά την ολοκλήρωση της εκκαθάρισης της Probank Α.Ε.Δ.Α.Κ.

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Η ζημιά απομείωσης που αναγνώρισε η Τράπεζα για το 2020 αφορά κυρίως το κόστος της επένδυσης στην NBG Management Services Ltd ποσού €2 εκατ., στην NBG Finance Plc ποσού €1 εκατ. και στην NBG Finance Dollar Plc ποσού €4 εκατ., ενώ ο αντίλογισμός απομείωσης αφορά την ΠΡΟΤΥΠΟΣ Κτηματική Τουριστική Α.Ε.

Η μεταφορά από τα μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα για πώληση το 2020, αφορά το κόστος κτήσης της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος (Κύπρος) ΛΤΔ (βλ. Σημείωση 29 «Περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις προοριζόμενα προς πώληση και διακοπείσες δραστηριότητες»).

Οι αγορές επιπλέον μεριδίων ή/και οι αυξήσεις μετοχικού κεφαλαίου υφιστάμενων θυγατρικών περιλαμβάνουν τις ακόλουθες συναλλαγές:

	Τράπεζα	
	2021	2020
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου της NBG Leasing S.R.L.	26	-
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου της ΠΡΟΤΥΠΟΣ Κτηματική Τουριστική Α.Ε.	-	2
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου της Κτηματικής Κατασκευαστικής Α.Ε. «ΕΚΤΕΝΕΠΟΛ»	-	1
Σύνολο	26	3

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 44: Ενοποιούμενες Εταιρείες

Θυγατρικές	Έδρα	Ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις	Όμιλος		Τράπεζα	
			31.12.2021	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2020
Εθνική Χρηματιστηριακή Α.Ε.Π.Ε.Υ.	Ελλάδα	2016-2021	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Εθνική Asset Management Α.Ε.Δ.Α.Κ.	Ελλάδα	2016-2021	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Εθνική Leasing Α.Ε.	Ελλάδα	2011-2021	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Εθνική Συμβουλευτικές Υπηρεσίες Ακινήτων Μονοπρόσωπη Α.Ε.	Ελλάδα	2016-2021	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Προνομιάχος Ανώνυμος Εταιρεία Γενικών Αποθηκών Ελλάδος Μονοπρόσωπη Α.Ε.	Ελλάδα	2011-2021	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Ανώνυμος Ελληνική Εταιρεία Γενικών Ασφαλειών «Η Εθνική» ⁽²⁾	Ελλάδα	2016-2021	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
ΚΑΔΜΟΣ Α.Ε.	Ελλάδα	2011-2021	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
ΔΙΟΝΥΣΟΣ Α.Ε.	Ελλάδα	2011-2021	99,91%	99,91%	99,91%	99,91%
Κτηματική Κατασκευαστική Μονοπρόσωπη Α.Ε. «ΕΚΤΕΝΕΠΟΛ»	Ελλάδα	2011-2021	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
ΠΡΟΤΥΠΟΣ Κτηματική Τουριστική Μονοπρόσωπη Α.Ε.	Ελλάδα	2011-2021	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Ελληνικά Τουριστικά Έργα Α.Ε.	Ελλάδα	2011-2021	78,24%	78,14%	78,24%	78,14%
Εθνική Κτηματικής Εκμετάλλευσης Μονοπρόσωπη Α.Ε.	Ελλάδα	2011-2021	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Εθνική Factors Α.Ε.	Ελλάδα	2016-2021	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
I-Bank Direct Α.Ε. ⁽¹⁾	Ελλάδα	2016-2021	100,00%	100,00%	99,90%	99,90%
Probank Χρηματοδοτικές Μισθώσεις Α.Ε. ⁽²⁾	Ελλάδα	2011-2021	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
NBG Μεσίτες Ασφαλίσεων Α.Ε.	Ελλάδα	2016-2021	100,00%	100,00%	99,90%	99,90%
NBG Malta Holdings Ltd	Μάλτα	2006-2021	100,00%	100,00%	-	-
NBG Bank Malta Ltd ⁽⁴⁾	Μάλτα	2005-2021	100,00%	100,00%	-	-
ARC Management Two EAD (Special Purpose Entity)	Βουλγαρία	2016-2021	100,00%	100,00%	-	-
Bankteco E.O.O.D.	Βουλγαρία	2016-2021	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
NBG Leasing S.R.L.	Ρουμανία	2016-2021	100,00%	100,00%	100,0%	100,00%
S.C. Garanta Asigurari S.A. ⁽²⁾	Ρουμανία	2003-2021	94,96%	94,96%	-	-
ARC Management One SRL (Special Purpose Entity)	Ρουμανία	2013-2021	100,00%	100,00%	-	-
Stopanska Banka A.D.-Skopje	Βόρεια Μακεδονία	2014-2021	94,64%	94,64%	94,64%	94,64%
NBG Greek Fund Ltd	Κύπρος	2016-2021	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος (Κύπρος) ΛΤΔ	Κύπρος	2012-2021	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Ethniki Insurance (Cyprus) Ltd ⁽²⁾	Κύπρος	2004-2021	100,00%	100,00%	-	-
NBG Management Services Ltd	Κύπρος	2016-2021	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
National Securities Co (Cyprus) Ltd ⁽¹⁾	Κύπρος	-	100,00%	100,00%	-	-
Ethniki General Insurance (Cyprus) Ltd ⁽²⁾	Κύπρος	2004-2021	100,00%	100,00%	-	-
National Insurance Agents & Consultants Ltd ⁽²⁾	Κύπρος	2008-2021	100,00%	100,00%	-	-
CAC Coral Ltd ⁽²⁾	Κύπρος	2019-2021	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
NBG Asset Management Luxemburg S.A.	Λουξεμ- βούργιο	2021	100,00%	100,00%	94,67%	94,67%
NBG International Ltd	Ηνωμένο Βασίλειο	2003-2021	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
NBGI Private Equity Ltd ⁽¹⁾	Ηνωμένο Βασίλειο	2003-2021	100,00%	100,00%	-	-
NBG Finance Plc	Ηνωμένο Βασίλειο	2003-2021	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
NBG Finance (Dollar) Plc ⁽¹⁾	Ηνωμένο Βασίλειο	2008-2021	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
NBG Finance (Sterling) Plc ⁽¹⁾	Ηνωμένο Βασίλειο	2008-2021	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
SINEPIA Designated Activity Company (Special Purpose Entity) ⁽³⁾	Ιρλανδία	-	-	-	-	-
NBG International Holdings B.V.	Ολλανδία	2021	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Σημείωση:

(1) Υπό εκκαθάριση.

(2) Οι εταιρείες Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α. και οι θυγατρικές της, η Probank Χρηματοδοτικές Μισθώσεις Α.Ε. και η CAC Coral Ltd έχουν ταξινομηθεί ως «Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση» (βλ. Σημείωση 29 «Περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις προοριζόμενα προς πώληση και διακοπήσεις δραστηριότητες»).

(3) Η εκκαθάριση της εταιρείας ολοκληρώθηκε στις 16 Απριλίου 2021. Η εταιρεία λύθηκε στις 29 Ιουλίου 2021.

(4) Τον Οκτώβριο του 2021, η Τράπεζα αποφάσισε την παύση των εργασιών της στη Μάλτα, μέσω της θυγατρικής της NBG Bank Malta Ltd.

Ο πίνακας που ακολουθεί παρέχει λεπτομέρειες των σημαντικότερων θυγατρικών του Ομίλου:

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

Επωνυμία θυγατρικής	Κύρια δραστηριότητα	Ποσοστό ψήφου Ομίλου	
		31.12.2021	31.12.2020
Εθνική Χρηματοπιστηριακή Α.Ε.Π.Ε.Υ.	Χρηματοπιστηριακές / Επενδ. Υπηρεσίες	100,00%	100,00%
Εθνική Leasing A.E.	Χρηματοδοτικές μισθώσεις	100,00%	100,00%
Εθνική Factors A.E.	Πρακτορεία επιχειρηματικών απαιτήσεων	100,00%	100,00%
Ανώνυμος Ελληνική Εταιρεία Γενικών Ασφαλειών «Η Εθνική»	Ασφαλιστικές υπηρεσίες	100,00%	100,00%
Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος (Κύπρος) ΛΤΔ	Πιστωτικό ίδρυμα	100,00%	100,00%
Storanska Banka A.D. - Skopje	Πιστωτικό ίδρυμα	94,64%	94,64%
NBG Bank Malta Ltd	Πιστωτικό ίδρυμα	100,00%	100,00%

Ο παρακάτω πίνακας παρέχει λεπτομερή στοιχεία των μη εξ ολοκλήρου θυγατρικών του Ομίλου οι οποίες έχουν ουσιώδεις μη ελέγχουσες συμμετοχές:

Επωνυμία θυγατρικής	Έδρα Σύστασης και Λειτουργίας	Ποσοστό συμμετοχής και δικαιωμάτων ψήφου που κατέχονται από μη ελέγχουσες συμμετοχές		Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα αναλογούντα σε μη ελέγχουσες συμμετοχές		Σύνολο μη ελεγχουσών συμμετοχών	
		31.12.2021	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2020
		Θυγατρικές με επουσιώδεις μη ελέγχουσες συμμετοχές	-	-	-	2	2
Σύνολο		-	-	2	2	22	20

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 45: Αμοιβές Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή

Την 30 Ιουλίου 2021, η Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Τράπεζας εξέλεξε την ελεγκτική εταιρεία PricewaterhouseCoopers S.A. για τον τακτικό έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων της Τράπεζας και του Ομίλου για τη χρήση 2021. Στον παρακάτω πίνακα απεικονίζονται οι συνολικές αμοιβές για τις ελεγκτικές και λοιπές επαγγελματικές υπηρεσίες που παρασχεθήκαν στον Όμιλο για τις χρήσεις που έκλεισαν την 31 Δεκεμβρίου 2021 και την 31 Δεκεμβρίου 2020 από τη νόμιμη ελεγκτική εταιρεία PricewaterhouseCoopers S.A., η οποία είναι μέλος του PwC Network, τις υπόλοιπες εταιρείες του PwC Network και των αντίστοιχων συνεργατών τους.

	Όμιλος		Τράπεζα	
	2021	2020	2021	2020
Αμοιβές για υποχρεωτικό έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων	3	3	2	2
Λοιπές αμοιβές	1	1	1	-
Σύνολο	4	4	3	2

Σημειώνεται ότι α) στις αμοιβές για υποχρεωτικό έλεγχο των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων περιλαμβάνονται και οι αμοιβές φορολογικού ελέγχου και β) στις λοιπές αμοιβές περιλαμβάνονται και οι αμοιβές του ανεξάρτητου ορκωτού ελεγκτή λογιστή «PricewaterhouseCoopers, Ελλάδος» για μη ελεγκτικές υπηρεσίες, οι οποίες το 2021 ανήλθαν σε €0.4 εκατ. για τον Όμιλο και €0.3 εκατ. για την Τράπεζα.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 46: Σχέδιο Αναδιάρθρωσης

Αναθεωρημένο Σχέδιο Αναδιάρθρωσης 2019

Ο Όμιλος υπόκειται στους κανόνες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής περί κρατικής βοήθειας σε σχέση με τη βοήθεια που έλαβε από το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας («ΤΧΣ») και το Ελληνικό Δημόσιο. Οι κανόνες αυτοί διεκπεραιώνονται από τη Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Σύμφωνα με αυτούς τους κανόνες, οι λειτουργίες της Τράπεζας παρακολουθούνται και περιορίζονται σε αυτές που εγκρίθηκαν με το Αναθεωρημένο Σχέδιο Αναδιάρθρωσης του 2019, το οποίο έχει σκοπό να εξασφαλίσει την επιστροφή της Τράπεζας σε μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα.

Στις 10 Μαΐου 2019, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε το Αναθεωρημένο Σχέδιο Αναδιάρθρωσης που κατέθεσε η Τράπεζα («Αναθεωρημένο Σχέδιο Αναδιάρθρωσης 2019»).

Το Αναθεωρημένο Σχέδιο Αναδιάρθρωσης 2019, περιλαμβάνει μια σειρά από δεσμεύσεις υλοποίησης συγκεκριμένων μέτρων και ενεργειών («Δεσμεύσεις του Αναθεωρημένου Σχεδίου 2019»). Οι Δεσμεύσεις του Αναθεωρημένου Σχεδίου 2019 αφορούν τόσο τις εγχώριες όσο και τις δραστηριότητες του Ομίλου στο εξωτερικό. Οι διαφοροποιήσεις από το Σχέδιο Αναδιάρθρωσης του Δεκεμβρίου 2015 που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018 σχετίζονται κυρίως με την εμβάθυνση της λειτουργικής αναδιάρθρωσης της Τράπεζας, ορισμένες τροποποιήσεις σχετικά με τις προθεσμίες υλοποίησης των Δεσμεύσεων, καθώς και δέσμευση για την πώληση του υπολοίπου ποσοστού (32,66%) της Εθνική Πανγαία Α.Ε.Α.Π.(νυν Prodea Investments S.A.) ως αντικατάσταση της δέσμευσης για την πώληση της Storanska Banka A.D.-Skopje.

Αναφορικά με τις εγχώριες δραστηριότητες, οι Δεσμεύσεις του Αναθεωρημένου Σχεδίου Αναδιάρθρωσης 2019 αφορούν στη συγκράτηση του συνολικού λειτουργικού κόστους, συμπεριλαμβανομένου του αριθμού προσωπικού καθώς και του αριθμού των καταστημάτων. Πιο συγκεκριμένα, οι εν λόγω Δεσμεύσεις αφορούν στα ακόλουθα:

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

- Επιπλέον μείωση του αριθμού των καταστημάτων στην Ελλάδα σε 420 (μέχρι το τέλος του 2019) και 390 (στο τέλος του 2020). Την 31 Δεκεμβρίου 2020, τα καταστήματα της Τράπεζα ανήλθαν σε 365. Η δέσμευση έχει επιτευχθεί.
- Επιπλέον μείωση του αριθμού του προσωπικού στην Ελλάδα σε 8.600 (στο τέλος του 2019) και 8.000 (στο τέλος του 2020). Την 31 Δεκεμβρίου 2020, η Τράπεζα μείωσε τον αριθμό του προσωπικού στην Ελλάδα σε 7.621. (Δεν περιλαμβάνεται η Εθνική Ασφαλιστική). Η δέσμευση έχει επιτευχθεί.
- Επιπλέον περιορισμού του συνολικού ποσού των λειτουργικών εξόδων στην Ελλάδα €845 εκατ. (στο τέλος του 2019) και €800 εκατ. (στο τέλος του 2020). Για την περίοδο που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2020, τα σχετικά έξοδα ανήλθαν σε 768 εκατ. Η δέσμευση έχει επιτευχθεί.
- Πώληση των μη-τραπεζικών δραστηριοτήτων εσωτερικού: Τον Μάιο του 2019 η Τράπεζα ολοκλήρωσε την πώληση του μεριδίου της στην Εθνική Πανγαία Α.Ε.Α.Π. (νυν Prodea Investments S.A.), και θα πρέπει να προβεί στην πώληση τουλάχιστον του 80% της Εθνικής Ασφαλιστικής. Βλέπε Σημείωση 29 «Περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις προοριζόμενα προς πώληση και διακοπείσες δραστηριότητες», για την εξέλιξη της διαδικασίας πώλησης της εν λόγω Δέσμευσης.
- Πώληση των δραστηριοτήτων εξωτερικού: Η Τράπεζα κατά τα έτη 2016 – 2019 μείωσε τις δραστηριότητες στο εξωτερικό με την πώληση ορισμένων θυγατρικών. Η μόνη μη ολοκληρωμένη πώληση αφορά την θυγατρική της ΕΤΕ Κύπρου, για την οποία η ΕΤΕ προχωρά στην απομόχλευση του χαρτοφυλακίου της ποσοστού τουλάχιστον 80% όπως ορίζεται από το Αναθεωρημένο Σχέδιο Αναδιάρθρωσης του 2019. Αναφορικά με το κατάστημα ΕΤΕ Αιγύπτου, τον Μάιο του 2021, ελήφθη η έγκριση από την Κεντρική Τράπεζα της Αιγύπτου για τον τερματισμό των δραστηριοτήτων της στην Αίγυπτο (βλ. Σημείωση 29 «Περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις προοριζόμενα προς πώληση και διακοπείσες δραστηριότητες»).

Τέλος, το Αναθεωρημένο Σχέδιο Αναδιάρθρωσης του 2019 προβλέπει την παράταση των υποχρεώσεων του Σχεδίου Αναδιάρθρωσης 2015 για την εταιρική διακυβέρνηση, τις εμπορικές δραστηριότητες, τις εξαγορές και τις διαφημίσεις.

Η υλοποίηση των δεσμεύσεων που προβλέπονται στο Αναθεωρημένο Σχέδιο Αναδιάρθρωσης 2019 παρακολουθείται από τον Επίτροπο Παρακολούθησης.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 47: Γεγονότα μετά την ημερομηνία αναφοράς

Τα γεγονότα μετά την ημερομηνία αναφοράς περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

Περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις προοριζόμενα προς πώληση και διακοπείσες δραστηριότητες

Στις 24 Φεβρουαρίου 2022, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή Ανταγωνισμού ενέκρινε την εξαγορά της Εθνικής Ασφαλιστικής από την CVC Capital Partners βλέπε Σημείωση 29 «Περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις προοριζόμενα προς πώληση και διακοπείσες δραστηριότητες».

Ρωσική εισβολή στην Ουκρανία

Τα πρόσφατα γεγονότα μεταξύ Ουκρανίας και Ρωσίας αναμένεται να επηρεάσουν αρνητικά την ευρωπαϊκή αλλά και την παγκόσμια οικονομία. Ειδικότερα, οι κυρώσεις που επιβλήθηκαν μέχρι σήμερα κατά Ρωσικών τραπεζών, επιχειρήσεων και συγκεκριμένων προσώπων, ο αποκλεισμός της Ρωσίας από το σύστημα SWIFT, καθώς και το κλείσιμο του εναέριου χώρου των 27 μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη Ρωσία, αναμένεται να επηρεάσουν ειδικά τον τομέα της ενέργειας, ενώ η παρατεταμένη αύξηση των γεωστρατηγικών κινδύνων θα μπορούσε να προκαλέσει σημαντική πίεση στις επιδόσεις άλλων τομέων οικονομικής δραστηριότητας, συμπεριλαμβανομένου του τουρισμού. Οι πρώτες εκτιμήσεις αναφέρουν ότι τα γεγονότα αυτά θα επηρεάσουν αρνητικά την πορεία και του Ευρωπαϊκού ΑΕΠ.

Ο Όμιλος και η Τράπεζα δεν έχουν άμεση έκθεση στις χώρες αυτές. Παρ' όλα αυτά, η Διοίκηση παρακολουθεί στενά τις εξελίξεις προκειμένου να αξιολογήσει την επίδραση των γεγονότων αυτών επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων του Ομίλου και της Τράπεζας.

Για περισσότερες πληροφορίες βλέπε Σημείωση 2.2 «Συνέχιση της επιχειρηματικής δραστηριότητας».

COVID-19 εξελίξεις μετά την περίοδο αναφοράς

Για τα μέτρα που έχουν ληφθεί από τις αρχές μετά την περίοδο αναφοράς σχετικά με τον COVID-19 βλέπε «Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19» στην Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου.

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 48: Αναμόρφωση

Τον Μάιο 2021, δημοσιεύθηκε απόφαση της ΕΔΔΠΧΠ αναφορικά με το ΔΛΠ 19 «Παροχές σε εργαζομένους» και ειδικότερα σε σχέση με το πώς οι λογιστικές αρχές και οι απαιτήσεις των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων εφαρμόζονται στην κατανομή παροχών σε περιόδους υπηρεσίας. Λόγω αυτής της απόφασης η Τράπεζα και ο Όμιλος έχουν επαναδιατυπώσει τα συγκριτικά ποσά της 31 Δεκεμβρίου 2020 σε σχέση με τις δημοσιευμένες Οικονομικές Καταστάσεις της 31 Δεκεμβρίου 2020.

Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης

	Όμιλος 01.01.2020			Τράπεζα 01.01.2020		
	Όπως αναμορφώθηκε	Όπως δημοσιεύθηκε	Αναμορφώσεις λόγω ΔΛΠ 19- ΕΔΔΠΧΠ	Όπως αναμορφώθηκε	Όπως δημοσιεύθηκε	Αναμορφώσεις λόγω ΔΛΠ 19- ΕΔΔΠΧΠ
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ						
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	4.452	4.453	(1)	-	-	-
Σύνολο ενεργητικού	64.247	64.248	(1)	-	-	-
ΠΑΘΗΤΙΚΟ						
Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό	262	267	(5)	261	264	(3)
Υποχρεώσεις σχετιζόμενες με μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	3.477	3.482	(5)	-	-	-
Σύνολο παθητικού	58.961	58.971	(10)	54.425	54.428	(3)
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ						
Αποθεματικά & αποτελέσματα εις νέον	(11.572)	(11.581)	9	(11.671)	(11.674)	3
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων	5.286	5.277	9	4.936	4.933	3
Σύνολο παθητικού και ιδίων κεφαλαίων	64.247	64.248	(1)	59.361	59.361	-

Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης

	Όμιλος 31.12.2020				Τράπεζα 31.12.2020		
	Όπως αναμορφώ- θηκε	Όπως δημοσιεύ- θηκε	Αναμορφώσεις λόγω ΔΛΠ 19- ΕΔΔΠΧΠ	Αναμορφώσεις λόγω αναταξινόμησης της NBG Cyrgus Ltd από τις διακοπείσες στις συνεχιζόμενες δραστηριότητες	Όπως αναμορφώ- θηκε	Όπως δημοσιεύ- θηκε	Αναμορφώσεις λόγω ΔΛΠ 19- ΕΔΔΠΧΠ
ΠΑΘΗΤΙΚΟ							
Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό	294	300	(6)	-	293	297	(4)
Υποχρεώσεις σχετιζόμενες με μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	3.341	3.939	(1)	(597)	-	-	-
Σύνολο παθητικού	72.399	72.406	(7)	-	67.395	67.399	(4)
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ							
Αποθεματικά & αποτελέσματα εις νέον	(11.866)	(11.876)	6	4	(11.992)	(11.996)	4
Ποσά αναγνωρισμένα απευθείας στα ίδια κεφάλαια σχετιζόμενα με μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	322	326	2	(6)	-	-	-
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων	5.085	5.079	8	(2)	4.615	4.611	4
Σύνολο παθητικού και ιδίων κεφαλαίων	77.484	77.485	1	(2)	72.010	72.010	-

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Κατάσταση Αποτελεσμάτων

	Όμιλος 31.12.2020				Τράπεζα 31.12.2020		
	Όπως αναμορφώθηκε	Όπως δημοσιεύθηκε	Αναμορφώσεις λόγω ΔΛΠ 19-ΕΔΔΠΧΠ	Αναμορφώσεις λόγω αναταξινόμησης της NBG Cyrgus Ltd από τις διακοπείσες στις συνεχιζόμενες δραστηριότητες	Όπως αναμορφώθηκε	Όπως δημοσιεύθηκε	Αναμορφώσεις λόγω ΔΛΠ 19-ΕΔΔΠΧΠ
Κέρδη / (ζημίες) από διακοπείσες δραστηριότητες	(366)	(362)	(5)	1	(275)	(275)	-
Κέρδη περιόδου	35	40	(5)	-	3	3	-
Μετόχους της Τράπεζας	33	38	(5)	-	3	3	-

Η αναταξινόμηση δεν είχε επίδραση στα Κέρδη ανά μετοχή της χρήσης 2020.

Κατάσταση Συνολικών Εσόδων

	Όμιλος 31.12.2020				Τράπεζα 31.12.2020		
	Όπως αναμορφώθηκε	Όπως δημοσιεύθηκε	Αναμορφώσεις λόγω ΔΛΠ 19-ΕΔΔΠΧΠ	Αναμορφώσεις λόγω αναταξινόμησης της NBG Cyrgus Ltd από τις διακοπείσες στις συνεχιζόμενες δραστηριότητες	Όπως αναμορφώθηκε	Όπως δημοσιεύθηκε	Αναμορφώσεις λόγω ΔΛΠ 19-ΕΔΔΠΧΠ
Κέρδη περιόδου	35	40	(5)	-	3	3	-
Επανεκτίμηση της καθαρής υποχρέωσης / περιουσιακού στοιχείου, μετά από φόρους	(18)	(20)	2	-	(17)	(18)	1
Ποσά που δεν αναταξινομούνται στα αποτελέσματα	(55)	(57)	2	-	(54)	(55)	1
Λοιπά συνολικά έσοδα/(έξοδα) περιόδου, μετά από φόρους	(249)	(251)	2	-	(337)	(338)	1
Συνολικά έσοδα περιόδου	(214)	(211)	(3)	-	(334)	(335)	1
Μετόχους της Τράπεζας	(216)	(213)	(3)	-	(334)	(335)	1

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Κατάσταση Ταμειακών Ροών

	Όμιλος 31.12.2020				Τράπεζα 31.12.2020		
	Όπως αναμορφώθηκε	Όπως δημοσιεύθηκε	Αναμορφώσεις λόγω ΔΛΠ 19-ΕΔΔΠΧΠ	Αναμορφώσεις λόγω αναταξινόμησης της NBG Cyprus Ltd από τις διακοπείσες στις συνεχιζόμενες δραστηριότητες	Όπως αναμορφώθηκε	Όπως δημοσιεύθηκε	Αναμορφώσεις λόγω ΔΛΠ 19-ΕΔΔΠΧΠ
Κέρδη προ φόρων	67	72	(5)	-	3	3	-
Μη ταμειακά στοιχεία που περιλαμβάνονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων & λοιπές προσαρμογές	524	519	5	-	424	424	-
Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων	1.583	1.578	5	-	1.468	1.468	-
Καθαρή αύξηση / (μείωση) λειτουργικών υποχρεώσεων	13.249	13.249	-	-	13.257	13.257	-
Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό	(8)	(6)	(2)	-	(5)	(5)	-
Λοιπά στοιχεία παθητικού	(112)	(114)	2	-	(44)	(44)	-
Καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες	11.108	11.108	-	-	10.919	10.919	-

Γνωστοποιήσεις Ν. 4261/2014, Αρ. 81

Γνωστοποιήσεις Ν. 4261/2014, Αρ. 81

Αναφορά στοιχείων ανά χώρα σύμφωνα με το άρθρο 81 Ν.4261/2014 για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2021

	Κύκλος εργασιών ⁽¹⁾ Ποσά σε € εκατ.	Καθαρά αποτελέσματα προ φόρων Ποσά σε € εκατ.	Φόρος εισοδήματος Ποσά σε € εκατ.	Αριθμός εργαζομένων	Επιδοτήσεις Ποσά σε € εκατ.
Ελλάδα ⁽²⁾	1.949	891	(28)	8.470	2
Μάλτα	6	5	(1)	29	-
Βουλγαρία	3	-	-	35	-
Ρουμανία ⁽²⁾	-	(7)	1	148	-
Βόρεια Μακεδονία	74	36	(4)	984	-
Κύπρος ⁽²⁾	28	(7)	-	226	-
Λουξεμβούργο	1	1	-	3	-
Ηνωμένο Βασίλειο	7	(2)	-	22	-
Ολλανδία	-	-	-	-	-
Αίγυπτος	2	(16)	-	200	-
ΣΥΝΟΛΟ	2.070	901	(32)	10.117	2

⁽¹⁾ Κύκλος εργασιών: Περιλαμβάνει α) τα καθαρά έσοδα από τόκους, β) τα καθαρά έσοδα από προμήθειες, γ) τα καθαρά έσοδα από ασφαλιστικές δραστηριότητες, δ) τα αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων και τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου, ε) τα καθαρά λοιπά έσοδα/(έξοδα) και στ) την αναλογία κερδών / (ζημιών) από συμμετοχές με τη μέθοδο της καθαρής θέσης

⁽²⁾ Περιλαμβάνει διακοπήσεις δραστηριότητας

Αναφορά στοιχείων ανά χώρα σύμφωνα με το άρθρο 81 Ν. 4261/2014 για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2021

Εταιρεία	Χώρα	Αντικείμενο δραστηριότητας
Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος (Μητρική εταιρεία)	Ελλάδα	Πιστωτικό ίδρυμα
Εθνική Χρηματοπιστωτική Μονοπρόσωπη Α.Ε.Π.Ε.Υ.	Ελλάδα	Παροχή επενδυτικών υπηρεσιών
Εθνική Asset Management Α.Ε.Δ.Α.Κ.	Ελλάδα	Διαχείριση Αμοιβαίων Κεφαλαίων
Εθνική Leasing Α.Ε.	Ελλάδα	Χρηματοδοτικές μισθώσεις
Εθνική Συμβουλευτικές Υπηρεσίες Ακινήτων Μονοπρόσωπη Α.Ε.	Ελλάδα	Συμβουλευτικές υπηρεσίες ακινήτων
Προνομιούχος Ανώνυμος Εταιρεία Γενικών Αποθηκών Ελλάδος Μονοπρόσωπη Α.Ε.	Ελλάδα	Κατασκευή και Εκμετάλλευση Γενικών Αποθηκών
Ανώνυμος Ελληνική Εταιρεία Γενικών Ασφαλειών «Η Εθνική» ⁽¹⁾	Ελλάδα	Ασφαλιστικές υπηρεσίες
ΚΑΔΜΟΣ Α.Ε.	Ελλάδα	Εκμετάλλευση ακινήτων
ΔΙΟΝΥΣΟΣ Α.Ε.	Ελλάδα	Εκμετάλλευση ακινήτων
Κτηματική Κατασκευαστική Μονοπρόσωπη Α.Ε. «ΕΚΤΕΝΕΠΟΛ»	Ελλάδα	Τεχνική εταιρεία
ΠΡΟΤΥΠΟΣ Κτηματική Τουριστική Μονοπρόσωπη Α.Ε.	Ελλάδα	Εκμετάλλευση ακινήτων
Ελληνικά Τουριστικά Έργα Α.Ε.	Ελλάδα	Εκμετάλλευση ακινήτων
Εθνική Κτηματικής Εκμετάλλευσης Μονοπρόσωπη Α.Ε.	Ελλάδα	Εκμετάλλευση ακινήτων
Εθνική Factors Α.Ε.	Ελλάδα	Πρακτορεία επιχειρηματικών απαιτήσεων
i-Bank Direct Α.Ε.	Ελλάδα	Χρηματοοικονομικές υπηρεσίες
Probank Χρηματοδοτικές Μισθώσεις Α.Ε. ⁽¹⁾	Ελλάδα	Χρηματοδοτικές μισθώσεις
NBG Μεσίτες Ασφαλίσεων Α.Ε.	Ελλάδα	Ασφαλιστικές πρακτορεύσεις
NBG Malta Holdings Ltd	Μάλτα	Συμμετοχών
NBG Bank Malta Ltd	Μάλτα	Πιστωτικό ίδρυμα
ARC Management Two EAD (Special Purpose Entity)	Βουλγαρία	Εταιρεία Ειδικού Σκοπού
Bankteco E.O.O.D	Βουλγαρία	Υπηρεσίες πληροφορικής
NBG Leasing S.R.L.	Ρουμανία	Χρηματοδοτικές μισθώσεις
S.C. Garanta Asigurari S.A. ⁽²⁾	Ρουμανία	Ασφαλιστικές υπηρεσίες
ARC Management One SRL (Special Purpose Entity)	Ρουμανία	Εταιρεία Ειδικού Σκοπού
Storanska Banka A.D.-Skopje	Βόρεια Μακεδονία	Πιστωτικό ίδρυμα
NBG Greek Fund Ltd	Κύπρος	Εταιρεία Επενδύσεων Κεφαλαίων
Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος ΛΤΔ	Κύπρος	Πιστωτικό ίδρυμα
Εθνική Χρηματοπιστωτική Κύπρου ΛΤΔ ⁽²⁾	Κύπρος	Χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες
NBG Management Services Ltd	Κύπρος	Παροχή υπηρεσιών
Εθνική Ασφαλιστική ΛΤΔ ⁽¹⁾	Κύπρος	Ασφαλιστικές υπηρεσίες
Εθνική Γενικών Ασφαλειών Κύπρου ΛΤΔ ⁽¹⁾	Κύπρος	Ασφαλιστικές υπηρεσίες
National Insurance Agents & Consultants Ltd ⁽¹⁾	Κύπρος	Ασφαλιστικές πρακτορεύσεις
CAC Coral Limited ⁽¹⁾	Κύπρος	Εταιρία Εξαγοράς Πιστώσεων
NBG Asset Management Luxemburg S.A.	Λουξεμβούργο	Διαχείριση Κεφαλαίων
NBG International Ltd	Ηνωμένο Βασίλειο	Χρηματοοικονομικές υπηρεσίες
NBGI Private Equity Ltd ⁽²⁾	Ηνωμένο Βασίλειο	Private Equity
NBG Finance Plc	Ηνωμένο Βασίλειο	Χρηματοοικονομικές υπηρεσίες
NBG Finance (Dollar) Plc ⁽²⁾	Ηνωμένο Βασίλειο	Χρηματοοικονομικές υπηρεσίες

Εταιρεία	Χώρα	Αντικείμενο δραστηριότητας
NBG Finance (Sterling) Plc ⁽²⁾	Ηνωμένο Βασίλειο	Χρηματοοικονομικές υπηρεσίες
SINEPIA Designated Activity Company ⁽³⁾	Ιρλανδία	Εταιρεία Ειδικού Σκοπού
NBG International Holdings B.V.	Ολλανδία	Συμμετοχών
ΕΤΕ Υποκατάστημα Λονδίνου	Ηνωμένο Βασίλειο	Υποκατάστημα ελληνικού πιστωτικού ιδρύματος
ΕΤΕ Υποκατάστημα Κύπρου	Κύπρος	Υποκατάστημα ελληνικού πιστωτικού ιδρύματος
ΕΤΕ Υποκατάστημα Καίρου	Αίγυπτος	Υποκατάστημα ελληνικού πιστωτικού ιδρύματος

⁽¹⁾ Οι εταιρείες Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α. και οι θυγατρικές της, καθώς και η Probank Χρηματοδοτικές Μισθώσεις Α.Ε. και η CAC Coral Limited έχουν ταξινομηθεί ως «Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση».

⁽²⁾ Εταιρείες υπό εκκαθάριση.

⁽³⁾ Η εκκαθάριση της εταιρείας ολοκληρώθηκε στις 16 Απριλίου 2021. Η εταιρεία λύθηκε στις 29 Ιουλίου 2021.

Γνωστοποιήσεις Ν.4261/2014, Αρ. 82

Με το άρθρο 82 του Ν.4261/5.5.2014 ενσωματώθηκε στο Ελληνικό Δίκαιο το άρθρο 90 της Οδηγίας 2013/36/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26ης Ιουνίου 2013, σύμφωνα με το οποίο θεσπίζεται η υποχρέωση δημοσιοποίησης της συνολικής απόδοσης των στοιχείων του ενεργητικού των πιστωτικών ιδρυμάτων. Ο εν λόγω δείκτης για τον Όμιλο και την Τράπεζα για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2021 ανήλθε σε 1,1% and 1,0% αντίστοιχα (2020: 0.1% και 0.0% αντίστοιχα).

Πληροφόρηση σε ενοποιημένη βάση σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6 του Ν. 4374/2016

Γνωστοποιήσεις άρθρου 6 Ν.4374/2016

ΠΙΝΑΚΑΣ 1: ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΛΟΓΩ ΔΙΑΦΗΜΙΣΗΣ, ΠΡΟΒΟΛΗΣ, ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ (ΑΡΘΡΟ 6 ΠΑΡ. 1 ΤΟΥ Ν.4374/2016)

Επωνυμία επιχείρησης ΜΜΕ	Καθαρό ποσό πληρωμής από 1 Ιανουαρίου έως 31 Δεκεμβρίου 2021 (σε €)
1984 PRODUCTIONS AE	2.000,00
1984 ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΑ	3.900,00
24 MEDIA ΨΗΦΙΑΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ Α.Ε.	21.600,00
A.S.M. PUBLICATIONS P.C.	5.500,00
ABP I.K.E.	9.000,00
ADWEB LTD	27.051,50
AGRO BROKERS LTD	8.500,00
AIRLINK AE	13.390,80
ALPHA ΔΟΥΡΥΦΟΡΙΚΗ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ AE	455.056,37
ALPHA ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΗ AE	10.299,97
AUTO ΤΡΙΤΗ Α.Ε.	3.500,00
BANKINGNEWS ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΜΕΣΩ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ	95.700,00
BETTERMEDIA IKE	1.500,00
BRAINFOOD ΕΚΔΟΤΙΚΗ Μ.Ε.Π.Ε.	1.000,00
CARAT INTERNATIONAL HELLAS ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	12.400,00
CR MEDITERRANEAN ENTERPRISES ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία	3.000,00
CRISIS MONITOR	6.800,00
DEMO POWER I.K.E.	9.500,00
Dentsu Greece - ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΑΡΟΧΗΣ ΔΙΑΦΗΜΙΣΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	880,61
DG NEWSAGENCY AE	37.400,00
DIGIKA IKE	3.500,00
DIGITAD PC ΕΠΕ	472,12
DIGITAL PUBLIC M.I.K.E.	900,00
DIGITAL WORLD MEDIA ΜΟΝ. IKE	1.000,00
DIMERA ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	2.000,00
DOCUMENTO MEDIA ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ Ι.Κ.Ε.	5.000,00
DPG DIGITAL MEDIA AE	38.750,00
ENERGY MEDIA GROUP IKE	810,00
ENERGYCOMM ΕΠΕ	1.500,20
ENIGMA M.G. ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ Ι.Κ.Ε.	3.500,00
ETHOS MEDIA AE	35.099,44
EUROMEDIA ACTION AE	5.000,20
FAROSNET A.E	6.900,00
FAST RIVER ΔΗΜ. ΚΕΙΜΕΝΟ CONCEPT ΕΚΔ. ΕΠΕ	32.100,00
FINANCIAL MARKETS VOICE AE	13.001,30
FLY-ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΑΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	1.080,00
FORWARD MEDIA IKE	9.200,00
FREED A.E.	8.400,00
FRONTSTAGE ENTERTAINMENT AE	56.311,66
G ΕΚΔΟΤΙΚΗ Ι.Κ.Ε.	5.944,25
GATEWORK AE	1.300,00
GREEN BOX ΕΚΔΟΤΙΚΗ Α.Ε.	7.000,00
GURU PUBLISHING	14.000,00
HAZLIS AND RIVAS COMMUNICATIONS LTD	87.000,00
HT PRESS ONLINE ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ IKE	13.916,37
ICAP AE	21.700,00
INFINITAS I.K.E	2.800,00
INTELLIGENT MEDIA LTD	34.500,00
INTERNATIONAL RADIO NETWORKS ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	16.991,20
ISOBAR IPROSPECT ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ AE	400,00
K.E.D. HEALTH OE	83.297,78
KDB IKE	2.500,00
KEYWE BUSINESS SOLUTIONS	5.000,00
KISS ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΜΜΕ- KISS ENTERPRISES	8.992,38
KONTRA IKE	2.000,00

Πληροφόρηση σε ενοποιημένη βάση σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6 του Ν. 4374/2016

Επωνυμία επιχείρησης ΜΜΕ	Καθαρό ποσό πληρωμής από 1 Ιανουαρίου έως 31 Δεκεμβρίου 2021 (σε €)
KONTRA MEDIA ΜΜΕ ΑΕ	16.334,48
KOOLWORKS ΑΕ	9.046,00
KYRTSOS GROUP Ε.Ε.	10.900,00
LAOUTARIS - ΚΛΟΝ Μ. ΕΠΕ	570,00
LIQUID MEDIA ΑΕ	41.394,00
MARKETING AND MEDIA SERVICES ΜΟΝ. ΙΚΕ	500,00
MEDIA MATRIX S.M.P.C (ΙΚΕ)	14.501,76
MEDIA2DAY ΕΚΔΟΤΙΚΗ Α.Ε.	100.800,00
MINDSUPPORT ΙΚΕ	6.000,00
Monocle Media Lab - Mononews ΙΚΕ	83.088,50
MORAX MEDIA ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	4.629,04
MPAM MEDIA ΙΚΕ	4.500,00
MY RADIO ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΕΠΕ	2.140,00
NEW MC ΚΑΙ ΣΙΑ ΕΕ	5.775,00
NEW MEDIA NETWORK SYNOPSIS S.A.	109.888,00
NEW TIMES PUBLISHING Ι.Κ.Ε.	18.000,00
NEWPOST PRIVATE COMPANY	23.700,00
NEWSIT ΕΠΕ	69.000,00
NEWSROOM ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	2.300,00
NK MEDIA GROUP ΕΠΕ	33.650,00
NOTICE CONTENT AND SERVICES ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΙΚΕ	1.950,00
NOVA BROADCASTING ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ Α.Ε.	45.482,00
ON ACTIVE Ε.Ε.	1.500,00
ONE BRAND STUDIO ΙΚΕ	5.500,00
PERFECT MEDIA ADVERTISING MIKE	33.500,00
POLITICAL PUBLISHING ΙΚΕ	10.300,00
POWERGAME MEDIA Ι.Κ.Ε.	20.000,00
POWERMAG MIKE	100,00
PREMIUM Α.Ε.	22.500,00
PRIME APPLICATIONS Α.Ε	89.500,00
PROPERTY MARKETING SERVICES	1.100,00
R MEDIA ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΕΤΕΡΟΡΡΥΘΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	24.000,00
RADIO PLAN ΒΕΕ ΙΚΕ	5.866,99
REAL MEDIA Α.Ε.	92.850,00
REPORT PRIVATE COMPANY	1.000,00
RETAIL WORLD ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ Α.Ε.	4.000,00
SABD ΕΚΔΟΤΙΚΗ Α.Ε.	42.500,00
SATCO MEDIA TV-Δ. ΤΡΑΜΠΑΣ	2.000,00
SBD ΙΚΕ	82.775,22
SFERA RADIO ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	18.280,90
SOLAR MEDIA ΑΕ	8.803,00
SPORT TV- ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΗ ΠΡΟΒΟΛΗ ΑΕ	7.198,10
SPORTNEWS ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ Α.Ε.	9.500,00
SPOT ΟΕ - ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΕΛΛΗΝΑΣ	1.080,00
STAR ΑΕ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	2.250,00
STARTCOM ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΦΗΜΙΣΗΣ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ	800,00
TELIA COMMUNICATIONS ΑΕ	5.400,00
THE MEDIA WORKSHOP ΕΠΕ	1.500,00
THE TOC DIGITAL MEDIA ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΑΕ	25.500,00
THESS NEWS ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	900,00
TLIFE ΕΠΕ	17.200,00
TOMORROW NEWS ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	11.000,00
TYPOS MEDIA ΕΠΕ	7.600,00
VICTORY Μ.Ε.Π.Ε.	6.944,25
VITO PR & EVENTS	3.500,00
Vote Positive Criterion ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ	6.000,00
W.S.F. WALL STREET FINANCE ΙΚΕ	9.800,00
WORLD TWENTY FOUR SEVEN ΕΕ	8.400,06
ZOFRANK HOLDINGS CO. LIMITED	9.799,94
ZOUGLA.GR Α.Ε	21.003,64
ΑΓΡΟΤΥΠΟΣ ΑΕ	2.100,00
ΑΔΕΣΜΕΥΤΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΙΚΕ	1.000,00

Πληροφόρηση σε ενοποιημένη βάση σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6 του Ν. 4374/2016

Επωνυμία επιχείρησης ΜΜΕ	Καθαρό ποσό πληρωμής από 1 Ιανουαρίου έως 31 Δεκεμβρίου 2021 (σε €)
ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗΣ Π. & ΣΙΑ ΑΕ-Η ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ	37.600,08
ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΣΤΑΥΡΙΔΗΣ & ΣΙΑ Ο.Ε.	864,00
ΑΘΕΝΣ ΒΟΪΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	39.330,00
ΑΘΗΝΑΪΚΟ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΟ ΕΙΔΗΣΕΩΝ ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΟ ΕΙΔΗΣΕΩΝ ΑΕ	12.400,00
ΑΚΟΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΕΤ. ΡΑΔ/ΚΩΝ ΠΡΟΓ/ΤΩΝ	756,00
ΑΛΕΞΙΟΥ ΑΧ.ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ	1.300,00
ΑΛΗΘΙΝΟ ΡΑΔΙΟΦΩΝΟ ΑΕ	169.608,00
ΑΛΤΕΡ ΕΓΚΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΜΕΣΩΝ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ	920.503,60
ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΑ ΜΕΣΑ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΑΕ	63.500,00
ΑΝΤΕΝΝΑ TV Α.Ε.	665.448,66
ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ-ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΝΕΩΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ INTERNET	61.000,00
ΑΡΩΓΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ Ε.Ε.Α.	2.500,00
ΑΤΤΙΚΑ ΠΟΛΥΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ Α.Ε.	2.000,00
ΑΧΑΪΚΗ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΑ ΕΚΔΟΤΙΚΗ Α.Ε.	1.428,00
Β. ΣΚΟΥΤΑΡΑΣ Α.Ε.	4.464,00
ΒΑΡΜΑΖΗ Ν. ΓΛΥΚΕΡΙΑ	810,00
ΒΑΡΟΥΞΗΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ & ΣΙΑ ΟΕ	2.450,00
ΒΕΡΓΙΝΑ ΥΒΡΙΔΙΚΗ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ	7.010,00
ΒΟΡΕΙΑ ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΗ ΑΕ	3.500,00
ΓΑΡΑΝΤΩΝΑΚΗΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ	1.188,00
ΓΕΝΙΚΕΣ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ Α.Ε.	9.289,20
ΓΡΑΦΟΤΕΧΝΙΚΗ ΚΡΗΤΗΣ Α.Ε.Ε.	700,00
Δ. ΡΟΥΧΩΤΑΣ & ΣΙΑ Ο.Ε.	17.305,36
ΔΕΛΤΑ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ ΑΕ	600,00
ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ Θ. & ΣΙΑ ΙΚΕ	7.700,00
ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΚΟΝΔΥΛΗ Α.Ε.	396,00
ΔΙΑΒΑΤΗΣ Σ. ΧΡΗΣΤΟΣ	1.188,00
ΔΙΚΑΣΤΙΚΟ ΠΡΑΚΤΟΡ. ΕΙΔΗΣΕΩΝ ΕΤ. ΜΜΕ	6.801,00
ΔΙΟΓΕΝΗΣ ΜΚΟ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	3.000,00
ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΜΠΟΥΡΑΣ ΚΑΙ ΣΙΑ Ε.Ε.	15.945,15
ΔΟΥΣΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΣΙΑ ΕΕ	3.800,00
ΔΥΑΔΙΚΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΕΕ	11.982,00
ΔΥΟ ΔΕΚΑ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	26.800,00
Ε.ΔΡΑΚΑΤΟΥ-Μ.ΔΡΑΚΑΤΟΥ Ο.Ε. - ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ	3.885,60
Ε.ΣΠΥΡΟΥ-Γ.Κ.ΣΠΥΡΟΥ Ο.Ε.	20.564,51
ΕΘΝΙΚΟΣ ΚΗΡΥΞ ΤΗΣ Ν.ΥΟΡΚΗΣ ΕΛΛΑΣ ΕΠΕ	2.325,72
ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΝΤΟΤ ΚΟΜ ΑΝΩΝΥΜΗ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΠΑΡΟΧΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΚΑΙ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ	690.419,14
ΕΚΔΟΣΕΙΣ INFONEWS ΙΚΕ	21.888,50
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΜΟΤΟΡΙ Ε.Π.Ε.	2.200,00
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΓΡΙΜΑΝΑΚΗ Α.Ε.	9.620,00
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΝΤΥΠΟΥ ΥΛΙΚΟΥ ΚΑΡΑΜΑΝΟΓΛΟΥ Ε.Π.Ε	5.700,00
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗ Α.Ε	4.000,00
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΝΕΟ ΧΡΗΜΑ Α.Ε.	84.659,35
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΡΩΤΟ ΘΕΜΑ ΕΚΔΟΤΙΚΗ Α.Ε.	462.083,70
ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΒΟΡΕΙΩΝ ΠΡΟΑΣΤΙΩΝ ΜΟΝ. ΙΚΕ	1.000,00
ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΗ Ι. ΚΟΡΟΜΗΛΗΣ Α.Ε.	425,00
ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ Α.Ε.	670,00
ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΤΟΥ ΤΥΠΟΥ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	132.000,00
ΕΛΛΗΝΙΚΑΙ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΠΕ	1.000,00
ΕΛΛΗΝΟΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ	2.700,00
ΕΛΛΗΝΟΓΕΡΜΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡ.ΒΙΟΜΗΧ.ΕΠΙΜΕΛ	1.000,00
ΕΛΝΑΒΙ Ε.Π.Ε.	800,00
ΕΜΠΟΡΙΚΟ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΗΝΟΡΩΣΙΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ	1.500,00
ΕΝΙΚΟΣ ΑΕ	6.750,00
ΕΝΤΥΠΟΕΚΔΟΤΙΚΗ Α.Ε.Β.Ε.Τ. ΕΚΔΟΣΕΙΣ	24.700,00
ΕΝΩΣΗ ΑΠΟΣΤΡΑΤΩΝ ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΩΝ ΝΑΥΤΙΚΟΥ	700,00
ΕΞΕΡΕΥΝΗΤΗΣ -ΕΞΠΛΟΡΕΡ ΑΕ	22.500,00
ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ Δ.Ε. & Ε.	3.000,00
ΕΡΙΝΥΑ ΕΙΔΗΣΕΙΣ Μ. ΙΚΕ	1.000,00
ΕΡΜΗΣ ΑΜΚΕ	1.000,00
ΕΡΩΤΙΚΟΣ ΡΑΔΙΟ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	960,50
ΕΣ ΚΑΣΣΕΤΑΜΕΔΙΑ ΜΙΚΕ	3.000,00

Πληροφόρηση σε ενοποιημένη βάση σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6 του Ν. 4374/2016

Επωνυμία επιχείρησης ΜΜΕ	Καθαρό ποσό πληρωμής από 1 Ιανουαρίου έως 31 Δεκεμβρίου 2021 (σε €)
ΕΣΤΙΑ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΜΜΕ Α.Ε.	41.000,00
ΕΤΑΙΡΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΑΘΗΝΩΝ	4.600,00
ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΠΑΛΛΑΣ	1.000,00
ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΣΠΥΡΟΥ Ε.Π.Ε	4.604,84
ΕΥΣΤΑΘΟΠΟΥΛΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ	472,12
ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΕΣΤΙΑ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	33.800,00
ΖΟΥΓΡΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ & ΣΙΑ ΕΕ	500,00
Η ΑΥΓΗ Α.Ε.	5.000,00
ΗΡΟΔΟΤΟΣ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΗ ΙΚΕ	540,00
ΗΧΟΣ ΚΑΙ ΡΥΘΜΟΣ ΑΕ	21.230,40
ΘΕΜΑ ΡΑΔΙΟ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	9.623,07
ΘΕΣΣΑΛΙΚΗ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΑ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ Α.Ε.	1.215,00
ΙΑΣΩ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΥΓΕΙΑΣ ΑΕ	2.000,00
ΙΚΑΡΟΣ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧ. ΑΕ	18.662,50
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΚΑΙ ΜΕΛΕΤΩΝ ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ	2.000,00
ΙΟΝΙΑΝ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	1.350,00
ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΙΟΝΑΤΟΣ & ΣΙΑ ΕΕ	10.500,00
ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ & ΣΙΑ Ε.Ε.	2.500,00
Κ.Μ.ΧΑΤΖΗΗΛΙΑΔΗΣ ΚΑΙ ΣΙΑ Ε.Ε.	9.457,84
ΚΑΖΑΝΤΖΙΔΗΣ ΧΡ. ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ	5.098,69
ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	667.744,41
ΚΑΙΝΟΤΟΜΕΣ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ	600,00
ΚΑΛΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	30.000,00
ΚΑΛΟΠΟΥΛΟΥ ΓΕΩ. ΜΑΡΙΑ	350,00
ΚΑΝΤΑΡΙΔΟΥ ΕΛΕΝΗ	1.080,00
ΚΑΠΙΤΑΛ.GR Α.Ε.	104.200,00
ΚΑΡΑΜΗΤΣΟΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ & ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ	2.000,00
ΚΑΡΑΧΑΛΙΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΤΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ	9.500,00
ΚΑΡΤΕΛΙΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	1.350,00
ΚΑΤΣΑΤΟΥ ΠΗΝΕΛΟΠΗ & ΣΙΑ ΕΕ	9.500,00
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΕΠΙΧ/ΣΗ «ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ»	863,40
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ	3.200,00
ΚΟΚΚΑΛΙΔΗΣ ΙΩΑΝ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ	1.080,00
ΚΟΛΛΙΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΟΥ ΑΝΔΡΕΑ	2.000,00
ΚΟΛΟΚΑΣ Δ. & ΣΙΑ ΟΕ - ΙΟΝΙΟΝ FM ΡΑΔ/ΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ	1.188,00
ΚΟΣΜΟΡΑΔΙΟ ΕΕ.	5.009,66
ΚΡΗΤΙΚΑ ΝΕΑ ΠΑΠΑΔΑΚΗΣ ΜΙΧΑΛΗΣ	2.000,00
ΚΥΜΠΟΥΡΟΠΟΥΛΟΣ Δ.ΙΩΑΝΝΗΣ	1.080,00
ΛΑΜΨΗ ΕΚΔΟΤΙΚΕΣ & ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΕΣ ΕΠΙΧ/ΣΕΙΣ ΑΕ	4.800,00
ΛΕΥΚΟΦΡΥΔΟΥ ΖΩΗ ΙΚΕ	2.234,00
ΛΕΩΤΣΑΚΟΣ-ΜΠΟΥΣΜΠΟΥΡΕΛΗΣ ΟΕ	7.000,00
ΛΥΚΑΒΗΤΤΟΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΙΚΕ	5.300,00
Μ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ & ΣΙΑ Ο.Ε.	2.300,00
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ TV ΑΕ	11.949,93
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΑΕ	6.000,00
ΜΑΜΑ 365 ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΕΠΕ	17.250,00
ΜΑΝΕΣΙΩΤΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ - ΨΩΜΙΑΔΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Ο.Ε	10.000,74
ΜΑΡΙΑ ΒΑΣΙΛΑΚΗ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΜΟΝ ΕΠΕ	6.000,60
ΜΑΣΜΑΝΙΔΗΣ Ι.ΘΕΟΦΙΛΟΣ	972,00
ΜΕΣΣΑΡΟΠΟΥΛΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ	2.000,00
ΜΕΤΡΟΝΤΗΛ ΜΟΝ ΙΚΕ	17.776,50
ΜΙΧΕΛΑΚΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ & ΣΙΑ ΕΕ	5.500,00
ΜΠΑΚΗ ΔΗΜ. ΔΗΜΗΤΡΑ	1.349,78
ΜΠΑΜΠΙΛΗ ΕΥΛΑΜΠΙΑ	600,00
ΜΠΟΚΑΣ Γ. & ΣΙΑ ΑΕ - ΑΧΕΛΩΟΣ TV	900,00
ΜΠΟΥΣΙΑΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ ΕΠΕ	6.430,00
ΝΕΑ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ ΑΕ	419.020,97
ΝΕΟ ΡΑΔΙΟΦΩΝΟ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΩΝ ΕΠΕ	32.341,99
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΟΣΜΟΠΟΥΛΟΣ	2.000,00
ΝΟΗΣΙΣ ΙΚΕ	3.000,00
ΞΥΠΟΛΙΤΑΚΗΣ Κ. ΠΑΝΤΕΛΗΣ	1.080,00
ΟΚΤΑΣ MEDIA ΙΚΕ	8.400,00

Πληροφόρηση σε ενοποιημένη βάση σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6 του Ν. 4374/2016

Επωνυμία επιχείρησης ΜΜΕ	Καθαρό ποσό πληρωμής από 1 Ιανουαρίου έως 31 Δεκεμβρίου 2021 (σε €)
ΟΠΙΝΙΟΝ ΠΟΣΤ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.	4.900,00
ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΜΕΣΩΝ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ Α.Ε.	11.713,60
ΟΡΕΣΤΙΔΑ Α.Ε	1.350,00
ΟΡΦΑΝΙΔΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ	972,00
ΟΤΕ ΑΕ	45.584,28
Π.Δ. ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΠΕ	15.666,37
ΠΑΓΚΡΗΤΙΑ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗ Α.Ε.	3.807,06
ΠΑΛΟ ΕΠΕ - ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ	17.400,58
ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΔΟΥΚΑΣ	700,00
ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΙΧΑΗΛ	9.944,25
ΠΑΠΑΛΙΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ & ΣΙΑ Ε.Ε. "DIRECTION BUSSINESS NETWORK"	33.920,00
ΠΑΠΑΜΙΧΑΛΑΚΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ	1.000,00
ΠΑΠΑΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	2.500,00
ΠΑΡΑ ΕΝΑ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ ΜΟΝ. ΕΠΕ	106.100,99
ΠΑΡΑΠΟΛΙΤΙΚΑ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΕ	23.800,00
ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ Σ. -ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΗ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΔΙΚΤΥΑΚΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ	3.000,00
ΠΕΛΟΠΑΣ ΑΕ	1.080,00
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ ΠΑΤΡΩΝ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΕ	5.600,00
ΠΡΟΤΑΓΚΟΝ Α.Ε.	31.250,00
ΡΑΔΙΟ ΖΗΤΑ Α.Ε.	1.080,00
ΡΑΔΙΟ ΖΥΓΟΣ ΕΠΕ	1.188,00
ΡΑΔΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ ΑΕ	18.829,87
ΡΑΔΙΟΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ ΜΕΣΑ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	2.120,00
ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΑ ΕΚΔΟΤΙΚΑ ΜΕΣΑ ΕΛΛΑΔΟΣ ΑΕ	2.000,40
ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	44.959,85
ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΗ ΑΕ	156.515,04
ΡΑΔΙΟΦ. ΕΠΙΧ. RADIO NORTH 98 FM ΜΟΝ	36.550,28
ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΓΩΓΕΣ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	11.427,75
ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	17.577,12
ΡΑΦΤΟΠΟΥΛΟΣ Θ & Μ ΟΕ	1.900,00
Σ.ΓΑΒΡΙΗΛΙΔΗΣ -Θ.ΧΡΗΣΤΑΚΗΣ Ο.Ε	1.081,60
ΣΕΛΑΝΑ Α.Ε.	2.000,00
ΣΕΡΡΑΪΚΑ ΜΑΖΙΚΑ ΜΕΣΑ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ Α.Ε.	1.350,00
ΣΙΜΟΥΣΙ Ε.Ε.	13.600,00
ΣΙΝΕ ΝΙΟΥΖ ΑΕ	13.143,00
ΣΚΛΑΒΟΥΝΑΚΗΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ	810,00
ΣΟΦΙΑΝΝΑ ΑΕ	2.842,74
ΣΠΑΝΟΥΔΑΚΗΣ ΘΕΟΧ.ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ	1.350,00
ΣΤΑΥΡΙΔΟΥ ΣΤΥΛΙΑΝΗ ΤΟΥ ΙΩΑΝΝΗ	600,00
ΣΤΕΛΛΙΟΣ ΣΩΚΡΑΤΗΣ	400,00
ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΠΟΧΗ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΑΕΒΕ	8.400,00
ΣΥΜΜΑΧΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ	6.500,00
ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΞΑΓΩΓΕΩΝ ΒΟΡΕΙΟΥ ΕΛΛΑΔΟΣ	3.000,00
ΣΥΡΓΚΑΝΗ ΛΑΜ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ	1.000,00
ΤΑ ΝΕΑ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ ΙΚΕ ΕΚΔΟΤΙΚΗ	2.000,00
ΤΟ ΜΑΝΙΦΕΣΤΟ ΙΚΕ	12.000,00
ΤΟΥΛΑ Γ. ΜΑΡΙΝΑ & ΣΙΑ Ο.Ε.	1.300,00
ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΣ ΑΓΩΝΑΣ ΤΟΜΕΛΙΤΟΥ Ι. ΚΑΣΤΟΡΙΝΗ	900,00
ΤΣΑΝΤΖΑΛΟΣ ΛΑΜΠΡΟΣ	972,00
ΤΣΙΝΙΑΡΑΚΗΣ ΜΑΝΟΥΣΟΣ & ΣΙΑ Ε.Ε.	2.430,00
ΤΣΙΤΑΣ Χ. ΠΡΟΔΡΟΜΟΣ	1.000,00
ΤΣΟΜΠΑΝΙΔΟΥ ΣΟΦΙΑ & ΣΙΑ ΟΕ	1.080,00
ΥΠΑΙΘΡΟΣ ΧΩΡΑ ΑΕ	1.400,00
ΦΕΛΝΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΜΕΣΩΝ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΜΕΠΕ	2.150,00
ΦΙΛΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΑΕ	1.500,00
ΦΙΛΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΤΥΠΟΣ ΑΕ	91.500,00
ΦΙΛΙΠΠΟΥ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ	1.080,00
ΦΩΤΑΓΩΓΟΣ ΕΠΕ	2.472,12
ΧΡΗΣΤΟΣ ΔΗΜΟΥ ΚΑΙ ΣΙΑ ΕΕ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΡΑΔΙΟΔΙΚΤΥΑΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ DMG	1.012,50
ΧΡΥΣΗ ΕΥΚΑΙΡΙΑ Α.Ε.	4.500,00
ΣΥΝΟΛΟ	8.493.683,93

Πληροφόρηση σε ενοποιημένη βάση σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6 του Ν. 4374/2016

Σημείωση:

Στο πλαίσιο των ανωτέρω πληρωμών καταβλήθηκαν, σε συμμόρφωση με το ισχύον νομοθετικό, φορολογικό και κανονιστικό πλαίσιο, επιπρόσθετα ποσά τα οποία αφορούσαν σε πληρωμές για Φ.Π.Α., αγγελιόσημο, ειδικό φόρο τηλεοπτικών διαφημίσεων και λοιπές επιβαρύνσεις, συνολικού ποσού € 2.082.100,15.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2: ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΛΟΓΩ ΔΩΡΕΑΣ, ΧΟΡΗΓΙΑΣ, ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗΣ (ΑΡΘΡΟ 6 ΠΑΡ. 2 ΤΟΥ Ν.4374/2016)

Νομικά Πρόσωπα

Επωνυμία επιχείρησης	Καθαρό ποσό πληρωμής από 1 Ιανουαρίου έως 31 Δεκεμβρίου 2021 (σε €)
ATHENS DEMOCRACY FORUM	15.000,00
CAPITAL LINK	15.000,00
CHEAP ART - ΥΣΤΕΡΝΙΑ ΤΗΝΟΣ	8.000,00
COEURS POUR TOUS HELLAS	10.000,00
EXCELLENSEAS: «ΘΑΛΑΣΣΕΣ ΑΡΙΣΤΕΙΑΣ ΤΗΣ PASTRA CRETONAXIOSA A.M.K.E.»	24.000,00
F1 in SCHOOLS GREECE	2.000,00
FLOWER POWER KOIN. Σ.ΕΠ.	300,00
GEO ROUTES CULTURAL INSTITUTE	25.000,00
GREAT PLACE TO WORK HELLAS	2.000,00
HELLENIC ASSOCIATION OF TREASURERS	3.500,00
MEGA INSURANCE IKE	4.032,26
MINDVIEW ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΩΝ	13.465,00
NO FINISH LINE	8.649,00
OPEN HOUSE GREECE	1.500,00
PACIFIC HYDRO CHACAYES SA	1.722,41
PALLADIAN COMMUNICATION SPECIALISTS	15.000,00
ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΤΛΑΣ	2.000,00
ΑΝΑΤΟΛΙΑ	35.000,00
ΑΠΟΣΤΟΛΗ	50.000,00
ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	14.000,00
ΑΣΤΙΚΗ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚ.ΕΤΑΙΡΕΙΑ «Η ΜΕΡΙΜΝΑ»	300,00
Γ.Ν. ΚΑΡΥΣΤΟΥ	3.711,00
ΓΕΝΙΚΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΕΛΕΥΣΙΝΑΣ ΘΡΙΑΣΙΟ	3.500,00
ΓΕΝΙΚΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΘΗΒΩΝ	2.846,00
ΓΕΝΙΚΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΚΥΜΗΣ	5.980,00
ΓΕΝΙΚΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΛΑΜΙΑΣ	7.700,00
ΓΕΝΙΚΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΧΑΛΚΙΔΑΣ	3.399,90
ΓΕΝΙΚΟ ΠΡΟΞΕΝΕΙΟ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΣΤΗΝ ΤΕΡΓΕΣΤΗ	10.000,00
ΓΕΝΙΚΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΛΑΡΙΣΑΣ	8.000,00
ΓΕΝΙΚΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΛΙΒΑΔΕΙΑΣ	3.293,00
ΓΙΑΤΡΟΙ ΧΩΡΙΣ ΣΥΝΟΡΑ	1.090,00
ΓΝ ΛΑΚΩΝΙΑΣ	16.150,00
ΓΝΑ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΣ	116.792,75
ΔΗΜΟΣ ΟΙΧΑΛΙΑΣ	1.000,00
ΔΗΜΟΣ ΣΠΕΤΣΩΝ	2.800,00
ΔΙΑΖΩΜΑ	20.000,00
ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΚΘΕΣΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΑΕ	75.000,00
ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΑΤΡΩΝ	1.500,00
ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΕΣ ΔΥΝΑΜΕΙΣ ΔΑΣΟΠΥΡΟΣΒΕΣΗΣ	1.400,00
ΕΘΝΙΚΗ ΟΜΑΔΑ ΒΟΛΕΪ	35.000,00
ΕΘΝΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΕΡΕΥΝΩΝ	9.000,00
ΕΘΝΙΚΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ	5.000,00
ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ	30.048,00
ΕΘΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ ΕΟΔΥ	229.839,31
ΕΙΔΙΚΟΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ ΚΟΝΔΥΛΙΩΝ ΕΡΕΥΝΑΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΠΑΤΡΩΝ	15.000,00
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ	5.000,00
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ	807,31
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ (ΗΑΕΕ)	33.500,00
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΜΑΣΤΟΛΟΓΙΑΣ	5.000,00
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ	16.500,00
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ ΑΝΑΠΗΡΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ - ΕΛΕΠΑΠ	4.206,85

Πληροφόρηση σε ενοποιημένη βάση σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6 του Ν. 4374/2016

Επωνυμία επιχείρησης	Καθαρό ποσό πληρωμής από 1 Ιανουαρίου έως 31 Δεκεμβρίου 2021 (σε €)
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΗΣ ΦΥΣΗΣ	11.166,00
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΣΚΥΛΩΝ ΟΔΗΓΩΝ «ΛΑΡΑ»	4.000,00
ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΑΙΔΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ	1.283,05
ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ «ΕΡΜΗΣ 1877»	20.450,00
ΕΛΛΗΝΟΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ	21.000,00
ΕΛΛΗΝΟΒΡΕΤΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ	3.000,00
ΕΛΠΙΔΑ ΜΑΝΑΣ	3.000,00
ΕΛΠΙΔΑ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΦΙΛΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΜΕ ΚΑΡΚΙΝΟ	400,00
ΕΜΦΑΣΙΣ ΑΣΤΙΚΗ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΗ ΕΛΙΡΕΙΑ-ΕΜΦΑΣΙΣ FOUNDATION	4.000,00
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ	20.000,00
ΕΠΙΛΕΚΤΗ ΟΜΑΔΑ ΕΙΔΙΚΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ	1.838,35
ΕΠΙΤΡΟΠΗ «ΕΛΛΑΔΑ 2021»	1.000.000,00
ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΥ ΠΑΡΚΟΥ Thess INTEC A.E.	170.000,00
ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΤΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ ΑΕ	1.500,00
ΕΤΑΙΡΙΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΣΠΑΣΤΙΚΩΝ	7.870,03
ΕΥΡΩΠΑΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ	8.000,00
ΙΔΡΥΜΑ «Η ΠΑΜΜΑΚΑΡΙΣΤΟΣ»	10.016,17
ΙΔΡΥΜΑ FULBRIGHT	10.000,00
ΙΔΡΥΜΑ ΑΓΓΕΛΟΥ ΚΑΙ ΛΗΤΩΣ ΚΑΤΑΚΟΥΖΗΝΟΥ	1.000,00
ΙΔΡΥΜΑ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΥΠΟΤΡΟΦΙΩΝ ΙΚΥ	170.000,00
ΙΔΡΥΜΑ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΕΩΣ ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΥ	120.000,00
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ	9.000,00
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΑΠΑΤΗΣ	3.000,00
ΚΑΝΕ ΜΙΑ ΕΥΧΗ ΕΛΛΑΔΟΣ	3.000,00
ΚΑΤΑΦΥΓΙΟ ΑΓΑΠΗΣ ΚΑΙ ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΣΗΣ	597,31
ΚΕΝΤΡΟ ΑΓΑΠΗΣ ΕΛΕΥΣΙΝΑΣ	236,00
ΚΕΝΤΡΟ ΕΙΔΙΚΩΝ ΑΤΟΜΩΝ «Η ΧΑΡΑ»	3.039,78
ΚΕΝΤΡΟ ΕΡΕΥΝΑΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ	5.000,00
ΚΕΝΤΡΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	6.000,00
ΚΕΝΤΡΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΩΝ & ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΙΚΕ	420,00
ΚΕΝΤΡΟ ΥΓΕΙΑΣ ΠΑΤΜΟΥ	3.226,00
ΚΕΝΤΡΟ ΥΓΕΙΑΣ ΝΕΑΠΟΛΗΣ	3.717,00
ΚΕΝΤΡΟ ΥΠΟΔΟΧΗΣ & ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ ΔΗΜΟΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ (ΚΥΑΔΑ)	17.646,11
ΚΙΒΩΤΟΣ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ ΑΣΤΙΚΗ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	11.000,00
ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΓΑΡΝΙΤΣΙΩΤΩΝ	2.995,00
ΚΟΛΛΕΓΙΟ ΑΘΗΝΩΝ	3.000,00
ΜΗΤΙΣ ΚΥΒΕΡΝΟΧΩΡΟΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ Α.Ε.	10.000,00
ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ	2.100.000,00
ΜΟΥΣΕΙΟ ΜΠΕΝΑΚΗ	84.484,00
ΟΑΕΔ	213.340,39
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ - ΤΜΗΜΑ Δ.Ε.Ο.Σ.	12.000,00
ΟΛΥΜΠΙΑΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	10.354,17
ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΣΥΝΔΕΣΜΩΝ ΓΡΑΦΕΙΩΝ ΤΑΞΙΔΙΩΝ & ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ (fed Hatta)	10.000,00
ΠΑΙΔΙΚΑ ΧΩΡΙΑ SOS	14.754,73
ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΣ ΑΟ ΑμεΑ	2.000,00
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΣΗΣ & ΑΡΩΓΗΣ ΠΑΡΑΠΛΗΓΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ «ΗΛΙΑΧΤΙΔΑ»	10.000,00
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΣΗΣ ΠΑΙΔΙΩΝ ΜΕ ΑΥΤΙΣΜΟ ΚΑΙ ΣΥΝΔΡΟΜΟ DOWN «ΔΥΝΑΜΗ ΖΩΗΣ»	4.000,00
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΟ ΓΕΝΙΚΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΑΤΤΙΚΩΝ	22.594,00
ΣΚΕΨΗ ΓΙΑ ΔΡΑΣΗ ΜΚΟ	3.000,00
ΣΥΛ.ΓΟΝΕΩΝ & ΚΗΔΕΜΟΝΩΝ ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΚΙΛΚΙΣ	20.000,00
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΘΕΛΟΝΤΩΝ ΔΑΣΟΠΥΡΟΣΒΕΣΤΩΝ ΑΤΤΙΚΗΣ	651,02
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΕΝΕΡΓΟΙ ΠΟΛΙΤΕΣ ΡΟΔΟΛΙΒΟΥΣ	300,00
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΘΥΑΤΕΙΡΑ-ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΝΩΣΗ ΦΙΛΩΝ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΘΥΑΤΕΙΡΩΝ & ΜΕΓ.ΒΡΕΤΑΝΙΑΣ	3.000,00
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ	9.326,14
ΣΥΜΕΩΝ ΤΣΟΜΩΚΟΣ ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	28.000,00
ΣΥΜΠΟΛΙΤΕΙΑ ΟΛΥΜΠΙΑΣ ΑΣΤΙΚΗ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	150,03
ΣΥΜΦΩΝΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΛΟΝΔΙΝΟΥ	23.112,84
ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΚΠΡΟΣΩΠΩΝ & ΣΤΕΛΕΧΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ	2.000,00
ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΛ.ΜΕΣΙΤΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ	4.032,26
ΣΩΜΑ ΕΛΛΗΝΩΝ ΠΡΟΣΚΟΠΩΝ	2.760,00
ΣΩΜΑ ΟΜΟΤΙΜΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ	8.400,00

Πληροφόρηση σε ενοποιημένη βάση σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6 του Ν. 4374/2016

Επωνυμία επιχείρησης	Καθαρό ποσό πληρωμής από 1 Ιανουαρίου έως 31 Δεκεμβρίου 2021 (σε €)
ΣΩΜΑΤΕΙΟ ΓΟΝΕΩΝ ΚΑΙ ΚΗΔΕΜΟΝΩΝ ΑΜΕΑ ΑΡΓΟΣ ΚΑΛΥΜΝΟΥ	987,55
ΣΩΜΑΤΕΙΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΝΕΩΝ (ΣΕΝ)	17.000,00
ΤΑΜΕΙΟ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΚΑΙ ΑΠΑΛΛΟΤΡΙΩΣΕΩΝ (ΤΑΠΑ)	293.524,00
ΤΑΜΕΙΟ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΣΤΑ ΣΩΜΑΤΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ (ΤΕΑΠΑΣΑ)	30.000,00
ΤΑΜΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ	162.687,93
ΤΣΟΜΛΕΚΤΣΟΓΛΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ	4.986,00
ΦΛΟΓΑ	3.000,00
ΧΑΜΟΓΕΛΟ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ	6.000,00
ΣΥΝΟΛΟ	5.700.378,65

Φυσικά Πρόσωπα

Πλήθος	Καθαρό Ποσό Πληρωμής εντός του 2021 (σε €)
11	462.243,00

Σημείωση:

Στο πλαίσιο των ανωτέρω πληρωμών καταβλήθηκαν, σε συμμόρφωση με το ισχύον νομοθετικό, φορολογικό και κανονιστικό πλαίσιο, επιπρόσθετα ποσά τα οποία αφορούσαν σε πληρωμές για Φ.Π.Α. και λοιπές επιβαρύνσεις, συνολικού ποσού €573.619,03.

Διαθεσιμότητα Ετήσιας Χρηματοοικονομικής Έκθεσης

Η Ετήσια Οικονομική Έκθεση, στην οποία περιλαμβάνονται:

- Οι Δηλώσεις Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου
- Η Ετήσια Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου
- Η Έκθεση Επιτροπής Ελέγχου
- Επεξηγηματική Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου
- Η Έκθεση Ελέγχου του Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή
- Οι Ετήσιες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου και της Τράπεζας
- Οι γνωστοποιήσεις Ν. 4261/2014 - Άρθρο 81
- Οι γνωστοποιήσεις Ν. 4261/2014 - Άρθρο 82
- Οι γνωστοποιήσεις σε επίπεδο Ομίλου Ν. 4374/2016 – Άρθρο 6

είναι αναρτημένη στη διαδικτυακή διεύθυνση <http://www.nbg.gr/>.